DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
www.dim.gov.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

№ 12
2025

2025/2026-cı

tədris ili üçün tələbə qəbulu və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələrinin elmi-statistik təhlili

REDAKSİYA ŞURASI

M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev,
K.R.Aydazadə, Ş.V.Bayramov,
F.Ş.Bədəlbəyli, G.Ç.Gəraybəyli,
B.B.Xəlilov, A.M.Paşayev,
G.H.Məmmədova, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ

M.Ə.Bədəlov (baş redaktor),
İ.M.Allahverdiyev, A.H.Bağırov,
G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva,
N.N.Bayramova, V.O.Əkbərov,
N.L.Əliyev, X.S.Əzimova,
K.X.Hacıyeva, A.E.Həbibov,
V.H.Həmidov, N.Z.Hüseynova,
Ç.C.Xəlilov, P.K.Kazımov,
A.Ə.Qasımov, S.S.Mərdanov,
O.Y.Şelaqinov, E.T.Şirinov,
H.R.Zeynalov.

Abituriyent az

"Abituriyent" jurnalının
onlayn satış sistemi

Jurnalın buraxılışlarına geniş ictimaiyyətin dərin maraq göstərməsi nəzərə alınaraq onun online satış sistemi də istifadəyə verilib. Bu sistem vasitəsilə jurnalın bütün sayları və xüsusi buraxılışlarını, test kitabçaları, metodiki vəsaitlər və statistik materialları əldə etmək mümkündür. Bunun üçün istifadəçi online rejimdə jurnalın almaq istədiyi buraxılışını seçib, Visa/VisaElectron və Master/Maestro plastik kartlarından istifadə etməklə ofis və evə göndərilməsini sifariş edə bilər. Sifarişlər poçtla ünvana çatdırılır.

MÜNDƏRİCAT

2025/2026-cı TƏDRİS İLİ ÜÇÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU VƏ ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİNİN ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLİ

GİRİŞ 2

1. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU 10

1.1. Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu 232
1.2. Ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulu 266
1.3. Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun müqayisəli təhlili 275
1.4. Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu 281
1.5. Bölgələr üzrə 2025-ci il məzunlarının qəbul imtahanlarındakı nəticələrinin təhlili 283
1.6. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyent və subbakalavrların təhsilə davamiyyəti 340

2. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL 350

3. REZİDENTURAYA QƏBUL 387

4. ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU 423

4.1 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu 423
4.2 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu 437

5. ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ 446

6. ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLƏ ƏLAVƏLƏR 493

ƏLAVƏLƏR 543

- Buraxılış imtahanlarında və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının II mərhələsində iştirak edən nəzarətçilərin fəaliyyəti 543
- Dövlət qulluğu üzrə müsahibə sənədlərinin yoxlanılmasının və sertifikatların emalının rəqəmsallaşdırılması: 2025-ci ilin yekun göstəriciləri, analizi və inkişaf istiqamətləri 562
- Elektron informasiya sistemlərinin tətbiq edildiyi dövlət qulluğu fəaliyyətində yeniliklər, hesabatlar və təhlillər 566
- 2025-ci il üzrə ümumtəhsil müəssisələrində təhsilalanların yekun attestasiyası və incəsənət təhsili müəssisələri məzunlarının qeydiyyatı ilə bağlı informasiya sistemləri üzərindən hesabatlar və təhlillər 577
- "Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sistemində yeniliklər, 2025-ci ilin yekunları və analitik təhlil 592
- İnsan resurslarının idarə edilməsi üzrə elektron sistemlərin tətbiqi 598
- Buraxılış və qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı metodik materialların hazırlanması, dərslik komplektlərinin elmi-metodik monitorinqi (qiymətləndirilməsi), hazırlıq kursları və "YAŞAT" fondu ilə iş haqqında 608
- DİM-in vətəndaşlara göstərdiyi elektron xidmətlər 613
- DİM-in 2025-ci ildə keçirdiyi imtahanlar 614
- Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara tələbə qəbulu 624
- Beynəlxalq əməkdaşlıq, innovasiyalar və strateji inkişaf layihələri üzrə fəaliyyət 631
- Beynəlxalq imtahanlar 636
- Hədəf əhali qruplarının psixoloji maarifləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən fəaliyyət 638
- "Yüksəliş" müsabiqəsi çərçivəsində təşkil olunan tədbirlər və koordinasiya olunan fəaliyyət 643
- DİM-in ictimaiyyətin istifadəsinə verdiyi nəşrlər 645
- DİM 2025-ci ildə: görülmüş işlərin, tədbir və yeniliklərin xronologiyası 654

THE SUMMARY of the "Abiturient" Journal: Issue 12 684

Biz elə etməliyik ki, gələcəkdə ölkəmizin
uğurlu və uzunmüddətli inkişafını elm, biliklər,
texnologiyalar müəyyən etsin. Elmi-texniki tərəqqi
hər bir ölkə üçün onun gələcəyini müəyyən
edən ən mühüm amildir. Xüsusilə XXI əsrdə ölkələrin
gələcəyi bilavasitə təhsilin, biliklərin səviyyəsindən asılı
olacaqdır. Ona görə uşaqlarımız, gənclərimiz bilikli,
savadlı olmalıdırlar, dünyada gedən yenilikləri
bilməlidirlər. Əlbəttə ki, müəllim
heyəti də təhsilin yüksək səviyyəsini təmin etməlidir.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

2025/2026-cı TƏDRİS İLİ ÜÇÜN AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU VƏ ÜMUMTƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARI NƏTİCƏLƏRİNİN ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLİ

M.M.Abbaszadə, O.Y.Şelaginov, S.A.Quliyev

GİRİŞ

Bütün sahələrdə həyata keçirilən islahatların nəticəsində ölkəmiz davamlı olaraq inkişaf edir, onun beynəlxalq aləmdə nüfuzu güclənir. Hər bir sahədə müşahidə olunan fasiləsiz inkişaf tendensiyası özünü təhsil sektorunda da göstərir. Bu inkişafın əsasında Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarının işığında həyata keçirilən aydın və ardıcıl strateji kurs dayanır.

Dövlətçilik tariximizdə dərin, silinməz izlər qoyan Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yetirdiyi nadir şəxsiyyətlərdən biri kimi milli qürur mənbəyimizdir. Onun həyatı, fəaliyyəti, dövlətə, xalqa xidmətləri həmişə öyrənilməli, vətəndaşlıq mövqeyinin, milli özünüdərkin formalaşdırılmasında örnək göstərilməlidir. Ulu Öndərin görkəmli dövlət xadimi kimi fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının strateji yol xəritəsi kimi çox əhəmiyyətlidir. Ümummilli Lider Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə xalqın milli dirçəlişinə nail oldusa, hakimiyyətinin ikinci dövründə ölkəni parçalanmaq təhlükəsindən qurtardı.

Ulu Öndər Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə ictimai, siyasi, sosial, iqtisadi, mədəni sahələrdə üzvi bağlılığı təmin etmiş, həlli vacib olan vəzifələri düzgün müəyyənləşdirmiş və məharətlə həyata keçirməyə nail olmuşdur. O, Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasında gənclərin üzərinə böyük məsuliyyət düşdüyünü bildirir, onları daha yaxşı təhsil almağa, vətənpərvər bir insan kimi yetişməyə səsləyirdi. Buna nail olmaq üçün isə Azərbaycanda elmin və təhsilin inkişafına xüsusi diqqət yetirirdi. Həmin diqqət və qayğının nəticəsidir ki, bilavasitə onun rəhbərliyi ilə elm və təhsil sahəsində məqsədyönlü islahatlar aparılmış, dünyada sınanmış qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi dəstəklənmiş, bütün sahələrdə inkişafın əsası kimi elm və təhsilin üstün rolu əsaslandırılmışdır.

Ümummilli Lider cəmiyyətin inkişafında peşəkar kadrların rolunu yüksək qiymətləndirirdi. Belə kadrlar elmi biliklərə dərindən yiyələnməklə, müasir çağırışların tələblərinə cavab verməklə, mükəmməl təhsil almaqla, səriştəli mütəxəssislər kimi yetişməklə formalaşa bilər. Bunun təməli isə ali təhsil pilləsində qoyulur. Ona görə də ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu dövlətin mühüm əhəmiyyətli sahələrindən biri kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ulu Öndər bu məsələni həmişə diqqət mərkəzində saxlamış, ali məktəblərə qəbulda şəffaflığın, obyektivliyin təmin olunması, eləcə də tələbə adını qazanan gənclərdə motivasiyanın yaradılması üçün əhəmiyyətli qərarlar qəbul etmişdir. Təhsil sahəsində yüksək nailiyyətlər əldə etmiş tələbələrə dövlət qayğısını gücləndirmək, onların təhsil alması üçün daha əlverişli şəraitin yaradılmasını təmin etmək və təhsilə olan həvəslərini artırmaq məqsədi ilə 3 sentyabr 2001-ci ildə imzalanan müvafiq Fərmanla Prezident təqaüdünün təsis edilməsi bu xoş məramın məntiqi nəticəsi kimi çox əhəmiyyətlidir. Ulu Öndər həmin Fərmana uyğun olaraq, 2001/2002-ci tədris ilində qəbul imtahanlarında yüksək nəticə əldə etmiş 25 tələbəyə Prezident təqaüdünün verilməsi ilə bağlı Sərəncam imzalamışdır.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev təhsilimizin böyük qayğıkeşi olaraq hər il ali məktəbə yüksək balla daxil olan gənclərlə Prezident sarayında görüş keçirir, onları təbrik edir, öz tövsiyələrini verirdi. Bu isə sonrakı illərdə ali təhsil pilləsinə qəbul olanlar arasında yüksək bal toplayanların sayının artmasında əhəmiyyətli rol oynamışdır. Həmin görüşlərdə Ulu Öndər Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının (TQDK-nın) işini yüksək qiymətləndirmiş, qəbul prosesinin daha da təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə öz tövsiyə və tapşırıqlarını vermişdir. TQDK bu tapşırıqları özünün fəaliyyət planı kimi müəyyənləşdirmiş və onların icrasına nail olmuşdur. Həmin tapşırıqları Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) də fəaliyyətində rəhbər tutur.

Təqdirəlayiq haldır ki, Ulu Öndərin ideyaları əsasında Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müəyyənləşdirilən və icra edilən dövlət proqramları da təhsil sistemində keyfiyyətcə yeni inkişafa, yüksək nəticələrin əldə edilməsinə geniş imkan və şərait yaradır. Ölkəmizin qədəm qoyduğu yeni inkişaf mərhələsinin əsas hədəfləri çoxşaxəli, səmərəli və innovasiyayönlü iqtisadiyyatın formalaşdırılması, elmin, təhsilin, mədəniyyətin və ictimai həyatın digər sahələrində yeni nailiyyətlərin əldə olunmasıdır. Respublikamızın rəhbərliyi bunları nəzərə alaraq təhsil sisteminin inkişafına böyük önəm verir, onu dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi ön plana çəkir və nəticə etibarı ilə bu sahədə kompleks proqramlar həyata keçirilir.

Prezident İlham Əliyev gənclərin sosial, təhsil, karyera və mədəni inkişaf məsələlərinin həllini təmin etmək məqsədi ilə 2005-2021-ci illəri əhatə edən 3 dövlət proqramı təsdiq etmişdir. Ölkə gənclərinin elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrə yönəlmiş layihələrin reallaşdırılmasında iştirakına kömək göstərilməsi, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması məqsədi ilə 2011-ci ildə Gənclər Fondu yaradılmışdır. Sevindirici haldır ki, ölkə rəhbəri tərəfindən bu sahəyə diqqət və qayğı ilbəil artır.

Bu gün də Azərbaycanda təhsilə qayğı ən yüksək səviyyədədir. Bu sahədə həyata keçirilən hər islahat, baş verən hər bir hadisə, ilk növbədə, Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə hesablanmışdır. Ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyevin düşünülmüş siyasəti nəticəsində respublikamızda müasirləşmə strateji hədəf olaraq müəyyənləşdirilmiş, təhsil yeni texnologiyalara çıxış imkanlarını genişləndirmək, azərbaycançılıq ideyalarına sadiq olan, yaradıcı düşünən şəxsiyyət yetişdirmək, müasir təfəkkürlü, rəqabət qabiliyyətli kadrlar hazırlamaq məqsədi ilə dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi qəbul edilmişdir. Buna nail olmaq üçün tələbə qəbuluna mütəxəssis hazırlığının çox mühüm strateji əhəmiyyətli tərkib hissəsi kimi yanaşılır. Gənclərin təhsil, karyera və mədəni inkişaf məsələlərinin həllini təmin etmək məqsədi ilə bu sahəyə diqqət və qayğı ilbəil artır.

Təhsilin əlçatanlığının genişləndirilməsi istiqamətində görülən işlərlə bağlı qeyd etməliyik ki, "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Prezident Sərəncamına əsasən ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanında iştirak üçün ilk dəfə müraciət etmiş abituriyentlərin, həmçinin qeyd olunan Sərəncama 2021-ci il mayın 7-də edilmiş dəyişikliyə əsasən əlavə olaraq 5 kateqoriyaya (ölkəmizin ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları; şəhid ailəsinin üzvləri; valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar; məcburi köçkün statusu olan şəxslər; I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar) aid şəxslərin imtahanlarda iştirakı üçün tələb edilən məbləğin ödənilməsinin dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilməsi tələbə qəbulunun stimullaşdırılmasında mühüm rol oynamışdır.

2021-ci ildən tarix fənni üzrə imtahan proqramına "Qarabağ uğrunda Vətən müharibəsi (İkinci Qarabağ müharibəsi)" mövzusu daxil edilib. Bu mövzunun qəbul imtahanı proqramına daxil edilməsini tarixi zərurət kimi qiymətləndirmək olar, çünki Vətən müharibəsindəki möhtəşəm zəfər hər birimizin qürur mənbəyidir. Vətən müharibəsi zamanı dövlətimizin düzgün siyasi strategiyasının nəticəsi olaraq məhz güclü, intellektual ordumuz, yüksəkixtisaslı kadr potensialımız və milli təhsil sisteminin yetirmələri olan gənclərimizin sayəsində ölkəmizin zəfər çalması reallaşdı. Bu bir daha müasir dünyada hər bir ölkənin gələcəyinin onun təhsilinin səviyyəsi ilə nə dərəcədə bağlı olduğunu göstərir.

2023-cü il sentyabrın 19-da Xocavənd rayonu ərazisində erməni silahlı birləşmələrinin törətdikləri terror aktından sonra Azərbaycan ordusu lokal xarakterli antiterror tədbirlərini həyata keçirməyə başladı. Bu əməliyyat həm də Ermənistanın 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanata zidd davranması, eləcə də 2022-ci ilin oktyabrında Praqada və 2023-cü ilin mayında Brüsseldə Avropa İttifaqı Şurasının vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşlərdə rəsmi şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bəyan etməsinə baxmayaraq, Qarabağda yerləşən silahlı qüvvələrini bölgədə saxlamaqda davam etməsinə son qoymaq, Qarabağda Rusiyanın sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti nəzarətində olan ərazilərə Ermənistanın qeyri-qanuni yollarla əsgər, silah, texnika göndərməsinin, habelə 2020-ci ildə azad edilmiş ərazilərin yaxınlığında qanunsuz silahlı birləşmələrin mühəndis-istehkam qurğuları qurmağa cəhd göstərməsinin, mina terroru həyata keçirməsinin, şəhər və məntəqələri davamlı olaraq müxtəlif silahlardan atəşə tutmasının qarşısını almaq məqsədi daşıyırdı. Lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində qarşıda duran bütün vəzifələr cəmi bir gün ərzində yerinə yetirildi, Xankəndi, Xocavənd, Xocalı, Ağdərə şəhəri və Əsgəran qəsəbəsi də daxil olmaqla bütün yaşayış məntəqələri düşməndən təmizləndi. Beləliklə də, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik siyasəti və ordumuzun rəşadəti sayəsində ölkəmiz öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etdi.

Qətiyyətlə deyə bilərik ki, bu tarixi qələbənin qazanılmasında ümumtəhsil müəssisələrimizdə vətənpərvərlik tərbiyəsinin yüksək səviyyədə qurulması da əhəmiyyətli rol oynamışdır. Zəfərimiz təsdiqlədi ki, təhsil, bilik və təcrübə hətta ən çətin məsələləri həll edə bilən böyük qüvvədir.

Respublikamızın mövcud potensialı ölkəmizdə ali təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün geniş imkanlar açmaqla onun iqtisadi inkişafın mühüm amilinə çevrilməsini təmin etməyə qadirdir. "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nda da ölkəmizdə insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, onun ölkə iqtisadiyyatının qlobal iqtisadi sistemə qoşulması prosesində rəqabətqabiliyyətli olması və hər bir təhsilalanın müasir bilik, bacarıq və vərdişlərə yiyələnməsinin təmin edilməsi təhsil sisteminin başlıca vəzifələri kimi irəli sürülür. Bu vəzifələrin həlli məqsədi ilə Azərbaycanda insan kapitalının inkişafında fasiləsizliyin (ömürboyu təhsilin) təmin edilməsi, məktəbəqədər və ümumi təhsil də daxil olmaqla, peşə təhsilli və ixtisaslı kadr hazırlığının əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, eləcə də "elm-təhsil-istehsal" əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində müvafiq proqramların hazırlanması və həyata keçirilməsi sahəsində işlər davam etdirilir. Doğrudan da, daha keyfiyyətli insan kapitalının formalaşdırılması maddi və mənəvi fayda əldə etməyə və rəqabətqabiliyyətliliyi yüksəltməyə imkan verə bilər.

Ali təhsil müəssisələrində hazırlanan mütəxəssislər dövlətin və şirkətlərin idarə olunmasında, iqtisadi artımda və əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsində fəal iştirak edirlər. Bunu nəzərə alaraq, Azərbaycanda iqtisadi və sosial baxımdan daha səmərəli ali təhsil sisteminin formalaşdırılması prioritet istiqamətlərdən biri olmalıdır. Bu, müasir dünyada gedən qloballaşma, rəqabət və informasiya cəmiyyəti quruculuğu proseslərində yüksək peşəkarlıqla çalışa biləcək kadr potensialının hazırlanması üçün çox vacibdir.

Dövlətin təhsil siyasətini həyata keçirən qurumlardan biri kimi Dövlət İmtahan Mərkəzi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təsdiq etdiyi dövlət proqramlarını, verdiyi fərman və sərəncamlardan irəli gələn vəzifələri yerinə yetirmək üçün məqsədyönlü işləri davam etdirir. 2025-ci ildə tələbə qəbulu kampaniyasının və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının təşkili və keçirilməsi ilə əlaqədar görülmüş işlər də bu fəaliyyətin tərkib hissəsidir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi 2025/2026-cı tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunu "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu Qaydaları"na əsasən aparmışdır. Qəbul qaydalarına uyğun olaraq, respublikanın bütün mülki ali təhsil müəssisələrinə, xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib.

2025/2026-cı tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə qəbul proqramları, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə qəbul elanları "Abituriyent" jurnalının 1-ci nömrəsində dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılmışdır. Jurnalda hər bir fənn üzrə test tapşırığı modellərinə uyğun nümunələr təqdim edilmişdi ki, qəbul imtahanlarında hansı model, tip və mürəkkəblik dərəcəsinə malik test tapşırıqlarında istifadə ediləcəyi barədə abituriyentlərin əvvəlcədən təsəvvürü olsun.

Qəbul imtahanlarına müstəqil şəkildə (repetitor xidmətindən istifadə etmədən) hazırlaşanlara kömək məqsədi ilə təcrübəli ekspertlərin internet vasitəsi ilə imtahan fənləri üzrə video-məsləhətləri təşkil edilmiş, abituriyentlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri test tapşırıqlarının izahı verilmiş, yol verdikləri səciyyəvi səhvlər araşdırılmışdır. "Videomühazirə" adlanan bu layihənin ikinci mərhələsində tanınmış mütəxəssis-ekspertlər tərəfindən bütün fənlər üzrə qəbul proqramlarının mövzularını əhatə edən mühazirələr təqdim olunmuşdur. Mühazirələrdə nəzəri materiallar test tapşırıqlarının həlli ilə müşayiət olunmuşdur. Layihədə bölgələrin qabaqcıl və təcrübəli müəllimləri də iştirak etmişdir.

İmtahanların məzmunu formalaşdırılarkən ənənəvi test tapşırıqları ilə yanaşı, yeni tip – yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan situasiya, mətn və yaxud mənbə əsasında hazırlanan tapşırıqlar da tətbiq olunmuşdur. Şagird və abituriyentlərin yeni tip test tapşırığı modelləri haqqında təsəvvürlərini genişləndirmək və onlarla işləmək vərdişlərini inkişaf etdirmək üçün belə tapşırıqların fənlər üzrə nümunələri "Abituriyent" jurnalında dərc olunmuş, eyni zamanda sınaq imtahanlarında yoxlamadan keçirilmişdir. Belə tapşırıqlar abituriyentlərin bilik və bacarıqlarının hərtərəfli üzə çıxarılmasına, əldə olunmuş biliklərin praktikada tətbiqi mexanizmlərinin inkişaf etdirilməsinə, mənimsəmənin dörd səviyyəsinin (bilik, anlama, tətbiqetmə və bacarıq) yoxlanılmasına, xüsusilə də qiymətləndirmədə yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin fərqləndirilməsinə imkan vermişdir.

Sual kitabçaları hər bir abituriyent üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsi ilə (bu xətt xüsusi olaraq imtahanlar üçün sual kitabçalarının çapını həyata keçirmək üçün layihələndirilmişdir) fərdi qaydada çap olunmuş və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilmişdir.

DİM-in regional bölmələrinin xətti ilə görülən işlərin həcmi xeyli artmışdır. Bölmələrin səmərəli fəaliyyəti sayəsində rayonlarda çalışan müəllimlər yalnız təşkilati tədbirlərə deyil, elmi-metodik işlərə də cəlb edilmişdir. Beləliklə, respublika üzrə bu sahəyə marağı olan müəllimlər üçün geniş imkanlar yaradılmışdır ki, bu da qəbul kampaniyasının keyfiyyətinə müsbət təsir göstərir.

Qəbul imtahanlarına hazırlıq ərəfəsində gənclərin öz bilik səviyyələrini yoxlamaları, test imtahanının texnologiyasına bələdliyi və imtahana psixoloji cəhətdən hazır olmaları üçün respublikanın bütün bölgələrini əhatə etməklə, müvafiq texnologiyalara uyğun təşkil olunmuş sınaq imtahanları keçirilmişdir. Eyni zamanda, DİM abituriyentlərin istədikləri vaxt fərdi qaydada internet vasitəsi ilə sınaq imtahanında iştirakı üçün xüsusi proqram hazırlamışdır. Eləcə də buraxılış, qəbul, magistratura, rezidentura, doktorantura, dövlət qulluğu, musiqi istiqaməti üzrə imtahanlarında tətbiq edilən tapşırıq modellərinə uyğun onlayn sınaq variantları hazırlanmış və otk.az portalında yerləşdirilmişdir. "Abituriyent" jurnalı ilə əməkdaşlıq çərçivəsində redaksiyanın nəşr etdiyi siniflər üzrə qiymətləndirmə tapşırıqları kitablarında və test toplularının ikinci səhifəsində hədiyyə kuponları yerləşdirilmişdir. Bu kuponlar vasitəsi ilə istifadəçilər kitabların orijinallığını yoxlaya, həmçinin otk.az portalında pulsuz sınaqlardan yararlana bilirlər.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara (XQTİ-lərə) tələbə seçimi ali təhsil müəssisələrinə qəbul işinin tərkib hissəsidir. Dövlət İmtahan Mərkəzi bu ixtisasları seçən abituriyentlərə səmərəli elmi-metodik kömək göstərilməsini həmişə diqqət mərkəzində saxlayır. Bu məqsədlə DİM "Abituriyent" jurnalının xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar və qəbul prosesinə aid ən zəruri materialların dərc edildiyi "Xüsusi qabiliyyət imtahanları" xüsusi buraxılışlarını abituriyentlərin istifadəsinə təqdim etmişdir. Bu xüsusi buraxılışlarda XQTİ-nin yığcam xarakteristikası, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri, onların hansı ali təhsil müəssisələrində tədris edilməsi haqqında məlumatlar, qabiliyyət imtahanlarının proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyə və məsləhətlər, tapşırıq nümunələri, əyani vəsaitlərdən reproduksiyalar, şəkillər, cədvəllər, bir sözlə, burada xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçənlərin marağına uyğun olan, sorğularına aydınlıq gətirən, imtahana hazırlaşmalarına fayda verə bilən ən zəruri materiallar dərc edilmişdir. Təqdim olunan materialların həcmi kifayət qədər geniş olduğundan, materiallar xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq 6 istiqamət üzrə 5 kitabçada qruplaşdırılmışdı. Həmin istiqamətlər bunlardır:

1. Təsviri sənət;
2. Musiqi sənəti;
3. Memarlıq;
4. Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti;
5. Bədən tərbiyəsi və idman;
6. Jurnalistika.

İmtahan rəhbərlərini və nəzarətçiləri imtahanlara hazırlaşdırmaq istiqamətində həm paytaxtda, həm də ayrı-ayrı bölgələrdə çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilmişdir. İmtahan rəhbərləri bazasının zənginləşdirilməsi məqsədi ilə AMEA-nın və Elm və Təhsil Nazirliyinin elmi-tədqiqat institutları, eləcə də bir sıra dövlət qurumlarının nümayəndələri imtahanlarda rəhbər qismində iştirak etməyə cəlb olunmuşdur. Bazaya ilk dəfə daxil edilən imtahan rəhbərləri ilə xüsusi seminar-məşğələlər keçirilmiş, təlimata uyğun təcrübə və səriştə əldə etmələri üçün onlar öncə sınaq, sonra qəbul imtahanlarında iştirak etmişdir.

İşə vicdanla yanaşan, səriştəli və məsuliyyətli müəllimlər hesabına nəzarətçilər bazasının zənginləşdirilməsinə də xüsusi diqqət yetirilib. Yanvar ayından etibarən Bakı şəhəri ilə yanaşı, ölkənin digər bölgə mərkəzlərində də nəzarətçi-müəllimlərlə seminar-məşğələlər təşkil olunub. Seminar-məşğələlərdə müəllimlərə qəbul imtahanı prosesinin idarə olunması hərtərəfli izah edilib, imtahan texnologiyasına aid öyrədici film nümayiş etdirilib.

2024-cü ilin oktyabr ayından etibarən həm paytaxtda, həm də bölgələrdə imtahan keçiriləcək 850-dən çox binaya baxış keçirilmiş, onların imtahana yararlılıq səviyyəsi yoxlanılmış, texniki pasportları dəqiqləşdirilmiş, mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün aidiyyəti qurumlarla birgə iş aparılmışdır. İmtahan binaları haqqında yenilənmiş məlumat "İmtahan yerləri bazası"na daxil edilmişdir. İmtahan keçirilən binaların təhlükəsizlik baxımından yoxlanılması üçün lazımi tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin göstərdiyi həm elektron, həm də ödənişli xidmətlərdən faydalanmaq istəyən hər bir istifadəçi (abituriyent, bakalavr, namizəd) şəxsi kabinet yaratmışdır. Şəxsi kabinet bir dəfə yaradılır və daim istifadə edilir. İstifadə edilmiş xidmətlər, imtahan nəticələri və digər məlumatlar istifadəçinin şəxsi kabinetində öz əksini tapır. Kabinet yaradılan zaman onun pul hesabı da açılır. Hesaba lazımi miqdarda vəsait əlavə etmək üçün müxtəlif ödəniş üsullarından yararlanmaq olar. Həmin vəsait DİM-in göstərdiyi xidmətlərə görə ödəniş üçün istifadə edilir.

Tam və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə müsabiqə cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının nəticələri, əvvəlki illərin məzunları üçün isə buraxılış imtahanı qaydasında keçirilən qəbul imtahanının nəticələri əsasında aparılmışdır.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında ixtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının nəticələri açıqlandıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə ərizə qəbulu ilə eyni vaxtda – avqustun 28-dən sentyabrın 2-dək aparılmışdır. Abituriyentlərə həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinin, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində iştirak etmək imkanı verilmişdir. Onlar öz ərizələrində hər iki təhsil pilləsindən 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərmək imkanı qazanmışdır.

Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün ərizə qəbulu fevralın 20-dən martın 5-dək, ixtisas seçimi isə iyulun 31-dən avqustun 7-dək internet vasitəsi ilə aparılıb. Qəbul aparılan ixtisasların siyahısı və plan yerləri haqqında məlumat isə "Abituriyent" jurnalının 3-cü nömrəsində təqdim olunub.

Respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış imtahanlarını DİM tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər üçün Azərbaycan dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər üçün rus dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirmişdir. Hər iki təhsil səviyyəsi üzrə keçirilən imtahanlarda şagirdlərə, ümumilikdə 85 test tapşırığı təqdim edilmişdir. "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarına müvafiq olaraq buraxılış imtahanı proqramları və test tapşırığı nümunələri daxil edilmişdir.

Buraxılış imtahanlarının mütəşəkkil qaydada keçirilməsi məqsədi ilə "Şagird–məzun" sistemi üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edəcək şagird kontingentinin seçilməsi, imtahan mərkəzlərinin müəyyənləşdirilməsi, imtahan rəhbərləri və zal nəzarətçilərinin imtahanlara hazırlığı, test bankının zənginləşdirilməsi, proqram təminatının hazırlanması, eləcə də təşkilati tədbirlər istiqamətində geniş hazırlıq işləri görülmüşdür. İmtahanlar regionlar üzrə qruplaşdırılaraq ayrı-ayrı günlərdə keçirilmiş, şagirdlərin rahatlığının təmin olunması üçün yalnız rayon mərkəzlərində deyil, ucqar kənd məktəblərində də təşkil edilmişdir.

Məlum olduğu kimi, buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar təhsil proqramları (kurikulumlar) əsasında hazırlanır. Bunu nəzərə alaraq, DİM-də kurikulumlar əsasında qiymətləndirmə materiallarının hazırlanması, ekspertizası və yoxlanılması ilə bağlı buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə edilən qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması və onların meyarlar əsasında yoxlanılmasına dair hazırlıq kursları təşkil edilmişdir. Kurslarda elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər, metodistlər və pedaqoji yönlü ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin müvafiq ixtisas üzrə təhsil alan axırıncı kurs tələbələri və həmin müəssisələrdə təhsil alan magistrlər iştirak etmişdir. Gələcəkdə həmin şəxslər tapşırıq müəllifi, ekspert və imtahan materiallarının yoxlanılmasında marker kimi Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə əməkdaşlıq edə biləcəklər.

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu bu il də internet vasitəsi ilə aparılmışdır. Bu üsul ərizə təqdimetmə prosedurunu sadələşdirməklə bərabər, abituriyentlərin buraxa biləcəyi məntiqi səhvlərin qarşısını almağa da imkan yaradır. Abituriyentlər DİM-in müəyyən etdiyi müddət ərzində özləri barədə tələb olunan məlumatları göstərməklə "Elektron ərizə" doldurmuşdur.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı, müsabiqə şərtləri, qəbul aparılan ixtisasların planı, o cümlədən dövlət sifarişi üzrə qəbul aparılan yerlərin proqnozu "Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində verilmişdir. Proqnozda qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin adları daxil edilmişdir.

2025-ci ildə abituriyentlərə eyni zamanda ali təhsil müəssisələrinin həm I-IV ixtisas qruplarına (hər hansı biri və yaxud ikisi üzrə) daxil olan ixtisaslar, həm V ixtisas qrupuna daxil olan ixtisaslar, həm də tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı yaradılmışdır. I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsi hər qrup üzrə iki dəfə (iki cəhd) keçirilmişdir. İxtisas seçmək hüququ olan abituriyentlər müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, eyni vaxtda I-IV ixtisas qruplarının hər hansı biri və ya ikisi, o cümlədən I ixtisas qrupunun Rİ və RK altqrupları, III ixtisas qrupunun DT və TC altqrupları və V ixtisas qrupu üzrə ixtisas seçimində iştirak etmişdir. Hər ixtisas qrupu üzrə imtahan vaxtından bir neçə gün əvvəl abituriyentlərə internet vasitəsi ilə "İmtahana buraxılış vərəqələri" əldə etmək imkanı yaradılmışdır.

Bütün abituriyentlər üçün ixtisas seçimi və müsabiqə eyni vaxtda – ali təhsil müəssisələrinə bütün qəbul imtahanları başa çatdıqdan sonra keçirilmişdir.

Müxtəlif təyinatlı imtahanların mütəşəkkil keçirilməsində Daxili İşlər Nazirliyi, "Azərbaycan Hava Yolları" Dövlət Konserni, Səhiyyə Nazirliyi, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi və Fövqəladə Hallar Nazirliyi əməkdaşlarının peşəkarlığı mühüm rol oynamışdır.

Hər ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanı keçirildikdən sonra abituriyentlərin imtahan balları internet vasitəsi ilə elan edilmiş, onların düzgün ixtisas seçiminə kömək məqsədi ilə hər bir ixtisas qrupunun abituriyentləri üçün "İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?" adlı vəsait çap edilmişdir. Vəsaitdə dövlət sifarişli və ödənişli əsalarla təhsil, Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda və hər iki bölmənin birgə müsabiqəsinə aid qəbul planları verilmiş, müsabiqəyə buraxılma şərtləri, eyni zamanda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasına dair məlumatlar təqdim olunmuşdur.

Abituriyentlərin ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürmələrinə kömək məqsədi ilə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ötənilki qəbul imtahanlarında formalaşmış keçid balları haqqında məlumatlar da ayrıca vəsaitlərdə təqdim edilmişdir. Abituriyentlərə ixtisas seçimi zamanı "Bakalavr ixtisasları" adlı vəsaitlərdən yararlanmaq da tövsiyə olunmuşdur. Bu vəsaitlərdə hər bir ixtisas üzrə kadrların hansı təhsil müəssisəsində hazırlanması, ixtisasın xarakteristikası, təyinatı, bu və ya digər ixtisas üzrə hazırlanan bakalavrlara təhsil müddətində tədris edilən peşə-ixtisas fənləri, həmin fənlər əsasında öyrədilən ixtisas bilik və bacarıqları şərh olunmuş, onların gələcək fəaliyyətinin əsas sahələri və iş yerləri barədə məlumat verilmişdir.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlər avqustun 11-dən 19-dək internet vasitəsi ilə ixtisas seçimi etmişdir. Abituriyentlər qəbul qaydalarına əsasən imtahan verdikləri ixtisas qrupuna (qruplarına) aid 15-dək ixtisas kodunu seçə bilərdilər.

Ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə və yerləşdirilmənin nəticələri ictimaiyyətə həm "Abituriyent" jurnalı, həm internet, həm də mobil operatorlar – "Azercell", "Bakcell" və "Nar Mobile"-nin müvafiq xidmətlərindən istifadə yolu ilə elan edilmişdir. Jurnalda qəbul olanların siyahısı ilə yanaşı, təhsili həm ödənişli əsaslarla, həm də dövlət sifarişi əsasında olan yerlərə qəbul aparılan ixtisasların minimal keçid balları, dövlət sifarişi üzrə qəbul olan abituriyentlərin ali təhsil müəssisələri və ixtisaslar üzrə paylanması, müsabiqənin birgə aparıldığı ixtisaslar üzrə plan yerlərinə Azərbaycan və rus bölmələrindən qəbul olan abituriyentlərin sayı haqqında məlumatlar, ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslarına müsabiqədənkənar (test və qabiliyyət imtahanlarından azad olunmaqla) qəbul olmaq hüququna malik olan abituriyentlərin siyahısı təqdim olunmuşdur.

2025-ci ildə imtahanlarda I–IV qruplar üzrə 90911, V qrup üzrə 125619 (orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə birlikdə 129779 nəfər) abituriyent iştirak etmişdir. Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında 10429 abituriyent 500-dən, o cümlədən 3233 abituriyent 600-dən yuxarı bal toplamışdır. 600 və ondan yuxarı bal toplayanların ixtisas qrupları üzrə paylanmasına gəlincə, qeyd etmək lazımdır ki, onların 32.08%-i (1037 nəfəri) I qrupun, 6.74%-i (218 nəfəri) II qrupun, 31.30%-i (1012 nəfəri) III qrupun, 29.94%-i (968 nəfəri) IV qrupun abituriyentləridir. Onlardan 2 nəfər həm I, həm də IV ixtisas qrupları üzrə imtahanda iştirak edərək 600-dən yuxarı bal toplamışdır.

DİM magistraturaya qəbul imtahanının məzmununun və qiymətləndirmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi işlərini 2025-ci ildə də davam etdirmişdir. Bakalavrlara kömək məqsədi ilə "Magistr" xüsusi buraxılışının müxtəlif saylarında qəbul proqramları, qəbul qaydaları və elanları, ixtisas seçiminə dair tövsiyə və cədvəllər, test tapşırığı nümunələri, aparılmış müsabiqənin nəticələri, keçid balları və digər zəruri məlumatlar çap olunmuşdur.

Magistraturaya ərizə qəbulu internet vasitəsi ilə aparılmışdır. Bakalavrlara magistraturaya qəbul imtahanında iki dəfə iştirak etmək hüququ verilmişdir. 2025-ci ildə 1-ci imtahan fevralın 16-da, 2-ci imtahan isə mayın 11-də keçirilmişdir. İmtahanda bakalavrların ümumi intellekt səviyyəsi (məntiqi təfəkkürü), xarici dil və informatikadan bilik səviyyələri test üsulu ilə yoxlanılmışdır. Cari ildə keçirilən imtahanda ilk dəfə olaraq xarici dil fənni üzrə yazı işi təqdim olunmuşdur. Bu tapşırıqda bakalavr verilmiş 2 sərbəst mövzudan birini seçərək imtahan verdiyi xarici dildə 150-200 sözdən ibarət yazı işi (esse) yazmışdır. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə ixtisas magistraturasının ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən və müəyyən edilən müsabiqə şərtini ödəyən bakalavrlar qəbul imtahanını verdikdən sonra əlavə olaraq qabiliyyət imtahanı vermişdir. Müəyyən edilmiş müsabiqə şərtlərini ödəyənlər ixtisas seçiminə buraxılmışdır. Hər bir bakalavrın 20-dək ixtisaslaşma kodunu seçmək imkanı var idi. Qəbulun nəticələri iyulun 2-də DİM-in internet saytında elan olunub və "Magistr" jurnalının 5-ci sayında dərc edilib. Qəbulun nəticələrinə əsasən 13446 bakalavr magistraturaya qəbul olunub, onlardan 934-ü qeydiyyatdan keçməyib, 2468 yer isə boş qalıb. Bu səbəbdən avqustun 13-dən 18-dək boş qalan yerlərə ixtisaslaşma seçimi aparılıb. Bu mərhələdə 1418 nəfər (onlardan 87-si birinci ixtisaslaşma seçimində iştirak etməyib) iştirak edib və onların 617-si magistraturaya qəbul olub (onlardan 458-i qeydiyyatdan keçib). Beləliklə, ixtisaslaşma seçimində 15612 nəfər (qəbul imtahanında iştirak edənlərin 59.49%-i) iştirak edib və 12970 nəfər (ixtisaslaşma seçimində iştirak edənlərin 83.08%-i) magistraturaya qəbul olub.

Rezidenturaya qəbul 2025-ci ildə də mərkəzləşdirilmiş qaydada test üsulu ilə iki mərhələdə keçirilmişdir. Namizədlərə baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında (I mərhələdə) iki dəfə iştirak etmək üçün şərait yaradılır. Qəbul imtahanının I mərhələsinin 1-ci cəhdində iştirak etmək üçün ərizələrin qəbulu 2025-ci il aprelin 11-dən 18-dək, 2-ci cəhdində iştirak etmək üçün isə iyunun 4-dən 12-dək internet vasitəsi ilə aparılmışdır. I mərhələ üzrə imtahanın 1-ci cəhdi mayın 4-də, 2-ci cəhdi iyunun 29-da, II mərhələ üzrə imtahan isə avqustun 10-da keçirilmişdir.

Rezidenturaya qəbul qaydaları və qəbul elanı, baza və ixtisas fənləri üzrə qəbul proqramları, namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının elmi-metodiki izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri və digər zəruri məlumatlar "Rezidentura" jurnalının 2025-ci il tarixli 1-ci və 2-ci nömrələrində çap olunmuşdur. Qəbul imtahanının ikinci mərhələsi və ixtisas seçimi haqqında elan, qəbul aparılan ixtisaslar və plan yerləri haqqında məlumatlar, rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinin ötən illə müqayisəli təhlili və tövsiyələr, 2024-cü ildə rezidenturaya qəbul müsabiqəsində formalaşmış keçid balları və digər elmi-metodiki materiallar jurnalın 3-cü nömrəsində dərc edilib ictimaiyyətə çatdırılmışdır.

Rezidenturada təhsil almaq üçün 1762 namizəd ərizə verib. Onların 40.41%-ni (712 nəfər) oğlanlar, 59.59%-ni (1050 nəfər) qızlar təşkil edib. Sənəd verənlərin 581 nəfəri (32.97%) əsas (baza ali) tibb təhsilini cari ildə başa vurub. Onlardan 215 nəfərini oğlanlar (37.01%), 366 nəfərini isə qızlar (62.99%) təşkil edib. Qəbul imtahanının I mərhələsində namizədlərin 25.62%-i (269 nəfər) "məqbul" almaq üçün qoyulan tələbi (40 və daha yüksək bal) ödəyib və bu namizədlər II mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanıblar. Ötən il bu göstərici 32.47%-ə, 2023-cü ildə 37.43%-ə, 2022-ci ildə 30.96%-ə, 2021-ci ildə 41.91%-ə, 2020-ci ildə isə 53.46%-ə bərabər olub. I mərhələdə "məqbul" alanların nisbi sayını 2020-ci illə müqayisə etdikdə məlum

olur ki, sonrakı illərdə bu göstərici üzrə azalma müşahidə olunur. Məlum olduğu kimi, rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsində "məqbul" alanların nəticələri 5 il qüvvədə qalır və bu qayda ilk dəfə olaraq 2020-ci ildə tətbiq edilib. III, IV və V kursda təhsil alan tələbələr də bu imkandan istifadə edirlər. Qəbul imtahanının II mərhələsində iştirak edən namizədlərin böyük hissəsi (610 nəfər, 67.70%-i) 50 baldan yuxarı nəticə göstərərək ixtisas seçiminə buraxılıb. Namizədlərin 32.30%-i isə 50 baldan aşağı nəticə göstərdiyi üçün ixtisas seçiminə buraxılmayıb.

DİM 2025-ci ildə də informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) kütləvi proseslərə tətbiqi istiqamətində işləri intensiv şəkildə davam etdirmiş, bu sahədə bir sıra yeni layihələr həyata keçirmişdir. İKT ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrinə, rezidenturaya, orta ixtisas təhsili pilləsinə qəbul prosesində, ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanlarında, dövlət qulluğuna işə qəbulun bütün mərhələlərində tətbiq edilmiş və yüz minlərlə vətəndaşa elektron xidmət göstərilmişdir. Mərkəzin ictimaiyyətə göstərdiyi 13 elektron xidmət növündən hesabat ilində 13 milyon 500 min dəfədən çox istifadə olunmuşdur. Bunlar dövlət qurumlarının icraatında olan elektron xidmət layihələri arasında ən çox istifadə olunan layihələrdəndir.

"Açıq hökumətin təşviqinə dair 2012–2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nın 2-ci bəndində göstərilir ki, dövlət orqanları öz fəaliyyətləri barədə müntəzəm olaraq ictimaiyyətə məlumat verməli, bu məlumatları mütəmadi, yenilənmiş əsaslarla internet səhifələrində yerləşdirməli, illik məruzələr tərtib etməli və internet səhifələrində açıqlamalı, mətbuat konfransları keçirməli və ictimaiyyətlə birbaşa ünsiyyət formasında tədbirlər keçirməlidirlər. Bu prinsipləri öz fəaliyyətində rəhbər tutan Dövlət İmtahan Mərkəzi mütəmadi olaraq qəbul kampaniyasının mərhələləri ilə bağlı ictimaiyyəti hərtərəfli məlumatlandırmaqla qəbul prosesinin şəffaflığının təmin edilməsinə böyük önəm vermişdir.

Müasir dövrdə önəmli məsələlərdən biri inkişafın ən başlıca əsaslarından olan informasiyanın açıqlanmasıdır. Bu, informasiya sahibinin mühüm vəzifəsidir. Həmin vəzifə ilə bağlı müddəalar "İnformasiya əldə etmək haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"nda təsbit olunmuşdur. Qanunun 29-cu maddəsinə əsasən informasiya sahibi cəmiyyətin maraqlarını daha asan və daha operativ şəkildə təmin etmək, çoxsaylı informasiya sorğularını azaltmaq məqsədi ilə malik olduğu, ictimai vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəticəsində yaradılmış, yaxud əldə olunmuş informasiyanı ictimaiyyətə açıqlamalıdır. Qanunda belə informasiyalara "ümumiləşdirilmiş statistik məlumatlar" aid edilir.

DİM-in apardığı ənənəvi elmi-statistik təhlillərdə təhsilin həm ümumilikdə ölkə səviyyəsində, həm də ayrı-ayrı bölgələr və məktəblər üzrə göstəriciləri, eləcə də abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələri, onların müxtəlif ixtisas qruplarına meyil və maraqları, ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri, yüksək və zəif göstəriciyə malik rayon və məktəblər, ali təhsil müəssisələrinin reytinqi, bakalavriat və magistratura səviyyələrinə, orta ixtisas təhsili pilləsinə və rezidenturaya qəbulun nəticələri, həmçinin ümumtəhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanları üzrə nəticələri və s. məsələlər öz əksini tapıb. Eyni zamanda, aparılan elmi-statistik təhlilin tərkib hissələri kimi "Qəbul və buraxılış imtahanlarının gender aspektləri", "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" və "Neft-qaz ixtisasları statistikada" adlı kitabçalar, həmçinin hər bir rayonun məzunlarının qəbul imtahanlarındakı göstəricilərini əks etdirən kitabçalar hazırlanıb. Qəbulun nəticələrinin bu miqyasda və səviyyədə araşdırılmasını təhsilin vəziyyətinin monitorinqi də adlandırmaq olar.

DİM elmi-statistik təhlil nəticəsində əldə etdiyi informasiyanı – ümumiləşdirilmiş statistik məlumatları "İnformasiya əldə etmək haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"na və "Abituriyent" jurnalının nizamnaməsinə uyğun olaraq açıqlayır və əldə olunmuş nəticələri nəşr edərək ictimaiyyətin istifadəsinə verir.

1. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU

DİM 2025/2026-cı tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunu "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu qaydaları"na əsasən aparıb. Qəbul qaydalarına uyğun olaraq, respublikanın bütün mülki ali təhsil müəssisələrinə, xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə (Müdafiə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti, Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Dövlət Sərhəd Xidmətinin təhsil müəssisələri) tələbə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilib.

Abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün 2025-ci il fevralın 20-dən martın 5-dək internet vasitəsilə elektron ərizə veriblər. Bunun üçün onlar *ekabinet.dim.gov.az* internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetlərinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in müvafiq internet (*eservices.dim.gov.az/erizebak/erize*) səhifəsinə daxil olub "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurараq təsdiq ediblər (etdiriblər).

Ərizənin təsdiqi DİM-in informasiya sistemlərində abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər *(1989-2006-ci il təvəllüdlü (01.05.2006-ci il tarixədək anadan olmuş) 35 yaşınadək olan kişi cinsli abituriyentlər onların ya müddətli həqiqi hərbi xidmət* keçməsi, ya çağırışdan möhlət hüququnun olması və ya çağırışdan azad edilməsi barədə məlumat Azərbaycan *Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin elektron-məlumat bazasında əks olunduğu halda)* elektron ərizələrini elektron ərizə səhifəsinə daxil olaraq özləri təsdiq ediblər:

1.1. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini 2012-ci və sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.3. Azərbaycan Respublikasının ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrini 2013-cü və sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.4. 2012-ci və sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etdirmiş abituriyentlər.

2. 1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlərdən başqa digər abituriyentlər elektron ərizələrini doldurduqdan sonra tələb olunan sənədləri şəxsən təqdim etməklə elektron ərizələrini müvafiq **Sənəd Qəbulu Komissiyalarında (SQK)** təsdiq etdiriblər. Ərizə qəbulu elanının tam mətni "Abituriyent" jurnalının 2025-ci il 2-ci sayında dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılıb. Ərizə qəbulu ilə bağlı bütün məlumatlar operativ şəkildə DİM-in internet saytında da yerləşdirilib. Bundan başqa, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasının doldurulması qaydası televiziya kanallarında abituriyentlərə dəfələrlə izah olunub. SQK-lar hər gün (şənbə, bazar və bayram günləri istisna olmaqla) saat 10-dan 17-dək fəaliyyət göstəriblər:

Bakı şəhərində:

Dövlət İmtahan Mərkəzinin Elektron İmtahanlar Korpusu (Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, S.S.Axundov küç., 50);

Memarlıq və İnşaat Universiteti (Bakı şəhəri, Yasamal rayonu,A.Soltanova küç., 11)

Azərbaycan Universiteti (Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ceyhun Hacıbəyli küç., 71.);

Digər şəhər və rayonlarda:

Naxçıvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Gəncə ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Lənkəran ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəki r-nu	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Xaçmaz r-nu	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şirvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Göyçay r-nu	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Bərdə r-nu	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəmkir r-nu	*DİM-in Regional Bölməsi.*

Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq istəyən abituriyentlər də 1-ci və 2-ci bənddə göstərilən müddətdə və qaydada elektron ərizələrini təsdiq etməklə (etdirməklə) yanaşı, müvafiq ali təhsil müəssisələrinin müəyyən etdikləri xüsusi prosedurlardan keçiblər.

2025/2026-cı tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə qəbul beş ixtisas qrupu üzrə aparılıb. I–IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanı iki mərhələdən ibarət olub. Abituriyentlər qəbul imtahanının birinci *(maksimal toplanıla bilən bal – 300)* və ikinci *(maksimal toplanıla bilən bal – 400)* mərhələlərindən topladıqları ümumi balların cəminə *(maksimal toplanıla bilən bal – 700)* əsasən, ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak ediblər. Cari ilin məzunları üçün qəbul imtahanının birinci mərhələsinin nəticəsi kimi onların buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr götürülüb.

Ali təhsil müəssisələrinə I – IV ixtisas qruplarına daxil olan ixtisaslar üzrə qəbul imtahanının ikinci mərhələsi iki dəfə keçirilmiş və abituriyentlərə fərqli ixtisas qrupu və yaxud eyni ixtisas qrupu üzrə ikinci dəfə də imtahan vermək üçün şərait yaradılmışdır. I – IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının II mərhələsinin 1-ci cəhdində iştirak etmək istəyənlər 2025-cü il aprelin 17-dən mayın 1-dək, 2-ci cəhdində iştirak etmək istəyənlər isə 2025-ci il mayın 26-dan iyunun 8-dək şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in müvafiq internet səhifəsinə (*eservices.dim.gov.az/erizebak/erize*) daxil olmaqla imtahan vermək istədikləri ixtisas qrupunu seçərək qeydiyyatdan keçiblər. III ixtisas qrupunu seçən abituriyentlər öz istəklərinə əsasən, ixtisas və ya ixtisaslara uyğun olaraq, bu qruplardan birinin daxilində altqruplardan birini və yaxud hər ikisini seçiblər. Hər iki altqrupu seçən abituriyentlər III qrup üzrə əlavə "Coğrafiya" fənnindən ayrıca imtahanda iştirak ediblər. I ixtisas qrupunu seçən abituriyentlər öz istəklərinə əsasən, ixtisas və ya ixtisaslara uyğun olaraq bu qruplardan birinin daxilində altqruplardan birini seçiblər.

Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 24 fevral tarixli 2694 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinə əsasən ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirənlərin) qəbul imtahanında iştirakı (imtahanın ikinci mərhələsinin yalnız bir cəhdində) dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olmuşdur. Bu kateqoriyadan olan abituriyentlər III ixtisas qrupunun DT və TC altqruplarının hər ikisini seçdikləri halda isə "Coğrafiya" fənni üzrə imtahanda iştirak etmək üçün müvafiq qaydada əlavə ödəniş etmişdir. Eyni sərəncamın 1.3 – 1.7-ci bəndlərinə əsasən, aşağıdakı kateqoriyalardan olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirənlərin) qəbul imtahanında (bütün mərhələ və cəhdlər üzrə) iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir:

- *Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları;*
- *şəhid ailəsinin üzvləri;*
- *valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar;*
- *məcburi köçkün statusu olan şəxslər;*
- *I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar.*

2024-cü ildə buraxılış və ya qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edən abituriyentlər üçün imtahanın birinci mərhələsinin nəticəsi kimi keçən il topladıqları ballar nəzərə alınmışdır. Onlara cari ildə keçirilən qəbul imtahanının I mərhələsində də iştirak etmək üçün şərait yaradılmışdır. Abituriyentlərə müsabiqədə bu iki imtahandan istədikləri hər hansı birinin nəticəsi ilə iştirak etmək hüququ verilmişdir.

Qəbul imtahanının birinci mərhələsi (cari ilin məzunları üçün tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı) üzrə imtahan fənləri, tapşırıqların sayı və balların hesablanma qaydası 1.1 saylı cədvəldə təqdim olunur. Bu mərhələdə şagird və abituriyentlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədilə onlara ümumilikdə üç fənn üzrə 85 tapşırıq təqdim edilib. İmtahanın müddəti 3 saat olub.

Cədvəl 1.1

Fənnin adı	Tapşırıqların sayı	Nisbi balın hesablanması düsturu
Tədris dili (Azərbaycan, rus)	– Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; – Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 5 və qapalı tipli 5 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq); **Cəmi: 30 tapşırıq**	$\frac{5}{2}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**
Riyaziyyat	– Qapalı tipli 13 tapşırıq; – Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq; – Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq. **Cəmi: 25 tapşırıq**	$\frac{25}{8}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(açıq,\ kod)}+\ +n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və fars dilləri)	– Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 və qapalı tipli 3 tapşırıq; – Qapalı tipli 16 tapşırıq; – Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 və qapalı tipli 4 tapşırıq. **Cəmi: 30 tapşırıq**	$\frac{100}{37}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$ **Maksimal bal: 100**

Qeyd: 1. $n_{d(açıq,\ kod)}$ – cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(qapalı)}$ – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(açıq,\ yazılı)}$ – yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi.

2. Qapalı tipli və cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların hər birinə verilən düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilib.
3. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilib.

Abituriyentin qəbul imtahanının birinci mərhələsi (cari ilin məzunları üçün tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı) üzrə ümumi balı hesablanarkən hər bir fənn üzrə topladığı nisbi ballar cəmlənib. Fənlər üzrə nisbi ballar yuxarıdakı cədvəldə göstərilən qaydada hesablandıqdan sonra 0.1-ə qədər yuvarlaqlaşdırılıb. Tapşırıqlar üzrə səhv cavablar düzgün cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib.

Qəbul imtahanının ikinci mərhələsində abituriyentlərə hər fənn üzrə 30 tapşırıq (ümumilikdə 90 tapşırıq) təqdim olunub. Bu tapşırıqların 22-si qapalı, 8-i isə açıq tipli olub. Açıq tipli tapşırıqlardan 5-i cavabların kodlaşdırılması tələb olunan hesablama, seçim və ya uyğunluq formalı tapşırıqlar, digər açıq tipli 3 tapşırıq isə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan, meyarlar əsasında markerlər tərəfindən qiymətləndirilən situasiya, mətn, mənbə əsasında və digər formalarda hazırlanan tapşırıqlar olub. Bu tapşırıqlar biologiya və coğrafiya fənləri üzrə situasiya, Azərbaycan (rus) dili və ədəbiyyat fənləri üzrə mətn, tarix fənni üzrə mənbə, II ixtisas qrupunda riyaziyyat, IV ixtisas qrupunda isə fizika və kimya fənləri üzrə situasiya əsasında hazırlanıb. İmtahanın müddəti 3 saat olub.

Abituriyentin qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə ümumi balı hesablanarkən hər bir fənn üzrə topladığı nisbi ballar 1.2 saylı cədvəldə verilmiş müvafiq çəki əmsallarına vurulmaqla cəmlənib. Hər bir fənn üzrə nisbi bal aşağıdakı qaydada hesablandıqdan sonra 0.1-ə qədər yuvarlaqlaşdırılıb:

$$NB = NB_q + NB_a,$$

burada NB – fənn üzrə nisbi bal; NB_q – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə nisbi bal; NB_a – açıq tipli tapşırıqlar üzrə nisbi baldır.

Qapalı və açıq tipli test tapşırıqları üzrə nisbi ballar isə aşağıdakı qaydada hesablanıb:

$$NB_q = \left(D_q - \frac{1}{4} Y_q \right) \cdot \frac{100}{33}$$ (hesablamanın nəticəsi mənfi alınarsa, $NB_q=0$ götürülür),

burada D_q *– qapalı tipli tapşırıqlar üzrə düzgün cavabların sayı;* Y_q *– qapalı tipli tapşırıqlar üzrə yanlış cavabların sayıdır.*

$$NB_a = (D_{kod} + 2D_{yazılı}) \cdot \frac{100}{33}$$

burada D_{kod} *– cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli (hesablama, seçim, uyğunluğu müəyyən etmək) tapşırıqlar üzrə düzgün cavabların sayı;* $D_{yazılı}$ *– yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan, situasiya, mətn, mənbə əsasında və digər formalarda hazırlanan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmidir. Bu tapşırıqlar markerlər tərəfindən meyarlar əsasında* $0, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}$ *və ya* 1 *balla qiymətləndirilib.*

Açıq tipli tapşırıqlar üzrə səhv cavablar düzgün cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib.

Cədvəl 1.2

QƏBUL İMTAHANININ İKİNCİ MƏRHƏLƏSİNİN İMTAHAN FƏNLƏRİNİN İXTİSAS QRUPLARI (ALTQRUPLARI) ÜZRƏ ÇƏKİ ƏMSALLARI

İxtisas qrupları	İmtahan fənləri	Çəki əmsalları
I qrup RK altqrupu	Riyaziyyat	1.5
	Fizika	1.5
	Kimya	1
I qrup Rİ altqrupu	Riyaziyyat	1.5
	Fizika	1.5
	İnformatika	1
II qrup	Riyaziyyat	1.5
	Coğrafiya	1.5
	Tarix	1
III qrup DT altqrupu	Azərbaycan (rus) dili	1.5
	Tarix	1.5
	Ədəbiyyat	1
III qrup TC altqrupu	Azərbaycan (rus) dili	1.5
	Tarix	1.5
	Coğrafiya	1
IV qrup	Biologiya	1.5
	Kimya	1.5
	Fizika	1

Abituriyentlər V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələri və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə yalnız qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının) və qabiliyyət imtahanının nəticələrinə (tələb olduğu halda) əsasən iştirak ediblər.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən və imtahanda topladıqları ümumi balları müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlər imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra V ixtisas qrupu üzrə 2025-ci il mayın 20-dən 30-dək, I ixtisas qrupu üzrə iyulun 18-dən 22-dək, III ixtisas qrupu üzrə isə iyulun 18-dən 23-dək *eservices.dim.gov.az/erizebak/qabiliyyet* internet səhifəsinə daxil olub seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçiblər. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 24 fevral tarixli 2694 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinə əsasən ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirənlərin) cari ildə seçdikləri (qeydiyyatdan keçdikləri) ilk komissiya üzrə qabiliyyət

imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olmuşdur. Eyni sərəncamın 1.3 – 1.7-ci bəndlərinə əsasən isə aşağıdakı kateqoriyalardan olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirənlərin) cari ildə seçdikləri (qeydiyyatdan keçdikləri) **bütün komissiyalar** üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir:

- *Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları;*
- *şəhid ailəsinin üzvləri;*
- *valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar;*
- *məcburi köçkün statusu olan şəxslər;*
- *I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar.*

Qabiliyyət imtahanlarını DİM-in təşkil etdiyi xüsusi komissiyalar mərkəzləşdirilmiş qaydada aparıb. Cari ildə bakalavriat səviyyəsində xüsusi qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək üçün 29197 abituriyent qeydiyyatdan keçmişdir. İmtahanlar 20 iyun 2025-ci il tarixindən 11 avqust 2025-ci il tarixinədək DİM-in təşkil etdiyi xüsusi komissiyalar tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada aparılıb. Ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul imtahanları respublikanın müxtəlif bölgələrində keçirilmişdir. Təsviri sənət istiqaməti üzrə qabiliyyət imtahanları Bakı şəhərində Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Bakı şəhəri 167 və 286 saylı tam orta məktəblərdə, Gəncə şəhərində M.Füzuli adına 22 saylı tam orta məktəbdə, Lənkəran şəhərində 1 nömrəli tam orta məktəb-liseydə, Şəki şəhərində 7 nömrəli tam orta məktəbdə, Naxçıvan MR-da DİM-in Naxçıvan Regional bölməsində, Naxçıvan Dövlət Universitetinin və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun inzibati binalarında təşkil edilmişdir. Musiqi sənəti istiqaməti üzrə imtahanlar Bakı şəhərində Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbində keçirilmiş və həmin istiqamət üzrə Naxçıvan MR və Gəncədə onlayn formatda təşkil edilmişdir. Memarlıq ixtisası üzrə qabiliyyət imtahanı Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində, teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti istiqaməti üzrə qabiliyyət imtahanları Bakı şəhəri Bülbül adına orta ixtisas musiqi məktəbi, 189-190 nömrəli tam orta məktəbdə, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində əyani şəkildə, Naxçıvan MR-da isə onlayn formatda təşkil edilərək keçirilmişdir. Bədən tərbiyəsi və idman istiqaməti üzrə imtahan mərkəzləri Bakı şəhərində, həmçinin Tovuz, İsmayıllı və Şərur rayonlarında yaradılmışdır. İmtahanı bu istiqamət üzrə qeydiyyatdan keçmiş cari ilin ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları bitirdikləri təhsil müəssisəsinin yerləşdiyi şəhərin (rayonun) aid olduğu imtahan mərkəzində, digər abituriyentlər isə ərizələrində göstərdikləri faktiki yaşadıqları şəhərin (rayonun) aid olduğu imtahan mərkəzində veriblər. Qeyd edilən istiqamət üzrə imtahanların təşkili Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi ilə birgə həyata keçirilib.

Ümumilikdə 72 Qabiliyyət İmtahanı Komissiyası (QİK) təşkil edilib və onlardan 13-ü onlayn fəaliyyət göstərib.

III ixtisas qrupuna aid olan İlahiyyat istiqamətinin "İslamşünaslıq" ixtisası üzrə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda yaradılmış dini-psixoloji komissiya tərəfindən müsahibə mərhələsi təşkil edilmişdir.

DİM ilin əvvəlində qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsi qaydaları, qəbul proqramları, imtahanlara hazırlığa dair metodiki tövsiyələr, qiymətləndirmə meyarları və digər materialları "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarında dərc edərək qabiliyyət imtahanlarına hazırlaşanların istifadəsinə verib.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarının yekun nəticəsi ixtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq məqbul və ya balla qiymətləndirilib. Abituriyentin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçmək və onların kodlarını ərizəsində qeyd etmək hüququ qazanması üçün onun qabiliyyət imtahanından yekun nəticəsi və test imtahanında topladığı ümumi balı DİM-in müəyyən etdiyi tələblərə uyğun olmalı idi. Abituriyentlərə öz ərizələrində xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilmişdi. Seçim imkanlarının bu şəkildə genişləndirilməsi, bir tərəfdən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbulda müsabiqə vəziyyətinin artmasına, digər tərəfdən isə müsabiqə zamanı seçimin keyfiyyətinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Qeyd edək ki, I–IV qruplardan hər hansı birinə və yaxud ikisinə (o cümlədən I ixtisas qrupunun RK və Rİ altqruplarına, III ixtisas qrupunun DT və TC altqruplarına) ərizə verən abituriyentə, eyni zamanda V qrupa da ərizə vermək və qoyulan tələbləri ödədiyi halda, bu qrup üzrə də müsabiqədə iştirak etmək imkanı yaradılmışdı.

Dövlət İmtahan Mərkəzi gənclərin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara meyil və marağını artırmaq, onların qəbula hazırlığına kömək məqsədi ilə əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara dair metodiki materiallar hazırlayıb və müxtəlif maarifləndirici tədbirlər həyata keçirib. Qeyd olunanlarla yanaşı, 2015-ci ildən etibarən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə (I qrup "Memarlıq" və III qrup "İslamşünaslıq" və "Jurnalistika" ixtisasları istisna olmaqla) ayrıca bir qrup – V qrup yaradılmış, qəbul imtahanının struktur və məzmun tərkibi dəyişdirilmişdir. Nəticədə, ötən illərlə müqayisədə V qrup üzrə müsabiqə vəziyyəti dəfələrlə artmışdır. Qeyd edək ki, cari ilin məzunları V qrup üzrə

müsabiqədə əlavə qəbul imtahanı vermədən, bilavasitə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında iştirak ediblər. Bununla yanaşı, 2024-cü ildəki imtahanın nəticəsi 2025-ci ildə öz qüvvəsini saxlamış və 2024-cü ildə V qrup üzrə qəbul imtahanında iştirak edən, həmçinin tam orta təhsili 2024-cü ildə bitirərək buraxılış imtahanında iştirak edən abituriyentlər müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, həmin imtahanların nəticələri əsasında 2025-ci ildə V ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı əldə etmişdir.

Cari ildə V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanının verilməsi tələb olunan ixtisaslar üzrə ayrılan 3916 plan yerinə 8146 abituriyent (subbakalavr) iddia etmişdi. Qeyd edək ki, 2015-ci ildə bu ixtisaslara ayrılan 2355 plan yerinə 4293, 2016-cı ildə 2854 plan yerinə 3993, 2017-ci ildə 3067 plan yerinə 3939, 2018-ci ildə 3307 plan yerinə 3593, 2019-cu ildə 3462 plan yerinə 4971, 2020-ci ildə 1034 plan yerinə 1406, 2021-ci ildə 3615 plan yerinə 5207, 2022-ci ildə 3650 plan yerinə 5517, 2023-cü ildə 3621 plan yerinə 5128, 2024-cü ildə 3938 plan yerinə 7370 nəfər iddia edirdi.

Bu il I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət tələb edən "Memarlıq" ixtisası üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən az olmayan abituriyentlər buraxılmışdı. V qrupun xüsusi qabiliyyət tələb edən (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) "Rejissorluq" ixtisası üzrə müsabiqədə ümumi balı 120-dən, "Məşqçilik" ixtisasları üzrə 70, "Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi", "Adaptiv bədən tərbiyəsi", "Ümumi fiziki hazırlıq", "Kütləvi- sağlamlaşdırıcı idman" ixtisasları üzrə 80, "Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)" ixtisası üzrə ümumi balı 30-dan, digər ixtisaslar üzrə isə ümumi balı 60-dan az olmayan abituriyentlər iştirak etmişdir. Qeyd edək ki, bu ixtisaslara qəbul olan abituriyentlərin qəbul imtahanlarında topladıqları orta ballar (I qrupda "Memarlıq" istiqaməti üzrə 399.43, III qrupda "İlahiyyat" istiqaməti üzrə 239.50, "Jurnalistika" istiqaməti üzrə 428.40, V qrupda "Təsviri sənət" istiqaməti üzrə 159.07, "Musiqi sənəti" istiqaməti üzrə 119.30, "Teatr, kino və xoreoqrafiya" istiqaməti üzrə 99.19, "İdman" istiqaməti üzrə 140.01 bal) müsabiqə şərtlərindən xeyli yüksək olub.

2025/2026-cı tədris ili üçün V ixtisas qrup üzrə ümumilikdə 4559 plan yeri ayrılmışdı (bundan əlavə, 145 yerə müsabiqədənkənar qəbul aparılıb). 16474 nəfər (15996 abituriyent və 478 subbakalavr) V qrupun ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak edib. Onlardan 8146-sı qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə verib. Bu il xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların qəbul planları və bu ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmiş abituriyentlərin və subbakalavrların sayı aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

Cədvəl 1.3

İSTİQAMƏTLƏR ÜZRƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN VƏ SUBBAKALAVRLARIN SAYI

İstiqamət	İxtisas qrupu	Qəbul planı	Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin və subbakalavrların sayı
Memarlıq	I	170	297
İlahiyyat	III	42	51
Jurnalistika	III	255	700
Təsviri sənət	V	992	1804
Musiqi sənəti	V	707	809
Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti	V	230	256
İdman	V	1987	5277
Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan ixtisaslar üzrə			
Təsviri sənət	V	643	11557

Müsabiqə zamanı abituriyentlərin seçdikləri ixtisaslar "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi" formasında göstərilən ardıcıllıqla nəzərə alınmış və abituriyent topladığı ballara əsasən müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilmişdir. Seçdiyi ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün abituriyentin topladığı ümumi balı ilə yanaşı, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə yığdığı bala da tələblər (müsabiqə şərtləri) müəyyənləşdirilmişdir. Bu tələblər, bir qayda olaraq, qəbul imtahanlarının nəticələrinin elmi-statistik təhlili əsasında formalaşır. Aparılan təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, I–IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında nəzərdə tutulmuş qəbul yerlərini həmin qruplarda nəticələri yüksək və orta bal diapazonunda yerləşən abituriyentlərin hesabına tam doldurmaq mümkün deyil. Odur ki, müsabiqə vəziyyətini yüksəltmək məqsədilə müsabiqədə iştirak etmək üçün fənlər üzrə nisbi bala heç bir məhdudiyyət tətbiq edilməmişdir.

Müsabiqəyə buraxılma şərtləri aşağıdakı şəkildə müəyyən olunmuşdur:

• **I qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb. I ixtisas qrupunun "Riyaziyyat", "Fizika" və "Kompüter elmləri" ixtisasları üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edib.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (ADA Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, Sumqayıt Dövlət Universiteti və Türkiyə-Azərbaycan Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsində qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər iştirak hüququ qazanıblar.

I ixtisas qrupunun "Meliorasiya mühəndisliyi", "Texnologiya müəllimliyi" və "Ekologiya mühəndisliyi" ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

"Aqromühəndislik", "Aqronomluq", "Balıqçılıq", "Meşəçilik", "Şərabçılıq", "Torpaqşünaslıq və aqrokimya", "Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı" və "Zoomühəndislik" ixtisasları, həmçinin Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin "Meliorasiya mühəndisliyi" ixtisası üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak hüququ qazanıblar.

• **II qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (ADA Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

II ixtisas qrupunun "Marketinq", "Biznesin idarə edilməsi", "Turizm bələdçiliyi" və "Turizm işinin təşkili" ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılıb.

• **III qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (ADA Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsində qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (ADA Universiteti istisna olmaqla) "Tərcümə (dillər üzrə)", "Filologiya (xarici dil və ədəbiyyatı üzrə)", "Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)" və "Beynəlxalq münasibətlər" ixtisaslarının müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) xarici dil fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

III ixtisas qrupunun "Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması", "Sosial iş" və "Regionşünaslıq (regionlar üzrə)" ixtisasları üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər iştirak ediblər.

• **IV qrup** ixtisaslarının müsabiqəsinə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin (Sumqayıt Dövlət Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının müsabiqəsində qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər.

IV ixtisas qrupunun "Ekologiya" ixtisası üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılıb.

"Bağçılıq və tərəvəzçilik", "Baytarlıq təbabəti", "Bitki mühafizəsi" və "Su bioehtiyatları və akvakultura" ixtisasları üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak ediblər.

• **V qrup** üzrə ixtisas seçimində qabiliyyət imtahanı üzrə yekun nəticəsi və qəbul imtahanında topladığı ümumi balı cədvəl 1.4-də göstərilən şərtləri ödəyən abituriyentlər iştirak ediblər.

I, III və V qrupların qəbul planında qarşısında ulduz "*" (qabiliyyət imtahanının nəticəsi məqbulla qiymətləndirilən) və ya iki ulduz "**" (qabiliyyət imtahanının nəticəsi balla qiymətləndirilən) işarəsi olan ixtisasların müsabiqəsində qabiliyyət imtahanından yekun nəticəsi və qəbul imtahanından topladığı ümumi balı DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olan abituriyentlər iştirak edib. Onlara həmin qruplar daxilində digər ixtisasları da seçmək imkanı verilib.

Ali təhsil müəssisələrinin V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə abituriyentin qabiliyyət imtahanlarında topladığı yekun balı, qabiliyyət imtahanlarının nəticələri məqbulla qiymətləndirilən xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə abituriyentin qəbul (müvafiq ilin abituriyentləri üçün buraxılış) imtahanında topladığı ümumi balı əsasında aparılıb. Qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə müsabiqə şərtləri 1.4 saylı cədvəldə təqdim edilir:

Cədvəl 1.4

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri

İxtisasın adı	Minimal bal	II mərhələ üzrə minimal bal	Qabiliyyət imtahanının yekun nəticəsi
I ixtisas qrupu *(RK altqrupu)*			
Memarlıq	200	-	məqbul (6 bal)
III ixtisas qrupu *(DT altqrupu)*			
İslamşünaslıq	150	50	məqbul
Jurnalistika	200	100	məqbul (5 bal)
V ixtisas qrupu			
Musiqi müəllimliyi Təsviri incəsənət müəllimliyi	60	-	məqbul (6 bal)
Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi Adaptiv bədən tərbiyəsi Kütləvi sağlamlaşdırıcı idman Ümumi fiziki hazırlıq	80	-	məqbul (6 bal)
Rejissorluq	120	-	6 (bal)
Dizayn (sahələr üzrə) Dekorativ-tətbiqi sənət (sahələr üzrə) İnstrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) Vokal sənəti (sahələr üzrə) Dirijorluq (sahələr üzrə) Bəstəkarlıq Musiqişünaslıq Populyar musiqi və caz ifaçılığı (sahələr üzrə) Aktyor sənəti Operator sənəti Rəngkarlıq Qrafika Heykəltəraşlıq	60	-	6 (bal)
Məşqçilik (sahələr üzrə)	70	-	6 (bal)
Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)	30	-	6 (bal)

Qeyd: I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarının müsabiqəsi zamanı test imtahanı üzrə ümumi balları eyni olan abituriyentlərin qabiliyyət imtahanı üzrə yekun balları da nəzərə alınıb.

Abituriyentlər qəbul qaydalarına əsasən, imtahan verdikləri ixtisas qrupuna (qruplarına) aid 15-dək ixtisas kodunu seçə bilərdilər. Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlər avqustun 11-dən 19-dək internet vasitəsilə ixtisas seçimi ediblər.

Orta ixtisas təhsili pilləsi və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslərə (subbakalavrlara) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququ verilmişdir. Tələbə qəbulu ilə bağlı subbakalavrların ərizələrinin qəbulu 2025-ci il fevralın 20-dən martın 5-dək internet vasitəsilə aparılmışdır. Ərizə qəbulu ilə bağlı ətraflı məlumat "Abituriyent" jurnalının 2025-ci il 3-cü sayında təqdim olunmuşdur.

Subbakalavrlar ixtisas seçimində iştirak etmək üçün qəbul olmaq istədikləri ixtisasların kodlarını avqustun 11-dən 19-dək "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nə daxil edib təsdiq etmişdir. Onlar yalnız orta ixtisas təhsili pilləsində və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsində təhsil aldıqları tədris dilinə və bitirdikləri ixtisasa uyğun olan ixtisasları seçmək imkanına malik olmuşdur. Qəbul aparılan ixtisasların uyğunluğu Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə razılaşdırılmaqla, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunmuşdur. Dövlət hesabına ali təhsil almış şəxslərə yalnız ödənişli əsaslarla ayrılmış yerləri seçmək hüququ verilmişdir. Subbakalavrlar xarici dil fənni üzrə əlavə tələblər qoyulan ixtisasları, eləcə də ADA Universitetinin, Bakı Ali Neft Məktəbinin, Qarabağ Universitetinin və Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin ixtisaslarını seçə bilməyiblər. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları isə yalnız bu ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirak edən və müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən subbakalavrlar seçə bilmişdir.

İxtisas seçimi başa çatdıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının qəbul planı və dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu çərçivəsində (V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən ixtisaslar istisna olmaqla) əvvəlcə abituriyentlərin, bundan sonra isə subbakalavrların müsabiqə əsasında yerləşdirilməsi aparılmışdır. V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən ixtisaslar üzrə müsabiqə isə abituriyentlər və subbakalavrlar arasında eyni vaxtda keçirilmişdir. Eyni yerə iddia edən abituriyent və subbakalavrın qabiliyyət imtahanı üzrə yekun balı bərabər olan hallarda üstünlük abituriyentə verilmişdir. Cari ildə qəbul imtahanında iştirak etmiş subbakalavrlar isə öz istəklərindən asılı olaraq, həm imtahanda topladıqları ballarla ümumi qaydada (abituriyent kimi), həm də subbakalavr kimi qəbul imtahanında iştirak etmədən orta ixtisas təhsili pilləsi və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsində bitirdikləri ixtisasa uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə iştirak ediblər.

Beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan "Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı (IB Diploma Programme)", "Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (Advanced Level of General Certificate of Education)" və "Yüksək yerləşdirmə (Advanced Placement)" təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq imkanına malik olublar. Bu imkandan yalnız "Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu Qaydaları"na əsasən, Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan verərək "məqbul" qiymət alan abituriyentlər istifadə edə biliblər. Bu kateqoriyadan olan abituriyentlərə yalnız yuxarıda qeyd olunan təhsil proqramları üzrə təhsil aldıqları dildə tədris olunan ixtisasları seçmək imkanı verilib.

Ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal bal (və ya qiymət) tələbləri təhsil proqramları üzrə aşağıdakı cədvəldə təqdim olunub:

Beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbulu üçün minimal tələblər

	Proqramlar	Müsabiqədənkənar qəbul üçün minimal tələblər	
		Ödənişli əsaslarla qəbul üçün	Dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün
1.	Beynəlxalq Bakalavriat Diplom Proqramı	**25** ("Hüquqşünaslıq" və "Tibb" ixtisasları üzrə – **30**)	**35**
2.	Təhsil haqqında ümumi sertifikatın yüksək səviyyəsi (müvafiq üç imtahan fənni üzrə)	**C**	**B**
3.	Yüksək yerləşdirmə (müvafiq üç imtahan fənni üzrə)	**3**	**4**

Qeyd: "Müvafiq üç imtahan fənni" dedikdə **I ixtisas qrupu (RK altqrupu)** üzrə riyaziyyat, fizika və kimya fənləri, **I ixtisas qrupu (Rİ altqrupu)** üzrə riyaziyyat, fizika və informatika fənləri, **II ixtisas qrupu** üzrə riyaziyyat, coğrafiya və tarix fənləri, **III ixtisas qrupu (DT altqrupu)** üzrə Azərbaycan dili və ya rus dili, tarix və ədəbiyyat fənləri, **III ixtisas qrupu (TC altqrupu)** üzrə Azərbaycan dili və ya rus dili, tarix və coğrafiya fənləri, **IV ixtisas qrupu** üzrə isə biologiya, kimya və fizika fənləri nəzərdə tutulur.

Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qaliblərinin ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbulu aşağıdakı qaydada aparılıb:

1. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qalibləri ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq hüququna malikdirlər.

2. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qalibləri dedikdə, aşağıdakı şəxslər nəzərdə tutulur:

- Beynəlxalq fənn olimpiadasının qızıl, gümüş və ya bürünc medalı ilə təltif olunmuş şəxslər;
- IX – XI sinif şagirdləri arasında keçirilən respublika fənn olimpiadasında birinci, ikinci və üçüncü yer tutmuş şəxslər;
- Beynəlxalq müsabiqənin və ya yarışın (15 yaşdan yuxarı yaş qrupunda) laureatı olmuş (ali mükafat, birinci, ikinci və üçüncü yerlər) şəxslər.

3. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadasının qalibinin tam orta təhsil səviyyəsini bitirdikdən sonrakı növbəti 2 tədris ili üçün, beynəlxalq müsabiqənin və ya yarışın qalibinin isə tam orta təhsil səviyyəsini bitirməklə qalibiyyət əldə etdikdən sonrakı növbəti 5 tədris ili üçün ali təhsil müəssisəsinə tələbə qəbulunda yalnız bir dəfə müsabiqədənkənar qəbul olunmaq hüququ vardır. "Müsabiqədənkənar qəbulun aparıldığı ixtisaslar", "Beynəlxalq fənn olimpiadalarının siyahısı", "Respublika fənn olimpiadalarının siyahısı" və "Beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların siyahısı" Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 20 may tarixli 229 nömrəli Qərarında əks olunmuşdur (**http://www.e-qanun.az/framework/42536**).

4. Beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qaliblərinin müsabiqədənkənar qəbulu üçün sənədlərin qəbulu və ixtisas seçimi DİM-in müəyyən etdiyi müddətdə və qaydada aparılmışdır.

Ali təhsil müəssisələrinə 2025-ci ildə 60339 plan yeri ayrılıb.

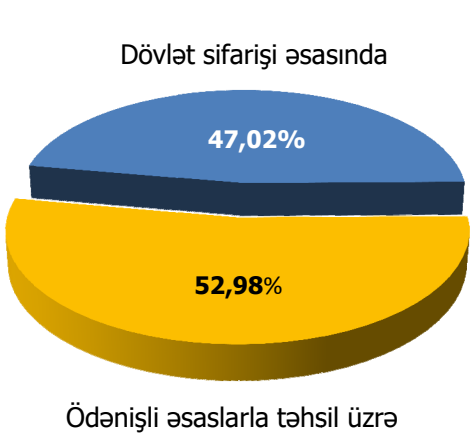
Qəbul planı ötən illə müqayisədə 1.96% artırılıb.

2025/2026-cı tədris ili üçün respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün 60339 yer ayrılıb. Bunlardan 884 yeri qəbul imtahanlarında müsabiqədənkənar iştirak edən abituriyentlər (570 yer ADA Universitetinə SAT balına əsasən, 106 yer ADA Universitetinə ADA məktəbinin məzunu kimi qəbul olunanlar) tutub. Qalan yerlərdən 43200-ü Azərbaycan bölməsi, 3547-si rus bölməsi, 12708-i isə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulub. Qəbul planındakı 49138 yer dövlət, 10317 yer isə özəl ali təhsil müəssisələrinin payına düşürdü.

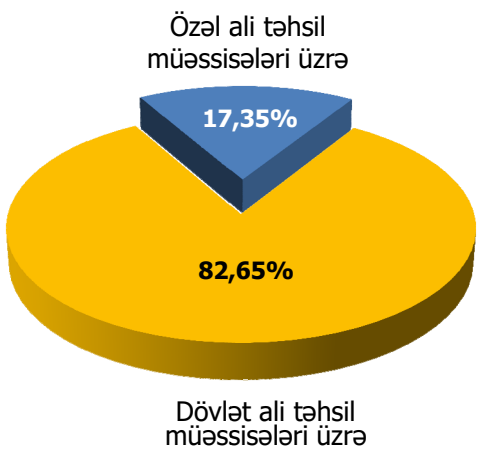
Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün 28120 yer nəzərdə tutulmuşdu. Bunlardan 165 yeri qəbul imtahanlarında müsabiqədənkənar iştirak edən abituriyentlər tutmuşdur.

1.1 və 1.2 saylı diaqramlarda qəbul planında müsabiqə əsasında qəbul üçün ayrılmış yerlərin paylanması təsvir olunub:

QƏBUL PLANI

Şəkil 1.1

Şəkil 1.2

Müsabiqədənkənar qəbulu nəzərə almasaq, ötən illə müqayisədə bu il dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında cüzi – 0.01% (6 yer) azalma, özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında isə 11.27% (1045 yer), ümumilikdə isə 1039 yer (1.78%) artım müşahidə edilmişdir. Müsabiqədənkənar qəbulla (120 yer artım) birlikdə ötən illə müqayisədə qəbul planı 1.96% (1159 yer) artmışdır.

Plan yerlərinin dövlət sifarişi və ödənişli əsaslarla təhsil üzrə bölgüsünün müqayisəsi göstərir ki, 2025-ci ildə Azərbaycan və rus bölmələrinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlər 7.21% azalmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, cari ildə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlər ümumi plan yerlərinin cəmi 21.06%-ni təşkil etmişdir. Bu göstərici 2024-cü ildə 23.14%, 2023-cü ildə 20.01%, 2022-ci ildə 19.71%, 2021-ci ildə 20.56%, 2020-ci ildə 23.27%, 2019-cu ildə 21.25%, 2018-ci ildə 21.44%, 2017-ci ildə 14.80%, 2016-cı ildə 18.73%, 2015-ci ildə 13.95%, 2014-cü ildə 13.87% olduğu halda, 2013-cü ildə 56.18% olmuşdu. 2013-cü illə müqayisədə son on bir ildə həyata keçirilən bu cür dəyişiklik arzuolunmaz haldır. Çünki bəzən Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentləri eyni test tapşırıqlarına cavab verdikləri halda, plan yerlərinin ciddi bölgüsü və müsabiqə vəziyyətinin fərqli olması nəticəsində bu bölmələrin eyni ixtisasları üzrə tam fərqli keçid balları yaranır. Plan yerləri birgə müsabiqə üçün ayrıldıqda isə həmin yerlərə bölməsindən asılı olmayaraq daha hazırlıqlı gənclər qəbul olunur.

2025-ci ildə 11-ci sinif məzunlarının sayı 111527 nəfər, hər 100 məzuna düşən plan yerlərinin sayı 54.1 olub. 2024-cü ildə bu göstərici 58.5, 2022 və 2023-cü illərdə 57.1, 2021-ci ildə 60.1, 2020-ci ildə 61.2, 2019-cu ildə 59.9, 2018-ci ildə isə 54.7 olub. Ötən illə müqayisədə hər 100 məzuna düşən plan yerlərinin azalması plan yerlərinin sayı (59180-dən 60339-a) artsa da, məzun sayının (101231-dən 111527-yə) daha çox artması ilə izah edilə bilər. Dövlət sifarişi üzrə bu göstəriciyə nəzər salsaq, görərik ki, 2025-ci ildə hər 100 məzuna düşən yerlərin sayı 25.2, 2024-cü ildə 27.0, 2023-cü ildə 26.6, 2022-ci ildə 25.6, 2021-ci ildə 27.1, 2020-ci ildə 26.9, 2019-cu ildə 24.8, 2018-ci ildə isə 14.4 olub. 2019-cu ildə 2018-ci illə müqayisədə bu dərəcədə kəskin artımın səbəbi dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin kəskin artması (birdən-birə 11871 yerdən 19842 yerə) ilə əlaqədardır.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazananların 89.84%-i Azərbaycan, 10.16%-i isə rus bölməsinin abituriyentləri idi. Qeyd edək ki, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlərin hesabına Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri qəbul planının minimum 72.66%-ni, maksimum 94.03%-ni, rus bölməsinin abituriyentləri isə minimum 5.97%-ni, maksimum 27.34%-ni tuta bilərdilər.

İxtisas qrupları (o cümlədən I ixtisas qrupunun RK və Rİ altqrupları, III ixtisas qrupunun DT və TC altqrupları), ali təhsil müəssisələri, dövlət sifarişi və ödənişli əsaslarla təhsil və bölmələr üzrə plan yerlərinin sayı haqqında tam məlumat 1.5 – 1.7 saylı cədvəllərdə təqdim olunur.

Cədvəl 1.5

2025/2026-CI TƏDRİS İLİ ÜÇÜN RESPUBLİKANIN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU PLANI

İxtisas qrupu	QƏBUL PLANI													
	Müsabiqə əsasında qəbul												Müsabiqədənkənar qəbul	BÜTÖVLÜKDƏ
	Azərbaycan bölməsi üçün			Rus bölməsi üçün			Hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün			CƏMİ				
	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi	Dövlət	Özəl	Ümumi		
I	13615	690	14305	860	0	860	3757	1059	4816	18232	1749	19981	404	20385
I (RK)	9525	320	9845	510	0	510	2034	354	2388	12069	674	12743	212	12955
I (Rİ)	4090	370	4460	350	0	350	1723	705	2428	6163	1075	7238	192	7430
II	9138	2475	11613	590	0	590	1002	1615	2617	10730	4090	14820	115	14935
III	9520	2328	11848	1520	0	1520	637	1365	2002	11677	3693	15370	213	15583
III (DT)	8435	2088	10523	1245	0	1245	527	1125	1652	10207	3213	13420	138	13558
III (TC)	1085	240	1325	275	0	275	110	240	350	1470	480	1950	75	2025
IV	3526	90	3616	360	0	360	264	485	749	4150	575	4725	7	4732
V	1818	0	1818	217	0	217	2314	210	2524	4349	210	4559	145	4704
CƏMİ	**37617**	**5583**	**43200**	**3547**	**0**	**3547**	**7974**	**4734**	**12708**	**49138**	**10317**	**59455**	**884**	**60339**

Cədvəl 1.6

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA TƏLƏBƏ QƏBULUNUN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İxtisas qrupu	Qəbul planı (bütövlükdə)	Dövlət sifarişi			
		Müsabiqə əsasında qəbul	Müsabiqədən-kənar qəbul	Bütövlükdə	
				Sayı	faizi
I	20385	14819[1]	59	14878	52.91
I (RK)	12955	8922	16	8938	31.79
I (Rİ)	7430	5897	43	5940	21.12
II	14935	4116[2]	3	4119	14.65
III	15583	4096[3]	16	4112	14.62
III (DT)	13558	3911	16	3927	13.97
III (TC)	2025	185	0	185	0.66
IV	4732	3433[4]	6	3439	12.23
V	4704	1491[5]	81	1572	5.59
CƏMİ	**60339**	**27955**	**165**	**28120**	**100.00**

[1] Əlavə olaraq maksimum 730 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin, Lənkəran Dövlət Universitetinin və Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

[2] Əlavə olaraq maksimum 330 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

[3] Əlavə olaraq maksimum 385 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

[4] Əlavə olaraq maksimum 105 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin, Lənkəran Dövlət Universitetinin və Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

[5] Əlavə olaraq maksimum 145 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Aşağıdakı cədvəldən göründüyü kimi, qəbul planında ən çox yer Bakı Dövlət Universitetinin payına düşüb. Bu təhsil müəssisəsinin qəbul planı (5934 yer) ümumi plan yerlərinin 9.98%-ni təşkil edib. Bundan əlavə, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (4190 yer), Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (3600 yer) və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (3585 yer) ən çox plan yeri ayrılan ali təhsil müəssisələri sırasındadır. Ümumiyyətlə, ayrı-ayrı təhsil müəssisələri üzrə plan yerlərinin sayını ötən illə müqayisə etdikdə bəzi təhsil müəssisələri üzrə plan yerlərinin sayında kəskin artım olduğunu görürük. Məsələn, ötən illə müqayisədə cari ildə plan yerlərinin sayı ADA Universiteti və Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası üzrə 1.5, Xəzər Universiteti üzrə 1.4, Bakı Ali Neft Məktəbi üzrə 1.3, Türkiyə-Azərbaycan Universiteti üzrə 1.3, Qarabağ Universiteti üzrə 1.3, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti üzrə 1.2 dəfə artmışdır.

Cədvəl 1.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
1	Bakı Dövlət Universiteti	4615	710	609	5934
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2635	185	765	3585
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1085	15	1045	2145
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2205	155	240	2600
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	815	130	13	958
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3080	330	190	3600
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3355	570	265	4190
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1325	375	110	1810
9	Bakı Slavyan Universiteti	1065	375	0	1440
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1945	0	540	2485
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	258	135	0	393
12	ADA Universiteti	0	0	388	388
13	Bakı Musiqi Akademiyası	0	0	157	157
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	0	0	146	146
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	579	82	0	661
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	0	0	300	300
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	535	50	50	635
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	0	0	130	130
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	0	0	1678	1678
20	Milli Aviasiya Akademiyası	380	90	370	840
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	280	15	55	350
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	0	0	449	449
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	100	0	40	140

Cədvəl 1.7 (ardı)

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1705	0	120	1825
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	0	0	230
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1787	160	115	2062
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1563	15	0	1578
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1305	135	30	1470
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1825	0	50	1875
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1595	20	0	1615
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	0	0	1915
32	Qarabağ Universiteti	1435	0	0	1435
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	0	0	119	119
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	0	0	78
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1115	0	400	1515
36	"Azərbaycan" Universiteti	995	0	100	1095
37	Qərbi Kaspi Universiteti	0	0	1475	1475
38	Xəzər Universiteti	0	0	1629	1629
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1380	0	60	1440
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	0	0	430
41	Odlar Yurdu Universiteti	100	0	925	1025
42	Bakı Biznes Universiteti	1215	0	15	1230
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	270	0	130	400
	CƏMİ	**43200**	**3547**	**12708**	**59455**

İxtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunun proqnozu 1.1.5 saylı cədvəldə təqdim olunub (bax: səh. 242-261).

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün

126656 nəfər abituriyent ərizə vermişdi.

Ərizələrin sayı ötən ildəki ilə müqayisədə 11.61% çoxdur.

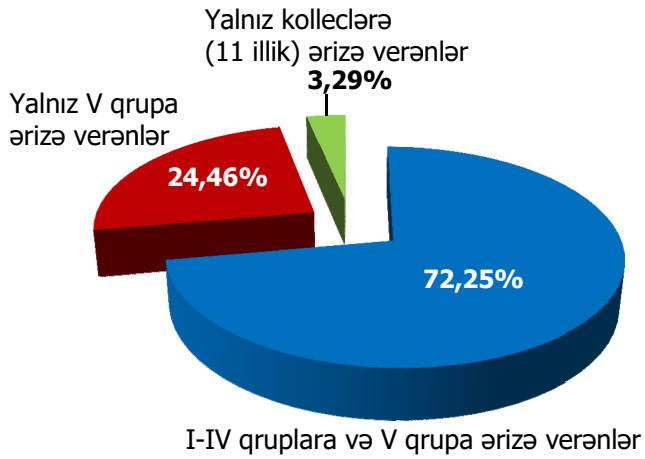
Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün 126656 abituriyent ərizə vermişdi. Onların 4685-i orta ixtisas, 359-u ali (2-ci ixtisas kimi), qalanları isə tam orta təhsillidir. Sənəd verənlərin sayı ötən ildəkindən 13171 nəfər çox idi.

Yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (tam orta təhsil bazası əsasında) sənəd verənləri də (4314 nəfər) nəzərə alsaq, o zaman ərizə verənlərin sayı bütövlükdə 130970-ə bərabər olacaq (1.3 saylı şəklə bax).

Qeyd edək ki, abituriyentlərə, eyni zamanda həm I–IV qruplardan hər hansı birinin və yaxud ikisinin (o cümlədən I ixtisas qrupunun RK və Rİ altqruplarının, III qrupun DT və TC altqruplarının) ixtisasları üzrə, həm də V qrupun ixtisasları (xüsusi qabiliyyət tələb edən musiqi, incəsənət və idman ixtisasları) üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı yaradılmış, 94624 abituriyent (72.25%) bu imkandan yararlanmışdır. 32032 abituriyent (24.46%) yalnız V qrupa daxil olan ixtisaslara qəbul olmaq üçün ərizə verib. I–IV qruplar üzrə ərizə verən abituriyentlərdən 1427-i (1.51%) iki ixtisas qrupunu seçmişdir.

Ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən abituriyentlərin 48.10%-ni (60921 nəfər) oğlanlar, 51.90%-ni (65735 nəfər) isə qızlar təşkil edib.

QRUPLAR ÜZRƏ ƏRİZƏLƏRİN PAYLANMASI

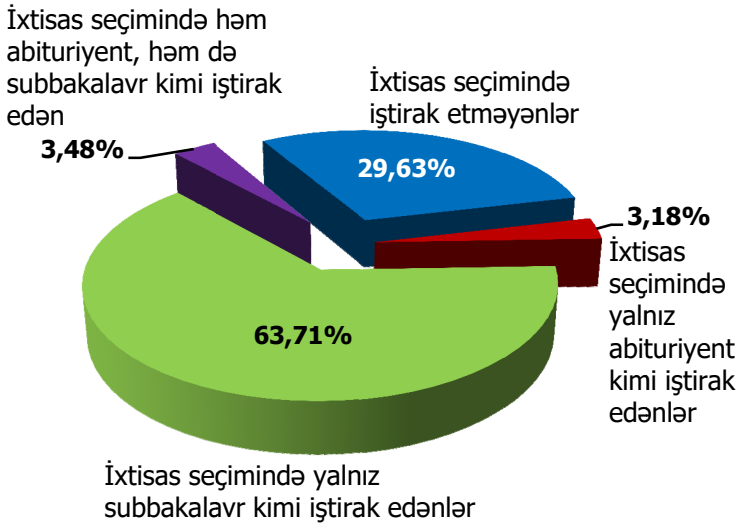
Şəkil 1.3

Müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi sayəsində DİM-də gənclər haqqında çoxşaxəli informasiya bazası formalaşdırılmışdır. DİM hər il qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında "Qəbul imtahanlarının nəticələrinin gender aspektləri", "Neft-qaz profilli ixtisaslar statistikada" və "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" adlı təhlili materiallar da hazırlayaraq "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarında dərc edir.

Cari ildə 30179 subbakalavr qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq üçün ərizə vermişdir.

Qeyd edək ki, qəbul kampaniyasında iştirak etmiş subbakalavrlara öz istəklərindən asılı olaraq, həm imtahanda topladıqları bal ilə ümumi qaydada, həm də qəbul imtahanlarında iştirak etmədən orta ixtisas təhsili pilləsi və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsində bitirdikləri ixtisaslara uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə (subbakalavr kimi) iştirak etmək imkanı verilmişdir. Ərizə verən subbakalavrlardan 19226-sı (63.71%) ixtisas seçimində yalnız subbakalavr kimi, 959-u (3.18%) yalnız abituriyent kimi, 1051-i (3.48%) isə həm abituriyent, həm də subbakalavr kimi iştirak etmişdir. 8943 (29.63%) subbakalavr isə ixtisas seçimində iştirak etməmişdir.

ƏRİZƏ VERƏN SUBBAKALAVRLARIN PAYLANMASI

Şəkil 1.4

2025-ci ildə ümumtəhsil müəssisələrinin 111527 məzunu olmuşdur.
Ötən illə müqayisədə məzunların sayı 10296 nəfər artmışdır.

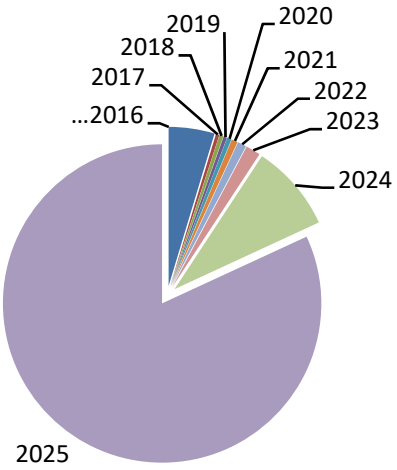
Son beş ildə məzunların sayında artım müşahidə olunmuş, 2020-ci illə müqayisədə məzunların sayı 39.68% artmışdır. Bu il sənəd verənlər arasında cari ilin məzunlarının payı ötən ilə nisbətən təxminən 1.73% artmışdır. Belə ki, builki məzunlar cari ildə sənəd verənlərin 81.89%-ni (99587 nəfər) təşkil etmiş və ötən illə müqayisədə ərizə verən cari ilin məzunlarının sayı 12937 nəfər artmışdır. Müqayisə üçün bildirək ki, 2010-cu

ildə ali təhsil müəssisələrinə sənəd verənlər arasında həmin ilin məzunlarının payı 55.63%, 2011-ci ildə 58.39%, 2012-ci ildə 58.84%, 2013-cü ildə 60.66%, 2014-cü ildə 64.05%, 2015-ci ildə 66.04%, 2016-cı ildə 68.31%, 2017-ci ildə 75.83%, 2018-ci ildə 77.86%, 2019-cu ildə 87.54%, 2020-ci ildə 80.52%, 2021-ci ildə 82.76%, 2022-ci ildə 84.14%, 2023-cü ildə 83.17% və 2024-cü ildə 80.16% olmuşdu. Göründüyü kimi, 2010-cu ildən etibarən sənəd verənlərin arasında əvvəlki illərin məzunlarının payı, əsasən, getdikcə azalmış, cari illərin məzunlarının payı isə artmışdır. Bunun əsas səbəbi hər il ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ayrılan plan yerlərinin ciddi şəkildə artırılması və nəticədə, qəbul olanların sayı artdıqca, növbəti il üçün əvvəlki illərin məzunları arasında qalığın, yəni qəbul olmayanların azalmasıdır.

Sənəd verənlərin ümumtəhsil məktəbini bitirmə illəri üzrə tərkibi aşağıdakı cədvəl və diaqramda təqdim olunur.

Cədvəl 1.8

Ümumtəhsil məktəbini qurtardığı il	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin sayı ümumi saya nisbətən, %-lə
2016-cı və ondan əvvəlki illər	5652	4.65
2017	429	0.35
2018	496	0.41
2019	440	0.36
2020	559	0.46
2021	775	0.64
2022	1076	0.88
2023	1815	1.49
2024	10783	8.87
2025	99587	81.89

Şəkil 1.5

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ayrılmış yerlərin 33.61%-i I qrupun (o cümlədən 21.43%-i RK altqrupunun və 12.17%-i Rİ altqrupunun), 24.93%-i II qrupun, 25.85%-i III qrupun (o cümlədən 22.57%-i DT altqrupunun və 3.28%-i TC altqrupunun), 7.95%-i IV qrupun, 7.67%-i isə V qrupun payına düşür. Ötən illə müqayisədə plan yerləri I, II, III, IV və V qruplarda isə müvafiq olaraq 1.61, 2.86, 0.66, 2.43 və 2.17% artmışdır (bax: səh. 26, cədvəl 1.10).

Ən çox plan yeri I ixtisas qrupu üzrə "İnformasiya texnologiyaları" (1623 yer), "Kompüter mühəndisliyi" (1486 yer), "İnformasiya təhlükəsizliyi" (1084 yer) , "Kompüter elmləri" (925 yer), II ixtisas qrupu üzrə "Biznesin idarə edilməsi" (2049 yer), "İqtisadiyyat" (2047 yer), "Maliyyə" (1856 yer), "Marketinq" (1725 yer), III ixtisas qrupu üzrə "Sosial iş" (1795 yer), "Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə)" (1120 yer), "Hüquqşünaslıq" (883 yer) və "Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı üzrə)" (870 yer), IV ixtisas qrupu üzrə "Tibb" (768 yer), "Ekologiya" (515 yer) və "Psixologiya" (485 yer) ixtisaslarına, V ixtisas qrupu üzrə "Ümumi fiziki hazırlıq" (565 yer), "Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi" (503 yer) və "Təsviri incəsənət müəllimliyi" (380 yer) ixtisaslarına ayrılmışdır.

İxtisas qrupları üzrə qəbul planları və abituriyent ərizələrinin paylanması 1.9 saylı cədvəldə təqdim edilir. Abituriyentlərin istəklərinin qruplar üzrə paylanmasına diqqət yetirək. Bu il abituriyentlərin 25.59%-i (32416 nəfər) I qrupa, 21.52%-i (27261 nəfər) II qrupa, 23.4%-i (29636 nəfər) III qrupa, 5.32%-i (6738 nəfər) IV qrupa, 100%-i (126656 nəfər) V qrupa, bunlardan isə 1427 abituriyent I-IV qruplardan hər hansı ikisinə (iki müxtəlif qrupa), 94624 abituriyent V qrupla yanaşı, digər qruplardan birinə də ərizə vermişdi. I qrupa ərizə verən abituriyentlərin 58.29%-i (18895 nəfər) yalnız RK altqrupunu, 35.80%-i (11606 nəfər) yalnız Rİ altqrupunu, 5.91%-i (1915 nəfər) isə RK və Rİ altqruplarının hər ikisini seçmişdir. Ötən il bu göstəricilər müvafiq olaraq, 15102, 2900 və 13632 nəfər olmuşdur. Cari ildə əvvəlki illərdən fərqli olaraq, abituriyentlərə hər cəhddə I ixtisas qrupu üzrə yalnız bir altqrup — ya RK, ya da Rİ altqrupunu seçmək imkanı verilmişdir. Əvvəlki illərdə isə abituriyentlər eyni zamanda hər iki altqrupu (RK və Rİ) seçə bildiklərindən seçimlərin paylanması daha bərabər xarakter daşıyırdı. Yeni qaydanın tətbiqi nəticəsində seçim meyillərində nəzərəçarpacaq dəyişiklik müşahidə olunmuş, xüsusilə də yalnız Rİ altqrupunu seçən abituriyentlərin sayı əvvəlki illə müqayisədə təxminən dörd dəfə artmışdır. III qrupa ərizə verən abituriyentlərin 64.31%-i (19059 nəfər) yalnız DT altqrupunu, 3.27%-i (968 nəfər) yalnız TC altqrupunu, 32.42%-i (9609 nəfər) isə DT və TC altqruplarının hər ikisini seçmişdir.

Cədvəl 1.9

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI

№	İXTİSAS QRUPU	Qəbul planı				Ərizələrin sayı		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	14305	860	4816	19981	29145	3271	32416
	(RK)	9845	510	2388	12743	18966	1844	20810
	(Rİ)	4460	350	2428	7238	11876	1645	13521
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	11613	590	2617	14820	24799	2462	27261
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	11848	1520	2002	15370	26517	3119	29636
	(DT)	10523	1245	1652	13420	25751	2917	28668
	(TC)	1325	275	350	1950	8888	1689	10577
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	3616	360	749	4725	5666	1072	6738
V	İncəsənət, dizayn, musiqi, idman ixtisasları	1818	217	2524	4559	114917	11739	126656
CƏMİ		**43200**	**3547**	**12708**	**59455**	**114917**	**11739**	**126656**

Qəbul planının və abituriyent ərizələrinin son iki il üzrə müqayisəli təhlili (bax: cədvəl 1.10) göstərir ki, bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul planının 1.78% artmasına baxmayaraq, ərizələrin sayının 11.61% artması müsabiqə vəziyyətinin 9.62% artmasına səbəb olmuşdur. Müsabiqə vəziyyəti bütün ixtisas qruplarında artmışdır.

Cədvəl 1.10

2024-CÜ VƏ 2025-Cİ İLLƏR ÜZRƏ QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ MÜQAYİSƏSİ

İxtisas qrupu	Qəbul planı (illər üzrə)			Ərizə vermiş abituriyentlərin sayı (illər üzrə)			Müsabiqə vəziyyəti (illər üzrə)		
	2024	2025	fərq, %-lə	2024	2025	fərq, %-lə	2024	2025	fərq, %-lə
I	19664	19981	+1.61	31634	32416	+2.47	1.609	1.622	+0.81
II	14408	14820	+2.86	25304	27261	+7.73	1.756	1.839	+4.73
III	15269	15370	+0.66	26623	29636	+11.32	1.744	1.928	+10.55
IV	4613	4725	+2.43	6110	6738	+10.28	1.325	1.426	+7.62
V	4462	4559	+2.17	113483	126656	+11.61	25.433	27.782	+9.24
CƏMİ	**58416**	**59455**	**+1.78**	**113485**	**126656**	**+11.61**	**1.943**	**2.130**	**+9.62**

"-" ötən illə müqayisədə azalmanı, "+" isə artmanı göstərir.

Cari ildə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti V ixtisas qrupunda (27.78) olub. Müsabiqə vəziyyətinə görə ikinci yer III ixtisas qrupuna (1.93), sonrakı yerlər isə II (1.834), I (1.62) və IV ixtisas qruplarına (1.43) aid olmuşdur.

V ixtisas qrupuna daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyətinin yüksək olması, əsasən, I–IV qruplardan hər hansı birinə və yaxud ikisinə ərizə verən abituriyentlərə, həm də V qrupa ərizə vermək imkanının yaradılması ilə bağlıdır. Nəzərinizə çatdırırıq ki, abituriyentlər xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq üçün öncə V qrupa ərizə verməli və qabiliyyət imtahanı vermək üçün müvafiq

komissiyalar üzrə qeydiyyatdan keçməlidirlər. Bu cür ərizə verən abituriyentlərin sayı çox olsa da, qabiliyyət imtahanı vermək üçün qeydiyyatdan keçən və imtahanda iştirak edən abituriyentlərin sayı ərizə verənlərdən az olub. Bundan əlavə, ötən ildə V ixtisas qrupu üzrə ərizələrin sayının kəskin artması V ixtisas qrupu üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan "Dizayn" ixtisasına daha çox yerin ayrılması, o cümlədən bu ixtisasın əlavə bir neçə ali təhsil müəssisəsində yaradılması ilə bağlıdır. Belə ki, "Dizayn" ixtisası üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan yerlərin həmin ixtisas üzrə ümumi qəbul planındakı payı 2023-cü ildə 43.75%, 2024-cü ildə 54.36%, 2025-ci ildə isə 60.78% olmuşdur. Cari ildə V qrupda ixtisas seçimi mərhələsində ərizələrin sayı ötən illə müqayisədə 5.67% (859 nəfər) artmışdır. Bu artım xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan ixtisaslar üzrə 8.95% (949 nəfər), xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunan ixtisaslar üzrə isə 10.57% (779 nəfər) olmuşdur.

Məlum olduğu kimi, cari ildə subbakalavrlara qəbul imtahanında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqədə iştirak imkanı yaradılmışdır. Nəticədə, 19161 subbakalavr bu imkandan yararlanmış, onların 39.12%-i I, 36.18%-i II, 16.38%-i III, 13.20%-i IV və 1.59%-i V qrupa ərizə vermişdir. Subbakalavrlar diplomlarındakı ixtisaslara uyğun olaraq, bir neçə ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə iştirak edə bilərdilər və bəzi subbakalavrlar da bu imkandan yararlanmışdır.

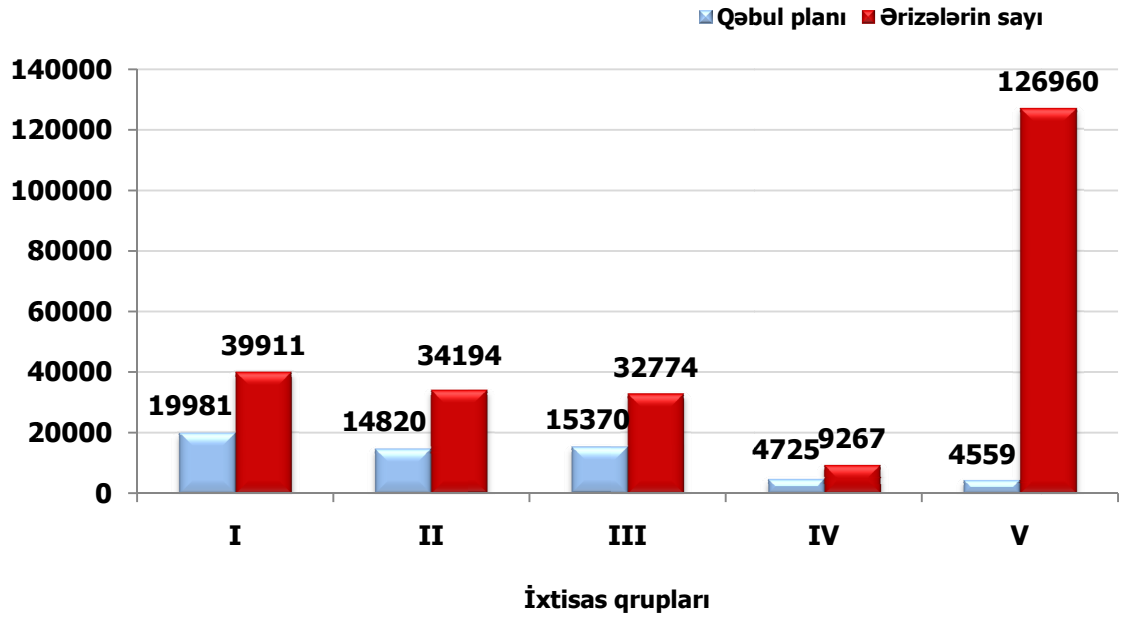
İxtisas qrupları üzrə qəbul planı ilə ərizələrin sayı arasında qeyri-tarazlıq vardır.

V qrupda ərizələrin sayı həddindən artıq yüksək olduğu halda, I, II, III və IV qruplarda qəbul planının nisbi çəkisi daha böyükdür.

2025-ci il üçün ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının, abituriyent və subbakalavr ərizələrinin qruplar üzrə paylanması 1.6 saylı şəkildə əksini tapıb. Təhlil göstərir ki, ixtisas qrupları üzrə qəbul planı və ərizələrin nisbi çəkiləri arasında qeyri-tarazlıq vardır. Bu halın əyani şəkildə nümayiş etdirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının və abituriyentlərlə subbakalavrların ərizələrinin nisbi saylarının ixtisas qrupları üzrə paylanmasına 1.7 saylı şəkildə diqqət yetirək. Göründüyü kimi, ümumi qəbul planının V ixtisas qrupu üçün ayrılmış hissəsi ərizələrin müvafiq ixtisas qrupuna düşən hissəsindən kiçik, I və III ixtisas qruplarında, əksinə, böyük, II və IV ixtisas qruplarında isə, demək olar ki, eynidir. Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, abituriyentlər xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq üçün öncə V qrupa ərizə verməli və qabiliyyət imtahanı vermək üçün müvafiq komissiyalar üzrə qeydiyyatdan keçməlidirlər. Bu cür ərizə verən abituriyentlərin sayı çox olsa da, faktiki olaraq, qabiliyyət imtahanı vermək üçün qeydiyyatdan keçən və imtahanda iştirak edən abituriyentlərin sayı ərizə verənlərdən az olub.

2025-Cİ İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI VƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ SAYI

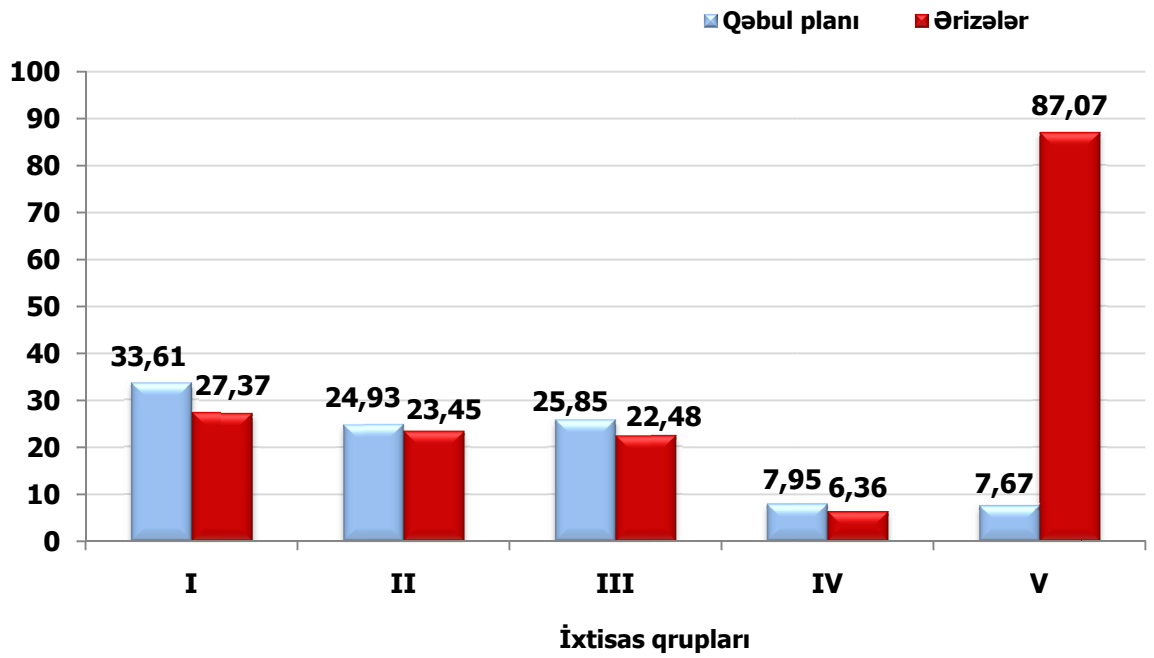
(abituriyentlər və subbakalavrlar)

Şəkil 1.6

2025-Cİ İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI VƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ NİSBİ SAYI (%-lə)

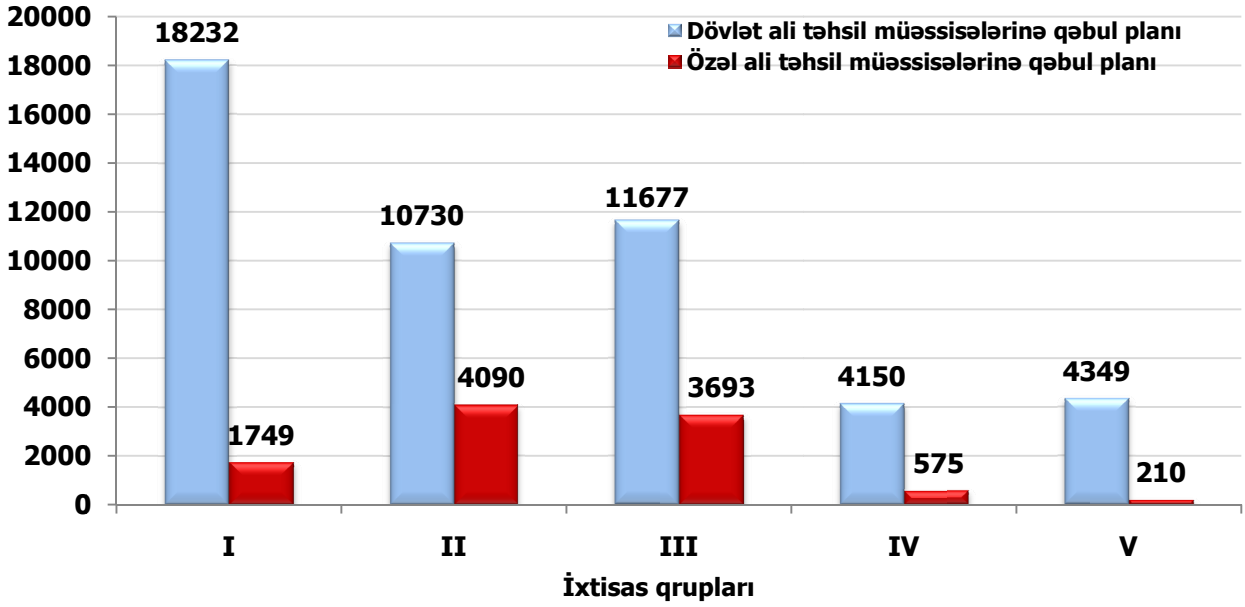
(abituriyentlər və subbakalavrlar)

Şəkil 1.7

İxtisas qrupları üzrə dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planları arasındakı fərqi göstərən diaqram 1.8 saylı şəkildə təqdim edilib. Diaqramdan göründüyü kimi, özəl ali təhsil müəssisələri, əsasən, humanitar və iqtisadiyyat ixtisasları üzrə mütəxəssis hazırlığı həyata keçirir. Abituriyentlər özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını ərizələrində axırıncı mövqelərdə göstərdiklərindən bu təhsil müəssisələrinin çoxunda müsabiqə vəziyyəti aşağı olur. Onlar ərizələrinin ilk mövqelərində, əsasən, dövlət ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını kodlaşdırırlar. 2025-ci ildə sənəd verən abituriyentlər arasında özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisas kodlarını ərizələrində birinci yerdə göstərənlər cəmi 10.31%, subbakalavrlar arasında isə cəmi 12.30% olub. 2000-ci illərin birinci yarısında bu göstərici 0.67% olmuşdu. İyirmi ildən artıq vaxt keçməsinə baxmayaraq, bu sahədə irəliləyiş çox cüzidir. Bu baxımdan, hazırda da özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar, əsasən, dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul ola bilməyənlərdir ki, onların da böyük əksəriyyətinin biliyi kafidən yuxarı deyildir. 2010-cu ilə qədər yalnız ödənişli əsaslarla təhsil verdiyi üçün özəl ali təhsil müəssisələrinə, əsasən, bu cür abituriyentlərin qəbul olması həmin müəssisələrin dövlət ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət aparmaq imkanlarını məhdudlaşdırırdı. Hazırda özəl ali təhsil müəssisələri dövlət ali təhsil müəssisələri ilə dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerləri tutmaq üçün rəqabət aparmaq, ümumiyyətlə, daha bilikli gəncləri özlərinə cəlb etmək imkanına malikdir. Bunun üçün isə onlar həm təhsilin səviyyəsini qaldırmalı, həm də yüksək intellektli tələbələrə təhsil haqqının məbləğində əhəmiyyətli güzəştlər etməlidir. Təəssüf ki, bir çox özəl ali təhsil müəssisələri bu məsələdə o qədər də maraqlı deyil. Ümumiyyətlə, ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan gənclərin bilik səviyyələri bir-birindən ciddi şəkildə fərqlənir (bax: səh. 503, cədvəl 6.9). Hesab edirik ki, bu amil birinci kursların tədris planlarında mütləq nəzərə alınmalıdır.

2025-Cİ İLDƏ DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI

Şəkil 1.8

Adətən, abituriyent ali təhsil müəssisəsini seçməzdən əvvəl valideynləri, dostları, tanışları ilə məsləhətləşir, maraq göstərdiyi ixtisasların hansı təhsil müəssisələrində olması, həmin təhsil müəssisələrində təhsilin səviyyəsi, biliyin qiymətləndirilməsi meyarları, ali təhsil müəssisəsini bitirdikdən sonra iş yeri tapmaq imkanları, gələcək diplomunun ölkə daxilində və xaricdə tanınması ilə maraqlanır. Bütün bunları nəzərə alaraq, abituriyent meyil göstərdiyi ixtisasların aid olduğu ali təhsil müəssisələri arasında seçim aparır və üstünlük verdiyi ali təhsil müəssisəsinin (müəssisələrinin) ixtisaslarını ərizəsində müxtəlif mövqelərdə qeyd edir.

Müəyyən bir ixtisasın və həmin ixtisasın tədris olunduğu təhsil müəssisəsinin nüfuzundan asılı olaraq, ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti fərqli olur. Bildiyimiz kimi, son illərdə abituriyentlər topladıqları balları öyrəndikdən sonra ixtisas seçirlər, beləliklə də böyük nüfuza malik olan ixtisasları öz ərizələrində yalnız yüksək bal toplamış abituriyentlər qeyd edirlər. Nəticədə, bu cür ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti yüksək olduğu üçün keçid balları və orta ballar da yüksək olur.

Cədvəl 1.11-də ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin qruplar üzrə orta bal göstəriciləri təqdim edilir. I ixtisas qrupu üzrə Bakı Ali Neft Məktəbi (638.171), ADA Universiteti (611.001), Türkiyə-Azərbaycan Universiteti (578.191), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (545.649), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (533.165), II ixtisas qrupu üzrə ADA Universiteti (625.267), Bakı Ali Neft Məktəbi (584.306), III ixtisas qrupu üzrə ADA Universiteti (643.784), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (616.113), Milli Aviasiya Akademiyası (602.858), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (578.455), Qarabağ Universiteti (501.649), IV ixtisas qrupu üzrə isə Azərbaycan Tibb Universiteti (632.691), Naxçıvan Dövlət Universitetinin (534.000) ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri digər ali təhsil müəssisələri ilə müqayisədə daha yüksəkdir.

Cədvəldən göründüyü kimi, yüksəkhazırlıqlı abituriyentlərin Bakı Ali Neft Məktəbinə, Azərbaycan Tibb Universitetinə, ADA Universitetinə, Türkiyə-Azərbaycan Universitetinə, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına və Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına meyil və marağı olduqca böyükdür.

İşğaldan azad olunmuş Xankəndi şəhərində fəaliyyətə başlayan Qarabağ Universitetinə artıq ikinci ildir ki, tələbə qəbulu aparılır. Universitetin ixtisaslarına qəbul olunan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri I qrup

üzrə 404.588, II qrup üzrə 349.16, III qrup üzrə 501.649 və IV qrup üzrə 514.278 bal təşkil etmişdir. Qarabağ Universitetinə qəbulun ikinci ilində də yuxarı hazırlıqlı abituriyentlərin marağı və istəyi yüksək olaraq qalmaqdadır. Türkiyə-Azərbaycan Universitetinə isə yalnız I ixtisas qrupu üzrə tələbə qəbulu aparılıb. Bu təhsil müəssisəsinə qəbul olan abituriyentlərin I ixtisas qrupu üzrə orta balı 578.191 olub.

Özəl ali təhsil müəssisələri arasında yüksək hazırlıqlı abituriyentlər Xəzər Universitetinə üstünlük verirlər. Cari ildə bu universitetin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri I qrup üzrə 438.83, II qrup üzrə 334.886, III qrup üzrə 437.084, IV qrup üzrə 426.496 bal olmuşdur. Digər özəl ali təhsil müəssisələrinə və regionlarda fəaliyyət göstərən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri isə aşağı olub.

I ixtisas qrupu üzrə Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu, II ixtisas qrupu üzrə Bakı Qızlar Universiteti, "Azərbaycan" Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti, Odlar Yurdu Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti, Bakı Biznes Universiteti, Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası, Qərbi Kaspi Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universiteti, IV ixtisas qrupu üzrə Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Texnologiya Universitetinin ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri 250-dən aşağı olub. III ixtisas qrupu üzrə univesitetlərə qəbul olan abituriyentlərin orta bal göstəriciləri 275-dən yuxarı olub.

V ixtisas qrupu üzrə orta bal göstəricisi yüksək olan ali təhsil müəssisələri kimi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (236.147), ADA Univeristeti (234.644), Bakı Mühəndislik Universiteti (203.679) və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetini (200.224) qeyd etmək olar. Bu göstəricilərin yüksək olması qeyd olunan ali təhsil müəssisələrində V ixtisas qrupu üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən "Dizayn" ixtisasına qəbulun aparılması ilə bağlıdır.

Cədvəl 1.11

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN QRUPLAR ÜZRƏ ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ (2025-Cİ İL ÜZRƏ)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qruplar üzrə ortastatistik ballar					
		I qrup	II qrup	III qrup	IV qrup	Bütövlükdə (I–IV qruplar üzrə)	V qrup
1	Bakı Dövlət Universiteti	409.581	343.775	478.527	485.306	442.559	136.079
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	428.879	352.663			419.331	---
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	382.425	322.913			370.486	---
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	336.978	276.663			319.961	169.173
5	Azərbaycan Tibb Universiteti				632.691	632.691	---
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	377.933	347.279	422.783	391.164	404.388	155.201
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	495.834	431.494	460.736	349.678	444.514	236.147
8	Azərbaycan Dillər Universiteti			442.690		442.690	---
9	Bakı Slavyan Universiteti			356.532	440.793	359.871	---
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	392.942	283.502		508.186	362.914	203.679
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	545.649	422.172	578.455		507.095	---
12	ADA Universiteti	611.001	625.267	643.784		624.688	234.644
13	Bakı Musiqi Akademiyası					---	142.815

Cədvəl 1.11 (ardı)

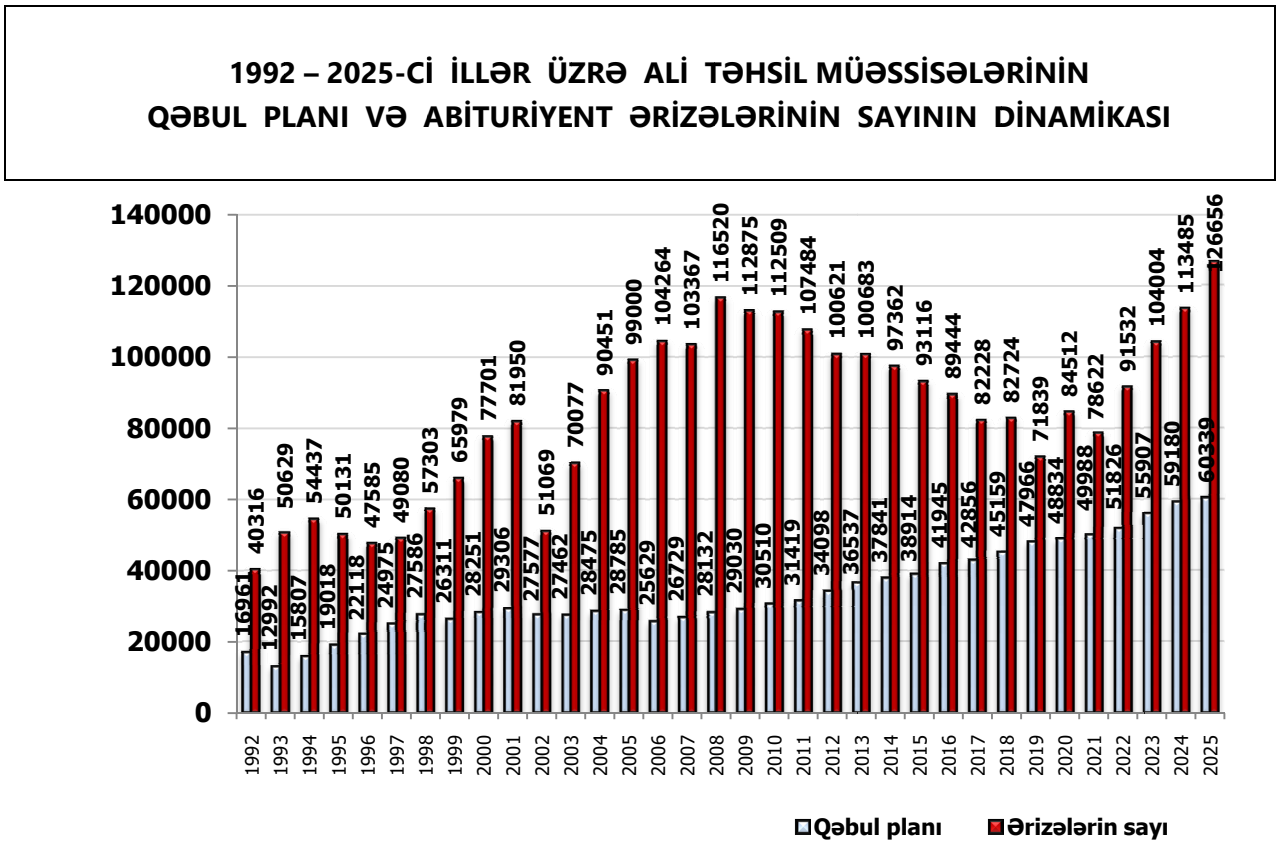
№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qruplar üzrə ortastatistik ballar					
		I qrup	II qrup	III qrup	IV qrup	Bütövlükdə (I–IV qruplar üzrə)	V qrup
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası					---	113.954
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti		303.475	370.314		351.906	138.386
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	301.025		313.942		309.488	158.311
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	---	291.527	405.717		328.515	---
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası					---	84.770
19	Azərbaycan İdman Akademiyası		292.139		489.273	380.738	142.633
20	Milli Aviasiya Akademiyası	385.006	312.831	602.858		404.661	---
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	385.822				385.822	---
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	638.171	584.306			626.039	---
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	533.165	489.510	616.113		538.155	---
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	312.108	372.115	421.008	534.000	409.457	123.017
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	178.004		359.101		330.338	121.608
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	217.435	258.886		255.413	229.996	200.224
27	Gəncə Dövlət Universiteti	317.433	238.908	420.552	342.570	340.925	131.311
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	196.818	186.655		216.707	191.358	181.337
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	308.488	275.428	422.807	338.213	336.600	158.044
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	302.562	204.415	390.346	270.147	290.652	---
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	235.631	229.322	388.169	268.433	278.466	112.938
32	Qarabağ Universiteti	404.588	349.160	501.649	514.278	455.491	121.934
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	578.191				578.191	---
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu			289.087		289.087	---
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	233.131	198.921	275.934	209.174	235.425	---
36	"Azərbaycan" Universiteti	316.779	245.591	358.819		317.610	---
37	Qərbi Kaspi Universiteti	287.485	215.345	308.311	353.565	291.340	194.524
38	Xəzər Universiteti	438.830	334.886	437.084	426.496	414.603	191.864
39	Bakı Avrasiya Universiteti	291.286	227.144	317.507		289.638	---
40	Bakı Qızlar Universiteti	292.470	246.325	383.850	286.603	364.538	---
41	Odlar Yurdu Universiteti	294.034	230.181	339.371	329.542	292.622	126.726
42	Bakı Biznes Universiteti	277.415	223.699	317.830		264.015	---
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası		220.951	346.544		298.144	---

1992–2025-ci illər ərzində ali təhsil müəssisələri üzrə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti 2008-ci ilə, ən aşağı müsabiqə vəziyyəti isə 2019-cu ilə təsadüf edir.

1.9 saylı şəkildə bütövlükdə ali təhsil müəssisələrinə ayrılan plan yerləri və ərizələrin illər üzrə dinamikası təqdim olunub.

1992–2025-ci illər üzrə plan yerləri və abituriyent ərizələrinin dinamikasının müqayisəli təhlili göstərir ki, bu illər ərzində ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı 3.56 dəfə, abituriyent ərizələrinin sayı isə 3.14 (subbakalavrlarla birlikdə 3.62) dəfə artıb. İllər üzrə bu göstəricilərin dinamikası müxtəlif olub.

Abituriyent ərizələrinin sayının əvvəlcədən proqnozlaşdırılmasına baxmayaraq, qəbul planları tərtib edilərkən heç də həmişə abituriyentlərin gözlənilən sayı nəzərə alınmayıb. Ali təhsil müəssisələri üçün plan yerləri ən çox 2025-ci ildə, ən az 1993-cü ildə ayrılıb. Abituriyent ərizələrinin sayı isə ən az 1992-ci ildə, ən çox 2025-ci ildə olub. Ötən illər ərzində ən aşağı müsabiqə vəziyyəti 2019-cu ilə təsadüf edir. Qeyd etmək lazımdır ki, müsabiqə vəziyyətinin aşağı olması qəbulun keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir, ixtisaslar üzrə keçid ballarının aşağı düşməsinə səbəb olur.

Şəkil 1.9

Mayın 4-də və iyunun 29-da qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən imtahan veriblər.

DİM "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Qanunu rəhbər tutaraq, qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər üçün Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən test imtahanı keçirir. Bu il Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən imtahan iki dəfə – mayın 4-də (Bakı, Naxçıvan, Abşeron, Sumqayıt, Xaçmaz, Quba, Qusar, Gəncə, Mingəçevir, Şəmkir, Tovuz, Zaqatala, Qax, Qəbələ, Şəki, Balakən, Göyçay, Bərdə, Yevlax, Lənkəran və Şirvan) və iyunun 29-da (Bakı və Naxçıvanda) keçirilib. İmtahanda abituriyentlərə fənn kurikulumu əsasında hazırlanmış 27-si qapalı tipli və 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli olmaqla 30 test tapşırığı təqdim edilib. Tapşırıqların yerinə yetirilməsinə 1 saat 30 dəqiqə vaxt ayrılıb. İmtahanın nəticələri "məqbul" və "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib və "məqbul" alan abituriyentlər ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən müsabiqəyə buraxılıb. Qapalı tipli tapşırıqlar üzrə hər düzgün cavab 1 balla, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar isə markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilib. Səhv cavablar yekun bala təsir göstərməyib. Abituriyentin "məqbul" alması üçün onun topladığı bal 15-dən az olmamalı idi. 2024-cü ildə keçirilmiş Azərbaycan dili fənni üzrə imtahandan "məqbul" alan abituriyentlər cari ildə ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqəyə cari ildə keçirilən Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə müvafiq imtahanda iştirak etmədən buraxılıb.

Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni imtahanı üzrə nisbi balı ən azı 50 olduqda həmin nəticələr əsas götürülüb və onlar "məqbul" almış hesab olunub. İmtahanda nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə "qeyri-məqbul" almış hesab olunub və onlar Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən yenidən imtahan veriblər.

Mayın 4-də keçirilən I imtahanda iştirak edən 12191 abituriyentdən 9893-ü, iyunun 29-da keçirilən II imtahanda iştirak edən 1054 abituriyentdən isə 560-ı "məqbul" alıb. Qeyd edək ki, keçirilən imtahanlarda "qeyri-məqbul" alan və yaxud imtahanlarda iştirak etməyən abituriyentlər (qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verənlər) 2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən müsabiqədə iştirak etmək hüququnu itiriblər.

I–IV qruplar üzrə imtahanlara 16275 nəzarətçi, 2766 imtahan rəhbəri cəlb olunub. Onların hər birinin fəaliyyəti təhlil edilib və qiymətləndirilib.

Hər il qəbul imtahanlarının idarə olunmasına elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə və digər sahələrin yüzlərlə nümayəndəsi, imtahanların gedişinə nəzarət işinə isə minlərlə məktəb müəllimi cəlb olunur. Dövlət İmtahan Mərkəzi imtahanların düzgün və obyektiv idarə olunmasına, zallarda nəzarət prosesinin təlimata uyğun həyata keçirilməsinə böyük diqqət yetirir və bu sahədəki fəaliyyətini mütəmadi olaraq təkmilləşdirir. Təsdiq edilmiş iş qrafikinə uyğun olaraq respublikanın bütün rayonları üzrə ümumtəhsil müəssisələrində nəzarətçi bazasına əlavə edilmiş yeni və təcrübəsi az olan zal nəzarətçilərinə yanvar və fevral aylarında təlimlər keçirilib, zal nəzarətçiləri imtahan qaydaları üzrə təlimatlandırılıb. Nəzarətçilərdə imtahan prosesi barədə daha aydın təsəvvür yaratmaq üçün təlimlərdə videomateriallar və hazırlanmış xüsusi təqdimatdan istifadə olunub, onlara DİM-in hazırladığı "Zal nəzarətçisi üçün təlimat" kitabçası təqdim edilib. Təlimlər eyni vaxtda respublikanın digər bölgələrində də keçirilib.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə I – IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarına bütövlükdə 16275 nəfər, o cümlədən Bakı şəhərinin rayonlarından 6145 (Yasamal rayonu – 885, Binəqədi rayonu – 1128, Səbail rayonu – 246, Xətai rayonu – 820, Xəzər rayonu – 246, Nərimanov rayonu – 542, Suraxanı rayonu – 568, Sabunçu rayonu – 630, Nəsimi rayonu – 538, Qaradağ rayonu – 160, Nizami rayonu – 382), Abşeron rayonundan – 889, Sumqayıt şəhərindən – 876, Şəki şəhərindən – 540, Gəncə şəhərindən – 719, Bərdə rayonundan – 625, Naxçıvan MR-dan – 647, Xaçmaz rayonundan – 459, Lənkəran şəhərindən – 412, Şəmkir rayonundan – 398, Mingəçevir şəhərindən – 344, Şirvan şəhərindən – 331, Salyan rayonundan – 338, Masallı rayonundan – 345, Göyçay rayonundan – 312, Sabirabad rayonundan – 310, Quba rayonundan – 228, Şamaxı rayonundan – 201, Qazax rayonundan – 169, Kürdəmir rayonundan – 170, Cəlilabad rayonundan – 108, Ağstafa rayonundan – 86, Tovuz rayonundan – 106, Samux rayonundan – 79, Ucar rayonundan – 63, Astara rayonundan – 58, İsmayıllı rayonundan – 45, Göygöl rayonundan – 52, Hacıqabul rayonundan – 50, Qubadlı rayonundan – 47, Saatlı rayonundan – 45, Ağcabədi rayonundan – 55, Tərtər rayonundan – 49, Lerik rayonundan – 40, Daşkəsən rayonundan – 42, Neftçala rayonundan – 36, Ağdaş rayonundan – 26, Zaqatala rayonundan – 213, Yevlax rayonundan – 30, Qəbələ rayonundan – 15, Zəngilan rayonundan – 14, Goranboy rayonundan – 20, Ağdam rayonundan – 23, Qusar rayonundan – 20, Beyləqan rayonundan – 5, Balakən rayonundan – 26, Laçın, Gədəbəy, Ağsu, Oğuz, Şuşa, Yardımlı, Qobustan, Qax, Biləsuvar, Şabran, Zərdab, Xızı və Siyəzən rayonlarından birlikdə – 105, Milli Elmlər Akademiyasından – 345, DİM əməkdaşlarından – 13 nəfər nəzarətçi kimi cəlb olunmuşdu. Bunlardan 10100 (cəlb edilənlərin 62%-i) nəfəri zal nəzarətçisi sertifikatı almış nəzarətçilərdir.

İmtahanda iştirak edən nəzarətçilərin fəaliyyəti imtahan rəhbərlərinin məlumatlarına və DİM-ə daxil olan şikayət məktublarına əsasən araşdırılmışdır. İmtahanı aşağı səviyyədə keçirən, köçürmə hallarına yol verən, təlimatı qaydaları pozan nəzarətçilər bazadan çıxarılmış və onların siyahıları inzibati tədbirlər görülmək üçün Elm və Təhsil Nazirliyinə, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinə və müvafiq Regional Təhsil İdarələrinə göndərilmişdir. Nəzarətçilərin böyük əksəriyyəti təlimatı qaydalara əməl etmiş və bu dövlət əhəmiyyətli tədbirin həyata keçirilməsində üzərinə düşən vəzifəni məsuliyyətlə yerinə yetirmişdir.

Ali məktəblərə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsinin keçirilməsi üçün 712 imtahan mərkəzindən istifadə olunmuşdur. İmtahanın təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə binalara buraxılış rejimini təşkil etmək üçün Daxili İşlər Nazirliyinin xətti ilə, həmçinin müsahibədən keçərək fərdi qaydada seçilmiş 2326 nəfər əməkdaş, 264 nəfər imtahan binalarının imtahandan bir gün əvvəl yoxlanaraq möhürlənməsini aparan şəxs cəlb olunmuşdur.

Qəbul imtahanlarının I mərhələsi aprelin 6-da 18 müxtəlif imtahan mərkəzində keçirilmişdir. Cari ilin məzunları üçün I mərhələnin nəticəsi kimi buraxılış imtahanının nəticəsi əsas götürülmüşdür. Qəbul imtahanlarının I mərhələsinin keçirildiyi mərkəzlər və onlara aid olan şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri) aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARININ I MƏRHƏLƏSİ

İmtahan mərkəzləri	İmtahan mərkəzlərinin əhatə etdiyi şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri)
Bakı	Bakı, Şamaxı, Qobustan
Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
Şəmkir	Şəmkir, Gədəbəy
Şəki	Şəki, Zaqatala, Balakən, Qəbələ, Qax, Oğuz
Bərdə	Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Beyləqan, Xankəndi, Xocavənd, Cəbrayıl, Qubadlı, Laçın, Zəngilan, Xocalı, Şuşa, Ağdərə
Sabirabad	Sabirabad, İmişli, Füzuli
Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik, Yardımlı, Masallı
Naxçıvan	Kəngərli, Naxçıvan, Babək, Ordubad, Sədərək, Culfa, Şərur, Şahbuz
Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı, Siyəzən
Abşeron	Abşeron
Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Göygöl, Samux, Naftalan
Mingəçevir	Mingəçevir, Goranboy, Yevlax, Ağdaş
Göyçay	Göyçay, Ucar, İsmayıllı
Kürdəmir	Kürdəmir, Zərdab, Ağsu
Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Saatlı
Salyan	Biləsuvar, Neftçala, Salyan
Cəlilabad	Cəlilabad
Xaçmaz	Quba, Qusar, Xaçmaz, Şabran

Cari ildə ali təhsil müəssisələrinə I – IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsi iki cəhd üzrə olmaqla iki dəfə keçirilmişdir. İmtahanlar kütləviliyin və təmas hallarının qarşısını almaq məqsədi ilə, abituriyentlərin sayı nəzərə alınaraq, hər bir ixtisas qrupu üzrə müxtəlif imtahan mərkəzlərində olmaqla ayrı-ayrı günlərdə keçirilmişdir.

İmtahanların ikinci mərhələsinin 1-ci cəhdi II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün mayın 25-də, I və IV ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün iyunun 1-də keçirilmişdir. 1-ci cəhd üzrə imtahanların keçirilmə qrafiki aşağıdakı kimidir:

I-IV İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARININ II MƏRHƏLƏSİ (1-ci cəhd)

İxtisas qrupu (imtahan tarixi)	Bölgələr üzrə imtahan mərkəzləri	Bölgə (imtahan) mərkəzlərinə aid olan şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri)
III ixtisas qrupu (25.05.2025) **II ixtisas qrupu (25.05.2025)**	Bakı	Bakı
	Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy
	Şəmkir	Şəmkir, Gədəbəy
	Ağstafa/Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax
	Abşeron	Abşeron
	Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı, Siyəzən
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Xankəndi	Xankəndi, Xocalı, Agdərə, Şuşa, Laçın Cari il məzunları: Cəbrayıl şəhəri, M.Mehdizadə adına kənd tam orta məktəbi Füzuli şəhəri, M.Uluqbəy adına 1 №-li tam orta məktəbi Zəngilan rayonu, Ağalı kənd tam orta məktəbi
	Şəki	Şəki, Qəbələ, Oğuz
	Bərdə	Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Beyləqan, Zəngilan
	Göyçay	Göyçay, Ucar, Ağdaş, İsmayıllı
	Kürdəmir	Kürdəmir, Zərdab, Ağsu
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Naxçıvan	Naxçıvan
	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Saatlı, Salyan, Biləsuvar, Neftçala, Salyan
	Sabirabad	Sabirabad, İmişli, Füzuli
	Xaçmaz	Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran
	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik
	Masallı	Yardımlı, Masallı, Cəlilabad

İxtisas qrupu (imtahan tarixi)	Bölgələr üzrə imtahan mərkəzləri	Bölgə (imtahan) mərkəzlərinə aid olan şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri)
IV ixtisas qrupu (01.06.2025) **I ixtisas qrupu (01.06.2025)**	Bakı	Bakı
	Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy
	Şəmkir	Şəmkir, Gədəbəy
	Ağstafa/Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax
	Abşeron	Abşeron
	Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı, Siyəzən
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Xankəndi	Xankəndi, Xocalı, Agdərə, Şuşa, Laçın Cari il məzunları: Cəbrayıl şəhəri, M.Mehdizadə adına kənd tam orta məktəbi Füzuli şəhəri, M.Uluqbəy adına 1 №-li tam orta məktəbi Zəngilan rayonu, Ağalı kənd tam orta məktəbi
	Şəki	Şəki, Qəbələ, Oğuz
	Bərdə	Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Beyləqan, Zəngilan
	Göyçay	Göyçay, Ucar, Ağdaş, İsmayıllı
	Kürdəmir	Kürdəmir, Zərdab, Ağsu
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Naxçıvan	Naxçıvan
	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Saatlı, Salyan, Biləsuvar, Neftçala, Salyan
	Sabirabad	Sabirabad, İmişli, Füzuli
	Xaçmaz	Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran
	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik
	Masallı	Yardımlı, Masallı, Cəlilabad

İmtahanların ikinci mərhələsinin 2-ci cəhdi II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün iyulun 6-da, I və IV ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün isə iyulun 13-də keçirilmişdir. 2-ci cəhd üzrə imtahanların keçirilmə qrafiki aşağıda təqdim olunan cədvəldə öz əksini tapmışdır:

I – IV İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARININ II MƏRHƏLƏSİ (2-ci cəhd)

İxtisas qrupu (imtahan tarixi)	Bölgələr üzrə imtahan mərkəzləri	Bölgə (imtahan) mərkəzlərinə aid olan şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri)
III ixtisas qrupu (06.07.2025) **II ixtisas qrupu (06.07.2025)**	Bakı	Bakı
	Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy
	Şəmkir	Şəmkir, Gədəbəy
	Ağstafa/Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax
	Abşeron	Abşeron
	Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı, Siyəzən
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Xankəndi	Xankəndi, Xocalı, Agdərə, Şuşa, Laçın Cari il məzunları: Cəbrayıl şəhəri, M.Mehdizadə adına kənd tam orta məktəbi Füzuli şəhəri, M.Uluqbəy adına 1 №-li tam orta məktəbi Zəngilan rayonu, Ağalı kənd tam orta məktəbi
	Şəki	Şəki, Qəbələ, Oğuz
	Bərdə	Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Beyləqan, Zəngilan
	Göyçay	Göyçay, Ucar, Ağdaş, İsmayıllı
	Kürdəmir	Kürdəmir, Zərdab, Ağsu
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Naxçıvan	Naxçıvan
	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Saatlı, Salyan, Biləsuvar, Neftçala, Salyan
	Sabirabad	Sabirabad, İmişli, Füzuli
	Xaçmaz	Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran
	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik

İxtisas qrupu (imtahan tarixi)	Bölgələr üzrə imtahan mərkəzləri	Bölgə (imtahan) mərkəzlərinə aid olan şəhərlər (rayonlar, yaşayış məntəqələri)
I ixtisas qrupu (13.07.2025) **IV ixtisas qrupu (13.07.2025)**	Bakı	Bakı
	Gəncə	Gəncə, Daşkəsən, Göygöl, Samux, Naftalan, Goranboy
	Şəmkir	Şəmkir, Gədəbəy
	Ağstafa/Qazax	Qazax, Ağstafa, Tovuz
	Mingəçevir	Mingəçevir, Yevlax
	Abşeron	Abşeron
	Sumqayıt	Sumqayıt, Xızı, Siyəzən
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Xankəndi	Xankəndi, Xocalı, Agdərə, Şuşa, Laçın Cari il məzunları: Cəbrayıl şəhəri, M.Mehdizadə adına kənd tam orta məktəbi Füzuli şəhəri, M.Uluqbəy adına 1 №-li tam orta məktəbi Zəngilan rayonu, Ağalı kənd tam orta məktəbi
	Şəki	Şəki, Qəbələ, Oğuz
	Bərdə	Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Beyləqan, Zəngilan
	Göyçay	Göyçay, Ucar, Ağdaş, İsmayıllı
	Kürdəmir	Kürdəmir, Zərdab, Ağsu
	Şamaxı	Şamaxı, Qobustan, İsmayıllı
	Naxçıvan	Naxçıvan
	Şirvan	Şirvan, Hacıqabul, Saatlı, Salyan, Biləsuvar, Neftçala, Salyan
	Sabirabad	Sabirabad, İmişli, Füzuli
	Xaçmaz	Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran
	Lənkəran	Lənkəran, Astara, Lerik

Abituriyentlər V ixtisas qrupuna aid ixtisaslar üzrə müsabiqədə yalnız qəbul imtahanlarının birinci mərhələsinin (müvafiq ilin abituriyentləri buraxılış imtahanının) nəticələrinə əsasən iştirak etmişdir. Ümumiyyətlə isə imtahanlarda I–IV qruplar üzrə 90911, V qrup üzrə 125619 (orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə birlikdə 129779 nəfər) abituriyent iştirak etmişdir.

C.Naxçıvanski adına və H.Əliyev adına hərbi liseylərə qəbul olmaq istəyənlər müsabiqədə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında, Hərbi Tibb Məktəbinin feldşer ixtisasını seçənlər isə Dövlət İmtahan Mərkəzi və Müdafiə Nazirliyinin birgə razılığına əsasən, müsabiqədə 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında topladıqları bal əsasında iştirak ediblər. Hərbi Tibb Məktəbinin feldşer ixtisasına qəbul olmaq istəyən və buraxılış imtahanı verməyən şəxslər imtahanlarda şəhər və rayonların qrafikinə uyğun iştirak ediblər.

İmtahanların gedişi barədə ictimaiyyətə geniş informasiya çatdırılması, həmçinin qəbulda şəffaflığın təmin olunması məqsədi ilə kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin imtahanlarda iştirakına geniş şərait yaradılmışdır. Bunun üçün imtahan ərəfəsində və imtahanın keçirildiyi dövrdə DİM-in İdarə Heyətinin sədri kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri üçün mətbuat konfransları keçirmişdir. Mərkəz artıq iyirmi ildir ki, qəbul imtahanlarının gedişini hər saatdan bir özünün internet saytında işıqlandırır və prosesin hər bir məqamına dair fotoşəkillər təqdim edir.

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsinin test kitabçaları aprelin 6-da keçirilən imtahanlar üçün 2 – 6 aprel, I–IV ixtisas qrupları üzrə keçirilən imtahanların ikinci mərhələsinin 1-ci və 2-ci cəhdlərinin sual kitabçaları isə mayın 25-də keçirilən imtahanlar üçün 20 – 25 may, iyunun 1-də keçirilən imtahanlar üçün 27 may – 1 iyun, iyulun 6-da keçirilən imtahanlar üçün 1 – 6 iyul, iyulun 13-də keçirilən imtahanlar üçün 8 – 13 iyul tarixlərində DİM-in binasında qapalı rejimdə hazırlanmışdır. İmtahanlarda istifadə edilən test tapşırıqları bankdan kompüter proqramı vasitəsilə avtomatik olaraq seçilmişdir. Hər bir qrupun abituriyentlərinin bilik səviyyəsinə uyğun qaydada seçilən test tapşırıqları DİM-də müvafiq fənlər üzrə fəaliyyət göstərən işçi qruplarının iclaslarında müəyyən edilmiş standartlara uyğun olmuşdur. Sual kitabçaları Azərbaycan və rus dillərində olmaqla imtahanların hər iki mərhələsi üçün 4 variantda (A, B, C, D) tərtib edilmiş və beləliklə, köçürmə hallarının qarşısının alınması məqsədilə çoxvariantlılıq təmin olunmuşdur.

Mayın 25-də keçirilən 1-ci cəhd üzrə imtahanda II və III ixtisas qruplarının abituriyentləri (o cümlədən DİN-in Polis Akademiyasının və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisasları və DİN-in Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinin "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə" ixtisası üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlər) iştirak etmişdir. Bakı, Xankəndi, Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Sumqayıt, Abşeron, Şamaxı, Mingəçevir, Şəki, Zaqatala, Bərdə, Göyçay, Kürdəmir, Şirvan, Sabirabad, Salyan, Lənkəran, Cəlilabad, Masallı, Quba, Xaçmaz rayon və şəhərlərindəki imtahanlara 5014 nəfər zal nəzarətçisi, 848 nəfər imtahan rəhbəri, 716 nəfər buraxılış rejimini aparan əməkdaş, 80 nəfər imtahan binalarının imtahandan bir gün əvvəl yoxlanaraq möhürlənməsini aparan şəxs cəlb olunmuşdur.

İyunun 1-də də keçirilən 1-ci cəhd üzrə imtahanda I və IV ixtisas qruplarını seçən abituriyentlər (o cümlədən Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasında, Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının I qrup ixtisasında, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutda, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının "Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi", Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsinin "Hərbi tibb" və "Stomatologiya" ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər) və III ixtisas qrupunun hər iki altqrupunu (DT və TC) seçən abituriyentlər coğrafiya fənni üzrə imtahanda iştirak etmişdir. İmtahanların idarə olunmasına Bakı, Xankəndi, Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Sumqayıt, Abşeron, Şamaxı, Mingəçevir, Şəki, Zaqatala, Bərdə, Göyçay, Kürdəmir, Şirvan, Sabirabad, Salyan, Lənkəran, Masallı, Quba, Xaçmaz rayon və şəhərlərindəki imtahanlara 4236 nəfər zal nəzarətçisi, 723 imtahan rəhbəri, 598 nəfər buraxılış rejimini aparan əməkdaş, 70 nəfər imtahan binalarını imtahandan bir gün əvvəl yoxlayaraq möhürləyən şəxs cəlb olunmuşdur.

İyulun 6-sında 2-ci cəhd üzrə imtahanda II və III ixtisas qruplarını seçən abituriyentlər (o cümlədən, DİN-in Polis Akademiyasının və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisasları və DİN-in Daxili Qoşunlarının Ali Hərbi Məktəbinin "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə" ixtisası üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlər iştirak etmişdir. İmtahanların idarə olunmasına Bakı, Xankəndi, Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Sumqayıt, Abşeron, Şamaxı, Mingəçevir, Şəki, Zaqatala, Bərdə, Göyçay, Kürdəmir, Şirvan, Sabirabad, Salyan, Lənkəran, Cəlilabad, Masallı, Quba, Xaçmaz rayon və şəhərlərindəki imtahanlara 3851 nəfər zal nəzarətçisi, 653 imtahan rəhbəri, 552 nəfər buraxılış rejimini aparan əməkdaş, 62 nəfər imtahan binalarını imtahandan bir gün əvvəl yoxlayaraq möhürləyən şəxs cəlb olunmuşdur.

İyulun 13-də 2-ci cəhd üzrə imtahanda I və IV ixtisas qruplarını seçən abituriyentlər (o cümlədən, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasında, Dövlət Sərhəd Xidməti Akademiyasının I qrup ixtisasında, Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutda, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının "Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi", Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsinin "Hərbi tibb" və "Stomatologiya" ixtisaslarında təhsil almaq istəyən abituriyentlər (həmçinin III ixtisas qrupunun hər iki altqrupunu (DT və TC) seçən abituriyentlər coğrafiya fənni üzrə imtahanda)) iştirak etmişdir. İmtahanların idarə olunmasına Bakı, Xankəndi, Naxçıvan, Gəncə, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Sumqayıt, Abşeron, Şamaxı, Mingəçevir, Şəki, Zaqatala, Bərdə, Göyçay, Kürdəmir, Şirvan, Sabirabad, Salyan, Lənkəran, Masallı, Xaçmaz rayon və şəhərlərindəki imtahanlara 3177 zal nəzarətçisi, 540 imtahan rəhbəri, 460 nəfər buraxılış rejimini aparan əməkdaş, 52 nəfər imtahan binalarını imtahandan bir gün əvvəl yoxlayaraq möhürləyən şəxs cəlb olunmuşdur.

I qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 62.48%-ni oğlanlar, 37.52%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 28416 nəfəri (87.66%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 2 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 30 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 496 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunlarıdır.

II qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 57.51%-ni oğlanlar, 42.49%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 22982 nəfəri (84.30%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 7 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 23 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 723 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunlarıdır.

III qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 25.82%-ni oğlanlar, 74.18%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Bu qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 25059 nəfəri (84.56%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 14 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 75 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 843 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunlarıdır.

IV qrup üzrə sənəd verən abituriyentlərin 22.71%-ni oğlanlar, 77.29%-ni isə qızlar təşkil etmişdir. Abituriyentlərin 5519 nəfəri (81.91%-i) ümumi təhsil məktəblərinin builki məzunları, 6 nəfəri xarici ölkələrin vətəndaşları, 39 nəfəri ali təhsilli şəxslər, 113 nəfəri isə orta ixtisas məktəblərinin məzunlarıdır.

İmtahanlarda oğlanların ən yüksək nisbi sayı I ixtisas qrupunda (62.48%), qızların ən yüksək nisbi sayı isə IV ixtisas qrupunda (77.29%) olmuşdur.

Sual kitabçaları hər bir abituriyent üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsilə (bu xətt xüsusi olaraq DİM-in keçirdiyi imtahanlar üçün sual kitabçalarının çapı və komplektasiyasını həyata keçirir) fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Sual kitabçaları Azərbaycan və rus dillərində olmaqla imtahanların hər iki mərhələsi üçün 4 variantda (A, B, C, D) hazırlanmışdır. Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsində sual kitabçalarının xarici dil blokunda "Abituriyentin elektron ərizəsi"ndə "İmtahan verəcəyi xarici dil" bölməsində seçilən xarici dilə uyğun test tapşırıqları təqdim olunub. Xarici dil fənni blokuna daxil olan alman, fransız və ingilis dili fənləri üzrə test tapşırıqları Azərbaycan və rus bölmələri üçün, rus dili, ərəb və fars dili fənləri üzrə test tapşırıqları isə yalnız Azərbaycan bölməsi üçün hazırlanmışdır.

Beləliklə, aprelin 6-da 8, mayın 25-də 16, iyunun 1-də 16, iyulun 6-da 16, iyulun 13-də 16 test kitabçası hazırlanıb. Bu imtahanlarda 8280 test tapşırığından istifadə olunub.

I–IV ixtisas qrupları üzrə imtahanlarda 90911 abituriyent iştirak etmiş, onların 81700-ü Azərbaycan, 9211-i rus bölməsini təmsil etmişdir. İmtahanların gedişinin hər bir məqamı, eləcə də sonrakı proseslər – testlərin ekspertizası və etalonların müəyyənləşdirilməsi, imtahan protokollarının araşdırılması DİM-in internet saytında operativ şəkildə işıqlandırılmışdır. Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üzrə nəticələr imtahanların keçirilməsindən 26 gün, ikinci mərhələsi üzrə nəticələr isə təxminən 15 gün sonra (birinci mərhələ üzrə aprelin 6-da keçirilən imtahanların nəticələri mayın 2-də, ikinci mərhələ üzrə mayın 25-də keçirilən imtahanların nəticələri iyunun 11-də, iyunun 1-də keçirilən imtahanların nəticələri iyunun 18-də, iyulun 6-da keçirilən imtahanların nəticələri iyulun 17-də, iyulun 13-də keçirilən imtahanların nəticələri isə iyulun 24-də) elan edilmişdir. Nəticələrin elanı DİM-in internet saytı və mobil operatorların telefon xidmətləri vasitəsi ilə həyata keçirilmişdir. Bununla yanaşı, hər bir abituriyentə internet vasitəsi ilə cavab kartı və cavab vərəqinin ön və arxa üzlərinin qrafik təsvirləri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış olmaq imkanı da yaradılmışdır.

DİM hər imtahandan sonra həmin imtahanda istifadə olunan test tapşırıqlarının düzgün cavablarını DİM-in "Youtube" kanalı vasitəsilə elan etmiş, Mərkəzin məsul əməkdaşları və fənn ekspertləri birbaşa efir vaxtında test tapşırıqları, eləcə də imtahanların gedişi ilə bağlı abituriyentləri və pedaqoji ictimaiyyəti maraqlandıran sualları cavablandırmışdır. Bu tədbir həm abituriyentlərin onları maraqlandıran suallara cavab almaları, həm də imtahan prosesinin şəffaflığının təmin edilməsi baxımından əhəmiyyətli olmuşdur. Abituriyentlərin ballarının hesablanması üçün xüsusi proqram hazırlanmış, DİM-in və "Abituriyent" jurnalının internet saytlarında yerləşdirilmişdir. İstifadə üçün çox sadə olan bu proqramda abituriyentlər fənlər üzrə düzgün və səhv cavablarını müvafiq mövqelərdə qeyd etməklə avtomatik olaraq nisbi və ümumi balları haqqında məlumat almış və nəticələrini çap edə bilmişdir.

Qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə edilmiş test tapşırıqlarının məzmunu, imtahanın gedişi və imtahan nəticələri ilə əlaqədar müraciətlərə baxılması üçün DİM apellyasiya komissiyası yaratmışdır. Ötən il olduğu kimi cari ildə də apellyasiya müraciətlərinə onlayn şəkildə baxılmışdır. Apellyasiya komissiyasına müraciət etmək istəyənlər elan olunmuş tarixlərdə elektron ərizə doldurmaqla qeydiyyatdan keçmişdir. Komissiyaya daxil olan bütün müraciətlər araşdırılmış və sistemdə hər bir ərizədə yazı işlərinə aid ekspert rəyləri əlavə edilmişdir. Bu prosesdə qəbul imtahanının birinci mərhələsi üzrə 629, ikinci mərhələsi üzrə isə 3335 müraciətə baxılmışdır. İmtahanlar üzrə apellyasiya müraciətləri üçün qeydiyyat tarixləri və apellyasiya proseslərinin başlanma tarixləri aşağıdakı kimidir:

Qəbul imtahanlarının birinci mərhələsində iştirak edənlər üçün

– 06 apreldə keçirilən imtahanlar üzrə qeydiyyat tarixləri 06 – 08 may, apellyasiya prosesinin başlanma tarixi 12 may;

Qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsində iştirak edənlər üçün

1-ci cəhd imtahanları üzrə

– II və III qruplar üzrə qeydiyyat tarixləri 17 – 19 iyun, apellyasiya prosesinin başlanma tarixi 20 iyun;
– I və IV qruplar üzrə qeydiyyat tarixləri 21 – 23 iyun, apellyasiya prosesinin başlanma tarixi 24 iyun.

2-ci cəhd imtahanları üzrə

– II və III qruplar üzrə qeydiyyat tarixləri 18 – 20 iyul, apellyasiya prosesinin başlanma tarixi 21 iyul;
– I və IV qruplar üzrə qeydiyyat tarixləri 25 – 27 iyul, apellyasiya prosesinin başlanma tarixi 28 avqust.

Apellyasiya prosesi aşağıdakı ardıcıllıqla aparılıb:

– Apellyasiya Komissiyası tərəfindən haqqında müraciət olunan bütün işlər araşdırılıb;
– İmtahan iştirakçılarının müraciət etdikləri tapşırıqlar üzrə ekspert rəyi (yazılı şəkildə) apellyasiya ərizələrinə əlavə edilib;
– İmtahan iştirakçılarının apellyasiya ərizələrində qeyd etdikləri telefon nömrəsinə apellyasiya prosesinin başa çatması ilə bağlı "sms" göndərilib.
– Bundan sonra şagirdlər (abituriyentlər) *apelyasiya.dim.gov.az* saytında ərizələrinə daxil olaraq apellyasiyanın nəticəsi ilə tanış olub və ekspert rəyini oradan çap edə biliblər.

İxtisas seçimi abituriyentlərin imtahan nəticələri (balları) elan olunduqdan sonra aparılıb.

Müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün avqustun 11-dən 19-dək internet internet vasitəsilə ixtisas seçimi aparıb və ixtisas seçimi ərizələrini təsdiqləyiblər. Test imtahanlarının nəticələrinə əsasən, 104773 abituriyent ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarına keçirilən müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanıb. İxtisas seçimi zamanı abituriyentlərə kömək məqsədilə hər bir ixtisas qrupu üzrə bir sıra məlumatlar, o cümlədən plan yerlərinin sayı, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması haqqında məlumatlar ayrı-ayrı kitabçalar şəklində, eləcə də ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə 2024-cü ildə tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında dərc edilmişdir.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən I ixtisas qrupu üzrə 18044, II ixtisas qrupu üzrə 12704, III, IV və V ixtisas qrupları üzrə müvafiq olaraq 24562, 5420 və 104738 nəfər müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə edib (1.12 saylı cədvələ bax). Hər ixtisas qrupu üzrə ayrı-ayrılıqda abituriyentlərin topladıqları balların paylanması 6.10 – 6.19 saylı cədvəllərdə təqdim edilib (bax: səh. 504-508).

Cədvəl 1.12

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK ETMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASI

İxtisas qrupu	Qəbul planı				Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin sayı		
	Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə müsabiqə aparılan ixtisaslar	Cəmi	Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi
I	14305	860	4816	19981	16279	1765	18044
(RK)	9845	510	2388	12743	10707	1119	11826
(Rİ)	4460	350	2428	7238	6139	710	6849
II	11613	590	2617	14820	11579	1125	12704
III	11848	1520	2002	15370	22054	2508	24562
(DT)	10523	1245	1652	13420	21697	2391	24088
(TC)	1325	275	350	1950	6367	1254	7621
IV	3616	360	749	4725	4566	854	5420
V	1818	217	2524	4559	94104	10634	104738
CƏMİ	**43200**	**3547**	**12708**	**59455**	**94130**	**10643**	**104773**

İxtisas seçimində 66385 abituriyent iştirak edib. Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin 36.64%-i (38388 nəfər) arzu etdikləri ixtisaslara qəbul olmaq üçün kifayət qədər yüksək bal toplamadıqlarına, yaxud xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduqlarına görə qəbul kampaniyasının ixtisas seçimi mərhələsində iştirak etməyib. Bundan əlavə, ixtisas seçimində 19976 subbakalavr da iştirak edib. Qeyd edək ki, müsabiqədə abituriyent kimi iştirak etmək üçün müraciət edən subbakalavrlardan müsabiqə şərtlərini ödəməyənlər ixtisas seçimi mərhələsində yalnız subbakalavr qismində ərizə veriblər.

İxtisas seçimi mərhələsində ərizə verən abituriyentlərin 13470 nəfəri, subbakalavrların 1608 nəfəri ərizəsində ali təhsil müəssisələrinin yalnız dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərini, 20738 abituriyent və 8103 subbakalavr isə yalnız ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərini seçib. Yalnız ödənişli əsaslarla ayrılmış yerləri seçənlərin 1870-i (1413 abituriyent və 457 subbakalavr) ərizələrində yalnız özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını göstərib. İxtisas seçimi mərhələsində ərizə verən abituriyentlərin 48.47%-i (32177 nəfər), subbakalavrların 51.39%-i (10265 nəfər) ərizəsində həm dövlət sifarişli, həm də ödənişli əsaslarla olan yerləri qeyd etmişdi.

Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri ixtisas seçimindən dərhal sonra açıqlanıb.

İlkin mərhələdə ali təhsil müəssisələrinə 57236 nəfər

qəbul olub, qəbul planı 96.27% dolub.

Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri avqustun 22-də DİM-in internet saytı, AZERCELL, BAKCELL, NARMOBILE və NAXTEL telefon xidmətləri vasitəsi ilə elan olunub, avqustun 24-də isə "Abituriyent" jurnalının 6-cı sayında dərc edilib. Burada ixtisaslar üzrə keçid balları da təqdim olunub.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən, birinci mərhələdə ali təhsil müəssisələrinə 57236 nəfər (o cümlədən 50775 abituriyent və 6461 subbakalavr) qəbul olub və qəbul planı 96.27% yerinə yetirilib. Qəbul olanların 51929 nəfəri Azərbaycan, 5307 nəfəri isə rus bölməsini təmsil edib. Onlardan dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı, müvafiq olaraq, 25761 və 2195 nəfərdir. Qəbul olan abituriyentlər və subbakalavrlar haqqında ayrı-ayrılıqda və ümumiləşdirilmiş məlumatlar cədvəl 1.13-də təqdim olunub.

Cədvəl 1.13

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	19981	14186 (11764)	1404 (1097)	15590 (12861)	78.02
II	14820	10498 (3919)	965 (309)	11463 (4228)	77.35
III	15370	13704 (4198)	1636 (216)	15340 (4414)	99.80
IV	4725	3542 (2857)	504 (367)	4046 (3224)	85.63
V	4559	3735 (1310)	601 (191)	4336 (1501)	95.11
CƏMİ	**59455**	**45665 (24048)**	**5110 (2180)**	**50775 (26228)**	**85.40**
	Subbakalavrlar				
I	19981	2785 (1430)	57 (13)	2842 (1443)	14.22
II	14820	2944 (0)	135 (0)	3079 (0)	20.78
III	15370	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	4725	461 (251)	0 (0)	461 (251)	9.76
V	4559	74 (32)	5 (2)	79 (34)	1.73
CƏMİ	**59455**	**6264 (1713)**	**197 (15)**	**6461 (1728)**	**10.87**
	Bütövlükdə				
I	19981	16971 (13194)	1461 (1110)	18432 (14304)	92.25
II	14820	13442 (3919)	1100 (309)	14542 (4228)	98.12
III	15370	13704 (4198)	1636 (216)	15340 (4414)	99.80
IV	4725	4003 (3108)	504 (367)	4507 (3475)	95.39
V	4559	3809 (1342)	606 (193)	4415 (1535)	96.84
CƏMİ	**59455**	**51929 (25761)**	**5307 (2195)**	**57236 (27956)**	**96.27**

Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və qeydiyyat aparıldıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinə ümumilikdə 54836 nəfər qəbul olub, qəbul planı 92.23% dolub.

Nəticələr elan edildikdən sonra avqustun 28-dən sentyabrın 2-dək ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə qəbul elan olunub. Əlavə qəbul elanı, boş qalan plan yerləri haqqında məlumatlar və müsabiqə şərtləri "Abituriyent" jurnalının 7-ci sayında dərc edilərək ictimaiyyətə çatdırılıb. Əlavə yerləşdirmə zamanı əsas qəbulda yüksək müsabiqə şəraiti olan ixtisaslarda müsabiqədən keçməyən yüksək bal toplayan gənclərin ixtisas seçimlərini bir daha dəqiqləşdirmələrinə, boş qalan yerlərdən öz istəklərinə uyğun olanlarını seçmələrinə şərait yaradılıb. Müsabiqəyə buraxılma şərtləri bu mərhələdə də dəyişdirilmədən birinci mərhələdə olduğu kimi saxlanılıb.

Ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu müsabiqəsi eyni vaxtda elan olunub. Hər iki müsabiqə üçün abituriyentlərdən ərizə qəbulu internet vasitəsi ilə həyata keçirilib. Abituriyentlərə internetdə bir ərizə formasında həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan ixtisaslarının, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının 20-dək kodunu istədikləri ardıcıllıqla qeyd etmək imkanı verilib. Bu mərhələdə də müsabiqə ümumi qaydalara müvafiq olaraq abituriyentin seçdiyi ixtisasların ardıcıllığına uyğun şəkildə aparılıb və abituriyent müsabiqədən keçdiyi birinci ixtisasa qəbul olub. Hər iki müsabiqəyə birlikdə 22277 ərizə daxil olub. Ərizələrin yalnız 1595-ində ali təhsil müəssisələrinin boş qalan ixtisaslarının kodları qeyd olunub. Beləliklə, ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə əlavə qəbul və qeydiyyat aparıldıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının dolma göstəricisi 96.27%-dən 92.23%-ə düşüb (qəbul olan bəzi şəxslər qeydiyyatdan keçmədiyinə görə).

Boş qalan plan yerlərinə əlavə yerləşdirmənin nəticələri nəzərə alınmaqla ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların sayı haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.14

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (ƏLAVƏ YERLƏŞDİRMƏ VƏ QEYDİYYAT NƏZƏRƏ ALINMAQLA)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma Faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	19981	14043 (12052)	1367 (1126)	15410 (13178)	77.12
II	14820	10395 (3912)	942 (309)	11337 (4221)	76.50
III	15370	13463 (4197)	1600 (214)	15063 (4411)	98.00
IV	4725	3259 (2649)	444 (347)	3703 (2996)	78.37
V	4559	3607 (1308)	584 (189)	4191 (1497)	91.93
CƏMİ	**59455**	**44767 (24118)**	**4937 (2185)**	**49704 (26303)**	**83.60**
	Subbakalavrlar				
I	19981	2334 (1439)	40 (11)	2374 (1450)	11.88
II	14820	2281 (1)	115 (0)	2396 (1)	16.17
III	15370	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.01
IV	4725	280 (208)	0 (0)	280 (208)	5.93
V	4559	76 (42)	5 (2)	81 (44)	1.78
CƏMİ	**59455**	**4971 (1690)**	**161 (13)**	**5132 (1703)**	**8.63**
	Bütövlükdə				
I	19981	16377 (13491)	1407 (1137)	17784 (14628)	89.00
II	14820	12676 (3913)	1057 (309)	13733 (4222)	92.67
III	15370	13463 (4197)	1601 (214)	15064 (4411)	98.01
IV	4725	3539 (2857)	444 (347)	3983 (3204)	84.30
V	4559	3683 (1350)	589 (191)	4272 (1541)	93.70
CƏMİ	**59455**	**49738 (25808)**	**5098 (2198)**	**54836 (28006)**	**92.23**

Əlavə yerləşdirmə və qeydiyyatın nəticələrini nəzərə almaqla ayrı-ayrı ixtisas qruplarında qəbulolma göstəricilərinə nəzər salaq:

I ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 30910 abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 50.49%-i, rus bölməsi üzrə isə 44.13%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul planı bütövlükdə (subbakalavrlar da nəzərə alınmaqla) 89.00% yerinə yetirilib.

II ixtisas qrupu üzrə imtahanda iştirak edən abituriyentlərin sayı 25892 nəfər olub. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 44.07%-i, rus bölməsi üzrə isə 40.83%-i tələbə adına layiq görülüb, qəbul planı 92.67% dolub.

III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 28863 abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 52.03%-i, rus bölməsi üzrə isə 53.55%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul planı 98.01% yerinə yetirilib.

IV ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 6551 abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 59.11%-i, rus bölməsi üzrə isə 42.77%-i tələbə adına layiq görülüb, qəbul planı 84.30% dolub. Bu göstərici digər ixtisas qrupları ilə müqayisədə ən aşağı göstəricidir.

V ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 125619 abituriyent iştirak edib. Onların Azərbaycan bölməsi üzrə 3.17%-i, rus bölməsi üzrə isə 5%-i tələbə adına layiq görülüb. Qəbul planı 93.70% dolub.

Göründüyü kimi, imtahanda iştirak edənlər arasından ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi I, II və IV ixtisas qrupları üzrə Azərbaycan bölməsində, V ixtisas qrupu üzrə isə rus bölməsində daha yüksəkdir. III ixtisas qrupu üzrə hər iki bölmədə bu göstərici bir-birinə yaxındır. Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlər arasında isə III və V ixtisas qrupları istisna olmaqla, digər qruplarda qəbulolma faizi Azərbaycan bölməsində daha yüksəkdir. Azərbaycan bölməsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar imtahanlarda iştirak edənlərin 39.29%-ni, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazananların isə 47.56%-ni təşkil edir. Rus bölməsində bu göstəricilər müvafiq olaraq 42.26% və 46.39%-dir.

Qəbulolma göstəricilərinin təhsil müəssisələrinin kateqoriyaları üzrə təhlili göstərir ki, dövlət ali təhsil müəssisələrinə 45412, özəl ali təhsil müəssisələrinə isə 9424 nəfər qəbul olub. Dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı 92.42%, özəl ali təhsil müəssisələrinin planı isə 91.34% dolub.

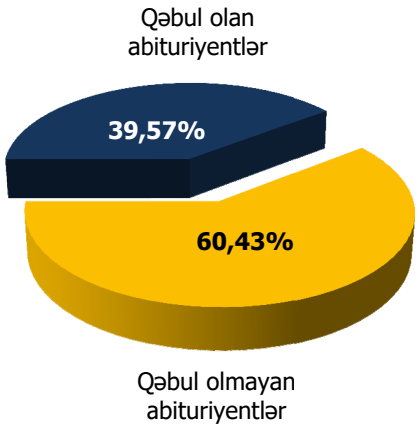
Ali təhsil müəssisələrinə 5132 subbakalavr qəbul olunub və onların 33.18%-i dövlət sifarişi üzrə, 66.82%-i isə ödənişli əsaslarla ayrılan yerlərə qəbul olunub. Qəbul olunan subbakalavrların 69.99%-i (3592 nəfər) dövlət, 30.01%-i (1540 nəfər) özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. 1.14 saylı cədvəldən göründüyü kimi, subbakalavrların böyük əksəriyyəti (92.95%-i) I və II qrup ixtisaslarına qəbul olunub. Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanlar arasında bu qrupların payı 85.20%, ödənişli əsaslarla qəbul olanlar arasında isə 96.79%-dir.

Subbakalavrların böyük hissəsi "Mühasibat" (725 nəfər), "Maliyyə" (565 nəfər) , "İqtisadiyyat" (525 nəfər), "Menecment" (338 nəfər), "Nəqliyyat mühəndisliyi" (275 nəfər), "Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi" (162 nəfər), "Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi" (154 nəfər), "Baytarlıq təbabəti" (145 nəfər), "Elektrik və elektronika mühəndisliyi" (137 nəfər), "Maşın mühəndisliyi" (137 nəfər), "Energetika mühəndisliyi" (136 nəfər), "İnformasiya təhlükəsizliyi" (121 nəfər), "İnformasiya texnologiyaları" (120 nəfər), "Kompüter mühəndisliyi" (112 nəfər), "Kommunikasiya sistemləri mühəndisliyi" (108 nəfər), "Mexanika mühəndisliyi" (102 nəfər) və "Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" (101 nəfər) ixtisaslarına qəbul olub. Bu ixtisaslara qəbul olan subbakalavrlar ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrların 77.22%-ni təşkil edir.

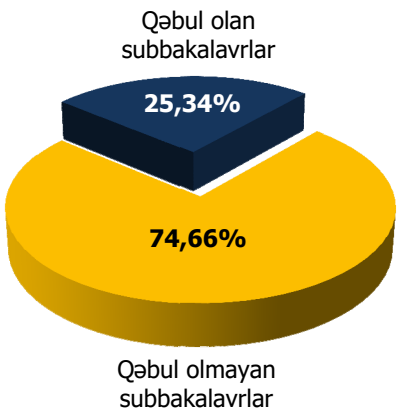
Müsabiqə zamanı bir yerə bir neçə subbakalavr iddia etdiyi hallarda onların diplom ballarının orta göstəricisi əsas götürülüb və bu göstəricisi digərlərindən yüksək olan subbakalavr həmin yerə yerləşdirilib. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrların orta diplom balı 83.674 olub. Bu göstəriciləri aşağı olan subbakalavrlar, əsasən, "Geologiya və geofizika mühəndisliyi" (72.773 bal), "Mexanika mühəndisliyi" (73.677 bal), "Beynəlxalq ticarət və logistika" (74.124 bal), "Sənaye mühəndisliyi" (74.783 bal) və "İnformatika (rəqəmsal bacarıqlar) müəllimliyi" (75.144 bal) ixtisaslarına, yüksək olan subbakalavrlar isə, əsasən, "Biologiya" (93.387 bal), "İdman menecmenti və kommunikasiya" (89.389 bal), "Ekologiya" (88.988 bal), "Bitki mühafizəsi" (88.492 bal), "İnformasiya təhlükəsizliyi" (88.296 bal) və "Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi" (88.254 bal) ixtisaslarına qəbul olublar. 2025-ci ildə Elm və Təhsil Nazirliyinin təqdim etdiyi siyahıya əsasən ödənişli əsaslarla qəbul aparılan bir neçə ixtisasın müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən, II mərhələ üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər buraxılıb. Həmin ixtisaslara ayrılan plan yerlərinin əlavə yerləşdirmədən sonra hamısı dolub. Bəzi şəxslər qeydiyyatdan keçmədiyinə görə plan yerlərinin dolma göstəricisi 96.06%-ə düşüb (I ixtisas qrupunda 94.98%, II ixtisas qrupunda 98.04%, III ixtisas qrupunda 97.16%, IV ixtisas qrupunda isə 70.10%).

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə abituriyent və subbakalavrların qəbul nəticələrinin paylanma diaqramlarını nəzərdən keçirək (şəkil 1.10, 1.11 və 1.12).

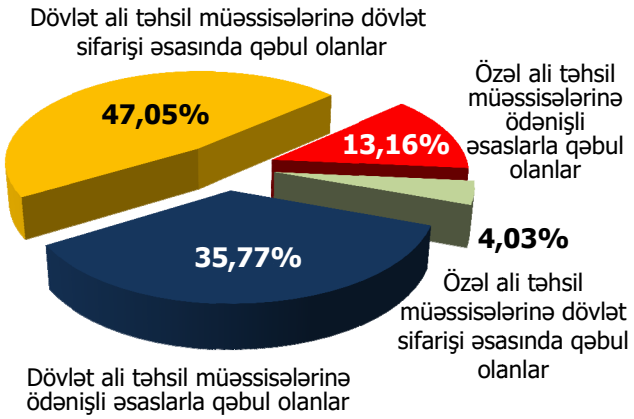
QƏBULUN NƏTİCƏSİ

Şəkil 1.10

Şəkil 1.11

Şəkil 1.12

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmiş abituriyentlərin 39.57%-i və müsabiqədə iştirak edən subbakalavrların 25.34%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul olanların 51.08%-i dövlət sifarişi əsasında (93.92%-i abituriyentlər, 6.08%-i subbakalavrlar), o cümlədən 47.05%-i dövlət (93.61%-i abituriyentlər, 6.39%-i subbakalavrlar), 4.03%-i özəl (97.51%-i abituriyentlər, 2.49%-i subbakalavrlar) ali təhsil müəssisələrində, 48.93%-i isə ödənişli təhsil üzrə (87.22%-i abituriyentlər, 12.78%-i subbakalavrlar), o cümlədən 35.77%-i dövlət (90.09%-i abituriyentlər, 9.91%-i subbakalavrlar), 13.16%-i özəl (79.42%-i abituriyentlər, 20.58%-i subbakalavrlar) ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq hüququ qazanıb.

Beləliklə, imtahanda iştirak edən abituriyentlərin 60.43%-i (75916 nəfər) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmamışdır. Təqdim edilən rəqəmlər qəbul prosesində həm rəqabəti, həm istəkləri təmin edilməyənlərin sayının nə qədər çox olduğunu, həm də qəbul prosesinin kütləviliyini, ağır və məsuliyyətli iş olduğunu göstərir.

DİM bu işin məsuliyyətini dərk edərək qəbul kampaniyasının tam şəffaf keçirilməsini təmin etmək məqsədilə onun bütün mərhələlərində görülən tədbirlər barədə ictimaiyyəti müntəzəm olaraq məlumat-

landırmışdır. Qəbul imtahanlarında iştirak etmiş hər bir gəncin imtahan nəticələri haqqında məlumatlar arayış formasında imtahanın keçirildiyi vaxtdan təxminən 15–25 gün sonra internetdə yerləşdirilmişdir. Arayışda abituriyentlərin hər fənn üzrə ayrı-ayrılıqda düzgün və səhv cavabları, nisbi balları göstərilmişdir. Eyni zamanda hər bir abituriyentə internet vasitəsi ilə cavab kartı və cavab vərəqinin ön və arxa üzlərinin qrafik təsvirləri, qapalı tipli tapşırıqların doğru cavabları, açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları (tapşırığın ehtimal olunan doğru cavabları, həlli və qiymətləndirmə şkalası) ilə tanış olmaq imkanı verilmişdir. Bunun əsasında onlar öz imtahan nəticələrini ətraflı təhlil etmək imkanına malik olmuşdur.

Abituriyentlərin imtahan balları elan edildikdən sonra onların düzgün ixtisas seçiminə kömək məqsədi ilə DİM bütün ixtisas qruplarının abituriyentləri üçün "İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?" adlı vəsaitlər çap edib. Vəsaitlərdə plan yerlərinin sayı, hər bir qrup üzrə müsabiqə şərtləri, həmçinin müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin imtahan ballarının paylanma histoqramları cədvəl şəklində təqdim edilib. Cədvəldən istifadə edən müsabiqə iştirakçıları öz imtahan göstəricilərinin bu bal sıralanmasındakı yerini müəyyən etmək və ötən illərdə qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaqla uğurlu seçim etmək imkanı qazanıblar.

Ötən il olduğu kimi, bu il də DİM-də Apellyasiya Komissiyası bir neçə mərhələdə fəaliyyət göstərmişdir. Hər bir ixtisas qrupu üzrə imtahan keçiriləndən sonra Komissiyada imtahanın gedişi və qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə edilmiş test tapşırıqlarının məzmunu ilə əlaqədar müraciətlərə baxılmışdır. Apellyasiya Komissiyasının tərkibində DİM-in müvafiq struktur bölmələrinin əməkdaşları və ekspertlərdən ibarət işçi qrup fəaliyyət göstərmiş, testlərlə bağlı suallara mütəxəssislər tərəfindən hərtərəfli izahat verilmişdir.

Hər ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin istəyinə daha çox uyğun olan, ərizələrdə daha çox birinci yerdə göstərilən ən nüfuzlu ixtisaslar müəyyən edilib.

Hər bir ixtisas üzrə müsabiqə vəziyyəti təkcə həmin ixtisası seçən abituriyentlərin sayından deyil, həm də həmin ixtisas üçün ayrılmış plan yerlərinin miqdarından asılı olur. Bir qayda olaraq, abituriyentlərin sayının artması müsabiqə vəziyyətinin yüksəlməsinə, plan yerlərinin artması isə müsabiqə vəziyyətinin aşağı düşməsinə səbəb olur. Bu baxımdan, müsabiqə vəziyyəti ixtisasın nüfuz səviyyəsini tam ifadə edə bilməz. Nəzərə alsaq ki, ərizədə birinci yerdə göstərilən ixtisas abituriyentin istəyinə ən çox uyğun olandır, deməli, ixtisasın nüfuzunu həmin ixtisasın abituriyent ərizələrində birinci yerdə göstərilməsinin sayı əsasında müəyyənləşdirmək daha düzgün olar. Aparılan müqayisə zamanı müsabiqəsində iştirak etmək üçün ümumi bala qoyulan tələb 200-dən az olan ixtisaslar nəzərə alınmamışdır. Bu qayda ilə hər qrupun ən nüfuzlu ixtisası müəyyənləşdirilmişdir. Məlum olmuşdur ki, bu il abituriyentlər Azərbaycan bölməsində I qrupda ən çox Bakı Dövlət Universitetinin "Riyaziyyat müəllimliyi", II qrupda Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Maliyyə", III qrupda Azərbaycan Dillər Universitetinin "Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə)", IV qrupda Azərbaycan Tibb Universitetinin "Tibb", V qrupda Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Dizayn" ixtisasına üstünlük vermişdir (cədvəl 1.15). Rus bölməsinin abituriyentlərinin seçimi I ixtisas qrupunda fərqli olmuşdur, bu qrupda abituriyentlər Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "Memarlıq" ixtisasına üstünlük vermişdir (cədvəl 1.16).

Cədvəl 1.15

ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNDƏ BİRİNCİ YERDƏ ƏN ÇOX GÖSTƏRİLMİŞ DÖVLƏT SİFARİŞLİ ƏYANİ ŞÖBƏ İXTİSASLARI

Azərbaycan bölməsi

İxtisas qrupu	İxtisasın adı	Birinci yerdə göstərmələrin	
		sayı	faizi (bu ixtisasa sənəd verən abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
I	Riyaziyyat müəllimliyi (Bakı Dövlət Universiteti)	333	49.70
II	Maliyyə (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	522	41.49
III	Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə, Azərbaycan Dillər Universiteti)	504	31.03
IV	Tibb (Azərbaycan Tibb Universiteti)	956	73.09
V	Dizayn (geyim dizaynı, mühit dizaynı, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	1408	50.43

Cədvəl 1.16

ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNDƏ BİRİNCİ YERDƏ ƏN ÇOX GÖSTƏRİLMİŞ DÖVLƏT SİFARİŞLİ ƏYANİ ŞÖBƏ İXTİSASLARI

Rus bölməsi

İxtisas qrupu	İxtisasın adı	Birinci yerdə göstərmələrin	
		sayı	faizi (bu ixtisasa sənəd verən abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
I	Memarlıq (Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti)	50	61.73
II	Maliyyə (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	83	41.92
III	Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili üzrə, Azərbaycan Dillər Universiteti)	43	37.72
IV	Tibb (Azərbaycan Tibb Universiteti)	111	70.70
V	Dizayn (geyim dizaynı, mühit dizaynı, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti)	256	51.51

Oğlan abituriyentlər texniki və iqtisadiyyat, qız abituriyentlər isə humanitar ixtisaslara üstünlük veriblər.

"Abituriyentin ərizəsi"ni dolduran gənc öz ərizəsində ixtisas qrupunu qeyd etməklə, əslində, özünün bu və ya digər ixtisaslara istəyini, marağını ifadə edir. Bu amil nəzərə alınaraq, ixtisas qrupları üzrə abituriyentlərin istəyini ifadə edən kəmiyyət göstəricisi hesablanıb. Bu zaman ixtisas seçimi aparan abituriyentlərin neçə faizinin həmin ixtisas qrupuna müraciət etməsi nəzərə alınıb. Hər bir abituriyentin istəyi nəzərə alınmaqla hesablanan belə göstərici əsasında ölkənin bütün abituriyentlərini təmsil edən ortastatistik abituriyentin (ayrılıqda oğlan və qız) ixtisas qruplarından hər birinə görə istəyi faizlə müəyyən edilib. 1.17 saylı cədvəldə hesablamanın nəticələri təqdim olunur (bu il hər bir abituriyent eyni zamanda həm V, həm I–IV qruplardan birini və ya ikisini seçə bilmişdir, ona görə qruplar üzrə faizlərin cəmi 100-dən çox alınır).

Cədvəl 1.17

ORTASTATİSTİK OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İSTƏKLƏRİNİN PAYLANMASI (I – IV QRUPLAR)

№	OĞLAN ABİTURİYENT				QIZ ABİTURİYENT			
	Azərb. bölməsi		Rus bölməsi		Azərb. bölməsi		Rus bölməsi	
	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə	Qrup	İstək, %-lə
1	I	32.63	I	39.13	III	33.04	III	37.47
2	II	25.79	II	25.24	III (DT)	32.41	III (DT)	36.23
3	I (RK)	21.27	I (Rİ)	21.80	I	18.65	III (TC)	19.04
4	I (Rİ)	13.36	I (RK)	20.47	II	17.70	I	17.01
5	III	12.28	III	15.26	I (RK)	12.11	II	16.86
6	III (DT)	11.57	III (DT)	13.04	III (TC)	10.37	IV	12.93
7	III (TC)	4.88	III (TC)	9.56	I (Rİ)	7.55	I (RK)	11.12
8	IV	2.23	IV	5.19	IV	7.42	I (Rİ)	6.51

Cədvəldən göründüyü kimi, oğlan və qızların ixtisas qruplarına münasibətləri fərqlidir. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də hər iki bölmənin ortastatistik oğlan abituriyentinin istəyi ən çox Riyaziyyat, fizika və mühəndislik (I qrup) və İqtisadiyyat və idarəetmə (II qrup) ixtisaslarınadır. Azərbaycan bölməsində oğlanların 58.42 %-nin, rus bölməsində isə 64.37%-nin istəyi bu iki ixtisas qrupuna yönəlib. Bu rəqəmlər oğlan abituriyentlərin texniki, iqtisadiyyat və idarəetmə ixtisaslarına marağının nə dərəcədə yüksək olduğunu göstərir. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, oğlanların I ixtisas qrupuna istəyi II ixtisas qrupuna nəzərən əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir. Azərbaycan və rus bölmələrində oğlan abituriyentlərin I qrupa istəyi II qrupla müqayisədə müvafiq olaraq 2018-ci ildə 1.72 və 1.65 dəfə, 2019-cu ildə 1.90 və 1.86 dəfə, 2020-ci ildə 2.14 və 2.25 dəfə, 2021-ci ildə 1.70 və 1.74 dəfə, 2022-ci ildə 1.65 və 1.89 dəfə, 2023-cü ildə 1.30 və 1.68 dəfə, 2024-cü ildə 1.35 və 1.63 dəfə, 2025-ci ildə isə 1.27 və 1.55 dəfə yüksək olmuşdur. Göründüyü kimi, 2021-ci ildən etibarən bu nisbət tədricən azalmış və 2025-ci ildə müvafiq göstəricilər (1.27 və 1.55) I və II ixtisas qrupları üzrə ümumi plan yerlərinin nisbətinə (1.35) yaxın olmuşdur.

Ortastatistik qız abituriyentin humanitar ixtisaslardan ibarət III ixtisas qrupuna istəyi daha yüksəkdir. IV ixtisas qrupunda qızların ixtisas maraqları (istəkləri) oğlanların maraqlarından Azərbaycan

bölməsində 3.3, rus bölməsində 2.5 dəfə yüksəkdir. Qeyd edək ki, IV qrup üzrə ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edən qız abituriyentlərin sayı oğlanlardan 3.73 dəfə yüksək olub.

Cari ildə də V ixtisas qrupuna həm oğlan, həm də qız abituriyentlərin marağı yüksək olub. V ixtisas qrupuna istəyin bu dərəcədə yüksək olması bu qrupa daxil olan ixtisasların müsabiqəsinin yalnız qəbul imtahanının I mərhələsinin (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının) nəticələri əsasında aparılmasıdır. Bildiyimiz kimi, I – IV ixtisas qruplarında müsabiqə qəbul imtahanının hər iki mərhələsinin nəticələri əsasında aparılır və istənilən halda ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyənlər imtahanın I mərhələsində iştirak edirlər. Bununla yanaşı, cari ilin məzunlarının V ixtisas qrupu üzrə ixtisasların müsabiqəsində buraxılış imtahanının nəticələri əsasında iştirak etmək imkanı olmuşdur və onlar əlavə imtahan verməmişdir. Qeyd olunanlara baxmayaraq, faktiki olaraq, onların bir çoxunun bu qrupa aid olan ixtisaslara marağı çox az olub və yaxud heç olmayıb. Qeyd edək ki, ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edən abituriyentlərin cəmi 24.10%-i (oğlanların 30.60%-i, qızların 18.77%-i) V qrupa daxil olan ixtisasları öz ərizələrində qeyd edib.

Bakı şəhərinin Pirallahı rayonu, Salyan, Neftçala və Qusar rayonlarının oğlan abituriyentləri ənənəvi olaraq yüksək faizlə I qrupun ixtisaslarını seçiblər.

Respublikanın ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən oğlan və qız abituriyentlərin və subbakalavrların ixtisas qrupları üzrə istəklərinin paylanması müəyyənləşdirilib. Abituriyentləri və subbakalavrları bu və ya digər ixtisas qrupuna nisbətən daha çox meyil göstərən bölgələr 1.18 saylı cədvəldə təqdim olunub.

Cədvəldən göründüyü kimi, Salyan, Bakı şəhərinin Pirallahı rayonu, Neftçala, Qusar, Sumqayıt, Qax, Qazax və Bakı şəhərinin Sabunçu rayonunda oğlanlar yüksək faizlə (uyğun olaraq, 56.55%, 55.28%, 51.76%, 49.22%, 45.85%, 45.15%, 44.96% və 44.75%) texniki ixtisaslar qrupunu seçiblər. Əvvəlki illərdəki qəbulun nəticələri də göstərir ki, bu bölgələrdə oğlanların texniki ixtisaslara maraqları yüksəkdir və bu, bir ənənəyə çevrilib. Buna səbəb həmin bölgələrdə dəqiq fənlərin, xüsusən riyaziyyat və fizika fənlərinin tədrisi səviyyəsinin yüksək olması, həmçinin texniki elmlərlə bağlılığı olan sənaye müəssisələrinin mövcudluğudur. Şübhəsiz, müəllimin nüfuzu, yüksək təhsili və pedaqoji bacarığı da şagirdlər arasında fənnin daha dərindən öyrənilməsini şərtləndirir. İxtisas seçərkən isə gənclər ən yaxşı bildikləri fənnin daha çox əhəmiyyət kəsb etdiyi ixtisas qrupuna üstünlük verirlər.

Bu il Quba, Mingəçevir, Şamaxı, Bakı şəhərinin Qaradağ rayonu, Xaçmaz, Bakı şəhərinin Sabunçu rayonu, Cəlilabad, Lənkəran və Yardımlıda qızlar humanitar ixtisaslara daha çox üstünlük veriblər.

Cədvəl 1.18

RESPUBLİKANIN BÖLGƏLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN OĞLAN VƏ QIZLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İSTƏKLƏRİNİN PAYLANMASI (%-lə)

İxtisas qrupu	AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ		RUS BÖLMƏSİ	
	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent
I	Salyan rayonu (56.55), Bakı ş. Pirallahı rayonu (55.28), Neftçala rayonu (51.76), Qusar rayonu (46.54), Qax rayonu (45.15), Qazax rayonu (44.96), Zaqatala rayonu (44.29), Sumqayıt şəhəri (43.94), Bakı ş. Qaradağ rayonu (43.51), İsmayıllı rayonu (42.89), Astara rayonu (42.25), Yardımlı rayonu (42.18), Xaçmaz rayonu (41.63), Bakı ş. Suraxanı rayonu (41.57), Siyəzən rayonu (41.47)	Siyəzən rayonu (29.45), Neftçala rayonu (29.31), Xızı rayonu (29.09), Qax rayonu (27.78), Zərdab rayonu (26.90), Daşkəsən rayonu (26.23), Sumqayıt şəhəri (25.70), Ağdaş rayonu (25.56), Tovuz rayonu (25.27), Şirvan şəhəri (24.85), Zaqatala rayonu (24.65), Salyan rayonu (24.46), Qəbələ rayonu (24.17), Bakı ş. Pirallahı rayonu (24.11)	Qusar rayonu (49.22), Sumqayıt şəhəri (45.85), Bakı ş. Sabunçu rayonu (44.75), Bakı ş. Xətai rayonu (44.08), Bakı ş. Nizami rayonu (43.55), Bakı ş. Suraxanı rayonu (42.56), Quba rayonu (41.79), Bakı ş. Qaradağ rayonu (41.67), Bakı ş. Binəqədi rayonu (39.53), Bakı ş. Yasamal rayonu (38.74), Bakı ş. Xəzər rayonu (38.71), Abşeron rayonu (38.46), Bakı ş. Nəsimi rayonu (38.20)	Balakən rayonu (41.82), Bakı ş. Xəzər rayonu (24.14), Zaqatala rayonu (23.64), Qusar rayonu (21.74), Bakı ş. Qaradağ rayonu (21.11), Bakı ş. Suraxanı rayonu (20.92), Bakı ş. Nəsimi rayonu (20.83), Quba rayonu (19.70), Bakı ş. Sabunçu rayonu (19.16), Abşeron rayonu (18.75), Bakı ş. Səbayel rayonu (18.65), Bakı ş. Nizami rayonu (17.80)
II	Xocavənd rayonu (45.22), Ordubad rayonu (42.22), Naxçıvan şəhəri (41.97), Şərur rayonu (40.27), Şahbuz rayonu (39.72), Babək rayonu (38.03), Cəbrayıl rayonu (37.58), Ağdam rayonu (36.41), İmişli rayonu (35.01), Kəngərli rayonu (34.75), Zəngilan rayonu (33.74)	Ağsu rayonu (32.11), Balakən rayonu (30.06), Şərur rayonu (28.39), Ağdam rayonu (28.39), Zəngilan rayonu (28.33), Bakı ş. Səbayel rayonu (27.92), Şuşa rayonu (27.14), Tərtər rayonu (27.05), Culfa rayonu (26.36), Şabran rayonu (26.08), Ucar rayonu (25.67), Bakı ş. Binəqədi rayonu (25.52), Xızı rayonu (25.45), Bakı ş. Nəsimi rayonu (25.40), Şirvan şəhəri (25.00)	Lənkəran rayonu (40.00), Gəncə şəhəri (30.77), Quba rayonu (29.85), Bakı ş. Nəsimi rayonu (29.40), Bakı ş. Binəqədi rayonu (28.46), Bakı ş. Nərimanov rayonu (28.25), Bakı ş. Səbayel rayonu (28.06), Bakı ş. Yasamal rayonu (26.90), Abşeron rayonu (24.04), Bakı ş. Xətai rayonu (24.01), Sumqayıt şəhəri (23.58), Bakı ş. Xəzər rayonu (23.39), Xaçmaz rayonu (23.21), Bakı ş. Nizami rayonu (23.12)	Sumqayıt şəhəri (24.35), Balakən rayonu (23.64), Lənkəran rayonu (22.81), Bakı ş. Nizami rayonu (22.44), Bakı ş. Xəzər rayonu (22.07), Bakı ş. Binəqədi rayonu (21.55), Bakı ş. Nəsimi rayonu (21.01), Bakı ş. Xətai rayonu (20.99), Abşeron rayonu (18.75), Bakı ş. Nərimanov rayonu (18.55), Bakı ş. Səbayel rayonu (18.04)

Cədvəl 1.18 (ardı)

İxtisas qrupu	AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ		RUS BÖLMƏSİ	
	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent	Oğlan abituriyent	Qız abituriyent
III	Xocalı rayonu (25.35), Bərdə rayonu (18.33), Lerik rayonu (17.52), Kəlbəcər rayonu (16.19), Şamaxı rayonu (16.08), Goranboy rayonu (15.37), Masallı rayonu (15.34), Ordubad rayonu (15.00), Lənkəran rayonu (14.93), Şərur rayonu (14.60), Laçın rayonu (14.60), Şəki rayonu (14.29), Cəlilabad rayonu (14.09)	Şamaxı rayonu (43.71), Cəlilabad rayonu (39.30), Yardımlı rayonu (38.76), Gədəbəy rayonu (38.39), Ağcabədi rayonu (38.37), Kəngərli rayonu (37.68), Laçın rayonu (36.63), Qobustan rayonu (36.54), Şəki rayonu (36.33), Bakı ş. Qaradağ rayonu (36.20), Salyan rayonu (36.18), Bakı ş. Pirallahı rayonu (36.17), Ordubad rayonu (35.88), Masallı rayonu (35.77), Babək rayonu (35.66), Quba rayonu (35.57)	Lənkəran rayonu (22.00), Bakı ş. Xəzər rayonu (17.74), Gəncə şəhəri (16.86), Bakı ş. Nəsimi rayonu (16.80), Bakı ş. Qaradağ rayonu (16.67), Bakı ş. Binəqədi rayonu (15.22), Bakı ş. Sabunçu rayonu (15.18), Bakı ş. Xətai rayonu (14.92), Bakı ş. Nizami rayonu (14.78), Abşeron rayonu (14.42), Bakı ş. Yasamal rayonu (14.04), Bakı ş. Səbayel rayonu (14.03), Bakı ş. Suraxanı rayonu (13.22), Bakı ş. Nərimanov rayonu (13.00), Xaçmaz rayonu (12.50), Sumqayıt şəhəri (11.79)	Quba rayonu (50.00), Mingəçevir şəhəri (44.00), Bakı ş. Qaradağ rayonu (43.33), Xaçmaz rayonu (41.54), Bakı ş. Sabunçu rayonu (41.11), Lənkəran rayonu (38.60), Sumqayıt şəhəri (38.01), Gəncə şəhəri (37.55), Bakı ş. Suraxanı rayonu (36.40), Bakı ş. Səbayel rayonu (36.39), Bakı ş. Yasamal rayonu (36.30), Bakı ş. Nizami rayonu (36.10), Bakı ş. Xəzər rayonu (35.86), Bakı ş. Xətai rayonu (35.14)
IV	Lerik rayonu (6.05), Saatlı rayonu (5.73), Yardımlı rayonu (5.31), Zaqatala rayonu (5.00), Cəlilabad rayonu (4.99), Bərdə rayonu (4.73), Masallı rayonu (4.72), Lənkəran rayonu (4.61), İsmayıllı rayonu (4.60), Oğuz rayonu (4.58)	Naxçıvan şəhəri (17.56), Şahbuz rayonu (17.45), Ordubad rayonu (13.29), Şirvan şəhəri (13.09), Kəngərli rayonu (13.04), Şəmkir rayonu (12.51), Tovuz rayonu (11.94), Göygöl rayonu (11.62), Qəbələ rayonu (11.59), Göyçay rayonu (11.35), Qazax rayonu (11.25), Gəncə şəhəri (11.21), Bakı ş. Nizami rayonu (10.68), Goranboy rayonu (10.68)	Qusar rayonu (7.03), Bakı ş. Nərimanov rayonu (6.95), Gəncə şəhəri (6.21), Quba rayonu (5.97), Bakı ş. Səbayel rayonu (5.67), Bakı ş. Sabunçu rayonu (5.45), Bakı ş. Nəsimi rayonu (5.40), Bakı ş. Nizami rayonu (5.38), Bakı ş. Suraxanı rayonu (5.37), Xaçmaz rayonu (5.36), Bakı ş. Yasamal rayonu (5.12), Bakı ş. Xətai rayonu (4.63), Bakı ş. Binəqədi rayonu (4.55), Sumqayıt şəhəri (4.37)	Qusar rayonu (23.19), Gəncə şəhəri (20.82), Lənkəran rayonu (17.54), Mingəçevir şəhəri (16.00), Bakı ş. Səbayel rayonu (13.46), Bakı ş. Xətai rayonu (13.20), Bakı ş. Suraxanı rayonu (12.55), Bakı ş. Yasamal rayonu (12.43), Bakı ş. Binəqədi rayonu (12.43), Quba rayonu (12.12), Abşeron rayonu (12.05), Bakı ş. Nizami rayonu (11.22), Bərdə rayonu (11.11)

Qeyd: Seçmədə qəbul kampaniyasında iştirak etmək üçün müraciət edənlərin sayı Azərbaycan bölməsində 100-dən, rus bölməsində isə 50-dən az olmayan bölgələr iştirak edir.

I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında abituriyentlərin 38.37%-i 200-dən az bal toplamışdır.

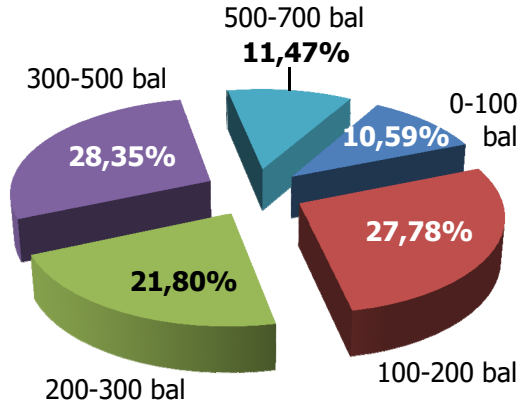
I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri aşağıdakı diaqramlarda (bax: şəkil 1.13 və 1.14) təsvir edilib. Qəbulda toplanılması mümkün olan maksimal bal 700-dür. 0-700 bal diapazonunu şərti olaraq, (0–200), (200–300), (300–500), (500–700) intervallarına bölərək, ənənəvi "2", "3", "4", "5" qiymətləri ilə analogiyasını yaratsaq, görərik ki, bu il abituriyentlərin 38.4%-i imtahandan "2", 21.8%-i "3", 28.4%-i "4", 11.5%-i isə "5" qiymət alıb (bax: şəkil 1.13). Ötən il bu göstəricilər uyğun olaraq 41.4%, 20.9%, 26.4%, 11.3% olmuşdur. Göründüyü kimi, bu il "2" qiymət alanların faizi nisbətən azalmış, "3", "4" və "5" qiymət alanların faizi isə artmışdır. Təbii ki, qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin topladıqları balların paylanması strukturunda və qəbul planında baş verən dəyişikliklər qəbul olan abituriyentlərin ballarının paylanmasında da öz əksini tapmışdır. Qəbul olanların topladıqları balların paylanma diaqramından (şəkil 1.14) görünür ki, onların 24.4%-ni "3", 50.32%-ni "4", 19.8%-ni isə "5" qiymət alanlar təşkil edib. Ötən il bu göstəricilər uyğun olaraq 29.4%, 46.1%, 19.1% olub.

V ixtisas qrupu üzrə ərizə verib qəbul imtahanında (cari ilin məzunları üçün tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında) iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri isə aşağıdakı diaqramlarda (bax: şəkil 1.15 və 1.16) təsvir edilib. Bu imtahanlarda toplanılması mümkün olan maksimal bal 300-dür. Şəkil 1.15-dən göründüyü kimi, qəbul (buraxılış) imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 37.77%-nin topladığı bal 100-dən aşağıdır. Qəbul olan abituriyentlər arasında 30-dan az bal toplayan yoxdur və abituriyentlərin 42.51%-i 100-150 bal intervalında nəticə göstərib (şəkil 1.16).

Bu il Şəmkir, Ağsu, Ağdaş, Hacıqabul, Şərur, Şamaxı, Tərtər, Babək, Samux, Ağstafa rayonlarının və Şirvan şəhərinin cari il məzunlarını təmsil edən abituriyentlərin 13%-dən çoxunun qəbul imtahanlarında topladığı bal 100-dən aşağı olmuşdur.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

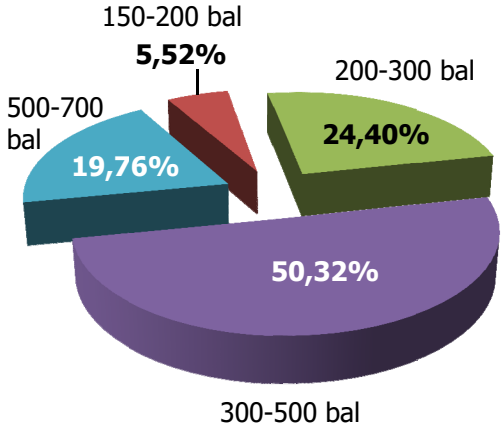
(I–IV qruplar üzrə)

Şəkil 1.13

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

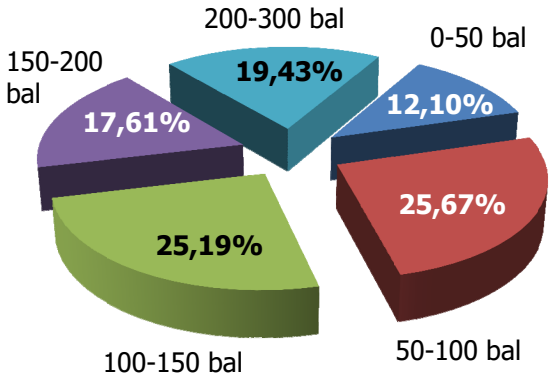
(I–IV qruplar üzrə)

Şəkil 1.14

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

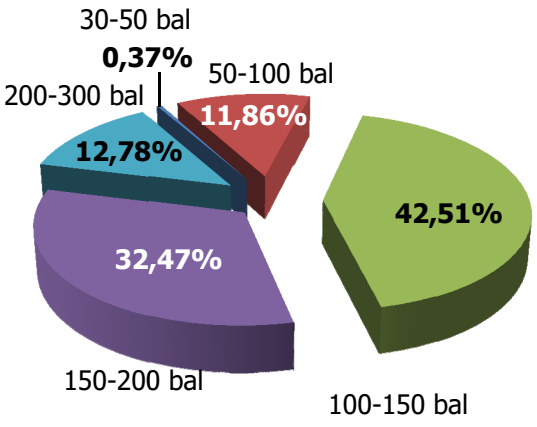
(V qrup üzrə)

Şəkil 1.15

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

(V qrup üzrə)

Şəkil 1.16

Məlum olduğu kimi, "Abituriyentin ərizəsi" formasına ayrı-ayrı fənlər üzrə attestat qiymətləri də daxil edilir. Ərizədə qeyd olunan qiymətlər əsasında abituriyentlərin orta attestat qiymətləri hesablanaraq, onların qəbul imtahanlarında topladıqları ballarla müqayisəsi aparılmışdır. Cədvəl 1.19-da attestat qiymətlərinə görə müxtəlif səviyyədə yerləşən cari ilin məzunlarının qəbul imtahanlarında topladıqları balların paylanması təqdim edilir. Bu cədvələ əsaslanaraq, attestatda bütün qiymətləri "5" olan abituriyentlərlə bütün qiymətləri "3" olan abituriyentlərin imtahan ballarını müqayisə edək. Tam orta məktəbi bütün fənlərdən "3" qiymətlə başa vuran məzunların 89.6%-nin qəbul imtahanlarındakı nəticələri də çox zəif (0–200 bal intervalında) olub. "5" qiymətlə bitirən məzunların isə yalnız 48.38%-i attestat qiymətlərini doğrulda bilib. Bu da məktəblərdə verilən aşağı qiymətlərin obyektiv olduğunu, yüksək qiymətlərin isə nisbətən şişirdildiyini göstərir.

Əlbəttə, obyektiv qiymətləndirilmə aparılarsa, təhsilin bir pilləsində əldə olunmuş nailiyyətlər digər pilləyə keçiddə nəzərə alınmalıdır. İndiki halda isə ali təhsil müəssisələrinə qəbul zamanı attestat qiymətləri nəzərə alınaraq bunun əsasında abituriyentin nəticəsinə hər hansı bal əlavə edilərsə, əla qiymətlərini doğrultmayan "əlaçılar" öz biliyi hesabına bal toplayanları sıxışdırıb, onları ali təhsil müəssisələrinə qəbulda üstələyə bilərlər. Digər tərəfdən, bu cür addımın subyektivliyə bir qədər də yol açmayacağına zəmanət vermək çətindir. Odur ki, biz məktəb və qəbul göstəriciləri arasında yüksək korrelyasiya ($r>0.9$) olmayanadək attestat qiymətlərinin qəbulda əlavə bal kimi nəzərə alınmasının tərəfdarı deyilik.

Qiymətləndirmə ilə bağlı qeyd olunan problem digər amillərlə yanaşı, həm də tam orta təhsil standartlarının yerlərdə eyni qaydada tətbiq edilməməsindən irəli gəlir. Qiymət meyarlarının məktəblərdə bir-birindən ciddi fərqlənməsi nəticəsində eyni hazırlıqlı şagirdin biliyi bir məktəbdə (rayonda) "əla", digər məktəbdə (rayonda) "kafi" qiymətləndirilir. Dövlət İmtahan Mərkəzi ümumtəhsil müəssisələrində qiymətləndirmənin vahid standartlar əsasında aparılması işinə kömək məqsədi ilə məktəb proqramlarına uyğun olaraq şagirdlərin biliyinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi üçün fənlər üzrə test kitabları nəşr edib. Kitablar Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən dərs vəsaiti kimi təsdiq edilib. Bu kitablarda qiymətləndirmənin 5 və 9 ballıq sistemdə standartları da təqdim olunub ki, hər bir məktəb bunun əsasında öz şagirdlərinin biliyini vahid qiymətləndirmə sistemi ilə ölçmək imkanı əldə etsin.

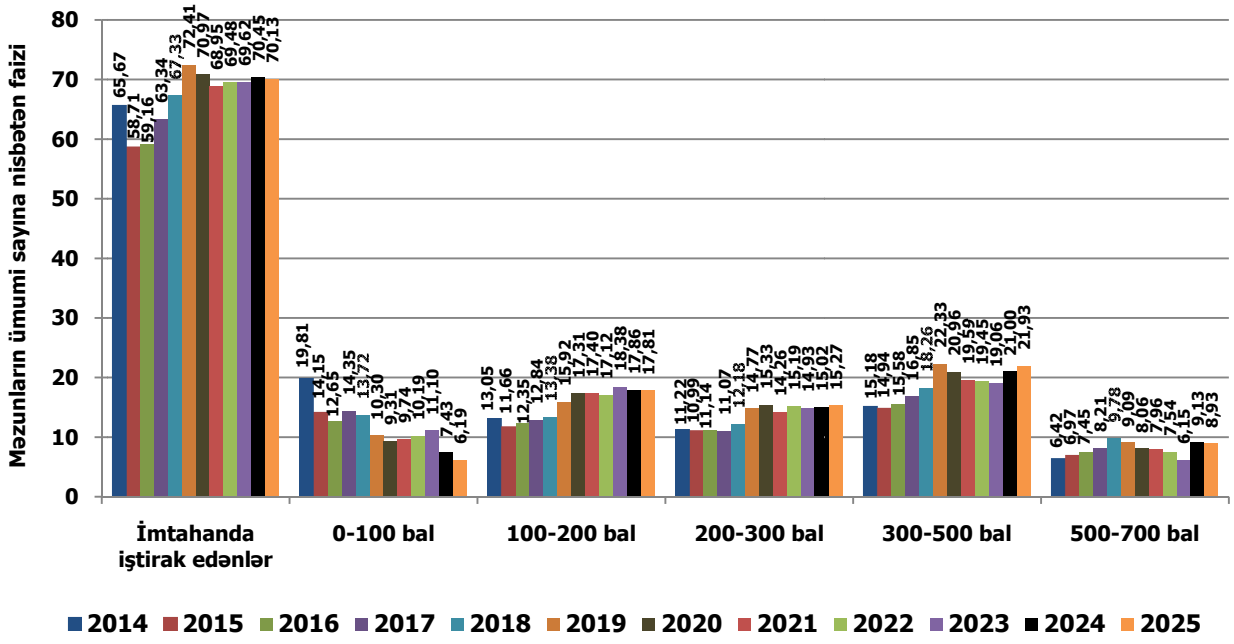
Cədvəl 1.19

ATTESTAT QİYMƏTLƏRİ VƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA TOPLADIQLARI BALLAR ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASI

SEÇMƏLƏR		CƏMİ	BAL İNTERVALLARI				
			0-100	100-200	200-300	300-500	500-700
İmtahan iştirakçıları	sayı	90911	9631	25253	19822	25776	10429
	faizi	100.0	10.59	27.78	21.80	28.35	11.47
İmtahan iştirakçıları (2025-ci ilin məzunları)	sayı	78212	6906	19865	17033	24454	9954
	faizi	100.0	8.83	25.40	21.78	31.27	12.73
2025-ci ilin məzunları (əlaçılar)	sayı	13414	32	481	1213	5198	6490
	faizi	100.0	0.24	3.59	9.04	38.75	48.38
2025-ci ilin məzunları (orta attestat balı 4.5-5 intervalında yerləşənlər, 4.5 daxil olmaqla)	sayı	19163	261	2555	4425	9339	2583
	faizi	100.0	1.36	13.33	23.09	48.73	13.48
2025-ci ilin məzunları (orta attestat balı 4-4.5 intervalında yerləşənlər, 4 daxil olmaqla)	sayı	21178	1075	6016	6295	7062	730
	faizi	100.0	5.08	28.41	29.72	33.35	3.45
2025-ci ilin məzunları (orta attestat balı 3.5-4 intervalında yerləşənlər)	sayı	12054	1712	5180	3106	1933	123
	faizi	100.0	14.20	42.97	25.77	16.04	1.02
2025-ci ilin məzunları (orta attestat balı 3-3.5 intervalında yerləşənlər, 3.5 daxil olmaqla)	sayı	9595	2534	4508	1718	816	19
	faizi	100.0	26.41	46.98	17.91	8.50	0.20
2025-ci ilin məzunları (orta attestat balı "3" olanlar)	sayı	2280	1146	897	191	45	1
	faizi	100.0	50.26	39.34	8.38	1.97	0.04

Fənlər üzrə məktəb qiymətləri ilə qəbul imtahanlarında toplanılan balların müqayisəsi üçün abituriyentlərin hər bir fənn üzrə topladıqları balların məktəb qiymətləri ilə korrelyasiyası da araşdırılıb. Məlum olub ki, ümumtəhsil müəssisələrində nisbətən obyektiv qiymətləndirmə tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə aparılır. Bu fənlər üzrə korrelyasiya əmsalı 0.63-0.70 intervalındadır. 2014-cü ildə xarici dil üzrə korrelyasiya əmsalı 0.42-yə bərabər olub. Amma son illərdə buraxılış imtahanı fənləri siyahısına xarici dil fənni də daxil edildikdən sonra bu göstərici 0.70-ə yüksəlib. Coğrafiya, biologiya, tarix, ədəbiyyat, kimya və fizika fənləri üzrə korrelyasiya əmsalları 0.37-0.48 intervalındadır.

2014-2025-Cİ İLLƏRDƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA TOPLADIQLARI BALLAR ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN PAYLANMASININ MÜQAYİSƏSİ (BÜTÜN MƏZUNLAR NƏZƏRƏ ALINMAQLA)

Şəkil 1.17

Məlum olduğu kimi, 2015-ci ildən V qrup və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında həyata keçirilib. Ona görə də V qrup ixtisaslarına və ya orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər I–IV qruplar üzrə imtahanlarda iştirak etməyiblər. Nəticədə, 2014-cü illə müqayisədə 2015, 2016 və 2017-ci illərdə I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən cari il məzunlarının respublika üzrə bütün məzunların sayındakı payı 65.67%-dən müvafiq olaraq 58.71, 59.16 və 63.34%-dək azalmış, 2018 və 2019-cu illərdə əksinə olaraq bu pay müvafiq olaraq 67.33 və 72.41 faizə qədər artmış, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025-ci illərdə isə qismən azalaraq, müvafiq olaraq 70.97, 68.95, 69.48, 69.62%, 70.45% və 70.13% təşkil etmişdir.

Ümumiyyətlə, son yeddi ildə respublikanın bütün məzunlarına nəzərən I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən cari il məzunlarının nisbi sayında qismən artım müşahidə olunur (qəbul imtahanlarında iştirak edən cari il məzunlarının respublikanın bütün məzunlarına nəzərən iştirak etmə faizinin orta göstəricisi 2014–2018-ci illər üzrə 62.84, 2019–2025-ci illər üzrə isə 70.29% olub). Həmçinin şəkil 1.17-də bal intervallarına nəzər saldıqda 2019-cu ildən etibarən 0–100 intervalında bal toplayanların nisbi sayında 2014–2018-ci illərlə müqayisədə azalma, 100–200, 200–300 və 300–500 intervallarında isə nisbətən artım

olduğunu görürük. Məsələn, 2014–2018-ci illər üzrə cari il məzunlarından ortalama 16.16%-i, 2019–2025-ci illər üzrə isə 20.62%-i 300–500 intervalında bal toplayıb. Bundan əlavə, 2014–2018-ci illər üzrə cari il məzunlarından ortalama 23.93%-i 300-dən, 35.25%-i isə 200-dən yuxarı bal topladığı halda, 2019–2025-ci illər üzrə isə bu göstəricilər müvafiq olaraq 28.74 və 43.71% olub. Məlum olduğu kimi, 2014–2018-ci illər üzrə keçirilən qəbul imtahanlarında abituriyentlər 5 fənn üzrə imtahan veriblər və imtahanda maksimal toplanıla bilən bal – 700 olub. Lakin 2019-cu ildən etibarən ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanının (qəbul imtahanının II mərhələsi) formatı sadələşdirilərək imtahan fənlərinin sayı 5-dən 3-ə endirilmiş və maksimal toplanıla bilən bal – 400 olmuşdur. 300 balı isə abituriyentlər buraxılış imtahanı formatında keçirilən qəbul imtahanından (qəbul imtahanının I mərhələsi) əldə ediblər və yekunda iki mərhələ üzrə birlikdə toplanıla bilən bal 700 olmuşdur. Bundan əlavə, qeyd etmək lazımdır ki, qəbul imtahanının I mərhələsində qapalı tipli test tapşırıqları üzrə yanlış cavablar doğru cavabların nəticəsinə təsir göstərməyib. Cari ilin məzunları üçün qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticəsi kimi onların buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr götürülüb, yəni cari ilin məzunları buraxılış və qəbul imtahanlarının birgə nəticəsinə əsasən ali təhsil müəssisələrinin müsabiqəsində iştirak ediblər. DİM buraxılış imtahanlarında iştirakçılara təqdim olunan testlərin məzmununu elə layihələşdirmişdi ki, aşağı və orta hazırlığa malik imtahan iştirakçılarının biliyinin qiymətləndirilməsində yüksək dəqiqlik təmin edilir. Buraxılış imtahanlarında yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin diferensiasiyası zəif olur. Bu imtahan üçün tərtib olunan testlərdə əsasən asan və orta səviyyəli qapalı tipli test tapşırıqlarından istifadə edilir. Zənnimizcə, bütün bu sadaladığımız faktorlar 2019–2025-ci illər üzrə imtahanda iştirak edənlərin sayının qismən artmasına təsir göstərmişdir. Digər tərəfdən, 2019–2025-ci illər üzrə aparılan təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, 0–100 intervalında bal toplayanların nisbi sayını əsasən müvafiq il üzrə buraxılış imtahanında toplanılan balların orta göstəriciləri müəyyən edir. Belə ki, imtahan nəticələrini təhlil etdikdə aydın olur ki, 2019-cu ildə abituriyentlərin topladıqları balların orta göstərici 112.78 bala, 0–100 intervalında bal toplayanların nisbi sayı isə 10.30%-ə bərabər olub. Yəni imtahanın nəticələrinin yaxşılaşması 0–100 intervalında bal toplayanların nisbi sayının azalmasına səbəb olub. Qeyd edək ki, 2020-ci ildə bu göstəricilər müvafiq olaraq 115.82 və 9.31, 2021-ci ildə 115.93 və 9.74, 2022-ci ildə 111.72 və 10.19, 2023-cü ildə 107.11 və 11.10, 2024-cü ildə 132.09 və 7.43, 2025-ci ildə 132.37 və 6.19-a bərabər olub.

Bundan əlavə, hər bir fənn üzrə attestat qiyməti “kafi” və “əla” olan abituriyentlərin qəbul imtahanlarında müvafiq fəndən topladıqları nisbi balların bal intervalları üzrə paylanma histoqramları təhlil edilib. Məlum olub ki, fənlər üzrə attestat qiymətləri “3” olan abituriyentlərin əksəriyyəti qəbul imtahanlarında da analoji nəticə göstəriblər. Belə ki, bu abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə 85–98%-i 0–40 intervalında nisbi bal toplamışdır (yalnız birinci mərhələdə tədris dili fənni üzrə 60% və ikinci mərhələdə ədəbiyyat fənni üzrə 74% olub). Deməli, yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, ümumi təhsil məktəblərində verilən aşağı qiymətlər müəyyən edilmiş vahid standartlara xeyli dərəcədə uyğundur. Ancaq təəssüf ki, “əla” ilə qiymətləndirmədə bunun əksini görürük (bax: cədvəl 1.20). Bu özünü coğrafiya (II, III qruplar), kimya (I, IV qruplar), tarix (II, III qruplar) və fizika (I, IV qruplar) fənləri üzrə qiymətləndirmədə daha qabarıq göstərir. Coğrafiya fənnindən əlaçı abituriyentlərin 46.95%-nin, kimya fənnindən 34.06%-nin, tarix fənnindən 37.09%-nin və fizika fənnindən 26.46%-nin uyğun fənlər üzrə qəbul imtahanının II mərhələsində topladıqları nisbi balları 20-dən az olmuşdur. Əlaçı abituriyentlərin 80–100 bal intervalındakı nəticələrinə nəzər saldıqda görürük ki, bu abituriyentlərin ikinci mərhələdə ayrı-ayrı fənlər üzrə yalnız 4-31%-i 80–100 bal intervalında nəticə göstərərək özlərinin attestat qiymətlərini doğruldublar. Nəticənin belə zəif olması fənlərin aşağı səviyyədə tədrisi və qiymətləndirmədə standartlara əməl edilməməsi ilə əlaqədardır.

Qeyd etmək lazımdır ki, burada təhlil olunan göstəricilər qiymətləndirmənin respublika üzrə vəziyyətini ifadə edir. Lakin hər bir bölgənin fərqli göstəriciləri də ola bilər. Biz, sadəcə, bu sahədə problemlərin olduğunu və onun təhlil edilərək aydınlaşdırıla bilinməsi imkanlarını göstərdik. Bu baxımdan, hər bir bölgə müvafiq qaydada nəticələrini təhlil edib mövcud problemlərini üzə çıxara və onların həll olunması üçün tədbirlər görə bilər. Bölgələrdə bu işin, hətta müəllimlər səviyyəsində də təhlil edilməsi mümkündür.

Cədvəl 1.20

FƏNLƏR ÜZRƏ ATTESTAT QİYMƏTLƏRİ "ƏLA" OLAN ABİTURİYENTLƏRİN NİSBİ BAL İNTERVALLARINA GÖRƏ PAYLANMASI (2025-Cİ İLİN MƏZUNLARI)

FƏNN		CƏMİ	BAL İNTERVALLARI				
			0 – 20	20 – 40	40 – 60	60 – 80	80 – 100
I mərhələ üzrə							
Tədris dili	sayı	39742	145	782	3709	14790	20316
	faizi	100.00	0.36	1.97	9.33	37.22	51.12
Riyaziyyat	sayı	25484	1564	2972	4097	6423	10428
	faizi	100.00	6.14	11.66	16.08	25.20	40.92
Xarici dil	sayı	33930	682	2456	5746	9619	15427
	faizi	100.00	2.01	7.24	16.93	28.35	45.47
II mərhələ üzrə							
Tədris dili (III qrup)	sayı	14244	467	1555	2983	4787	4452
	faizi	100.00	3.28	10.92	20.94	33.61	31.26
Ədəbiyyat (III qrup)	sayı	14933	1139	1391	2760	5316	4327
	faizi	100.00	7.63	9.31	18.48	35.60	28.98
Riyaziyyat (I, II qruplar)	sayı	14658	2056	3025	3843	3414	2320
	faizi	100.00	14.03	20.64	26.22	23.29	15.83
Tarix* (II, III qruplar)	sayı	22013	8164	5247	4130	2958	1514
	faizi	100.00	37.09	23.84	18.76	13.44	6.88
Fizika (I, IV qruplar)	sayı	17270	4569	3831	3080	2995	2795
	faizi	100.00	26.46	22.18	17.83	17.34	16.18
Kimya (I, IV qruplar)	sayı	11220	3821	2483	1931	1576	1409
	faizi	100.00	34.06	22.13	17.21	14.05	12.56
Biologiya (IV qrup)	sayı	4343	559	908	980	1007	889
	faizi	100.00	12.87	20.91	22.57	23.19	20.47
Coğrafiya (II, III qruplar)	sayı	12695	5960	2785	1917	1416	617
	faizi	100.00	46.95	21.94	15.10	11.15	4.86

* ***Qeyd:*** Tarix fənnindən göstəricilər Azərbaycan tarixi və ümumi tarix fənlərinin hər ikisindən "əla" qiymət alan abituriyentlərin göstəriciləri əsasında müəyyənləşmişdir.

Abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramlarında assimmetriya mövcuddur.
Ortastatistik abituriyentə nəzərən zəif nəticə göstərənlər sayca üstünlük təşkil edir.

Qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda abituriyentlərin topladıqları balların I–IV və V ixtisas qrupları üzrə paylanması müəyyənləşdirilib. Onlar cədvəl şəklində tərtib olunub (1.21, 1.22, 1.23 və 1.24 saylı cədvəllərə bax) və histoqramları (1.1, 1.2, 1.3, 1.4 saylı qrafiklərə bax) qurulub.

Qrafiklərdə Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda abituriyentlərin I–IV və V ixtisas qrupları üzrə topladıqları balların paylanma histoqramları və ədədi xarakteristikaları: riyazi gözləmə (orta qiymət) – M, abituriyentlərin seçməsini iki bərabər hissəyə ayıran bal (mediana) – Me, abituriyentlərin ballarının paylanmasında rast gəlmə ehtimalı ən yüksək olan bal (moda) təqdim edilib. Təhlil göstərir ki, I–IV ixtisas qruplarında hər iki bölmə üzrə abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramları sağtərəfli assimmetriyaya malikdir. Bu o deməkdir ki, abituriyentlərin tam seçimində orta nəticə göstərən (Azərbaycan bölməsində 279.49, rus bölməsində 276.99 bal) abituriyentlərə nəzərən zəif nəticə göstərənlər sayca üstünlük təşkil edir. Bununla belə, Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin histoqramlarında fərqli cəhətlər mövcuddur. Bunlar aşağıdakılardır:

1. Azərbaycan bölməsi ilə müqayisədə rus bölməsində abituriyentlərin ballarının paylanma histoqramlarında assimmetriya nisbətən zəifdir. Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin orta bal göstəriciləri arasındakı fərq ötən ilə nəzərən 15.31-dən 2.5-ə qədər azalmışdır. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin 61.24, rus bölməsində isə 64.82%-i 200-dən çox bal toplamışdır. Digər tərəfdən, imtahanda iştirak edənlərin yarısının Azərbaycan bölməsində 249.68, rus bölməsində isə 254.46 baldan zəif nəticə göstərməsi, hər iki bölmədə abituriyentlərin hazırlığının günün tələbləri (dövlət tədris proqramları və təhsil standartları) səviyyəsində olmadığını təsdiqləyir.

2. Abituriyentlərin topladıqları balların ortastatistik* abituriyentin topladığı bala (seçmənin riyazi gözləmə qiymətinə) nəzərən paylanması (paylanmanın dəyişkənliyi) ortakvadratik meyillə xarakterizə edilir. Ortakvadratik meyilin qiymətləri bölmələr üzrə test imtahanlarında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları cədvəllərində göstərilib. Azərbaycan bölməsi üzrə bu göstərici 157.55, rus bölməsi üzrə 141.04 bala bərabərdir. Əslində, Azərbaycan və rus bölmələri üzrə toplanılan balların riyazi gözləmə (orta) qiymətləri bir-birindən fərqli olduğundan onların ortakvadratik meyillərini bilavasitə müqayisə etmək düzgün deyil. Müqayisə ortakvadratik meyillərin riyazi gözləmə (orta) qiymətlərinə nəzərən faizləri (variasiya əmsalı) əsasında aparılmalıdır. Belə müqayisə isə göstərir ki, Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin topladıqları balların səpələnmə göstəricisi riyazi ortanın 56.37%-ni təşkil etdiyi halda, rus bölməsində 50.92%-ni təşkil edir. Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyentin topladığı bala (riyazi ortaya) nəzərən paylanmanın yüksək olması bu bölmənin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin bilikləri arasında daha ciddi qütbləşmənin mövcud olduğunu göstərir.

V ixtisas qrupu üzrə Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin tam seçməsində orta bal ətrafında nəticə göstərən (orta bal 130.90) abituriyentlərə nəzərən zəif nəticə göstərən abituriyentlər sayca üstünlük təşkil edirlər. Rus bölməsində isə, demək olar ki, normal paylanma müşahidə olunur. Yəni zəif nəticə göstərən abituriyentlərlə yüksək nəticə göstərən abituriyentlər sayca bir-birinə yaxındır. İmtahanda iştirak edənlərin yarısı Azərbaycan bölməsində 119.83, rus bölməsində isə 145.41 baldan aşağı nəticə göstərib. Azərbaycan bölməsi üzrə ortakvadratik meyil 70.27, rus bölməsi üzrə 64.04 bala bərabərdir. Ortakvadratik meyillərin riyazi gözləmə (orta) qiymətlərinə nəzərən faizləri (variasiya əmsalı) əsasında müqayisə göstərir ki, Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin topladıqları balların səpələnmə göstəricisi riyazi ortanın 53.68%-ni təşkil etdiyi halda, rus bölməsində yalnız 43.31%-ni təşkil edir. Göründüyü kimi, ortastatistik abituriyentin topladığı bala (riyazi ortaya) nəzərən səpələnmə hər iki bölmə üzrə yüksəkdir. Bu da o deməkdir ki, qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin bilikləri arasında ciddi qütbləşmə mövcuddur.

Qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında ixtisas qrupları üzrə də abituriyentlərin topladıqları balların paylanması müəyyənləşdirilib. Onlara uyğun olan statistik sıralar jurnalın əlavələr hissəsində təqdim olunub (cədvəllər 6.10-6.19, bax: səh. 504-508).

* Burada ortastatistik abituriyent dedikdə, I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin bu imtahanda nümayiş etdirdikləri bilik və bacarıq baxımından ümumiləşdirilmiş obrazı nəzərdə tutulur.

Bölmə: Azərbaycan (I–IV qruplar)

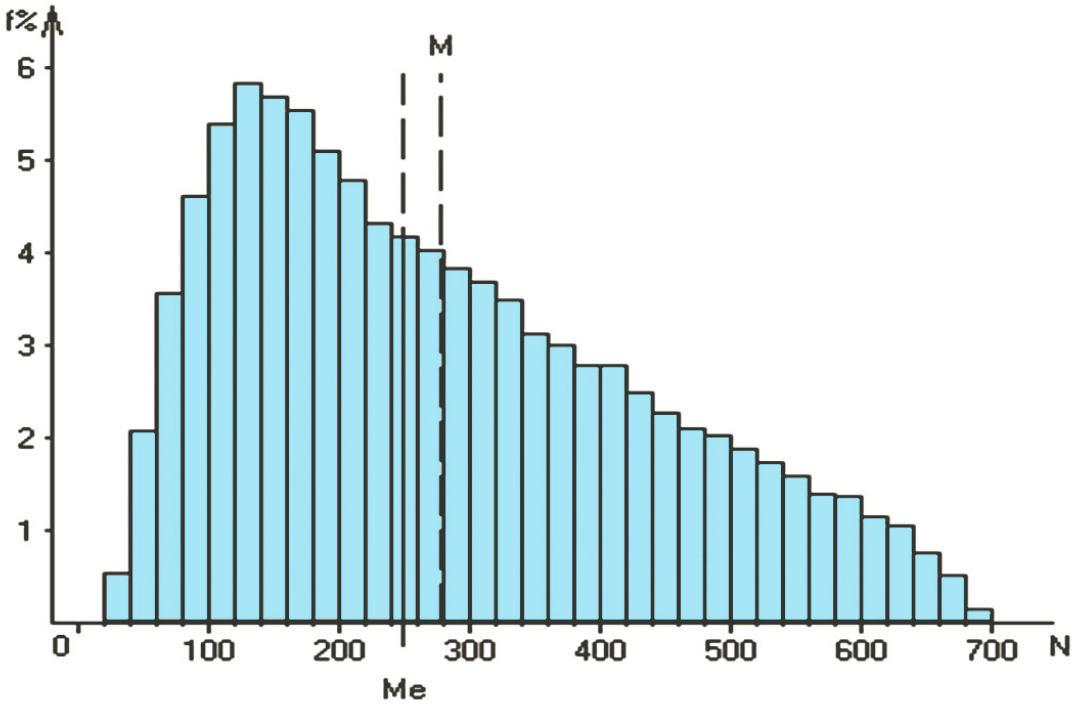
Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə:	279.49	Minimal bal:	2.3
Ortakvadratik meyil:	157.55	Maksimal bal:	700.0
Moda:	130	Abituriyentlərin sayı:	81700
Median:	249.68		

Cədvəl 1.21

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	3570	4.37	47.96	460 - 480	1729	2.12	86.17
0 - 20	18	0.02	0.02	240 - 260	3450	4.22	52.18	480 - 500	1679	2.06	88.22
20 - 40	450	0.55	0.57	260 - 280	3315	4.06	56.24	500 - 520	1562	1.91	90.13
40 - 60	1727	2.11	2.69	280 - 300	3172	3.88	60.12	520 - 540	1443	1.77	91.90
60 - 80	2939	3.60	6.28	300 - 320	3049	3.73	63.85	540 - 560	1312	1.61	93.51
80 - 100	3801	4.65	10.94	320 - 340	2887	3.53	67.39	560 - 580	1153	1.41	94.92
100 - 120	4450	5.45	16.38	340 - 360	2591	3.17	70.56	580 - 600	1126	1.38	96.29
120 - 140	4810	5.89	22.27	360 - 380	2491	3.05	73.61	600 - 620	953	1.17	97.46
140 - 160	4689	5.74	28.01	380 - 400	2305	2.82	76.43	620 - 640	872	1.07	98.53
160 - 180	4579	5.60	33.61	400 - 420	2306	2.82	79.25	640 - 660	639	0.78	99.31
180 - 200	4202	5.14	38.76	420 - 440	2050	2.51	81.76	660 - 680	433	0.53	99.84
200 - 220	3946	4.83	43.59	440 - 460	1872	2.29	84.05	680 - 700	130	0.16	100.00

Qrafik 1.1

Bölmə: Rus (I–IV qruplar)

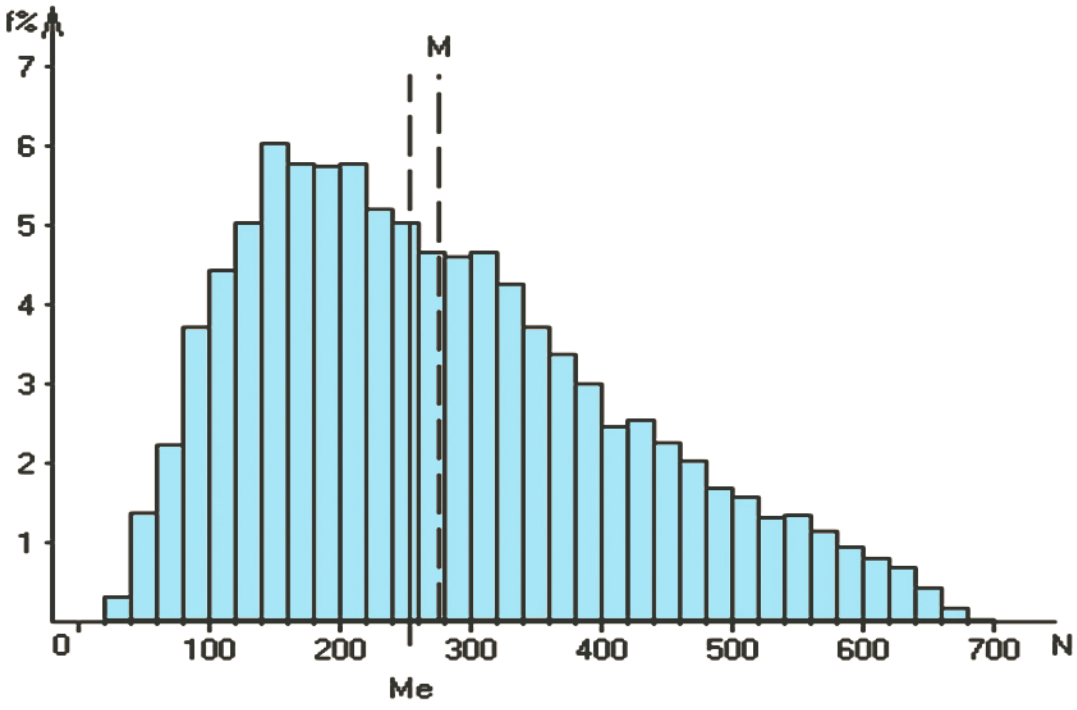
Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə:	276.99	Minimal bal:	17.2
Ortakvadratik meyil:	141.04	Maksimal bal:	687.4
Moda:	150	Abituriyentlərin sayı:	9211
Median:	254.46		

Cədvəl 1.22

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	486	5.28	46.30	460 - 480	190	2.06	89.61
0 - 20	1	0.01	0.01	240 - 260	471	5.11	51.42	480 - 500	158	1.72	91.33
20 - 40	30	0.33	0.34	260 - 280	437	4.74	56.16	500 - 520	148	1.61	92.93
40 - 60	129	1.40	1.74	280 - 300	431	4.68	60.84	520 - 540	125	1.36	94.29
60 - 80	208	2.26	4.00	300 - 320	435	4.72	65.56	540 - 560	126	1.37	95.66
80 - 100	347	3.77	7.76	320 - 340	398	4.32	69.88	560 - 580	107	1.16	96.82
100 - 120	414	4.49	12.26	340 - 360	349	3.79	73.67	580 - 600	90	0.98	97.80
120 - 140	471	5.11	17.37	360 - 380	317	3.44	77.11	600 - 620	75	0.81	98.61
140 - 160	564	6.12	23.49	380 - 400	281	3.05	80.17	620 - 640	65	0.71	99.32
160 - 180	539	5.85	29.35	400 - 420	230	2.50	82.66	640 - 660	41	0.45	99.76
180 - 200	537	5.83	35.18	420 - 440	239	2.59	85.26	660 - 680	18	0.20	99.96
200 - 220	539	5.85	41.03	440 - 460	211	2.29	87.55	680 - 700	4	0.04	100.00

Qrafik 1.2

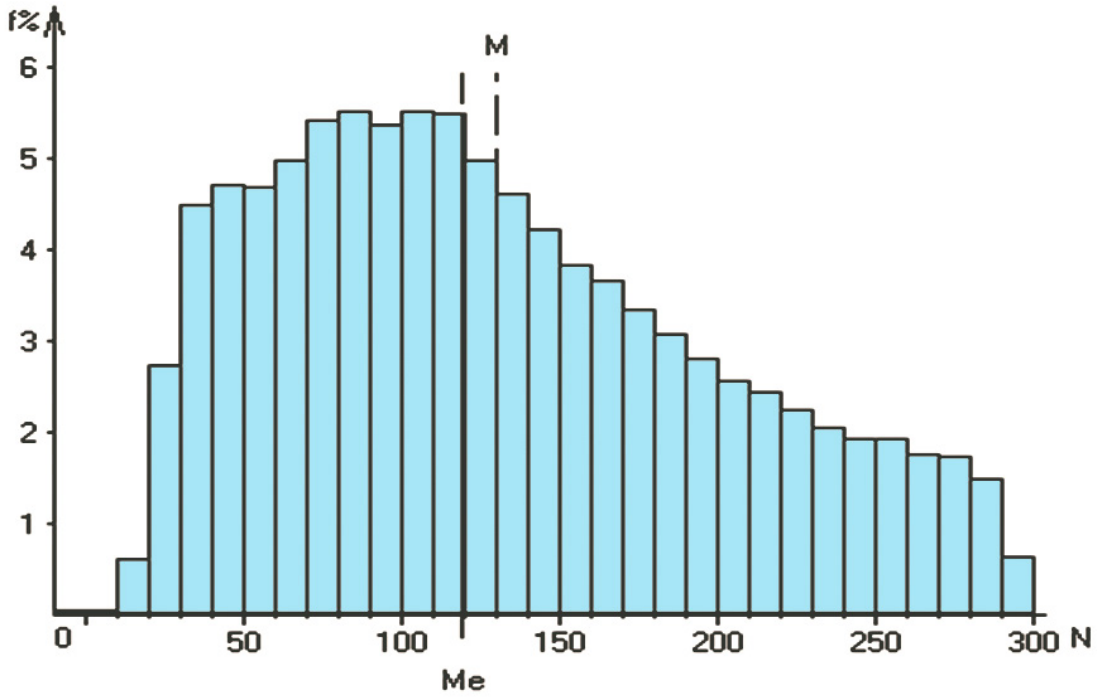
Bölmə: Azərbaycan (V qrup)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə:	130.90	Minimal bal:	0.0
Ortakvadratik meyil:	70.27	Maksimal bal:	300.0
Moda:	85	Abituriyentlərin sayı:	113933
Median:	119.83		

Cədvəl 1.23

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	63	0.06	0.06	100 - 110	6333	5.56	44.56	210 - 220	2809	2.47	86.05
0 - 10	61	0.05	0.11	110 - 120	6311	5.54	50.10	220 - 230	2594	2.28	88.32
10 - 20	701	0.62	0.72	120 - 130	5730	5.03	55.13	230 - 240	2375	2.08	90.41
20 - 30	3158	2.77	3.50	130 - 140	5313	4.66	59.79	240 - 250	2224	1.95	92.36
30 - 40	5162	4.53	8.03	140 - 150	4868	4.27	64.06	250 - 260	2218	1.95	94.31
40 - 50	5416	4.75	12.78	150 - 160	4416	3.88	67.94	260 - 270	2029	1.78	96.09
50 - 60	5385	4.73	17.51	160 - 170	4225	3.71	71.65	270 - 280	2010	1.76	97.85
60 - 70	5729	5.03	22.54	170 - 180	3850	3.38	75.02	280 - 290	1709	1.50	99.35
70 - 80	6222	5.46	28.00	180 - 190	3544	3.11	78.14	290 - 300	739	0.65	100.00
80 - 90	6347	5.57	33.57	190 - 200	3241	2.84	80.98				
90 - 100	6188	5.43	39.00	200 - 210	2963	2.60	83.58				

Qrafik 1.3

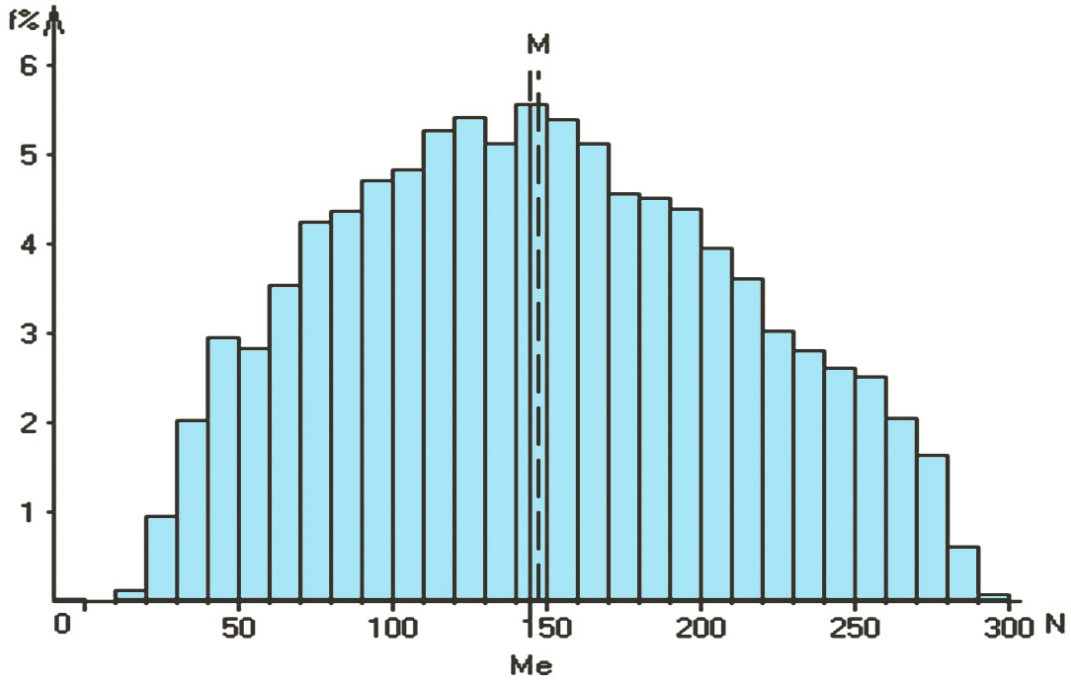
Bölmə: Rus (V qrup)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə:	147.85	Minimal bal:	0.0
Ortakvadratik meyil:	64.04	Maksimal bal:	295.4
Moda:	145	Abituriyentlərin sayı:	11686
Median:	145.41		

Cədvəl 1.24

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	3	0.03	0.03	100 - 110	570	4.88	30.98	210 - 220	426	3.65	84.45
0 - 10	2	0.02	0.04	110 - 120	623	5.33	36.31	220 - 230	357	3.05	87.51
10 - 20	16	0.14	0.18	120 - 130	639	5.47	41.78	230 - 240	333	2.85	90.36
20 - 30	113	0.97	1.15	130 - 140	606	5.19	46.96	240 - 250	309	2.64	93.00
30 - 40	241	2.06	3.21	140 - 150	656	5.61	52.58	250 - 260	297	2.54	95.54
40 - 50	349	2.99	6.20	150 - 160	637	5.45	58.03	260 - 270	244	2.09	97.63
50 - 60	335	2.87	9.06	160 - 170	606	5.19	63.21	270 - 280	195	1.67	99.30
60 - 70	418	3.58	12.64	170 - 180	539	4.61	67.82	280 - 290	72	0.62	99.91
70 - 80	501	4.29	16.93	180 - 190	532	4.55	72.38	290 - 300	10	0.09	100.00
80 - 90	516	4.42	21.34	190 - 200	519	4.44	76.82				
90 - 100	556	4.76	26.10	200 - 210	466	3.99	80.81				

Qrafik 1.4

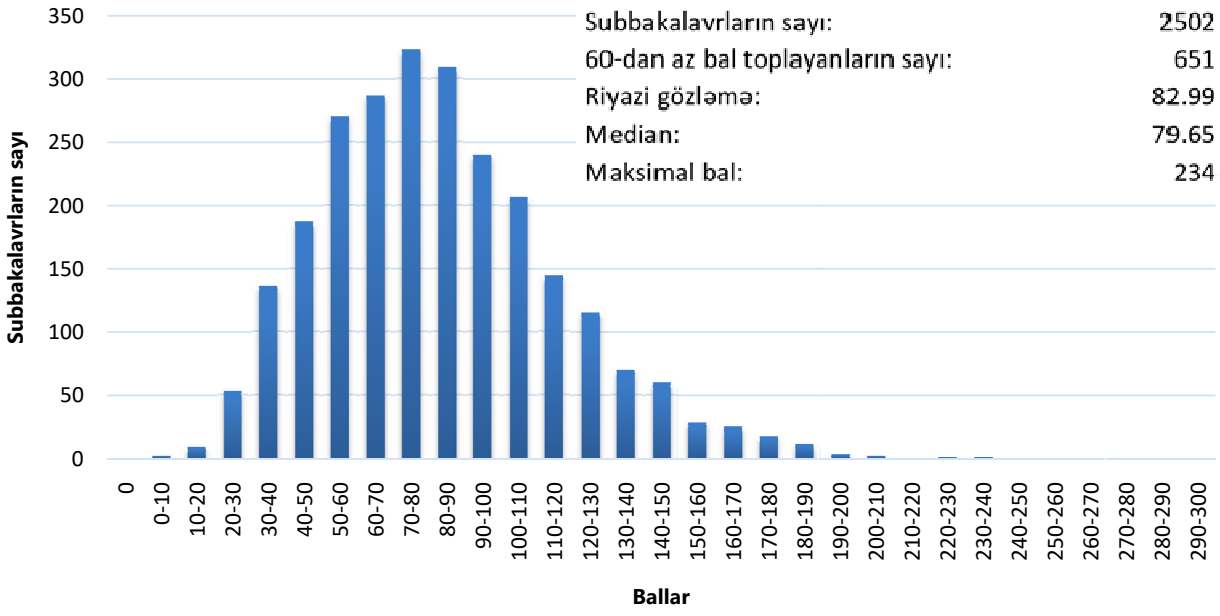

Məlum olduğu kimi, 2019-cu ildən orta ixtisas təhsili pilləsi, 2021-ci ildən etibarən isə yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslərə (subbakalavrlara) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququ verilmişdir. Onlar yalnız orta ixtisas təhsili pilləsində və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsində təhsil aldıqları tədris dilinə və bitirdikləri ixtisasa uyğun ixtisasları seçə biliblər. Subbakalavrlar xarici dil fənni üzrə əlavə tələblər qoyulan ixtisasları, eləcə də ADA Universitetinin, Bakı Ali Neft Məktəbinin, Qarabağ Universitetinin və Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin ixtisaslarını seçə bilməyiblər. İxtisas seçimi başa çatdıqdan sonra ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının qəbul planı və dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu çərçivəsində (V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən ixtisaslar istisna olmaqla) əvvəlcə abituriyentlərin, bundan sonra isə subbakalavrların müsabiqə əsasında yerləşdirilməsi aparılıb. V ixtisas qrupunda qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən ixtisaslar üzrə müsabiqə isə abituriyentlər və subbakalavrlar arasında eyni vaxtda aparılıb. Eyni yerə iddia edən abituriyent və subbakalavrın qabiliyyət imtahanı üzrə yekun balı bərabər olduğu təqdirdə üstünlük abituriyentə verilib. Bununla yanaşı, subbakalavrlara abituriyent kimi qəbul imtahanında iştirak etmək imkanı da yaradılmışdır. Qəbul imtahanında iştirak etmiş subbakalavrlar öz istəklərindən asılı olaraq həm imtahanda topladığı bal ilə ümumi qaydada (abituriyent kimi), həm də subbakalavr kimi orta ixtisas təhsili səviyyəsində bitirdiyi ixtisasa uyğun ali təhsil pilləsinin ixtisasları üzrə keçirilən müsabiqədə iştirak etmişdir.

Qəbul imtahanında iştirak edən subbakalavrların bütövlükdə və imtahanın ayrı-ayrı mərhələləri üzrə topladıqları balların paylanmaları 1.5, 1.6 və 1.7 saylı qrafiklərdə göstərilmişdir. Qrafiklərdən də göründüyü kimi, subbakalavrların imtahan nəticələri zəifdir, histoqramlar isə sağtərəfli assimmetriyaya malikdir.

İmtahanın I mərhələsində iştirak edən 2502 subbakalavrın topladıqları balların riyazi gözləməsi 82.99-a bərabər olmuş, onların yarısı 79.65 baldan az bal toplamışdır. V ixtisas qrupuna müsabiqənin imtahanın I mərhələsinin nəticələri əsasında aparıldığını və bu mərhələdə ən azı 60 bal toplayanların müsabiqəyə buraxıldığını (xoreoqrafiya sənəti istiqaməti üzrə ən azı 30 bal toplayanlar müsabiqəyə buraxılıb) nəzərə alsaq, imtahanda iştirak edən subbakalavrların 26.02%-i (651 nəfər) müsabiqə şərtini ödəməmişdir.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

Qrafik 1.5

1.6 saylı qrafikdə subbakalavrların imtahanın II mərhələsində topladıqları balların paylanması təqdim olunmuşdur. Göründüyü kimi, subbakalavrların yarısı mümkün olan 400 baldan heç 41.3-nü toplaya bilməmiş və riyazi gözləmə 52.38-ə bərabər olmuşdur. I – IV ixtisas qruplarına aid olan əksər ixtisasların müsabiqəsində iştirak etmək üçün qoyulan minimal tələbi (imtahanın II mərhələsində ən azı 100 bal toplayanlar müsabiqəyə

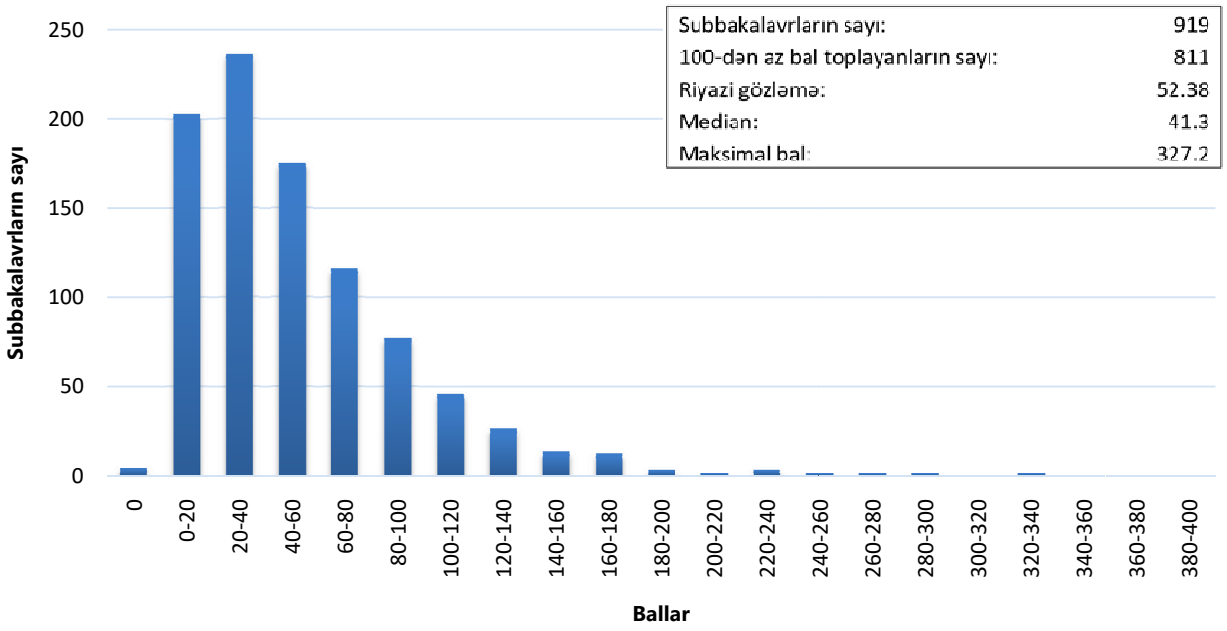
buraxılıblar) bu mərhələdə abituriyent kimi iştirak edən subbakalavrların cəmi 11.75%-i (108 nəfər) ödəmiş, qalan 88.25%-i isə 100-dən az bal toplayaraq minimal tələbi ödəyə bilməmişdir.

1.7 saylı qrafikdə də qəbul imtahanının hər iki mərhələsində iştirak edən subbakalavrların topladıqları balların paylanması təqdim olunmuşdur. Onu da qeyd edək ki, subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə qəbulu üçün müsabiqə onların diplom balları əsasında aparılmışdır. Apardığımız araşdırma göstərir ki, qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edən subbakalavrların diplom balları ilə onların imtahanda topladıqları ballar arasında heç bir stoxastik əlaqə yoxdur və korrelyasiya əmsalı 0.19-ə bərabərdir. Bu isə diplom ballarının obyektiv olmadığını və subbakalavrların ali təhsil müəssisələrinə qəbulunun onların hazırlıq səviyyələrinə görə deyil, təsadüfi qaydada aparılmasını göstərir.

Subbakalavrların I – IV ixtisas qrupları üzrə əldə etdikləri imtahan nəticələrini tam seçmə ilə (imtahanda iştirak edən abituriyentlər və subbakalavrlar (abituriyent kimi iştirak edənlər) birlikdə) müqayisə etdikdə, subbakalavrların nəticələrinin zəif olduğu nəzərə çarpır. I – IV ixtisas qrupları üzrə imtahanda abituriyent kimi iştirak edən subbakalavrların topladıqları balların riyazi gözləməsi 149.79 bal olduğu halda, tam seçmədə bu göstərici 1.86 dəfə böyük olub (279.24 bal). Onu da qeyd edək ki, imtahanda iştirak edən subbakalavrların yarısı 138.5 baldan aşağı nəticə göstərib, tam seçmə üzrə bu göstərici isə 250.3-ə bərabər olub. Subbakalavrların ixtisas seçimində iştirak etdiyini nəzərə alsaq, onların göstəricilərini ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərlə müqayisə etmək daha ədalətli olardı və burada biz müqayisənin daha acınacaqlı olduğunu görürük. Belə ki, ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərin qəbul imtahanında topladıqları balların riyazi gözləməsi (362.68) imtahanda iştirak edən subbakalavrların analoji göstəricisindən 2.4 dəfə böyükdür.

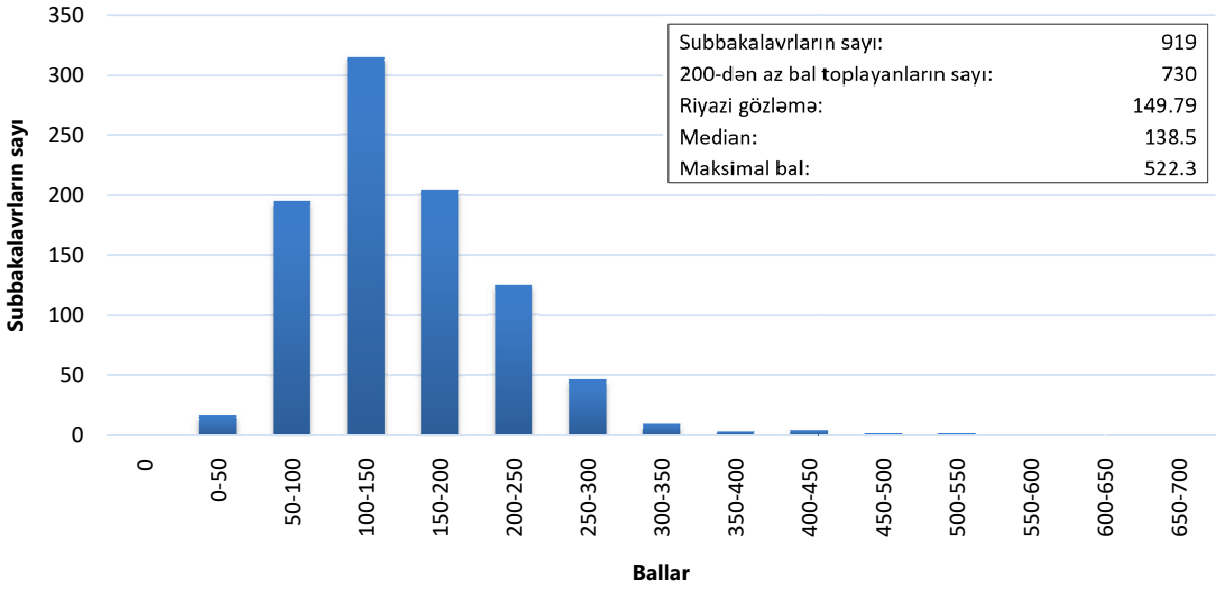
Bütün bu qeyd olunanlar onu göstərir ki, imtahan vermədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq imkanı əldə etmiş subbakalavrların hazırlıq səviyyəsi (imtahanın nəticələri əsasında) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsindən çox aşağıdır. Bu isə ali təhsil müəssisələrində tədris zamanı müəyyən problemlərin ortaya çıxmasına səbəb ola bilər. Fikrimizcə, ali təhsil müəssisələrində subbakalavr kimi qəbul olanlar üçün xüsusi tədris planı hazırlanmalı və onların mütəxəssis kimi hazırlığı bu tədris planı çərçivəsində onlarla daha intensiv məşğul olmaqla həyata keçirilməlidir.

QƏBUL İMTAHANININ II MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

Qrafik 1.6

QƏBUL İMTAHANININ HƏR İKİ MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏN SUBBAKALAVRLARIN ÜMUMİLİKDƏ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMASI

Qrafik 1.7

Müasir dünyada inkişaf və iqtisadi yüksəliş üçün ən zəruri amillərdən biri ölkələrdə keyfiyyətli təlim-tədrisi təmin edən effektiv təhsil sistemlərinin qurulmasıdır. Təhsil sistemlərində səmərəliliyi təmin edən həlledici amillərdən biri isə işlək qiymətləndirmə sisteminin yaradılması və onun təkmilləşdirilərək inkişaf etdirilməsidir.

Bu baxımdan, klassik test nəzəriyyəsi əsasında qəbul imtahanlarında istifadə edilən tapşırıqların etibarlılığı hesablanmışdır. Məlum olmuşdur ki, fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalının Küder-Riçardson (KR-20) və Split-Half metodları vasitəsi ilə hesablanmış qiymətləri 0.80–0.98 intervalındadır. Etibarlılıq əmsalının aşağı həddi kimi, adətən, 0.70 qiyməti qəbul edildiyindən, əminliklə təsdiq etmək olar ki, bu il qəbul imtahanlarında bütün fənlər üzrə kifayət qədər etibarlı testlərdən istifadə edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, testoloji praktikada testlərin etibarlılığı, bir qayda olaraq, 0.8–0.9 intervalında dəyişir.

İxtisas qrupuna aid olan fənlərin çəki əmsalları və fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalları nəzərə alınmaqla bütövlükdə hər bir qrup üzrə testin etibarlılıq əmsalı Mosye (Mosier) düsturu əsasında hesablanmışdır. Bütün ixtisas qrupları üzrə ayrı-ayrılıqda aparılmış hesablamalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, qrup testlərinin etibarlılıq əmsalları 0.91–0.98 intervalında yerləşir. Rəqəmlər göstərir ki, bu il qəbul imtahanlarında fənlər üzrə istifadə edilən testlərin kompozisiyası əsasında tərtib edilmiş qrup testləri də yüksək etibarlılıq keyfiyyətinə malik olmuşdur.

Qəbul imtahanlarına hazırlıqda sınaq imtahanlarının xüsusi yeri vardır. Bu imtahanlarda abituriyent imtahan texnologiyası ilə tanış olur, qəbul imtahanında istifadə ediləcək test modeli və imtahan meyarları əsasında öz bilik səviyyəsini qiymətləndirmək imkanı əldə edir. Abituriyentin sınaq imtahanlarında əldə etdiyi nəticələrlə qəbul imtahanındakı nəticələri arasındakı stoxastik əlaqələri müəyyən etmək məqsədilə onların müvafiq imtahan göstəriciləri (ümumi balları və fənlər üzrə nisbi balları) arasında korrelyasiya əmsalları hesablanıb və təhlil edilib. 1.25 saylı cədvəldə abituriyentlərin sınaq və qəbul imtahanı nəticələri arasında korrelyasiya əmsallarının hesablanmış qiymətləri ixtisas qrupları üzrə təqdim edilib.

Cədvəldən göründüyü kimi, bütün ixtisas qruplarında abituriyentlərin sınaq və qəbul imtahanlarının nəticələri arasında sıx stoxastik əlaqə mövcuddur. Bu əlaqələr həm imtahan fənləri üzrə toplanılan nisbi ballar, həm də ümumi ballar arasında özünü büruzə verir.

Ən yüksək stoxastik əlaqə I ixtisas qrupunu təmsil edən abituriyentlərin nəticələrində özünü göstərir. Bu qrupda abituriyentlərin sınaq və qəbul imtahanlarındakı ümumi balları arasındakı xətti əlaqənin sıxlıq səviyyəsi çox yüksəkdir və korrelyasiya əmsalı 0.942-ə bərabərdir. Qeyd etmək lazımdır ki, korrelyasiya əmsalı vahidə yaxınlaşdıqca stoxastik əlaqə funksional əlaqəyə yaxınlaşır.

Abituriyentlərin ayrı-ayrı imtahan fənlərindən sınaq və qəbul imtahanlarında topladıqları nisbi ballar arasındakı xətti əlaqələrin sıxlığını ifadə edən korrelyasiya əmsalları 0.804-dən (III qrup, ədəbiyyat fənni üzrə) 0.911-ə (I qrup, kimya fənni üzrə) qədər dəyişir.

Sınaq və qəbul imtahanlarında abituriyentlərin topladıqları ümumi ballar arasında mövcud olan belə sıx stoxastik əlaqələr imtahanlarda istifadə edilən test modellərinin yüksək etibarlılığa malik olduğunu nümayiş etdirir.

Cədvəl 1.25

SINAQ VƏ QƏBUL (II MƏRHƏLƏ) İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ARASINDA KORRELYASİYA ƏMSALLARI

№	İXTİSAS QRUPU	Ümumi bal	İMTAHAN FƏNLƏRİ								
			Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	Coğ-rafiya	İnfor-matika
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	0.942			0.891	0.845	0.911				0.827
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.937			0.910				0.856	0.857	
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.938	0.840	0.804					0.905	0.887	
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.911				0.828	0.867	0.822			

Bu gün gənclərimizin aldıqları təhsilin məzmunu XXI əsrin tələblərinə cavab verməlidir. İnformasiya cəmiyyətinin formalaşdığı müasir dövrdə təhsil müəssisəsi (məktəb və ya universitet) gənclərə düşünməyi, zəruri informasiyanı müstəqil şəkildə əldə etməyi, informasiya bolluğu şəraitində düzgün istiqamət götürməyi, analitik və yaradıcı şəkildə düşünə bilməyi öyrətməlidir. Əlbəttə, bütün bu amillər qəbul imtahanlarının məzmununda da dəyişikliyi zəruri edir.

DİM hər bir imtahan layihəsini tərtib edərkən, ilk növbədə, onun məqsədini müəyyən edir: kimi seçirik?

Tələbə qəbulunda qarşıya qoyulan əsas məqsəd seçdiyi ixtisas üzrə ali təhsil müəssisələrində təhsilalma qabiliyyətinə malik olan abituriyentlərin seçilməsidir. Bu vəzifənin həyata keçirilməsi üçün istifadə edilən test tapşırıqları valid, yəni düzgün seçimetmə keyfiyyətinə malik olmalıdır. Bununla əlaqədar, DİM biliyin qiymətləndirilməsi üzrə beynəlxalq təcrübəyə əsaslanmaqla ardıcıl olaraq test tapşırıqlarının həm məzmununda, həm tərtibində, həm də təqdimat formalarında təkmilləşdirmə işləri aparır. Belə işlərdən biri də son illər qəbul imtahanlarında ayrı-ayrı fənlər üzrə testlərdə nəzəri biliklərin bilavasitə tətbiqinə aid test tapşırıqlarının sayının artırılmasıdır. Nəticədə, qeyri-standart düşüncə və yaradıcılıq tələb edən məsələlər artdıqca abituriyentlərin bir hissəsinin topladığı bal ötən illərlə müqayisədə azalmış, lakin bununla belə, yüksək bal diapazonunda (500–700 bal) biliyin qiymətləndirilməsi və onun əsasında abituriyentlərin sıralanması daha dəqiq aparılmışdır. Bu dəyişiklik qəbul imtahanına hazırlaşarkən əzbərçiliyə üstünlük verən abituriyentlərin imtahan nəticələrinə öz təsirini göstərmişdir. Belə abituriyentlər, adətən, məktəb kursunda öyrənilən fiziki, kimyəvi və bioloji proseslərin, riyazi çevirmələrin məğzini anlamağa cəhd etmir, təbiət hadisələrinin səbəb-nəticə əlaqələrini izah etməkdə çətinlik çəkirlər. Bu gün tələbə adı qazananların, xüsusilə də 500 – 700 arasında bal toplayan gənclərin nəticələrinin təhlili belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, DİM ali təhsil müəssisələrinin I kursları üçün bilik və bacarıqları ali təhsil almağa imkan verən tələbə kontingenti seçmişdir.

Öz gələcəyini düşünən hər bir cəmiyyət var gücünü ona yönəldir ki, bütün təbəqələrdən olan insanların təhsil almaq imkanları maksimal dərəcədə bərabərləşsin. Təhsil sistemi gənclərə şəxsi uğur əldə etməyə, öz

bacarıq və səyləri əsasında cəmiyyətdə layiqli yer tutmağa bərabər şanslar verməlidir. Qəbul imtahanlarının nəticələri bir daha təsdiq edir ki, bunun üçün ölkəmizdə real sosial lift qurulub və bu mexanizm uğurla fəaliyyət göstərməkdədir.

DİM 1992–2010-cu illərdə keçirilən qəbul imtahanlarında abituriyentlərə yalnız qapalı tipli test tapşırıqları təqdim edirdi. 2011-ci ildə ilk dəfə olaraq ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarında riyaziyyat fənni üzrə test blokuna qapalı tipli test tapşırıqları ilə yanaşı, 5 açıq tipli test tapşırığı da daxil edilmişdi. Beləliklə, bütün ixtisas qruplarında riyaziyyat fənnindən təqdim edilən testlərin tərkibində 20 test tapşırığı qapalı, 5 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdu. Açıq tipli test tapşırıqlarının mürəkkəblik dərəcəsi orta və çətin idi. 2012–2014-cü illərdə açıq tipli test tapşırıqlarının daxil olduğu fənlər I ixtisas qrupu üzrə fizika və riyaziyyat, II qrup üzrə coğrafiya və riyaziyyat, III qrup üzrə tarix və riyaziyyat, IV qrup üzrə isə kimya və riyaziyyat fənləri olmuşdur. Sadaladığımız fənlərdən təqdim edilən testlərin tərkibində 20 test tapşırığı qapalı, 5 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdur. 2015-ci ildən 2018-ci ilədək bütün ixtisas qruplarında açıq tipli test tapşırıqlarının daxil olduğu fənlərin sayı artırılmışdır. Həmin fənlər bunlardır: I ixtisas qrupu üzrə kimya, II və III qruplar üzrə tədris dili, IV qrup üzrə isə biologiya fənni. Açıq tipli test tapşırıqlarının təqdim olunduğu üç fənnin hər birinin test blokunda 21 test tapşırığı qapalı, 4 test tapşırığı isə açıq tipli olmuşdur.

Məlum olduğu kimi, 2019-cu ildə ilk dəfə qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilib. Bununla yanaşı, ilk dəfə olaraq imtahanın hər iki mərhələsində abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları da təqdim olunub. Bu cür test tapşırıqları bizə abituriyentlərin bacarıq və vərdişlərinin qiymətləndirilməsi üçün geniş imkanlar yaradır. Belə ki, bu tapşırıqları vasitəsi ilə abituriyentlərin məktəbdə əldə etdikləri bilikləri real həyatda, praktikada istifadə etmək bacarıqları öyrənilir və qiymətləndirilir. Nəzəri biliklərin real situasiyada tətbiqi kimi vərdişlər gələcək mütəxəssislər üçün ən vacib keyfiyyətlərdən sayılır. Bu məqsədlə abituriyentlərə yazılı şəkildə cavablandırılması üçün I mərhələdə tədris dili fənni üzrə 10, riyaziyyat fənni üzrə 7, xarici dil fənni üzrə 7, ümumilikdə 24, II mərhələdə isə hər bir imtahan fənni üzrə 3, ümumilikdə 9 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Bu tip tapşırıqlar 0, $\frac{2}{3}$, 1, $\frac{4}{3}$ və 2 balla qiymətləndirilmişdir. 2020 və 2021-ci illərdə ildə koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə əlaqədar yaranmış çətinliklər nəzərə alınaraq qəbul imtahanlarında müəyyən sadələşdirilmələr aparılmışdır. Belə ki, qəbul imtahanlarının I mərhələsində imtahanında abituriyentlərə təqdim olunan yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların sayı 24-dən 12-yə (hər fənn üzrə 4 tapşırıq) salınmış, 2022-ci ildə isə yenidən əvvəlki formata qayıdılmış və tapşırıqların sayı 24 olmuşdur. Lakin təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, bu tip tapşırıqlara, hətta qapalı test tapşırıqları üzrə yüksək nəticə göstərən abituriyentlərin arasında da zəif cavab verənlər az deyil. Məsələn, II qrupda riyaziyyat fənnindən 13 qapalı tapşırığın ən azı 10-na (təxminən 77%-nə) düzgün cavab verən abituriyentlərin 35.17%-i yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar üzrə toplanıla biləcək maksimal balın yalnız üçdə birinə qədərini toplaya bilib, onlardan 24.00%-i isə, ümumiyyətlə, bu tip test tapşırıqlarının heç birini düzgün cavablandıra bilməyib.

Qeyd etmək lazımdır ki, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar abituriyentlərin qiymətləndirilməsinə geniş imkanlar yarasa da, bu tapşırıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi çox böyük resurs hesabına mümkün olur. Qiymətləndirmənin keyfiyyətli və obyektiv aparılması xeyli vaxt və maliyyə tələb edir. Tapşırıqların yoxlama prosesini sürətləndirməyə çalışsaq, o zaman yoxlamanın keyfiyyəti aşağı düşər və obyektiv qiymətləndirmədə problemlər yaranar. O da qeyd olunmalıdır ki, bu tip tapşırıqlar əvvəlcədən təlim keçmiş və seçilmiş markerlər tərəfindən yoxlanılır. Proses elə qurulmuşdur ki, insan faktoru qiymətləndirməyə heç bir təsir göstərməsin. Bunu apellyasiya prosesində yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar üzrə şikayətlərin az olması da təsdiq edir. Apellyasiya Komissiyasına müraciət etmiş 3335 abituriyentdən (imtahanda iştirak edənlərin (129779) 2.57%-i) 522-nin iddiası təmin edilmiş və onların yazı işlərinin qiymətlərində müvafiq düzəlişlər edilmişdir. Digər iddialarla bağlı isə tapşırıqların yerinə yetirilməsində abituriyentlərin yol verdikləri səhvlər ekspertlər tərəfindən izah edilmişdir.

Qəbul imtahanının II mərhələsində abituriyentlərə hər bir imtahan fənni üzrə 22 qapalı, 8 açıq tipli tapşırıq təqdim olunub. Açıq tipli tapşırıqların 5-i cavabları kodlaşdırılan, 3-ü isə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan tapşırıqlar olub. Qapalı və açıq tipli tapşırıqlar arasındakı xətti əlaqəni ifadə edən korrelyasiya əmsalı ixtisas qrupları və imtahan fənləri üzrə müxtəlifdir. II mərhələdə qapalı və açıq tipli

test tapşırıqları arasındakı korrelyasiya əmsalı I qrupda riyaziyyatdan 0.80, fizikadan 0.83, kimyadan 0.78, informatikadan 0.77, II qrupda riyaziyyatdan 0.79, tarixdən 0.73, coğrafiyadan 0.79, III qrupda Azərbaycan dilindən 0.72, ədəbiyyatdan 0.81, tarixdən 0.75, coğrafiyadan 0.45, IV qrupda fizikadan 0.82, kimyadan 0.81, biologiyadan 0.82 olub.

Açıq tipli test tapşırıqlarına, əsasən, qapalı tipli test tapşırıqları üzrə orta və yüksək bal toplayan abituriyentlər cavab verib. Belə abituriyentlərin müxtəlif fənlərdən qapalı tipli test tapşırıqları üzrə düzgün cavabvermə faizi 40-dan yüksək olub. Onlar I ixtisas qrupunda riyaziyyat, fizika, kimya və informatika fənləri üzrə müvafiq olaraq seçmənin 42.85, 40.16, 22.50 və 55.82%-ni, II ixtisas qrupunda riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə 26.90, 24.12 və 34.98%-ni, III ixtisas qrupunda Azərbaycan dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə 69.65, 75.38, 42.29 və 9.38%-ni, IV ixtisas qrupunda isə fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə 67.19, 66.46 və 69.02%-ni təşkil edib.

Təqdim edilən rəqəmlərdən görünür ki, açıq tipli test tapşırıqları, ilk növbədə, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentləri bir-birindən fərqləndirməyə xidmət edib. Məsələn, I ixtisas qrupunda qapalı tipli tapşırıqların ən azı 40%-ni düzgün cavablandıran abituriyentlərin riyaziyyat fənnindən cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test tapşırıqlarına verdikləri düzgün cavabların sayına görə paylanmasına nəzər yetirək: onların 21.24%-i açıq tipli test tapşırıqlarının 1-nə, 22.68%-i 2-nə, 19.90%-i 3-nə, 15.43%-i 4-nə, 8.60%-i 5-nə düzgün cavab verib, qalan 12.15%-i isə heç birinə düzgün cavab verə bilməyib. Bu seçmənin yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqları üzrə topladıqları balların miqdarına görə paylanmasına nəzər yetirdikdə isə bir az fərqli mənzərə ilə qarşılaşırıq: həmin abituriyentlərin 26.19%-i bu tip tapşırıqlar üzrə maksimum 2 bal (0 daxil deyil), 21.20%-i 2-4 bal (2 daxil deyil), 5.41%-i 4-6 bal (4 daxil deyil) bal toplaya bilib və qalan 47.21%-i isə, ümumiyyətlə, bal toplaya bilməyib. İdeal halda abituriyentlərin diferensiasiyası üçün açıq tipli test tapşırıqları orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentlər seçməsinin səviyyəsinə tam uyğun olsa idi, onları cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test tapşırıqları üzrə sayca 6 bərabər hissəyə (alt seçməyə), yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan test tapşırıqları üzrə isə 4 bərabər hissəyə bölərdi. Reallıqda açıq tipli test tapşırıqları vasitəsi ilə tam seçmə, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentlər seçməsində alınan paylanmaların ideal paylanma ilə müqayisəsi göstərir ki, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentlər seçməsində alınan paylanma ideala daha yaxındır. Deməli, açıq tipli test tapşırıqları, həqiqətən, orta və yüksəkhazırlıqlı abituriyentləri bir-birindən daha dəqiq fərqləndirməyə imkan vermişdir.

Ortastatistik abituriyent fənlər üzrə təhsil proqramının yalnız 23-63%-ni mənimsəyir.

Ali təhsil müəssisələrinə imtahan vermiş abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda ortastatistik portreti müəyyənləşdirilib. Belə ki, Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyent I mərhələdə tədris dili fənnindən test tapşırıqlarının 57.05, riyaziyyatdan 31.38, ingilis dilindən 43.59%-nə, II mərhələdə tədris dilindən 56.75, ədəbiyyatdan 55.18, riyaziyyatdan 28.96, fizikadan 36.27, kimyadan 30.36, biologiyadan 53.66, tarixdən 29.26, informatikadan 37.94, coğrafiyadan 25.99%-inə düzgün cavab verib*.

Rus bölməsində ortastatistik abituriyent isə I mərhələdə tədris dili fənnindən test tapşırıqlarının 54.20, riyaziyyatdan 34.08, ingilis dilindən 59.60%-ni, II mərhələdə tədris dilindən 53.36, ədəbiyyatdan 48.41, riyaziyyatdan 29.81, fizikadan 34.39, kimyadan 31.83, biologiyadan 47.92, tarixdən 24.36, informatikadan 34.06, coğrafiyadan 23.01% ni düzgün cavablandırıb. Abituriyentlərin cavab göstəricilərindən aydın olur ki, ortastatistik abituriyent fənlər üzrə testlərin yalnız 23-60 faizinə düzgün cavab verib. Test tapşırıqlarının təhsil proqramı çərçivəsində hazırlandığını və bu çərçivədən kənara çıxmadığını, qəbul imtahanında iştirak edənlərin məktəbin seçilən şagirdləri olduğunu nəzərə alsaq, belə qənaətə gəlmək olar ki, ortastatistik məzun təhsil proqramının 40–77%-ni mənimsəmir. Bu isə ümumi təhsil müəssisələrimizin böyük qismində tədris prosesinin normal aparılmamasından, tələbkarlığın zəifliyindən, ən başlıcası isə müəllimlərin çoxunun peşəkarlıq səviyyəsinin aşağı olmasından və tədris prosesində yeni təlim üsulları və texnologiyalarından istifadə edə bilməməsindən irəli gəlir. Odur ki bu sahədə həyata keçirilməsi vacib olan digər tədbirlərlə yanaşı, müəllimlərin müasir elmi əsaslarla ixtisasının artırılması, ali təhsil müəssisələrində pedaqoji kadrların hazırlanması səviyyəsinin yüksəldilməsi və gələcək müəllimlərə lazımi pedaqoji-metodiki bilik və bacarıqların aşılanması məsələləri diqqət mərkəzində olmalıdır. Qeyd olunanlarla yanaşı, abituriyentləri yüksək nəticələr qazanan qabaqcıl rayonların, məktəblərin, eləcə də yüksək nəticələri ilə fərqlənən müəllimlərin qabaqcıl təcrübəsi öyrənilməli və yayılmalıdır.

Abituriyentlərin imtahan fənlərinə cavablarının ortastatistik göstəriciləri qruplar üzrə aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunur.

Cədvəl 1.26

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	62.87	46.11	50.56			33.53	33.29	24.18			37.86	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	59.01	30.19	43.26			23.21				24.35		28.68
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	70.68	31.21	53.36	56.63	55.09					33.49		15.51
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	77.55	64.05	70.50				50.56	49.17	52.85			
V	İncəsənət, dizayn, musiqi, idman ixtisasları	57.05	31.38	43.59									

Cədvəl 1.27

RUS BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	55.57	46.31	63.82			32.48	31.75	24.29			33.98	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	52.15	32.06	58.30			25.19				21.33		26.04
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	58.93	25.04	62.37	53.21	48.39					26.45		16.98
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	66.99	57.76	74.87				41.48	43.18	47.29			
V	İncəsənət, dizayn, musiqi, idman ixtisasları	54.20	34.08	59.60									

Test ölçü alətidir. Onun elmi baxımdan düzgün istifadə edilməsi və alınmış nəticələrin düzgün şərhi (interpretasiyası) çox əhəmiyyətlidir. Bu səbəbdən testin tərtib və istifadə edilməsinin bütün mərhələləri testologiyanın tələblərinə uyğun həyata keçirilməlidir.

Müasir test nəzəriyyəsi müəyyən qabiliyyətə malik olan sınaq iştirakçısının test tapşırığına düzgün cavabvermə ehtimalını birparametrli (test tapşırığının çətinlik səviyyəsi), ikiparametrli (test tapşırığının çətinlik və diskriminasiya səviyyəsi) və üçparametrli (test tapşırığının çətinlik, diskriminasiya və cavabı təsadüfi şəkildə tapma səviyyəsi) logistik funksiyalarla ifadə olunan riyazi modellər əsasında qiymətləndirir.

DİM test tapşırıqları bankının parametrləndirilməsi üzrə bir sıra tədbirlər həyata keçirir: test tapşırıqlarının sınaqdan keçirilməsi və sonradan nəticələrinin emalı – test tapşırıqlarının kalibrlənməsi aparılır. Test tapşırıqlarının parametrləndirilməsi iki model – Rasch və ikiparametrli logistik model əsasında həyata keçirilir. Rasch modelində bütün test tapşırıqları eyni diskriminasiya (ayırdetmə) göstəricisinə malikdir. Bu, əslində, çox sərt fərziyyədir və praktikada özünü nadir hallarda doğruldur. İkiparametrli logistik modeldə isə test tapşırıqlarının diksriminasiya göstəriciləri bir-birindən fərqlənir. Bu modelin Rasch modelinə nəzərən üstünlüyü onun empirik (real) məlumatlarla daha yüksək uzlaşma səviyyəsinə malik olmasıdır. İkiparametrli logistik model əsasında bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi BILOG-MG proqram təminatı əsasında aparılır.

Təbiidir ki, praktikada bütün test tapşırıqları riyazi modellə uzlaşmır və model işlədiləndə onunla uzlaşmayan test tapşırıqları atılmalı olur. Belə hallar, əsasən, test tapşırıqlarında müxtəlif qüsurların, məsələn, üstünlüyə malik distraktorun, yaxud çox zəif diskriminasiya xassəsinin olmasının nəticəsidir.

Model tətbiq edilərkən sınaq iştirakçılarının motivasiya səviyyəsi də nəzərə alınmalıdır. Başqa sözlə, informasiyanın emalı prosesində sınaq iştirakçısının imtahan prosesində mümkün olan ən yüksək nəticəni əldə etmək marağı hesaba alınmalıdır. Bununla əlaqədar olaraq test tapşırıqları parametrləndirildikdə, test tapşırıqlarının çoxuna cavab verməkdən imtina edən abituriyentlər sınaq iştirakçıları seçməsindən çıxarılır.

Yeni testlərin tərkibində parametrləndirilmiş tapşırıqlardan istifadə edilməsi testləşdirmə aparılan fənn üzrə qabiliyyət göstəricisi şkalasına yeni test tapşırıqlarının əlavə edilməsinə imkan verir. Beləliklə, kalibrlənmə həyata keçirildikdən sonra eyni tapşırıqlara malik olmayan müxtəlif testlərin nəticələrini müqayisə etmək imkanı yaranır. Bununla yanaşı, müxtəlif imtahanlarda eyni imtahan iştirakçılarının olması da bu imtahanlardakı testlərin nəticələrini müqayisə etməyə imkan verir.

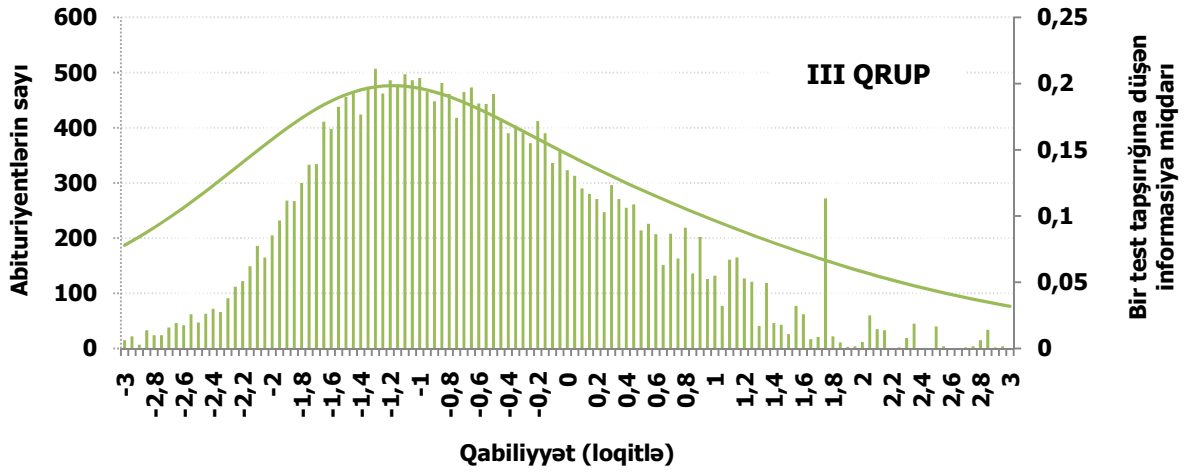
Bu il Azərbaycan dili və riyaziyyat fənlərindən imtahan testləri tərtib edilərkən məhz ikinci metoddan istifadə olunmuşdur. Bu da bütün ixtisas qruplarında imtahan verən abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələrinin elmi cəhətdən əsaslandırılmış müqayisəsini aparmağa imkan vermişdir.

DİM-in müxtəlif ixtisas qruplarında tətbiq etdiyi testlər eyni struktura malik deyil və onlar müvafiq qrupların kontingentinin qabiliyyətini mümkün qədər dəqiq üzə çıxarmağa və yoxlamağa istiqamətlənib. Testlərin strukturlarındakı müxtəliflik onların informasiya funksiyalarının təhlil prosesində istifadə edilən test tapşırıqlarının sayına görə normallaşdırılmış qrafiklərində özünü göstərir. Təqdim edilən informasiya funksiyaları (bax: qrafiklər 1.8 və 1.9) müvafiq qabiliyyətə malik abituriyentlər testdən keçirildikdə orta hesabla bir test tapşırığına düşən informasiyanın miqdarını təyin etməyə imkan verir. İnformasiya miqdarı nə qədər çox olarsa, qabiliyyəti ölçmə xətası da bir o qədər az olar. Qrafiklərdən göründüyü kimi, bütün informasiya funksiyaları maksimum nöqtəsinə malikdir və bu nöqtə hansı qabiliyyətə malik olan abituriyentlər testdən keçirildikdə ölçmə xətasının minimal olduğunu göstərir. Məsələn, Azərbaycan dilindən testlərin ən kiçik ölçmə xətası III ixtisas qrupunda qabiliyyət göstəricisi -1.20 loqit olan abituriyentlər üçün təmin edilir (bax: qrafik 1.8).

Qəbul imtahanı testinin məqsədi abituriyentləri ranqlara ayırmaq olduğundan onun ən yüksək ölçmə dəqiqliyi məhz müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin daha çox cəmləşdiyi intervalda əldə edilməlidir. Azərbaycan dili fənni üzrə III ixtisas qrupunda və riyaziyyat fənni üzrə I ixtisas qrupunda testlərin informasiya əyrilərinin qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramı ilə müqayisəsi (1.8 və 1.9 saylı qrafik) də bizə bunu əyani şəkildə göstərir və göründüyü kimi, abituriyentlərin daha çox cəmləşdiyi yerdə onların qabiliyyətləri daha dəqiq qiymətləndirilir. Belə ki, əgər Azərbaycan dili fənni üzrə orta və yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlər III ixtisas qrupunda sayca daha çox müşahidə olunursa, onda III ixtisas qrupunun Azərbaycan dili testinin informasiya funksiyasının müvafiq intervaldakı qiyməti də maksimal olmalıdır.

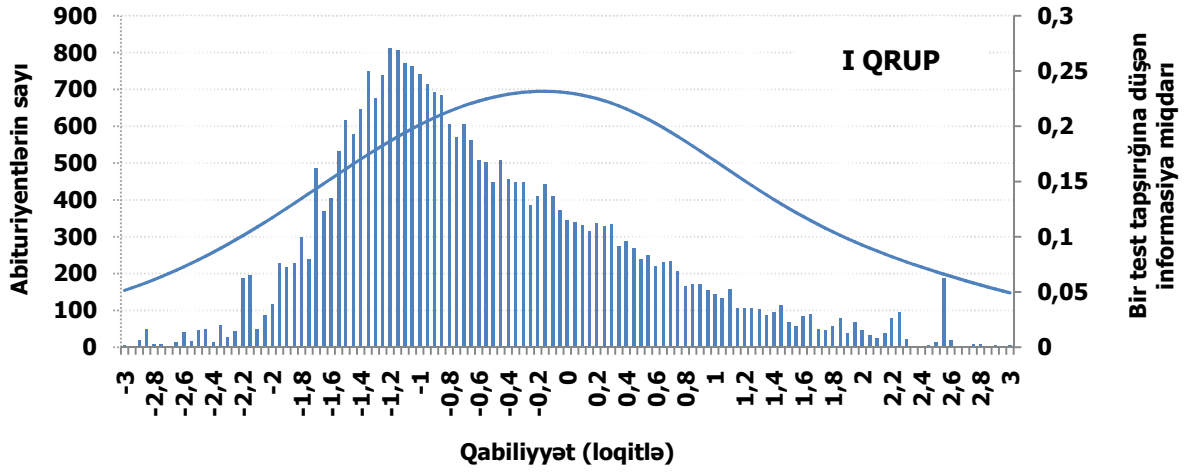
Riyaziyyat fənni üzrə II ixtisas qrupunda testin informasiya əyrisinin qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramları ilə müqayisəsinə (1.9 saylı qrafik) baxdıqda, bir qədər fərqli mənzərənin şahidi oluruq. II ixtisas qrupu üzrə informasiya əyrisindən göründüyü kimi, abituriyentlərə təqdim olunan test nəzərdə tutulduğu kimi daha çox orta və yüksək qabiliyyətli abituriyentləri bir-birilərindən fərqləndirmək və həmin hissələrdə onların qabiliyyət göstəricilərini daha dəqiq ölçmək üçün nəzərdə tutulub. Lakin bu ixtisas qrupu üzrə qabiliyyət göstəricilərinin paylanma histoqramına baxdıqda belə məlum olur ki, abituriyentlərin böyük hissəsi riyaziyyat fənni üzrə aşağı və orta qabiliyyət səviyyələrinə malikdirlər. DİM-in qəbul imtahanlarında təqdim olunan testlərin ümumorta təhsil müəssisələrinin tədris proqramları çərçivəsində hazırlandığını nəzərə alsaq, belə nəticəyə gəlmək olar ki, şagirdlərin riyaziyyat fənni üzrə hazırlıq səviyyələri qənaətbəxş deyil.

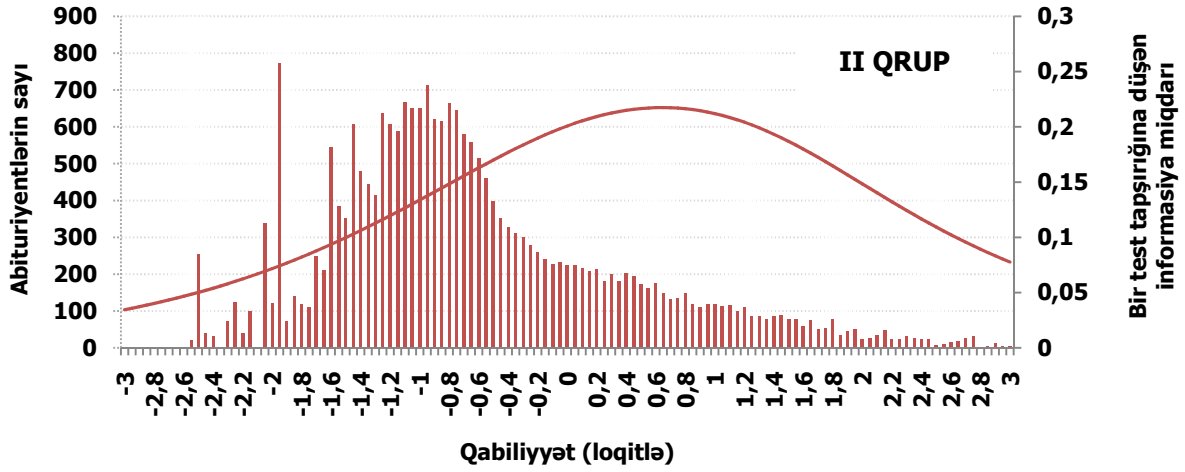
AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN İNFORMASİYA ƏYRİSİ VƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

Qrafik 1.8

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ İNFORMASİYA ƏYRİLƏRİ VƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

Qrafik 1.9

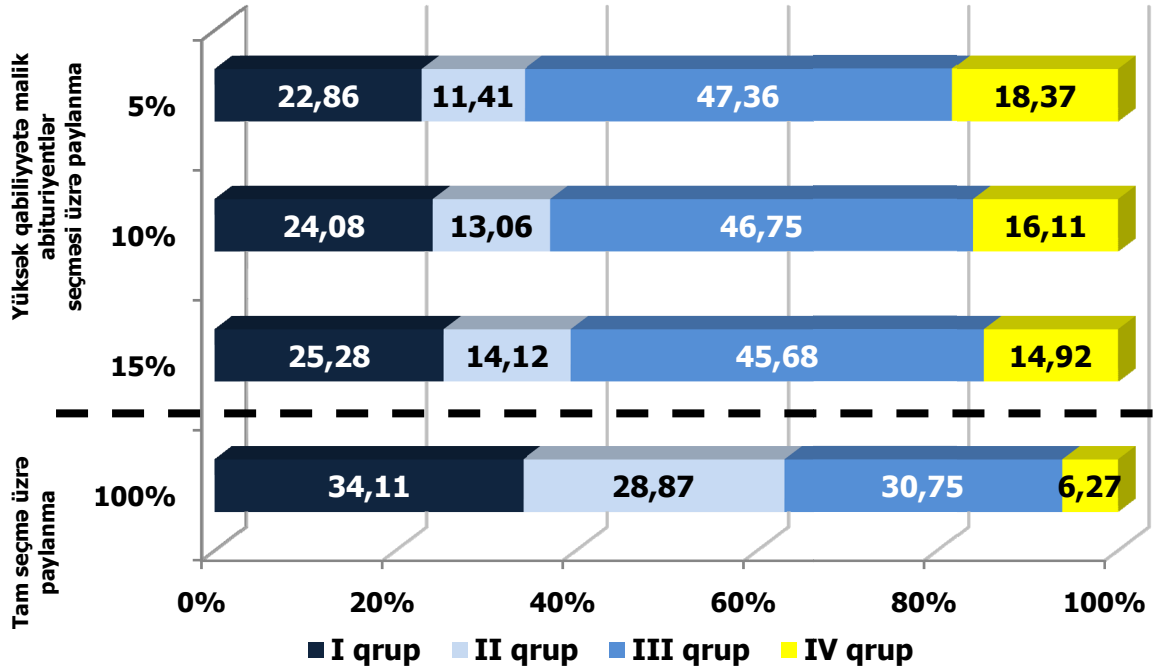
1.18 və 1.19 saylı şəkillərdəki diaqramlarda tam seçmənin 5, 10 və 15%-ni təşkil edən altseçmələr üzrə qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən müvafiq olaraq Azərbaycan dili və riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin ixtisas qruplarına görə tərkibləri təqdim edilmişdir. Məlum olduğu kimi, II mərhələdə Azərbaycan dili fənni üzrə yalnız III ixtisas qrupunun, riyaziyyat fənni üzrə isə yalnız I və II ixtisas qruplarının abituriyentləri imtahan verdiklərindən II mərhələnin nəticələrinə əsasən abituriyentlərin daha çox hansı ixtisas qruplarını seçdiklərini görmək mümkün deyil. Bu səbəbdən də mənzərəni tam şəkildə görmək üçün qəbul imtahanının I mərhələsənin nəticələri götürülüb.

1.18 saylı şəkildəki diaqramdan göründüyü kimi, Azərbaycan dili fənnindən yüksək qabiliyyətə malik abituriyentlər daha çox III ixtisas qrupunu təmsil edirlər: 5%-li altseçmədə 47.36%, 10%-li altseçmədə 46.75% və 15%-li altseçmədə 45.68%. Azərbaycan dili fənni üzrə yüksək qabiliyyətə malik olan gənclər III qrupla yanaşı, digər ixtisas qruplarında da təmsil olunublar. Onlar müvafiq hazırlıq keçdikləri halda III ixtisas qrupu abituriyentlərinə real rəqabət göstərə bilərdilər. Azərbaycan bölməsi abituriyentlərinin ixtisas qruplarına görə bölgüsünü nəzərə alsaq (I qrupda – 34.11%, II qrupda – 28.87%, III qrupda – 30.75%, IV qrupda – 6.27%), onda Azərbaycan dili üzrə yüksək qabiliyyətli abituriyentlərin istəklərinin qütbləşməsi aşkar şəkildə nəzərə çarpar. Çünki 5 faizli altseçmədə I və II qrupların abituriyentləri müvafiq olaraq cəmi 22.86% və 11.41% təşkil etdiyi halda, III və IV qrupların abituriyentləri artıq 47.36 və 18.37% təşkil edir. Göründüyü kimi, I və II qruplarda 5 faizli altseçmədə abituriyentlərin nisbi sayı tam seçmədən müvafiq olaraq 1.49 və 2.53 dəfə az, III və IV qruplarda isə müvafiq olaraq 1.54 və 2.93 dəfə çox olub.

Ötən illə müqayisədə bu il Azərbaycan dilindən yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin nisbi sayı III ixtisas qrupunda artıb (43.66%-dən 47.36%-ə qədər). I, II və IV ixtisas qruplarında isə, əksinə, belə abituriyentlərin nisbi sayı azalmışdır (I qrupda 24.56%-dən 22.86%-ə, II qrupda 13.16%-dən 11.41%-ə, IV qrupda 18.62%-dən 18.37%-ə qədər). Tam seçmədə abituriyentlərin sayı 2024-cü ilə nəzərən II, III və IV qruplarda artmış (II qrupda 28.17%-dən 28.87%-ə qədər, III qrupda 29.11%-dən 30.75%-ə, IV qrupda 6.10%-dən 6.27%-ə), I qrupda isə azalmışdır (36.62%-dən 34.11%-ə qədər).

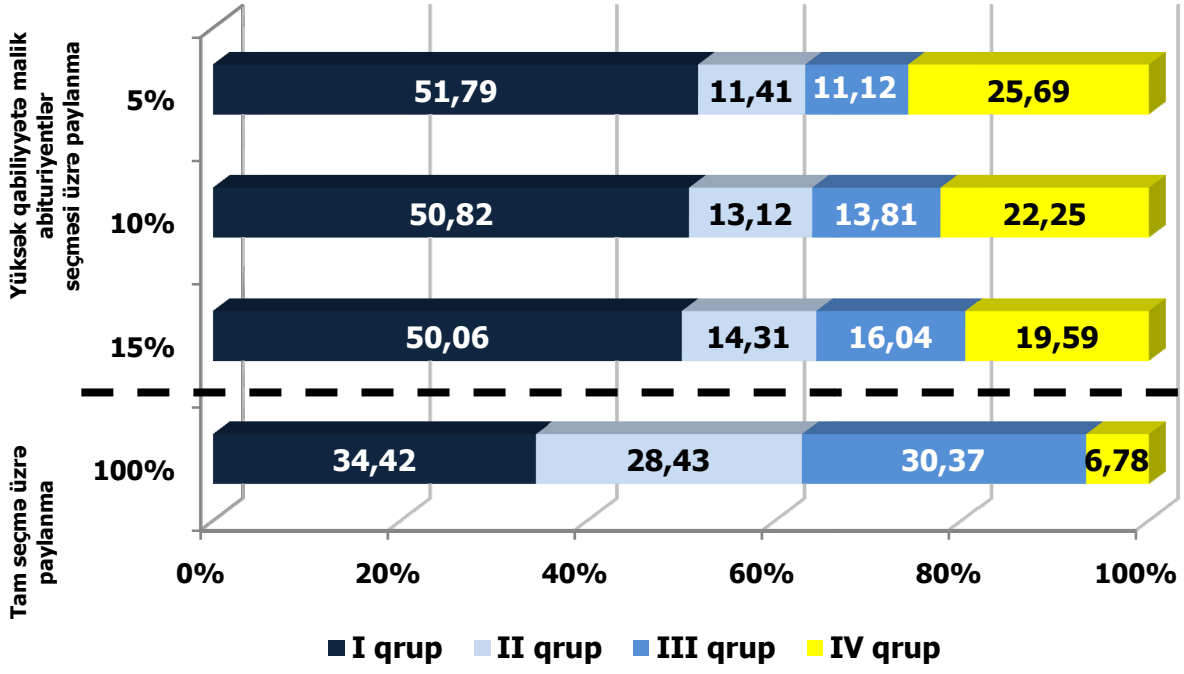
Riyaziyyat fənnində tamamilə fərqli mənzərə müşahidə olunur (bax: 1.19 saylı şəkil). Burada 5%-li altseçmədə I ixtisas qrupunun abituriyentləri sayca ən çoxdur (51.79%). I və IV qrupların abituriyentlərinin nisbi çəkiləri (müvafiq olaraq 51.79% və 25.69%) onların tam seçmədəki nisbi çəkilərini (müvafiq olaraq 34.42% və 6.78%) üstələyir. Bütün bunlar onu göstərir ki, I və IV ixtisas qruplarını seçən abituriyentlərin içərisində riyazi qabiliyyəti yüksək olanların nisbi çəkisi daha çoxdur. II və III ixtisas qruplarında, əksinə, bu qrupları seçənlərin (müvafiq olaraq 28.43% və 30.37%) içərisində riyazi qabiliyyəti yüksək olanların nisbi çəkisi (müvafiq olaraq 11.41% və 11.12%) daha azdır. Ötən illə müqayisədə bu il riyaziyyat fənnindən yüksək qabiliyyətə malik olan abituriyentlərin nisbi sayı IV ixtisas qrupunda artıb (23.14%-dən 25.69%-ə qədər). I, II və III ixtisas qruplarında isə, əksinə, belə abituriyentlərin nisbi sayı nisbətən azalmışdır (I qrupda 51.85%-dən 51.79%-ə, II qrupda 13.87%-dən 11.41%-ə, III qrupda 11.14%-dən 11.12%-ə qədər). Tam seçmədə abituriyentlərin sayı 2024-cü ilə nəzərən III və IV qruplarda artmış (III qrupda 26.96%-dən 30.37%-ə, IV qrupda 6.69%-dən 6.78%-ə), I və II qruplarda isə azalmışdır (37.63%-dən 34.42%-ə qədər, II qrupda 28.71%-dən 28.43%-ə qədər).

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

Şəkil 1.18

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

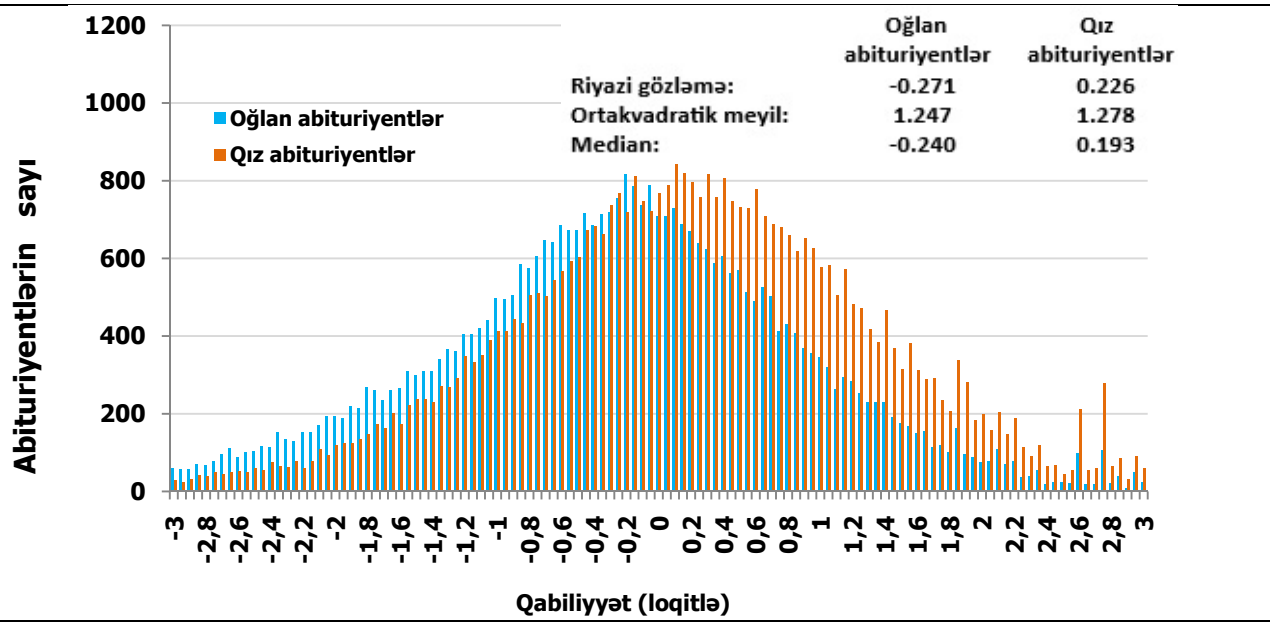

Şəkil 1.19

Qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən ayrı-ayrı fənlər üzrə oğlan və qız abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələrinin paylanmasını ayrılıqda əks etdirən histoqramların (1.10 və 1.11 saylı qrafiklərə bax) müqayisəsi qızların həm Azərbaycan dili, həm də riyaziyyatdan üstünlüyə malik olduğunu göstərir. Lakin riyaziyyat fənni üzrə bu üstünlük Azərbaycan dilindən fərqli olaraq çox cüzidir.

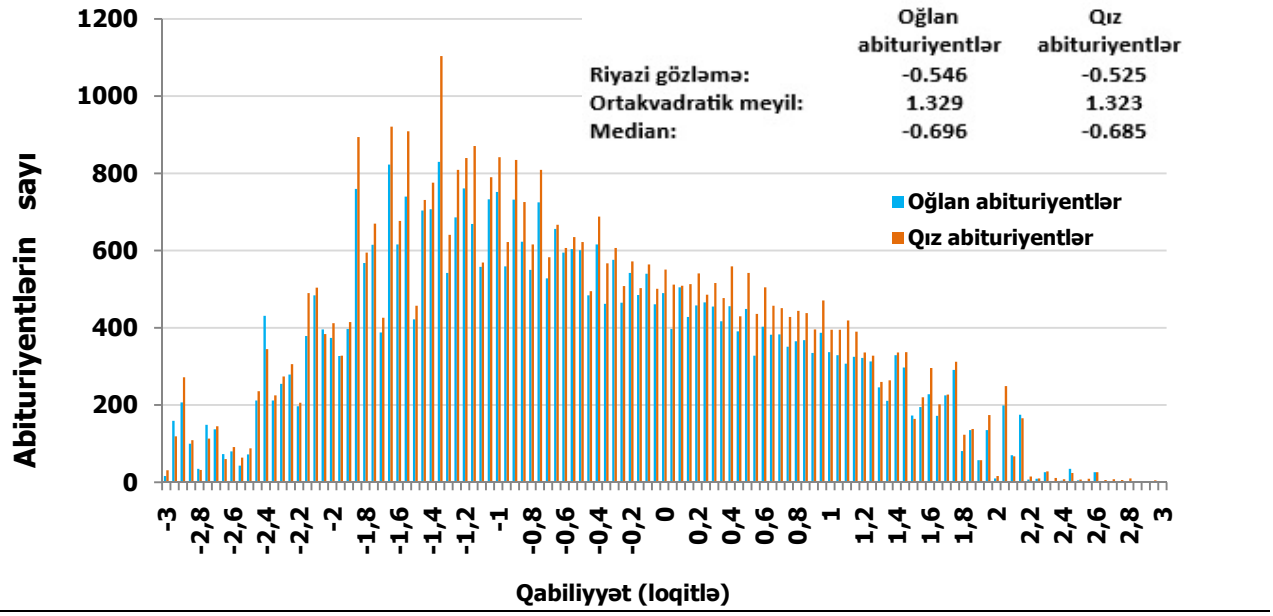
Azərbaycan dili üzrə qabiliyyət səviyyəsinin paylanmasını əks etdirən histoqramların (1.10 saylı qrafik) müqayisəsi göstərir ki, nisbətən yüksək qabiliyyət intervalında qızlar, aşağı qabiliyyət intervalında isə oğlanlar sayca üstünlük təşkil edir. Histoqramlar üzrə hesablamalar göstərir ki, hər 100 qız abituriyentdən 54–55-nin qabiliyyəti 0.05 loqitdən yüksək olduğu halda, hər 100 oğlan abituriyentdən qabiliyyətləri həmin intervalda yerləşənlərin sayı cəmi 38–39 nəfərdir. Beləliklə, bu intervalda fərq 16% təşkil edir.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

Qrafik 1.10

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

Qrafik 1.11

Riyaziyyat fənni üzrə qabiliyyət səviyyələrinin paylanmasında isə bir qədər başqa mənzərə müşahidə olunur (1.11 saylı qrafikə bax). Burada oğlan abituriyentlərin qabiliyyət göstəriciləri qızların göstəricilərinə yaxın olmuşdur. Azərbaycan dilindən fərqli olaraq riyaziyyat fənni üzrə oğlan və qızların qabiliyyət səviyyələrinin paylanmaları arasındakı fərq kiçikdir.

Qabiliyyətlərin ortakvadratik meyillə ifadə edilmiş vahidlərdə fərqlərini müqayisə etdikdə də həmin nəticəyə gəlmək mümkündür. Azərbaycan dili üzrə ümumi paylanmanın ortakvadratik meyilinin σ_a=1.288 olduğunu nəzərə alsaq, onda fərq aşağıdakı kimi olacaq:

$$\frac{0.226 + 0.271}{1.288} = 0.39\sigma_a$$

Riyaziyyat üzrə ümumi paylanmanın ortakvadratik meyilinin σ_r=1.326 olduğunu nəzərə alanda fərq:

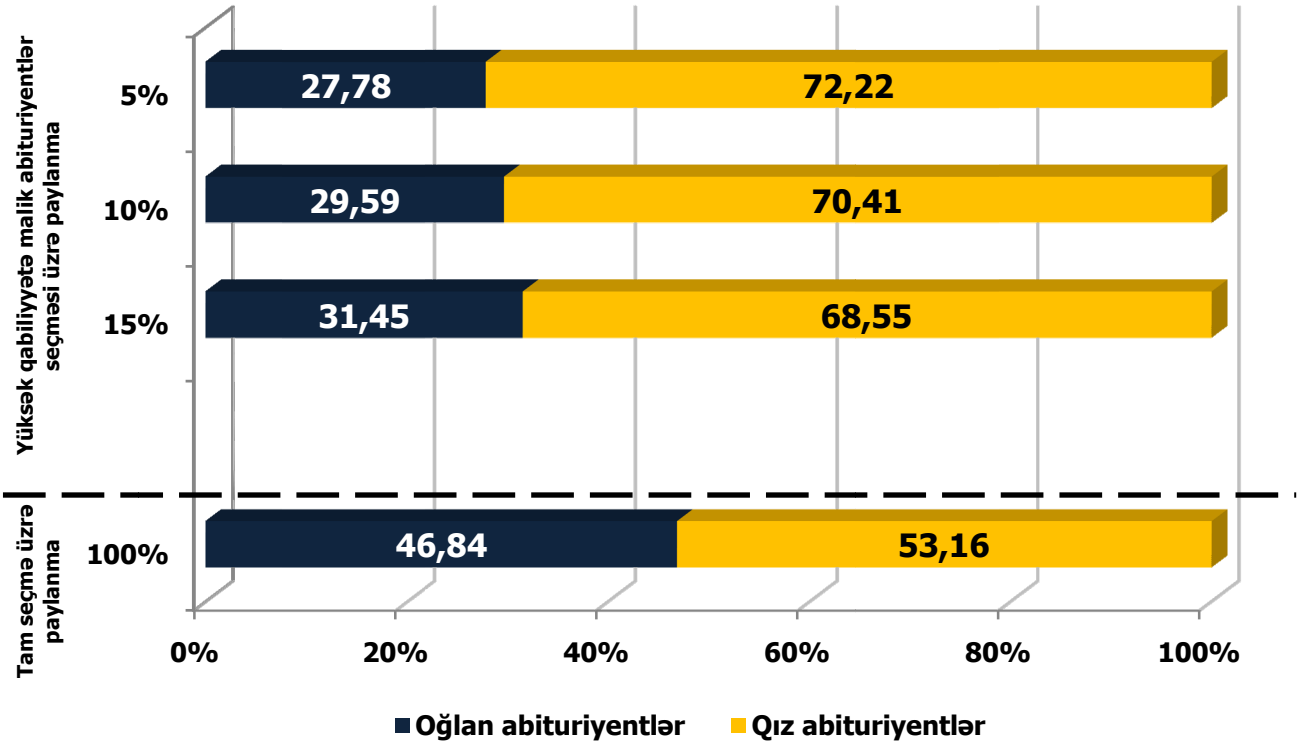
$$\frac{-0.525 + 0.546}{1.326} = 0.02\sigma_r$$

bərabər olacaq.

Beləliklə, oğlan və qız abituriyentlərin qabiliyyət səviyyələri arasındakı fərq müvafiq ortakvadratik meyilin Azərbaycan dilində 39, riyaziyyatda isə 2%-nə bərabərdir.

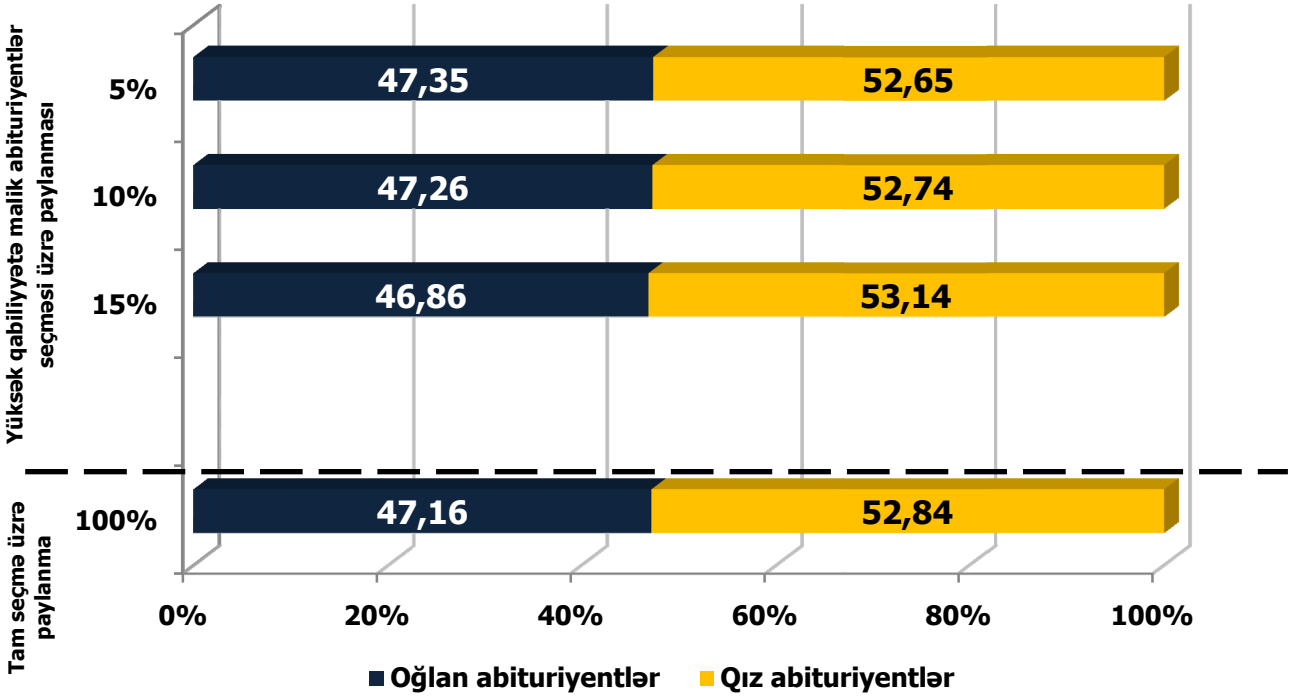
1.20 və 1.21 saylı şəkillərdəki diaqramlarda oğlan və qızların tam seçmənin 5, 10 və 15%-ni təşkil edən altseçmələri üzrə Azərbaycan dili və riyaziyyatdan qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan və qız abituriyentlərin nisbi sayları faizlə təqdim edilmişdir. Diaqramlardan göründüyü kimi, Azərbaycan dilindən ən yüksək qabiliyyətə malik olan 5%-li altseçmədə hər 100 abituriyentdən 72-73-ü qız, 27-28-i oğlan, riyaziyyatdan ən yüksək qabiliyyətə malik olan 5%-li altseçmədə hər 100 abituriyentin 47-48-i oğlan, 52-53-ü qızdır.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGÜSÜ

Şəkil 1.20

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏTLİ OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGÜSÜ

Şəkil 1.21

Qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələrinə əsasən yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan və qız abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə tərkibinin (bax: cədvəl 1.28 və 1.29) təhlili göstərir ki, Azərbaycan dili üzrə yüksək qabiliyyətə malik olan oğlanların III ixtisas qrupuna istəkləri tam seçməni təmsil edən ortastatistik oğlan abituriyentin həmin qrupa nümayiş etdirdiyi istəkdən yüksəkdir. Doğrudan da, 5%-li altseçmə səviyyəsində III ixtisas qrupunun oğlan abituriyentlərinin nisbi sayı tam seçməyə nəzərən təxminən 2.1 dəfə artmışdır. Azərbaycan dilindən yüksək qabiliyyətə malik oğlan abituriyentlər III ixtisas qrupu ilə yanaşı, IV ixtisas qrupuna da üstünlük verirlər (nisbi sayı isə təxminən 4.4 dəfə çox olub). Qız abituriyentlərin seçimində də belə tendensiya III və IV ixtisas qruplarında müşahidə olunur. Burada 5%-li altseçmə səviyyəsində qız abituriyentlərin istəyi tam seçməyə nəzərən III qrupda 1.2, IV qrupda 2.2 dəfə yüksəkdir. Digər tərəfdən, qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan dili fənni üzrə yüksək qabiliyyətli oğlanların və qızların I və II qrupların ixtisaslarını seçmə ehtimalı tam seçməyə nəzərən müvafiq olaraq I qrupda 1.3 və 1.4 dəfə, II qrupda 2.1 və 2.5 dəfə zəifdir.

Cədvəl 1.28

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏT SƏVİYYƏSİNƏ MALİK OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

Tam seçmə üzrə	Oğlan abituriyentlər					Qız abituriyentlər				
	Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması				Altseçmə-nin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması			
		I	II	III	IV		I	II	III	IV
5%	**27.78**	35.94	17.10	34.20	12.76	**72.22**	17.83	9.22	52.42	20.53
10%	**29.59**	37.00	18.58	33.05	11.37	**70.41**	18.65	10.74	52.51	18.10
15%	**31.45**	38.32	19.63	32.06	9.99	**68.55**	19.30	11.60	51.92	17.18
İmtahan iştirakçılarının paylanması	**46.84**	45.16	35.40	16.52	2.92	**53.16**	24.38	23.12	43.29	9.22

Cədvəl 1.29

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN YÜKSƏK QABİLİYYƏT SƏVİYYƏSİNƏ MALİK OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

Tam seçmə üzrə	Oğlan abituriyentlər					Qız abituriyentlər				
	Altseçmənin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması				Altseçmənin payı	İxtisas qrupları üzrə paylanması			
		I	II	III	IV		I	II	III	IV
5%	**47.35**	63.73	12.98	7.61	15.69	**52.65**	41.06	9.99	14.27	34.68
10%	**47.26**	62.43	15.48	8.77	13.33	**52.74**	40.42	11.00	18.34	30.24
15%	**46.86**	62.02	16.57	9.98	11.43	**53.14**	39.51	12.32	21.38	26.78
İmtahan iştirakçılarının paylanması	**47.16**	45.74	34.69	16.29	3.29	**52.84**	24.31	22.84	42.95	9.90

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik olan oğlan abituriyentlər I qrupun ixtisaslarına üstünlük verirlər. Belə ki, riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçməni təmsil edən abituriyentlərin 63.73%-i ərizələrində bu qrupu seçib.

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik qız abituriyentlər seçməsində bir az fərqli mənzərənin şahidi oluruq. Belə ki, bu cür abituriyentlər daha çox I və IV ixtisas qruplarına üstünlük verirlər və riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçməni təmsil edən abituriyentlərin müvafiq olaraq 41.06 və 34.68%-i ərizələrində bu qrupları seçib.

Riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik həm oğlan, həm qız abituriyentlər III qrupa elə də meyil göstərməyiblər. Oğlan abituriyentlərin tam seçməsinin 16.29%, qız abituriyentlərin 42.95%-i bu qrupu seçmələrinə baxmayaraq, riyaziyyatdan yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçmədə belələrinin nisbi sayı müvafiq olaraq 2.1 və 3.0 dəfə az olub. IV ixtisas qrupunda isə bunun tam əksini görürük. 1.29 saylı cədvəldən də göründüyü kimi, oğlan abituriyentlərin 3.29%-i, qız abituriyentlərin 9.90%-i IV ixtisas qrupunu seçdiyi halda yüksək qabiliyyətə malik 5%-li altseçmədə belələrinin nisbi sayı tam seçməyə nəzərən müvafiq olaraq 4.8 və 3.5 dəfə çox olub.

Fənlər üzrə elmi-metodiki təhlil və tövsiyələr

2025 – 2026-cı dərs ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu ötən ildə olduğu kimi, iki mərhələdə keçirilmişdir. Tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı qəbul imtahanının birinci mərhələsinə, ixtisas qrupları üzrə imtahanlar isə ikinci mərhələsinə aid olmuşdur. Ali təhsil müəssisələrinə I – IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsində iştirak etmək üçün abituriyentlərə iki cəhd verilmişdir. Təqdim olunan bu təhlil qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsinə aiddir.

Dərs ilinin əvvəlində ayrı-ayrı fənlər üzrə işçi qrupları tərəfindən ümumtəhsil müəssisələrində istifadədə olan dərsliklərdə müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələrinin və məzmun standartlarının tələblərinin reallaşdırıldığı mövzular seçilərək qəbul proqramları hazırlanmışdır. Proqramlara ümumtəhsil müəssisələrinin 11-ci siniflərində təhsil alanların keçdikləri dərsliklərdəki və onların aşağı siniflərdə keçdikləri dərsliklərdə və hazırda qüvvədə olan həmin sinif dərsliklərində eyni olan mövzular daxil edilmişdir. Dərsliklərin yeni nəşrinə daxil edilmiş və ya çıxarılmış mövzular, həmçinin mübahisəli məqamlar proqramlara daxil edilməmişdir.

Ötən illərdə olduğu kimi, dərs ilinin əvvəlində imtahan modelləri hazırlanmış və imtahan modellərində məktəb kursunda keçilən mövzuların əhəmiyyətlilik dərəcəsi, tədris prosesində bölmələrə ayrılan vaxt və ixtisas qruplarının peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınmışdır. Abituriyentlərin qəbul proqramlarını mənimsəmə səviyyələrinin hərtərəfli yoxlanılması məqsədi ilə imtahan modellərinə nəzəri biliklərin tətbiqi tələb olunan, məntiqi düşüncəyə əsaslanan, səbəb-nəticə əlaqələri üzərində qurulan, relevantlıq kateqoriyalarına görə terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat, hesablama, öncəgörmə və təklif olunan fəaliyyət xarakterli, mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta çətinlikli və çətin tapşırıqlar daxil edilmişdir. İmtahan modellərinə dair test bloklarında proses və hadisələrin mahiyyətinin dərkinə yönəlmiş, səbəb və nəticə əlaqələri əsasında

qurulan tapşırıqlara üstünlük verilmiş və Eyler – Venn diaqramı, klaster formalı tapşırıqlardan da istifadə olunmuşdur. Tapşırıqlar imtahanlarda tələblərinin və təlim nəticələrinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan altstandartlara uyğun tərtib edilmişdir.

Qəbul proqramlarının və imtahan modellərinin hazırlanmasında ayrı-ayrı işçi qruplarının tərkibində ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər, AMEA-nın mütəxəssisləri iştirak etmişdir.

Proqramlar dərs ilinin əvvəlindən DİM-in internet saytında yerləşdirilmiş və "Abituriyent" jurnalının birinci sayında dərc edilmişdir. Jurnalda imtahanlarda yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan seçilmiş altstandartlar, həmçinin imtahan modelinə uyğun tapşırıq nümunələri və cavabı yazı ilə ifadə olunan tapşırıqların qiymətləndirmə meyarları da verilmişdir.

Abituriyentlərin qəbul imtahanlarına müstəqil şəkildə (repetitor xidmətindən istifadə etmədən) hazırlaşmalarına kömək məqsədi ilə imtahan fənləri üzrə vəsaitlər və 5 – 11-ci sinif dərsliklərinin hər bir mövzusuna aid hazırlanmış "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabları təkmilləşdirilmiş və yenidən nəşr olunmuşdur.

Bütün imtahan fənləri üzrə qəbul proqramlarının mövzularına dair təcrübəli ekspertlər tərəfindən hazırlanmış 154 videomühazirə DİM-in **"*Youtube*"** kanalına yerləşdirilmişdir. Mühazirələrdə nəzəri materiallarla bərabər, onların tətbiqinə dair test tapşırıqları da verilmişdir. Həmçinin imtahanların məzmunu və keçirilmə texnologiyalarına dair DİM əməkdaşlarının iştirakı ilə hazırlanmış videoçəkilişlər **"*Youtube*"** kanalına yerləşdirilmişdir.

otk.az portalı üzərindən qəbul imtahanlarında tətbiq edilən tapşırıq modellərinə uyğun 7 (hər biri 1 variant olmaqla (Azərbaycan və rus dillərində)), həmçinin Azərbaycan dilindən fərqli dildə təhsil alanlar üçün Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən 15 *onlayn* sınaq imtahanı keçirilmişdir.

Beləliklə, dərs ilinin əvvəlindən abituriyentlərə qəbul proqramlarındakı mövzular və imtahanlarda istifadə olunacaq tapşırıqların tipi və modeli barədə məlumat verilmişdir.

Qəbul imtahanlarında test bloklarında I ixtisas qrupunda riyaziyyat, fizika, kimya, II ixtisas qrupunda riyaziyyat, coğrafiya, tarix, III ixtisas qrupunda tədris dili (Azərbaycan dili, rus dili), ədəbiyyat (Azərbaycan ədəbiyyatı, rus ədəbiyyatı), tarix, IV ixtisas qrupunda isə biologiya, kimya, fizika fənlərinin hər birindən 30 tapşırıq (hər ixtisas qrupu üzrə ümumilikdə 90 tapşırıq) istifadə edilmişdir. Bunlardan: 22-si qapalı (verilənlərdən bir doğru cavabın müəyyən edilməsi), 5-i cavabları kodlaşdırılan açıq tipli (hesablama, seçim və uyğunluğu müəyyən etmək), 3-ü isə yazılı şəkildə cavablandırılması tələb edilən, meyarlar əsasında markerlər tərəfindən qiymətləndirilən – riyaziyyat, coğrafiya (II ixtisas qrupu), fizika, kimya, biologiya (IV ixtisas qrupu) fənlərindən situasiyaya, tarix fənnindən (II, III ixtisas qrupları) mənbəyə, tədris dili (Azərbaycan dili və rus dili) və ədəbiyyat (III ixtisas qrupu) fənlərindən isə mətnə aid tapşırıqlar olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, qəbul imtahanlarında I ixtisas qrupunda riyaziyyat, fizika, kimya və informatika fənlərindən 3 tapşırıqlı situasiyanın əvəzinə 3 açıq tipli cavabı yazı ilə ifadə olunan sərbəst tapşırıqdan istifadə edilmişdir. Riyaziyyat fənnindən 1 tapşırıq isbata aid olmuşdur.

İmtahanlar keçirilən günlərdə imtahanlarda istifadə edilmiş tapşırıqların qapalı şəraitdə yekun ekspertizası keçirilib, qapalı tipli, cavabları kodlaşdırılan açıq tipli tapşırıqların doğru cavab etalonları və cavabları yazı ilə ifadə olunan açıq tipli tapşırıqların isə qiymətləndirilmə meyarları dəqiqləşdirilərək təsdiq edilmişdir. Həmçinin imtahanlardan dərhal sonra aparılmış müstəqil ekspertiza nəticəsində qapalı və cavabları kodlaşdırılan açıq tipli tapşırıqların doğru cavab etalonları bir daha təsdiq edilərək Dövlət İmtahan Mərkəzinin "***Youtube***" kanalı vasitəsilə canlı yayımla ictimaiyyətə təqdim olunmuş və internet saytında yerləşdirilmişdir. Cavabları yazı ilə ifadə olunan tapşırıqlar müəyyən vaxt ərzində xüsusi proqram təminatı vasitəsilə markerlər tərəfindən yoxlanılmış və nəticələr elan edilmişdir.

İmtahanlarda istifadə olunmuş tapşırıqlar ayrı-ayrı fənlər üzrə işçi qruplarında imtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında mürəkkəblik dərəcəsi, relevantlıq kateqoriyaları və məzmun baxımından təhlil edilmişdir. Təhlil göstərmişdir ki,

- *tapşırıqlar müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri, imtahanlarda mənimsənilməsi yoxlanıla və qiymətləndirilə bilən altstandartların tələbləri nəzərə alınmaqla hazırlanmış və qəbul proqramlarına tam uyğun olmuşdur;*
- *tapşırıqlarla abituriyentlərin müvafiq bilik və bacarıqlarını obyektiv yoxlamaq və qiymətləndirmək mümkün olmuşdur.*

Təhlil əsasında həmçinin zəif cavablandırılan tapşırıqlar da müəyyənləşdirilmiş, onların izahlarına dair metodik tövsiyələr hazırlanmış və test banklarının təkmilləşdirilməsi üçün təkliflər verilmişdir. Tövsiyələr "Abituriyent" jurnalının ikinci sayında da dərc olunmuşdur.

Aşağıda ayrı-ayrı fənlər üzrə hazırlanmış metodik tövsiyələr təqdim olunur.

Azərbaycan bölməsində ***Azərbaycan dili*** fənnindən III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqlar fənn kurikulumunun 3 (**"Oxu", "Yazı"** və **"Dil qaydaları"**) məzmun xətti üzrə 3 əsas standart və 65 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları qəbul qaydalarına görə ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun birinci mərhələsidir. Bu mərhələdə Azərbaycan dili fənnindən **"Oxu"** və **"Yazı"** məzmun xətləri standartlarının tələbi olan bacarıqlar yetərincə yoxlanıldığından qəbul imtahanlarında daha çox **"Dil qaydaları"** məzmun xəttinə aid bacarıqlar açıq və qapalı tipli test tapşırıqları vasitəsilə yoxlanılmışdır. Mətn tapşırıqları isə digər məzmun xətlərinə aid bacarıqların yoxlanmasına yönəlmişdir.

Tapşırıqlar abituriyentlərin aşağıdakı bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub:

– *Sözlərin düzgün yazılışı və tələffüzünü bildiyini nümayiş etdirmək;*
– *Sözdə səs və hərf münasibətini, onlar arasındakı fərqli məqamları müəyyənləşdirmək;*
– *Ayrılıqda, yaxud cümlə daxilində fərqləndirilmiş sözləri leksik, qrammatik mənalarına görə izah etmək, müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlətmək;*
– *Sözləri tərkibinə görə təhlil etmək;*
– *Verilmiş cümlədə nitq hissələri və onlara aid leksik, qrammatik xüsusiyyətləri şərh etmək;*
– *Söz birləşməsi və cümlədə sintaktik əlaqəni müəyyənləşdirmək;*
– *Cümlədə cümlə üzvlərinə aid qrammatik xüsusiyyətləri təhliletmək;*
– *Müxtəlif sintaktik vahidlərin işləndiyi cümlələri müəyyənləşdirmək;*
– *Mürəkkəb cümlənin komponentləri, onların bağlanma vasitələri, tərəflər arasında məna əlaqələrini müəyyənləşdirmək;*
– *Qrammatik vahidlərin cümlələrdə işlənmə ardıcıllığını müəyyənləşdirmək;*
– *Cədvəl, sxem, diaqram və qrafiklər üzərində işləmək;*
– *Mətn əsasında sözlərin leksik, qrammatik, üslubi xüsusiyyətlərini, mətnin hissələri arasındakı məntiqi əlaqəni müəyyənləşdirmək və s.*

Dil qaydaları üzrə test tapşırıqları ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan tədris proqramı və dərsliklər əsasında hazırlanmış qəbul proqramına tam uyğun tərtib olunmuşdur. Tapşırıqlar aydın dildə, məntiqi cəhətdən əsaslı, düzgün olmuş, sual və cavabların əlaqələnməsində dolaşıqlığa yol verilməmişdir. Burada mübahisəli, proqram və dərslikdən kənar məsələlərə də yer verilməmişdir. Test tapşırıqlarında nəzəri biliklə təcrübi materialların əlaqələndirilməsi, müxtəlif mövzuların qarşılaşdırılması, inteqrasiyası ilə məntiqi nəticələrin əldə edilməsinə də lazımi diqqət göstərilmişdir.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri onu deməyə əsas verir ki, abituriyentlər ana dilinin qayda-qanunlarını öyrənməyə səy göstərmişlər. Lakin bəzi nəzəri məsələləri mənimsəməkdə və onları praktik cəhətdən tətbiq etməkdə çətinlik çəkmişlər. Bu hal bəzən çətinlik səviyyəsi sadə və ya orta olan tapşırıqların cavablandırılması zamanı da özünü göstərmişdir. Ana dilinin saflaşdırılması yolunda ciddi addımların atıldığı indiki zamanda gənc nəsil ana dilini daha yaxşı mənimsəməyə, ondan qüsursuz istifadə etməyə çalışmalıdır.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

Cümlənin müxtəlif səviyyələri üzrə təhlilində abituriyentlər çətinlik çəkmişlər. Bu baxımdan abituriyentlərin qəbul imtahanının birinci cəhdində 23-cü test tapşırığına verdikləri cavablar diqqəti cəlb edir.

25 may tarixli imtahan, A variantı, 23 saylı test tapşırığı

8-ci sinif

4.1.2. Söz və söz birləşmələrinin sintaktik vəzifəsini müəyyən edir.

7-ci sinif

4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənalarına görə fərqləndirir.

Cümlələrə əsasən doğru fikirləri müəyyən edin.

● *Günəş qalxıb dağları, meşələri brilyant kimi şəffaf işığa qərq etdi.*
● *Sanki günəşdən qaçan süd kimi ağ duman layları sürətlə qərbə tərəf sürünürdü.*

1. Hər iki cümlədə həm şəxsə və kəmiyyətə görə dəyişə bilən, həm də dəyişə bilməyən feil işlənmişdir.
2. İkinci cümlədə qayıdış növdə olan feil keçmiş zamandadır.
3. Hər iki cümlənin qrammatik əsasını təşkil edən üzvlər söz birləşməsi ilə ifadə olunub.
4. Birinci cümlədə işlənən bütün sözlərin quruluşca növü eynidir.
5. İkinci cümlədə həm zərf, həm də zərflik işlənmişdir.
6. İkinci cümlədəki düzəltmə sözlərin hər biri fərqli nitq hissəsidir.

6-cı, 7-ci və 8-ci sinif dərslikləri əsasında tərtib edilmiş bu test tapşırığına abituriyentlərin 20,50%-i doğru cavab vermiş, 20,64%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün bir neçə parametri iki müxtəlif cümlə əsasında yoxlamaq lazımdır. Burada həm sözün quruluşunun, həm nitq hissələrinin, həm də cümlə üzvünün müəyyənləşdirilməsi tələb olunur. Digər tərəfdən, təhlil altı fikir əsasında aparılır. Bu isə daha böyük zaman və diqqət tələb edir.

Birinci bənddəki fikir düzgündür; birinci cümlədə "qalxıb" feili təsriflənməyən (feili bağlama), "qərq etdi" təsriflənən (xəbər şəkli), ikinci cümlədə "qaçan" feili təsriflənməyən (feili sifət), "sürünürdü" feili təsriflənəndir (xəbər şəkli). İkinci bənddəki fikir səhvdir, çünki "sürünürdü" feili qayıdış növdədir, lakin keçmiş zamanda deyil, indiki zamandadır. Sözdəki *-ür* indiki zaman şəkilçisi, *-dü* isə "idi" köməkçi sözünün (hissəciyinin) şəkilçiləşmiş formasıdır. Deməli, bu feil keçmiş zamanda yox, indiki zamandadır. Üçüncü bənddəki fikir səhvdir; birinci cümlədə "Günəş" mübtədası isimlə, "qərq etdi" xəbəri mürəkkəb feillə ifadə olunmuşdur. İkinci cümlədə "duman layları" mübtədası ismi birləşmə ilə, "sürünürdü" xəbəri sözlə, yəni nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur. Dördüncü bənddəki fikir səhvdir, çünki buradakı sözlərin səkkizi (*Günəş qalxıb dağları, meşələri brilyant kimi şəffaf işığa)* sadə, sonuncusu *(qərq etdi)* mürəkkəbdir. Beşinci bənddəki fikir düzgündür; belə ki, ikinci cümlədə "sürətlə" tərzi-hərəkət zərfidir və tərzi-hərəkət zərfliyi funksiyasındadır. Burada yer zərfliyi də vardır: "qərbə tərəf". Altıncı bənddəki fikir düzgündür. Buradakı "sürətlə" sözü zərf olub, quruluşca düzəltmədir, "sürünürdü" sözü feil olub, quruluşca düzəltmədir.

Doğru cavab: 1, 5, 6

Abituriyentlərin çətinlik çəkdiyi məsələlərdən biri *omonim* səciyyəli əsas və köməkçi nitq hissələrinin dəqiq müəyyənləşdirilə bilməsidir. Bu zaman müxtəlif xüsusiyyətlər nəzərə alınmalıdır; belə ki, əsas nitq hissələri konkret sual tələb edir. Bu cəhətdən qəbul imtahanının birinci cəhdində 24 saylı test tapşırığı diqqət çəkir.

25 may tarixli imtahan, A variantı, 24 saylı test tapşırığı

5-ci sinif

4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.

Hansı cümlələrin tərkibində qrammatik mənası müxtəlif cür düşünülə bilən söz var? (Durğu işarələri buraxılıb.)

1. Nə maraqlıdır
2. Nə yaxşı insandır
3. Ancaq sən bu suala cavab vermədin
4. Elə oturmuşdu ki narahat olmağa başladıq
5. Bizdən sonra danışar
6. Bu hadisə yaydan əvvəl baş vermişdi

Bu tapşırığa abituriyentlərin yalnız 8,87%-i doğru cavab vermiş, 9,66%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Birinci cümlədə "nə" sözü iki cür düşünülə bilər; bir halda sual əvəzliyi olub, cavab tələb edir: – Nə maraqlıdır? – Kitab. İkinci halda qüvvətləndirici ədat kimi fikrin təsir gücünü artırmağa xidmət edir və cavab tələb eləmir. Deməli, birinci cümlədəki "nə" sözü qoyulmuş suala cavab kimi götürülməlidir. İkinci cümlədə "nə" sözü ədatdır; əvvəla, bu söz mübtəda, o cümlədən sual əvəzliyi ola bilməz, çünki xəbər funksiyasında olan insan anlayışı "nə?" sualı ilə əlaqələnə bilməz (*kim*? sual əvəzliyi düz olardı.). Deməli, ikinci nümunə tapşırığın doğru cavabı deyil. Üçüncü cümlədə "ancaq" sözü həm qüvvətləndirici ədat, həm də qarşılaşdırma bağlayıcısı kimi düşünülə bilər. Birinci halda həmin söz "yalnız" ədatı ilə, ikinci halda "amma, lakin" bağlayıcıları ilə əvəzlənə bilir. Deməli, üçüncü cümlə tapşırığın doğru cavabıdır. Dördüncü cümlədəki "elə" sözü də iki cür təhlil edilə bilər; birinci halda işarə əvəzliyi kimi həm "necə?" sualını tələb edir, həm də qəlib söz funksiyasını yerinə yetirir. Digər tərəfdən, həmin söz qüvvətləndirici ədat kimi təhlil edilə bilir və onu cümlədən çıxardıqda məzmun dəyişməz, sadəcə, təsir gücü azalar: *Oturmuşdu ki, narahat olmağa başladıq*. Deməli, dördüncü cümlə də tapşırığın şərtinə cavab verir. Beşinci cümlədəki "sonra" sözünü də iki cür təhlil etmək olar; birinci halda zaman zərfi olaraq, "Bizim haqqımızda nə zaman danışar?" sualı verilərək "sonra" zərfi (zərflik vəzifəsində) çıxış edər. İkinci halda "Nə zaman danışar?" sualına "bizdən sonra" cavabı gəlir və "sonra" sözü zaman qoşması kimi çıxış edir. Deməli, bu cümlə də qoyulan şərtə cavab kimi götürülə bilir. Nəhayət, altıncı cümlədə "əvvəl" sözü işlənmişdir ki, bu söz yerinə görə zərf və ya zaman qoşması ola bilir. Verilən cümlədə isə bu söz qoşmadır, onu zərf kimi təhlil etmək olmaz, ona görə ki buradakı "əvvəl" sözünü çıxışlıq halda olan "yay" sözündən ayırmaq, deməli, müstəqil cümlə üzvü — zərflik kimi təhlil etmək mümkün deyil. Ona görə də altıncı cümlə tapşırığın doğru cavabı ola bilməz.

Doğru cavab: 1, 3, 4, 5

Qəbul imtahanının birinci cəhdində abituriyentlərin lazımınca cavablandıra bilmədikləri test tapşırıqlarından biri cümlənin sintaktik baxımdan təhlili ilə bağlıdır. Həmin test tapşırığı belədir:

25 may tarixli imtahan, A variantı, 5 saylı test tapşırığı

5-ci sinif

4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.

8-ci sinif

4.1.2. Söz və söz birləşmələrinin sintaktik vəzifəsini müəyyən edir.

Azərbaycanın hərbi sahədə qazandığı qələbələr, Şuşanın düşmən işğalından xilas edilməsi müharibənin taleyində həlledici rol oynamışdır cümləsi ilə bağlı doğru fikri müəyyən edin.

A) "Ermənistanın öz məğlubiyyətini etiraf etməsi və prosesin kapitulyasiya ilə nəticələnməsi tarixi zəfərin nümayiş etdirilməsinə səbəb oldu" cümləsinin sintaktik təhlili ilə eynidir.

B) Xüsusi isimlərin hər ikisi ismi birləşmənin asılı tərəfidir.

C) Bir qrammatik əsasdan ibarətdir.

D) Xəbəri məlum növdə olan feillə ifadə olunmuş, köməkçi sözlə (hissəciklə) işlənmişdir.

E) Altından xətt çəkilmiş söz "*qismət"* sözü ilə əvəz edilsə, leksik norma pozulmaz.

7 – 11-ci sinif dərsliklərinin materiallarına əsaslanan bu test tapşırığına abituriyentlərin 24,57%-i doğru cavab vermiş, 22,42%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

A bəndindəki fikir səhvdir, belə ki, sualdakı cümlədə cümlə üzvlərinin ardıcıllığı belədir: *Azərbaycanın hərbi sahədə qazandığı* – təyin, *qələbələr* – mübtəda, *Şuşanın düşmən işğalından xilas edilməsi* – həmcins mübtəda, *müharibənin taleyində* – tamamlıq, *həlledici* – təyin, *rol oynamışdır* – xəbər. Tapşırığın birinci bəndində verilmiş cümlənin sxemi belədir: *Ermənistanın öz məğlubiyyətini etiraf etməsi* (mübtəda) — *prosesin kapitulyasiya ilə nəticələnməsi* (həmcins mübtəda) — *tarixi* (təyin) — *zəfərin nümayiş etdirilməsinə* (tamamlıq) — *səbəb oldu* (xəbər). B bəndindəki fikir səhvdir; "Azərbaycan" xüsusi ismi ismi birləşmənin deyil, "Azərbaycanın hərbi sahədə qazandığı" feili birləşməsinin asılı tərəfidir, "Şuşanın" xüsusi ismi isə "Şuşanın düşmən işğalından xilas edilməsi" feili birləşməsinin asılı tərəfidir. C bəndindəki fikir düzgündür; burada bir xəbər iki həmcins mübtəda ilə əlaqələndiyindən cümlədə bir qrammatik əsas vardır. D bəndindəki fikir səhvdir; cümlənin xəbəri (rol oynamışdır) frazeoloji birləşmə ilə ifadə olunmuşdur, növ şəkilçisi yoxdur — məlum növdədir, lakin burada "idi" hissəciyi yoxdur, *-dır* şəxs şəkilçisidir. E bəndindəki fikir səhvdir; "qismət" sözü insana aiddir, "tale" sözü isə ümumiişləkdir. Bu cümlədə "tale" sözünün yerinə "qismət" sözü işlədilə bilməz.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin düzgün cavablandırmada çətinlik çəkdikləri mövzulardan biri sözlərin düzgün yazılışı – orfoqrafiyadır. Yazının müasir dövrümüzdə əhəmiyyətinin böyük olduğunu nəzərə alaraq, insanlarımızın, o cümlədən abituriyentlərin yazı mədəniyyətinə yiyələnməsinə diqqətin artırılması mühüm məsələdir.

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, 24 saylı test tapşırığı

5-ci sinif

4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.

Orfoqrafik cəhətdən məntiqi ardıcıllığı tamamlayan sözləri müəyyən edin.

qubar, tövşümək, reportyor, ...

1. lütüfkarlıq
2. çiskin
3. işkəncə
4. kinomatoqrafiya
5. diqqətəlayiq
6. şokolad

Bu tapşırığa abituriyentlərin yalnız 10,48%-i doğru cavab vermiş, 13,30%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Belə tapşırıqlar bir-birindən fərqli üç formada olur: sualda verilən sözlərin hamısı düzgün yazıldığı üçün cavabda da düzgün yazılmış sözlərin müəyyənləşdirilməsi lazım gəlir. Sualda verilən sözlərin hamısı səhv yazılmışdırsa, cavabda da səhv yazılmış sözlərin müəyyənləşdirilməsi vacibdir. Nəhayət, sualdakı sözlər *düzgün, səhv, düzgün* şəklində sıralanmışdırsa, cavabda səhv yazılmış söz müəyyən edilməli, yaxud əksinə sıralanma olmalıdır. Yuxarıdakı tapşırıq əsasında düzgün yazılmış sözlər müəyyənləşdirilməlidir ki, bunlar "çiskin, "diqqətəlayiq", "şokolad" sözləridir. Birinci sözün düzgün yazılış forması "lütfkarlıq"dır. Düzəltmə olan bu sözün kökü "lütf"dür. Üçüncü söz "işgəncə" formasındadır. Dördüncü söz isə "kinematoqrafiya" kimi yazılır. Əslində, bu sözün əsasında dilimizdə olan "kino" durmalıdır, lakin əslən yunan dilindən olan bu komponentdə "o" yox, "e" yazılır. Digər dillərdə, o cümlədən fransız, rus və s. dillərdə də söz "kine" şəklindədir. Ona görə də Azərbaycan dilində bu forma qəbul edilmişdir.

Doğru cavab: 2, 5, 6

Sintaktik təhlil sintaksis bəhsinin yekunu deməkdir; bu tip tapşırıqları düzgün cavablandırmaq üçün sintaksisdə tədris edilən bütün mövzuları öyrənmək lazımdır.

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, 26 saylı test tapşırığı

8-ci sinif

4.1.2. Söz və söz birləşmələrinin sintaktik vəzifəsini müəyyən edir.

9-cu sinif

4.1.1. Mürəkkəb cümlənin növlərini fərqləndirir.

Nümunəyə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Dəyirmanın çarxı üzərinə tökülən su aramsız şırıldayır, tumurcuqdan təzə çıxmış söyüd yarpaqları pıçıldaşırdı.

Doğrudur	***Yanlışdır***
1. Komponentləri arasında tabesizlik əlaqəsi olan mürəkkəb cümlədir. 2. Mübtədaların ifadə vasitələri fərqli, xəbərlərin ifadə vasitələri eynidir. 3. Təsriflənən feillər indiki zamandadır, təsriflənməyən feillərin hər ikisi indiki zaman anlayışı bildirir.	4. Bərabərhüquqlu cümlə üzvləri işlənmişdir. 5. Təyinlər feili sifət tərkibi ilə ifadə olunmuşdur. 6. Cümlənin ikinci komponentinin baş üzvləri arasında kəmiyyətə görə uzlaşma pozulmuşdur.

7-ci və 8-ci sinif dərslikləri materiallarına əsaslanan bu test tapşırığına abituriyentlərin 15,40%-i doğru cavab vermiş , 18,91%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın birinci bəndində iki qrammatik əsası, yəni hər birinin müvafiq mübtəda və xəbəri olan iki cümlə vardır. Birinci cümlə: *Dəyirmanın çarxı üzərinə tökülən su aramsız şırıldayır,* ikinci cümlə: *Tumurcuqdan təzə çıxmış söyüd yarpaqları pıçıldaşırdı.* Birinci cümlənin mübtədası "su" ismi, xəbəri "şırıldayır" feilidir. İkinci cümlənin mübtədası "söyüd yarpaqları" ismi birləşməsi, xəbəri "pıçıldaşırdı" feilidir. Bu cümlələr bərabərhüquqlu olduğundan onların arasında tabesizlik əlaqəsi vardır və ona görə də tabesiz mürəkkəb cümlədir. Deməli, birinci fikir düzgündür. Yuxarıdakı açıqlamadan göründüyü kimi, ikinci fikir də düzgündür; belə ki, hər iki cümlənin xəbəri feil, yəni eyni nitq hissəsi (şırıldayır, pıçıldayır), mübtədaların ifadə vasitələri fərqlidir, daha doğrusu, birinci cümlənin mübtədası isim (su), ikinci cümlənin mübtədası ismi birləşmədir ("söyüd yarpaqları"). Üçüncü fikir səhvdir; belə ki, bu mürəkkəb cümlədə dörd feil vardır: onlardan ikisi təsriflənən olub indiki zamandadır ("şırıldayır", "pıçıldayırdı"). Buradakı ikinci feildə *-ır* indiki zaman şəkilçisi, *-dı* "idi" köməkçi sözünün (hissəciyinin) şəkilçiləşmiş formasıdır. Cümlədə feilin iki təsriflənməyən forması vardır: birinci komponentdə "tökülən" sözü indiki zaman anlayışlı, ikimci komponentdə "çıxmış" sözü keçmiş zaman məzmunlu feili sifətlərdir. Dördüncü fikir səhvdir, çünki konstruksiya tabesiz mürəkkəb cümlədir; birinci komponentdə bir-biri ilə tabelilik əlaqəsində olan dörd cümlə üzvü var: 1. mübtəda — su, 2. xəbər — şırıldayır, 3. mübtədanın təyini —dəyirmanın çarxı üzərinə tökülən, 4. tərzi-hərəkət zərfliyi — aramsız. İkinci komponentdə isə bir-biri ilə tabelilik əlaqəsində olan üç cümlə üzvü var: 1. mübtəda — söyüd yarpaqları, 2. xəbər — pıçıldaşırdı, 3. mübtədanın təyini — tumurcuqdan təzə çıxmış. Deməli, komponentlərin heç birində həmcins üzv yoxdur. Beşinci fikir düzgündür; birinci komponentdə mübtədanın təyini (*Dəyirmanın çarxı üzərinə tökülən),* ikinci komponentdə də mübtədanın təyini *(tumurcuqdan təzə çıxmış)* feili sifət tərkibi, yəni əsas tərəfi feili sifətlə ifadə olunan feili birləşmədir. Altıncı fikir düzgündür; belə ki, ikinci komponentin mübtədası ismi birləşmə ilə ifadə olunmuş və cəmdədir (söyüd yarpaqları), xəbər isə təkdədir (pıçıldaşırdı). Deməli, xəbər mübtəda ilə kəmiyyətə görə uzlaşmamışdır, lakin bu, ədəbi dilin qrammatik normasının gözlənilməsi kimi qiymətləndirilir; belə ki, üçüncü şəxs cəmdə olan mübtəda cansız varlıqları bildirərsə, xəbər təkdə olmalıdır.

Doğru cavab: 1, 2, 5, 6

Yazı mədəniyyətinin mühüm tərkib hissələrindən biri durğu işarələrindən düzgün istifadə edə bilməkdir. Durğu işarələri, sadəcə, mənasız işarə deyil, fikrin dəqiq anlaşılmasında əhəmiyyətli rol oynayan vasitədir. Durğu işarələrindən düzgün istifadə edilməsi yazılı nitqin anlaşıqlı olmasında böyük rol oynayır.

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, 22 saylı test tapşırığı

5-ci sinif

4.1.3. Cümlənin sonunda və dialoqlarda durğu işarələrindən məqsədyönlü istifadə edir.

Dialoqdan verilən nümunədə buraxılmış durğu işarələrini müəyyən edin.

Qardaş dedi kəndə hay salmışam ki Saday Quliyev gəlib onu qarşılamalıyıq.

A) 1 tire, 4 vergül B) 3 tire, 4 vergül C) 2 tire, 4 vergül

D) 3 tire, 3 vergül E) 2 tire, 2 vergül

Tapşırığa abituriyentlərin 22,70%-i doğru cavab vermiş, 8,37%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün cümlənin dialoqdan götürüldüyünü bilmək lazımdır. Bu isə o deməkdir ki, cümlənin əvvəlində tire işarəsi olmalıdır. Verilən nümunə vasitəsiz nitqə aiddir və – V, – m, – v. sxemində qurulmuşdur. Bu konstruksiyada "*dedi*" müəllif sözü, digər hissələr isə vasitəsiz nitqin özüdür: *Qardaş, kəndə hay salmışam ki, Saday Quliyev gəlib, onu qarşılamalıyıq.* Bu isə göstərir ki, vasitəsiz nitq müəllif sözü ilə iki hissəyə parçalanmışdır. Vasitəsiz nitqin arasına girmiş müəllif sözündən əvvəl və sonra vergül və tire işarəsi qoyulmalıdır. Bununla yanaşı, vasitəsiz nitq tabeli mürəkkəb cümlə olduğundan "ki" bağlayıcısından sonra vergül qoyulur. Tabeli mürəkkəb cümlə olan vasitəsiz nitqin budaq cümləsi də tabesiz mürəkkəb cümlədən ibarət olduğu üçün onun da komponentləri arasında vergül işarəsi qoyulur. Ümumi mənzərə belədir: *– Qardaş, – dedi, – kəndə hay salmışam ki, Saday Quliyev gəlib, onu qarşılamalıyıq.*

Doğru cavab: B

İmtahanlarda mətn əsasında üç sualın cavablandırılması da tələb olunur. Burada abituriyentlərin daha çox məntiqi düşüncəsi, faktları əlaqələndirmə bacarığı və bunları dil materialı ilə ifadə edə bilmə imkanları yoxlanılır. Təhlillər göstərir ki, əksərən abituriyentlər lazımi nəticəyə nail olurlar, lakin bəzi məqamlarda zəif göstərici ilə də qarşılaşmaq olur.

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, mətnə aid 28 – 30 saylı tapşırıqlar

"Voyniç" əlyazması

Elmə məlum olmayan əlifba ilə yazılmış 240 səhifədən ibarət "Voyniç" əlyazmasının orijinalının 270 səhifədən ibarət olduğu güman edilir. Alimlərin fikrincə, bu sirli kitab anatomiya, təbabət və astrologiyaya aiddir.

Bu müəmma dolu əlyazma 1912-ci ildə Voyniç adlı tədqiqatçı tərəfindən aşkar edilmiş və Amerikaya gətirilmişdir. Kitabın hansı dildə yazıldığı elmə məlum deyil, içində qəribə və maraqlı bitki rəsmləri, ulduz xəritələri və insan şəkilləri vardır.

İllərdir dilçilər, elm adamları və bir çox həvəskarlar bu əlyazmanı araşdırırlar. Karbon testi üsulu ilə əlyazmanın XV əsrə aid olduğu ortaya çıxmışdır. Çox güman ki, kitab intibah dövründə İtaliyada istifadə olunan mürəkkəb vasitəsilə yazılmış, bir çox tibbi və farmakoloji məlumatları özündə ehtiva etmişdir.

Kitabla bağlı başqa fərziyyə də mövcuddur. KİV-in qənaətincə, ən məşhur mülahizə onun yadplanetlilər tərəfindən yazılmasıdır. Bir qrup alim isə bu fikri inkar edərək iddia edir ki, əlyazmada tez-tez rast gəlinən, təkrarlanan sözlər və cızma-qaralar, əslində, sonsuzluq anlamını ifadə edir. Yəni əgər bu yazının sirri tapılsa, ölümsüzlük iksirini hazırlamaq mümkün olacaqdır.

Beləliklə, kitabın şifri açılmadığına görə o hələ də öz sirlərini qorumaqdadır.

28. Mətnə əsasən cədvəli doldurun.

Fakt	***Ehtimal***
1.	1.
2.	2.

Mümkün olan doğru cavablar:

Fakt	*Ehtimal*
1912-ci ildə Voyniç adlı tədqiqatçı bir əlyazma aşkar etmiş, sonralar onu Amerikaya gətirmişdir; *Əlyazmanın XV əsrə aid olduğu məlumdur.*	*İntibah dövründə İtaliyada istifadə olunan mürəkkəb vasitəsilə yazılmışdır;* *Yadplanetlilər tərəfindən yazılmışdır;* *Əlyazmanın sirri tapılsa, ölümsüzlük iksiri hazırlana biləcək.*

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Cədvəlin hər iki xanası doğru yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***.
$\frac{1}{2}$	B. Ehtimal olunan doğru cavablara uyğun 3 doğru fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***; C. Ehtimal olunan doğru cavablara uyğun 3 doğru fikir yazılsa da, digər fikir ***yanlış*** yazılır; D. Cədvəlin fakt xanasında 2 doğru fikir yazılır, ehtimal xanası ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***; E. Cədvəlin ehtimal xanasında 2 doğru fikir yazılır, fakt xanası ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***; F. Cədvəlin fakt xanasında 2 doğru fikir, ehtimal xanasında 1 doğru fikir yazılır, digər ehtimal ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; G. Cədvəlin ehtimal xanasında 2 doğru fikir, fakt xanasında 1 doğru fikir yazılır, digər fakt ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; H. Ehtimal olunan doğru cavablara uyğun 1 doğru fikir cədvəlin fakt hissəsinə, 1 doğru fikir cədvəlin ehtimal hissəsinə yazılır, yanlış fikir ***yazılmır*** və ya 1 və ya 2 ***yanlış*** fikir yazılır.
0	I. Yalnız 1 doğru fikir yazılır, digər fikirlər ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***; J. Cədvəlin hər iki xanası ***yanlış*** yazılır; K. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 6-cı sinif səviyyəsində *2.2.1. (Mətndəki əsas fikri nəzərə çarpdırmaq məqsədilə mühüm məqamları vurğulayır)* altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırığın tələbinə əsasən mətndəki faktlar və ehtimallar seçilib cədvəlin müvafiq sütununda yazılmalıdır. Fakt həqiqətən olmuş hadisə, əhvalat, qəziyyə deməkdir. Ehtimal isə hadisənin baş verməsi deyil, ola bilməsi, baş verə bilməsi, mümkünlüyü deməkdir. Mətndə "Voyniç" əlifbası ilə bağlı həm baş verdiyi şübhə doğurmayan hadisələr (faktlar), həm də baş verməsi güman, təxmin edilən hadisələr (ehtimallar) verilib. Bunları düzgün müəyyən edib yazmaq həm anlayışların mahiyyətinə bələd olmağı, həm də məntiqi bacarıqlara malik olmağı şərtləndirir.

Abituriyentlərin 38,00%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 24,81%-i $\frac{2}{3}$ balla, 1,60%-i $\frac{1}{3}$ balla qiymətləndirilmiş, 3,76%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

29. Tünd-qara hərflərlə verilmiş abzaslar əsasında (eyni abzas daxilində və ya abzaslararası) bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən sözləri müəyyən edib yazın.

1. ——————— ↔ ———————
2. ——————— ↔ ———————
3. ——————— ↔ ———————

Mümkün doğru cavablar: 1. Rəsm ↔ şəkil
2. Mülahizə ↔ fikir
3. Tapmaq ↔ aşkar etmək

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən hər 3 cütlük doğru müəyyən edilib yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***;
$\frac{2}{3}$	B. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən hər 3 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, cütlüklərdən hər hansı biri üçün ***1 yanlış*** fikir də yazılır; C. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***; D. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru yazılsa da, digər cütlük ***yanlış*** yazılır.

Bal şkalası	Meyarlar
$\frac{1}{3}$	E. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən hər 3 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, cütlüklərdən hər hansı ikisi üçün ***1 yanlış*** fikir də yazılır; F. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, cütlüklərdən hər hansı biri üçün ***1 yanlış*** fikir də yazılır, digər cütlük ***yazılmır***; G. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, cütlüklərdən hər hansı biri üçün ***2 və ya daha çox yanlış*** fikir yazılır, digər cütlük ***yazılmır***; H. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, cütlüklərdən hər hansı biri üçün ***1 yanlış*** fikir yazılır, digər cütlük isə ***yanlış*** yazılır; I. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 1 cütlük doğru müəyyən edilib yazılır, qarşılıq təşkil edən 1 cütlük ***yanlış*** yazılmaqla yanaşı, digəri ***yazılmır***; J. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən yalnız 1 cütlük doğru müəyyən edilib yazılır, digər cütlüklər ***yazılmır***; K. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 1 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, digər 2 cütlük ***yanlış*** yazılır.
0	L. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 2 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, doğru yazılmış cütlüklərin hər birinə ***1 və ya daha çox yanlış*** fikir yazılır, digər cütlük ***yazılmır***; M. Bir-biri ilə qarşılıq təşkil edən 1 cütlük doğru müəyyən edilib yazılmaqla yanaşı, həmin cütlüyə ***1 və ya daha çox yanlış*** fikir yazılır, digər cütlüklər ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; N. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 8-ci sinif səviyyəsində *2.1.1. (Tanış olmadığı söz və ifadələrin mənasını müvafiq qarşılığını tapmaqla şərh edir)* altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırığın tələbinə əsasən iki abzasda bir-birinin qarşılığı olan sözlər seçilib yazılmalıdır. Bu abzaslarda bir-birinin qarşılığı olan bir çox sözlər var. Belə sözlərin müəyyən olunması dilin leksik tərkibinə dərindən bələd olmağı tələb edir.

Abituriyentlərin 34,27%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş, onların işi 1 balla, 24,86%-i $\frac{2}{3}$ balla, 16,37%-i $\frac{1}{2}$ balla, 13,03%-i $\frac{1}{3}$ balla qiymətləndirilmiş, 11,47%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

30. Mətnin məzmununu və üslubunu nəzərə almaqla cümlələrlə bağlı uyğun bəndləri qeyd edin (✓) və seçimlərinizi əsaslandırın.

1. *"Voyniç" əlyazmasını araşdıran alimlərin kitabla bağlı yekdil fikirdə olmadığını mətbuat da xəbər verir.*	
Məzmun cəhətdən uyğundur. ☐ Məzmun cəhətdən uyğun deyil. ☐	Üslubi cəhətdən uyğundur. ☐ Üslubi cəhətdən uyğun deyil. ☐
Əsaslandırma	***Əsaslandırma***
2. *Əlyazma dövrümüzə tam və bütöv şəkildə gəlib çatsa da, onun sirri hələ də açılmamış qalır.*	
Məzmun cəhətdən uyğundur. ☐ Məzmun cəhətdən uyğun deyil. ☐	Üslubi cəhətdən uyğundur. ☐ Üslubi cəhətdən uyğun deyil. ☐
Əsaslandırma	***Əsaslandırma***

Mümkün olan doğru cavalar:

1. "Voyniç" əlyazmasını araşdıran alimlərin kitabla bağlı yekdil fikirdə olmadığını mətbuat da xəbər verir.	
Məzmun cəhətdən uyğundur. ✓	Üslubi cəhətdən uyğundur. ✓
Əsaslandırma	***Əsaslandırma***
Alimlərin bəziləri kitabın yadplanetlilər tərəfindən yazıldığını güman etdiyi halda, digər qrupu isə bu fikri təkzib edir və iddia edir ki, kitabda ölümsüzlüyün sirri yazılıb. Yəni alimlər bu mövzuda eyni fikirdə deyillər.	*Həm mətn, həm də verilmiş nümunə publisistik üslubdadır;* *Həm mətn, həm də verilmiş nümunə aydın, anlaşıqlı nitq formasıdır;* *Həm mətn, həm verilmiş nümunə xalq dilinə yaxındır.*

2. Əlyazma dövrümüzə tam və bütöv şəkildə gəlib çatsa da, onun sirri hələ də açılmamış qalır.	
Məzmun cəhətdən uyğun deyil. ✓	Üslubi cəhətdən uyğundur. ✓
Əsaslandırma	***Əsaslandırma***
Mətndən məlum olur ki, kitab dövrümüzə tam şəkildə gəlib çatmamışdır. Belə ki, orijinalının 270 səhifədən ibarət olduğu güman edildiyi halda, günümüzə sadəcə 240 səhifəsi gəlib çatmışdır.	*Həm mətn, həm də verilmiş nümunə publisistik üslubdadır;* *Həm mətn, həm də verilmiş nümunə aydın, anlaşıqlı nitq formasıdır;* *Həm mətn, həm verilmiş nümunə xalq dilinə yaxındır.*

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Hər iki cümlə ilə bağlı mümkün olan doğru cavablara uyğun xana seçilir və əsaslandırılır, ***yanlış*** fikir ***yazılmır***;
$\frac{2}{3}$	B. 3 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, 1 xana ***yanlış*** seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır; C. 3 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, 1 xana doğru seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır; D. 3 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, yanlış fikir ***yazılmır***; E. Cümlələrdən biri ilə bağlı 2 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, digər cümlə ilə bağlı heç bir xana ***seçilmir*** (və ya digər xanalar ***yanlış*** seçilir) və ***əsaslandırılmır***; F. Hər iki cümləyə aid 1 doğru xana seçilir və doğru əsaslandırılır, ***yanlış*** fikir ***yazılmır*** və ya və ya digər xanalar ***yanlış*** seçilir; G. Cümlələrdən biri ilə bağlı 2 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, digər cümlə ilə bağlı 2 xana ***yanlış*** seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır; H. Hər iki cümləyə aid 1 doğru xana seçilir və doğru əsaslandırılır, digər xanalardan 1-i ***yanlış*** əsaslandırılır, 1-i isə ***yazılmır***.
$\frac{1}{3}$	I. Hər iki cümləyə aid 1 doğru xana seçilir və doğru əsaslandırılır, 1 və ya 2 ***yanlış*** xana seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır; J. Yalnız 1 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, ***yanlış*** fikir ***yazılmır*** və ya 1 ***yanlış*** xana da işarələnir; K. 1 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, 1 xana ***yanlış*** seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır, digərləri ***yazılmır***; L. Yalnız xanalar (4 xana) doğru seçilir, heç bir əsaslandırma ***yazılmır***.
0	M. Yalnız 1 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, digər xanalar ***yanlış*** seçilir və ***yanlış*** əsaslandırılır; N. Yalnız 1 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, 2 xana ***yanlış*** seçilir, ***yanlış*** əsaslandırılır, digər xana ***seçilmir*** və ***əsaslandırılmır***; O. Yalnız 1 xana doğru seçilir və doğru əsaslandırılır, digər xanalar doğru seçilir ***yanlış*** əsaslandırılır; P. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 10-cu sinif səviyyəsində *2.1.2. (Söz və ifadələrə əsasən oxuduğu mətnin üslubunu müəyyənləşdirir)* və 11-ci sinif səviyyəsində *2.2.3. (Mətni məzmununa əlavələr etməklə genişləndirir)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırığın tələbinə əsasən verilmiş cümlələr həm üslubi, həm də məzmun cəhətdən mətnə uyğunlaşdırılmalıdır. Cümlələrin hər ikisi mətnin üslubuna uyğun olsa da, ikinci cümlə məzmun cəhətdən mətnə uyğun deyil. Bu tapşırığı cavablandırmaq üçün həm üslubiyyat haqqında bilik və səriştələrə, həm də mətnin məzmunu ilə bağlı məntiqi bacarıqlara malik olmaq lazımdır.

Abituriyentlərin 5,57%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş, onların işi 1 balla, 29,67%-i $\frac{2}{3}$ balla, 15,07%-i $\frac{1}{2}$ balla, 39,66%-i $\frac{1}{3}$ balla qiymətləndirilmiş, 10,03%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Təhlillər göstərir ki, abituriyentlərin çoxu müasir elmi bilikləri və bacarıqları mənimsəsələr də, müəyyən mövzuların cavablandırılmasında hələ də çətinlik çəkirlər. Bu baxımdan müvafiq fənn üzrə tədrisin səviyyəsini yüksəltməyə böyük ehtiyac vardır. Dilimizin lüğət tərkibinə bələd olmaq üçün Azərbaycan dilində olan bədii, elmi-kütləvi əsərlər, publisistik məqalələr oxumaq, milli, klassik musiqilərə qulaq asmaq, kinofilmlərə, tamaşalara baxmaq, elmi-kütləvi, sənədli filmləri izləmək vacibdir.

Tədris digər dillərdə aparılan təhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün ***Azərbaycan dili (dövlət dili)*** fənnindən imtahanlarda istifadə edilmiş test tapşırıqları fənn kurikulumuna görə 3 (**"Dinləyib-anlama"**, **"Oxu"** və **"Yazı"**) məzmun xətti üzrə 9-cu sinifdə 3 əsas, 29 altstandartın, 11-ci sinifdə isə 3 əsas, 38 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib. Qeyd etmək lazımdır ki, ümumi (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələrində buraxılış imtahanı verən şagirdlər dövlət dilindən də imtahan veriblər.

9-cu və 11-ci sinif təhsil bazasından buraxılış imtahanlarında şagirdlərin aşağıdakı bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulub:

- Dinlədiyi söz, ifadə, cümlə və mətnin mənasını anladığını nümayiş etdirmək;
- Dinlədiyi fikirlərlə bağlı mühakimələr yürütmək;
- Dinlədiyi fikirlərlə bağlı mühakimələrini əsaslandırmaq;
- Oxuduğu mətndə sözlərin mənasını başa düşüb izah etmək;
- Mətndəki söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənalarını izah etmək;
- Azərbaycan dilində olan mətnlər üzərində işləmək, onların məzmunu haqqında mülahizələrini bildirmək;
- Yazılı nitqində orfoqrafiya, qrammatika və durğu işarəsi qaydalarını tətbiq etmək;
- Öz fikirlərini sərbəst, məntiqli ifadə etmək;
- Fikirlərini ümumiləşdirmək, məntiqi nəticə çıxarmaq;
- Mətni üslubi-struktur xüsusiyyətlərinə görə təhliletmək;
- Üslubi xüsusiyyətləri nəzərə almaqla mətni təkmilləşdirmək.

İmtahanlarda dil qaydaları ilə bağlı məntiqi təfəkkürə əsaslanan, praktiki əhəmiyyətli test tapşırıqları ilə yanaşı, dinləyib-anlamanı yoxlayan dördtapşırıqlı bir mətndən və oxuyub-anlamanı, dilin praktiki tətbiqini yoxlayan bədii və publisistik üslublarda olan səkkiztapşırıqlı iki mətndən istifadə olunub. Bu tapşırıqlarla mətndəki əsas fikri müəyyən etmək, faktları tutuşdurmaqla məntiqi nəticə çıxarmaq, fikri ümumiləşdirmək, mətndə verilən bir neçə məlumatdan yeni informasiya əldə etmək və s. kimi bacarıqlar yoxlanılıb.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında test tapşırıqlarının hər biri məzmun, qabiliyyət göstəricisi və mürəkkəblik dərəcəsi baxımından təhlil edilib. Təhlil göstərib ki, test tapşırıqlarının məzmunu şagirdlərin nəzəri materialı necə mənimsədiyini, söz ehtiyatını, dinləyib-anlama və oxuyub-anlama bacarıqlarını üzə çıxarmağa imkan verib. O da məlum olub ki, şagirdlərin fənn üzrə hazırlıq səviyyəsi ilbəil yüksəlib. Lakin yenə də şagirdlərin müəyyən hissəsi bəzi test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkiblər.

Test tapşırıqlarının təhlilinə əsasən onu da demək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində mətnlərin məzmununun mənimsənilməsi, mətnin tərkib hissələrinin müəyyən edilməsi işi ilə bağlı hələ də bir çox problemlər mövcuddur.

Aşağıda şagirdlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

4 may tarixli imtahan, IX sinif, A variantı, 14 saylı test tapşırığı

6-cı sinif

4.1.3. Əsas nitq hissələri ilə bağlı yazılış və durğu işarələri qaydalarına əməl edir.

Əsas nitq hissəsinə görə ardıcıllığı tamamlayın.

1. mənlik
2. burulğan
3. qazanc
4. vətənpərvərlik
5. ...

A) zarafatcıl

B) insanpərvər

C) gülünc

D) qaçağan

E) bolluq

Morfologiya ilə bağlı bu test tapşırığına şagirdlərin 30,86%-i doğru cavab vermiş, 1,33%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün, ilk növbədə, əsas nitq hissələrinin xüsusiyyətlərini, qəbul etdikləri leksik şəkilçiləri bilmək, sözün başlanğıc formasına görə nitq hissələrini bir-birindən fərqləndirməyi bacarmaq lazımdır.

A bəndindəki "*zarafatcıl"* sözünün kökü "*zarafat"* ismidir, *-cıl* şəkilçisi bu ismi *nə cür? necə?* sualına cavab verən sifətə çevirib, deməli, başlanğıc formasına görə bu söz düzəltmə sifətdir.

B bəndindəki "*insanpərvər"* sözünün kökü "*insan"* isimdir, *-pərvər* leksik şəkilçisi bu ismi *necə? nə cür? hansı?* sualına cavab verən düzəltmə sifətə çevirib.

E bəndindəki "*bolluq"* sözü *nə?* sualına cavab verən mücərrəd mənalı düzəltmə isimdir. Kökü "*bol"* sifəti olan bu sözü *-luq* şəkilçisi düzəltmə ismə çevirib. Deməli, "*bolluq"* sözü başlanğıc formasına görə mücərrəd mənalı düzəltmə isimdir.

C bəndindəki "*gülünc"*, D bəndindəki "*qaçağan"* sözləri də feildən düzələn sifətlərdir, *necə? nə cür? hansı?* suallarına cavab verir.

Beləliklə:

zarafatcıl – sifət

insanpərvər – sifət

gülünc – sifət

qaçağan – sifət

bolluq – isim

Test tapşırığında məntiqə əsaslanaraq, əsas nitq hissələrinə görə, nöqtələrin yerinə uyğun sözü müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin ardıcıllığı belədir:

mənlik – əvəzlikdən düzəlmiş isim

burulğan – feildən düzəlmiş isim

qazanc – feildən düzəlmiş isim

vətənpərvərlik – sifətdən düzəlmiş isim

Göründüyü kimi, sıradakı sözlərin hamısı düzəltmə isimdir. Buna görə də E bəndindəki *bolluq* sözü seçilməlidir.

Doğru cavab: E

4 may tarixli imtahan, IX sinif, A variantı, mətnə aid 25 saylı tapşırıq

8-ci sinif

3.1.3. Mətndəki fikirlərə münasibət bildirir.

Şəki xan sarayı

Şəki xan sarayı XVIII əsrə aid nadir memarlıq abidəsidir. Şəhərin ən yüksək hissəsində yerləşən sarayı Hüseyn xan tikdirmişdir. Sarayı dörd bir tərəfdən qala divarları əhatə edir. Bura uzun müddət xanların yay **iqamətgahı** olmuşdur. Sarayın altı otağı, dörd dəhlizi və iki güzgülü eyvanı var. Binanın inşasında çay daşlarından və çiy kərpicdən istifadə olunmuşdur. Sarayın birinci mərtəbəsi qonaqların qəbulu üçün ayrılmışdır. İkinci mərtəbədə isə xan və onun ailə üzvləri qalırmışlar.

Saraydakı otaqların hər biri məzmunca bir-birindən fərqlənən rəsmlərlə bəzədilmişdir. Xanın otağında döyüş səhnələrini əks etdirən rəsmlər yer alır. İstirahət otağındakı rəsmlər isə, əsasən, ov, şikar məzmunludur. Qadınlara məxsus otaqların divarları gül-çiçəklə, bülbüllərlə, əfsanəvi quş və heyvan şəkilləri ilə bəzədilmişdir. Maraqlıdır ki, sarayın yalnız divarları deyil, tavanı da rəngbərəng naxışlarla örtülüdür. Sarayı bəzəyən rəsmlər müxtəlif rəssamlar tərəfindən çəkilmişdir. Onların adları sarayın bir neçə yerində divarlara həkk olunmuşdur.

Sarayın pəncərə və qapıları "şəbəkə texnikası" adlanan xüsusi üsulla hazırlanıb. Dünyada **analoqu** olmayan şəbəkələr rəngli şüşə və ağac parçalarının birləşdirilməsi ilə qurulmuşdur. Maraqlıdır ki, bu şəbəkələrin hazırlanmasında, ümumiyyətlə, binanın tikintisində yapışqan və mismardan qətiyyən istifadə edilməmişdir.

Şəki xan sarayı orijinal memarlıq üslubu ilə görənləri heyrətləndirir. Şəkidə 1957-ci ildə qonaq olan türk şairi Nazim Hikmət sarayı gəzib göründən sonra demişdir: "Əgər Azərbaycanın başqa qədim tikililəri olmasaydı, bircə Şəki xan sarayını dünyaya göstərmək bəs edərdi".

Azərbaycan memarlığının incisi hesab olunan saray 2019-cu ildə Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmişdir.

Mətnin məzmunundan belə nəticəyə gəlmək olar.

A) Şəki xanları qış fəslində bu sarayda qalırdılar.

B) 300 il əvvəl mismar və yapışqan hələ icad edilməmişdir.

C) Saraydakı divar rəsmlərinin müəllifləri məlumdur.

D) Türk şairi Nazim Hikmət bu saray haqqında şeir yazmışdır.

E) Sarayın memarı Hüseyn xan olub.

Bu test tapşırığına şagirdlərin 36,96%-i doğru cavab vermiş, 0,92%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün mətnin məzmunu əsasında gəlinən nəticəni müəyyən etmək tələb edilir. Mətni oxuyarkən birbaşa verilməyən, ancaq mətndəki məzmun əsasında məlum olan fikirlər mətndən çıxan nəticələrdir. Məlumdur ki, mətndən çıxan əsas nəticə ilə mətndən çıxan hər hansı bir nəticə fərqli anlayışlardır. Mətndən çıxan əsas nəticə mətnin müəllifinin oxucuya çatdırmaq istədiyi əsas fikirdir. Mətndən çıxan nəticələr dedikdə isə mətndən çıxan yardımçı fikirlər nəzərdə tutulur.

Test tapşırığının A bəndində yazılıb: *Şəki xanları qış fəslində bu sarayda qalırdılar.* Mətndə isə göstərilir ki, bura uzun müddət xanların yay iqamətgahı olub. Buna görə də bu bənddəki fikir səhvdir.

B bəndində göstərilib: *300 il əvvəl mismar və yapışqan icad edilməmişdir.* Mətnin məzmunundan aydın olur ki, binanın tikintisində, şəbəkələrin hazırlanmasında o zamanın mahir ustaları xüsusi texnikadan, üsullardan istifadə ediblər. Binanın tikintisində yapışqan və mismardan istifadə edilməyib. Lakin bu fakt həmin dövrdə, yəni 300 il əvvəl mismar və yapışqanın icad edilmədiyi nəticəsinə gəlməyə əsas vermir. Bu yalnız ehtimal olaraq düşünülə bilər, qəti bir nəticə kimi ortaya çıxa bilməz. Deməli, B bəndindəki fikir də mətnə uyğun deyil.

D bəndində yazılıb: *Türk şairi Nazim Hikmət bu saray haqqında şeir yazıb.* Mətndə isə yazılıb ki, türk şairi Nazim Hikmət deyib: "Əgər" Azərbaycanın başqa qədim tikililəri olmasaydı, bircə Şəki xan sarayını dünyaya göstərmək bəs edərdi". Bu fikir onun saray haqqında hər hansı şeir yazması haqqında qənaətə gəlməyə əsas vermir. Deməli, D bəndindəki fikir də mətnə uyğun deyil.

E bəndində yazılıb: *Sarayın memarı Hüseyn xan olub.* Tarixdən və mətnin məzmunundan aydındır ki, Hüseyn xan XVIII əsr Şəki xanı olub və o bu sarayı tikdirib. Sarayı tikdirənlə tikən eyni deyil. Deməli, Hüseyn xan sarayın memarı, yəni onu tikən hesab edilə bilməz.

C bəndində yazılıb: *Saraydakı rəsmlərin müəllifi bəllidir*. Mətndə yazılıb: *Sarayı bəzəyən rəsmlər müxtəlif rəssamlar tərəfindən çəkilmişdir. Onların adları sarayın bir neçə yerində divarlara həkk olunmuşdur*. Deməli, bu fikirlərə əsasən rəsmlərin müəlliflərinin bəlli olduğu qənaətinə gəlmək olar.

Doğru cavab: C

4 may tarixli imtahan, IX sinif, A variantı, 29 saylı mətn tapşırığı

8-ci sinif

3.1.3. Mətndəki fikirlərə münasibət bildirir.

Mətndə hansı suala cavab ***yoxdur***?

A) Sarayın divarlarında nə təsvir olunmuşdur?

B) Binanın tikintisində hansı materialdan istifadə olunmuşdur?

C) Sarayın memarı kim olmuşdur?

D) Saray neçə mərtəbədən ibarətdir?

E) Abidə hansı dövrə aiddir?

Bu tapşırığa şagirdlərin 34,98%-i doğru cavab vermiş, 0,81%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün mətndə verilmiş fikirlər əsasında tapşırıqdakı sualların cavabını müəyyən etmək lazımdır.

A bəndində verilir: *Sarayın divarlarında nə təsvir olunmuşdur?* Mətndə yazılanlara görə, xanın otağında döyüş səhnələri, istirahət otağında ov, şikar, qadınlara məxsus otaqların divarında gül-çiçək, əfsanəvi quş və heyvan şəkilləri çəkilib.

B bəndində verilir: *Binanın tikintisində hansı materialdan istifadə olunmuşdur?* Mətnə görə, binanın inşasında çay daşlarından və çiy kərpicdən istifadə edilib.

D bəndində soruşulur: *Saray neçə mərtəbədən ibarətdir?* Mətndə belə bir fikir var: *Sarayın birinci mərtəbəsi qonaqların qəbulu üçün ayrılmışdır. İkinci mərtəbədə isə xan və onun ailə üzvləri qalarmışlar.*

E bəndində soruşulur: *Abidə hansı dövrə aiddir?* Mətnin birinci cümləsi belədir: *Şəki xan sarayı XVIII əsrə aid memarlıq abidəsidir.* Deməli, yalnız C bəndindəki sualın cavabı mətndə yoxdur.

C bəndindəki sual belədir: *Sarayın memarı kim olmuşdur?* Mətndə bu sualın cavabı yoxdur.

Doğru cavab: C

4 may tarixli imtahan, XI sinif, A variantı, 9 saylı test tapşırığı

5-ci sinif

4.1.3. Sait və samitlərin, mürəkkəb sözlərin yazılış qaydalarına, cümlənin sonunda və dialoqlarda durğu işarələri qaydalarına əməl edir.

Hansı sözdə nöqtələrin yerinə *"ə"* hərfi yazılmalıdır?

A) təv...zökar B) ş...hzadə C) xəc...lət

D) həş...rat E) fəd...kar

Fonetika bölməsinə aid faktoloji material əsasında tərtib olunmuş bu test tapşırığına şagirdlərin yalnız 21,09 %-i doğru cavab vermiş, 0,46%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün, ilk növbədə, Azərbaycan dilinin orfoqrafiya normalarına bələd olmaq lazımdır.

A bəndində "*təv...zökar"*, C bəndində "*xəc...lət"* sözlərində nöqtələrin yerinə "a " hərfi yazılmalıdır. B bəndində "*ş...hzadə"*, E bəndində "*fəd...kar"* sözlərinin düzgün yazılışının müəyyən edilməsi üçün orfoqrafik norma ilə yanaşı, sözün kökünü şəkilçidən düzgün ayıra bilmək də kömək edər. "*Şahzadə"* sözünün kökünün "*şah"*, "*fədakar"* sözünün kökünün "*fəda"*, "*təvazökar"* sözünün kökünün "*təvazö"* olduğunu və nöqtələrin yerinə "ə" hərfinin yox, "a" hərfinin uyğun gəldiyini aydın görmək olar.

Doğru cavab: D

4 may tarixli imtahan, XI sinif, A variantı, 10 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

3.1.2. Məqsəd və intonasiyaya görə cümlələri düzgün oxuyur.

Sadə cümləni müəyyən edin.

A) Futbol oynamağa getsək, səni də çağırarıq.

B) Gün çıxmışdı, hava isə hələ də soyuq idi.

C) Onun atası həkim idi, anası isə mühəndis olub.

D) Uzaqdan tanıdım: gələn Polad idi.

E) Nənəm hər il səməni cücərdir, hamımıza pay verir.

Faktoloji material əsasında tərtib olunmuş bu tapşırığa şagirdlərin yalnız 39,57%-i doğru cavab vermiş, 1,31%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Bu tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün ümumiləşdirmə və məntiqi nəticəyə əsaslanmaq daha vacibdir.

Tapşırıqdakı cümlələrin hamısı zahirən bir-birinə oxşayır və bu oxşarlıq, əsasən, çətinlik törədir. Bu test tapşırığının düzgün cavabını müəyyən etmək üçün sadə cümlə, tabeli mürəkkəb cümlə, tabesiz mürəkkəb cümlə ilə bağlı biliklər yada salınmalı və düzgün cavab tapılmalıdır. Əvvəla, məlumdur ki:

1. Sadə cümlənin bir qrammatik əsası olur. (Mübtəda və xəbər qrammatik əsas hesab edilir.)
2. Mürəkkəb cümlə iki və daha artıq sadə cümlənin birləşməsindən əmələ gəlir, deməli, iki və daha çox qrammatik əsası olur.
3. Tabesiz mürəkkəb cümlələr bərabərhüquqlu sadə cümlələrin birləşməsindən yaranır.
4. Tabeli mürəkkəb cümlələrin tərkibindəki sadə cümlələrin biri baş (əsas), digəri budaq (asılı) cümlə olur. Budaq cümlə baş cümlədən asılı olur.
5. Sadə cümlələri bağlayan vasitələr də fərqlidir.

Tapşırıqda verilmiş cümlələrə diqqət yetirək.

A bəndindəki *Futbol oynamağa getsək, səni də çağırarıq* cümləsində budaq cümlə baş cümləyə "sa" şərt şəkilçisi ilə bağlanıb, tabeli mürəkkəb cümlədir. Əvvəl asılı (budaq), sonra əsas (baş) cümlə işlənib:

B bəndindəki *Gün çıxmışdı, hava isə hələ də soyuq idi* cümləsi iki müstəqil, bərabərhüquqlu cümlədən ibarətdir, tabesiz mürəkkəb cümlədir:

C bəndindəki *Onun atası həkim idi, anası isə mühəndis olub* cümləsi də iki bərabərhüquqlu, müstəqil cümlədən ibarətdir, deməli, tabesiz mürəkkəb cümlədir.

D bəndindəki *Uzaqdan tanıdım: gələn Polad idi* nümunəsində ikinci cümlə birinci cümləni aydınlaşdırır. Hər iki cümlənin qrammatik əsası var. Birinci cümlədə mübtəda buraxılsa da, xəbərin köməyi ilə həmin mübtədanı bərpa etmək mümkündür. (Mən uzaqdan tanıdım.) (Gələn Polad idi.) Deməli, bu cümlə də tabesiz mürəkkəb cümlədir.

E bəndindəki *Nənəm hər il səməni cücərdir, hamımıza pay verir* – həmcins xəbərli sadə cümlədir, yəni iki xəbər (cücərdir, pay verir) bir mübtədaya (nənəm) aiddir. Bu bənd test tapşırığının doğru cavabıdır.

Doğru cavab: E

Tapşırıqların yerinə yetirilməsi üçün dərsliklərdəki materialları öyrənməklə yanaşı, mənimsənilən biliklərin sistemləşdirilməsi, ümumiləşdirmələr aparılması lazımdır. Öyrənilmiş mövzulara diqqətli yanaşmaq, təhlil aparmaq, düzgün nəticə çıxarmaq çox vacibdir. Mətn tapşırıqlarını cavablandırmaq üçün nəzəri bilikləri mənimsəmək yetərli deyil. Bədii və publisistik üslublarda yazılmış əsərləri, məqalələri mütaliə etmək dilin incəliklərini mənimsəməyə, məntiqi, tənqidi və yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirməyə səbəb olar.

Azərbaycan bölməsində ***ədəbiyyat*** fənnindən III ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilən test tapşırıqları şifahi xalq ədəbiyyatı, qədim dövr ədəbiyyatı, intibah dövrü ədəbiyyatı, orta əsrlər ədəbiyyatı, erkən yeni dövr ədəbiyyatı, Azərbaycan ədəbiyyatında maarifçi realizm dövrü, Azərbaycan ədəbiyyatında tənqidi realizm və romantizm dövrü, sovet dövrü Azərbaycan ədəbiyyatı, Azərbaycan ədəbiyyatında milli-mənəvi özünüdərk və istiqlal ədəbiyyatı mərhələsi, müstəqillik dövrü çoxmetodlu Azərbaycan ədəbiyyatı, dünya ədəbiyyatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi, mövzulararası əlaqə bölmələrini əhatə edib.

Tapşırıqlar ədəbiyyat fənni kurikulumuna görə 2 məzmun xətti (**"Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri"**, **"Yazılı nitq"**), həmçinin 3 əsas və 61 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edir.

Tapşırıqlar abituriyentlərin

– *oxuduğu bədii nümunələri bədii-emosional və obrazlı qavradığını nümayiş etdirmək;*
– *bədii nümunələrin mövzu, süjet, kompozisiya, bədii təsvir və ifadə vasitələrini müəyyənləşdirmək;*
– *bədii nümunələri mövzu, janr, problem baxımından müqayisə etmək;*
– *bədii nümunələrin məzmununa və ideyasına yarandığı dövrün ictimai-siyasi və əxlaqi-etik dəyərləri kontekstində qiymət vermək;*
– *bədii nümunələrin məzmun və ideyası ilə bağlı fikirlərini əsaslandırmaqla şərh etmək*

kimi bilik və bacarıqlarının yoxlanılması, qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

İmtahan zamanı abituriyentlərin çətinlik çəkdiyi bəzi test tapşırıqlarının izahı təqdim olunur.

25 may tarixli imtahan, A variantı, 79 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

1.1.3. Mürəkkəb süjetli və kompozisiyalı bədii nümunələrdə əhvalat və hadisələr arasındakı səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyənləşdirir, mətni hissələrə ayırır, plan tərtib edir, məzmununu müxtəlif formalarda (geniş, yığcam, yaradıcı) nağıl edir.

C. Cabbarlının "Oqtay Eloğlu" əsərinə aid hadisələrin başvermə ardıcıllığını müəyyən edin.

1. Oqtay meyxanada pul verməkdən imtina edir.
2. Sevər dilənçi qadının yanında oturub öz acı həyatını danışır.
3. Oqtay dilənçilik edən bacısı Sevərlə qarşılaşır.
4. Xaspolat Səməd bəydən Oqtaya təsir etməsini xahiş edir.

A) 4, 2, 3, 1 B) 4, 2, 1, 3 C) 1, 2, 3, 4 D) 2, 1, 4, 3 E) 2, 4, 1, 3

11-ci sinifdə tədris edilən C.Cabbarlının "Oqtay Eloğlu" faciəsi əsasında hazırlanmış bu tapşırığa abituriyentlərin yalnız 22,70%-i doğru cavab vermiş, 21,76%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün əsərin məzmununun dərindən mənimsənilməsi tələb edilir. Buna görə artıq neçə illərdir ki, DİM-in internet saytında ədəbiyyat fənni üzrə "Oqtay Eloğlu" əsərindən qoyulmuş hissələrlə bağlı kompleks biliklərə də sahib olmaq lazımdır. Abituriyentlərin bir qismi əsərin mətninin mənimsənilməsinə lazımi səviyyədə yanaşmadığından test tapşırığını cavablandırarkən səhvə yol vermişdir. Test tapşırığında C.Cabbarlının "Oqtay Eloğlu" əsərinə aid verilən hadisələrin başvermə ardıcıllığı belədir: *Sevər dilənçi qadının yanında oturub öz acı həyatını danışır, Xaspolat Səməd bəydən Oqtaya təsir etməsini xahiş edir, Oqtay meyxanada pul verməkdən imtina edir, Oqtay dilənçilik edən bacısı Sevərlə qarşılaşır.*

Doğru cavab: E

25 may tarixli imtahan, A variantı, 83 saylı test tapşırığı

6-cı sinif

1. 2. 2. Bədii nümunələrdəki qəhrəmanları davranış və əməllərinə görə səciyyələndirir.

Mir Cəlalın "Vətən yaraları" əsərində hadisəni nəql edən əsgərlə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Xəyallarında gələcək ilə bağlı özünə iki ömür yolu arzu edir.
2. Arxada qalan xatirələri qorumağı da bir vəzifə hesab edir.
3. Komandirlə birlikdə ən təhlükəli tapşırıqlara gedir.
4. Dostlar bir yerə yığılmadan anaların sovqatının açılmamasında israrlıdır.
5. Yaralandığı üçün arxa cəbhəyə göndərilir.

9-cu sinifdə tədris edilən Mir Cəlalın "Vətən yaraları" hekayəsi əsasında tərtib edilmiş bu tapşırığa abituriyentlərin yalnız 21,03%-i doğru cavab vermiş, 14,98%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün həm hekayənin məzmununa, həm də obrazlarla bağlı xarakterik xüsusiyyətlərə yaxşı bələd olmaq lazımdır. Yalnız bu zaman asanlıqla müəyyən etmək olar ki, *Xəyallarında gələcək ilə bağlı özünə iki ömür yolu arzu edir* (1-ci bənd), *Arxada qalan xatirələri qorumağı da bir vəzifə hesab edir* (2-ci bənd) və *Yaralandığı üçün arxa cəbhəyə göndərilir* (5-ci bənd) hadisəni nəql edən əsgərlə bağlı doğru fikirlərdir. *Komandirlə birlikdə ən təhlükəli tapşırıqlara gedir* (3-cü bənd) və *Dostlar bir yerə yığılmadan anaların sovqatının açılmamasında israrlıdır* (4-cü bənd) fikirləri isə Nəsrəddin obrazına aid olduğu üçün yanlışdır.

Doğru cavab: 1, 2, 5

25 may tarixli imtahan, A variantı, 85 saylı test tapşırığı

11-ci sinif

1.1.3. Mürəkkəb süjetli və kompozisiyalı bədii nümunələrdə əhvalat və hadisələr arasındakı səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyənləşdirir, mətni hissələrə ayırır, plan tərtib edir, məzmununu müxtəlif formalarda (geniş, yığcam, yaradıcı) nağıl edir.

M.F.Axundzadənin "Aldanmış kəvakib" əsərindəki hadisələr arasındakı səbəb-nəticə əlaqəsi ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Mirzə Sədrəddin Şah Abbasa sədaqətini nümayiş etdirmək istəyir. – Ulduzlardan gələcək bəla ilə bağlı şaha xəbər verir.
2. Mirzə Möhsün vəzifə sahiblərinin tutduqları vəzifəyə görə xəzinəyə pul bəxşişi vermələri ilə bağlı qərar qəbul edir. – Boşalmış xəzinə bir müddət sonra yenidən dolur.

3. İrana hücum edən Osmanlı Bəkir paşanın qoşunu sayca İran qoşunlarından dəfələrlə çox olur. – Sərdar Zaman xan yolların, körpülərin dağıdılmasına əmr verir.
4. Mollabaşı Axund Səmədin münəccimbaşı ilə ədavəti olur. – Şah Abbasın Mirzə Sədrəddini cəzalandırması üçün əlindən gələni edir.
5. Yoxsul Yusif Sərrac ailəsini dolandırmaqda çətinlik çəkir. – Ruhanilikdən əl çəkib sərraclıq sənətinə yiyələnir.
6. Sərdar Zaman xan münəccimbaşının bağışlanmasını şahdan xahiş edir. – Şah Abbas baş verəcək bəlanı uzaqlaşdırmağın yolunu tapması üçün Mirzə Sədrəddinə vaxt verir.

10-cu sinifdə tədris edilən M.F.Axundzadənin "Aldanmış kəvakib" əsərindəki hadisələr arasındakı səbəb-nəticə əlaqəsi ilə bağlı bu apşırığa abituriyentlərin yalnız 05,48%-i doğru cavab vermiş, 17,30%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün şərtdə verilmiş doğru fikirləri müəyyən etmək tələb olunur. Bu tipli test tapşırıqlarında düzgün cavabı müəyyənləşdirmək üçün əsərin məzmununa dərindən bələd olmaq lazımdır. Əsərdə baş verən hadisələrə yaxşı bələd olmaqla müəyyən etmək olar ki, *İrana hücum edən Osmanlı Bəkir paşanın qoşunu sayca İran qoşunlarından dəfələrlə çox olur. – Sərdar Zaman xan yolların, körpülərin dağıdılmasına əmr verir* (3-cü bənd) fikrində səbəb-nəticə əlaqəsi yanlışdır. Çünki İran qoşunları sayca Osmanlı Bəkir paşanın qoşunlarından az deyildi. Eləcə də *Yoxsul Yusif Sərrac ailəsini dolandırmaqda çətinlik çəkir. – Ruhanilikdən əl çəkib sərraclıq sənətinə yiyələnir* (5-ci bənd) fikri də yanlışdır, çünki Yusif Sərracın ruhanilikdən əl çəkib sərraclıq sənətinə yiyələnməsinin səbəbi ruhani sinfinin saxtalığını görməsi və bu sinfə nifrət bəsləməsidir. Test tapşırığının digər bəndlərində verilən *Mirzə Sədrəddin Şah Abbasa sədaqətini nümayiş etdirmək istəyir. – Ulduzlardan gələcək bəla ilə bağlı şaha xəbər verir* (1-ci bənd)*, Mirzə Möhsün vəzifə sahiblərinin tutduqları vəzifəyə görə xəzinəyə pul bəxşişi vermələri ilə bağlı qərar qəbul edir. – Boşalmış xəzinə bir müddət sonra yenidən dolur* (2-ci bənd)*, Mollabaşı Axund Səmədin münəccimbaşı ilə ədavəti olur. – Şah Abbasın Mirzə Sədrəddini cəzalandırması üçün əlindən gələni edir* (4-cü bənd) və *Sərdar Zaman xan münəccimbaşının bağışlanmasını şahdan xahiş edir. – Şah Abbas baş verəcək bəlanı uzaqlaşdırmağın yolunu tapması üçün Mirzə Sədrəddinə vaxt verir* (6-cı bənd) fikirlər arasında səbəb-nəticə əlaqəsi doğrudur.

Doğru cavab: 1, 2, 4, 6

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, 86 saylı test tapşırığı
5-ci sinif

1.2.2. Obrazların xarakterindəki başlıca xüsusiyyətləri aydınlaşdırır, əsaslandırılmış münasibət bildirir.

C.Məmmədquluzadənin "Anamın kitabı" əsərində Əbdüləzimin övladları ilə bağlı ***səhv*** fikirləri müəyyən edin.

1. Qardaşlar xaraktercə olmasa da, geyim, danışıq və əqidə baxımından bir-birindən fərqlənirlər.
2. Qardaşlar atalarının istəyi ilə yad ölkədə təhsil almışlar.
3. Səməd Vahid qardaşlarından fərqli olaraq, vətən təəssübü çəkir.
4. Mirzə Məhəmmədəli Zivər xanımın iclasda rus dilində danışmaq təklifindən xoşlanmasa da, buna münasibət bildirmir.
5. Rüstəm bəy zahirən təmkinli və demokratik fikirli adam təsiri bağışlayır.
6. Gülbahar senzorun onların mənzillərində axtarış aparmasına etiraz edir.

Tapşırığa abituriyentlərin yalnız 12,92%-i doğru cavab vermiş, 08,34%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

11-ci sinifdə tədris olunan C.Məmmədquluzadənin "Anamın kitabı" əsəri əsasında tərtib edilmiş ümumiləşdirmə səciyyəli test tapşırığıdır. Bu tipli test tapşırıqlarına düzgün cavab vermək üçün həm əsərin dərslikdə verilən, həm də DİM-in internet saytında "Anamın kitabı" əsərindən qoyulmuş hissələrdə obrazlarla bağlı kompleks biliklərə də sahib olmaq lazımdır. Test tapşırığında C.Məmmədquluzadənin "Anamın kitabı" tragikomediyasında Əbdüləzimin övladları ilə bağlı səhv fikirləri müəyyən etmək tələb olunur. Verilənlər içərisində *Qardaşlar xaraktercə olmasa da, geyim, danışıq və əqidə baxımından bir-birindən fərqlənirlər* (1-ci bənd), *Səməd Vahid qardaşlarından fərqli olaraq, vətən təəssübü çəkir* (3-ci bənd), *Mirzə Məhəmmədəli Zivər xanımın iclasda rus dilində danışmaq təklifindən xoşlanmasa da, buna münasibət bildirmir* (4-cü bənd), *Gülbahar senzorun onların mənzillərində axtarış aparmasına etiraz edir* (6-ci bənd) fikirləri səhvdir. Digər bəndlərdə verilən *Qardaşlar atalarının istəyi ilə yad ölkədə təhsil almışlar* (2-ci bənd) və *Rüstəm bəy zahirən təmkinli və demokratik fikirli adam təsiri bağışlayır* (5-ci bənd) fikirləri isə düzgündür.

Doğru cavab: 1, 3, 4, 6

Məlum olduğu kimi, imtahanlarda ədəbiyyat fənni üzrə mətn tapşırıqlarından da istifadə olunur. Digər tapşırıqlarda olduğu kimi, mətn tapşırıqlarının cavablandırılmasında da abituriyentlərin göstərdiyi nəticələr fərqli olmuşdur. Təhlillər göstərir ki, mətn tapşırıqları üzrə abituriyentlərin göstərdiyi ən aşağı nəticə mətnlərin janrı, obrazların xarakteri və bədii ifadə vasitələrinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı olmuşdur.

6 iyul tarixli imtahan, A variantı, mətnə aid 88 – 90 saylı tapşırıqlar

Sizə təqdim olunmuş mətni diqqətlə oxuyun və
88 – 90 saylı tapşırıqları <u>Cavab vərəqində</u> yerinə yetirin.

Qəzəb məngənəsi
(Əsərdən parça)

Teymurləng hüzuruna gətirtdiyi Təbrizin bu tanınmış adamları barədə çoxdan eşitmişdi, xalqın onlara dərin məhəbbəti olduğundan da xəbərdar idi. Məclisləri sevməyən, musiqiyə biganə olan Teymurləng onları cəzalandırmağı qət etmişdi. İndi həmin adamlar onun qarşısında dayanmışdılar, həm də qorxu hiss etmədən.

Hökmdar onları bir-bir nifrətlə süzüb dedi:

– Oğlum Miranşahı məclislər düzəltməyə təhrik edirsiniz, bir-iki ağız oxuyursunuz, sonra da ciblərinizi doldurub gedirsiniz.

Ud çalan Həbib Udi bir addım irəliləyib dedi:

– Qibleyi-aləm, biz bilirik ki, səndən ötrü insan qanı axıtmaq adi işdir, bu torpağı ələ keçirəndə təbrizlilərin başlarından güllələr tikdirdiyini görmüşük. Biz sən gələnə kimi başqa məmləkətə gedə bilərdik, ancaq yurdumuzu tərk etmək bizə ağır gəldi. Biz günahsızıq, şahzadənin iradəsi ilə bizim musiqimiz məclisi feyzyab edib, vəssalam.

Teymurləng qəzəblə musiqiçiləri meydana aparmağı əmr etdi.

Şəmsəddin Məhəmməd qapının ağzında bir anlıq geri döndü:

– Hökmdar, bil ki, zülmlə abad olanın axırı bərbad olar. Qoca tarix bizi hörmətlə yad edəcək, vay sənin halına.

(Mahmud İsmayıl. "İki od arasında" əsərindən)

88. "Qəzəb məngənəsi" parçası və S. Vurğunun "Vaqif" əsərində müqayisə edilə bilən obrazlara əsasən cədvəli doldurun.

Obrazların adı	***Ortaq xüsusiyyətləri***
"Qəzəb məngənəsi" parçasında:	1.
S. Vurğunun "Vaqif" əsərində:	2.

Mümkün olan doğru cavablar:

Obrazların adı	***Ortaq xüsusiyyətləri***
"Qəzəb məngənəsi" parçasında: ***Sənətkarlar*** ***(Həbib Udi və ya Şəmsəddin Məhəmməd)***	*cəsarətli (qorxmaz) müdrik camaatın hörmətini qazanmış*
S.Vurğunun "Vaqif" əsərində: ***Vaqif (Vidadi)***	

Obrazların adı	***Ortaq xüsusiyyətləri***
"Qəzəb məngənəsi" parçasında: ***Teymurləng (hökmdar)***	*zalım (qəddar, rəhmsiz, mərhəmətsiz, vicdansız, əzazil, amansız, qaniçən, acımasız) ədalətsiz işğalçı sənətkara qiymət verməyən*
S.Vurğunun "Vaqif" əsərində: ***Qacar (şah)***	

Qiymətləndirmə meyarı:

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Hər 2 obraz və hər 2 xüsusiyyət doğru yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***;
$\frac{1}{2}$	B. Hər 2 obraz və hər 2 xüsusiyyət doğru yazılsa da, xüsusiyyət hissəsinə 1 və ya 2 ***yanlış*** xüsusiyyət də yazılır; C. Hər 2 xüsusiyyət və hər 2 obraz doğru yazılsa da, obraz hissəsinə 1 və ya 2 ***yanlış*** obraz da yazılır; D. Obrazlardan 1-i və xüsusiyyətlərdən 1-i doğru yazılır, yanlış obraz və xüsusiyyət ***yazılmır***; E. Hər 2 obraz doğru yazılmaqla 1 doğru xüsusiyyət yazılır, digər xüsusiyyət ***yazılmır***, və ya ***yanlış*** yazılır;
0	F. Obrazlar yazılmadan (və ya obrazlar ***yanlış*** yazılır) hər 2 xüsusiyyət doğru yazılır; G. Obrazlardan 1-i və xüsusiyyətlərdən 1-i doğru yazılır, digər obraz və digər xüsusiyyət ***yanlış*** yazılır; H. Yalnız obrazların adı yazılır, xüsusiyyətlər ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; I. Obrazlar doğru yazılmaqla 2 doğru, ***3 və daha çox yanlış*** xüsusiyyət də yazılır; J. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 11-ci sinif səviyyəsində *1.2.2. Obrazları xarakter və əməlləri, yaşadıqları dövrün sosial-siyasi şəraiti və əxlaqi-etik dəyərləri ilə əlaqəli səciyyələndirir, müqayisələr aparır, əsaslandırılmış münasibət bildirir* altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün Mahmud İsmayılın "İki od arasında" və Səməd Vurğunun "Vaqif" əsərlərindəki obrazların oxşar cəhətləri əsasında cədvəli doldurmaq tələb olunur. S.Vurğunun "Vaqif" dramı 11-ci sinifdə xüsusi tədris edilir. Hər iki əsərin müqayisəsindən aydın olur ki, Teymurləng ("Qəzəb məngənəsi") surəti ilə "Vaqif" dramında xarakter uyğunluğu olan obraz Qacardır. Hər iki obrazın xarakterik ortaq xüsusiyyətlərinə isə *zalım, qəddar, rəhmsiz, ədalətsiz, işğalçı, sənətkara qiymət verməyən* və s. kimi cəhətlər daxildir.

Eləcə də sənətkarlar (Həbib Udi və ya Şəmsəddin Məhəmməd) ("Qəzəb məngənəsi") surətləri ilə "Vaqif" dramında xarakter uyğunluğu olan obrazlar Vaqif və Vidadidir. Həmin obrazların xarakterik xüsusiyyətlərinə isə *cəsarətli, qorxmaz, müdrik, xalqın (camaatın) hörmətini qazanmış* kimi cəhətlər daxildir.

Abituriyentlərin 17,12%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 42,82%-i $\frac{1}{2}$ balla, 25,38%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 14,67% isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

89. "Qəzəb məngənəsi" parçasına və S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl" əsərinə əsasən cədvəli doldurun.

Əsərlərin məzmun oxşarlığı	***Əsərlərin forma və janr xüsusiyyəti***
	"Qəzəb məngənəsi" parçası: 1. _____ 2._____ 3._____ "Guş qıl" əsəri: 1._____ 2._____ 3._____

Mümkün olan doğru cavablar:

Əsərlərin məzmun oxşarlığı	***Əsərlərin forma və janr xüsusiyyəti***
Musiqini anlamayan insanların olması; *Bəzi insanların musiqiyə düşmən olması;* *Musiqinin məclislərdə insanlara həzz verməsi;* *Musiqi məclislərini sevməyən şəxslərdən danışılır.*	"Qəzəb məngənəsi" parçası: *Epik növdədir;* *Təhkiyə əsasında yaradılması* *Roman, hekayə və ya povestdən parça olması;* *Sujet xətti var.*
	S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl" əsəri: *Lirik növdədir;* *Tərənnüm əsasında yaradılmışdır;* *Müxəmməs janrındadır;* *Əruz vəznindədir.*

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə ən azı 1 doğru fikir yazılır, forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 6 doğru (***"Qəzəb məngənəsi"*** parçasına 3 fikir, ***S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl"*** əsərinə 3 fikir) fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***.
$\frac{2}{3}$	B. Cədvəlin hər üç hissəsi tamamilə doğru fikir yazılmaqla yanaşı, hər hansı bir hissəsinə ***1 yanlış*** fikir də yazılır; C. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə ən azı 1 doğru fikir yazılır, forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 5 doğru fikir yazılır, 1 fikir ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; D. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə ən azı ***1 doğru*** fikir yazılır, forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 4 doğru fikir yazılır, 2 fikir ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; E. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə ən azı ***1 doğru*** fikir yazılır, forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 3 doğru fikir yazılır, 3 fikir ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; F. Cədvəlin forma və janr xüsusiyyəti hissəsində həm ***"Qəzəb məngənəsi" parçasına*** 3 doğru fikir, həm də ***S. Ə. Şirvaninin "Guş qıl" əsəri***nə 3 doğru fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır,*** əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsi ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır.
$\frac{1}{3}$	G. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsi doğru yazılsa da, forma və janr xüsusiyyəti hissəsi ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***; H. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə ən azı 1, forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə isə 1 və ya 2 doğru fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***; I. Cədvəlin forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 3, 4 və ya 5 sayda doğru fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***, əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsi ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır;
0	J. Cədvəlin forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə 1 və ya 2 doğru fikir yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***, əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsi ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; K. Cədvəlin əsərlərin məzmun oxşarlığı hissəsinə 1 doğru fikirlə yanaşı, 1 ***yanlış*** fikir də yazılır, forma və janr xüsusiyyəti hissəsi ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***; L. Cədvəlin bütün hissələri ***yanlış*** yazılır; M. Əsərlərin məzmun oxşarlığına aid fikirlər əsərlərin forma və janr xüsusiyyəti hissəsinə yazılır; N. Əsərlərin forma və janr xüsusiyyəti məzmun oxşarlığı hissəsinə yazılır; O. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 10-cu sinif səviyyəsində *1.2.1. Müxtəlif vəznli şeirləri (heca, əruz, sərbəst) və süjetli bədii nümunələri (dastan, poema, hekayə, povest, roman, dram, komediya, faciə) janr, dil baxımından müqayisə edir* və 6-cı sinif səviyyəsində *1.2.4. Bədii nümunələrin mövzusunu, ideyasını şərh edir, əsaslandırılmış münasibət bildirir* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün "Qəzəb məngənəsi" parçası ilə S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl" əsərinin məzmun və forma xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq cədvəli doldurmaq tələb edilir. S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl" əsəri 10-cu sinifdə xüsusi tədris edilir və abituriyentlərə onun məzmun və forma xüsusiyyətləri yaxşı məlumdur. Hər iki əsərin məzmun baxımından müqayisəsi göstərir ki, *Musiqini anlamayan insanların olması; Bəzi insanların musiqiyə düşmən olması; Musiqinin məclislərdə insanlara həzz verməsi və s.* kimi fikirlər onların məzmun baxımından oxşarlığını təşkil edir.

"Qəzəb məngənəsi" parçası üçün *Epik növdədir; Təhkiyəyə əsaslanır; Roman, hekayə və ya povestdən parçadır; Nəsrlədir; Süjet xəttinə malikdir və s.*, S.Ə.Şirvaninin "Guş qıl" əsəri isə *Lirik növdədir; Tərənnüm əsasında yazılmışdır; Müxəmməs janrındadır; Qafiyəyə malikdir, Əruz vəznindədir və s.* kimi fikirlər forma fərqi olaraq özünü göstərir.

Abituriyentlərin 20,49%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 38,90%-i $\frac{2}{3}$ balla, 11,79%-i $\frac{1}{3}$ balla, 10,05%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 18,77%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

90. Cədvəli "Qəzəb məngənəsi" parçasından götürülmüş fərqli bədii təsvir vasitələri yazmaqla doldurun.

	Bədii təsvir vasitələri	***Parçadan nümunə***
1.		
2.		

Mümkün olan doğru cavablar:

Bədii təsvir vasitələri	***Parçadan nümunə***
1. *epitet*	*dərin məhəbbət;* *qoca tarix*
2. *metafor*	*Qoca tarix bizi hörmətlə yad edəcək.*
3. metonimiya	*musiqimiz məclisi feyzyab edib*

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Tələb olunan hər iki bədii təsvir vasitələri nümunə ilə birlikdə doğru yazılır, yanlış fikir ***yazılmır***.
$\frac{1}{2}$	B. Tələb olunan hər iki bədii təsvir vasitələri nümunə ilə birlikdə doğru yazılmaqla yanaşı, cədvəlin hər hansı bir hissəsinə ***1 yanlış*** fikir də yazılır; C. Tələb olunan bədii təsvir vasitələrindən hər ikisi nümunə ilə birlikdə doğru yazılmaqla yanaşı, doğru yazılmış hissələrdən hər hansı ikisinə ***1 yanlış*** yazılır; D. Tələb olunan bədii təsvir vasitələrindən 1-i nümunə ilə birlikdə doğru yazılır, cədvəlin digər hissələri ***yazılmır*** və ya ***yanlış*** yazılır; E. Tələb olunan bədii təsvir vasitələrindən 1-i nümunə ilə birlikdə doğru yazılır, digər təsvir vasitəsi doğru, nümunə ***yanlış*** yazılır və ya ***yazılmır***.
0	F. Tələb olunan bədii təsvir vasitələri doğru yazılsa da, nümunələr ***yanlış*** yazılır; G. Tələb olunan bədii təsvir vasitələri doğru yazılsa da, nümunələr ***yazılmır***; H. Tələb olunan hər iki bədii təsvir vasitəsi nümunə ilə birlikdə ***yanlış*** yazılır; I. Tələb olunan bədii təsvir vasitələri ***yanlış***, nümunələr doğru yazılır; J. Tələb olunan bədii təsvir vasitələrindən biri nümunə ilə bərabər doğru yazılsa da, həmin hissəyə və digər hissələrə ***yanlış*** fikir yazılır; K. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə 11-ci sinif səviyyəsində *1.1.5. Müxtəlif vəznli (heca, əruz) şeirlərdə, mürəkkəb süjetli və kompozisiyalı ədəbi nümunələrdə bədii təsvir və ifadə vasitələrini (epitet, bənzətmə (təşbeh), metafora, metonimiya, sinekdoxa, simvol, mübaliğə, litota, bədii sual, təkrir, bədii təzad, kinayə (sarkazm), inversiya) müəyyənləşdirir* altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Mahmud İsmayılın "İki od arasında" əsərindən verilmiş parçada işlənmiş fərqli bədii təsvir vasitələrinə əsasən cədvəli doldurmaq lazımdır. Mətndə işlənən bədii təsvir vasitələri əsasında çətinlik çəkmədən cədvəl doldurula bilər. Çünki təqdim edilən parçada bədii təsvir vasitəsi olan epitet iki yerdə işlənmişdir. Odur ki ədəbiyyat nəzəriyyəsindən bədii təsvir vasitələri ilə bağlı bilikləri yaxşı mənimsəməklə mətnə əsasən asanlıqla müəyyən etmək olar ki, *dərin məhəbbət* və *qoca tarix* kimi ifadələr epitet, *tarix bizi hörmətlə yad edəcək* ifadəsi isə metafor kimi işlənmişdir.

Abituriyentlərin 23,17%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 44,97%-i $\frac{1}{2}$ balla, 16,94%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 14,91%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Təhlilə əsasən demək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində ədəbiyyat fənninin tədrisi ilə bağlı bir sıra problemlər hələ də qalmaqdadır. Bu daha çox aşağı siniflərdə tədris olunan əsərlərlə bağlıdır. Deyilənlər yuxarı siniflərdə həm ayrı-ayrı sənətkarların yaradıcılığının öyrənilməsi, həm də ədəbi mətnlərin düzgün qavranılması və təhlilinə aid olan test tapşırıqlarının cavablandırılmasında da özünü göstərir. Qəbul proqramına təzə əlavə edilmiş və DİM-in internet səhifəsində qoyulmuş bəzi əsərlərin davamı olan hissələrə xüsusi diqqət yetirilməlidir. Ümumtəhsil müəssisələrində 5 – 11 siniflərdə fənnin tədrisinə diqqətin artırılması tövsiyə olunur.

Экзаменационный тестовый блок ***по русскому языку*** составлен на основе предметного Куррикулума, включающего в себя 4 содержательные линии (**“Аудирование и говорение”**, **“Чтение”**, **“Письмо”**, **“Языковые правила”**).

На экзаменах были использованы тестовые задания, охватывающие следующие разделы: “Фонетика и орфоэпия”, “Лексика и фразеология”, “Морфемика и словообразование”, “Морфология”, “Синтаксис”, “Орфография”, “Пунктуация”, “Культура речи” и сопоставительные задания. Они рассчитаны на выявление следующих навыков и умений.

	Перечень проверяемых умений и навыков. Абитуриенты должны уметь:
1.	Производить анализ звукового состава слова, дифференцировать звуки речи русского языка, произносить слова в соответствии с орфоэпическими нормами.
2.	Анализировать слова с точки зрения их лексического значения и определять значение фразеологизмов.
3.	Обладать прочными орфографическими навыками.
4.	Производить морфемный анализ слова, соотносить предъявленную схему со словом, определять основные способы образования слов.
5.	Дифференцировать части речи русского языка, определять принадлежность слова к определённой части речи.
6.	Производить пунктуационный анализ предложения.
7.	Производить синтаксический анализ простого, простого осложнённого и сложного предложений.
8.	Находить пунктуационные, орфографические, речевые ошибки.

Для III группы специальностей были представлены тестовые задания различной степени сложности, которые позволили определить уровень знаний и подготовки учащихся. Для того чтобы выявить степень усвоения учащимися специфических особенностей русского языка, в вопросники для III группы были включены 5 заданий открытого типа, а также связный текст с тремя заданиями к нему, где нужно было раскрыть значение выделенного слова; составить 2 предложения, используя подчёркнутое в тексте слово в художественном и научном стилях; ответить на вопрос по тексту, аргументируя свой ответ двумя примерами из текста.

Статистический анализ показал, что абитуриенты успешно справились с заданиями теоретического характера, то есть достаточно хорошо усвоили правила по фонетике, лексикологии, морфологии, синтаксису, орфографии, пунктуации, тогда как допустили ошибки при выборе верных ответов на задания практического характера, связанные с расстановкой знаков препинания в простом и сложном предложениях, с правописанием слов различных частей речи, с определением типов предложений и т.д. Однако наиболее трудными для абитуриентов оказались тестовые задания по темам: “Склонение числительных”, “Морфемика”, “Имя прилагательное”, “Словосочетание”, “Сложное предложение с различными видами связи”, “Орфография”.

Ниже даётся анализ ряда тестовых заданий, которые вызвали у абитуриентов большие затруднения.

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 6

6 класс

4.1.4. Следует правилам правописания самостоятельных частей речи.

10 класс

4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.

Укажите ***ошибки*** в падежных формах числительных:

1. полуторам годам
2. трёмстам метрам
3. девяноста страницам
4. пятистам килограммам
5. трём целых пяти десятых процента
6. сто двадцати пяти абитуриентам

A) 1, 5, 6 B) 2, 4, 5 C) 4, 5, 6 D) 2, 3, 4 E) 1, 3, 6

На данное тестовое задание по теме “Числительное” 24,27% абитуриентов ответили верно, 26,46% выбрали пункт ответа В, а 14,77 % отказались отвечать.

Для выполнения задания надо знать падежные окончания числительных. Следовало выбрать ошибочное написание и употребление. Пункт 1 – верный ответ, так как слово *полтора* имеет всего две формы: в Им. и Вин. п. – *полтора*, а в косвенных формах – *полутора*, т.е. верное употребление должно быть *полутора годам*. В пунктах 2, 3 и 4 сочетания написаны верно. В пункте 5 допущены ошибки в словах *целых* и *десятых*, т.к. в Дат. п. должно быть (к чему?) к *трём целым пяти десятым процента*, а в пункте 6 ошибка допущена в слове *сто*, т.к. это числительное тоже имеет две формы, и вместо *сто* надо писать *ста.*

Верный ответ: А

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 22

5 класс

4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования и грамматическое значение слов (имена, признаки и действия).

Неверно указано количество значимых частей в слове

A) замешанный (4) B) упрощённый (4) C) замысловатый (4)
D) заверенный (4) E) отмеченный (4)

На данное тестовое задание по теме “Морфемика” 18,71% абитуриентов ответили верно, 36,11% выбрали пункт ответа С, а 23,54% отказались отвечать.

Для выполнения задания надо произвести морфемный разбор всех слов. Так, в пункте ответа А *замешанный* допущена ошибка при анализе слова и подсчёте морфем. Это причастие образовано от глагола замешать, где ***за*** – приставка (подмешать, примешать и т.д.), ***меш*** – корень, ***а*** – глагольный суффикс, который сохраняется в причастиях как самостоятельная морфема, затем причастный суффикс ***нн*** (в полном причастии всегда две *н*) и окончание ***-ый***. Итого – 5 морфем. Остальные слова разобраны верно: в пункте ответа В – *у/прощ/ённ/ый* (от глагола *упростить* с чередованием в корне **ст** на **щ**) – 4 морфемы; в пункте ответа С – *за/мысл/оват/ый* – 4 морфемы; в пункте ответа D – *за/вер/енн/ый* (от глагола *заверить*) – 4 морфемы и в пункте ответа Е – *от/меч/енн/ый* (от глагола *отметить* с чередованием в корне **т** на **ч**) – 4 морфемы.

Верный ответ: А

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 23

5 класс

4.1.4. Следует правилам написания сложных слов, гласных и согласных, ъ и ь знаков.

Укажите дефисное написание слов.

1. (плодово)ягодный 2. (древне)русский
3. (борт)механик 4. (спидо)метр
5. (кисло)сладкий 6. (вагон)ресторан

На данное тестовое задание по теме “Слитное и дефисное написание сложных слов” 15,35% абитуриентов ответили верно, 79,82% ответили неверно, а 4,82% отказались отвечать.

Для выполнения задания надо знать, что сложные слова пишутся по-разному, поэтому необходимо вспомнить правило и слова-исключения. Если прилагательное образовано от словосочетания, то оно пишется слитно. Сюда относится слово *древнерусский* (2); сложные слова *бортмеханик* (3) и *спидометр* (4) также пишутся слитно. Если же между словами сочинительная связь, т.е. можно вставить союз ***и***, то прилагательные будут писаться через дефис: *плодово-ягодный* (1) – плодовый и ягодный; *кисло-сладкий* (5) – кислый и сладкий. *Вагон-ресторан* (6) – слово, образованное способом “сложение”, которое пишется через дефис.

Верный ответ: 1, 5, 6

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 27

11 класс

4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.

Укажите соответствие.

1. Сложное предложение с подчинительной и бессоюзной связью
2. Сложное предложение с подчинительной, бессоюзной и подчинительной связью

a. С гор дул свежий ветер, поверхность моря покрывалась белыми барашками, и люди торопливо закрывали окна.

b. Часы бегут; она забыла: уж дома ждут её давно.

c. Как ни старались мы рассмотреть горный хребет, он оставался невидимым: хребет был затянут завесой дыма.

d. Деревня, где скучал Евгений, была прелестный уголок; там друг невинных наслаждений благословить бы небо мог.

e. После долгого разговора постарайся вспомнить всё то, о чём было сказано; ты сразу удивишься, как много узнал об этом человеке.

На данное тестовое задание по теме “Сложное предложение с различными видами связи” 15,94% абитуриентов ответили верно, 55,12% ответили неверно, а 28,95% отказались отвечать.

Данное задание относится к теме “СП с различными видами связи”. В пункте **a** дано предложение, состоящее из 3-х грамматических основ, соединённых бессоюзной и сочинительной связью (*С гор дул свежий ветер, поверхность моря покрывалась белыми барашками, и люди торопливо закрывали окна.*). Предложение в пункте **b** “*Часы бегут; она забыла: уж дома ждут её давно.*” состоит из трёх грамматических основ, и все они присоединены бессоюзной связью. В пункте **c** дано предложение, где 1 часть – придаточное уступки (*мы старались рассмотреть*), после чего идёт главная часть (*он оставался невидимым*), а третья часть (*хребет был затянут*) присоединяется бессоюзной связью. В пункте **d** также дано сложное предложение (*Деревня, где скучал Евгений, была прелестный уголок; там друг невинных наслаждений благословить бы небо мог.*), состоящее из 3-х грамматических основ, где первая часть – СПП с придаточным определительным, третья часть БСП. Последнее предложение (**e**) состоит из 4-х грамматических основ, где два СПП соединены бессоюзной связью.

Верный ответ: 1-c, d; 2-e

Внимательно ознакомьтесь с представленным текстом и, воспользовавшись информацией, данной в нём, выполните задания № 28 – 30.
Текст и задание № 29 к нему.

Я до сих пор не могу позабыть двух милых старичков прошедшего века: Афанасия Ивановича Товстогуба и жену его Пульхерию Ивановну. Афанасию Ивановичу было шестьдесят лет, Пульхерии Ивановне – пятьдесят пять. Афанасий Иванович был высокого роста, ходил всегда в бараньем тулупчике, сидел согнувшись и всегда улыбался, когда рассказывал или просто слушал. Пульхерия Ивановна была несколько серьёзна, почти никогда не смеялась; но на лице и в глазах её было

написано столько доброты, столько готовности угостить вас всем, что было у них лучшего, что вы, верно, нашли бы улыбку уже чересчур приторною для её доброго лица. Лёгкие морщины на их лицах были расположены с такою приятностью, как будто художник украсил их. По ним можно было, казалось, читать всю их ясную, ***спокойную*** жизнь, которую вели старые, простосердечные и вместе с тем богатые семьи. Нельзя было глядеть без участия на их взаимную любовь. Они никогда не говорили друг другу “ты”, но всегда “вы”; вы, Афанасий Иванович; вы, Пульхерия Ивановна. Они не имели детей, и оттого вся привязанность их сосредоточивалась на них же самих.

11 класс

4.1.2. Соблюдая грамматико-семантические особенности, использует слова в зависимости от их стилевой принадлежности.

29. Составьте 2 предложения, используя подчёркнутое в тексте слово в художественном и научном стилях.

Это тестовое задание открытого типа, одно из трёх заданий по тексту, на которое верно ответили лишь 36,55% абитуриентов, частично справились с заданием 41,37%, неверно ответили 11,70%, отказались отвечать 10,38%.

Для выполнения задания следует учитывать, что для написания предложения в художественном стиле необходимо создать с данным словом художественный образ, используя тропы, слова в переносном значении, эмоционально окрашенные слова. Для научного стиля характерны логичность, точность, информативность, наличие терминов.

Верный ответ: 1. Кажется, эти люди могли бы преспокойно прожить до скончания века не встречаясь. (Художественный стиль)

2. Основоположником реализма как литературного направления, возникшего в XIX веке, был А.С.Пушкин. (Научный стиль)

Критерии оценивания

Шкала баллов	**Критерии**
1	A) если слово верно использовано в предложениях в художественном и научном стилях (при отсутствии речевых ошибок и неверных ответов) / ***Художественный стиль****: Век его был короток, но он успел оставить о себе добрую славу.* ***Научный стиль****: Литературное направление реализм возникло в первой трети XIX века; Век – период в сто лет; Век – имя существительное, неодушевлённое, мужского рода, в единственном числе* /
$\frac{1}{2}$	B) если слово верно использовано в предложениях в художественном и научном стилях, но присутствует 1 неверный ответ или допущены речевые ошибки C) если слово верно использовано только в предложении в художественном стиле (при отсутствии неверных ответов), а в научном стиле допущены фактологические ошибки D) если слово верно использовано только в предложении в научном стиле (при отсутствии неверных ответов) E) если слово верно использовано в предложении в одном стиле, а в другом – неверно
0	F) если слово верно использовано в предложении в одном стиле, но при этом допущены речевые ошибки, а в другом стиле – неверно или вообще не использовано данное слово G) – если слово неверно использовано в предложениях в художественном и научном стилях – если слово верно использовано в предложении в одном стиле и рядом присутствует неверный ответ, а в предложении в другом стиле слово не использовано или использовано неверно – если в каждом из стилей наряду с верным ответом присутствует неверный ответ H) во всех остальных случаях

Экзамен 6 июля, вариант A, тестовое задание № 25

8 класс

4.1.1. Различает виды и типы простых предложений.

4.1.2. Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний.

Словосочетаниями являются:

1. стадо оленей, наименее удобный
2. нора лисы, ландыши и фиалки
3. мемуары артиста, их родня
4. ветка сирени, благодаря удаче
5. очень чуткий, смелее врага

На данное тестовое задание по теме “Словосочетание” 23,46% абитуриентов ответили верно, 68,05% ответили неверно, а 8,49% отказались отвечать.

Для выполнения задания надо знать, что словосочетание – это два или несколько слов самостоятельных частей речи, связанных по смыслу и грамматически. Словосочетаниями не являются: грамматическая основа предложения, однородные члены предложения, грамматические формы слова, собственные наименования, фразеологизмы.

Стадо оленей (1) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *стадо* – главное, *оленей* – зависимое, способ связи – управление), *наименее удобный* (1) – грамматическая форма слова (составная форма превосходной степени прилагательного).

Нора лисы (2) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *нора* – главное, *лисы* – зависимое, способ связи – управление), *ландыши и фиалки* (2) – однородные члены предложения.

Мемуары артиста (3) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *мемуары* – главное, *артиста* – зависимое, способ связи – управление), *их родня* (3) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *родня* - главное*, их* - зависимое, способ связи - примыкание).

Ветка сирени (4) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *ветка* – главное, *сирени* – зависимое, способ связи – управление), *благодаря удаче* (4) – грамматическая форма слова (предлог и существительное).

Очень чуткий (5) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *чуткий* – главное, *очень* – зависимое, способ связи – примыкание), *смелее врага* (5) – словосочетание (слова самостоятельной части речи: *смелее* – главное, *врага* – зависимое, способ связи – управление).

Верный ответ: 3, 5

Экзамен 6 июля, вариант A, тестовое задание № 27

5 класс

4.1.4. Следует правилам написания сложных слов, гласных и согласных, ъ и ь знаков.

Определите соответствие.

Гласные

1. проверяемые
2. непроверяемые
3. чередующиеся

a. ст…листический, пл…довый
b. отп…реть, зар…сли
c. к…мпот, обл…ко
d. б…рдовый, г…ризонт
e. зв…нок, п…тнистый

На данное тестовое задание по теме “Орфография. Правописание проверяемых, непроверяемых и чередующихся гласных.” 22,13% абитуриентов ответили верно, 57,74% ответили неверно, а 20,13% отказались отвечать.

Для выполнения задания надо знать, что проверить безударную гласную в корне можно, изменив слово или подобрав однокоренное слово, чтобы эта гласная была под ударением. Непроверяемые безударные гласные – это традиционные написания слов, которые нужно запомнить.

К словам с чередующимися гласными в корнях нельзя подобрать проверочные слова. Различают корни с чередующимися гласными *а - о (кас – кос, лаг – ложж, гар – гор, раст – ращ – рос* и др.*); и – е (бир – бер, мир – мер, пир – пер* и др.); *а (я) – им (ин).*

В пунктах **a** и **e** даны слова, в которых есть проверяемые безударные гласные, их можно проверить, подобрав к ним соответственно проверочные слова: ст...листический (*стиль*), пл...довый (*плод)*; зв...нок (*звон*), п...тнистый (*пятна*). В пунктах **c** и **d** – слова с непроверяемыми безударными гласными, правописание которых нужно запомнить: *компот, облако; бордовый, горизонт.* В пункте **c** – слова с чередующимися гласными *и – е; а - о:* отп...реть – в корне пишется гласная *е*, потому что в слове нет суффикса *а*; зар...сли – в корне пишется *о* перед буквой *с*.

Верный ответ: 1-a, e; 2-c, d; 3-b

Экзамен 6 июля, III группа, вариант А

Внимательно ознакомьтесь с представленным текстом и, воспользовавшись информацией, данной в нём, выполните задания № 28 – 30.

Текст и задания № 28 и 29 к нему.

Три брата

Сидя за работой на веранде, Томас Хадсон видел, что его три сына лежат на пляже. Они разговаривали, копались в песке и спорили, но о чём, не было слышно из-за шума волн.

Старший мальчик был высокий и смуглый, как сам Хадсон. Средний сын напоминал бобрёнка: волосы у него были того же оттенка, что и бобровый мех. Этот привязчивый мальчик был наделён чувством справедливости, и находиться рядом с ним было интересно. К тому же он всегда во всём сомневался, любил ***яростно*** спорить и поддразнивать умел хорошо и беззлобно. Двое других мальчиков питали к нему огромное уважение, хотя иногда и разносили в пух и прах, если только удавалось нащупать уязвимое место. Младший мальчик был светлый. Физически он в точности повторял Томаса Хадсона, только в меньшем масштабе. Этот мальчик был настоящим вундеркиндом и отличным спортсменом. Братья гордились им.

Они лежали на песке перед обращённой к морю верандой: старший сын – Том-младший, средний – Дэвид, самый маленький – Эндрю. Томас Хадсон спустился к сыновьям.

9 класс

2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.

28. Исходя из данного контекста, раскройте значение выделенного слова *яростно*.

Это тестовое задание открытого типа, одно из трёх заданий по тексту, на которое верно ответили 35,77% абитуриентов, частично справились с заданием 13,64%, неверно ответили 46,76%, отказались отвечать 3,83%.

Слово *яростно* в данном контексте означает "*очень энергично*" (спорить).

Верный ответ: Яростно – гневно, не сдерживаясь, с напором, с раздражением.

Критерии оценивания

Шкала баллов	**Критерии**
1	A) если абитуриент дал верный ответ или предложил свой вариант, аналогичный правильному / ***яростно*** *– неистово, не сдерживаясь* /
$\frac{1}{2}$	B) если наряду с верным ответом присутствует 1 неверный
0	C) – если наряду с верным ответом присутствуют 2 и более неверных ответа – если ответ не подходит по контексту /*злобно; гневно и т.д.*/ – если нет ответа или ответ неверный

11 класс

4.1.2. Соблюдая грамматико-семантические особенности, использует слова в зависимости от их стилевой принадлежности.

29. Составьте 2 предложения, используя подчёркнутое в тексте слово в художественном и научном стилях.

Это тестовое задание открытого типа, одно из трёх заданий по тексту, на которое верно ответили лишь 8,99% абитуриентов, частично справились с заданием 61,06%, неверно ответили 22,13%, отказались отвечать 7,82%.

Для выполнения задания задания следует учитывать, что для написания предложения в художественном стиле необходимо создать с данным словом художественный образ, используя тропы, слова в переносном значении, эмоционально окрашенные слова. Для научного стиля характерны логичность, точность, информативность, наличие терминов.

Верный ответ: 1. Волна событий захлестнула их. (Художественный стиль)

2. Сила и величина волны зависит от скорости ветра. (Научный стиль)

Критерии оценивания

Шкала баллов	**Критерии**
1	A) если слово верно использовано в предложениях в художественном и научном стилях (при отсутствии речевых ошибок и неверных ответов) /***Художественный стиль****: Волна противоречивых чувств будоражила меня.* ***Научный стиль****: Электромагнитная волна используется для передачи сигналов на расстояние /*
$\frac{1}{2}$	B) если слово верно использовано в предложениях в художественном и научном стилях, но присутствует 1 неверный ответ или допущены речевые ошибки C) если слово верно использовано только в предложении в художественном стиле (при отсутствии неверных ответов), а в научном стиле допущены фактологические ошибки D) если слово верно использовано только в предложении в научном стиле (при отсутствии неверных ответов) E) если слово верно использовано в предложении в одном стиле, а в другом – неверно
0 баллов	F) если слово верно использовано в предложении в одном стиле, но при этом допущены речевые ошибки, а в другом стиле – неверно или вообще не использовано данное слово G) – если слово неверно использовано в предложениях в художественном и научном стилях – если слово верно использовано в предложении в одном стиле и рядом присутствует неверный ответ, а в предложении в другом стиле слово не использовано или использовано неверно – если в каждом из стилей наряду с верным ответом присутствует неверный ответ H) во всех остальных случаях

Задания ***по литературе***, использованные на вступительных экзаменах в высшие учебные заведения по III группе специальностей, базировались на учебном материале, отражённом в предметном Куррикулуме, и включали в себя реализацию требований подстандартов по Содержательным линиям "***Литература и реалии жизни***", "***Письменная речь***".

Абитуриенты должны были показать знание содержания изучаемых произведений, а также проявить умение применять теоретические знания на практике. От них требовалось также продемонстрировать умение анализировать текст, строить связное и содержательное письменное рассуждение на заданную тему, сформулированную в виде сравнения предложенного отрывка и изученного ранее произведения.

Блок тестов экзаменационного материала состоял из 30 заданий. Из них 22 задания закрытого типа (выбор правильного ответа из представленных), 5 заданий открытого типа (ответы, требующие кодирования, из которых 4 на выбор, 1 на установление соответствия). Кроме этого в комплект входит ситуация, состоящая из небольшого текста и 3-х заданий открытого типа, требующих ответа в письменном виде (абитуриенты должны были проявить творческую способность, конструируя свои мысли согласно нормам современного русского литературного языка).

Анализ тестовых заданий и статистические данные по результатам экзамена показали, что абитуриенты хорошо владеют ситуацией, связанной с анализом и интерпретацией текста. Также есть прогресс и в умении делать выводы, сравнивать произведения разных авторов, а также понимать роль того или иного литературного произведения.

Ряд тестовых заданий оказался сложным для абитуриентов. Большой процент неверных ответов и отказа связан с заданиями открытого типа (на выбор), где абитуриент не имеет перед глазами пункты ответов и должен основывать свой выбор, отталкиваясь от собственных знаний. Причём вопросы такого плана проверяют те сведения, которые связаны с характеристикой героев, композицией, системой образов, без которых невозможен анализ литературных произведений.

Ниже даётся анализ ряда тестовых заданий, решение которых вызвало у абитуриентов большие затруднения.

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 85

8 класс

1.2.4. Выражает обоснованное мнение о теме, идее композиции и сюжете литературных произведений.

Какие фольклорные жанры использует А.С.Пушкин для раскрытия образа Пугачёва в “Капитанской дочке”?

1. скороговорки
2. загадки
3. сказки
4. песни
5. мифы
6. пословицы, поговорки

На данное тестовое задание открытого типа, дали верный ответ 7,07% абитуриентов, 75,12% ответили неверно, отказались отвечать 17,82%.

Для выполнения задания следует не только вспомнить содержание повести А.С.Пушкина "Капитанская дочка", а также эпиграфы (как ко всему произведению, так и к отдельным главам), и характеристику образов. Пугачёв рисуется писателем как народный герой (царь-батюшка), поэтому для более широкого и глубокого раскрытия его образа используются народные жанры. Калмыцкую сказку об орле и вороне рассказывает Гринёву сам Пугачёв по дороге в Белогорскую крепость (глава XI "Мятежная слобода"), стараясь объяснить свою жизненную позицию ("*Чем 300 лет питаться падалью, лучше один раз напиться живой крови*..."). Любимая песня Пугачёва "*Не шуми, мати зелёная дубравушка*..." хором исполняется на военном совете, а точнее на пирушке в честь взятия крепости (глава VIII "Незваный гость"), в которой говорится о виселице. Пословицы и поговорки разбросаны по всему тексту. Это и иносказательный разговор вожатого и хозяина постоялого двора ("глава II "Вожатый"), и любимые пословицы Пугачёва ("*Казнить так казнить, миловать так миловать*"), и Савельича ("*Конь о четырёх ногах, да спотыкается* ").

Верный ответ: 3, 4, 6

Экзамен 25 мая, вариант А, тестовое задание № 87

7 класс

2.1.2. Привлекая примеры из произведений, комментирует текст.

8 класс

2.1.2. Излагает свои мысли, сравнивая художественные произведения.

10 класс

2.1.2. Выражает своё отношение к событиям в литературном произведении, обосновывает мнение о позиции автора, основываясь на речи образов.

Установите соответствие.

1. Маша Миронова
2. Екатерина Туркина
3. Пчёлкина

a. мечтала стать великой пианисткой

b. через пять лет вернулась из-за границы

c. проявила смелость, спасая товарищей

d. заложила кольцо, чтобы помочь мужу

e. поехала просить императрицу помиловать возлюбленного

На данное тестовое задание открытого типа дали верный ответ 23,96% абитуриентов, 57,60% ответили неверно, отказались отвечать 18,43%.

Для выполнения задания следует хорошо знать содержание разных произведений. Так, Маша Миронова, героиня повести А.С.Пушкина "Капитанская дочка", чтобы спасти любимого человека, отправляется в столицу к императрице, рассказывает ей свою историю, честно и правдиво, а получив помилование, старается, чтобы оно как можно скорее попало к судьем (**e**).

Екатерина Туркина – героиня рассказа А.П.Чехова "Ионыч". Она мечтала стать великой пианисткой (**a′**), поэтому отправилась в московскую консерваторию, но проучившись там некоторое время, вернулась, поняв, что она звёзд с неба не хватает (играла так, будто хотела вбить клавиша в фортепиано). Доктору Старцеву, сделавшему ей предложение руки и сердца, она отказала ещё до отъезда.

Пчёлкина – героиня рассказа И.П.Третьякова "Бывают минуты". События разворачиваются во время Второй мировой войны на переправе через реку Днепр. Группа пехотинцев, находящаяся на понтоне, попала под обстрел, и санинструктору Пчёлкиной, единственно уцелевшей в результате налёта авиации, предстоит, быстренько научившись управлять плавучим средством, направить понтон вверх по течению, чтобы не попасть в руки врага и, таким образом, спасти своих однополчан (c).

Все три героини не замужем (**d**), и за границу никто не выезжал (**b**).

Верный ответ: 1-e; 2-a; 3-c

Экзамен 25 мая, III группа, вариант A

Текст и задания № 88 и 90 к нему.
Внимательно ознакомьтесь с представленным текстом и, воспользовавшись информацией, данной в нём, выполните задания 88 – 90.

Эльдар *(смягчаясь).* …***Незапятнанным*** было имя Кёроглу. Только незапятнанный может победить бесчестных. Как же ты не понимаешь? Мы против разбойников боремся, можем ли мы сами быть разбойниками? Иди на этот раз, и чтобы больше никогда не повторилось… Никогда!

Вбегает Али-бей.

Али-бей. Эльдар, послушай, ты только послушай! На нашу землю идёт Мухаммед Гаджар! Хотя отец мой больше не визирь хана, но так он говорит и просит передать: да не достанется никогда наша родина чужеземцам! Стяни воедино все силы, какие у тебя есть. И ещё просил передать отец: сражайся, ***как лев***, в тылу с Гаджаром! А хан – он останется в наших руках. Друзья! Сейчас глаза родной земли глядят на вас, это вы – её родные сыновья, а не ханы и беки! Дети родины! Корни Карабаха! Не пускайте в нашу страну злодея Гаджара! Защитите имущество крестьян!

Пауза. Раздумье.

Эльдар. Передай Вагифу: я согласен. Я послушаюсь умных советов. *(Повернувшись к своим.)* Вас зовёт великий сын родной земли, царь песен! Совесть его живёт и дышит любовью. Он зовёт вас биться за свободу карабахской земли! Земля говорит устами певца и шаира!

11 класс

2.1.2. Самостоятельно презентует излюбленное произведение, привлекая дополнительный материал из разных источников, используя художественно-эмоциональные и образные средства.

88. Какой элемент композиции использован в данном отрывке? Обоснуйте свой ответ и приведите пример.

На данное задание открытого типа дали верный ответ 13,21% абитуриентов, 16,44% ответили неверно, а 36,64% отказались отвечать.

В отрывке использован диалог (*разговор двух и более персонажей*): беседа Эльдара, главаря повстанцев, и Али-бея, сына Вагифа.

Верный ответ: В отрывке использован диалог (разговор двух и более персонажей): беседа Эльдара, главаря повстанцев, и Али-бея, сына Вагифа. К элементам композиции относятся также монолог, портрет, интерьер, пейзаж и другие.

Критерии оценивания

Шкала баллов	Критерии
1	A) если ответ верный, т.е. верно указан элемент композиции, присутствует обоснование и приведен пример из текста (при отсутствии ошибок) / ***Диалог –*** *разговор двух или более лиц****. В отрывке представлен разговор между двумя героями драмы "Вагиф" −Эльдаром и Али-беем.*** ***Али-бей.*** *Не пускайте в нашу страну злодея Гаджара!* ***Эльдар.*** *Передай Вагифу: я согласен* /
$\frac{2}{3}$	B) – если верно указан элемент композиции (***диалог***) и приведен пример из текста (при отсутствии ошибок), а обоснование отсутствует – если верно указан элемент композиции (***диалог***), присутствует обоснование (при отсутствии ошибок), а пример из текста отсутствует или приведена только 1 реплика из текста C) если наряду с полным верным ответом присутствует 1 неверный ответ
$\frac{1}{3}$	D) – если наряду с полным верным ответом присутствует 2 неверных ответа – если верно указан элемент композиции (***диалог***), приведен пример из текста, обоснование отсутствует, но рядом допущена ошибка – если верно указан элемент композиции (***диалог***), присутствует обоснование, пример из текста отсутствует или приведена только 1 реплика из текста, но рядом допущена ошибка E) если верно указан только элемент композиции (***диалог***), примеры приведены неверно (или вообще не приведены, или приведена только 1 реплика из текста) и отсутствует обоснование или обоснование неверное
0	F) если рядом с ответом ***диалог*** присутствует неверный ответ (в данном случае наличие верных примеров и верного обоснования не засчитываюся как верные ответы) G) если верно указаны только примеры или присутствует только обоснование, а элемент композиции указан неверно или вообще не указан H) – если ответ неверный – для всех остальных случаев

11 класс

1.2.1. Разбирает стихотворения различных жанров и примеры сюжетной литературы (поэма, рассказ, повесть, роман, драма, комедия, трагедия) с точки зрения языка и стиля, композиции.

1.2.4. Выражает отношение и сопоставляет произведения близкие по теме, проблеме и конфликту, основываясь на общественно-политическую ситуацию времени создания произведения, а также моральные ценности.

90. Какое лиро-эпическое произведение современной азербайджанской литературы идейно созвучно с данным отрывком? Укажите общее (не менее 2-х признаков).

На данное задание открытого типа дали верный ответ 16,44% абитуриентов, 32,10% абитуриентов ответили неверно, а 49,77% отказались отвечать.

Для выполнения задания следует знать произведения азербайджанской литературы.

Верный ответ: Произведение, из которого взят отрывок, – это драма С.Вургуна "Вагиф". Тематически драму роднит с поэмой С.Рустамханлы "Возвращение в Карабах". В обоих произведениях повествуется о защите родной земли от иноземных захватчиков и о победе над врагом.

Критерии оценивания

Шкала баллов	Критерии
1	A) если ответ верный, т.е. названо произведение, которое идейно созвучно с данным отрывком и указаны 2 общих признака между произведениями. При отсутствии ошибочной информации */Драма С.Вургуна "Вагиф", из которой взят отрывок, повествует о событиях XVIII в. – борьбе азербайджанского народа против иранских захватчиков во главе с шахом Мухаммедом Гаджаром. Поэма С.Рустамханлы посвящена Отечественной войне (44-хдневной войне с армянскими захватчиками.)* *С данным отрывком идейно созвучно произведение С.Рустамханлы "Возвращение в Карабах".* *Объединяет эти 2 произведения следующее:* *1. место действия – Гарабах (Шуша);* *2. поэт Вагиф (в произведении Вургуна главный герой, в произведении С.Рустамханлы упоминается как автор газелей, уроженец Гарабаха)* *3. Историческая основа* *4. Исторические личности ("Вагиф" – Вагиф, шах Мухаммед Гаджар, "Возвращение в Карабах" – Вагиф, Панах-хан, Узеир Гаджибейли, Бюльбюль)* *5. темы:* *– патриотическая (патриотизм, гуманизм)* *– единение (сплочение) азербайджанского народа против иноземных захватчиков ("Вагиф" – против иранцев, "Возвращение в Карабах" – против армян)* *– борьба азербайджанского народа против иноземных захватчиков* *– историческая справедливость – освобождение азербайджанских земель, победа азербайджанского народа /*
$\frac{1}{2}$	B) если ученик дал полный верный ответ, но рядом присутствует ошибочная информация C) если названо произведение, которое идейно созвучно с данным отрывком, а общие признаки между произведениями не указаны D) если названо произведение, которое идейно созвучно с данным отрывком и указан 1 общий признак между произведениями
0	E) – если указаны 2 общих признака между произведениями, а произведение, которое идейно созвучно с данным отрывком, не названо – если указан 1 общий признак между произведениями, а произведение, которое идейно созвучно с данным отрывком, не названо – если ответ неверный

Экзамен 6 июля, вариант A, тестовое задание № 67

11 класс

1.1.3. Делит текст на части, составляет план, пересказывает, используя различные формы (кратко, подробно, творчески), определяет причинно-следственные связи в изображенных событиях многоплановых сюжетов и композиций.

Какие главы произведения М.А.Булгакова "Мастер и Маргарита" входят в роман Мастера?

A) "Погребение", "Казнь"

B) "Слава петуху!", "Сон Никанора Ивановича"

C) "Явление героя", "Крем Азазелло"

D) "Неудачливые визитёры", "Беспокойный день"

E) "При свечах", "Великий бал у сатаны"

На данное тестовое задание закрытого типа дали верный ответ 29,39% абитуриентов, пункт ответа E выбрали 17,92%, отказались отвечать – 35,30%.

Для выполнения задания следует знать, что произведение М.А.Булгакова "Мастер и Маргарита" включает в себя 2 романа: первый роман самого́ М.Булгакова о Москве 30-х годов, где Мастер – сам действующее лицо и второй – роман самого́ Мастера о Понтии Пилате и подсудимом Иешуа Га-Ноцри, которому прокуратор выносит смертный приговор. События второго романа (романа

Мастера) разворачиваются в Ершалаиме в начале I тысячелетия. Главы обоих романов перемешаны. Чтобы разобраться в произведении, нужно чётко понимать, о чём идёт речь. Так, ко второму роману относятся главы "Казнь" и "Погребение", в которых повествуется о казни трёх преступников (*Га-Ноцри, Дисмаса и Гестаса*) и дальнейшие действия ученика Иешуа Левия Матвия, связанные с погребением учителя.

Верный ответ: А

Экзамен 6 июля, вариант А, тестовое задание № 84

10 класс

2.1.2. Выражает своё отношение к событиям в литературном произведении, обосновывает мнение о позиции автора, основываясь на речи образов.

Укажите факты из жизни Гобсека (Оноре де Бальзак. “Гобсек”).

1. Дал Дервилю взаймы денег без процентов на покупку конторы.
2. Пленённый красотой Анастази, возвратил ей вексель.
3. С сочувствием отнёсся к графу де Ресто-отцу.
4. Из скупости жил очень скромно.
5. Восхищался скромностью и добродетелью Фанни Мальво.

На данное задание открытого типа верно ответили 9,14% абитуриентов, ответили неверно 73,84%, отказались отвечать – 17,03%.

Для выполнения задания следует знать, что Гобсек – герой одноимённого произведения О. де Бальзака. О нём рассказывает стряпчий Дервиль, которому пришлось какое-то время жить по соседству с ростовщиком и даже вести его дела. Гобсек, действительно, сочувствует графу де Ресто и даже помогает советом в его щекотливом положении (3). Ростовщик, действительно, жил очень скромно (4). Он был слишком скуп, чтобы жить на широкую ногу. Герой, действительно, тепло отзывался о Фанни Мальво, о её скромности и добродетели (5), что сподвигло Дервиля жениться на ней, о чём он никогда не жалел. Чего никогда не было так это того, что Гобсек ссудил Дервилю деньги на покупку адвокатской конторы без процентов (1). Ростовщик взял достаточно большие проценты. А когда стряпчий поинтересовался причиной, ответил, что избавил его от признательности и обязанности. "*И поэтому мы с тобой лучшие в мире друзья*". Также он не был бы Гобсеком (живоглотом), если бы возвратил вексель неоплаченным. Хотя он признавал, что графиня Анастази – удивительно красивая женщина, но одно с другим для ростовщика не связано (2).

Верный ответ: 3, 4, 5

Экзамен 6 июля, вариант А, тестовое задание № 86

9 класс

1.1.4. Определяет жанровые особенности сюжетной литературы (поэма, рассказ, роман, повесть, драма, трагедия).

Укажите ***неверные*** утверждения относительно произведения М.Ю.Лермонтова “Герой нашего времени”.

1. По жанру является повестью.
2. Состоит из пяти глав.
3. Имеется эпилог.
4. Нарушена хронология событий.
5. В произведении два предисловия.

На данное задание открытого типа верно ответили 25,63% абитуриентов, ответили неверно 62,90%, отказались отвечать – 11,47%.

Для выполнения задания следует знать, что произведение М.Ю.Лермонтова “Герой нашего времени” по жанру является реалистическим романом (1), а не повестью и состоит из 5 глав или частей: "Тамань", "Бэла", "Максим Максимыч", "Княжна Мери", "Фаталист" (2). В романе отсутствует эпилог (3), зато есть 2 предисловия: ко всему роману и к "Журналу Печорина" (5). В произведении, действительно, нарушена хронология (4) для того, чтобы лучше раскрыть внутренний мир героя.

Верный ответ: 1, 3

Экзамен 6 июля, III группа, вариант A

Текст и задания № 88 – 90 к нему.

Трофимов. Человечество идёт вперёд, совершенствуя свои силы. Всё, что недосягаемо для него теперь, когда-нибудь станет близким, понятным, только вот надо работать, помогать всеми силами тем, кто ищет истину. У нас, в России, работают пока очень немногие. Громадное большинство той интеллигенции, какую я знаю, ничего не ищет, ничего не делает и к труду пока не способно. Называют себя интеллигенцией, а прислуге говорят "ты", с мужиками обращаются ***как с животными***, учатся плохо, серьёзно ничего не читают, ровно ничего не делают, о науках только говорят, в искусстве понимают мало. Все серьёзны, у всех строгие лица, все говорят только о важном, философствуют, а между тем у всех на глазах рабочие едят отвратительно, спят без подушек, по тридцати, по сорока в одной комнате, везде клопы, смрад, сырость, ***нравственная*** нечистота… И, очевидно, все хорошие разговоры у нас для того только, чтобы отвести глаза себе и другим. Укажите мне, где у нас ясли, о которых говорят так много и часто, где читальни? О них только в романах пишут, на деле же их нет совсем…

11 класс

1.2.1. Разбирает стихотворения различных жанров и примеры сюжетной литературы (поэма, рассказ, повесть, роман, драма, комедия, трагедия) с точки зрения языка и стиля, композиции.

88. Каким элементом композиции является данный отрывок? Обоснуйте свой ответ и приведите пример.

На данное задание открытого типа дали верный ответ 24,37% абитуриентов, дали частично верный ответ 16,67%, дали неверный ответ 27,06%, отказались отвечать 23,84%.

Для выполнения задания надо знать, что монолог – речь одного действующего лица, обращённая к самому себе или к другим героям. В отрывке представлена речь героя комедии "Вишнёвый сад" Пети Трофимова.

Верный ответ: Монолог – речь действующего лица пьесы, обращённая к самому себе или к другим. В отрывке представлена речь героя комедии "Вишнёвый сад" − Пети Трофимова. (Человечество идёт вперёд, совершенствуя свои силы)

Критерии оценивания

Шкала баллов	Критерии
1	A) если ответ верный, т.е. верно указан элемент композиции (***монолог***), присутствует обоснование и приведён пример из текста (при отсутствии ошибок) / ***Монолог*** *– речь действующего лица пьесы, обращённая к самому себе или к другим. В отрывке представлена речь героя комедии "Вишнёвый сад" − Пети Трофимова: "Человечество идёт вперёд, совершенствуя свои силы…"* /
$\frac{2}{3}$	B) – если верно указан элемент композиции (***монолог***) и приведён пример из текста (при отсутствии ошибок), а обоснование отсутствует – если верно указан элемент композиции (***монолог***), присутствует обоснование (при отсутствии ошибок), а пример из текста отсутствует или неверный C) если наряду с полным верным ответом присутствует 1 неверный ответ
$\frac{1}{3}$	D) – если наряду с полным верным ответом присутствуют 2 неверных ответа – если верно указан элемент композиции (***монолог***), приведён пример из текста, обоснование отсутствует, но рядом допущена ошибка – если верно указан элемент композиции (***монолог***), присутствует обоснование, пример из текста отсутствует, но рядом допущена ошибка E) если верно указан только элемент композиции (***монолог***), пример приведён неверно (или вообще не приведён) и отсутствует обоснование (или обоснование неверное)

Шкала баллов	Критерии
0	F) если рядом с ответом ***монолог*** присутствует неверный ответ (в данном случае наличие верных примеров и верного обоснования не засчитываются как верные ответы) G) если верно приведён пример или присутствует только обоснование, а элемент композиции указан неверно или вообще не указан H) – если ответ неверный – для всех остальных случаев

10 класс

2.1.2. Выражает своё отношение к событиям в литературном произведении, обосновывает мнение о позиции автора, основываясь на речи образов.

11 класс

2.1.2. Самостоятельно презентует излюбленное произведение, привлекая дополнительный материал из разных источников, используя художественно-эмоциональные и образные средства.

90. Сравните слова героя произведения А.П.Чехова со словами Ашраф-бека, вспомнив эпизод комедии Н.Везирова “Из-под дождя да под ливень”, когда кредиторы ополчились против Гаджи-Ганбара, требуя с него денег. (Аргументируйте свой ответ, приведя по одному примеру из каждого произведения).

На данное задание открытого типа верно ответили 11,65% абитуриентов, дали частично верный ответ 9,86 %, дали неверный ответ 14,52%, отказались отвечать 46,95%.

Для выполнения задания следует знать, что Петя Трофимов, герой А.П.Чехова, недоволен современным ему обществом, не способным на искренние добрые чувства, на серьёзные поступки (“*Называют себя интеллигенцией, а прислуге говорят “ты”, с мужиками обращаются как с животными, учатся плохо, серьёзно ничего не читают, ровно ничего не делают, о науках только говорят, в искусстве понимают мало*”).

Ашраф-бек, герой комедии Н.Везирова "Из-под дождя да под ливень" также высказывает недовольство чёрствостью людей, неумением сопереживать, помогать ближнему. Его известный монолог (*о мусульманине на востоке и на западе...*) подтверждает это.

Верный ответ: Ашраф-бек был очень зол из-за отношения людей к горю Гаджи-Ганбара. По этому поводу он произнёс свой знаменитый монолог (…если мусульманин на западе занозит себе палец…). Герой Н.Везирова считал, что людям необходимо поддерживать друг друга, особенно в трудной жизненной ситуации. Петю Трофимова, героя А.П.Чехова, возмущало отношение к народу, а именно дворян к бывшим крепостным, о чём он и говорит в данном отрывке. Несмотря на то что крепостное право отменили, это по сути ничего не изменило. Отношение к простому народу оставляло желать лучшего.

Критерии оценивания

Шкала баллов	Критерии
1	A) если ученик верно ответил на вопрос, указав общее между героями произведений и аргументировал ответ двумя примерами (по 1-му примеру из каждого произведения) при отсутствии ошибочной информации / *Общим в речи героев является то, что они недовольны невежеством (необразованностью) и несправедливым отношением к простым людям. Ашраф-бек был очень зол из-за отношения людей к горю Гаджи-Ганбара. По этому поводу он произнёс свой знаменитый монолог (…если мусульманин на западе занозит себе палец…). Герой Н.Везирова считал, что людям необходимо поддерживать друг друга, особенно в трудной жизненной ситуации. Петю Трофимова, героя А.П.Чехова, возмущало отношение к народу, а именно дворян к бывшим крепостным, о чём он и говорит в данном отрывке. Несмотря на то что крепостное право отменили, это по сути ничего не изменило. Отношение к простому народу оставляло желать лучшего* /

Шкала баллов	Критерии
$\frac{2}{3}$	B) если ученик верно указал общее между героями произведений и аргументировал ответ 1 примером (по 1-му произведению) при отсутствии ошибок C) если ученик **не** указал общее между героями произведений, но аргументировал ответ двумя примерами (по 1-му примеру из каждого произведения) при отсутствии ошибок D) если ученик дал полный верный ответ, но рядом присутствует ошибочная информация
$\frac{1}{3}$	E) – если ученик верно указал только общее между героями произведений – если ученик верно указал общее между героями произведений и аргументировал ответ 1 примером (по 1-му произведению), а рядом присутствует неверный ответ F) – если ученик **не** указал общее между героями произведений, но аргументировал ответ 1 примером (по 1-му произведению) – если ученик **не** указал общее между героями произведений, но аргументировал ответ двумя примерами (по 1-му примеру из каждого произведения), а рядом присутствует неверный ответ
0	G) – если ученик верно указал только общее между героями произведений, а рядом присутствует неверный ответ – если ученик **не** указал общее между героями произведений, но аргументировал ответ 1 примером (по 1-му произведению), а рядом присутствует неверный ответ – если ответ неверный (по двум произведениям) и для всех остальных случаев

Tarix fənnindən ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında II və III ixtisas qrupları üzrə istifadə edilmiş tapşırıqlar həm Azərbaycan tarixinə, həm də ümumi tarix fənlərinə aid olub. Tapşırıq bloklarında fənn kurikulumunun təlim nəticələrinə uyğun olaraq tarixi proses və hadisələr arasında səbəb-nəticə, məkan-zaman əlaqələri, tarixi proses və hadisələrin ümumiləşdirilməsi, müqayisəsi, qanunauyğunluqları, izahat, nəzəri biliklərin tətbiqi və təhlili ilə bağlı bilik və bacarıqları ölçməyə imkan verən tapşırıqlar üstünlük təşkil edib.

Tapşırıqlar fənn kurikulumuna görə 5 (“***Tarixi zaman”, “Tarixi məkan”, “Dövlət”, “Şəxsiyyət”, “Mədəniyyət***”) məzmun xətti üzrə 149 (Azərbaycan tarixindən 88, ümumi tarixdən 61) altstandartın reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Tapşırıqlar məzmun xətləri üzrə təlim nəticələrinə uyğun hazırlanıb və abituriyentlərin müxtəlif istiqamətlər üzrə bilik və bacarıqlarının aşkara çıxarılması və qiymətləndirilməsinə yönəlib:

– Azərbaycanın tarixi keçmişi və müasir dövrü haqqında zəruri biliklərə malik olduğunu nümayiş etdirmək;

– tarixi hadisə və proseslərin mahiyyətini konkret dövrün xüsusiyyətləri baxımından təhlil etmək, bir-biri ilə oxşar və fərqli cəhətlərini müəyyən etmək;

– mənbələr əsasında müxtəlif tarixi dövrləri təhlil etmək;

– tarixi hadisə, proses və təzahürlərin səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyən etmək və tarixi dövr baxımından qiymətləndirmək;

– dünya tarixinin hadisə və proseslərini Azərbaycan tarixinin eyni dövrləri ilə müqayisə etmək və təhlillər aparmaq;

– müxtəlif tarixi hadisələri konkret məkan baxımından müqayisə etmək;

– cəmiyyət və dövlətlərin inkişafında islahat və inqilabların rolunu fərqləndirmək, aqrar (ənənəvi), sənaye və informasiya cəmiyyətlərini müqayisə etmək;

– tarixi hadisə və proseslərin gedişində şəxsiyyətlərin rolunu qiymətləndirmək;

– müxtəlif cəmiyyətlərdə mədəniyyətin inkişaf xüsusiyyətlərini fərqləndirmək;

– tarixdə ayrı-ayrı dövlətlərin yaranması, inkişafı, tənəzzülü ilə bağlı bilik və bacarıqları nümayiş etdirmək;

– tarixi termin və anlayışların izahını vermək, fərqləndirmək;

– hadisələrin xronoloji ardıcıllığını müəyyən etmək;

– tarixin ayrı-ayrı dövrlərində baş vermiş hadisələri xəritə və cədvəl formasında vermək;

– Azərbaycan və dünya tarixində mühüm rol oynamış dövlət və elm xadimlərinin fəaliyyətinin səciyyəvi xüsusiyyətlərini müəyyən etmək.

Qəbul imtahanları iki dəfə – 25 may və 6 iyul tarixlərində keçirilib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilər əsasında aparılan təhlili göstərir ki, abituriyentlərin müəyyən qismi bəzi bölmələrə dair qapalı tipli tapşırıqları yuxarı faizlə düzgün cavablandırsalar da, bəzi bölmələrə aid qapalı tipli tapşırıqları bir qədər zəif cavablandırıblar. Açıq tipli kodlaşdırıla bilən tapşırıqlar və mənbə tapşırıqlarının düzgün cavablandırılma faizi qapalı tipli tapşırıqlara nisbətən aşağı olmuşdur.

Bölmələr / **Faiz, imtahan, qrup**	**1-ci cəhd**		**2-ci cəhd**	
	II qrup	**III qrup**	**II qrup**	**III qrup**
Azərbaycan ərazisində ibtidai icma cəmiyyəti	44%	62%	54%	62%
Avropa qədim dövrlərdə: Yunanıstan Makedoniya, Roma	14%	53%	33%	44%
Azərbaycan III – VII əsrin 1-ci yarısında	20%	32%	47%	59%
Avropa ölkələri orta əsrlərdə	42%	56%	37%	45%
ABŞ, İngiltərə, Fransa, Rusiya və Osmanlı XVII – XVIII əsrlərdə	28%	30%	11%	15%
Azərbaycan XIX əsrin 30 – 50-ci illərində	17%	26%	54%	59%
Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində və Birinci dünya müharibəsi illərində	14%	25%	12%	19%
Azərbaycan XX əsrin 20 – 80-ci illərində	20%	33%	22%	32%
Müstəqilliyin bərpa olunması, XX əsrin sonları, XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycanin daxili və xarici siyasəti	9%	14%	23%	30%
Vətən müharibəsi	13%	14%	14%	18%
Azərbaycan mədəniyyəti	Açıq	Açıq	17%	26%

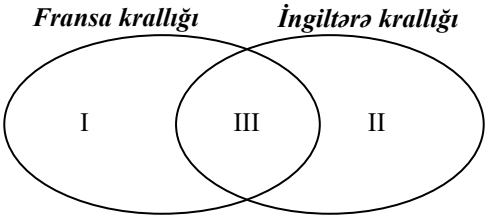
Aşağıda bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, hər bir tapşırıq aid olduğu altstandart(lar)ın tələblərinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi üçün nəzərdə tutulub.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 67 saylı test tapşırığı
(III ixtisas qrupu, A variantı, 44 saylı test tapşırığı)
Ümumi tarix, 7-ci sinif

3.1.2. Feodal dövlətlərin oxşar və fərqli cəhətləri ilə bağlı cədvəl və diaqramlar hazırlayır.

Eyler-Venn diaqramına əsasən uyğun bəndləri müəyyən edin.

a. Böyük Azadlıqlar xartiyasının imzalanması
b. Səlib yürüşlərində iştirak etməsi
c. Azenkur döyüşündə qalib gəlməsi
d. Yüzillik müharibədə iştirak etməsi
e. Jaklar üsyanının baş verməsi

A) I – a, b; II – e, III – c, d B) I – a; II – b, e; III – c, d C) I – c, e; II – d; III – a, b
D) I – e; II – a, c; III – b, d E) I – d; II – a, e; III – b, c

7 və 10-cu siniflər üçün "Ümumi tarix" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Avropa ölkələri orta əsrlərdə" bölməsinə aid test tapşırığına II ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin 42,33%-i doğru cavab vermiş, 18,73%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. III ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin isə 55,95%-i doğru cavab vermiş, 17,88%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün orta əsrlərdə İngiltərə və Fransa krallıqlarının tarixi ilə bağlı hadisələrə, proseslərə dair bilik və bacarıqlara malik olmaq lazımdır. Jaklar üsyanının baş verməsi (e) Fransa, Böyük Azadlıqlar xartiyasının imzalanması (a) və Azenkur döyüşündə qələbə qazanılması (c) İngiltərə krallığına aiddir. Hər iki krallıq səlib yürüşlərində (b) və Yüzillik müharibədə (d) iştirak etmişdir.

Doğru cavab: D

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 68 saylı test tapşırığı

Azərbaycan tarixi, 9-cu sinif

1.1.2. Mühüm hadisə, proses və təzahürlərə dair xronoloji cədvəllər hazırlayır.

Azərbaycan tarixi, 11-ci sinif

4.1.1. Tarixi hadisə və proseslərin gedişində şəxsiyyətlərin (Məmməd Əmin Rəsulzadə, Fətəli xan Xoyski, Şeyx Məhəmməd Xiyabani, Nəriman Nərimanov, Əbülfəz Elçibəy, Heydər Əliyev, İlham Əliyev və b.) rolunu və fəaliyyətini dəyərləndirir.

Ümumi tarix, 11-ci sinif

1.1.4. Dünyada və Azərbaycanda baş verən hadisə, proses və təzahürlər arasında əlaqələri tarixi zaman baxımından qiymətləndirir.

Birinci Dünya müharibəsi illərində Cənubi Azərbaycanda:

A) Milli hökumət süqut etdi.

B) 21 Azər hərəkatı baş verdi.

C) S.C. Pişəvərinin rəhbərliyi ilə Milli Hökumət təşkil edildi.

D) Ş.M. Xiyabaninin rəhbərliyi ilə Milli Hökumət yarandı.

E) Ş.M. Xiyabaninin rəhbərlik etdiyi ADP təşkil edildi.

9 və 11-ci siniflər üçün "Azərbaycan tarixi", həmçinin 9-cu sinif üçün "Ümumi tarix" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində və Birinci dünya müharibəsi illərində" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 14,1%-i doğru cavab vermiş, 35,43%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Birinci Dünya müharibəsinin baş verdiyi illəri (1914 – 1918) bilmək, Cənubi Azərbaycanda baş vermiş hadisələrdən həmin dövrə uyğun gələni müəyyən etmək bacarığına malik olmaq lazımdır. 1917-ci ildə Ş.M.Xiyabaninin rəhbərliyi ilə ADP təşkil edildikdə (E) Birinci Dünya müharibəsi hələ davam edirdi. Milli hökumət süqut etdikdə (A) və Şeyx Məhəmməd Xiyabaninin rəhbərliyi ilə Milli Hökumət yarandıqda (D) bəhs edilən müharibə artıq başa çatmışdı. 21 Azər hərəkatı baş verdikdə (B) və Seyid Cəfər Pişəvərinin rəhbərliyi ilə Milli Hökumət təşkil edildikdə (C) isə İkinci Dünya müharibəsi başa çatmışdı.

Doğru cavab: E

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 77 saylı test tapşırığı
(III ixtisas qrupu, A variantı, 41 saylı test tapşırığı)

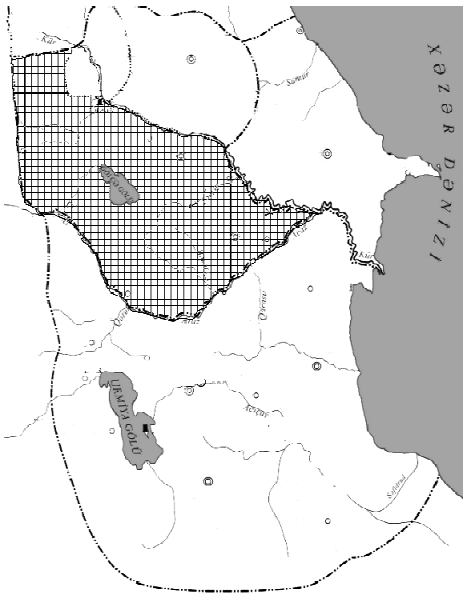
Azərbaycan tarixi, 7-ci sinif

2.1.2. Dövrə aid xəritə və xəritə sxemlərdəki müxtəlif tarixi hadisə, proses və təzahürlərə dair məlumatları izah edir.

Azərbaycan tarixi, 10-cu sinif

3.1.1. Dövlətlərin yaranması və inkişafında müvafiq dövrün xüsusiyyətlərini dəyərləndirir.

Xəritədə ştrixlənmiş ərazidə mövcud olmuş Azərbaycan dövlətinə aiddir:

A) İskit padşahlığı ilə ittifaqda Assuriya dövlətinə qarşı mübarizə aparması

B) Slavyanların yürüşləri nəticəsində paytaxtının böyük dağıntılara məruz qalması

C) Eramızın əvvəllərində Parfiya Arşakiləri tərəfindən işğal olunması

D) Oğuz-Səlcuq türkləri ilə ittifaqda Bizans, erməni və gürcü feodallarına qarşı mübarizə aparması

E) Bir müddət Sacilər və Salarilər dövlətindən asılı vəziyyətdə olması

7 və 10-cu siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Azərbaycan IX əsrin ikinci, XI əsrin birinci yarısında" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 24,73%-i doğru cavab vermiş, 40,72%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. III ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin isə 35,66%-i doğru cavab vermiş, 33,52%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün xəritədə ştrixlənmiş ərazidə mövcud olmuş dövlətin Şəddadilər dövləti olduğunu, sonra isə həmin dövlətin fəaliyyətinə aid doğru bəndi müəyyən etmək lazımdır. Bu dövlət Oğuz-Səlcuq türkləri ilə ittifaqda Bizans, erməni və gürcü feodallarına qarşı mübarizə aparmışdır (D). İskit padşahlığı və Assuriya (A), Parfiya Arşakiləri (C), habelə Sacilər dövlətləri (E) Şəddadilər dövlətinin yaranmasından əvvəl mövcud olmuşdur. Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuş Gəncə şəhəri slavyanların yürüşlərinə məruz qalmamışdır (B).

Doğru cavab: D

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 73 saylı test tapşırığı
(III ixtisas qrupu, A variantı 42 saylı test tapşırığı)
Azərbaycan tarixi, 9-cu sinif

1.1.1. Mühüm tarixi hadisə, proses və təzahürləri zaman baxımından qiymətləndirir.

II Qarabağ (Vətən) müharibəsi dövründə:

1. Xankəndi şəhər mərkəzində dövlət bayrağımız qaldırıldı
2. "Şuşa bəyannaməsi" imzalandı
3. Horadiz qəsəbəsi düşməndən təmizləndi
4. Xocavənd rayonunun bir hissəsi azad edildi
5. Beş rayon mərkəzi (şəhər) azad edildi

A) 2, 5 B) 3, 4 C) 4, 5 D) 1, 3 E) 1, 2

9 və 11-ci siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Vətən müharibəsi" bölməsinə aid test tapşırığına II ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin 14,11%-i doğru cavab vermiş, 19,49%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. III ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin 17,66%-i doğru cavab vermiş, 15,71%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün 44 günlük Vətən müharibəsinin baş verdiyi ili (2020) bilmək, ərazi bütövlüyünün bərpası ilə bağlı baş vermiş hadisələrdən həmin dövrə uyğun gələni müəyyən etmək bacarığına malik olmaq lazımdır. 2020-ci ildə Vətən müharibəsinin davam etdiyi 44 gün ərzində Xocavənd rayonunun bir hissəsi (4) və beş rayon mərkəzi (şəhər) azad edildi (5). Xankəndi şəhər mərkəzində dövlət bayrağımız 2023-cü ildə qaldırıldı (1). "Şuşa bəyannaməsi" 2021-ci ildə imzalandı (2). Horadiz qəsəbəsi Birinci Qarabağ müharibəsində düşməndən təmizlənmişdi (3) və İkinci Qarabağ (Vətən) müharibəsi başlayanadək Azərbaycan Ordusunun nəzarətində olmuşdur.

Doğru cavab: C (III ixtisas qrupu üzrə D)

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 85 saylı test tapşırığı
Ümumi tarix, 10-cu sinif

2.1.2. Dünya ölkələrində baş verən geosiyasi dəyişiklikləri müxtəlif formalarda (xəritə, sxem, cədvəl) təqdim edir.

4.1.1. Tarixi şəxsiyyətləri (II Ramzes, Hammurapi, II Kir, I Dara, İsgəndər, Yuli Sezar, Konstantin, Attila, Məhəmməd Peyğəmbər, Böyük Karl, Alp Arslan, Çingiz xan, II Mehmet Fateh, Əmir Teymur, Sultan Süleyman Qanuni, Şah İsmayıl, I Təhmasib, IV İvan) mənsub olduqları dövlətlərin mənafeyi baxımından qiymətləndirir.

Hadisə-nəticə əlaqələrinin doğru verildiyi bəndləri müəyyən edin.

	Hadisələr	***Nəticələr***
1.	Teoman Tanhunun Çinə hücum etməsi	Xan sülaləsi asılı hala salındı
2.	Hunların Pinçen şəhəri yaxınlığında Çin ordusunu mühasirəyə alması	Xan sülaləsi ağır şərtlərlə sülh müqaviləsi imzalamağa məcbur oldu
3.	Mete xaqanın dövlətin sərhədlərini genişləndirmə siyasəti aparması	Monqol və tibet tayfaları tabe edildi
4.	Teoman Tanhunun Çinin bəzi bölgələrini özünə tabe etməsi	Çində "vuruşan padşahlıqlar" dövrü başa çatdı

6 və 10-cu siniflər üçün "Ümumi tarix" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Qədim Şərq: Misir, Şumerlər, Hun dövləti, Hindistan, Çin" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 46,51%-i doğru cavab vermiş, 16,41%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün Qədim Hun dövləti, onun hökmdarları, Çinlə münasibətləri ilə bağlı hadisələrə dair bilik və bacarıqlara malik olmaq lazımdır. Hunların Pinçen şəhəri yaxınlığında Çin ordusunu mühasirəyə almasından sonra Xan sülaləsi ağır şərtlərlə sülh müqaviləsi imzalamağa məcbur oldu (2). Mete xaqanın dövlətin sərhədlərini genişləndirmə siyasəti aparması nəticəsində monqol və tibet tayfaları tabe edildi (3). Teoman Tanhunun hakimiyyəti illərində Çində hakim sülalə Xan deyil, Sin idi (1). Çində "vuruşan padşahlıqlar" dövrünün başa çatması Teoman Tanhunun deyil, Sin Şi Xuandinin fəaliyyəti ilə bağlıdır (4).

Doğru cavab: 2, 3

6 iyul tarixli imtahan, III ixtisas qrupu, A variantı 56 saylı test tapşırığı

Azərbaycan tarixi, 8-ci sinif

3.1.1. Mərkəzləşmiş dövlətin yaranması və tənəzzülü, Azərbaycan torpaqlarının birləşdirilməsi uğrunda mübarizənin xüsusiyyətlərini şərh edir.

Azərbaycan tarixi, 10-cu sinif

3.1.1. Dövlətlərin yaranması və inkişafında müvafiq dövrün xüsusiyyətlərini dəyərləndirir.

XVII əsrin ikinci yarısı Səfəvi dövlətinin idarəçilik sistemi üçün xarakterikdir:

1. Şahın qeyri-məhdud hakimiyyətə malik olması
2. Məhkəmə orqanlarının şəriət qaydaları əsasında fəaliyyət göstərməsi
3. Sultanın bəylərbəyilikləri idarə etməsi
4. Bəylərbəyilərin vəzirlər tərəfindən təyin edilməsi
5. Ali şiə ruhanilərinin feodalların birinci qrupuna daxil olması

8 və 10-cu siniflər üçün "Azərbaycan tarixi" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Azərbaycan Səfəvilər dövləti XVII əsrdə" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 8,18%-i doğru cavab vermiş, 16,63%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün XVII əsrin ikinci yarısında Səfəvi dövlətinin idarəçilik sisteminə dair biliklərə malik olmaq lazımdır. Səfəvi dövlətində şah qeyri-məhdud hakimiyyətə malik idi (1), məhkəmə orqanları şəriət qaydaları əsasında fəaliyyət göstərirdi (2). Hər bir bəylərbəyiliyin idarə edilməsi sultan deyil, bəylərbəyi tərəfindən həyata keçirilirdi (3). Bəylərbəyilər vəzirlər deyil, şah tərəfindən təyin edilirdilər (4). Ali şiə ruhaniləri feodalların birinci deyil, ikinci qrupuna daxil idilər (5).

Doğru cavab: 1, 2

Bir neçə ildir ki, ali məktəblərə qəbul imtahanlarında tarixi mənbə üzərində işlə bağlı tapşırıqlar tətbiq edilir. Tarix fənni üzrə tətbiq edilən mənbə üzərində işlə bağlı tapşırıqlar kurikulumun tələblərinə və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanır. Mənbələrlə bağlı tapşırıqlar məlumatın əldə edilməsi, nəticəçıxarma, təhlil, müqayisə və səbəb-nəticə əlaqələrini müəyyənetmə bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi daşıyır.

25 may tarixli imtahan, III ixtisas qrupu, 58 – 60 saylı tapşırıqlar

1970-ci illərdə Ərəb ölkələri yenidən müttəfiq kimi ümumi düşmənə qarşı birləşib müharibəyə başladılar. Neftin qiymətinin dörd dəfə artması və dünyada iqtisadi böhranın yaratdığı çətinliklər İsrail və müttəfiqlərini danışıqlara getməyə məcbur etdi. Onlar eyni zamanda qarşı tərəfin qüvvələrini parçalamaq istəyirdilər. İsrail və müttəfiqləri bu məqsədi Kemp-Deviddə imzalanmış sazişlə həyata keçirməyə nail oldular.

9 və 11-ci siniflər üçün "Ümumi tarix" dərsliklərindəki material əsasında tərtib edilmiş, "Dünya dövlətləri II dünya müharibəsindən sonrakı dövrdə" bölməsinə aid 58-60-cı tapşırıqları cavablandırmaq üçün Ərəb-İsrail münaqişəsi ilə bağlı biliklərə, həmçinin müvafiq mövzu ilə bağlı mühakimə yürütmək, təhliletmək bacarıqlarına malik olmaq lazımdır. Abituriyentlər təqdim edilmiş mənbəni diqqətlə oxuyub təhliletməli, həmçinin müvafiq dərsliklər əsasında mənimsədiyi biliklərlə əlaqələndirmək və nəticə çıxarmaq bacarığı nümayiş etdirməlidirlər.

Ümumi tarix, 11-ci sinif

2.1.1. Ölkələrin və xalqların sosial-iqtisadi və mədəni həyatında, beynəlxalq münasibətlərdə baş verən dəyişiklikləri, inteqrasiya prosesi ilə bağlı informasiyaları məkan baxımından qiymətləndirir.

58. Mənbədə bəhs olunan müharibəni başlamaqda Ərəb dövlətlərinin məqsədi:

Abituriyentlərin 19%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 4,38%-i $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilmiş, 30,04%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	• İtirilmiş əraziləri geri qaytarmaq. • İsrailin işğalçılıq siyasətinin qarşısını almaq • İsraili məğlub etmək
$\frac{1}{2}$	• Bir doğru, bir yanlış cavab.
0	• Cavablardan heç biri doğru deyil. • Bir doğru iki və daha çox yanlış cavab • Yeni ərazilər əldə etmək

Ümumi tarix, 9-cu sinif

2.1.1. Kapitalist münasibətlərinin inkişaf prosesində və müasir dünyada ölkələrin və xalqların sosial, siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında baş verən dəyişiklikləri məkan baxımdan qiymətləndirir.

Ümumi tarix, 11-ci sinif

2.1.2. Müasir dövrdə baş verən geosiyasi dəyişiklikləri müxtəlif formalarda (xəritə, sxem, cədvəl, diaqram) təqdim edir.

59. Bəhs olunan müharibənin başlanması ilə bu münaqişənin beynəlxalq miqyas aldığını göstərən mənbədə ***verilməyən*** siyasi və iqtisadi (hər birinə aid bir) amili yazın:

Abituriyentlərin 3,18%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 11,42%-i $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilmiş, 54,97%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A) **Siyasi səbəb**: • ABŞ İsraili dəstəklədi, SSRİ ərəb ölkələrini dəstəklədi. • ABŞ və SSRİ-nin vasitəçiliyi ilə tərəflər arasında sülh danışıqlarının aparılması. B) **İqtisadi səbəb:** • Dünyada ilk neft şoku baş verdi. • Neft şoku baş verdi. • Neft beynəlxalq münasibətlərdə təsir vasitəsi kimi istifadə edildi.
$\frac{1}{2}$	• Bir doğru, bir yanlış cavab.
0	• Cavablardan heç biri doğru deyil. • Bir doğru iki və daha çox yanlış cavab. • ABŞ və SSRİ-nin müharibəyə qoşulması.

Ümumi tarix, 9-cu sinif

3.1.1. Dünyanın (Avropa dövlətləri və Rusiya, ABŞ və Latın Amerikası ölkələri, Türk dünyası və Qafqaz xalqları, Asiya, Afrika ölkələri) siyasi inkişaf mərhələsini şərh edir.

Ümumi tarix, 11-ci sinif

1.1.2. Ölkədəki siyasi həyat faktlarını onun siyasi inkişafının müəyyən mərhələsi baxımından qiymətləndirir.

3.1.2. Qlobal problemlərin həllində dövlətlərin rolunu şərh edir.

60. Haqqında bəhs edilən sazişin Misir dövləti üçün iki nəticəsini yazın.

Abituriyentlərin 13%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 11,92%-i $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilmiş, 43,66%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	• Ərəb ölkələri Misirlə siyasi-iqtisadi əlaqələri kəsdi. o ***Eyni mahiyyətli cavab*** **–** Misirlə Ərəb ölkələri arasında müttəfiqlik pozuldu. • Sinay yarımadası Misirə qaytarıldı. o ***Eyni mahiyyətli cavab*** **–** (İsrail Misirin işğal etdiyi ərazini geri qaytardı) • Misir İsraili müstəqil dövlət kimi tanıdı. • Misir və İsrail arasında müharibə vəziyyətinə son qoyuldu. o ***Eyni mahiyyətli cavab*** **–** (Tərəflər bir-birinin ərazisinə hərbi müdaxilə etməyəcəkdi)
$\frac{1}{2}$	• Bir doğru, bir yanlış cavab. • Eyni mahiyyətli 2 doğru cavab.
0	• Cavablardan heç biri doğru deyil. • Bir doğru iki və daha çox yanlış cavab.

Beləliklə, qəbul imtahanının nəticələri göstərir ki, abituriyentlər imtahana hazırlıq dövründə tarixi prosesləri öyrənərkən mövzulararası əlaqələndirmə və hadisələri səbəb-nəticə əlaqələri çərçivəsində təhlil edərək yekun ümumiləşdirmə aparmaq, məntiqi nəticə çıxarmaq və mühakimə yürütmək bacarığına daha da dərindən yiyələnməlidirlər.

Coğrafiya fənnindən ali təhsil müəssisələrinə II və III (TC altqrupu) ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar fənn kurikulumunun müəyyən etdiyi 3 (**"*Coğrafi məkan*", *"Təbiət"*, *"Cəmiyyət"***) məzmun xətti üzrə 6 əsas və 118 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Qəbul imtahanlarında aşağıda qeyd edilən bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olub:

– *kainatda Yerin mövqeyini və onun hərəkətinin coğrafi nəticələrini təsvir etmək;*
– *səma cisimlərinin qarşılıqlı təsirini əlaqələndirmək;*
– *Yerin sutkalıq və illik hərəkətini Yerdə həyatın mövcudluğu ilə əlaqələndirmək;*
– *coğrafi təbəqələrin inkişaf mərhələlərini izah etmək;*
– *təbii coğrafi şərait və ehtiyatların yerləşmə qanunauyğunluğunu izah etmək və insanların təbiətdən istifadəsində ekoloji tarazlığın saxlanılması yollarını qiymətləndirmək;*
– *əhalinin dinamikasını ölkələrin iqtisadi inkişaf səviyyəsi ilə əlaqələndirmək;*
– *təsərrüfat sahələrinin yerləşməsində olan ərazi fərqlərini ölkələr üzrə müəyyən etmək.*

Qəbul imtahanında istifadə edilmiş tapşırıqların bölmələr üzrə paylanmasında ümumtəhsil məktəblərinin coğrafiya kursunda mövzuların əhəmiyyətlilik dərəcəsi, tədris prosesində bölmələrə ayrılan vaxt və ixtisas qruplarının peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınıb.

Test bloklarında məntiqi düşünmə tələb edən, biliklərin tətbiqinə əsaslanan xəritə-sxem, qrafik, diaqram və hesablama xarakterli tapşırıqlara üstünlük verilib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında aparılan təhlili göstərib ki, abituriyentlərin müəyyən hissəsi "Azərbaycanın relyefi, faydalı qazıntıları", "Azərbaycanın iqlimi", "Materiklərin daxili suları", "Dünyanın təbii ehtiyatlarının yerləşməsi", "Dünya təsərrüfatı" və s. mövzulara aid tapşırıqlara daha yaxşı cavab veriblər. Lakin hesablama xarakterli, xəritə-sxem məzmunu olan, nəzəri bilikləri tətbiq etmək, nəticə çıxarmaq qabiliyyəti tələb edən, müəyyən ölkələrin və ya regionların fiziki-coğrafi və iqtisadi-coğrafi səciyyəsinə aid tapşırıqları nisbətən zəif cavablandırıblar.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 46 saylı test tapşırığı
8-ci sinif

3.1.1. Əhalinin təbii və mexaniki hərəkətinin səbəblərini izah edir.
3.1.2. Əhalinin təbii artımına görə hesablamalar aparır.

Ölkənin əhalisinin sayı 12 mln. nəfərdir. 1 ildən sonra əhalinin sayı 12,1 mln nəfərə çatmışdır. Artımın 40 min nəfəri mexaniki artım hesabına olmuşdur. Orta illik təbii artımı (hər 1000 nəfərə) hesablayın.

A) 9,6 nəfər B) 60 nəfər C) 8 nəfər
D) 11 nəfər E) 5 nəfər

"Dünya əhalisi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 15.90%-i doğru cavab vermiş, 30.41%-i isə cavab verməkdən imtina emişdir.

Tapşırıqda əhalinin sayının artımının hansı hissəsinin təbii artım hesabına baş verməsi və bu prosesdə təbii artımın nisbi kəmiyyətinin (hər 1000 nəfərə görə) müəyyən edilməsi tələb edilir.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün, ilk növbədə, il ərzində əhalinin sayının artımını müəyyən etmək lazımdır. Bunun üçün aşağıdakı ifadələri yazmaq lazımdır:

12,1 mln. – 12,0 mln. = 0,1 mln. nəfər

Yəni il ərzində əhalinin sayı 100 min nəfər artmışdır. Əhalinin sayının 40 min nəfəri mexaniki artım (kənardan gələnlər) hesabına olduğuna görə təbii artım hesabına əhalinin sayı 60 min nəfər artmışdır:

100 min – 40 min = 60 min nəfər

Daha sonra hər 1000 nəfərə düşən təbii artım əmsalını müəyyən etmək üçün aşağıdakı mütənasiblik yazılır.

12 mln. nəfər —— 60 min nəfər

1000 —— x nəfər

x= (60 000 x 1000) : 12 000 000 = 5 (nəfər)

Deməli, verilmiş ölkədə il ərzində təbii artım əmsalı hər 1000 nəfərə 5 nəfər olmuşdur.

Doğru cavab: E

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 55 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.5. Dünya okeanı və quru sularının fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərini şərh edir.

Uyğunluq pozulmuşdur:

Sıra	***Mənşəyi***	***Göl***	***Yerləşdiyi ərazi***
1	uçqun	Göygöl	Şahdağ silsiləsi
2	axmaz	Sarısu	Muğan düzü
3	vulkanik	Qaragöl	Vulkanik yayla
4	buzlaq	Acınohur	Yan silsilə
5	uçqun	Maralgöl	Murovdağ
6	relikt	Masazır	Abşeron yarımadası

"Azərbaycanın daxili suları" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 4.92%-i doğru cavab vermiş, 24.61%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırıqda verilmiş göllərin mənşəyini və hansı ərazidə yerləşməsini müəyyən etmək tələb olunur.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün göllərin yerləşdiyi əraziləri və onların mənşəyini bilmək lazımdır.

Bu amilləri nəzərə almaqla müəyyən etmək olar ki, Göygöl uçqun mənşəli olsa da, Şahdağ silsiləsində deyil, Murovdağ silsiləsində yerləşir (1).

Sarısu gölü axmaz mənşəli olsa da, Muğan düzündə deyil, Mil düzündə yerləşir (2).

Acınohur gölü eyni adlı çökəklikdə (Acınohur) yerləşir, göl buzlaq mənşəli deyil, tektonik mənşəlidir (4). Nəticə olaraq 1, 2, 4 bəndləri doğru cavab olaraq qəbul edilməlidir.

Doğru cavab: 1, 2, 4

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 57 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.1. Yer səthində relyefin müxtəlifliyinin yaranma səbəblərini şərh edir.

9-cu sinif

2.1.2. Geoloji xarakterli tematik xəritələri oxuyur.

10-cu sinif

2.1.2. Geoxronoloji cədvəli oxuyur.

Uyğunluğu müəyyən edin:

Dağlar:	*Dağəmələgəlmə mərhələləri:*
1. Sixote-Alin	a. Alp
2. Krım	b. Kimmeri
3. Skandinaviya	c. Hertsin
	d. Kaledon
	e. Baykal

“Litosfer. Yerin planetar və geoloji inkişaf mərhələsi. Faydalı qazıntılar” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 6.44%-i doğru cavab vermiş, 29.69%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda dağ silsilələrinin uyğun gəldiyi dağəmələgəlmə mərhələsinin müəyyən edilməsi tələb olunur.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün Yer kürəsində olan dağların yerləşməsini, onların hansı geoloji mərhələyə aid olduğunu bilmək lazımdır.

Belə ki, Sixote-Alin dağları Mezozoy erasında baş vermiş Kimmeri qırışıqlığına aid edilir (1-b).

Krım dağları Kaynozoy erasında yaranan Alp qırışıqlığı dövrünə aid edilir (2-a).

Skandinaviya dağları isə Paleozoy erasında baş vermiş Hertsin və Kaledon qırışıqlıqları dövrünə aid edilir (3-c, d).

Doğru cavab: 1-b, 2-a, 3-c, d

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, situasiyaya aid 58-60 saylı tapşırıqlar

Ovalıqda yerləşən A məntəqəsində günorta vaxtı günəş şüalarının düşmə bucağı 6,5°-dir. Həmin gün 40° cənub enliyində günorta vaxtı günəş şüalarının düşmə bucağı 73,5° olur. A məntəqəsinin yerli vaxtı Bakı şəhərinin yerli vaxtından 80 dəqiqə irəlidir. Məntəqənin aid olduğu ölkədə həm platforma, həm də geosinklinal ərazilər vardır. Bu ölkə bolsulu çaylar və şirinsulu göllərlə zəngindir. Onun inzibati-ərazi quruluşu Avstriya ilə eynidir. Ölkənin ərazisində həm əsas, həm də keçid iqlim qurşaqları yayılmışdır. Bu ölkədə müxtəlif geoloji eralarda yaranmış dağlara rast gəlinir. Ölkədə, onun ərazisinin böyük hissəsinin aid olduğu qitənin ən ucqar şimal və şərq nöqtələri yarımadalarda yerləşir.

58. Mətnə əsasən A məntəqəsi və onun yerləşdiyi ölkəyə aid olan xüsusiyyətləri müəyyən edib cədvələ yazın.

Doğru cavab:

A məntəqəsində günəşin düşmə bucağı göstəricilərinin müşahidə edildiyi günü müəyyən edin və fikrinizi əsaslandıraraq yazın.	A məntəqəsinin coğrafi enliyini və uzunluğunu hesablayıb yazın.	A məntəqəsinin yerləşdiyi ölkənin ərazisinin böyük hissəsinin aid olduğu qitənin ucqar şimal və şərq nöqtələrinin adlarını yazın.
Gün: *22 dekabr (qış gündönümü)* ***Əsaslandırma:*** *40° cənub enliyində günəşin düşmə bucağı 73,5 dərəcədir. Deməli Günəş cənub tropikində zenitdədir, bu da 22 dekabr tarixidir.*	1. 60°şm.e. **Həlli:** 73,5°(90°-40°)=23,5° 6,5°-(90°-23,5°)=-60° 2. 70°ş.u. **Həlli:** 80:4=20° 50°+20°=70° Müxtəlif həll üsulları var.	1. Celyuskin burnu 2. Dejnyov burnu

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Cədvəlin bütün sütunları tam doğru yazılıb, əlavə səhv məlumat yazılmayıb və ya B. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 1 səhv olduqda* *– 5 düz 0 səhv olduqda*
$\frac{2}{3}$	C. Cədvəl üzrə iki sütun doğru yazılıb, bir sütun səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya D. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 2 səhv olduqda* *– 5 düz 1 səhv olduqda* *– 4 düz 0 səhv olduqda*

Bal şkalası	Meyarlar
$\frac{1}{3}$	E. Cədvəl üzrə bir sütun doğru yazılıb, digər sütunlar səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya
	F. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 3 səhv olduqda* *– 5 düz 2 səhv olduqda* *– 4 düz 1 səhv olduqda* *– 3 düz 1 səhv olduqda* *– 3 düz 0 səhv olduqda* *– 2 düz 0 səhv olduqda*
0 bal	G. Digər başqa hallarda.

Qeyd: İkinci sütunda hesablama mütləq yazılmalıdır.

Tapşırıq vasitəsilə "Coğrafi məkan" məzmun xəttinin *8_1.3.2.* (*Kartoqrafik təsvirlər üzərində hesablamalar aparır*), *8_1.2.2.* (*Yerin hərəkətinin coğrafi nəticələri ilə həyatın inkişafı arasındakı əlaqəni izah edir*) və "Təbiət məzmun" xəttinin *7_2.1.2.* (*Fiziki xəritələri təhlil edir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq "Yer Günəş sistemində" bölməsinə aiddir. Abituriyentlərin 3.23%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 5.08%-i $\frac{2}{3}$ balla, 10.19%-i $\frac{2}{3}$ balla, 22.79%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 58.71%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

59. A məntəqəsinin yerləşdiyi ölkəni, onun ərazisində yerləşən yarımadaları və Mezozoy yaşlı dağları müəyyən edib cədvəldə yazın.

Doğru cavab:

A məntəqəsinin yerləşdiyi ölkənin adı	*A məntəqəsinin aid olduğu ölkədə yerləşən Mezozoy yaşlı dağların adları (ən azı iki dağ)*	*A məntəqəsinin yerləşdiyi ölkəyə aid olan yarımadaların adları (ən azı iki yarımada)*
Rusiya	1. Verxoyansk 2. Çersk 3. Sixote-Alin 4. Stanovoy	1. Taymır 2. Yamal 3. Qıdan 4. Kamçatka 5. Çukot 6. Kola 7. Taman

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Cədvəlin bütün sütunları tam doğru yazılıb, əlavə səhv məlumat yazılmayıb və ya
	B. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 5 düz 1 səhv olduqda* *– 4 düz 0 səhv olduqda* ***Qeyd: I sütunda Rusiya qeyd olunmaq şərti ilə***
$\frac{2}{3}$	C. Cədvəl üzrə iki sütun doğru yazılıb, bir sütun səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya
	D. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 5 düz 2 səhv olduqda* *– 4 düz 1 səhv olduqda* *– 3 düz 0 səhv olduqda* ***Qeyd: I sütunda Rusiya qeyd olunmaq şərti ilə***

Bal şkalası	Meyarlar
$\frac{1}{3}$	E. Cədvəl üzrə bir sütun doğru yazılıb, digər sütunlar səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya
	F. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 5 düz 3 səhv olduqda* *– 4 düz 2 səhv olduqda* *– 3 düz 1 səhv olduqda* *– 2 düz 0 səhv olduqda*
0 bal	G. Digər başqa hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Təbiət məzmun" xəttinin *8_2.1.2.* (*Tektonik xəritələrdə litosfer tavalarının hərəkətinin nəticələrini oxuyur*) və *7_2.1.*6. *(Kontur xəritədə Dünya okeanının hissələrini qeyd edir)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq "Litosfer. Yerin planetar və geoloji inkişaf mərhələsi. Faydalı qazıntılar" və "Yer səthinin relyefi və ondan istifadə yolları" bölmələrinə aiddir. Abituriyentlərin 13.87%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 7.17%-i $\frac{2}{3}$ balla, 9.13%-i $\frac{1}{3}$ balla, 19.95%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 49.89%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

60. Mətnə əsasən A məntəqəsi və onun yerləşdiyi ölkəyə aid olan xüsusiyyətləri müəyyən edib cədvəldə yazın.

Doğru cavab:

A məntəqəsinin yerləşdiyi ölkədə mövcud olan əsas iqlim qurşağına aid olan iqlim tiplərinin adları (ən azı iki iqlim tipi)	***A məntəqəsinin yerləşdiyi ovalıq (I) və bu ovalıqdan axan ən böyük çay sistemi (II)***	***A məntəqəsinin olduğu ölkənin ərazisində yerləşən göllərin adları (ən azı iki göl)***
1. Mülayim musson 2. Mülayim dəniz 3. Mülayim kontinental 4. Kontinentinal və ya kəskin kontinentinal	1. Qərbi Sibir 2. Ob	1. Ladoqa 2. Oneqa 3. Baykal 4. Taymır 5. Baskunçak 6. Elton 7. Xəzər

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1 bal	A. Cədvəlin bütün sütunları tam doğru yazılıb, əlavə səhv məlumat yazılmayıb və ya
	B. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 1 səhv olduqda* *– 5 düz 0 səhv olduqda*
$\frac{2}{3}$	C. Cədvəl üzrə iki sütun doğru yazılıb, bir sütun səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya
	D. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 2 səhv olduqda* *– 5 düz 1 səhv olduqda* *– 4 düz 0 səhv olduqda*
$\frac{1}{3}$	E. Cədvəl üzrə bir sütun doğru yazılıb, digər sütunlar səhv yazılıb və ya yazılmayıb və ya
	F. Cədvəlin hər üç sütununda tələb olunanlardan *– 6 düz 3 səhv olduqda* *– 5 düz 2 səhv olduqda* *– 4 düz 1 səhv olduqda* *– 3 düz 1 səhv olduqda* *– 3 düz 0 səhv olduqda* *– 2 düz 0 səhv olduqda*
0	G. Digər başqa hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “Təbiət məzmun” xəttinin *9_2.1.4.* (*İqlim xəritələrini oxuyur, nəticələrini təqdim edir*) və *10_2.1.5. (Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair layihələr hazırlayır, təqdim edir.)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq “İqlim və onun təsərrüfata təsiri” və “Quru suları və onun təsərrüfatda rolu” bölmələrinə aiddir. Abituriyentlərin 3.76%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 6.43%-i $\frac{2}{3}$ balla, 9.83%-i $\frac{1}{3}$ balla, 26.46%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 53.52%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

25 may tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 72 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.1.5. Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair layihələr hazırlayır, təqdim edir.

Dünya okeanına çay və ya kanal vasitəsilə çıxışı mövcud olan göllər:

A) Xəzər, Ontario, Oneqa, Ladoqa

B) Eri, Aral, Viktoriya, Tanqanika

C) Xəzər, Titikaka, Viktoriya, Eyr

D) Xəzər, Aral, Balxaş, Ladoqa

E) Eyr, Oneqa, Xəzər, Cenevrə

“Quru suları və onun təsərrüfatda rolu” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 15.50%-i doğru cavab vermiş, 18.60%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda Dünya okeanına çıxışı olan göllərin müəyyən edilməsi tələb edilir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün dünyanın fiziki xəritəsini bilmək tələb olunur. Tapşırıqda verilən bəndlərin təhlili göstərir ki, Xəzər dənizindən Volqa çayı, Volqa-Don kanalı və Don çayı vasitəsilə, Ontario gölündən Müqəddəs Lavrentiya çayının vasitəsilə, Oneqa gölündən Ağ dəniz-Baltik kanalı ilə, Ladoqa gölündən isə Neva çayı vasitəsilə Dünya okeanına çıxışları vardır.

Doğru cavab: A

25 may tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 84 saylı test tapşırığı

8-ci sinif

2.1.6. Okean sularının xüsusiyyətləri ilə bağlı hesablamalar aparır.

Exolotdan göndərilmiş səs siqnalının I çökəkliyin dərinliyinə gedib-qayıtma müddəti 3,6 saniyə, II çökəkliyə isə 5,2 saniyə olmuşdur. Çökəkliklərin dərinlikləri arasındakı fərqin neçə metr olduğunu hesablayın.

“Hidrosfer. Yerin su təbəqəsi” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 3.10%-i doğru cavab vermiş, 57.36%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda çökəkliklərin dərinlikləri arasındakı fərqin hesablanması tələb olunur.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün səs siqnallarının gedib-qayıtma müddətini 2-yə bölüb, səs dalğasının suda sürətinə vurmaq lazımdır.

(3,6 : 2) x 1500 = 2700 (m) – birinci çökəkliyin dərinliyi

(5,2 : 2) x 1500 = 3900 (m) – ikinci çökəkliyin dərinliyi

Çökəkliklərin dərinliklərini müəyyən etdikdən sonra onlar arasındakı fərq tapılır:

(3900 m – 2700 m = 1200 m). Deməli, iki çökəkliyin dərinliyi arasındakı fərq 1200 m-dir.

Doğru cavab: 1200 (m)

1 iyun tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 5 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.4. Hava elementlərinə dair sadə hesablamalar aparır.

8-ci sinif

2.1.8. Təbii zonalar xəritəsini oxuyur.

9-cu sinif

2.1.7. İqtisadiyyatın inkişafında bioehtiyatların və alternativ enerji ehtiyatlarının rolunu qiymətləndirir.

2.1.8. Yaşadığı ərazinin təbii komponentlərinə dair topladığı məlumatları təqdim edir

3.2.4. Təsərrüfat sahələrinin yerləşməsinin əlaqə prinsiplərinin sxemlərini qurur.

11-ci sinif

2.1.7. Bioloji ehtiyatlardan istifadəyə dair proqnozlar verir.

Cədvələ əsasən respublikamızda qış otlaqlarının yayıldığı məntəqəni müəyyən edin.

Məntəqə	***Orta illik temperatur***	***Rütubətlənmə əmsalı*** $(R._{ə.}=\frac{Y}{B})$
1	–5°C	0,5
2	+14°C	0,3
3	+25°C	1,7
4	+5°C	2,5
5	–10°C	0,2

A) 2 B) 5 C) 1 D) 4 E) 3

"Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatı (sənayesi, k/t, nəqliyyatı və beynəlxalq iqtisadi əlaqələri)" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 12.74%-i doğru cavab vermiş, 32.70%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda verilən orta illik temperatur və rütubətlənmə şəraitinə əsasən qış otlaqlarının yerləşdiyi məntəqənin müəyyən edilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün qış otlaqlarının yayıldığı əraziləri müəyyən etmək lazımdır. Belə ki, qış otlaqları düzənlik ərazilərində yerləşir. Bu ərazilərdə orta illik temperatur 14 – 14,5°C, rütubətlənmə əmsalı 0,3-dən aşağıdır. Bu ərazilərdə yarımsəhra və quru çöl iqlimi hakimdir.

Doğru cavab: A

1 iyun tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 20 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

2.1.8. Yaşadığı ərazinin təbii komponentlərinə dair topladığı məlumatları təqdim edir

Doğru sıraları müəyyən edin.

	Coğrafi obyekt	***Təbii vilayət***	***Tektonik zona***
1.	Qızılağac milli parkı	Lənkəran	Kür dağarası çökəkliyi
2.	Bozdağ silsiləsi	Kür dağarası çökəkliyi	Kür dağarası çökəkliyi
3.	Hərəmi düzü	Kiçik Qafqaz	Kiçik Qafqaz qalxması
4.	Şərur düzü	Orta Araz	Orta Araz əyilməsi
5.	Qızyurdu zirvəsi	Lənkəran	Kiçik Qafqaz qalxması

A) 2, 4, 5 B) 1, 2, 5 C) 1, 3, 4 D) 1, 3, 5 E) 2, 3, 4

"Azərbaycan Respublikasının fiziki coğrafi rayonlaşdırılması" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 12.87%-i doğru cavab vermiş, 28.34%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda verilmiş coğrafi obyektlərin müvafiq təbii vilayətlərdə və tektonik zonalarda yerləşməsini müəyyən etmək tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün bilmək lazımdır ki, Bozdağ silsələsi Kür dağarası çökəkliyi təbii vilayətində yerləşir, bu ərazilər Kür dağarası çökəkliyi tektonik zonasına uyğun gəlir (2). Şərur düzü Orta Araz təbii vilayətində yerləşir, bu ərazilər Orta Araz əyilməsi tektonik zonasına uyğun gəlir (4). Qızyurdu zirvəsi Lənkəran təbii vilayətində yerləşir, bu ərazilər Kiçik Qafqaz qalxması tektonik zonasına uyğun gəlir (5).

Doğru cavab: A

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 44 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.5. Dünya okeanı və quru sularının fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərini şərh edir.

10-cu sinif

2.1.5. Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair layihələr hazırlayır, təqdim edir.

Doğru sıraları müəyyən edin.

Sıra	***Mənsəbin mütləq hündürlüyü***		
	Okean səviyyəsi	***Okean səviyyəsindən hündür***	***Okean səviyyəsindən aşağı***
I	Xuanxe	Orinoko	Lena
II	Nil	Darlinq	Araz
III	Missuri	Sırdərya	Volqa
IV	Limpopo	Mavi Nil	Ural

A) I, IV B) II, III C) III, IV D) II, IV E) I, II

"Quru suları və onun təsərrüfatda rolu" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 13.88%-i doğru cavab vermiş, 42.82%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda çayların mənsəblərinin mütləq hündürlüyünün müqayisə edilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün çayların mənsəblərinin mütləq hündürlüynü okean səviyyəsinə əsasən müqayisə etmək lazımdır.

Cədvəldəki çayların mənsəbinin mütləq hündürlüklərini müəyyən etdikdə məlum olur ki, verilən şərtlərə II və IV sıralarda yazılmış çaylar uyğun gəlir.

İkinci sırada olan Nil çayı Dünya okeanına (Aralıq dənizi), Darlinq çayı Murrey çayına (okean səviyyəsindən hündürdə), Araz çayı isə Kür çayına (okean səviyyəsindən aşağıda, – 11 m) tökülür.

Dördüncü sırada verilən Limpopo Hind okeanına tökülür. Mavi Nil okean səviyyəsindən yuxarıda Nil çayına, Ural çayı isə okean səviyyəsindən aşağıda Xəzər dənizinə tökülür.

Doğru cavab: D

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı, 57 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.5. Dünya okeanı və quru sularının fiziki-coğrafi xüsusiyyətlərini şərh edir.

2.1.6. Kontur xəritədə dünya okeanının hissələrini qeyd edir.

Uyğunluğu müəyyən edin.

1. İslandiya adası
2. Sardiniya adası
3. Yapon adaları

a. Aralıq dənizində yerləşir.

b. Sahilləri iki okeanın suları ilə yuyulur.

c. Okean və materik tipli litosfer tavalarının toqquşma zonasında yerləşir.

d. Ərazisində yayılmış iqlim qurşağı tiplərə bölünmür.

e. Aid olduğu ölkə teokratik monarxiyadır.

"Hidrosfer. Yerin su təbəqəsi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 8.32%-i doğru cavab vermiş, 17.95%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda ayrı-ayrı adalara aid xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün aşağıdakı uyğunluğu bilmək lazımdır:

İslandiya adasının sahillərini iki okeanın suları yuyur (Atlantik və Şimal Buzlu), ada iqlim tiplərinə bölünməyən subarktika iqlim qurşağında yerləşir (1-b, d).

Sardiniya adası Aralıq dənizində yerləşir (2-a).

Yapon adaları okean və materik tipli litosfer tavalarının toqquşma zonasında yerləşir (3-c).

Verilmiş adalarda yerləşən ölkələrdən heç biri teokratik monarxiya deyildir.

Doğru cavab: 1-b, d; 2-a; 3-c

6 iyul tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 65 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

3.2.3. Təsərrüfat sahələrinin səciyyəsini verir.

11-ci sinif

3.2.4. İqtisadi göstəricilərə əsasən hesablamalar aparır, sxem və diaqramlar qurur.

Verilmiş fikirlərin aid olduğu faydalı qazıntı üçün doğru xüsusiyyətləri müəyyən edin.

– İdxalçıları Yaponiya, Braziliya, Qərbi Avropadır.

– İxracatçıları Avstraliya, ABŞ, CAR-dır.

– Yandırılarkən 1 kq-ın verdiyi istilik 7000 kkal-yə bərabərdir.

1. Paleozoy erasında formalaşmışdır.
2. Respublikamızda zəngin ehtiyatları mövcuddur.
3. Maqmatik mənşəli süxurlarda əmələ gəlir.
4. Dünyada ən çox ixrac olunan yanacaq növüdür.
5. Şərti yanacaq vahidi kimi qəbul edilir.
6. Üzvi mənşəli çökmə süxurdur.

A) 2, 5, 6 B) 2, 3, 4 C) 1, 3, 4 D) 1, 4, 5 E) 1, 5, 6

"Təbii ehtiyatlar və onlardan istifadə" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 8.85%-i doğru cavab vermiş, 35.40%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda verilmiş əlamətlərə əsasən yanacaq növünü və ona aid xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün əlamətlərin aid olduğu yanacaq növünü (daş kömür) müəyyən etmək, sonra isə ona aid xüsusiyyətləri seçmək lazımdır.

Daş kömür yataqları Paleozoy erasında, xüsusilə onun Daş kömür dövründə daha çox formalaşmışdır (1).

Bu faydalı qazıntının 1 kiloqramının yanması zamanı verdiyi istilik (7000 kkal) şərti yanacaq vahidi kimi qəbul edilir (5).

Daş kömür üzvi mənşəli çökmə süxurlara aiddir (6).

Doğru cavab: E

6 iyul tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 81 saylı test tapşırığı

7-ci sinif

2.1.2. Fiziki xəritələri təhlil edir.

8-ci sinif

2.1.5. Dünya okeanında baş verən fiziki-kimyəvi və dinamik prosesləri təhlil edir.

9-cu sinif

2.1.4. İqlim xəritələrini oxuyur, nəticələrini təqdim edir.

İki yarımkürədə yerləşən materiklərin oxşar xüsusiyyətləri:

1. Subtropik iqlim qurşağında bərabər rütubətli iqlim tipi formalaşır.
2. Dağ silsilələri Sakit okeanın iqlimə təsirini azaldır.
3. Şimala doğru havanın orta illik temperaturu azalır.
4. Ekvatorial iqlim qurşağı yoxdur.
5. Şərq sahillərindən isti okean cərəyanı keçir.
6. Mülayim iqlim qurşağı daha geniş sahə tutur.

A) 2, 5, 6 B) 2, 3, 6 C) 2, 4, 5 D) 1, 3, 6 E) 1, 3, 4

"Materiklərin coğrafiyası" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 6.19%-i doğru cavab vermiş, 46.02%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda iki yarımkürədə yerləşən materiklərin oxşar xüsusiyyətlərinin müqayisə edilməsi tələb olunur.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün, ilk növbədə, iki yarımkürədə yerləşən materiklərin Şimali Amerika və Avstraliya olduğunu bilmək lazımdır. Daha sonra hər iki materikə aid oxşar xüsusiyətləri seçmək lazımdır. Tapşırıqda verilmiş bəndləri təhlil etdikdə məlum olur ki, hər iki materikdə dağ silsilələri Sakit okeanın iqlimə təsirini azaldır (2), ekvatorial iqlim qurşağı yoxdur (4), şərq sahillərindən isti okean cərəyanları (Qolfstrim və Şərqi Avstraliya) keçir (5).

Doğru cavab: C

13 iyul tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 1 saylı test tapşırığı
8-ci sinif
1.3.2. Kartoqrafik təsvirlər üzərində hesablamalar aparır.
10-cu sinif
2.1.6. Quru sularının xüsusiyyətlərinə dair hesablamalar aparır

Mənbəyi ilə mənsəbi arasındakı havanın temperatur fərqi 24ºC olan çayın miqyası 1: 5 000 000 olan xəritədə uzunluğu 8 sm-dir. Çayın orta meyilliyini müəyyən edin (m/km).

A) 4,2 B) 2,5 C) 10 D) 8 E) 0,7

"Quru suları və onun təsərrüfatda rolu" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 11.76%-i doğru cavab vermiş, 34.95%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda çayın mənbəyi və mənsəbi arasında havanın temperaturunun dəyişməsi əsasında onun orta meyilliliyinin müəyyən edilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün, ilk növbədə, çayın mənbəyi və mənsəbi arasında havanın temperatur fərqinə əsasən onun düşməsini müəyyən etmək lazımdır. Belə ki, hər 1000 m yuxarı qalxdıqda havanın temperaturu 6ºC azalırsa, çayın düşməsi 4000 m olur.

1000 m – 6ºC

x m – 24ºC

x = (1000 x 24) : 6 = 4000 m.

İkinci mərhələdə, xəritənin miqyası və çayın xəritədəki uzunluğuna əsasən çayın həqiqi uzunluğu müəyyən edilir.

1 sm – 50 km

8 sm – x

x = 50 x 8

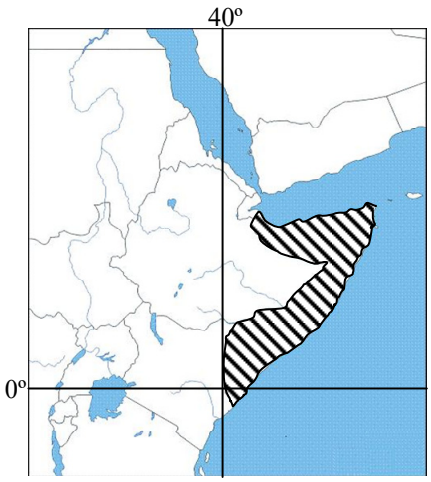
x= 400 km

Alınmış kəmiyyətlərə əsasən çayın meyilliyini hesablamaq üçün çayın düşməsi onun uzunluğuna bölünür: 4000 m : 400 km = 10 m/km.

Doğru cavab: C

13 iyul tarixli imtahan, III ixtisas qrupu (TC altqrupu), A variantı, 12 saylı test tapşırığı
6-cı sinif
3.2.1. Ölkələri müxtəlif əlamətlərinə görə müqayisə edir.
7-ci sinif
2.1.2. Fiziki xəritələri təhlil edir.
8-ci sinif
3.2.1. Ölkələri inkişaf səviyyəsinə görə təhlil edir.
3.2.2. Xəritə üzərində ölkələri inkişaf səviyyəsinə görə qruplaşdırır.

Xəritə-sxemdə ştrixlənmiş ölkə üçün doğru fikirləri müəyyən edin.

1. İqliminə soyuq okean cərəyanı təsir edir.
2. Bütövlükdə tropik iqlim qurşağında yerləşir.
3. Aid olduğu materikin ucqar nöqtəsi burada yerləşir.
4. Materikin ən hündür zirvəsi burada yerləşir.
5. Materik və okean tipli litosfer tavalarının toqquşma sərhədində yerləşir.
6. Tropik işıqlanma qurşağında yerləşir.

A) 2, 4, 6 B) 2, 3, 4 C) 1, 3, 5
D) 2, 4, 5 E) 1, 3, 6

“Dünya ölkələrinin inkişaf xüsusiyyətləri (İnkişaf etmiş və İnkişaf etməkdə olan ölkələr)” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 9.72%-i doğru cavab vermiş, 33.70%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqda ştrixlənmiş ölkənin müəyyən edilməsi və həmin ölkəyə aid xüsusiyyətlərin seçilməsi tələb olunur.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün əvvəlcə ştrixlənmiş ölkənin Somali olduğunu müəyyən etmək lazımdır. Daha sonra tapşırıqda verilən məlumatların təhlili göstərir ki, ölkənin sahillərindən soyuq Somali cərəyanı keçir (1), aid olduğu materikin (Afrikanın) ucqar şərq nöqtəsi olan Ras-Xafun burada yerləşir (3), ölkə tropik işıqlanma qurşağında yerləşir (6).

Doğru cavab: E

Riyaziyyat fənnindən ali təhsil müəssisələrinə I və II ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqlar müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri, məzmun standartlarının tələbləri nəzərə alınmaqla, ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan dərsliklər əsasında hazırlanmış qəbul proqramına tam uyğun olub.

Tapşırıqlar ***“Ədədlər və əməllər”, “Cəbr və funksiyalar”, “Həndəsə”, “Ölçmə”, “Statistika və ehtimal”*** məzmun xətləri üzrə 12 əsas və 187 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqların I ixtisas qrupu üzrə 20-si cəbr və 10-u həndəsəyə, II ixtisas qrupu üzrə isə 19-u cəbr və 11-i həndəsəyə aid olub. I ixtisas qrupu üzrə test blokuna açıq tipli həlli ətraflı yazı tələb edən üç tapşırıq daxil edilib və onlardan biri “Həndəsə” məzmun xəttinə aid isbat məsələsi olub. II ixtisas qrupu üzrə test blokuna isə həlli ətraflı yazı tələb edən üç tapşırıqlı situasiya məsələsi daxil edilib.

Abituriyentlərin bilik və bacarıqlarının hərtərəfli yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədi ilə test bloklarına mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta və çətin tapşırıqlar daxil edilib.

Tapşırıqlarla, əsasən, aşağıda qeyd olunan bilik və bacarıqların yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olub:

– ədədlər üzərində dəqiq və təqribi hesablamalar aparmaq;
– həyati məsələlərin həllində riyazi bilikləri tətbiq etmək;
– riyazi anlayışlara aid alqoritmləri yerinə yetirmək;
– rasional ifadələr üzərində eynilik çevrilmələri aparmaq;
– tənlik və bərabərsizlikləri həll etmək;
– riyazi kəmiyyətlər arasındakı asılılıqların qrafiki təsvirini mənimsəmək;
– həndəsi fiqurlarla, koordinatlar və vektorlarla əməliyyatların yerinə yetirilməsi;
– müstəvi fiqurların və fəza cisimlərinin xassələrini praktik həndəsi məsələlərin həllinə tətbiq etmək;
– statistik məlumatları toplamaq, araşdırmaq, sistemləşdirmək və nəticəsini təqdim etmək;
– statistika və ehtimal əsasında hadisənin baş vermə mümkünlüyünü proqnozlaşdırmaq;
– ətraf aləmdə ehtimal və statistikanın qanunauyğunluqlarının mövcudluğu haqqında məlumatları izah etmək, ehtimalın klassik modelinə əsasən hadisələrin baş verməsini proqnozlaşdırmaq.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilər əsasında aparılan təhlili göstərib ki, hər iki ixtisas qrupu üzrə bir sıra abituriyentlər “Bərabərsizliklər və bərabərsizliklər sistemi”, “Birləşmələr nəzəriyyəsi”, “Ehtimal nəzəriyyəsi”, “Triqonometrik funksiyalar”, “Triqonometrik funksiyalar üçün toplama teoremi”, “Triqonometrik tənliklər”, “Funksiyalar və qrafiklər”, “İbtidai funksiya və inteqral”, “Üçbucaqlar”, “Çevrə və dairə”, “Fiqurların sahəsi”, “Hərəkət. Oxşarlıq”, “Vektorlar. Koordinatlar metodu”, “Çoxüzlülər, onların səthi və həcmi”, “Fəzada düz xətlər və müstəvilər” mövzularına aid tapşırıqları zəif cavablandırıb.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahları təqdim olunur.

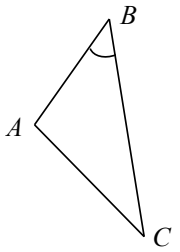
25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 2 saylı test tapşırığı
8-ci sinif

3.1.3. Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifini bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır.

ABC müxtəliftərəfli üçbucağında AB=5, BC=12, $\angle B < 90^\circ$ olarsa, AC tərəfinin ala biləcəyi tam qiymətlərin sayını tapın.

A) 3 B) 4 C) 6 D) 2 E) 7

8-ci sinifdə tədris olunan "Üçbucaqlar" bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 16.20%-i doğru cavab verib, 27.56%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: $\angle B < 90^\circ$ olduğundan, $|BC - AB| < AC < \sqrt{AB^2 + BC^2}$. Buradan, $12 - 5 < AC < \sqrt{12^2 + 5^2}$, $7 < AC < 13$ olur. Deməli, AC=8, 9, 10, 11, 12 ola bilər. ABC üçbucağı müxtəliftərəfli üçbucaq olduğundan, AC=12 ola bilməz.

Doğru cavab: B

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini üçbucaq bərabərsizliyini düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

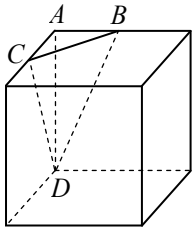
25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 3 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

3.2.3. Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir.

3.2.4. Piramidanın, kəsik piramidanın yan səthlərinin, tam səthlərinin və həcmlərinin tapılmasına aid məsələlər həll edir.

Həcmi 729 sm^3 olan kubdan tilləri AB=4 sm, AC=7 sm olan $DABC$ piramidası kəsilmişdir. Kubun qalan hissəsinin həcmini tapın.

A) 627 sm^3 B) 603 sm^3 C) 701 sm^3
D) 664 sm^3 E) 687 sm^3

10-cu sinifdə tədris olunan "Çoxüzlülər, onların səthi və həcmi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 13.75%-i doğru cavab vermiş, 39.14%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Əvvəlcə kubun tili tapılır: $V_{kub} = a^3 \to a^3 = 729\,\text{sm}^3 \to a = 9\,\text{sm}$. Kubdan kəsilmiş $DABC$ piramidasının oturacağı katetləri AB və AC olan düzbucaqlı üçbucaq, hündürlüyü isə AD-yə bərabərdir. Şərtə əsasən AB=4 sm, AC=7 sm və AD=9 sm olduğu məlum düsturda nəzərə alınaraq piramidanın həcmi tapılır: $V_{piramida} = \frac{1}{3} \cdot S_{\Delta BAC} \cdot AD = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} \cdot AB \cdot AC \cdot AD = \frac{1}{6} \cdot 4 \cdot 7 \cdot 9 = 42\left(\text{sm}^3\right)$. Sonra kubun həcmindən kəsilmiş piramidanın həcmi çıxılır və qalan hissənin həcmi tapılır: $V = V_{kub} - V_{piramida} = 729\text{sm}^3 - 42\text{sm}^3 = 687\text{sm}^3$.

Doğru cavab: E

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini çoxüzlülər haqqında təsəvvürlərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 11 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

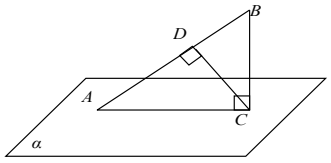
3.1.2. Fəzada düz xətlərin və müstəvilərin qarşılıqlı vəziyyətinə aid məsələlər həll edir.

Müstəvidən 8 dm məsafədə olan nöqtədən müstəviyə uzunluğu 16 dm olan mail çəkilmişdir. Perpendikulyarın mail üzərindəki proyeksiyasını tapın.

A) 4 dm B) 6 dm C) 8 dm D) 10 dm E) 5 dm

10-cu sinifdə tədris olunan "Fəzada düz xətlər və müstəvilər" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 17.23%-i doğru cavab vermiş, 36.79%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Müstəviyə endirilmiş BC perpendikulyarının uzunluğu 8 dm, BA mailinin uzunluğu 16 dm olduğundan məlum teoremə görə ACB düzbucaqlı üçbucağında $\angle BAC = 30^\circ$ olacaqdır. BC perpendikulyarının mail üzərində proyeksiyasının tapılması üçün C nöqtəsindən BA mailinə CD perpendikulyarı endirmək lazımdır.

I üsul. Bu zaman alınan *BDC* üçbucağı *BCA* üçbucağına oxşar olacaqdır. Əvvəlki üçbucaqda olduğu kimi, *BDC* üçbucağında da 30°-lik bucağın qarşısındakı katet hipotenuzun yarısına bərabərdir, deməli $BD = \frac{1}{2} \cdot BC = 4(\text{dm})$.

II üsul. *BCA* düzbucaqlı üçbucağında *CD* perpendikulyarı endirildikdən sonra metrik münasibətlərə istinad edərək yazmaq olar ki, $BC^2 = BA \cdot BD \to 8^2 = 16 \cdot BD \to BD = 4\,\text{dm}$.

Doğru cavab: A

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan məlum faktları bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

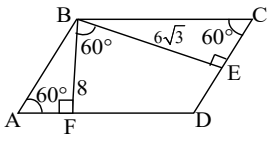
25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 17 saylı test tapşırığı
8-ci sinif
3.1.4. Üçbucağın, paraleloqramın, rombun, trapesiyanın sahəsini hesablayır.

Paraleloqramın hündürlükləri $6\sqrt{3}$ sm və 8 sm, onlar arasındakı bucaq 60°-dir. Paraleloqramın sahəsini tapın.

A) $72\sqrt{3}$ sm^2 B) 32 sm^2 C) 96 sm^2 D) $48\sqrt{3}$ sm^2 E) 24 sm^2

8-ci sinifdə tədris olunan "Fiqurların sahəsi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 13.79%-i doğru cavab verib, 44.25%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: *FBED* dördbucaqlısında iki daxili bucaq düz və $\angle EBF = 60^\circ$ olduğundan, $\angle ADC = 120^\circ$ olduğu alınar. Onda *ABCD* paraleloqramında iti bucaqlar 60°-yə bərabər olar. Düzbucaqlı üçbucaqda 30°-lik bucağın qarşısındakı katetin xassəsindən istifadə edilərək ΔBEC-də *EC*=6 sm, *BC*=12 sm, ΔABF -də isə

$AF = \frac{8}{\sqrt{3}}$ sm, $AB = \frac{16}{\sqrt{3}}$ sm tapılır. Beləliklə, *ABCD* paraleloqramının tərəfləri *BC*=12 sm və $AB = \frac{16}{\sqrt{3}}$ sm, onların arasındakı bucaq $\angle B = 120^\circ$ olduğundan, sahə düsturuna əsasən $S = AB \cdot BC \cdot \sin\angle B = 12 \cdot \frac{16}{\sqrt{3}} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = 96\ (\text{sm}^2)$ alınır.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini həndəsi biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 22 saylı test tapşırığı
9-cu sinif
5.2.1. Birləşmələrin növlərini fərqləndirir və onlara aid sadə məsələləri həll edir.

2557776 yeddirəqəmli ədədinin rəqəmlərinin yerini dəyişməklə 6 rəqəmi ilə başlayan neçə müxtəlif yeddirəqəmli ədəd yazmaq olar?

A) 70 B) 60 C) 90 D) 30 E) 50

9-cu sinifdə tədris olunan "Birləşmələr nəzəriyyəsi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 16.61%-i doğru cavab verib, 43.62%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

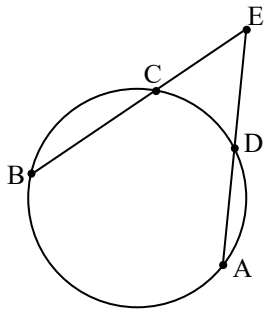
Həlli: 2557776 yeddirəqəmli ədədində iki 5 və üç 7 rəqəmi var. 6 rəqəmi əvvəldə gələrsə, digər rəqəmlərin yerdəyişməsi sayı 6! olacaq. Lakin təkrar rəqəmlər olduğundan təkrarlı permutasiya-yerdəyişmənin xassəsini tətbiq etməklə mümkün düzülüşlərin sayı $\frac{6!}{2! \cdot 3!} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3!}{2 \cdot 3!} = 60$ alınır.

Doğru cavab: B

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini birləşmələr nəzəriyyəsi ilə bağlı biliklərinin az olması ilə izah etmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 23 saylı test tapşırığı
9-cu sinif
3.1.3. Çevrəyə toxunanın və kəsənin xassələrini tətbiq edir.

$\overset{\smile}{AB}:\overset{\smile}{BC}:\overset{\smile}{CD}:\overset{\smile}{DA}=12:8:2:3$ olarsa, AEB bucağının dərəcə ölçüsünü tapın.

9-cu sinifdə tədris olunan "Çevrə və dairə" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 10.50%-i doğru cavab verib, 38.41%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: $\overset{\smile}{AB}:\overset{\smile}{BC}:\overset{\smile}{CD}:\overset{\smile}{DA}=12:8:2:3$ olduğundan, $\overset{\smile}{AB}=12k$, $\overset{\smile}{BC}=8k$, $\overset{\smile}{CD}=2k$, $\overset{\smile}{DA}=3k$ olur.

Qövslərin dərəcə ölçülərinin cəmi 360° olduğundan, $12k+8k+2k+3k=360^\circ \to 25k=360^\circ \to k=\frac{72^\circ}{5}$

olur. $\angle AEB=\frac{\overset{\smile}{AB}-\overset{\smile}{CD}}{2}=\frac{12k-2k}{2}=5k=5\cdot\frac{72^\circ}{5}=72^\circ$ olar.

Doğru cavab: 72

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini çevrədə kəsənlər arasındakı bucağın tapılması düsturunu bilməmələri ilə izah etmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 24 saylı test tapşırığı
9-cu sinif
2.2.3.Kvadrat bərabərsizliyi həll edir.

m-in hansı ən kiçik tam qiymətində $f(x)=x^2+2(m-5)x+m^2$ parabolasının təpə nöqtəsi I rübdə yerləşər?

9-cu sinifdə tədris olunan "Funksiyalar və qrafiklər" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 7.77%-i doğru cavab verib, 46.83%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: $f(x)=ax^2+bx+c$ funksiyasının qrafiki olan parabolanın $\left(\frac{-b}{2a};\frac{4ac-b^2}{4a}\right)$ təpə nöqtəsinin I rübdə yerləşməsi üçün

$$\begin{cases}\frac{-b}{2a}>0\\ \frac{4ac-b^2}{4a}>0\end{cases}\to\begin{cases}\frac{-2(m-5)}{2}>0\\ \frac{4\cdot1\cdot m^2-(2(m-5))^2}{4}>0\end{cases}\to\begin{cases}m-5<0\\ 4m^2-4(m-5)^2>0\end{cases}\to\begin{cases}m<5\\ m^2-(m^2-10m+25)>0\end{cases}\to$$

$$\to\begin{cases}m<5\\ m>2{,}5\end{cases}\to 2{,}5<m<5$$ olur. Bu aralıqda m-in ən kiçik tam qiyməti 3 olacaq.

Doğru cavab: 3

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələri ilə izah etmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 25 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.1.2. Triqonometrik funksiyalar üçün çevirmə düsturlarını bilir və tətbiq edir.

2.1.3. Triqonometrik funksiyalar üçün toplama düsturlarını, onlardan alınan nəticələri bilir və tətbiq edir.

$\left(\sqrt{\frac{6\cos 25^\circ \cos 65^\circ}{\cos 40^\circ}}+1\right)\cdot 3\left(\sqrt{3}-1\right)$ ifadəsinin qiymətini tapın.

10-cu sinifdə tədris olunan "Triqonometrik funksiyalar üçün toplama teoremi" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 11.39%-i doğru cavab verib, 50.33%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: Tapşırığın həlli zamanı əvvəlcə kökaltı ifadədə $\sin\alpha=\cos\left(90^\circ-\alpha\right)$ çevirmə düsturu tətbiq edilərək $\cos 65^\circ=\cos\left(90^\circ-25^\circ\right)=\sin 25^\circ$ kimi, sonra isə $\sin 2\alpha=2\sin\alpha\cos\alpha$ ikiqat arqument düsturu tətbiq edilərək $2\sin 25^\circ\cdot\cos 25^\circ=\sin 50^\circ$ kimi yazılır. Yenə birinci düstura görə $\sin 50^\circ=\cos 40^\circ$ olduğu nəzərə alınır və yekunda çevrilmiş ifadəyə müxtəsər vurma düsturu tətbiq edilərək cavab tapılır:

$$\left(\sqrt{\frac{6\cos 25^\circ \cos 65^\circ}{\cos 40^\circ}}+1\right)\cdot 3\left(\sqrt{3}-1\right)=\left(\sqrt{\frac{3\cdot 2\cos 25^\circ \sin 25^\circ}{\cos 40^\circ}}+1\right)\cdot 3\left(\sqrt{3}-1\right)=\left(\sqrt{\frac{3\sin 50^\circ}{\cos 40^\circ}}+1\right)\cdot 3\left(\sqrt{3}-1\right)=$$

$$=\left(\sqrt{\frac{3\cos 40^\circ}{\cos 40^\circ}}+1\right)\cdot 3\left(\sqrt{3}-1\right)=3\left(\sqrt{3}+1\right)\left(\sqrt{3}-1\right)=3(3-1)=6.$$

Doğru cavab: 6

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini triqonometrik funksiyalara çevirmə düsturlarını tətbiq edə bilməmələri ilə izah etmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 26 saylı test tapşırığı

11-ci sinif

2.2.5. Müəyyən inteqralın tərifini bilir və Nyuton-Leybnis düsturunu tətbiq edir.

$\int_3^a \frac{dx}{x}=3\ln 2$ bərabərliyindən *a*-nı tapın.

11-ci sinifdə tədris olunan "İbtidai funksiya və inteqral" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 7.01%-i doğru cavab verib, 51.49%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

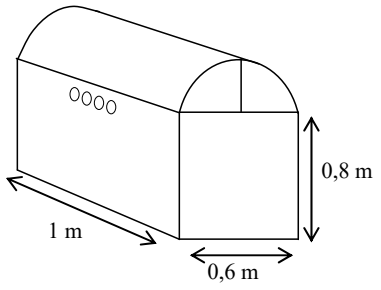
Həlli: $\int_3^a \frac{dx}{x}=\ln|x|\Big|_3^a=\ln a-\ln 3=\ln\frac{a}{3}$. Şərtə görə $\ln\frac{a}{3}=\ln 2^3\rightarrow\frac{a}{3}=8\rightarrow a=24$ olur.

Doğru cavab: 24

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələri ilə izah etmək olar.

25 may tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı situasiyaya aid 28-30 saylı tapşırıqlar:

Sandığın qapaq hissəsi yarımsilindr, aşağı hissəsi isə eni 0,6 m, uzunluğu 1 m, hündürlüyü 0,8 m olan düzbucaqlı paralelepiped formasındadır. Sandığa hər birinin kütləsi eyni olan 10 əşya qoyularsa, sandığın kütləsi 24 kq olar. Sandığa hər birinin kütləsi birinci dəfə qoyulan əşyaların birinin kütləsindən 20% çox olan 15 eyni kütləli əşya qoyduqda isə onun kütləsi 30 kq olar. Sandığın qapağının açılması üçün 4 rəqəmli parol təyin edildi.

28. Sandığın həcmini tapın (π=3).

Həlli: Tapşırığın həlli üçün sandıq iki hissəyə bölünür: düzbucaqlı paralelepiped formasında olan aşağı hissə və yarımsilindr formasında qapaq. Şərtə görə düzbucaqlı paralelepipedin uzunluğu b=1 m, eni a=0,6 m, hündürlüyü isə h=0,8 m olduğundan onun həcmi $V_1 = abh = 0{,}6 \cdot 0{,}8 \cdot 1 = 0{,}48\,(\text{m}^3)$ olacaqdır. Sandığın qapağı ox kəsiyi düzbucaqlı paralelepipedin üst oturacağı ilə üst-üstə düşən silindrin yarısı formasında olduğundan, yarımsilindrin oturacağının radiusu $R = \dfrac{0{,}6}{2} = 0{,}3\,(\text{m})$, hündürlüyü isə b=1 m olur. Ona görə də $V_2 = \dfrac{1}{2}\pi R^2 b = \dfrac{1}{2} \cdot 3 \cdot 0{,}3^2 \cdot 1 = 0{,}135\,(\text{m}^3)$ olar. Beləliklə, düzbucaqlı paralelepipedin və yarımsilindrin həcmləri toplanır və sandığın həcmi tapılır: $V = V_1 + V_2 = abh + \dfrac{1}{2}\pi R^2 b = 0{,}48 + 0{,}135 = 0{,}615\,(\text{m}^3)$.

Doğru cavab: 0,615 m^3

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab ($0{,}615\,\text{m}^3$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, lakin yol verilən mexaniki ***səhvə*** görə (hesablama ***səhvi*** nəzərdə tutulur) cavab ***səhv*** tapılıb; C. Düzbucaqlı paralelepipedin və yarımsilindirin həcmi tapılıb, lakin onların cəmi ***hesablanmayıb*** və ya ***səhv*** hesablanıb; D. Düzbucaqlı paralepipedin həcmi tapılıb, yarımsilindr əvəzinə silindirin həcmi ilə toplanılıb (yəni $V = 1 \cdot 0{,}6 \cdot 0{,}8 + 3 \cdot 0{,}3^2 \cdot 1 = 0{,}48 + 0{,}27 = 0{,}75$ yazılıb); E. Həll prosesi düzgün yazılıb, lakin vahid çevirməsində ***səhvə*** yol verilib;
$\frac{1}{3}$	F. Düzbucaqlı paralelepipedin həcmi düzgün hesablanıb, lakin yarımsilindrin həcmi ***tapılmayıb*** və ya ***yanlış*** tapılaraq paralelepipedin həcmi ilə cəmlənib; G. Silindrin radiusu ***səhvən*** 0,3-dən başqa ədəd seçilib və buna uyğun həll prosesi sona qədər düzgün yazılıb; H. Silindrin hündürlüyü 1-dən başqa ədəd seçilib və buna uyğun həll prosesi sona qədər aparılıb; I. Yalnız silindrin həcmi $V = \pi R^2 H = 0{,}27$ hesablanıb, lakin davamı ***yoxdur*** və ya ***yanlışdır***; J. Meyarın $\frac{2}{3}$ ballıq bəndinə uyğun həll zamanı mexaniki ***səhvə*** yol verilib; K. Həll prosesi düzgün yazılıb, lakin 2 mexaniki ***səhvə*** yol verilib (Məsələn: $V_a = 0{,}6 \cdot 0{,}8 \cdot 1 = 4{,}8\,m^3$; $V_y = \dfrac{1}{2}\pi R^2 b = \dfrac{1}{2} \cdot 3 \cdot 0{,}3^2 \cdot 1 = 1{,}35\,m^3 \Rightarrow V = 6{,}15\,m^3$ və s.);
0	L. Birbaşa cavab ($0{,}615\,m^3$) yazılıb, həll prosesi isə ***yazılmayıb*** və ya ***yanlışdır***; M. Yalnız paralelepipedin oturacağının sahəsi tapılıb, davamı ***yoxdur*** və ya ***yanlışdır*** (yəni $S = 1 \cdot 0{,}6 = 0{,}16$ yazılıb); N. Yalnız $V = 2\pi R^2 H$, $V = \dfrac{1}{3}\pi R^2 H$ və sair kimi ***yanlış*** əmsallı düsturlar yazılaraq hesablama aparılıb, lakin davamı ***yoxdur*** və ya ***yanlışdır;*** O. Yalnız 0,6·0,8=0,48 yazılıb; **Bu bənd F bəndindən fərqləndirilməlidir!** P. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; Q. Meyarın $\frac{1}{3}$ ballıq bəndinə uyğun həll zamanı mexaniki ***səhvə*** yol verilib (Məsələn: $V_a = 0{,}6 \cdot 0{,}8 \cdot 1 = 4{,}8\,\text{m}^3$ və s.); R. Yalnız yarımsilindrin radiusu $R = \dfrac{0{,}6}{2} = 0{,}3\,\text{m}$ qeyd edilib, lakin davamı ***yoxdur*** və ya tamamilə ***yanlışdır***; S. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Həndəsə" məzmun xəttinin *10_3.2.3.* (*Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir*) və *11_3.2.3.* (*Silindrin yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 4.48%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 3.41%-i $\frac{2}{3}$ balla, 5.12%-i $\frac{1}{3}$ balla, 18.57%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 68.42%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini təhliletmə qabiliyyətlərinin zəif olmaları ilə əlaqələndirmək olar.

29. Boş sandığın kütləsini tapın.

Həlli:

I üsul. Sandığın kütləsi x kq, əvvəlcə sandığa qoyulan eyni kütləli 10 əşyadan birinin kütləsi də y kq olarsa, onda ikinci dəfə sandığa qoyulacaq əşyaların hər birinin kütləsi ilk dəfə qoyulan əşyalardan birinin kütləsindən 20% çox olduğu üçün $1{,}2y$ kq olar. Əgər sandığa ilk 10 əşya qoyularsa, məsələnin şərtinə görə $x+10y=24$ tənliyi, növbəti dəfə 15 əşya qoyularsa, $x+15\cdot 1{,}2y=30$ tənliyi ödənilər. Onda

$$\begin{cases} x+10y=24 \\ x+18y=30 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -x-10y=-24 \\ x+18y=30 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+10y=24 \\ 8y=6 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+10y=24 \\ y=\frac{3}{4} \end{cases} \Rightarrow x+10\cdot\frac{3}{4}=24 \Rightarrow x=16{,}5\,(\text{kq})$$

olar.

II üsul. Birinci dəfə sandığa qoyulması nəzərdə tutulan əşyanın kütləsi y kq olarsa, onda ikinci dəfə sandığa qoyulması nzərədə tutulan əşyanın kütləsi şərtə görə 20% artıq, yəni $1{,}2y$ kq olacaqdır. Birinci halda sandığa 10 əşya, ikinci halda 15 əşya qoyulması nəzərdə tutulduğu üçün, uyğun olaraq, birinci halda sandığın kütləsi $24–10y$, ikinci halda isə $30–15\cdot 1{,}2y$ olacaqdır. Onda,

$24-10y=30-15\cdot 1{,}2y \rightarrow 18y-10y=30-24 \rightarrow 8y=6 \rightarrow y=\frac{3}{4}$ olur. Buradan, sandığın kütləsi

$24-10y=24-10\cdot\frac{3}{4}=16{,}5\,(\text{kq})$ tapılır.

Doğru cavab: 16,5 kq

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab (16,5 *kq*) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki ***səhvə*** görə (hesablama ***səhvi*** nəzərdə tutulur) cavab ***səhv*** tapılıb; C. Tapşırığın şərtinə uyğun tənliklər sistemi qurulub, lakin həll ***edilməyib*** və ya ***səhv*** həll edilib; D. Həll prosesi yazılaraq bir əşyanın (0,75) və ya əşyaların kütləsi (7,5) tapılıb, lakin sandığın kütləsi qeyd ***edilməyib*** və ya ***səhv*** qeyd edilib; E. Tapşırığın şərtinə uyğun tənliklər sistemi qurulub, lakin həll ***edilmədən*** birbaşa cavab (16,5 kq) yazılıb; **Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir!**
$\frac{1}{3}$	F. *Seçmə üsulu* ilə həll prosesi aparılaraq düzgün cavab tapılıb; G. Birinci dəfə sandığa qoyulması nəzərdə tutulan əşyaların ümumi kütləsi (7,5) birbaşa qeyd edilib və həll prosesi aparılaraq boş sandığın kütləsi (16,5) düzgün tapılıb;
0	H. Sandığın kütləsi nəzərə ***alınmadan*** həll prosesi yazılaraq cavab tapılıb $(10x=24; x=2{,}4;\ 2{,}4\cdot 1{,}2=2{,}88;\ 2{,}88\cdot 15=43{,}2;\ 43{,}2-30=13{,}2.)$; I. İkinci dəfə sandığa qoyulacaq əşyaların kütləsini tapmaq üçün ədədi silsilə düsturlarından istifadə edilib, lakin həll ***edilməyib*** və ya ***səhv*** həll edilib; J. Birbaşa cavab (16,5 *kq*) yazılıb, həll prosesi isə ***yazılmayıb*** və ya ***yanlışdır***; K. Tamamilə ***yanlış*** tənlik və ya tənliklər sistemi qurularaq həll prosesi yazılıb; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “Cəbr və funksiyalar” məzmun xəttinin *7_2.2.2.* (*Birdəyişənli xətti tənliyi, modul işarəsi daxilində dəyişəni olan tənliyi və ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini həll edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 5.53%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla, 1.17%-i $\frac{2}{3}$ balla, 0.28%-i $\frac{1}{3}$ balla, 18.45%-i 0 balla qiymətləndirilib, 74.58%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan tənlik və ya tənliklər sistemini qura bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

30. Sandığın qapağının açılması üçün təyin edilmiş parolun rəqəmlərinin müxtəlif olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

Həlli:

I üsul. Tapşırığın həlli zamanı kombinatorikanın elementlərindən istifadə olunur. Belə ki, parolun təyin edilməsi zamanı hər bir rəqəm 10 üsul ilə seçilə bildiyindən mümkün halların sayı $n=10^4$ üsul ilə müəyyən edilir. Digər tərəfdən seçilmiş dörd rəqəmin müxtəlif olması üçün əlverişli halların sayı $n(A)={}_{10}P_4=10\cdot9\cdot8\cdot7$ ədədinə bərabər olur. Ehtimalın klassik tərifinə əsasən A hadisəsinin baş vermə ehtimalı $P(A)=\frac{n(A)}{n}=\frac{{}_{10}P_4}{10^4}=\frac{10\cdot9\cdot8\cdot7}{10^4}=\frac{10\cdot9\cdot8\cdot7}{10\cdot10^3}=\frac{9\cdot8\cdot7}{1000}=\frac{63}{125}$ kimi tapılır.

II üsul. Tapşırığın şərtinə əsasən mümkün halların sayı $10\cdot10\cdot10\cdot10$ olar. Əlverişli halların sayı isə $10\cdot9\cdot8\cdot7$ olar. Ehtimalın klassik tərifinə əsasən axtarılan ehtimal $P=\frac{10\cdot9\cdot8\cdot7}{10\cdot10\cdot10\cdot10}=\frac{9\cdot7}{5\cdot5\cdot5}=\frac{63}{125}$ olur.

Doğru cavab: $\boldsymbol{\frac{63}{125}}$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Tapşırığın həll prosesi *doğru* yazılıb və cavab ($\frac{63}{125}$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Əlverişli halların sayı kəsrin surətində düzgün qeyd edilməklə ehtimal birdən kiçik *səhv* hesablanıb (məsələn: $P=\frac{7\cdot8\cdot9\cdot10}{10!}==\frac{1}{720}$) ($P$<1 şərti ödənilməlidir); D. Mümkün halların sayı düzgün tapılıb (10^4), lakin əlverişli halların sayı *səhv* qeyd edilib (məsələn: $\frac{{}_{10}C_4}{10^4}=\frac{21}{1000}$) ($P$<1 şərti ödənilməlidir); E. Parolun “0” rəqəmi ilə başlaya bilmədiyi qəbul edilərək $P=\frac{9\cdot9\cdot8\cdot7}{9\cdot10\cdot10\cdot10}=\frac{63}{125}$ yazılıb; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir!
$\frac{1}{3}$	F. Əlverişli halların sayı düzgün qeyd edilib (${}_{10}P_4=5040$ və ya $10\cdot9\cdot8\cdot7=5040$), (Burada əlverişli hallar kəsrin surətində yazılmaqla ehtimal 1-dən böyük tapılan hallar ola bilər. Məsələn: $\frac{10\cdot9\cdot8\cdot7}{{}_{10}C_4}=24$); G. Mümkün halların sayı düzgün tapılıb (10^4), lakin həll prosesinin davamı *yoxdur* və ya *səhv* hesablanıb; H. Rəqəmlərin sayı 9 qəbul edilərək $\frac{{}_9P_4}{9^4}=\frac{112}{243}$ və ya $\frac{9\cdot8\cdot7\cdot6}{9^4}=\frac{112}{243}$ kimi hesablama aparılıb; I. Meyarın $\frac{2}{3}$ ballıq bəndlərinə uyğun həll zamanı mexaniki *səhvə* yol verilib;

Bal şkalası	Meyarlar
0	J. $\frac{1}{10}\cdot\frac{1}{9}\cdot\frac{1}{8}\cdot\frac{1}{7}=\frac{1}{5040}$ və ya $\frac{{}_{10}C_4}{10\cdot9\cdot8\cdot7}=\frac{1}{24}$ kimi düzgün *olmayan* ehtimallar hesablanıb (yəni əlverişli hallar məxrəcdə yazılıb və ya bütün mümkün hallar kəsrin surətində yazılıb); Bu bənd F bəndindən fərqləndirilməlidir! K. ${}_{10}P_4$ qeyd olunub, lakin *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. *Səhvən* $P=\frac{4\cdot3\cdot2\cdot1}{{}_{10}C_4}$ və s. uyğun *olmayan* ehtimallar hesablanıb; N. Meyarın H bəndinə uyğun həll zamanı mexaniki *səhvə* yol verilib; O. Birbaşa cavab ($\frac{63}{125}$) yazılıb, həll prosesi *yazılmayıb* və ya tamamilə *yanlışdır*; P. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Ehtimal və statistika" məzmun xəttinin *9_5.2.3.* (*Birləşmələrin köməyi ilə ehtimala aid sadə məsələləri həll edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 0.72%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla, 0.26%-i $\frac{2}{3}$ balla, 1.39%-i $\frac{1}{3}$ balla, 25.77%-i 0 balla qiymətləndirilib, 71.84%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina edib.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini ehtimal nəzəriyyəsi ilə bağlı biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 6 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

5.2.1. Birləşmələrin növlərini fərqləndirir və onlara aid sadə məsələləri həll edir.

Cədvəldə fənlər üzrə kitabların sayı verilmişdir. Hər fənn üzrə kitabların müxtəlif olduğunu bilərək eyni fənnə aid kitablar yan-yana olmaq şərtilə bütün kitabları rəfə neçə üsulla düzmək olar?

Azərbaycan dili	2
Riyaziyyat	3
Kimya	2
Coğrafiya	1

A) 360 B) 576 C) 720 D) 144 E) 288

9-cu sinifdə tədris olunan "Birləşmələr nəzəriyyəsi" bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 18.89%-i doğru cavab vermiş, 46.37%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

***Həlli**:* 2 fərqli Azərbaycan dili, 3 fərqli riyaziyyat, 2 fərqli kimya və 1 coğrafiya kitablarının hər birini uyğun olaraq 1 Azərbaycan dili, 1 riyaziyyat, 1 kimya və 1 coğrafiya kitabı kimi düşündükdə, bu dörd kitab rəfə 4! fərqli şəkildə düzülə bilər. Amma hər fənnin kitabları da öz aralarında müxtəlif olduqlarından 2 Azərbaycan dili, 3 riyaziyyat, 2 kimya və 1 coğrafiya kitabları öz aralarında uyğun olaraq 2!, 3!, 2! və 1! üsulla yer dəyişə bilər. Onda vurma prinsipinə əsasən 2 fərqli Azərbaycan dili, 3 fərqli riyaziyyat, 2 fərqli kimya və 1 coğrafiya kitablarını hər fənnin kitabları yan-yana olmaqla rəfə $4!\cdot2!\cdot3!\cdot2!\cdot1!=24\cdot2\cdot6\cdot2\cdot1=576$ üsulla düzmək olar.

Doğru cavab: B

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini birləşmələr nəzəriyyəsi ilə bağlı biliklərinin az olması ilə izah etmək olar.

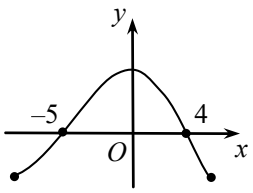
1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 22 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.2.2. Funksiyanın qrafiki anlayışını bilir, funksiyanın dövriliyini, təkliyini, cütlüyünü, monotonluğunu araşdırır, qrafikləri çevirməyi bacarır.

$y=f(x)$ funksiyasının qrafiki verilmişdir. $f(4-3x^2)=0$ tənliyinin neçə müxtəlif həqiqi kökü var?

A) 6 B) 1 C) 5 D) 3 E) 2

10-cu sinifdə tədris olunan "Funksiyalar və qrafiklər" bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 18.52%-i doğru cavab verib, 48.61%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

***Həlli**:* Qrafikdən aydın olur ki, $f(-5)=0$ və $f(4)=0$. $f(4-3x^2)=0$ olduğundan,

1. $4-3x^2=-5\Rightarrow 3x^2=9\Rightarrow x^2=3\Rightarrow x=\pm\sqrt{3}$;

2. $4-3x^2=4\Rightarrow 3x^2=0\Rightarrow x^2=0\Rightarrow x=0$ olur.

Deməli, $f(4-3x^2)=0$ tənliyinin 3 müxtəlif həqiqi kökü var.

Doğru cavab: D

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini funksiyaların araşdırılması ilə bağlı biliklərinin az olması ilə izah etmək olar.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 28 saylı test tapşırığı

Elmir və Gülnarın da olduğu düşərgədə Elmir oğlanların sayının qızların sayına nisbətini hesablayanda özünü və Gülnarı saymağı unudur və $\frac{3}{5}$ kəsrini tapır. Gülnar isə oğlanların sayının qızların sayına nisbətini hesablayanda özünü saymağı yaddan çıxarır, Elmiri isə iki dəfə sayır və nəticədə $\frac{2}{3}$ kəsrini tapır. Düşərgədə neçə uşaq var?

***Həlli**:*

I üsul. Oğlanların sayını x ilə, qızların sayını isə y ilə işarə etdikdə, məsələnin şərtlərinə əsasən aşağıdakı tənliklər sistemi alınır:

$$\begin{cases}\dfrac{x-1}{y-1}=\dfrac{3}{5},\\ \dfrac{x+1}{y-1}=\dfrac{2}{3}\end{cases}$$

Sistemin tənliklərini tərəf-tərəfə böldükdə: $\frac{x-1}{y-1}:\frac{x+1}{y-1}=\frac{3}{5}:\frac{2}{3}$, $\frac{x-1}{x+1}=\frac{9}{10}$, $10x-10=9x+9\Rightarrow x=19$ alınır. x=19 olduğunu sistemin birinci tənliyində nəzərə aldıqda: $\frac{19-1}{y-1}=\frac{3}{5}\Rightarrow y=31$ alınır. Beləliklə, düşərgədə olan uşaqların ümumi sayı $x+y$=19+31=50 olar.

II üsul. $\begin{cases}\dfrac{x-1}{y-1}=\dfrac{3}{5}\\ \dfrac{x+1}{y-1}=\dfrac{2}{3}\end{cases}\Rightarrow\begin{cases}5x-3y=2\\ 3x-2y=-5\end{cases}\Rightarrow\begin{cases}10x-6y=4\\ -9x+6y=15\end{cases}\Rightarrow x=19$

Deməli, qızların sayı $10\cdot 19-6y=4\Rightarrow y=31$. Onda düşərgədə olan uşaqların ümumi sayı 31+19=50 olar.

Doğru cavab*: *50

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab (50) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Tapşırığın şərtinə uyğun düzgün tənliklər sistemi qurularaq həll edilib və qızlarla oğlanların sayı düzgün tapılıb, lakin onların cəmi *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; D. Tapşırığın şərtinə uyğun düzgün tənliklər sistemi qurulub və həll prosesi *yazılmadan* birbaşa cavab (50) yazılıb; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir!
$\frac{1}{3}$	E. Tapşırığın şərtinə uyğun düzgün tənliklər sistemi qurulub, lakin həll *edilməyib* və ya *yanlış* həll edilib; F. *Seçmə üsulu* ilə həll prosesi yazılıb, oğlanların sayı 19, qızların sayı 31 tapılaraq onların cəmi düzgün qeyd edilib (burada tənliklərdən biri düzgün qurula bilər); G. Tənliklər sisteminə daxil olan tənliklərdən biri düzgün tərtib edilib, digərində isə *səhvə* yol verilib və həll prosesi buna uyğun olaraq sona qədər düzgün yazılıb; (məsələn: $\begin{cases}\frac{x-1}{y-1}=\frac{3}{5}\\ \frac{x+2}{y-1}=\frac{2}{3}\end{cases}\Rightarrow x=28; y=46; x+y=74)$;
0	H. Birbaşa cavab (50 və ya 19+31=50) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; I. Tamamilə *yanlış* tənlik və ya tənliklər sistemi qurularaq həll prosesi yazılıb (məsələn: $\begin{cases}\frac{y-1}{x-1}=\frac{3}{5}\\ \frac{y-1}{x+1}=\frac{2}{3}\end{cases}$ yəni kəsrin surət və məxrəcinin yerləri tərsinə yazılıb); J. Tənliklər sisteminə daxil olan tənliklərdən biri düzgün tərtib edilib, digərində isə *səhvə* yol verilib və həll prosesi sona *çatdırılmayıb* və ya əlavə *səhvə* yol verilib; K. Yalnız bir tənlik yazılıb, digəri isə *yazılmayıb*; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. $\frac{3k+1}{5k+1}=\frac{2k-1}{3k+1}$ tənliyi qurularaq həll edilib; N . Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Cəbr və funksiyalar*" məzmun xəttinin *9_2.1.1.* (*Həyati situasiyaya uyğun birdəyişənli tənlik və ya ikidəyişənli iki tənliklər sistemi tərtib edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 15.17%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirib və onların işi 1 balla, 2.69%-i $\frac{2}{3}$ balla, 5.38%-i $\frac{1}{3}$ balla, 21.96%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 54.80%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməməklə əlaqələndirmək olar.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 29 saylı test tapşırığı

Düzbucaqlı paralelepiped, piramida və kubun oturacaqları konqruyent kvadratdan ibarətdir. Düzbucaqlı paralelepipedin həcmi piramida və kubun həcmlərinin cəminə bərabərdir. Düzbucaqlı paralelepiped və piramidanın hündürlükləri 6 sm olarsa, onların oturacağının tərəfini tapın.

Həlli:

I üsul. Düzbucaqlı paralelepiped, piramida və kubun oturacaqları olan konqruyent kvadratların tərəfini a ilə işarə etdikdə və düzbucaqlı paralelepipedin həcmi piramida və kubun həcmlərinin cəminə bərabər və düzbucaqlı paralelepiped və piramidanın hündürlükləri 6 sm olduğundan,

$$V_{d.p}=V_{piramida}+V_{kub}\Rightarrow a\cdot a\cdot 6=\frac{1}{3}a^2\cdot 6+a^3\Rightarrow 6a^2=2a^2+a^3\Rightarrow 4a^2=a^3\Rightarrow a=4$$

II üsul. Konqruyent kvadratların tərəfi a olarsa, onda

$$a^2 \cdot h = \frac{1}{3}a^2 \cdot h + a^3 \Rightarrow a^2 \cdot h = a^2 \cdot (\frac{1}{3}h + a) \Rightarrow a = \frac{2}{3}h = \frac{2}{3} \cdot 6 = 4.$$

Doğru cavab: 4

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab (4) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb (məsələn: $6a^2 = \frac{1}{3}a^2 \cdot 6 + a^3 \Rightarrow 6a^2 = 3a^2 + a^3 \Rightarrow a = 3$);
$\frac{1}{3}$	C. *Seçmə üsulla* $a = 4$ olduğu tapılıb; D. $a^2 \cdot h = \frac{1}{3}a^2 \cdot h + a^3$ və ya $a^2 \cdot 6 = \frac{1}{3}a^2 \cdot 6 + a^3$ olduğu yazılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*; E. Piramidanın həcm düsturunda $\frac{1}{3}$ əmsalı qeyd *edilməyib* (yəni $6a^2 = 6a^2 + a^3 \Rightarrow a = 0$) və ya əvəzinə $\frac{4}{3}$ (yəni $6a^2 = \frac{4}{3}a^2 \cdot 6 + a^3 \Rightarrow a = -2$) yazılaraq həll prosesi sona qədər düzgün aparılıb;
0	F. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; G. Birbaşa cavab (4) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; H. Həcm əvəzinə sahə düsturlarından istifadə edilərək hesablama aparılıb; I. $abc = \frac{1}{3}S_{ot}h + a^3$ yazılıb; J. $6ab = 2a^2 + a^3 \Rightarrow 6b = 2a + a^2$ (və ya $6b = a(2 + a)$) yazılıb; K. Digər bütün hallarda.

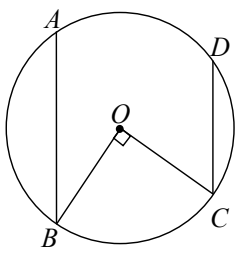
Tapşırıq vasitəsilə "*Həndəsə*" məzmun xəttinin *10_3.2.3*. (*Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir*) və *10_3.2.4.* (*Piramidanın, kəsik piramidanın yan səthlərinin, tam səthlərinin və həcmlərinin tapılmasına aid məsələlər həll edir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 16.68%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 1.51%-i $\frac{2}{3}$ balla, 0.55%-i $\frac{1}{3}$ balla, 17.23%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 64.02%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

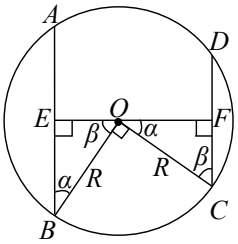
Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini fəza fiqurları haqqında təsəvvürlərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 30 saylı test tapşırığı

Mərkəzi O nöqtəsində olan çevrədə $AB \| CD$, $BO \perp OC$ olarsa, CD vətərinin mərkəzdən olan məsafəsinin AB vətərinin yarısına bərabər olduğunu isbat edin.

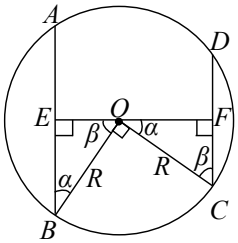
İsbatı:

I üsul. 1. *O* nöqtəsindən keçməklə *AB* və *CD* vətərlərinə perpendikulyar düz xətt çəkib, onun *AB* və *CD* vətərləri ilə kəsişmə nöqtələrini, uyğun olaraq, *E* və *F* ilə işarə edib, *EBO* üçbucağında $\angle B = \alpha$ və $\angle EOB = \beta$ işarə etdikdə, $\alpha + \beta = 90^\circ$ olduğundan, *FCO* üçbucağında da $\angle C = \beta$ və $\angle FOC = \alpha$ olar. $OB \cong OC = R$ olduğundan, üçbucaqların konqruyentliyinin *BTB* əlamətinə əsasən $\Delta EBO \cong \Delta FOC$ olar. Deməli, $OF \cong EB$.

2. Digər tərəfdən çevrənin *O* mərkəzindən *AB* vətərinə çəkilən perpendikulyar bu vətəri yarıya böldüyündən $AE \cong EB.\ EB = \frac{AB}{2}$ və $OF \cong EB$ olduğundan,

$OF = \frac{AB}{2}$ olduğu tapılır.

II üsul. 1. *O* nöqtəsindən keçməklə *AB* və *CD* vətərlərinə perpendikulyar düz xətt çəkib, onun *AB* və *CD* vətərləri ilə kəsişmə nöqtələrini, uyğun olaraq, *E* və *F* ilə işarə edib, *EBO* üçbucağında $\angle B = \alpha$ və $\angle EOB = \beta$ işarə etdikdə, $\alpha + \beta = 90^\circ$ olduğundan *FCO* üçbucağında da $\angle C = \beta$ və $\angle FOC = \alpha$ olar. $OB \cong OC = R$ olduğundan, *OFC* üçbucağında $\sin\beta = \frac{OF}{R}$ və *OEB* üçbucağında $\sin\beta = \frac{EB}{R}$ olduğundan, $\frac{OF}{R} = \frac{EB}{R} \Rightarrow OF \cong EB$.

2. Digər tərəfdən çevrənin *O* mərkəzindən *AB* vətərinə çəkilən perpendikulyar bu vətəri yarıya böldüyündən $AE \cong EB$. $EB = \frac{AB}{2}$ və $OF \cong EB$ olduğundan,

$OF = \frac{AB}{2}$ olduğu tapılır.

Teorem isbat olundu.

Qiymətləndirmə meyarlar

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Üçbucaqların konqruyentliyi (bərabərliyi) göstərilərək çevrənin mərkəzindən vətərə çəkilən perpendikulyarın həmin vətəri yarıya böldüyü qeyd olunaraq *OF* parçasının *AB* vətərinin yarısına bərabər olduğu isbat olunub;
$\frac{2}{3}$	B. I üsulda $\Delta EBO \cong \Delta FOC$ olduğu isbat edilib, lakin *AB* vətərinin yarıya bölünməsi tətbiq *edilmədiyi* üçün isbat *tamamlanmayıb*; C. II üsulda $OB \cong OC = R$ işarə edilib, *OFC* üçbucağında $\sin\beta = \frac{OF}{R}$ və *OEB* üçbucağında $\sin\beta = \frac{EB}{R}$ olduğunu və $\frac{OF}{R} = \frac{EB}{R} \Rightarrow OF \cong EB$ yazır, lakin *AB* vətərinin yarıya bölünməsi tətbiq *edilmədiyi* üçün isbat *tamamlanmayıb*; D. $\Delta EBO \cong \Delta FOC$ olduğu isbat edilib, lakin çevrə mərkəzindən çevrəyə çəkilən perpendikulyarın vətəri yarıya böldüyü qeyd *edilməyib*, lakin $AB=2OF$ olduğu, buradan da $OF = \frac{AB}{2}$ bərabərliyi qeyd edilib (Perpendikulyarın vətəri yarı böldüyü şəkil üzərində də *göstərilməyib*);

Bal şkalası	Meyarlar
$\frac{1}{3}$	E. $\angle EBO = \angle FOC$, $\angle EOB = \angle FCO$ və $\angle OEB = 90^\circ$ olduğu tapılıb, lakin isbat *tamamlanmayıb*;
0	F. *ABCD* dördbucaqlısı bərabəryanlı trapesiya kimi qəbul edilib və düzgün *olmayan* həll prosesi aparılıb; G. Yalnız mərkəzdən çəkilən perpendikulyarın vətəri yarı böldüyü qeyd edilib; H. *BD* və *AC* parçalarını çəkərkən onların diametr olduğunu nəzərə alaraq qarşılıqlı bucaqların 90° olduğu qeyd edilib, $\angle AOB = \angle DOC = 90^\circ$ olduğu göstərilərək $AB = DC = R\sqrt{2}$ olduğu qeyd olunaraq isbat edilib; I. Üçbucağın bucaqları 45°, 45°, 90° və ya 30°, 60°, 90° kimi götürülərək isbat edilib; J. Yalnız çevrənin mərkəzindən vətərə çəkilən perpendikulyarın həmin vətəri yarıya böldüyü qeyd olunaraq *OF* parçasının *AB* vətərinin yarısına bərabər olduğu yazılıb; K. Yalnız şəkil üzərində müəyyən qeydlər yazılıb; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. Üçbucaqların konqruyent olduğu yazılıb, davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*; N. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Həndəsə*" məzmun xəttinin *9_3.1.3*. (*Çevrəyə toxunanın və kəsənin xassələrini tətbiq edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 1.52%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 0.57%-i $\frac{2}{3}$ balla, 0.76%-i $\frac{1}{3}$ balla, 32.74%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 64.41%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

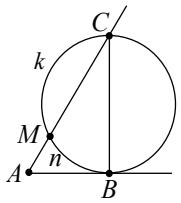
Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbi kimi nəzəri materialı bilməmələrini göstərmək olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 2 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

3.1.3. Çevrəyə toxunanın və kəsənin xassələrini tətbiq edir.

A nöqtəsindən çevrəyə *AB* toxunanı və *AC* kəsəni çəkilmişdir. $AM = 3\sqrt{3}$ sm, $\cup BnM : \cup MkC = 1:2$ və $AB \perp BC$ olarsa, çevrənin radiusunu tapın.

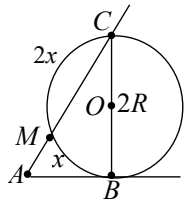

A) $3\sqrt{3}$ sm B) $6\sqrt{3}$ sm C) 9 sm

D) $9\sqrt{3}$ sm E) 6 sm

9-cu sinifdə tədris olunan "Çevrə və dairə" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 15.34%-i doğru cavab vermiş, 48.69%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

***Həlli**:* Şərtə görə $AB \perp BC$ olduğundan məlumdur ki, *B* toxunma nöqtəsinə çəkilmiş radius da *AB*-yə perpendikulyardır. Buradan alınır ki, *BC* çevrənin diametridir. Onda, $\cup BnM : \cup MkC = 180^\circ$. Şərtə görə $\cup BnM : \cup MkC = 1:2$. Burada $\cup BnM = x$ olarsa, $\cup MkC = 2x$ olar. Onda, $x+2x=180^o$ və $x = \cup BnM = 60^\circ$ alınır. *ACB* bucağı daxilə çəkilmiş bucaq olduğu üçün söykəndiyi $\cup BnM$ -in yarısına, yəni 30°-yə bərabər olacaq.

Onda düzbucaqlı *ABC* üçbucağından $\angle CAB = 60^\circ$ olar. $CB=2R$ olarsa, ΔABC -də $AB = \frac{2R}{\sqrt{3}}$ və $AC = \frac{4R}{\sqrt{3}}$ alınır. Çevrədə kəsən və toxunanlar arasında metrik münasibətə $\left(AB^2 = AM \cdot AC\right)$ əsəsən $\left(\frac{2R}{\sqrt{3}}\right)^2 = 3\sqrt{3} \cdot \frac{4R}{\sqrt{3}}$ olar. Buradan isə $R=9$ alınır.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini həndəsi biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 4 saylı test tapşırığı
10-cu sinif
2.1.2. Triqonometrik funksiyalar üçün çevirmə düsturlarını bilir və tətbiq edir.

$\frac{\sqrt{3}}{\sin 20^\circ} - \frac{1}{\cos 20^\circ}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 4 B) –4 C) –1 D) 0 E) 1

10-cu sinifdə tədris olunan "Triqonometrik funksiyalar" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 11.38%-i doğru cavab vermiş, 54.02%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli:

$$\frac{\sqrt{3}}{\sin 20^\circ} - \frac{1}{\cos 20^\circ} = \frac{\sqrt{3}\cos 20^\circ - \sin 20^\circ}{\sin 20^\circ \cdot \cos 20^\circ} = \frac{2 \cdot \left(\frac{\sqrt{3}}{2}\cos 20^\circ - \frac{1}{2}\sin 20^\circ \right)}{\sin 20^\circ \cdot \cos 20^\circ} = \frac{2 \cdot \left(\sin 60^\circ \cos 20^\circ - \cos 60^\circ \sin 20^\circ\right)}{\sin 20^\circ \cdot \cos 20^\circ} =$$

$$= \frac{4 \cdot \sin\left(60^\circ - \sin 20^\circ\right)}{2 \cdot \sin 20^\circ \cdot \cos 20^\circ} = \frac{4 \sin 40^\circ}{\sin 40^\circ} = 4$$

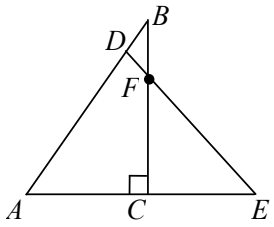
Doğru cavab: A

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini triqonometrik funksiyalar üçün çevirmə düsturlarını düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 6 saylı test tapşırığı
8-ci sinif
1.2.5. Nisbət və tənasübün xassələrini, faizin düsturlarını müxtəlif məsələlərin həllinə tətbiq edir.

ABC düzbucaqlı üçbucaq, *ADE* isə oturacağı *AE* olan bərabəryanlı üçbucaqdır. *BF*=6, *CF*=12 və *EF*=20 olarsa, *AB*-ni tapın.

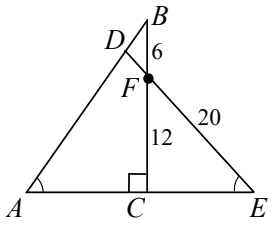
A) 30 B) 25 C) 40 D) 28 E) 36

8-ci sinifdə tədris olunan "Hərəkət. Oxşarlıq" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 16.30%-i doğru cavab vermiş, 43.12%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: ΔADE bərabəryanlı olduğu üçün $\angle DAE = \angle DEA$. BB əlamətinə görə $\Delta ACB \sim \Delta ECF$. Buradan

$$\frac{BC}{AB} = \frac{FC}{EF}$$
$$\frac{18}{AB} = \frac{12}{20}$$
$$AB = 30$$

Doğru cavab: A

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini oxşar fiqurların uyğun tərəflərinin nisbətini düzgün yaza bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

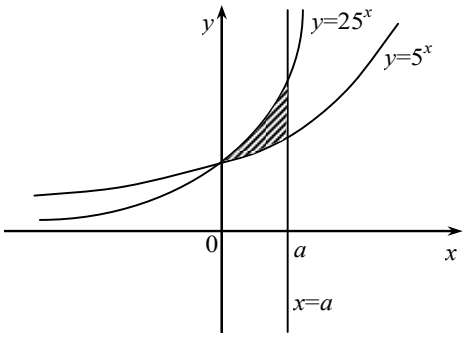
6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 15 saylı test tapşırığı
11-ci sinif
2.2.6. Müəyyən inteqralın köməyi ilə əyrixətli trapesiyanın sahəsini hesablayır.

$y=5^x$, $y=25^x$ və $x=a$ xətləri ilə hüdudlanmış fiqurun sahəsi $\log_{25} e$ olarsa, a-nı tapın.

A) 0,2 B) $\log_5 2$ C) 1 D) 0,5 E) $\log_{25} 2$

11-ci sinifdə tədris olunan “İbtidai funksiya və inteqral” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 11.98%-i doğru cavab vermiş, 61.88%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Əvvəlcə, verilən funksiyaların qrafikləri və $x=a$ düz xətti qurulur.

Aydındır ki, verilən xətlərlə hüdudlanmış fiqurun sahəsi

$$S=\int_0^a\left(25^x-5^x\right)dx=\left(\frac{25^x}{\ln 25}-\frac{5^x}{\ln 5}\right)\Bigg|_0^a=\left(\frac{25^a}{\ln 25}-\frac{5^a}{\ln 5}\right)-\left(\frac{25^0}{\ln 25}-\frac{5^0}{\ln 5}\right)=\left(\frac{25^a}{2\ln 5}-\frac{5^a}{\ln 5}\right)-\left(\frac{1}{2\ln 5}-\frac{1}{\ln 5}\right)=$$

$=\frac{25^a-2\cdot 5^a}{2\ln 5}-\frac{1-2}{2\ln 5}=\frac{25^a-2\cdot 5^a+1}{2\ln 5}$ kimi tapılır. Şərtə əsasən isə həmin sahə $\log_{25} e$ -yə bərabərdir.

Deməli, $\frac{25^a-2\cdot 5^a+1}{2\ln 5}=\log_{25} e.$ Buradan, $\frac{25^a-2\cdot 5^a+1}{2\ln 5}=\frac{1}{\ln 25}$, $\frac{25^a-2\cdot 5^a+1}{2\ln 5}=\frac{1}{2\ln 5}$,

$25^a-2\cdot 5^a+1=1$, $25^a-2\cdot 5^a=0$, $5^a\cdot\left(5^a-2\right)=0$, $5^a=2$, $a=\log_5 2$ alınır.

Doğru cavab: B

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini əyrixətli trapesiyanın sahəsinin tapılmasında çətinlik çəkmələri ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 17 saylı test tapşırığı
10-cu sinif

2.2.2. Funksiyanın qrafiki anlayışını bilir, funksiyanın dövriliyini, təkliyini, cütlüyünü, monotonluğunu araşdırır, qrafikləri çevirməyi bacarır.

$f(x)=x^4-x^2-12$ funksiyasının neçə sıfırı var $(x\in R)$?

A) 3 B) 4 C) 1 D) 2 E) 0

10-cu sinifdə tədris olunan “Funksiyalar və qrafiklər” bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 18.98%-i doğru cavab vermiş, 45.68%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Funksiyanın sıfırlarını tapmaq üçün $x^4-x^2-12=0$ tənliyi həll etmək lazımdır. Buradan $\left(x^2-4\right)\left(x^3+3\right)=0\Rightarrow\left[\begin{array}{l}x^2-4=0\\x^2+3=0\end{array}\right.\Rightarrow\left[\begin{array}{l}x=\pm 2\\x^2=-3\end{array}\right.$ alınır. $x^2=-3$ tənliyinin həqiqi həllər çoxluğu boş çoxluq olduğu üçün funksiyanın sıfırları $x=\pm 2$ olar. Deməli, funksiyanın iki sıfırı var.

Doğru cavab: D

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbi tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələridir.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 18 saylı test tapşırığı
10-cu sinif

2.3.1. Triqonometrik tənlik və bərabərsizlikləri həll edir.

$\cos(\pi-x)+\cos(\pi+x)=1$ tənliyini həll edin.

A) $\pm\frac{3\pi}{4}+2\pi k, k\in Z$ B) $\pm\frac{5\pi}{6}+2\pi k, k\in Z$ C) $\pm\frac{2\pi}{3}+2\pi k, k\in Z$

D) $\pm\frac{\pi}{6}+2\pi k, k\in Z$ E) $\pm\frac{\pi}{4}+2\pi k, k\in Z$

10-cu sinifdə tədris olunan "Triqonometrik tənliklər" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 19.69%-i doğru cavab vermiş, 52.63%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: $\cos(\pi - x) + \cos(\pi + x) = 1$ tənliyinə çevirmə düsturlarını tətbiq etdikdə $-\cos x - \cos x = 1$ tənliyi alınar. Buradan, $-2\cos x = 1$, $\cos x = -\frac{1}{2}$, $x = \pm\frac{2\pi}{3} + 2\pi k, k \in Z$ alınır.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini çevirmə düsturlarını düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 19 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

3.2.3. Uc nöqtələrinin koordinatlarına görə parçanın orta nöqtəsinin koordinatlarını tapır, verilmiş iki nöqtədən keçən düz xəttin tənliyini yazır.

Ox koordinat oxu üzərində yerləşən və *A*(–2; 1; 3) və *B*(3; 4; –1) nöqtələrindən bərabər uzaqlıqda olan nöqtənin koordinatları cəmini tapın.

A) 1,2 B) 0,6 C) 0,8 D) 2,2 E) 1,6

10-cu sinifdə tədris olunan "Vektorlar. Koordinatlar metodu" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 6.29%-i doğru cavab vermiş, 73.38%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: *Ox* koordinat oxu üzərində yerləşən nöqtənin koordinatları *C*(*x*; 0; 0) şəklindədir. Şərtə görə *CA*=*CB*. İki nöqtə arasındakı məsafənin düsturuna əsasən $\sqrt{(-2-x)^2 + 1^2 + 3^2} = \sqrt{(3-x)^2 + 4^2 + (-1)^2}$ olar. Buradan, $(-2-x)^2 + 1^2 + 3^2 = (3-x)^2 + 4^2 + (-1)^2$, $4 + 4x + x^2 + 1 + 9 = 9 - 6x + x^2 + 16 + 1$, $10x = 12$, $x = 1{,}2$ olur. Deməli, *C*(*x*; 0; 0) nöqtəsinin koordinatları cəmi *x* + 0 + 0 = 1,2 + 0 + 0 = 1,2-yə bərabərdir.

Doğru cavab: A

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini iki nöqtə arasındakı məsafə düsturunu düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

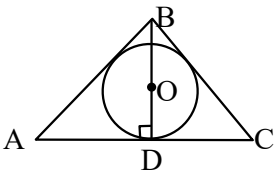
6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 23 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

3.1.2. Verilmiş üçbucağın daxilinə və xaricinə çevrə çəkir.

Perimetri 40 olan bərabəryanlı *ABC* üçbucağında *AB*=*BC*. Bu üçbucağın daxilinə çəkilmiş çevrənin radiusu *BD* hündürlüyünün $\frac{2}{5}$ hissəsinə bərabər olarsa, *AC* oturacağının uzunluğunu tapın.

9-cu sinifdə tədris olunan "Üçbucaqlar" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 16.84%-i doğru cavab vermiş, 44.39%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Üçbucağın sahəsi üçün $S = \frac{1}{2} AC \cdot BD$ yazmaq olar. *r* – daxilə çəkilmiş çevrənin radiusu, *h*=*BD* – üçbucağın hündürlüyü, *P* – üçbucağın perimetri olarsa, şərtə əsasən $\frac{r}{h} = \frac{2}{5}$ olur. Buradan, $r = 2k$ və $h = 5k$ alınır.

$S = \frac{1}{2} AC \cdot BD = \frac{1}{2} AC \cdot h = \frac{1}{2} AC \cdot 5k$, $r = 2k$ və P=40 olduğunu məlum $r = \frac{2S}{P}$ düsturunda nəzərə aldıqda, $2k = \frac{2 \cdot \frac{1}{2} AC \cdot 5k}{40}$, $2 = \frac{AC}{8}$, $AC = 16$ alınır.

Doğru cavab: 16

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini tapşırığın həlli üçün tələb olunan faktları bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 24 saylı test tapşırığı
10-cu sinif
5.2.1. Hadisələrin başvermə ehtimalının hesablanmasına Bernulli sxemini tətbiq edir.
$(a+b)^n$ binomunun açılışında ən böyük binomial əmsallar ${}_nC_4$ və ${}_nC_5$ olarsa, *n*-i tapın.

10-cu sinifdə tədris olunan "Birləşmələr nəzəriyyəsi" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 7.33%-i doğru cavab vermiş, 48.13%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Məlumdur ki, binomun açılışında ən böyük binomial əmsal orta həddin binomial əmsalıdır. Tək dərəcəli binomlarda iki orta hədd vardır və onların binomial əmsalları bir-birinə bərabərdir. Burada isə ${}_nC_4$ və ${}_nC_5$ ən böyük binomial əmsallardır. Deməli, ${}_nC_4 = {}_nC_5$. Bu bərabərlik isə yalnız *n*=9 olduqda, mümkündür.

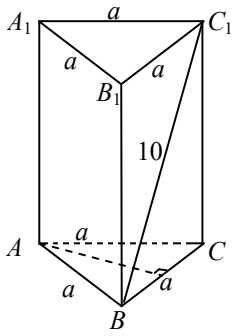
Doğru cavab: 9

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini birləşmələr nəzəriyyəsi ilə bağlı biliklərinin az olması ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 25 saylı test tapşırığı
10-cu sinif
3.2.3. Prizmanın yan səthinin, tam səthinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir.
Oturacağının hündürlüyü $3\sqrt{3}$, yan üzünün diaqonalı isə 10 olan düzgün üçbucaqlı prizmanın yan səthinin sahəsini tapın.

10-cu sinifdə tədris olunan "Çoxüzlülər, onların səthi və həcmi" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 7.46%-i doğru cavab vermiş, 50.15%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

***Həlli**:* Prizmanın oturacağı bərabərtərəfli üçbucaq olduğu üçün onun hündürlüyü $\frac{\sqrt{3}}{2}a$ -ya bərabərdir. Burada, *a* – həmin bərabərtərəfli üçbucağın tərəfidir. Şərtə əsasən $\frac{\sqrt{3}}{2}a = 3\sqrt{3}$ olur. Buradan, *a*=6 alınır. $BC_1 = 10$ və $BC = a = 6$ olduğu üçün BCC_1 düzbucaqlı üçbucağından Pifaqor teoreminin köməyi ilə prizmanın hündürlüyü $CC_1 = \sqrt{10^2 - 6^2} = 8$ tapılır. Onda prizmanın yan səthinin sahəsi $S_{yan} = 3a \cdot CC_1 = 3 \cdot 6 \cdot 8 = 144$ olar.

Doğru cavab: 144

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini fəza təsəvvürlərinin zəif olmaları ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı 27 saylı test tapşırığı
8-ci sinif
2.2.3. Modul işarəsi daxilində dəyişəni olan və xətti bərabərsizliyə gətirilən bərabərsizlikləri həll edir.
Bərabərsizliklər üçün uyğunluğu müəyyən edin.

1. $|4x-3| < 5$
2. $|3x+5| > -3$
3. $|2x-5| < -2$

a. həlli yoxdur
b. ən kiçik tam həlli 0-a bərabərdir
c. ən böyük tam həlli 1-ə bərabərdir
d. ən kiçik tam həlli 2-yə bərabərdir
e. $x \in (-\infty; +\infty)$

8-ci sinifdə tədris olunan "Bərabərsizliklər və bərabərsizliklər sistemi" bölməsinə aid uyğunluğun müəyyən edilməsi tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 11.86%-i doğru cavab vermiş, 26.21%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: 1. $|4x-3|<5 \Leftrightarrow -5<4x-3<5 \Leftrightarrow -5+3<4x<5+3 \Leftrightarrow -2<4x<8 \Leftrightarrow -\frac{1}{2}<x<2$. Deməli, bu bərabərsizliyin ən kiçik tam həlli 0-a, ən böyük tam həlli isə 1-ə bərabərdir.

2. Mütləq qiymətin tərifinə əsasən $|3x+5|>-3$ bərabərsizliyi ixtiyari $x\in(-\infty;+\infty)$ üçün doğrudur.

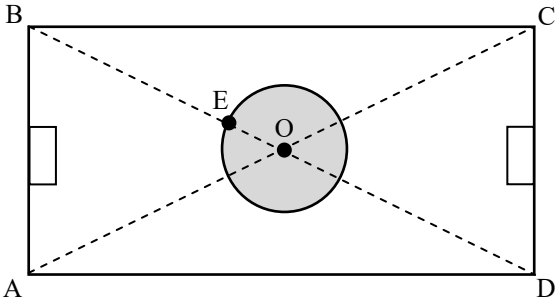
3. Mütləq qiymətin tərifinə əsasən $|2x-5|<-2$ bərabərsizliyinin həlli yoxdur.

Doğru cavab: 1-b,c; 2-e; 3-a

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini dəyişəni modul işarəsi daxilində olan bərabərsizliklərin həlli üçün tələb olunan faktları bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

6 iyul tarixli imtahan, II ixtisas qrupu, A variantı situasiyaya aid 28-30 saylı tapşırıqlar:

ABCD düzbucaqlısı şəklində olan futbol meydançasında mərkəzi diaqonalların kəsişmə nöqtəsində yerləşən dairəvi sahə ayrılmışdır. Bu dairəvi sahənin çevrəsinin uzunluğu 9π metr və *AB*=75 m, *BE*=58 m-dir. Meydançada *M* və *N* komandalarının hər birinin 11 oyunçusu var və onların yaşlarının ədədi ortası uyğun olaraq 24 və 26-ya bərabərdir. Meydançadan kənarda *M* komandasının 3 xarici və 3 milli, *N* komandasının isə 2 xarici və 4 milli ehtiyat oyunçusu var.

28. Futbol meydançasının sahəsini tapın.

Həlli*:* Şərtə əsasən mərkəzi *O* nöqtəsində və radiusu *OE* olan çevrənin uzunluğu 9π-yə bərabərdir, yəni $C=2\pi r=2\pi\cdot OE=9\pi,\ \ OE=4,5\,(\text{m})$. Onda $BD=2\cdot(BE+EO)=2\cdot(58+4,5)=125\,(\text{m})$ olar. *ABD* düzbucaqlı üçbucağından Pifaqor teoreminə əsasən $AD=\sqrt{BD^2-AB^2}=\sqrt{125^2-75^2}=100(\text{m})$ alınır. Onda, futbol meydançasının sahəsi 75·100=7500 (m^2) olar.

Doğru cavab: 7500 m^2

Qeyd: ***Hər mexaniki səhvə görə ümumi baldan 1 bal çıxılır.***

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab ($7500\,m^2$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, lakin yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Həll prosesi yazılaraq *BD* və *AD* parçalarının uzunluqları hesablanıb, lakin sahə *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; D. *BD* parçasının uzunluğu birbaşa qeyd edilib, lakin düzbucaqlının *AD* tərəfi hesablanaraq sonda sahə ($7500\,m^2$) tapılıb; E. *BD* parçasının uzunluğu hesablandıqdan sonra *AD* parçasının uzunluğu birbaşa qeyd edilib (sözlə Pifaqor teoreminə əsasən yazıla da bilər), lakin sonda sahə düzgün tapılıb;
$\frac{1}{3}$	F. $BD=125\,m$ hesablanaraq tapılıb, lakin davamı *yoxdur* və tamamilə *yanlışdır*; G. Həll prosesi yazılaraq $S_{ABO}=375\,m^2$ olduğu tapılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*.
0	H. Birbaşa cavab ($7500\,m^2$) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; I. Yalnız çevrənin radiusu və $BO=62,5\,m$ tapılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya tamamilə *yanlışdır* (Burada əlavə olaraq $S=75\cdot AD$ yazıla bilər); J. Birbaşa $BD=125;\ AD=100\Rightarrow S=75\cdot100=7500\,m^2$ və ya $S=75\cdot AD$ yazılıb. K. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Həndəsə" məzmun xəttinin *8_3.1.3.* (*Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifləri bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır*) və *8_3.1.4.* (*Üçbucağın, paraleloqramın, rombun, trapesiyanın sahəsini hesablayır*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 13.52%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 2.33%-i $\frac{2}{3}$ balla, 2.53%-i $\frac{1}{3}$ balla, 18.00%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 63.62%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini təhliletmə qabiliyyətlərinin zəif olmaları ilə əlaqələndirmək olar.

29. Oyunun idarə edilməsində bir baş hakim və iki yan xətt hakimi iştirak edir. Hakimlərin və meydançadakı bütün futbolçuların yaşlarının ədədi ortası 26 olarsa, hakimlərin yaşlarının ədədi ortasını tapın.

***Həlli**:* Şərtə əsasən meydançada *M* və *N* komandalarının hər birinin 11 oyunçusu var və onların yaşlarının ədədi ortası, uyğun olaraq, 24 və 26-dır. Buradan, *M* komandasındakı 11 oyunçunun yaşları cəminin $11\cdot24=264$, *N* komandasındakı 11 oyunçunun yaşları cəminin isə $11\cdot26=286$ olduğu alınır. Hakimlərin yaşları x_1, x_2 və x_3 olarsa, şərtə əsasən $\frac{x_1+x_2+x_3+264+286}{3+11+11}=26$, $x_1+x_2+x_3+550=650$, $x_1+x_2+x_3=100$ olur. Buradan $\frac{x_1+x_2+x_3}{3}=\frac{100}{3}=33\frac{1}{3}$ alınır.

Doğru cavab: $33\frac{1}{3}$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab ($33\frac{1}{3}$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Düzgün həll prosesi yazılaraq hakimlərin yaşlarının cəmi (100) tapılıb, lakin ədədi ortası *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; D. Həll prosesi aparılaraq $\frac{100}{3}$ tapılıb, lakin cavab olaraq 33 və ya 3,3 qəbul edilib; E. *M* və *N* komandalarının yaşlarının cəmi birbaşa (264 və 285) yazılaraq həll prosesi sona qədər düzgün yazılıb;
$\frac{1}{3}$	F. Meyarın $\frac{2}{3}$ ballıq bəndinə uyğun həll prosesində bir hesablama *səhvi* edilib; G. Həll prosesi yazılaraq komandalardakı futbolçuların yaşlarının cəmi və hakimlərlə birgə meydançadakı bütün futbolçuların yaşlarının cəmi tapılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*; (yəni $24\cdot11=264$; $26\cdot11=286$; $22+3=25$; $26\cdot25=650$; $264+286=550$) H. Həll prosesi yazılaraq hakimlərin yaşlarının cəmi (100) tapılıb, lakin ədədi orta kimi qeyd edilib. Bu bənd C bəndindən fərqləndirilməlidir!
0	I. Birbaşa cavab ($33\frac{1}{3}$) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; J. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; K. *M* və *N* komandalarındakı futbolçuların yaşları cəmi ($264; 286; 264+286=550$) doğru tapılıb, lakin həll prosesinin davamı *yazılmayıb* və ya tamamilə *yanlış* yazılıb; L. Meyarın $\frac{1}{3}$ ballıq bəndinə uyğun həll prosesində bir hesablama *səhvi* edilib; M. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “Cəbr və funksiyalar” məzmun xəttinin *7_2.1.1.* (*Həyati situasiyaya uyğun xətti tənlik və ya ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemi tərtib edir.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 12.59%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 5.79%-i $\frac{2}{3}$ balla, 1.79%-i $\frac{1}{3}$ balla, 14.03%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 65.80%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan tənliyi qura bilməmələri ilə əlaqələndirmək olar.

30. Oyun zamanı hər komandanın baş məşqçisi meydançadakı 2 oyunçusunu eyni anda əvəz etmək üçün ehtiyat oyunçular arasından ikisini təsadüfi olaraq seçir. Seçilən oyunçulardan *M* komandasında hər ikisinin, *N* komandasında isə yalnız birinin milli oyunçu olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

Həlli: Şərtə əsasən *M* və *N* komandalarının hər birində 6 ehtiyat oyunçu var. Hər bir baş məşqçi eyni zamanda əvəz etmək üçün 2 oyunçunu ehtiyat oyunçular arasından ${}_6C_2$ üsulla seçə bilər. *M* komandasında əvəz olunan hər iki oyunçunun milli olması hadisəsi *A* olarsa, onda *A* hadisəsi üçün mümkün halların sayı ${}_6C_2$-yə, əlverişli halların sayı isə ${}_3C_2$-yə bərabər olur. Onda uyğun ehtimal $P(A)=\frac{{}_3C_2}{{}_6C_2}=\frac{3}{15}=\frac{1}{5}$ olar. *N* komandasında əvəz olunan iki oyunçudan birinin milli, o birinin xarici olması hadisəsi *B* olarsa, onda *B* hadisəsi üçün mümkün halların sayı ${}_6C_2$-yə, əlverişli halların sayı isə ${}_4C_1\cdot{}_2C_1$-ə bərabər olur. Onda uyğun ehtimal $P(B)=\frac{{}_4C_1\cdot{}_2C_1}{{}_6C_2}=\frac{4\cdot 2}{15}=\frac{8}{15}$ olar. Onda *A* və *B*-nin eyni zamanda baş verməsi hadisəsinin ehtimalı $P(A\cap B)=P(A)\cdot P(B)=\frac{1}{5}\cdot\frac{8}{15}=\frac{8}{75}$ olacaq.

Doğru cavab: $\frac{8}{75}$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Tapşırığın həll prosesi *doğru* yazılıb və cavab ($\frac{8}{75}$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. A və B hadisələrinin ehtimalları düzgün tapılıb, lakin axtarılan ehtimal *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb (məsələn: vurma əvəzinə ehtimallar toplanılıb);
$\frac{1}{3}$	D. A və ya B hadisələrinin ehtimalları düzgün tapılıb (ikisindən biri), lakin axtarılan ehtimal düzgün *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; E. Meyarın 2 ballıq bəndlərinə uyğun həll zamanı bir mexaniki *səhvə* yol verilib;
0	F. Yalnız ${}_6C_2=15$ olduğu hesablanıb, digər qeydlər tamamilə *yanlışdır*; G. *Səhvən* $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_2C_1}{{}_{12}C_4}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_2C_1}{{}_6C_4}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_4C_1}{{}_{12}C_4}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_4C_1}{{}_6C_4}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_2C_1}{{}_{12}C_2}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_4C_1}{{}_{12}C_2}$ və ya $P=\frac{{}_3C_2\cdot{}_2C_1}{{}_6C_2}$ və s. kimi ehtimallar hesablanıb; H. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; I. Birbaşa cavab ($\frac{8}{75}$) yazılıb, həll prosesi *yazılmayıb* və ya tamamilə *yanlışdır*; J. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Ehtimal və statistika" məzmun xəttinin *9_5.2.3.* (*Birləşmələrin köməyi ilə ehtimala aid sadə məsələləri həll edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 2.07%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 3.31%-i $\frac{2}{3}$ balla, 4.20%-i $\frac{1}{3}$ balla, 19.21%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 71.21%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini ehtimal nəzəriyyəsi ilə bağlı biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 2 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.2.3. Mürəkkəb funksiya, tərs funksiya anlayışlarını bilir və bəzi funksiyaların tərs funksiyalarını tapır.

$f(x)$ azalan xətti funksiyadır. $f(f(x))=25x-16$ olarsa, $f(-2)$-ni tapın.

A) –11 B) –18 C) 14 D) 21 E) 24

10-cu sinifdə tədris olunan "Funksiyalar və qrafiklər" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 10.49%-i doğru cavab verib, 63.56%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: $f(x)$ funksiyası $f(x)=kx+b$ şəklindədir. Şərtə əsasən $k<0$ olmalıdır. Onda $f(f(x))=k(kx+b)+b=k^2x+kb+b=k^2x+b(k+1)$ olur. Deməli, $k^2x+b(k+1)=25x-16$ olur. Buradan $k^2=25, k=-5$ alınır. Həmçinin $b(k+1)=-16,\ b(-5+1)=-16,\ b=4$ olar. Onda $f(x)=-5x+4$ şəklində olacaq. Buradan, $f(-2)=-5\cdot(-2)+4=14$ alınır.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbi tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələridir.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 12 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

5.2.3. Birləşmələrin köməyi ilə ehtimala aid sadə məsələləri həll edir.

Səkkizbucaqlı prizmanın təpə nöqtələrindən ixtiyari ikisi təsadüfən seçilir. Seçilən bu iki təpə nöqtənin prizmanın hər hansı diaqonalının uc nöqtələri olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

A) $\frac{11}{32}$ B) $\frac{5}{16}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{3}{11}$ E) $\frac{1}{3}$

9-cu sinifdə tədris olunan "Ehtimal nəzəriyyəsi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 8.84%-i doğru cavab vermiş, 61.85%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Məlumdur ki, n-bucaqlı prizmada $2n$ sayda təpə nöqtə, $n(n-3)$ sayda diaqonal olur. Onda səkkizbucaqlı prizmanın 16 təpə nöqtəsi, 40 diaqonalı olur. Tapşırığın şərtindəki hadisənin ehtimalı $P(A)$ olarsa, onda $P(A)=\frac{40}{{}_{16}C_2}=\frac{40}{\frac{16\cdot 15}{2}}=\frac{40}{120}=\frac{1}{3}$ olar.

Doğru cavab: E

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbi ehtimal nəzəriyyəsi ilə bağlı lazım olan faktları bilməmələridir.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 15 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.1.3. Triqonometrik funksiyalar üçün toplama düsturlarını, onlardan alınan nəticələri bilir və tətbiq edir.

$\sin(2\alpha-\beta)=5\sin\beta$ olarsa, $\tan(\alpha-\beta)\cdot\cot\alpha$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) $\frac{3}{4}$ B) $\frac{5}{2}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{4}{3}$ E) $\frac{3}{2}$

10-cu sinifdə tədris olunan "Triqonometrik funksiyalar üçün toplama teoremi" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 5.63%-i doğru cavab vermiş, 71.49%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Triqonometrik eyniliklər və hasilin cəmə çevrilməsi düsturlarına əsasən,

$$\tan(\alpha-\beta)\cdot\cot\alpha=\frac{\sin(\alpha-\beta)}{\cos(\alpha-\beta)}\cdot\frac{\cos\alpha}{\sin\alpha}=\frac{\frac{1}{2}(\sin(2\alpha-\beta)-\sin\beta)}{\frac{1}{2}(\sin(2\alpha-\beta)+\sin\beta)}=\frac{\sin(2\alpha-\beta)-\sin\beta}{\sin(2\alpha-\beta)+\sin\beta}=\frac{5\sin\beta-\sin\beta}{5\sin\beta+\sin\beta}=\frac{4\sin\beta}{6\sin\beta}=\frac{2}{3}$$

alınır.

Doğru cavab: C

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini triqonometrik funksiyalar üçün toplama teoremlərini düzgün tətbiq edə bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 16 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

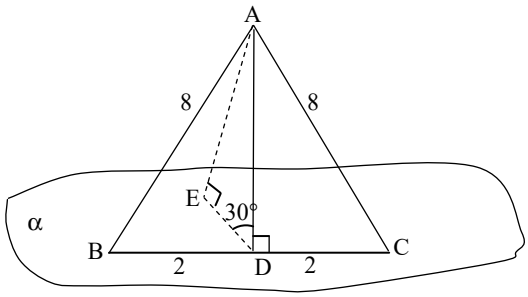
3.1.3. Fəzada düz xətlə müstəvi arasındakı bucağın, iki müstəvi arasındakı bucağın necə təyin olunduğunu bilir və məsələlər həllində onlardan istifadə edir.

Tərəfləri 4 sm və 8 sm olan bərabəryanlı ABC üçbucağının BC oturacağından keçən α müstəvisi bu üçbucağın müstəvisi ilə 30°-li bucaq əmələ gətirir. A təpəsindən α müstəvisinə qədər olan məsafəni tapın.

A) $\sqrt{19}$ sm B) $\sqrt{12}$ sm C) $\sqrt{7}$ sm D) $\sqrt{11}$ sm E) $\sqrt{15}$ sm

10-cu sinifdə tədris olunan "Fəzada düz xətlər və müstəvilər" bölməsinə aid test tapşırığına abituriyentlərin 15.27%-i doğru cavab verib, 56.76%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli*:* Üçbucaq bərabərsizliyinə əsasən $AB=AC=8$ sm, $BC=4$ sm olur. AE parçası A nöqtəsindən α müstəvisinə çəkilmiş perpendikulyar, AD isə bərabəryanlı ABC üçbucağının BC oturacağına çəkilmiş hündürlük olarsa, onda $BD=DC=2$ sm olur. Pifaqor teoreminə əsasən $AD=\sqrt{AC^2-DC^2}=\sqrt{8^2-2^2}=\sqrt{60}=2\sqrt{15}$ olur. AED düzbucaqlı üçbucağında AE kateti 30°-li bucağın qarşısında olduğu üçün $AE=\frac{AD}{2}=\frac{2\sqrt{15}}{2}=\sqrt{15}$ olacaq.

Doğru cavab: **E**

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini həndəsi biliklərinin az olması ilə əsaslandırmaq olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 26 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

2.1.1. Həyati situasiyaya uyğun birdəyişənli tənlik və ya ikidəyişənli iki tənliklər sistemi tərtib edir.

p parametrinin neçə tam qiymətində $x^2-8|x|+p-4=0$ tənliyinin dörd müxtəlif həqiqi kökü var?

9-cu sinifdə tədris olunan "Birməchullu tənliklər və məsələlər" bölməsinə aid açıq tipli bu test tapşırığına abituriyentlərin 2.39%-i doğru cavab verib, 42.04%-i isə cavab verməkdən imtina edib.

Həlli: $|x|=t$ olarsa, $x^2=|x|^2=t^2$ olar. Onda $t^2-8t+p-4=0$ olacaq. Tapşırığın şərtinə əsasən sonuncu tənlikdən $\begin{cases}D=8^2-4(p-4)>0\\ p-4>0\end{cases}\Rightarrow\begin{cases}64-4p+16>0\\ p>4\end{cases}\Rightarrow\begin{cases}p<20\\ p>4\end{cases}$ alınır. p-nin ala biləcəyi tam qiymətlərin sayı 15 olur.

Doğru cavab: **15**

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrinin əsas səbəbini tapşırığın həlli üçün lazım olan faktları bilməmələri ilə əsaslandırmaq olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 28 saylı test tapşırığı

Usta və şagirdi müəyyən işi birlikdə 10 günə yerinə yetirirlər. Usta əmək məhsuldarlığını 2 dəfə, şagirdi isə 3 dəfə artırsa, bu işi birlikdə 4 günə yerinə yetirərlər. Usta əvvəlki məhsuldarlıqla həmin işi təklikdə neçə günə yerinə yetirər?

Həlli: Usta təklikdə müəyyən işi x günə, şagirdi isə y günə görərsə, onda məsələnin şərtinə əsasən $\begin{cases}\frac{1}{x}+\frac{1}{y}=\frac{1}{10}\\ \frac{1}{\frac{x}{2}}+\frac{1}{\frac{y}{3}}=\frac{1}{4}\end{cases}\Rightarrow\begin{cases}\frac{1}{x}+\frac{1}{y}=\frac{1}{10}\\ \frac{2}{x}+\frac{3}{y}=\frac{1}{4}\end{cases}\Rightarrow x=20$ alınır.

Doğru cavab: 20

Qiymətləndirmə meyarları:

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab (20) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Tapşırığın şərtinə uyğun düzgün tənliklər sistemi qurularaq həll edilib və ustanın və ya şagirdin sonrakı məhsuldarlıqla işi 10 və ya $\frac{20}{3}$ günə gördüyü tapılıb, lakin düzgün cavab *tapılmayıb* və ya *səhv* hesablanıb;
$\frac{1}{3}$	D. Meyarın $\frac{2}{3}$ ballıq bəndlərinə uyğun həll zamanı bir mexaniki *səhvə* yol verilib; E. *Seçmə üsulu* ilə həll prosesi yazılıb və düzgün cavab tapılıb;
0	F. Tamamilə *yanlış* tənlik və ya tənliklər sistemi qurularaq həll prosesi yazılıb (Məsələn: $\begin{cases}\frac{1}{x}+\frac{1}{y}=10,\\ \frac{2}{x}+\frac{3}{y}=4\end{cases}$; $\begin{cases}\frac{1}{x}+\frac{1}{y}=10,\\ \frac{1}{2x}+\frac{1}{3y}=4\end{cases}$; $\begin{cases}\frac{1}{x+y}=\frac{1}{10},\\ \frac{1}{2x+3y}=\frac{1}{4}\end{cases}$; $\begin{cases}x+y=10,\\ 2x+3y=4\end{cases}$) G. Yalnız bir tənlik qurulub, digəri isə *qurulmayıb* və ya *səhv* qurulub; H. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; I. Birbaşa cavab (20) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; J. Digər bütün hallarda.

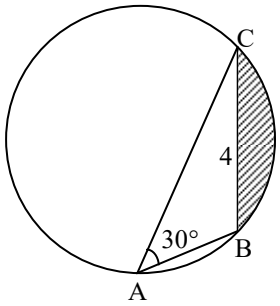
Tapşırıq vasitəsilə "*Cəbr və funksiyalar*" məzmun xəttinin *9_2.1.1.* (*Həyati situasiyaya uyğun birdəyişənli tənlik və ya ikidəyişənli iki tənliklər sistemi tərtib edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 9.71%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 2.88%-i $\frac{2}{3}$ balla, 0.95%-i $\frac{1}{3}$ balla, 37.60%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 48.85%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün lazım olan tənliklər sistemini qura bilməməklə əlaqələndirmək olar.

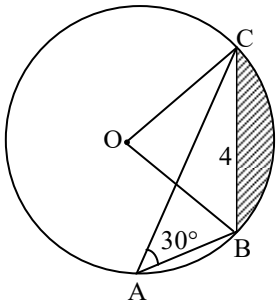
13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 29 saylı test tapşırığı

ABC üçbucağının xaricinə çevrə çəkilmişdir. *BC*=4 sm, $\angle A = 30^\circ$ olarsa, ştrixlənmiş hissənin sahəsini tapın.

***Həll**i: OC* və *OB* çevrənin radiuslarıdır. $\angle CAB$ daxilə çəkilmiş bucaq olduğundan, onda *BC* qövsünün dərəcə ölçüsü 60° olacaq. Onda, $\angle COB$=60° olur. ΔCOB bərabərtərəfli üçbucaq və çevrənin radiusu da *R*=4 sm olur. Ştrixlənmiş hissə seqmentdir. Seqmentin sahəsi düsturuna əsasən

$S_{seqment} = S_{sektor} - S_{\Delta} = \frac{\pi R^2 \alpha}{360^\circ} - \frac{R^2\sqrt{3}}{4} = \frac{16\pi \cdot 60^\circ}{360^\circ} - \frac{4^2\sqrt{3}}{4} = \frac{8\pi}{3} - 4\sqrt{3}$ olacaq.

Doğru cavab: $\boldsymbol{\frac{8\pi}{3} - 4\sqrt{3}}$

Qeyd: Burada, $\boldsymbol{\angle ABC = 90^o}$ ***qəbul edilib və ya AC tərəfi çevrənin diametri kimi yazılaraq*** $R = 4\,\text{sm}$ ***tapıldıqda tamamilə yanlışdır. Həll prosesinin davamında tapşırığın doğru cavabı ilə üst-üstə düşən cavab tapıldığı hallar yanlışdır.***

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Həll prosesi yazılaraq cavab ($\frac{8\pi}{3} - 4\sqrt{3}\text{sm}^2$) tapılıb;
$\frac{2}{3}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, lakin yol verilən mexaniki *səhvə* görə (hesablama *səhvi* nəzərdə tutulur) cavab *səhv* tapılıb; C. Çevrənin radiusu tapılaraq dairə sektorunun və üçbucağın sahəsi tapılıb, lakin onların fərqi *hesablanmayıb* və ya *səhv* hesablanıb; D. Dairənin radiusu (və ya üçbucağın tərəfi) izah *edilmədən* və ya şəkil üzərində bucaqlar *göstərilmədən* birbaşa qeyd edilib və dairə seqmentinin sahəsi düzgün hesablanıb; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! E. Həll prosesi yazılaraq dairənin radiusu və dairə sektorunun sahəsi düzgün hesablanıb, lakin üçbucağın sahəsi birbaşa qeyd edilərək seqmentin sahəsi tapılıb. Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir!
$\frac{1}{3}$	F. Dairənin radiusu həll prosesi yazılaraq düzgün tapılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır* (burada əlavə olaraq bərabərtərəfli üçbucağın sahəsi də tapıla bilər); G. Meyarın $\frac{2}{3}$ ballıq bəndinə uyğun həll zamanı bir mexaniki *səhvə* yol verilib;

Bal şkalası	Meyarlar
0	H. Birbaşa cavab ($\frac{8\pi}{3}-4\sqrt{3}\text{sm}^2$) yazılıb, həll prosesi isə *yazılmayıb* və ya *yanlışdır*; I. Birbaşa tərəfi 4 olan üçbucağın sahəsi tapılıb və dairə seqmenti kimi qeyd edilib; J. Heç bir izah *göstərilmədən* $R=4\,\text{sm}$ yazılıb, lakin davamı *yoxdur* və ya tamamilə *yanlışdır.* Bu bənd F bəndindən fərqləndirilməlidir! K. *ABC* düzbucaqlı üçbucaq, *AC* parçası diametr qəbul edilərək həll prosesi sona qədər aparılıb; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Həndəsə*" məzmun xəttinin *9_3.1.2*. (*Verilmiş üçbucağın daxilinə və xaricinə çevrə çəkir.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

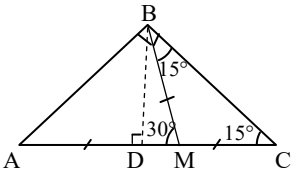
Abituriyentlərin 6.17%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 2.98%-i $\frac{2}{3}$ balla, 2.90%-i $\frac{1}{3}$ balla, 25.76%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 62.19%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini həndəsi biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı 30 saylı test tapşırığı

Bucaqlarından biri 15º olan düzbucaqlı üçbucağın hipotenuzuna çəkilmiş hündürlüyün hipotenuzdan 4 dəfə kiçik olduğunu isbat edin.

İsbatı: Tapşırığın şərtinə uyğun düzbucaqlı üçbucaq *ABC*, *AC* hipotenuzuna çəkilmiş median *BM*, hündürlük *BD* olarsa, onda $AM=CM=BM=\frac{AC}{2}$ olar. ΔBMC-də *BM=CM* olduğundan, $\angle MBC=15^\circ$ olar. Üçbucağın xarici bucağı özünə qonşu olmayan iki daxili bucağın cəminə bərabər olduğundan, $\angle BMD=30^\circ$ olar. Düzbucaqlı üçbucaqda 30º-li bucaq qarşısında dayanan katet hipotenuzun yarısına bərabər olduğundan, *BMD* düzbucaqlı üçbucağından, $BD=\frac{BM}{2}=\frac{\frac{AC}{2}}{2}=\frac{AC}{4}$ olduğu alınır.

Qiymətləndirmə meyarları:

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. İsbat prosesinin bütün mərhələləri göstərilməklə teorem isbat olunub;
$\frac{1}{2}$	B. İsbat prosesi *qismən* yazılıb, yəni hər hansı mərhələ izah *edilmədən* birbaşa qeyd edilib və ya qeyd *edilməyib* və ya hər hansı *yanlış* fikir qeyd edilib; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! C. İsbat prosesi zamanı *BM* medianı çəkilib, onun hipotenuzu yarıya böldüyü və bölünən hissələrə bərabər olduğu qeyd edilib, həmçinin *BMC* üçbucağının bərabəryanlı olduğu göstərilib, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*;

Bal şkalası	Meyarlar
0	D. Düzbucaqlı üçbucağın düz bucaq təpəsindən hipotenuza çəkilən hündürlüyün hipotenuzdan 4 dəfə kiçik olduğu əvvəlcədən qəbul edilərək Pifaqor teoremindən istifadə edilib və doğruluğu göstərilib; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! E. Müəyyən düsturlar yazılıb,(məsələn, $c = x + y$; $a^2 + b^2 = c^2$; $h^2 + x^2 = a^2$; $h^2 + y^2 = b^2$) lakin isbat *yoxdur*; F. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; G İsbat prosesi zamanı *BM* medianı çəkilib, onun hipotenuzu yarıya böldüyü və bölünən hissələrə bərabər olduğu qeyd edilib, lakin davamı *yoxdur* və ya *yanlışdır*; H. Birbaşa $S = \frac{c^2}{8} = \frac{ch}{2} \Rightarrow h = \frac{c}{4}$ yazılıb; Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! I. Düzbucaqlı üçbucağın tərəfləri konkret ədədlər qəbul edilərək, isbat prosesi aparılıb (burada tərəflər əvvəlcədən verildikdən sonra triqonometrik nisbətlərdən də istifadə edilə bilər); Bu bənd A bəndindən fərqləndirilməlidir! J. Oxşarlıqdan istifadə edilərək alınan üçbucaqların tərəflərinin nisbəti yazılıb, lakin isbat prosesi *aparılmayıb*; K. Hər hansı üsulla həll prosesi yazılıb, lakin şəkil üzərində aparılan qeydlərlə yazılar arasında ziddiyət var; L. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Həndəsə*" məzmun xəttinin *8_3.1.3*. (*Pifaqor teoremini tətbiq edir, iti bucağın triqonometrik funksiyalarının tərifləri bilir və bəzi bucaqların triqonometrik funksiyalarının qiymətini tapır.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 5.08%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 0.80%-i $\frac{1}{2}$ balla, 40.43%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 53.69%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini həndəsi biliklərinin az olması ilə əlaqələndirmək olar.

Fizika fənnindən qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar ümumtəhsil məktəblərinin fizika kursunun aşağıdakı bölmələrini əhatə etmişdir:

1. Mexanika
2. Molekulyar fizika və termodinamika
3. Elektrodinamika
4. Optika
5. Atom və nüvə fizikası

Tapşırıqların bölmələr üzrə paylanması I ixtisas qrupu üçün 01 iyun və 13 iyul tarixli imtahanlarda eyni olmuşdur: "Mexanika" – 12, "Molekulyar fizika" – 4, "Elektrodinamika" – 10, "Optika" – 2, "Atom və nüvə fizikası" – 2. IV ixtisas qrupu üzrə də 01 iyun və 13 iyul tarixli imtahanlarda tapşırıqların bölmələr üzrə paylanması eynidir: "Mexanika" – 10, "Molekulyar fizika" – 4, "Elektrodinamika" – 12, "Optika"– 2, "Atom və nüvə fizikası" – 2. IV ixtisas qrupunda situasiya tipli tapşırığın olması səbəbindən I və IV ixtisas qrupları üçün paylanma bir-birindən fərqli olmuşdur.

Abituriyentlərin bilik və bacarıqlarının yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədilə test bloklarına müxtəlif nominasiyalı və mürəkkəblik dərəcəli tapşırıqlar daxil edilmişdir. Test bloklarında fiziki hadisə və proseslərin mahiyyətinə əsaslanan, təhliletmə, mühakiməyürütmə bacarıqları tələb edən tapşırıqlara üstünlük verilmişdir. Qəbul imtahanlarının nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında aparılan təhlili göstərmişdir ki, abituriyentlərin əksəriyyəti I ixtisas qrupu üzrə "Düzxətli bərabərsürətli və dəyişənsürərətli hərəkət", "Statikanın əsasları", "İmpuls. Enerji. Saxlanma qanunları", "Ümumdünya cazibə qanunu. Ağırlıq qüvvəsi", "Maqnit sahəsinin induksiyası", "Həndəsi optika", "Atom və nüvə fizikası", IV ixtisas qrupu üzrə isə "Dəyişən elektrik cərəyanı", "Maqnit sahəsinin induksiyası", "Bölmələr arasında genetik əlaqə", "Atom və nüvə fizikası" mövzularına aid test tapşırıqlarına ya zəif cavab vermiş, ya da cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıqların statistik göstəriciləri əsasında nominasiyalar üzrə aparılan təhlili göstərmişdir ki, abituriyentlərin müəyyən hissəsi faktoloji materiala əsaslanan düstur və vahidlərə aid tapşırıqlara daha yaxşı, fiziki hadisə və proseslərin mahiyyətinin açılmasına yönəlmiş qrafik, keyfiyyət və hesablama nominasiyalı tapşırıqlara isə nisbətən zəif cavab vermişlər. Ən zəif nəticələr açıq tipli və yazılı şəkildə cavablandırılması

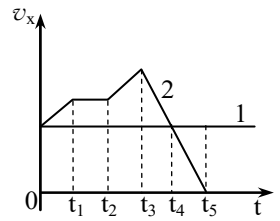
tələb olunan tapşırıqlar olmuşdur. Test tapşırıqlarının elmi-metodiki və statistik təhlili göstərmişdir ki, həm I, həm IV ixtisas qrupları üzrə abituriyentlərin nəticələri ötən illərlə müqayisədə bir qədər üstün olmuşdur.

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı aşağıda təqdim olunur.

01 iyun 2025-ci il tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 41 saylı test tapşırığı
10-cu sinif

1.1.2. Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir.

Başlanğıc koordinatları eyni olan iki cismin sürətinin proyeksiyasının zamandan asılılıq qrafikləri verilmişdir. Hansı zaman anında cisimlər arasındakı məsafə ən böyük olar?

A) t_5 B) t_3 C) t_2 D) t_4 E) t_1

"Düzxətli bərabərsürətli və dəyişənsürərətli hərəkət" mövzusuna aid olan qrafik nominasiyalı bu test tapşırığına abituriyentlərin 24.74%-i doğru cavab vermiş, 15.65%-i cavab verməkdən imtina etmişdir. Yanlış olan B bəndini 31.73% abituriyent doğru hesab etmişdir.

10-cu sinifdə tədris olunan bu mövzuda göstərildiyi kimi, cismin sürətinin proyeksiyasının zamandan asılılıq qrafiki ilə zaman oxu arasında qalan fiqurun sahəsi ədədi qiymətcə yerdəyişmənin proyeksiyasına bərabərdir. Təhlil göstərir ki, tapşırığın yanlış olan t_3 zaman anını seçənlər (31.73%) həmin ana qədər 2-ci cismin sürətinin artmasını, həmin andan sonra isə azalmasını düşünmüşlər. Lakin t_3 zaman anından başlayaraq 2-ci cisim bərabəryavaşıyan hərəkət etməsinə baxmayaraq, t_4 zaman anına qədər 2-ci cismin sürəti 1-ci cismin sürətindən böyük olaraq qalır və cisimlər arasında məsafə artmaqda davam edir. Ancaq t_4 zaman anından sonra 2-ci cismin sürəti 1-ci cismin sürətindən kiçk olur və cisimlər arasında məsafə azalmağa başlayır. Ona görə də t_4 zaman anında cisimlər arasında məsafə ən böyük olur.

Doğru cavab: D

01 iyun 2025-ci il tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 54 saylı test tapşırığı
9-cu sinif

1.1.2. Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsinə aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir.

Radioaktiv elementin 15 sutka ərzində nüvələrinin $\frac{7}{8}$ hissəsi parçalandı. Bu elementin nüvələrinin $\frac{15}{16}$ hissəsi neçə sutkaya parçalanar?

9-cu, həm də 11-ci sinifdə tədris olunan "Atom və nüvə fizikası" mövzusuna aid açıq tipli hesablama formalı bu test tapşırığına abituriyentlərin 14.90%-i doğru cavab vermiş, 40.54%-i cavab verməkdən imtina etmiş, 44.56%-i isə yanlış cavab vermişdir

Əvvəlki illərin qəbul imtahanlarında da bu tip tapşırıqlardan istifadə olunmasına baxmayaraq yenə zəif nəticə alınmışdır. Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrinin səbəbi ümumtəhsil məktəbi kursunda tədris olunan nüvələrin radioaktiv çevrilmə qanununu yaxşı bilməmələri və riyazi hesablamaların aparılması bacarıqlarının zəif olması ilə əlaqədardır. Radioaktiv parçalanma qanununa görə, nüvələrin parçalanmış hissəsi $\frac{\Delta N}{N_0}=1-2^{-\frac{t}{T}}$ düsturu ilə ifadə olunur. Şərtə görə t=15 sutka ərzində nüvələrin parçalanmış hissəsi $\frac{\Delta N}{N_0}=1-2^{-\frac{15}{T}}=\frac{7}{8}$-dir. Buradan alınmış $2^{-\frac{15}{T}}=\frac{1}{8}=2^{-3}$ ifadəsindən yarımparçalanma periodu (T=5 sutka) hesablanır. Periodun bu qiymətini nəzərə almaqla, $\frac{\Delta N}{N_0}=1-2^{-\frac{t}{5}}=\frac{15}{16}$ ifadəsini yazmaq olar. Buradan da $2^{-\frac{t}{5}}=\frac{1}{16}=2^{-4}$ alınır. Beləliklə, t=20 sutka alınır.

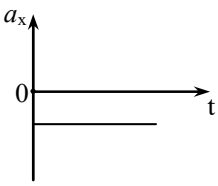
Doğru cavab: 20

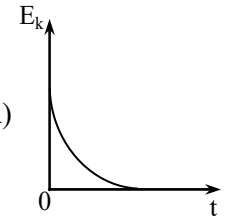
13 iyul 2025-ci il tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 36 saylı test tapşırığı

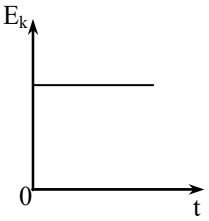
10-cu sinif

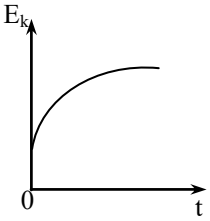
1.1.2. Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir.

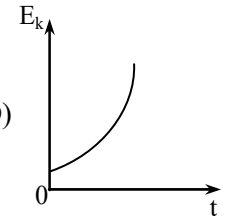
X oxunun əksi istiqamətində hərəkət edən cismin təcilinin proyeksiyasının zamandan asılılıq qrafiki verilmişdir. Hansı qrafik bu cismin kinetik enerjisinin zamandan asılılığına uyğundur?

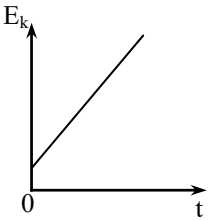

A)

B)

C)

D)

E)

10-cu sinifdə tədris olunan "İmpuls. Enerji. Saxlanma qanunları" mövzusuna aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 19,03%-i doğru cavab vermiş, 25.14%-i cavab verməkdən imtina etmişdir. Yanlış olan B bəndini 20,22% abituriyent düzgün hesab etmişdir. Statistik təhlildən məlum olur ki, cavablar bütün distraktorlar arasında təxminən bərabər paylanmışdır.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün şərtə və qrafikə əsasən hərəkətin xarakterini müəyyən etmək lazımdır. Belə ki, X oxunun əksi istiqamətində hərəkət edən cismin təcilinin proyeksiyası mənfi olduğundan, onun hərəkəti bərabəryeyinləşən olur. Bu halda cismin kinetik enerjisi

$E_k = \frac{m\upsilon^2}{2} = \frac{m(-\upsilon_0 - at)^2}{2} = \frac{m(\upsilon_0^2 + 2\upsilon_0 at + a^2t^2)}{2}$ düsturu ilə ifadə olunduğundan, onun zamandan asılılıq qrafiki kinetik enerjinin müəyyən qiymətindən başlayaraq kvadratik artır.

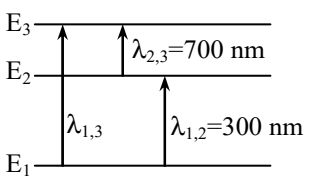
Doğru cavab: D

13 iyul 2025-ci il tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, 70 saylı test tapşırığı

11-ci sinif

1.1.2. Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsinə aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir.

Atomun bir enerji səviyyəsindən digərinə keçidi zamanı udulan fotonların dalğa uzunluqları verilmişdir. Atomun E_1 enerjili səviyyədən E_3 enerjili səviyyəyə keçidi zamanı udulan fotonun dalğa uzunluğunu hesablayın.

A) 210 nm B) 160 nm C) 250 nm D) 500 nm E) 400 nm

11-ci sinfində tədris olunan "Atom və nüvə fizikası" mövzusuna aid hesablama formalı bu tapşırığa abituriyentlərin 24,49%-i doğru cavab vermiş, 18,59%-i cavab verməkdən imtina etmişdir. Yanlış olan E bəndini 46,61% abituriyent düzgün hesab etmişdir. Beləliklə, etalon müəyyən olunmamışdır.

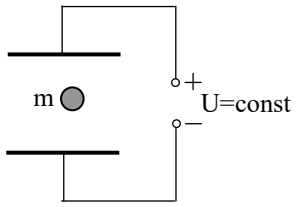
Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün atomun bir enerji səviyyəsindən digərinə keçidi zamanı udulan fotonun enerjisini dalğa uzunluqları ilə ifadəsindən istifadə etmək lazımdır. Şərtdə verilmiş diaqrama görə,

atomun E_1 enerji səviyyəsindən E_3 enerji səviyyəsinə keçidi zamanı udulan fotonun enerjisi $E_1 \rightarrow E_2$ və $E_2 \rightarrow E_3$ keçidi zamanı udulan fotonların enerjiləri cəminə bərabərdir. Yəni $E_{1,3}=E_{1,2}+E_{2,3}$. Bu enerjilərin udulan fotonların dalğa uzunluğu ilə ifadələrini $\frac{hc}{\lambda_{1,3}}=\frac{hc}{\lambda_{1,2}}+\frac{hc}{\lambda_{2,3}}$ yazmaq olar. Buradan da $\frac{1}{\lambda_{1,3}}=\frac{1}{\lambda_{1,2}}+\frac{1}{\lambda_{2,3}}$ alınır. Buradan, atomun E_1 enerji səviyyəsindən E_3 enerji səviyyəsinə keçidi zamanı udulan fotonun dalğa uzunluğunu hesablamaq olar: $\lambda_{1,3}=\frac{\lambda_{1,2}\cdot\lambda_{1,3}}{\lambda_{1,2}+\lambda_{1,3}}=\frac{700\ nm\cdot 300\ nm}{700\ nm+300\ nm}=210\ nm$

Doğru cavab: A

01 iyun 2025-ci il tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, 88 – 90 saylı situasiya tapşırığı

Sabit gərginlik mənbəyinə qoşulmuş müstəvi kondensatorun lövhələri arasında *m* kütləli yüklü damcı sükunətdədir. Kondensatorun elektrik sahəsinin intensivliyi $E_1=100\frac{\text{V}}{\text{m}}$ -dir. Kondensatorun lövhələri arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyi $E_2=150\frac{\text{V}}{\text{m}}$ -ə qədər artırıldı ($g=10\frac{\text{m}}{\text{san}^2}$, hər iki halda sahəni bircins hesab etməli).

88. İntensivlik $E_2=150\frac{\text{V}}{\text{m}}$ olduqda damcı hansı istiqamətdə və necə hərəkət edər? Cavabınızı əsaslandırın.

Həlli: Damcı əvvəlcə sükunətdə olduğundan ona təsir edən əvəzləyici qüvvə sıfıra bərabərdir. Deməli, damcıya elektrik sahəsi tərəfindən təsir edən qüvvə ağırlıq qüvvəsinə bərabərdir və onun əksi istiqamətində yuxarıya doğru yönəlmişdir: $mg = qE_1$

Lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda elektrik sahəsi tərəfindən təsir edən qüvvə artar və ağırlıq qüvvəsindən böyük olar. Damcıya təsir edən əvəzləyici qüvvə yuxarıya doğru yönələr. Onda damcı yuxarıya doğru yeyinləşən hərəkət edər.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A) Damcının əvvəlcə sükunətdə olmasının səbəbi və lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda yuxarı istiqamətdə yönəlmiş əvəzləyici qüvvənin yaranması səbəbi yazılmaqla damcının necə (***yeyinləşən, artan təcilli***) hərəkət etməsi doğru yazılmışdır (burada izahın bütün mərhələləri mütləq göstərilməlidir);
$\frac{2}{3}$	B) Damcının əvvəlcə sükunətdə olmasının səbəbi doğru yazılmışdır. Lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda yuxarı istiqamətdə yönəlmiş əvəzləyici qüvvənin yaranması səbəbi doğru yazılmış, lakin damcının yuxarıya doğru necə hərəkət etməsi ***yanlış*** yazılmışdır; C) Damcının sükunətdə olmasının səbəbi izah ***edilmədən***, lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda yuxarı istiqamətdə yönəlmiş əvəzləyici qüvvənin yaranması ilə onun yuxarı istiqamətdə necə (***yeyinləşən, artan təcilli***) hərəkət etməsi doğru yazılmışdır; D) Damcının sükunətdə olmasının səbəbi doğru yazılmışdır. Lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda yuxarı istiqamətdə təsir edən qüvvənin artması ilə onun yuxarı istiqamətdə hərəkət etməsi yazılmışdır, lakin necə hərəkət etməsi qeyd ***edilməmişdir***;
$\frac{1}{3}$	E) Damcının əvvəlcə sükunətdə olmasının səbəbi doğru yazılmışdır, lakin lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda ***səhvən*** aşağıya doğru yönəlmiş əvəzləyici qüvvənin yaranması yazılaraq damcının aşağıya doğru bərabərsürətli hərəkət etməsi yazılmışdır; F) Damcının əvvəlcə sükunətdə olmasının səbəbi doğru yazılmışdır, lakin lövhələr arasındakı elektrik sahəsinin intensivliyini artırdıqda damcıya ***səhvən*** aşağıya doğru yönəlmiş əvəzləyici qüvvənin yaranması yazılaraq damcının aşağıya doğru təcilli (və ya artan təcilli) hərəkət etməsi yazılmışdır; G) Yalnız damcının yuxarı istiqamətdə yeyinləşən (bərabəryeyinləşən, artan təcilli) hərəkət etməsi yazılmışdır;

Bal şkalası	Meyarlar
0	H) İstiqamət qeyd ***edilmədən*** damcının bərabəryeyinləşən (yeyinləşən və ya artan təcilli və ya bərabərtəcilli) hərəkət etməsi yazılmışdır; I) Damcının yuxarı istiqamətdə yeyinləşən (bərabəryeyinləşən, artan təcilli) hərəkət etməsi yazılmışdır, lakin izah tamamilə ***yanlışdır*** (məsələn: $E=\frac{F}{d}$ olduğu üçün məsafə azalır və qüvvə artır. Buna görə yuxarı doğru bərabəryeyinləşən hərəkət edir yazılaraq ***yanlış*** izah edilib); J) ***Səhvən*** damcının müsbət qütbdən mənfi qütbə (və ya əksinə) doğru hərəkət etməsi və ya yuxarıdan aşağıya doğru hərəkət etməsi və ya *x* oxu istiqamətində və ya kondensatorun lövhələrinə doğru və ya soldan sağa və s. uyğun ***olmayan*** qeydlər yazılıb; K) Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *11_1.1.1.* (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsini şərh edir*), *10_1.1.1.(Mexaniki və istilik hərəkətini xarakterizə edən kəmiyyətlər arasındakı əlaqəni şərh edir*) və "Eksperimental fizika və müasir həyat" məzmun xəttinin *11_3.1.1. (Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinə dair qanun və qanunauyğunluqları təcrübələrlə yoxlayır, nəticələrini təqdim edir*) və altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq "Bölmələr arasında genetik əlaqə" bölməsinə aiddir. Belə ki, həm elektrodinamikada "Yüklü zərrəciklərin elektrik sahəsində hərəkəti", həm də mexanikada "Ümumdünya cazibə qanunu. Ağırlıq qüvvəsi" mövzularını əhatə edir

Abituriyentlərin 9.18%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 7.35%-i $\frac{2}{3}$ balla, 6.47%-i $\frac{1}{3}$ balla, 36.66%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 40.34%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir. Nəticələrin zəif olmasının səbəbi bir neçə qüvvənin təsir etdiyi halda cismin tarazlıq şərtinin nədən ibarət olmasını anlamaq və onun riyazi olaraq ifadə edilməsi ilə bağlı çətinliklərdir. Təbii ki, ilk növbədə, baxılan halda cismə təsir edən qüvvələr (ağırlıq və elektrostatik) müəyyənləşdirilməli, tarazlıq şərti riyazi olaraq ifadə edilməlidir. Bundan sonra təklif olunan fəaliyyət nəticəsində qüvvələrdən birinin - baxılan halda elektrostatik qüvvənin artmasının nəyə səbəb olması araşdırılmalıdır.

89. Sahənin intensivliyi $E_2=150\frac{\text{V}}{\text{m}}$ olan halda damcının təcilinin modulunu hesablayın.

Həlli:

I üsul. Sahənin intensivliyi $E_1=100\frac{\text{V}}{\text{m}}$ olan halda damcı sükunətdə olduğundan, $ma=mg-qE_1=0$ yəni, $mg=qE_1$ olur. Sahənin intensivliyi $E_2=150\frac{\text{V}}{\text{m}}$ olan halda sahənin intensivliyi 1,5 dəfə artdığından $qE_2=1,5qE_1=1,5mg$ olar. Onda $ma=qE_2-mg=1,5mg-mg=0,5mg.$ Buradan təcilin qiyməti $a=5\frac{m}{san^2}$ olur.

II üsul. $qE_1=mg$; $m=\frac{qE_1}{g}$.

$$ma=qE_2-mg\ ;\ a=\frac{qE_2}{m}-g=\frac{qE_2}{\frac{qE_1}{g}}-g=\frac{E_2g}{E_1}-g=5\frac{m}{san^2}$$

Doğru cavab: $\boldsymbol{5\frac{m}{san^2}}$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll üsullarından hər hansı birindən istifadə edilərək cavabı doğru ($5\frac{m}{san^2}$) tapılmışdır;
$\frac{1}{2}$	B. Həll prosesi doğru yazılıb, lakin yol verilən hesablama ***səhvinə*** görə cavab ***səhv*** tapılmışdır; C. Damcının sükunətdə olduğu hal üçün həll prosesi doğru aparılmış, lakin intensivliyin 1,5 dəfə artığı hal üçün həll prosesində ***yanlışlığa*** yol verildiyindən cavab doğru ***alınmamışdır*** (yəni $mg = qE_1 \Rightarrow m = \frac{qE_1}{g} = 10q$ yazılıb, lakin davamı ***yanlışdır.*** Məsələn: $a = \frac{qE_2}{m} = \frac{150q}{10q} = 15$ və s. uyğun ***olmayan*** ifadələr yazılıb); D. İntensivliyin 1,5 dəfə artığı hal üçün düsturlar doğru yazılmış, lakin damcının sükunətdə olduğu hal üçün həll prosesi ***aparılmadığından*** sonrakı həll ***yazılmamışdır*** (yəni $ma = qE_2 - mg$; $a = \frac{qE_2}{m} - g$ yazılıb, lakin birinci həll prosesinə əsasən kütlə ***hesablanmadığından*** sonrakı həll ***yazılmamışdır***);
0	E. Birbaşa doğru cavab ($5\frac{m}{san^2}$) yazılmışdır; F. $ma = qE$, $a = \frac{qE}{m}$ və s. düsturlar yazılıb, lakin hesablama ***aparılmayıb***; G. ***Səhvən*** $E_2 - E_1 = 150 - 100 = 50$; $a = \frac{50}{10} = 5$ kimi hesablamalar yazılıb; H. Birbaşa $a = \frac{150 \cdot 10}{100} = 15$ olduğu yazılıb; I. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *11_1.1.1.* (*Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsini şərh edir*) və *10_1.1.1.* (*Mexaniki və istilik hərəkətini xarakterizə edən kəmiyyətlər arasındakı əlaqəni şərh edir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq "Yüklü zərrəciklərin elektrik sahəsində hərəkəti" və "Ümumdünya cazibə qanunu. Ağırlıq qüvvəsi" mövzularının genetik əlaqəsinə aid hesablama xarakterlidir

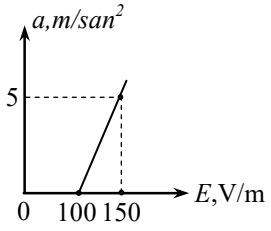
Abituriyentlərin 11.76%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 7.42%-i $\frac{1}{2}$ balla, 29.46%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 51.36%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan nəzəri material dərslikdə öz əksini tapmasına baxmayaraq, nəticə zəif olmuşdur. Xüsusən abituriyentlərin təxminən yarısı tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

90. Damcının təcilinin $\left[100\frac{\text{V}}{\text{m}};150\frac{\text{V}}{\text{m}}\right]$ aralığında elektrik sahəsinin intensivliyinin modulundan asılılıq qrafikini çəkin. Qrafikdə təcilin uyğun qiymətlərini qeyd edin.

Həlli: Təcilin $a = \frac{qE}{m}$ ***- g düsturuna əsasən a(E) asılılıq qrafiki xətti asılılıq verir.***

1-ci nöqtə: $E_1 = 100\frac{V}{m} \Rightarrow a = 0$ ***2-ci nöqtə:*** $E_2 = 150\frac{V}{m} \Rightarrow a = 5\frac{m}{san^2}$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Verilmiş intervalda təcilin qiymətləri düzgün qeyd olunaraq qrafik doğru çəkilmişdir; B. Əvvəlki tapşırıq həll edilərkən təcilin qiyməti 5-dən fərqli ədəd tapılıb və burada qeyd edilərək düzgün qrafik qurulub;
$\frac{1}{2}$	C. Təcilin qiymətləri qeyd ***olunmadan*** qrafik doğru çəkilmişdir (yəni $a=5$ olması qrafikdə ***göstərilməyib*** və ya ***səhv*** göstərilib); D. İntensivliyin (100–150) V/m qiymətinə uyğun qrafik xətti artma olaraq çəkilmiş, lakin intensivliyin (0–100) V/m intervalı üçün təcilin sabit olması qeyd edilmişdir (sıfırdan fərqli);
0	E. İntensivliyin (0–150) V/m intervalında təcilin sabit qaldığı, intensivliyin 150 V/m qiymətindən etibarən təcilin xətti artdığı göstərilmişdir; F. İntensivliyin (0–100) V/m qiymətinə uyğun təcilin intensivlikdən asılılıq qrafiki düz mütənasiblik kimi çəkilmiş, intensivliyin (100–150) V/m qiymətinə uyğun təcilin sabit olduğu qeyd edilmişdir; G. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə abituriyentlərin "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *11_1.1.1. (Elektromaqnit, atom və nüvə hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarla əlaqəsini şərh edir), 10_1.1.1.(Mexaniki və istilik hərəkətini xarakterizə edən kəmiyyətlər arasındakı əlaqəni şərh edir) və 10_1.1.2.* (*Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir*) altstandartların tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

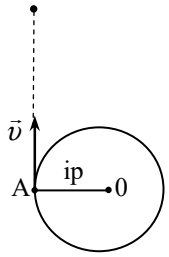
Tapşırıq "Yüklü zərrəciklərin elektrik sahəsində hərəkəti" və "Ümumdünya cazibə qanunu. Ağırlıq qüvvəsi" mövzularının genetik əlaqəsinə aid hesablama xarakterlidir.

Abituriyentlərin 10.87%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 22.04%-i $\frac{1}{2}$ balla, 18.37%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 48.71%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Statistik təhlil göstərir ki, belə tapşırıqların cavablandırılmasında – qrafikin qurulması üçün kəmiyyətlərin müvafiq qiymətlərinin hesablanmasında və qrafikin qurulmasında abituriyentlər hələ də çətinlik çəkirlər.

13 iyul 2025-ci il tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 58 – 60 saylı test tapşırıqları

58. İpə bağlanmış cismi şaquli müstəvidə çevrə üzrə bərabərsürətli hərəkət etdirərək *A* nöqtəsində ipi qırırlar. Cisim maksimal hündürlüyə müəyyən zaman müddətində qalxır. Cismin dövretmə tezliyini 2 dəfə artırdıqda, onun maksimal hündürlüyə qalxma müddəti necə dəyişər (Havanın müqaviməti nəzərə alınmır)? Uyğun düsturları yazmaqla cavabınızı əsaslandırın.

Həlli:

I üsul. Çevrə üzrə bərabərsürətli hərəkət edən cismin xətti sürəti $\vartheta = 2\pi nR$ düsturu ilə ifadə olunur. Cisim A nöqtəsində olan anda ipi qırdıqda, sürət vektoru şaquli yuxarı yönəlmiş olur. Şaquli yuxarı atılan cismin maksimal hündürlüyə qalxma müddəti $t = \frac{\vartheta_0}{g} = \frac{2\pi nR}{g}$ düsturu ilə ifadə olunur. Cismin maksimal hündürlüyə qalxma müddəti dövretmə tezliyi ilə düz mütənasib olduğundan, dövretmə tezliyi 2 dəfə artdığından maksimal qalxma müddəti də 2 dəfə artar.

II üsul. Çevrə üzrə bərabərsürətli hərəkət edən cismin xətti sürəti $\vartheta = 2\pi nR$ düsturu ilə ifadə olunur. Bu ifadədən alınır ki, dövretmə tezliyi 2 dəfə artdığından cismin sürəti də 2 dəfə artar. Şaquli yuxarı atılan cismin maksimal qalxma hündürlüyü $H = \frac{\vartheta_0^2}{2g}$ düsturu ilə ifadə olunur. Ona görə də cismin xətti sürəti 2 dəfə artdıqda maksimal qalxma hündürlüyü 4 dəfə artır. Onda cismin maksimal hündürlüyə qalxma müddəti $t = \sqrt{\frac{2H}{g}}$ düsturu ilə ifadə olunduğundan, maksimal hündürlüyə qalxma müddəti 2 dəfə artır.

Doğru cavab: 2 dəfə artar

Qiymətləndirmə meyarları

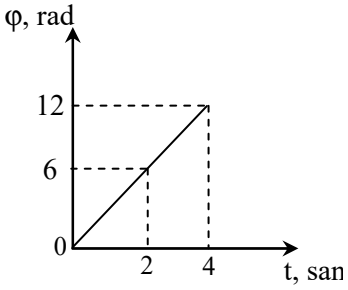
Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi doğru yazılmaqla tapşırığın cavabı doğru tapılıb;
$\frac{1}{2}$	B. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu, maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturu düzgün yazılıb, lakin qalxma müddətinin *2 dəfə azalacağı* yazılıb; C. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu, maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturu düzgün yazılıb, lakin xətti sürətin ifadəsini qalxma müddətinin düsturunda yerinə yazdıqda ***səhvə*** yol verilib, ancaq qalxma müddətinin 2 dəfə artacağı yazılıb; D. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu yazılmadan tezliyin 2 dəfə artması zamanı sürətin də 2 dəfə artdığı birbaşa yazılmışdır. Maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturu düzgün yazılıb və cavab doğru tapılıb; E. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturunun yazılışında $\vartheta = \pi nR$, $\vartheta = 2\pi n$ və s. kimi ***səhvə*** yol verilib (düsturdan $\vartheta \sim n$ alınır), maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturu düzgün yazılıb və qalxma müddətinin 2 dəfə artacağı doğru yazılıb; F. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu doğru yazılmış, lakin maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturunun yazılışında $t = \frac{2\vartheta_0}{g}$, $t = \frac{\vartheta_0}{2g}$ və s. kimi ***səhvə*** yol verilib (düsturdan $t \sim \vartheta$ alınır) və qalxma müddətinin 2 dəfə artacağı doğru yazılıb; G. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu doğru yazılmaqla, dövretmə tezliyini 2 dəfə artırdıqda maksimal qalxma hündürlüyünün $(H = \frac{\vartheta_0^2}{2g})$ 4 dəfə artdığı doğru yazılıb *(düsturların hər biri doğru yazılmalıdır)*, lakin maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin necə dəyişdiyi ***yazılmayıb***;
0	H. Çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətin düsturu doğru yazılmaqla onun 2 dəfə artması yazılsa da, sonrakı həll ya heç ***yazılmayıb***, ya da ***yanlış*** yazılıb ($h = \frac{\vartheta t}{2}, t = \frac{2h}{\nu} = \frac{2h}{2\pi nR}$ və s.); I. Sadəcə maksimal hündürlüyə qalxma müddətinin düsturu qeyd edilib və 2 dəfə artar yazılıb; J. Heç bir izah yazılmadan və ya tamamilə yanlış izah edilərək *2 dəfə artar* yazılıb; K. Sərbəstdüşmə təcilinin qiyməti mərkəzəqaçma təcilinin ifadəsi ilə əvəz edilib (məsələn: $a = 4\pi^2 n^2 R$ düstur $t = \frac{\vartheta_0}{a}$ və ya $S = \frac{at^2}{2}$ ifadələrdə yerinə qoyulub); L. Digər bütün yanlış hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *10_1.1.1.* (*Mexaniki və istilik hərəkətini xarakterizə edən kəmiyyətlər arasındakı əlaqəni şərh edir*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Keyfiyyət nominasiyalı bu test tapşırığı "Ümumdünya cazibə qanunu. Ağırlıq qüvvəsi" bölməsinə aiddir. Abituriyentlərin 9.37%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 8,65%-i $\frac{1}{2}$ balla, 23,83%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 58.15%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin tapşırığa zəif cavab vermələrini tapşırığın şərtlərini dərslikdə verilmiş mövzuya uyğun düsturlara tətbiq etməkdə çətinlik çəkmələri ilə əlaqələndirmək olar. Bu səbəbdən abituriyentlərin yarıdan çoxu tapşırığı həll etməkdən imtina etmişlər.

59. Kütləsi 4 kq olan cisim radiusu 2 m olan çevrə üzrə hərəkət edir. Radius vektorun dönmə bucağının zamandan asılılıq qrafikinə əsasən bu cismin kinetik enerjisini hesablayın.

Həlli: Məlum olduğu kimi, cismin kinetik enerjisi $E_k = \frac{m\upsilon^2}{2}$ ifadəsi ilə təyin olunur. Burada υ –cismin çevrə üzrə hərəkətdə xətti sürətidir. Xətti sürət bucaq sürətinin radiusa hasili kimi təyin olunur $\upsilon = \omega R$. Qrafikdən bucaq sürətini hesablayaraq $\omega = \frac{\varphi}{t} = \frac{6\ rad}{2\ san} = 3\ \frac{rad}{san}$ (və ya $\omega = \frac{\varphi}{t} = \frac{12}{4} = 3\ \frac{rad}{san}$) xətti sürəti müəyyən edilir $\vartheta = \omega R = 3 \cdot 2 = 6\frac{m}{san}$. Daha sonra kinetik enerji hesablansa: $E_k = \frac{m\vartheta^2}{2} = \frac{4\ kq \times 36\ \frac{m^2}{san^2}}{2} = 72\ C$ və ya $E_k = \frac{m\vartheta^2}{2} = \frac{m\omega^2 R^2}{2} = \frac{m\varphi^2 R^2}{2t^2} = \frac{4 \cdot 6^2 \cdot 2^2}{2 \cdot 2^2} = 72\,C$ alınar.

Doğru cavab: 72 C

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həll prosesi doğru yazılmaqla tapşırığın cavabı doğru (72 C) tapılıb;
$\frac{1}{2}$	B. Tapşırığın həll prosesi doğru yazılıb, amma yol verilən mexaniki ***səhvə*** görə (hesablama ***səhvi*** nəzərdə tutulur) cavab ***səhv*** tapılıb; C. Həll prosesi doğru yazılmaqla tapşırığın cavabı enerji vahidi C-dan fərqli vahidlə ***yanlış*** ifadə edilib; D. Bucaq sürətinin, xətti sürətin düsturları düzgün yazılıb və qiymətləri düzgün tapılıb, lakin kinetik enerjinin düsturu ***yazılmayıb*** və (və ya) hesablama ***aparılmayıb***; E. Bucaq sürətinin qiyməti birbaşa $3 \cdot 2 = 6\frac{m}{san}$ yazılaraq kinetik enerjinin qiyməti düzgün (72 C) hesablanıb;
0	F. Yalnız bucaq sürətinin düsturu düzgün yazılıb və qiyməti düzgün hesablanılıb, lakin həllin davamı ***yoxdur*** və ya ***yanlışdır***; G. Xətti sürətinin düsturu $\vartheta = \frac{\varphi}{t}$ şəklində ***yanlış*** yazılaraq hesablanma aparılıb və kinetik enerjinin ifadəsində bu qiymət nəzərə alınaraq hesablanılıb; H. Həll prosesi ***aparılmadan***, düsturlar ***yazılmadan*** və ya tamamilə ***yanlış*** izah edilərək 72 C yazılıb (məsələn: Xətti sürətin qiyməti yanlış üsullarla hesablanaraq 6 tapılıb və kinetik enerji düsturunda yerinə qoyularaq 72 C tapılıb); I. Digər bütün hallarda.

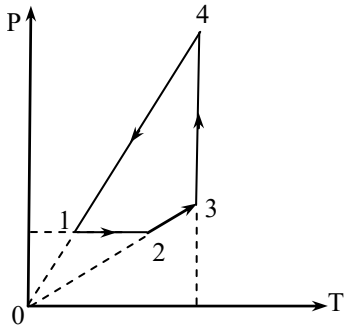
Tapşırıq vasitəsilə "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *10_1.1.2. (Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli*) məsələlər qurur və həll edir) və altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqları yoxlanılır.

Qrafik nominasiyalı bu test tapşırığı 10-cu sinifdə tədris edilən "Çevrə üzrə bərabərsürətli hərəkət" və "İmpuls. Enerji. Saxlanma qanunları" mövzuları arasında genetik əlaqə bölməsinə aiddir.

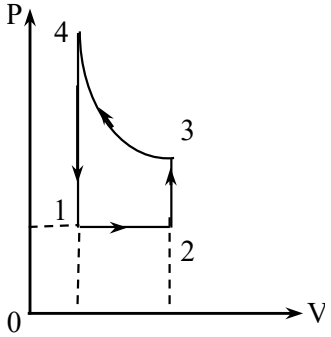
Abituriyentlərin 36.88%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 6.45%-i $\frac{1}{2}$ balla, 21.67%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 35.00%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan nəzəri material dərslikdə öz əksini tapmışdır. Təhlildən məlum olur ki, qrafikdən müvafiq kəmiyyətlərin qiymətlərindən istifadə etməklə, nəzəri düsturlarda qiymətləri yerinə yazmaqla hesablama nəticəsində doğru cavabın alınması mümkündür. Məhz bu səbəbdən nəticə kifayət qədər yüksək olmuş, tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina edənlərin sayı isə kifayət qədər az olmuşdur.

60. Sabit kütləli ideal qaz üzərində aparılan proseslər p, T koordinatlarında (p – təzyiq, T – mütləq temperaturdur) verilmişdir. Bu prosesləri p, V koordinatlarında (V – həcmdir) çəkin.

Həlli: Əvvəlcə göstərilən proseslər müəyyən etmək lazımdır. Qrafikdən göründüyü kimi, 1–2 prosesi izobarik qızma və ya genişlənmədir, ona görə də bu prosesdə $p = const \Rightarrow V \uparrow \sim T \uparrow$

2–3 izoxor qızma, $V = const \Rightarrow p \uparrow \sim T \uparrow$

3–4 izotermik sıxılma, $T = const \Rightarrow V \downarrow \sim \frac{1}{p \uparrow}$

4–1 izoxor soyumadır, $p \downarrow \sim T \downarrow \Rightarrow V = const$

Bu prosesləri p,V koordinatlarında çəkdikdə doğru cavab alınır:

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. İzoproseslər izah edilərək, hər prosesə uyğun qrafik doğru çəkilmişdir;
$\frac{2}{3}$	B. p,T koordinatlarında verilən proseslərə uyğun qrafiklər p,V koordinatlarında düzgün qurulub, lakin prosesi göstərən rəqəmlər (1–2–3–4–1) qrafikin üzərində qeyd ***edilməyib;*** C. p,V koordinatlarında proseslərdən hər hansı üçünə uyğun qrafik doğru çəkilib (ayrı-ayrılıqda da ola bilər), digəri ***səhv*** çəkilib;
$\frac{1}{3}$	D. p,V koordinatlarında proseslərdən hər hansı ikisinə uyğun qrafik doğru çəkilib (ayrı-ayrılıqda da ola bilər), digər ikisi ***səhv*** çəkilib;
0	E. p,V koordinatlarında proseslərdən hər hansı birinə uyğun qrafik doğru çəkilib, digərləri ***səhv*** çəkilib və ya ***çəkilməyib***; F. Digər bütün yanlış hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə abituriyentlərin "Fiziki hadisələr, qanunauyğunluqlar, qanunlar" məzmun xəttinin *11_1.1.2.* (*Mexaniki və istilik hadisələrinin qanun və qanunauyğunluqlarına aid (qrafik, kəmiyyət və keyfiyyət tipli) məsələlər qurur və həll edir*) və altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqları yoxlanılır. Abituriyentlərin 11.52%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 15.54%-i $\frac{2}{3}$ balla, 9.68%-i $\frac{1}{3}$ balla, 28.48%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 34.79%-i isə tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Qrafik nominasiyalı açıq tipli bu test tapşırığı "Molekulyar-kinetik nəzəriyyənin əsasları" bölməsinə aiddir.

Test tapşırığının yerinə yetirilməsi üçün şərtdə p, T koordinatlarında verilmiş sabit kütləli ideal qaz üzərində aparılan prosesləri müəyyənləşdirmək və həmin proseslərdə ideal qazın həcminin necə dəyişməsini müəyyən etmək lazımdır. Daha sonra bu prosesləri p, V koordinatlarında diaqramı çəkmək kifayət edir.

Kimya fənnindən ali təhsil müəssisələrinə I və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş tapşırıqlar müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri, məzmun standartlarının tələbləri nəzərə alınmaqla, ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan dərsliklər əsasında hazırlanmış qəbul proqramına tam uyğun olub.

Tapşırıqlar **"Maddə və maddi aləm", "Kimyəvi hadisələr", "Eksperiment və modelləşdirmə", "Kimya və həyat"** məzmun xətləri üzrə 10 əsas və 33 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Hər iki ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqlar "Ümumi kimya", "Qeyri-üzvi kimya" və "Üzvi kimya" bölmələrinə aid olub.

Tapşırıqların bölmələr üzrə paylanması zamanı məktəb kimya kursunda mövzuların əhəmiyyətlilik dərəcəsi, tədris prosesində bölmələrə ayrılan vaxt və hər iki ixtisas qrupunun peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınıb.

Test bloklarına elmi-metodiki cəhətdən mübahisə doğuran tapşırıqlar daxil edilməyib.

İmtahanlarda əsas etibarilə nəzəri biliklərin tətbiqinə, məntiqi düşüncəyə əsaslanan, kimyəvi hadisə və proseslərin mahiyyətinin dərkinə yönəlmiş cədvəl, qrafik və sxem formalı tapşırıqlara üstünlük verilib.

Abituriyentlərin bilik və bacarıqlarının hərtərəfli yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədi ilə test bloklarına relevantlıq kateqoriyalarına görə terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat, hesablama, proqnozlaşdırma və təklif olunan fəaliyyət tipli, mürəkkəblik dərəcəsinə görə isə sadə, orta və çətin tapşırıqlar daxil edilib.

Tapşırıqlarla, əsasən, aşağıda qeyd olunan bilik və bacarıqlarının yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olub:

– *Maddələrin Beynəlxalq və tarixi (trivial) adlandırılması;*
– *Qeyri-üzvi və üzvi maddələrin tərkibi və xassələrinə görə təsnifatı;*
– *Atomun quruluşu, valentlik, kimyəvi elementlərin oksidləşmə dərəcəsi və ionların yükünün, kimyəvi rabitələrin və kristal qəfəslərin tipinin, quruluş formuluna görə izomerliyin və homoloqların, suda məhlulların mühitinin, oksidləşdirici və reduksiyaediciliyinin müəyyən edilməsi;*
– *D.İ.Mendeleyevin dövri sisteminə və atomun quruluşuna əsasən kimyəvi elementlərin və onların birləşmələrinin kimyəvi xassələrinin xarakterizə edilməsi;*
– *Kimyəvi tarazlığa və reaksiya sürətinə təsir edən amillərin xarakterizə edilməsi;*
– *Oksidləşmə-reduksiya reaksiyalarının tənliklərinin əmsallaşdırılması;*
– *İon-mübadilə reaksiyalarının tam və qısa ion tənliklərinin tərtib olunması;*
– *Maddələrin kimyəvi xassələrinin dəyişməsi qanunauyğunluğunun, kimyəvi reaksiyaların mahiyyətinin izah edilməsi;*
– *Kimyəvi formullara və tənliklərə görə hesablamalar aparılması.*

Ötən illərdə olduğu kimi, qəbul imtahanlarının nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında hər bir test tapşırığı məzmun, mürəkkəblik dərəcəsi və relevantlıq kateqoriyaları baxımından təhlil edilib.

Təhlil göstərmişdir ki, hər iki ixtisas qrupu üzrə abituriyentlərin nəticələri əvvəlki illərlə müqayisədə yaxşı olub. Bununla yanaşı, bir sıra abituriyentlər I ixtisas qrupu üzrə "Qeyri-üzvi birləşmələrin mühüm sinifləri", "Aldehidlər və karbon turşuları", "Kauçuklar", "Alüminium", "Azot və onun birləşmələri", "Karbon turşuları", "Elektrolitik dissosiasiya. Dissosiasiya dərəcəsi", "Aminlər", IV ixtisas qrupu üzrə isə "Alkanlar", "Karbon", "Məhlullar", "Turşular və Duzlar", "İon mübadiləsi reaksiyaları" mövzularına aid tapşırıqlara zəif cavab veriblər.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 66 saylı test tapşırığı
11-ci sinif

1.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələrdə atomların qarşılıqlı təsirini izah edir.

Qarışqa turşusu və qarışqa aldehidi üçün ümumi ***olmayan*** nədir?

I. Karbon atomunun oksidləşmə dərəcəsi
II. Molekullarında sp^2- hibrid vəziyyətində olan karbon atomlarının sayı
III. Adi şəraitdə aqreqat halları
IV. $Cu(OH)_2$ ilə reaksiyaya daxil olması

A) I, II B) III, IV C) I, III D) I, IV E) II, IV

11-ci sinifdə tədris olunan “Aldehidlər və karbon turşuları” mövzularına aid bu tapşırığa abituriyentlərin 17,51%-i doğru cavab vermiş, 40,35%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün aldehid və karbon turşularının həm molekul quruluşunu, həm də fiziki və kimyəvi xassələrini bilmək lazımdır.

qarışqa turşusu: HCOOH

qarışqa aldehidi: HCHO

I. ümumi olmayan; $\overset{+2}{H}COOH$ $\overset{0}{H}CHO$

II. ümumi olan; $H\overset{sp^2}{C}OOH$ $H\overset{sp^2}{C}HO$

III. ümumi olmayan; HCOOH – maye HCHO - qaz

IV. ümumi olan;

$HCOOH + 2Cu(OH)_2 \xrightarrow{t} CO_2 + 3H_2O + Cu_2O$

$HCHO + 2Cu(OH)_2 \xrightarrow{t} HCOOH + 2H_2O + Cu_2O$

Doğru cavab: C

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 84 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

2.2.2. Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

Azot və hidrogendən ibarət 360 mol qaz qarışığının reaksiyasından sonra yalnız 40 mol hidrogen artıq qalarsa, ilkin qaz qarışığında neçə mol hidrogen olmuşdur?

9-cu sinifdə tədris olunan “Azot və onun birləşmələri” mövzusuna aid bu tapşırığa abituriyentlərin 7,13%-i doğru cavab vermiş, 47,33%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün həm azot və onun birləşmələri mövzusunu bilmək, həm də kimyəvi tənliklər üzrə hesablamalar aparmağı bacarmaq lazımdır.

Reaksiya zamanı sərf olunan qaz qarışığı: 360 – 40 = 320 mol

$N_2 + 3H_2 \rightarrow 2NH_3$ reaksiyasından göründüyü kimi 1 mol azot ilə 3 mol hidrogen, yəni ümumilikdə 4 mol qaz reaksiyaya daxil olur.

4 mol qazın ———— 1 molu (N_2)

320 mol qazın ——— x molu (N_2) x=80 mol N_2 reaksiyaya daxil olub.

Azot tam sərf olunduğu üçün qazların ümumi mol miqdarından azotun mol miqdarı çıxılır və hidrogenin mol miqdarı müəyyən edilir.

360 – 80 = 280 mol H_2

Doğru cavab: 280

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 87 saylı test tapşırığı

11-ci sinif

2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.

Uyğunluğu müəyyən edin.

Karbohidrogenlər

1. $C_{36}H_{74}$
2. CH_4
3. C_4H_{10}

Katalitik oksidləşməsindən alınan maddələr

a. etan turşusu b. qarışqa turşusu

c. palmitin turşusu d. butan turşusu

e. stearin turşusu

11-ci sinifdə tədris olunan “Karbon turşuları” mövzusuna aid bu tapşırığa 5,61%-i doğru cavab vermiş, 33,06%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün karbon turşularının alınma üsullarını bilmək lazımdır.

$2C_{36}H_{74} + 5O_2 \rightarrow 2H_2O + 4C_{17}H_{35}COOH$ (stearin turşusu)

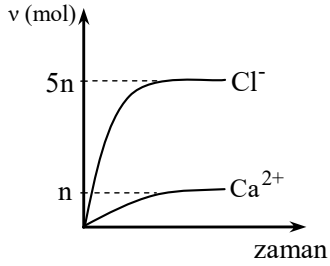
$2CH_4 + 3O_2 \rightarrow 2H_2O + 2HCOOH$ (qarışqa turşusu)

$2C_4H_{10} + 5O_2 \rightarrow 2H_2O + 4CH_3COOH$ (etan turşusu)

Doğru cavab: 1-e; 2-b; 3-a

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 88 saylı test tapşırığı

4 mol $CaCl_2$ və 10 mol NaCl duzlarından ibarət qarışıq suda həll edildikdə alınan Ca^{2+} və Cl^- ionlarının mol sayının zamandan asılılığı verilmişdir:

$CaCl_2$ duzunun dissosiasiya dərəcəsi 80% olarsa, *n*-in qiymətini (1) və NaCl duzunun dissosiasiya dərəcəsini faizlə (2) hesablayın.

İzah: Əvvəlcə $CaCl_2$-nin dissosiasiya tənliyini yazılır və alınan ionların mol miqdarını hesablamaq üçün tənasüb qurulur:

4 mol x mol y mol

$CaCl_2 \leftrightarrow Ca^{2+} + 2Cl^-$

1 mol 1 mol 2 mol

x = 4 mol Ca^{2+} ionu yaranmalıdır;

y = 8 mol Cl^- ionu yaranmalıdır.

100 % ———— 4 mol

80 % ———— n mol n = 3,2 mol Ca^{2+} ionu yaranır.

100 % ———— 8 mol

80 % ———— *a* mol *a* = 6,4 mol Cl^- ionu yaranır.

Qrafikdən görünür ki, Cl^- ionlarının ümumi mol sayı 5n, yəni 5·3,2=16 mol olur.

Lakin alınan 16 mol Cl^- ionunun 6,4 molunun $CaCl_2$-dən alındığını tapdıq. Beləliklə, 16 – 6,4 = 9,6 mol Cl^- ionu NaCl-in dissosiasiyasından alınıb. Şərtdə 10 mol NaCl verilib:

10 mol *b* mol

$NaCl \leftrightarrow Na^+ + Cl^-$

1 mol 1 mol *b* = 10 mol Cl^- ionu əmələ gəlməlidir. Lakin 9,6 mol əmələ gəldiyini tapdıq. Tənasüb quraraq dissosiasiya dərəcəsini tapaq:

10 mol Cl^- ———— 100%

9,6 mol ———— x% x = 96%

Doğru cavab:1) n = 3,2 mol

2) 96%

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Dissosiasiya tənlikləri doğru yazılmaqla, hesablama qaydaları düzgün qeyd edilməklə n-in qiyməti və NaCl duzunun dissosiasiya dərəcəsi doğru hesablanıb (Əlavə olaraq, heç bir yanlış cavab yazılmayıb.).
$\frac{2}{3}$	B. Dissosiasiya tənlikləri doğru yazılmaqla, hesablama qaydalarını düzgün qeyd edilməklə n-in qiyməti doğru hesablanıb, lakin NaCl duzunun dissosiasiya dərəcəsi **hesablanmayıb** və ya ***yanlış*** hesablanıb. C. Hesablama qaydaları düzgün qeyd edilməklə n-in qiyməti doğru tapılıb, NaCl duzunun dissosiasiya dərəcəsi düzgün hesablanıb. Lakin dissosiasiya tənliklərində ionların ***yükləri yanlış*** yazılıb, yaxud ***yük (və ya yüklər) yazılmayıb***.
$\frac{1}{3}$	D. Yalnız $CaCl_2$-nin dissosiasiya tənliyi yazılıb, düzgün hesablama aparılaraq, n-in qiyməti düzgün tapılıb, lakin digər tənlik yazılmayıb və düzgün hesablama aparılmayıb. E. Dissosiasiya tənliklərinin ikisi də düzgün qeyd olunub, lakin n-in qiyməti və NaCl duzunun dissosiasiya dərəcəsi ***tapılmayıb*** və ya yanlış hesablanıb.
0	F. ***Dissosiasiya tənlikləri yazılmadan*** həll yazılıb. G. Heç bir həll qeyd olunmadan yalnız düzgün cavablar qeyd edilib. H. Yalnız 1 dissosiasiya tənliyi qeyd edilib, heç bir həll yoxdur. I. Digər bütün hallarda.

Qeyd 1: Dissosiasiya tənliyində (→) və ya (↔) işarəsinin hər ikisi DÜZGÜN sayılsın.

Qeyd 2: Əgər dissosiasiya tənliyi yazılmadan izahlı şəkildə hesablama aparılaraq, cavablar doğru yazılıbsa, bu zaman yazı işi 1 balla qiymətləndirilə bilər.

Tapşırıq vasitəsilə "Maddə və maddi aləm" məzmun xəttinin *8_1.3.1.* (*Atomun quruluşuna, kimyəvi rabitələrə, elektrolit məhlulunda baş verən proseslərə aid məsələlər qurur və həll edir.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

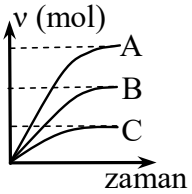
Tapşırıq 8-ci sinifdə tədris olunan "Elektrolitik dissosiasiya. Dissosiasiya dərəcəsi" mövzusuna aiddir.

Abituriyentlərin 2,52%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 0,59%-i $\frac{2}{3}$ balla, 2,72%-i $\frac{1}{3}$ balla, 17,58%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 76,59%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 89 saylı test tapşırığı

$KOH + Cl_2 \xrightarrow{t} KCl + KClO_3 + H_2O$

Reaksiya tənliyi üzrə alınan məhsulların mol miqdarlarının zamandan asılılıq qrafiki aşağıdakı kimidir:

B maddəsinin flüor ilə reaksiyasının kimyəvi tənliyini yazın və əmsallaşdırın (1). C maddəsinin kimyəvi formulunu yazın (2).

İzah: Tənlik əmsallaşdırılır:

$6KOH + 3Cl_2 \xrightarrow{t} 5KCl + KClO_3 + 3H_2O$

Qrafikdən aydın olur ki, alınan A maddəsi daha çox mol miqdardadır, deməli o, KCl, beləcə, B maddəsi su, C maddəsi isə daha az mol miqdarda alınan $KClO_3$-dür.

Doğru cavab: 1) $2H_2O + 2F_2 \rightarrow 4HF + O_2$

2) $KClO_3$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. İlkin reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılıb, (tam və ya kəsr ədədlərlə), C maddəsinin formulu doğru yazılıb. B maddəsinin flüor ilə reaksiya tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb. Əlavə heç bir yanlış cavab qeyd edilməyib.
$\frac{2}{3}$	B. İlkin reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), C maddəsinin formulu doğru yazılıb, B maddəsinin flüor ilə reaksiyası tənliyi doğru yazılıb, lakin ***əmsallaşdırılmayıb***, yaxud yanlış əmsallaşdırılıb. C. İlkin reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), C maddəsinin formulunu ***yanlış*** yazılıb və ya ümumiyyətlə yazılmayıb. B maddəsinin flüor ilə reaksiya tənliyini doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb. D. İlkin reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılmayıb, C maddəsinin formulu doğru yazılıb. B maddəsinin flüor ilə reaksiya tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb. Əlavə heç bir yanlış cavab qeyd edilməyib.
$\frac{1}{3}$	E. İlkin reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), C maddəsinin formulunu doğru yazılıb. B maddəsinin flüor ilə reaksiya tənliyi ***yazılmayıb*** və ya ***səhv*** yazılıb. F. Reaksiya tənliyi doğru əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), yalnız B maddəsinin flüorla reaksiya tənliyi düzgün yazılıb, lakin düzgün ***əmsallaşdırılmayıb.*** C maddəsi ***yanlış*** qeyd edilib və ya ümumiyyətlə ***qeyd edilməyib.***
0	G. Bütün cavablar yanlış tapılıb. H. Digər hallarda.

Digər ehtimallar üçün qiymətləndirmə cədvələ əsasən aparıla bilər.

$6KOH + 3Cl_2 \xrightarrow{t} 5KCl + KClO_3 + 3H_2O$	$H_2O + F_2 \rightarrow HF + O_2$	$2H_2O + 2F_2 \rightarrow 4HF + O_2$	$KClO_3$	**Bal**
+	+	+	+	**3**
+	+	+	–	**2**
–	+	+	+	**2**
+	+	–	+	**2**
+	–	–	–	**1**
–	+	–	+	**1**
–	+	+	–	**1**
+	–	–	+	**1**
+	+	–	–	**1**
–	–	–	+	**0**

Tapşırıq vasitəsilə “Kimyəvi hadisələr” məzmun xəttinin *9_2.2.1.* (*Metallar, qeyri-metallar və onların birləşmələrinə, sadə üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərini tərtib edir.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq 9-cu sinifdə tədris olunan “Halogenlər” mövzusuna aiddir.

Abituriyentlərin 6,64%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 3,04%-i $\frac{2}{3}$ balla, 7,30%-i $\frac{1}{3}$ balla, 18,54%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 64,50%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

1 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 90 saylı test tapşırığı

9 qram etilaminin tam yanma məhsullarından suyu ayırdıqdan sonra qaz qarışığını artıq miqdarda əhəng suyundan keçirdikdə qarışıqdakı qazların biri tam reaksiyaya daxil olur. Əhəng suyu olan qabın kütləsinin neçə qram artdığını (1) və neçə litr (n. ş.) qazın əhəng suyu ilə reaksiyaya ***daxil olmadığını*** (2) hesablayın. $A_r(C)=12$, $A_r(O)=16$, $A_r(N)=14$, $A_r(H)=1$

İzah: Yanma məhsullarını əhəng suyundan buraxdıqda azot reaksiyaya daxil olmur, deməli, əhəng suyu olan qabın kütləsinin artmasına səbəb CO_2-dir. Ona görə də CO_2-nin kütləsini (q) və azotun həcmini (n.ş.*l*) tapmaq lazımdır:

9 q x q y *l*

$4C_2H_5NH_2 + 15O_2 \rightarrow 8CO_2 + 14H_2O + 2N_2$

4·45 q 8·44 q 2· 22,4 *l*

x = 17,6 qram CO_2

y = 2,24 *l*

Doğru cavab: 1) 17,6

2) 2,24

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, düzgün əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), müvafiq hesablamaları qeyd edilməklə, CO_2-nin kütləsi və N_2 nin həcmi ***doğru*** hesablanıb (Əlavə olaraq heç bir yanlış cavab qeyd edilməyib.).
$\frac{2}{3}$	B. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, düzgün əmsallaşdırılıb (tam və ya kəsr ədədlərlə), müvafiq hesablamaları qeyd edilməklə CO_2-nin kütləsi ***səhv (və ya hesablanmayıb)***, N_2 nin həcmi ***doğru*** hesablanıb. C. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, düzgün əmsallaşdırılıb, (tam və ya kəsr ədədlərlə), müvafiq hesablamaları qeyd edilməklə CO_2-nin kütləsi ***doğru,*** N_2 nin həcmi ***səhv hesablanıb (və ya hesablanmayıb).*** D. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, lakin ***səhv*** əmsallaşdırılıb və ya ***əmsallaşdırılmayıb***, müvafiq hesablamaları qeyd edilməklə, CO_2-nin kütləsi və N_2-nin həcmi (hər ikisi) ***doğru*** hesablanıb (Əlavə olaraq heç bir yanlış cavab qeyd edilməyib.).
$\frac{1}{3}$	E. Yalnız reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, (düzgün əmsallaşdırılıb və ya əmsallaşdırılmayıb), CO_2-nin kütləsi və N_2 -nin həcmi ***səhv*** hesablanıb (yaxud ümumiyyətlə hesablanmayıb). F. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb (düzgün əmsallaşdırılıb və ya əmsallaşdırılmayıb). Qabın kütləsini artıran qazın (CO_2) və reaksiya girməyən qazın (N_2) kimyəvi formulu vurğulanıb, lakin hesablama aparılmayıb, cavablar ***tapılmayıb***. G. Reaksiyanın tənliyi doğru yazılıb, lakin ***əmsallaşdırılmayıb***. CO_2 və ya N_2-dən ***hər hansı birinin qiyməti hesablanaraq düzgün tapılıb***. H. ***Reaksiya tənliyi yazılmayıb,*** lakin izahlı şəkildə alınan CO_2 və N_2-nin hər ikisi üçün uyğun miqdarlar düzgün hesablanaraq tapılıb.
0	I. Yanma reaksiyasının yazılmadığı, yaxud səhv yazıldığı digər bütün hallarda. J. Reaksiya yazılmadan, ***birbaşa cavablar yazılıb.*** K. Digər bütün hallar.

Qeyd 1: Əhəng suyu ilə gedən reaksiya tənliyi yazılıb-yazılmaması nəzərə alınmasın.

Qeyd 2: Düzgün reaksiya tənliyi ilə yanaşı, səhv tənlik qeyd olunarsa, reaksiya tənliyi düzgün götürülmür.

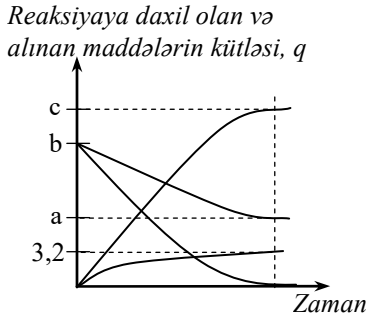
Tapşırıq vasitəsilə "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin *11_2.2.2.* (*Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Tapşırıq 11-ci sinifdə tədris olunan "Aminlər" mövzusuna aiddir.

Abituriyentlərin 1,44%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 1,49%-i $\frac{2}{3}$ balla, 3,72%-i $\frac{1}{3}$ balla, 9,97%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 83,37%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

1 iyun tarixli imtahan, IV ixtisas qrupu, A variantı, situasiyaya aid 58-60 saylı tapşırıqlar

Qapalı qabda CH_3COONa və NaOH qarışığını qızdırdıqda baş verən reaksiya zamanı maddələrin kütləsi zamandan asılı olaraq qrafikdə göstərildiyi kimi dəyişir.

Reaksiya başa çatdıqdan sonra qabda qalan bərk qalıq üzərinə HCl məhlulu əlavə edən zaman qabdan X qazının ayrılması müşahidə olunur. Qabdakı bərk qalığın tam reaksiyasına 122 ml HCl məhlulu sərf olunur. $A_r(C)=12$; $A_r(H)=1$; $A_r(O)=16$; $A_r(Na)=23$

58. a (1), b (2) və c-ni (3) hesablayın.

İzah:

$M_r(CH_4)=16 < M_r(Na_2CO_3)=106$

Deməli, qrfikdə verilən 3,2 q CH_4 -ın kütləsidir.

b x 3,2 *q* c

$CH_3COONa + NaOH \rightarrow CH_4 + Na_2CO_3$

82 40 16 106

$M_r(CH_3COONa)=82 > M_r((NaOH)=40$ olduğundan,

b *q* ----- 3,2 *q*

82 *q* ----- 16 *q* / **b** = **16,4** q **(CH_3COONa** sərf olunur**)**

3,2 *q* ----- c *q*

16 *q* ----- 106 *q* / **c** = **21,2** q **(Na_2CO_3** əmələ gəlir**)**

x *q* ---- 3,2 q

40 *q* ---- 16 *q* / **x = 8** *q* **(NaOH** sərf olunur**)**

Qrafikə əsasən reaksiyanın əvvəlində $m(NaOH)=m(CH_3COONa)=b=16,4$ q

b – a = 8

16,4 – a = 8,4

a = 8,4

Doğru cavab: 1) 8,4; 2) 16,4; 3) 21,2

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Reaksiya tənliyi düzgün yazılıb, a,b və c-nin həll prosesi düzgün göstərilməklə, doğru cavabları tapılıb (Əlavə olaraq, heç bir səhv reaksiya tənliyi və ya cavab yazılmayıb).
$\frac{2}{3}$	B. Reaksiya tənliyi düzgün yazılıb, a, b və c-dən hər hansı 2-nin həll prosesi doğru yazılıb, cavabı düzgün tapılıb, lakin: • digərinin ***həll prosesi yazılmadan*** birbaşa doğru cavabı yazılıb • digərinin həll prosesi tamamilə ***səhv*** yazılaraq, doğru cavab tapılıb • digəri ümumiyyətlə ***yazılmayıb.***

Bal şkalası	Meyarlar
$\frac{1}{3}$	C. Reaksiya tənliyi düzgün yazılıb, a, b və c-dən yalnız 1-nin həll prosesi doğru yazılaraq, düzgün cavab tapılıb, lakin: • digər ikisinin ***həll prosesi yazılmadan*** birbaşa doğru cavabları yazılıb; • digər ikisinin həll prosesi tamamilə ***səhv*** yazılaraq, doğru cavabları tapılıb; • digər ikisi ümumiyyətlə ***yazılmayıb.*** D. Yalnız reaksiya tənliyi düzgün yazılıb, a, b və c-nin qiymətləri: • həll yazılmadan ***birbaşa*** cavabları düzgün yazılıb; • ***səhv*** yazılıb; • ümumiyyətlə ***yazılmayıb.***
0	E. Digər bütün hallarda.

Qeyd: Reaksiya tənliyinin düzgün yazılmadığı istənilən həll üsulu və cavab 0 balla qiymətləndirilir.

Tapşırıq vasitəsilə "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin *10_2.2.2.* (*Qeyri-üzvi birləşmələr və üzvi birləşmələrə (karbohidrogenlərə) aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Təqdim olunan tapşırıq 10-cu sinifdə tədris olunan "Alkanlar" mövzusuna aiddir.

Abituriyentlərin 26,89%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 5,88%-i $\frac{2}{3}$ balla, 15,43%-i $\frac{1}{3}$ balla, 13.01%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 38,80%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

59. Neçə litr (n.ş) X qazının ayrıldığını hesablayın (1) və bu qazın alınma reaksiyasının tam ion tənliyini yazın (2).

İzah: Reaksiyadan alınan Na_2CO_3 ilə HCl məhlulunun reaksiyasından **X** qazı (**CO_2**) əmələ gəlir:

21,2 q x *l*

$Na_2CO_3 + 2HCl \rightarrow 2NaCl + H_2O + CO_2\uparrow$

106 q 22,4 *l*

21,2 q ---- x *l*

106 q ----- 22,4 *l* / **x = 4,48 *l*** (**CO_2** əmələ gəlir)

$2Na^+ + CO_3^{2-} + 2H^+ + 2Cl^- \rightarrow 2Na^+ + 2Cl^- + H_2O + CO_2$

Doğru cavab: 1) 4,48

2) $2Na^+ + CO_3^{2-} + 2H^+ + 2Cl^- \rightarrow 2Na^+ + 2Cl^- + H_2O + CO_2$

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. X qazının alınma reaksiyasının tənliyi doğru yazılıb, doğru əmsallaşdırılıb, müvafiq hesablamaları qeyd etməklə X qazının həcmi doğru hesablanıb və reaksiyanın tam ion tənliyi ***əmsalları və yükləri ilə tam doğru*** yazılıb (Əlavə hər hansı bir səhv tənlik və ya cavab yazılmayıb).
$\frac{2}{3}$	B. X qazının alınma reaksiyasının tənliyini doğru yazılıb, doğru əmsallaşdırılıb, Reaksiyanın tam ion tənliyi ***əmsalları və yükləri ilə tam doğru*** yazılıb, X qazının həcmi **yanlış** hesablanıb və ya ümumiyyətlə **hesablanmayıb**. C. X qazının alınma reaksiyasının tənliyi doğru yazılıb, doğru əmsallaşdırılıb, müvafiq hesablamaları qeyd etməklə X qazının həcmi doğru hesablanıb, lakin reaksiyanın tam ion tənliyini **yanlış** yazılıb və ya ion tənliyindəki ionların yükləri ***səhv*** yazılıb (və ya yazılmayıb), yaxud ümumiyyətlə tənlik yazılmayıb (yaxud qısa ion tənliyi şəklində yazılıb).
$\frac{1}{3}$	D. Yalnız reaksiya tənliyi doğru yazılıb. Digərləri yanlış yazılıb, yaxud ümumiyyətlə yazılmayıb. E. Yalnız tam ion tənliyi doğru yazılıb. Digərləri yanlış yazılıb, yaxud ümumiyyətlə yazılmayıb.
0	F. Hər iki tənlik (reaksiya tənliyi və tam ion tənliyi) yazılmayıb, yaxud yanlış yazılıb, lakin qazın həcmi düzgün tapılıb. G. Digər bütün hallar.

Qeyd:

- Tənlik (Na_2CO_3+HCl→ ...) yazılmayan cavablarda şagirdin əvvəlki cavabına baxaraq, tənliyin yazılıb-yazılmaması dəqiqləşdirilməlidir.
- Tam ion tənliyində ionların yükü düzgün yazılmayan ion tənliyi yanlış hesab edilməlidir.
- Cavabda düzgün reaksiya tənliyi ilə yanaşı sualda sözü gedən digər tənlik yazılıbsa, əlavə yazılmış tənlik nəzərə alınmamalıdır.
- Əgər tam ion tənliyi yazılıb, sonra qısa tənlik şəklində yazılıbsa, düzgün hesab edilməlidir.

Tapşırıq vasitəsilə "Maddə və maddi aləm" məzmun xəttinin *8_1.3.1.* (*Atomun quruluşuna, kimyəvi rabitələrə, elektrolit məhlulunda baş verən proseslərə aid məsələlər qurur və həll edir.*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Təqdim olunan tapşırıq 9-cu sinifdə tədris olunan "Karbon", həmçinin 8-ci sinifdə tədris olunan "İon mübadiləsi reaksiyaları" mövzularına aiddir.

Abituriyentlərin 13,74%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 16,16%-i 2/3 balla, 15.65%-i 1/3 balla, 16,24%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 38,21%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

60. HCl məhlulu ilə reaksiyanın sonunda qabda neçə mol duz alındığını (1) və HCl məhlulunun molyar qatılığını (mol/l) hesablayın (2).

İzah: Qabda olan bərk qalığın tərkibi artıq qalan **NaOH** və əmələ gələn **Na_2CO_3**-dən ibarətdir.

Əlavə edilən **HCl** məhlulu hər iki maddə ilə reaksiyaya daxil olur və **NaCl** duzu əmələ gəlir:

21,2 *q* x *mol* y *mol*
$Na_2CO_3 + 2HCl \rightarrow 2NaCl + H_2O + CO_2$
106 q 2 *mol* 2 *mol*

21,2 *q* ----- x *mol*
106 *q* ----- 2 *mol* / **x = 0,4** *mo*l (**HCl** sərf olunur)

21,2 *q* ----- y *mol*
106 *q* ----- 2 *mol* / **y = 0,4** *mo*l (**NaCl** əmələ gəlir)

8,4 *q* x *mol* y *mol*
NaOH + HCl → NaCl + H_2O
40 *q* 1 *mol* 1 *mol*

8,4 *q* ----- x *mol*
40 *q* ----- 1 mol / x = 0,21 *mo*l (**HCl** sərf olunur)

8,4 *q* ----- y *mol*
40 *q* ----- 1 mol / y = 0,21 *mo*l (**NaCl** əmələ gəlir)

Qabda alınan **NaCl** duzunun cəmi mol miqdarı:

0,4 + 0,21 = **0,61mol**

Sərf olunan **HCl-**un cəmi mol miqdarı:

0,4 + 0,21 = **0,61**

Turşunun molyar qatılığı:
C(HCl) = *v* : V = 0,61 : 0,122 = **5** mol/litr

Doğru cavab: 1) 0,61; 2) 5

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Hər iki reaksiya tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb, müvafiq hesablamaları qeyd etməklə alınan duzun miqdarı və turşunun molyar qatılığı doğru hesablanıb (Əlavə olaraq, heç bir ***səhv*** reaksiya və ya cavab yazılmayıb).
$\frac{2}{3}$	B. Hər iki reaksiya tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb, müvafiq hesablamaları qeyd etməklə alınan duzun miqdarı doğru hesablanıb, turşunun molyar qatılığı **yanlış** hesablanıb və ya ümumiyyətlə hesablanmayıb. C. Hər iki reaksiya tənliyi doğru yazılıb və doğru əmsallaşdırılıb, müvafiq hesablamaları qeyd etməklə turşunun molyar qatılığı doğru hesablanıb, lakin duzun miqdarı hesablamayıb və ya **yanlış** hesablanıb.
$\frac{1}{3}$	D. Hər iki reaksiya tənliyi doğru yazılıb, lakin duzun kütləsi və turşunun molyar qatılığı yanlış yazılıb, yaxud ümumiyyətlə yazılmayıb. E. Yalnız 1 reaksiya tənliyi doğru yazılaraq, doğru əmsallaşdırılıb (***şagirdin əvvəlki cavabına baxılaraq dəqiqləşdirilməli),*** düzgün hesablama aparılaraq, (həmin reaksiyaya uyğun) duz və ya turşunun miqdarı (yaxud hər ikisi) düzgün tapılıb.
0	F. Yalnız bir reaksiya tənliyi düzgün yazılıb (***şagirdin əvvəlki cavabına baxılaraq dəqiqləşdirilməli).*** G. Heç bir hesablama aparmadan yalnız düzgün cavablar qeyd edilib. H. Digər bütün hallar.

Qeyd: Reaksiya tənliyinin düzgün yazılmadığı (yaxud ümumiyyətlə yazılmadığı) istənilən həll üsulu və cavab 0 balla qiymətləndirilir.

Tapşırıq vasitəsilə "Kimyəvi hadisələr" məzmun xəttinin *8_2.2.2.* (*Mühüm qeyri-üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Təqdim olunan tapşırıq 8-ci sinifdə tədris olunan "Məhlullar", həmçinin "Turşular və Duzlar" mövzularına aiddir.

Abituriyentlərin 3,16%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 1,54%-i $\frac{2}{3}$ balla, 20,13%-i $\frac{1}{3}$ balla, 29,10%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 46,07%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 63 saylı test tapşırığı

8-ci sinif

2.2.1. Mühüm qeyri-üzvi birləşmələrə aid reaksiya tənliklərini tərtib edir.

Hansı reaksiya nəticəsində alınan maddələrin hər ikisi natrium-hidroksid məhlulu ilə reaksiyaya daxil olur?

A) $NH_3 + O_2 \xrightarrow{t}$ B) $CaCO_3 \xrightarrow{t}$

C) $Mg(OH)_2 \xrightarrow{t}$ D) $H_2S + O_2 \xrightarrow{t}$

E) $FeS_2 + O_2 \xrightarrow{t}$

8-ci sinifdə tədris olunan "Oksid, əsas, turşu, duz" mövzularına aid bu tapşırığa abituriyentlərin 11,37%-i doğru cavab vermiş, 49,29%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün qeyri-üzvi maddələrin kimyəvi xassələrini bilmək lazımdır.

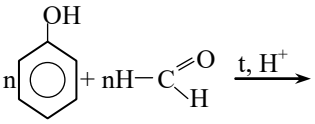
E variantında verilmiş reaksiyanı tamamladıqda:

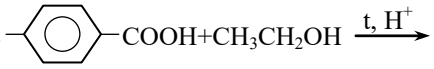
$FeS_2 + O_2 \xrightarrow{t} Fe_2O_3 + SO_2$

Reaksiya tənliyindən görür ki, alınan maddələrdən Fe_2O_3 amfoter, SO_2 isə turşu oksididir. Bu maddələrin hər ikisi NaOH məhlulu ilə reaksiyaya daxil olur.

Doğru cavab: E

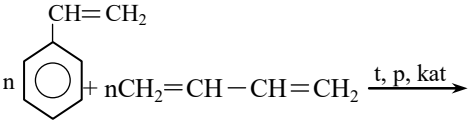
13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 67 saylı test tapşırığı
11-ci sinif
2.2.1. Oksigenli, azotlu üzvi birləşmələr və polimerlərə aid reaksiyaların tənliklərini tərtib edir.
Polikondensləşmə reaksiyası tənliyinin sxemini göstərin.

A)

B)

C) $CH_3COOH + HOCH_2CH_2OH \xrightarrow{t,\ H^+}$

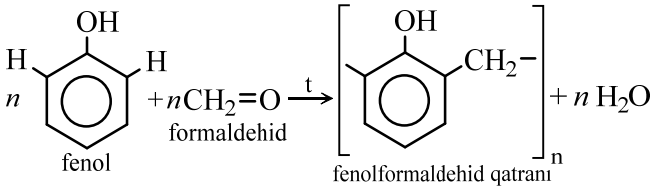
D) $nCH_2{=}CHCl \xrightarrow{t,\ p,\ kat}$

E)

11-ci sinifdə tədris olunan "İrimolekullu birləşmələr" mövzularına aid bu tapşırığa abituriyentlərin 12,92%-i doğru cavab vermiş, 53,29%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

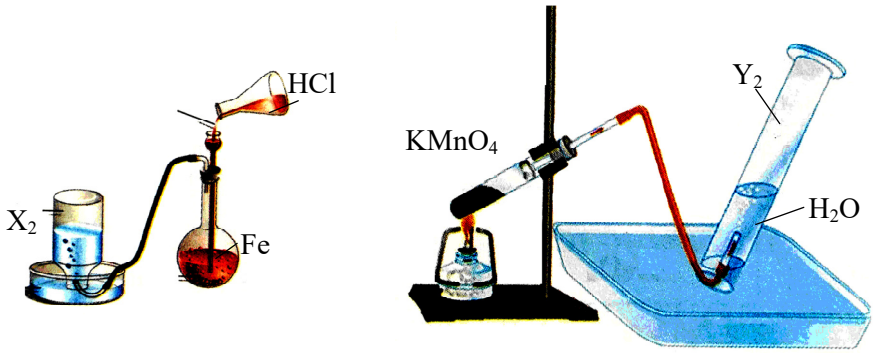
Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün irimolekullu birləşmələrin alınma üsullarını bilmək lazımdır.

Məlumdur ki, polikondensləşmə reaksiyaları zamanı irimolekullu birləşmə ilə yanaşı, su, ammonyak və s. kimi əlavə maddələr də alınır. A variantında verilmiş tənliyi tamamlasaq su alındığını görərik:

Doğru cavab: A

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 71 saylı test tapşırığı
7-ci sinif
2.2.2. Sadə reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

7 mol X_2 və 3 mol Y_2 tam reaksiyaya daxil olarsa, ilkin maddələrin birindən neçə mol artıq qalar?

A) 1 B) 4 C) 2 D) 5 E) 3

7-ci sinifdə tədris olunan “Hidrogen. Oksigen. Su” mövzularına aid bu tapşırığa abituriyentlərin 11,55%-i doğru cavab vermiş, 58,20%-i cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün hidrogen və oksigenin alınma üsullarını bilmək lazımdır.

Birinci şəklə uyğun reaksiyanı tamamladıqda, H_2 alındığını görünür. Deməli, X_2 maddəsi hidrogendir:

$Fe + 2HCl \rightarrow FeCl_2 + H_2$

$KMnO_4$-ün parçalanmasından isə O_2 alınır. Deməli, Y_2 maddəsi oksigendir.

$2KMnO_4 \xrightarrow{t} K_2MnO_4 + MnO_2 + O_2$

H_2 və O_2 arasında baş verən reaksiyanın tənliyini yazdıqda, görünür ki, oksigen və hidrogen uyğun olaraq 1:2 nisbətində reaksiyaya daxil olur. Məsələnin şərtində 3 mol oksigen və 7 mol hidrogen verilmişdir. Amma nisbətə görə 3 mol O_2 ilə 6 mol H_2 reaksiyaya daxil olur, deməli, 1 mol H_2 qazı artıq qalır:

2 mol 1 mol

$2H_2 + O_2 \xrightarrow{t} 2H_2O$

6 mol 3 mol

7 – 6 = 1 mol H_2 artıq qalır.

Doğru cavab: A

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 83 saylı test tapşırığı

10-cu sinif

2.2.2. Qeyri-üzvi birləşmələr və üzvi birləşmələrə (karbohidrogenlərə) aid reaksiyaların tənliklərinə əsasən hesablamalar aparır.

15 q alkanın tam yanmasından 44 q karbon (IV) oksid ayrılmışsa, reaksiyadan neçə qram su alınar?

$A_r(C)=12$, $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$

10-cu sinifdə tədris olunan “Alkanlar” mövzusuna aid bu tapşırığa abituriyentlərin 8,91%-i doğru cavab vermiş, 41,06%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırığın yerinə yetirilməsi üçün alkanların kimyəvi xassələrini bilmək lazımdır.

Alkanların yanma reaksiyası üçün ümumi tənlik yazılır və ayrılan karbon qazına uyğun olaraq karbon atomunun sayı tapılır:

14n+2 q 44n q

$$C_nH_{2n+2} + \frac{3n+1}{2}O_2 \xrightarrow{t} nCO_2 + (n+1)H_2O$$

15 q 44 q

14n+2 q ———— 44n q

15 q ———— 44 q / n=2

Deməli, yanan alkan C_2H_6-dır:

2·30 q 6·18 q

$2C_2H_6 + 7O_2 \rightarrow 4CO_2 + 6H_2O$

15 q x q /x = 27 qram su alınar.

Doğru cavab: 27

“Biologiya” fənnindən qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş tapşırıqlar 4 **(“Canlıların quruluşu və müxtəlifliyi”, “Bioloji proseslər”, “İnsan və onun sağlamlığı”, “Canlılar və ətraf mühit”)** məzmun xətti üzrə 6 əsas standartın və 72 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

İmtahanda istifadə olunmuş tapşırıqlar “Botanika”, “Zoologiya”, “İnsan” və “Ümumi biologiya” bölmələrinə aid olub. Tapşırıqların bölmələr üzrə paylanması aşağıdakı kimi olub: “Botanika”– 6, “Zoologiya” – 6, “İnsan” –8, Ümumi biologiya” – 10.

İmtahanlarda istifadə edilmiş test bloku canlı orqanizmlərdə gedən bioloji proseslərin mahiyyətinin dərk olunmasını tələb edən, insan orqanizmində baş verən bioloji proseslər, bitki və heyvanların fizioloji və ekoloji xüsusiyyətləri, onların həyat fəaliyyəti sahəsində bilik və bacarıqlarını yoxlayan, ümumiləşdirmə və məntiqi düşüncəyə istinad edərək qazanılmış biliklərin tətbiqinə əsaslanan tapşırıqlardan ibarət olub.

Test tapşırıqları ilə abituriyentlərin:

- *əsas bioloji qanun və qanunauyğunluqları, bioloji varlıqların quruluşu və əlamətlərini, canlılara xas olan bioloji proses və xüsusiyyətləri bilmək və başa düşmək;*
- *canlılarda baş verən həyati prosesləri başa düşmək və təhliletmək, bioloji məsələləri həll etmək, sxemlər qurmaq, bioloji varlıqların xüsusiyyətlərini müqayisə edərək nəticə çıxarmağı bacarmaq;*
- *qazanılmış bilik və bacarıqları ətraf mühitin qorunmasında, sağlam həyat tərzinin keçirilməsində tətbiq etmək kimi* bilik və bacarıqlarının yoxlanılması və qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulub.

Tapşırıq bloklarında məntiqi düşünməyə yönəlmiş, nəzəri məlumatın tətbiqinə əsaslanan sxem, qrafik, şəkil tipli tapşırıqlara üstünlük verilib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilər üzrə təhlili göstərir ki, abituriyentlərin bir çoxu insanın embrional inkişafının mərhələləri, dayaq-hərəkət aparatının xüsusiyyətləri, sinir sistemi, qıjıkimilərin həyat dövriyyəsi, məməlilərin xüsusiyyətləri, balıqların daxili quruluşu haqqında, həmçinin hüceyrə orqanoidlərinin quruluşu və funksiyaları, təkamül proseslərinin xüsusiyyətlərinə aid ümumiləşdirmə və izahatyönlü, habelə təklif olunan fəaliyyət tipli test tapşırıqlarına yaxşı cavab verib.

Bununla yanaşı, bir sıra abituriyentlər insanın tənəffüs və ifrazat sistemi orqanları, parazit qurdların həyat dövriyyəsi, çiçəkli bitkilərin generativ orqanları, örtülütoxumlu bitkilərin müxtəlif fəsilələrinə aid olan bitkilərin səciyyəvi xüsusiyyətləri, ekoloji və coğrafi növəməlgəlmə, orqanizmlərin çoxalması və fərdi inkişafı, həyatın yaranması və inkişafı, DNT molekulunun quruluşuna aid nəzəri biliklərin yoxlanılması nəzərdə tutulan, həmçinin hesablama tipli test tapşırıqlarının yerinə yetirilməsində çətinlik çəkiblər.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahı təqdim olunur

1 iyun tarixli imtahan, A variantı, 4 saylı test tapşırığı
7-ci sinif
2.1.1. Müxtəlif canlılarda gedən həyati prosesləri fərqləndirir.
Həzm sistemi yalnız bir dəliklə xarici mühitlə əlaqəli olanlar:

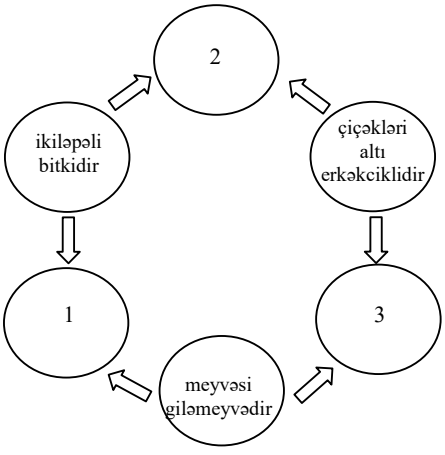
A) ağ planari və nereid
B) soxulcan və ağ planari
C) soxulcan və insan askaridi
D) insan askaridi və öküz soliteri
E) ağ planari və qaraciyər sorucusu

"Qurdlar. Molyusklar" bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 46,00%-i doğru cavab vermiş, 10,07%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Bu tapşırıqda yastı, sap və həlqəvi qurdların müxtəlif nümayəndələri göstərilmişdir. 7-ci sinfin "Biologiya" dərsliyindəki məlumatlardan aydın olur ki, yastı qurdlar tipinin nümayəndələrində həzm sistemi yalnız bir dəliklə – ağızla xarici mühitlə əlaqədə olur. Öküz soliterində həzm sistemi yoxdur. Askariddə isə həzm sistemi ağızla başlayır, anal dəliklə bitir. Bu tipin nümayəndələri olan ağ planari və qaraciyər sorucusunda ağız həm qidanın qəbul edilməsinə, həm də həzm olunmamış qida qalıqlarının xaric olunmasına xidmət edir. Ona görə də ağ planari və qaraciyər sorucusunun doğru cavab olduğu müəyyən olunur.

Doğru cavab: E

1 iyun tarixli imtahan, A variantı, 27 saylı test tapşırığı
6-cı sinif
2.1.1. Bioloji proseslərin xüsusiyyətlərini sadalayır.
7-ci sinif
1.1.4. Canlıların sistematik kateqoriyalarını fərqləndirir.
Uyğunluğu müəyyən edin.

a. bibər
b. dağlaləsi
c. quşəppəyi
d. inciçiçəyi
e. yabanı ağ turp

“Örtülütoxumlular” bölməsinə aid, açıq tipli bu tapşırığa abituriyentlərin 27,70%-i doğru cavab vermiş, 14,03%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıq 6-cı və 7-ci siniflərin “Biologiya” dərsliklərindəki tədris məlumatına əsasən tərtib olunub. Uyğunluq tipli tapşırıqdakı sxemdə verilən bitkilərdən bibər, quşəppəyi, yabanı ağ turp ikiləpəli, dağlaləsi və inciçiçəyi isə birləpəlidir. Bibər və inciçiçəyinin meyvəsi giləmeyvə, quşəppəyi və yabanı ağ turpun meyvəsi buynuzmeyvə, dağlaləsinin meyvəsi isə qutucuqdur. Bibərdən başqa digər bitkilərin çiçəkləri altı erkəkciklidir.

Doğru cavab: 1-a; 2-c,e; 3-d

13 iyul tarixli imtahan, A variantı, 11 saylı test tapşırığı

9-cu sinif

2.1.1. Bioloji proseslərin mahiyyət və məzmunu ilə bağlı təqdimatlar hazırlayır.

Erkək fərdləri heteroqamet olan diploid ikievli çiçəkli bitki toxumunun endosperminin genotipi *XXY* olarsa, bu toxumdan əmələ gələn bitkidə:

A) tozcuq borusu yarana bilər
B) yalnız mikrosporlar yaranar
C) ikicinsli çiçəklər olar
D) ikiqat mayalanma gedə bilər
E) yalnız dişicikli çiçəklər olar

“Çoxalma. Ontogenez” bölməsinə aid bu tapşırığa abituriyentlərin 33,74%-i doğru cavab vermiş, 22,91%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir. Tapşırıq 9-cu sinfin “Biologiya” dərsliyindəki tədris materialına əsasən tərtib olunub. Tapşırığın şərtinə əsasən, diploid ikievli bitki erkək heteroqametli olduğu üçün XXY genotipli endospermə malik toxumdan yalnız erkək fərdlər əmələ gələ bilər. Tozcuq borusunun yaranması və ikiqat mayalanma dişi fərddə baş verən proseslərdir. Mikrosporlar isə erkək fərddə yaranır. İkievli bitkinin çiçəkləri bircinsli olur.

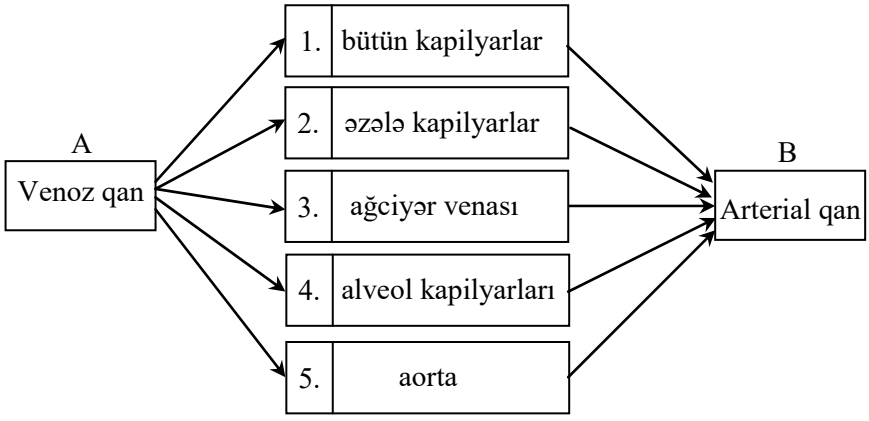
Doğru cavab: B

8-ci sinif

2.1.1. İnsan orqanizmində baş verən bioloji prosesləri izah edir.

13 iyul tarixli imtahan, A variantı, 16 saylı test tapşırığı

A-dan *B*-yə keçid hansı halda doğrudur?

A) 1 və 5 B) yalnız 4 C) 3 və 5
D) yalnız 1 E) 2 və 4

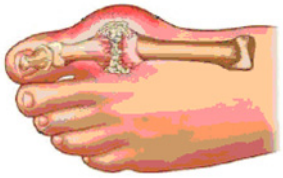
“Qan, qan dövranı, tənəffüs” bölməsinə aid, sxem formalı bu tapşırığa abituriyentlərin 48,90%-i doğru cavab vermiş, 18,24%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Tapşırıq 8-ci sinfin “Biologiya” dərsliyindəki tədris materialına əsasən tərtib olunub. Tapşırığın şərtindəki sxemdən görünür ki, əzələ kapilyarlarında arterial qanın venoz qana çevrilməsi baş verir. Ağciyər venası və aortada əsasən qaz mübadiləsi baş vermədiyi üçün venoz qan arterial qana bu damarlarda çevrilmir. Sxemdə göstərilən damarlardan yalnız alveol kapilyarlarında venoz qan arterial qana çevrilir. Ona görə də alveol kapilyarları doğru cavab hesab olunur.

Doğru cavab: B

1 iyun tarixli imtahan, A variantı, situasiyaya aid 28-30 saylı tapşırıqlar

Həkim müayinəsinə gələn iki pasient – 40 yaşlı İsgəndər və 15 yaşlı Ayxan müayinədən keçdikdən sonra məlum oldu ki, İsgəndərdə şəkil **A**-da, Ayxanda isə şəkil **B**-də göstərilən problem müşahidə olunur.

A

B

28. İsgəndər (1) və Ayxanın (2) problemi necə adlanır? Şəkil B-də göstərilən sümüklərin sınığı zamanı ilk yardım necə edilməlidir (3)?

Doğru cavab: (1) – podaqra; (2) - skolioz; (3) – Onurğa sınığı olanda xəstəni bərk yerdə üzüüstə uzatmaq lazımdır.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Hər üç cavab düzgün qeyd edilib.
$\frac{2}{3}$	B. Yalnız iki cavab düzgün qeyd edilib, digər cavab ***yanlış*** qeyd edilib, yaxud ümumiyyətlə ***qeyd edilməyib.***
$\frac{1}{3}$	C. Yalnız bir cavab doğru qeyd edilib (digər ***ikisi yanlış*** qeyd edilib və ya ümumiyyətlə ***qeyd edilməyib***).
0	D. Hər ***3 cavab yanlış*** qeyd edilib. E. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Bioloji proseslər" məzmun xəttinin *8_3.2.2.* (*Xəstəliklər, zədələnmələr zamanı ilkin yardım göstərir*) və *11_3.2.1. (İnsan orqanizmində baş verən xəstəliklərin hüceyrə səviyyəsində olduğunu əsaslandırır, məruzə və təqdimatlar hazırlayır)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 29,68%-i yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 3 balla, 30,71%-i 2 balla, 23,73%-i 1 balla, 9,77%-i isə 0 balla qiymətləndirilmişdir. Abituriyentlərdən 6,10%-i isə bu tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Tapşırıq 8-ci sinfin "Biologiya" dərsliyində "Sümük və əzələ sistemləri" və 11-ci sinif "Hüceyrənin nəzarətli və nəzarətsiz bölünməsi" bölməsindəki tədris materialına əsasən tərtib edilib. Şəkil A-da podaqra xəstəliyinin əlamətləri təsvir edilib. Bu xəstəlik haqqında məlumat 11-ci sinif "Biologiya" dərsliyində verilib. Şəkil B-də isə onurğanın yana əyriliyi – skolioz göstərilib. 8-ci sinif "Biologiya" dərsliyindəki tədris materialında skolioz xəstəliyi haqqında məlumatlara rast gəlinir. Məlumdur ki, skolioz onurğanın xəstəliyidir. Onurğa sütununda sınıq müşahidə olunarsa, xəstəni bərk yerdə üzüüstə uzatmaq və həkimə çatdırmaq lazımdır.

29. X, Y, Z və T-ni müəyyən edib yazın.

	İnsan skeletinin hansı şöbəsinə aiddir?	***Əsasən, hansı növ sümük birləşməsinin fəaliyyətini məhdudlaşdıra bilər?***
Şəkil A-da göstərilən problem	X	Z
Şəkil B-də göstərilən problem	Y	T

Doğru cavab: X – ətrafların skeleti (aşağı ətraflar);
Y – gövdə skeleti (onurğa sütunu);
Z – hərəkətli (oynaq);
T – yarımhərəkətli;

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. X ,Y, Z, T cavabların 4-ü də doğru yazılıb.
$\frac{2}{3}$	B. X, Y, Z, T cavabların 4-ü də doğru yazılıb, lakin cavablarından hər hansı ***birində*** doğru cavabla yanaşı ***səhv*** cavab da yazılıb. C. X, Y, Z, T cavablarından 3-ü doğru yazılıb (Hər hansı ***biri yanlış*** yazılıb və ya ümumiyyətlə ***yazılmayıb***).
$\frac{1}{3}$	D. X, Y, Z və T-dən yalnız ***ikisi*** doğru yazılıb (Digər ***ikisi yanlış*** yazılıb və ya ümumiyyətlə ***yazılmayıb).*** E. X, Y, Z ,T cavabların 4-ü də doğru yazılıb, lakin cavablarından hər hansı ***ikisində*** doğru cavabla yanaşı, ***səhv*** cavab da yazılıb.
0	F. X, Y, Z və T-dən yalnız biri doğru yazılıb (Digər ***üçü isə yanlış*** yazılıb və ya ümumiyyətlə ***yazılmayıb***). G. X, Y ,Z ,T cavabların 4-ü də doğru yazılıb, lakin cavablarından hər hansı ***üçündə*** doğru cavabla yanaşı ***səhv*** cavab da yazılıb. H. Bütün cavablar ***yanlış*** qeyd edilib. I. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "Bioloji proseslər" məzmun xəttinin *8_3.2.2.* (*Xəstəliklər, zədələnmələr zamanı ilkin yardım göstərir*) və *11_3.2.1. (İnsan orqanizmində baş verən xəstəliklərin hüceyrə səviyyəsində olduğunu əsaslandırır, məruzə və təqdimatlar hazırlayır)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 29,68 %-i yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 3 balla, 11,54 %-i 2 balla, 28,58 %-i 1 balla, 20,50 %-i isə 0 balla qiymətləndirilmişdir. Abituriyentlərdən 9,70%-i isə bu tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Test tapşırığı "Sümük və əzələ sistemləri" bölməsinə aiddir. Şəkil A-da insanın ayaq pəncəsi təsvir edilib. Ayaq pəncəsi aşağı ətrafın skeletinə aiddir. Şəkil B-də isə onurğa sütunu təsvir olunmuşdur. Onurğa sütunu gövdənin skeletinə aiddir. Podaqra xəstəliyində duzların toplanması nəticəsində əl və ayaq oynaqlarında iltihablaşma gedir, podaqra düyünləri yaranır. Bu zaman yaranan düyünlər oynaqların – hərəkətli sümük birləşmələrinin fəaliyyətini məhdudlaşdıra bilər. Skolioz zamanı isə, əsasən, yarımhərəkətli sümük birləşmələrinin fəaliyyəti məhdudlaşa bilər. Çünki onurğanın əksər fəqərələrinin cisimləri bir-biri ilə yarımhərəkətli birləşir.

30. Hansı pasientin (pasientlərin) mövcud sağlamlıq problemləri ***olmasaydı***, sümük iliyi donoru ola bilərdi (1)? Cavabınızı əsaslandırıb yazın (2).

Doğru cavab: (1) – İsgəndər və Ayxan (hər ikisi)

Əsaslandırma: Donorun yaşı 18-ə çatmadıqda ondan yalnız sümük iliyi götürülə bilər. Belə ki, hər yaşda sümük iliyi üçün donor ola bilər.

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Hər ***iki cavab düzgün*** qeyd edilib.
$\frac{1}{2}$	B. Yalnız bir cavab düzgün qeyd edilib. Digəri ***yanlış*** qeyd edilib və ya ümumiyyətlə ***qeyd edilməyib.***
0	C. Hər iki cavab ***yanlış*** qeyd edilib. D. Digər bütün hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “Bioloji proseslər” məzmun xəttinin *8_3.2.2.* (*Xəstəliklər, zədələnmələr zamanı ilkin yardım göstərir*) və *11_3.2.1. (İnsan orqanizmində baş verən xəstəliklərin hüceyrə səviyyəsində olduğunu əsaslandırır, məruzə və təqdimatlar hazırlayır)* altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 7,79 %-i yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 2 balla, 4,70 %-i 1 balla, 76,27 %-i isə 0 balla qiymətləndirilmişdir. Abituriyentlərdən 11,24%-i isə bu tapşırığı yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Tapşırıq “Mövzulararası əlaqə” bölməsinə aiddir. Bu tapşırığı cavablandırmaq üçün abituriyentlər 8-ci sinif “Biologiya” dərsliyindəki “Orqan nəqli həyat verir” mövzusunu diqqətlə oxumalıdırlar. Bu mövzuda məlumat verilir ki, donorun yaşı 18-ə çatmadıqda ondan yalnız sümük iliyi götürülə bilər. Buna görə də sağlamıq problemləri olmasa, həm İsgəndər, həm də Ayxan sümük iliyi donoru ola bilər.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinin təhlili “Biologiya” fənninin tədrisi metodikasının daha da təkmilləşdirilməsini, xüsusilə də mənimsənilmiş mövzuların müntəzəm olaraq təkrarlanmasına geniş yer verilməsini tələb edir. Abituriyentlər dərslikdəki materialı öyrənməklə yanaşı, ümumiləşmə aparmaq, mənimsədikləri bilikləri sistemləşdirmək bacarıqlarını daha da inkişaf etdirməlidirlər.

İnformatika fənnindən ali təhsil müəssisələrinə I (Rİ altqrupu) ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında istifadə olunmuş tapşırıqlar fənn kurikulumuna görə 4 (“İnformasiya və informasiya prosesləri”, “Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma”, “Kompüter, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri”, “Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması”) məzmun xətti üzrə 8 əsas və 76 altstandartın tələblərinin reallaşdırılması ilə bağlı təlim materiallarını əhatə edib.

Qəbul imtahanında istifadə edilmiş tapşırıqlar aşağıdakı bölmələrə aid olub:

1. İnformasiya və informasiya prosesləri.
2. Mövqesiz say sistemləri. Mövqeli say sistemləri. İkilik say sistemi. Səkkizlik say sistemi. Onaltılıq say sistemləri. Bir say sistemindən başqasına keçid.
3. Müxtəlif say sistemlərində hesab əməlləri.
4. Kod və kodlaşdırma. Mətn informasiyasının kodlaşdırılması. Qrafik informasiyanın kodlaşdırılması. Səs informasiyasının kodlaşdırılması. Video informasiyanın kodlaşdırılması.
5. İnformasiyanın ölçü vahidləri. İnformasiyanın miqdarının ölçülməsi.
6. Cədvəl informasiya modeli. Kompüter modelləşdirməsi.
7. Ağac informasiya modeli. Qraf informasiya modeli.
8. Kompüterin aparat təminatı.
9. Kompüterin proqram təminatı.
10. Əməliyyat sistemi.
11. Mətnlərin emalı.
12. Elektron cədvəl və onun komponentləri. Mütləq və nisbi ünvanlar.
13. Düsturlar. Elektron cədvəldə funksiyalar.
14. Diaqramlar və onların elementləri. Elektron cədvəl proqramında modelləşdirmə. Statistik verilənlər əsasında proseslərin modelləşdirilməsi.
15. “Verilənlər bazası” anlayışı. Verilənlər modeli. VBİS. Cədvəllər və onlar arasında əlaqələr. Formalar.
16. Sorğular. Verilənlərin axtarışı və çeşidlənməsi. Hesabatlar.
17. Kompüter qrafikası.
18. Alqoritm.
19. “Proqram”, “proqramlaşdırma”, “proqramlaşdırma dili” anlayışları. Translyator: interpretator, kompilyator. Python proqramlaşdırma dili. Sabit və dəyişən kəmiyyətlər. Verilənlərin daxil və xaric edilməsi. Şərt operatoru.
20. Dövr operatorları. Ədədlər üzərində əməllər.
21. Sətirlər və onlar üzərində əməllər. Siyahılar və onlar üzərində əməllər. Funksiya.
22. Kompüter şəbəkələri.
23. İnternet.
24. “Veb-proqramlaşdırma” anlayışı. Saytın hazırlanma mərhələləri. HTML nişanlama dili. Siyahıların yaradılması.
25. Cədvəllərin yaradılması. Veb-səhifənin rəng sxemi. Veb-səhifəyə qrafik faylların yerləşdirilməsi. İstinadlardan istifadə.
26. İnformasiya təhlükəsizliyi.

Test blokunda “Alqoritm” və “Proqramlaşdırma” mövzularına aid tapşırıqlar (11 tapşırıq) üstünlük təşkil edib. Abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsinin hərtərəfli yoxlanılması və qiymətləndirilməsi məqsədilə test blokuna mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta, çətin tapşırıqlar daxil edilib və nəzəri biliklərin tətbiqinə əsaslanan, məntiqi düşüncə, təhliletmə bacarığı tələb olunan tapşırıqlara üstünlük verilib.

İmtahan nəticələrinin statistik göstəricilər əsasında aparılan təhlili göstərmişdir ki, abituriyentlərin müəyyən hissəsi alqoritm, Python proqramlaşdırma dili, cədvəl informasiya modeli, İnternetdə axtarışa aid tapşırıqları zəif cavablandırıblar.

Aşağıda abituriyentlərin zəif nəticə göstərdikləri bəzi tapşırıqların izahları təqdim olunur.

01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 61 saylı test tapşırığı

7-ci sinif.

2.1.1. Obyektin informasiya modelinin cədvəl formasını izah edir.

2.1.2. İnformasiya modelinin cədvəl formasında təsvirini nümunələrlə şərh edir.

2.1.3. Obyektin informasiya modelini cədvəl formasında ifadə edir.

Vəli, Piri, Samir və Kərimin soyadları Vəkilov, Pənahov, Səlimov, Kamilov soyadlarından biridir. Onlar eyni gündə imtahan verirlər. Məlumdur ki:

— Vəli və Səlimov imtahandan 5 alıblar.

— Piri və Vəkilov imtahandan 3 alıblar.

— Vəkilovun boyu Pənahovdan hündürdür.

— Kərimin boyu Pənahovdan qısadır.

— Samir və Pirinin boyları eynidir.

Verilən məlumatlara əsasən doğru mülahizəni müəyyən edin.

A) Samirin boyu Kərimdən qısadır.

B) Vəlinin soyadı Pənahov deyil.

C) Səlimovun boyu Piridən hündürdür.

D) Kərim imtahandan 5 almayıb.

E) Pirinin soyadı Kamilovdur.

7-ci sinifdə tədris olunan “*Cədvəl informasiya modeli. Kompüter modelləşdirməsi.*” bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 15,62%-i doğru cavab vermiş, 42,29%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: İlk iki mülahizəyə əsasən Vəli və Səlimov 5 aldığı üçün Vəlinin soyadı Səlimov deyil, eyni zamanda Vəkilov 3 aldığı üçün Vəlinin soyadı Vəkilov da deyil. Bu qayda ilə Pirinin də soyadı nə Səlimov, nə də Vəkilovdur. Eyni zamanda Pənahovun boyu Kərimdən hündür, Vəkilovdan qısa olduğu üçün Kərim nə Pənahov, nə də Vəkilov soyadını daşıyır. Bu məlumatlara əsasən aşağıdakı cədvəli qurmaq olar və cədvəldə müvafiq xanalara “–” yazdıqdan sonra Samirin soyadının Vəkilov, Kərimin soyadının isə Səlimov olduğu aydınlaşır:

	Vəkilov	Pənahov	Səlimov	Kamilov
Vəli	–		–	
Piri	–		–	
Samir	+	–	–	–
Kərim	–	–	+	–

Kərimin (Səlimov), Pənahovun və Vəkilovun (Samir) müxtəlif boylarda, Samir və Piri isə eyni boyda olduğu nəzərə alınsa, Pirinin soyadının Pənahov olmadığı aydınlaşır və cədvəlin qalan boş xanaları aşağıdakı kimi doldurulur:

	Vəkilov	Pənahov	Səlimov	Kamilov
Vəli	–	+	–	–
Piri	–	–	–	+
Samir	+	–	–	–
Kərim	–	–	+	–

Deməli, verilən mülahizələrdən “Pirinin soyadı Kamilovdur” mülahizəsi doğru cavabdır.

Doğru cavab: E

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini cədvəl informasiya modeli haqqında kifayət qədər biliklərinin olmaması ilə əlaqələndirmək olar.

01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 70 saylı test tapşırığı
8-ci sinif.

2.2.3. Verilmiş məsələnin proqramını tərtib edir.

Python dilində yazılmış proqramın nəticəsini müəyyən edin.

```
m=24
s=0
if m%3==0:
    s=s+1
    if m%4==6:
        s=s+2
        if m%6==0:
            s=s+5
    elif s%8==0:
        s=s+4
    else:
        s=s+6
else:
    s=s+3
s=s+m
print(s)
```

A) 30 B) 31 C) 29 D) 27 E) 36

8-ci sinifdə tədris olunan "*Proqram, proqramlaşdırma, proqramlaşdırma dili anlayışları. Translyator: interpretator, kompilyator. Python proqramlaşdırma dili. Sabit və dəyişən kəmiyyətlər. Verilənlərin daxil və xaric edilməsi. Şərt operatoru.*" bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 18,96%-i doğru cavab vermiş, 15,85%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Proqramın icrası zamanı m dəyişəninə 24, *s* dəyişəninə isə 0 ilkin qiymətləri mənimsədilir. m%3==0 şərti ödəndiyi üçün s dəyişəninin qiyməti 1 vahid artır və s=1 olur. m%4==6 şərti ödənmədiyi üçün idarə s%8==0 şərtinin yoxlandığı şərt operatoruna ötürülür. Bu şərt də ödənmədiyi üçün s=s+6 əmrinin icrası həyata keçirilir və s=7 olur. Sonra s=s+m əmrinin nəticəsində s-ə 31 qiyməti mənimsədilir və bu nəticə çap olunur.

Doğru cavab: B

Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini şərt operatorunun yerinə yetirilmə qaydası haqqında biliklərinin az olması ilə əsaslandırmaq olar.

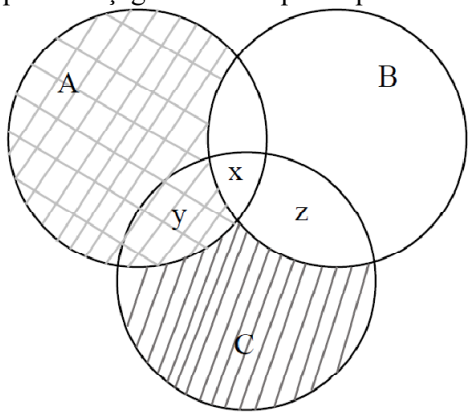
01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 84 saylı test tapşırığı
11-ci sinif.

3.3.1. *Müasir şəbəkə texnologiyalarını izah edir.*

Cədvəldə axtarış serverinə verilən sorğular və bu sorğular nəticəsində İnternetdə tapılan səhifələrin sayı göstərilmişdir. **A AND (NOT B)** sorğusu nəticəsində neçə səhifə tapılar?

Sorğular	Səhifə sayı
A	500
B	700
C	400
A OR B OR C	1300
B AND C	100
A AND C	70
A AND B AND C	20
A AND (NOT B)	?

Həlli: A AND B AND C sorğusunun nəticəsində tapılmış səhifələrin sayının 20 olmasına əsasən Eyler-Venn diaqramını aşağıdakı kimi qurmaq olar:

Cədvəldəki verilənlərə və diaqrama əsasən
x=n(A AND B AND C)=20
y=n(A AND C) – n(A AND B AND C)=70-20=50
z=n(B AND C) – n(A AND B AND C)=100-20=80
Onda diaqramda ştrixlənmiş hissə üçün n(C)-x-y-z=400-20-50-80=250 olar.
Deməli, n(A AND (NOT B)) = n(A OR B OR C)-n(B)-250=1300-700-250=350
Doğru cavab: 350

11-ci sinifdə tədris olunan "*Kompüter şəbəkələri. İnternet*" bölməsinə aid bu açıq tipli test tapşırığına abituriyentlərin 8,75%-i doğru cavab vermiş, 38,33%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

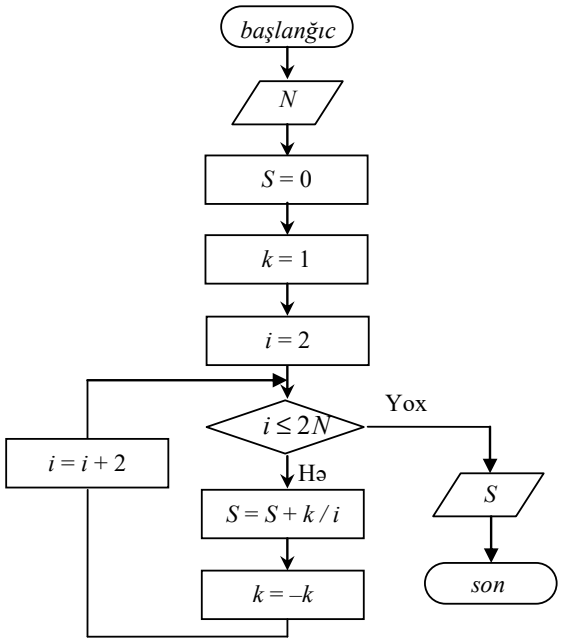
Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini İnternet şəbəkəsində axtarış sistemlərinin iş prinsipləri haqqında kifayət qədər biliklərinin olmaması ilə əlaqələndirmək olar.

01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 88 saylı test tapşırığı

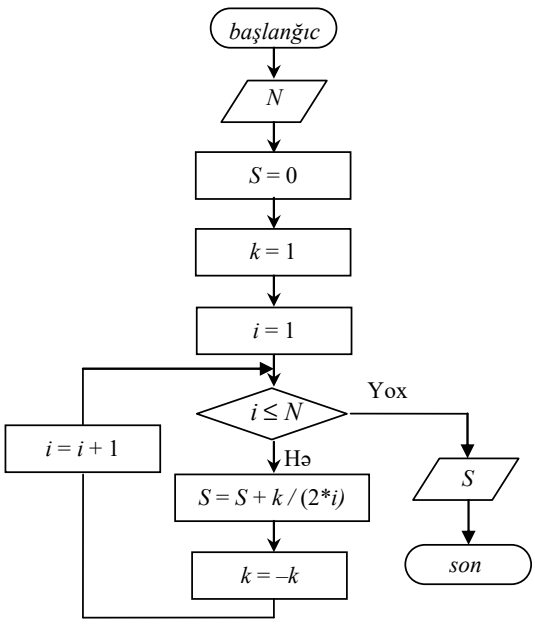
Daxil edilmiş N natural ədədi üçün $S=\frac{1}{2}-\frac{1}{4}+\frac{1}{6}-....+\frac{(-1)^{N+1}}{2N}$ cəmini hesablayan alqoritmin blok-sxemini qurun.

Həlli:

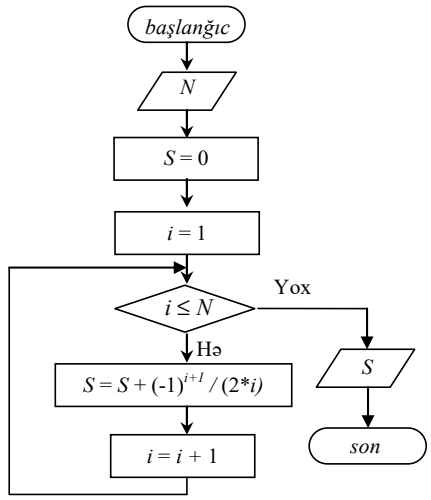
I üsul:

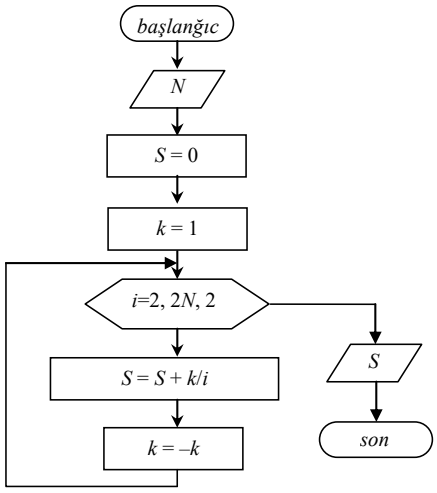
II üsul:

III üsul:

IV üsul:

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Həldə göstərilmiş blok-sxem və ya ona ekvivalent blok-sxem doğru qurulub.
$\frac{1}{2}$	B. Mexaniki ***səhvə*** yol verilib. Burada mexaniki ***səhv*** bir fiqur seçimində, budaqlanmanın istiqamətində ola bilər. C. Dövrün gövdəsində S-in qiymətinin hesablanması zamanı i dövrün addımı yazılmalı yerdə girişdə verilən N dəyişəni yazılıb (yəni $S = S + (–1)^{i+1}/(2*i)$ əvəzinə $S = S + (–1)^{N+1}/(2*N)$ yazılıb). D. *N*-in qiymətinin girişə verilməsi üçün istifadə olunan fiqur ***səhv*** təsvir olunub və ya ümumiyyətlə istifadə ***olunmayıb.*** E. ***S, i, k*** dəyişənlərinə ilkin qiymətlərin verilməsi və onlar üçün olan fiqur düzgün ***göstərilməyib*** və ya ümumiyyətlə ***yoxdur.*** F. Dövrün davametmə (bitmə) şərti doğru ***deyil***, amma blok-sxemin digər hissələri doğrudur. G. Dövrün addımı ***dəyişdirilmir*** (***səhv dəyişdirilir***) və ya ümumiyyətlə ***göstərilməyib***, amma blok-sxemin digər hissələri doğrudur. H. Blok-sxem qurularkən işarələrin növbələşməsi nəzərə ***alınmayıb*** və ya ***səhv*** nəzərə alınıb, amma blok-sxemin digər hissələri doğrudur. I. Blok-sxem S= 1/2 + 1/4 + 1/6 + ... + 1/(2N) ifadəsinin qiymətinin hesablanması üçün doğru qurulub. J. Blok-sxem S= 1/2 – 1/3 + ... +$(–1)^N$ /N, S= – 1/2 + 1/3 - ... +$(–1)^{N+1}$ /N və ya $S = \frac{1}{2} - \frac{1}{4} + \frac{1}{6} - ... + \frac{(-1)^{N+1}}{N}$ ifadələrinin qiymətlərinin hesablanması üçün doğru qurulub. K. **II** və ya **IV** üsullarla həll zamanı kəsrin məxrəcində mötərizə düzgün istifadə ***edilməyib.***
0	L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb. M. 1 balla qiymətləndirilən halların birində əlavə bir və ya daha çox ***səhvə*** yol verilib. N. Heç bir dövrü proses istifadə ***olunmayıb***. O. Yalnız cəmin ilkin qiymətinin 0 olması, i=2, k=1 və çıxışa vermə fiquru doğru göstərilib. P. Tapşırığın Python proqramı yazılıb. Q. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*" məzmun xəttinin *7_2.2.2.* (*Məsələnin həlli alqoritmini qurur*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 10,09%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 11,90%-i $\frac{1}{2}$ balla, 23,47%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 54,26%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan blok-sxem qurma biliklərinin zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 89 saylı test tapşırığı

Natural ədədlər A, B və C başlıqlı sütunlara aşağıdakı cədvəldəki kimi düzülmüşdür:

A	B	C
1	2	3
6	5	4
7	8	9
12	11	10
...	...	...
102	101	100

Klaviaturadan daxil edilmiş natural *a* ədədinin ($1 \le a \le 102$) hansı sütunda olduğunu müəyyən edən proqramı Python dilində yazın. Məsələn,

Giriş	Çıxış
6	A
11	B
22	C

Həlli:

I üsul:

```
a=int(input())
if a % 6==0 or a % 6==1:
    print("A")
elif a % 6==2 or a % 6==5
    print("B")
else:
    print("C")
```

II üsul:

```
a=int(input())
if a % 6==0 or a % 6==1:
    print("A")
elif a % 3==2:
    print("B")
else:
    print( "C")
```

III üsul:

```
a=[]
b=[]
c=[]
for i in range(1,100,6):
    a.append(i)
    a.append(i+5)
for i in range(2,102,3):
    b.append(i)
for i in range(3,100,6):
    c.append(i)
    c.append(i+1)
n=int(input('n='))
if a.count(n)>0:
    print('A')
elif b.count(n)>0:
    print('B')
else:
    print('C')
```

IV üsul:

```
a=[]
b=[]
c=[]
for i in range(1,103,6):
    a.append(i)
    b.append(i+1)
    c.append(i+2)
for i in range(4,101,6):
    c.append(i)
    b.append(i+1)
    a.append(i+2)
n=int(input('n='))
if a.count(n)>0:
    print('A')
elif b.count(n)>0:
    print('B')
else:
    print('C')
```

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Proqram doğru tərtib edilib;

$\frac{1}{2}$	B. Proqram doğru tərtib edilib, lakin proqramda "**or**" məntiq əməlinin əvəzinə "**and**" məntiq əməli istifadə olunub;
	C. a dəyişəninin qiymətinin klaviaturadan daxil edilməsi nəzərə ***alınmayıb***, lakin digər hissələr doğrudur;
	D. Proqramın strukturu doğrudur, lakin şərt operatorundakı mürəkkəb məntiqi ifadənin əvəzinə sadə məntiqi ifadə istifadə olunub, lakin digər hissələr doğrudur. Məsələn:
	a)
	`a=int(input())`
	`if a % 6==0:`
	`  print("A")`
	`elif a % 6==2:`
	`  print("B")`
	`else:`
	`  print( "C")`
	b)
	`a=int(input())`
	`if a % 6==1:`
	`  print("A")`
	`elif a % 6==2:`
	`  print("B")`
	`else:`
	`  print( "C")`
	c)
	`a=int(input())`
	`if a % 6==0:`
	`  print("A")`
	`elif a % 3==2:`
	`  print("B")`
	`else:`
	`  print( "C")`
	d)
	`a=int(input())`
	`if a % 6==1:`
	`  print("A")`
	`elif a % 3==2:`
	`  print("B")`
	`else:`
	`  print( "C")`

0	E. 1 balla qiymətləndirilən halların birində əlavə bir və ya daha çox ***səhvə*** yol verilib; F. Proqram əvəzinə blok-sxem qurulub və ya başqa proqramlaşdırma dilindən istifadə edilib; G. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; H. Şərtin gövdəsi tamamilə ***yanlışdır***; I. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*" məzmun xəttinin *9_2.2.3.* (*Proqramlaşdırma dilinin əsas əmrlərini izah edir*) və *9_2.2.4.* (*Öyrənilən proqramlaşdırma mühitində işləmək bacarıqlarını nümayiş etdirir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 2,76%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 2,69%-i $\frac{1}{2}$ balla, 21,87%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 72,68%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan Python proqramlaşdırma dilini zəif mənimsəmələri ilə əlaqələndirmək olar.

01 iyun tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 30 saylı test tapşırığı

Klaviaturadan daxil edilmiş sətirdə müxtəlif simvolların sayını tapan proqramı Python dilində yazın. Məsələn:

Giriş	Çıxış
banan	3
termometr	5
böyük dinozavr	14
1?226669?:a	7

Həlli:

I üsul:	***II üsul:***	***III üsul:***

`a = input()`
`s = []`
`for i in a:`
`  if s.count(i) == 0:`
`  s.append(i)`
`print(len(s))`
	`a=input()`
	`k=""`
	`for i in a:`
	`  if k.count(i)==0:`
	`  k=k+i`
	`print(len(k))`
		`a = input()`
		`s = ""`
		`for i in a:`
		`  if i not in s:`
		`  s = s + i`
		`print(len(s))`

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Proqram doğru tərtib edilib.
$\frac{1}{2}$	B. Proqram düzgün tərtib olunub, lakin sətirdəki müxtəlif simvolların sayı əvəzinə müxtəlif simvollardan ibarət sətir çap olunub. C. Mexaniki ***səhvə*** yol verilib (məs., s=[], k='' şəklində ilkin qiymətlərin ***verilməməsi*** və ya ***yanlış*** verilməsi, ***s.append()***, ***k.count()*** kimi metodlardan düzgün istifadə ***olunmaması*** və s.) D. **III üsulla** həll zamanı not operatoru düzgün ***yazılmayıb***. E. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr operatorunda ***səhvə*** yol verilib, lakin proqramın qalan hissələri doğrudur. F. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr ***doğru*** qurulub, lakin dövr sətrin simvoluna onun ***indeksinə*** görə müraciət üçün (range() və ya while ilə) qurulduğu halda dövr daxilində sətrin simvolunu ifadə edən dəyişən ***indekssiz*** müraciəti təmin edəcək şəkildə qurulub, lakin digər proseslər doğrudur. G. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr ***doğru*** qurulub, lakin dövr sətrin simvoluna onun ***indeksinə*** görə yox, birbaşa müraciət üçün (məs., range() istifadə edilmədən) qurulduğu halda dövr daxilində sətrin simvolunu ifadə edən dəyişən indeksli müraciəti təmin edəcək şəkildə qurulub, lakin digər proseslər doğrudur. H. Dövr və ya şərtin gövdəsində girinti boşluqlarında ***səhvə*** yol verilib. Girinti boşluğu qoyulmalı yerlərdə boşluq ***qoyulmayıb***, lakin digər proseslər doğrudur. I. Sətir daxil edilərkən ***səhvə*** yol verilib (məsələn: a=int(input()) kimi), lakin proqramın qalan hissələri doğrudur. J. Proqram sətirdəki müxtəlif simvolların sayı əvəzinə təkrarlanan simvolların sayını çap edilib.
0	K. Proqram sətirdəki müxtəlif simvolların sayı əvəzinə bütün simvolların sayı çap edilib. L. $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilən hallarda əlavə ***səhvə*** yol verilib. M. Dövr operatorundan istifadə ***edilməyib***. N. Proqram əvəzinə blok-sxem qurulub və ya başqa proqramlaşdırma dilindən istifadə edilib. O. Başqa tapşırığın həlli yazılıb. P. Nümunədə verilən banan, termometr və s. sətirlərin müxtəlif simvollarının sayını çıxışa verən proqram tərtib edilib. Q. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*" məzmun xəttinin *9_2.2.3.* (*Proqramlaşdırma dilinin əsas əmrlərini izah edir*) və *9_2.2.4.* (*Öyrənilən proqramlaşdırma mühitində işləmək bacarıqlarını nümayiş etdirir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 9,63%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 6,60%-i $\frac{1}{2}$ balla, 22,29%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 61,47%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan Python proqramlaşdırma dilini zəif mənimsəmələri ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 86 saylı test tapşırığı

8-ci sinif.

2.2.3. *Verilmiş məsələnin proqramını tərtib edir.*

Klaviaturadan *y* dəyişəni üçün hansı ən böyük natural ədəd daxil edilərsə, proqramın icrası nəticəsində *m* üçün 8, *n* üçün 19 qiyməti çap olunar?

```
y=int(input())
m=0
n=0
while y>0:
    m=m+2
    n=n+(y%10)
    y=y//10
print(m,n)
```

8-ci sinifdə tədris olunan "*Dövr operatorları. Ədədlər üzərində əməllər.*" bölməsinə aid bu test tapşırığına abituriyentlərin 18,87%-i doğru cavab vermiş, 43,10%-i isə cavab verməkdən imtina etmişdir.

Həlli: Verilmiş proqram fraqmentinin nəticəsinə əsasən daxil edilmiş ədəd haqqında aşağıdakı fikirləri söyləmək olar:

1- Daxil edilən ədəd dördrəqəmli ədəddir.

2- Daxil edilən ədədin rəqəmləri cəmi 19-dur.

Bu şərti ödəyən ən böyük natural ədəd 9910 ədədidir.

Doğru cavab: 9910

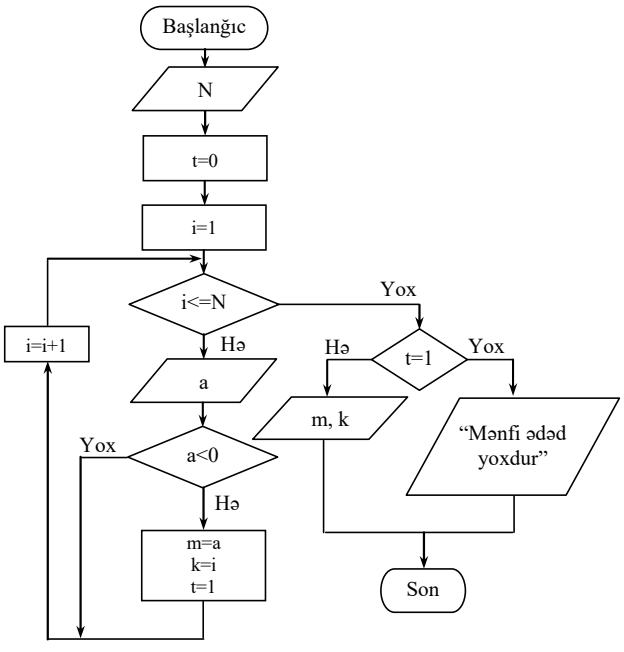
Abituriyentlərin zəif nəticə göstərmələrini dövrlər haqqında biliklərinin kifayət qədər olmaması ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 88 saylı test tapşırığı

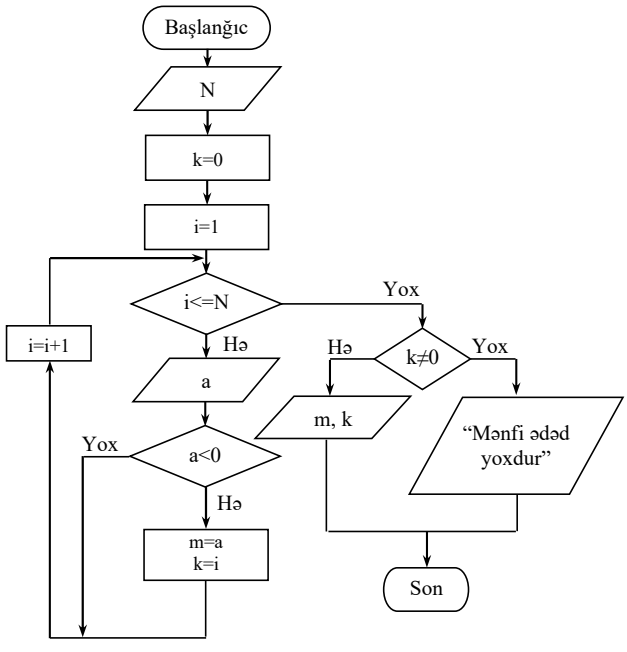
Daxil edilən N sayda həqiqi ədədlərin mənfi olanlarının sonuncusunun sıra nömrəsini və qiymətini çap edən, bu ədədlərin arasında mənfi ədəd olmadıqda isə "Mənfi ədəd yoxdur" ifadəsini çap edən alqoritmin blok-sxemini qurun.

Həlli:

I üsul:

II üsul:

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Həldə göstərilmiş blok-sxem və ya ona ekvivalent blok-sxem doğru qurulub;
$\frac{1}{2}$	B. Həldə göstərilmiş blok-sxem və ya ona ekvivalent blok-sxem doğru qurulub, lakin mənfi ədədin olub-olmaması ***yoxlanılmayıb*** və ya ***səhv*** yoxlanıb; C. Mexaniki ***səhvə*** yol verilib. Burada mexaniki ***səhv*** bir fiqur seçimində və ya budaqlanmanın istiqamətində ola bilər; D. *N*-in qiymətinin girişə verilməsi üçün istifadə olunan fiqur ***səhv*** təsvir olunub və ya ümumiyyətlə istifadə ***olunmayıb***; E. ***t, i*** dəyişənlərinə ilkin qiymətlərin verilməsi və (və ya) onlar üçün olan fiqur düzgün ***göstərilməyib*** və ya ümumiyyətlə ***yoxdur***; F. Dövrün davametmə (bitmə) şərti doğru ***deyil***, amma blok-sxemin digər hissələri doğrudur; G. Dövrün addımı ***dəyişdirilməyib*** (və ya ***səhv*** dəyişdirilib) və ya ümumiyyətlə ***göstərilməyib***, amma blok-sxemin digər hissələri doğrudur; H. Alqoritm yalnız son mənfi elementin indeksini və ya yalnız son mənfi elementin özünü çap edib, lakin digər hissələr doğrudur; I. Alqoritm ilk mənfi elementinin indeksini və elementin özünü çap edib; J. Alqoritm (N–1) və ya (N+1) sayda ədəd üçün doğru qurulub;
0	K. Alqoritm yalnız ilk mənfi elementin indeksini və ya yalnız ilk mənfi elementin özünü çap edir; L. $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilən halların birində əlavə bir və ya daha çox ***səhvə*** yol verilib; M. Heç bir dövrü proses istifadə ***olunmayıb***; N. Tapşırığın Python proqramı yazılıb; O. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; P. Alqoritm ən kiçik mənfi ədədin tapılması üçün qurulub; Q. Alqoritm yalnız mənfi tam ədədlərin sayının tapılması üçün qurulub; R. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə "*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*" məzmun xəttinin *7_2.2.2.* (*Məsələnin həlli alqoritmini qurur*) altstandartının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 6,34%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 6,53%-i $\frac{1}{2}$ balla, 28,77%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 58,36% -i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan blok-sxem qurma biliklərinin zəif olması ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 89 saylı test tapşırığı

Klaviaturadan daxil edilən ixtiyari natural ədədin bütün tək natural bölənlərinin cəmini çap edən proqramı Python dilində yazın. Məsələn:

Giriş	Çıxış
36	13
23	24

Həlli:

I üsul:

```
n=int(input())
s=0
for i in range(1,n+1):
    if n%i==0 and i%2==1:
          s=s+i
print(s)
```

II üsul:

```
n=int(input())
s=0
for i in range(1,n+1,2):
    if n%i==0:
          s=s+i
print(s)
```

III üsul:	*IV üsul:*

`n=int(input())`
`s=0`
`i=1`
`while i<=n:`
`  if n%i==0 and i%2==1:`
`  s=s+i`
`  i=i+1`
`print(s)`
	`n=int(input())`
	`s=0`
	`i=1`
	`while i<=n:`
	`  if n%i==0:`
	`  s=s+i`
	`  i=i+2`
	`print(s)`

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	Meyarlar
1	A. Proqram doğru tərtib edilib. Bu halda ‘:’ , ‘.’ kimi simvolların buraxılması, ‘==’ yerinə ‘=’kimi simvolunun istifadəsi ilə formalaşan sintaksis xətalar abituriyentin balına ***təsir etmir;***
$\frac{1}{2}$	B. Proqram doğru tərtib edilib, lakin proqramda “**and**” məntiq əməlinin əvəzinə “**or**” məntiq əməli istifadə olunub; C. **n** dəyişəninin qiymətinin klaviaturadan daxil edilməsi nəzərə ***alınmayıb*** (və ya ***səhv*** daxil edilib) və ya **s** dəyişəninə başlanğıc qiymət ***verilməyib*** (və ya ***səhv*** verilib), lakin digər hissələr doğrudur; D. **n** dəyişəninin tək bölənlərinin cəmi əvəzinə onların sayı tapılıb, lakin digər hissələr doğrudur; E. **n** dəyişəninin tək bölənlərinin cəmi əvəzinə cüt bölənlərinin cəmi hesablanıb, lakin digər hissələr doğrudur; F. Dövrün parametrinin sərhəd qiymətləri düzgün ***verilməyib***, məsələn; a) for i in range(0,n); b) for i in range(0,n+1); c) for i in range(1,n) və s., lakin digər hissələr doğrudur; G. Dövr və ya şərtin gövdəsində girinti boşluqlarında ***səhvə*** yol verilib. Girinti boşluğu qoyulmalı yerlərdə boşluq ***qoyulmayıb***, lakin digər proseslər doğrudur;
0	H. Yalnız tək ədədlərin cəmini hesablayan proqram qurulub; I. $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilən halların birində əlavə bir və ya daha çox ***səhvə*** yol verilib; J. Proqram əvəzinə blok-sxem qurulub və ya başqa proqramlaşdırma dilindən istifadə edilib; K. Şərtin gövdəsi tamamilə ***yanlışdır***; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*” məzmun xəttinin *9_2.2.3.* (*Proqramlaşdırma dilinin əsas əmrlərini izah edir*) və *9_2.2.4.* (*Öyrənilən proqramlaşdırma mühitində işləmək bacarıqlarını nümayiş etdirir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 13,90%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 9,02%-i $\frac{1}{2}$ balla, 18,97%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 58,12%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan Python proqramlaşdırma dilini zəif mənimsəmələri ilə əlaqələndirmək olar.

13 iyul tarixli imtahan, I ixtisas qrupu, A variantı, 90 saylı test tapşırığı

a siyahısının elementləri klaviaturadan bir-birindən 1 boşluqla ayrılmış sətir şəklində daxil edilir. Bu siyahının 3 simvolu ilə başlayıb 6 simvolu ilə bitən elementlərinin indeksləri cəmini hesablayaraq çap edən proqramı Python dilində yazın. Məsələn:

Giriş	Çıxış
4a6 3ab6 c756 3 36 fed 34546	11
6k8 376 345 246 30b6	5

Həlli:

I üsul.	***II üsul.***

`b = input()`
`a = b.split(' ')`
`cem = 0`
`for i in range (0,len(a)):`
`  k = a[i]`
`  if k[len(k)-1]=='6' and k[0]=='3':`
`  cem = cem + i`
`print (cem)`
	`b = input()`
	`a = b.split(' ')`
	`cem = 0`
	`j=0`
	`for i in a:`
	`  if i[0]=='3' and i[len(i)-1]=='6':`
	`  cem = cem + j`
	`  j=j+1`
	`print (cem)`

Qiymətləndirmə meyarları

Bal şkalası	**Meyarlar**
1	A. Proqram doğru tərtib edilib. Bu halda ‘:’ , ‘.’ kimi simvolların buraxılması, ‘==’ yerinə ‘=’kimi simvolunun istifadəsi ilə formalaşan sintaksis xətalar abituriyentin balına ***təsir etmir;***
$\frac{1}{2}$	B. **II üsulla** həll zamanı indeks üçün əlavə dəyişən istifadə ***edilməyib*** və indeksi müəyyən etmək üçün *index* metodundan istifadə olunub (cem = cem +a.index(i)); C. Təkcə 6 ilə bitən və ya 3 ilə başlayan elementlərin indekslərini cəmləyən proqram yazılıb; D. Mexaniki ***səhvə*** yol verilib (məs: ilkin qiymətlərin ***verilməməsi*** və ya ***yanlış*** verilməsi və s.); E. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr operatorunda ***səhvə*** yol verilib, lakin proqramın qalan hissələri doğrudur; F. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr ***doğru*** qurulub, lakin dövr sətrin simvoluna onun ***indeksinə*** görə müraciət üçün (range() və ya while ilə) qurulduğu halda dövr daxilində sətrin simvolunu ifadə edən dəyişən ***indekssiz*** müraciəti təmin edəcək şəkildə qurulub, lakin digər proseslər doğrudur; G. Sətrin simvollarına müraciəti təmin etmək üçün olan dövr ***doğru*** qurulub, lakin dövr sətrin simvoluna onun ***indeksinə*** görə yox, birbaşa müraciət üçün (məs., range() istifadə ***edilmədən***) qurulduğu halda dövr daxilində sətrin simvolunu ifadə edən dəyişən indeksli müraciəti təmin edəcək şəkildə qurulub, lakin digər proseslər doğrudur; H. İndekslərin cəmi əvəzinə uyğun simvollar özü və ya onların indeksləri çapa verilib;
0	I. $\frac{1}{2}$ balla qiymətləndirilən halların birində əlavə bir və ya daha çox ***səhvə*** yol verilib; J. Proqram əvəzinə blok-sxem qurulub və ya başqa proqramlaşdırma dilindən istifadə edilib; K. Proqram sətirdəki bütün simvolların indeksləri cəmini çap edir; L. Başqa tapşırığın həlli yazılıb; M. Dövr operatorundan istifadə ***edilməyib;*** N. **II üsulla** həll zamanı indeks üçün əlavə dəyişən istifadə ***edilməyib*** və indeksi müəyyən etmək üçün ***səhvən*** find metodundan istifadə olunub (cem = cem +a.find(i)); **Bu bənd B bəndindən fərqləndirilməlidir!** O. Digər bütün ***yanlış*** hallarda.

Tapşırıq vasitəsilə “*Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma*” məzmun xəttinin *9_2.2.3.* (*Proqramlaşdırma dilinin əsas əmrlərini izah edir*) və *9_2.2.4.* (*Öyrənilən proqramlaşdırma mühitində işləmək bacarıqlarını nümayiş etdirir*) altstandartlarının tələbləri üzrə bilik və bacarıqlar yoxlanılır.

Abituriyentlərin 6,09%-i tapşırıq üzrə yazı işini tam yerinə yetirmiş və onların işi 1 balla, 7,36%-i $\frac{1}{2}$ balla, 18,97%-i 0 balla qiymətləndirilmiş, 67,58%-i isə yazı işini yerinə yetirməkdən imtina etmişdir.

Abituriyentlərin zəif cavab vermələrini tapşırığın həlli üçün tələb olunan Python proqramlaşdırma dilini, sətirlər və siyahılar üzərində əməlləri zəif mənimsəmələri ilə əlaqələndirmək olar.

I–IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 21.4%-i (19425 nəfər) imtahan verdikləri fənlərin ən azı birindən sıfır bal toplayıb.

I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərin 21.4%-i imtahan verdikləri fənlərin biri və ya bir neçəsi üzrə test suallarına ya cavab verməmiş, ya da cavabları təhlil aparmadan təsadüfi qaydada seçmişdir. Təbii ki, belə abituriyentlərin yanlış cavablarının sayı düzgünlərin sayından qat-qat çox olmuş, nəticədə, düzgün cavabların yanlış cavablar nəzərə alınmaqla təshih edilmiş qiyməti sıfırdan kiçik alınmış və qəbul qaydalarına əsasən sıfıra bərabər qəbul olunmuşdur. Təəssüf ki, gənclər arasında birtərəfli hazırlıqla ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq arzusunda olanlar hələ də var.

DİM şagird və abituriyentlərin nəinki imtahan fənlərinə, həmçinin ümumtəhsil məktəblərində tədris olunan digər fənlərə lazımi diqqət göstərməsinin tərəfdarıdır. Sirr deyil ki, hazırda məktəblərdə yuxarı sinif şagirdlərinin, əsasən, seçdikləri ixtisas qrupuna aid fənlərə üstünlük verməsi, digər fənləri isə, heç olmasa, proqramın minimum tələbləri səviyyəsində öyrənməməsi halları mövcuddur. Məktəb rəhbərləri, eləcə də müəllimlər şagirdlərin bütün fənlər üzrə ən azı minimum proqram həcmində bilik almasına nail olmalı, imtahana düşən fənləri yaxşı bildiklərinə görə digər fənləri lazımınca öyrənməmələrinə güzəşt etməməlidirlər.

Aşağıdakı cədvəllərdə ayrı-ayrı fənlər üzrə sıfır bal toplayan abituriyentlərin statistikası (faizlə) təqdim edilib.

Cədvəl 1.30

İMTAHAN FƏNLƏRİNDƏN SIFIR (0) BAL TOPLAMIŞ AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN FAİZİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ 0 BAL TOPLAMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	0.05	0.40	0.10			8.40	9.24	15.45			8.88	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.06	0.80	0.11			19.31				4.02		14.87
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.02	0.80	0.07	0.94	4.99					1.71		23.85
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.09	0.33	0.04				4.68	7.02	3.19			
V	İncəsənət, dizayn, musiqi, idman ixtisasları	0.17	1.34	0.24									

Cədvəl 1.31

İMTAHAN FƏNLƏRİNDƏN SIFIR (0) BAL TOPLAMIŞ RUS BÖLMƏSİ ABİTURİYENTLƏRİNİN FAİZİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ 0 BAL TOPLAMIŞ ABİTURİYENTLƏRİN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	0.06	0.39	0.06			8.65	9.07	14.83			7.88	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.00	1.00	0.00			15.78				5.29		13.61
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	0.03	1.17	0.03	0.74	4.30					5.64		20.47
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.00	0.10	0.00				5.30	6.55	2.41			
V	İncəsənət, dizayn, musiqi, idman ixtisasları	0.11	1.18	0.14									

Cədvəllərdə sıfır bal toplayanların sayının faizlə ifadəsi qruplar üzrə verilib. Ümumilikdə, I mərhələdə sıfır bal toplayanlar çox azdır. Bunun əsas səbəbi kimi bu mərhələdə II mərhələdən fərqli olaraq qapalı tipli test tapşırıqları üzrə yanlış cavablara görə cərimə tətbiq olunmaması və bu cavabların ümumi bala təsir göstərməməsidir. Nəticədə, abituriyentlər I mərhələdə daha cəsarətli davranır və cavablarını bilmədikləri test tapşırıqlarını da cavablandırırlar ki, bu da, öz növbəsində, təsadüfi şəkildə düzgün cavabların qeyd olunması ehtimalını artırır.

II mərhələdə tədris dili, tarix, biologiya və ədəbiyyat fənləri üzrə sıfır bal toplayan abituriyentlərin sayı (faizi) digər fənlərə nisbətən azdır. Sıfır bal toplayanlar ən çox riyaziyyat, coğrafiya və kimya fənləri üzrədir. Bu fənlər üzrə abituriyentlərin nəticələrinin aşağı olması və sıfır bal toplayanların sayının çoxluğu bir sıra məktəblərdə həmin fənlərin tədrisinə, eləcə də bu fənlər üzrə qəbula hazırlıq prosesinə laqeyd münasibətin nəticəsidir. İstənilən halda, bunun real səbəbləri aydınlaşdırılmalı və həmin fənlərə münasibətin dəyişdirilməsi üçün tədbirlər görülməlidir.

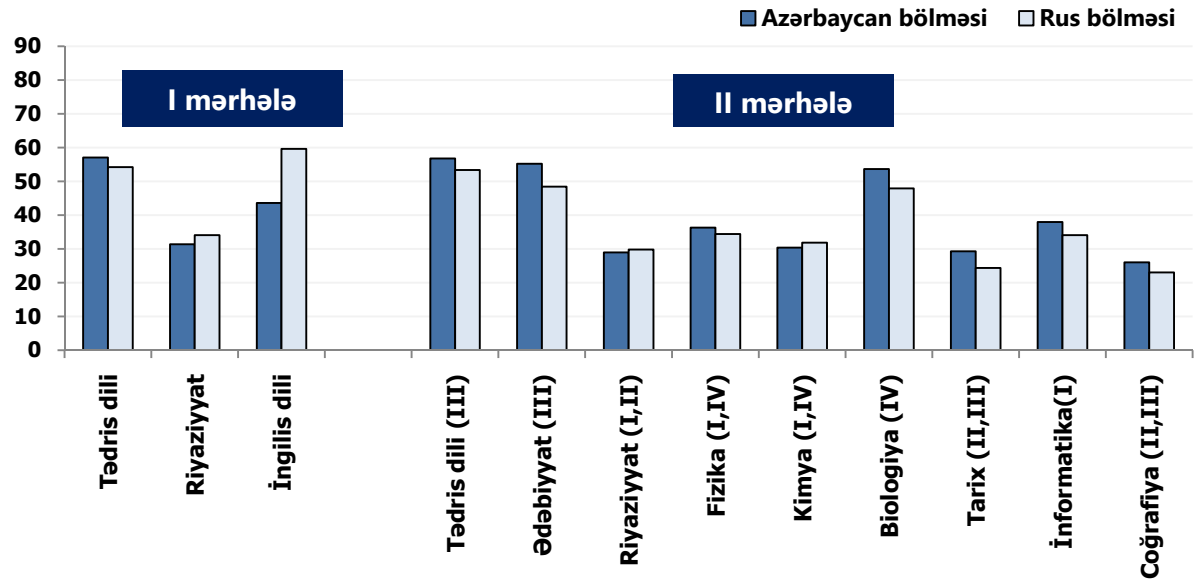
II mərhələdə imtahan fənlərindən sıfır bal toplayan abituriyentlər Azərbaycan bölməsində çoxluq təşkil edir. Rus bölməsi ilə müqayisədə bu bölmə üzrə I qrupda kimya, informatika, fizika, II qrupda riyaziyyat, coğrafiya, III qrupda tədris dili, ədəbiyyat, coğrafiya, IV qrupda kimya və biologiya fənlərindən sıfır bal toplayanlar nisbətən daha çoxdur.

Məlum olduğu kimi, 2019-cu ildən etibarən müsabiqə şərti kimi imtahan fənləri üzrə heç bir məhdudiyyət qoyulmur. I – IV ixtisas qruplarına daxil olan ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar arasında 11819 nəfərin altı imtahan fənnindən (hər iki mərhələ üzrə birlikdə) heç olmasa biri üzrə nisbi balı 10-dan az olmuşdur. Onlardan 9925 nəfərin yalnız bir, 1807 nəfərin iki, 87 nəfərin isə üç fənni üzrə nisbi balı 10-dan az olmuşdur. Ən azı 1 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olan abituriyentlərin 17.18%-i (yalnız 1 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olanların 14.31%-i, 2 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olanların 31.49%-i və 3 fənn üzrə nisbi balı 10-dan az olanların 48.28%-i) 200-dən az bal toplayıb. I – IV ixtisas qruplarına daxil olan ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar arasında I mərhələdə tədris dili fənni üzrə 8, riyaziyyat fənni üzrə 1703 və xarici dil fənni üzrə 135 abituriyentin topladığı nisbi balı 10-dan az olub. II mərhələdə tədris dili fənni üzrə 4, ədəbiyyat fənni üzrə 49, riyaziyyat fənni üzrə 2696, fizika fənni üzrə 1113, kimya fənni üzrə 2198, biologiya fənni üzrə 44, tarix fənni üzrə 3991, coğrafiya fənni üzrə 1659, informatika fənni üzrə 200 abituriyentin topladığı nisbi balı 10-dan az olub.

Bu il qəbul imtahanlarının II mərhələsində Azərbaycan bölməsi abituriyentlərinin riyaziyyat və kimya fənləri istisna olmaqla, digər bütün fənlər üzrə göstəriciləri rus bölməsi abituriyentlərinin göstəricilərindən yüksəkdir. Belə üstünlük özünü ədəbiyyat, biologiya və tarix fənləri üzrə daha qabarıq şəkildə göstərib. I mərhələdə isə riyaziyyat və ingilis dili fənləri üzrə rus bölməsinin abituriyentlərinin göstəriciləri yüksək

olmuşdur. Aşağıda Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin fənlər üzrə düzgün cavablarının müqayisəsini ifadə edən 1.22 saylı diaqram təqdim edilir.

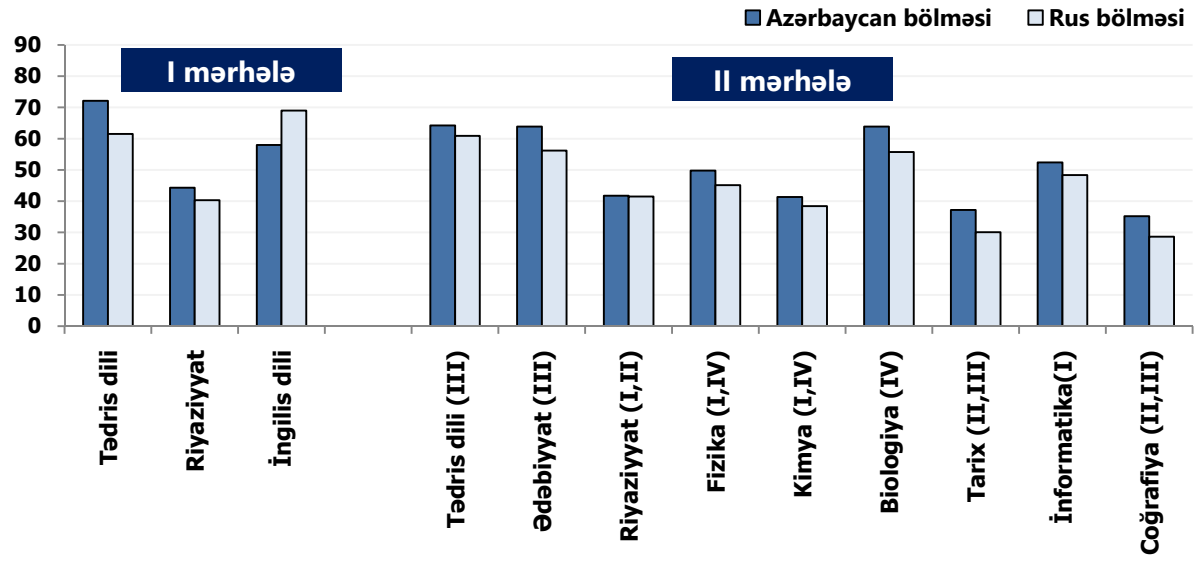
AZƏRBAYCAN VƏ RUS BÖLMƏLƏRİ ABİTURİYENTLƏRİNİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ (FAİZLƏ) MÜQAYİSƏSİ DİAQRAMI

Şəkil 1.22

Müsabiqə şərtlərini ödəyərək ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlər seçməsi üzrə Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin II mərhələdə imtahan fənləri üzrə düzgün cavablarının müqayisəsi göstərir ki, bütün fənlər üzrə Azərbaycan bölməsi abituriyentlərinin göstəriciləri daha üstündür (bax: şəkil 1.23). I mərhələdə rus bölməsinin abituriyentlərinin göstəriciləri ingilis dili fənni üzrə üstündür.

AZƏRBAYCAN VƏ RUS BÖLMƏLƏRİNİN MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİNİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ (FAİZLƏ) MÜQAYİSƏSİ DİAQRAMI

Şəkil 1.23

Ölkənin ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə cavablarının təhlili göstərir ki, fənlər üzrə ən yüksək nəticə, əsasən, birbaşa Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylərə və özəl liseylərə məxsusdur. Fənlər üzrə şəhər və rayon təhsil sektorlarının göstəricilərinin təhlilindən aydın olur ki, kənd rayonlarının bir çox fənlər üzrə göstəriciləri Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin göstəricilərini qabaqlayır. Misal olaraq Cəbrayıl, Ağdam, Qəbələ, Tovuz, İsmayıllı, Culfa, Şəki, Balakən, Göyçay, Cəlilabad, İmişli, Neftçala, Goranboy, Qubadlı, Ağstafa, Zaqatala, Füzuli, Mingəçevir, Naxçıvan və Şəruru göstərmək olar. Bunun obyektiv səbəblərindən biri kimi qəbul imtahanlarında bu şəhərlərin məzunlarının daha çox hissəsinin, rayonların isə yalnız hazırlıqlı məzunlarının iştirak etməsini göstərmək olar. Məsələn, bu il Bakı şəhəri üzrə məzunların 94.18%-i, Sumqayıt şəhəri üzrə 95.27%-i qəbul imtahanlarında iştirak etmişdir. Yüksək göstəricili rayonlar üzrə (Naxçıvan, Mingəçevir və Gəncə şəhərləri, Qubadlı, Abşeron, Cəbrayıl, Ağstafa, Laçın, İsmayıllı, Ağdam, Füzuli və Ağsu rayonları istisna olmaqla) isə məzunların ən yaxşı halda 76–87%-i ali təhsil müəssisələrinə sənəd vermişdir.

Aşağıdakı cədvəllərdən göründüyü kimi, Azərbaycan bölməsində tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə İsmayıllı rayonunun, riyaziyyat fənni üzrə Yardımlı rayonunun, fizika və kimya fənləri üzrə Naxçıvan şəhərinin, biologiya və informatika fənləri üzrə isə Sumqayıt şəhərinin abituriyentləri üstünlük əldə etmişdir.

Rus bölməsi abituriyentlərinin böyük əksəriyyətini Bakı, Mingəçevir, Sumqayıt və Gəncə şəhərlərinin və Abşeron rayonunun məzunları təşkil etdiyinə görə yüksək göstəricilər də bu şəhərlər arasında paylanıb (bax: səh. 194, cədvəl 1.42).

Müəyyən bölgələrin ayrı-ayrı fənlər üzrə qəbul imtahanlarındakı yüksək göstəriciləri artıq ənənə halını almışdır. Məsələn, Azərbaycan bölməsi üzrə tədris dili fənnindən Sumqayıt şəhəri və Qəbələ rayonu, ədəbiyyat fənnindən Mingəçevir şəhəri və Qəbələ rayonu, riyaziyyat fənnindən Sumqayıt şəhəri və İsmayıllı rayonu, fizika fənnindən İmişli rayonu, biologiyadan Sumqayıt şəhəri, Abşeron və Şəki rayonları bütün illərdə ən yüksək göstəricili bölgələr sırasındadır. Şübhəsiz, bu göstəricilər müvafiq şəhər və rayonların təhsil orqanları və müəssisələrinin səmərəli fəaliyyətinin nəticəsidir. Onların iş təcrübəsini respublika miqyasında yaymaq müvafiq elmi-metodik mərkəzlərin və mütəxəssislərin ümdə vəzifələrindən biri olmalıdır. Bundan bütövlükdə respublikanın təhsil sistemi qazanar.

Ayrı-ayrı fənlər üzrə ən yüksək nəticə göstərən təhsil sektorları və liseylərin siyahısı 1.32–1.40 saylı cədvəllərdə təqdim edilir. Statistik rəqəmlərin etibarlı olması və reallığı dürüst əks etdirməsi məqsədilə cədvəllərdə abituriyentlərinin sayı 100-dən az olmayan rayonlar verilib. Biologiya fənni üzrə imtahan verən abituriyentlərin sayının nisbətən az olmasını nəzərə alaraq, müvafiq cədvələ abituriyentlərinin sayı 50-dən az olmayan rayonlar daxil edilib.

ABİTURİYENTLƏRİ II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRMİŞ TƏHSİL SEKTORLARI VƏ LİSEYLƏR (2025-Cİ İL MƏZUNLARI)

Azərbaycan bölməsi

Fənn: Tədris dili — Cədvəl 1.32

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	382	70.23	23.16	6.62
İsmayıllı rayonu	163	66.10	28.64	5.26
Mingəçevir şəhəri	299	64.95	27.46	7.59
Sumqayıt şəhəri	825	64.63	27.31	8.06
Göyçay rayonu	170	63.84	29.39	6.77
Tovuz rayonu	303	63.68	27.29	9.03
Qəbələ rayonu	237	63.50	28.73	7.77
Culfa rayonu	106	63.45	29.32	7.23
Qubadlı rayonu	196	62.54	28.53	8.94
Hacıqabul rayonu	117	62.22	27.47	10.31

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.33

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
İsmayıllı rayonu	160	67.01	25.52	7.46
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	374	64.96	22.32	12.71
Tovuz rayonu	301	64.39	25.05	10.56
Gədəbəy rayonu	163	63.26	29.57	7.18
Mingəçevir şəhəri	297	63.16	26.45	10.39
Göyçay rayonu	169	63.12	26.94	9.93
Qəbələ rayonu	232	62.88	26.48	10.65
Sumqayıt şəhəri	808	62.59	26.27	11.14
Beyləqan rayonu	154	62.55	24.96	12.50
Goranboy rayonu	230	62.40	26.23	11.37

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.34

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	1207	51.26	22.70	26.04
Yardımlı rayonu	151	37.82	26.25	35.93
İsmayıllı rayonu	340	35.90	29.22	34.88
Sumqayıt şəhəri	2214	34.31	29.94	35.75
Qəbələ rayonu	510	33.81	31.38	34.81
Zaqatala rayonu	425	32.97	29.84	37.19
Bakı şəhəri	13253	32.85	30.20	36.95
Ordubad rayonu	159	32.61	32.62	34.77
Şabran rayonu	251	32.57	30.80	36.63
Şəki rayonu	728	32.34	31.72	35.95

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.35

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	1104	53.86	24.87	21.27
Naxçıvan şəhəri	361	41.41	32.44	26.15
İsmayıllı rayonu	252	40.91	33.33	25.77
İmişli rayonu	215	40.81	32.80	26.38
Sumqayıt şəhəri	1598	39.98	32.07	27.96
Qəbələ rayonu	377	39.98	34.04	25.98
Şəki rayonu	559	39.76	33.79	26.45
Gədəbəy rayonu	107	39.72	33.80	26.48
Zaqatala rayonu	309	39.41	33.37	27.21
Ağsu rayonu	111	39.37	35.27	25.36

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.36

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	625	49.79	24.11	26.10
Naxçıvan şəhəri	185	44.02	28.14	27.85
Mingəçevir şəhəri	238	35.91	30.31	33.78
Qəbələ rayonu	285	34.47	31.24	34.29
Şəki rayonu	378	33.73	30.90	35.38
Zaqatala rayonu	204	33.53	32.13	34.34
Füzuli rayonu	187	33.52	31.48	35.00
Ağdam rayonu	257	33.11	32.40	34.49
Cəbrayıl rayonu	133	32.85	33.68	33.47
İsmayıllı rayonu	179	32.51	28.25	39.24

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.37

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	283	66.66	25.51	7.83
Sumqayıt şəhəri	193	65.24	26.94	7.82
Qəbələ rayonu	63	63.40	27.56	9.04
Mingəçevir şəhəri	72	61.42	31.00	7.58
Naxçıvan şəhəri	92	61.30	27.80	10.90
Şəki rayonu	83	59.02	31.01	9.97
Göyçay rayonu	55	57.41	27.55	15.04
Abşeron rayonu	212	56.37	31.88	11.75
Bakı şəhəri	1121	56.18	32.28	11.54
Füzuli rayonu	50	55.45	34.42	10.12

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.38

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	768	39.45	36.88	23.67
İsmayıllı rayonu	279	37.47	40.58	21.95
Neftçala rayonu	186	36.97	37.26	25.77
Qəbələ rayonu	433	36.17	40.81	23.02
Goranboy rayonu	393	35.25	40.06	24.68
Qubadlı rayonu	378	34.97	38.68	26.35
Sumqayıt şəhəri	1634	34.68	39.22	26.10
Masallı rayonu	607	33.62	39.02	27.35
Mingəçevir şəhəri	484	33.60	39.41	26.99
Abşeron rayonu	1978	33.58	40.84	25.58

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.39

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit-in sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
İsmayıllı rayonu	136	36.96	42.05	20.99
Culfa rayonu	135	35.82	41.22	22.96
Göyçay rayonu	234	34.24	43.18	22.58
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	522	33.75	38.70	27.55
Qəbələ rayonu	276	32.31	45.35	22.34
Ağstafa rayonu	142	31.41	40.47	28.13
Cəlilabad rayonu	283	30.85	41.86	27.28
Şərur rayonu	277	30.65	42.70	26.65
Balakən rayonu	169	29.45	43.72	26.82
Sumqayıt şəhəri	1062	29.34	43.11	27.56

Fənn: **İnformatika** Cədvəl 1.40

TƏHSİL ŞÖBƏSİ VƏ LİSEYLƏR	Abit. sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
		Düzgün	Yanlış	İmtina
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	479	54.91	22.71	22.39
Sumqayıt şəhəri	564	45.16	27.17	27.68
Zaqatala rayonu	105	43.90	28.46	27.65
Bakı şəhəri	3156	42.59	29.11	28.30
Şəki rayonu	181	42.54	29.01	28.44
Laçın rayonu	103	42.10	30.80	27.10
Abşeron rayonu	488	40.08	31.33	28.58
Gəncə şəhəri	332	39.12	30.86	30.02
Ağdam rayonu	101	38.40	30.30	31.29
Lənkəran rayonu	206	36.88	30.69	32.44

İmtahan fənləri üzrə ümumi müqayisə apardıqda, bu il (ETN tabeli liseylər və özəl liseylər istisna olmaqla) Azərbaycan bölməsində İsmayıllı rayonu, rus bölməsində isə Mingəçevir şəhəri ən yüksək nəticə göstərib.

İmtahanın II mərhələsində hər bir imtahan fənni üzrə yüksək nəticə göstərən təhsil sektorları və liseylər barədə yuxarıdakı cədvəllərdə məlumat verilib. İndi isə imtahan fənləri üzrə bütövlükdə yüksək nəticə nümayiş etdirmiş bölgələrin göstəricilərinə nəzər yetirək. Bu göstəricilər bölmələr üzrə 1.41 və 1.42 saylı cədvəllərdə təqdim edilib. Cədvəllərdən göründüyü kimi, bu il ən yüksək nəticəni Azərbaycan bölməsində İsmayıllı raoyunun, rus bölməsində isə Mingəçevir şəhərinin abituriyentləri əldə edib. Adları aşağıdakı cədvəllərə daxil olan şəhər və rayonların çoxunun məktəb məzunları qəbul imtahanlarında stabil olaraq yüksək nəticələr göstərirlər. Əlbəttə, bu nəticələrin əldə olunmasında həmin şəhər və rayonlarda dərs deyən müəllimlərin və təhsil sektoru işçilərinin də mühüm rolu vardır. Ümumiyyətlə, gənclərimizdə oxumaq, öyrənmək həvəsi və potensialı olduqca yüksəkdir. Bunun reallaşdırılması isə birinci növbədə təhsil işçilərindən asılıdır. Burada təhsil işinin düzgün qurulması, müəllimlərin işə vicdanlı münasibəti, günün tələblərinə uyğun dərslik və dərs vəsaitlərinin hazırlanması və vaxtlı-vaxtında şagirdlərə çatdırılması mühüm amillərdir.

Cədvəl 1.41

TƏHSİL SEKTORLARI VƏ LİSEYLƏRİN II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ÜMUMİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

(2025-ci il məzunları, ilk 15 yüksək göstəricili TƏHSİL SEKTORLARI)

Azərbaycan bölməsi

№	TƏHSİL SEKTORU VƏ LİSEYLƏR	Fənlər üzrə göstəricilər, %-lə									Göstəricilər vektorunun norması
		Tədr.d.	Ədəb.	Riyaz.	Fizika	Kimya	Biol.	Tarix	Coğr.	İnf.	
1	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	70.23	64.96	51.26	53.86	49.79	66.66	39.45	33.75	54.91	311.7400
2	İsmayıllı rayonu	66.10	67.01	35.90	40.91	32.51	67.68	37.47	36.96	40.47	261.9599
3	Qəbələ rayonu	63.50	62.88	33.81	39.98	34.47	63.40	36.17	32.31	52.57	259.1087
4	Sumqayıt şəhəri	64.63	62.59	34.31	39.98	32.47	65.24	34.68	29.34	45.16	249.6530
5	Qubadlı rayonu	62.54	61.54	32.27	37.78	30.95	56.36	34.97	26.55	46.29	241.9145
6	Ordubad rayonu	57.34	53.34	32.61	43.02	46.97	50.00	27.04	27.30	38.89	241.6192
7	Mingəçevir şəhəri	64.95	63.16	30.02	39.26	35.91	61.42	33.60	25.01	36.40	238.4687
8	Naxçıvan şəhəri	61.05	57.98	30.68	41.41	44.02	61.30	26.54	29.12	32.16	237.3279
9	Abşeron rayonu	61.55	61.63	31.89	38.42	31.13	56.37	33.58	27.09	40.08	236.6391
10	Bakı şəhəri	60.25	58.53	32.85	39.19	31.98	56.18	31.26	27.96	42.59	236.3161
11	Yardımlı rayonu	56.58	51.54	37.82	33.24	26.88	52.02	32.67	37.18	38.54	234.9920
12	Zaqatala rayonu	60.73	58.16	32.97	39.41	33.53	54.44	27.88	26.79	43.90	234.7546
13	Cəbrayıl rayonu	61.52	60.99	29.36	39.31	32.85	51.74	31.34	27.52	39.11	233.4871
14	Qax rayonu	62.82	62.12	30.47	32.40	28.81	63.77	32.69	31.77	39.69	232.7587
15	Göyçay rayonu	63.84	63.12	25.06	35.29	31.34	57.41	30.85	34.24	36.80	232.2913

Qeyd: Seçmədə riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə abituriyentlərinin sayı 20-dən, tədris dili, ədəbiyyat, coğrafiya və informatika fənləri üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dən az olmayan bölgələr iştirak edir (biologiya fənni üzrə məhdudiyyət tətbiq olunmayıb).

Cədvəl 1.42

TƏHSİL SEKTORLARI VƏ LİSEYLƏRİN II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ÜMUMİ GÖSTƏRİCİLƏRİ (2025-ci il məzunları)

Rus bölməsi

№	TƏHSİL SEKTORU VƏ LİSEYLƏR	Fənlər üzrə göstəricilər, %-lə									Göstəricilər vektorunun norması
		Tədr.d.	Ədəb.	Riyaz.	Fizika	Kimya	Biol.	Tarix	Coğr.	İnf.	
1	Mingəçevir şəhəri	64.75	60.44	36.95	35.69	40.47	--	32.80	32.63	34.44	300.6482
2	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	60.38	52.64	41.41	43.72	43.29	58.57	26.05	23.52	37.60	293.4368
3	Gəncə şəhəri	59.66	60.82	27.50	35.88	30.81	40.40	33.29	24.55	40.20	270.5816
4	Sumqayıt şəhəri	59.23	54.44	29.60	37.80	36.70	49.88	28.08	23.48	37.74	267.1797
5	Şəki rayonu	62.57	53.95	21.75	32.91	32.63	--	28.44	28.08	37.47	259.7929
6	Zaqatala rayonu	59.18	56.36	25.57	32.90	34.28	--	34.30	26.18	27.63	259.7547
7	Bakı şəhəri	54.09	48.62	31.24	34.81	31.85	48.53	23.97	23.42	33.89	247.9328
8	Abşeron rayonu	55.43	51.99	26.89	32.36	26.60	55.20	27.33	25.31	30.11	241.4200
9	Quba rayonu	49.40	46.86	29.63	33.81	28.08	--	26.12	21.49	37.17	239.9197
10	Lənkəran rayonu	44.97	47.53	31.91	30.30	20.54	28.69	26.48	21.93	39.90	235.5150
11	Qusar rayonu	49.49	43.70	28.03	32.09	35.47	47.58	23.54	22.00	28.97	233.2199
12	Xaçmaz rayonu	47.36	42.29	24.40	21.62	21.98	30.57	21.92	22.19	32.70	206.7395

Qeyd: Seçmədə hər fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dan az olmayan bölgələr iştirak edir (biologiya fənni üzrə məhdudiyyət tətbiq olunmayıb).

500-dən yuxarı bal toplayanlar imtahan verənlərin 11.47 faizini təşkil edir.

Yüksək bal toplayanlar arasında respublikanın əksər bölgələrinin təmsilçiləri vardır.

Bu il ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında 10429 abituriyent 500-dən, o cümlədən 3233 abituriyent 600-dən yuxarı bal toplamışdır. 600 və ondan yuxarı bal toplayanların ixtisas qrupları üzrə paylanmasına gəlincə, qeyd etmək lazımdır ki, onların 32.08%-i (1037 nəfəri) I qrupun, 6.74%-i (218 nəfəri) II qrupun, 31.30%-i (1012 nəfəri) III qrupun, 29.94%-i (968 nəfəri) IV qrupun abituriyentləridir. Onlardan 2 nəfər həm I, həm də IV ixtisas qrupları üzrə imtahanda iştirak edərək 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Yüksək bal toplayanlar respublikanın 73 bölgəsini təmsil edir (cədvəl 1.43). Onların nisbi sayına görə Mingəçevir və Sumqayıt şəhərlərinin, Qəbələ və Qubadlı rayonlarının, Naxçıvan şəhərinin göstəriciləri daha yüksək olub. Bu bölgələrdən ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən hər 100 nəfər gəncin müvafiq olaraq 16-sı, 15-16-sı, 15-i, 14-15-i imtahanlarda 500-dən yuxarı bal toplayıb.

500–700 arasında bal toplayan abituriyentlərin əksəriyyəti ən nüfuzlu ixtisaslara qəbul olub. Onlardan ən yüksək nəticə göstərən 102 nəfər Prezident təqaüdünə layiq görülüb.

Cədvəl 1.43

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARINDA YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRMİŞ ABİTURİYENTLƏRİN BÖLGƏLƏR ÜZRƏ SAYI

№	BÖLGƏ	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
1	Bakı şəhəri	31788	4190	1408	13.18
2	Abşeron rayonu	4133	551	159	13.33
3	Sumqayıt şəhəri	4111	637	206	15.50
4	Gəncə şəhəri	3231	393	129	12.16
5	Şəmkir rayonu	1780	158	45	8.88
6	Lənkəran rayonu	1666	159	42	9.54
7	Şəki rayonu	1568	189	66	12.05
8	Ağdam rayonu	1488	119	27	8.00
9	Xaçmaz rayonu	1429	89	19	6.23
10	Quba rayonu	1379	96	25	6.96

Cədvəl 1.43 (ardı)

№	B Ö L G Ə	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
11	Cəlilabad rayonu	1337	89	21	6.66
12	Masallı rayonu	1317	138	40	10.48
13	Bərdə rayonu	1277	147	40	11.51
14	Tovuz rayonu	1240	158	42	12.74
15	Naxçıvan şəhəri	1211	177	53	14.62
16	Mingəçevir şəhəri	1083	173	61	15.97
17	Salyan rayonu	1054	95	27	9.01
18	Kəlbəcər rayonu	977	97	31	9.93
19	Ağcabədi rayonu	975	94	20	9.64
20	Sabirabad rayonu	973	72	18	7.40
21	Laçın rayonu	941	113	39	12.01
22	Qəbələ rayonu	940	143	57	15.21
23	İmişli rayonu	841	67	14	7.97
24	Füzuli rayonu	818	83	23	10.15
25	Biləsuvar rayonu	792	68	18	8.59
26	Göyçay rayonu	775	81	25	10.45
27	Goranboy rayonu	766	82	24	10.70
28	Şamaxı rayonu	761	48	10	6.31
29	Şirvan şəhəri	760	90	35	11.84
30	Zaqatala rayonu	756	93	22	12.30
31	Qazax rayonu	751	72	18	9.59
32	Astara rayonu	739	56	19	7.58
33	Qubadlı rayonu	728	108	36	14.84
34	Ağdaş rayonu	727	56	13	7.70
35	Kürdəmir rayonu	723	54	17	7.47
36	Yevlax rayonu	703	63	17	8.96
37	Qusar rayonu	663	36	9	5.43
38	Şərur rayonu	655	68	16	10.38
39	Cəbrayıl rayonu	645	81	34	12.56
40	Babək rayonu	639	45	8	7.04
41	Beyləqan rayonu	619	54	17	8.72
42	İsmayıllı rayonu	613	87	30	14.19
43	Ağstafa rayonu	591	60	17	10.15
44	Saatlı rayonu	559	51	19	9.12
45	Göygöl rayonu	543	42	7	7.73
46	Neftçala rayonu	516	51	13	9.88
47	Tərtər rayonu	504	28	9	5.56
48	Balakən rayonu	499	57	8	11.42
49	Ucar rayonu	490	38	9	7.76
50	Hacıqabul rayonu	459	36	8	7.84
51	Gədəbəy rayonu	454	44	11	9.69
52	Şabran rayonu	437	36	8	8.24
53	Ağsu rayonu	429	22	6	5.13
54	Samux rayonu	423	38	11	8.98
55	Zəngilan rayonu	422	49	17	11.61
56	Culfa rayonu	419	40	11	9.55

Cədvəl 1.43 (ardı)

№	B Ö L G Ə	Bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	500-700 intervalında bal toplayanların sayı	600-700 intervalında bal toplayanların sayı	500-dən yuxarı bal toplayanların faizi (bölgə üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
57	Qax rayonu	371	49	12	13.21
58	Siyəzən rayonu	370	32	13	8.65
59	Zərdab rayonu	369	32	10	8.67
60	Oğuz rayonu	329	46	8	13.98
61	Lerik rayonu	319	24	5	7.52
62	Ordubad rayonu	311	37	10	11.90
63	Yardımlı rayonu	299	32	8	10.70
64	Qobustan rayonu	248	19	7	7.66
65	Kəngərli rayonu	194	11	4	5.67
66	Şuşa rayonu	194	12	2	6.19
67	Şahbuz rayonu	158	22	8	13.92
68	Xızı rayonu	117	13	5	11.11
69	Xocavənd rayonu	114	12	4	10.53
70	Sədərək rayonu	111	6	0	5.41
71	Daşkəsən rayonu	103	9	1	8.74
72	Naftalan şəhəri	93	8	2	8.60
73	Xocalı rayonu	64	3	0	4.69

Cari ildə ölkənin 3207 məktəbinin məzunları I–IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib. 600 bal toplayan məzunlar bu məktəblərin yalnız 34.14%-nin təmsilçiləridir. Sayı 1095 olan bu məktəblərin 103-ü (9.41%-i) liseylər və gimnaziyalardır ki, 600 ballıların da 23.11%-i onların məzunlarıdır. Kənd rayonlarının məktəbləri arasında fərqlənən məktəblər kimi bu il Masallı rayonu Həsənli kənd tam orta məktəbini, Hacıqabul rayonu Talış kənd tam orta məktəbini, Qəbələ rayonu Soltan Nuxa kənd tam orta məktəbini və Cəbrayıl rayonu Böyük Mərcanlı kənd tam orta məktəbini göstərmək olar.

Abituriyentlərinin sayına nəzərən yüksək bal toplayan məzunlarının faizi daha çox olan təhsil müəssisələrinin siyahısı 1.44 saylı cədvəldə təqdim edilir:

Cədvəl 1.44

ABİTURİYENTLƏRİNİN SAYINA NƏZƏRƏN YÜKSƏK BALLILARININ FAİZİ DAHA ÇOX OLAN TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ (2025-ci ilin məzunları, I–IV qruplar üzrə)*

№	Məktəb	Məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı	600-dən yuxarı ballıların faizi (məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	54	37	68.52
2	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	61	28	45.90
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	101	44	43.56
4	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	47	17	36.17
5	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	116	41	35.34
6	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	47	14	29.79
7	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	27	8	29.63
8	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	40	11	27.50

Cədvəl 1.44 (ardı)

№	Məktəb	Məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı	600-dən yuxarı ballıların faizi (məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
9	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	34	9	26.47
10	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	54	14	25.93
11	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	197	43	21.83
12	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	44	9	20.45
13	İsmayıllı rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	25	5	20.00
14	Bakı şəhəri 291 nömrəli Ekologiya liseyi	61	12	19.67
15	Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	74	14	18.92
16	Xəzər Universitetinin nəzdində "Dünya" məktəbi	28	5	17.86
17	Masallı rayonu Həsənli kənd tam orta məktəbi	28	5	17.86
18	Bakı Avropa liseyi	54	9	16.67
19	Bakı şəhəri 260 nömrəli tam orta məktəb	36	6	16.67
20	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	139	23	16.55
21	Şəki şəhər Kimya biologiya təmayüllü Respublika liseyi	55	9	16.36
22	Bakı şəhəri 263 nömrəli tam orta məktəb	118	18	15.25
23	Qəbələ rayonu Bum qəsəbə orta məktəbi	33	5	15.15
24	Füzuli rayonu Horadiz qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	20	3	15.00
25	Hacıqabul rayonu Talış kənd tam orta məktəbi	20	3	15.00
26	Mingəçevir şəhəri Texniki-humanitar liseyi	102	15	14.71
27	Mingəçevir şəhəri 6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	28	4	14.29
28	Qəbələ rayonu Soltan Nuxa kənd tam orta məktəbi	21	3	14.29
29	Cəbrayıl rayonu İ.Quliyev adına Böyük Mərcanlı kənd tam orta məktəbi	21	3	14.29
30	Şəki rayonu 10 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	64	9	14.06
31	Bakı şəhəri 287 nömrəli «Zəkalar» liseyi	101	14	13.86
32	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	51	7	13.73
33	Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Heydər Əliyev adına lisey	88	12	13.64
34	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	59	8	13.56
35	Bakı şəhəri 147 nömrəli texniki-humanitar təmayüllü lisey	45	6	13.33
36	Qubadlı rayonu Qəzyan kənd tam orta məktəbi	30	4	13.33
37	Zaqatala rayonu Texniki fənlər liseyi	23	3	13.04
38	Qəbələ rayonu 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	46	6	13.04
39	Qubadlı rayonu Mərdanlı kənd tam orta məktəbi	23	3	13.04
40	Laçın rayonu 10 nömrəli tam orta məktəb	23	3	13.04
41	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	77	10	12.99
42	Naxçıvan şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəb	31	4	12.90
43	Bakı şəhəri 336 nömrəli tam orta məktəb	48	6	12.50
44	Qubadlı rayonu Qaralar kənd tam orta məktəbi	32	4	12.50
45	Cəbrayıl rayonu Sirik kənd tam orta məktəbi	81	10	12.35
46	Bakı şəhəri 2 nömrəli texniki-humanitar lisey	57	7	12.28
47	Abşeron rayonu Görədil kənd tam orta məktəbi	49	6	12.24
48	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	50	6	12.00

Cədvəl 1.44 (ardı)

№	Məktəb	Məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayı	600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı	600-dən yuxarı ballıların faizi (məktəb üzrə abituriyentlərin ümumi sayına nəzərən)
49	Astara rayonu Ərçivan qəsəbə 3 nömrəli tam orta məktəb	25	3	12.00
50	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri	59	7	11.86
51	Bakı şəhəri 70 nömrəli məktəb-lisey	102	12	11.76
52	Gəncə şəhəri 27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey	85	10	11.76
53	Bakı şəhəri 96 nömrəli tam orta məktəb	78	9	11.54
54	Bakı şəhəri 327 nömrəli tam orta məktəb	35	4	11.43
55	Gəncə şəhəri 30 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	62	7	11.29
56	Bakı şəhəri 171 nömrəli tam orta məktəb	108	12	11.11
57	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	36	4	11.11
58	Şəki rayonu Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi	36	4	11.11
59	Ordubad rayonu İnternat orta məktəbi	37	4	10.81
60	Abşeron rayonu Q.Xalıqov adına Qobu qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	74	8	10.81
61	Mingəçevir şəhəri Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi	65	7	10.77
62	Bakı şəhəri 313 nömrəli tam orta məktəb	84	9	10.71
63	Şərur rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	56	6	10.71
64	Bakı şəhəri 289 nömrəli tam orta məktəb –"Zəngi" liseyi	75	8	10.67
65	Bakı şəhəri 89 nömrəli tam orta məktəb	94	10	10.64
66	Bakı şəhəri 140 nömrəli tam orta məktəb	29	3	10.34
67	Abşeron rayonu Fatmayı kənd tam orta məktəbi	29	3	10.34
68	Bakı şəhəri 202 nömrəli tam orta məktəb	39	4	10.26
69	İsmayıllı rayonu 6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	49	5	10.20
70	Bakı şəhəri 31 nömrəli tam orta məktəb	30	3	10.00
71	Bakı şəhəri 254 nömrəli tam orta məktəb	70	7	10.00
72	Ordubad rayonu 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	20	2	10.00
73	Tovuz rayonu Qaraxanlı kənd tam orta məktəbi	20	2	10.00
74	Qəbələ rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	30	3	10.00
75	Ağcabədi rayonu Şənlik kənd tam orta məktəbi	20	2	10.00
76	Füzuli rayonu 46 nömrəli tam orta məktəb	20	2	10.00
77	Beyləqan rayonu Kəbirli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	20	2	10.00

* Siyahıya abituriyentlərinin sayı 20-dən az olmayan təhsil müəssisələri daxil edilmişdir.

Bu il 600 və ondan yuxarı bal toplayanlar 1.45 saylı cədvəldə göstərilmiş ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlər dövlət ali təhsil müəssisələri arasında ən çox Azərbaycan Tibb Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olmuşdur. 600 baldan yuxarı nəticə göstərən abituriyentlər özəl ali təhsil müəssisələri arasında yalnız Xəzər Universitetini (26 nəfər) və Odlar Yurdu Universitetini (1 nəfər) seçmişdir. 600 və ondan yuxarı bal toplayıb qəbul olanların ixtisas qrupları üzrə paylanmasına gəlincə, qeyd etmək lazımdır ki, onların 31.74%-i (1001 nəfəri) I qrupun, 6.85%-i (216 nəfəri) II qrupun, 31.71%-i (1000 nəfəri) III qrupun, 29.71%-i (937 nəfəri) IV qrupun abituriyentləridir.

Cədvəl 1.45

600 VƏ DAHA ÇOX BAL TOPLAYANLARIN QƏBUL OLDUQLARI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ SAYI

№	Ali təhsil müəssisələri	Qəbul olanların		İxtisas qrupları üzrə qəbul olanların sayı və faizi							
				I		II		III		IV	
		sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	496	15.73	42	4.20	0	0.00	449	44.90	5	0.53
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	116	3.68	116	11.59	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	14	0.44	14	1.40	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	9	0.29	9	0.90	0	0.00	0	0.00	0	0.00
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	727	23.05	0	0.00	0	0.00	0	0.00	727	77.59
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	5	0.16	3	0.30	0	0.00	2	0.20	0	0.00
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	307	9.73	213	21.28	94	43.52	0	0.00	0	0.00
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	58	1.84	0	0.00	0	0.00	58	5.80	0	0.00
9	Bakı Mühəndislik Universiteti	53	1.68	53	5.29	0	0.00	0	0.00	0	0.00
10	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	82	2.60	5	0.50	2	0.93	75	7.50	0	0.00
11	ADA Universiteti	283	8.97	121	12.09	67	31.02	95	9.50	0	0.00
12	Milli Aviasiya Akademiyası	92	2.92	2	0.20	0	0.00	90	9.00	0	0.00
13	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	3	0.10	3	0.30	0	0.00	0	0.00	0	0.00
14	Bakı Ali Neft Məktəbi	334	10.59	285	28.47	49	22.69	0	0.00	0	0.00
15	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	42	1.33	1	0.10	1	0.46	40	4.00	0	0.00
16	Naxçıvan Dövlət Universiteti	146	4.63	3	0.30	1	0.46	17	1.70	125	13.34
17	Gəncə Dövlət Universiteti	11	0.35	2	0.20	0	0.00	9	0.90	0	0.00
18	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1	0.03	0	0.00	0	0.00	1	0.10	0	0.00
19	Mingəçevir Dövlət Universiteti	2	0.06	1	0.10	0	0.00	1	0.10	0	0.00
20	Lənkəran Dövlət Universiteti	1	0.03	0	0.00	0	0.00	1	0.10	0	0.00
21	Qarabağ Universiteti	125	3.96	2	0.20	2	0.93	53	5.30	68	7.26
22	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	37	1.17	37	3.70	0	0.00	0	0.00	0	0.00
23	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	1	0.03	0	0.00	0	0.00	1	0.10	0	0.00
24	Xəzər Universiteti	26	0.82	7	0.70	0	0.00	18	1.80	1	0.11
25	Odlar Yurdu Universiteti	1	0.03	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	0.11
26	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	1	0.03	1	0.10	0	0.00	0	0.00	0	0.00
27	İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	7	0.22	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7	0.75
28	Birgə Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ)	55	1.74	55	5.49	0	0.00	0	0.00	0	0.00
29	Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri	119	3.77	26	2.60	0	0.00	90	9.00	3	0.32
	Cəmi	**3154**	**100.00**	**1001**	**100.00**	**216**	**100.00**	**1000**	**100.00**	**937**	**100.00**

Artıq M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına on səkkizinci, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialına on birinci, Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinə (UFAZ) isə onuncu ildir ki, tələbə qəbulu aparılır. Hər üç təhsil müəssisəsinin qəbul sınaqlarına yalnız DİM-in keçirdiyi test imtahanlarında yüksək bal toplayan abituriyentlər buraxılmışdır. Nəticədə, 16 nəfər M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının, 125 nəfər İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialının, 190 nəfər isə Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) tələbəsi adını qazanmışdır. Onların sırasına qəbul imtahanlarında 600-dən çox bal toplayan gənclər də daxildir. 1.45 saylı cədvəldə onların sayı haqqında da məlumat təqdim edilmişdir.

Respublikanın ümumi təhsil müəssisələri abituriyentlərinin II mərhələdə imtahan fənləri üzrə cavablarının statistik təhlili göstərir ki, hər iki bölmədə əksər fənlər üzrə üstünlük lisey tipli təhsil müəssisələri məzunlarının tərəfindədir. Azərbaycan bölməsində tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə Bakı Türk liseyinin (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi), riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziyanın məzunları üstün olub.

Rus bölməsində rus dili, ədəbiyyat, fizika, coğrafiya və informatika fənləri üzrə Akademik Z.Əliyeva adına liseyin, riyaziyyat fənni üzrə Bakı şəhəri Texniki Humanitar liseyin, kimya fənni üzrə BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyin, biologiya fənni üzrə Bakı Avropa Liseyin, tarix fənni üzrə isə Sumqayıt şəhəri 23 nömrəli tam orta məktəbin məzunlarının göstəriciləri daha yüksəkdir.

Bakı Türk liseyini (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi) təmsil edən ortastatistik abituriyentlərin qəbul imtahanında topladıqları bal 551.979-a bərabərdir. Bu liseyin məzunlarından 71 nəfəri (qəbul imtahanında iştirak edən məzunların 51.45%-i) 500-dən, 44 nəfəri isə 600-dən çox bal toplamışdır. Bu liseyin məzunlarının 58.70%-i (81 nəfər) respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. Fikrimizcə, bu təhsil müəssisələrinin təcrübəsindən yararlanmaq və bu cür təhsil müəssisələrinin sayını tədricən artırmaq lazımdır.

Akademik Zərifə Əliyeva adına liseyin məzunlarının nəticələrini xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Çoxsaylı məzun kontingentinin (226 nəfər) olmasına baxmayaraq, liseyi təmsil edən ortastatistik abituriyentin qəbul imtahanında topladığı bal 498.178-ə bərabərdir. Bu liseyin məzunlarının 45.58%-i (103 nəfər) 500-dən, 43 nəfəri isə 600-dən çox bal toplamış, 187 məzun respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. Həmçinin Kimya-biologiya təmayüllü lisey və Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi də qeyd etmək istərdik. Bu təhsil müəssisələrini təmsil edən ortastatistik abituriyentlərin qəbul imtahanındakı nəticələri müvafiq olaraq 557.330 və 537.911-a bərabər olub. Kimya-biologiya təmayüllü liseyin məzunlarının 63.24%-nin (43 nəfər) qəbul imtahanındakı nəticəsi 500 baldan, 41.18%-nin (28 nəfər) 600 baldan çox olmuş və məzunların 83.82%-i (57 nəfər) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunmuşdur. Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin məzunlarının 62.12%-nin (82 nəfər) qəbul imtahanındakı nəticəsi 500 baldan, 31.06%-nin (41 nəfər) nəticəsi 600 baldan çox olmuş və məzunların 84.85%-i (112 nəfər) ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur.

Son illər ən yüksək nəticələrdən birini Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya göstərir. Bu təhsil müəssisəsi məzunlarının son on beş ildə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal göstəricilərinə nəzər salsaq, görərik ki, onun orta bal göstəriciləri 2009-cu ildə 477.162-yə, 2010-cu ildə 487.568-ə, 2011-ci ildə 505.059-a, 2012-ci ildə 519.049-a, 2013-cü ildə 548.116-ya, 2014-cü ildə 548.846-ya, 2015-ci ildə isə 550.378-ə, 2016-cı ildə 593.738-ə, 2017-ci ildə 610.186-ya, 2018-ci ildə 620.455-ə, 2019-cu ildə 583.336-ya, 2020-ci ildə 576.724-ə, 2021-ci ildə 607.529-a, 2022-ci ildə 607.800-ə, 2023-cü ildə 590.360-a, 2024-cü ildə 612.023-ə, cari ildə isə 619.057-ə bərabər olmuşdur. Bu il gimnaziyanın 61 məzunundan 53-ü 500-dən, o cümlədən 37-si 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Kənd rayonlarının bəzi məktəblərinin məzunları da bir neçə fənn üzrə yaxşı nəticə göstərmişdir. Məsələn, Culfa rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi və Ordubad rayonu İnternat orta məktəbi tədris dili fənni üzrə, Şəmkir rayonu Dəllər Cırdaxan kənd tam orta məktəbi, Ağcabədi rayonu Şənlik kənd tam orta məktəbi, İmişli rayonu Xəlfəli kənd tam orta məktəbi, Ağdam rayonu 32 nömrəli tam orta məktəb və Beyləqan rayonu Təzəkənd kənd tam orta məktəbi ədəbiyyat fənni üzrə, Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya və Zaqatala rayonu Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi riyaziyyat fənni üzrə, Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey və Şəki rayonu Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi fizika fənni üzrə, Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey kimya fənni üzrə, Naxçıvan MR Babək rayonu Babək şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi, Qubadlı rayonu Mərdanlı kənd tam orta məktəbi, Bərdə rayonu Yeni Əyricə kənd tam orta məktəbi, Biləsuvar rayonu Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi, Qəbələ rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi, Goranboy rayonu Qızılhacılı qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi və Qəbələ rayonu Zarağan kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi tarix fənni üzrə, Şahbuz rayonu Keçili kənd tam orta məktəbi, Masallı rayonu Təzə Alvadı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi, Şərur rayonu Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey, Göyçay rayonu 9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi, Babək rayonu Babək şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi, Culfa rayonu Yaycı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi, Sədərək rayonu Sədərək kənd 2 nömrəli tam orta məktəb, Yardımlı rayonu Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi Şəki rayonu Kiş kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi və Culfa rayonu Əbrəqunus kənd tam orta məktəbi coğrafiya fənni üzrə yüksək nəticələr göstərmişdir. Rus bölməsi üzrə isə yüksək nəticə göstərən məktəblər tədris dili və ədəbiyyat fənlər üzrə Zaqatala rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi, fizika fənni üzrə Göyçay rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi və Goranboy rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi, kimya fənni üzrə Qusar rayonu 6

nömrəli şəhər tam orta məktəbi, tarix fənni üzrə Zaqatala rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi və informatika fənni üzrə Lənkəran rayonu Lənkəran şəhər V.Əliyev adına 4 nömrəli tam orta məktəb-lisey olmuşdur.

İmtahan fənləri üzrə yüksək göstəricili məktəblərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə siyahısı 1.46 – 1.63 saylı cədvəllərdə ayrılıqda verilib. Statistik rəqəmlərin etibarlı olması və mövcud reallığı dürüst əks etdirməsi məqsədilə cədvəllərə uyğun fənn üzrə abituriyentlərinin sayı ən azı 10 olan məktəblər daxil edilmişdir.

ABİTURİYENTLƏRİ II MƏRHƏLƏDƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (2025-ci il məzunları)

Azərbaycan bölməsi

Fənn: **Tədris dili** Cədvəl 1.46

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	21	91.05	8.80	0.14
2	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	11	89.62	10.10	0.28
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	22	87.47	11.85	0.69
4	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	19	82.35	16.37	1.28
5	Şəki şəhər Kimya biologiya təmayüllü Respublika liseyi	11	81.63	16.71	1.65
6	Culfa rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	12	78.54	17.42	4.04
7	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	17	78.31	18.84	2.85
8	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	12	77.86	20.37	1.77
9	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	20	77.83	19.75	2.42
10	Ordubad rayonu İnternat orta məktəbi	12	77.69	22.05	0.25
11	Mingəçevir şəhəri 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	15	76.70	20.88	2.42
12	Bakı şəhəri 85 nömrəli tam orta məktəb	10	76.26	21.01	2.73
13	Mingəçevir şəhəri 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	17	75.88	21.27	2.85
14	Bakı şəhəri 254 nömrəli tam orta məktəb	22	75.07	18.60	6.34
15	Heydər Əliyev adına lisey	19	75.01	19.25	5.74

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.47

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	21	87.64	12.36	0.00
2	Bakı şəhəri 74 nömrəli tam orta məktəb	10	86.46	12.93	0.61
3	Şəki şəhər Kimya biologiya təmayüllü Respublika liseyi	11	84.57	14.88	0.55
4	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	11	82.92	12.40	4.68
5	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	19	80.22	17.86	1.91
6	Şəmkir rayonu Dəllər Cırdaxan kənd tam orta məktəbi	10	80.20	18.28	1.52
7	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	22	79.25	16.35	4.41
8	Ağcabədi rayonu Şənlik kənd tam orta məktəbi	11	79.06	19.56	1.38
9	İmişli rayonu Xəlfəli kənd tam orta məktəbi	10	77.78	19.80	2.42
10	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	17	76.59	20.38	3.03
11	Bakı şəhəri 254 nömrəli tam orta məktəb	22	76.31	19.42	4.27
12	Ağdam rayonu 32 nömrəli tam orta məktəb	11	76.03	18.46	5.51
13	Beyləqan rayonu Təzəkənd kənd tam orta məktəbi	16	75.82	20.20	3.98
14	Mingəçevir şəhəri 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	15	75.62	21.95	2.42
15	Bakı şəhəri 264 nömrəli məktəb-lisey	21	75.52	22.17	2.31

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.48

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	25	86.82	10.20	2.97
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	62	77.00	11.95	11.05
3	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	106	74.81	12.75	12.45
4	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	31	71.58	18.06	10.36
5	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	17	69.58	16.24	14.18
6	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	65	68.89	17.91	13.20
7	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	22	68.81	17.62	13.57
8	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	24	67.14	18.47	14.40
9	Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya	10	63.90	22.26	13.85
10	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	17	63.24	20.06	16.70
11	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	21	63.01	16.20	20.79
12	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	21	61.30	16.74	21.96
13	Şəki şəhər Kimya biologiya təmayüllü Respublika liseyi	30	60.35	22.54	17.11
14	Zaqatala rayonu Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi	12	60.21	20.16	19.64
15	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	66	59.08	21.52	19.40

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.49

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	45	87.77	10.01	2.22
2	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	59	75.77	16.16	8.06
3	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	21	73.02	16.88	10.10
4	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	42	72.87	20.92	6.20
5	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	22	72.54	15.47	11.98
6	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	13	69.31	14.37	16.32
7	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	40	69.24	20.76	10.00
8	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	22	67.68	18.00	14.33
9	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	111	67.22	16.43	16.35
10	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	19	66.08	24.83	9.09
11	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	63	64.50	18.18	17.32
12	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	34	62.63	18.92	18.45
13	Şəki rayonu Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi	19	61.88	25.20	12.92
14	Bakı şəhəri 17 nömrəli tam orta məktəb	30	61.45	20.88	17.68
15	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	59	61.39	21.97	16.64

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.50

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	27	82.87	13.09	4.04
2	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	53	76.88	15.51	7.60
3	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	15	71.45	16.23	12.32
4	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	12	70.71	20.71	8.59
5	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	23	70.62	21.34	8.04
6	Bakı şəhəri 17 nömrəli tam orta məktəb	13	70.55	18.03	11.42
7	Şəki şəhər Kimya biologiya təmayüllü Respublika liseyi	20	68.99	20.10	10.91
8	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	19	64.70	15.36	19.94
9	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	23	62.71	21.34	15.94
10	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	32	62.59	15.62	21.78
11	M. İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	19	61.35	28.76	9.89
12	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	24	60.98	22.47	16.54
13	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	37	59.68	23.53	16.79
14	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	28	59.34	23.88	16.77
15	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	21	58.01	23.38	18.61

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.51

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	21	85.19	12.79	2.02
2	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	18	77.95	21.38	0.67
3	Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi	11	77.32	19.65	3.03
4	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	42	76.67	19.79	3.54
5	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	12	75.08	19.87	5.05
6	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	10	73.94	19.70	6.36
7	S.C.Pişəvəri adına Humanitar fənlər gimnaziyası	11	73.09	21.67	5.23
8	Bakı şəhəri 182 nömrəli tam orta məktəb	15	72.32	17.98	9.70
9	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	17	71.78	22.34	5.88
10	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	18	70.82	22.62	6.57
11	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	13	70.55	25.49	3.96
12	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	13	70.24	24.40	5.36
13	Bakı şəhəri 287 nömrəli «Zəkalar» liseyi	16	69.95	23.80	6.25
14	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	18	69.19	20.20	10.61
15	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü)	10	69.09	28.18	2.73

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.52

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	38	63.48	26.32	10.21
2	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	13	59.21	24.94	15.85
3	Babək rayonu Babək şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	20	56.82	37.42	5.76
4	M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	19	56.78	33.81	9.41
5	Mingəçevir şəhəri 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	18	56.57	31.48	11.95
6	Qubadlı rayonu Mərdanlı kənd tam orta məktəbi	12	56.57	33.08	10.35
7	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	45	54.68	30.17	15.15
8	Bərdə rayonu Yeni Əyricə kənd tam orta məktəbi	12	53.03	28.03	18.94
9	Biləsuvar rayonu Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	11	52.89	37.47	9.64
10	Qəbələ rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	18	52.02	32.83	15.15
11	Goranboy rayonu Qızılhacılı qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	15	51.72	35.15	13.13
12	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	17	51.52	38.50	9.98
13	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	31	51.32	34.51	14.17
14	Qəbələ rayonu Zarağan kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	13	50.82	35.90	13.29
15	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	15	49.70	36.16	14.14

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.53

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	18	59.65	26.71	13.64
2	Şahbuz rayonu Keçili kənd tam orta məktəbi	11	53.44	30.58	15.98
3	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	30	52.63	32.42	14.95
4	Bakı şəhəri 156 nömrəli tam orta məktəb	28	52.06	35.17	12.77
5	Masallı rayonu Təzə Alvadı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	19	51.30	38.81	9.89
6	Şərur rayonu Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	14	50.29	31.75	17.97
7	Göyçay rayonu 9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	16	49.49	37.82	12.69
8	Babək rayonu Babək şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	10	49.19	36.26	14.55
9	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	31	49.01	32.32	18.67
10	Culfa rayonu Yaycı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	26	47.55	37.65	14.80
11	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	13	46.85	31.70	21.45
12	Sədərək rayonu Sədərək kənd 2 nömrəli tam orta məktəb	11	45.91	46.10	7.99
13	Yardımlı rayonu Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	16	45.77	26.58	27.65
14	Şəki rayonu Kiş kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	11	45.73	45.45	8.82
15	Culfa rayonu Əbrəqunus kənd tam orta məktəbi	10	45.35	41.92	12.73

Fənn: **İnformatika** Cədvəl 1.54

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	18	85.35	12.96	1.68
2	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	18	70.54	16.84	12.63
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	31	67.94	17.69	14.37
4	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	12	66.92	18.18	14.90
5	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	11	65.84	21.21	12.95
6	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	17	65.42	20.86	13.73
7	S.Rüstəm adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	19	64.75	19.78	15.47
8	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	90	63.87	19.16	16.97
9	Bakı şəhəri Məktəb-Lisey Kompleksi	12	61.62	23.74	14.65
10	Bakı şəhəri 260 nömrəli tam orta məktəb	10	60.61	23.64	15.76
11	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	22	60.33	26.86	12.81
12	Mingəçevir şəhəri Texniki -humanitar liseyi	24	59.85	20.96	19.19
13	Bakı şəhəri 273 nömrəli tam orta məktəb	12	59.85	24.24	15.91
14	Bakı şəhəri 283 nömrəli tam orta məktəb	15	59.39	27.07	13.54
15	Bakı şəhəri 289 nömrəli tam orta məktəb –"Zəngi" liseyi	17	58.82	26.56	14.62

Rus bölməsi

Fənn: **Rus dili** Cədvəl 1.55

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	19	78.31	18.34	3.35
2	Mingəçevir şəhəri 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	16	70.64	27.46	1.89
3	Bakı şəhəri 228 nömrəli tam orta məktəb	10	68.79	25.76	5.45
4	Bakı şəhəri 83 nömrəli məktəb-lisey	10	67.27	26.97	5.76
5	Bakı şəhəri 160 nömrəli klassik gimnaziya	18	66.67	27.27	6.06
6	Bakı şəhəri 257 nömrəli tam orta məktəb	10	66.36	30.00	3.64
7	Zaqatala rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	11	65.56	30.03	4.41
8	Gəncə şəhəri 11 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	19	64.75	29.19	6.06
9	Gəncə şəhəri 16 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	17	63.99	27.27	8.73
10	Bakı şəhəri 258 nömrəli tam orta məktəb	18	63.80	26.77	9.43

Fənn: **Ədəbiyyat** Cədvəl 1.56

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	19	73.37	14.35	12.28
2	Gəncə şəhəri 39 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	23	70.09	22.13	7.77
3	Gəncə şəhəri 11 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	19	65.98	23.82	10.21
4	Gəncə şəhəri 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	39	64.54	26.21	9.25
5	Bakı şəhəri 5 nömrəli tam orta məktəb	17	64.05	23.83	12.12
6	Zaqatala rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	10	63.84	29.49	6.67
7	Bakı şəhəri 138 nömrəli tam orta məktəb	20	62.78	27.53	9.70
8	Gəncə şəhəri 16 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	16	62.75	22.66	14.58
9	Mingəçevir şəhəri 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	16	61.68	31.12	7.20
10	Bakı şəhəri 257 nömrəli tam orta məktəb	10	61.31	30.81	7.88

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 1.57

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	30	74.21	12.93	12.86
2	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	17	66.24	16.33	17.42
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	54	66.19	18.38	15.42
4	Bakı Avropa liseyi	20	53.68	20.86	25.46
5	ADA Universitetinin nəzdində "ADA" məktəbi	15	51.98	24.66	23.36
6	Bakı şəhəri 160 nömrəli klassik gimnaziya	52	50.20	19.57	30.24
7	Bakı şəhəri 246 nömrəli tam orta məktəb	16	48.36	20.89	30.75
8	Bakı şəhəri “Elitar” gimnaziya	19	45.54	28.49	25.97
9	Bakı şəhəri 94 nömrəli tam orta məktəb	14	45.21	28.69	26.11
10	Bakı şəhəri 271 nömrəli tam orta məktəb	10	41.67	19.44	38.89

Fənn: **Fizika** Cədvəl 1.58

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	53	66.38	18.41	15.21
2	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	16	60.73	21.09	18.18
3	Bakı şəhəri 147 nömrəli texniki-humanitar təmayüllü lisey	13	58.12	22.77	19.11
4	Bakı şəhəri 271 nömrəli tam orta məktəb	12	56.99	23.82	19.19
5	Göyçay rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	14	53.32	23.95	22.73
6	Bakı Avropa liseyi	26	53.19	21.76	25.06
7	Goranboy rayonu 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	12	52.53	28.28	19.19
8	Sumqayıt şəhəri 11 nömrəli tam orta məktəb	29	50.19	24.00	25.81
9	Bakı şəhəri 171 nömrəli tam orta məktəb	18	49.78	33.05	17.17
10	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	27	47.14	24.58	28.28

Fənn: **Kimya** Cədvəl 1.59

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi	11	68.41	19.47	12.12
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	31	60.54	21.96	17.50
3	Bakı Avropa liseyi	20	56.46	22.17	21.36
4	Bakı şəhəri 160 saylı klassik gimnaziya	36	50.51	21.72	27.78
5	Bakı şəhəri 171 nömrəli tam orta məktəb	10	49.60	27.37	23.03
6	Qusar rayonu 6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	13	46.85	24.94	28.21
7	Bakı şəhəri 257 nömrəli tam orta məktəb	12	46.80	25.93	27.27
8	Bakı şəhəri 211 nömrəli tam orta məktəb	11	46.01	31.13	22.87
9	Bakı şəhəri 32 nömrəli tam orta məktəb	10	45.15	31.52	23.33
10	Sumqayıt şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəb	14	44.81	26.41	28.79

Fənn: **Biologiya** Cədvəl 1.60

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Bakı Avropa liseyi	11	72.27	23.60	4.13
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	20	68.03	23.64	8.33
3	Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	11	66.39	22.04	11.57
4	Bakı şəhəri 276 nömrəli tam orta məktəb	11	60.24	33.15	6.61
5	Bakı şəhəri 17 nömrəli tam orta məktəb	10	56.36	36.06	7.58
6	Bakı şəhəri 102 nömrəli tam orta məktəb	10	54.34	29.60	16.06
7	Bakı şəhəri 267 nömrəli tam orta məktəb	12	54.29	30.30	15.40
8	Bakı şəhəri 87 nömrəli tam orta məktəb	11	54.09	32.42	13.50
9	Bakı şəhəri 167 nömrəli tam orta məktəb	10	50.61	32.73	16.67
10	Bakı şəhəri Məktəb-Lisey Kompleksi	17	49.73	36.54	13.73

Fənn: **Tarix** Cədvəl 1.61

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Sumqayıt şəhəri 23 nömrəli tam orta məktəb	11	42.98	37.74	19.28
2	Gəncə şəhəri 29 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	16	40.34	44.32	15.34
3	Zaqatala rayonu 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	18	38.05	40.07	21.89
4	Mingəçevir şəhəri 10 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	12	37.37	27.78	34.85
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	40	37.20	31.14	31.67
6	Sumqayıt şəhəri 21 nömrəli tam orta məktəb	21	36.36	41.85	21.79
7	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	17	36.19	37.43	26.38
8	Gəncə şəhəri 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	78	35.31	36.99	27.70

Fənn: **Coğrafiya** Cədvəl 1.62

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	29	35.35	36.02	28.63
2	Sumqayıt şəhəri 33 nömrəli tam orta məktəb	12	34.85	40.91	24.24
3	Bakı şəhəri 257 nömrəli tam orta məktəb	23	33.60	44.53	21.87
4	Bakı şəhəri 171 nömrəli tam orta məktəb	16	32.89	38.13	28.98
5	Bakı şəhəri 115 nömrəli tam orta məktəb	10	32.63	29.49	37.88
6	Bakı şəhəri 157 nömrəli tam orta məktəb	10	32.32	34.65	33.03
7	Bakı şəhəri 251 nömrəli tam orta məktəb	20	32.17	36.92	30.91

Fənn: **İnformatika** Cədvəl 1.63

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Abituri-yentlərin sayı	Cavablar (ümumi saya nisbətən, %-lə)		
			Düzgün	Yanlış	İmtina
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	22	55.37	25.34	19.28
2	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	15	54.75	21.62	23.64
3	Gəncə şəhəri 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	26	48.48	23.54	27.97
4	Bakı şəhəri 17 nömrəli tam orta məktəb	12	46.72	26.01	27.27
5	Sumqayıt şəhəri 1 nömrəli tam orta məktəb	10	45.15	24.24	30.61
6	Lənkəran rayonu Lənkəran şəhər V.Əliyev adına 4 nömrəli tam orta məktəb-lisey	10	44.55	36.36	19.09
7	Bakı şəhəri 264 nömrəli məktəb-lisey	13	44.29	26.34	29.37
8	Sumqayıt şəhəri 11 nömrəli tam orta məktəb	15	43.23	27.27	29.49
9	Bakı şəhəri 14 nömrəli tam orta məktəb	12	42.17	32.83	25.00
10	Bakı şəhəri 145 nömrəli tam orta məktəb	25	42.06	36.85	21.09

Hər bir ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda tələbə qəbulu müsabiqəsinin nəticələrinə əsasən, qəbul olan abituriyentlər arasında ən aşağı bal toplayan abituriyentin balı minimal bal kimi götürülmüşdür. Bu minimal balların ən yüksək və ən aşağı olanları müəyyənləşdirilmişdir. 1.64 saylı cədvəldə ixtisas qrupları daxilində minimal ballarına yüksək və ən aşağı olan ixtisasların siyahısı (qabiliyyət imtahanı tələb edən və aqraryönümlü ixtisaslar istisna olmaqla) təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, bu il minimal ballar arasında ən yüksəyi I ixtisas qrupunda Bakı Ali Neft Məktəbinin "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasında olub. Bu ixtisas üzrə minimal bal 681.0-a bərabərdir.

Aqraryönümlü ixtisaslara və ödənişli yerləri üzrə müsabiqə şərti 150 bal olan bəzi ixtisaslar üzrə (II qrupda əsasən dövlət regional və özəl, IV qrupda isə dövlət regional ali təhsil müəssisələrində) minimal ballar 200-dən də aşağı olub.

Cədvəl 1.64

ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALLI İXTİSASLAR

№	İXTİSAS QRUPU	Ən yüksək keçid ballı ixtisaslar		Ən aşağı keçid ballı ixtisaslar	
		İ X T İ S A S	minimal balı	İ X T İ S A S	minimal balı
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	İnformasiya təhlükəsizliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	681.0	Energetika mühəndisliyi (ATU)	201.5
		Kompüter elmləri (tədris ingilis dilində, BANM)	672.8	Texnologiya müəllimliyi (MDU)	201.3
		Kimya mühəndisliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	668.0	Kimya mühəndisliyi (SDU)	200.3
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	Maliyyə (tədris ingilis dilində, BANM)	653.2	Mühasibat (SDU)	202.5
		Maliyyə (tədris ingilis dilində, ADA)	637.6	Beynəlxalq ticarət və logistika (AU)	201.3
		İqtisadiyyat (tədris ingilis dilində, ADA)	624.8	Beynəlxalq ticarət və logistika (SDU)	200.3
III	Humanitar, pedaqogika, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq ixtisasları	Hüquqşünaslıq (tədris ingilis dilində, BDU)	664.5	Tərcümə (ərəb dili- Azərbaycan dili, NDU)	245.1
		Hüquqşünaslıq (DİA)	655.4	Xüsusi pedaqogika (rus bölməsi, ADPU)	223.3
		Hüquqşünaslıq (tədris ingilis dilində, ADA)	633.6	Təhsildə sosial-psixoloji xidmət (rus bölməsi, ADPU)	219.3
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	Tibb (tədris ingilis dilində, ATbU)	683.7	Kimya və biologiya müəllimliyi (MDU)	217.1
		Tibb (ATU)	624.3	Psixologiya (BQU)	216.4
		Tibb (QU)	614.6	Kimya müəllimliyi (SDU)	212.8

İxtisarlar:

BANM – Bakı Ali Neft Məktəbi
BDU – Bakı Dövlət Universiteti
DİA – Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası
ATU – Azərbaycan Tibb Universiteti
ADA – ADA Universiteti
QU – Qarabağ Universiteti
ATU – Azərbaycan Texniki Universiteti
ADPU – Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
NDU – Naxçıvan Dövlət Universiteti
SDU – Sumqayıt Dövlət Universiteti
MDU – Mingəçevir Dövlət Universiteti
AU – "Azərbaycan" Universiteti
BQU – Bakı Qızlar Universiteti

V ixtisas qrupu üzrə minimal test imtahanı balları arasında ən yüksəkləri ADA Universitetinin "Dizayn" (237.1 bal), Bakı Mühəndislik Universitetinin "Dizayn (interyer dizaynı, qrafik dizayn, sənaye dizaynı, geyim dizaynı, tədris ingilis dilində)" (225.6 bal) ixtisasları üzrə olmuşdur. Bu ixtisas qrupunda minimal test ballarının ən aşağıları Qarabağ Universitetinin "İnstrumental ifaçılıq (tar, kamança, saz, nağara, qanun, balaban)" (60.8 bal), Azərbaycan Milli Konservatoriyasının "Populyar musiqi və caz ifaçılığı (vokal, alətlər üzrə: fortepiano, violin, akkordeon, klarnet, saksofon)" (60.1 bal), Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "İnstrumental ifaçılıq (tar, kamança, qanun, nağara, balaban, saz)" (60.1 bal), Qarabağ Universitetinin "Musiqi müəllimliyi (fleyta, qoboy, klarnet, faqot, valtorna, truba, trombon, zərb alətləri, violin, viola)" (60.0 bal), Qarabağ Universitetinin "Vokal sənəti (xanəndə)" (60.0 bal), Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının "Xoreoqrafiya sənəti (milli rəqs, modern rəqs, balet pedaqogikası, baletmeyster sənəti, rəqs müəllimliyi)" (30.6 bal) ixtisasları üzrə formalaşmışdır. Cari ildə V qrupa aid "Rejissorluq" ixtisası üzrə müsabiqəyə ən azı 120 balı, "Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)" ixtisası üzrə müsabiqəyə ən azı 30 balı, digər ixtisaslar üzrə müsabiqəyə isə ən azı 60 balı olan abituriyentlər buraxılmışdır.

1.65 və 1.66 saylı cədvəllərdə hər bir ixtisas qrupunda ali təhsil müəssisələrinin ən yüksək və ən aşağı keçid balı formalaşan ixtisaslarında abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə orta göstəriciləri təqdim edilib. Cədvəllərdən göründüyü kimi, eyni bir ixtisas qrupu daxilində müxtəlif ixtisaslara qəbul olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə göstəricilərində kəskin fərqlər vardır. Məsələn, I ixtisas qrupunda ən yüksək keçid balı formalaşan ixtisaslara qəbul olan abituriyentlər hər bir fənn üzrə tədris proqramının orta hesabla 96–99%-ni mənimsəmişdir. Halbuki həmin qrupda ən aşağı keçid balı formalaşan ixtisaslarda bu göstəricilər 25–59%-dir. Analoji vəziyyət digər ixtisas qruplarında da müşahidə olunur. Buradan belə bir nəticə çıxır ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyələrində ciddi fərqlər vardır. Bu fərq 23–72% arasında dəyişir. Ortastatistik abituriyent məktəb proqramının 17–71%-ni mənimsəyir. Deməli, problemin kökü ümumtəhsil məktəblərində tədrisin keyfiyyət səviyyəsinə bağlanır. Bu səviyyə nə qədər yüksək olursa, ümumilikdə ali təhsil müəssisələrinə qəbulda müsabiqə vəziyyəti bir o qədər yüksəlir, qəbul olanlar arasında hazırlıq səviyyəsi daha yüksək olanların xüsusi çəkisi artır.

Belə bir vəziyyətdə ali məktəbə aşağı balla qəbul olan abituriyentlər birinci kursda tədris proqramlarını mənimsəməkdə çətinlik çəkirlər. Fikrimizcə, bu halda ali məktəblərdə birinci kurs tələbələrinə dərslər genişləndirilmiş tədris proqramları əsasında keçilməli, yaxud ali məktəb rəhbərləri bu vəziyyəti nəzərə alaraq qəbul aparılan hər bir ixtisas üzrə ayrılıqda müsabiqə şərtləri barədə təkliflərini qəbul imtahanlarından əvvəl DİM-ə və "Abituriyent" jurnalı vasitəsi ilə abituriyentlərə və təhsil ictimaiyyətinə bildirməlidirlər. Ali təhsil müəssisələrinin ayrı-ayrı ixtisaslarına qəbul olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə orta göstəriciləri jurnalın bu sayının elektron versiyasında təqdim olunub.

Cədvəl 1.65

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ƏN YÜKSƏK KEÇİD BALI FORMALAŞAN İXTİSASLARA QƏBUL OLAN ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədr. dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədr. dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	96.60	98.87	98.16			96.99	98.36	96.13			95.79	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	93.45	97.21	95.88			93.35				87.19		92.52
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	96.33	95.43	96.99	96.82	94.49					92.55		
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	93.65	96.37	94.60				92.22	92.98	90.59			

Cədvəl 1.66

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALI FORMALAŞAN İXTİSASLARA QƏBUL OLAN ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədr. dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədr. dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	58.72	42.66	43.59			30.07	33.99	25.97				
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	61.58	31.85	39.91			24.41				34.55		45.40
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	59.12	16.52	57.78	52.12	50.35					20.45		
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	70.88	41.62	54.38				33.19	32.87	44.11			

Bakı və bölgə mərkəzlərindəki dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin ballarının müqayisəsi göstərir ki, bu ali təhsil müəssisələrinin eyniadlı ixtisaslarına keçid ballarında əhəmiyyətli fərq vardır (cədvəl 1.67). Belə ki, eyniadlı ixtisasları üzrə keçid balları Bakıda yüksək, bölgələrdə isə aşağıdır. Təbii ki, bu, ilk növbədə, bölgə ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarında müsabiqə vəziyyətinin aşağı olması ilə bağlıdır. Bu, bir faktdır ki, bölgələrdən olan hazırlıqlı abituriyentlərin çoxu ixtisas seçərkən, yuxarıda qeyd olunduğu kimi, Bakıda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə üstünlük verir. Nəticədə, onlar bəzən yaxşı imtahan göstəricilərinə nail olsalar da, mərkəzdəki ali təhsil müəssisələrinə yüksək müsabiqədən keçə bilmir və qəbuldan kənarda qalırlar. Halbuki belə abituriyentlər bölgə ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını da seçərsə, onların qəbul olmaq şansları daha yüksək olar. Odur ki, abituriyentlər ixtisas seçərkən bu amili də nəzərə almalıdırlar.

Əvvəllər də qeyd etdiyimiz kimi, plan yerlərinin bölgüsü zamanı Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentləri üçün müxtəlif qəbul planı hazırlanması, həmçinin hər iki bölmə üzrə birgə müsabiqə əsasında qəbul aparılan yerlərin sayının az olması nəticəsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul zamanı qeyri-sağlam rəqabət mühiti formalaşır. Bu isə daha hazırlıqlı abituriyentlərin istədikləri ixtisaslara qəbul olmamasına və qəbul planının kəsirdə qalmasına səbəb olur. Məsələn, I ixtisas qrupunda Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının "Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi" ixtisası üzrə Azərbaycan bölməsi üçün ayrılan yerlər (minimal balı 385.0) tam dolub, rus bölməsi üçün ayrılan yerlər (7 yer) isə (minimal bal 202.7) kəsirdə qalıb. Bu ixtisaslar üzrə qəbul planı Azərbaycan və rus bölmələri üçün ayrı-ayrılıqda deyil, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılsaydı, o zaman Azərbaycan bölməsinin daha hazırlıqlı gəncləri bu ixtisasların boş qalan yerlərinə qəbul olmaq imkanı əldə edərdilər. Digər tərəfdən, plan yerlərinin həm Azərbaycan, həm də rus bölməsi üzrə tam dolmasına baxmayaraq, bu ixtisaslar üzrə minimal ballarını müqayisə etdikdə, qəbul olan abituriyentlərin bilik və bacarıqlarında bəzi ixtisaslar üzrə böyük fərqlərin olduğunu görürük. Məsələn, II ixtisas qrupunda Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının "İqtisadiyyat" ixtisası üzrə (Azərbaycan bölməsində minimal bal 517.9, rus bölməsində 316.7 bal olub) Azərbaycan və rus bölmələrində ayrılıqda formalaşan minimal ballara nəzər saldıqda bu ixtisasa qəbul olan Azərbaycan və rus bölmələrinin abituriyentlərinin bilikləri arasında ciddi fərqlərin olduğunu müşahidə edirik.

Cədvəl 1.67

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN EYNİ ADLI İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN BAL GÖSTƏRİCİLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

(Azərbaycan bölməsi, əyani şöbə)

I QRUP

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Fizika müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	407.6	443.576
Bakı Dövlət Universiteti	348.1	404.713
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	279.8	349.61
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	261.8	336.264
Mingəçevir Dövlət Universiteti	233.6*	308.891
Lənkəran Dövlət Universiteti	226.6*	368.4
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	226.1*	278.567
Naxçıvan Dövlət Universiteti	224.2*	350.667
Sumqayıt Dövlət Universiteti	210.1*	279.161
Gəncə Dövlət Universiteti	201.8*	327.55
İnformatika müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	411.1*	411.1
Bakı Dövlət Universiteti	325.6	352.808
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	313.5	332.33
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	307.3	321.394
Gəncə Dövlət Universiteti	232.8*	332.657
Sumqayıt Dövlət Universiteti	210.8*	256.869
Riyaziyyat müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	597.5	625.613
Bakı Dövlət Universiteti	522.2	566.981
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	497.4	533.423
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	417.0	489.659
Qarabağ Universiteti (YDS)	325.4	424.21
Sumqayıt Dövlət Universiteti	312.5	366.007
Gəncə Dövlət Universiteti	299.7	393.185
Mingəçevir Dövlət Universiteti	271.5	349.813
Naxçıvan Dövlət Universiteti	254.3*	423.319
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	239.5*	304.763
Sumqayıt Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	231.9*	340.485
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	219.8*	299.833
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	219.4*	311.927
Lənkəran Dövlət Universiteti	200.0*	317.989
Riyaziyyat və informatika (rəqəmsal bacarıqlar) müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	401.8	459.405
Gəncə Dövlət Universiteti	326.5	413.348
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	275.8*	359.627
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	268.8	344.348
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	256.2*	319.033
Lənkəran Dövlət Universiteti	255.6*	363.366
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	255.1*	359.983
Mingəçevir Dövlət Universiteti	241.2*	325.982
Naxçıvan Dövlət Universiteti	240.0*	361.838
Sumqayıt Dövlət Universiteti	229.3*	317.228
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	224.8*	341.140
Texnologiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	230.5	248.610
Mingəçevir Dövlət Universiteti	201.3	213.160
Lənkəran Dövlət Universiteti	190.5	210.783
Naxçıvan Dövlət Universiteti	179.3	204.135
Gəncə Dövlət Universiteti	177.4	200.505
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	169.9	177.773
Fizika		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	337.5	374.968
Bakı Dövlət Universiteti	310.7	335.146
Sumqayıt Dövlət Universiteti	272.5*	295.413
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	260.4	303.695
Naxçıvan Dövlət Universiteti	254.1	300.920
Geologiya		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	216.9*	277.833
Bakı Dövlət Universiteti	213.4*	239.313
Kompüter elmləri		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	692.6	692.600
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	672.8	677.771
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	641.6	653.814

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	623.2	638.546
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	583.1	598.960
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	567.1	581.660
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	558.9	581.263
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	537.3	547.404
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	526.7	534.600
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	515.8	544.217
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	476.8	498.972
Bakı Dövlət Universiteti	427.9	461.187
Azərbaycan Texniki Universiteti	408.0	428.297
Bakı Mühəndislik Universiteti	394.6	427.092
Gəncə Dövlət Universiteti	272.6	327.207
Riyaziyyat		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	640.8	656.052
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	601.4	622.400
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	515.0	558.708
Bakı Dövlət Universiteti	402.8	454.561
Qarabağ Universiteti (YDS)	366.2*	436.200
Naxçıvan Dövlət Universiteti	348.3*	407.844
Aerokosmik mühəndislik		
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	412.2	474.037
Milli Aviasiya Akademiyası	355.5	385.68
Azərbaycan Texniki Universiteti	241.9*	287.863
Aqromühəndislik		
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	200.6	221.003
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	199.8	219.593
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	191.8	208.308
Aviasiya təhlükəsizliyi mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	389.1	413.207
Milli Aviasiya Akademiyası	351.0	402.845
Cihaz mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	321.3	358.373
Milli Aviasiya Akademiyası	316.2	332.980
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	302.8	339.760
Azərbaycan Texniki Universiteti	223.6*	267.560
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	209.9*	265.145

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Data analitikası		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində, YDS)	658.1	665.785
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	623.0	633.810
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	562.8	583.063
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	372.9	476.177
Qarabağ Universiteti (YDS)	350.2	431.020
Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (tədris ingilis dilində)	468.8	532.560
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	385.0	424.713
Ekologiya mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	295.9	309.383
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	289.1	312.256
Milli Aviasiya Akademiyası	277.8	295.960
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	267.8	283.507
Bakı Dövlət Universiteti	263.4	284.090
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	250.1	266.440
Azərbaycan Texniki Universiteti	246.0	255.340
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	242.9	257.848
Sumqayıt Dövlət Universiteti	241.8	256.487
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	241.5	251.572
Bakı Mühəndislik Universiteti	235.0	246.388
Gəncə Dövlət Universiteti	213.1	231.940
Mingəçevir Dövlət Universiteti	211.7	238.430
Naxçıvan Dövlət Universiteti	192.0	218.380
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	185.6	201.245
Elektrik və elektronika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	453.0	496.412
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	417.8	462.117
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	403.6*	532.362
Milli Aviasiya Akademiyası	326.5	350.220
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	306.4	363.573
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	303.1	353.737
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	300.0	340.760
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris türk dilində) (YDS)	294.9	359.573
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	281.0	335.277
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	254.4*	254.400

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Texniki Universiteti	254.4	315.352
Qarabağ Universiteti (YDS)	244.8*	364.663
Naxçıvan Dövlət Universiteti	233.2*	279.143
Mingəçevir Dövlət Universiteti	229.4*	290.688
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	226.8*	295.056
Bakı Mühəndislik Universiteti	224.3*	277.185
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	214.0	269.810
Sumqayıt Dövlət Universiteti	206.8*	257.700
Energetika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	388.1	423.633
Milli Aviasiya Akademiyası	310.0	328.880
Naxçıvan Dövlət Universiteti	283.6*	302.133
Mingəçevir Dövlət Universiteti	262.9*	302.525
Sumqayıt Dövlət Universiteti	255.1*	267.800
Bakı Mühəndislik Universiteti	244.9*	299.760
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	237.1	291.704
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	232.7*	265.300
Azərbaycan Texniki Universiteti	201.5*	257.381
Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (tədris ingilis dilində)	354.6	385.492
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	239.5*	347.491
Geologiya və geofizika mühəndisliyi		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	266.1*	293.225
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	254.3*	310.192
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	231.5*	294.200
Bakı Dövlət Universiteti	206.0*	258.164
Geomatika və geodeziya mühəndisliyi		
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	260.2*	299.867
Bakı Dövlət Universiteti	220.0*	262.033
Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi		
Mingəçevir Dövlət Universiteti	297.7*	297.700
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	242.5*	256.333
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	237.0*	280.550
Azərbaycan Texniki Universiteti	219.9*	243.783
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	213.7*	256.286
İnformasiya texnologiyaları		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	662.7	672.130
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	642.8	648.200
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	634.6	641.207
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	591.4	600.902
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	562.1	579.287
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	548.7	569.840
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	521.7	552.642
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	501.9	517.415
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (tədris ingilis dilində)	493.6	533.055
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	489.9	518.920
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	458.3	486.720
Azərbaycan Texniki Universiteti	433.2	462.254
Milli Aviasiya Akademiyası	421.9	462.610
Bakı Mühəndislik Universiteti	415.2	453.549
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	377.4	392.523
Sumqayıt Dövlət Universiteti	298.1	330.770
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	249.6*	301.944
Naxçıvan Dövlət Universiteti	234.2	333.440
Lənkəran Dövlət Universiteti	224.2*	294.765
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	214.7*	320.113
Mingəçevir Dövlət Universiteti	213.6*	295.583
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	206.7*	257.309
İnformasiya təhlükəsizliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	681.0	689.079
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	643.7	661.400
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	640.2	646.860
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	609.2	620.890
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	587.5	604.490
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	564.7	587.212
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	560.4	578.460
Bakı Dövlət Universiteti	542.3	560.464
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	523.1	544.937
Azərbaycan Texniki Universiteti (YDS)	515.4	535.530
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	492.6	533.275
Bakı Mühəndislik Universiteti	488.1	507.797
Azərbaycan Texniki Universiteti	475.2	499.670
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	454.4	483.480

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	426.5*	483.700
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	422.6	500.873
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	415.5	439.312
Sumqayıt Dövlət Universiteti	249.5	315.102
Mingəçevir Dövlət Universiteti	245.1*	405.792
Lənkəran Dövlət Universiteti	241.7*	432.838
İnşaat mühəndisliyi		
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	411.8	484.970
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	367.7	407.700
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	358.0	387.783
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	348.4	377.940
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	309.5	338.242
Qarabağ Universiteti (YDS)	273.2*	368.007
Bakı Mühəndislik Universiteti	268.2*	346.213
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	227.7*	339.188
Kimya mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	668.0	680.081
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	624.9	637.953
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	517.8	560.708
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	500.9	556.825
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	492.9	592.150
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	424.7	481.231
Bakı Dövlət Universiteti	406.3	433.600
Azərbaycan Texniki Universiteti (YDS)	402.4*	434.811
Bakı Mühəndislik Universiteti	337.1	431.314
Azərbaycan Texniki Universiteti	307.1	365.867
Gəncə Dövlət Universiteti	269.2*	292.425
Sumqayıt Dövlət Universiteti	200.3*	297.318
Kommunikasiya sistemləri mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	379.7	432.736
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	257.5*	298.883
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	247.2*	280.313
Bakı Mühəndislik Universiteti	244.4*	282.475
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	223.5*	292.842

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Kompüter mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	662.2	671.874
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	655.8	660.272
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	636.7	639.267
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	622.5	632.952
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	610.1	618.963
Türkiyə-Azərbaycan Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	570.6	609.036
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	569.4	581.728
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	544.4	557.485
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	538.0	572.290
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	515.0	533.256
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	503.5	526.720
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	453.6	476.638
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	414.0	441.932
Bakı Mühəndislik Universiteti	406.6	436.298
Azərbaycan Texniki Universiteti	389.2	409.719
Sumqayıt Dövlət Universiteti	283.3	307.960
Mingəçevir Dövlət Universiteti	270.5*	320.678
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	263.6*	385.319
Qarabağ Universiteti (YDS)	262.8*	391.500
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	256.0	335.420
Lənkəran Dövlət Universiteti	236.9*	297.579
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	233.3*	272.525
Naxçıvan Dövlət Universiteti	227.6*	317.621
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	221.0*	269.889
Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	412.2	452.193
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	400.4	439.987
Milli Aviasiya Akademiyası	351.3	376.160
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	315.1	352.178
Qarabağ Universiteti (YDS)	280.8*	345.138
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	267.3*	312.325
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	267.1*	309.089
Azərbaycan Texniki Universiteti	261.8	297.288
Sumqayıt Dövlət Universiteti	260.3*	297.925
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	259.1	287.830

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	248.1*	310.440
Bakı Mühəndislik Universiteti	221.8*	285.924
Maşın mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	382.1*	382.100
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	247.4*	247.400
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	238.5*	295.562
Azərbaycan Texniki Universiteti	224.0*	379.800
Azərbaycan Texniki Universiteti (YDS)	202.1*	250.550
Bakı Mühəndislik Universiteti	200.6*	253.650
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	200.3*	239.100
Materiallar mühəndisliyi		
Azərbaycan Texniki Universiteti	280.8*	280.800
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	232.4*	284.140
Azərbaycan Texniki Universiteti (YDS)	211.6*	244.750
Milli Aviasiya Akademiyası	201.0*	256.109
Mədən mühəndisliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	230.0*	274.450
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	204.8*	289.960
Meliorasiya mühəndisliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	245.3	252.056
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	230.2	241.055
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	210.2	229.872
Naxçıvan Dövlət Universiteti	183.4	197.393
Memarlıq		
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	484.7	543.972
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	401.4	487.913
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	328.9	398.573
Naxçıvan Dövlət Universiteti	322.4*	379.433
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	282.2	301.025
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	277.3*	344.625
Bakı Mühəndislik Universiteti	219.4*	311.467
Mexanika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	315.9	349.288
Milli Aviasiya Akademiyası	291.6	306.510
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	252.3*	355.086
Bakı Mühəndislik Universiteti	249.5*	265.680
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	241.6*	264.133
Azərbaycan Texniki Universiteti	231.5*	279.360
Sumqayıt Dövlət Universiteti	221.5*	221.500
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	218.5*	290.840
Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	415.6	449.340
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	369.3	395.867
Azərbaycan Texniki Universiteti (YDS)	361.9	394.865
Milli Aviasiya Akademiyası	351.3	367.520
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	342.6	361.557
Azərbaycan Texniki Universiteti	324.8	343.996
Bakı Mühəndislik Universiteti	312.1	343.730
Qarabağ Universiteti (YDS)	308.4*	340.367
Sumqayıt Dövlət Universiteti	223.4*	267.711
Mühəndislik fizikası		
Bakı Dövlət Universiteti	263.9	289.172
Milli Aviasiya Akademiyası	258.9	281.435
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	220.1*	276.711
Neft-qaz mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	657.3	665.030
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	587.8	612.295
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	501.0	571.107
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	435.8	497.925
Sumqayıt Dövlət Universiteti	258.2*	311.875
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	227.1*	340.818
Nəqliyyat mühəndisliyi		
Mingəçevir Dövlət Universiteti	307.1*	338.250
Naxçıvan Dövlət Universiteti	242.7*	306.167
Bakı Mühəndislik Universiteti	233.9*	253.050
Azərbaycan Texniki Universiteti	231.3*	287.770
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	213.7*	269.063
Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi		
Bakı Mühəndislik Universiteti	254.7*	302.000
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	230.5*	280.967
Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	643.0	651.267
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	580.4	598.065
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	450.2	482.860

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	370.0	384.677
Milli Aviasiya Akademiyası	367.3	384.335
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	358.2	381.572
Bakı Mühəndislik Universiteti	351.9	366.947
Azərbaycan Texniki Universiteti	347.0	359.228
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	335.9	342.889
Sumqayıt Dövlət Universiteti	203.4*	259.537
Qida mühəndisliyi		
Türkiyə-Azərbaycan Universiteti (tədris ingilis dilində)	450.7*	481.367
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	388.6	439.765
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	371.6	396.827
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	365.3*	365.300
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	359.6	397.110
Bakı Dövlət Universiteti	355.1	377.567
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	303.1	345.701
Bakı Mühəndislik Universiteti	264.8*	334.750
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	257.1*	332.435
Lənkəran Dövlət Universiteti	257.1*	339.733
Azərbaycan Texniki Universiteti	202.8*	311.893
Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi		
Milli Aviasiya Akademiyası	292.2	315.355
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	269.7*	269.700
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	263.1	313.184
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	262.0*	286.533
Azərbaycan Texniki Universiteti	229.4*	279.562
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	224.2*	276.448
Bakı Mühəndislik Universiteti	208.8*	289.450
Şəhərsalma		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	450.2*	450.200
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	252.3	282.830
Bakı Mühəndislik Universiteti	246.9*	248.550
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	243.7	299.695
Sənaye mühəndisliyi		
Türkiyə-Azərbaycan Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	508.8*	550.591
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	474.4	524.060
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	337.6	373.800
Mingəçevir Dövlət Universiteti	296.4*	345.083

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	294.1*	314.577
Azərbaycan Texniki Universiteti	288.8*	311.211
Bakı Mühəndislik Universiteti	284.0*	324.793
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	251.7*	348.183
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	227.9*	329.000
Aqronomluq		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	217.7	246.880
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	197.1	227.320
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	188.4	207.832
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	184.7	198.775
Meşəçilik		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	167.5	177.596
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	159.4	171.053
Şərabçılıq		
Bakı Mühəndislik Universiteti	224.2	240.399
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	175.0	186.645
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	174.7	182.633
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (tədris ingilis dilində)	153.1	185.220
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	150.4	164.944
Torpaqşünaslıq və aqrokimya		
Bakı Dövlət Universiteti	270.5	280.580
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	204.1	235.287
Naxçıvan Dövlət Universiteti (YDS)	202.3	234.920
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	200.9	217.264
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	199.6	222.069
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	190.4	208.297
Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı		
Bakı Dövlət Universiteti	295.2	313.002
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	275.8	289.028
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	250.7*	270.200
Naxçıvan Dövlət Universiteti	191.1	230.860
Zoomühəndislik		
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	174.7	185.770
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	170.2	181.274
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	168.4	179.627

II QRUP

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Coğrafiya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	359.7	385.876
Naxçıvan Dövlət Universiteti	355.3	377.127
Gəncə Dövlət Universiteti	292.6	327.640
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	278.2	333.712
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	229.3*	322.187
Qarabağ Universiteti (YDS)	215.4*	290.066
Lənkəran Dövlət Universiteti	210.3*	280.944
Tarix və coğrafiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	365.2	406.312
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	342.3	381.340
Sumqayıt Dövlət Universiteti	335.3	356.417
Gəncə Dövlət Universiteti	323.5	359.613
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	298.1	342.335
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	251.5	292.830
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	246.9	280.540
Lənkəran Dövlət Universiteti	232.3	300.808
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	219.6	299.070
Sosiologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	353.7	364.960
Bakı Dövlət Universiteti	345.9	356.383
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	303.8	321.887
Beynəlxalq ticarət və logistika		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	560.8	577.597
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (tədris ingilis dilində)	497.5	531.735
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	435.6	459.260
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	425.8	450.859
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	354.4	407.257
Naxçıvan Dövlət Universiteti	341.7	381.060
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	315.6	350.805
Bakı Dövlət Universiteti	308.0	357.602
Azərbaycan Texniki Universiteti	305.3	330.573
Qarabağ Universiteti (YDS)	259.1*	362.542
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	246.2	276.376
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	244.1*	282.680
Bakı Mühəndislik Universiteti	238.4	269.358

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Sumqayıt Dövlət Universiteti	200.3*	241.222
Biznesin idarə edilməsi		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	609.8	634.475
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	581.5	593.587
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	551.1	574.074
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	422.2	499.003
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	357.0	409.728
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	329.6	376.852
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	324.8	343.202
Bakı Dövlət Universiteti	315.1	328.503
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	303.3	314.137
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	298.7	328.607
Azərbaycan Texniki Universiteti	287.9	298.562
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	284.2	308.030
Milli Aviasiya Akademiyası	272.3	286.633
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	271.3	281.960
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	265.2	270.908
Bakı Mühəndislik Universiteti	260.8	274.102
Sumqayıt Dövlət Universiteti	251.9	268.530
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	222.3	247.239
Gəncə Dövlət Universiteti	217.4	236.602
Lənkəran Dövlət Universiteti	216.9	242.192
Mingəçevir Dövlət Universiteti	213.3	237.551
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	200.4	213.021
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	196.5	219.467
Davamlı inkişaf		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	405.5	421.516
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	229.2	259.458
Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	437.0	470.287
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	322.2	390.525
Naxçıvan Dövlət Universiteti	321.7	375.860
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	297.3	316.903
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	265.2*	265.200
Qarabağ Universiteti (YDS)	250.4*	323.431

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Mingəçevir Dövlət Universiteti	237.7*	251.800
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	224.2*	224.200
Bakı Mühəndislik Universiteti	221.5	238.313
Gəncə Dövlət Universiteti	219.9*	264.100
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	211.3	232.384
İqtisadiyyat		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində, YDS)	624.8	637.769
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	598.2	606.467
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	593.8	604.357
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	517.9	544.163
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	468.0	524.130
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	467.3	495.980
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	452.0	473.025
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	446.1	466.800
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	445.2	477.535
Naxçıvan Dövlət Universiteti	368.0	444.307
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	350.6	421.663
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	326.6	363.507
Azərbaycan Texniki Universiteti	303.4	324.820
Qarabağ Universiteti (YDS)	299.3*	394.210
Azərbaycan Texnologiya Universiteti (tədris ingilis dilində)	289.5*	289.500
Azərbaycan Texniki Universiteti (tədris ingilis dilində)	289.1	314.440
Milli Aviasiya Akademiyası	282.4	312.033
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris ingilis dilində)	279.7	370.140
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	276.8	296.742
Bakı Mühəndislik Universiteti	243.0	277.024
Bakı Dövlət Universiteti	242.4	363.335
Sumqayıt Dövlət Universiteti	229.5	254.907
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	216.2*	277.360
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	213.9*	267.400
Lənkəran Dövlət Universiteti	212.8*	307.550
Gəncə Dövlət Universiteti	211.3*	275.626
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	210.8	270.460
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	207.1	331.685
Mingəçevir Dövlət Universiteti	205.4*	290.183

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Maliyyə		
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində) (YDS)	653.2	665.840
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	637.6	648.610
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	608.7	619.633
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	605.6	626.682
Bakı Ali Neft Məktəbi (tədris ingilis dilində)	535.5	581.807
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	527.6	555.924
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	478.3	509.800
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	386.8	496.151
Naxçıvan Dövlət Universiteti	363.5	402.790
Bakı Dövlət Universiteti	341.8	393.616
Azərbaycan Texniki Universiteti	321.0	343.460
Milli Aviasiya Akademiyası	319.3	383.080
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	274.6	369.715
Bakı Mühəndislik Universiteti	263.0	296.490
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	256.5	315.046
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	250.1	275.844
Sumqayıt Dövlət Universiteti	249.5	298.833
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	229.4*	342.729
Gəncə Dövlət Universiteti	229.1*	263.700
Qarabağ Universiteti (YDS)	224.0*	478.083
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	215.8*	279.811
Lənkəran Dövlət Universiteti	215.0*	308.582
Mingəçevir Dövlət Universiteti	203.0*	253.777
Marketinq		
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	397.9	415.296
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	393.8	408.554
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	383.6	394.310
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (tədris ingilis dilində)	294.4	332.260
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	288.6	329.137
Naxçıvan Dövlət Universiteti	287.4	298.285
Azərbaycan Texniki Universiteti	280.6	310.384
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	261.6	274.578
Bakı Mühəndislik Universiteti	253.2	260.791
Sumqayıt Dövlət Universiteti	245.0	253.470
Mingəçevir Dövlət Universiteti	189.7	198.540

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Lənkəran Dövlət Universiteti	189.0	202.382
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	187.4	203.972
Gəncə Dövlət Universiteti	182.6	197.023
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	182.3	192.616
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	180.3	190.158
Menecment		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	412.0	434.404
Mingəçevir Dövlət Universiteti	408.8*	408.800
Lənkəran Dövlət Universiteti	340.0*	390.100
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	335.3	394.235
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (tədris ingilis dilində)	322.1	386.840
Naxçıvan Dövlət Universiteti	298.9	311.465
Qarabağ Universiteti (YDS)	292.3*	331.858
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	278.0	307.355
Bakı Dövlət Universiteti	275.1	297.915
Azərbaycan Texniki Universiteti	272.0	285.840
Milli Aviasiya Akademiyası	251.4	286.850
Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	245.0	263.023
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	208.6*	279.967
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	208.3*	232.790
Sumqayıt Dövlət Universiteti	205.5*	221.963
Mühasibat		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris ingilis dilində)	558.4	572.597
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	429.5	461.150
Gəncə Dövlət Universiteti	401.4*	409.450
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	397.3*	400.033
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	393.3	409.391
Bakı Mühəndislik Universiteti	385.7	402.305
Naxçıvan Dövlət Universiteti	376.9	402.384
Lənkəran Dövlət Universiteti	326.7*	399.067
Qarabağ Universiteti (YDS)	301.3*	356.053
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	277.8*	401.900
Mingəçevir Dövlət Universiteti	252.5*	347.167
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	209.1*	316.183
Bakı Mühəndislik Universiteti	204.9*	339.749
Sumqayıt Dövlət Universiteti	202.5*	274.163

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Statistika		
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	376.8	387.433
Bakı Dövlət Universiteti	366.6	372.013
Azərbaycan Texniki Universiteti	360.6	367.257
Coğrafiya		
Naxçıvan Dövlət Universiteti	326.0	342.870
Bakı Dövlət Universiteti	324.9	338.637
Hidrometeorologiya		
Milli Aviasiya Akademiyası	318.4	337.953
Bakı Dövlət Universiteti	304.5	317.684
İdman menecmenti və kommunikasiya		
Azərbaycan İdman Akademiyası (tədris ingilis dilində)	278.2	312.273
Azərbaycan İdman Akademiyası	207.9*	283.256
Nəqliyyatda servis (avtomobil nəqliyyatı üzrə)		
Azərbaycan Texniki Universiteti	314.2	330.932
Bakı Mühəndislik Universiteti	203.0*	267.290
Turizm bələdçiliyi		
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	288.8	304.228
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	272.8	283.917
Gəncə Dövlət Universiteti	174.5	191.488
Lənkəran Dövlət Universiteti	170.3	180.640
Mingəçevir Dövlət Universiteti	162.0	171.127
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	158.1	162.960
Turizm işinin təşkili		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	358.7	369.676
Bakı Dövlət Universiteti	349.9	361.402
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti (tədris ingilis dilində)	321.2	344.328
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	308.6	328.865
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	298.0	306.220
Naxçıvan Dövlət Universiteti	293.0	314.285
Sumqayıt Dövlət Universiteti	279.9	307.550
Bakı Mühəndislik Universiteti	244.1	282.770
Qarabağ Universiteti (YDS)	201.6*	273.373
Gəncə Dövlət Universiteti	177.4	224.200
Lənkəran Dövlət Universiteti	174.8	192.083
Mingəçevir Dövlət Universiteti	172.9	192.062
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (Zaqatala filialı)	171.9	182.462
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	163.5	173.837
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	155.1	176.417

III QRUP

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	572.5	592.293
Azərbaycan Dillər Universiteti	542.8	551.803
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	522.7	538.519
Gəncə Dövlət Universiteti	486.5	525.570
Bakı Slavyan Universiteti	477.6	502.184
Naxçıvan Dövlət Universiteti	465.4	506.940
Sumqayıt Dövlət Universiteti	459.3	480.470
Mingəçevir Dövlət Universiteti	431.7	454.783
Qarabağ Universiteti (YDS)	424.9	495.068
Lənkəran Dövlət Universiteti	419.4	464.308
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	413.3	450.890
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	412.4	461.980
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	411.3	446.430
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	402.5	435.075
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	395.6	419.824
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	378.4	409.150
Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (ingilis dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	550.5	578.437
Mingəçevir Dövlət Universiteti	418.2	457.955
Xüsusi pedaqogika		
Bakı Dövlət Universiteti	458.4	475.094
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	393.1	433.813
Azərbaycan Dillər Universiteti	392.1	422.122
Bakı Slavyan Universiteti	390.2	407.444
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	373.4	398.708
Sumqayıt Dövlət Universiteti	363.0	379.597
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	308.2	332.540
İbtidai sinif müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	480.4	498.097
Bakı Slavyan Universiteti	448.4	475.315
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	431.0	466.123
Sumqayıt Dövlət Universiteti	429.2	449.775
Mingəçevir Dövlət Universiteti	399.1	417.653
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	379.6	392.465
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	375.3	400.145
Qarabağ Universiteti (YDS)	284.2	416.998

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Məktəbəqədər təhsil		
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	441.3	456.420
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	407.2	433.571
Bakı Slavyan Universiteti	398.7	417.330
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (tədris ingilis dilində)	391.3	426.007
Sumqayıt Dövlət Universiteti	386.5	402.605
Gəncə Dövlət Universiteti	362.3	395.585
Mingəçevir Dövlət Universiteti	328.9	357.310
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	322.7	368.080
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	316.2	342.870
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	313.1	335.020
Lənkəran Dövlət Universiteti	313.0	340.108
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	312.1	353.455
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	310.5	326.880
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	306.5	326.515
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	294.1	335.795
Tarix müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	527.1	554.700
Bakı Dövlət Universiteti	515.6	538.114
Qarabağ Universiteti (YDS)	469.7	504.893
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	468.0	495.685
Gəncə Dövlət Universiteti	463.6	492.536
Sumqayıt Dövlət Universiteti	449.8	469.473
Naxçıvan Dövlət Universiteti	440.6	482.715
Mingəçevir Dövlət Universiteti	427.9	449.460
Lənkəran Dövlət Universiteti	399.3	420.945
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	391.0	416.120
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	386.1	407.615
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	385.4	410.160
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	375.8	390.508
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	362.8	380.930
Təhsildə sosial-psixoloji xidmət		
Bakı Dövlət Universiteti	481.7	497.545
Azərbaycan Dillər Universiteti	474.5	481.713
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	444.5	459.118
Bakı Slavyan Universiteti	443.8	457.131
Sumqayıt Dövlət Universiteti	416.9	435.680

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Gəncə Dövlət Universiteti	403.4	436.827
Mingəçevir Dövlət Universiteti	366.3	399.260
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	349.2	379.548
Lənkəran Dövlət Universiteti	342.2	379.113
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	332.6	360.557
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	330.6	358.987
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	329.7	357.727
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Cəlilabad filialı)	329.6	351.497
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şamaxı filialı)	325.4	355.423
Xarici dil müəllimliyi (ingilis dili)		
Naxçıvan Dövlət Universiteti	510.3	556.512
Gəncə Dövlət Universiteti	485.9	557.730
Azərbaycan Dillər Universiteti	482.5	552.352
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	480.8	516.367
Bakı Slavyan Universiteti	478.4	492.835
Qarabağ Universiteti (YDS)	477.0	542.788
Sumqayıt Dövlət Universiteti	468.6	498.605
Mingəçevir Dövlət Universiteti	451.1	503.505
Lənkəran Dövlət Universiteti	430.2	485.342
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	417.6	462.544
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	405.7	442.130
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	400.2	424.400
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	387.8	420.570
Xarici dil müəllimliyi (fransız dili)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	358.9	384.405
Bakı Slavyan Universiteti	352.8	365.880
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	344.5	357.437
Gəncə Dövlət Universiteti	295.9	307.460
Naxçıvan Dövlət Universiteti	293.9	311.370
Xarici dil müəllimliyi (alman dili)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	427.7	447.110
Bakı Slavyan Universiteti	413.9	422.333
Gəncə Dövlət Universiteti	328.0	345.904
Naxçıvan Dövlət Universiteti	325.1	351.790
Xarici dil müəllimliyi (rus dili)		
Gəncə Dövlət Universiteti	316.3	339.412
Bakı Slavyan Universiteti	304.1	341.185
Naxçıvan Dövlət Universiteti	298.7	325.310

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Beynəlxalq münasibətlər		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	562.6	609.800
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	511.4	536.780
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	499.7	529.180
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	429.5	470.763
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	425.8	461.050
Bakı Dövlət Universiteti	407.6	445.828
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (tədris türk dilində)	390.8	408.650
Azərbaycan Dillər Universiteti	387.3	399.865
Bakı Slavyan Universiteti	370.9	381.470
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	361.4	371.292
Qarabağ Universiteti (YDS)	344.8	416.922
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	323.7	395.040
Naxçıvan Dövlət Universiteti	280.7	322.313
Dövlət və ictimai münasibətlər		
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	604.7	619.838
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	599.4	615.570
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	597.4	613.097
Bakı Dövlət Universiteti	537.5	569.186
Naxçıvan Dövlət Universiteti	492.2	524.347
Filologiya (ingilis dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	512.7	535.480
Bakı Slavyan Universiteti	414.0	437.652
Azərbaycan Dillər Universiteti	293.7	472.468
Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	451.1	485.901
Azərbaycan Dillər Universiteti	431.3	443.822
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	408.2	424.787
Bakı Slavyan Universiteti	400.4	412.552
Sumqayıt Dövlət Universiteti	376.9	395.213
Gəncə Dövlət Universiteti	364.8	394.733
Naxçıvan Dövlət Universiteti	355.1	376.100
Mingəçevir Dövlət Universiteti	331.2	350.983
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	312.7	340.210
Filologiya (alman dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	417.8	452.340
Azərbaycan Dillər Universiteti	408.7	432.033

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Filologiya (türk dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	384.3	396.945
Bakı Slavyan Universiteti	350.1	363.885
Filologiya (fransız dili və ədəbiyyatı)		
Bakı Dövlət Universiteti	360.9	395.825
Azərbaycan Dillər Universiteti	355.5	380.507
Hüquqşünaslıq		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	664.5	675.428
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	655.4	666.230
ADA Universiteti (tədris ingilis dilində)	633.6	657.691
Bakı Dövlət Universiteti	621.7	639.124
Milli Aviasiya Akademiyası (tədris ingilis dilində)	618.5	626.493
Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	607.9	616.113
Milli Aviasiya Akademiyası	602.9	611.903
Qarabağ Universiteti (YDS)	590.8	604.323
Naxçıvan Dövlət Universiteti	577.1	599.408
Jurnalistika		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	479.9	501.852
Bakı Dövlət Universiteti	419.8	446.007
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	399.0	423.822
Bakı Slavyan Universiteti	394.0	402.965
Naxçıvan Dövlət Universiteti	310.9	366.973
Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	412.3	429.000
Bakı Dövlət Universiteti	334.2	374.098
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	315.7	337.787
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	273.8	298.024
Naxçıvan Dövlət Universiteti	259.7	269.770
Politologiya		
Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	580.2	590.007
Bakı Dövlət Universiteti	460.4	529.119
Sumqayıt Dövlət Universiteti	366.6	386.788
Regionşünaslıq (Amerika üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	407.7	426.767
Bakı Dövlət Universiteti	363.0	406.197
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	351.9	412.950
Azərbaycan Dillər Universiteti	319.6	334.327

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Regionşünaslıq (Türkiyə üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	327.4	345.24
Azərbaycan Dillər Universiteti	298.7	310.86
Regionşünaslıq (Böyük Britaniya üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti (tədris ingilis dilində)	338.2	358.78
Azərbaycan Dillər Universiteti	305.2	319.573
Regionşünaslıq (Yaponiya üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	342.0	358.72
Azərbaycan Dillər Universiteti	313.0	328.84
Regionşünaslıq (Qafqaz üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	311.4	328.547
Azərbaycan Dillər Universiteti	278.8	294.274
Bakı Dövlət Universiteti	267.4	302.287
Regionşünaslıq (ərəb ölkələri üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	285.3	301.935
Azərbaycan Dillər Universiteti	274.0	309.78
Regionşünaslıq (Pakistan üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	270.7	277.07
Azərbaycan Dillər Universiteti	245.6	252.34
Regionşünaslıq (Balkan ölkələri üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	271.5	282.66
Bakı Slavyan Universiteti	240.2	252.94
Tarix		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	562.1	585.596
Bakı Dövlət Universiteti	475.3	526.659
Sumqayıt Dövlət Universiteti	418.0	433.133
Gəncə Dövlət Universiteti	402.2	442.358
Qarabağ Universiteti (YDS)	379.1	454.211
Naxçıvan Dövlət Universiteti	373.5	421.478
Mingəçevir Dövlət Universiteti	368.6	391.298
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	324.9	352.828
Tərcümə (ingilis dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	487.7	521.987
Bakı Slavyan Universiteti	435.9	461.968
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	388.6	406.782
Naxçıvan Dövlət Universiteti	379.1	463.825
Gəncə Dövlət Universiteti	355.4	395.452
Tərcümə (alman dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	489.4	527.34
Bakı Slavyan Universiteti	393.2	403.095
Tərcümə (fransız dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	389.6	420.85
Bakı Slavyan Universiteti	355.0	364.6

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Tərcümə (ərəb dili üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	335.0	371.51
Azərbaycan Dillər Universiteti	328.3	370.3
Naxçıvan Dövlət Universiteti	245.1	261.66
Tərcümə (fars dili üzrə)		
Bakı Dövlət Universiteti	283.1	306.17
Naxçıvan Dövlət Universiteti	249.4	272.76
Tərcümə (rus dili üzrə)		
Azərbaycan Dillər Universiteti	344.7	364.5
Bakı Slavyan Universiteti	292.2	314.13
Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması		
Bakı Dövlət Universiteti	409.4	417.668
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	307.7	351.472
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	300.5	340.043
Lənkəran Dövlət Universiteti	268.2	292.135
Naxçıvan Dövlət Universiteti	263.1	287.107
Sənətşünaslıq		
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	367.5	381.630
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	367.5	383.452
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	306.2	368.337
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	269.1	314.343
Sosial iş		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	536.1	554.272
Bakı Dövlət Universiteti	505.4	520.728
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	487.4	501.814
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	464.1	475.366
Naxçıvan Dövlət Universiteti	454.4	477.388
Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	395.1	429.108
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	392.3	423.598
Sumqayıt Dövlət Universiteti	390.2	415.808
Gəncə Dövlət Universiteti	381.7	420.728
Lənkəran Dövlət Universiteti	353.7	394.105
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Şəki filialı)	346.3	379.717
Mingəçevir Dövlət Universiteti	340.2	357.717
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Quba filialı)	320.9	351.910
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (Ağcabədi filialı)	314.6	333.873
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	308.6	331.207

IV QRUP

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Biologiya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	433.9	460.901
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	291.4	356.662
Naxçıvan Dövlət Universiteti	289.1	398.727
Qarabağ Universiteti (YDS)	286.2	358.780
Sumqayıt Dövlət Universiteti	239.3*	307.365
Gəncə Dövlət Universiteti	237.6*	298.829
Kimya müəllimliyi		
Bakı Dövlət Universiteti	454.4	490.372
Qarabağ Universiteti (YDS)	325.9	389.453
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	318.1	377.832
Gəncə Dövlət Universiteti	303.0*	445.529
Naxçıvan Dövlət Universiteti	288.4*	429.4
Sumqayıt Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	251.8	361.53
Sumqayıt Dövlət Universiteti	212.8*	311.925
Kimya və biologiya müəllimliyi		
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	400.1	440.361
Gəncə Dövlət Universiteti	263.2*	377.261
Sumqayıt Dövlət Universiteti	263.1	345.354
Bakı Dövlət Universiteti (Qazax filialı)	244.8*	356.267
Lənkəran Dövlət Universiteti	218.8*	328.752
Mingəçevir Dövlət Universiteti	217.1*	323.736
Psixologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	581.5	590.573
Bakı Dövlət Universiteti	540.7	559.698
Bakı Slavyan Universiteti	492.8	516.107
Qarabağ Universiteti (YDS)	485.9	515.467
Naxçıvan Dövlət Universiteti	416.5	502.743
Sumqayıt Dövlət Universiteti	334.8	387.448
Gəncə Dövlət Universiteti	296.2*	366.383
Biologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	542.2	558.209
Bakı Dövlət Universiteti	493.5	514.419
Naxçıvan Dövlət Universiteti	364.8	416.360
Gəncə Dövlət Universiteti	324.4*	373.142
Gəncə Dövlət Universiteti	283.7*	359.200
Sumqayıt Dövlət Universiteti	256.0*	355.664
Biotexnologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	586.8	593.415
Bakı Dövlət Universiteti	562.3	575.563

Cədvəl 1.67 (ardı)

ALİ MƏKTƏB	Min. bal	Orta bal
Bakı Mühəndislik Universiteti	515.2	544.950
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	262.2*	329.640
Ekologiya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	396.2	430.016
Bakı Dövlət Universiteti	349.9	383.300
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	314.7	350.675
Sumqayıt Dövlət Universiteti	236.7	269.047
Gəncə Dövlət Universiteti	211.5	245.420
Azərbaycan Texnologiya Universiteti	161.0*	185.667
Mingəçevir Dövlət Universiteti	161.0*	223.144
Lənkəran Dövlət Universiteti	158.5*	219.105
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	152.5*	186.368
Kimya		
Bakı Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	548.1	566.657
Bakı Dövlət Universiteti	482.6	511.190
Bakı Mühəndislik Universiteti (tədris ingilis dilində)	477.2	504.167
Bakı Mühəndislik Universiteti	415.2	458.373
Gəncə Dövlət Universiteti	373.7*	426.250
Sumqayıt Dövlət Universiteti	261.6*	342.563
Naxçıvan Dövlət Universiteti	253.2	401.393
Bağçılıq və tərəvəzçilik		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	203.9*	203.900
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	179.0*	197.650
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	177.0*	189.200
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS) (tədris ingilis dilində)	168.6	269.700
Baytarlıq təbabəti		
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris ingilis dilində) (YDS)	275.8	301.560
Naxçıvan Dövlət Universiteti (YDS)	181.2*	253.600
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	158.9*	224.900
Lənkəran Dövlət Universiteti (YDS)	158.6*	218.620
Bitki mühafizəsi		
Bakı Dövlət Universiteti	270.4	295.610
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	167.4*	219.175
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (tədris türk dilində)	159.7*	208.233
Su bioehtiyatları və akvakultura		
Bakı Dövlət Universiteti	266.2	289.215
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (YDS)	166.0*	253.478
Əczaçılıq		
Azərbaycan Tibb Universiteti	580.6	588.772
Naxçıvan Dövlət Universiteti	566.7	576.755
Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	238.2*	330.841
Fizioterapiya		
Azərbaycan Tibb Universiteti	603.4	609.638
Azərbaycan İdman Akademiyası	453.9	492.180
Tibb bacısı işi		
Azərbaycan Tibb Universiteti	547.8	569.083
Qarabağ Universiteti (YDS)	490.6	527.900
Naxçıvan Dövlət Universiteti	482.4	511.020
İctimai səhiyyə		
Azərbaycan Tibb Universiteti	593.0	598.327
Naxçıvan Dövlət Universiteti	582.0	598.327
Stomatologiya		
Azərbaycan Tibb Universiteti	615.5	627.680
Naxçıvan Dövlət Universiteti	600.4	603.897
Tibb		
Azərbaycan Tibb Universiteti (tədris ingilis dilində)	683.7	688.792
Azərbaycan Tibb Universiteti	624.3	651.884
Qarabağ Universiteti (YDS)	614.6	624.181
Naxçıvan Dövlət Universiteti (tədris ingilis dilində)	607.3	613.836
Naxçıvan Dövlət Universiteti	604.1	612.063

(YDS) – yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslar.

* işarəsi ilə qeyd olunan ixtisaslar üzrə əsas və əlavə yerləşdirmədən sonra boş yerlər qalmışdır.

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunan abituriyent seçməsinin zonal tərkibi 1.68 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, abituriyentlər yaşayış yerinə yaxın olan ali təhsil müəssisələrinə daha çox üstünlük veriblər. Məsələn, Bakı, Gəncə, Naxçıvan, Mingəçevir, Lənkəran şəhərlərindəki ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların zonal tərkibində müvafiq şəhərlərin və yaxın ətraf bölgələrin abituriyentləri sayca üstünlük təşkil edir. Paytaxt ali təhsil müəssisələrinə digər bölgələrin abituriyentlərinin istəyi böyük olsa da, Bakı şəhəri abituriyentlərinin Azərbaycan Texnologiya Universiteti, Qarabağ Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universiteti istisna olmaqla, digər bölgə ali təhsil müəssisələrinə marağı zəifdir.

Cədvəl 1.68

2025-Ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLAR SEÇMƏSİNİN ZONAL TƏRKİBİ

(abituriyentlər və subbakalavrlar birlikdə)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olu-nub	ABİTURİYENTLƏRİN ZONALAR ÜZRƏ TƏRKİBİ, %-LƏ											
			Bakı	Nax.	Sum.	Min.	Gən.	Şəki	Göy.	İm.	Şir.	Lən.	Quba	Xar.
1	Bakı Dövlət Universiteti	5652	41.81	1.04	10.88	7.73	10.70	4.37	4.37	6.33	4.90	4.10	3.75	0.00
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3334	46.43	1.86	11.16	5.97	6.45	5.52	4.14	4.53	6.03	4.50	3.42	0.00
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1886	41.57	1.43	8.80	7.10	5.67	5.83	4.51	7.21	6.95	5.73	5.14	0.05
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2512	47.17	1.00	10.83	6.81	5.21	5.18	4.86	5.81	5.73	3.58	3.82	0.00
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	903	43.19	1.99	11.74	7.20	10.30	5.65	3.32	4.43	4.21	4.43	3.54	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3432	30.59	0.44	9.62	10.93	6.96	7.31	6.24	5.83	6.26	7.28	8.51	0.03
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4090	49.32	1.74	12.35	5.18	5.43	7.36	3.86	5.40	3.64	2.81	2.89	0.02
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1796	49.44	0.50	11.92	8.24	7.74	4.12	2.51	6.29	4.06	2.62	2.51	0.06
9	Bakı Slavyan Universiteti	1388	47.05	0.50	12.25	7.35	8.00	3.53	2.88	5.98	4.25	4.11	4.03	0.07
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2296	28.40	2.26	22.65	8.58	7.27	7.10	3.79	7.53	4.75	3.96	3.70	0.00
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	52.16	1.53	10.94	3.82	8.65	3.31	4.33	4.83	3.31	3.05	4.07	0.00
12	ADA Universiteti	351	59.54	2.28	12.25	3.42	2.85	3.13	1.42	7.98	3.42	2.56	1.14	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	126	54.76	1.59	5.56	6.35	13.49	4.76	2.38	2.38	3.97	1.59	3.17	0.00
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	133	37.59	3.76	11.28	13.53	9.77	6.02	3.76	2.26	5.26	3.76	3.01	0.00
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	624	44.55	1.28	12.02	7.69	5.13	6.25	3.37	6.25	5.61	4.65	2.88	0.32
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	297	56.57	0.34	17.17	4.04	3.70	4.71	2.36	4.71	3.03	1.35	1.68	0.34
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	620	45.65	1.94	12.10	7.74	4.68	5.16	4.52	7.10	3.06	2.42	5.65	0.00
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	124	58.06	4.03	15.32	2.42	4.03	4.84	1.61	2.42	4.03	1.61	0.81	0.81
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1626	49.26	0.86	12.85	6.40	7.01	4.61	3.38	4.86	3.87	3.38	3.51	0.00
20	Milli Aviasiya Akademiyası	839	53.99	3.93	7.15	5.60	9.18	3.58	2.74	3.69	3.69	4.29	2.15	0.00
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	333	27.63	1.20	11.71	2.10	6.91	3.60	7.81	3.00	9.31	14.11	12.61	0.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	444	49.77	2.48	13.06	8.11	4.95	2.93	1.80	9.23	4.28	2.03	1.35	0.00
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	42.14	4.29	12.14	7.86	8.57	4.29	2.86	7.14	3.57	7.14	0.00	0.00

Cədvəl 1.68 (ardı)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olu-nub	ABİTURİYENTLƏRİN ZONALAR ÜZRƏ TƏRKİBİ, %-LƏ											
			Bakı	Nax.	Sum.	Min.	Gən.	Şəki	Göy.	İm.	Şir.	Lən.	Quba	Xar.
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1664	8.05	74.28	3.00	3.61	3.49	1.68	1.02	1.38	1.56	1.44	0.48	0.00
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	194	8.76	70.62	3.09	5.67	3.09	1.55	1.55	1.03	2.58	1.03	1.03	0.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1875	12.59	0.37	4.16	13.65	41.65	7.36	6.24	3.68	4.80	1.55	3.95	0.00
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1399	5.79	1.07	3.43	24.80	53.32	2.07	2.36	4.29	1.50	0.43	0.93	0.00
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1156	18.77	1.21	5.02	22.15	27.68	4.15	4.84	7.61	4.58	1.90	2.08	0.00
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1659	14.35	1.33	31.40	7.53	5.30	2.95	6.09	12.48	6.45	5.24	6.87	0.00
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1425	5.61	1.12	2.39	44.56	7.30	9.68	16.21	6.04	4.14	1.33	1.61	0.00
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1588	10.01	0.82	4.79	3.27	1.13	0.76	1.32	5.86	15.11	56.05	0.88	0.00
32	Qarabağ Universiteti	1021	16.06	4.11	8.42	24.39	16.06	5.88	4.80	6.17	6.56	4.60	2.94	0.00
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	92	61.96	1.09	13.04	2.17	3.26	4.35	5.43	0.00	1.09	2.17	5.43	0.00
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	77	25.97	0.00	14.29	5.19	3.90	18.18	12.99	1.30	7.79	7.79	2.60	0.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1351	42.19	2.29	11.32	6.00	5.48	3.92	5.63	5.48	6.96	5.03	5.63	0.07
36	"Azərbaycan" Universiteti	1058	46.50	2.17	9.17	4.16	6.90	4.82	4.82	5.29	7.09	5.58	3.40	0.09
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1320	54.47	1.14	9.17	5.83	4.92	3.79	2.88	4.17	5.23	3.94	4.47	0.00
38	Xəzər Universiteti	1438	49.72	1.18	11.13	3.62	4.59	8.14	5.29	2.85	4.52	4.03	4.87	0.07
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1336	42.22	1.57	12.43	5.61	3.82	4.72	4.72	7.71	6.59	6.14	4.42	0.07
40	Bakı Qızlar Universiteti	378	32.54	0.26	8.99	4.50	8.47	5.03	6.61	5.03	14.02	7.67	6.88	0.00
41	Odlar Yurdu Universiteti	981	50.97	1.33	11.11	5.20	4.99	2.85	3.57	4.69	5.30	5.20	4.79	0.00
42	Bakı Biznes Universiteti	1144	32.60	3.41	12.59	5.33	4.63	5.59	6.21	6.73	8.04	7.60	7.17	0.09
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	341	32.84	2.05	13.20	5.87	6.16	4.99	6.16	7.92	7.33	5.87	7.62	0.00

İxtisarlar:

Bakı – Bakı şəhərinin rayonları

Nax. – Naxçıvan şəhəri, bölgələri

Sum. – Sumqayıt şəhəri, Abşeron, Xızı, Şamaxı, Qobustan bölgələri

Min. – Mingəçevir, Naftalan, Yevlax, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Goranboy, Kəlbəcər, Bərdə, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər bölgələri

Gən. – Gəncə şəhəri, Daşkəsən, Şəmkir, Göygöl, Samux, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa, Tovuz bölgələri

Şəki – Şəki, Zaqatala, Balakən, Qəbələ, Qax, Oğuz bölgələri

Göy. – Göyçay, Ucar, Kürdəmir, Zərdab, Ağdaş, İsmayıllı, Ağsu bölgələri

İm. – İmişli, Cəbrayıl, Qubadlı, Füzuli, Beyləqan, Laçın, Zəngilan bölgələri

Şir. – Şirvan şəhəri, Hacıqabul, Sabirabad, Biləsuvar, Neftçala, Salyan, Saatlı bölgələri

Lən. – Lənkəran şəhəri, Astara, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad, Masallı bölgələri

Quba – Quba, Qusar, Xaçmaz, Şabran, Siyəzən bölgələri

Xar. – xarici dövlətlər

Son on üç ilin statistikası əsasında hər bir rayonun ayrı-ayrı fənlər üzrə ən qabaqcıl məktəbləri də müəyyənləşdirilib. Bunun üçün hər bir fənn üzrə abituriyentlərinin sayı 10-dan az olmayan məktəblər götürülüb. 6.25 və 6.26 saylı cədvəllərdə (bax: səh. 519-526) respublikanın rayonlarının hər bir fənn üzrə son on üç ildə stabil olaraq yaxşı nəticə göstərən məktəbləri təqdim edilib. Rayon və şəhər təhsil sektorları tərəfindən bu məktəblərin fəaliyyəti qiymətləndirilməli, onların qabaqcıl iş təcrübələri öyrənilib yayılmalıdır. Həmin məktəblərin məzunlarının yüksək nəticələr qazanması bəzən bütövlükdə pedaqoji kollektivlərin fəaliyyətindən çox, qabaqcıl iş təcrübəsi ilə seçilən bir neçə fənn müəlliminin, hətta bəzi hallarda bir müəllimin əməyi nəticəsində başa gəlir. Belə müəllimlərin fəaliyyəti öyrənilməlidir. Onların ictimaiyyətə tanıdılması, əməyinin layiqincə qiymətləndirilməsi digər müəllimlərin də dərslərə yaradıcı yanaşmasına səbəb olar ki, bu da nəticə etibarilə məktəblərdə təhsilin səviyyəsinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərər.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində ümumtəhsil müəssisələri məzunlarının intellektual baxımdan daha hazırlıqlı hissəsi iştirak edir və onlar hər bir tələbə yeri uğrunda yüksək müsabiqədən keçməli olurlar. Qəbul imtahanları həm də gənclərin intellektinin formalaşmasında mühüm rol oynayan məktəb müəllimlərinin, bütövlükdə isə abituriyentlərin təmsil olunduğu bölgələrin pedaqoji ictimaiyyətinin, bir növ, hesabatıdır. Abituriyentləri (cari və əvvəlki illərin məzunları) ən yüksək və ən zəif nəticə göstərən bölgələrin siyahısı 1.69 və 1.70 saylı cədvəllərdə təqdim edilir.

Respublikanın müxtəlif bölgələrindən olan abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri üzrə aparılan statistik araşdırmalar göstərir ki, İsmayıllı rayonu abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi daha yüksəkdir (bax: 1.69 saylı cədvəl). O da qeyd edilməlidir ki, son illərdə Bakı, Naxçıvan, Sumqayıt şəhərlərindən, Abşeron, Qubadlı və Ordubad rayonlarından olan abituriyentlərin qəbulolma faizi yüksək olub.

Son illər qəbul imtahanlarında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin arasında kənd rayonları abituriyentlərinin sayı artıb. Belə ki, 2011-ci ildə kənd rayonlarından olan abituriyentlərin sayı imtahanda iştirak edən abituriyentlər içərisində 52.76%, qəbul olan abituriyentlər içərisində isə 45.59% idisə, artıq 2015-ci ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 54.67% və 50.05%, 2016-cı ildə 55.51% və 52.13%, 2017-ci ildə 57.13% və 52.67%, 2018-ci ildə 58.18% və 54.15%, 2019-cu ildə 57.82% və 54.38%, 2020-ci ildə 59.64% və 56.84%, 2021-ci ildə 59.67% və 55.84%, 2022-ci ildə 58.62% və 54.96%, 2023-cü ildə 57.98% və 53.40%, 2024-cü ildə 57.86% və 53.26%, 2025-ci ildə isə 56.07% və 50.97% olmuşdur.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ABİTURİYENTLƏRİN QƏBULOLMA FAİZİNƏ GÖRƏ ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN BÖLGƏLƏR

ƏN YÜKSƏK NƏTİCƏ Cədvəl 1.69

№	B Ö L G Ə	Abit. sayı	Qəbul olub	Qəbul-olma faizi
1	İsmayıllı rayonu	835	394	47.19
2	Qubadlı rayonu	946	446	47.15
3	Sumqayıt şəhəri	5479	2577	47.03
4	Abşeron rayonu	5414	2476	45.73
5	Naxçıvan şəhəri	1547	693	44.80
6	Bakı şəhəri	41972	18715	44.59
7	Qəbələ rayonu	1262	562	44.53
8	Sədərək rayonu	152	67	44.08
9	Şəki rayonu	2096	921	43.94
10	Ordubad rayonu	418	182	43.54

ƏN AŞAĞI NƏTİCƏ Cədvəl 1.70

№	B Ö L G Ə	Abit. sayı	Qəbul olub	Qəbul-olma faizi
1	Saatlı rayonu	863	262	30.36
2	Quba rayonu	1974	592	29.99
3	Sabirabad rayonu	1514	454	29.99
4	Qusar rayonu	985	288	29.24
5	Samux rayonu	689	200	29.03
6	Göygöl rayonu	878	248	28.25
7	Lerik rayonu	461	128	27.77
8	Ağsu rayonu	701	185	26.39
9	Tərtər rayonu	778	201	25.84
10	Daşkəsən rayonu	188	42	22.34

Respublikanın böyük şəhərlərini təmsil edən abituriyentlərin (cari və əvvəlki illərin məzunları) ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri 1.71 saylı cədvəldə təqdim edilib. Abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizinə görə Sumqayıt şəhərinin nəticələri digər şəhərlərin göstəricilərindən yüksəkdir. İmtahanda iştirak edən hər 100 Sumqayıt məktəblisindən 47-si ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub.

Bundan başqa, son illər Naxçıvan şəhəri də abituriyentlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizinə görə fərqlənir. Cədvəldən göründüyü kimi, imtahanda iştirak edən hər 100 məktəblidən 44–45-i ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub. Naxçıvan şəhərinin göstəricisinin bu dərəcədə yüksək olması daha çox bu şəhərin məktəblərini bitirən abituriyentlərin yerli ali təhsil müəssisələrinə üstünlük vermələri və bu ali təhsil müəssisələrinə istəyin digər regionlarda elə də yüksək olmadığından irəli gəlir. Əgər 1.68 saylı cədvələ nəzər salsaq, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olanların müvafiq olaraq 74.28 və 70.62%-ni Naxçıvan MR-in məktəblilərinin təşkil etdiyini görərik. Respublikanın qalan ali təhsil müəssisələrinə (Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası və Qarabağ Universiteti istisna olmaqla) qəbul olan abituriyentlər arasında Naxçıvan MR-dən olan abituriyentlərin payı 4%-dən çox olmayıb.

Bakı şəhərinin abituriyentləri ənənəvi olaraq, qəbulolma göstəricisinə görə ən yaxşılardan olub və aşağıdakı cədvəldən də göründüyü kimi, imtahanda iştirak edən hər 100 Bakı məktəblisindən 44–45-i ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub.

Ötən ilə nəzərən, bu il böyük şəhərləri təmsil edən abituriyentlər seçməsində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların nisbi çəkisi, demək olar ki, eyni qalmışdır.

Cədvəl 1.71

RESPUBLİKANIN BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Ş Ə H Ə R	Abituriyentlərin sayı			Qəbul olub			Qəbulolma faizi		
		Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız
1	Sumqayıt	5479	2759	2720	2577	1221	1356	47.03	44.26	49.85
2	Naxçıvan	1547	745	802	693	292	401	44.80	39.19	50.00
3	Bakı	41972	20739	21233	18715	8568	10147	44.59	41.31	47.79
4	Mingəçevir	1481	673	808	623	276	347	42.07	41.01	42.95
5	Gəncə	4689	2203	2486	1758	771	987	37.49	35.00	39.70

Rayon təhsil sektorları üçün maraqlı olacağı nəzərə alınaraq, tam orta məktəbi 2025-ci ildə bitirmiş abituriyentlərin ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri haqqında məlumat 1.72 saylı cədvəldə təqdim olunur. Cədvəldən göründüyü kimi, Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylər respublikanın digər ümumtəhsil müəssisələri ilə müqayisədə ənənəvi olaraq üstünlüyə malikdir. Qəbul imtahanlarında iştirak edən Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan liseylərin və özəl liseylərin abituriyentlərinin 56.08%-i ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Həm respublika üzrə, həm də respublikanın bölgələri içərisində bu göstərici üzrə ən yüksək nəticə Ordubad rayonunun məzunlarına məxsusdur. Bu il Ordubad rayonunun imtahanda iştirak edən hər 100 məzunundan 57-58 nəfəri ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur.

1.72 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan builki məzunların onların ümumi sayına nəzərən faizi də təqdim edilib. Bu göstərici üzrə cari ildə Naxçıvan şəhərinin, Ordubad, Qubadlı rayonlarının, Sumqayıt şəhərinin, Şahbuz rayonunun ümumtəhsil müəssisələri respublikanın digər bölgələrini təmsil edən məktəblərlə müqayisədə çox böyük üstünlüyə malikdir. Məktəbi 2025-ci ildə bitirən hər 100 nəfər məzundan Naxçıvan şəhəri üzrə 54-55-i, Ordubad rayonu üzrə 53-54-ü, Şahbuz rayonu üzrə 58–59-u, Qubadlı rayonu və Sumqayıt şəhəri üzrə 52–53-ü ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, böyük şəhərlərin ümumtəhsil müəssisələrinə nəzərən bölgə məktəblərinin nisbətən az sayda məzununun ali təhsil müəssisələrinə sənəd verməsi səbəbindən bölgə məzunlarının bütövlükdə qəbulolma faizi aşağı olub. Məsələn, Sabirabad rayonunun qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi 35.39-a bərabərdir, lakin qəbul imtahanlarında məzunların yalnız 74.43%-i iştirak etdiyindən bütövlükdə rayon məzunlarının ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma faizi cəmi 26.34% olub.

Cədvəl 1.72

2025-Cİ İL MƏZUNLARININ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	TƏHSİL SEKTORU	Məzunların sayı*	Abituriyentlər		Qəbul olan abituriyentlər		
			sayı	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)
1	Naxçıvan şəhəri	1140	1124	98.60	622	55.34	54.56
2	Ordubad rayonu	320	301	94.06	172	57.14	53.75
3	Qubadlı rayonu	788	760	96.45	415	54.61	52.66
4	Sumqayıt şəhəri	4541	4326	95.27	2373	54.85	52.26
5	Şahbuz rayonu	152	145	95.39	76	52.41	50.00
6	Naftalan şəhəri	111	106	95.50	55	51.89	49.55
7	Cəbrayıl rayonu	662	622	93.96	322	51.77	48.64
8	İsmayıllı rayonu	767	683	89.05	370	54.17	48.24
9	Bakı şəhəri	33272	31337	94.18	15876	50.66	47.72
10	Abşeron rayonu	4791	4505	94.03	2278	50.57	47.55
11	Culfa rayonu	461	420	91.11	217	51.67	47.07
12	Mingəçevir şəhəri	1200	1151	95.92	555	48.22	46.25
13	Laçın rayonu	1052	940	89.35	482	51.28	45.82
14	Xocavənd rayonu	131	125	95.42	59	47.20	45.04
15	Qax rayonu	451 (400)	378	83.81 (94.50)	180	47.62	39.91 (45.00)
16	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	3794	2960	78.02	1660	56.08	43.75
17	Şuşa rayonu	225	205	91.11	98	47.80	43.56
18	Zəngilan rayonu	478	435	91.00	208	47.82	43.51
19	Kəlbəcər rayonu	1112	987	88.76	483	48.94	43.44
20	Şəki rayonu	1878	1616	86.05	809	50.06	43.08
21	Oğuz rayonu	388	363	93.56	167	46.01	43.04
22	Qəbələ rayonu	1216	1045	85.94	520	49.76	42.76
23	Sədərək rayonu	142	114	80.28	59	51.75	41.55
24	Gəncə şəhəri	3612	3377	93.49	1500	44.42	41.53
25	Şərur rayonu	682	647	94.87	283	43.74	41.50
26	Babək rayonu	702	661	94.16	281	42.51	40.03
27	Neftçala rayonu	643	549	85.38	249	45.36	38.72
28	Xızı rayonu	145	131	90.34	56	42.75	38.62
29	Ağdam rayonu	1698	1510	88.93	651	43.11	38.34
30	Şirvan şəhəri	797	702	88.08	303	43.16	38.02
31	Balakən rayonu	713 (702)	607	85.13 (86.47)	265	43.66	37.17 (37.75)
32	Qazax rayonu	896	824	91.96	332	40.29	37.05
33	Göyçay rayonu	1129	923	81.75	416	45.07	36.85
34	Kəngərli rayonu	239	205	85.77	88	42.93	36.82
35	Bərdə rayonu	1519	1310	86.24	550	41.98	36.21
36	Füzuli rayonu	1106	981	88.70	400	40.77	36.17
37	Zərdab rayonu	420	395	94.05	151	38.23	35.95
38	Hacıqabul rayonu	612	521	85.13	217	41.65	35.46
39	Qobustan rayonu	325	289	88.92	115	39.79	35.38
40	Şabran rayonu	640	500	78.13	226	45.20	35.31
41	Salyan rayonu	1428	1130	79.13	496	43.89	34.73
42	Zaqatala rayonu	1137 (1114)	862	75.81 (77.38)	385	44.66	33.86 (34.56)
43	Lənkəran rayonu	2143	1796	83.81	740	41.20	34.53
44	Siyəzən rayonu	461	394	85.47	159	40.36	34.49

*Mötərizədə gürcü bölməsinin şagirdləri nəzərə alınmadan hesablanmış göstəricilər təqdim edilmişdir.

Cədvəl 1.72 (ardı)

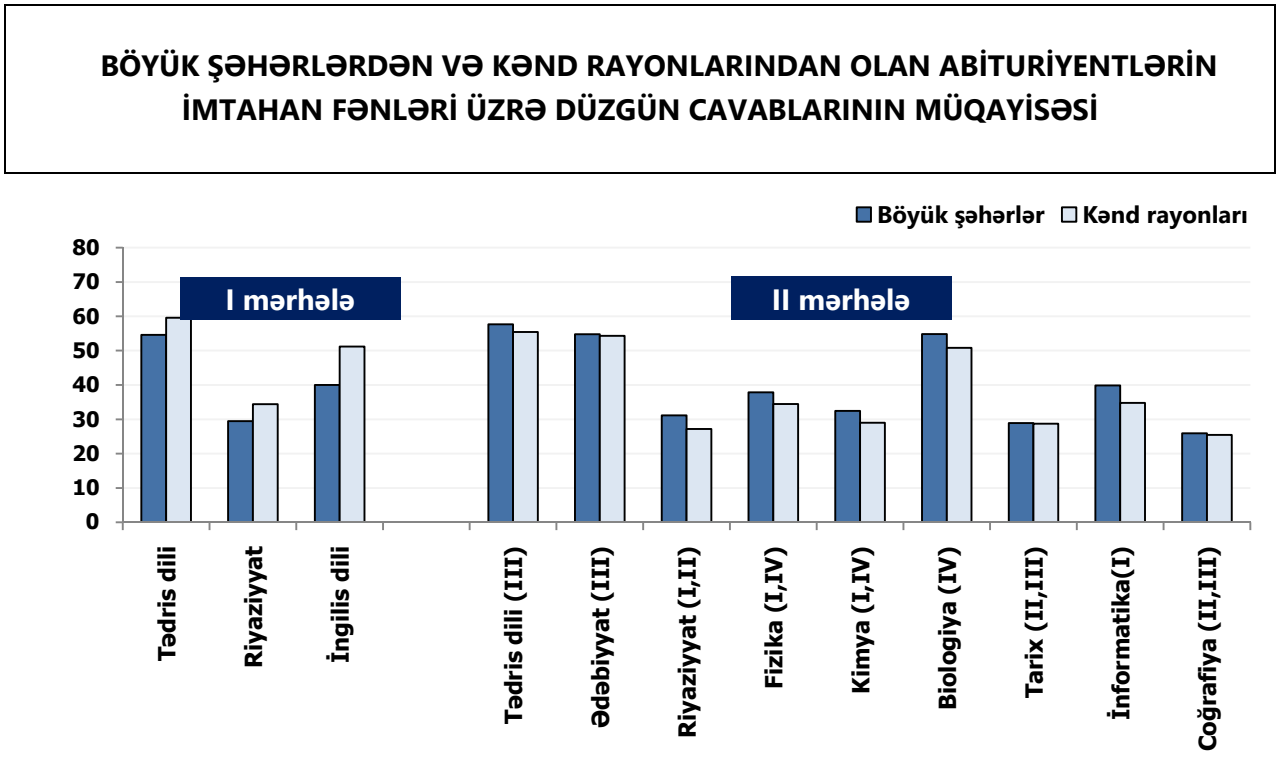
№	TƏHSİL SEKTORU	Məzunların sayı*	Abituriyentlər		Qəbul olan abituriyentlər		
			sayı	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin məzunlarının sayına görə)
45	Tovuz rayonu	1721	1496	86.93	593	39.64	34.46
46	Ağstafa rayonu	813	734	90.28	275	37.47	33.83
47	Şamaxı rayonu	866	786	90.76	293	37.28	33.83
48	İmişli rayonu	1212	951	78.47	399	41.96	32.92
49	Beyləqan rayonu	890	771	86.63	288	37.35	32.36
50	Masallı rayonu	1800	1452	80.67	579	39.88	32.17
51	Lerik rayonu	371	334	90.03	119	35.63	32.08
52	Yardımlı rayonu	438	335	76.48	138	41.19	31.51
53	Goranboy rayonu	1080	941	87.13	339	36.03	31.39
54	Ağdaş rayonu	930	804	86.45	288	35.82	30.97
55	Gədəbəy rayonu	640	493	77.03	198	40.16	30.94
56	Biləsuvar rayonu	960	852	88.75	296	34.74	30.83
57	Samux rayonu	587	503	85.69	180	35.79	30.66
58	Ucar rayonu	694	581	83.72	211	36.32	30.40
59	Ağcabədi rayonu	1526	1226	80.34	461	37.60	30.21
60	Quba rayonu	1578	1353	85.74	474	35.03	30.04
61	Kürdəmir rayonu	1090	806	73.94	327	40.57	30.00
62	Göygöl rayonu	754	672	89.12	226	33.63	29.97
63	Şəmkir rayonu	2388	1932	80.90	710	36.75	29.73
64	Yevlax rayonu	1044	862	82.57	310	35.96	29.69
65	Astara rayonu	1062	853	80.32	308	36.11	29.00
66	Qusar rayonu	930	753	80.97	260	34.53	27.96
67	Xaçmaz rayonu	2004	1553	77.50	558	35.93	27.84
68	Cəlilabad rayonu	1961	1502	76.59	536	35.69	27.33
69	Saatlı rayonu	895	701	78.32	242	34.52	27.04
70	Ağsu rayonu	593	519	87.52	160	30.83	26.98
71	Sabirabad rayonu	1568	1167	74.43	413	35.39	26.34
72	Tərtər rayonu	706	578	81.87	183	31.66	25.92
73	Xocalı rayonu	79	63	79.75	19	30.16	24.05
74	Daşkəsən rayonu	168	120	71.43	35	29.17	20.83
75	İdman liseyləri	60	51	85.00	9	17.65	15.00
CƏMİ		**111527 (111442)**	**98706**	**86.37 (86.55)**	**45346**	**42.30**	**36.76 (36.84)**

Böyük şəhərlərdən və kənd rayonlarından olan abituriyentlərin istəklərində oxşar cəhətlər olsa da, bilikləri fərqlidir. Bu fərq özünü ən çox ingilis dili fənninə verilən cavablarda göstərir.

Respublikanın böyük şəhərlərindən və kənd rayonlarından olan abituriyentlərin ayrı-ayrı ixtisas qruplarına meyilləri və fənlər üzrə test suallarına cavabvermə göstəricilərinin hər biri ayrılıqda araşdırılıb. Nəticələrə əsasən, hər iki kontingentin ixtisas qruplarına olan istək və meyilləri arasında fərq, demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Həm böyük şəhərlərin, həm də kənd rayonlarının oğlan abituriyentləri riyaziyyat və mühəndislik ixtisasları qrupuna, qız abituriyentləri isə humanitar və pedaqoji ixtisaslar qrupuna daha çox

*Mötərizədə gürcü bölməsinin şagirdləri nəzərə alınmadan hesablanmış göstəricilər təqdim edilmişdir.

üstünlük verirlər. Lakin bu iki kontingentdən olan abituriyentlərin imtahan fənləri üzrə test tapşırıqlarına cavablarında ciddi fərq vardır. Böyük şəhərlərdən olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsi kənd rayonlarından olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsindən yüksəkdir. Bu üstünlük özünü, ənənəvi olaraq, daha çox ingilis dili fənni üzrə hazırlıq səviyyəsində göstərir. Bu müqayisənin əyani olması üçün aşağıdakı diaqramları (şəkil 1.24) təqdim edirik. Diaqramdan da aydın görünür ki, şəhərlərdən olan abituriyentlərin səviyyəsi bütün fənlər üzrə yüksəkdir. Bu, şübhəsiz, şəhər məktəblərinin maddi-texniki bazasının, təlim-tədris texnologiyasının, informasiya təminatının kənd məktəbləri ilə müqayisədə xeyli üstün olması və digər obyektiv amillərlə bağlıdır. Bununla belə, son illər dövlət xətti ilə, həmçinin Heydər Əliyev Fondu tərəfindən respublikanın müxtəlif bölgələrində, əsasən də kənd rayonlarında müasir standartlara cavab verən məktəblərin inşa edilməsi, onların maddi-texniki bazasının və müəllim potensialının gücləndirilməsi şəhər və rayon abituriyentlərinin bilikləri arasındakı fərqin azalmasına səbəb olur.

Şəkil 1.24

Məcburi köçkün ailələrindən olan abituriyentlərin imtahan nəticələri ilbəil yaxşılaşır.
Onların təhsil problemlərinin həlli diqqət mərkəzindədir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi məcburi köçkün ailələrindən olan abituriyentlərin qəbul imtahanlarına hazırlığına kömək göstərilməsini həmişə diqqət mərkəzində saxlayır. Hər il onlarla görüşlər təşkil olunur, peşəyönlü söhbətlər aparılır, onları imtahanların texnologiyası ilə tanış etmək məqsədi ilə pulsuz sınaq imtahanları keçirilir. Onlara dərsliklər, dərs vəsaitləri, "Abituriyent" jurnalları, həmçinin imtahanlarda istifadə olunmuş test kitabçaları hədiyyə olunur. Bütün bunlar və digər amillər məcburi köçkün və qaçqın ailəsindən olan abituriyentlərin təhsillərini davam etdirmək istəklərinə, imtahan göstəricilərinə müsbət təsir göstərir. Bu il ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən 16511 (14259 abituriyent və 2252 subbakalavr) məcburi köçkün və qaçqın ailələrindən olan şagirdlərin və abituriyentlərin 6345-i (5637 abituriyent və 708 subbakalavr) tələbə adı qazanıb.

1.1. Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə" 10 fevral 2010-cu il tarixli Fərmanına əsasən 2010/2011-ci tədris ilindən başlayaraq gənclərin Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla təhsil alması üçün qəbul aparılır. Dövlət sifarişi əsasında təhsil adambaşına maliyyələşdirmə prinsipi ilə həyata keçirilir. Bu o deməkdir ki, müəyyən ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığını dövlət sifarişinə əsasən yerinə yetirən təhsil müəssisələrinə maliyyə vəsaitləri tələbələrin sayından asılı olaraq ayrılır.

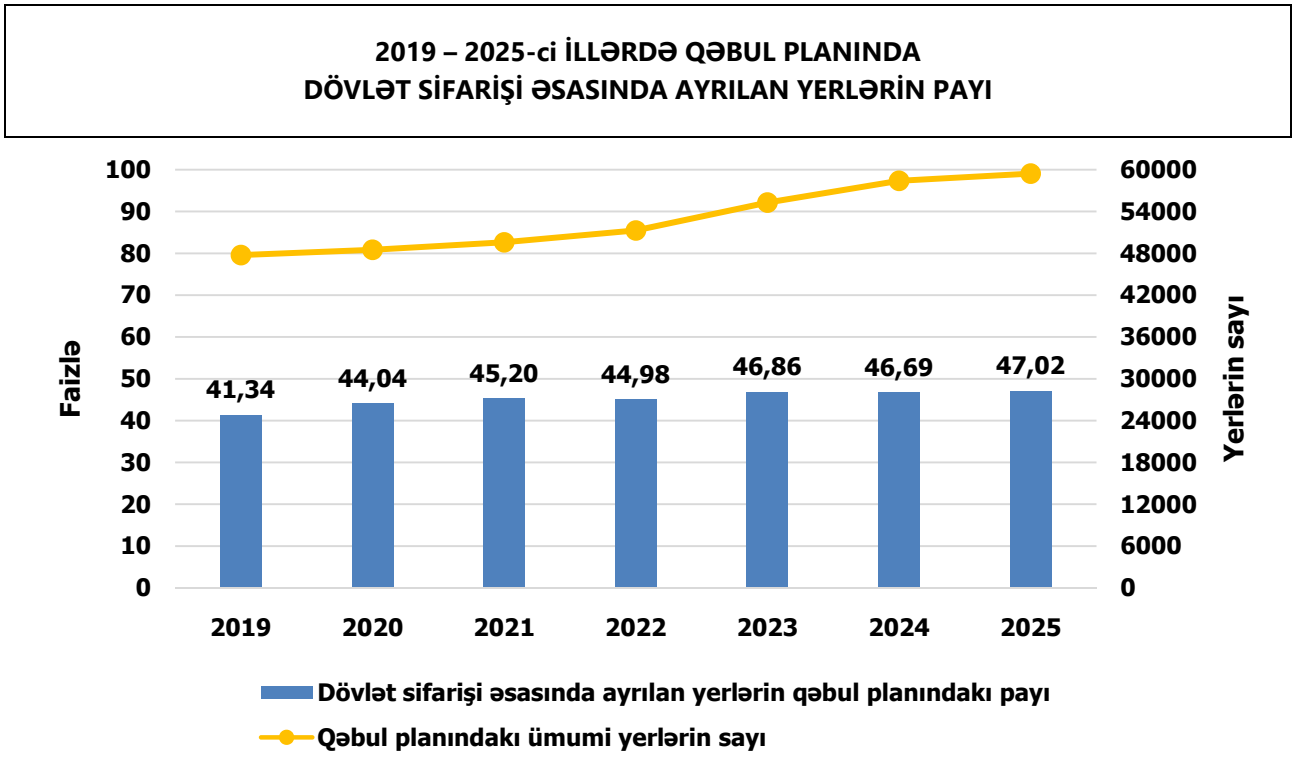
Ali təhsildə adambaşına maliyyələşdirmə mexanizmi dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində tətbiq olunan mütərəqqi metodlardandır. Belə bir mexanizmin tətbiqi ali təhsildə keyfiyyətin yüksəlməsinə, ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi əsasında təhsil alan tələbə uğrunda rəqabətin yaranmasına xidmət edir.

Tətbiq olunan qaydaya əsasən mülkiyyət formasından asılı olmayaraq qanunvericiliyə uyğun fəaliyyət göstərən bütün ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə mütəxəssis hazırlığında iştirak etmək imkanı yaradılmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, qəbul imtahanında yüksək nəticə əldə edərək dövlət sifarişi əsasında dövlət, yaxud özəl ali təhsil müəssisəsinə qəbul olan abituriyentin təhsili üçün nəzərdə tutulan vəsait həmin ali təhsil müəssisəsinin hesabına köçürülür.

2025/2026-cı tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında 27955 (əlavə olaraq, 165 yer müsabiqədənkənar) tələbə qəbulu nəzərdə tutulmuşdu. Bu yerlərin 53.01%-i I qrupun (yerlərin 60.21%-i RK altqrupunun, 39.79%-i Rİ altqrupunun), 14.72%-i II qrupun, 14.65%-i III qrupun (yerlərin 95.48%-i DT altqrupunun, 4.52%-i TC altqrupunun), 12.28%-i IV qrupun, 5.33%-i V qrupun payına düşürdü. Ötən illə müqayisədə cari ildə dövlət hesabına tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı 2.49% (678 yer), ümumi qəbul planındakı payı isə 46.69%-dən 47.02%-dək artmışdır.

Ayrılmış yerlərin sayındakı dəyişiklik ixtisas qrupları üzrə müxtəlif olmuşdur. Cari ildə I, IV qruplara daxil olan ixtisaslar üçün ayrılan yerlər müvafiq olaraq 5.05, 13.30% artmış, II, III və V qruplarda isə müvafiq olaraq 5.70, 4.03 və 1.13% azalmışdır.

Ümumiyyətlə, son yeddi ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan plan yerlərində artım müşahidə olunub. Belə ki, 2019-cu illə müqayisədə 2025-ci ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin sayı 41.59% (8211 yer) artmışdır (1.1.1 saylı şəklə bax).

Şəkil 1.1.1

2019-cu illə müqayisədə 2024-cü ildə hər 100 məzuna düşən dövlət sifarişli plan yerlərinin sayı da artmışdır. 2019-cu ildə hər 100 məzuna 24-25 dövlət sifarişli yer düşürdüsə, 2025-ci ildə bu göstərici 25-26-ya bərabər olmuşdur. 2024-cü ildə 27 olduğunu nəzərə alsaq, cari il bu göstəricinin azaldığını görərik.

Bu il 33 mülki dövlət və 10 özəl ali təhsil müəssisəsi dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak etmişdir. Ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi əsasında ən çox mütəxəssis hazırlamaq imkanına Bakı Dövlət Universiteti (5158 yer), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (3780 yer), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (3580 yer) və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (3246 yer) malik olmuşdur.

Dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlər üzrə müsabiqə Azərbaycan və rus bölmələri ilə birgə aparılmışdır. Nəticədə, Azərbaycan bölməsindən 94118, rus bölməsindən isə 10640 abituriyent bu yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmışdı. Ümumilikdə isə dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində 104758 abituriyent və 19420 subbakalavr iştirak etmək hüququ qazanmışdı. Abituriyentlərin 17.22%-i (18044 nəfər) I qrupun (onlardan 65.54%-i (11826 nəfər) RK altqrupunun, 37.96%-i (6849 nəfər) Rİ altqrupunun), 7.03%-i (7367 nəfər) II qrupun, 19.29%-i (20213 nəfər) III qrupun (onlardan 98.92%-i (19995 nəfər) DT altqrupunun, 24.15%-i (4882 nəfər) TC altqrupunun), 5.17%-i (5420 nəfər) IV qrupun, 99.98%-i (104738 nəfər) V qrupun, subbakalavrların 38.16%-i (7410 nəfər) I qrupun, 35.57%-i (6907 nəfər) II qrupun, 16.16%-i (3138 nəfər) III qrupun, 12.98%-i (2521 nəfər) IV qrupun, 2.44%-i (473 nəfər) V qrupun payına düşüb.

V ixtisas qrupuna istəyin bu dərəcədə yüksək olması daha çox cari ilin məzunları ilə bağlıdır. Bildiyimiz kimi, cari ilin məzunları V ixtisas qrupu üzrə ixtisasların müsabiqəsində buraxılış imtahanının nəticələri əsasında iştirak ediblər. Həmçinin cari ilin məzunları ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında ilk dəfə iştirak etdikləri üçün onların iştirakı dövlət büdcəsi tərəfindən maliyyələşdirilmişdir. Lakin faktiki olaraq onların bir çoxunun bu qrupa aid olan ixtisaslara marağı çox az olub. Belə ki, müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlərin 99.98%-i V ixtisas qrupunun payına düşsə də, belələri ixtisas seçimində iştirak edən abituriyentlər arasında cəmi 24.56% təşkil etmişdir.

Dövlət sifarişi ilə qəbul aparılan yerlər üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlərin 45647-sı (43.57%), subbakalavrlardan isə 11873-ü (61.14%) öz ərizələrində bu yerləri qeyd etmişdi. Ötən illə müqayisədə abituriyentlər arasında müsabiqə iştirakçılarının sayı 1.74% az olmuş, onların 90.39%-i (41260 nəfər) Azərbaycan, 9.61%-i (4387 nəfər) isə rus bölməsini təmsil etmişdir. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin 34.60%-i I qrupun (onlardan 62.06%-i RK, 40.41%-i Rİ altqrupunun), 13.02%-i II qrupun, 22.05%-i III qrupun (onlardan 96.82%-i DT, 13.48%-i TC altqrupunun), 8.87%-i IV qrupun, 23.75%-i isə V qrupun dövlət sifarişli yerlərini öz ərizələrində qeyd etmişdi. Rus bölməsində bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 30.89% (onlardan 59.19%-i RK, 43.17%-i Rİ), 10.94%, 17.35% (onlardan 92.38%-i DT, 29.57%-i TC), 12.13% və 32.21%-dir. Ən yüksək müsabiqə vəziyyəti V qrupda (1 yerə 6.7 ərizə), ən aşağı müsabiqə vəziyyəti isə IV qrupda (1 yerə 0.9 ərizə) müşahidə edilmişdir.

Təhlil göstərir ki, ödənişli ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin 99.99%-i dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Qeyd edək ki, cari ildə dövlət sifarişli və ödənişli yerlər üçün müsabiqə şərtləri eyni olmuşdur. Bu göstərici I, IV və V qruplar üzrə 100%, II qrup üzrə 57.99%, III qrup üzrə isə 82.29% təşkil etmişdir. Qeyd edək ki, cari ildə dövlət sifarişli və ödənişli yerlər üzrə müsabiqə şərtləri eyni olmuşdur. Amma II və III qruplar üzrə dövlət sifarişli və ödənişli yerlər üzrə müsabiqə şərtlərinin eyni olmasına baxmayaraq, göstəricilərin 100%-dən az olmasının səbəbi bəzi ixtisasların ödənişli yerləri üzrə müsabiqə şərtlərinin müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan ümumi şərtlərdən aşağı (bu ixtisasların ödənişli yerləri üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal 150 olub) olması ilə əlaqədardır. I və IV ixtisas qruplarında da bəzi ixtisasların müsabiqəsində iştirak üçün tələb olunan minimal bal 150 olub, lakin bu müsabiqə şərti həm də həmin ixtisasların dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərinə də şamil olunmuşdur. Bu hesabla, əlavə olaraq I qrupda 4725 nəfərin, IV qrupda isə 870 nəfərin təkcə bu ixtisasların dövlət sifarişli yerlərinin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ olmuşdur. Əgər bu abituriyentlər nəzərə alınmasaydı, o zaman təhsili ödənişli əsaslarla olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin I qrup üzrə yalnız 73.81%-nin, IV qrup üzrə 93.95%-nin, bütövlükdə isə 99.98%-nin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək hüququ olardı.

Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin, bu yerlər uğrunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan və iştirak edən abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə paylanması, eləcə də qruplarda yaranan müsabiqə vəziyyəti 1.1.1 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.1

DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏR ÜZRƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI VƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

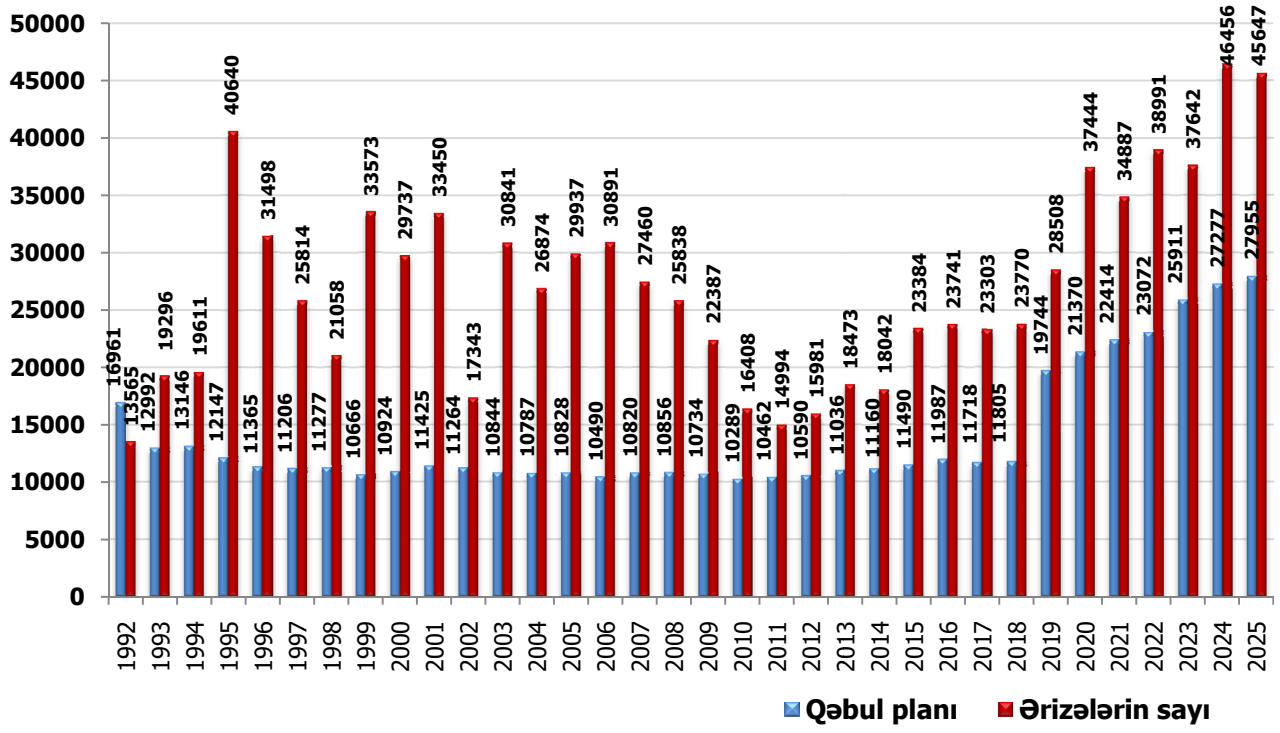
№	İxtisas qrupu		Dövlət sifarişi	Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin sayı			Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı			Müsabiqə vəziyyəti
				Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə	
I	Riyaziyyat, fizika, mü-həndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	Bütövlükdə	14819[1]	16279	1765	18044	14277	1355	15632	0.965
		RK altqrupu	8922	10707	1119	11826	8860	802	9662	0.981
		Rİ altqrupu	5897	6139	710	6849	5769	585	6354	1.101
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları		4116[2]	6752	615	7367	5370	480	5850	1.429
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	Bütövlükdə	4096[3]	18340	1873	20213	9096	761	9857	2.330
		DT altqrupu	3911	18170	1825	19995	8807	703	9510	2.316
		TC altqrupu	185	4175	707	4882	1226	225	1451	4.237
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları		3433[4]	4566	854	5420	3661	532	4193	0.913
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları		1491[5]	94104	10634	104738	9800	1413	11213	6.681
C Ə M İ			**27955**	**94118**	**10640**	**104758**	**41260**	**4387**	**45647**	**1.521**

1. Əlavə olaraq maksimum 730 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin, Lənkəran Dövlət Universitetinin və Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.
2. Əlavə olaraq maksimum 330 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.
3. Əlavə olaraq maksimum 385 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.
4. Əlavə olaraq maksimum 105 yer Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin, Naxçıvan Dövlət Universitetinin, Lənkəran Dövlət Universitetinin və Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.
5. Əlavə olaraq maksimum 145 yer Qarabağ Universitetinin dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Plan yerləri və müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayının 1992-2025-ci illər üzrə dinamikasının (şəkil 1.1.3) təhlili göstərir ki, 1996-cı ildən başlayaraq, dövlət hesabına maliyyələşən yerlər üzrə qəbul planı 2019-cu ilə kimi, demək olar ki, sabit qalıb. 2019-cu ildə isə dövlət hesabına maliyyələşən yerlərin sayında kəskin artım müşahidə olunur. 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 və 2025-ci illərdə də bu tendensiya davam etmiş və ötən illərlə müqayisədə dövlət hesabına maliyyələşən yerlərin sayı artmışdır.

Müsabiqə iştirakçılarının sayında illər ərzində böyük dəyişikliklər baş verib. Bu dəyişikliklər bir tərəfdən məktəb məzunlarının sayı və onların qəbul imtahanlarında nümayiş etdirdikləri bilik səviyyəsi ilə əlaqədardırsa, digər tərəfdən ayrı-ayrı illərdə DİM-in müsabiqə şərtlərində apardığı təkmilləşdirmələrlə bağlıdır. Test üsulu ilə qəbul aparılan ilk illərdə dəyişikliklər daha çox olub. Ən ciddi dəyişiklik 2002 və 2010-cu illərə təsadüf etmişdir ki, bu da 2002-ci ildə respublikada məktəb məzunlarının sayının kəskin şəkildə azalması, 2010-cu ildə isə ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi ilə əlaqədardır.

1992 – 2025-ci İLLƏRDƏ QƏBUL PLANI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ DİNAMİKASI (DÖVLƏT HESABINA MALİYYƏLƏŞƏN YERLƏR* ÜZRƏ MÜSABİQƏ ŞƏRTLƏRİNİ ÖDƏYƏN ABİTURİYENTLƏR)

Şəkil 1.1.3

İxtisas qrupları üzrə builki qəbul planı, abituriyent ərizələrinin sayı və müsabiqə vəziyyətinin ötən ilin müvafiq göstəriciləri ilə müqayisəsinin rəqəmlərlə ifadəsi 1.1.2 saylı cədvəldə təqdim edilir. Ötən illə müqayisədə cari ildə ərizələrin sayı 1.74% azalıb.

Ötən illə müqayisədə cari ildə dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşən yerlərin sayının 2.49% artması və həmin yerlərə ərizə verənlərin sayının isə 1.74% azalması müsabiqə vəziyyətinin 0.65% azalmasına səbəb olmuşdur. Hər bir qrup üzrə ayrılıqda baxdıqda, müsabiqə vəziyyətinin II, III və V qruplarda artdığı, I və IV qruplarda azaldığı müşahidə olunur.

2025-ci ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək üçün 11873 subbakalavr ərizə verib. Onların 49.99%-i (5935 nəfər) I qrupa, 20.51%-i (2435 nəfər) II qrupa, 15.58%-i (1850 nəfər) III qrupa, 14.56%-i (1729 nəfər) IV qrupa, 3.38%-i (401 nəfər) isə V qrupa ərizə verib.

Cədvəl 1.1.2

2024-cü VƏ 2025-ci İLLƏR ÜZRƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRİN SAYI VƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYININ MÜQAYİSƏSİ

İxtisas qrupu	Dövlət sifarişi (illər üzrə)			Ərizə vermiş abituriyentlərin sayı (illər üzrə)			Müsabiqə vəziyyəti (illər üzrə)		
	2024	2025	fərq, %-lə	2024	2025	fərq, %-lə	2024	2025	fərq, %-lə
I	14106	14819	+5.05	16219	15632	-3.62	0.998	0.965	-3.31
II	4365	4116	-5.70	6081	5850	-3.80	1.310	1.429	+9.08
III	4268	4096	-4.03	10902	9857	-9.59	2.222	2.330	+4.86
IV	3030	3433	+13.30	3577	4193	+17.22	1.009	0.913	-9.51
V	1508	1491	-1.13	11172	11213	+0.37	6.465	6.681	+3.34
CƏMİ	**27277**	**27955**	**+2.49**	**46456**	**45647**	**-1.74**	**1.531**	**1.521**	**-0.65**

("-" ötən illə müqayisədə azalmanı, "+" isə artmanı göstərir)

Builki qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi əsasında ayrılan 27955 plan yerinə 28006 nəfər qəbul olmuş, dövlət sifarişi 100.18% yerinə yetirilmişdir. Qəbul olanlardan

* 2010-cu ildən etibarən dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər nəzərdə tutulur.

51 nəfəri Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Lənkəran Dövlət Universitetivə Qarabağ Universiteti üçün nəzərdə tutulmuş əlavə yerlərə qəbul olmuşdur.

Hər il ali təhsil müəssisələrinə qeydiyyat başa çatdıqdan sonra məlum olur ki, bəzi abituriyentlər müəyyən ixtisaslar üzrə təhsil almaqdan imtina edirlər. Nəticədə, bu ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərin bir hissəsi boş qalır. Bundan başqa, müəyyən ixtisaslar üzrə də müsabiqə şərtini ödəyən abituriyentlərin sayı kifayət qədər olmadığı üçün boş yerlər qalır. Bu səbəbdən, 2021-ci ildə ilk dəfə olaraq hər hansı bir ixtisas üzrə boş qalan dövlət sifarişli yerlər "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) təsnifatı"na əsasən həmin ixtisasın daxil olduğu ixtisaslar qrupuna aid olan digər ixtisaslara ödənişli əsaslarla qəbul olan abituriyentlər arasında onların qəbul imtahanında əldə etdikləri nəticələrə əsasən paylanıb. Beləliklə, ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olan abituriyentlərin bir hissəsi dövlət hesabına təhsil almaq imkanı əldə edib. Cari ildə də boş qalan yerlər bu formada digər ixtisaslar arasında paylanmışdır. Bu səbəbdən də aşağıdakı cədvəldə bəzi qruplarda dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olma faizi 100-dən çox olmuşdur. Məsələn, ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmə başa çatdıqdan sonra "Energetika mühəndisliyi" ixtisası üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərdən 39-u boş qalmışdır. Bu ixtisas "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) təsnifatı"na əsasən "Texniki və texnoloji ixtisaslar qrupu"na daxildir. Bu səbəbdən, boş qalan 39 yer həmin qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olan və ən yüksək nəticə əldə edən 39 abituriyent arasında bölüşdürülmüşdür. Nəticədə, bu abituriyentlər qəbul olduqları ixtisaslar üzrə dövlət hesabına təhsil almaq imkanı əldə etmişdir.

Dövlət sifarişli yerlər üzrə müsabiqədə I ixtisas qrupundan 21567 nəfər (15632 abituriyent, 5935 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 67.26%-i, rus bölməsində isə 75.35%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 98.71% yerinə yetirilmişdir. II ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə 8285 nəfər (5850 abituriyent, 2435 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 50.88%-i, rus bölməsində isə 51.59%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 102.58% yerinə yetirilmişdir. III ixtisas qrupundan müsabiqədə 11707 nəfər (9857 abituriyent, 1850 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 38.63%-i, rus bölməsində isə 25.39%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlər 107.69% dolmuşdur. IV ixtisas qrupundan müsabiqədə 5922 nəfər (4193 abituriyent, 1729 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 53.39%-i, rus bölməsində isə 60.77%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi 93.33% yerinə yetirilmişdir. V ixtisas qrupundan müsabiqədə 11614 nəfər (11213 abituriyent, 401 subbakalavr) iştirak etmişdir. Onların Azərbaycan bölməsində 13.25%-i, rus bölməsində isə 13.39%-i qəbul olmuş, dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlər 103.35% dolmuşdur. Dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə qəbulun nəticələri 1.1.3 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.3

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu		Dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin sayı	Qəbul olanların sayı (ADAU, NDU, LDU və QU üçün ayrılmış əlavə yerlər və qeydiyyat başa çatdıqdan sonra boş qalan dövlət sifarişli yerlərin paylanması da nəzərə alınmaqla)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
I	ümumilikdə	14819	12858 (13491)	1076 (1137)	13934 (14628)	94.03 (98.71)
	RK altqrupu	8922	7493 (7917)	558 (588)	8051 (8505)	90.24 (95.33)
	Rİ altqrupu	5897	5365 (5574)	518 (549)	5883 (6123)	99.76 (103.83)
II		4116	3777 (3913)	309 (309)	4086 (4222)	99.27 (102.58)
III	ümumilikdə	4096	3866 (4197)	214 (214)	4080 (4411)	99.61 (107.69)
	DT altqrupu	3911	3705 (3979)	190 (190)	3895 (4169)	99.59 (106.60)
	TC altqrupu	185	161 (218)	24 (24)	185 (242)	100.00 (130.81)
IV		3433	2769 (2857)	340 (347)	3109 (3204)	90.56 (93.33)
V		1491	1240 (1350)	189 (191)	1429 (1541)	95.84 (103.35)
CƏMİ		**27955**	**24510 (25808)**	**2128 (2198)**	**26638 (28006)**	**95.29 (100.18)**

Bütün ixtisas qrupları üzrə bütövlükdə götürüldükdə, qəbul olanların 92.15%-i (25808 nəfər) Azərbaycan, 7.85%-i (2198 nəfər) rus bölməsinə aiddir. 2024-cü ildə bu göstəricilər müvafiq olaraq 91.44%-i

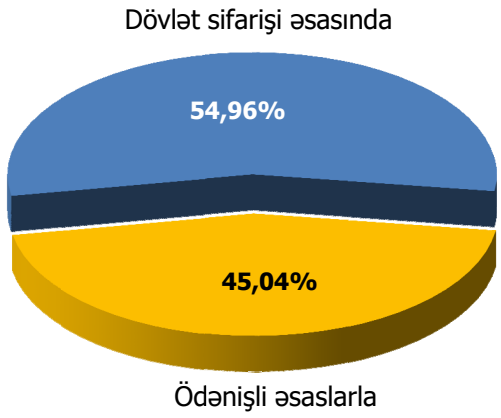
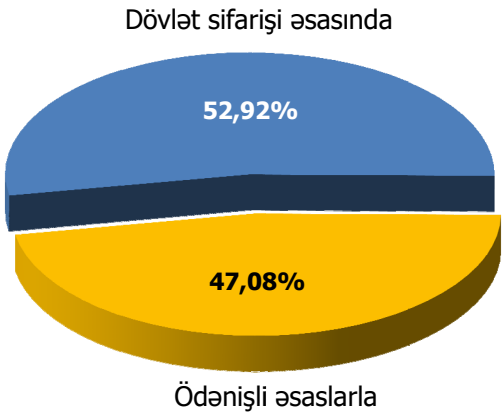
(25317 nəfər), 8.56%-i (2370 nəfər) təşkil etmişdi. Bölmələr üzrə son on beş ilin qəbul imtahanlarının nəticələrinin təhlilindən aydın olur ki, dövlət vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən yerlərə müsabiqənin Azərbaycan və rus bölmələri ilə birgə aparılması zəif müsabiqə vəziyyəti yaranan rus bölməsinə qəbul olanların faizinin azalmasına səbəb olmuşdur. Belə ki, bu illər ərzində Azərbaycan bölməsinə qəbul olanların faizi 82.65-dən 92.15-ə qədər artmış, rus bölməsində isə 17.35-dən 7.85-ə qədər azalmışdır.

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin 44.97%-ni (22351 nəfər) oğlanlar, 55.03%-ni (27353 nəfər) qızlar təşkil edib. Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 52.52%-ni (13814 nəfər) qız, 47.48%-ni (12489 nəfər) oğlan abituriyentlər təşkil edib. Subbakalavrlar arasında qəbul olanların 43.73%-ni (2244 nəfər) oğlanlar, 56.27%-ni (2888 nəfər) qızlar təşkil edib. Dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında isə oğlanların payı 60.95% (1038 nəfər), qızların payı isə 39.05% (665 nəfər) olub.

Cari ilin məzunları arasında da analoji vəziyyət müşahidə olunur. Belə ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 45.78%-ni (20761 nəfər) oğlanlar, 54.22%-ni (24585 nəfər) qızlar, dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların isə 48.42%-ni (11862 nəfər) oğlanlar, 51.58%-ni (12638 nəfər) qızlar təşkil edib.

2025-ci ildə dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin ümumi qəbul planındakı payı 2024-cü illə müqayisədə 46.69%-dan 47.02%-ə qalxmışdır. Həmin yerlərə qəbul olanların sayına baxdıqda görürük ki, 2025-ci ildə 2024-cü illə müqayisədə dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların ümumi qəbul olanların içərisindəki payı 54.96%-dən 52.92%-dək azalmışdır (bax: 1.1.4 və 1.1.5 saylı şəkillər). Göründüyü kimi, son iki ildə həm dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərin ümumi qəbul planındakı payı, həm də dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların nisbi sayı, demək olar ki, dəyişməmişdir.

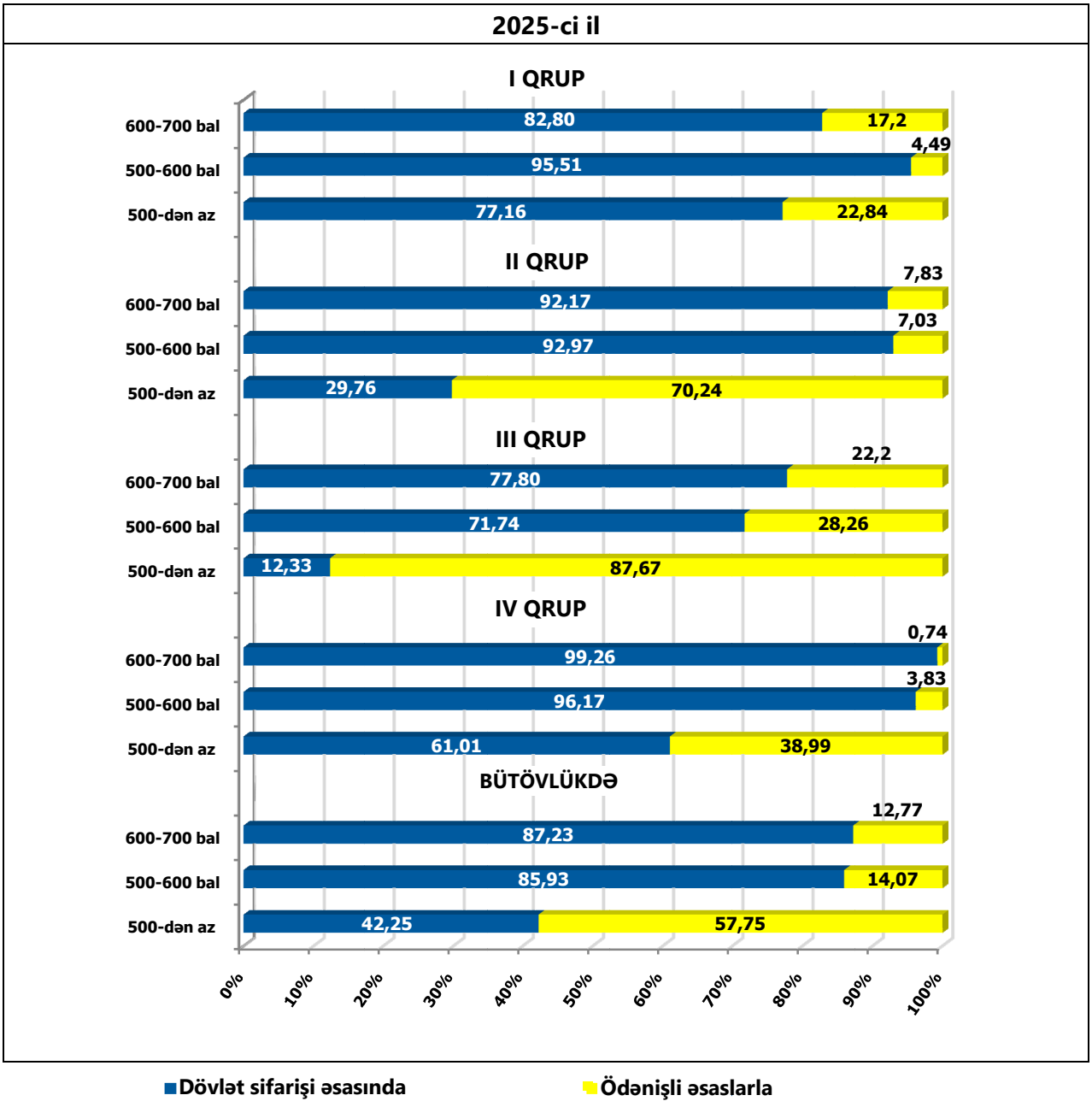
QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN DÖVLƏT SİFARİŞLİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ PAYLANMASI

2024-cü il	2025-ci il
	
Şəkil 1.1.4	Şəkil 1.1.5

1.1.6 saylı şəkildə 2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə dövlət hesabına maliyyələşdirilən və ödənişli təhsil üzrə (xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla) qəbul olmuş abituriyentlərin imtahan ballarının paylanma diaqramları ixtisas qrupları ardıcıllığında təqdim edilmişdir. Diaqramın təhlili zamanı I və II qruplarda 600-700 bal intervalında bal toplayanların payının 500-600 bal toplayanlarla müqayisədə az olduğunu müşahidə edirik. Buna səbəb kimi yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin seçimində təhsil haqqının dövlət hesabına və yaxud öz hesabına olmasından asılı olmayaraq, ali təhsil müəssisələrinin və ixtisasların nüfuzunu qeyd etmək olar. I və II ixtisas qruplarında yüksək hazırlıqlı abituriyentlər Bakı Ali Neft Məktəbi və "ADA" Universitetinin ödənişli ixtisaslarını da öz ərizələrində ilk yerlərdə qeyd etmişdir. III ixtisas qrupunda oxşar vəziyyət ADA Universitetinin, Milli Aviasiya Akademiyasının, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" və "Dövlət və ictimai münasibətlər" ixtisaslarında olmuşdur. IV ixtisas qrupunda ən azı 600 bal toplayan abituriyentlərin (7 nəfər istisna olmaqla) demək olar ki, hamısı dövlət sifarişli

yerlərə qəbul olunublar. Ümumiyyətlə, adambaşına maliyyələşmə mexanizmi tətbiq olunduqdan sonra dövlət hesabına təhsilin daha ədalətli şəkildə bölündüyünü görürük.

2025-ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞLİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN BALLARININ PAYLANMA DİAQRAMLARI
(ixtisas qrupları üzrə, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

Şəkil 1.1.6

Ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulu imkanları (təhsil müəssisəsinin inhisarında olan ixtisaslar və digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə qəbul aparılan ixtisaslar üzrə) və bu imkanlardan istifadə edilməsini əks etdirən göstəricilər (qəbulolma faizləri) 1.1.4 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.1.4

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULU İMKANLARI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

(subbakalavrlar istisna olmaqla)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisəsinin kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	5158	76	5082	3781	74.40	955	18.79	4127	2826	68.48
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3580	179	3401	2764	81.27	562	16.52	2839	2202	77.56
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	255	1890	1272	67.30	175	9.26	1715	1097	63.97
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2465	322	2143	1128	52.64	278	12.97	1865	850	45.58
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	6	952	897	94.22	851	89.39	101	46	45.54
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3246	24	3222	1647	51.12	171	5.31	3051	1476	48.38
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3780	36	3744	2817	75.24	78	2.08	3666	2739	74.71
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1169	3	1166	652	55.92	0	0.00	1166	652	55.92
9	Bakı Slavyan Universiteti	1169	3	1166	117	10.03	0	0.00	1166	117	10.03
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2455	22	2433	1131	46.49	65	2.67	2368	1066	45.02
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	383	0	383	291	75.98	0	0.00	383	291	75.98
12	ADA Universiteti	141	0	141	139	98.58	0	0.00	141	139	98.58
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	1	156	99	63.46	0	0.00	156	99	63.46
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	1	145	101	69.66	2	1.38	143	99	69.23
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	656	19	637	414	64.99	185	29.04	452	229	50.66
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	8	292	153	52.40	50	17.12	242	103	42.56
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	0	635	231	36.38	0	0.00	635	231	36.38
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	50	2	48	38	79.17	38	79.17	10	0	0.00
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	529	1	528	484	91.67	265	50.19	263	219	83.27
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	1	839	624	74.37	161	19.19	678	463	68.29
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	260	8	252	252	100.0	217	86.11	35	35	100.0
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	211	0	211	209	99.05	0	0.00	211	209	99.05
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	0	140	136	97.14	0	0.00	140	136	97.14
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1796	13	1783	729	40.89	141	7.91	1642	588	35.81
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	22	208	6	2.88	0	0.00	208	6	2.88
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2012	151	1861	926	49.76	519	27.89	1342	407	30.33
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1541	22	1519	298	19.62	0	0.00	1519	298	19.62
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	75	1395	43	3.08	0	0.00	1395	43	3.08
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	0	1875	484	25.81	6	0.32	1869	478	25.58

Cədvəl 1.1.4 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Dövlət sifarişi üzrə ali təhsil müəssisəsinin kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1590	51	1539	167	10.85	0	0.00	1539	167	10.85
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1860	42	1818	418	22.99	50	2.75	1768	368	20.81
32	Qarabağ Universiteti	1435	3	1432	344	24.02	68	4.75	1364	276	20.23
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	0	119	92	77.31	0	0.00	119	92	77.31
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	1	77	77	100.0	77	100.0	0	0	--
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1435	3	1432	181	12.64	8	0.56	1424	173	12.15
36	«Azərbaycan» Universiteti	1065	0	1065	146	13.71	0	0.00	1065	146	13.71
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	0	1475	386	26.17	59	4.00	1416	327	23.09
38	Xəzər Universiteti	1629	0	1629	937	57.52	28	1.72	1601	909	56.78
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1239	3	1236	64	5.18	0	0.00	1236	64	5.18
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	0	430	29	6.74	0	0.00	430	29	6.74
41	Odlar Yurdu Universiteti	1020	0	1020	165	16.18	0	0.00	1020	165	16.18
42	Bakı Biznes Universiteti	1115	0	1115	96	8.61	0	0.00	1115	96	8.61
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	0	400	2	0.50	0	0.00	400	2	0.50

Cədvəldən göründüyü kimi, ən yüksək qəbulolma göstəricisi Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası (100%), Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu (100%), Bakı Ali Neft Məktəbi (99.05%), "ADA" Universiteti (98.58%), Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (97.14%), Azərbaycan Tibb Universiteti (94.22%) və Azərbaycan İdman Akademiyasına (91.67%) aiddir.

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası dövlət hesabına təhsil almaq üçün 252 tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin 217-si bilavasitə onun inhisarında olan, 35-i isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə 35 nəfər qalibin hamısı təhsilini davam etdirmək məqsədi ilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu dövlət hesabına təhsil almaq üçün 77 tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin hamısı bilavasitə onun inhisarında olan yerlər olub. Bu yerlərə qəbul planı 100% dolub.

Bakı Ali Neft Məktəbi dövlət hesabına təhsil almaq üçün 211 tələbə qəbul etmək imkanına malik olub. Bu yerlərin hamısı digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Müsabiqədə Bakı Ali Neft Məktəbi böyük üstünlüyə malik olub və 211 qalibdən 209-u təhsilini davam etdirmək məqsədi ilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

ADA Universiteti dövlət hesabına təhsil almaq üçün 141 tələbə qəbul etmək imkanına malik olub. Bu yerlərin hamısı digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Müsabiqədə ADA Universiteti böyük üstünlüyə malik olub və 141 qalibdən 139-u təhsilini davam etdirmək məqsədi ilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası dövlət hesabına təhsil almaq üçün 140 tələbə qəbul etmək imkanına malik olub. Bu yerlərin hamısı digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə

üçün ayrılan yerlər idi. Müsabiqədə Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası böyük üstünlüyə malik olub və 140 qalibdən 136-sı təhsilini davam etdirmək məqsədi ilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

Azərbaycan Tibb Universiteti və Azərbaycan İdman Akademiyasına dövlət hesabına təhsil almaq üçün müvafiq olaraq 952 və 528 tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərdən müvafiq olaraq 851 və 265-i bilavasitə onun inhisarında olan, 101 və 263-ü isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Azərbaycan Tibb Universitetinin digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə 101 qalibin 46-sı, Azərbaycan İdman Akademiyasının digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə isə 263 qalibin 219-u təhsilini davam etdirmək məqsədi ilə məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunda ən aşağı nəticə Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna məxsusdur. Bu ali təhsil müəssisəsi dövlət sifarişi üzrə 208 tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin hamısı digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Nəticədə, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunnun digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə iştirak etdiyi müsabiqələrdə 208 qalibdən yalnız 6-sı bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir.

Zəif nəticə göstərən digər dövlət ali təhsil müəssisələri Azərbaycan Texnologiya Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetidir. Bu ali təhsil müəssisələri dövlət hesabına təhsil almaq üçün müvafiq olaraq 1395, 1166 və 1539 tələbə qəbul etmək imkanına malik idi. Müsabiqə adları qeyd olunan ali təhsil müəssisələrinin yüksək hazırlıqlı abituriyentlər arasında çox zəif nüfuza malik olduğunu göstərib. Belə ki, abituriyentlər Azərbaycan Texnologiya Universitetinin digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə müsabiqəsi üçün ayrılan 1395 dövlət sifarişli yerdən yalnız 43-ünü (3.08%), Bakı Slavyan Universitetinə ayrılan 1166 yerdən yalnız 117-sini (10.03%), Mingəçevir Dövlət Universiteti üçün ayrılan 1539 dövlət sifarişli yerdən yalnız 167-sini (10.85%) seçmişdir.

Dövlət sifarişi üzrə tələbə qəbulunun müsabiqəsində 10 özəl ali təhsil müəssisəsi iştirak etmişdir. Onların hamısı birlikdə müxtəlif ixtisaslar üzrə dövlət hesabına 9886 nəfər tələbə qəbul etmək imkanına malik olmuşdur. Bu yerlərin böyük əksəriyyəti digər ali təhsil müəssisələrinin (dövlət və özəl) də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bütövlükdə, dövlət sifarişi ilə təhsil almaq hüququ qazanan cəmi 2083 abituriyent təhsilini özəl ali təhsil müəssisələrində davam etdirmək istədiyini bildirmişdi. 2083 qalibdən 937-i isə Xəzər Universitetini seçmişdir. Beləliklə, abituriyentlər öz ixtisas seçimləri ilə bu özəl ali təhsil müəssisəsinə böyük inam göstərdiklərini nümayiş etdiriblər.

Bu il ali təhsil müəssisələri üzrə, bütövlükdə, dövlət hesabına maliyyələşdirilən ixtisaslara qəbul olanların (subbakalavrlar da nəzərə alınmaqla) 81.92%-i (22943 nəfər) Bakı şəhərində, 18.08%-i (5063 nəfər) isə respublikanın regionlarında yerləşən ali təhsil müəssisələrini seçmişdir. 2024-cü ildə bu göstəricilər müvafiq olaraq 82.24%-i (22769 nəfər) və 17.76%-i (4918 nəfər) olmuşdu. Bakı şəhəri və regionlar üzrə qeyd olunan göstəricilərin ötən illə müqayisədə builki cüzi dəyişməsinə (dəyişmə, əsasən, Qarabağ Universitetinin yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərinin hesabına olub) baxmayaraq, Bakı şəhərində və regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə son on beş ildə dövlət hesabına maliyyələşdirilən yerlərə qəbul olanların nisbi çəkisinin müqayisəli təhlili göstərir ki, bu illər ərzində Bakı şəhərində yerləşən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların faizi 79.73-dən 81.92-yə qədər artmış, regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların faizi isə 20.27-dən 18.08-ə qədər azalmışdır. Beləliklə, aydın olur ki, dövlət hesabına maliyyələşdirilən yerlərə müsabiqənin bütün ali təhsil müəssisələri üzrə mərkəzləşdirilmiş şəkildə aparılması ötən illərlə müqayisədə hazırda regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların faizinin azalmasına səbəb olmuşdur.

1.1.5 saylı cədvəldə qruplar və ixtisaslar üzrə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı (tələbə qəbulunun proqnozu) və qəbulun nəticələri təqdim edilmişdir. Cədvəldə ixtisaslar üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı həm bütövlükdə, həm də təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda verilmişdir. Cədvəldə təqdim edilən rəqəmlərin təhlili göstərir ki, bütövlükdə, dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərə qəbulolma faizi yüksəkdir.

Artıq 13 ildir ki, kənd təsərrüfatı ixtisaslarına abituriyentlərin marağını artırmaq məqsədi ilə bu ixtisaslara qəbul üçün əlavə olaraq dövlət sifarişli yerlər ayrılır. Bundan əlavə, kənd təsərrüfatı ixtisaslarının bir çoxunun 2015-ci ildə IV qrupdan abituriyentlərin sayı çox olan I qrupa keçirilməsi bu ixtisaslar üzrə müsabiqəyə və qəbula ciddi dərəcədə yaxşı təsir göstərib. Məlum olduğu kimi, son illər I qrupa ərizə verən abituriyentlərin sayı daha da artmışdır.

"Memarlıq", "İslamşünaslıq" və "Jurnalistika" ixtisasları istisna olmaqla, qalan bütün xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə buraxılış imtahanının (qəbul imtahanının I mərhələsinin) nəticələri əsasında aparılıb və nəticədə, bu ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti xeyli yaxşılaşıb.

Cədvəl 1.1.5

QRUPLAR VƏ İXTİSASLAR ÜZRƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ İLƏ TƏLƏBƏ QƏBULUNA AYRILAN YERLƏRİN SAYI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

(subbakalavrlar istisna olmaqla)

I QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Aerokosmik mühəndislik	105	82	78.10	241.9	Azərbaycan Texniki Universiteti	8
						Milli Aviasiya Akademiyası	74
2	Aqromühəndislik	130	141	108.46	191.8	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	112
						Lənkəran Dövlət Universiteti	29
3	Aqronomluq	250	255	102.00	184.7	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	167
						Lənkəran Dövlət Universiteti	88
4	Aviasiya təhlükəsizliyi mühəndisliyi	35	34	97.14	351	Milli Aviasiya Akademiyası	34
5	Balıqçılıq	60	57	95.00	160.7	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	57
6	Cihaz mühəndisliyi	180	107	59.44	209.9	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	73
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	29
7	Data analitikası	60	108	180.00	350.2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	30
						Bakı Mühəndislik Universiteti	29
						Bakı Ali Neft Məktəbi	20
						Qarabağ Universiteti	29
8	Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi	105	112	106.67	281.6	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	112
9	Ekologiya mühəndisliyi	200	108	54.00	221	Bakı Dövlət Universiteti	21
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	28
						Azərbaycan Texniki Universiteti	7
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	20
						Bakı Mühəndislik Universiteti	7
						Milli Aviasiya Akademiyası	8
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
						Qərbi Kaspi Universiteti	1

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
10	Elektrik və elektronika mühəndisliyi	633	581	91.79	206.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	174
						Azərbaycan Texniki Universiteti	118
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	73
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	30
						Bakı Mühəndislik Universiteti	63
						Milli Aviasiya Akademiyası	32
						Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	35
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	9
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	8
						Qarabağ Universiteti	8
						Xəzər Universiteti	15
11	Energetika mühəndisliyi	450	275	61.11	201.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	193
						Azərbaycan Texniki Universiteti	42
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	8
12	Fizika	170	166	97.65	254.1	Bakı Dövlət Universiteti	124
						Bakı Mühəndislik Universiteti	19
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	15
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
13	Fizika müəllimliyi	250	250	100.00	365.4	Bakı Dövlət Universiteti	169
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	45
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Gəncə Dövlət Universiteti	12
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	4
						Lənkəran Dövlət Universiteti	7
						Xəzər Universiteti	2
14	Geologiya	50	11	22.00	213.4	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
15	Geologiya və geofizika mühəndisliyi	155	50	32.26	206	Bakı Dövlət Universiteti	18
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	32
16	Geomatika və geodeziya mühəndisliyi	55	9	16.36	220	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
17	Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi	85	92	108.24	265.9	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	92
18	Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi	35	27	77.14	257.9	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	27
19	Hava nəqliyyatının hərəkətinin təşkili	30	30	100.00	358.4	Milli Aviasiya Akademiyası	30
20	Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	100	29	29.00	213.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	12
						Azərbaycan Texniki Universiteti	6
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	3
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
21	Xüsusi rabitə vasitələri mühəndisliyi	25	14	56.00	214.1	Azərbaycan Texniki Universiteti	14
22	İnformasiya texnologiyaları	1497	1448	96.73	206.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	210
						Azərbaycan Texniki Universiteti	134
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	186
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	128
						Bakı Mühəndislik Universiteti	140
						ADA Universiteti	27
						Milli Aviasiya Akademiyası	60
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	30
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	58
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	10
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	90
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	18
						Lənkəran Dövlət Universiteti	23
						"Azərbaycan" Universiteti	40
						Qərbi Kaspi Universiteti	66
						Bakı Avrasiya Universiteti	50
						Odlar Yurdu Universiteti	60
						Bakı Biznes Universiteti	98

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
23	İnformasiya təhlükəsizliyi	804	880	109.45	261.9	Bakı Dövlət Universiteti	45
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	208
						Azərbaycan Texniki Universiteti	143
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	90
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	120
						Bakı Mühəndislik Universiteti	84
						Bakı Ali Neft Məktəbi	19
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	15
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	44
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	11
						Lənkəran Dövlət Universiteti	12
						"Azərbaycan" Universiteti	23
						Qərbi Kaspi Universiteti	8
						Xəzər Universiteti	30
						Odlar Yurdu Universiteti	6
24	İnformatika (rəqəmsal bacarıqlar) müəllimliyi	300	298	99.33	307.6	Bakı Dövlət Universiteti	170
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	123
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
25	İnşaat mühəndisliyi	320	337	105.31	261.1	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	90
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	197
						Bakı Mühəndislik Universiteti	23
						Qarabağ Universiteti	13
						Xəzər Universiteti	14
26	Kimya mühəndisliyi	445	481	108.09	268.4	Bakı Dövlət Universiteti	74
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	203
						Azərbaycan Texniki Universiteti	39
						Bakı Mühəndislik Universiteti	90
						Bakı Ali Neft Məktəbi	36
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
						Xəzər Universiteti	27
27	Kommunikasiya sistemləri mühəndisliyi	150	51	34.00	223.5	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	23
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	24
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
28	Kompüter elmləri	858	841	98.02	252.2	Bakı Dövlət Universiteti	192
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	171
						Azərbaycan Texniki Universiteti	104
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	64
						Bakı Mühəndislik Universiteti	90
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	45
						ADA Universiteti	1
						Bakı Ali Neft Məktəbi	17
						Gəncə Dövlət Universiteti	15
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	14
						Qərbi Kaspi Universiteti	56
						Xəzər Universiteti	72
29	Kompüter mühəndisliyi	1193	1181	98.99	205.3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	229
						Azərbaycan Texniki Universiteti	194
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	75
						Bakı Mühəndislik Universiteti	83
						ADA Universiteti	25
						Milli Aviasiya Akademiyası	49
						Bakı Ali Neft Məktəbi	19
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	60
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	16
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	9
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	75
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	9
						Lənkəran Dövlət Universiteti	14
						Qarabağ Universiteti	27
						Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	58
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	15
						"Azərbaycan" Universiteti	25
						Qərbi Kaspi Universiteti	59
						Xəzər Universiteti	88
						Odlar Yurdu Universiteti	52
30	Qida mühəndisliyi	350	375	107.14	264.8	Bakı Dövlət Universiteti	30
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	118
						Azərbaycan Texniki Universiteti	33
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	142
						Bakı Mühəndislik Universiteti	18
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	16
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	5
						Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	12

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
31	Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi	420	425	101.19	221.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	148
						Azərbaycan Texniki Universiteti	105
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	60
						Bakı Mühəndislik Universiteti	33
						Milli Aviasiya Akademiyası	50
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	9
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
						Qarabağ Universiteti	8
32	Maşın mühəndisliyi	210	28	13.33	200.3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2
						Azərbaycan Texniki Universiteti	9
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	13
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1
33	Materiallar mühəndisliyi	165	18	10.91	201	Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4
						Milli Aviasiya Akademiyası	11
34	Mexanika	40	29	72.50	210	Bakı Dövlət Universiteti	29
35	Mexanika mühəndisliyi	215	83	38.60	218.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	39
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
						Bakı Mühəndislik Universiteti	12
						Milli Aviasiya Akademiyası	20
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	3
36	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	220	299	135.91	262.5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	114
						Azərbaycan Texniki Universiteti	69
						Bakı Mühəndislik Universiteti	40
						Milli Aviasiya Akademiyası	45
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						Qarabağ Universiteti	6
						Qərbi Kaspi Universiteti	21
37	Meliorasiya mühəndisliyi	240	69	28.75	210.2	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	65
38	Memarlıq	200	210	105.00	266.0 (6.0)	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	150
						Bakı Mühəndislik Universiteti	23
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	11

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
39	Meşəçilik	60	158	263.33	159.4	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	44
						Lənkəran Dövlət Universiteti	82
						Qərbi Kaspi Universiteti	32
40	Metallurgiya mühəndisliyi	40	1	2.50	264.3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1
41	Mədən mühəndisliyi	75	9	12.00	204.8	Bakı Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	5
42	Mühəndislik fizikası	70	54	77.14	220.1	Bakı Dövlət Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	9
						Milli Aviasiya Akademiyası	20
43	Neft-qaz mühəndisliyi	340	371	109.12	261.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	263
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	55
						Bakı Ali Neft Məktəbi	28
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Xəzər Universiteti	22
44	Nəqliyyat mühəndisliyi	300	25	8.33	213.7	Azərbaycan Texniki Universiteti	10
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	8
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
45	Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi	100	8	8.00	230.5	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	6
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
46	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	490	478	97.55	226.7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	156
						Azərbaycan Texniki Universiteti	105
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	75
						Bakı Mühəndislik Universiteti	60
						Milli Aviasiya Akademiyası	19
						Bakı Ali Neft Məktəbi	30
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	33
47	Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi	227	91	40.09	208.8	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	47
						Azərbaycan Texniki Universiteti	19
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
						Milli Aviasiya Akademiyası	20
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
48	Riyaziyyat	202	202	100.00	319.5	Bakı Dövlət Universiteti	133
						Bakı Mühəndislik Universiteti	25
						ADA Universiteti	27
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	9
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Qarabağ Universiteti	2

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
49	Riyaziyyat müəllimliyi	300	353	117.67	325.4	Bakı Dövlət Universiteti	166
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	95
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Gəncə Dövlət Universiteti	10
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	4
						Qarabağ Universiteti	60
50	Riyaziyyat və informatika (rəqəmsal bacarıqlar) müəllimliyi	450	434	96.44	224.8	Bakı Dövlət Universiteti	11
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	176
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
						Gəncə Dövlət Universiteti	50
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	55
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	27
						Lənkəran Dövlət Universiteti	29
						Xəzər Universiteti	52
						Bakı Qızlar Universiteti	26
51	Sənaye mühəndisliyi	280	282	100.71	271	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	109
						Azərbaycan Texniki Universiteti	18
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	88
						Bakı Mühəndislik Universiteti	26
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	6
						Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	22
52	Silah sistemləri mühəndisliyi	60	19	31.67	211.4	Azərbaycan Texniki Universiteti	19
53	Sistemlər mühəndisliyi	25	25	100.00	365.1	Azərbaycan Texniki Universiteti	25
54	Şəhərsalma	70	52	74.29	243.7	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	50
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
55	Şərabçılıq	200	273	136.50	174.7	Bakı Mühəndislik Universiteti	89
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	67
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	9
						Lənkəran Dövlət Universiteti	42
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	66
56	Texnologiya müəllimliyi	30	8	26.67	231.6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
57	Torpaqşünaslıq və aqrokimya	300	343	114.33	191.8	Bakı Dövlət Universiteti	49
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	131
						Lənkəran Dövlət Universiteti	90
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	48
58	Uçuş mühəndisliyi	30	30	100.00	415.5	Milli Aviasiya Akademiyası	30
59	Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı	235	233	99.15	249.6	Bakı Dövlət Universiteti	49
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	98
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	31
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	48
60	Zoomühəndislik	145	138	95.17	170.2	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	111
						Lənkəran Dövlət Universiteti	27

II QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Beynəlxalq ticarət və logistika	300	322	107.33	259.1	Bakı Dövlət Universiteti	19
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	9
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	218
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	40
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Qarabağ Universiteti	24
2	Biznesin idarə edilməsi	80	80	100.00	501.4	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	55
						Bakı Mühəndislik Universiteti	1
						Bakı Ali Neft Məktəbi	20
3	Coğrafiya	95	95	100.00	324.9	Bakı Dövlət Universiteti	75
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	20
4	Coğrafiya müəllimliyi	169	194	114.79	215.4	Bakı Dövlət Universiteti	78
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	58
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	15
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	29
						Xəzər Universiteti	6

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
5	Davamlı inkişaf	30	30	100.00	399	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	27
6	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	120	145	120.83	250.4	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	76
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	31
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	11
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Qarabağ Universiteti	26
7	Hidrometeorologiya	40	40	100.00	304.5	Bakı Dövlət Universiteti	25
						Milli Aviasiya Akademiyası	15
8	İdman menecmenti və kommunikasiya	40	40	100.00	278	Azərbaycan İdman Akademiyası	40
9	İqtisadiyyat	648	663	102.31	299.3	Bakı Dövlət Universiteti	38
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	33
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	413
						Bakı Mühəndislik Universiteti	10
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	38
						ADA Universiteti	29
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	38
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	7
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	19
						Xəzər Universiteti	12
10	Maliyyə	550	563	102.36	224	Bakı Dövlət Universiteti	28
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	427
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
						ADA Universiteti	30
						Milli Aviasiya Akademiyası	6
						Bakı Ali Neft Məktəbi	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	29
						Xəzər Universiteti	10

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
11	Marketinq	200	200	100.00	383.2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	45
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	135
						Bakı Mühəndislik Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	4
12	Menecment	175	187	106.86	292.3	Bakı Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	19
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	112
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	27
						Milli Aviasiya Akademiyası	4
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Qarabağ Universiteti	12
						Xəzər Universiteti	4
13	Mühasibat	450	460	102.22	301.3	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	329
						Bakı Mühəndislik Universiteti	40
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	9
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	15
						Xəzər Universiteti	30
14	Nəqliyyatda servis (nəqliyyat növləri üzrə)	60	60	100.00	309.8	Azərbaycan Texniki Universiteti	50
						Bakı Mühəndislik Universiteti	10
15	Sosiologiya	90	89	98.89	303.8	Bakı Dövlət Universiteti	60
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	29
16	Statistika	120	120	100.00	360.6	Bakı Dövlət Universiteti	30
						Azərbaycan Texniki Universiteti	30
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	60

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyent-lərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
17	Tarix və coğrafiya müəllimliyi	249	249	100.00	274.1	Bakı Dövlət Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	115
						Gəncə Dövlət Universiteti	30
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	30
						Lənkəran Dövlət Universiteti	36
						Xəzər Universiteti	25
18	Turizm bələdçiliyi	100	76	76.00	214.6	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	30
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	25
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	11
19	Turizm işinin təşkili	600	608	101.33	201.6	Bakı Dövlət Universiteti	72
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1
						Bakı Mühəndislik Universiteti	42
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	25
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	178
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	20
						Gəncə Dövlət Universiteti	11
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	32
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	9
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	33
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	4
						"Azərbaycan" Universiteti	40
						Qərbi Kaspi Universiteti	22
						Xəzər Universiteti	90
						Bakı Avrasiya Universiteti	15
						Odlar Yurdu Universiteti	10

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

III QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi	372	417	112.10	424.9	Bakı Dövlət Universiteti	58
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	168
						Azərbaycan Dillər Universiteti	30
						Bakı Slavyan Universiteti	29
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	12
						Gəncə Dövlət Universiteti	15
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
						Qarabağ Universiteti	59
						Xəzər Universiteti	29
2	Beynəlxalq münasibətlər	125	182	145.60	344.8	Bakı Dövlət Universiteti	51
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	26
						Azərbaycan Dillər Universiteti	4
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	33
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	60
						Xəzər Universiteti	6
3	Dil və ədəbiyyat müəllimliyi (dillər üzrə)	90	90	100.00	458.4	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	1
						Azərbaycan Dillər Universiteti	69
						Bakı Slavyan Universiteti	1
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	11
4	Dinşünaslıq	36	35	97.22	304.8	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	35
5	Dövlət və ictimai münasibətlər	50	50	100.00	608.9	Bakı Dövlət Universiteti	27
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	22
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
6	Ədəbi yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası	25	25	100.00	388.3	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	25
7	Fəlsəfə	40	38	95.00	422.1	Bakı Dövlət Universiteti	37
						"Azərbaycan" Universiteti	1
8	Filologiya (dil və ədəbiyyat üzrə)	129	129	100.00	497.6	Bakı Dövlət Universiteti	69
						Azərbaycan Dillər Universiteti	43
						Bakı Slavyan Universiteti	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	14

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
9	Hüquqşünaslıq	535	608	113.64	590.8	Bakı Dövlət Universiteti	383
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	35
						Milli Aviasiya Akademiyası	53
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	36
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	11
						Qarabağ Universiteti	90
10	Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)	460	502	109.13	477	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	23
						Azərbaycan Dillər Universiteti	318
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	17
						Gəncə Dövlət Universiteti	18
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	7
						Qarabağ Universiteti	60
						Xəzər Universiteti	49
11	Xüsusi pedaqogika	80	80	100.00	447.8	Bakı Dövlət Universiteti	49
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	21
						Azərbaycan Dillər Universiteti	9
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	1
12	İbtidai sinif müəllimliyi	200	257	128.50	273	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	145
						Bakı Slavyan Universiteti	11
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	5
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Qarabağ Universiteti	60
						Xəzər Universiteti	35
13	İslamşünaslıq	42	42	100.00	172.9	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	42
14	Jurnalistika	150	150	100.00	423.6	Bakı Dövlət Universiteti	126
						Azərbaycan Dillər Universiteti	21
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
15	Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti	50	49	98.00	412	Bakı Dövlət Universiteti	47
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
16	Məktəbəqədər təhsil	150	148	98.67	421.9	Bakı Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	100
						Azərbaycan Dillər Universiteti	20
						Bakı Slavyan Universiteti	9
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	3
						Odlar Yurdu Universiteti	1

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
17	Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması	50	47	94.00	402	Bakı Dövlət Universiteti	25
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	3
						"Azərbaycan" Universiteti	4
18	Politologiya	76	76	100.00	533.3	Bakı Dövlət Universiteti	35
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	34
						Xəzər Universiteti	7
19	Regionşünaslıq (regionlar və ya ölkələr üzrə)	60	60	100.00	407.7	Bakı Dövlət Universiteti	37
						Azərbaycan Dillər Universiteti	16
						Xəzər Universiteti	7
20	Sənətşünaslıq (sahələr üzrə)	80	80	100.00	357.9	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	70
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	10
21	Sosial iş	400	413	103.25	448.4	Bakı Dövlət Universiteti	85
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	93
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	123
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	13
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	26
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	25
						Gəncə Dövlət Universiteti	14
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	7
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
						"Azərbaycan" Universiteti	10
						Qərbi Kaspi Universiteti	4
						Bakı Avrasiya Universiteti	1
						Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	2
22	Tarix	120	141	117.50	379.1	Bakı Dövlət Universiteti	109
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	3
						Qarabağ Universiteti	25
						Qərbi Kaspi Universiteti	1

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
23	Tarix müəllimliyi	226	246	108.85	469.7	Bakı Dövlət Universiteti	142
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	42
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	8
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	29
						Xəzər Universiteti	12
24	Təhsildə sosial-psixoloji xidmət	350	349	99.71	432	Bakı Dövlət Universiteti	75
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	127
						Azərbaycan Dillər Universiteti	15
						Bakı Slavyan Universiteti	34
						Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	18
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	16
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	8
						"Azərbaycan" Universiteti	27
						Qərbi Kaspi Universiteti	13
						Bakı Qızlar Universiteti	3
						Odlar Yurdu Universiteti	5
25	Tərcümə (dillər üzrə)	200	197	98.50	487.4	Azərbaycan Dillər Universiteti	107
						Bakı Slavyan Universiteti	11
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	20
						Xəzər Universiteti	59

IV QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Bağçılıq və tərəvəzçilik	70	19	27.14	150.1	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	17
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
2	Baytarlıq təbabəti	285	129	45.26	158.6	Naxçıvan Dövlət Universiteti	11
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	67
						Lənkəran Dövlət Universiteti	4
						Xəzər Universiteti	47
3	Biologiya	235	218	92.77	335.4	Bakı Dövlət Universiteti	74
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	19
						Gəncə Dövlət Universiteti	14
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	35
						Qərbi Kaspi Universiteti	47
						Odlar Yurdu Universiteti	29

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
4	Biologiya müəllimliyi	180	186	103.33	286.2	Bakı Dövlət Universiteti	80
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	54
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	9
						Qarabağ Universiteti	28
						Xəzər Universiteti	15
5	Biotexnologiya	150	150	100.00	342	Bakı Dövlət Universiteti	85
						Bakı Mühəndislik Universiteti	45
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	18
6	Bitki mühafizəsi	45	19	42.22	167.4	Bakı Dövlət Universiteti	15
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	4
7	Ekologiya	210	191	90.95	265.3	Bakı Dövlət Universiteti	73
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	74
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	7
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	19
						Odlar Yurdu Universiteti	14
8	Əczaçılıq	145	117	80.69	238.2	Azərbaycan Tibb Universiteti	62
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	15
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	40
9	Fizioterapiya	90	75	83.33	453.9	Azərbaycan Tibb Universiteti	35
						Azərbaycan İdman Akademiyası	40
10	İctimai səhiyyə	100	74	74.00	546	Azərbaycan Tibb Universiteti	61
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	13
11	Kimya	168	162	96.43	438	Bakı Dövlət Universiteti	108
						Bakı Mühəndislik Universiteti	47
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
12	Kimya müəllimliyi	200	192	96.00	325.9	Bakı Dövlət Universiteti	118
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	37
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	1
						Qarabağ Universiteti	28
13	Kimya və biologiya müəllimliyi	250	237	94.80	366.3	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	131
						Gəncə Dövlət Universiteti	15
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	23
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	8
						Xəzər Universiteti	57

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbuledilmə faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
14	Psixologiya	220	189	85.91	485.9	Bakı Dövlət Universiteti	88
						Bakı Slavyan Universiteti	21
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	13
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Qarabağ Universiteti	23
						Qərbi Kaspi Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	34
						Odlar Yurdu Universiteti	1
15	Stomatologiya	130	124	95.38	587.7	Azərbaycan Tibb Universiteti	97
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	27
16	Su bioehtiyatları və akvakultura	82	73	89.02	166	Bakı Dövlət Universiteti	19
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	8
						Qərbi Kaspi Universiteti	46
17	Tibb	768	758	98.70	604.1	Azərbaycan Tibb Universiteti	593
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	97
						Qarabağ Universiteti	68
18	Tibb bacısı (qardaşı) işi	105	83	79.05	482.6	Azərbaycan Tibb Universiteti	49
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	11
						Qarabağ Universiteti	23

V QRUP

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbuledilmə faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Adaptiv bədən tərbiyəsi	40	40	100.00	162.1 (6.0)	Azərbaycan İdman Akademiyası	40
2	Aktyor sənəti (sahələr üzrə)	75	72	96.00	6.0 (78.5)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	64
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
3	Bəstəkarlıq	14	2	14.29	8.0 (70.3)	Bakı Musiqi Akademiyası	1
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	1
4	Dekorativ-tətbiqi sənət (sahələr üzrə)	60	60	100.00	7.0 (113.0)	Bakı Mühəndislik Universiteti	15
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	9
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	31
						Qarabağ Universiteti	5
5	Dirijorluq (sahələr üzrə)	16	8	50.00	7.0 (61.4)	Bakı Musiqi Akademiyası	8

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
6	Dizayn (sahələr üzrə)	160	175	109.38	6.0 (122.6)	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	51
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	64
						Bakı Mühəndislik Universiteti	11
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	9
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1
						Qarabağ Universiteti	30
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	5
7	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi	148	147	99.32	171.6 (6.0)	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	8
						Azərbaycan İdman Akademiyası	119
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	10
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	4
8	Heykəltəraşlıq	10	7	70.00	7.0 (82.9)	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	7
9	Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)	40	38	95.00	8.0 (43.5)	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	38
10	İnstrumental ifaçılıq (sahələr üzrə)	160	193	120.63	7.0 (68.9)	Bakı Musiqi Akademiyası	44
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	37
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	45
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	22
						Qarabağ Universiteti	45
11	Kütləvi-sağlamlaşdırıcı idman	60	60	100.00	155.5 (6.0)	Azərbaycan İdman Akademiyası	60
12	Qrafika	25	23	92.00	7.0 (83.7)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	13
13	Məşqçilik	61	61	100.00	10.0 (138.6)	Azərbaycan İdman Akademiyası	59
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
14	Musiqi müəllimliyi	120	139	115.83	60.0 (6.0)	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	17
						Bakı Musiqi Akademiyası	30
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	15
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Gəncə Dövlət Universiteti	18
						Qarabağ Universiteti	32

Cədvəl 1.1.5 (ardı)

№	İxtisaslar	Tələbə qəbulunun proqnozu	Qəbul olan abituriyentlərin sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
15	Musiqişünaslıq	30	21	70.00	7.0 (69.8)	Bakı Musiqi Akademiyası	8
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	1
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	10
						Qarabağ Universiteti	1
16	Operator sənəti	20	8	40.00	6.0 (68.0)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
17	Populyar musiqi və caz ifaçılığı (sahələr üzrə)	15	15	100.00	8.0 (150.9)	Bakı Musiqi Akademiyası	3
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	11
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
18	Rejissorluq (sahələr üzrə)	15	11	73.33	6.0 (142.4)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	11
19	Rəngkarlıq	52	42	80.77	6.0 (93.1)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	31
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
20	Təsviri incəsənət müəllimliyi	180	179	99.44	166.5 (6.0)	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	66
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	37
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	40
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	27
21	Ümumi fiziki hazırlıq	130	130	100.00	155.4 (6.0)	Azərbaycan İdman Akademiyası	126
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
22	Vokal sənəti (sahələr üzrə)	60	66	110.00	6.0 (71.0)	Bakı Musiqi Akademiyası	10
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	36
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Qarabağ Universiteti	15

Respublikanın böyük şəhərlərini təmsil edən abituriyentlərin (cari və əvvəlki illərin məzunları) dövlət hesabına maliyyələşən yerlər üzrə qəbulolma göstəricilərini müqayisə etdikdə (1.1.6 saylı cədvəl) məlum olur ki, üstünlük Sumqayıt şəhərinin abituriyentlərinin tərəfindədir. Bu şəhərin hər 100 abituriyentindən 28-29-u ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişli yerlərinə qəbul olmuşdur. Oğlan və qız abituriyentlərin qəbulolma göstəricilərinin ayrılıqda təhlili də göstərir ki, burada da ən yüksək göstərici oğlanlar (27.87%) və qızlar (29.74%) üzrə Sumqayıt şəhərinin abituriyentlərinə aiddir.

Cədvəl 1.1.6

RESPUBLİKANIN BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİNİ TƏMSİL EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN DÖVLƏT HESABINA MALİYYƏLƏŞƏN YERLƏRƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Ş Ə H Ə R	Abituriyentlərin sayı			Qəbul olub			Qəbulolma faizi		
		Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız	Cəmi	Oğlan	Qız
1	Sumqayıt	5479	2759	2720	1578	769	809	28.80	27.87	29.74
2	Mingəçevir	1481	673	808	365	164	201	24.65	24.37	24.88
3	Bakı	41972	20739	21233	9862	4827	5035	23.50	23.27	23.71
4	Naxçıvan	1547	745	802	343	143	200	22.17	19.19	24.94
5	Gəncə	4689	2203	2486	897	406	491	19.13	18.43	19.75

Bu il dövlət hesabına ali təhsil müəssisələrinə kənd rayonlarının ümumtəhsil müəssisələrindən qəbul olanların nisbi çəkisi (50.40%) ötənilkindən (52.40%) az olub. 2023-cü ildə bu göstərici 51.18%, 2022-ci ildə bu göstərici 53.23%, 2021-ci ildə 53.50%, 2020-ci ildə 54.83%, 2019-cu ildə isə 53.53% idi. Göründüyü kimi, 2019-2022-ci illərdə kənd rayonlarından qəbul olanların nisbi çəkilərində stabillik nəzərə çarpır. Lakin 2023-cü ildən etibarən dövlət hesabına ali təhsil müəssisələrinə kənd rayonlarının ümumtəhsil müəssisələrindən qəbul olanların nisbi çəkisində nisbətən azalma müşahidə olunur. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, bu ali təhsil müəssisələri, əsasən, şəhərlərdə yerləşir. Bu amil şəhərlərdən qəbul olan abituriyentlərlə müqayisədə kənd rayonlarından qəbul olan abituriyentlər üçün bir sıra əlavə məişət problemləri yaradır.

Ümumi təhsil müəssisələrini 2025-ci ildə bitirən abituriyentlərin dövlət sifarişi əsasında ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri haqqında məlumat 1.1.7 saylı cədvəldə təqdim olunur. Cədvəldən də göründüyü kimi, məzunlarının dövlət hesabına maliyyələşən yerlərə qəbulolma göstəricisinə görə ən yüksək nəticə İsmayıllı rayonu, Sumqayıt şəhəri və Qəbələ rayonlarına məxsusdur. Bu bölgələrin builki məzunlarının müvafiq olaraq 34.03%-i, 32.37%-i və 30.18%-i dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olmuşdur.

Göygöl, Sabirabad, Gədəbəy, Füzuli, Kəngərli, Sədərək, Ağcabədi, Cəlilabad, Daşkəsən və Tərtər rayonlarının məzunlarının dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərə qəbulolma faizi aşağıdır. Belə ki, Göygöl, Sabirabad, Gədəbəy, Füzuli, Kəngərli, Sədərək rayonlarının hər 100 məzunundan yalnız 13-14-ü, Ağcabədi, Cəlilabad, Daşkəsən, Tərtər rayonlarının hər 100 məzunundan yalnız 10-13-ü ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul olmuşdur.

1.1.7 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında qəbul olan builki məzunların qəbul imtahanında iştirak edən abituriyentlərin sayına görə faizi də təqdim edilmişdir. Bu göstərici üzrə İsmayıllı, Qəbələ rayonlarının, Sumqayıt şəhərinin, Neftçala və Şəki rayonlarının məzunları fərqlənmişdir. Belə ki, İsmayıllı rayonu üzrə 683 abituriyentdən 261-i (38.21%-i), Qəbələ rayonu üzrə 1045 abituriyentdən 367-si (35.12%-i), Sumqayıt şəhəri üzrə 4326 abituriyentdən 1470-i (33.98%-i), Neftçala rayonu üzrə 549 abituriyentdən 179-u (32.60%-i), Şəki rayonu üzrə 1616 abituriyentdən 511-i (31.62%-i) dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olmuşdur.

Cədvəl 1.1.7

2025-ci İL MƏZUNLARININ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

(cədvəldə imtahanda bilavasitə iştirak edən abituriyentlərin sayı göstərilib)

№	TƏHSİL SEKTORU	Bütün məzunların sayı	Attestat alan məzunların sayı	Abituriyentlər		Qəbul olan abituriyentlər		
				sayı	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlərinin sayına görə)	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)
1	İsmayıllı rayonu	767	766	683	89.05	261	38.21	34.03
2	Sumqayıt şəhəri	4541	4534	4326	95.27	1470	33.98	32.37
3	Qəbələ rayonu	1216	1215	1045	85.94	367	35.12	30.18
4	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	3794	3788	2960	78.02	1106	37.36	29.15
5	Naftalan şəhəri	111	111	106	95.50	31	29.25	27.93
6	Qubadlı rayonu	788	788	760	96.45	220	28.95	27.92
7	Neftçala rayonu	643	643	549	85.38	179	32.60	27.84
8	Oğuz rayonu	388	388	363	93.56	107	29.48	27.58
9	Şəki rayonu	1878	1873	1616	86.05	511	31.62	27.21
10	Mingəçevir şəhəri	1200	1199	1151	95.92	326	28.32	27.17
11	Naxçıvan şəhəri	1140	1140	1124	98.60	309	27.49	27.11
12	Xızı rayonu	145	145	131	90.34	39	29.77	26.90
13	Qax rayonu	400	400	378	94.50	106	28.04	26.50
14	Ordubad rayonu	320	320	301	94.06	84	27.91	26.25
15	Abşeron rayonu	4791	4773	4505	94.03	1239	27.50	25.86
16	Bakı şəhəri	33272	33200	31337	94.18	8428	26.89	25.33
17	Şahbuz rayonu	152	152	145	95.39	38	26.21	25.00
18	Culfa rayonu	461	461	420	91.11	115	27.38	24.95
19	Balakən rayonu	702	701	607	86.47	168	27.68	23.93
20	Siyəzən rayonu	461	459	394	85.47	110	27.92	23.86
21	Zaqatala rayonu	1114	1114	862	77.38	253	29.35	22.71
22	Şirvan şəhəri	797	792	702	88.08	176	25.07	22.08
23	Laçın rayonu	1052	1048	940	89.35	230	24.47	21.86
24	Salyan rayonu	1428	1417	1130	79.13	312	27.61	21.85
25	Gəncə şəhəri	3612	3605	3377	93.49	761	22.53	21.07
26	Qazax rayonu	896	894	824	91.96	186	22.57	20.76
27	Tovuz rayonu	1721	1712	1496	86.93	353	23.60	20.51
28	Zərdab rayonu	420	420	395	94.05	86	21.77	20.48
29	Yardımlı rayonu	438	436	335	76.48	89	26.57	20.32
30	Qobustan rayonu	325	325	289	88.92	66	22.84	20.31
31	Göyçay rayonu	1129	1126	923	81.75	227	24.59	20.11
32	Ağstafa rayonu	813	813	734	90.28	162	22.07	19.93
33	Şabran rayonu	640	638	500	78.13	124	24.80	19.38
34	Cəbrayıl rayonu	662	661	622	93.96	127	20.42	19.18
35	Xocavənd rayonu	131	131	125	95.42	25	20.00	19.08
36	Lənkəran rayonu	2143	2139	1796	83.81	407	22.66	18.99
37	Hacıqabul rayonu	612	612	521	85.13	115	22.07	18.79
38	Kürdəmir rayonu	1090	1083	806	73.94	201	24.94	18.44
39	Masallı rayonu	1800	1785	1452	80.67	331	22.80	18.39

Cədvəl 1.1.7 (ardı)

№	TƏHSİL SEKTORU	Bütün məzunla-rın sayı	Attestat alan məzunların sayı	Abituriyentlər		Qəbul olan abituriyentlər		
				sayı	faizi (bölgənin bütün məzunlarının sayına görə)	sayı	faizi (bölgənin abituriyentlə-rinin sayına görə)	faizi (bölgənin bütün məzunları-nın sayına görə)
40	Şərur rayonu	682	681	647	94.87	125	19.32	18.33
41	Şuşa rayonu	225	225	205	91.11	41	20.00	18.22
42	Zəngilan rayonu	478	474	435	91.00	86	19.77	17.99
43	Goranboy rayonu	1080	1077	941	87.13	192	20.40	17.78
44	Ağdaş rayonu	930	928	804	86.45	165	20.52	17.74
45	Ucar rayonu	694	694	581	83.72	121	20.83	17.44
46	Lerik rayonu	371	371	334	90.03	63	18.86	16.98
47	Biləsuvar rayonu	960	959	852	88.75	162	19.01	16.88
48	Bərdə rayonu	1519	1511	1310	86.24	255	19.47	16.79
49	İmişli rayonu	1212	1190	951	78.47	203	21.35	16.75
50	Şamaxı rayonu	866	866	786	90.76	145	18.45	16.74
51	Babək rayonu	702	702	661	94.16	116	17.55	16.52
52	Qusar rayonu	930	930	753	80.97	152	20.19	16.34
53	Beyləqan rayonu	890	889	771	86.63	145	18.81	16.29
54	Samux rayonu	587	587	503	85.69	93	18.49	15.84
55	Kəlbəcər rayonu	1112	1107	987	88.76	176	17.83	15.83
56	Astara rayonu	1062	1053	853	80.32	167	19.58	15.73
57	Xaçmaz rayonu	2004	1997	1553	77.50	309	19.90	15.42
58	Quba rayonu	1578	1572	1353	85.74	240	17.74	15.21
59	Ağsu rayonu	593	591	519	87.52	87	16.76	14.67
60	Yevlax rayonu	1044	1034	862	82.57	150	17.40	14.37
61	Şəmkir rayonu	2388	2358	1932	80.90	340	17.60	14.24
62	Ağdam rayonu	1698	1691	1510	88.93	241	15.96	14.19
63	Saatlı rayonu	895	888	701	78.32	126	17.97	14.08
64	Göygöl rayonu	754	754	672	89.12	104	15.48	13.79
65	Sabirabad rayonu	1568	1541	1167	74.43	214	18.34	13.65
66	Gədəbəy rayonu	640	637	493	77.03	87	17.65	13.59
67	Füzuli rayonu	1106	1101	981	88.70	150	15.29	13.56
68	Kəngərli rayonu	239	239	205	85.77	32	15.61	13.39
69	Sədərək rayonu	142	142	114	80.28	19	16.67	13.38
70	Ağcabədi rayonu	1526	1509	1226	80.34	200	16.31	13.11
71	Cəlilabad rayonu	1961	1933	1502	76.59	246	16.38	12.54
72	Daşkəsən rayonu	168	168	120	71.43	21	17.50	12.50
73	Tərtər rayonu	706	699	578	81.87	76	13.15	10.76
74	Xocalı rayonu	79	79	63	79.75	4	6.35	5.06
75	İdman liseyləri	60	56	51	85.00	2	3.92	3.33
Cəmi		**111442**	**111040**	**98706**	**88.57**	**24500**	**24.82**	**21.98**

1.1.8 saylı cədvəldə (I – IV) ixtisas qrupları daxilində ən yüksək və ən aşağı keçid ballı ixtisasların siyahısı (xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla) təqdim edilmişdir (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Qarabağ Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinin ixtisaslarına dövlət sifarişi əsasında qəbul üçün əlavə olaraq ayrılan yerlər, eləcə də Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun ixtisasları üzrə ayrılan yerlər nəzərə alınmayıb). Ən yüksək keçid balı Azərbaycan Tibb Universitetinin IV qrupa daxil olan "Tibb (tədris ingilis dilində)" ixtisasına olmuşdur. Bu ixtisas üzrə keçid balı 683.7-ə bərabər olub. Ən aşağı keçid balı Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin I qrupa daxil olan "Maşın mühəndisliyi " ixtisasında (200.3 bal) olmuşdur. V ixtisas qrupu üzrə ən yüksək keçid balı Qərbi Kaspi Universitetinin "Dizayn (sahələr üzrə)" (261.3 bal) ixtisası üzrə formalaşmışdır.

Cədvəl 1.1.8

ƏN YÜKSƏK VƏ ƏN AŞAĞI KEÇİD BALLI İXTİSASLAR

(dövlət sifarişi əsasında)

№	İXTİSAS QRUPU	Ən yüksək keçid ballı ixtisas		Ən aşağı keçid ballı ixtisas	
		İ X T İ S A S	minimal balı	İ X T İ S A S	minimal balı
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	İnformasiya təhlükəsizliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	681.0	Materiallar mühəndisliyi (MAA)	201.0
		Kompüter elmləri (tədris ingilis dilində, BANM)	672.8	Maşın mühəndisliyi (BMU)	200.6
		Kimya mühəndisliyi (tədris ingilis dilində, BANM)	668.0	Maşın mühəndisliyi (ADNSU)	200.3
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	Maliyyə (tədris ingilis dilində, BANM)	653.2	Turizm bələdçiliyi (MDU)	214.7
		Maliyyə (tədris ingilis dilində, ADA)	637.6	Turizm bələdçiliyi (QKU)	214.6
		İqtisadiyyat (tədris ingilis dilində, ADA)	624.8	Turizm işinin təşkili (QU)	201.6
III	Humanitar, pedaqogika, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq ixtisasları	Hüquqşünaslıq (tədris ingilis dilində, BDU)	664.5	Beynəlxalq münasibətlər (QU)	344.8
		Hüquqşünaslıq (DİA)	655.4	Dinşünaslıq (Aİİ)	304.8
		Hüquqşünaslıq (BDU)	621.7	İbtidai sinif müəllimliyi (QU)	273.0
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	Tibb (tədris ingilis dilində, ATbU)	683.7	Ekologiya (SDU)	284.2
		Tibb (ATbU)	624.3	Ekologiya (OYU)	269.6
		Tibb (QU)	614.6	Əczaçılıq (ADAU)	238.2

İxtisarlar :

BANM – Bakı Ali Neft Məktəbi
ADA – ADA Universiteti
BDU – Bakı Dövlət Universiteti
DİA – Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası
ATbU – Azərbaycan Tibb Universiteti
ADNSU – Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti
QU – Qarabağ Universiteti

MAA – Milli Aviasiya Akademiyası
BMU – Bakı Mühəndislik Universiteti
MDU – Mingəçevir Dövlət Universiteti
ADAU – Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti (Gəncə şəhəri)
SDU – Sumqayıt Dövlət Universiteti
Aİİ – Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu
QKU – Qərbi Kaspi Universiteti
OYU – Odlar Yurdu Universiteti

1.2. Ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulu

Respublikanın dövlət ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə qəbul 1994-cü ildən aparılır. Həmin il dövlət hesabına maliyyələşdirilən təhsil və ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulu müsabiqəsi ayrı-ayrı vaxtlarda keçirilmişdi. 1995-ci ildən başlayaraq hər iki təhsil üzrə qəbul eyni vaxtda aparılır və abituriyentlərə ərizələrində dövlət hesabına maliyyələşən ixtisaslarla yanaşı, ödənişli ixtisasları da istədikləri ardıcıllıqla göstərmək imkanı verilir. Bu bölmədə ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulunun nəticələri haqqında məlumatlar təqdim edilir.

Bu il ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını seçib müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin 79.71%-i öz ərizələrində ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri qeyd edib. Bu göstərici I qrup üzrə 56.25% (RK altqrupu üzrə 62.93%, Rİ altqrupu üzrə 43.53%), II qrup üzrə 81.32%, III qrup üzrə 90.18% (DT altqrupu üzrə 89.60%, TC altqrupu üzrə 91.77%), IV qrup üzrə 67.93%, V qrup üzrə 91.90% olub.

Azərbaycan bölməsi üzrə ərizə vermiş abituriyentlərin 78.61%-i (I qrupda 54.57%-i, II qrupda 80.52%-i, III qrupda 89.47%-i, IV qrupda 64.64%-i, V qrupda 91.68%-i) ərizələrində ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib. Rus bölməsində müvafiq göstəricilər 89.44% (I qrupda 73.02%, II qrupda 89.80%, III qrupda 96.44%, IV qrupda 89.29%, V qrupda 93.36%) olub.

İxtisas seçimində iştirak edən subbakalavrların 91.95%-i (18368 nəfər) ərizələrində ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri də qeyd edib. Bu göstərici I qrup üzrə 89.17% (6703 nəfər), II qrup üzrə 95.74% (6690 nəfər), III qrup üzrə 94.70% (3019 nəfər), IV qrup üzrə 80.32% (2041 nəfər), V qrup üzrə 92.26% (441 nəfər) olub.

Abituriyentlərin 20738-i ərizəsində yalnız ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib. Cari ildə yalnız ödənişli təhsili seçən abituriyentlər ixtisas seçimində iştirak edənlərin 31.24%-ni təşkil edib. Ötən il bu rəqəm 23.16%-ə bərabər olub. 8103 subbakalavr da (ixtisas seçimində iştirak edən subbakalavrların 40.56%-i) ərizəsində yalnız ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri göstərib.

İxtisas qrupları üzrə ümumi qəbul planı, onun tərkib hissələri (dövlət sifarişi və ödənişli təhsil üzrə nəzərdə tutulmuş yerlər) və ərizələrində ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerləri qeyd etmiş abituriyentlərin sayı 1.2.1 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 1.2.1

ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBUL APARILAN YERLƏRİN VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İXTİSAS QRUPU	Qəbul planı			Ərizələrin sayı (ödənişli təhsil forması üzrə qəbul aparılan yerlər üzrə)		
		Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil forması üzrə nəzərdə tutulmuş yerlərin sayı	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütöv-lükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	19981	14819	5162	8121	1088	9209
	I (RK)	12743	8922	3821	5781	730	6511
	I (Rİ)	7238	5897	1341	2432	379	2811
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	14820	4116	10704	8857	933	9790
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	15370	4096	11274	17031	2088	19119
	III (DT)	13420	3911	9509	16396	1949	18345
	III (TC)	1950	185	1765	4359	973	5332
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	4725	3433	1292	2468	525	2993
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	4559	1491	3068	12705	1996	14701
CƏMİ		**59455**	**27955**	**31500**	**46885**	**6030**	**52915**

Qəbulun nəticələri (bax: cədvəl 1.2.2) göstərir ki, dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozuna əsasən nəzərdə tutulan 27955 yerə 26638 nəfər qəbul olub (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Qarabağ Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə dovlət sifarişi əsasında ayrılmış əlavə yerlər, həmçinin boş qalan yerlərin əlavə paylanması da nəzərə alınsa, ümumilikdə 28006 nəfər qəbul olub). Nəticədə, ayrılan 59455 plan yerindən 30795-nə qəbul ödənişli təhsil üzrə aparılıb. Ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərə 26830 nəfər (23401 abituriyent və 3429 subbakalavr) qəbul olub və qəbul aparılan 30795 yerin 87.12%-i dolub. İxtisas qrupları üzrə qəbulolma faizləri belədir: I qrupda – 63.85%, II qrupda – 90.97%, III qrupda – 97.23%, IV qrupda – 53.91% və V qrupda – 91.15%.

Ən aşağı qəbulolma faizinə malik olan IV qrupda boş qalan yerlər, əsasən, regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinin müəllimlik və ekologiya ixtisaslarına aiddir.

Cədvəl 1.2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (ixtisas qrupları və dövlət hesabına və ödənişli təhsil üzrə)

İxtisas qrupları		Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların	
						sayı	qəbulolma faizi
I	bütövlükdə	19981	14628	410	4943	3156	63.85
	RK altqrupu	12743	8505	291	3947	2582	65.42
	Rİ altqrupu	7238	6123	119	996	574	57.63
II		14820	4222	143	10455	9511	90.97
III	bütövlükdə	15370	4411	3	10956	10653	97.23
	DT altqrupu	13420	4169	3	9248	8976	97.06
	TC altqrupu	1950	242	0	1708	1677	98.19
IV		4725	3204	76	1445	779	53.91
V		4559	1541	22	2996	2731	91.15
Cəmi		**59455**	**28006**	**654**	**30795**	**26830**	**87.12**

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 48.93%-i (abituriyentlərin 47.08%-i, subbakalavrların 66.82%-i) ödənişli təhsil üzrədir. Bu göstərici Azərbaycan bölməsində 48.11%, rus bölməsində isə 56.89% olub.

1.2.3 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinin qəbul planları, qəbul planlarının qəbul prosesində formalaşan tərkib hissələri (dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı) və ödənişli təhsil üzrə qəbulun nəticələri təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, dövlət sifarişi əsasında olan yerlərə aparılan tələbə qəbulundan fərqli olaraq ödənişli təhsil üzrə olan yerlərə tələbə qəbulu Qarabağ Universiteti, Türkiyə-Azərbaycan Universiteti və Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu istisna olmaqla bütün ali təhsil müəssisələrində həyata keçirilib.

Təhlil göstərir ki, ümumilikdə, dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların sayı ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların sayından çoxdur. Qəbul olanların tərkib hissələri arasında bu nisbət heç də bütün ali təhsil müəssisələrində eyni olmayıb. Məsələn, Bakı Slavyan Universiteti, Azərbaycan İdman Akademiyası, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Azərbaycan Dillər Universiteti, Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələri (Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti istisna olmaqla) və özəl ali təhsil müəssisələrində (Xəzər Universiteti istisna olmaqla) ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulu üstünlük təşkil edib. Cari ildə ADA Universiteti də dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda iştirak edib. ADA Universitetinin 388 ümumi plan yerinə 139 nəfər dövlət sifarişi əsasında, 212 nəfər ödənişli əsaslarla qəbul olub. Qarabağ Universiteti, Türkiyə-Azərbaycan Universiteti və Azərbaycan İlahiyyat İnstitutuna isə qəbul yalnız dövlət sifarişi əsasında aparılıb. Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının 350 ümumi plan yerinə 258 nəfər dövlət sifarişi əsasında, 75 nəfər isə ödənişli

əsaslarla qəbul olub, lakin qəbul olanların qeydiyyatı başa çatdıqdan sonra boş qalan dövlət sifarişli yerlər ödənişli əsaslarla qəbul olan abituriyentlər arasında onların qəbul imtahanında əldə etdikləri nəticələrə əsasən paylanıb və yekunda "Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi" (7 nəfər) və "Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi" (7 nəfər) ixtisaslarına yüksək bal toplayaraq qəbul olan abituriyentlər dövlət sifarişi əsasında təhsil almaq imkanı əldə ediblər.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan tələbələr içərisində ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların nisbi çəkisi (faizi) Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunda (96.91%), Bakı Slavyan Universitetində (91.57%), Azərbaycan Texnologiya Universitetində (86.25%) və Mingəçevir Dövlət Universitetində (81.19%) ən yüksək olub.

Cədvəl 1.2.3

ALİ TƏHSIL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI, ONLARIN QƏBUL PROSESİNDƏ FORMALAŞAN TƏRKİB HİSSƏLƏRİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların	
						sayı	qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	3848	0	2086	1804	86.48
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	2900	0	685	434	63.36
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	1586	83	476	300	63.03
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	1476	0	1124	1036	92.17
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	897	0	61	6	9.84
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	1652	0	1948	1780	91.38
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	2872	0	1318	1218	92.41
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	652	0	1158	1144	98.79
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	117	0	1323	1271	96.07
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	1384	0	1101	912	82.83
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	292	0	101	101	100.00
12	ADA Universiteti	388	139	2	247	212	85.83
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	105	0	52	21	40.38
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	110	0	36	23	63.89
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	434	0	227	190	83.70
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	174	0	126	123	97.62
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	234	0	401	386	96.26
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	40	0	90	84	93.33
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	484	0	1194	1142	95.64
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	630	0	210	209	99.52
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	272	0	78	61	78.21
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	209	2	238	235	98.74
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	136	0	4	4	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	817	14	994	847	85.21

Cədvəl 1.2.3 (ardı)

№	TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Yalnız dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunda istifadə edilməyən yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların	
						sayı	qəbulolma faizi
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	6	0	224	188	83.93
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	1251	85	726*	624	85.95
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	316	0	1262	1083	85.82
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	159	0	1311	997	76.05
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	610	0	1265	1049	82.92
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	268	0	1347	1157	85.89
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	615	26	1274	973	76.37
32	Qarabağ Universiteti	1435	1021	414	0	0	---
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	92	27	0	0	---
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	77	1	0	0	---
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	196	0	1319	1155	87.57
36	«Azərbaycan» Universiteti	1095	170	0	925	888	96.00
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	436	0	1039	884	85.08
38	Xəzər Universiteti	1629	951	0	678	487	71.83
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	66	0	1374	1270	92.43
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	31	0	399	347	86.97
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	181	0	844	800	94.79
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	98	0	1132	1046	92.40
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	2	0	398	339	85.18
	CƏMİ	**59455**	**28006**	**654**	**30795**	**26830**	**87.12**

* Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin ödənişli təhsil üzrə ayrılmış yerlər içərəsində 180 yer dövlət tərəfindən maliyyələşdirilib. Bu ixtisaslara 162 nəfər qəbul olub.

Dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin ixtisas qrupları üzrə paylanması 1.2.4 saylı cədvəldə təqdim edilmişdir. Cədvəldən göründüyü kimi, dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulunun ən yüksək faizi I ixtisas qrupunda (82.25%), ödənişli təhsil üzrə olan yerlərə isə III ixtisas qrupundadır (70.72%).

Dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin nisbi saylarını bölmələrə görə ayrı-ayrılıqda müqayisə etsək, görərik ki, Azərbaycan bölməsində dövlət sifarişi üzrə, rus bölməsində isə ödənişli təhsil üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların cüzi üstünlüyü müşahidə olunur. Müqayisəni qruplar üzrə aparsaq, görərik ki, I və IV qruplarda dövlət sifarişi əsasında ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların (Azərbaycan bölməsində müvafiq olaraq 82.38% və 80.73%, rus bölməsində müvafiq olaraq 80.81% və 78.15%), II, III və V qruplarda isə ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların üstünlüyü müşahidə olunur. III ixtisas qrupunda hər iki bölmədə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların çox hissəsini ödənişli təhsil üzrə qəbul olanlar təşkil etsə də, onların bu qrup daxilində qəbul olanların içindəki payı bölmələr üzrə bir-birindən fərqlənir: Azərbaycan bölməsində ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların nisbi sayı 68.83-ə, rus bölməsində 86.63-ə bərabər olub.

Cədvəl 1.2.4

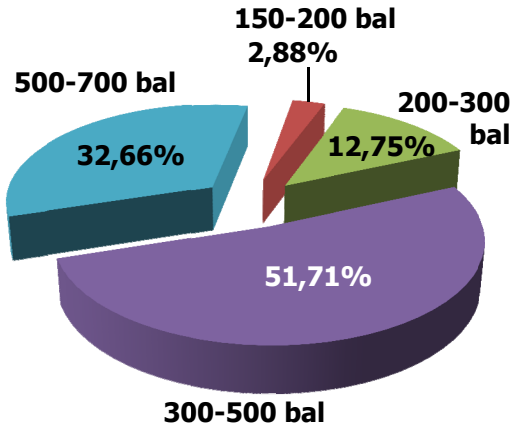
DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBUL OLANLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

İxtisas qrupları		Azərbaycan bölməsi				Rus bölməsi				Bölmələr üzrə cəmi			
		Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların		Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların		Dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların		Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların	
		sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
I	Büt.	13491	82.38	2886	17.62	1137	80.81	270	19.19	14628	82.25	3156	17.75
	RK	7917	77.02	2362	22.98	588	72.77	220	27.23	8505	76.71	2582	23.29
	Rİ	5574	91.41	524	8.59	549	91.65	50	8.35	6123	91.43	574	8.57
II		3913	30.87	8763	69.13	309	29.23	748	70.77	4222	30.74	9511	69.26
III	Büt.	4197	31.17	9266	68.83	214	13.37	1387	86.63	4411	29.28	10653	70.72
	DT	3979	33.51	7894	66.49	190	14.94	1082	85.06	4169	31.72	8976	68.28
	TC	218	13.71	1372	86.29	24	7.29	305	92.71	242	12.61	1677	87.39
IV		2857	80.73	682	19.27	347	78.15	97	21.85	3204	80.44	779	19.56
V		1350	36.65	2333	63.35	191	32.43	398	67.57	1541	36.07	2731	63.93
Cəmi		**25808**	**51.89**	**23930**	**48.11**	**2198**	**43.11**	**2900**	**56.89**	**28006**	**51.07**	**26830**	**48.93**

Aşağıda 1.2.1, 1.2.2 və 1.2.3, 1.2.4 saylı şəkillərdə I-IV və V ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə qəbul olan abituriyentlərin ballarının paylanma diaqramları təsvir edilib. Diaqramlardan göründüyü kimi, bu yerlərə heç də hazırlıq səviyyəsi eyni olan abituriyentlər qəbul olmayıb. Dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsi ödənişli təhsil üzrə qəbul olanlardan əhəmiyyətli dərəcədə yüksəkdir. I-IV ixtisas qrupları üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanların 32.66%-ni 500-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlər təşkil etdiyi halda, ödənişli təhsil üzrə ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında belələri yalnız 5.13%-dir. Digər tərəfdən, dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 200-300 intervalında bal toplayanlar 12.75%-dirsə, ödənişli təhsil üzrə belə göstəricilərlə qəbul olanlar 37.61% təşkil edir.

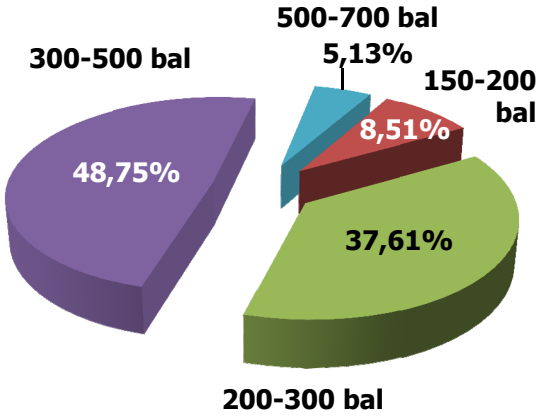
Analoji vəziyyəti V ixtisas qrupu üzrə müqayisədə də görmək olar. Belə ki, bu ixtisas qrupunda dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 150-200 və 200-300 intervallarında bal toplayanlar uyğun olaraq 46.10 və 15.46% təşkil etdiyi halda, ödənişli təhsil üzrə qəbul olanlar arasında bu göstəricilər uyğun olaraq 25.27% və 11.37% olmuşdur. Aşağı bal intervalında isə başqa mənzərənin şahidi oluruq. Belə ki, dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbul olanlar arasında 50-100 və 100-150 intervallarında bal toplayanlar 38.04%, ödənişli təhsil üzrə bu göstəricilərlə qəbul olanlar 63.00% təşkil edir. Dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə olan yerlərə qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri arasındakı fərq nəzərə alınaraq, ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların təhsil üçün ödədiyi vəsaitin bir hissəsi onların müasir təhsil standartları səviyyəsində hazırlığına yönəldilməlidir. Eyni zamanda, dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri arasındakı fərqi nəzərə alaraq ali təhsil müəssisələri tədris proqramında dəyişiklik aparmalı, ödənişli təhsil üzrə qəbul olanları bir qədər genişləndirilmiş proqram əsasında hazırlamalıdırlar.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA QƏBUL APARILAN YERLƏRİNƏ DAXİL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV qruplar üzrə)

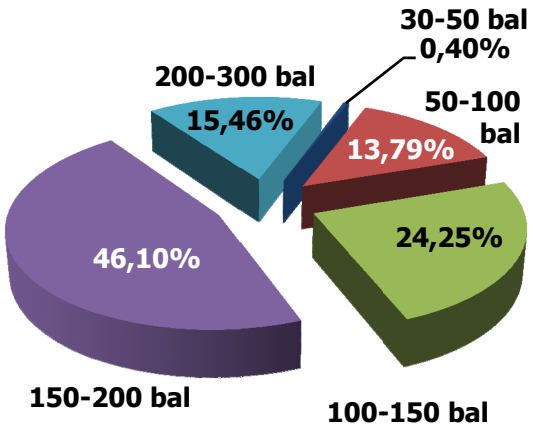
Şəkil 1.2.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBUL APARILAN YERLƏRİNƏ DAXİL OLMUŞ ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV qruplar üzrə)

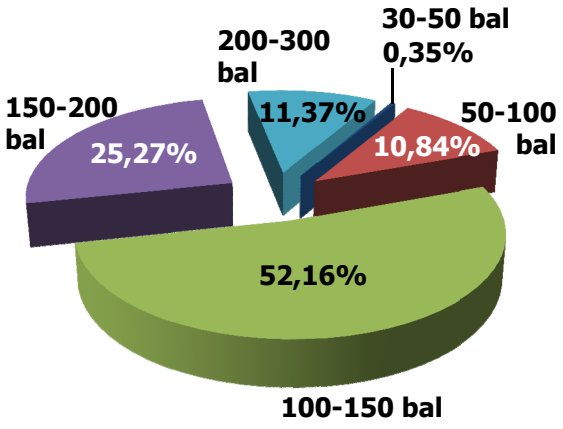
Şəkil 1.2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

Şəkil 1.2.3

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

Şəkil 1.2.4

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə və ödənişli təhsil üzrə qəbul olan abituriyentlərin bilik səviyyələri arasındakı fərqi müəyyən etmək üçün onların topladıqları ballar və test tapşırıqlarına cavabları da ixtisas qrupları və bölmələr üzrə ayrı-ayrılıqda araşdırılıb və nəticələr 1.2.5-1.2.9 saylı cədvəllərdə təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olanların test tapşırıqlarının həlli üzrə ən yüksək göstəricisi Azərbaycan bölməsində I mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin tədris dili fənninə (89.23%), II mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin tədris dili fənninə (85.01%), rus bölməsində I mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin ingilis dili fənninə (88.57%), II mərhələ üzrə III qrup abituriyentlərinin tədris dili fənninə (86.13%) cavablarında özünü göstərib.

Test tapşırıqlarına cavabların müqayisəli təhlili göstərir ki, ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olanların bilikləri arasında ən az fərq Azərbaycan bölməsində hər iki mərhələ üzrə I ixtisas qrupundadır (qəbul olan abituriyentlərin fənlər üzrə düzgün cavablarının faiz nisbəti müvafiq olaraq 1.13-1.41 və 1.01-1.47 diapazonundadır). Rus bölməsində hər iki mərhələ üzrə ən az fərq IV ixtisas qrupundadır (faiz nisbəti I mərhələ üzrə 1.07-1.23, II mərhələ üzrə 1.27-1.44 diapazonundadır).

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların fənlər üzrə cavablarının ortastatistik göstəriciləri arasında ən böyük fərq Azərbaycan bölməsində həm I, həm II mərhələ üzrə II ixtisas qrupunda, rus bölməsində isə I mərhələ üzrə ən böyük fərq III, II mərhələ üzrə II ixtisas qrupunda müşahidə olunur. Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların cavablarının göstəriciləri dövlət sifarişi əsasında qəbul olanların cavablarından Azərbaycan bölməsində II ixtisas qrupunda I mərhələ üzrə 1.20-1.96, II mərhələ üzrə 1.68-2.17 dəfə, rus bölməsində isə III qrupda I mərhələ üzrə 1.18-1.99, II qrupda II mərhələ üzrə 1.67-1.88 dəfə aşağıdır.

Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi əsasında və ödənişli təhsil üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olan abituriyentlərin ayrılıqda ortastatistik bal göstəricilərinin (bax: cədvəl 1.2.9) müqayisəsi də ən böyük fərqin hər iki bölmə üzrə II qrupda olduğunu təsdiq edir.

Ümumilikdə, dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olan ortastatistik abituriyentin* bal göstəricisi ödənişli təhsil üzrə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olan ortastatistik abituriyentin bal göstəricisindən Azərbaycan bölməsində 1.36, rus bölməsində 1.31 dəfə yüksəkdir.

Cədvəl 1.2.5

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİNİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	75.79	68.98	66.62			50.69	50.92	37.09			52.83	
	RK altqrupu	72.81	62.13	60.06			45.47	45.67	37.09				
	Rİ altqrupu	79.28	76.97	74.03			56.44	57.06				52.83	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	81.10	67.56	72.90			54.84				48.50		61.36
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	89.23	61.91	80.84	85.01	82.83					63.76		32.98
	DT altqrupu	89.25	61.72	80.61	85.00	82.83					63.52		
	TC altqrupu	88.86	66.30	85.96	85.15						68.85		32.98
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	86.80	81.82	83.05				67.96	67.88	69.46			

* Burada ortastatistik abituriyent – ixtisas qrupu daxilində təhsilin dövlət sifarişi əsasında yaxud ödənişli əsaslarla olmasından asılı olaraq müəyyən seçməyə daxil olan abituriyentlərin ümumiləşdirilmiş obrazıdır. Ortastatistik abituriyentin imtahan fənni üzrə topladığı bal dedikdə, onun təmsil etdiyi seçməyə daxil olan abituriyentlərin həmin fəndən topladıqları nisbi balların orta qiyməti nəzərdə tutulur. Abituriyentin ümumi balı hesablanarkən onun hər bir fənn üzrə topladığı nisbi balı fənlərin müvafiq çəki əmsallarına vurulmaqla cəmlənir.

Cədvəl 1.2.6

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	67.35	48.81	52.68			34.84	35.53	25.22			52.06	
	RK altqrupu	65.87	45.22	49.19			31.42	32.02	25.22				
	Rİ altqrupu	74.83	66.95	69.28			51.88	53.31				52.06	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	67.79	34.53	50.73			25.27				28.91		36.28
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	79.17	34.29	62.36	67.30	69.74					38.28		18.68
	DT altqrupu	79.51	34.73	62.15	68.09	69.74					38.53		
	TC altqrupu	77.20	31.71	63.53	62.06						36.81		18.68
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	75.87	52.40	63.58				38.88	36.10	44.63			

Cədvəl 1.2.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

RUS BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	65.33	67.35	77.78			48.08	48.79	35.32			50.42	
	RK altqrupu	62.88	60.88	72.14			43.88	43.68	35.32				
	Rİ altqrupu	67.68	73.58	83.19			51.98	53.67				50.42	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	70.84	68.42	84.08			57.95				42.32		55.18
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	78.15	56.39	88.57	86.13	83.74					58.70		36.07
	DT altqrupu	78.15	56.02	88.44	86.44	83.74					58.19		
	TC altqrupu	78.16	59.30	89.54	83.33						62.37		36.07
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	74.21	72.34	84.18				56.72	57.79	61.15			

Cədvəl 1.2.8

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ AYRILAN YERLƏRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

RUS BÖLMƏSİ

№	İXTİSAS QRUPU	FƏNLƏR ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARIN FAİZİ											
		I mərhələ			II mərhələ								
		Tədris dili	Riya-ziyyat	İngilis dili	Tədris dili	Ədə-biyyat	Riya-ziyyat	Fizika	Kimya	Bio-logiya	Tarix	İnfor-matika	Coğ-rafiya
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	57.53	46.78	67.80			32.67	30.86	22.60			40.47	
	RK altqrupu	56.76	44.11	66.70			30.02	29.26	22.60				
	Rİ altqrupu	60.74	57.90	72.50			44.07	37.89				40.47	
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	60.16	39.67	70.09			30.85				24.92		33.09
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	66.08	28.32	73.47	64.12	62.91					31.00		20.67
	DT altqrupu	66.13	27.83	72.48	64.65	62.91					31.17		
	TC altqrupu	65.94	30.03	76.94	61.82						30.04		20.67
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	67.31	58.79	78.57				39.41	42.25	48.26			

Cədvəl 1.2.9

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DÖVLƏT SİFARİŞİ ƏSASINDA AYRILAN YERLƏRƏ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN ORTASTATİSTİK BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

(xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar istisna olmaqla)

№	İXTİSAS QRUPU	AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ			RUS BÖLMƏSİ		
		Ortastatistik abituriyentin topladığı ballar		Ballar nisbəti	Ortastatistik abituriyentin topladığı ballar		Ballar nisbəti
		dövlət sifarişi əsasında qəbul olan	ödənişli əsaslarla qəbul olan		dövlət sifarişi əsasında qəbul olan	ödənişli əsaslarla qəbul olan	
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	395.02	287.97	1.37	387.03	279.08	1.39
	RK altqrupu	354.86	263.95	1.34	349.92	264.06	1.33
	Rİ altqrupu	441.84	409.32	1.08	422.80	341.47	1.24
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	429.84	255.29	1.68	422.66	273.80	1.54
III	Humanitar, pedaqogika ixtisasları	525.16	378.01	1.39	509.26	345.43	1.47
	DT altqrupu	526.65	388.56	1.36	514.25	355.25	1.45
	TC altqrupu	491.29	316.93	1.55	469.34	310.80	1.51
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	514.22	330.87	1.55	452.73	361.88	1.25
Bütövlükdə		**439.44**	**322.70**	**1.36**	**419.13**	**319.44**	**1.31**

1.3. Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun müqayisəli təhlili

Qanunvericiliyə uyğun fəaliyyət göstərən özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun təşkili və keçirilməsi 1995-ci ildən Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasına (indiki Dövlət İmtahan Mərkəzinə) həvalə olunub. Bununla əlaqədar Mərkəz hər il, bir qayda olaraq, özəl ali təhsil müəssisələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən müşavirələrdə ali təhsil müəssisələrinə əvvəlki illərdə aparılmış tələbə qəbulunun müxtəlif parametrlər üzrə nəticələri, o cümlədən özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbulun nəticələri barədə ətraflı məlumat verir, tövsiyələrini bildirir.

Özəl ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu, əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbulla birgə elan olunmuşdu. Abituriyentlərə ərizələrində dövlət ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları ilə yanaşı, özəl təhsil müəssisələrinin də ixtisaslarını qeyd etmək imkanı verilmişdi. Həmin ixtisaslara müsabiqənin aparılması şərtləri dövlət ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisasları ilə eyni olmuşdur. 2010-cu ildən ali təhsil müəssisələrində tətbiq olunan yeni qaydalara əsasən özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə mütəxəssis hazırlığında iştirak etmək imkanı yaradılmışdır.

Özəl ali təhsil müəssisələrinə 2025-ci ildə 10317 plan yeri ayrılmışdı. Bu, ötən illə müqayisədə 11.27% (1045 yer) çoxdur. Plan yerlərinin 54.11%-i Azərbaycan, 45.89%-i isə hər iki bölmə abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuş, rus bölməsi üzrə plan yeri ayrılmamışdır. Plan yerlərinin 16.95%-i birinci, 39.64%-i ikinci, 35.80%-i üçüncü, 5.57%-i dördüncü, 2.04%-i isə beşinci ixtisas qrupuna aid olub. Ötən illərdə olduğu kimi bu il də qəbul planının əsas hissəsi (75.44%-i) II və III qrup ixtisasları üçün nəzərdə tutulmuşdu. Özəl ali təhsil müəssisələrinin I ixtisas qrupu üzrə qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələrinin müvafiq qrup üzrə qəbul planının 9.59%, IV qrup üzrə 13.86%, V qrup üzrə 4.83%-nə bərabər olduğu halda, II qrup üzrə 38.12%, III qrup üzrə 31.63%-nə bərabər olub. Bütün qruplar üzrə isə özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələrinin qəbul planının 21%-i qədər olmuşdur.

Özəl ali təhsil müəssisələrinə sənədlərin qəbulu dövlət ali təhsil müəssisələri ilə birgə və eyni qaydalar əsasında aparılmışdır. DİM sənəd qəbulu mərhələsində bu təhsil müəssisələri rəhbərlərinin peşəyönlü işi aparmaqla bağlı müraciətlərini nəzərə alaraq, həmin ali məktəblərin dövlət qeydiyyatından keçmiş ixtisasları barədə "Abituriyent" jurnalında geniş məlumatların verilməsini təmin etmişdir.

Sənəd qəbulunun nəticələrinin təhlili göstərir ki, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin 50.85%-i (33757 nəfər), subbakalavrların isə 55.87%-i (11160 nəfər) öz ərizələrində özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını da qeyd etmişdir. Azərbaycan bölməsində özəl təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını abituriyentlərin 49.91%-i (29766 nəfər), subbakalavrların 54.74%-i (10552 nəfər), rus bölməsində isə abituriyentlərin 59.20%-i (3991 nəfər), subbakalavrların 86.62%-i (615 nəfər) seçmişdir. Abituriyentlərin 1600-ü, subbakalavrların isə 684-ü öz ərizələrində yalnız özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını qeyd etmişdir.

İxtisas qrupları üzrə dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planı, həmin ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını seçən abituriyentlərin sayı və müsabiqə vəziyyəti haqqında məlumat 1.3.1 – 1.3.3 saylı cədvəllərdə təqdim olunur. Cədvəllərdən göründüyü kimi, ixtisas qrupları üzrə özəl ali təhsil müəssisələrinə ərizələrin sayı plan yerlərinin sayından çox olsa da, I və II qruplarda müsabiqə şəraitinin yaranma ehtimalı yoxdur. Çünki abituriyentlər bu təhsil müəssisələrinin ixtisaslarını ərizələrində axırıncı yerlərdə göstərmişdir. Xatırladaq ki, ehtimal olunan müsabiqənin hesablanması qaydasında abituriyentin seçdiyi ixtisasları öz ərizəsində hansı yerdə qeyd etməsi amili nəzərə alınır. Subbakalavrları da nəzərə alsaq, bütün ixtisas qruplarında müsabiqə şəraitinin olduğunu görərik.

Cari ildə ötən ildəki kimi özəl ali təhsil müəssisələrinin V qrup ixtisasları üzrə müsabiqə vəziyyəti yüksək olub (bir yerə 11-dən çox ərizə). Bunun səbəbi ötən ildə olduğu kimi V ixtisas qrupu üzrə özəl ali təhsil müəssisələrinin qəbul planında xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan ixtisasların mövcudluğu və bu ixtisaslar üzrə daxil olan ərizələrin sayının çoxluğu ilə bağlı olub. Belə ki, əgər 2024-cü ildə özəl ali təhsil müəssisələri üzrə yalnız Qərbi Kaspi Universitetinin ("Dizayn (qrafik dizayn, interyer dizayn)" ixtisasında xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayıbsa, 2025-ci ildə həm Qərbi Kaspi Universitetinin "Dizayn (qrafik dizayn, interyer dizayn və sənaye dizaynı)", həm də Xəzər Universitetinin "Dizayn (qrafik dizayn, interyer dizayn və landşaft dizaynı)" ixtisaslarında xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayıb. Bu ixtisaslar üzrə 110 plan yeri ayrılmışdı (V ixtisas qrupunda özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üçün ayrılan ümumi plan yerlərinin 52.38%-i). V ixtisas qrupunda özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin 11.78%-i (976 nəfər) xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisasları, 95.74%-i (7935 nəfər) isə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan ixtisasları seçmişdir.

Dövlət ali təhsil müəssisələrində I və II ixtisas qruplarından müsabiqə şəraiti mövcud olmayıb. Subbakalavrları da nəzərə alsaq, dövlət ali təhsil müəssisələrində bütün ixtisas qrupları üzrə müsabiqə şəraitinin mövcud olduğunu görərik.

Dövlət ali təhsil müəssisələrində ən zəif müsabiqə (0.859) I, ən yüksək müsabiqə (3.119) isə V ixtisas qrupunda olub. Subbakalavrları da nəzərə alsaq, dövlət ali təhsil müəssisələrində ən zəif müsabiqə (1.242) I, ən yüksək müsabiqə (3.206) isə V ixtisas qrupunda olub.

Cədvəl 1.3.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri				Özəl ali təhsil müəssisələri			
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	13615	860	3757	18232	690	0	1059	1749
	RK altqrupu	9525	510	2034	12069	320	0	354	674
	Rİ altqrupu	4090	350	1723	6163	370	0	705	1075
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	9138	590	1002	10730	2475	0	1615	4090
III	Humanitar, pedaqogika, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq ixtisasları	9520	1520	637	11677	2328	0	1365	3693
	DT altqrupu	8435	1245	527	10207	2088	0	1125	3213
	TC altqrupu	1085	275	110	1470	240	0	240	480
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	3526	360	264	4150	90	0	485	575
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	1818	217	2314	4349	0	0	210	210
CƏMİ		**37617**	**3547**	**7974**	**49138**	**5583**	**0**	**4734**	**10317**

Cədvəl 1.3.2

MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri			Özəl ali təhsil müəssisələri		
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	14842	1480	16322	4570	670	5240
	RK altqrupu	9414	919	10333	2555	353	2908
	Rİ altqrupu	5812	601	6413	2038	320	2358
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	10625	968	11593	5208	652	5860
III	Humanitar, pedaqogika, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq ixtisasları	17816	2119	19935	12291	1319	13610
	DT altqrupu	16714	1926	18640	11701	1153	12854
	TC altqrupu	4217	959	5176	2663	598	3261
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	3810	582	4392	1539	328	1867
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	13694	2014	15708	6884	1404	8288
CƏMİ		**58159**	**6626**	**64785**	**29766**	**3991**	**33757**

Cədvəl 1.3.3

ƏRİZƏ QƏBULU MƏRHƏLƏSİNDƏ İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ
(subbakalavrlar istisna olmaqla)

№	İXTİSAS QRUPU	Dövlət ali təhsil müəssisələri				Özəl ali təhsil müəssisələri			
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə	Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Bütövlükdə
I	Riyaziyyat, fizika, mühəndislik, memarlıq, aqrar ixtisasları	0.840	1.123	1.701	0.859	0.965	---	0.856	0.775
	RK altqrupu	0.802	1.167	1.427	0.795	1.327	---	1.099	1.074
	Rİ altqrupu	0.946	1.072	2.043	1.001	0.653	---	0.737	0.590
II	İqtisadiyyat, idarəetmə, sosiologiya və coğrafiya ixtisasları	0.964	1.175	2.344	0.990	0.609	---	0.760	0.539
III	Humanitar, pedaqogika, beynəlxalq münasibətlər, regionşünaslıq ixtisasları	1.580	1.216	3.031	1.501	1.847	---	2.365	1.624
	DT altqrupu	1.619	1.213	3.077	1.540	1.963	---	2.608	1.751
	TC altqrupu	1.852	1.840	3.331	1.800	1.791	---	1.981	1.521
IV	Tibb, kimya, biologiya, psixologiya, aqrar ixtisasları	0.964	1.354	3.501	1.007	0.691	---	1.194	1.034
V	İncəsənət, musiqi, idman ixtisasları	4.364	4.134	3.511	3.119	0.000	---	11.536	11.536
CƏMİ		**1.228**	**1.359**	**2.465**	**1.241**	**1.170**	**---**	**1.743**	**1.205**

İmtahanların nəticələrinə əsasən özəl ali təhsil müəssisələrinin plan yerlərinin dolma göstəricisi 91.34%-dir. Ayrı-ayrı ixtisas qruplarında plan yerlərinin dolma faizləri fərqlidir. Bu göstəricilər I qrupda 88.39%, II qrupda 87.73%, III qrupda 97.18%, IV qrupda 89.22%, V qrupda isə 89.52%-ə bərabərdir.

Dövlət ali təhsil müəssisələrinin plan yerlərinin dolma faizi ümumilikdə 92.42% olub. Ən yüksək göstərici III ixtisas qrupunda (98.27%), ən aşağı göstərici isə IV ixtisas qrupunda (83.61%) qeydə alınıb.

Özəl və dövlət ali təhsil müəssisələrinə qruplar və bölmələr üzrə qəbulolma göstəriciləri 1.3.4 və 1.3.5 saylı cədvəllərdə təqdim edilib.

Cədvəl 1.3.4

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	1749	1149 (988)	190 (148)	1339 (1136)	76.56
II	4090	1963 (269)	292 (15)	2255 (284)	55.13
III	3693	3491 (356)	98 (11)	3589 (367)	97.18
IV	575	419 (272)	94 (61)	513 (333)	89.22
V	210	130 (29)	58 (4)	188 (33)	89.52
CƏMİ	**10317**	**7152 (1914)**	**732 (239)**	**7884 (2153)**	**76.42**
	Subbakalavrlar				
I	1749	190 (54)	17 (1)	207 (55)	11.84
II	4090	1246 (0)	87 (0)	1333 (0)	32.59
III	3693	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	575	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
V	210	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
CƏMİ	**10317**	**1436 (54)**	**104 (1)**	**1540 (55)**	**14.93**

Cədvəl 1.3.4 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Bütövlükdə				
I	1749	1339 (1042)	207 (149)	1546 (1191)	88.39
II	4090	3209 (269)	379 (15)	3588 (284)	87.73
III	3693	3491 (356)	98 (11)	3589 (367)	97.18
IV	575	419 (272)	94 (61)	513 (333)	89.22
V	210	130 (29)	58 (4)	188 (33)	89.52
CƏMİ	**10317**	**8588 (1968)**	**836 (240)**	**9424 (2208)**	**91.34**

Cədvəl 1.3.5

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

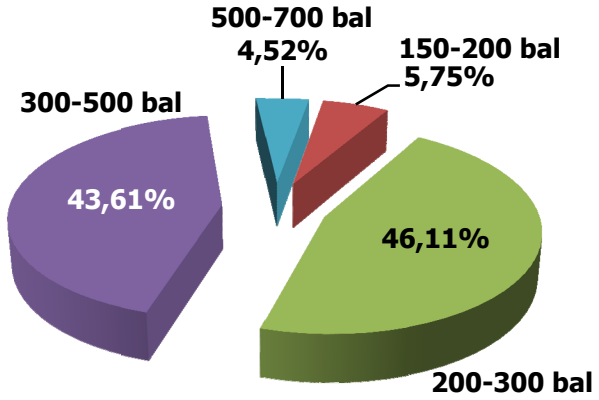
İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	18232	12894 (11064)	1177 (978)	14071 (12042)	77.18
II	10730	8432 (3643)	650 (294)	9082 (3937)	84.64
III	11677	9972 (3841)	1502 (203)	11474 (4044)	98.26
IV	4150	2840 (2377)	350 (286)	3190 (2663)	76.87
V	4349	3477 (1279)	526 (185)	4003 (1464)	92.04
CƏMİ	**49138**	**37615 (22204)**	**4205 (1946)**	**41820 (24150)**	**85.11**
	Subbakalavrlar				
I	18232	2144 (1385)	23 (10)	2167 (1395)	11.89
II	10730	1035 (1)	28 (0)	1063 (1)	9.91
III	11677	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.01
IV	4150	280 (208)	0 (0)	280 (208)	6.75
V	4349	76 (42)	5 (2)	81 (44)	1.86
CƏMİ	**49138**	**3535 (1636)**	**57 (12)**	**3592 (1648)**	**7.31**
	Bütövlükdə				
I	18232	15038 (12449)	1200 (988)	16238 (13437)	89.06
II	10730	9467 (3644)	678 (294)	10145 (3938)	94.55
III	11677	9972 (3841)	1503 (203)	11475 (4044)	98.27
IV	4150	3120 (2585)	350 (286)	3470 (2871)	83.61
V	4349	3553 (1321)	531 (187)	4084 (1508)	93.91
CƏMİ	**49138**	**41150 (23840)**	**4262 (1958)**	**45412 (25798)**	**92.42**

1.3.1 və 1.3.2 saylı şəkillərdə I–IV ixtisas qrupları üzrə özəl və dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin topladıqları balların paylanma diaqramları təsvir olunub. Göründüyü kimi, dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 22.91%-nin, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların isə cəmi 4.52%-nin balı 500-700 intervalında yerləşir. Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların çoxunun (74.61%) imtahan nəticələri orta (300-500) və yüksək (500-700) bal diapazonlarında olduğu halda, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların (51.86%) nəticələri, əsasən, orta (150-200 və 200-300) bal diapazonunda yerləşir.

V ixtisas qrupu üzrə qəbul olan abituriyentlər arasında bir qədər fərqli mənzərə görürük. Belə ki, V ixtisas qrupu üzrə həm özəl, həm dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin çox hissəsi (müvafiq olaraq 71.43% və 75.17%) 100-200 diapazonunda bal toplayıb. Ən azı 150 bal toplayanların nisbi sayı dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar arasında 43.88%, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar arasında isə 72.38%-dir (bu göstəricinin özəl ali təhsil müəssisələri üzrə yuxarı olması, əsasən, yüksək nəticə göstərən abituriyentlərin Qərbi Kaspi Universitetinin və Xəzər Universitetinin xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayan "Dizayn" ixtisaslarına qəbul olması ilə bağlıdır). Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 12.85%-i 100 baldan aşağı nəticə göstərib. Özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlardan 100 baldan aşağı nəticə göstərən olmayıb. Bunun səbəbi, əsasən, özəl ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisasları üzrə qəbul planının azalması (cari ildə Qərbi Kaspi Universiteti ilə yanaşı, Xəzər Universitetinin "Dizayn" ixtisasında da xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunmayıb) nəticəsində bu ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyətinin nisbətən yüksək olmasıdır və nəticədə daha hazırlıqlı abituriyentlər bu ixtisaslara

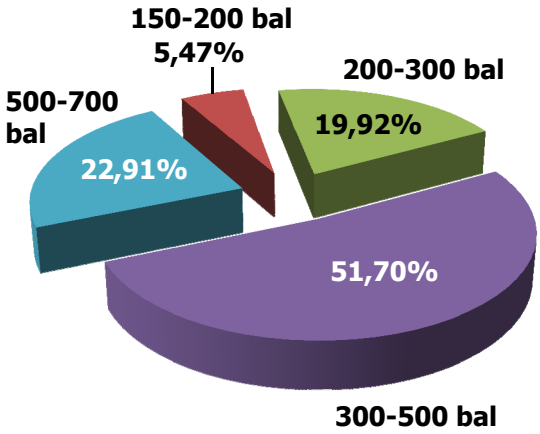
qəbul olmuşdular. Məsələn, ötən illə müqayisədə cari ildə Odlar Yurdu Universitetinin xüsusi qabiliyyət tələb edən "Dizayn" ixtisasına daha yüksək hazırlıqlı abituriyentlər qəbul olmuşlar. Dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların 0.39%-i 30-50 bal diapazonunda nəticə göstərmişdir. Bunun səbəbi isə V qrup üzrə yalnız Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının "Xoreoqrafiya sənəti" ixtisası üzrə müsabiqə şərtinin 50 baldan aşağı olmasıdır (minimal bal 30 bal olmuşdur). Digər ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal 60 olub (1.3.3 və 1.3.4 saylı şəkillərə bax).

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV ixtisas qrupları üzrə)

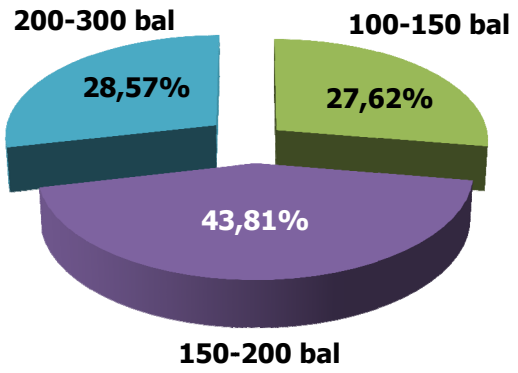
Şəkil 1.3.1

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(I-IV ixtisas qrupları üzrə)

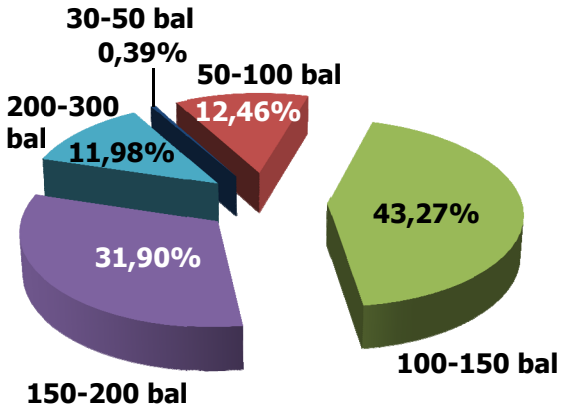
Şəkil 1.3.2

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

Şəkil 1.3.3

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI
(V qrup üzrə)

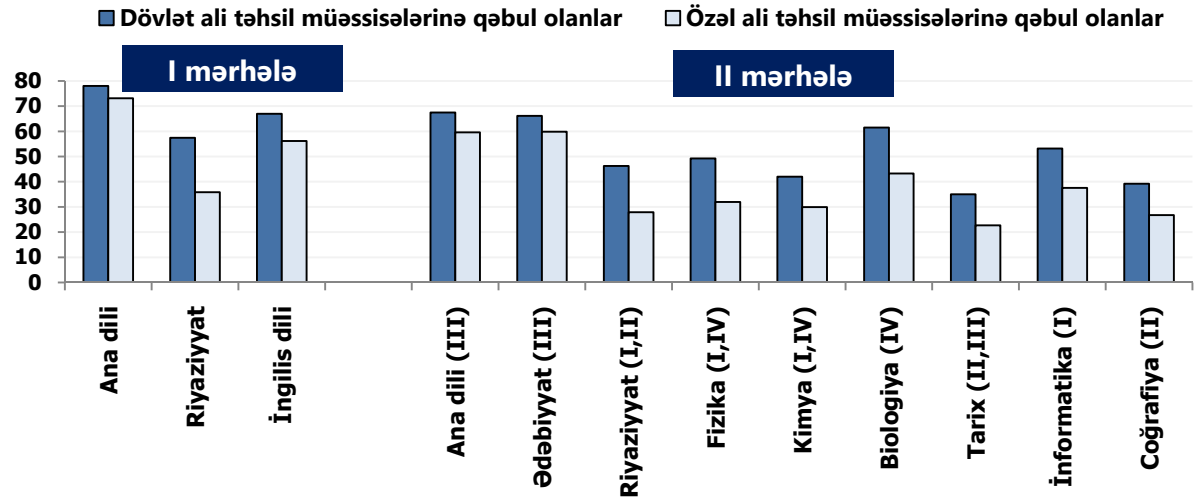
Şəkil 1.3.4

Abituriyentlərin imtahan fənlərinə cavablarının təhlili göstərir ki, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların göstəriciləri dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların göstəricilərindən aşağıdır. Belə nəticə göstərənlər sonradan birinci kursun tədris proqramını mənimsəməkdə çətinlik çəkirlər. Ona görə də özəl ali təhsil müəssisələrinin birinci kurs tələbələri üçün genişləndirilmiş tədris proqramları hazırlanmalı və həmin proqramlar tədrisin intensivləşdirilməsi hesabına həyata keçirilməlidir.

Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin bilikləri arasındakı fərqin əyani müqayisəsi üçün 1.3.5 və 1.3.6 saylı şəkillər təqdim edilir. Şəkildəki diaqramlardan göründüyü kimi, həm Azərbaycan bölməsində, həm də rus bölməsində bütün fənlər üzrə üstünlük dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan gənclərin tərəfindədir.

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ORTASTATİSTİK NƏTİCƏLƏRİ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA)

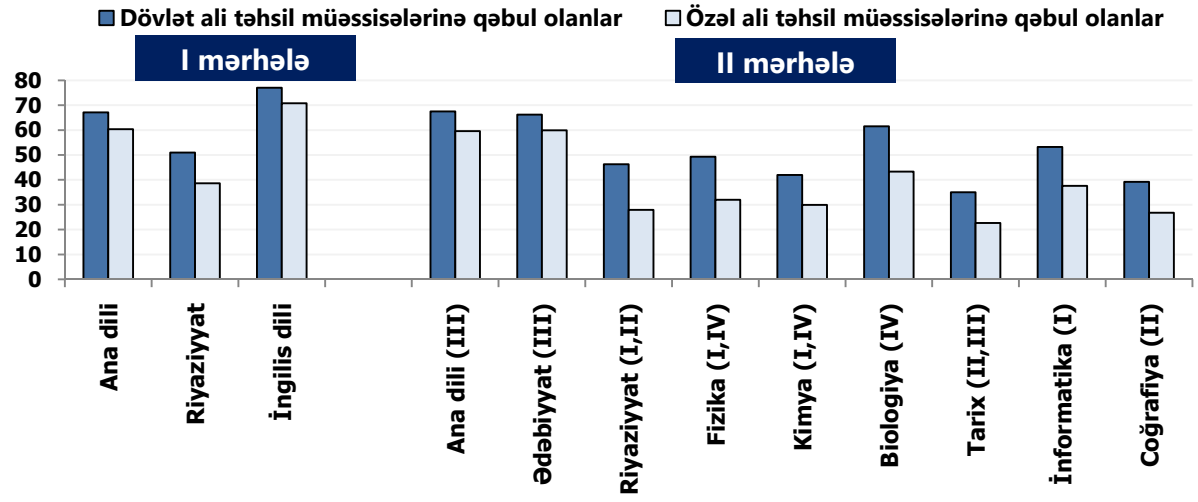
AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

Şəkil 1.3.5

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN İMTAHAN FƏNLƏRİ ÜZRƏ ORTASTATİSTİK NƏTİCƏLƏRİ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA)

RUS BÖLMƏSİ

Şəkil 1.3.6

1.4. Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu

Dövlət İmtahan Mərkəzi 2025-ci il mayın 25-də və iyulun 6-da Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinə, iyunun 1-də və iyulun 13-də Polis Akademiyası, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası, H.Əliyev adına Hərbi İnstitut, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyası və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına, iyunun 1-də və iyulun 13-də Azərbaycan Tibb Universiteti və Naxçıvan Dövlət Universitetinə test üsulu ilə qəbul imtahanı keçirib. C.Naxçıvanski adına Hərbi liseyə, H.Əliyev adına Hərbi liseyə sənəd verənlər ayrıca qəbul imtahanı vermədən müsabiqədə 9-cu siniflərin buraxılış imtahanında topladıqları bal əsasında, Naxçıvan MR Daxili İşlər Nazirliyinin Orta İxtisas Polis Məktəbinə və Orta Hərbi Tibb Məktəbinə sənəd verənlər isə 11-ci sinif buraxılış imtahanında topladıqları bal əsasında iştirak ediblər. Hərbi Kolleclərə (Naxçıvan Hərbi Kolleci və Bakı Hərbi Kollecinə) sənəd verən cari ilin məzunları müsabiqədə 11-ci sinif buraxılış imtahanında, digər abituriyentlər isə aprelin 6-da keçirilən qəbul imtahanında topladıqları bal əsasında iştirak ediblər.

H.Əliyev adına Hərbi İnstituta və hərbi liseylərə qəbul ixtisaslar üzrə deyil, ümumiləşmiş şəkildə, Orta İxtisas Polis Məktəbinə "Hüquq mühafizə fəaliyyəti", Orta Hərbi Tibb Məktəbinə "Feldşer", Polis Akademiyasına "Hüquqşünaslıq" və "İnformasiya təhlükəsizliyi", Daxili Qoşunların Hərbi İnstitutuna "İctimai təhlükəsizlik və idarəetmə", Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasına "Hüquqşünaslıq", "Dövlət təhlükəsizliyi və idarəetmə" və "İnformasiya təhlükəsizliyi", Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına "Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi" və "Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi", Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasına I qrup ixtisasları, Azərbaycan Tibb Universitetinə "Hərbi tibb" və "Stomatologiya", Naxçıvan Dövlət Universitetinə "Hərbi tibb" ixtisasları üzrə aparılıb.

H.Əliyev adına Hərbi İnstitutun, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının I qrup ixtisaslarında və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının və Polis Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasında təhsil almaq istəyən abituriyentlər mülki ali təhsil müəssisələrinin I qrupunun, Daxili Qoşunların Hərbi İnstitutunda, Polis Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının digər ixtisaslarında təhsil almaq istəyənlər III qrupun, Azərbaycan Tibb Universitetində və Naxçıvan Dövlət Universitetində təhsil almaq istəyənlər IV qrupun abituriyentləri ilə birgə imtahan vermişdir.

Sənədlərin qəbulu xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində aparılmış və abituriyentlər test imtahanından əvvəl həmin təhsil müəssisələrinin ixtisas-peşə tələblərinə uyğun xüsusi yoxlamalardan keçmişdir.

Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə sənəd verən abituriyentlərin hamısı I mərhələdə tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən imtahan verib. II mərhələdə H.Əliyev adına Hərbi İnstitutun, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının I qrup ixtisaslarına və Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının və Polis Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasına sənəd verənlər riyaziyyat, fizika və kimya, Daxili Qoşunların Hərbi İnstitutuna, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının III qrup ixitsaslarına və Polis Akademiyasının "Hüquqşünaslıq" ixtisasına sənəd verənlər Azərbaycan dili, tarix və ədəbiyyat, Azərbaycan Tibb Universitetinə və Naxçıvan Dövlət Universitetinə sənəd verənlər fizika, kimya və biologiya fənlərindən imtahan vermişdir. Hərbi liseylərə, Orta Hərbi Tibb Məktəbinə və Orta İxtisas Polis Məktəbinə sənəd verənlər tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən test imtahanı vermişdir. Xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələrinə qəbul ola bilməyən abituriyentlərə, müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, imtahan verdikləri ixtisas qrupuna daxil olan mülki ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı vermişdir.

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut, Orta Hərbi Tibb Məktəbi, Orta İxtisas Polis Məktəbi və hərbi liseylərdə təhsil almaq istəyən abituriyentlər üçün test tapşırıqları yalnız Azərbaycan dilində, Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbində, Polis Akademiyasında, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin və Dövlət Sərhəd Xidmətinin akademiyalarında, Azərbaycan Tibb Universitetində və Naxçıvan Dövlət Universitetində təhsil almaq istəyən abituriyentlər üçün isə Azərbaycan və rus dillərində təqdim olunmuşdur.

Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə qəbul Dövlət İmtahan Mərkəzinin təsdiq etdiyi ali təhsil müəssisələrinə, ümumi və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanı proqramları əsasında aparılmışdır.

İmtahan nəticələrinin statistik təhlili nəticəsində abituriyentlərin ortastatistik portreti müəyyənləşdirilib.

Polis Akademiyası, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyası və Daxili Qoşunların Ali Hərbi Məktəbinin ixtisasını seçən ortastatistik abituriyent tədris dilindən test tapşırıqlarının 78.96/67.93, ədəbiyyatdan 68.22, riyaziyyatdan 48.72, tarixdən 52.31, ingilis dilindən isə 63.90%-ni düzgün cavablandırıb.

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının ixtisaslarını seçən ortastatistik abituriyentin düzgün cavablarının faizi tədris dilindən 58.84, riyaziyyatdan 40.29/30.14, fizikadan 28.74, kimyadan 21.70, ingilis dilindən 41.64 olub.

Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Akademiyasının "İnformasiya təhlükəsizliyi" ixtisasını seçən ortastatistik abituriyentin düzgün cavablarının faizi tədris dilindən 77.07, riyaziyyatdan 76.22/57.01, fizikadan 58.28, informatikadan 52.35, ingilis dilindən 72.37 olub.

Azərbaycan Tibb Universiteti və Naxçıvan Dövlət Universitetinin ixtisaslarını seçən ortastatistik abituriyentin düzgün cavablarının faizi tədris dilindən 84.59, riyaziyyatdan 85.06, fizikadan 68.44, kimyadan 67.99, biologiyadan 66.03, ingilis dilindən 81.72 olub.

Orta Hərbi Tibb Məktəbi və Orta İxtisas Polis Məktəbini seçən abituriyentlərin düzgün cavablarının faizi tədris dilindən 66.11, riyaziyyatdan 40.58, ingilis dilindən 50.23, hərbi liseylərin abituriyentlərinin düzgün cavablarının faizi isə tədris dilindən 63.81, riyaziyyatdan 40.55, ingilis dilindən 38.54 olub.

1.5 Bölgələr üzrə 2025-ci il məzunlarının qəbul imtahanlarındakı nəticələrinin təhlili*

Burada ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrini təmsil edən məzunların imtahan nəticələrinin məktəb və rayon (şəhər) səviyyəsində elmi-statistik təhlili verilir. Bu təhlillər əsasında onların imtahan fənləri üzrə nəticələri, müxtəlif ixtisas qruplarına meyil və maraqları, ali məktəblərə qəbulolma göstəriciləri, habelə yüksək və zəif göstəricili məktəblər müəyyənləşdirilmişdir. Bu, ilk növbədə, hər bir təhsil sektoru və məktəbin öz nəticələri haqqında dolğun məlumat əldə etməsi məqsədinə xidmət edir.

Materiallarda hər bölgə üzrə məzunların buraxılış imtahanındakı göstəriciləri bölgənin tam seçməsi üzrə təqdim edilmişdir. Bölgənin məzunlarının qəbul imtahanlarında ümumi və fənlər üzrə ayrılıqda əldə etdikləri nəticələr olaraq onların I–IV qruplar üzrə keçirilən imtahanlarda topladıqları ballar götürülmüşdür. V qrup üzrə müsabiqə buraxılış imtahanının nəticəsi əsasında aparıldığı üçün bu qrup üzrə abituriyentlərin göstəriciləri ayrıca verilməmişdir.

Bakı şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 33272 şagird bitirib və onların 33188 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (60.78) respublika üzrə orta göstəricidən 8.68%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (36.09) respublika üzrə orta göstəricidən 9.22%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (52.24) respublika üzrə orta göstəricidən 19.74%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (149.12) respublika üzrə orta göstəricidən 12.65% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 12.75%-i 30 və daha az, 46.78%-i 30 – 70 intervalında, 40.47%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 54.73%, 28.34% və 16.93%, xarici dil fənni üzrə isə 29.60%, 37.46% və 32.94% olmuşdur.

Ümumilikdə 33200 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 77.07%-i (25587 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.39%-i (31337 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Respublika üzrə rayonun (şəhərin) fərqlənən məktəblərini müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlar əsas götürülmüşdür:

- Ali təhsil müəssisələrinə I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının sayı 10-dan və iştiraketmə faizi 50-dən az olmamalı və yaxud məzunlarının sayı 5-dən və iştiraketmə faizi 80-dən az olmamalı;
- Rayon və şəhər məktəblərinin məzunlarının I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal müvafiq olaraq 300 və 350 baldan az olmamalı;
- Məktəbin məzunlarının buraxılış imtahanında ana dili və riyaziyyat fənləri üzrə birlikdə və ayrı-ayrılıqda topladıqları orta bal ən azı respublika üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalıdır.

Rayon (şəhər) üzrə fərqlənən məktəbləri müəyyən etmək üçün aşağıdakı meyarlar əsas götürülmüşdür:

- Ali təhsil müəssisələrinə I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edən məzunlarının sayı 10-dan və iştiraketmə faizi 50-dən az olmamalı və yaxud məzunlarının sayı 5-dən və iştiraketmə faizi 80-dən az olmamalı;
- Rayon (şəhər) məktəblərinin məzunlarının I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal ən azı respublika üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalı;
- Məktəbin məzunlarının buraxılış imtahanında ana dili və riyaziyyat fənləri üzrə birlikdə və ayrı-ayrılıqda topladıqları orta bal ən azı rayon (şəhər) üzrə orta göstəriciyə bərabər olmalıdır.

Hər il respublikada bütün fənlər üzrə ən yüksək nəticələri liseylərin məzunları əldə edirlər və onların nəticələri bölgələrin məzunlarının nəticələrindən kəskin şəkildə fərqlənir. Qeyd olunan hal respublikadakı real mənzərəni görməyə imkan vermir və bu səbəbdən fənlər üzrə respublikanın ən yüksək nəticə göstərən bölgələri haqqında məlumat müəyyən edilərkən ETN tabeli və özəl liseylərin göstəriciləri nəzərə alınmır.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 15876 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.66%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.73%-i (7578 nəfəri) dövlət, 5.35%-i (850 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 32.91%-i (5225 nəfəri) dövlət, 14.00%-i (2223 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 3431 nəfəri 500-dən, o cümlədən 1062 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.22% (1847 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.21% (6194 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.55% (5771 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.61% (8344 nəfər), 500-dən yuxarı 13.41% (3431 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 46.02%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.62%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 51.25%-dir.

Qəbul imtahanlarında 322 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey, Texniki humanitar lisey, "Zəngi" liseyi, İ.Hacıyev adına "Tərəqqi" liseyi, 147 nömrəli texniki-humanitar təmayüllü lisey, 160 nömrəli klassik gimnaziya, 287 nömrəli "Zəkalar"' liseyi, 291 nömrəli Ekologiya liseyi, "Ankara Məktəbi" məktəb-liseyi, 62, 70, 220 və 261 nömrəli məktəb-liseyləri, 129, 254, 260, 263, 290, 313, 327 və 336 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 307.056-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.2% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 1.49%, ədəbiyyatdan – 3.43%, fizikadan – 1.01%, kimyadan – 1.40%, tarixdən – 5.59%, informatikadan – 1.97%, coğrafiyadan – 0.76% təşkil edir.

Şəhərin riyaziyyat və biologiya fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Riyaziyyat və biologiya fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 282.344-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.5% aşağıdır.

Naxçıvan şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 1140 şagird bitirib və onların 1136 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (64.74) respublika üzrə orta göstəricidən 15.75%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (40.39) respublika üzrə orta göstəricidən 22.21%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (53.24) respublika üzrə orta göstəricidən 22.02%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (158.37) respublika üzrə orta göstəricidən 19.64% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 12.50%-i 30 və daha az, 37.76%-i 30 – 70 intervalında, 49.74%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 50.62%, 27.20% və 22.18%, xarici dil fənni üzrə isə 28.43%, 35.65% və 35.92% olmuşdur.

Ümumilikdə 1140 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 90.18%-i (1028 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 98.60%-i (1124 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 98.60%-i (1124 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 622 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 55.34%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.71%-i (303 nəfəri) dövlət, 0.96%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 44.86%-i (279 nəfəri) dövlət, 5.47%-i (34 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplarda ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan – 0.36%, riyaziyyatdan – 0.45%, tarixdən – 14.40%, informatikadan – 19.19% təşkil edir.

Tədris dili, fizika, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Kimya fənni üzrə şəhərin göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Şəhərin məzunlarının 170 nəfəri 500-dən, o cümlədən 49 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 303.94-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.2% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.89% (112 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.44% (241 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.58% (191 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.54% (314 nəfər), 500-dən yuxarı 16.54% (170 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 47.08%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.69%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 44.38%-dir.

Qəbul imtahanlarında 21 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Naxçıvan şəhər qızlar liseyi, Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya və Heydər Əliyev adına tam orta məktəb daxil olub.

Naxçıvan MR Babək rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 702 şagird bitirib və onların 700 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (55.25) respublika üzrə orta göstəricidən 1.22%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.04) respublika üzrə orta göstəricidən 9.10%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.28) respublika üzrə orta göstəricidən 16.84%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (121.57) respublika üzrə orta göstəricidən 8.16% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 22.57%-i 30 və daha az, 42.14%-i 30 – 70 intervalında, 35.29%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 63.29%, 26.86% və 9.86%, xarici dil fənni üzrə isə 48.71%, 40.86% və 10.43% olmuşdur.

Ümumilikdə 702 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 79.63%-i (559 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.16%-i (661 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 94.16%-i (661 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 281 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 42.51%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 40.93%-i (115 nəfəri) dövlət, 0.36%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 51.25%-i (144 nəfəri) dövlət, 7.47%-i (21 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 6.17%, ədəbiyyatdan – 10.51%, riyaziyyatdan – 20.15%, fizikadan – 18.03%, kimyadan – 18.61%, tarixdən – 10.90%, informatikadan – 40.11% təşkil edir.

Coğrafiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 44 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 257.054-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 13.60% (76 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.62% (160 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.43% (131 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.48% (148 nəfər), 500-dən yuxarı 7.87% (44 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.35%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Yuxarı Buzqov kənd və Nəcəfəli Dizə kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında V.Mahmudov adına Babək şəhər 1 nömrəli, Y.Sadiqov adına Yarımca kənd və E.Əliyev adına Çeşməbasar kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Culfa rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 461 şagird bitirib və onların 459 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (58.04) respublika üzrə orta göstəricidən 3.76%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (38.88) respublika üzrə orta göstəricidən 17.63% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (38.55) respublika üzrə orta göstəricidən 11.65% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (135.46) respublika üzrə orta göstəricidən 2.33% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 20.04%-i 30 və daha az, 40.74%-i 30 – 70 intervalında, 39.22%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 47.93%, 34.64% və 17.43%, xarici dil fənni üzrə isə 47.06%, 38.13% və 14.81% olmuşdur.

Ümumilikdə 461 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 79.61%-i (367 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 91.11%-i (420 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 91.11%-i (420 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 217 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.67%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.69%-i (110 nəfəri) dövlət, 2.30%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 42.86%-i (93 nəfəri) dövlət, 4.15%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda fizika və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq fizikadan – 19.02%, informatikadan – 33.09% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 40 nəfəri 500-dən, o cümlədən 11 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 293.811-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.36% (27 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.52% (101 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.44% (75 nəfər), 300 – 500 intervalında 33.79% (124 nəfər), 500-dən yuxarı 10.90% (40 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.69%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.15%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 37.63%-dir.

Qəbul imtahanlarında 24 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Gülüstan kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Əlincə kənd və Saltaq kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Naxçıvan MR Kəngərli rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 239 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (55.27) respublika üzrə orta göstəricidən 1.19%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.95) respublika üzrə orta göstəricidən 12.42%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.45) respublika üzrə orta göstəricidən 14.18%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (121.66) respublika üzrə orta göstəricidən 8.10% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 20.08%-i 30 və daha az, 49.37%-i 30 – 70 intervalında, 30.54%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 62.76%, 29.29% və 7.95%, xarici dil fənni üzrə isə 39.75%, 53.14% və 7.11% olmuşdur.

Ümumilikdə 239 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.71%-i (169 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.77%-i (205 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.77%-i (205 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 88 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 42.93%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.36%-i (32 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 61.36%-i (54 nəfəri) dövlət, 2.27%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 16.08%, ədəbiyyatdan – 21.15%, riyaziyyatdan – 20.98%, fizikadan – 20.59%, kimyadan – 16.29%, tarixdən – 4.10% təşkil edir.

Coğrafiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 10 nəfəri 500-dən, o cümlədən 3 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 260.05-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.10% (12 nəfər), 100 – 200 intervalında 31.95% (54 nəfər), 200 – 300 intervalında 28.40% (48 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.63% (45 nəfər), 500-dən yuxarı 5.92% (10 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 32.54%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 58.82%-dir.

Qəbul imtahanlarında 12 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən R.Rəhimov adına Təzəkənd kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Ordubad rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 320 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 65.25, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 37.62, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 44.17, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 147.05-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 16.67%, 13.85%, 1.24%, 11.09% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 10.00%-i 30 və daha az, 43.44%-i 30 – 70 intervalında, 46.56%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 52.81%, 28.75% və 18.44%, xarici dil fənni üzrə isə 37.81%, 43.13% və 19.06% olmuşdur.

Ümumilikdə 320 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 86.56%-i (277 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.06%-i (301 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 94.06%-i (301 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 172 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 57.14%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.09%-i (81 nəfəri) dövlət, 1.74%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 43.60%-i (75 nəfəri) dövlət, 7.56%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.33%, ədəbiyyatdan – 8.33%, tarixdən – 12.76%, informatikadan – 2.29% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika, kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Fizika fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 36 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 293.07-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.03% (25 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.91% (69 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.30% (59 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.77% (88 nəfər), 500-dən yuxarı 13.00% (36 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.77%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.17%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 36.96%-dir.

Qəbul imtahanlarında 30 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Çənnəb kənd və Tivi kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında M.Füzuli adına İnternat tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Naxçıvan MR Sədərək rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 142 şagird bitirib və onların 139 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (57.85) respublika üzrə orta göstəricidən 3.42% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.46) respublika üzrə orta göstəricidən 13.87%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.29) respublika üzrə orta göstəricidən 16.82%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (122.60) respublika üzrə orta göstəricidən 7.38% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 13.67%-i 30 və daha az, 49.64%-i 30 – 70 intervalında, 36.69%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 65.47%, 27.34% və 7.19%, xarici dil fənni üzrə isə 49.64%, 43.17% və 7.19% olmuşdur.

Ümumilikdə 142 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.01%-i (98 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 80.28%-i (114 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 80.28%-i (114 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 59 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.75%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 30.51%-i (18 nəfəri) dövlət, 1.69%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 55.93%-i (33 nəfəri) dövlət, 11.86%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 9.96%, ədəbiyyatdan – 26.01%, riyaziyyatdan – 17.16%, fizikadan – 23.72%, kimyadan – 4.92%, tarixdən – 6.53% təşkil edir.

Coğrafiya fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 6 nəfəri 500-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 257.978-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 2.04% (2 nəfər), 100 – 200 intervalında 38.78% (38 nəfər), 200 – 300 intervalında 27.55% (27 nəfər), 300 – 500 intervalında 25.51% (25 nəfər), 500-dən yuxarı 6.12% (6 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 31.63%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.55%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 27.27%-dir.

Qəbul imtahanlarında 5 məktəbin məzunları iştirak edib.

Naxçıvan MR Şahbuz rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 152 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 61.80, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 35.70, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 48.62, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 146.12-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.49%, 8.03%, 11.44%, 10.39% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 17.11%-i 30 və daha az, 35.53%-i 30 – 70 intervalında, 47.37%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 56.58%, 26.32% və 17.11%, xarici dil fənni üzrə isə 33.55%, 39.47% və 26.97% olmuşdur.

Ümumilikdə 152 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 86.18%-i (131 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 95.39%-i (145 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 95.39%-i (145 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 76 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 52.41%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.00%-i (38 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.00%-i (38 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan – 6.12%, riyaziyyatdan – 8.80%, fizikadan – 14.69%, kimyadan – 16.02% təşkil edir.

Tədris dili, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Coğrafiya fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 18 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 290.299-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.21% (16 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.48% (36 nəfər), 200 – 300 intervalında 15.27% (20 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.30% (41 nəfər), 500-dən yuxarı 13.74% (18 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 45.04%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.70%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.13%-dir.

Qəbul imtahanlarında 22 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Külüs kənd, İ.D.Rüstəmov adına Badamlı kənd və Daylaqlı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun N.Namazov adına Qızıl Qışlaq kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Naxçıvan MR Şərur rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 682 şagird bitirib və onların 677 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (57.16) respublika üzrə orta göstəricidən 2.21%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.14) respublika üzrə orta göstəricidən 0.27% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (38.18) respublika üzrə orta göstəricidən 12.49%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (128.49) respublika üzrə orta göstəricidən 2.94% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 20.09%-i 30 və daha az, 43.28%-i 30 – 70 intervalında, 36.63%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 59.23%, 27.33% və 13.44%, xarici dil fənni üzrə isə 45.79%, 39.29% və 14.92% olmuşdur.

Ümumilikdə 681 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 84.29%-i (574 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 95.01%-i (647 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 95.01%-i (647 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 283 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.74%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 43.46%-i (123 nəfəri) dövlət, 0.71%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 48.06%-i (136 nəfəri) dövlət, 7.77%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 11.08%, ədəbiyyatdan – 12.62%, riyaziyyatdan – 15.80%, fizikadan – 12.23%, tarixdən – 4.05%, informatikadan – 9.44% təşkil edir.

Kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 66 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Naxçıvan Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 265.713-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 14.29% (82 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.70% (159 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.43% (123 nəfər), 300 – 500 intervalında 25.09% (144 nəfər), 500-dən yuxarı 11.50% (66 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.59%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.61%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 45.16%-dir.

Qəbul imtahanlarında 55 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Dərvişlər kənd və Təzəkənd kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Fizika-riyaziyyat təmayüllü lisey və Arbatan kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Tumaslı kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Abşeron rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 4791 şagird bitirib və onların 4772 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (60.82) respublika üzrə orta göstəricidən 8.74%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (34.87) respublika üzrə orta göstəricidən 5.51%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (49.36) respublika üzrə orta göstəricidən 13.13%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (145.05) respublika üzrə orta göstəricidən 9.58% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 14.04%-i 30 və daha az, 44.80%-i 30 – 70 intervalında, 41.16%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 55.99%, 28.12% və 15.88%, xarici dil fənni üzrə isə 33.57%, 36.44% və 29.99% olmuşdur.

Ümumilikdə 4773 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 76.37%-i (3645 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.39%-i (4505 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 94.39%-i (4505 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 2278 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.57%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.61%-i (1153 nəfəri) dövlət, 3.78%-i (86 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.74%-i (723 nəfəri) dövlət, 13.87%-i (316 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda coğrafiya fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 0.70% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 525 nəfəri 500-dən, o cümlədən 143 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 307.944-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.5% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.68% (280 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.65% (862 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.43% (781 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.84% (1197 nəfər), 500-dən yuxarı 14.40% (525 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 47.24%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.45%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 63.27%-dir.

Qəbul imtahanlarında 41 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Xırdalan şəhər 3, 5 və 6 nömrəli, Qobu qəsəbə 1 nömrəli, Ceyranbatan qəsəbə 2 nömrəli, Mehdiabad qəsəbə 2 və 5 nömrəli, İ.Yusifov adına Görədil kənd, Masazır kənd 2, 3 və 5 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Ağcabədi rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1526 şagird bitirib və onların 1508 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 46.18, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 23.86, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 31.80, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 101.84-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 17.43%, 27.81%, 27.12%, 23.07% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 38.40%-i 30 və daha az, 32.63%-i 30 – 70 intervalında, 28.98%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 75.27%, 16.18% və 8.55%, xarici dil fənni üzrə isə 58.42%, 31.90% və 9.68% olmuşdur.

Ümumilikdə 1509 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 57.12%-i (862 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 81.25%-i (1226 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.25%-i (1226 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 461 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 37.60%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 41.65%-i (192 nəfəri) dövlət, 1.74%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 44.25%-i (204 nəfəri) dövlət, 12.36%-i (57 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 5.49%, ədəbiyyatdan – 2.45%, riyaziyyatdan – 11.97%, kimyadan – 0.25%, biologiyadan – 7.24%, tarixdən – 1.40%, informatikadan – 4.39%, coğrafiyadan – 14.04% təşkil edir.

Fizika fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 88 nəfəri 500-dən, o cümlədən 19 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 278.181-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.09% (87 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.00% (250 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.11% (182 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.58% (255 nəfər), 500-dən yuxarı 10.21% (88 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.79%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.51%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.11%-dir.

Qəbul imtahanlarında 50 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Ağdam rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1698 şagird bitirib və onların 1691 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 52.70, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 27.10, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 38.14, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 117.93-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 5.79%, 18.00%, 12.59%, 10.91% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 27.03%-i 30 və daha az, 39.98%-i 30 – 70 intervalında, 33.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.01%, 23.30% və 8.69%, xarici dil fənni üzrə isə 46.84%, 38.44% və 14.73% olmuşdur.

Ümumilikdə 1691 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 71.38%-i (1207 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.30%-i (1510 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.30%-i (1510 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 651 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.11%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 35.79%-i (233 nəfəri) dövlət, 1.23%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 57.76%-i (376 nəfəri) dövlət, 5.22%-i (34 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.11%, riyaziyyatdan – 19.81%, biologiyadan – 10.59%, tarixdən – 10.14%, informatikadan – 3.51%, coğrafiyadan – 10.71% təşkil edir.

Ədəbiyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 114 nəfəri 500-dən, o cümlədən 25 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.617-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.68% (153 nəfər), 100 – 200 intervalında 26.35% (318 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.95% (277 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.58% (345 nəfər), 500-dən yuxarı 9.44% (114 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.03%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.12%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 34.08%-dir.

Qəbul imtahanlarında 105 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 110 nömrəli və Paşabəyli kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

148 nömrəli tam orta məktəbin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 42 və 88 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 34 və 89 nömrəli tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ağdaş rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 930 şagird bitirib və onların 928 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (47.88) respublika üzrə orta göstəricidən 14.40%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.09) respublika üzrə orta göstəricidən 18.03%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (31.94) respublika üzrə orta göstəricidən 26.79%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (106.91) respublika üzrə orta göstəricidən 19.24% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.62%-i 30 və daha az, 39.22%-i 30 – 70 intervalında, 27.16%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 65.95%, 25.65% və 8.41%, xarici dil fənni üzrə isə 57.44%, 33.73% və 8.84% olmuşdur.

Ümumilikdə 928 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.28%-i (578 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.64%-i (804 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.64%-i (804 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 288 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.82%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.69%-i (146 nəfəri) dövlət, 6.60%-i (19 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 34.03%-i (98 nəfəri) dövlət, 8.68%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 6.09%, ədəbiyyatdan – 3.64%, riyaziyyatdan – 17.09%, fizikadan – 22.48%, kimyadan – 7.82%, biologiyadan – 25.09%, tarixdən – 13.58%, informatikadan – 10.73%, coğrafiyadan – 5.27% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 40 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 250.186-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 15.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 14.88% (86 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.07% (168 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.49% (130 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.64% (154 nəfər), 500-dən yuxarı 6.92% (40 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.56%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.85%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 30.77%-dir.

Qəbul imtahanlarında 40 məktəbin məzunarı iştirak edib.

Ağstafa rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 813 şagird bitirib və onların 812 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (50.83) respublika üzrə orta göstəricidən 9.13%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.90) respublika üzrə orta göstəricidən 15.58%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.46) respublika üzrə orta göstəricidən 23.31%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (112.19) respublika üzrə orta göstəricidən 15.25% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 30.79%-i 30 və daha az, 36.21%-i 30 – 70 intervalında, 33.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.84%, 19.70% və 11.45%, xarici dil fənni üzrə isə 56.77%, 30.91% və 12.32% olmuşdur.

Ümumilikdə 813 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.81%-i (535 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 90.28%-i (734 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 90.28%-i (734 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 275 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 37.47%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 56.00%-i (154 nəfəri) dövlət, 2.91%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 34.91%-i (96 nəfəri) dövlət, 6.18%-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 0.67%, ədəbiyyatdan – 5.06%, riyaziyyatdan – 9.71%, fizikadan – 16.26%, kimyadan – 17.28%, informatikadan – 26.09% təşkil edir.

Biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 58 nəfəri 500-dən, o cümlədən 16 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 271.412-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 13.27% (71 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.22% (151 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.07% (102 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.60% (153 nəfər), 500-dən yuxarı 10.84% (58 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 39.44%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 65.52%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən N.Mustafayev adına Qarayazı qəsəbə və A.Asimoğlu adına Zəlimxan kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Texniki-humanitar təmayüllü liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 nömrəli şəhər və X.Mirzəyev adına Qıraq Kəsəmən kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ağsu rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 593 şagird bitirib və onların 591 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 47.00, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 24.33, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 26.43, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 97.76-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 15.98%, 26.37%, 39.41%, 26.15% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.67%-i 30 və daha az, 40.44%-i 30 – 70 intervalında, 25.89%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 75.30%, 15.91% və 8.80%, xarici dil fənni üzrə isə 69.37%, 24.53% və 6.09% olmuşdur.

Ümumilikdə 591 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 59.56%-i (352 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 87.82%-i (519 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 87.82%-i (519 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 160 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 30.83%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.00%-i (80 nəfəri) dövlət, 4.38%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.88%-i (51 nəfəri) dövlət, 13.75%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 10.50%, ədəbiyyatdan – 14.85%, riyaziyyatdan – 18.51%, kimyadan – 6.49%, tarixdən – 18.96%, coğrafiyadan – 6.23% təşkil edir.

Fizika və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 22 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 240.523-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 18.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 15.63% (55 nəfər), 100 – 200 intervalında 34.38% (121 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.18% (64 nəfər), 300 – 500 intervalında 25.57% (90 nəfər), 500-dən yuxarı 6.25% (22 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 31.82%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.59%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 25.40%-dir.

Qəbul imtahanlarında 34 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Abbasxanlı kənd, Aratkənd kənd, Kəndoba kənd və Ləngəbiz kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Ağabəyli kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Astara rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1062 şagird bitirib və onların 1053 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (47.83) respublika üzrə orta göstəricidən 14.49%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.73) respublika üzrə orta göstəricidən 16.10%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.58) respublika üzrə orta göstəricidən 20.74%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (110.14) respublika üzrə orta göstəricidən 16.80% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.04%-i 30 və daha az, 35.80%-i 30 – 70 intervalında, 29.15%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 67.81%, 22.51% və 9.69%, xarici dil fənni üzrə isə 54.89%, 32.57% və 12.54% olmuşdur.

Ümumilikdə 1053 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.69%-i (618 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 81.01%-i (853 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.01%-i (853 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 308 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 36.11%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.97%-i (157 nəfəri) dövlət, 3.25%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.31%-i (118 nəfəri) dövlət, 7.47%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.25%, ədəbiyyatdan – 5.74%, riyaziyyatdan – 10.23%, fizikadan – 12.51%, kimyadan – 10.83%, biologiyadan – 10.11%, tarixdən – 15.42%, informatikadan – 31.38%, coğrafiyadan – 1.60% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 51 nəfəri 500-dən, o cümlədən 16 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.927-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.65% (72 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.13% (180 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.87% (129 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.10% (186 nəfər), 500-dən yuxarı 8.25% (51 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.35%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.57%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 28.57%-dir.

Qəbul imtahanlarında 42 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən S.Qurbanov adına Motalayataq kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında N.Həsənov adına Kijəbə qəsəbə, Ərçivan qəsəbə 3 nömrəli, N.Əliyev Maşxan kənd və Pensər kənd 2 nömrəli tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Balakən rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 713 şagird bitirib və onların 712 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (55.61) respublika üzrə orta göstəricidən 0.57%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.92) respublika üzrə orta göstəricidən 3.42%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (43.44) respublika üzrə orta göstəricidən 0.44%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (130.97) respublika üzrə orta göstəricidən 1.06% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 22.05%-i 30 və daha az, 41.71%-i 30 – 70 intervalında, 36.24%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 61.66%, 25.28% və 13.06%, xarici dil fənni üzrə isə 42.84%, 34.27% və 22.89% olmuşdur.

Ümumilikdə 712 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 61.80%-i (440 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.25%-i (607 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.25%-i (607 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 265 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.66%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.34%-i (144 nəfəri) dövlət, 9.06%-i (24 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 28.30%-i (75 nəfəri) dövlət, 8.30%-i (22 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 1.03%, kimyadan – 8.19%, tarixdən – 10.24% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, fizika, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 54 nəfəri 500-dən, o cümlədən 8 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 297.164-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.9% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.73% (34 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.05% (119 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.45% (90 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.50% (143 nəfər), 500-dən yuxarı 12.27% (54 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.77%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.56%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 57.81%-dir.

Qəbul imtahanlarında 35 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Katex zavod kənd və Qazbölük kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Texniki-humanitar təmayüllü liseyi daxil olub.

Beyləqan rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 890 şagird bitirib və onların 887 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (51.35) respublika üzrə orta göstəricidən 8.19%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (32.13) respublika üzrə orta göstəricidən 2.78%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (35.29) respublika üzrə orta göstəricidən 19.12%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (118.77) respublika üzrə orta göstəricidən 10.28% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 30.33%-i 30 və daha az, 37.66%-i 30 – 70 intervalında, 32.02%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 59.64%, 28.52% və 11.84%, xarici dil fənni üzrə isə 52.99%, 34.16% və 12.85% olmuşdur.

Ümumilikdə 889 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 60.29%-i (536 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.73%-i (771 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.73%-i (771 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 288 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 37.35%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.92%-i (138 nəfəri) dövlət, 2.43%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.19%-i (110 nəfəri) dövlət, 11.46%-i (33 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 0.80%, riyaziyyatdan – 10.39%, fizikadan – 8.63%, kimyadan – 11.81%, biologiyadan – 14.10%, informatikadan – 15.96% təşkil edir.

Ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 50 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 286.082-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.58% (46 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.05% (145 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.39% (120 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.65% (175 nəfər), 500-dən yuxarı 9.33% (50 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.98%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.48%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 31.40%-dir.

Qəbul imtahanlarında 48 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 5 nömrəli şəhər və R.Ağamalıyev adına Soltanbud kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun R.Həsənov adına I Aşıqlı kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında S.Abbasov adına Çəmənli kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Bərdə rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1519 şagird bitirib və onların 1512 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 49.38, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 27.84, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 37.79, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 115-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 11.72%, 15.77%, 13.39%, 13.12% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 31.28%-i 30 və daha az, 38.49%-i 30 – 70 intervalında, 30.22%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 65.74%, 24.01% və 10.25%, xarici dil fənni üzrə isə 48.41%, 37.30% və 14.29% olmuşdur.

Ümumilikdə 1511 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 68.03%-i (1028 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.70%-i (1310 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.70%-i (1310 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 550 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 41.98%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 44.55%-i (245 nəfəri) dövlət, 1.82%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 44.36%-i (244 nəfəri) dövlət, 9.27%-i (51 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.01%, riyaziyyatdan – 10.24%, biologiyadan – 3.19%, informatikadan – 8.10%, coğrafiyadan – 16.03% təşkil edir.

Ədəbiyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 127 nəfəri 500-dən, o cümlədən 31 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 284.332-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.99% (113 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.81% (255 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.96% (236 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.89% (297 nəfər), 500-dən yuxarı 12.35% (127 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.25%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.87%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 38.95%-dir.

Qəbul imtahanlarında 60 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən M.Seyidov adına Mehdixanlı kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Akademik Z.Əliyeva adına Texniki təmayüllü məktəb-lisey və 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında F.Muradov adına 7 nömrəli şəhər və Y.Yusifov adına Mollaisalar kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Biləsuvar rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 960 şagird bitirib və onların 957 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (53.53) respublika üzrə orta göstəricidən 4.29%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.13) respublika üzrə orta göstəricidən 17.91%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (30.64) respublika üzrə orta göstəricidən 29.77%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (111.30) respublika üzrə orta göstəricidən 15.92% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 24.45%-i 30 və daha az, 42.01%-i 30 – 70 intervalında, 33.54%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.76%, 22.26% və 8.99%, xarici dil fənni üzrə isə 59.04%, 32.50% və 8.46% olmuşdur.

Ümumilikdə 959 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.65%-i (620 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 88.84%-i (852 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə

iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 88.84%-i (852 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 296 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 34.74%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.69%-i (153 nəfəri) dövlət, 3.04%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.11%-i (98 nəfəri) dövlət, 12.16%-i (36 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 8.00%, ədəbiyyatdan – 4.90%, riyaziyyatdan – 16.68%, fizikadan – 12.98%, kimyadan – 12.85%, biologiyadan – 9.27%, tarixdən – 1.00%, informatikadan – 37.28%, coğrafiyadan – 10.13% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 41 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 262.699-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.74% (48 nəfər), 100 – 200 intervalında 34.03% (211 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.42% (139 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.19% (181 nəfər), 500-dən yuxarı 6.61% (41 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.81%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.55%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.27%-dir.

Qəbul imtahanlarında 25 məktəbin məzunları iştirak edib.

Cəbrayıl rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 662 şagird bitirib və onların 661 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (60.28) respublika üzrə orta göstəricidən 7.78%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (34.58) respublika üzrə orta göstəricidən 4.64%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (45.59) respublika üzrə orta göstəricidən 4.49%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (140.46) respublika üzrə orta göstəricidən 6.11% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 18.00%-i 30 və daha az, 37.37%-i 30 – 70 intervalında, 44.63%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 59.00%, 23.60% və 17.40%, xarici dil fənni üzrə isə 37.52%, 38.88% və 23.60% olmuşdur.

Ümumilikdə 661 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 78.82%-i (521 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.10%-i (622 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 94.10%-i (622 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 322 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.77%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.96%-i (119 nəfəri) dövlət, 2.48%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 53.42%-i (172 nəfəri) dövlət, 7.14%-i (23 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 4.72%, biologiyadan – 4.75%, informatikadan – 1.73% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 75 nəfəri 500-dən, o cümlədən 30 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 297.237-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.9% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.83% (46 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.95% (130 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.07% (115 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.75% (155 nəfər), 500-dən yuxarı 14.40% (75 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.15%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.50%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 54.17%-dir.

Qəbul imtahanlarında 38 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Dağtumas kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 7 nömrəli və Ə.Veysəlov adına Sirik kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında K.Məmmədov adına Böyük Mərcanlı kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Cəlilabad rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1961 şagird bitirib və onların 1932 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 45.27, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 25.56, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 25.96, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 96.79-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 19.06%, 22.67%, 40.49%, 26.88% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 36.18%-i 30 və daha az, 41.51%-i 30 – 70 intervalında, 22.31%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 70.29%, 21.74% və 7.97%, xarici dil fənni üzrə isə 70.86%, 23.24% və 5.90% olmuşdur.

Ümumilikdə 1933 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.56%-i (1132 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 77.70%-i (1502 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 77.70%-i (1502 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 536 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.69%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 41.42%-i (222 nəfəri) dövlət, 4.48%-i (24 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.94%-i (198 nəfəri) dövlət, 17.16%-i (92 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 10.95%, ədəbiyyatdan – 10.29%, riyaziyyatdan – 9.84%, fizikadan – 6.62%, biologiyadan – 9.13%, tarixdən – 6.31%, informatikadan – 18.65% təşkil edir.

Kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 87 nəfəri 500-dən, o cümlədən 20 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 262.922-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.04% (125 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.27% (320 nəfər), intervalında 25.27% (286 nəfər), 300 – 500 intervalında 27.74% (314 nəfər), 500-dən yuxarı 7.69% (87 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.42%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 9.69%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 25.51%-dir.

Qəbul imtahanlarında 76 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Uzuntəpə kənd 4 nömrəli, Ləkin kənd, Məlikqasımlı kənd, Çünzəli kənd, Boyxanlı kənd, Məmmədrzalı kənd, Məşədilər kənd, Ağdaş kənd və Mikayıllı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Soltankənd kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2, 8 və 9 nömrəli şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Daşkəsən rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 168 şagird bitirib və onların 167 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 40.36, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 22.38, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 25.09, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 87.83-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 27.84%, 32.28%, 42.51%, 33.65% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 48.50%-i 30 və daha az, 31.74%-i 30 – 70 intervalında, 19.76%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 80.24%, 12.57% və 7.19%, xarici dil fənni üzrə isə 74.25%, 17.96% və 7.78% olmuşdur.

Ümumilikdə 168 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 47.02%-i (79 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 71.43%-i (120 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 71.43%-i (120 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 35 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 29.17%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.14%-i (20 nəfəri) dövlət, 2.86%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.14%-i (13 nəfəri) dövlət, 2.86%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya və tarix fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.52%, ədəbiyyatdan – 9.25%, riyaziyyatdan – 3.71%, fizikadan – 14.59%, kimyadan – 38.31%, tarixdən – 20.29% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 8 nəfəri 500-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 252.037-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 14.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.59% (6 nəfər), 100 – 200 intervalında 39.24% (31 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.99% (15 nəfər), 300 – 500 intervalında 24.05% (19 nəfər), 500-dən yuxarı 10.13% (8 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.18%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 66.67%-dir.

Qəbul imtahanlarında 19 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 3 nömrəli şəhər, G.İsmayılov adına Aşağı Daşkəsən qəsəbə, A.Rüstəmov adına Qabaqtəpə kənd, M.Mustafayev adına Bayan kənd, F.Ələsgərov adına Kəmərqaya kənd, Qaraqollar kənd, Mollahəsənli kənd və Zəylik kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Çanaxçı kənd, Zinzahal kənd və Dəstəfur kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Füzuli rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1106 şagird bitirib və onların 1096 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (52.46) respublika üzrə orta göstəricidən 6.20%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (26.65) respublika üzrə orta göstəricidən 19.37%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.90) respublika üzrə orta göstəricidən 13.13%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (117.01) respublika üzrə orta göstəricidən 11.60% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 29.65%-i 30 və daha az, 36.04%-i 30 – 70 intervalında, 34.31%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 71.26%, 18.25% və 10.49%, xarici dil fənni üzrə isə 48.91%, 35.13% və 15.97% olmuşdur.

Ümumilikdə 1101 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.31%-i (686 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.10%-i (981 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.10%-i (981 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 400 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 40.77%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.00%-i (144 nəfəri) dövlət, 1.50%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 53.50%-i (214 nəfəri) dövlət, 9.00%-i (36 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 13.42%, tarixdən – 6.78%, informatikadan – 5.41%, coğrafiyadan – 17.03% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 77 nəfəri 500-dən, o cümlədən 22 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 280.7-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.06% (69 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.11% (186 nəfər), 200 – 300 intervalında 24.20% (166 nəfər), 300 – 500 intervalında 27.41% (188 nəfər), 500-dən yuxarı 11.22% (77 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.63%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.69%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 38.02%-dir.

Qəbul imtahanlarında 63 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 20 nömrəli tam orta məktəbin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 8 və 46 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Horadiz qəsəbə 1 və 3 nömrəli tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Gədəbəy rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 640 şagird bitirib və onların 637 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 44.24, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 26.97, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 30.91, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 102.01-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 20.90%, 18.41%, 29.16%, 22.94% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 39.87%-i 30 və daha az, 36.42%-i 30 – 70 intervalında, 23.70%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 67.97%, 23.55% və 8.48%, xarici dil fənni üzrə isə 62.38%, 27.46% və 10.16% olmuşdur.

Ümumilikdə 637 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.87%-i (375 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 77.39%-i (493 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 77.39%-i (493 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 198 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 40.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.89%-i (77 nəfəri) dövlət, 5.05%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 39.90%-i (79 nəfəri) dövlət, 16.16%-i (32 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.05%, riyaziyyatdan – 5.62%, kimyadan – 3.54%, tarixdən – 2.46%, informatikadan – 19.30% təşkil edir.

Ədəbiyyat, fizika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 42 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 285.245-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.67% (40 nəfər), 100 – 200 intervalında 25.07% (94 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.20% (87 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.87% (112 nəfər), 500-dən yuxarı 11.20% (42 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.07%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 45.45%-dir.

Qəbul imtahanlarında 53 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Zamanlı kənd, Dəyəqarabulaq kənd, Parakənd kənd, Çobankənd kənd, İsalı kənd və Moruxlu kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Qaravəllər kənd və Dördlər kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Slavyanka kənd 1 nömrəli və Çalburun kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Gəncə şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 3612 şagird bitirib və onların 3606 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (55.35) respublika üzrə orta göstəricidən 1.04%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.07) respublika üzrə orta göstəricidən 5.97% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (47.95) respublika üzrə orta göstəricidən 9.90%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (134.37) respublika üzrə orta göstəricidən 1.51% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.41%-i 30 və daha az, 43.59%-i 30 – 70 intervalında, 35.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 62.40%, 25.04% və 12.56%, xarici dil fənni üzrə isə 35.97%, 36.27% və 27.76% olmuşdur.

Ümumilikdə 3605 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 74.90%-i (2700 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 93.68%-i (3377 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 1500 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 44.42%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 49.47%-i (742 nəfəri) dövlət, 1.27%-i (19 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 45.80%-i (687 nəfəri) dövlət, 3.47%-i (52 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 329 nəfəri 500-dən, o cümlədən 105 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.89% (294 nəfər), 100 – 200 intervalında 25.19% (680 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.22% (546 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.52% (851 nəfər), 500-dən yuxarı 12.19% (329 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 43.70%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.03%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 48.10%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin 27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü liseyi daxil olub.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 4 və 11 nömrəli şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Azərbaycan bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 13.50%, fizikadan – 6.62%, kimyadan – 0.64%, biologiyadan – 11.83%, informatikadan – 1.71%, coğrafiyadan – 12.28% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 287.534-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.4% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I – IV qruplarda riyaziyyat, kimya və biologiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 11.33%, kimyadan – 4.63%, biologiyadan – 15.46% təşkil edir.

Şəhərin tədris dili, ədəbiyyat, fizika, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Tədris dili, ədəbiyyat, tarix və informatika fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 292.447-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.1% yuxarıdır.

Goranboy rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1080 şagird bitirib və onların 1076 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (49.91) respublika üzrə orta göstəricidən 10.77%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.03) respublika üzrə orta göstəricidən 9.13%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (32.63) respublika üzrə orta göstəricidən 25.22%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (112.57) respublika üzrə orta göstəricidən 14.96% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 30.39%-i 30 və daha az, 40.15%-i 30 – 70 intervalında, 29.46%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 62.83%, 26.30% və 10.87%, xarici dil fənni üzrə isə 58.64%, 31.23% və 10.13% olmuşdur.

Ümumilikdə 1077 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.86%-i (677 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 87.37%-i (941 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 87.37%-i (941 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 339 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 36.03%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 56.05%-i (190 nəfəri) dövlət, 0.59%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 39.53%-i (134 nəfəri) dövlət, 3.83%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 16.33%, fizikadan – 17.84%, kimyadan – 4.04%, biologiyadan – 8.38%, informatikadan – 28.71% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 79 nəfəri 500-dən, o cümlədən 22 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 281.324-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.49% (71 nəfər), 100 – 200 intervalında 26.74% (181 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.57% (146 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.54% (200 nəfər), 500-dən yuxarı 11.67% (79 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.21%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.76%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 46.03%-dir.

Qəbul imtahanlarında 58 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Nəcəfov adına Qarqucaq kənd və Ə.Əlihüseynov adına Todan kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 3 nömrəli şəhər və N.Aslanov adına Tapqaraqoyunlu kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında T.Sadıqov adına Faxralı kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Göyçay rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1129 şagird bitirib və onların 1127 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 48.51, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 28.29, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 36.64, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 113.43-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 13.28%, 14.41%, 16.03%, 14.31% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.12%-i 30 və daha az, 41.70%-i 30 – 70 intervalında, 26.18%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 65.84%, 24.13% və 10.03%, xarici dil fənni üzrə isə 51.38%, 34.16% və 14.46% olmuşdur.

Ümumilikdə 1126 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 61.72%-i (695 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 81.97%-i (923 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.97%-i (923 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 416 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.07%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.56%-i (202 nəfəri) dövlət, 6.01%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 29.09%-i (121 nəfəri) dövlət, 16.35%-i (68 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 18.67%, fizikadan – 6.17%, tarixdən – 0.47%, informatikadan – 7.53% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, kimya, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 76 nəfəri 500-dən, o cümlədən 23 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 281.076-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.63% (60 nəfər), 100 – 200 intervalında 26.62% (185 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.31% (162 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.50% (212 nəfər), 500-dən yuxarı 10.94% (76 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.44%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.48%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 48.70%-dir.

Qəbul imtahanlarında 42 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2, 3 və 7 nömrəli şəhər, E.Seyidov adına Ulaşlı-Şıxlı kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Göygöl rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 754 şagird bitirib və onların 753 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (48.53) respublika üzrə orta göstəricidən 13.24%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (24.89) respublika üzrə orta göstəricidən 24.68%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.00) respublika üzrə orta göstəricidən 15.20%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (110.42) respublika üzrə orta göstəricidən 16.59% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.47%-i 30 və daha az, 39.58%-i 30 – 70 intervalında, 26.96%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 73.44%, 18.46% və 8.10%, xarici dil fənni üzrə isə 50.33%, 33.60% və 16.07% olmuşdur.

Ümumilikdə 754 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 61.94%-i (467 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.12%-i (672 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.12%-i (672 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 226 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 33.63%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.58%-i (103 nəfəri) dövlət, 0.44%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.00%-i (113 nəfəri) dövlət, 3.98%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 22.06%, fizikadan – 27.82%, kimyadan – 16.17%, biologiyadan – 17.65%, tarixdən – 4.84%, informatikadan – 17.36%, coğrafiyadan – 1.61% təşkil edir.

Tədris dili və ədəbiyyat fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 41 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 264.13-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.99% (56 nəfər), 100 – 200 intervalında 32.12% (150 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.42% (86 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.69% (134 nəfər), 500-dən yuxarı 8.78% (41 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.47%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 60.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 39 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən R.Rzayev adına Qızılca kənd, N.Verdiyev adına Sarısu kənd, Quşçu kənd və Dozular kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Texniki və təbiət fənləri təmayüllü liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 3 nömrəli şəhər və Üçtəpə kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Hacıqabul rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 612 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (48.79) respublika üzrə orta göstəricidən 12.77%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.86) respublika üzrə orta göstəricidən 12.67%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (30.85) respublika üzrə orta göstəricidən 29.30%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (108.50) respublika üzrə orta göstəricidən 18.04% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 31.05%-i 30 və daha az, 41.99%-i 30 – 70 intervalında, 26.96%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 60.95%, 30.39% və 8.66%, xarici dil fənni üzrə isə 61.93%, 28.43% və 9.64% olmuşdur.

Ümumilikdə 612 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.91%-i (385 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.13%-i (521 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.13%-i (521 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 217 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 41.65%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.85%-i (106 nəfəri) dövlət, 4.15%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.34%-i (68 nəfəri) dövlət, 15.67%-i (34 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 13.84%, fizikadan – 10.20%, kimyadan – 36.58%, informatikadan – 7.29% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 35 nəfəri 500-dən, o cümlədən 8 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 269.683-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 14.55% (56 nəfər), 100 – 200 intervalında 25.71% (99 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.96% (73 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.69% (122 nəfər), 500-dən yuxarı 9.09% (35 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.78%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 70.83%-dir.

Qəbul imtahanlarında 27 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən İ.Məmmədov adına Qızılburun kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Hacıqabul 8 və 10 nömrəli şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Ə.Əliyev adına Talış kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Xaçmaz rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 2004 şagird bitirib və onların 1997 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 46.61, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 25.81, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 29.27, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 101.69-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 16.66%, 21.90%, 32.92%, 23.18% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.15%-i 30 və daha az, 44.52%-i 30 – 70 intervalında, 23.34%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 70.16%, 21.53% və 8.31%, xarici dil fənni üzrə isə 64.95%, 26.99% və 8.06% olmuşdur.

Ümumilikdə 1997 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.49%-i (1168 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 77.77%-i (1553 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 558 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.93%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 49.10%-i (274 nəfəri) dövlət, 6.27%-i (35 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 28.14%-i (157 nəfəri) dövlət, 16.49%-i (92 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun məzunlarının 84 nəfəri 500-dən, o cümlədən 19 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.84% (150 nəfər), 100 – 200 intervalında 31.34% (366 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.46% (239 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.17% (329 nəfər), 500-dən yuxarı 7.19% (84 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.36%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 2.17%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 53.26%-dir.

Qəbul imtahanlarında 56 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Azərbaycan bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 8.14%, ədəbiyyatdan – 10.16%, riyaziyyatdan – 5.87%, fizikadan – 12.31%, kimyadan – 20.57%, biologiyadan – 3.72%, tarixdən – 15.02%, informatikadan – 9.25%, coğrafiyadan – 2.47% təşkil edir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 260.071-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.7% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin göstəriciləri I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 13.74%, ədəbiyyatdan – 15.99%, riyaziyyatdan – 21.33%, fizikadan – 38.51%, kimyadan – 31.96%, tarixdən – 13.64%, informatikadan – 5.41%, coğrafiyadan – 5.96% təşkil edir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 221.285-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 22.0% aşağıdır.

Xızı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 145 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (53.89) respublika üzrə orta göstəricidən 3.65% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (36.43) respublika üzrə orta göstəricidən 10.24% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.46) respublika üzrə orta göstəricidən 21.01%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (124.79) respublika üzrə orta göstəricidən 5.73% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 23.45%-i 30 və daha az, 49.66%-i 30 – 70 intervalında, 26.90%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 56.55%, 24.14% və 19.31%, xarici dil fənni üzrə isə 56.55%, 28.97% və 14.48% olmuşdur.

Ümumilikdə 145 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.66%-i (101 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 90.34%-i (131 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 90.34%-i (131 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 56 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 42.75%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 67.86%-i (38 nəfəri) dövlət, 1.79%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 25.00%-i (14 nəfəri) dövlət, 5.36%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tarixdən – 25.30%, coğrafiyadan – 2.88% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 13 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Mühəndislik Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 275.688-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.92% (8 nəfər), 100 – 200 intervalında 35.64% (36 nəfər), 200 – 300 intervalında 17.82% (18 nəfər), 300 – 500 intervalında 25.74% (26 nəfər), 500-dən yuxarı 12.87% (13 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.61%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 90.91%-dir.

Qəbul imtahanlarında 8 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında M.Müşfiq adına Giləzi qəsəbə tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Xocalı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 79 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 45.74, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 18.87, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 32.04, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 96.65-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 18.22%, 42.91%, 26.57%, 26.99% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.44%-i 30 və daha az, 41.77%-i 30 – 70 intervalında, 22.78%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 79.75%, 18.99% və 1.27%, xarici dil fənni üzrə isə 60.76%, 32.91% və 6.33% olmuşdur.

Ümumilikdə 79 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 54.43%-i (43 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 79.75%-i (63 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.75%-i (63 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 19 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 30.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 21.05%-i (4 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 78.95%-i (15 nəfəri) dövlət ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda coğrafiya fənni üzrə göstəricisi respublikanın orta göstəricidən aşağıdır. Fərq 37.53% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 3 nəfəri 500-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti və Qarabağ Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 285.398-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.63% (5 nəfər), 100 – 200 intervalında 20.93% (9 nəfər), 200 – 300 intervalında 16.28% (7 nəfər), 300 – 500 intervalında 44.19% (19 nəfər), 500-dən yuxarı 6.98% (3 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 51.16%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 75.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 9 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Xocalı 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Xocalı rayonu Yaloba kənd və Qaragav kənd tam orta məktəblərinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Xocavənd rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 131 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (57.41) respublika üzrə orta göstəricidən 2.65%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.21) respublika üzrə orta göstəricidən 0.49% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (43.56) respublika üzrə orta göstəricidən 0.15% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (134.19) respublika üzrə orta göstəricidən 1.37% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.37%-i 30 və daha az, 41.98%-i 30 – 70 intervalında, 36.64%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 58.02%, 29.77% və 12.21%, xarici dil fənni üzrə isə 35.88%, 44.27% və 19.85% olmuşdur.

Ümumilikdə 131 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 74.05%-i (97 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 95.42%-i (125 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 95.42%-i (125 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 59 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.20%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.98%-i (23 nəfəri) dövlət, 3.39%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.46%-i (28 nəfəri) dövlət, 10.17%-i (6 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 27.40%, tarixdən – 5.46%, coğrafiyadan – 2.49% təşkil edir.

Fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 12 nəfəri 500-dən, o cümlədən 4 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 273.34-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.28% (9 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.90% (29 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.71% (23 nəfər), 300 – 500 intervalında 24.74% (24 nəfər), 500-dən yuxarı 12.37% (12 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.11%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 55.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 11 məktəbin məzunları iştirak edib.

İmişli rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1212 şagird bitirib və onların 1188 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 49.56, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 25.52, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 30.37, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 105.45-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 11.40%, 22.78%, 30.39%, 20.34% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 33.28%-i 30 və daha az, 36.48%-i 30 – 70 intervalında, 30.24%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 71.61%, 20.22% və 8.17%, xarici dil fənni üzrə isə 63.02%, 27.72% və 9.27% olmuşdur.

Ümumilikdə 1190 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 61.26%-i (729 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 79.92%-i (951 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.92%-i (951 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 399 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 41.96%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 47.12%-i (188 nəfəri) dövlət, 3.76%-i (15 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 24.56%-i (98 nəfəri) dövlət, 24.56%-i (98 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.37%, ədəbiyyatdan – 2.98%, riyaziyyatdan – 14.27%, kimyadan – 3.04%, biologiyadan – 22.45%, tarixdən – 2.01%, coğrafiyadan – 1.56% təşkil edir.

Fizika və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 66 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 273.513-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.15% (74 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.49% (215 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.40% (156 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.90% (218 nəfər), 500-dən yuxarı 9.05% (66 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.96%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.33%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 36.67%-dir.

Qəbul imtahanlarında 57 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən M.Aslanov adına Ağamallar kənd, R.Abdullayev adına Cavadxanlı kənd, M.Süleymanov adına Hacırüstəmli kənd və Kürdmahmudlu kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun İ.Allahverdiyev adına Buludlu kənd tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 nömrəli şəhər məktəb-liseyi, A.Eminov adına 7 nömrəli şəhər və Nurulu kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

İsmayıllı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 767 şagird bitirib və onların 766 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (63.25) respublika üzrə orta göstəricidən 13.09%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.98) respublika üzrə orta göstəricidən 8.87% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (41.76) respublika üzrə orta göstəricidən 4.30% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (140.99) respublika üzrə orta göstəricidən 6.51% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 13.05%-i 30 və daha az, 39.82%-i 30 – 70 intervalında, 47.13%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 55.74%, 25.46% və 18.80%, xarici dil fənni üzrə isə 44.65%, 33.81% və 21.54% olmuşdur.

Ümumilikdə 766 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 70.76%-i (542 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.16%-i (683 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.16%-i (683 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 370 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.17%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.92%-i (218 nəfəri) dövlət, 11.62%-i (43 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 21.62%-i (80 nəfəri) dövlət, 7.84%-i (29 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Tədris dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə rayonun göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 86 nəfəri 500-dən, o cümlədən 30 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 331.853-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.6% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 3.69% (20 nəfər), 100 – 200 intervalında 19.56% (106 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.06% (125 nəfər), 300 – 500 intervalında 37.82% (205 nəfər), 500-dən yuxarı 15.87% (86 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 53.69%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 67.07%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Müdrü kənd, Kürdeldarbəyli kənd, Xankənd kənd və Yeniyol kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1, 2, 5 və 6 nömrəli şəhər və Topçu kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Kəlbəcər rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1112 şagird bitirib və onların 1108 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 54.60, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 30.28, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 41.53, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 126.44-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 2.38%, 8.37%, 4.81%, 4.49% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 23.56%-i 30 və daha az, 41.61%-i 30 – 70 intervalında, 34.84%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 63.72%, 24.37% və 11.91%, xarici dil fənni üzrə isə 44.43%, 36.56% və 19.00% olmuşdur.

Ümumilikdə 1107 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 72.00%-i (797 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.16%-i (987 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.16%-i (987 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 483 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 48.94%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 33.75%-i (163 nəfəri) dövlət, 2.69%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 56.31%-i (272 nəfəri) dövlət, 7.25%-i (35 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, biologiya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 10.40%, biologiyadan – 6.69%, coğrafiyadan – 4.18% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 90 nəfəri 500-dən, o cümlədən 29 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Gəncə Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 290.524-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.66% (77 nəfər), 100 – 200 intervalında 22.46% (179 nəfər), 200 – 300 intervalında 25.35% (202 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.24% (249 nəfər), 500-dən yuxarı 11.29% (90 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.53%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.30%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.19%-dir.

Qəbul imtahanlarında 77 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 42, 64, 105 və 119 nömrəli tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 56 nömrəli tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 18, 126 və 128 nömrəli tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Kürdəmir rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1090 şagird bitirib və onların 1083 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 44.61, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 25.97, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 28.75, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 99.34-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 20.23%, 21.42%, 34.10%, 24.96% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 37.67%-i 30 və daha az, 38.04%-i 30 – 70 intervalında, 24.28%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 69.53%, 21.24% və 9.23%, xarici dil fənni üzrə isə 66.11%, 25.21% və 8.68% olmuşdur. Ümumilikdə 1083 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 55.96%-i (606 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 74.42%-i (806 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 74.42%-i (806 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 327 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 40.57%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.41%-i (191 nəfəri) dövlət, 3.06%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 26.61%-i (87 nəfəri) dövlət, 11.93%-i (39 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 4.17%, ədəbiyyatdan – 5.00%, riyaziyyatdan – 4.10%, fizikadan – 10.14%, kimyadan – 8.66%, biologiyadan – 0.32%, informatikadan – 10.74%, coğrafiyadan – 11.47% təşkil edir.

Tarix fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 52 nəfəri 500-dən, o cümlədən 17 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 267.575-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.87% (78 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.22% (171 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.13% (122 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.20% (183 nəfər), 500-dən yuxarı 8.58% (52 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.78%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.00%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən E.Qurbanov adına Qarasu kənd, Böyük Kəngərli kənd, Məhərrəmli kənd, Garıs-Əyribənd kənd və Xınıslı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 və 3 nömrəli şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Qax rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 451 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (59.22) respublika üzrə orta göstəricidən 5.87%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.86) respublika üzrə orta göstəricidən 8.51% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (43.28) respublika üzrə orta göstəricidən 0.81% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (138.36) respublika üzrə orta göstəricidən 4.52% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 15.74%-i 30 və daha az, 46.56%-i 30 – 70 intervalında, 37.69%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 55.43%, 27.05% və 17.52%, xarici dil fənni üzrə isə 39.02%, 40.80% və 20.18% olmuşdur.

Ümumilikdə 451 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 66.74%-i (301 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 83.81%-i (378 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 83.81%-i (378 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 180 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.62%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.33%-i (87 nəfəri) dövlət, 10.56%-i (19 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 30.00%-i (54 nəfəri) dövlət, 11.11%-i (20 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 1.14%, fizikadan – 13.84%, kimyadan – 7.38%, informatikadan – 0.29% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 48 nəfəri 500-dən, o cümlədən 12 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 301.469-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.3% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 5.32% (16 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.91% (84 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.92% (69 nəfər), 300 – 500 intervalında 27.91% (84 nəfər), 500-dən yuxarı 15.95% (48 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 43.85%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 56.60%-dir.

Qəbul imtahanlarında 25 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 3 və 4 nömrəli şəhər və Qaşqaçay kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Qazax rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 896 şagird bitirib və onların 895 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (51.63) respublika üzrə orta göstəricidən 7.68%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.56) respublika üzrə orta göstəricidən 7.52%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.65) respublika üzrə orta göstəricidən 13.71%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (119.85) respublika üzrə orta göstəricidən 9.46% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 27.71%-i 30 və daha az, 40.45%-i 30 – 70 intervalında, 31.84%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 64.13%, 23.24% və 12.63%, xarici dil fənni üzrə isə 49.83%, 35.20% və 14.97% olmuşdur.

Ümumilikdə 894 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 71.92%-i (643 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 92.17%-i (824 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 92.17%-i (824 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 332 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 40.29%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.52%-i (181 nəfəri) dövlət, 1.51%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.86%-i (129 nəfəri) dövlət, 5.12%-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 5.00%, ədəbiyyatdan – 4.89%, riyaziyyatdan – 5.19%, fizikadan – 15.05%, kimyadan – 20.18%, biologiyadan – 10.31%, informatikadan – 1.69%, coğrafiyadan – 8.67% təşkil edir.

Tarix fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 67 nəfəri 500-dən, o cümlədən 17 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 272.441-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.75% (82 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.08% (187 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.91% (128 nəfər), 300 – 500 intervalında 27.84% (179 nəfər), 500-dən yuxarı 10.42% (67 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.26%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 63.51%-dir.

Qəbul imtahanlarında 33 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən A.Mustafayev adına Qazaxbəyli kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhər humanitar və təbiət fənlər təmayüllü məktəb-liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Qəbələ rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1216 şagird bitirib və onların 1213 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (56.32) respublika üzrə orta göstəricidən 0.70%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (36.25) respublika üzrə orta göstəricidən 9.67% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (40.58) respublika üzrə orta göstəricidən 6.98% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (133.15) respublika üzrə orta göstəricidən 0.59% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 19.79%-i 30 və daha az, 43.53%-i 30 – 70 intervalında, 36.69%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 53.09%, 30.09% və 16.82%, xarici dil fənni üzrə isə 45.26%, 37.18% və 17.56% olmuşdur.

Ümumilikdə 1215 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 68.48%-i (832 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.01%-i (1045 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.01%-i (1045 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 520 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 49.76%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 61.54%-i (320 nəfəri) dövlət, 9.04%-i (47 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 22.12%-i (115 nəfəri) dövlət, 7.31%-i (38 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

İnformatika fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 138 nəfəri 500-dən, o cümlədən 54 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 318.138-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.0% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.57% (63 nəfər), 100 – 200 intervalında 21.63% (180 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.24% (185 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.97% (266 nəfər), 500-dən yuxarı 16.59% (138 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 48.56%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 54.95%-dir.

Qəbul imtahanlarında 53 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1, 2, 4 və 5 nömrəli şəhər, Vəndam qəsəbə 1 və 2 nömrəli, Kiçik Pirəlli kənd və Nohurqışlaq kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Qobustan rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 325 şagird bitirib və onların 323 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 50.82, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 29.73, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 32.42, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 112.97-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 9.14%, 10.03%, 25.70%, 14.66% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 26.93%-i 30 və daha az, 43.03%-i 30 – 70 intervalında, 30.03%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 62.23%, 26.01% və 11.76%, xarici dil fənni üzrə isə 60.06%, 30.96% və 8.98% olmuşdur.

Ümumilikdə 325 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.92%-i (211 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 88.92%-i (289 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 88.92%-i (289 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 115 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 39.79%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.78%-i (63 nəfəri) dövlət, 2.61%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 25.22%-i (29 nəfəri) dövlət, 17.39%-i (20 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 12.33%, ədəbiyyatdan – 10.67%, fizikadan – 4.15%, kimyadan – 21.05%, tarixdən – 13.51%, informatikadan – 9.63% təşkil edir.

Riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 19 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 266.996-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.4% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.95% (21 nəfər), 100 – 200 intervalında 30.81% (65 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.38% (43 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.86% (63 nəfər), 500-dən yuxarı 9.00% (19 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.86%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.63%-dir.

Qəbul imtahanlarında 18 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Çuxanlı, Ə.Nəbiyev adına Təklə Mirzəbaba kənd və Bədəlli kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında M.Əfəndiyev adına Təklə kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Quba rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1578 şagird bitirib və onların 1572 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (54.43) respublika üzrə orta göstəricidən 2.68%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (28.43) respublika üzrə orta göstəricidən 13.97%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (32.70) respublika üzrə orta göstəricidən 25.06%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (115.66) respublika üzrə orta göstəricidən 12.63% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.44%-i 30 və daha az, 47.39%-i 30 – 70 intervalında, 31.17%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 66.73%, 22.33% və 10.94%, xarici dil fənni üzrə isə 58.06%, 32.06% və 9.88% olmuşdur. Ümumilikdə 1572 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 66.54%-i (1046 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.07%-i (1353 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.07%-i (1353 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 474 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.03%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.15%-i (214 nəfəri) dövlət, 5.49%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.33%-i (158 nəfəri) dövlət, 16.03%-i (76 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 12.52%, ədəbiyyatdan – 16.12%, fizikadan – 9.29%, kimyadan – 8.94%, biologiyadan – 20.96%, tarixdən – 23.17%, informatikadan – 21.25%, coğrafiyadan – 5.66% təşkil edir.

Riyaziyyat fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 72 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 264.867-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.99% (94 nəfər), 100 – 200 intervalında 30.69% (321 nəfər), 200 – 300 intervalında 24.47% (256 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.97% (303 nəfər), 500-dən yuxarı 6.88% (72 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 35.85%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.08%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.31%-dir.

Qəbul imtahanlarında 70 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən M.Məmmədsalahov adına Cimi kənd və Möhüc kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Ü.Mikayılov adına Şuduq kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Quba Texniki-təmayüllü liseyi və Təbiət fənləri üzrə 2 nömrəli şəhər məktəb-liseyi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında A.Babayev adına Susay kənd və Püstəqasım kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Qubadlı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 788 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 65.79, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 38.47, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 52.32, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 156.58-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 17.62%, 16.40%, 19.92%, 18.28% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 11.17%-i 30 və daha az, 37.56%-i 30 – 70 intervalında, 51.27%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 51.27%, 29.70% və 19.04%, xarici dil fənni üzrə isə 26.90%, 40.74% və 32.36% olmuşdur.

Ümumilikdə 788 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 80.58%-i (635 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 96.45%-i (760 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 96.45%-i (760 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 415 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.61%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 49.88%-i (207 nəfəri) dövlət, 3.13%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.35%-i (155 nəfəri) dövlət, 9.64%-i (40 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq kimyadan – 0.52%, coğrafiyadan – 2.68% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 101 nəfəri 500-dən, o cümlədən 32 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 318.254-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.0% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 5.98% (38 nəfər), 100 – 200 intervalında 21.10% (134 nəfər), 200 – 300 intervalında 24.57% (156 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.44% (206 nəfər), 500-dən yuxarı 15.91% (101 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 48.35%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.24%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 50.93%-dir.

Qəbul imtahanlarında 31 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Cəlal Həşimov adına Mərdanlı kənd, F.Mehdiyev adına Qaralar kənd, Ə.Əliyev adına Qəzyan kənd, Baba Məmmədov adına Fərcan kənd, Mirağa Əliyev adına Hal kənd, Nadir Ərşadlı adına Dondarlı kənd və Ç.Quliyev adına Çardaxlı kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Qusar rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 930 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (48.77) respublika üzrə orta göstəricidən 12.81%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (27.44) respublika üzrə orta göstəricidən 16.96%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.19) respublika üzrə orta göstəricidən 14.77%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (113.57) respublika üzrə orta göstəricidən 14.21% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 27.96%-i 30 və daha az, 48.28%-i 30 – 70 intervalında, 23.76%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.49%, 20.75% və 10.75%, xarici dil fənni üzrə isə 53.13%, 29.81% və 17.06% olmuşdur.

Ümumilikdə 930 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.71%-i (546 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 80.97%-i (753 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 260 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 34.53%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 50.38%-i (131 nəfəri) dövlət, 8.08%-i (21 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.54%-i (82 nəfəri) dövlət, 10.00%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun məzunlarının 32 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.42% (46 nəfər), 100 – 200 intervalında 30.04% (164 nəfər), 200 – 300 intervalında 27.29% (149 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.39% (155 nəfər), 500-dən yuxarı 5.86% (32 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.25%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.96%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 39.22%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 5 nömrəli, Qənərçay kənd, Qalacıq kənd, Köhnə Xudat kənd və Əvəcuq kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 nömrəli şəhər, Həzrə kənd və Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 16.09%, ədəbiyyatdan – 31.85%, riyaziyyatdan – 7.46%, fizikadan – 14.27%, kimyadan – 25.02%, biologiyadan – 32.53%, tarixdən – 25.73%, informatikadan – 30.00%, coğrafiyadan – 5.41% təşkil edir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 258.455-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.3% aşağıdır.

Rus bölməsi:

Rayonun abituriyentlərinin göstəriciləri I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 9.86%, ədəbiyyatdan – 13.20%, riyaziyyatdan – 9.61%, fizikadan – 8.75%, biologiyadan – 0.44%, tarixdən – 7.29%, informatikadan – 16.21%, coğrafiyadan – 6.78% təşkil edir.

Rayonun kimya fənni üzrə göstəricisi respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.75-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.3% aşağıdır.

Laçın rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1052 şagird bitirib və onların 1046 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (58.72) respublika üzrə orta göstəricidən 4.99% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (32.72) respublika üzrə orta göstəricidən 1.00% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (45.12) respublika üzrə orta göstəricidən 3.42%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (136.57) respublika üzrə orta göstəricidən 3.17% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 19.98%-i 30 və daha az, 38.43%-i 30 – 70 intervalında, 41.59%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 59.94%, 25.81% və 14.24%, xarici dil fənni üzrə isə 38.34%, 38.05% və 23.61% olmuşdur.

Ümumilikdə 1048 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 74.71%-i (783 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 89.69%-i (940 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 89.69%-i (940 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 482 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.28%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.02%-i (217 nəfəri) dövlət, 2.70%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 42.74%-i (206 nəfəri) dövlət, 9.54%-i (46 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.50%, riyaziyyatdan – 7.10%, tarixdən – 1.21%, coğrafiyadan – 3.26% təşkil edir.

Ədəbiyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 105 nəfəri 500-dən, o cümlədən 35 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 296.864-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 0.8% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.56% (67 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.75% (186 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.88% (187 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.40% (238 nəfər), 500-dən yuxarı 13.41% (105 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 43.81%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 6.52%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 46.74%-dir.

Qəbul imtahanlarında 79 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən 40 nömrəli, Vağazin kənd 1 nömrəli, Şeylanlı kənd 1 nömrəli, Alxaslı kənd, Hacılar kənd, Nağdalı kənd, Qaradağlı kənd və Qazıdərə kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Kamallı kənd, 11, 28, 32, 45 və 46 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Lerik rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 371 şagird bitirib və onların 370 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 53.51, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 30.01, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 31.19, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 114.71-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 4.33%, 9.20%, 28.52%, 13.35% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 27.03%-i 30 və daha az, 38.65%-i 30 – 70 intervalında, 34.32%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 64.86%, 21.35% və 13.78%, xarici dil fənni üzrə isə 62.60%, 25.76% və 11.63% olmuşdur.

Ümumilikdə 371 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.81%-i (259 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 90.03%-i (334 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 90.03%-i (334 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 119 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.63%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.26%-i (61 nəfəri) dövlət, 1.68%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.93%-i (38 nəfəri) dövlət, 15.13%-i (18 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 0.27%, ədəbiyyatdan – 10.95%, riyaziyyatdan – 0.31%, fizikadan – 3.02%, kimyadan – 4.94%, tarixdən – 19.04%, informatikadan – 22.69%, coğrafiyadan – 14.14% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 23 nəfəri 500-dən, o cümlədən 5 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.331-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.58% (30 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.34% (76 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.15% (47 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.05% (83 nəfər), 500-dən yuxarı 8.88% (23 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.93%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.33%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 31.25%-dir.

Qəbul imtahanlarında 38 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Biləvər kənd, Bülüdül kənd, Murya kənd, Lüləkəran kənd və Bibyanı kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Xanəgah kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Lerik şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Vizəzəmin kənd, Veri kənd və Züvüç kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Lənkəran rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 2143 şagird bitirib və onların 2138 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 50.97, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 29.27, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 35.42, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 115.65-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 8.88%, 11.45%, 18.83%, 12.64% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 27.69%-i 30 və daha az, 41.96%-i 30 – 70 intervalında, 30.36%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 66.00%, 22.59% və 11.41%, xarici dil fənni üzrə isə 55.57%, 29.93% və 14.50% olmuşdur.

Ümumilikdə 2139 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.03%-i (1391 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 83.96%-i (1796 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 83.96%-i (1796 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 740 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 41.20%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.35%-i (380 nəfəri) dövlət, 3.65%-i (27 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.43%-i (277 nəfəri) dövlət, 7.57%-i (56 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.85%, ədəbiyyatdan – 3.36%, riyaziyyatdan – 0.36%, fizikadan – 1.54%, kimyadan – 0.40%, biologiyadan – 5.32%, tarixdən – 7.41%, informatikadan – 7.34%, coğrafiyadan – 17.22% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 153 nəfəri 500-dən, o cümlədən 40 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 280.188-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 4.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.21% (156 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.17% (378 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.99% (278 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.63% (426 nəfər), 500-dən yuxarı 11.00% (153 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.62%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.05%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 48.95%-dir.

Qəbul imtahanlarında 71 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Üzümçülük qəsəbə tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 6 və 10 nömrəli şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Xarici dil təmayüllü internat və Boladi kənd 2 nömrəli tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Masallı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1800 şagird bitirib və onların 1779 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 51.93, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 27.76, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 32.05, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 111.73-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 7.16%, 16.02%, 26.55%, 15.60% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 28.84%-i 30 və daha az, 38.73%-i 30 – 70 intervalında, 32.43%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.07%, 21.36% və 10.57%, xarici dil fənni üzrə isə 59.42%, 29.01% və 11.58% olmuşdur.

Ümumilikdə 1785 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.41%-i (1114 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 81.34%-i (1452 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.34%-i (1452 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 579 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 39.88%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.85%-i (306 nəfəri) dövlət, 4.32%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 28.84%-i (167 nəfəri) dövlət, 13.99%-i (81 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.41%, riyaziyyatdan – 1.15%, fizikadan – 8.60%, kimyadan – 5.05%, biologiyadan – 11.67%, informatikadan – 15.90% təşkil edir.

Ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 127 nəfəri 500-dən, o cümlədən 35 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 287.799-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.62% (96 nəfər), 100 – 200 intervalında 26.30% (293 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.61% (263 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.07% (335 nəfər), 500-dən yuxarı 11.40% (127 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 41.47%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.44%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 35.54%-dir.

Qəbul imtahanlarında 66 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Bala Kolatan kənd və Həsənli kənd tam orta məktəbləri daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Təzə Alvadı kənd 1 nömrəli və Hişkədərə kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Mingəçevir şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 1200 şagird bitirib və onların 1199 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 61.90, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 35.67, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 49.03, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 146.59-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.67%, 7.93%, 12.36%, 10.74% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 14.60%-i 30 və daha az, 40.70%-i 30 – 70 intervalında, 44.70%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 57.55%, 23.10% və 19.35%, xarici dil fənni üzrə isə 32.03%, 40.20% və 27.77% olmuşdur.

Ümumilikdə 1199 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 78.82%-i (945 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 96.00%-i (1151 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 96.00%-i (1151 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 555 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 48.22%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 56.40%-i (313 nəfəri) dövlət, 2.34%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 38.56%-i (214 nəfəri) dövlət, 2.70%-i (15 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 2.59%, informatikadan – 8.54%, coğrafiyadan – 8.30% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 167 nəfəri 500-dən, o cümlədən 55 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 313.575-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.4% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 8.68% (82 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.70% (224 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.15% (181 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.79% (291 nəfər), 500-dən yuxarı 17.67% (167 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 48.47%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.24%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 55.79%-dir.

Qəbul imtahanlarında 22 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi, Texniki -humanitar liseyi, 1 və 9 nömrəli şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Naftalan şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 111 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (56.87) respublika üzrə orta göstəricidən 1.67%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (38.52) respublika üzrə orta göstəricidən 16.57% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.97) respublika üzrə orta göstəricidən 15.26%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (132.36) respublika üzrə orta göstəricidən 0.01% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 18.02%-i 30 və daha az, 44.14%-i 30 – 70 intervalında, 37.84%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 39.64%, 50.45% və 9.91%, xarici dil fənni üzrə isə 46.85%, 44.14% və 9.01% olmuşdur.

Ümumilikdə 111 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 79.28%-i (88 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 95.50%-i (106 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 95.50%-i (106 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 55 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 51.89%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 54.55%-i (30 nəfəri) dövlət, 1.82%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 41.82%-i (23 nəfəri) dövlət, 1.82%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplarda fizika və kimya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq fizikadan – 17.64%, kimyadan – 15.06% təşkil edir.

Riyaziyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 8 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 279.402-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 5.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.95% (7 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.41% (25 nəfər), 200 – 300 intervalında 26.14% (23 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.41% (25 nəfər), 500-dən yuxarı 9.09% (8 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 37.50%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə 100.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 3 məktəbin məzunları iştirak edib.

Neftçala rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 643 şagird bitirib və onların 642 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (54.07) respublika üzrə orta göstəricidən 3.32% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (34.24) respublika üzrə orta göstəricidən 3.61% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.96) respublika üzrə orta göstəricidən 13.00%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (126.27) respublika üzrə orta göstəricidən 4.61% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 21.18%-i 30 və daha az, 47.51%-i 30 – 70 intervalında, 31.31%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 51.87%, 34.58% və 13.55%, xarici dil fənni üzrə isə 44.86%, 43.46% və 11.68% olmuşdur.

Ümumilikdə 643 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.34%-i (433 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.38%-i (549 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.38%-i (549 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 249 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.36%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 65.06%-i (162 nəfəri) dövlət, 6.83%-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 21.29%-i (53 nəfəri) dövlət, 6.83%-i (17 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya və biologiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 0.83%, fizikadan – 8.06%, kimyadan – 21.43%, biologiyadan – 14.78% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 51 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 291.036-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.39% (32 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.18% (122 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.02% (91 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.64% (137 nəfər), 500-dən yuxarı 11.78% (51 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 43.42%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 61.82%-dir.

Qəbul imtahanlarında 26 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Mayak kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 və 4 nömrəli şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Oğuz rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 388 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (62.02) respublika üzrə orta göstəricidən 10.88%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (36.78) respublika üzrə orta göstəricidən 11.30% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (42.51) respublika üzrə orta göstəricidən 2.58% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (141.31) respublika üzrə orta göstəricidən 6.75% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 13.14%-i 30 və daha az, 40.72%-i 30 – 70 intervalında, 46.13%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 52.06%, 31.44% və 16.49%, xarici dil fənni üzrə isə 44.33%, 34.79% və 20.88% olmuşdur.

Ümumilikdə 388 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 72.42%-i (281 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 93.56%-i (363 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 93.56%-i (363 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 167 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 46.01%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 55.09%-i (92 nəfəri) dövlət, 8.98%-i (15 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 28.14%-i (47 nəfəri) dövlət, 7.78%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan – 2.02%, riyaziyyatdan – 0.98%, fizikadan – 3.51%, informatikadan – 6.38% təşkil edir.

Tədris dili, kimya, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 44 nəfəri 500-dən, o cümlədən 7 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 304.49-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.3% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.47% (21 nəfər), 100 – 200 intervalında 20.28% (57 nəfər), 200 – 300 intervalında 25.27% (71 nəfər), 300 – 500 intervalında 31.32% (88 nəfər), 500-dən yuxarı 15.66% (44 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 46.98%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 58.14%-dir.

Qəbul imtahanlarında 28 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 3 nömrəli məktəb-liseyi və 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Saatlı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 895 şagird bitirib və onların 888 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (48.22) respublika üzrə orta göstəricidən 13.78%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (25.80) respublika üzrə orta göstəricidən 21.93%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.48) respublika üzrə orta göstəricidən 23.26%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (107.50) respublika üzrə orta göstəricidən 18.79% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.43%-i 30 və daha az, 42.34%-i 30 – 70 intervalında, 25.23%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 71.28%, 19.93% və 8.78%, xarici dil fənni üzrə isə 56.64%, 31.98% və 11.37% olmuşdur.

Ümumilikdə 888 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 55.63%-i (494 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 78.94%-i (701 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 78.94%-i (701 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 242 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 34.52%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 48.35%-i (117 nəfəri) dövlət, 3.72%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.88%-i (82 nəfəri) dövlət, 14.05%-i (34 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, kimya, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 7.53%, ədəbiyyatdan – 13.85%, riyaziyyatdan – 8.17%, kimyadan – 1.00%, biologiyadan – 21.90%, tarixdən – 11.35%, informatikadan – 19.85% təşkil edir.

Fizika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 50 nəfəri 500-dən, o cümlədən 18 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 272.27-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.32% (51 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.34% (140 nəfər), 200 – 300 intervalında 24.90% (123 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.32% (130 nəfər), 500-dən yuxarı 10.12% (50 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.44%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 8.05%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 43.68%-dir.

Qəbul imtahanlarında 28 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Smadakənd kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Qaracalar kənd, Əlisultanlı kənd və Cəfərxan kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Sabirabad rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1568 şagird bitirib və onların 1540 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 46.37, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 25.12, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 27.69, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 99.19-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 17.10%, 23.98%, 36.53%, 25.07% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 37.21%-i 30 və daha az, 36.17%-i 30 – 70 intervalında, 26.62%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 72.86%, 17.73% və 9.42%, xarici dil fənni üzrə isə 67.79%, 25.06% və 7.14% olmuşdur.

Ümumilikdə 1541 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 52.69%-i (812 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 75.73%-i (1167 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 75.73%-i (1167 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 413 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.39%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 44.55%-i (184 nəfəri) dövlət, 7.26%-i (30 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 30.27%-i (125 nəfəri) dövlət, 17.92%-i (74 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 9.80%, ədəbiyyatdan – 7.56%, riyaziyyatdan – 3.20%, fizikadan – 11.83%, kimyadan – 4.39%, biologiyadan – 12.28%, tarixdən – 6.75%, informatikadan – 23.47%, coğrafiyadan – 2.67% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 68 nəfəri 500-dən, o cümlədən 15 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 268.962-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 8.7% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.96% (89 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.20% (229 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.92% (178 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.54% (248 nəfər), 500-dən yuxarı 8.37% (68 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 38.92%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 7.14%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 29.29%-dir.

Qəbul imtahanlarında 65 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Əhmədabad və Balvar kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 5 nömrəli şəhər və Müğangəncəli kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Salyan rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1428 şagird bitirib və onların 1418 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 49.24, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 29.04, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 33.06, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 111.33-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 11.97%, 12.14%, 24.23%, 15.90% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 30.82%-i 30 və daha az, 39.77%-i 30 – 70 intervalında, 29.41%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 63.33%, 27.15% və 9.52%, xarici dil fənni üzrə isə 59.38%, 27.29% və 13.33% olmuşdur.

Ümumilikdə 1417 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.56%-i (929 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 79.75%-i (1130 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 79.75%-i (1130 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 496 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.89%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.06%-i (283 nəfəri) dövlət, 5.85%-i (29 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 22.78%-i (113 nəfəri) dövlət, 14.31%-i (71 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 0.21%, ədəbiyyatdan – 0.37%, riyaziyyatdan – 2.52%, fizikadan – 9.33%, kimyadan – 23.36%, informatikadan – 5.16%, coğrafiyadan – 1.79% təşkil edir.

Biologiya və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 92 nəfəri 500-dən, o cümlədən 25 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 274.709-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.55% (98 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.53% (265 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.24% (188 nəfər), 300 – 500 intervalında 30.79% (286 nəfər), 500-dən yuxarı 9.90% (92 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.69%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.53%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 45.04%-dir.

Qəbul imtahanlarında 37 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Humanitar fənlər təmayüllü 1 nömrəli məktəb-liseyi, Texniki fənlər təmayüllü 7 nömrəli məktəb-liseyi və Aşağı Noxudlu kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Samux rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 587 şagird bitirib və onların 583 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (49.19) respublika üzrə orta göstəricidən 12.05%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (26.95) respublika üzrə orta göstəricidən 18.45%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (33.77) respublika üzrə orta göstəricidən 22.61%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (109.91) respublika üzrə orta göstəricidən 16.97% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.59%-i 30 və daha az, 38.08%-i 30 – 70 intervalında, 29.33%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 69.30%, 20.41% və 10.29%, xarici dil fənni üzrə isə 56.60%, 30.36% və 13.04% olmuşdur.

Ümumilikdə 587 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.52%-i (367 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.69%-i (503 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.69%-i (503 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 180 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.79%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.11%-i (92 nəfəri) dövlət, 0.56%-i (1 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 47.22%-i (85 nəfəri) dövlət, 1.11%-i (2 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 5.35%, ədəbiyyatdan – 2.14%, riyaziyyatdan – 16.73%, fizikadan – 10.33%, kimyadan – 16.92%, tarixdən – 5.50%, informatikadan – 22.11%, coğrafiyadan – 6.74% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 36 nəfəri 500-dən, o cümlədən 11 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Gəncə Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 261.736-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 11.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 13.35% (49 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.16% (107 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.71% (76 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.98% (99 nəfər), 500-dən yuxarı 9.81% (36 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.78%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 60.98%-dir.

Qəbul imtahanlarında 23 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında S.Əliyev adına Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Siyəzən rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 461 şagird bitirib və onların 460 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (50.17) respublika üzrə orta göstəricidən 10.30% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.39) respublika üzrə orta göstəricidən 7.09% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.90) respublika üzrə orta göstəricidən 20.01% aşağı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (120.46) respublika üzrə orta göstəricidən 9.00% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 29.57%-i 30 və daha az, 42.17%-i 30 – 70 intervalında, 28.26%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 56.09%, 25.43% və 18.48%, xarici dil fənni üzrə isə 56.30%, 27.39% və 16.30% olmuşdur.

Ümumilikdə 459 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 67.54%-i (310 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 85.84%-i (394 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 85.84%-i (394 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 159 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 40.36%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.26%-i (99 nəfəri) dövlət, 6.92%-i (11 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 23.27%-i (37 nəfəri) dövlət, 7.55%-i (12 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 6.05%, ədəbiyyatdan – 6.69%, fizikadan – 13.99%, kimyadan – 13.06%, tarixdən – 15.37%, informatikadan – 5.59% təşkil edir.

Riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 32 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 276.727-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 6.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.32% (32 nəfər), 100 – 200 intervalında 33.23% (103 nəfər), 200 – 300 intervalında 16.45% (51 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.68% (92 nəfər), 500-dən yuxarı 10.32% (32 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 40.00%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 59.52%-dir.

Qəbul imtahanlarında 15 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən R.Abdulrəhimov Gil-Gilçay qəsəbə, Y.İbrahimov adına Zarat kənd və F.Cəlilov adına Məşrif kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 və 2 nömrəli şəhər tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Sumqayıt şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 4541 şagird bitirib və onların 4532 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (63.04) respublika üzrə orta göstəricidən 12.71%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (39.49) respublika üzrə orta göstəricidən 19.49%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (51.78) respublika üzrə orta göstəricidən 18.68%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (154.31) respublika üzrə orta göstəricidən 16.57% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 12.11%-i 30 və daha az, 42.37%-i 30 – 70 intervalında, 45.52%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 49.32%, 30.19% və 20.50%, xarici dil fənni üzrə isə 31.75%, 34.82% və 33.43% olmuşdur.

Ümumilikdə 4534 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 78.83%-i (3574 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 95.41%-i (4326 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 2373 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 54.85%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 58.32%-i (1384 nəfəri) dövlət, 3.62%-i (86 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 29.16%-i (692 nəfəri) dövlət, 8.89%-i (211 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin məzunlarının 605 nəfəri 500-dən, o cümlədən 192 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 6.58% (235 nəfər), 100 – 200 intervalında 21.91% (783 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.79% (743 nəfər), 300 – 500 intervalında 33.80% (1208 nəfər), 500-dən yuxarı 16.93% (605 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 50.73%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 0.78%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 65.44%-dir.

Qəbul imtahanlarında 47 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il şəhərin Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya, Texniki və təbiət elmləri liseyi, “İstedad” liseyi (humanitar və təbiət-riyaziyyat təmayüllü) və “Təfəkkür” liseyi daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Biologiya fənni üzrə şəhərin göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 323.661-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.8% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Şəhərin abituriyentlərinin göstəriciləri I – IV qruplarda riyaziyyat və coğrafiya fənlər üzrə respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 4.56%, coğrafiyadan – 0.50% təşkil edir.

Şəhərin tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Fizika və kimya fənləri üzrə şəhərin göstəriciləri respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 290.765-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.5% yuxarıdır.

Şabran rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 640 şagird bitirib və onların 638 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 48.70, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 29.30, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 30.93, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 108.93-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 12.93%, 11.34%, 29.12%, 17.71% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 34.64%-i 30 və daha az, 34.17%-i 30 – 70 intervalında, 31.19%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 63.48%, 25.71% və 10.82%, xarici dil fənni üzrə isə 62.85%, 26.65% və 10.50% olmuşdur.

Ümumilikdə 638 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.15%-i (371 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 78.37%-i (500 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 78.37%-i (500 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 226 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 45.20%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.77%-i (117 nəfəri) dövlət, 3.10%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 33.63%-i (76 nəfəri) dövlət, 11.50%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda fizika, kimya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq fizikadan – 1.30%, kimyadan – 1.14%, tarixdən – 10.84%, informatikadan – 15.34% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 34 nəfəri 500-dən, o cümlədən 6 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 286.292-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.8% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.97% (37 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.72% (88 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.22% (75 nəfər), 300 – 500 intervalında 36.93% (137 nəfər), 500-dən yuxarı 9.16% (34 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 46.09%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 48.94%-dir.

Qəbul imtahanlarında 20 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Pirəbədil kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 və 4 nömrəli şəhər, Pirəmisən kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Şamaxı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 866 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 50.10, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 26.79, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 31.11, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 108-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 10.43%, 18.94%, 28.70%, 18.41% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 28.52%-i 30 və daha az, 43.76%-i 30 – 70 intervalında, 27.71%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 68.48%, 22.52% və 9.01%, xarici dil fənni üzrə isə 60.74%, 30.83% və 8.43% olmuşdur.

Ümumilikdə 866 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 72.75%-i (630 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 90.76%-i (786 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 90.76%-i (786 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 293 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 37.28%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.73%-i (134 nəfəri) dövlət, 3.75%-i (11 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 37.54%-i (110 nəfəri) dövlət, 12.97%-i (38 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 11.60%, ədəbiyyatdan – 6.22%, riyaziyyatdan – 16.37%, fizikadan – 8.54%, kimyadan – 13.85%, biologiyadan – 8.77%, tarixdən – 7.44%, informatikadan – 11.81%, coğrafiyadan – 12.56% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 45 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 255.509-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 13.3% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 14.29% (90 nəfər), 100 – 200 intervalında 29.68% (187 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.22% (140 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.67% (168 nəfər), 500-dən yuxarı 7.14% (45 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.81%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 52.17%-dir.

Qəbul imtahanlarında 46 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən C.Heydərov adına Dəmirçi kənd, K.Səmədov adına Çaylı kənd, Kərkənc kənd, Günəşli kənd, Adnalı kənd və Nüydü kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Göylər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Şəki rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1878 şagird bitirib və onların 1873 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (55.43) respublika üzrə orta göstəricidən 0.89% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (33.71) respublika üzrə orta göstəricidən 2.00% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (37.94) respublika üzrə orta göstəricidən 13.05%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (127.08) respublika üzrə orta göstəricidən 4.00% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 22.26%-i 30 və daha az, 43.30%-i 30 – 70 intervalında, 34.44%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 55.58%, 30.75% və 13.67%, xarici dil fənni üzrə isə 50.83%, 33.32% və 15.86% olmuşdur.

Ümumilikdə 1873 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 71.01%-i (1330 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 86.28%-i (1616 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 86.28%-i (1616 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 809 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 50.06%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.85%-i (468 nəfəri) dövlət, 5.32%-i (43 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 28.55%-i (231 nəfəri) dövlət, 8.28%-i (67 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.46%, ədəbiyyatdan – 4.40%, tarixdən – 2.37%, coğrafiyadan – 9.67% təşkil edir.

Riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 166 nəfəri 500-dən, o cümlədən 54 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 299.383-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.6% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 7.44% (99 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.44% (325 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.08% (307 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.56% (433 nəfər), 500-dən yuxarı 12.48% (166 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 45.04%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.64%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 54.09%-dir.

Qəbul imtahanlarında 71 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Qaratorpaq kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü liseyi, 5, 10 və 20 nömrəli şəhər tam orta məktəbləri daxil olub.

Şəmkir rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 2388 şagird bitirib və onların 2353 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (45.49) respublika üzrə orta göstəricidən 18.66%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (25.65) respublika üzrə orta göstəricidən 22.40%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.21) respublika üzrə orta göstəricidən 21.59%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (105.35) respublika üzrə orta göstəricidən 20.42% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 35.49%-i 30 və daha az, 40.67%-i 30 – 70 intervalında, 23.84%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 69.19%, 23.59% və 7.22%, xarici dil fənni üzrə isə 54.19%, 33.91% və 11.90% olmuşdur.

Ümumilikdə 2358 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 65.95%-i (1555 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 81.93%-i (1932 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 81.93%-i (1932 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 710 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 36.75%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 43.24%-i (307 nəfəri) dövlət, 4.65%-i (33 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 40.56%-i (288 nəfəri) dövlət, 11.55%-i (82 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 3.64%, ədəbiyyatdan – 1.22%, riyaziyyatdan – 25.23%, fizikadan – 11.58%, kimyadan – 11.72%, biologiyadan – 23.95%, tarixdən – 6.44%, informatikadan – 16.57%, coğrafiyadan – 24.36% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 124 nəfəri 500-dən, o cümlədən 31 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Gəncə Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 253.028-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 14.1% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 15.76% (245 nəfər), 100 – 200 intervalında 30.42% (473 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.55% (304 nəfər), 300 – 500 intervalında 26.30% (409 nəfər), 500-dən yuxarı 7.97% (124 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 34.28%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.59%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 41.80%-dir.

Qəbul imtahanlarında 66 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən İsgəndərli kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Müşfiq Süleymanov adına Aşağı Seyfəli kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Şirvan şəhəri:

2025-ci ildə şəhərin ümumtəhsil müəssisələrini 797 şagird bitirib və onların 793 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Şəhərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 53.96, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 31.39, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 34.27, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 119.61-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 3.53%, 5.03%, 21.45%, 9.64% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 23.33%-i 30 və daha az, 43.63%-i 30 – 70 intervalında, 33.04%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 60.40%, 28.37% və 11.22%, xarici dil fənni üzrə isə 56.49%, 30.26% və 13.24% olmuşdur.

Ümumilikdə 792 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 73.48%-i (582 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 88.64%-i (702 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 88.64%-i (702 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən şəhərin 303 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 43.16%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 53.80%-i (163 nəfəri) dövlət, 4.29%-i (13 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 29.04%-i (88 nəfəri) dövlət, 12.87%-i (39 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.47%, ədəbiyyatdan – 7.42%, riyaziyyatdan – 14.19%, fizikadan – 4.84%, kimyadan – 13.33%, biologiyadan – 14.85%, informatikadan – 19.67%, coğrafiyadan – 4.77% təşkil edir.

Tarix fənni üzrə göstərici respublika üzrə orta göstəricidən yuxarıdır.

Şəhərin məzunlarının 53 nəfəri 500-dən, o cümlədən 13 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Şəhərin abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 272.162-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 13.06% (76 nəfər), 100 – 200 intervalında 26.29% (153 nəfər), 200 – 300 intervalında 23.20% (135 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.35% (165 nəfər), 500-dən yuxarı 9.11% (53 nəfər). Beləliklə, şəhərin abituriyentlərinin yalnız 37.46%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Şəhərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 45.31%-dir.

Qəbul imtahanlarında 13 məktəbin məzunları iştirak edib.

Bu il şəhərin ən yaxşı məktəbləri sırasında 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Şuşa rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 225 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 53.33, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 26.69, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 37.89, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 117.91-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 4.65%, 19.23%, 13.16%, 10.92% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 22.67%-i 30 və daha az, 47.56%-i 30 – 70 intervalında, 29.78%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 70.67%, 20.44% və 8.89%, xarici dil fənni üzrə isə 46.67%, 39.56% və 13.78% olmuşdur.

Ümumilikdə 225 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 69.78%-i (157 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 91.11%-i (205 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 91.11%-i (205 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 98 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.80%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 36.73%-i (36 nəfəri) dövlət, 5.10%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 39.80%-i (39 nəfəri) dövlət, 18.37%-i (18 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 7.02%, ədəbiyyatdan – 3.14%, riyaziyyatdan – 15.50%, tarixdən – 5.80%, coğrafiyadan – 6.34% təşkil edir.

Fizika və kimya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 12 nəfəri 500-dən, o cümlədən 2 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 266.473-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 9.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 12.10% (19 nəfər), 100 – 200 intervalında 28.66% (45 nəfər), 200 – 300 intervalında 22.93% (36 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.66% (45 nəfər), 500-dən yuxarı 7.64% (12 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.31%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 53.85%-dir.

Qəbul imtahanlarında 13 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Şuşa 20 nömrəli şəhər tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Tərtər rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 706 şagird bitirib və onların 699 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 41.64, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 22.65, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 30.43, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 94.72-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 25.55%, 31.46%, 30.27%, 28.45% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 41.34%-i 30 və daha az, 40.34%-i 30 – 70 intervalında, 18.31%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 73.25%, 22.03% və 4.72%, xarici dil fənni üzrə isə 61.09%, 31.47% və 7.44% olmuşdur.

Ümumilikdə 699 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 59.08%-i (413 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 82.69%-i (578 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 82.69%-i (578 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 183 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 31.66%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 37.70%-i (69 nəfəri) dövlət, 3.83%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 53.55%-i (98 nəfəri) dövlət, 4.92%-i (9 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 7.40%, ədəbiyyatdan – 5.83%, riyaziyyatdan – 34.06%, fizikadan – 21.20%, kimyadan – 15.51%, biologiyadan – 11.77%, tarixdən – 7.51%, informatikadan – 18.43%, coğrafiyadan – 19.69% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 27 nəfəri 500-dən, o cümlədən 9 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Qarabağ Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 238.11-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 19.2% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 14.04% (58 nəfər), 100 – 200 intervalında 34.14% (141 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.79% (90 nəfər), 300 – 500 intervalında 23.49% (97 nəfər), 500-dən yuxarı 6.54% (27 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 30.02%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 10.31%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 24.74%-dir.

Qəbul imtahanlarında 35 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən S.Paşayev adına Umudlu kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Tovuz rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1721 şagird bitirib və onların 1711 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (49.76) respublika üzrə orta göstəricidən 11.03%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (29.77) respublika üzrə orta göstəricidən 9.92%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.19) respublika üzrə orta göstəricidən 17.05%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (115.72) respublika üzrə orta göstəricidən 12.58% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 32.32%-i 30 və daha az, 35.83%-i 30 – 70 intervalında, 31.85%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 64.41%, 23.20% və 12.39%, xarici dil fənni üzrə isə 51.26%, 34.25% və 14.49% olmuşdur.

Ümumilikdə 1712 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.08%-i (1097 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 87.38%-i (1496 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 87.38%-i (1496 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 593 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 39.64%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 57.67%-i (342 nəfəri) dövlət, 1.85%-i (11 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 31.20%-i (185 nəfəri) dövlət, 9.27%-i (55 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 10.88%, fizikadan – 6.06%, kimyadan – 5.46%, biologiyadan – 1.31%, informatikadan – 14.39%, coğrafiyadan – 1.78% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 149 nəfəri 500-dən, o cümlədən 37 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 288.746-ya bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.30% (113 nəfər), 100 – 200 intervalında 27.26% (299 nəfər), 200 – 300 intervalında 19.87% (218 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.99% (318 nəfər), 500-dən yuxarı 13.58% (149 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.57%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 69.42%-dir.

Qəbul imtahanlarında 63 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən A.Sadıqov adına Vahidli kənd, M.Yusifov adına Məşədivəllər kənd, M.Quliyev adına Şamlıq kənd və Hacılar kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

A.Sadıqov adına Vahidli kənd tam orta məktəbi abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə topladığı orta bal 100-dən aşağıdır.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında F.Qasımov adına Xatınlı kənd və Z.Yusifov adına Bayramlı kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Ucar rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 694 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (52.55) respublika üzrə orta göstəricidən 6.05%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (26.73) respublika üzrə orta göstəricidən 19.13%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (35.05) respublika üzrə orta göstəricidən 19.66%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (114.33) respublika üzrə orta göstəricidən 13.63% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 28.10%-i 30 və daha az, 39.77%-i 30 – 70 intervalında, 32.13%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 71.04%, 18.59% və 10.37%, xarici dil fənni üzrə isə 55.76%, 29.11% və 15.13% olmuşdur.

Ümumilikdə 694 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 62.97%-i (437 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 83.72%-i (581 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 83.72%-i (581 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 211 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 36.32%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.61%-i (111 nəfəri) dövlət, 4.74%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 30.81%-i (65 nəfəri) dövlət, 11.85%-i (25 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 1.55%, ədəbiyyatdan – 2.74%, riyaziyyatdan – 13.33%, fizikadan – 28.98%, kimyadan – 35.50%, tarixdən – 6.00%, informatikadan – 9.12%, coğrafiyadan – 14.32% təşkil edir.

Rayonun məzunlarının 38 nəfəri 500-dən, o cümlədən 9 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 265.155-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 10.0% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 9.61% (42 nəfər), 100 – 200 intervalında 32.27% (141 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.28% (93 nəfər), 300 – 500 intervalında 28.15% (123 nəfər), 500-dən yuxarı 8.70% (38 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 36.84%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.40%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 34.07%-dir.

Qəbul imtahanlarında 36 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında 2 nömrəli şəhər tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Yardımlı rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 438 şagird bitirib və onların 436 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (46.01) respublika üzrə orta göstəricidən 17.74% aşağı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (35.33) respublika üzrə orta göstəricidən 6.91% yuxarı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (27.43) respublika üzrə orta göstəricidən 37.14%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (108.77) respublika üzrə orta göstəricidən 17.83% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 37.16%-i 30 və daha az, 37.84%-i 30 – 70 intervalında, 25.00%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 52.29%, 32.80% və 14.91%, xarici dil fənni üzrə isə 68.81%, 23.39% və 7.80% olmuşdur.

Ümumilikdə 436 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 56.65%-i (247 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 76.83%-i (335 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 76.83%-i (335 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 138 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 41.19%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.32%-i (86 nəfəri) dövlət, 2.17%-i (3 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 23.91%-i (33 nəfəri) dövlət, 11.59%-i (16 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, fizika, kimya və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 4.61%, ədəbiyyatdan – 11.43%, fizikadan – 11.61%, kimyadan – 13.60%, informatikadan – 3.17% təşkil edir.

Riyaziyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Riyaziyyat fənni üzrə rayonun göstəricisi respublika üzrə ən yüksək göstəriciyə bərabərdir.

Rayonun məzunlarının 31 nəfəri 500-dən, o cümlədən 8 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Lənkəran Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 298.203-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 1.2% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 6.88% (17 nəfər), 100 – 200 intervalında 23.08% (57 nəfər), 200 – 300 intervalında 25.10% (62 nəfər), 300 – 500 intervalında 32.39% (80 nəfər), 500-dən yuxarı 12.55% (31 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 44.94%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 12.84%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 26.61%-dir.

Qəbul imtahanlarında 45 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Yolocaq kənd, Zevin kənd, Osnəkəran kənd və Bürzünbül kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Honuba kənd tam orta məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Şəhər 1 nömrəli və Qabaqdibi kənd tam orta məktəblərini qeyd etmək olar.

Yevlax rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1044 şagird bitirib və onların 1038 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (44.78) respublika üzrə orta göstəricidən 19.94%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (25.91) respublika üzrə orta göstəricidən 21.61%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (34.29) respublika üzrə orta göstəricidən 21.40%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (104.98) respublika üzrə orta göstəricidən 20.70% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 38.54%-i 30 və daha az, 37.67%-i 30 – 70 intervalında, 23.80%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 69.56%, 22.64% və 7.80%, xarici dil fənni üzrə isə 55.20%, 33.14% və 11.66% olmuşdur.

Ümumilikdə 1034 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.03%-i (600 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 83.37%-i (862 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 83.37%-i (862 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 310 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 35.96%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 45.81%-i (142 nəfəri) dövlət, 2.58%-i (8 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 43.23%-i (134 nəfəri) dövlət, 8.39%-i (26 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 1.42%, riyaziyyatdan – 15.09%, fizikadan – 20.28%, kimyadan – 16.58%, biologiyadan – 7.17%, informatikadan – 38.76%, coğrafiyadan – 16.70% təşkil edir.

Ədəbiyyat və tarix fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 61 nəfəri 500-dən, o cümlədən 16 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 272.595-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 7.5% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.00% (60 nəfər), 100 – 200 intervalında 30.33% (182 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.83% (131 nəfər), 300 – 500 intervalında 27.67% (166 nəfər), 500-dən yuxarı 10.17% (61 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 37.83%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 200 baldan aşağı nəticə göstərən yoxdur. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 53.66%-dir.

Qəbul imtahanlarında 41 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Qaraoğlan kənd, Nəmərli kənd və Hacımahmudlu kənd tam orta məktəblərinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Aran qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Zaqatala rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 1137 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (53.89) respublika üzrə orta göstəricidən 3.64%, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.73) respublika üzrə orta göstəricidən 3.99%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (41.61) respublika üzrə orta göstəricidən 4.63%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (127.24) respublika üzrə orta göstəricidən 3.88% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 25.33%-i 30 və daha az, 39.93%-i 30 – 70 intervalında, 34.74%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 63.24%, 21.20% və 15.57%, xarici dil fənni üzrə isə 46.26%, 31.84% və 21.90% olmuşdur.

Ümumilikdə 1137 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 58.05%-i (660 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 75.81%-i (862 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 75.81%-i (862 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 385 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 44.66%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 51.95%-i (200 nəfəri) dövlət, 13.77%-i (53 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 25.19%-i (97 nəfəri) dövlət, 9.09%-i (35 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda ədəbiyyat, tarix və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq ədəbiyyatdan – 0.05%, tarixdən – 10.05%, coğrafiyadan – 1.78% təşkil edir.

Tədris dili, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya və informatika fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 85 nəfəri 500-dən, o cümlədən 18 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 305.545-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 3.7% yuxarıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 6.97% (46 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.09% (159 nəfər), 200 – 300 intervalında 20.76% (137 nəfər), 300 – 500 intervalında 35.30% (233 nəfər), 500-dən yuxarı 12.88% (85 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 48.18%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 1.81%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 43.37%-dir.

Qəbul imtahanlarında 49 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Yolayrıc kənd tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun Humanitar təmayüllü gimnaziya, Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi və 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi daxil olub.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında Tala kənd 3 nömrəli tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Zəngilan rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 478 şagird bitirib və onların 474 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (58.10) respublika üzrə orta göstəricidən 3.88% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (31.33) respublika üzrə orta göstəricidən 5.19% aşağı, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (44.96) respublika üzrə orta göstəricidən 3.05% yuxarı, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (134.39) respublika üzrə orta göstəricidən 1.53% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 19.41%-i 30 və daha az, 39.03%-i 30 – 70 intervalında, 41.56%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 61.60%, 25.32% və 13.08%, xarici dil fənni üzrə isə 38.19%, 39.03% və 22.78% olmuşdur.

Ümumilikdə 474 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 73.63%-i (349 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 91.77%-i (435 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 91.77%-i (435 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 208 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 47.82%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 38.94%-i (81 nəfəri) dövlət, 2.40%-i (5 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 50.96%-i (106 nəfəri) dövlət, 7.69%-i (16 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq tədris dilindən – 2.98%, ədəbiyyatdan – 5.88%, riyaziyyatdan – 3.39%, fizikadan – 3.64%, tarixdən – 0.62%, informatikadan – 6.37% təşkil edir.

Kimya və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 45 nəfəri 500-dən, o cümlədən 14 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 287.123-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 2.6% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 10.89% (38 nəfər), 100 – 200 intervalında 24.64% (86 nəfər), 200 – 300 intervalında 21.78% (76 nəfər), 300 – 500 intervalında 29.80% (104 nəfər), 500-dən yuxarı 12.89% (45 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 42.69%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.26%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 41.49%-dir.

Qəbul imtahanlarında 27 məktəbin məzunları iştirak edib.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il rayonun 5, 26 və 28 nömrəli tam orta məktəbləri daxil olub.

Zərdab rayonu:

2025-ci ildə rayonun ümumtəhsil müəssisələrini 420 şagird bitirib və onların hamısı buraxılış imtahanında iştirak edib.

Rayonun məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal (56.98) respublika üzrə orta göstəricidən 1.88% yuxarı, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal (30.92) respublika üzrə orta göstəricidən 6.44%, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal (36.13) respublika üzrə orta göstəricidən 17.19%, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal (124.03) respublika üzrə orta göstəricidən 6.30% aşağıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 19.05%-i 30 və daha az, 47.62%-i 30 – 70 intervalında, 33.33%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 65.71%, 20.71% və 13.57%, xarici dil fənni üzrə isə 48.33%, 40.48% və 11.19% olmuşdur.

Ümumilikdə 420 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 76.43%-i (321 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 94.05%-i (395 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib. Ümumilikdə attestat alanların 94.05%-i (395 nəfəri) ali təhsil müəssisələrinə qəbul kampaniyasında iştirak edib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən rayonun 151 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 38.23%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 52.32%-i (79 nəfəri) dövlət, 4.64%-i (7 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 36.42%-i (55 nəfəri) dövlət, 6.62%-i (10 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplarda riyaziyyat, fizika, kimya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəriciləri respublikanın orta göstəricilərindən aşağıdır. Fərq riyaziyyatdan – 18.25%, fizikadan – 10.59%, kimyadan – 9.03%, tarixdən – 19.22%, informatikadan – 11.54%, coğrafiyadan – 10.36% təşkil edir.

Tədris dili və ədəbiyyat fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Rayonun məzunlarının 32 nəfəri 500-dən, o cümlədən 10 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Mingəçevir Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Rayonun abituriyentlərinin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 256.559-a bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 12.9% aşağıdır.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 11.53% (37 nəfər), 100 – 200 intervalında 36.14% (116 nəfər), 200 – 300 intervalında 18.38% (59 nəfər), 300 – 500 intervalında 23.99% (77 nəfər), 500-dən yuxarı 9.97% (32 nəfər). Beləliklə, rayonun abituriyentlərinin yalnız 33.96%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Rayonun attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 3.57%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 50.00%-dir.

Qəbul imtahanlarında 28 məktəbin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Y.Məmmədəliyev adına Bəyimli qəsəbə tam orta məktəbinin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Bu il rayonun ən yaxşı məktəbləri sırasında İ.Nəsimi adına Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbini qeyd etmək olar.

Liseylər (ETN tabeli və özəl):

2025-ci ildə ETN tabeli və özəl liseyləri 3794 şagird bitirib və onların 3791 nəfəri buraxılış imtahanında iştirak edib.

Liseylərin məzunlarının buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə topladıqları orta bal 72.28, riyaziyyat fənni üzrə topladıqları orta bal 57.61, xarici dil fənni üzrə topladıqları orta bal 74.61, hər üç fənn üzrə birlikdə topladıqları orta bal 207.53-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən müvafiq olaraq 29.24%, 74.32%, 71.01%, 56.78% yuxarıdır.

Buraxılış imtahanında tədris dili fənni üzrə məzunların 4.08%-i 30 və daha az, 34.10%-i 30 – 70 intervalında, 61.82%-i 70-dən çox bal toplamışdır. Riyaziyyat fənni üzrə bu göstəricilər müvafiq olaraq 27.10%, 30.71% və 42.19%, xarici dil fənni üzrə isə 8.07%, 23.48% və 68.44% olmuşdur.

Ümumilikdə 3788 nəfər attestat alıb.

Attestat alanların 64.52%-i (2444 nəfəri) I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edib, 78.14%-i (2960 nəfəri) isə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında V qrupa daxil olan ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ərizə verib.

Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən liseylərin 1660 məzunu (imtahanlarda iştirak edənlərin 56.08%-i) tələbə adını qazanıb. Onların 62.29%-i (1034 nəfəri) dövlət, 4.34%-i (72 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə, 25.78%-i (428 nəfəri) dövlət, 7.59%-i (126 nəfəri) özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olub.

Liseylərin məzunlarının 768 nəfəri 500-dən, o cümlədən 326 nəfəri 600-dən yuxarı bal toplayıb.

Abituriyentlərin ən çoxu Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbul olub.

Abituriyentlərin göstəriciləri bal intervalları üzrə aşağıdakı kimi paylanıb:

0 – 100 intervalında 1.19% (29 nəfər), 100 – 200 intervalında 11.66% (285 nəfər), 200 – 300 intervalında 16.98% (415 nəfər), 300 – 500 intervalında 38.75% (947 nəfər), 500-dən yuxarı 31.42% (768 nəfər). Beləliklə, liseylərin abituriyentlərinin yalnız 70.17%-i 300-dən yuxarı bal toplayıb.

Liseylərin attestat qiymətləri əla olan abituriyentlərindən 4.02%-i 200 baldan aşağı nəticə göstərib. 500 baldan yuxarı nəticə göstərərək məktəb nailiyyətlərini təsdiq edənlər isə cəmi 54.20%-dir.

Qəbul imtahanlarında 55 liseyin məzunları iştirak edib. Bu məktəblərdən Bakı Türk Anadolu liseyi, Azerbaijan British College təhsil kompleksi, Zaqatala şəhər İnteqrasiya təlimli internat tipli gimnaziya və Qərbi Kaspi Universitetinin nəzdində tam orta məktəbin bir abituriyenti belə ali təhsil müəssisəsinə qəbul olmayıb.

Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı, "Baku Oxford School" orta ümumtəhsil məktəbi, "Oxbridge Academy" ümumi təhsil müəssisəsi və Azerbaijan British College təhsil kompleksinin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərinin sayı, məzunlarının sayının 10%-ni belə təşkil etmir.

Avropa Azərbaycan məktəbi, BSB tam orta innovasiyalar məktəbi və SABIS SUN Beynəlxalq məktəbinin bir məzunu belə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün sənəd verməmişdir.

Respublika üzrə yaxşı məktəblərin sırasına bu il Kimya-biologiya təmayüllü liseyi, Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi), Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi, Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey, Akademik Z.Əliyeva adına lisey, BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyi, Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi, Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey, M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Heydər Əliyev adına lisey, Bakı Avropa liseyi, S.Rüstəm adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya, S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri, S.C.Pişəvəri adına Humanitar fənlər gimnaziyası, M.Şeyxzadə adına Ağdaş rayonu Texniki, humanitar və təbiət fənnləri təmayüllü internat tipli gimnaziya , Sumqayıt şəhəri "İdrak" liseyi, "Kaspi" liseyinin Xətai filialı daxil olub.

Azərbaycan bölməsi:

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix, informatika və coğrafiya fənləri üzrə göstəricilər respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 417.194-ə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 41.6% yuxarıdır.

Rus bölməsi:

Abituriyentlərin göstəriciləri I – IV qruplarda coğrafiya fənni üzrə respublikanın orta göstəricisindən aşağıdır. Fərq 0.36% təşkil edir.

Tədris dili, ədəbiyyat, riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tarix və informatika fənləri üzrə göstəriciləri respublika üzrə orta göstəricilərdən yuxarıdır.

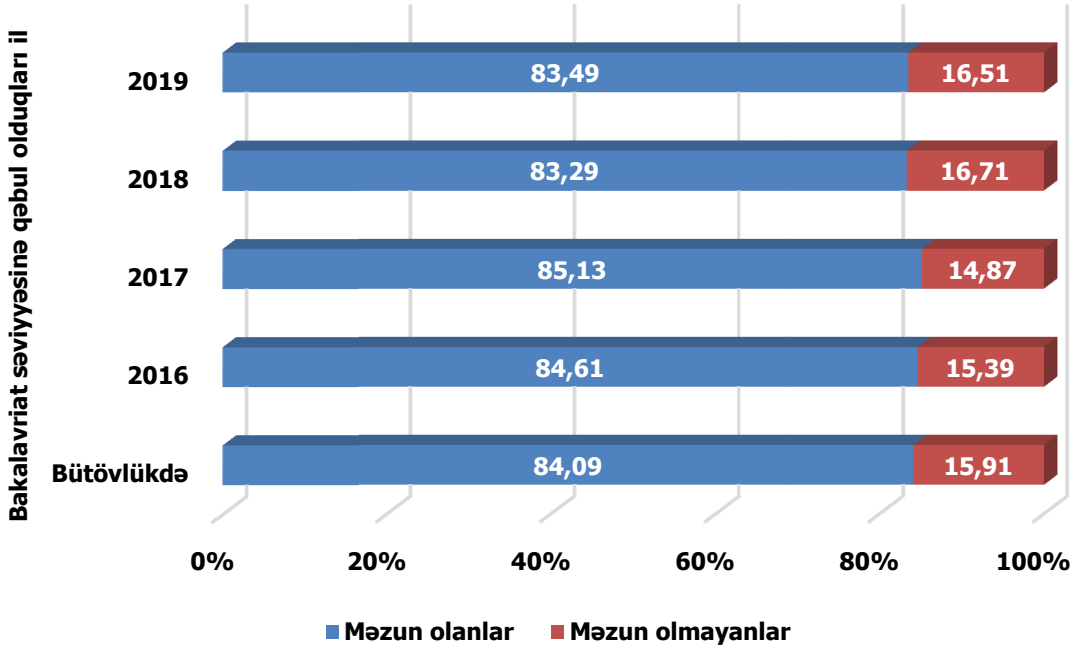
Abituriyentlərin I – IV qruplar üzrə qəbul imtahanlarında topladıqları orta bal 341.237-yə bərabərdir. Bu, respublika üzrə orta göstəricidən 20.3% yuxarıdır.

1.6. Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyent və subbakalavrların təhsilə davamiyyəti

DİM müxtəlif illərdə ali təhsilin bakalavr pilləsinə qəbul olan abituriyent və subbakalavrların sonradan normativ təhsil müddətində* təhsilə davamiyyətini araşdırır, həmçinin ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunduqdan sonra təhsillərini müxtəlif səbəblərə görə başa vurmayanların say tərkibini müəyyənləşdirməyə çalışır. Bu məqsədlə "Tələbə-Məzun" Dövlət Elektron Məlumat Sistemindəki informasiyaya əsaslanaraq, 2016 – 2019-cu illərdə ali təhsil müəssisələrinə bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul olub tələbə adını qazanmış abituriyent və subbakalavrların sonradan təhsilə davamiyyətinin vəziyyəti, onların ali təhsilin bakalavr pilləsini müəyyən edilmiş müddətdə başa vurub-vurmadıqları müxtəlif aspektlər üzrə təhlil edilmişdir.

Qeyd edək ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub normativ təhsil müddətində təhsillərini başa vuran tələbələrin say tərkibi müxtəlif aspektlər üzrə təhlil edilib. 1.6.1 – 1.6.8 saylı diaqramlarda ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin, 1.6.9 – 1.6.10 saylı diaqramlarda və 1.6.1 saylı cədvəldə isə subbakalavrların məzun olma göstəriciləri müxtəlif aspektlər üzrə müqayisəli şəkildə təqdim edilib. Beləliklə, 2016-cı ildə ali təhsil müəssisələrinə 34374 abituriyent qəbul olaraq tələbə adını qazanmışdır. Onlardan 29085 nəfəri (84.61%-i) müəyyən edilmiş müddətdə təhsilini başa vuraraq məzun olublar. Göründüyü kimi, 5289 nəfər (15.39%) müxtəlif səbəblərdən ali təhsilin normativ müddətində məzun ola bilməyib. Bütövlükdə isə 2016 – 2019-cu illər üzrə ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul kampaniyasında 150397 abituriyent tələbə adını qazanmışdır. Onlardan 126474 nəfəri (84.09%-i) normativ müddətdə təhsilini başa vuraraq bakalavr dərəcəsi alıblar. 1.6.1 saylı şəkildə 2016 – 2019-cu illərdə ali təhsilin bakalavr pilləsinə qəbul olaraq tələbə adını qazanan abituriyentlərin normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini başa vurmaqları haqqında məlumat verilib.

2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olan və olmayanların nisbi sayı

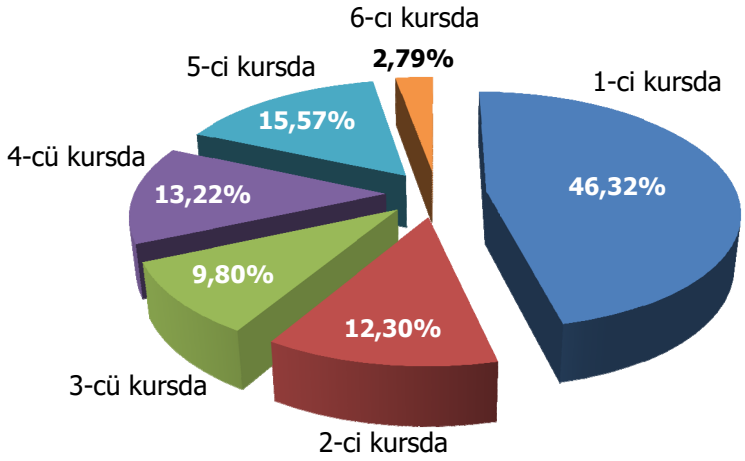
Şəkil 1.6.1

* Normativ təhsil müddəti ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarından asılı olaraq, 4, 5 və ya 6 il təşkil edir.

Şəkildən göründüyü kimi, müxtəlif illərdə qəbul olub normativ müddətdə təhsillərini başa vuranların nisbi sayında ciddi dəyişiklik müşahidə olunmur. Belə ki, 2016 – 2019-cu illər üzrə bakalavr pilləsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin normativ təhsil müddətində məzun olma faizləri 83.29-85.13 intervalında dəyişir. Nisbətən, 2017-ci ildə bakalavr pilləsinə qəbul olub normativ müddətdə təhsillərini başa vurmayanların faizi digər illərlə müqayisədə cüzi azdır.

Araşdırma göstərir ki, 2016 – 2019-cu illərdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən 23923 nəfəri (15.91%-i) normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini başa vurmayıb (şəkil 1.6.1). Onlardan 6738 nəfəri (28.17%-i (müvafiq olaraq, qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin 4.48%-i) ali təhsil müəssisələrindən müxtəlif səbəblərə görə xaric olunanlardır. Xaric olunanlardan 3950 nəfəri (58.62%-i) 3-cü kursa qədər, 3121 nəfəri (46.32%-i) 2-ci kursa qədər təhsil aldıqları müəssisələrdən kənarlaşdırılıblar (şəkil 1.6.2). Xaric olunanların 4556-sı (67.62%-i) oğlan, 2182-si (32.38%-i) qız, 5824-ü (86.44%-i) Azərbaycan bölməsi, 914-ü (13.56%-i) rus bölməsi üzrə təhsil alan tələbələr olub. Xaric olunanlardan 1854-ü (27.52%-i) dövlət sifarişi əsasında, 4884-ü (72.48%-i) ödənişli əsaslarla qəbul olan tələbələrdir. Təhlil zamanı müəyyən edilmişdir ki, xaric olunanlardan 2222-si (32.98%-i) I qrup, 1780-ni (26.42%-i) II qrup, 1516-sı (22.50%-i) III qrup, 578-i (8.58%-i) IV qrup və 642-si (9.53%-i) V qrupun ixtisaslarına qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdir. Göründüyü kimi, xaric olunanların ən çoxu I ixtisas qrupu üzrə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin payına düşür. I ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub, lakin təhsil müddəti ərzində xaric olunanlardan 52.97%-i, II ixtisas qrupu üzrə 64.61%-i, III ixtisas qrupu üzrə 58.44%-i, IV ixtisas qrupu üzrə 68.86%-i və V ixtisas qrupu üzrə 52.80%-i 3-cü kursa qədər təhsil aldıqları müəssisələrdən kənarlaşdırılıblar. Bundan əlavə, xaric olunanların 52.31%-i 150-300, 34.76%-i 300-500 və 12.93%-i isə 500-700 intervalında bal toplayaraq I-IV ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlər olub. V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub, lakin təhsil müddəti ərizində xaric olunanların 85.98%-i 30-100, 13.71%-i 100-200, 0.31%-i isə 200-300 intervalında bal toplayaraq qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdir.

2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən təhsil müddəti ərzində xaric olunanların nisbi sayı (tədris illəri (kurs) üzrə)

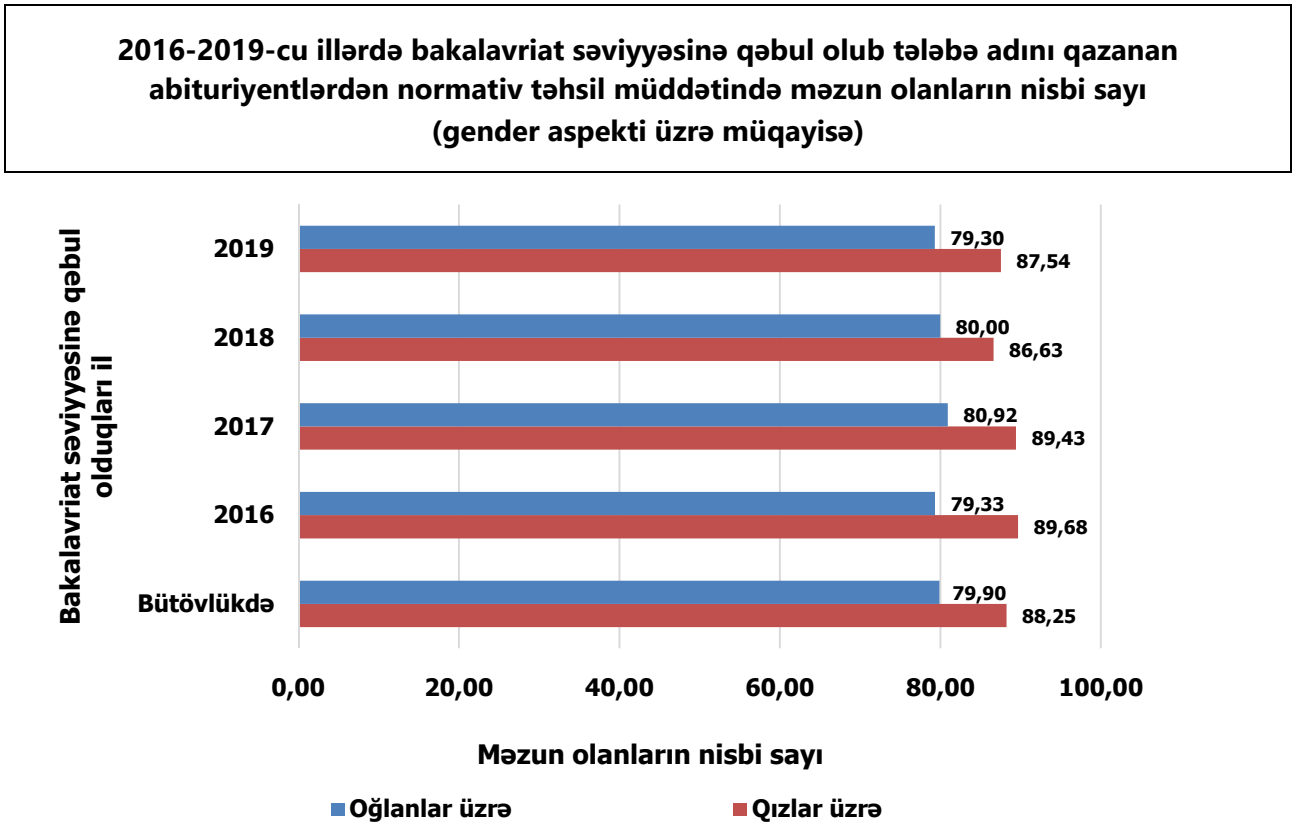
Şəkil 1.6.2

Ümumiyyətlə, qəbul olanların sonradan təhsillərini başa vurmamaqlarının müxtəlif səbəbləri ola bilər. Ola bilsin ki, onların bir qismi ya öz istəkləri ilə təhsillərini yarımçıq qoyaraq başa vurmayıblar, ya da aşağı akademik göstəricilərinə, aşağı davamiyyətə görə təhsildən kənarlaşdırılıblar. Fikrimizcə, uyğun olmayan ixtisas seçimi, qəbul olduğu ixtisasa və təhsilə marağın sonradan azalması, başqa peşəyə keçmək istəyi, təhsil haqqını ödəməkdə problemlər, ailə vəziyyəti, maddi vəziyyət ilə əlaqədar işləmək ehtiyacı, universitet mühitinə adaptasiya problemləri, təhsil formasının (əyani və ya qiyabi) uyğun gəlməməsi (işlə uyğunlunlaşdırıla bilməmək), tədris prosesindən qeyri-məmnunluq, təhsil müddəti ərzində aşağı akademik göstəricilər, fənləri keçməkdə çətinliklər, akademik borcların yığılması (vaxtında aradan qaldırıla bilməməsi), uzunmüddətli xəstəliklər (sağlamlıq durumunun təhsilə mane olması), miqrasiya məsələləri (ailənin başqa

ölkəyə köçməsi), hərbi xidmətlə bağlı fasilə, akademik məzuniyyət, vəfat etmə, təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin dayandırması, təhsillərini xaricdə davam etdirmək istəkləri və s. bu kimi faktorlar tələbələrin təhsillərini başa vurmamaqlarına səbəb ola bilər.

Eyni zamanda normativ təhsil müddətində ali təhsillərini başa vuran oğlan və qız tələbələrin say tərkibi müqayisəli şəkildə təhlil edilib. Təhlil göstərir ki, 2016 – 2019-cu illər üzrə ali məktəblərə qəbul olan oğlan və qız abituriyentlərdən müvafiq olaraq 79.90 və 88.25%-i normativ müddətdə təhsilini başa vurub. Göründüyü kimi, qəbul olmalarına baxmayaraq, qızlar ilə müqayisədə oğlanların daha çoxu (20.10%-i) təhsilini başa vurmayıb. Fikrimizcə, maddi vəziyyət ilə əlaqədar oğlan tələbələrin daha çox işləmə zərurətinin ortaya çıxması və bu zərurətdən irəli gələn təhsil-iş balansının pozulması, qəbul olduqları ixtisasa və təhsilə sonradan marağın azalması, başqa peşəyə keçmək istəyi, təhsil aldıqları dövrdə akademik borcların yığılması və onları vaxtında aradan qaldırıla bilməməsi, təhsillərini xaricdə davam etdirmək istəkləri və bu kimi digər səbəblər oğlan tələbələrin təhsillərini bitirməməklərinə təsir göstərən amillər ola bilər. Digər tərəfdən, qəbul olan oğlan və qız abituriyentlərin ali təhsilin normativ müddətində məzun olma faizlərinin onların qəbul olduqları ixtisas qrupları üzrə də müqayisəli təhlili aparılıb. Məlum olub ki, qəbul olub müəyyən olunmuş müddətdə təhsillərini bitirə bilməyən oğlan abituriyentlərin nisbi sayı bütün ixtisas qruplarında qızlara nəzərən daha çoxdur. Fərq I, III və IV qrupların ixtisaslarına qəbul olub, məzun ola bilməyən oğlan və qız abituriyentlərin nisbi sayında daha çox nəzərə çarpır. I qrupun ixtisaslarına qəbul olan oğlan abituriyentlərin 21.14%-i, qız abituriyentlərin isə 11.27%-i normativ müddətdə bakalavr pilləsi üzrə təhsilini müəyyən səbəblərdən başa vura bilməyib. Bu göstəricilər II ixtisas qrupu üzrə, müvafiq olaraq, 17.64 və 12.15, III ixtisas qrupu üzrə 25.51 və 12.24, IV ixtisas qrupu üzrə 16.90 və 9.47, V ixtisas qrupu üzrə isə 18.77 və 13.81%-dir. Göründüyü kimi, II və V ixtisas qruplarına qəbul olub normativ müddətdə ali təhsillərini başa vuran oğlan və qız tələbələrin nisbi sayı arasındakı fərq daha azdır. Zənnimizcə, bu, II ixtisas qrupunda oğlanların daha çox biznes və maliyyə, V ixtisas qrupunda isə idman yönümlü ixtisaslara daha çox maraqlarının olması, o cümlədən bu ixtisaslara qəbul olan oğlan tələbələrin təhsillərini tamamlamağa daha həvəsli olmaları ilə bağlı ola bilər.

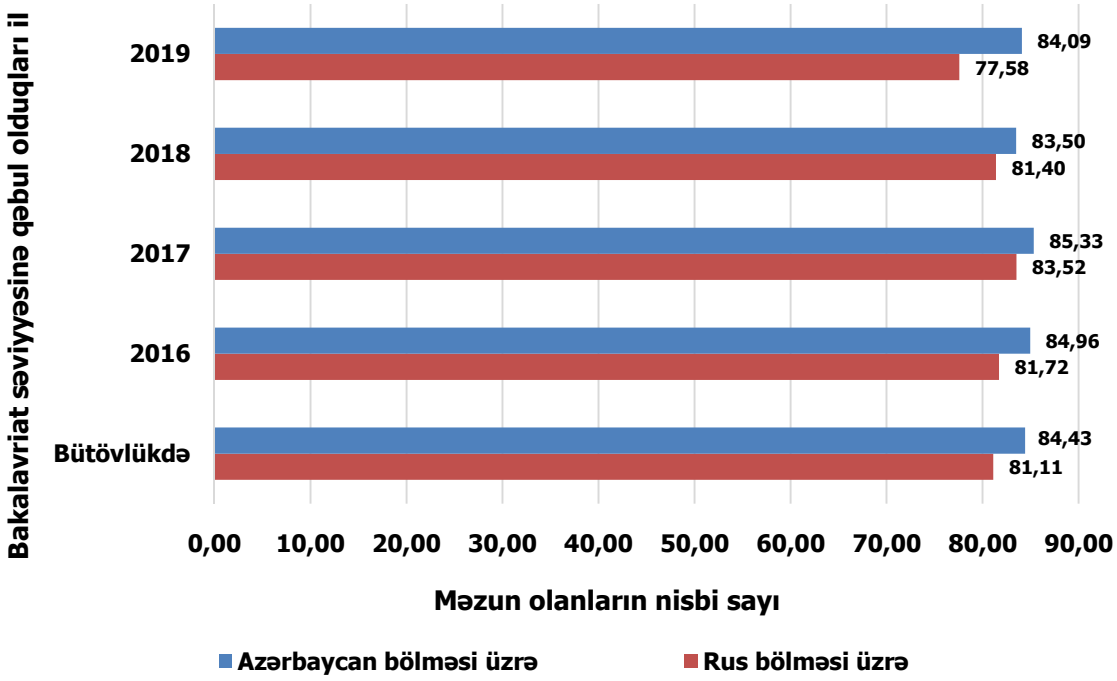
2016 – 2019-cu illərdə ali təhsilin bakalavr pilləsinə qəbul olaraq tələbə adını qazanan oğlan və qız abituriyentlərin müəyyən edilmiş müddətdə bakalavriat səviyyəsini başa vurmaqları haqqındakı göstəricilər 1.6.3 saylı şəkildə verildiyi kimidir:

Şəkil 1.6.3

Bundan əlavə, Azərbaycan və rus bölmələri üzrə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin normativ təhsil müddətində ali təhsillərini uğurla başa vurub-vurmadıqları da araşdırılıb. Təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, daha çox rus bölməsi üzrə qəbul olan abituriyentlər normativ müddətdə ali təhsillərini başa vurmayıblar. Bu, 2019-cu ildə rus bölməsi üzrə qəbul olub tələbə adını qazanan, lakin məzun ola bilməyən abituriyentlər seçməsində özünü daha qabarıq göstərir. Belə ki, həmin ildə qəbul olub tələbə adını qazanan rus bölməsi abituriyentlərinin 22.42%-i normativ təhsil müddətində bakalavr pilləsi üzrə təhsilini bitirməyib.

2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (Azərbaycan və rus bölmələri üzrə müqayisə)

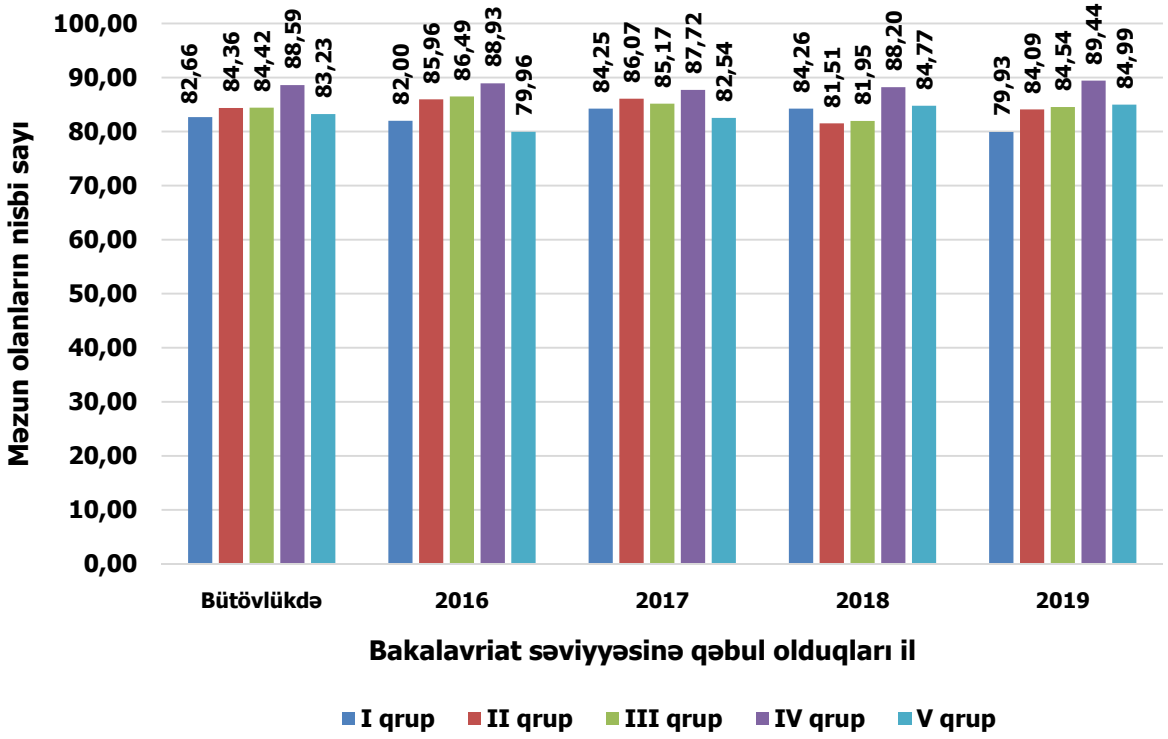

Şəkil 1.6.4

Müqayisəni ixtisas qrupları üzrə apardıqda (şəkil 1.6.5) məlum olur ki, IV ixtisas qrupuna qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin normativ müddətdə məzun olma faizi digər ixtisas qrupları ilə müqayisədə nisbətən yuxarıdır. Belə ki, 1.6.5 saylı şəkildən göründüyü kimi, 2016 – 2019-cu illər üzrə bütövlükdə, IV ixtisas qrupuna qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin 88.59%-i ali təhsilini normativ müddətdə başa vurub. Bildiyimiz kimi, IV qrupda yüksək bal toplayan abituriyentlərin qəbul olduğu tibb ixtisasları yer alır. Bu ixtisaslara qəbul prosesi daha rəqabətli olur. Bu ixtisaslara qəbul olan tələbələr, ümumiyyətlə, daha yüksək akademik bacarıqlı, daha motivasiyalı və intizamlı olurlar. Digər tərəfdən, tibb ixtisasları əmək bazarında həm yüksək tələbatla, həm də yüksək gəlir, maliyyə təminatı və rahat iş tapmaq imkanları ilə fərqlənirlər. Təbii olaraq, bu, tələbələri təhsillərini tamamlamağa daha çox həvəsləndirir. Məzun olma faizi üzrə nisbətən aşağı göstəricilər I və V qrupların ixtisaslarına qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlər seçməsi üzrədir. Aşağıdakı diaqramdan (şəkil 1.6.5) göründüyü kimi, 2016 – 2019-cu illər üzrə bütövlükdə, I ixtisas qrupu üzrə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin 82.66, V ixtisas qrupu üzrə isə 83.23%-i ali təhsilin normativ müddətini başa vuraraq bakalavr dərəcəsi alıblar. Fikrimizcə, I ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə bəzi texniki və mühəndislik ixtisaslarına aşağı bal toplayan abituriyentlər qəbul olur ki, sonradan təhsil müddətində tədris prosesinin ağır olması (fənlərin sayının çox olması və çətin olması, çoxsaylı laboratoriya, layihə işləri) onların dərslərə motivasiyasının azalmasına, həm akademik, həm də davamiyyət göstəricilərinin aşağı olmasına səbəb olur və nəticədə, tələbə adını qazanan bu abituriyentlər sonradan

təhsillərini yarımçıq buraxmalı və ya ixtisaslarını dəyişməli olurlar. Bununla yanaşı, düşünürük ki, bəzi mühəndislik və texniki ixtisaslar üzrə məzunların əmək bazarına inteqrasiyada çətinliklərlə üzləşməsi də bu ixtisaslara qəbul olanların sonradan təhsillərini davam etməmələrinə təsir göstərən amillərdəndir. Ümumiyyətlə, abituriyentlər əvvəlki illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid ballarına əsaslanaraq imtahanda topladıqları ballara uyğun ixtisas seçimi edirlər. Bəzən topladıqları bal onların öz istədikləri, arzuladıqları ixtisasa uyğun olmur (topladıqları bal daha az olur) və nəticədə, müsabiqə zamanı istəmədikləri ixtisasa qəbul olurlar və ya öz istəkləri ilə yox, valideynlərinin arzu və istəkləri ilə ixtisas seçimi edib qəbul olurlar. Bütün bu sadaladığımız amillər, əlbəttə, qəbul olan tələbələrin təhsil müddətində həmin ixtisaslara maraqlarının azalmasına, motivasiyanın düşməsinə, akademik göstəricilərin aşağı olmasına, ixtisaslarını dəyişmək istəklərinin yaranmasına səbəb ola bilər.

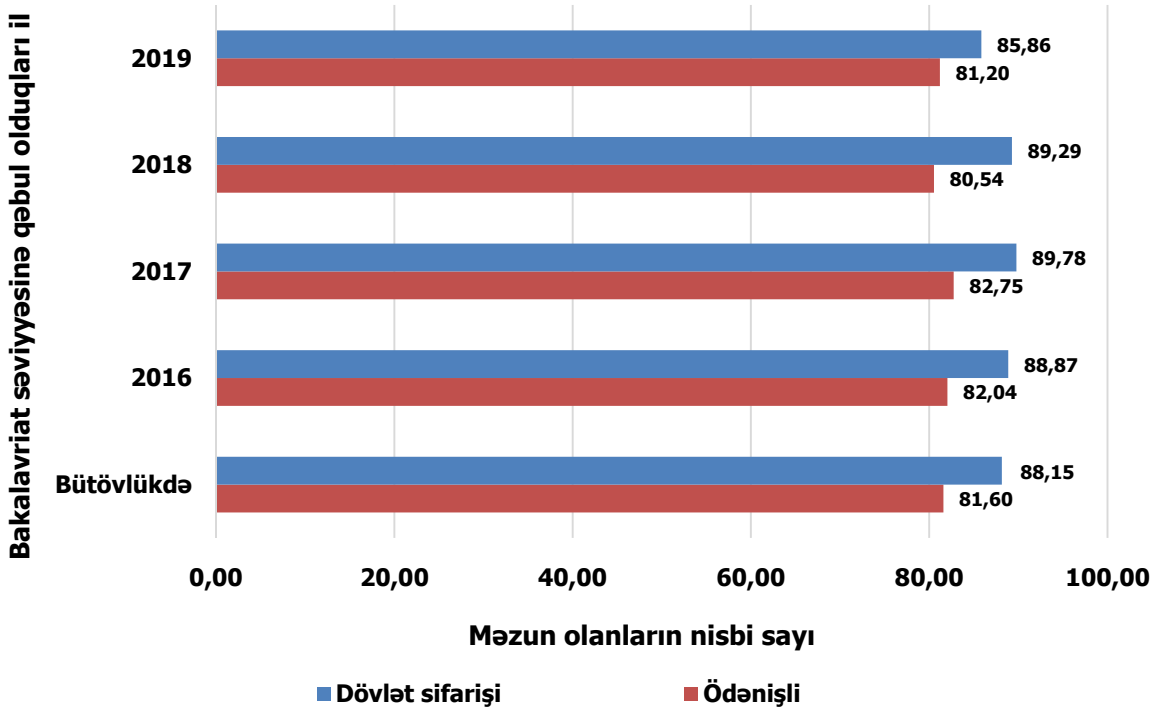
2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (ixtisas qrupları üzrə müqayisə)

Şəkil 1.6.5

1.6.6 saylı şəkildə dövlər sifarişi və ödənişli əsaslarla qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin ali təhsil üzrə məzun olma göstəriciləri təqdim olunub. Diaqramdan da göründüyü kimi, 2016 – 2019-cu illər üzrə bütövlükdə, ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olan abituriyentlərin 11.85%-i, ödənişli əsaslarla qəbul olanların isə 18.40%-i normativ müddətdə bakalavr pilləsi üzrə təhsilini başa vurmayıb. Fikrimizcə, ödənişli təhsil üzrə bu göstəricinin yuxarı olması, təhsil haqqını ödəməkdə çətinliklərlə bağlı ola bilər. Qeyd edək ki, son illər təhsilin əhatə dairəsini genişləndirmək, əlçatanlığını təmin etmək və təhsil almaqda bərabər imkanlar yaratmaq məqsədilə dövlət tərəfindən bu istiqamətdə bir sıra işlər görülür. Ödənişli əsaslarla qəbul olan tələbələrin təhsil haqqı xərclərini ödəmələri üçün yaradılan Təhsil Tələbə Krediti Fondu tərəfindən onlara uzunmüddətli və aşağı faizlərlə tələbə kreditləri verilir.

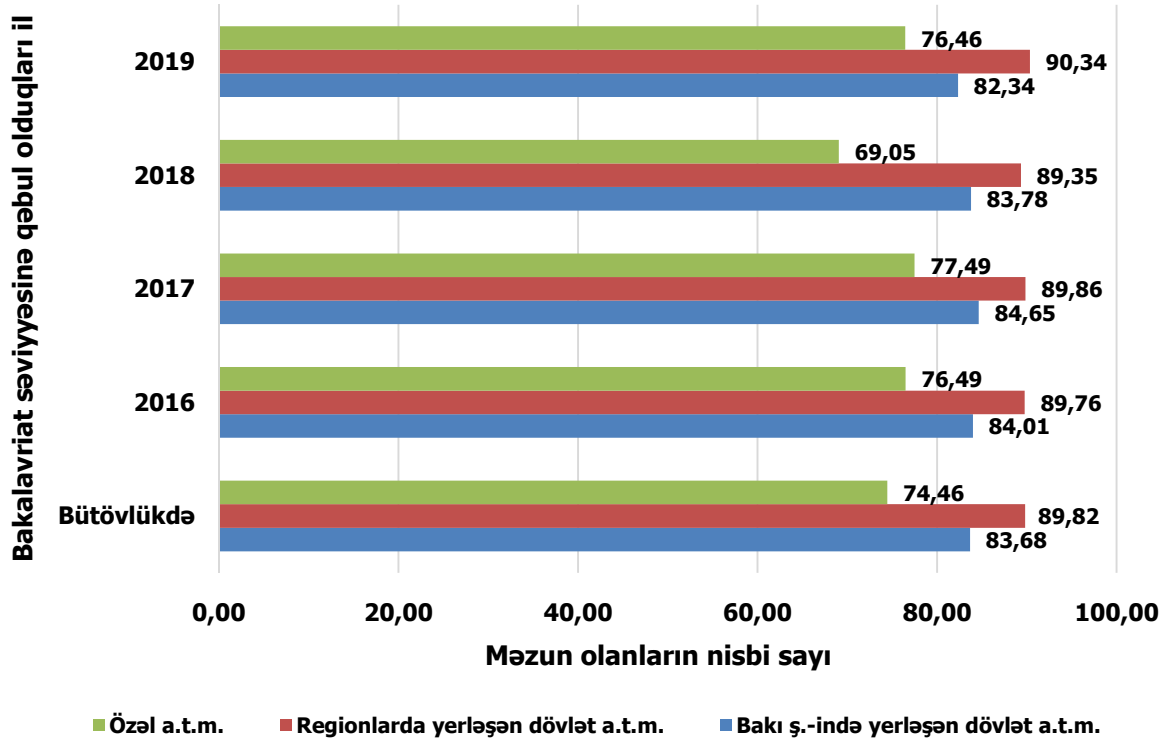
2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (Dövlət sifarişi və ödənişli əsaslarla qəbul olanlar üzrə müqayisə)

Şəkil 1.6.6

1.6.7 saylı diaqramda Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə, regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin ali təhsilin normativ müddətində təhsillərini bitirmələri haqqında müqayisəli təhlil təqdim olunub. Göründüyü kimi, bütövlükdə, regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin təhsilin normativ müddətində məzun olma faizi (89.82%) Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub məzun olanların nisbi sayına (83.68%) və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub məzun olanların nisbi sayına (74.46%) nəzərən yuxarıdır. Zənnimizcə, bunun səbəblərindən biri regionlardakı ali təhsil müəssisələrinə əsasən həmin regionun və ətraf rayonların abituriyentlərinin qəbul olmasıdır ki, tələbə adını qazanan bu abituriyentlərin sosial-məişət xərclərinin daha az olması (kirayə mənzil xərcləri, nəqliyyat xərcləri və s.), o cümlədən maddi vəziyyət, təhsil xərcləri ilə əlaqədar işləmək ehtiyacının daha az olması dolayısı yolla məzun olma faizinin yuxarı olmasına təsir edən faktorlardır. Digər səbəb regionlarda yerləşən ali təhsil müəssisələrinin ödənişli ixtisasları üzrə təhsil haqqının daha aşağı olmasıdır. Düşünürük ki, Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrində tədris proqramının daha ağır olması, dərs yükünün sıxlığı, bəzi ali təhsil müəssisələrində ciddi qiymətləndirmə sisteminin olması, işlədikləri üçün tələbələrin dərsə davamiyyətinin aşağı düşməsi və akademik borcların yığılması, təhsillərini xaricdə davam etdirmək istəkləri və s. başqa amillər tələbələrin təhsillərini başa vurmamalarına səbəb ola bilər. Özəl ali təhsil müəssisələrinə isə əsasən ödənişli əsaslarla aşağı bal toplayan abituriyentlər qəbul olur və fikrimizcə, təhsil haqqının yüksək olması, təhsil mühitinin qənaətbəxş olmaması, motivasiyanın olmaması, tədris prosesindən qeyri-məmnunluq və bu kimi digər səbəblərdən tələbələr təhsillərini başa vurmaqda maraqlı olmurlar.

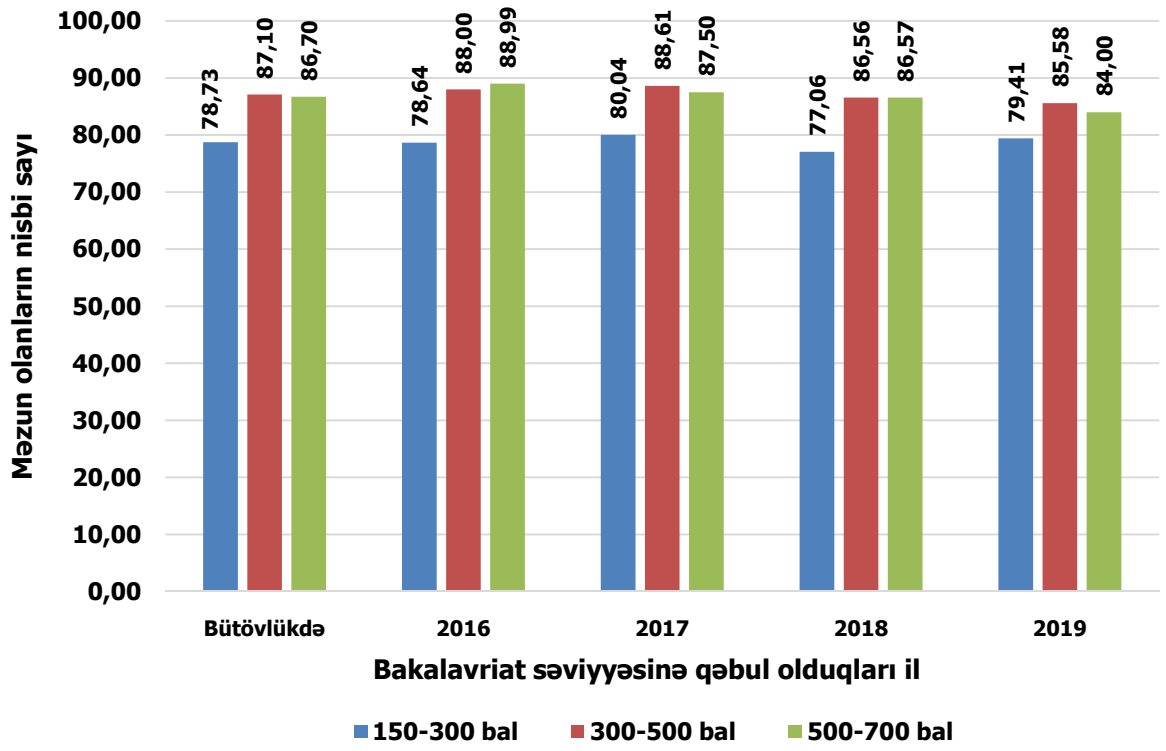
2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (Dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanlar üzrə müqayisə)

Şəkil 1.6.7

Bundan başqa, tələbə adını qazanan abituriyentlərin normativ müddətdə məzun olma faizlərinin onların ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduqları ballarına (bal intervallarına) görə də müqayisəli təhlili aparılıb (şəkil 1.6.8). Təhlil zamanı müəyyən edilib ki, 2016 – 2019-cu illərdə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul kampaniyasında 150-300 intervalında bal toplayaraq qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən 21.27%-i normativ müddətdə bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsilini bitirməyib. Bu göstərici 300-500 intervalında bal toplayıb qəbul olanlar üzrə 12.90%, 500-700 intervalında bal toplayıb qəbul olanlar üzrə isə 13.30%-dir. Düşünürük ki, 500-700 intervalında bal toplayıb qəbul olanların bir qismi təhsillərini sonradan xaricdəki ali təhsil müəssisələrində davam etdiriblər. Qeyd edək ki, 2019-cu ildən etibarən V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanında toplanıla bilən maksimal bal 300 olub. Həmin ildə V ixtisas qrupu üzrə 30-100 intervalında bal toplayaraq qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən 82.58%-i, 100-200 intervalında bal toplayaraq qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən 86.51%-i və 200-300 intervalında bal toplayaraq qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən isə 93.24%-i normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini bitiriblər.

2016-2019-cu illərdə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərdən normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (bal intervalları üzrə müqayisə, I-IV qruplar)

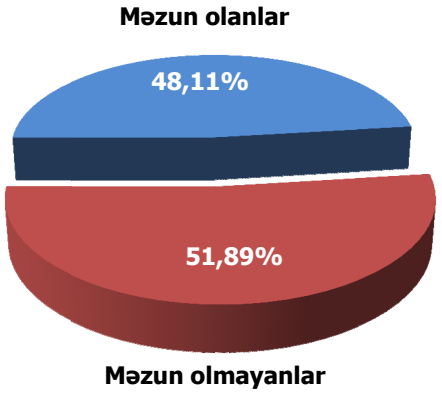

Şəkil 1.6.8

Məlum olduğu kimi, 2019-cu ildən orta ixtisas təhsili pilləsi, 2021-ci ildən etibarən isə yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslərə (subbakalavrlara) qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə qəbul olmaq hüququ verilmişdir. Onlar yalnız orta ixtisas təhsili pilləsində və ya yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsində təhsil aldıqları tədris dilinə və bitirdikləri ixtisasa uyğun olan ixtisasları seçə biliblər. Beləliklə, 2019-cu ildə ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinə qəbul olaraq tələbə adını qazanan subbakalavrların da normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini bitirib-bitirmədikləri araşdırılıb. Həmin ildə ali təhsil müəssisələrinə 3540 subbakalavr qəbul olaraq tələbə adını qazanmışdır. Onlardan 1703 nəfəri (48.11%-i) müəyyən edilmiş müddətdə təhsilini başa vuraraq məzun olublar (şəkil 1.6.9). Göründüyü kimi, qəbul olan subbakalavrların yarıdan çoxu (1837 nəfər (51.89%)) müxtəlif səbəblərdən normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini başa vura bilməyib. Düşünürük ki, bu səbəblərdən ən birincisi imtahan vermədən ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq imkanı əldə etmiş subbakalavrların hazırlıq (bilik) səviyyələrinin qəbul imtahanının nəticələri əsasında ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin hazırlıq səviyyələri ilə müqayisədə çox aşağı olması ilə bağlı ola bilər. Təbii olaraq, hazırlıq səviyyələri aşağı olan subbakalavrların ali təhsil müəssisələrindəki tədris prosesinə inteqrasiya etmələri çox çətin olur. Nəticədə, belə subbakalavrlar ya öz istəkləri ilə təhsillərini yarımçıq buraxıb, ya da tədris prosesi zamanı aşağı akademik göstəricilərə, zəif davamiyyətə görə təhsil müəssisələrindən xaric olunublar.

Qeyd olunduğu kimi, ali təhsil müəssisəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrdan 1837-si (51.89%-i) müxtəlif səbəblərdən bakalavriat səviyyəsini bitirməyib. Onlardan 402 nəfəri (21.88%-i, (müvafiq olaraq, qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrların 11.36%-i) ali təhsil müəssisələrindən təhsil müddəti ərzində müxtəlif səbəblərə görə (aşağı davamiyyət, yığılan akademik borclar və s.) xaric olunublar. Onların da yarıdan çoxu 226 nəfəri (56.22%-i) 2-ci kursa qədər təhsil aldıqları müəssisələrdən kənarlaşdırılıblar (şəkil 1.6.10). Xaric olunanların 166-sı (41.29%-i) oğlan, 236-sı (58.71%-i) qız; 367-si (91.29%-i) Azərbaycan bölməsi, 35-i (8.71%-i) rus bölməsi üzrə təhsil alan tələbələr olub. Bununla yanaşı, tələbə adını qazanıb təhsil müddəti ərzində xaric olunan subbakalavrlardan 41-i (10.20%-i) dövlət sifarişi əsasında, 361-i (89.80%-i) ödənişli əsaslarla qəbul olanlardır. Xaric olunanlardan 90 nəfər (22.39%) I ixtisas qrupu üzrə, 296 nəfər (73.63%) II ixtisas qrupu üzrə, 16 nəfər isə (3.98%) digər ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlar olub.

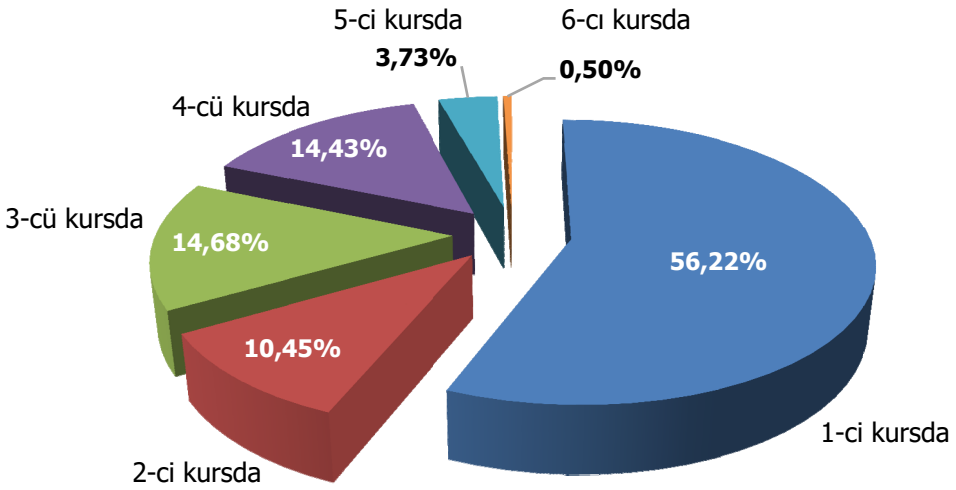
2019-cu ildə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan normativ təhsil müddətində məzun olan və olmayanların nisbi sayı

Şəkil 1.6.9

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, 2016-2019-cu illər üzrə, bütövlükdə, bakalavr pilləsinə qəbul olub tələbə adını qazanan abituriyentlərin 4.48%-i, 2019-cu ildə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalvarların isə 11.36%-i təhsil aldıqları müəssisələrdən xaric olunmuşdular. Göründüyü kimi, qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan təhsil müddəti ərzində xaric olunanların nisbi sayı abituriyentlər ilə müqayisədə 2.54 dəfə çoxdur.

2019-cu ildə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan təhsil müddəti ərzində xaric olunanların nisbi sayı (tədris illəri (kurs) üzrə)

Şəkil 1.6.10

Qeyd edək ki, 2019-cu ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrlardan 1296-sını (36.61%-ni) oğlanlar, 2244-nü (63.39%-ni) qızlar təşkil edib. Araşdırma göstərir ki, onlardan da, müvafiq olaraq, 774-ü (59.72%-i) və 1063-ü (47.37%-i) normativ müddətdə təhsilini başa vura bilməyib. Azərbaycan bölməsi üzrə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrların 52.05%-i, rus bölməsi üzrə isə 49.80%-i normativ müddətdə təhsilini başa vura bilməyib. Dövlət sifarişi əsasında qəbul olan subbakalavrlardan 57.90%-i, ödənişli əsaslarla qəbul olan subbakalavrlardan isə 45.87%-i normativ müddətdə təhsilini başa vurub. Bundan əlavə, Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan 58.67%-i, regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrlardan 43.80%-i, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrlardan isə 45.79%-i müəyyən edilmiş müddətdə bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsilini bitirib.

Aşağıdakı cədvəldə 2019-cu ildə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayının onların qəbul olduqları ixtisas qrupları üzrə müqayisəli təhlili təqdim edilib.

Cədvəl 1.6.1

2019-cu ildə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olub tələbə adını qazanan subbakalavrlardan normativ təhsil müddətində məzun olanların nisbi sayı (ixtisas qrupları üzrə müqayisə)

İxtisas qrupu	Qəbul olan subbakalavrların sayı	Normativ təhsil müddətində məzun olanların	
		sayı	faizi
I	1024	517	50.49
II	2307	1057	45.82
III	27	13	48.15
IV	95	59	62.11
V	87	57	65.52
Cəmi	**3540**	**1703**	**48.11**

Cədvəldən də göründüyü kimi, subbakalavrların 94.10%-i (3331 nəfəri) I və II qrupların ixtisaslarına qəbul olmuşdur. Onlardan da 47.25%-i (1574 nəfəri) normativ təhsil müddətində bakalavriat səviyyəsini bitirmişdir. Göründüyü kimi, I və II qrupların ixtisaslarına qəbul olan subbakalavrların yarıdan çoxu (52.75%-i) ali təhsilin normativ müddətində məzun ola bilməyib. Ümumiyyətlə, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan subbakalavrların fundamental bazaları (hazırlıq səviyyələri) çox zəif olur. Xüsusilə, onların riyaziyyat fənni üzrə baza bilikləri qənaətbəxş deyildir. Bu hal ali riyaziyyat, diferensial tənliklər, riyazi analiz və s. bu kimi çətin fənlər tədris olunan I ixtisas qrupunun mühəndislik, texniki, eləcə də daha yüksək riyazi bilik və bacarıqlar tələb edən II ixtisas qrupunun maliyyə yönümlü ixtisaslarına qəbul olunan subbakalavrların tədris prosesinə uyğunlaşmasını əhəmiyyətli dərəcədə çətinləşdirir. Nəticədə, həmin tələbələr ixtisas fənlərini mənimsəməkdə problemlərlə qarşılaşırlar ki, bu da onların akademik göstəricilərinə və təhsil keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Bu baxımdan, düşünürük ki, qəbul olan subbakalavrların ali təhsilə keçidini asanlaşdırmaq üçün onların hazırlıq səviyyələrinin artırılmasına yönəlmiş xüsusi tədris planı hazırlanmalı və tətbiq edilməlidir.

2. ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 aprel 2005-ci il tarixli 219 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası haqqında Əsasnamə"yə uyğun olaraq, təşkilati-hüquqi və mülkiyyət formasından asılı olmayaraq ölkəmizin bütün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul 2005-2015-ci illərdə TQDK tərəfindən həyata keçirilib. 2016-cı ildən isə ali təhsilin bu səviyyəsi üzrə qəbulu Dövlət İmtahan Mərkəzi mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirir.

DİM magistraturaya qəbul imtahanının obyektiv və şəffaf keçirilməsi məqsədi ilə imtahanlarda istifadə olunan tapşırıqlar bazasını, qiymətləndirmə alətlərini müntəzəm olaraq təkmilləşdirir, yeni model yoxlama-ölçmə materiallarından istifadəyə üstünlük verir. Magistraturaya qəbul mexanizminin daha da təkmilləşdirilməsi, imtahanda istifadə olunan yoxlama-ölçmə materiallarının etibarlılıq səviyyəsininin yüksəldilməsi üçün hər il əvvəlki ildə keçirilmiş imtahanların nəticələrinin elmi-statistik təhlili aparılır. Bu təhlillər əsasında ixtisaslı və peşəkar mütəxəssislərdən ibarət ekspert qrupunun iştirakı ilə imtahan proqramlarında, zərurət yarandıqda, müəyyən dəyişikliklər edilir, eyni zamanda imtahanın məzmununun təkmilləşdirilməsi ilə bağlı elmi-metodik işlər həyata keçirilir. Təhlillərin nəticəsi, normativ-hüquqi sənədlər, qəbul proqramları "Magistr" jurnalı və DİM-in internet resursları vasitəsi ilə ictimaiyyətə, eləcə də imtahana hazırlaşan bakalavrlara çatdırılır.

2025-ci ildə hər iki cəhd imtahanında istifadə olunmuş test tapşırıqlarının ətraflı izahı imtahandan sonra DİM-in internet saytında yerləşdirilmişdir. Bu həm imtahan vermiş bakalavrlara öz nəticələrini araşdırmağa imkan verir, həm də növbəti ildə qəbul imtahanını verməyi planlaşdıranlara müstəqil hazırlaşmaq üçün dəstək olur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Ali təhsil müəssisələrində yeni maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə" 10 fevral 2010-cu il tarixli Fərmanına əsasən 2010/2011-ci tədris ilindən başlayaraq respublikanın ali təhsil müəssisələrində magistr hazırlığına sərf olunan dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirmə dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirmə prinsipi ilə reallaşdırılır. Bu prinsipə əsasən müəyyən bir ixtisaslaşma üzrə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən tələbə yerlərinə müsabiqə ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələri çərçivəsində deyil, bütövlükdə həmin ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişini yerinə yetirən bütün ali təhsil müəssisələri üzrə birlikdə həyata keçirilir. Bu o deməkdir ki, müəyyən ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişi əsasında kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinə dövlət büdcəsindən ayrılan maliyyə vəsaiti yalnız birgə müsabiqədən keçərək həmin ali təhsil müəssisəsinin magistraturasına qəbul olan bakalavrların sayından asılı olaraq verilir. Beləliklə, ali təhsil müəssisəsinə dövlət sifarişi üzrə qəbul olan bakalavrların təhsili üçün nəzərdə tutulan vəsait həmin ali təhsil müəssisəsinin hesabına köçürülür.

2025-ci ildə respublikada fəaliyyət göstərən 31 dövlət və 10 özəl ali təhsil müəssisəsinin magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanı keçirilib. Qəbul aparılan ixtisaslaşmalar 67 proqram üzrə qruplaşdırılıb. Magistratura səviyyəsinə qəbul olmaq hüququna bakalavrlar və digər ali təhsilli şəxslər malikdirlər.

Cari ildə də bakalavrlara magistraturaya qəbul imtahanında 2 dəfə iştirak etmək imkanı yaradılmışdır: 1-ci cəhd üçün ərizə qəbulu 2025-ci il yanvarın 13-dən 27-dək, 2-ci cəhd üçün aprelin 1-dən 14-dək internet vasitəsi ilə aparılmışdır. İmtahanda iştirak etmək üçün bakalavrlar DİM-in internet saytının *ekabinet.dim.gov.az* səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra ərizə vermək üçün tələb olunan məbləği (müsabiqə ödənişli olub) "Şəxsi kabinet"lərindəki hesablarına əlavə ediblər. Daha sonra bakalavrlar "Şəxsi kabinet"lərinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsinə (*http://eservices.dim.gov.az/erizemag/erize*) daxil olaraq "Bakalavrın elektron ərizəsi" formasını doldurub təsdiq ediblər.

İmtahanı DİM mərkəzləşdirilmiş qaydada, bakalavrların ümumi intellekt səviyyəsinin (məntiqi təfəkkürünün), informatika və xarici dil biliklərinin qiymətləndirilməsi üzrə keçirib. Bakalavrlara xarici dil fənni üzrə 20, informatika fənni üzrə 25 və ümumi intellektin (məntiqi təfəkkürün) inkişaf səviyyəsini yoxlayan 50 test tapşırığı təqdim olunub. Xarici dil fənni üzrə tapşırıqların 2-si, digər fənlərin hər biri üzrə isə 5-i açıq tipli olmuşdur. Keçirilən imtahanda xarici dil fənni üzrə oxu mətnlərinə aid verilmiş fikrin doğru və ya yanlış olmasını müəyyənləşdirməyi tələb edən qapalı tipli test tapşırıqları da verilib. Bu tip test tapşırıqlarında, ümumilikdə 4 mülahizə olur. Bakalavrın mülahizələrə dair verdiyi bütün cavablar doğru olduqda bu, 1 (tam) balla, 3 mülahizəyə dair verdiyi cavab doğru olduqda 0.5 (yarım) balla, iki və ya daha az mülahizəni doğru cavablandırdıqda isə 0 (sıfır) balla qiymətləndirilib. Digər tapşırıqlarda hər düzgün cavab bir balla qiymətləndirilib. Səhv cavablar ümumi nəticəyə təsir göstərməyib.

Artıq altıncı ildir ki, qəbul imtahanında bakalavrlara xarici dil fənnindən dinləmə mətnləri üzrə test tapşırıqları təqdim olunur. Hər bir xarici dil fənni üzrə dinləmə mətnləri əvvəlcədən DİM-in səsyazma studiyasında səsləndirilmiş və arxivləşdirilmişdir. İmtahanda bakalavrlara 1 dinləmə mətni və bu mətnə aid 5 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Dinləmə mətninin audiofaylı bir audioqurğuya yazılmış və hər audioqurğu yalnız bir imtahan zalına aid olmuşdur. Dinləmə mətni bütün imtahan zallarında imtahanın əvvəlində səsləndirilmişdir. Audioqurğu imtahan başlandıqda yerləşdiyi zərfdən çıxarılmış və işə salınmışdır. 2 dəqiqə ərzində imtahan zallarındakı bakalavrlar həmin dinləmə mətni üzrə onlara təqdim olunan tapşırıqlarla tanış olmuşlar. Dinləmə mətni bütün zallarda arada 2 dəqiqəlik fasilə olmaqla 2 dəfə səsləndirilmişdir. Bundan sonra isə bakalavrlar həm dinləmə mətni üzrə onlara təqdim olunan, həm də digər tapşırıqları cavablandırmışlar.

Artıq ikinci ildir ki, qəbul imtahanında bakalavrlara xarici dil fənni üzrə yazı işi təqdim olunur. Bu tapşırıqda bakalavra verilmiş 2 sərbəst mövzudan birini seçərək imtahan verdiyi xarici dildə 150-200 sözdən ibarət yazı işi (esse) yazmaq təklif olunub. Tapşırıqların cavablandırılmasına 3 saat, yazı işinin yetirilməsinə isə 30 dəqiqə vaxt ayrılıb. Tədrisi Azərbaycan dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara qəbul imtahanında ingilis, alman, fransız və ya rus dilini, tədrisi rus dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyənlərə ingilis, alman və ya fransız dilini, tədrisi ingilis (alman) dilində olan ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyənlərə isə yalnız ingilis (alman) dilini xarici dil kimi seçmək imkanı verilib.

Filologiya ixtisasının Azərbaycan dili və Azərbaycan ədəbiyyatı, habelə tarix ixtisasının tədrisi Azərbaycan dilində olan ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlara (filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı), tarix, tarix müəllimliyi, antropologiya ixtisasları üzrə bakalavr dərəcəsi olanlar) xarici dil fənni kimi ərəb və ya fars dilini də seçmək imkanı verilib.

Filologiya (xarici dil və ədəbiyyat), xarici dil və ədəbiyyat müəllimliyi, xarici dil müəllimliyi və tərcümə ixtisasları üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlara (xarici dil və ədəbiyyatı, dil və ədəbiyyat müəllimliyi (xarici dil və ədəbiyyatı müəllimliyi), xarici dil müəllimliyi (xarici dillər üzrə), filologiya (xarici dil və ədəbiyyat) ixtisasları üzrə bakalavr dərəcəsi olanlar) ixtisaslaşma dili istisna olmaqla, ingilis, alman, fransız və ya rus dillərdən birini xarici dil kimi seçmək imkanı verilib.

Regionşünaslıq (Amerikaşünaslıq), regionşünaslıq (ABŞ və Kanada üzrə), regionşünaslıq (Böyük Britaniyaşünaslıq) ixtisaslaşmalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar yalnız ingilis dilini, regionşünaslıq (Almaniyaşünaslıq) ixtisaslaşmasına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar yalnız alman dilini, regionşünaslıq (Fransaşünaslıq) ixtisaslaşmasına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar isə yalnız fransız dilini seçə bilərdilər.

Qəbul imtahanının nəticələrinə görə DİM-in müəyyən etdiyi şərtləri (bax: cədvəl 2.1) ödəyən bakalavrlar ixtisaslaşma seçiminə buraxılıblar.

Qəbul aparılan ixtisaslaşmalar qəbul proqramları üzrə qruplaşdırılıb. Hər bir bakalavrın seçdiyi magistr ixtisaslaşması onun bitirdiyi bakalavr ixtisasına müvafiq olub. İxtisaslaşma seçiminə kömək məqsədi ilə "Magistratura səviyyəsi üzrə ixtisaslaşma seçimi cədvəli" tərtib edilərək "Magistr" jurnalının 3-cü sayında çap olunub və bununla hər bir bakalavrın bitirdiyi ixtisasa uyğun olaraq verilən ixtisaslaşma seçimi imkanlarından istifadə etməsinə şərait yaradılıb.

Bundan başqa, ***"Sosial iş"*** ixtisasının **"Gənclərlə iş"** və **"Həyat fəaliyyətinin müxtəlif sahələrində sosial iş"** ixtisaslaşmalarını 40 və daha çox bal toplamış və fənlər üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən, ***"Fəlsəfə"*** ixtisasının **"Təbiətşünaslıq fəlsəfəsi"** ixtisaslaşmasını *Təbiət ixtisasları qrupunu* bitirən, 50 və daha çox bal toplamış, fənlər üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən, ***"Fəlsəfə"*** ixtisasının **"Fəlsəfə tarixi"** və **"Sosial fəlsəfə"** ixtisaslaşmalarını *Humanitar və sosial ixtisaslar qrupunu* bitirən, 50 və daha çox bal toplamış, fənlər üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən, ***Jurnalistika*** proqramına aid ixtisaslaşmaları 50 və daha çox bal toplamış, fənlər üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən və müsahibə mərhələsində "məqbul" alan, ***56 saylı MBA*** (**Biznesin idarə edilməsi**) proqramına aid ixtisaslaşmaları imtahanda 45 və daha çox bal toplamış və fənlər üzrə müsabiqə şərtlərini ödəyən bütün bakalavrlar seçə bilərdilər.

2025/2026-cı tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinin 68, 69 və 70 saylı proqramlarına aid xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlar qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək üçün iyunun 13-dən 17-dək internet vasitəsi ilə qeydiyyatdan keçiblər. Qabiliyyət imtahanları 22-26 iyun tarixlərində keçirilmişdir. Naxçıvan Dövlət Universitetinin 68 saylı proqramına aid xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrlar qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək üçün iyulun 1-dən 2-dək internet vasitəsi ilə qeydiyyatdan keçiblər. Qabiliyyət imtahanı 4 iyul tarixində keçirilmişdir. Qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilib. Qabiliyyət imtahanlarından minimal 6 bal toplayan bakalavrlar 68, 69 və 70 saylı proqramların ixtisaslaşmaları ilə yanaşı, nəzəri ixtisaslaşmaları da seçə biliblər.

Jurnalistika üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən və qəbul imtahanında ən azı 50 bal toplayan bakalavrlar 2025-ci il iyunun 17-dən 22-dək DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsində (https://eservices.dim.gov.az/erizemag/jurnalistikaanket) jurnalistika üzrə ixtisaslaşmalara qəbul olmaq istəyən bakalavrların qeydiyyatı üçün nəzərdə tutulmuş bölməyə daxil olaraq anket sorğusunu doldurmaqla qeydiyyatdan keçiblər. Qeydiyyatdan keçən bakalavrlar DİM-in elan etdiyi vaxtda "Bakalavrın qabiliyyət imtahanına buraxılış vərəqəsi"ni çap edərək, vərəqədə göstərilən vaxtda qabiliyyət imtahanında iştirak ediblər. Qabiliyyət imtahanında bakalavrlar yazılı tapşırıqları yerinə yetirməklə intellektual səviyyələrini, dünyagörüşlərini, jurnalistika sahəsində nəzəri və təcrübi biliklərini, ədəbi dili, dil və nitq normalarını bilmələrini nümayiş etdiriblər. Bitirdikləri bakalavr ixtisasından asılı olmayaraq bütün bakalavrlara jurnalistika ixtisaslaşmaları üzrə təhsil almaq imkanı yaradılıb. Qabiliyyət imtahanında 6 və daha çox bal toplayan bakalavrlar ixtisaslaşma seçimi zamanı jurnalistika üzrə magistratura ixtisaslaşmalarını seçmək hüququ qazanıblar. 35 nəfər jurnalistika üzrə ixtisaslaşmaları seçmək məqsədi ilə qabiliyyət imtahanında iştirak etmək üçün müraciət edib. Qabiliyyət imtahanının nəticələrinə əsasən onların hamısı (35 nəfər) 6 və daha çox bal toplayaraq 44-cü proqramı seçmək hüququ əldə edib və 26-sı jurnalistika ixtisaslaşmaları üzrə magistraturaya qəbul olub. Qeyd edək ki, qəbul olan bakalavrların 24-ü bakalavriat səviyyəsində təhsilini "Jurnalistika" ixtisası üzrə bitirib.

Hər bir bakalavra seçməyə hüququ olduğu və bitirdiyi bakalavr ixtisasına müvafiq 20-dək ixtisaslaşma kodunu seçmək imkanı verilib. Bakalavrlar seçdikləri ixtisaslaşmaları müəyyən olunmuş tarixdə istədikləri ardıcıllıqla öz elektron ərizə formalarına daxil edib, hər bir ixtisaslaşma üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiklərini qeyd edərək təsdiqləyiblər. Seçilmiş ixtisaslaşmaların ərizə formalarında göstərilən ardıcıllığı müsabiqə zamanı hüquqi əsas kimi qəbul olunub və bakalavrlar topladıqları ballara əsasən müsabiqədən keçdikləri ixtisaslaşmaların birincisinə yerləşdiriliblər.

Magistraturada dövlət hesabına təhsil almış magistrlər, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzdilər.

Müsabiqə zamanı ümumi balı eyni olan iki və daha çox bakalavrı fərqləndirmək üçün aşağıda qeyd edilən ardıcıllıqla əlavə göstəricilər nəzərə alınıb:

- bakalavriat səviyyəsi üzrə ümumi orta müvəfəqiyyət göstəricisi (ÜOMG);
- ümumi intellekt səviyyəsini (məntiqi təfəkkürü) yoxlayan testdən toplanılan bal;
- xarici dil üzrə testdən toplanılan bal.

Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb olunan ixtisaslaşmalar üzrə müsabiqə qabiliyyət imtahanında toplanılan ballara əsasən aparılır. Müsabiqə zamanı qabiliyyət imtahanında toplanılan balı eyni olan iki və daha çox bakalavrı bir-birindən fərqləndirmək məqsədilə aşağıda qeyd edilən ardıcıllıqla əlavə göstəricilərdən istifadə edilir:

- magistraturaya qəbul imtahanında toplanılan bal;
- ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG);
- ümumi intellekt səviyyəsini (məntiqi təfəkkürü) yoxlayan testdən toplanılan bal;
- xarici dil üzrə testdən toplanılan bal.

ADA Universiteti, Hərbi Elmi Tədqiqat İnstitutunun, Hərbi İdarəetmə İnstitutunun, M.V.Lomonosov adına MDU-nun Bakı filialının, Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ), İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialının, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyasının, Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Heydər Əliyev adına Akademiyasının magistraturalarına qəbul olmaq istəyən bakalavrlar, müvafiq müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, qəbul imtahanından sonra həmin ali təhsil müəssisələrinə müraciət etməli və onların müəyyən etdiyi qəbul prosedurlarından keçməlidirlər. Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının magistraturasının tədrisi ingilis dilində olan "İdman tibbi və reabilitasiyası" ixtisaslaşmasına qəbul olmaq istəyən şəxslər müsabiqə şərtlərini, həmçinin Akademiya tərəfindən qoyulan ingilis dili üzrə tələbləri ödədikləri halda həmin ali təhsil müəssisəsinin müəyyən etdiyi qəbul prosedurlarından keçməlidirlər.

Cədvəl 2.1

Müsabiqə şərtləri

Magistratura üzrə ixtisaslar qrupunun (ixtisasın) adı	**İmtahanın nəticəsinə qoyulan minimal tələblər***		
	Fənlər üzrə minimal tələb		**İmtahan üzrə minimal bal**
	Fənnin adı	**Minimal bal**	
Təhsil ixtisasları qrupu Texniki və texnoloji ixtisaslar qrupu Səhiyyə, rifah və xidmət ixtisasları qrupu (Bədən tərbiyəsi və idman ixtisasından başqa)	Məntiqi təfəkkürün yoxlanılması	15	**40 bal**
	İnformatika	5	
	Xarici dil	5	
Humanitar və sosial ixtisaslar qrupu*	Məntiqi təfəkkürün yoxlanılması	15	**50 bal**
	İnformatika	5	
	Xarici dil	5	
Təbiət ixtisasları qrupu İqtisadiyyat və idarəetmə ixtisasları qrupu	Məntiqi təfəkkürün yoxlanılması	15	**45 bal**
	İnformatika	5	
	Xarici dil	5	
Mədəniyyət və incəsənət ixtisasları qrupu* Kənd təsərrüfatı ixtisasları qrupu Xüsusi təyinatlı ixtisaslar qrupu Bədən tərbiyəsi və idman ixtisası	Məntiqi təfəkkürün yoxlanılması	10	**30 bal**
	İnformatika	5	
	Xarici dil	5	

*** Tədrisi ingilis (və ya alman) dilində olan ixtisaslaşmaların müsabiqəsində bunlarla yanaşı, aşağıdakı şərtləri ödəyən bakalavrlar iştirak ediblər:**

- təhsili ödənişli əsaslarla həyata keçirilən ixtisaslaşmalar üzrə – qəbul imtahanında ingilis (və ya alman) dilindən topladıqları bal 15-dən az olmayan bakalavrlar;
- təhsili dövlət sifarişi əsasında həyata keçirilən ixtisaslaşmalar üzrə – qəbul imtahanında ingilis (və ya alman) dilindən topladıqları bal 20-dən az olmayan bakalavrlar.

–xarici dil fənnindən yazı işi (esse) tapşırığı üzrə nəticəyə bal məhdudiyyəti qoyulmamışdır.

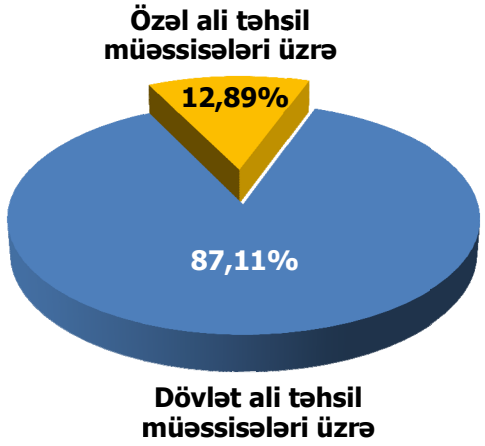
2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə 16848 plan yeri ayrılmışdı. Bunlardan 11518-i (68.36%) Azərbaycan bölməsi, 916-sı (5.44%) rus bölməsi, 4414-sı (26.20%) isə hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu. Ötən illə müqayisədə magistraturaya qəbul planı 5.82% (926 yer) artmışdır.

Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan yerlər (6630 yer) qəbul planının 39.35%-ni təşkil etmişdir (şəkil 2.1). Ötən illə müqayisədə dövlət sifarişi əsasında qəbul planı 2.73% (176 yer) artmışdır. Qeyd edək ki, cari ildə dövlət sifarişi əsasında ayrılan plan yerləri ümumi plan yerlərinin 39.35%-ni təşkil etmişdir. Ötən il isə bu göstərici 40.54%-ə bərabər olub. Qəbul planı üzrə yerlərin 14676-si dövlət, 2172-si isə özəl ali təhsil müəssisələrinin payına düşüb (şəkil 2.2).

QƏBUL PLANI

Şəkil 2.1

Şəkil 2.2

Plan yerlərinin dövlət sifarişli və ödənişli əsaslar üzrə bölgüsünün müqayisəsi göstərir ki, 2025-ci ildə rus bölməsi və hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün ayrılan yerlərin nisbi sayı Azərbaycan bölməsi üçün ayrılan yerlərin hesabına artıb. Belə ki, ötən illə müqayisədə Azərbaycan bölməsində plan yerlərinin nisbi çəkisi 69.05%-dən 68.36%-ə qədər azalıb. Rus bölməsində isə plan yerlərinin ümumi plandakı nisbi çəkisi 4.78%-dən 5.44%-ə, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üçün isə 26.17%-dən 26.20%-ə qədər artıb.

Aşağıdakı cədvəldən (cədvəl 2.2) göründüyü kimi, magistraturaya qəbul planında ən çox yer Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin payına düşüb. Bu təhsil müəssisəsinin qəbul planı ümumi plan yerlərinin 16.29%-ni təşkil edib. Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin magistraturasına ayrılmış qəbul planı bu təhsil müəssisəsinin bakalavriat səviyyəsinə ayrılmış plan yerlərinin 65.51%-nə bərabər olub. Bu həmin təhsil müəssisəsində magistr hazırlığının həm də müxtəlif beynəlxalq layihələr əsasında aparılması ilə bağlıdır.

Ümumiyyətlə, ayrı-ayrı təhsil müəssisələri üzrə plan yerlərinin sayını ötən illə müqayisə etdikdə bəzi təhsil müəssisələri üzrə plan yerlərinin sayında kəskin artım olduğunu görürük. Məsələn, ötən illə müqayisədə cari ildə plan yerlərinin sayı Azərbaycan Tibb Universiteti üzrə 1.9, Xəzər Universiteti üzrə 1.2, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti üzrə 1.2, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti üzrə 1.2 və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti üzrə 1.1 dəfə artıb.

Cədvəl 2.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ QƏBUL PLANLARI

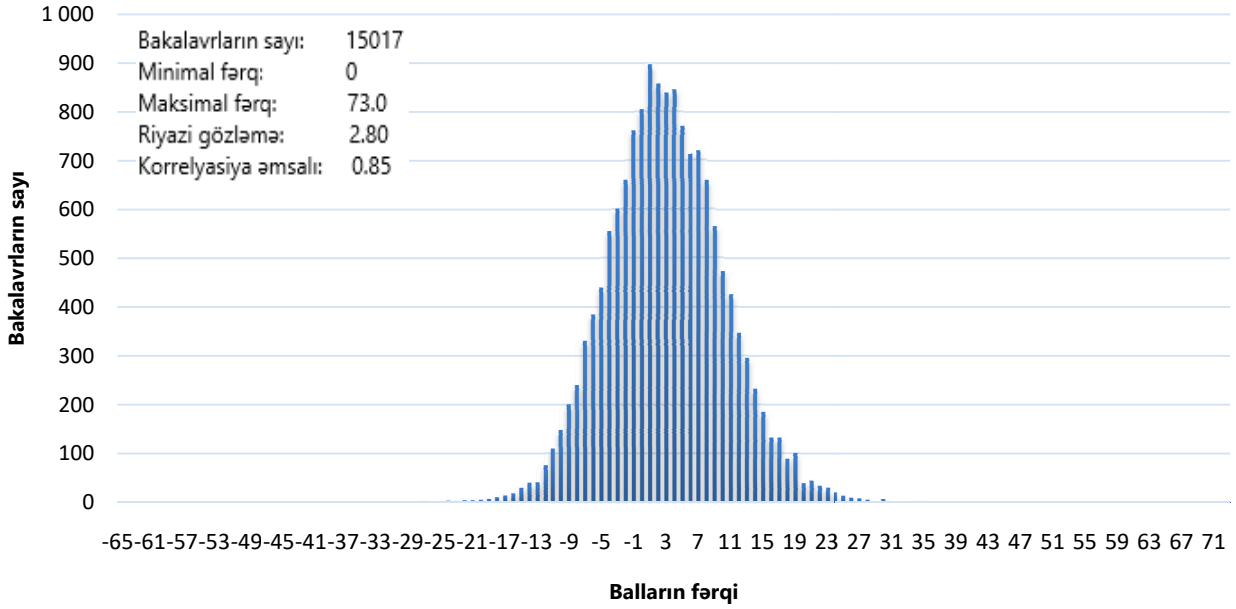
№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI			
		Azərbaycan bölməsinin bakalavrları üçün	Rus bölməsinin bakalavrları üçün	Hər iki bölmənin bakalavrlarının birgə müsabiqəsi üçün	Cəmi
1	Bakı Dövlət Universiteti	971	214	161	1346
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1220	160	365	1745
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1196	55	755	2006
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	861	15	296	1172
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	137	20	0	157
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	488	0	120	608
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	1790	270	685	2745
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	374	23	0	397
9	Bakı Slavyan Universiteti	107	35	3	145
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	458	0	50	508
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	110	45	10	165
12	Bakı Musiqi Akademiyası	0	0	63	63
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	0	0	62	62
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	208	6	15	229
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	0	0	74	74
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	350	15	15	380
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	0	0	19	19
18	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	10	15	70	95
19	Milli Aviasiya Akademiyası	97	13	8	118
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	32	2	0	34
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	120	0	110	230
22	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	0	0	10
23	Naxçıvan Dövlət Universiteti	296	0	3	299
24	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	30	0	0	30
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	0	0	424	424
26	Gəncə Dövlət Universiteti	369	0	0	369
27	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	218	18	13	249
28	Sumqayıt Dövlət Universiteti	370	0	0	370
29	Mingəçevir Dövlət Universiteti	204	0	0	204
30	Lənkəran Dövlət Universiteti	408	0	0	408
31	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	0	0	15
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	0	0	375	375
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	10	0	0	10
34	Azərbaycan Universiteti	173	0	40	213
35	Qərbi Kaspi Universiteti	222	0	49	271
36	Xəzər Universiteti	201	0	228	429
37	Bakı Avrasiya Universiteti	190	0	0	190
38	Bakı Qızlar Universiteti	50	0	0	50
39	Odlar Yurdu Universiteti	0	0	391	391
40	Bakı Biznes Universiteti	156	10	10	176
41	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	67	0	0	67
	Cəmi	**11518**	**916**	**4414**	**16848**

Magistraturaya bütövlükdə 26934 nəfər bakalavr ərizə verib (2024-cü ildə bu rəqəm 25349 olub). Ərizələrin 91.96%-i (24768-i) Azərbaycan, 8.04%-i (2166-sı) isə rus bölməsi üzrə olub. Sənəd verənlərin 48.49%-ni (13061 nəfər) oğlanlar, 51.51%-ni (13873 nəfər) isə qızlar təşkil edib. Onların da 15964 nəfəri (59.27%-i) bakalavriat səviyyəsinin builki məzunlarıdır və ali təhsil müəssisələrinə, əsasən, 2021-ci ildə daxil olanlardır. Həmin il 42573 nəfər tələbə adını qazanmışdı.

Magistraturaya qəbul imtahanı (1-ci cəhd fevralın 16-da, 2-ci cəhd mayın 11-də) Bakı, Sumqayıt, Naxçıvan, Gəncə, Mingəçevir, Lənkəran şəhərlərində və Abşeron rayonunda keçirilib. Sual kitabçaları hər bir bakalavr üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış xətt vasitəsi ilə fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Sual kitabçasının "Dil fənni blokundakı xarici dil" bölməsində seçilən xarici dil üzrə test tapşırıqları və yazı işi təqdim olunub. Bütün fənlər üzrə tapşırıqlar 4 variantda hazırlanıb.

İmtahanda 26241 bakalavr (1-ci cəhddə 21406, 2-ci cəhddə 19852, hər ikisində 15017 bakalavr) iştirak edib. 1-ci imtahanın yekun nəticəsi martın 14-də (qapalı və kodlaşdırıla bilən açıq tipli tapşırıqlar üzrə fevralın 19-də), 2-ci imtahanın yekun nəticəsi isə mayın 30-da (qapalı və kodlaşdırıla bilən açıq tipli tapşırıqlar üzrə mayın 13-də) DİM-in internet saytında elan olunub. Hər iki cəhddə iştirak edən bakalavrların bu iki imtahanda əldə etdikləri nəticələr təhlil olunub. Aparılan təhlil göstərir ki, bakalavrların 2-ci imtahandakı nəticələri ilə 1-ci imtahandakı nəticələri, demək olar ki, bir-birinə yaxındır. Bakalavrların 52.23%-nin hər iki imtahandakı nəticələri arasındakı fərq 5 baldan, 82.51%-nin nəticələri arasındakı fərq isə 10 baldan çox deyil. Qeyd edək ki, nəticələr arasındakı korrelyasiya əmsalı 0.85-ə bərabərdir. Aşağıdakı qrafikdə hər iki imtahanda iştirak edən bakalavrların topladıqları balların fərqlərinin paylanması təqdim olunub.

HƏR İKİ İMTAHANDA İŞTİRAK EDƏN BAKALAVRLARIN İKİNCİ İMTAHANDA TOPLADIQLARI BALLARLA BİRİNCİ İMTAHANDA TOPLADIQLARI BALLARIN FƏRQİNİN PAYLANMASI

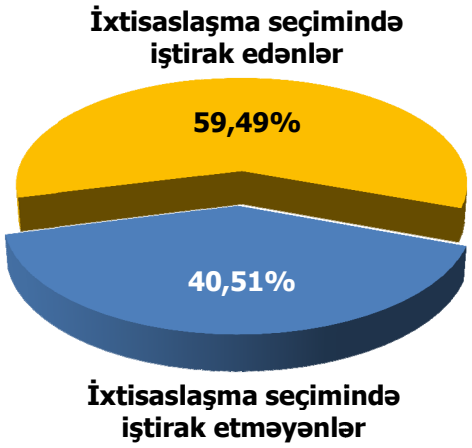
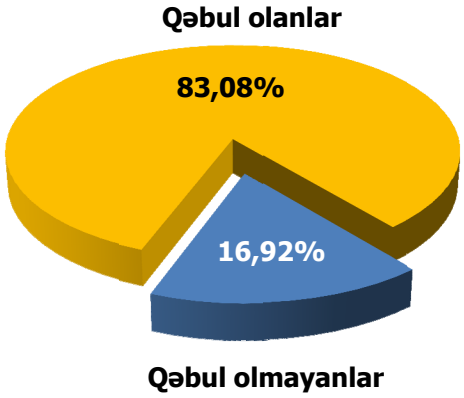

Qrafik 2.1

Bakalavrlar iyulun 7-dən 16-dək qəbul aparılan ixtisaslaşmaların müsabiqəsində iştirak etmək üçün DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsində öz ərizələrinə daxil olaraq ixtisaslaşma seçimi aparıblar. Proqram və ixtisaslaşma seçimində 15525 nəfər (qəbul imtahanında iştirak edənlərin 59.16%-i) iştirak edib. Onların 47.97%-i oğlanlar, 52.03%-i isə qızlardır. İxtisaslaşma seçimində iştirak edənlərin 70.27%-i (10910 nəfər) bakalavriat səviyyəsinin builki məzunlarıdır.

Qəbulun nəticələri iyulun 2-də DİM-in internet saytında elan olunub və “Magistr” jurnalının 5-ci sayında dərc edilib. Qəbulun nəticələrinə əsasən 13446 bakalavr magistraturaya qəbul olunub, onlardan 934-ü qeydiyyatdan keçməyib, 2468 yer isə boş qalıb. Bu səbəbdən avqustun 13-dən 18-dək boş qalan yerlərə ixtisaslaşma seçimi aparılıb. Bu mərhələdə 1418 nəfər (onlardan 87-si birinci ixtisaslaşma seçimində iştirak etməyib) iştirak edib və onların 617-si magistraturaya qəbul olub (onlardan 458-i qeydiyyatdan keçib). Beləliklə, ixtisaslaşma seçimində 15612 nəfər (qəbul imtahanında iştirak edənlərin 59.49%-i) iştirak edib (şəkil 2.3) və 12970 nəfər (ixtisaslaşma seçimində iştirak edənlərin 83.08%-i) magistraturaya qəbul olub (şəkil 2.4).

İXTİSASLAŞMA SEÇİMİ VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

Qəbul imtahanından sonra	İxtisaslaşma seçimindən sonra
	
Şəkil 2.3	Şəkil 2.4

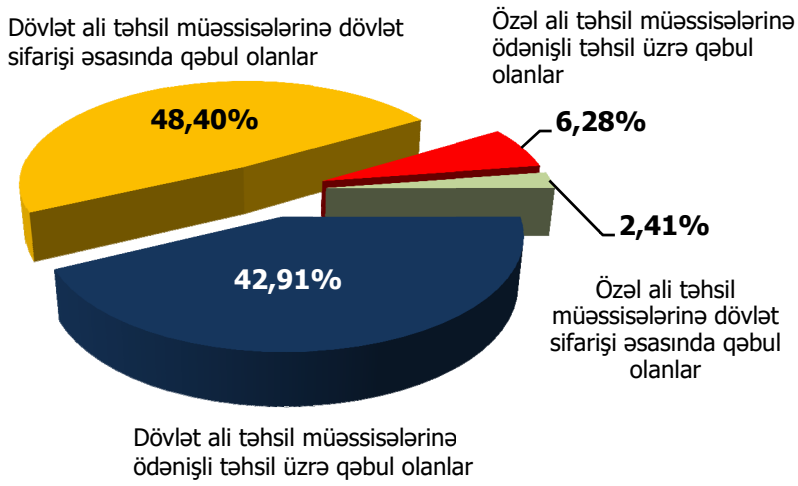
Bakalavrların 3172 nəfəri ərizələrində yalnız dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerləri, 4057 nəfəri isə yalnız ödənişli ixtisaslaşmaları seçib. Təhsili ödənişli əsaslarla seçənlərin 50 nəfəri ərizəsində yalnız özəl ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslaşmalarını göstərib. 8383 nəfər ərizəsində ixtisaslaşmaları həm ödənişli, həm də dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən plan yerləri üzrə qeyd edib.

İxtisaslaşma seçimində iştirak edən bakalavrların Azərbaycan bölməsi üzrə 82.86%-i, rus bölməsi üzrə isə 85.35%-i qəbul olub, ümumilikdə isə qəbul planı 76.98% dolub. Qəbul olanların 49.85%-i (6466 nəfər) oğlan, 50.15%-i (6504 nəfər) isə qızdır. Magistr adı qazananların 73.07%-i (9477 nəfər –57.52% (5451 nəfər) oğlan, 42.48% (4026 nəfər) qız) cari ilin məzunlarıdır.

Magistraturaya dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerlərə qəbul olan 6590 nəfərin 56.01%-i (3691 nəfər) oğlan, 43.99%-i (2899 nəfər) qızlardır. Qəbul olanların 83.41%-i (5497 nəfər – 60.54% (3328 nəfər) oğlan, 39.46% (2169 nəfər) qız) cari ilin məzunlarıdır.

Qəbul olan bakalavrların dövlət hesabına və ödənişli təhsil üzrə paylanması 2.5 saylı şəkildə və 2.3 saylı cədvəldə təqdim olunur. 2.3 saylı cədvəldən göründüyü kimi, qəbul planı dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə 80.70%, özəl ali təhsil müəssisələri üzrə isə 51.84% dolub.

QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN DÖVLƏT HESABINA VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ PAYLANMASI

Şəkil 2.5

Cədvəl 2.3

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

Ali TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ	Qəbul planı	Qəbul edilib (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
Dövlət	14676	10748 (5740)	1096 (538)	11844 (6278)	80.70
Özəl	2172	1039 (281)	87 (31)	1126 (312)	51.84
C Ə M İ	**16848**	**11787 (6021)**	**1183 (569)**	**12970 (6590)**	**76.98**

2.4 saylı cədvəldə magistraturaya tələbə qəbulunun qəbul proqramları üzrə nəticələri, həmçinin qəbul imtahanından sonra keçirilən proqram və ixtisaslaşma seçimində iştirak edən bakalavrların (ərizələrin) sayı təqdim olunub. Göründüyü kimi, 1, 2, 3, 9, 12, 29, 30, 36, 40, 44, 45, 47, 51, 58, 61, 64, 66, 68, 69 və 70 saylı proqramlara aid olan ixtisaslaşmalar üzrə təqdim edilən ərizələrin sayı ayrılmış plan yerlərinin sayından azdır. Sadalanan 20 proqram magistratura səviyyəsinə qəbul aparılan bütün proqramların 29.85%-ni təşkil edir. Beləliklə, proqram və ixtisaslaşma seçimindən sonra qəbul proqramlarının bəziləri üzrə qəbul planının kəsirdə qalacağı bəlli olmuşdu. Ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirilmə aparıldıqdan sonra isə daha 41 proqram üzrə (cəmi 61 proqram üzrə) qəbul planının kəsirdə qaldığı məlum oldu. Cədvəldən göründüyü kimi, 21 (7006025 Maşın mühəndisliyi), 25 (7006003 Aviasiya təhlükəsizliyi mühəndisliyi), 50 (7003011 Musiqişünaslıq), 54 (7001001 Pedaqogika, 7008001 Məşqçilik, 7009004 İdman tibbi), 57 (7008002 Nəqliyyatda servis) və 60 (7006001 Aerokosmik mühəndislik) saylı proqramlara aid olan ixtisaslaşmalar üzrə qəbul planı tam dolmuşdur. Qalan 61 proqram üzrə qəbul planı bu və ya digər səviyyədə kəsirdə qalmışdır. Bu proqramlardan 18-si üzrə isə plan yerlərinin 50%-dən çoxu boş qalmışdır. 4 saylı proqram üzrə isə ümumiyyətlə qəbul olan yoxdur.

Ən yüksək qəbul planına malik olan proqramlardan 56 saylı proqram üzrə qəbul planı 81.58%, 26 saylı proqram üzrə isə 63.61%, 14 saylı proqram üzrə isə 96.13% dolub. Bu üç proqramın birlikdə götürülmüş qəbul planı ümumi qəbul planının 51.25%-ni, bu proqramlara daxil olan ixtisaslaşmalara qəbul olanlar isə bütövlükdə magistraturaya qəbul olanların 52.64%-ni təşkil edir.

Qəbul olanların 90.88%-i Azərbaycan, 9.12%-i isə rus bölməsinin bakalavrlarıdır. Dövlət sifarişi əsasında qəbul olan Azərbaycan bölməsini təmsil edən bakalavrların nisbi sayı artaraq 91.37%, rus bölməsində isə azalaraq 8.63% olub.

Cədvəl 2.4

MAGİSTRATURAYA QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ
(qəbul proqramları üzrə)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
1	7005006 Geologiya 7006010 Geologiya və geofizika mühəndisliyi	81	75 (75)	9	8 (8)	174	90	83 (83)	47.70
2	7006034 Neft-qaz mühəndisliyi	215	163 (157)	18	17 (16)	238	233	180 (173)	75.63
3	7006002 Aqromühəndislik 7006008 Elektrik və elektronika mühəndisliyi 7006009 Energetika mühəndisliyi	272	222 (212)	14	10 (10)	335	286	232 (222)	69.25
4	7006025 Maşın mühəndisliyi	11	0 (0)	0	0 (0)	10	11	0 (0)	0.00
5	7006025 Maşın mühəndisliyi 7006026 Materiallar mühəndisliyi 7006027 Mexanika mühəndisliyi 7006031 Metallurgiya mühəndisliyi	139	52 (52)	8	4 (4)	145	147	56 (56)	38.62
6	7006002 Aqromühəndislik 7006004 Cihaz mühəndisliyi 7006025 Maşın mühəndisliyi 7006027 Mexanika mühəndisliyi	271	69 (68)	6	4 (4)	197	277	73 (72)	37.06
7	7006006 Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi 7006012 Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi 7006013 Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi	30	26 (26)	0	0 (0)	29	30	26 (26)	89.66
8	7006035 Nəqliyyat mühəndisliyi	14	2 (2)	0	0 (0)	13	14	2 (2)	15.38
9	7006035 Nəqliyyat mühəndisliyi	22	18 (18)	0	0 (0)	52	22	18 (18)	34.62
10	7006024 Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi	485	142 (137)	27	5 (5)	149	512	147 (142)	98.66
11	7006004 Cihaz mühəndisliyi 7006039 Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi	520	198 (175)	50	18 (17)	241	570	216 (192)	89.63
12	7005007 Hidrometeorologiya	4	4 (4)	0	0 (0)	11	4	4 (4)	36.36
13	7006028 Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi 7006038 Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	1036	162 (152)	50	9 (8)	187	1086	171 (160)	91.44
14	7001001 Pedaqogika 7006005 Data elmləri 7005009 Kompüter elmləri 7006016 İnformasiya texnologiyaları 7006017 İnformasiya təhlükəsizliyi 7006022 Kompüter mühəndisliyi	2395	1393 (1280)	302	174 (156)	1630	2697	1567 (1436)	96.13
15	7003005 Dizayn 7006030 Memarlıq 7006041 Şəhərsalma	533	142 (141)	62	35 (32)	219	595	177 (173)	80.82

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
16	7006018 İnşaat mühəndisliyi 7006021 Kommunikasiya sistemləri mühəndisliyi 7006026 Materiallar mühəndisliyi 7006029 Meliorasiya mühəndisliyi 7006036 Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi 7006038 Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi 7006040 Sənaye mühəndisliyi	481	212 (186)	31	19 (18)	268	512	231 (204)	86.19
17	7006011 Geomatika və geodeziya mühəndisliyi 7007009 Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı	73	51 (50)	0	0 (0)	57	73	51 (50)	89.47
18	7006020 Kimya mühəndisliyi	400	184 (170)	35	17 (14)	213	435	201 (184)	94.37
19	7005004 Ekologiya 7006007 Ekologiya mühəndisliyi 7007007 Meşəçilik	1059	290 (249)	102	28 (23)	415	1161	318 (272)	76.63
20	7006023 Qida mühəndisliyi 7006042 Şərabçılıq	254	126 (122)	17	10 (9)	175	271	136 (131)	77.71
21	7006025 Maşın mühəndisliyi	139	5 (5)	0	0 (0)	5	139	5 (5)	100.00
22	7008004 Turizm və hotelçilik	388	155 (83)	54	28 (17)	234	442	183 (100)	78.21
24	7006015 Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	64	54 (48)	0	0 (0)	57	64	54 (48)	94.74
25	7006003 Aviasiya təhlükəsizliyi mühəndisliyi	13	5 (5)	0	0 (0)	5	13	5 (5)	100.00
26	7002002 Davamlı inkişaf 7004001 Beynəlxalq ticarət və logistika 7004002 Biznesin idarə edilməsi 7004004 Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi 7004005 İqtisadiyyat 7004006 Maliyyə 7004007 Marketinq 7004008 Menecment 7004009 Mühasibat 7005012 Statistika 7006040 Sənaye mühəndisliyi	2643	1446 (603)	278	164 (84)	2531	2921	1610 (687)	63.61
27	7001001 Pedaqogika 7004008 Menecment	2622	588 (211)	144	31 (9)	699	2766	619 (220)	88.56
28	7001001 Pedaqogika 7005009 Kompüter elmləri 7005011 Riyaziyyat	642	193 (152)	55	12 (10)	211	697	205 (162)	97.16
29	7006032 Mədən mühəndisliyi	8	6 (6)	0	0 (0)	25	8	6 (6)	24.00
30	7005010 Mexanika	7	7 (7)	0	0 (0)	8	7	7 (7)	87.50
31	7001001 Pedaqogika 7005005 Fizika 7006033 Mühəndislik fizikası	230	128 (98)	7	6 (6)	158	237	134 (104)	84.81
32	7001001 Pedaqogika 7005008 Kimya	389	104 (86)	30	11 (9)	164	419	115 (95)	70.12
33	7001001 Pedaqogika 7005001 Biologiya	498	165 (139)	23	13 (13)	202	521	178 (152)	88.12

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qabul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qabul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qabul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
34	7001001 Pedaqogika 7005003 Coğrafiya	163	66 (31)	2	2 (1)	95	165	68 (32)	71.58
35	7007001 Aqronomluq 7007002 Bağçılıq və tərəvəzçilik 7007005 Bitki mühafizəsi 7007008 Torpaqşünaslıq və aqrokimya	248	118 (118)	27	10 (10)	170	275	128 (128)	75.29
36	7007004 Baytarlıq təbabəti 7007010 Zoomühəndislik	58	44 (44)	3	2 (2)	70	61	46 (46)	65.71
37	7003006 Ədəbi yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası 7003017 Sənətşünaslıq 7003012 Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması	368	86 (84)	10	7 (7)	100	378	93 (91)	93.00
38	7001001 Pedaqogika 7002006 Filologiya	451	240 (71)	0	0 (0)	305	451	240 (71)	78.69
39	7001001 Pedaqogika 7002006 Filologiya	4	2 (0)	28	20 (3)	27	32	22 (3)	81.48
40	7001001 Pedaqogika 7002006 Filologiya	226	164 (77)	11	8 (4)	265	237	172 (81)	64.91
41	7001001 Pedaqogika 7002006 Filologiya	63	26 (6)	0	0 (0)	48	63	26 (6)	54.17
42	7002005 Fəlsəfə 7002015 Sosiologiya 7008003 Sosial iş	3120	237 (88)	307	16 (11)	263	3427	253 (99)	96.20
43	7002017 Tərcümə	164	29 (10)	8	0 (0)	63	172	29 (10)	46.03
44	7002009 Jurnalistika	31	25 (19)	2	1 (1)	49	33	26 (20)	53.06
45	7002010 Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti	8	2 (2)	0	0 (0)	17	8	2 (2)	11.76
46	7001001 Pedaqogika 7002016 Tarix	364	146 (71)	17	10 (0)	196	381	156 (71)	79.59
47	7002001 Beynəlxalq münasibətlər 7002012 Politologiya 7002014 Regionşünaslıq	212	104 (38)	68	38 (7)	337	280	142 (45)	42.14
48	7002013 Psixologiya	339	135 (61)	49	17 (5)	257	388	152 (66)	59.14
49	7002007 Hüquqşünaslıq	307	203 (138)	38	24 (17)	233	345	227 (155)	97.42
50	7003011 Musiqişünaslıq	114	39 (37)	3	1 (1)	40	117	40 (38)	100.00
51	7002003 Dinşünaslıq 7002008 İslamşünaslıq	4	3 (3)	0	0 (0)	10	4	3 (3)	30.00
52	7005013 Su bioehtiyatları və akvakultura 7007003 Balıqçılıq	83	21 (21)	0	0 (0)	23	83	21 (21)	91.30
53	7003005 Dizayn 7003017 Sənətşünaslıq	241	77 (77)	31	8 (8)	129	272	85 (85)	65.89
54	7001001 Pedaqogika 7008001 Məşqçilik 7009004 İdman tibbi	274	64 (34)	46	8 (4)	72	320	72 (38)	100.00
55	7009001 Əczaçılıq	167	38 (37)	3	0 (0)	40	170	38 (37)	95.00
56	7004003 Biznesin təşkili və idarə edilməsi (MBA)	6742	3282 (0)	856	368 (0)	4474	7598	3650 (0)	81.58

Cədvəl 2.4 (ardı)

Proqramın №-si	İxtisasın adı və şifri	Azərbaycan bölməsi		Rus bölməsi		Bölmələr üzrə cəmi			
		Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Plan	Ərizələrin sayı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)	Qəbul planının dolma faizi
57	7008002 Nəqliyyatda servis	42	15 (15)	0	0 (0)	15	42	15 (15)	100.00
58	7006014 Hava nəqliyyatının hərəkətinin təşkili 7006043 Uçuş mühəndisliyi	4	1 (1)	0	0 (0)	8	4	1 (1)	12.50
59	7009002 Fizioterapiya 7009003 İctimai səhiyyə 7009006 Tibb bacısı (qardaşı) işi	78	26 (26)	0	0 (0)	51	78	26 (26)	50.98
60	7006001 Aerokosmik mühəndislik	30	19 (19)	9	4 (4)	23	39	23 (23)	100.00
61	7010006 Silah sistemləri mühəndisliyi	15	13 (13)	4	2 (2)	50	19	15 (15)	30.00
64	7010003 Xüsusi rabitə vasitələri mühəndisliyi	10	9 (7)	0	0 (0)	30	10	9 (7)	30.00
66	7005002 Biotexnologiya	3	1 (1)	1	0 (0)	44	4	1 (1)	2.27
68	7003002 Bəstəkarlıq 7003004 Dirijorluq 7003009 İnstrumental ifaçılıq 7003014 Populyar musiqi və caz ifaçılığı 7003018 Vokal sənəti	117	96 (96)	7	7 (7)	134	124	103 (103)	76.87
69	7003001 Aktyor sənəti 7003008 Xoreoqrafiya sənəti 7003013 Operator sənəti 7003015 Rejissorluq	13	12 (12)	0	0 (0)	39	13	12 (12)	30.77
70	7003003 Dekorativ-tətbiqi sənət 7003005 Dizayn 7003007 Heykəltəraşlıq 7003010 Qrafika 7003016 Rəngkarlıq	47	30 (30)	4	2 (2)	69	51	32 (32)	46.38
71	7006044 Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	7	4 (4)	0	0 (0)	5	7	4 (4)	80.00
75	7002004 Dövlət və ictimai münasibətlər	72	23 (11)	12	5 (1)	40	84	28 (12)	70.00
	CƏMİ	**14226**	**11787 (6021)**	**1386**	**1183 (569)**	**16848**	**15612**	**12970 (6590)**	**76.98**

Qeyd: 23-cü proqramla aid olan ixtisaslaşmalar 21-ci proqrama daxil edilmişdir. 62, 63, 65, 67, 72, 73 və 74-cü proqramlara daxil olan ixtisaslaşmalar ləğv olunub. Bu səbəbdən 23, 62, 63, 65, 67, 72, 73 və 74-cü proqramlar üzrə qəbul aparılmamışdır.

Ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbulu imkanları (təhsil müəssisəsinin inhisarında olan ixtisaslaşmalar və digər ali təhsil müəssisələri ilə birgə qəbul aparılan ixtisaslaşmalar üzrə) və bu imkanlardan istifadə olunmasını əks etdirən göstəricilər (qəbulolma faizləri) 2.5 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən də göründüyü kimi, dövlət sifarişi üzrə nisbətən daha çox kadr hazırlığı imkanına malik olan (ən azı 100 nəfər) ali təhsil müəssisələri içərisində yüksək qəbulolma göstəricisi Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına (83.66%), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə (81.49%) və Azərbaycan Tibb Universitetinə (77.10%) məxsusdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası dövlət hesabına təhsil almaq üçün 153 bakalavr qəbul etmək imkanına malik olub. İstifadə edilən yerlərin 29-u Akademiyanın inhisarında olan, 124-ü isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bu yerlərin müsabiqəsində 124 qalibdən 99-u təhsilini davam etdirmək üçün məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib. Beləliklə, nisbətən çox qəbul planına malik ali təhsil müəssisələri içərisində digər ali təhsil müəssisələrinin iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər üzrə ən yüksək qəbulolma faizi (79.84%) də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına məxsusdur.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti dövlət hesabına təhsil almaq üçün 913 bakalavr qəbul etmək imkanına malik olub. İstifadə edilən yerlərin 131-i ADİU-nun inhisarında olan, 782-si isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bu yerlərin müsabiqəsində 782 qalibdən 613-ü təhsilini davam etdirmək üçün məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçmişdir.

Azərbaycan Tibb Universiteti dövlət hesabına təhsil almaq üçün 133 bakalavr qəbul etmək imkanına malik olub. İstifadə edilən yerlərin 57-si Azərbaycan Tibb Universitetinin inhisarında olan, 74-ü isə digər ali təhsil müəssisələrinin də iddialı olduqları birgə müsabiqə üçün ayrılan yerlər idi. Bu yerlərin müsabiqəsində 74 qalibdən 44-ü təhsilini davam etdirmək üçün məhz bu ali təhsil müəssisəsini seçib.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunda ən zəif nəticə Mingəçevir Dövlət Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti və Azərbaycan Texnologiya Universitetinə məxsusdur. Bu ali təhsil müəssisələrində dövlət sifarişi üzrə ayrılan yerlərə (digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət aparılan) qəbulolma faizi 20-dən aşağıdır. Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna isə, ümumiyyətlə, qəbul olan yoxdur.

Özəl ali təhsil müəssisələri (Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Universiteti, Qərbi Kaspi Universiteti, Xəzər Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti, Bakı Qızlar Universiteti, Odlar Yurdu Universiteti, Bakı Biznes Universiteti və Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası) dövlət sifarişi üzrə magistraturaya tələbə qəbulunda iştirak etmişdir. "Naxçıvan" Universitetinin (Naxçıvan şəhəri) fəaliyyəti dayandırıldığı üçün cari ildə bu universitetə bakalavr qəbulu aparılmamışdır. Özəl ali təhsil müəssisələrinin hamısı birlikdə, faktiki olaraq, müxtəlif ixtisaslaşmalar üzrə dövlət hesabına 1341 tələbə qəbul etmək imkanına malik olub. Bu yerlərin 138-si özəl ali təhsil müəssisələrinin inhisarında olan yerlər idi. Qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərən 150 bakalavr müsabiqə nəticəsində öz istəkləri ilə müxtəlif özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub. Bu gənclərin 66-sı (44.00%) təhsilini Xəzər Universiteti, 27-si (18.00%) Qərbi Kaspi Universiteti, 24-ü (16.00%) Odlar Yurdu Universitetində davam etdirmək istədiyini bildirib. Müsabiqə Bakı Qızlar Universitetinin və Bakı Avrasiya Universitetinin yüksəkhazırlıqlı bakalavrlar arasında heç bir nüfuza malik olmadığını göstərib. 2.5 saylı cədvəldən də göründüyü kimi, dövlət hesabına təhsil almaq hüququ qazanan bakalavrların heç biri təhsil müəssisələrində təhsil almaq istəməmişdir.

Cədvəl 2.5

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN DÖVLƏT HESABINA TƏLƏBƏ QƏBULU İMKANLARI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Ali təhsil müəssisəsinin dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	1109	23	1086	812	74.77	405	37.29	681	407	59.77
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1403	57	1346	897	66.64	578	42.94	768	319	41.54
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1395	85	1310	860	65.65	552	42.14	758	308	40.63
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	750	18	732	463	63.25	309	42.21	423	154	36.41
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	133	2	131	101	77.10	57	43.51	74	44	59.46
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	410	0	410	147	35.85	0	0.00	410	147	35.85
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	913	0	913	744	81.49	131	14.35	782	613	78.39
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	275	0	275	146	53.09	0	0.00	275	146	53.09
9	Bakı Slavyan Universiteti	145	0	145	20	13.79	0	0.00	145	20	13.79

Cədvəl 2.5 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Ali təhsil müəssisəsinin dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı imkanı və qəbulun nəticəsi					o cümlədən dövlət sifarişi üzrə kadr hazırlığı üçün ali təhsil müəssisəsinin				
							inhisarında olan faktiki		digər ali təhsil müəssisələri ilə rəqabət apardığı faktiki		
		yerlərin sayı	bütün ali təhsil müəssisələri üzrə istifadə olunmayan yerlərin sayı	faktiki yerlərin sayı	faktiki yerlər üzrə qəbul olanların sayı	faktiki yerlər üzrə qəbulolma faizi	yerlərin sayı	yerlərin faizi	yerlərin sayı	yerlər üzrə qəbul olanların sayı	yerlər üzrə qəbulolma faizi
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	333	0	333	122	36.64	58	17.42	275	64	23.27
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	153	0	153	128	83.66	29	18.95	124	99	79.84
12	Bakı Musiqi Akademiyası	63	3	60	49	81.67	23	38.33	37	26	70.27
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	62	0	62	47	75.81	23	37.10	39	24	61.54
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	199	25	174	90	51.72	40	22.99	134	50	37.31
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	74	9	65	52	80.00	9	13.85	56	43	76.79
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	255	0	255	108	42.35	15	5.88	240	93	38.75
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	19	9	10	2	20.00	0	0.00	10	2	20.00
18	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	75	0	75	34	45.33	23	30.67	52	11	21.15
19	Milli Aviasiya Akademiyası	117	7	110	81	73.64	42	38.18	68	39	57.35
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	34	3	31	31	100.00	26	83.87	5	5	100.00
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	50	0	50	46	92.00	0	0.00	50	46	92.00
22	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	0	10	2	20.00	0	0.00	10	2	20.00
23	Naxçıvan Dövlət Universiteti	248	3	245	86	35.10	13	5.31	232	73	31.47
24	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	30	0	30	0	0.00	0	0.00	30	0	0.00
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	336	19	317	216	68.14	154	48.58	163	62	38.04
26	Gəncə Dövlət Universiteti	324	0	324	99	30.56	39	12.04	285	60	21.05
27	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	158	15	143	38	26.57	15	10.49	128	23	17.97
28	Sumqayıt Dövlət Universiteti	340	0	340	135	39.71	51	15.00	289	84	29.07
29	Mingəçevir Dövlət Universiteti	164	0	164	34	20.73	19	11.59	145	15	10.34
30	Lənkəran Dövlət Universiteti	364	7	357	72	20.17	34	9.52	323	38	11.76
31	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	1	14	14	100.00	4	28.57	10	10	100.00
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	205	0	205	28	13.66	8	3.90	197	20	10.15
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	10	7	3	3	100.00	3	100.00	0	0	--
34	Azərbaycan Universiteti	143	0	143	13	9.09	8	5.59	135	5	3.70
35	Qərbi Kaspi Universiteti	231	0	231	62	26.84	35	15.15	196	27	13.78
36	Xəzər Universiteti	229	0	229	91	39.74	25	10.92	204	66	32.35
37	Bakı Avrasiya Universiteti	79	0	79	0	0.00	0	0.00	79	0	0.00
38	Bakı Qızlar Universiteti	50	0	50	0	0.00	0	0.00	50	0	0.00
39	Odlar Yurdu Universiteti	221	0	221	86	38.91	62	28.05	159	24	15.09
40	Bakı Biznes Universiteti	116	0	116	5	4.31	0	0.00	116	5	4.31
41	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	67	0	67	3	4.48	0	0.00	67	3	4.48

2.6 saylı cədvəldə ixtisaslaşmalar üzrə dövlət sifarişi əsasında tələbə qəbuluna ayrılan yerlərin sayı və qəbulun nəticələri təqdim edilmişdir. Cədvəldə ixtisaslaşmalar üzrə qəbul olan bakalavrların sayı bütövlükdə və təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda verilmişdir. Magistratura səviyyəsinə bütövlükdə 117 ixtisaslaşmaya dövlət sifarişi üzrə qəbul aparılıb. Onlardan 50.43%-nin yerləri tam dolub, 47.01%-nin yerləri isə kəsirdə qalıb. "Xoreoqrafiya sənəti", "Operator sənəti" və "Uçuş mühəndisliyi" ixtisaslaşmaları üzrə, ümumiyyətlə, qəbul olan yoxdur.

Hər il ali təhsil müəssisələrinə qeydiyyat başa çatdıqdan sonra məlum olur ki, bəzi bakalavrlar müəyyən ixtisaslaşmalar üzrə təhsil almaqdan imtina edirlər. Nəticədə, bu ixtisaslaşmalar üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərin bir hissəsi boş qalır. Bundan başqa, müəyyən ixtisaslaşmalar üzrə də müsabiqə şərtini ödəyən bakalavrların sayı kifayət qədər olmadığı üçün boş yerlər yaranır. Bu səbəbdən artıq ikinci ildir ki, hər hansı bir ixtisaslaşma üzrə boş qalan dövlət sifarişli yerlər "Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təsnifatı"na əsasən həmin ixtisaslaşmanın daxil olduğu ixtisaslaşmalar qrupuna aid olan digər ixtisaslaşmalara ödənişli əsaslarla qəbul olan bakalavrlar arasında onların qəbul imtahanında əldə etdikləri nəticələrə əsasən paylanıb. Beləliklə, ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olan bakalavrların bir hissəsi dövlət hesabına təhsil almaq imkanı əldə edib. Bu səbəbdən də aşağıdakı cədvəldə bəzi ixtisaslaşmalarda dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə qəbulolma faizi 100-dən çox olmuşdur. Məsələn, ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmə başa çatdıqdan sonra 7005005 Fizika ixtisaslaşması üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərdən 16-sı, 7005006 Geologiya ixtisaslaşması üzrə 11-i, 7005009 Kompüter elmləri ixtisaslaşması üzrə 3-ü, 7005010 Mexanika ixtisaslaşması üzrə 1-i, 7005013 Su bioehtiyatları və akvakultura ixtisaslaşması üzrə 1 yer boş qalmışdı. Bu ixtisaslaşmalar "Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) təsnifatı"na əsasən "Təbiət ixtisasları qrupu"na daxildir. Bu səbəbdən boş qalan 32 yer həmin qrupa daxil olan 7005004 Ekologiya ixtisaslaşması üzrə ali təhsil müəssisələrinə ödənişli əsaslarla qəbul olan və ən yüksək nəticə əldə edən 32 bakalavr arasında bölüşdürülmüşdür. Nəticədə bu bakalavrlar qəbul olduqları ixtisaslaşmalar üzrə dövlət hesabına təhsil almaq imkanı əldə etmişdir.

Qəbul imtahanının nəticələrinə görə, ən yüksək keçid balları 7006014 Hava nəqliyyatının hərəkətinin təşkili (74.0 bal), 7002002 Davamlı inkişaf (71.0) və 7004001 Beynəlxalq ticarət və logistika (70.5 bal) ixtisaslaşmalarında qeydə alınıb.

Təhsil dövlət hesabına olan yerlərə qəbul ən çox 7005009 Kompüter elmləri (390 nəfər), 7006016 İnformasiya texnologiyaları (388 nəfər), 7001001 Pedaqogika (350 nəfər) və 7006022 Kompüter mühəndisliyi (304 nəfər) ixtisaslaşmaları üzrə olub.

Cədvəl 2.6

İXTİSASLAŞMALAR ÜZRƏ TƏLƏBƏ QƏBULUNA DÖVLƏT HESABINA AYRILAN YERLƏRİN SAYI VƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
1	Aerokosmik mühəndislik	23	23	100.00	47.50	Milli Aviasiya Akademiyası	23
2	Aktyor sənəti	13	9	69.23	6.0 (36.00)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	9
3	Aqromühəndislik	25	22	88.00	34.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	22
4	Aqronomluq	55	48	87.27	31.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	33
						Lənkəran Dövlət Universiteti	15
5	Aviasiya təhlükəsizliyi mühəndisliyi	4	5	125.00	48.50	Milli Aviasiya Akademiyası	5
6	Bağçılıq və tərəvəzçilik	15	15	100.00	32.50	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	15
7	Balıqçılıq	9	9	100.00	39.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	9
8	Baytarlıq təbabəti	55	37	67.27	37.00	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	27
						Lənkəran Dövlət Universiteti	4
						Xəzər Universiteti	5

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
9	Beynəlxalq münasibətlər	30	30	100.00	68.00	Bakı Dövlət Universiteti	14
						Azərbaycan Dillər Universiteti	1
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	13
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	1
10	Beynəlxalq ticarət və logistika	10	10	100.00	70.50	Azərbaycan Texniki Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	6
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	1
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
11	Bəstəkarlıq	7	2	28.57	10.0 (32.00)	Bakı Musiqi Akademiyası	1
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	1
12	Biologiya	162	146	90.12	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	51
						Azərbaycan Tibb Universiteti	16
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	7
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	26
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10
						Qərbi Kaspi Universiteti	19
						Odlar Yurdu Universiteti	14
13	Biotexnologiya	20	1	5.00	64.50	Bakı Dövlət Universiteti	1
14	Bitki mühafizəsi	23	13	56.52	30.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	13
15	Biznesin idarə edilməsi	100	100	100.00	62.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2
						Azərbaycan Texniki Universiteti	2
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	92
17	Cihaz mühəndisliyi	89	110	123.60	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	77
						Azərbaycan Texniki Universiteti	29
						Milli Aviasiya Akademiyası	4
18	Coğrafiya	47	28	59.57	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	17
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1
19	Data elmləri	100	64	64.00	51.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	5
						Azərbaycan Texniki Universiteti	24
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	26
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	9
20	Davamlı inkişaf	8	8	100.00	71.00	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	8

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
21	Dekorativ-tətbiqi sənət	16	10	62.50	6.0 (30.00)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	8
22	Dəniz naviqasiyası mühəndisliyi	15	15	100.00	43.00	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	15
23	Dinşünaslıq	4	2	50.00	55.50	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	2
24	Dirijorluq	8	7	87.50	7.0 (42.50)	Bakı Musiqi Akademiyası	4
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	3
25	Dizayn	50	101	202.00	6.0 (43.00)	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	38
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	38
						Bakı Mühəndislik Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	10
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	2
						Odlar Yurdu Universiteti	3
26	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	40	40	100.00	67.50	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	19
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	21
27	Dövlət və ictimai münasibətlər	10	12	120.00	69.00	Bakı Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	11
28	Ekologiya	40	72	180.00	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	28
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	20
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	5
						Lənkəran Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	4
						Qərbi Kaspi Universiteti	2
						Odlar Yurdu Universiteti	6
29	Ekologiya mühəndisliyi	90	195	216.67	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	58
						Azərbaycan Texniki Universiteti	59
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	49
						Bakı Mühəndislik Universiteti	13
						Milli Aviasiya Akademiyası	5
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	6
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	3

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
30	Elektrik və elektronika mühəndisliyi	120	121	100.83	42.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	40
						Azərbaycan Texniki Universiteti	60
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	7
						Milli Aviasiya Akademiyası	3
						Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	5
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	3
						Xəzər Universiteti	1
31	Energetika mühəndisliyi	120	96	80.00	40.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	52
						Azərbaycan Texniki Universiteti	31
						Bakı Mühəndislik Universiteti	3
						Milli Aviasiya Akademiyası	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	4
32	Əczaçılıq	40	37	92.50	47.50	Azərbaycan Tibb Universiteti	31
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	4
33	Ədəbi yaradıcılıq və ekran dramaturgiyası	6	6	100.00	48.50	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	6
34	Fəlsəfə	19	19	100.00	55.50	Bakı Dövlət Universiteti	19
35	Filologiya	75	75	100.00	64.50	Bakı Dövlət Universiteti	34
						Azərbaycan Dillər Universiteti	30
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	8
36	Fizika	109	93	85.32	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	62
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
						Gəncə Dövlət Universiteti	8
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	20
37	Fizioterapiya	6	7	116.67	40.00	Azərbaycan Tibb Universiteti	7
38	Geologiya	27	16	59.26	46.50	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	8
39	Geologiya və geofizika mühəndisliyi	109	67	61.47	40.00	Bakı Dövlət Universiteti	20
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	47
40	Geomatika və geodeziya mühəndisliyi	17	17	100.00	40.00	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	12

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
41	Gəmi energetik qurğularının istismarı mühəndisliyi	10	7	70.00	46.50	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	7
42	Gəmiqayırma və gəmi təmiri mühəndisliyi	4	4	100.00	45.50	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	4
43	Hava nəqliyyatının hərəkətinin təşkili	4	1	25.00	74.00	Milli Aviasiya Akademiyası	1
44	Heykəltəraşlıq	4	3	75.00	8.0 (33.00)	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	3
45	Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi mühəndisliyi	35	48	137.14	46.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	19
						Azərbaycan Texniki Universiteti	10
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	9
						Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	10
46	Hidrometeorologiya	11	4	36.36	46.00	Milli Aviasiya Akademiyası	4
47	Hüquqşünaslıq	140	155	110.71	69.00	Bakı Dövlət Universiteti	135
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	14
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
48	Xoreoqrafiya sənəti	9	0	0.00	---		
49	Xüsusi rabitə vasitələri mühəndisliyi	30	7	23.33	41.00	Azərbaycan Texniki Universiteti	7
50	İctimai səhiyyə	15	15	100.00	55.50	Azərbaycan Tibb Universiteti	15
51	İdman tibbi	3	3	100.00	64.50	Azərbaycan Tibb Universiteti	3
52	İqtisadiyyat	200	199	99.50	63.00	Bakı Dövlət Universiteti	24
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	14
						Azərbaycan Texniki Universiteti	12
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	110
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	15
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	3
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	3
						Lənkəran Dövlət Universiteti	2
						Xəzər Universiteti	5
						Odlar Yurdu Universiteti	1
						Bakı Biznes Universiteti	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
53	İnformasiya texnologiyaları	389	388	99.74	51.00	Bakı Dövlət Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	35
						Azərbaycan Texniki Universiteti	90
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	54
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	50
						Bakı Mühəndislik Universiteti	25
						Milli Aviasiya Akademiyası	8
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	20
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	20
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
						Qərbi Kaspi Universiteti	10
						Odlar Yurdu Universiteti	30
54	İnformasiya təhlükəsizliyi	100	282	282.00	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	51
						Azərbaycan Texniki Universiteti	116
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	65
						Bakı Mühəndislik Universiteti	11
						Bakı Ali Neft Məktəbi	8
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10
						"Azərbaycan" Universiteti	7
55	İnstrumental ifaçılıq	73	63	86.30	6.0 (43.50)	Bakı Musiqi Akademiyası	30
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	20
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	12
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
56	İnşaat mühəndisliyi	100	111	111.00	46.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	11
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	95
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
57	İslamşünaslıq	6	1	16.67	51.50	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	1
58	Jurnalistika	20	20	100.00	8.0 (56.00)	Bakı Dövlət Universiteti	20
59	Kimya	107	85	79.44	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	49
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	6
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	25

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
60	Kimya mühəndisliyi	175	184	105.14	45.00	Bakı Dövlət Universiteti	3
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	139
						Azərbaycan Texniki Universiteti	5
						Bakı Mühəndislik Universiteti	15
						Bakı Ali Neft Məktəbi	15
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	7
61	Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti	2	2	100.00	50.50	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
62	Kommunikasiya sistemləri mühəndisliyi	20	32	160.00	45.50	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	32
63	Kompüter elmləri	393	390	99.24	52.50	Bakı Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	80
						Azərbaycan Texniki Universiteti	180
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	50
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	30
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	6
						Gəncə Dövlət Universiteti	15
						Xəzər Universiteti	17
64	Kompüter mühəndisliyi	306	304	99.35	51.00	Bakı Dövlət Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	50
						Azərbaycan Texniki Universiteti	110
						Bakı Mühəndislik Universiteti	20
						Milli Aviasiya Akademiyası	6
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	12
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	10
						Lənkəran Dövlət Universiteti	10
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	10
						"Azərbaycan" Universiteti	10
						Qərbi Kaspi Universiteti	14
						Xəzər Universiteti	9
						Odlar Yurdu Universiteti	35
65	Qida mühəndisliyi	120	121	100.83	40.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	20
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	39
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	30
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	4
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	12
						Lənkəran Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	10

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
66	Qrafika	12	3	25.00	8.0 (33.00)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	2
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	1
67	Logistika və nəqliyyat texnologiyaları mühəndisliyi	100	142	142.00	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	20
						Azərbaycan Texniki Universiteti	100
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	10
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
						Milli Aviasiya Akademiyası	5
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	2
68	Maliyyə	120	121	100.83	63.50	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	115
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2
						Qərbi Kaspi Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	3
69	Marketinq	30	30	100.00	63.50	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	30
70	Maşın mühəndisliyi	120	65	54.17	40.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	13
						Azərbaycan Texniki Universiteti	41
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	6
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
71	Materiallar mühəndisliyi	40	14	35.00	41.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3
						Azərbaycan Texniki Universiteti	3
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	8
72	Mexanika	8	7	87.50	49.50	Bakı Dövlət Universiteti	7
73	Mexanika mühəndisliyi	78	25	32.05	42.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	14
						Azərbaycan Texniki Universiteti	4
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	4
						Bakı Mühəndislik Universiteti	3
74	Mexatronika və robototexnika mühəndisliyi	50	49	98.00	62.50	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	20
						Azərbaycan Texniki Universiteti	29
75	Meliorasiya mühəndisliyi	44	37	84.09	40.00	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	30
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	6
76	Memarlıq	81	66	81.48	40.00	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	55
						Bakı Mühəndislik Universiteti	8
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	3

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbululma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
77	Menecment	72	72	100.00	54.50	Azərbaycan Texniki Universiteti	1
						Azərbaycan Tibb Universiteti	14
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	15
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	14
						Azərbaycan Dillər Universiteti	10
						Bakı Slavyan Universiteti	2
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	8
						Milli Aviasiya Akademiyası	2
						"Azərbaycan" Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	5
78	Meşəçilik	12	5	41.67	41.50	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	4
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
79	Metallurgiya mühəndisliyi	12	6	50.00	40.00	Azərbaycan Texniki Universiteti	6
80	Mədən mühəndisliyi	23	6	26.09	40.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	5
						Azərbaycan Texniki Universiteti	1
81	Məşqçilik	30	30	100.00	56.00	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	30
82	Musiqişünaslıq	20	38	190.00	42.00	Bakı Musiqi Akademiyası	15
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	11
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	8
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
83	Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması	20	39	195.00	39.00	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	12
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	20
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Lənkəran Dövlət Universiteti	5
84	Mühasibat	100	100	100.00	63.00	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	81
						Bakı Mühəndislik Universiteti	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	5
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1
						Bakı Biznes Universiteti	3
85	Mühəndislik fizikası	3	3	100.00	58.00	Milli Aviasiya Akademiyası	3
86	Neft-qaz mühəndisliyi	120	173	144.17	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	158
						Bakı Ali Neft Məktəbi	14
						Xəzər Universiteti	1
87	Nəqliyyat mühəndisliyi	65	20	30.77	40.00	Azərbaycan Texniki Universiteti	13
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	5
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
88	Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi	26	8	30.77	40.00	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	8
89	Nəqliyyatda servis	15	15	100.00	43.50	Azərbaycan Texniki Universiteti	10
						Bakı Mühəndislik Universiteti	5
90	Operator sənəti	2	0	0.00	---		
91	Pedaqogika	350	350	100.00	61.00	Bakı Dövlət Universiteti	60
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	116
						Azərbaycan Dillər Universiteti	98
						Bakı Slavyan Universiteti	18
						Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	4
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	8
						Gəncə Dövlət Universiteti	12
						Sumqayıt Dövlət Universiteti	8
						Mingəçevir Dövlət Universiteti	10
						Lənkəran Dövlət Universiteti	6
						Xəzər Universiteti	10
92	Politologiya	15	15	100.00	67.00	Bakı Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	10
93	Populyar musiqi və caz ifaçılığı	13	11	84.62	7.0 (41.50)	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	6
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	5
94	Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi	100	111	111.00	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	50
						Azərbaycan Texniki Universiteti	23
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	24
						Bakı Mühəndislik Universiteti	3
						Milli Aviasiya Akademiyası	1
						Bakı Ali Neft Məktəbi	9
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
95	Psixologiya	66	66	100.00	67.50	Bakı Dövlət Universiteti	21
						Azərbaycan Tibb Universiteti	12
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	5
						Xəzər Universiteti	22
						Odlar Yurdu Universiteti	5
96	Radiotexnika və telekommunikasiya mühəndisliyi	93	96	103.23	45.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	13
						Azərbaycan Texniki Universiteti	67
						Bakı Mühəndislik Universiteti	10
						Milli Aviasiya Akademiyası	6
97	Rejissorluq	11	3	27.27	7.0 (31.50)	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
98	Rəngkarlıq	17	3	17.65	8.0 (41.00)	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	3
99	Riyaziyyat	145	137	94.48	47.00	Bakı Dövlət Universiteti	84
100	Sənaye mühəndisliyi	38	38	100.00	56.00	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	20
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	8
101	Sənətşünaslıq	51	81	158.82	32.50	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	40
						Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	31
						Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	9
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
102	Silah sistemləri mühəndisliyi	15	15	100.00	39.00	Azərbaycan Texniki Universiteti	15
103	Sosial iş	60	60	100.00	65.00	Bakı Dövlət Universiteti	12
						Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	16
						Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	3
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	3
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	4
						Gəncə Dövlət Universiteti	5
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	2
						"Azərbaycan" Universiteti	1
						Bakı Biznes Universiteti	1
						Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	3
104	Sosiologiya	20	20	100.00	64.00	Bakı Dövlət Universiteti	13
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	7
105	Statistika	10	10	100.00	65.50	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	10
106	Su bioehtiyatları və akvakultura	13	12	92.31	47.50	Bakı Dövlət Universiteti	3
107	Şəhərsalma	70	69	98.57	45.00	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	64
						Bakı Mühəndislik Universiteti	2
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	3
108	Şərabçılıq	30	10	33.33	40.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	4
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	3
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	3
109	Tarix	60	60	100.00	61.00	Bakı Dövlət Universiteti	50
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	5
						Gəncə Dövlət Universiteti	4
						"Azərbaycan" Universiteti	1

Cədvəl 2.6 (ardı)

№	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ixtisaslaşmaların adı	Qəbul planı	Qəbul olan bakalavrların sayı	Qəbulolma faizi	Minimal bal	Dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan ali təhsil müəssisələri	Qəbul olub
110	Tərcümə	10	10	100.00	69.50	Azərbaycan Dillər Universiteti	7
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	1
						Gəncə Dövlət Universiteti	1
						Xəzər Universiteti	1
111	Tibb bacısı (qardaşı) işi	6	4	66.67	54.50	Azərbaycan Tibb Universiteti	4
112	Torpaqşünaslıq və aqrokimya	55	52	94.55	38.00	Bakı Dövlət Universiteti	16
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	21
						Lənkəran Dövlət Universiteti	15
113	Turizm və otelçilik	100	100	100.00	46.50	Bakı Dövlət Universiteti	24
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	1
						Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	63
						Naxçıvan Dövlət Universiteti	2
						Gəncə Dövlət Universiteti	2
						Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1
						Lənkəran Dövlət Universiteti	1
						Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1
						Qərbi Kaspi Universiteti	4
						Xəzər Universiteti	1
114	Uçuş mühəndisliyi	4	0	0.00	---		
115	Vokal sənəti	30	20	66.67	6.0 (33.50)	Bakı Musiqi Akademiyası	1
						Azərbaycan Milli Konservatoriyası	13
						Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	6
116	Yanğın təhlükəsizliyi mühəndisliyi	5	4	80.00	52.00	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	4
117	Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı	33	33	100.00	34.00	Bakı Dövlət Universiteti	6
						Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	17
						Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	10
118	Zoomühəndislik	15	9	60.00	32.00	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	9

2.7 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul planları, bu planların qəbul prosesində formalaşan tərkib hissələri və ödənişli təhsil üzrə qəbulun nəticələri təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına ödənişli təhsil üzrə tələbə qəbulunda 30 dövlət və 9 özəl ali təhsil müəssisəsi iştirak edib, 2 təhsil müəssisəsi üzrə tələbə qəbulu isə yalnız dövlət sifarişi əsasında aparılıb.

Bütövlükdə, dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul olanların sayı ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların sayından 1.03 dəfə çoxdur. Magistraturada dövlət hesabına və ödənişli əsaslarla təhsil almaq hüququ qazananların sayları arasında yaranan bu cür fərq heç də bütün ali təhsil müəssisələri üçün xarakterik deyil. Məsələn, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Texniki Universiteti, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti, Milli Aviasiya Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası, Azərbaycan Dillər Universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Sumqayıt Dövlət Universitetində dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərə qəbul üstünlük təşkil edib.

Bakı Qızlar Universiteti, Bakı Avrasiya Universiteti və Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna qəbul olanların hamısı yalnız ödənişli təhsil üzrə təhsil almaq hüququ qazanıblar.

Dövlət ali təhsil müəssisələri arasında ödənişli təhsil üzrə ən çox qəbul Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə (1708 nəfər), özəl ali təhsil müəssisələri arasında isə Xəzər Universitetinə (156 nəfər) olub.

Cədvəl 2.7

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI, QƏBUL PLANLARININ QƏBUL PROSESİNDƏ FORMALAŞAN TƏRKİB HİSSƏLƏRİ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ QƏBULUN NƏTİCƏLƏRİ

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Ümumi plan yerləri	Dövlət sifarişi üzrə qəbul olanların sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul aparılan yerlərin sayı	Ödənişli təhsil üzrə qəbul olanların	
					sayı	qəbulolma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	1346	822	524	274	52.29
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1745	1024	721	361	50.07
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2006	1050	921	554	60.15
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1172	552	620	458	73.87
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	157	102	55	13	23.64
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	608	147	461	407	88.29
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2745	775	1970	1708	86.70
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	397	146	251	135	53.78
9	Bakı Slavyan Universiteti	145	20	125	109	87.20
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	508	148	360	197	54.72
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	165	130	35	34	97.14
12	Bakı Musiqi Akademiyası	63	51	12	2	16.67
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	62	54	8	0	0.00
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	229	120	109	38	34.86
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	74	59	15	0	0.00
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	380	119	261	186	71.26
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	19	9	10	0	0.00
18	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	95	34	61	38	62.30
19	Milli Aviasiya Akademiyası	118	83	35	17	48.57
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	34	31	3	0	0.00
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	230	46	184	175	95.11
22	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	3	7	7	100.00
23	Naxçıvan Dövlət Universiteti	299	97	202	111	54.95
24	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	30	0	30	20	66.67
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	424	218	206	103	50.00
26	Gəncə Dövlət Universiteti	369	99	270	202	74.81
27	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	249	47	202	57	28.22
28	Sumqayıt Dövlət Universiteti	370	156	214	148	69.16
29	Mingəçevir Dövlət Universiteti	204	42	162	124	76.54
30	Lənkəran Dövlət Universiteti	408	80	328	88	26.83
31	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	14	0	0	---
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	375	32	343	97	28.28
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	10	3	0	0	---
34	Azərbaycan Universiteti	213	20	193	93	48.19
35	Qərbi Kaspi Universiteti	271	64	207	64	30.92
36	Xəzər Universiteti	429	91	338	156	46.15
37	Bakı Avrasiya Universiteti	190	0	190	98	51.58
38	Bakı Qızlar Universiteti	50	0	50	48	96.00
39	Odlar Yurdu Universiteti	391	94	297	143	48.15
40	Bakı Biznes Universiteti	176	5	171	93	54.39
41	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	67	3	64	22	34.38
	Cəmi	**16848**	**6590**	**10215***	**6380**	**62.46**

* Yalnız dövlət sifarişi əsasında qəbul aparılan Azərbaycan Texniki Universitetinin ixtisaslaşmaları üzrə 35 yer, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun ixtisaslaşmaları üzrə 7 yer və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının ixtisaslaşmaları üzrə 1 yer boş qalıb. Bu ixtisaslaşmalara qəbulun yalnız dövlət sifarişi əsasında aparılması səbəbindən qalan boş yerlərə ödənişli əsaslarla qəbul aparılmayıb.

Magistraturaya qəbul olanların ali təhsil müəssisələri üzrə sayı 2.8 saylı cədvəldə təqdim olunub. Cədvəldən görünür ki, bu il yalnız Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasında plan yerləri tam dolub. Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Bakı Ali Neft Məktəbi, Bakı Qızlar Universiteti, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə qəbulolma faizi 90%-dən yuxarıdır. Bakı Slavyan Universiteti, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Milli Aviasiya Akademiyası, Bakı Musiqi Akademiyası, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Mingəçevir Dövlət Universiteti, Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinə qəbulolma faizi 80%-dən yuxarıdır.

Magistraturaya qəbulda plan yerlərinin dolma göstəricisi üzrə zəif nəticə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutuna (30.00%) da aiddir.

Cədvəl 2.8

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

№	Ali məktəbin adı	Qəbul planı	Qəbul edilibdir (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	1346	933 (731)	163 (91)	1096 (822)	81.43
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1745	1225 (909)	160 (115)	1385 (1024)	79.37
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2006	1484 (990)	120 (60)	1604 (1050)	79.96
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1172	923 (495)	87 (57)	1010 (552)	86.18
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	157	102 (93)	13 (9)	115 (102)	73.25
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	608	549 (147)	5 (0)	554 (147)	91.12
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2745	2118 (666)	365 (109)	2483 (775)	90.46
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	397	267 (140)	14 (6)	281 (146)	70.78
9	Bakı Slavyan Universiteti	145	102 (20)	27 (0)	129 (20)	88.97
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	508	343 (147)	2 (1)	345 (148)	67.91
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	165	116 (102)	48 (28)	164 (130)	99.39
12	Bakı Musiqi Akademiyası	63	45 (43)	8 (8)	53 (51)	84.13
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	62	54 (54)	0 (0)	54 (54)	87.10
14	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	229	155 (117)	3 (3)	158 (120)	69.00
15	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	74	54 (54)	5 (5)	59 (59)	79.73
16	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	380	286 (108)	19 (11)	305 (119)	80.26
17	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	19	5 (5)	4 (4)	9 (9)	47.37
18	Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası	95	57 (30)	15 (4)	72 (34)	75.79
19	Milli Aviasiya Akademiyası	118	91 (74)	9 (9)	100 (83)	84.75
20	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	34	31 (31)	0 (0)	31 (31)	91.18
21	Bakı Ali Neft Məktəbi	230	210 (41)	11 (5)	221 (46)	96.09
22	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	10	10 (3)	0 (0)	10 (3)	100.00
23	Naxçıvan Dövlət Universiteti	299	208 (97)	0 (0)	208 (97)	69.57
24	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	30	20 (0)	0 (0)	20 (0)	66.67
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	424	307 (206)	14 (12)	321 (218)	75.71
26	Gəncə Dövlət Universiteti	369	301 (99)	0 (0)	301 (99)	81.57
27	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	249	100 (46)	4 (1)	104 (47)	41.77
28	Sumqayıt Dövlət Universiteti	370	304 (156)	0 (0)	304 (156)	82.16
29	Mingəçevir Dövlət Universiteti	204	166 (42)	0 (0)	166 (42)	81.37
30	Lənkəran Dövlət Universiteti	408	168 (80)	0 (0)	168 (80)	41.18
31	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	15	14 (14)	0 (0)	14 (14)	93.33
32	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	375	116 (30)	13 (2)	129 (32)	34.40
33	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	10	3 (3)	0 (0)	3 (3)	30.00
34	Azərbaycan Universiteti	213	110 (20)	3 (0)	113 (20)	53.05
35	Qərbi Kaspi Universiteti	271	123 (60)	5 (4)	128 (64)	47.23

Cədvəl 2.8 (ardı)

№	Ali məktəbin adı	Qəbul planı	Qəbul edilibdir (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
36	Xəzər Universiteti	429	231 (81)	16 (10)	247 (91)	57.58
37	Bakı Avrasiya Universiteti	190	98 (0)	0 (0)	98 (0)	51.58
38	Bakı Qızlar Universiteti	50	48 (0)	0 (0)	48 (0)	96.00
39	Odlar Yurdu Universiteti	391	199 (79)	38 (15)	237 (94)	60.61
40	Bakı Biznes Universiteti	176	86 (5)	12 (0)	98 (5)	55.68
41	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	67	25 (3)	0 (0)	25 (3)	37.31
	Cəmi:	**16848**	**11787 (6021)**	**1183 (569)**	**12970 (6590)**	**76.98**

Magistraturaya qəbul imtahanının nəticələri əsasında bakalavrların topladıqları balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları müəyyənləşdirilib. Paylanmanın variasiya sırası (cədvəl 2.9) tərtib olunub və qrafiki (qrafik 2.2) qurulub. Qrafikdə bakalavrların topladıqları balların riyazi gözləməsi – orta qiyməti (M), bakalavrlar seçməsini sayca iki bərabər hissəyə ayıran medianı (Me) və balların paylanma histoqramları təsvir edilib. Təhlil göstərir ki, bakalavrların ballarının paylanma histoqramı, demək olar ki, simmetrikdir və normal paylanmaya yaxındır.

Xatırladaq ki, magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanında toplanıla bilən maksimal bal 100-ə bərabər olub. Bakalavrlardan heç biri 100 bal toplaya bilməyib. Toplanılan ən yüksək bal 97.5 olub. Bakalavrların yarısı 47.46 baldan yüksək nəticə göstərib. Ayrı-ayrı fənlər üzrə orta göstəricilər belədir: məntiq üzrə 52.59%, informatika üzrə 44.84%, ingilis dili üzrə 42.14%, fransız dili üzrə 35.51%, alman dili üzrə 49.13%, rus dili üzrə 47.05%.

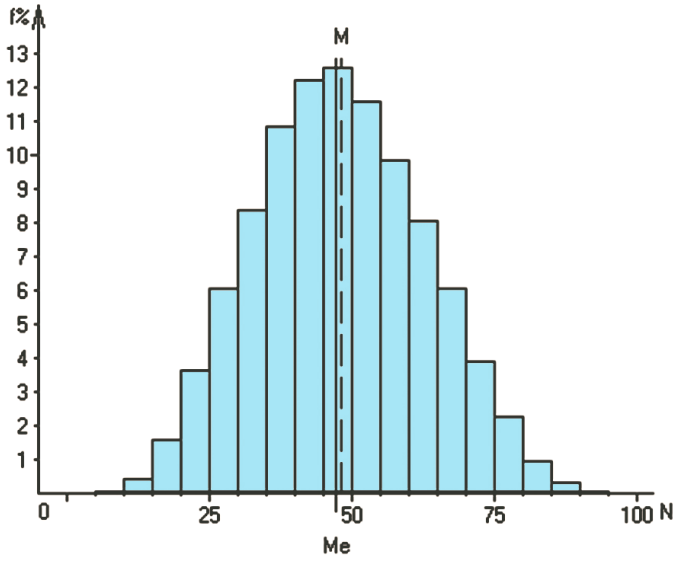
Cədvəl 2.9

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	6	0.02	0.02
0 - 5	5	0.02	0.04
5 - 10	16	0.06	0.10
10 - 15	114	0.43	0.54
15 - 20	421	1.60	2.14
20 - 25	970	3.70	5.84
25 - 30	1615	6.15	11.99
30 - 35	2225	8.48	20.47
35 - 40	2877	10.96	31.44
40 - 45	3232	12.32	43.75
45 - 50	3334	12.71	56.46
50 - 55	3067	11.69	68.15
55 - 60	2606	9.93	78.08
60 - 65	2131	8.12	86.20
65 - 70	1609	6.13	92.33
70 - 75	1031	3.93	96.26
75 - 80	601	2.29	98.55
80 - 85	255	0.97	99.52
85 - 90	94	0.36	99.88
90 - 95	27	0.10	99.98
95 - 100	5	0.02	100.00

Magistraturaya qəbul imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları

Riyazi gözləmə:	48.20	Minimal bal:	0
Ortakvadratik meyil:	14.86	Maksimal bal:	97.5
Moda:	47	Bakalavrların sayı:	26241
Median:	47.46		

Qrafik 2.2

142 bakalavr qəbul imtahanında ən azı 85 bal toplayıb. Onlardan 43-ü Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə, 23-ü Bakı Ali Neft Məktəbinə, 21-i Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə, 17-si Bakı Dövlət Universitetinə, 7-si Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına, 3-ü Azərbaycan Texniki Universitetinə, 3-ü Azərbaycan Tibb Universitetinə, 2-si Azərbaycan Dillər Universitetinə, 1-i Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinə, 1-i Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə, 1-i Xəzər Universitetinə, 1-i Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına, 1-i Gəncə Dövlət Universitetinə, 1-i isə Sumqayıt Dövlət Universitetinə qəbul olub.

Qeyd edək ki, cari ildə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşmalar üzrə qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilmiş, qabiliyyət imtahanlarından 6 və daha çox bal toplayan bakalavrlar bu ixtisaslaşmaların müsabiqəsində iştirak etmişlər. Ötən il isə qabiliyyət imtahanlarının nəticələri "məqbul" və ya "qeyri-məqbulla" qiymətləndirilmişdir. Ümumiyyətlə, cari ildə 68, 69 və 70-ci proqramlara daxil olan xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslaşmalar üzrə qəbul olan bakalavrların magistraturaya qəbul imtahanında topladıqları orta bal göstəriciləri ötən illə müqayisədə azalmışdır. Belə ki, 2024-cü ildə 68-ci proqrama daxil olan ixtisaslaşmalar üzrə qəbul olan bakalavrların orta balı 46.35, 69-cu proqrama daxil olan ixtisaslaşmalar üzrə 45.23, 70-ci proqrama daxil olan ixtisaslaşmalar üzrə isə 42.89 olduğu halda, 2025-ci ildə bu göstəricilər, müvafiq olaraq, 43.26, 36.71, 38.83 bal olmuşdur. Digər tərəfdən, ötən illə müqayisədə 68-ci proqram üzrə həm plan yerlərinin, həm də qəbul olanların sayı artmış, 69-cu və 70-ci proqramlar üzrə isə azalmışdır.

Magistraturaya qəbulun nəticələri əsasında ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrini bitirən məzunların imtahanda topladıqları ballar təhlil olunub. İmtahanda Azərbaycan Respublikasının 60 ali təhsil müəssisəsinin məzunları iştirak ediblər. Onların göstəriciləri aşağıdakı 2.10 saylı cədvəldə təqdim edilir. Cədvəldən göründüyü kimi, imtahanda ən azı 10 məzunu iştirak edən ali təhsil müəssisələri arasında ən yüksək nəticəni Bakı Ali Neft Məktəbinin məzunları göstərib. Bu təhsil müəssisəsinin məzunlarının qəbul imtahanında topladıqları orta bal göstəricisi 76.4-dır. Xarici dil, informatika və məntiq üzrə də ən yüksək nəticələri Bakı Ali Neft Məktəbinin məzunları göstərib: xarici dil üzrə –21.6, informatika üzrə – 17.3, məntiq üzrə –37.5 bal. Bundan başqa, xarici dil üzrə ADA Universiteti (19.9), Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı (16.7), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (16.0), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (14.3), Azərbaycan Tibb Universiteti (14.3), Azərbaycan Dillər Universiteti (14.3), informatika üzrə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (14.7), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (14.3), Azərbaycan Tibb Universiteti (13.1), məntiq üzrə isə Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası (32.1), Azərbaycan Tibb Universiteti (31.6), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası (31.4) və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasının (30.8) məzunları fərqlənib lər.

Qəbul imtahanında ən zəif nəticəni Azərbaycan Milli Konservatoriyası və Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının məzunları göstərib. İmtahanda bu təhsil müəssisələrinin, müvafiq olaraq, 178 və 46 məzunu iştirak edib. Həmin məzunların bütün fənlərdən topladıqları balların orta qiyməti, müvafiq olaraq, 32.6 və 30.8-dir.

2.10 saylı cədvəldə ali təhsil müəssisələri üzrə bakalavriat səviyyəsini başa vurmuş məzunların magistratura səviyyəsinə qəbulolma göstəriciləri də təqdim edilmişdir. Təhlil göstərir ki, magistratura səviyyəsinə ən yüksək qəbulolma faizi Bakı Ali Neft Məktəbi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasının məzunlarına məxsusdur. Bakı Ali Neft Məktəbinin 159 məzunundan 117-si (73.58%), Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının 357 məzunundan 255-i (71.43%), Azərbaycan Tibb Universitetinin 221 məzunundan 156-sı (70.59%), Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasının 111 məzunundan 78-i (70.27%) magistraturaya qəbul olmuşdur.

Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı və ADA Universiteti üzrə magistraturaya qəbul təhsil müəssisələrinin özləri tərəfindən həyata keçirildiyi üçün 2.10 saylı cədvəldə bu təhsil müəssisələrinə qəbul olan bakalavrların sayı öz əksini tapmayıb. Bununla belə, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının məzunlarından 14-nün, ADA Universitetinin məzunlarından isə 97-nin öz ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduğunu nəzərə alsaq, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının 60 məzunundan 34-nün, ADA Universitetinin 354 məzunundan 243-nün magistraturaya qəbulolma faktı ortaya çıxar.

Cədvəl 2.10

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MƏZUNLARININ (BAKALAVRLARIN) MAGİSTRATURAYA QƏBUL İMTAHANININ NƏTİCƏLƏRİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Baka-lavrların ümumi sayı	Ümumi bal	Xarici dil üzrə orta bal	İnfor-matika üzrə orta bal	Məntiq üzrə orta bal	İxtisas seçimində iştirak edənlərin		Qəbul olan bakalavrların	
							sayı	faizi	sayı	faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	4274	51.5	11.4	12.2	27.9	2867	67.08	2326	54.42
2	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2792	53.7	12.6	12.2	28.9	2015	72.17	1726	61.82
3	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2452	54.4	12.5	12.4	29.5	1768	72.10	1591	64.89
4	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	1926	47.0	8.6	11.9	26.5	1133	58.83	905	46.99
5	Azərbaycan Dillər Universiteti	1226	52.1	14.3	12.0	25.8	839	68.43	709	57.83
6	Azərbaycan Texniki Universiteti	1096	44.7	8.6	10.5	25.6	586	53.47	506	46.17
7	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	983	44.7	9.1	9.9	25.7	569	57.88	475	48.32
8	Gəncə Dövlət Universiteti	832	43.0	7.9	10.9	24.3	420	50.48	347	41.71
9	Bakı Mühəndislik Universiteti	761	53.1	12.2	11.8	29.1	535	70.30	482	63.34
10	Sumqayıt Dövlət Universiteti	687	41.5	7.1	10.0	24.4	307	44.69	225	32.75
11	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	640	41.2	7.9	9.4	23.8	337	52.66	301	47.03
12	Naxçıvan Dövlət Universiteti	612	45.6	8.3	11.4	25.9	343	56.05	273	44.61
13	Bakı Slavyan Universiteti	541	44.2	10.7	10.1	23.4	286	52.87	228	42.14
14	Azərbaycan İdman Akademiyası	526	36.8	8.1	7.9	20.9	243	46.20	141	26.81
15	Lənkəran Dövlət Universiteti	413	43.8	7.6	10.8	25.4	220	53.27	197	47.70
16	Xəzər Universiteti	396	52.1	13.2	11.9	27.0	270	68.18	223	56.31
17	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	377	36.1	7.7	8.3	20.1	179	47.48	135	35.81
18	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	357	61.7	16.0	14.3	31.4	291	81.51	255	71.43
19	ADA Universiteti	354	59.5	19.9	11.3	28.3	185	52.26	146	41.24
20	Milli Aviasiya Akademiyası	352	51.5	12.0	12.0	27.5	231	65.63	193	54.83
21	Qərbi Kaspi Universiteti	344	41.1	9.7	9.0	22.5	138	40.12	103	29.94
22	Odlar Yurdu Universiteti	322	37.9	7.4	9.2	21.3	99	30.75	68	21.12
23	Mingəçevir Dövlət Universiteti	306	40.7	6.9	10.6	23.2	137	44.77	114	37.25
24	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	279	39.4	8.6	8.8	22.1	119	42.65	100	35.84
25	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	268	37.5	8.0	8.5	21.0	84	31.34	66	24.63
26	"Azərbaycan" Universiteti	251	39.3	7.5	9.5	22.3	83	33.07	66	26.29
27	Azərbaycan Tibb Universiteti	221	59.0	14.3	13.1	31.6	180	81.45	156	70.59
28	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	195	44.2	9.7	10.1	24.4	110	56.41	91	46.67
29	Bakı Qızlar Universiteti	185	41.0	7.0	10.5	23.5	71	38.38	46	24.86
30	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	178	32.6	6.7	7.2	18.7	70	39.33	60	33.71
31	Bakı Avrasiya Universiteti	175	38.6	7.8	9.6	21.2	51	29.14	34	19.43
32	Bakı Biznes Universiteti	170	36.3	6.8	8.6	21.0	43	25.29	28	16.47
33	Bakı Ali Neft Məktəbi	159	76.4	21.6	17.3	37.5	132	83.02	117	73.58
34	Bakı Musiqi Akademiyası	154	39.1	10.9	7.8	20.4	79	51.30	66	42.86
35	Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu	149	37.9	8.1	8.8	21.0	37	24.83	27	18.12
36	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	142	37.1	8.9	7.8	20.4	69	48.59	54	38.03
37	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	111	61.1	14.3	14.7	32.1	93	83.78	78	70.27
38	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	107	43.0	6.8	11.5	24.7	59	55.14	47	43.93

Cədvəl 2.10 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Baka-lavrların ümumi sayı	Ümumi bal	Xarici dil üzrə orta bal	İnfor-matika üzrə orta bal	Məntiq üzrə orta bal	İxtisas seçimində iştirak edənlərin		Qəbul olan bakalavrların	
							sayı	faizi	sayı	faizi
39	Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin Milli Müdafiə Universitetinin H.Əliyev adına Hərbi İnstitutu	85	37.2	9.5	8.3	19.5	17	20.00	12	14.12
40	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	81	38.3	6.7	9.4	22.2	27	33.33	22	27.16
41	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	65	46.5	10.4	9.9	26.2	37	56.92	36	55.38
42	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	60	56.6	16.7	10.9	29.0	25	41.67	20	33.33
43	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası	59	52.3	8.7	12.8	30.8	31	52.54	22	37.29
44	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	46	30.8	6.8	6.8	17.2	13	28.26	12	26.09
45	"Naxçıvan" Universiteti	45	37.1	6.3	9.1	21.6	15	33.33	9	20.00
46	Qafqaz Universiteti	39	45.2	13.0	10.1	22.2	19	48.72	11	28.21
47	Elm və təhsil Mərkəzi "Təfəkkür" Universiteti	39	37.0	9.5	7.7	19.8	10	25.64	9	23.08
48	Azərbaycan Beynəlxalq Universiteti	34	35.2	10.0	7.9	17.4	7	20.59	4	11.76
49	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	19	40.6	7.8	10.5	22.3	5	26.32	3	15.79
50	Azərbaycan İctimai Siyasi Universiteti	11	37.6	12.0	7.3	18.4	4	36.36	3	27.27
51	Bakı "Asiya" Universiteti	10	39.1	12.7	8.5	17.9	3	30.00	1	10.00
52	Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası	9	52.7	11.6	14.3	26.8	4	44.44	3	33.33
53	Bakı İslam Universiteti	8	31.8	4.2	8.5	19.1	0	0.00	0	0.00
54	Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin H.Əliyev adına Akademiyası	7	46.4	11.9	10.4	24.0	2	28.57	2	28.57
55	Dövlət Sərhəd Xidmətinin Akademiyası	5	38.5	7.9	9.2	21.4	1	20.00	1	20.00
56	Bakı Əmtəəşünaslıq-Kommersiya İnstitutu	2	47.0	19.5	7.5	20.0	1	50.00	1	50.00
57	"Naxçıvan" Universiteti	2	45.8	13.8	9.0	23.0	1	50.00	1	50.00
58	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Xalq Təsərrüfatını İdarəetmə İnstitutu	1	30.5	5.5	7.0	18.0	0	0.00	0	0.00
59	Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutu	1	39.0	17.0	6.0	16.0	0	0.00	0	0.00
60	Müstəqil Azərbaycan Universiteti	1	40.5	15.5	8.0	17.0	1	100.00	0	0.00
61	Seçenov adına Birinci Dövlət Tibb Universitetini Bakı filialı	1	86.0	25.0	19.0	42.0	1	100.00	1	100.00

Ayrılıqda hər bir ali təhsil müəssisəsini təmsil edən bakalavrların diplom üzrə orta balları ilə magistraturaya qəbul imtahanında topladıqları ballar arasında statistik əlaqəni əks etdirən korrelyasiya göstəricisi hesablanmışdır. Ali təhsil müəssisələri üzrə ayrılıqda hesablanan korrelyasiya əmsallarının təhlili göstərir ki, ümumi olaraq, bal göstəriciləri arasında korrelyasiya (0.63) ortadır. Ali təhsil müəssisələrinin çoxunu təmsil edən bakalavrların müvafiq bal göstəriciləri arasındakı korrelyasiya əmsalının qiyməti 0.31-0.74 intervalında yerləşir (ən yüksək göstərici (0.74) Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti və Bakı Qızlar Universitetinin bakalavrlarına aiddir).

Aşağıdakı 2.11 saylı cədvəldə hər bir ali təhsil müəssisəsinin magistraturasına qəbul olan bakalavrların ümumi sayı, o cümlədən qəbul olan builki və əvvəlki illərin məzunlarının sayı, həmçinin onların Bakı şəhərində və regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələri və özəl ali təhsil müəssisələri üzrə tərkibi verilib. Cədvəldən görünür ki, ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların orta hesabla 36.80%-ni öz məzunları, 51.40%-ni Bakı şəhərində yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinin, 6.45%-ni regionlarda yerləşən dövlət ali

təhsil müəssisələrinin, 4.65%-ni özəl ali təhsil müəssisələrinin, 0.71%-ni isə xarici ölkələrdəki ali təhsil müəssisələrinin məzunları təşkil edir. Qəbul olanların 73.07%-i cari ilin, 26.93%-i isə əvvəlki illərin məzunlarıdır. Yalnız Naxçıvan Müəllimlər İnstitutudan qəbul olan bakalavrlar arasında cari ilin məzunları yox, əvvəlki illərin məzunları üstünlük təşkil edir.

Ali təhsil müəssisələri üzrə orta respublika göstəricilərini ayrılıqda ali təhsil müəssisələrinin göstəriciləri ilə müqayisə etdikdə məlum olur ki, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu, Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Bakı Dövlət Universiteti, Milli Aviasiya Akademiyası, Gəncə Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin magistraturalarına qəbul olan bakalavrlar, əsasən, həmin ali təhsil müəssisələrinin öz məzunlarıdır.

Bakı Ali Neft Məktəbi, Azərbaycan Texniki Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası və Bakı şəhərində yerləşən özəl ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbulda Bakı şəhərində yerləşən digər dövlət ali təhsil müəssisələrinin məzunları üstünlük təşkil edib.

Regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinin məzunları daha çox bitirdikləri ali təhsil müəssisələrinə və Bakı şəhərində yerləşən digər ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul olmuşdur.

Özəl universitetlərin məzunları ali təhsil müəssisələrinə qəbul olanların çox az hissəsini təşkil edib – cəmi 698 nəfər. Onların 95-i bitirdiyi ali təhsil müəssisəsinə, 84-ü digər özəl ali təhsil müəssisələrinə, 43-ü regionlarda yerləşən dövlət ali təhsil müəssisələrinə, 122-si Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə, 57-si Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə, 71-i Azərbaycan Texniki Universitetinə, 226-sı isə Bakıda yerləşən digər dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul olub.

Cədvəl 2.11

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNƏ QƏBUL OLAN BAKALAVRLARIN BİTİRDİKLƏRİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ TƏRKİBİ

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olan-ların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
1	**Bakı Dövlət Universiteti**	1096	711	64.87	297	27.10	48	4.38	32	2.92	8	0.73
	cari ilin məzunları	879	579	52.83	239	21.81	38	3.47	23	2.10	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	217	132	12.04	58	5.29	10	0.91	9	0.82	8	0.73
2	**Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti**	1385	701	50.61	562	40.58	57	4.12	46	3.32	19	1.37
	cari ilin məzunları	1090	601	43.39	403	29.10	49	3.54	34	2.45	3	0.22
	əvvəlki illərin məzunları	295	100	7.22	159	11.48	8	0.58	12	0.87	16	1.16
3	**Azərbaycan Texniki Universiteti**	1604	293	18.27	1155	72.01	75	4.68	71	4.43	10	0.62
	cari ilin məzunları	1328	263	16.40	962	59.98	58	3.62	45	2.81	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	276	30	1.87	193	12.03	17	1.06	26	1.62	10	0.62
4	**Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti**	1010	290	28.71	622	61.58	49	4.85	41	4.06	8	0.79
	cari ilin məzunları	786	226	22.38	496	49.11	39	3.86	25	2.48	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	224	64	6.34	126	12.48	10	0.99	16	1.58	8	0.79

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
5	**Azərbaycan Tibb Universiteti**	115	60	52.17	39	33.91	13	11.30	2	1.74	1	0.87
	cari ilin məzunları	94	52	45.22	30	26.09	11	9.57	1	0.87	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	21	8	6.96	9	7.83	2	1.74	1	0.87	1	0.87
6	**Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti**	554	188	33.94	246	44.40	61	11.01	57	10.29	2	0.36
	cari ilin məzunları	348	143	25.81	138	24.91	37	6.68	30	5.42	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	206	45	8.12	108	19.49	24	4.33	27	4.87	2	0.36
7	**Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti**	2483	931	37.49	1313	52.88	98	3.95	122	4.91	19	0.77
	cari ilin məzunları	1728	749	30.17	844	33.99	70	2.82	65	2.62	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	755	182	7.33	469	18.89	28	1.13	57	2.30	19	0.77
8	**Azərbaycan Dillər Universiteti**	281	140	49.82	100	35.59	19	6.76	22	7.83	0	0.00
	cari ilin məzunları	198	107	38.08	67	23.84	15	5.34	9	3.20	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	83	33	11.74	33	11.74	4	1.42	13	4.63	0	0.00
9	**Bakı Slavyan Universiteti**	129	28	21.71	87	67.44	7	5.43	7	5.43	0	0.00
	cari ilin məzunları	82	15	11.63	59	45.74	5	3.88	3	2.33	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	47	13	10.08	28	21.71	2	1.55	4	3.10	0	0.00
10	**Bakı Mühəndislik Universiteti**	345	68	19.71	222	64.35	37	10.72	14	4.06	4	1.16
	cari ilin məzunları	239	58	16.81	153	44.35	19	5.51	8	2.32	1	0.29
	əvvəlki illərin məzunları	106	10	2.90	69	20.00	18	5.22	6	1.74	3	0.87
11	**Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası**	164	74	45.12	82	50.00	3	1.83	3	1.83	2	1.22
	cari ilin məzunları	146	71	43.29	71	43.29	2	1.22	2	1.22	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	18	3	1.83	11	6.71	1	0.61	1	0.61	2	1.22
13	**Bakı Musiqi Akademiyası**	53	47	88.68	6	11.32	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	32	30	56.60	2	3.77	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	21	17	32.08	4	7.55	0	0.00	0	0.00	0	0.00
14	**Azərbaycan Milli Konservatoriyası**	54	43	79.63	11	20.37	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	35	31	57.41	4	7.41	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	19	12	22.22	7	12.96	0	0.00	0	0.00	0	0.00
15	**Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti**	158	71	44.94	72	45.57	5	3.16	9	5.70	1	0.63
	cari ilin məzunları	101	48	30.38	45	28.48	3	1.90	5	3.16	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	57	23	14.56	27	17.09	2	1.27	4	2.53	1	0.63
16	**Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası**	59	33	55.93	19	32.20	7	11.86	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	40	20	33.90	14	23.73	6	10.17	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	19	13	22.03	5	8.47	1	1.69	0	0.00	0	0.00
17	**Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti**	305	37	12.13	192	62.95	39	12.79	35	11.48	2	0.66
	cari ilin məzunları	222	31	10.16	135	44.26	30	9.84	26	8.52	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	83	6	1.97	57	18.69	9	2.95	9	2.95	2	0.66

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
18	**Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası**	9	6	66.67	3	33.33	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	6	6	66.67	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	3	0	0.00	3	33.33	0	0.00	0	0.00	0	0.00
19	**Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin Azərbaycan İdman Akademiyası**	72	62	86.11	10	13.89	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	64	54	75.00	10	13.89	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	8	8	11.11	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
20	**Milli Aviasiya Akademiyası**	100	59	59.00	30	30.00	7	7.00	4	4.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	88	50	50.00	29	29.00	7	7.00	2	2.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	12	9	9.00	1	1.00	0	0.00	2	2.00	0	0.00
21	**Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası**	31	26	83.87	5	16.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	25	22	70.97	3	9.68	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	6	4	12.90	2	6.45	0	0.00	0	0.00	0	0.00
22	**Bakı Ali Neft Məktəbi**	221	25	11.31	180	81.45	2	0.90	11	4.98	3	1.36
	cari ilin məzunları	151	24	10.86	120	54.30	2	0.90	5	2.26	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	70	1	0.45	60	27.15	0	0.00	6	2.71	3	1.36
23	**Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası**	10	3	30.00	6	60.00	1	10.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	10	3	30.00	6	60.00	1	10.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
24	**Naxçıvan Dövlət Universiteti**	208	158	75.96	14	6.73	30	14.42	5	2.40	1	0.48
	cari ilin məzunları	135	107	51.44	10	4.81	17	8.17	1	0.48	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	73	51	24.52	4	1.92	13	6.25	4	1.92	1	0.48
25	**Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu**	20	6	30.00	4	20.00	9	45.00	1	5.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	5	1	5.00	1	5.00	3	15.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	15	5	25.00	3	15.00	6	30.00	1	5.00	0	0.00
26	**Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti**	321	176	54.83	67	20.87	71	22.12	6	1.87	1	0.31
	cari ilin məzunları	236	145	45.17	42	13.08	46	14.33	3	0.93	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	85	31	9.66	25	7.79	25	7.79	3	0.93	1	0.31
27	**Gəncə Dövlət Universiteti**	301	177	58.80	98	32.56	16	5.32	9	2.99	1	0.33
	cari ilin məzunları	180	117	38.87	50	16.61	10	3.32	3	1.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	121	60	19.93	48	15.95	6	1.99	6	1.99	1	0.33
28	**Azərbaycan Texnologiya Universiteti**	104	28	26.92	32	30.77	41	39.42	2	1.92	1	0.96
	cari ilin məzunları	63	19	18.27	18	17.31	25	24.04	1	0.96	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	41	9	8.65	14	13.46	16	15.38	1	0.96	1	0.96
29	**Sumqayıt Dövlət Universiteti**	304	60	19.74	223	73.36	14	4.61	7	2.30	0	0.00
	cari ilin məzunları	198	31	10.20	153	50.33	11	3.62	3	0.99	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	106	29	9.54	70	23.03	3	0.99	4	1.32	0	0.00
30	**Mingəçevir Dövlət Universiteti**	166	75	45.18	73	43.98	13	7.83	4	2.41	1	0.60
	cari ilin məzunları	96	54	32.53	34	20.48	6	3.61	2	1.20	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	70	21	12.65	39	23.49	7	4.22	2	1.20	1	0.60

Cədvəl 2.11 (ardı)

№	Ali təhsil müəssisəsi	Qəbul olanların sayı	Öz məzunları		Digər ali təhsil müəssisələrinin məzunları							
			sayı	faizi	Bakı şəhərinin dövlət a.t.m.		Regionların dövlət a.t.m.		Özəl a.t.m.		Xarici a.t.m.	
					sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
31	**Lənkəran Dövlət Universiteti**	168	88	52.38	61	36.31	10	5.95	9	5.36	0	0.00
	cari ilin məzunları	117	74	44.05	36	21.43	3	1.79	4	2.38	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	51	14	8.33	25	14.88	7	4.17	5	2.98	0	0.00
37	**Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyası**	14	14	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	10	10	71.43	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	4	4	28.57	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
39	**Azərbaycan Kooperasiya Universiteti**	129	8	6.20	93	72.09	17	13.18	10	7.75	1	0.78
	cari ilin məzunları	71	6	4.65	49	37.98	10	7.75	6	4.65	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	58	2	1.55	44	34.11	7	5.43	4	3.10	1	0.78
40	**Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu**	3	3	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	2	2	66.67	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	1	1	33.33	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
41	**"Azərbaycan" Universiteti**	113	6	5.31	92	81.42	8	7.08	6	5.31	1	0.88
	cari ilin məzunları	76	5	4.42	61	53.98	6	5.31	4	3.54	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	37	1	0.88	31	27.43	2	1.77	2	1.77	1	0.88
42	**Qərbi Kaspi Universiteti**	128	11	8.59	92	71.88	15	11.72	10	7.81	0	0.00
	cari ilin məzunları	90	9	7.03	62	48.44	12	9.38	7	5.47	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	38	2	1.56	30	23.44	3	2.34	3	2.34	0	0.00
43	**Xəzər Universiteti**	247	37	14.98	177	71.66	21	8.50	10	4.05	2	0.81
	cari ilin məzunları	158	28	11.34	111	44.94	15	6.07	4	1.62	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	89	9	3.64	66	26.72	6	2.43	6	2.43	2	0.81
44	**Bakı Avrasiya Universiteti**	98	4	4.08	73	74.49	11	11.22	10	10.20	0	0.00
	cari ilin məzunları	70	1	1.02	54	55.10	8	8.16	7	7.14	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	28	3	3.06	19	19.39	3	3.06	3	3.06	0	0.00
45	**Bakı Qızlar Universiteti**	48	5	10.42	34	70.83	4	8.33	5	10.42	0	0.00
	cari ilin məzunları	25	5	10.42	16	33.33	3	6.25	1	2.08	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	23	0	0.00	18	37.50	1	2.08	4	8.33	0	0.00
46	**Odlar Yurdu Universiteti**	237	13	5.49	186	78.48	18	7.59	17	7.17	3	1.27
	cari ilin məzunları	168	7	2.95	136	57.38	13	5.49	11	4.64	1	0.42
	əvvəlki illərin məzunları	69	6	2.53	50	21.10	5	2.11	6	2.53	2	0.84
47	**Bakı Biznes Universiteti**	98	8	8.16	67	68.37	9	9.18	13	13.27	1	1.02
	cari ilin məzunları	66	6	6.12	44	44.90	7	7.14	9	9.18	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	32	2	2.04	23	23.47	2	2.04	4	4.08	1	1.02
48	**Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası**	25	0	0.00	21	84.00	1	4.00	3	12.00	0	0.00
	cari ilin məzunları	19	0	0.00	16	64.00	1	4.00	2	8.00	0	0.00
	əvvəlki illərin məzunları	6	0	0.00	5	20.00	0	0.00	1	4.00	0	0.00
	Bütövlükdə	**12970**	**4773**	**36.80**	**6666**	**51.40**	**836**	**6.45**	**603**	**4.65**	**92**	**0.71**
	cari ilin məzunları	9477	3810	29.38	4723	36.41	588	4.53	351	2.71	5	0.04
	əvvəlki illərin məzunları	3493	963	7.42	1943	14.98	248	1.91	252	1.94	87	0.67

3. REZİDENTURAYA QƏBUL

Rezidentura tibb ixtisasları üzrə əsas (baza ali) tibb təhsili əsasında həkim-mütəxəssis hazırlığı formasıdır. Burada təhsil dövlət standartı və proqramına uyğun olaraq hazırlanmış əsas (baza ali) tibb təhsili proqramları əsasında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 2 dekabr 503 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisasların təsnifatı"nda qeyd olunan həkim-mütəxəssis ixtisasları üzrə aparılır. Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı klinik baza olaraq Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilmiş elm, təhsil müəssisələri və klinikalarda aparılır. Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları üçün rezidenturada təhsil dövlət sifarişi əsasında həyata keçirilir.

"Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 sentyabr 2009-cu il tarixli, 156 nömrəli fərmanı, "Rezidentura təhsilinin məzmunu və təşkili qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 mart 2010-cu il tarixli, 50 nömrəli və 2013-cü il 21 noyabr tarixli, 330 nömrəli qərarlarına əsasən rezidenturaya qəbul 2025-ci ildə də DİM tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada test üsulu ilə keçirilmişdir. Qəbul Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 8 fevral 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında rezidenturaya qəbul qaydaları" ilə tənzimlənib.

2025-ci ildə tibb (müalicə işi, pediatriya), stomatologiya və tibbi profilaktika istiqamətləri ilə yanaşı, ilk dəfə olaraq ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə rezidenturaya qəbul imtahanları keçirilmişdir. Bununla da namizədlər 2025-ci ildə 3 deyil, 4 istiqamət üzrə imtahan vermişlər. Ötən illərdə olduğu kimi, əsas (baza ali) tibb təhsilinin tibb (müalicə işi, pediatriya), stomatologiya və tibbi profilaktika istiqamətləri üzrə baza və ixtisas fənlərindən qəbul proqramları əlavə və düzəlişlər edilməklə təkmilləşdirilmiş, ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə isə yeni proqramlar tərtib olunaraq tibb təhsili müəssisələrinin müvafiq kafedralarının əməkdaşlarının iştirakı ilə müzakirə edilərək, razılaşdırılmışdır. Eyni zamanda test tərtibi metodikası üzrə treninqlər keçirilmiş, mövcud test bankı yeni test tapşırıqları ilə zənginləşdirilmiş və ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə yeni test bankı yaradılmışdır.

Rezidenturaya qəbul qaydaları və baza fənləri üzrə qəbul proqramları, 2024-cü ildə namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının elmi-metodik izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri 2025-ci ilin fevral ayında "Rezidentura" jurnalının 1-ci nömrəsində dərc olunaraq ictimaiyyətə təqdim olunmuşdur. Rezidenturaya qəbul elanı və ixtisas fənləri üzrə qəbul proqramları, 2024-cü ildə namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının elmi-metodik izahı və tövsiyələr, test tapşırığı nümunələri "Rezidentura" jurnalının 2-ci nömrəsində, qəbul imtahanının II mərhələsi və ixtisas seçimi haqqında elan, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı, qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticələri, qəbul planı və namizədlər üçün tövsiyələr, 2024-cü ildə rezidenturaya qəbul müsabiqəsində klinik bazaların ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları isə jurnalın 3-cü nömrəsində dərc edilmişdir. Jurnalın 4-cü nömrəsində 2025-ci ildə rezidenturaya qəbul olanların adlı siyahısı və cari ildə klinik bazalar üzrə formalaşmış keçid balları verilmişdir.

2020-ci ildən etibarən rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsinin nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilir, imtahandan 40 və daha çox bal toplayan namizədlər "məqbul" alaraq imtahanın II mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanırlar. Bundan başqa, imtahanın I mərhələsində "məqbul" alanların nəticəsi 5 (beş) il qüvvədə qalır, yəni onlar 5 (beş) il ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanına buraxılırlar. Rezidenturaya qəbulun I mərhələsinə əsas (baza ali) tibb təhsilinin III kursunu tam bitirmiş tələbələr (IV və V kurs tələbələri) də buraxılıblar. Bu imtahandan "məqbul" alan tələbələr isə ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanına rezidenturaya qəbul olunmaq hüququ əldə etdikdən sonra buraxılacaqlar.

Rezidenturaya qəbul aparılan ixtisaslar əsas (baza ali) tibb təhsilinə uyğun olaraq istiqamətlər üzrə qruplaşdırılıb. 3.1 saylı cədvəldə istiqamətlərin, həmçinin istiqamətlərə müvafiq baza və ixtisas fənlərinin siyahısı təqdim edilib.

Cədvəl 3.1

ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ İMTAHAN FƏNLƏRİ

İstiqamətin adı	Baza fənləri	İxtisas fənləri
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	İnsan anatomiyası Histologiya İnsan fiziologiyası Patologiya (patoloji anatomiya) Patoloji fiziologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya	Daxili xəstəliklər (kardiologiya, pulmonologiya, qastroenterologiya, endokrinologiya, nefrologiya, hematologiya, nevrologiya, yoluxucu xəstəliklər, psixiatriya) Cərrahlıq (ümumi cərrahlıq, cərrahi xəstəliklər, uşaq cərrahlığı) Mamalıq və ginekologiya Neonatologiya
II. Stomatologiya	İnsan anatomiyası Histologiya İnsan fiziologiyası Patologiya (patoloji anatomiya) Patoloji fiziologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya	Terapevtik stomatologiya Ortopedik stomatologiya Üz-çənə cərrahiyyəsi Uşaq stomatologiyası
III. Tibbi profilaktika	İnsan anatomiyası Histologiya İnsan fiziologiyası Patologiya (patoloji anatomiya) Patoloji fiziologiya Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya	Yoluxucu xəstəliklər Gigiyena (ətraf mühitin gigiyenası, yaşayış məskənlərinin gigiyenası, qidalanma gigiyenası, əmək gigiyenası, uşaq və yeniyetmələrin gigiyenası) Epidemiologiya Klinik biokimya
IV. İctimai səhiyyə	İnsan anatomiyası Hüceyrə biologiyası (sitologiya) İnsan fiziologiyası Fiziopatologiya (patoloji fiziologiya) Mikrobiologiya Farmakologiya Biokimya	Yoluxucu xəstəliklər Gigiyena (ətraf mühitin gigiyenası, yaşayış məskənlərinin gigiyenası, qidalanma gigiyenası, əmək gigiyenası, uşaq və yeniyetmələrin gigiyenası) Epidemiologiya Klinik biokimya

2025-ci ildə rezidenturaya qəbul Səhiyyə Nazirliyi sistemi üzrə 33 klinik bazaya aparılıb. Rezidenturaya Azərbaycan və rus bölmələrinin birgə müsabiqəsi üçün ümumilikdə 778 plan yeri ayrılmışdı (onlardan 71 plan yeri Hərbi tibb fakültəsi, 40 plan yeri isə İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı üçün nəzərdə tutulmuşdur). 3.2 saylı cədvəldən də göründüyü kimi, rezidenturaya ən çox qəbul planı Azərbaycan Tibb Universitetinin payına düşüb (277 yer – Hərbi tibb fakültəsi də daxil olmaqla). Bu təhsil müəssisəsinin qəbul planı ümumilikdə rezidentura üçün ayrılmış qəbul planının 35.60%-ni təşkil edib.

Cədvəl 3.2

QƏBUL PLANININ KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	Müəssisənin adı	İstiqamətlər*			Bütövlükdə
		I	II	I, III, IV	
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	143	38	25	206
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi sistemi üçün)	25	0	1	26
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi sistemi üçün)	25	0	1	26
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti sistemi üçün)	15	0	0	15
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi sistemi üçün)	2	0	0	2
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti sistemi üçün)	2	0	0	2

Cədvəl 3.2 (ardı)

№	Müəssisənin adı	İstiqamətlər*			Bütövlükdə
		I	II	I, III, IV	
2	Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	6	0	0	6
3	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	47	5	2	54
4	Milli Onkologiya Mərkəzi	6	0	1	7
5	Ak. M.A.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzi	15	0	0	15
6	Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzi	0	0	4	4
7	Kliniki Tibbi Mərkəz	31	0	2	33
8	Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	15	0	0	15
9	Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutu	3	0	0	3
10	K.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu	7	0	0	7
11	Respublika Neyrocərrahiyyə Xəstəxanası	3	0	0	3
12	Elmi-Tədqiqat Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutu	10	0	4	14
13	Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanası	34	0	1	35
14	Akademik M.Cavadzadə adına Respublika Klinik Uroloji Xəstəxanası	4	0	0	4
15	Akademik C.M.Abdullayev adına Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu	5	0	0	5
16	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu	6	0	0	6
17	Akademik M.Ə.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanası	40	2	0	42
18	Mərkəzi Klinika	21	0	0	21
19	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutu	4	0	0	4
20	Bakı Sağlamlıq Mərkəzi	13	0	0	13
21	Naxçıvan Dövlət Universiteti	23	3	4	30
22	İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	40	0	0	40
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibbi Xidmət İdarəsinin Mərkəzi Hospitalı	22	0	2	24
24	Yeni Klinika	40	0	0	40
25	Naxçıvan Muxtar Respublikası Xəstəxanası	24	0	0	24
26	Naxçıvan Sağlamlıq Mərkəzi	17	0	0	17
27	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağız və Diş Sağlamlığı Mərkəzi	0	11	0	11
28	Naxçıvan Muxtar Respublikası Yoluxucu Xəstəliklər Mərkəzi	2	0	4	6
29	Yaqub Budaqov adına Naxçıvan Muxtar Respublikasının Psixi Xəstəliklər Dispanseri	6	0	0	6
30	Əziz Əliyev adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası	6	0	0	6
31	Naxçıvan Muxtar Respublikası Perinatal Mərkəzi	2	0	0	2
32	Naxçıvan Muxtar Respublikası Onkoloji Mərkəzi	2	0	0	2
33	Naxçıvan Muxtar Respublikası Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	2	0	0	2
	C Ə M İ	**668**	**59**	**51**	**778**

* (İstiqamətlər: I – tibb (müalicə işi, pediatriya); II – stomatologiya; III – tibbi profilaktika; IV – ictimai səhiyyə)

2024-cü illə müqayisədə qəbul planı tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə 99 yer, stomatologiya istiqaməti üzrə 24 yer artmışdır.

Artıq beşinci ildir ki, namizədlərə baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında (I mərhələdə) iki dəfə iştirak etmək üçün şərait yaradılır. Qəbul imtahanının I mərhələsinin 1-ci cəhdində iştirak etmək üçün ərizələrin qəbulu 2025-ci il aprelin 11-dən 18-dək, 2-ci cəhdində iştirak etmək üçün isə iyunun 4-dən 12-dək internet vasitəsilə aparılıb. Namizədlər ekabinet.dim.gov.az internet səhifəsində "Şəxsi kabinet"lərini yaratdıqdan sonra "Şəxsi kabinet"lərinin istifadəçi adı və parolundan istifadə edərək DİM-in internet saytının müvafiq səhifəsinə (eservices.dim.gov.az/erizerez/erize) daxil olaraq, "Namizədin elektron ərizəsi" formasını doldurub təsdiq ediblər. Müsabiqədə iştirak ödənişli olmuşdur. Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdə əsas (baza ali) tibb təhsili almış vətəndaşları imtahanda iştirak etmək üçün "Namizədin elektron ərizəsi" formasını doldurduqdan sonra tələb olunan sənədlərin əslini şəxsən təqdim edərək elektron ərizələrini DİM-də yaradılmış Sənəd Qəbulu Komissiyalarında təsdiq etdiriblər.

Rezidenturada təhsil almaq üçün 1762 namizəd ərizə verib. Onların 40.41%-ni (712 nəfər) oğlanlar, 59.59%-ni (1050 nəfər) qızlar təşkil edib. Sənəd verənlərin 581 nəfəri (32.97%) əsas (baza ali) tibb təhsilini cari ildə başa vurub. Onlardan 215 nəfərini oğlanlar (37.01%), 366 nəfərini isə qızlar (62.99%) təşkil edib.

Əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətləri üzrə qəbul planı, imtahanda iştirak etmək üçün təqdim edilən ərizələrin sayı və ərizə qəbulu mərhələsində müsabiqə vəziyyəti 3.3 saylı cədvəldə göstərilir.

Cədvəl 3.3

ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ VƏ BÖLMƏLƏR ÜZRƏ QƏBUL PLANI, NAMİZƏDLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI VƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

İstiqamət	Qəbul planı*	Ərizələrin sayı			Müsabiqə vəziyyəti
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	719 (668)	1093	312	1405	2.0
II. Stomatologiya	59 (59)	155	40	195	3.3
III. Tibbi profilaktika	51 (0)	110	12	122	2.4
IV. İctimai səhiyyə	51 (0)	39	1	40	0.8
C Ə M İ	**778****	**1397**	**365**	**1762**	**2.3**

* Mötərizədə yalnız müvafiq istiqamət üzrə ayrılan plan yerlərinin (digər istiqamətlərlə birgə olan plan yerləri istisna olunmaqla) sayı göstərilib.

** Tibb (müalicə işi, pediatriya), tibbi profilaktika və ictimai səhiyyə üzrə 51 yer (tibbi biokimya (17 yer), tibbi mikrobiologiya (21 yer) və yoluxucu xəstəliklər və kliniki mikrobiologiya (13 yer) ixtisasları üzrə) üçün birgə müsabiqə aparılıb.

3.3 saylı cədvəldən görünür ki, imtahanda iştirak etmək üçün ən çox ərizə tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə təqdim edilib. Ümumiyyətlə, ərizələrin sayı ötən illə müqayisədə tibbi profilaktika istiqaməti üzrə 13.48% (19 ərizə) azalmış, tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə 1.59% (22 ərizə), stomatologiya istiqaməti üzrə 46.62% (62 ərizə), bütün istiqamətlər üzrə isə ümumilikdə 6.34% (105 ərizə) artmışdır.

Ən yüksək müsabiqə vəziyyəti stomatologiya istiqaməti üzrə (bir yerə orta hesabla 3.3 ərizə), ən aşağı müsabiqə vəziyyəti isə ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə (bir yerə orta hesabla 0.8 ərizə) müşahidə olunub. Ümumilikdə ötən illə müqayisədə müsabiqə vəziyyəti 2.4-dən 2.3-ə qədər azalmışdır. Müsabiqə vəziyyətinin aşağı olması cari ildə plan yerlərinin sayının artması ilə əlaqədardır.

Rezidenturaya qəbul imtahanı iki mərhələdə keçirilib. I mərhələ üzrə imtahanın 1-ci cəhdi mayın 4-də, 2-ci cəhdi iyunun 29-da, II mərhələ üzrə imtahan isə avqustun 10-da keçirilib. Qəbul imtahanının hər iki mərhələsi Bakı və Naxçıvan şəhərlərində keçirilib. II mərhələyə imtahanın I mərhələsində nəticələri "məqbul" olan (40 və daha çox bal toplayan) və müsabiqədə iştirak etmək hüququ olan namizədlər buraxılıb. İmtahanın birinci mərhələsində namizədlərin əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətinə müvafiq olaraq baza fənləri üzrə, ikinci mərhələsində isə ixtisas fənləri üzrə bilikləri yoxlanılıb. Namizədlərə hər mərhələdə 100 test tapşırığı təqdim olunub. Hər bir test tapşırığına düzgün cavab bir balla qiymətləndirilib, səhv cavablar namizədin imtahan nəticələrinə təsir göstərməyib. Hər mərhələdə imtahan suallarının cavablandırılmasına 2.5 saat vaxt ayrılıb.

İmtahanın I mərhələsində əsas (baza ali) tibb təhsilinin bütün istiqamətləri üzrə patoloji fiziologiya və insan fiziologiyası fənlərindən son 5 test tapşırığı açıq formalı olub. İmtahanın II mərhələsində tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə daxili xəstəliklər blokundan, stomatologiya istiqaməti üzrə terapevtik stomatologiya fənnindən, tibbi profilaktika və ictimai səhiyyə istiqamətləri üzrə epidemiologiya fənnindən son 5 test tapşırığı açıq formalı olub. Hər iki mərhələdə sual kitabçaları fərdi qaydada çap olunub və imtahan zalları üzrə komplektləşdirilib. Sual kitabçaları imtahanın hər iki mərhələsində tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə 2 variantda, digər istiqamətlər üzrə isə 1 variantda, Azərbaycan və rus dillərində hazırlanıb. Bütövlükdə, imtahanlarda 30 sual kitabçasından və 3000 test tapşırığından istifadə edilib.

Qəbul imtahanının I mərhələsi üzrə 1-ci cəhdin nəticələri mayın 5-də, 2-ci cəhdin nəticələri iyulun 1-də, II mərhələsi üzrə nəticələr isə avqustun 11-də DİM-in internet saytında elan olunub.

Baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında (I mərhələdə) iştirak etmək üçün 815 tələbə (344 oğlan, 471 qız) müraciət etmiş, onlardan 814 nəfəri (343 oğlan, 471 qız) baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında iştirak etmiş və 341-i (137 oğlan, 204 qız) "məqbul" almışdır.

İmtahanın I mərhələsində iştirak edən 1864 namizəddən 1050-si (419 oğlan (39.90%), 631 qız (60.10%)) əvvəlki və cari ilin məzunları olmuşdur. Bu namizədlərdən 269-u (83 oğlan (30.86%), 186 qız (69.14%)) məqbul alaraq II mərhələdə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətləri üzrə imtahanın I mərhələsində iştirak edən cari il məzunlarının nəticələrinin IV və V kurs tələbələrinin nəticələri ilə müqayisəsi təqdim olunmuşdur.

Cədvəl 3.4

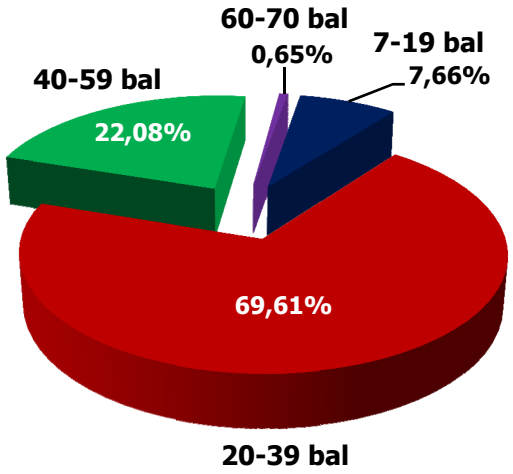
ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ İMTAHANIN I MƏRHƏLƏSİNDƏ İŞTİRAK EDƏNLƏRİN NƏTİCƏLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

İstiqamət	İmtahanda iştirak edənlərin sayı		"Məqbul" alanların sayı və faizi			
			Cari ilin məzunları		IV və V kurs tələbələri	
	Cari ilin məzunları	IV və V kurs tələbələri	sayı	faizi	sayı	faizi
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	185	724	51	27.57	308	42.54
II. Stomatologiya	38	71	19	50.00	28	39.44
III. Tibbi profilaktika	17	0	3	17.65	0	---
IV. İctimai səhiyyə	40	19	21	52.50	5	26.32
C Ə M İ	**280**	**814**	**94**	**33.57**	**341**	**41.89**

Cədvəldən də göründüyü kimi, 2025-ci ildə imtahanın I mərhələsində iştirak edən cari il məzunlarının bütövlükdə 33.57%-i, IV və V kurs tələbələrinin isə 41.89%-i "məqbul" almışdır. Cari il məzunlarının 294 nəfəri əvvəlki illərdə tələbə kimi imtahanın I mərhələsindən "məqbul" aldığı üçün cari ildə imtahanın I mərhələsində iştirak etməmişdir. Onları da nəzərə alsaq, bu halda cari il məzunlarından "məqbul" alanların nisbi sayı faktiki olaraq 67.60% olardı.

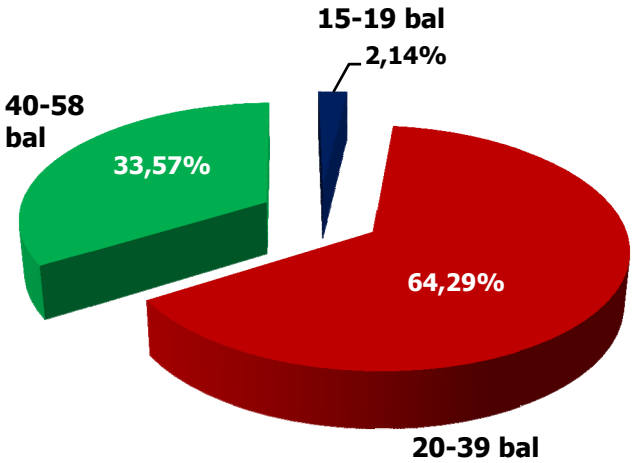
3.1-3.3 saylı şəkillərdə qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edən əvvəlki illərin məzunlarının, cari il məzunlarının, IV və V kurs tələbələrinin ayrı-ayrılıqda topladıqları balların paylanma diaqramı təqdim edilib. Diaqramlar göstərir ki, əvvəlki illərin məzunlarının imtahandakı nəticələri digər imtahan iştirakçılarının nəticələrindən çox zəifdir. IV və V kurs tələbələrinin 41.90%-i imtahanın I mərhələsində müsabiqə şərtini ödəyib (ən azı 40 bal toplayıb). Bu cür nəticə göstərənlərin nisbi sayı cari ilin məzunları arasında 33.57%, əvvəlki illərin məzunları arasında isə 22.73% təşkil edib. Əvvəlki illərin məzunlarının böyük hissəsi (77.27%-i) 40 baldan aşağı nəticə göstərdiyinə görə məqbul nəticə əldə edə bilməmişdir. Təhlil zamanı bu namizədlərin hazırlıq səviyyəsinin digər imtahan iştirakçılarından aşağı olduğunu görürük.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ (BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ BİLİKLƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ İMTAHANI) İŞTİRAK EDƏN ƏVVƏLKİ İLLƏRİN MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

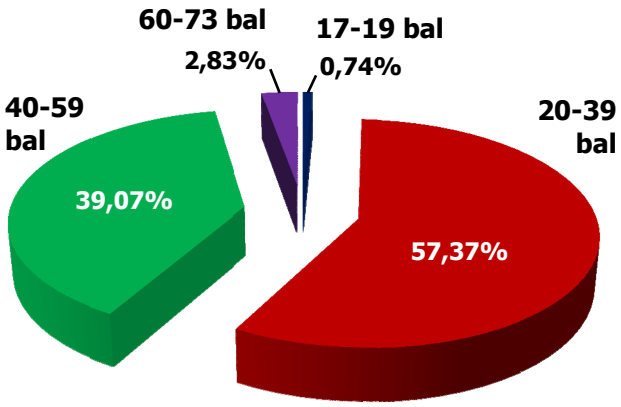
Şəkil 3.1

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ (BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ BİLİKLƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ İMTAHANI) İŞTİRAK EDƏN CARİ İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 3.2

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ (BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ BİLİKLƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ İMTAHANI) İŞTİRAK EDƏN IV VƏ V KURS TƏLƏBƏLƏRİNİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 3.3

Cari ildə imtahanın I mərhələsində iştirak edənlərdən 269 nəfər əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətləri üzrə imtahanın II mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanmış və onlardan 231-i imtahanın II mərhələsində iştirak etmək üçün ərizə vermişdir. Bundan başqa, əvvəlki illərdə rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsində iştirak edərək "məqbul" alan 674 nəfər də II mərhələdə iştirak etmək üçün ərizə vermiş və ümumilikdə II mərhələdə iştirak etmək üçün ərizə verənlərin sayı 905 nəfər olmuşdur. İmtahanın II mərhələsində 901 nəfər iştirak etmiş və bu namizədlərin çoxu (610 nəfər – 67.70%) müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Onlardan 228 nəfəri oğlan (116 nəfər cari ilin məzunu), 382 nəfəri qız (188 nəfər cari ilin məzunu) olub.

İmtahanda və müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan namizədlərin istiqamətlər üzrə sayı haqqında məlumat 3.5 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 3.5

ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL PLANI, İMTAHANIN II MƏRHƏLƏSİNDƏ VƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK ETMƏK HÜQUQU QAZANAN NAMİZƏDLƏRİN PAYLANMASI

İstiqamət	Qəbul planı*	İmtahanda iştirak edən namizədlərin sayı		Müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış namizədlərin sayı
		I mərhələ	II mərhələ**	
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	719 (71)	797 (4)	730 (56)	516 (32)
II. Stomatologiya	59 (0)	145	84	65
III. Tibbi profilaktika	51 (2)	68	69	20
IV. İctimai səhiyyə	51 (2)	40	18	9
C Ə M İ	778 (71)	1050 (4)	901 (56)	610 (32)

* mötərizədə o cümlədən Hərbi tibb fakültəsi üzrə qəbul planı verilib.

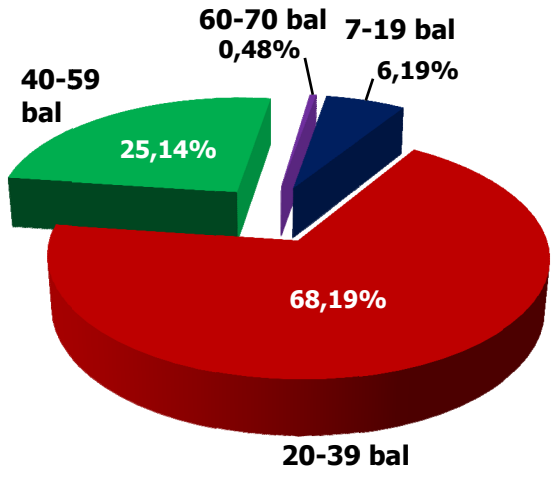
** II mərhələdə I mərhələ üzrə (cari və əvvəlki 5 il ərzində) ən azı 40 bal toplayan namizədlər iştirak ediblər.

3.4 və 3.5 saylı şəkillərdə rezidenturaya qəbul olmaq üçün imtahanda iştirak edən cari və əvvəlki illərin məzunlarının I və II mərhələ üzrə topladıqları balların paylanma diaqramları təqdim edilib. I mərhələdə namizədlərin 25.62%-i (269 nəfər) müsabiqə şərtini (40 və daha yüksək bal) ödəyib və bu namizədlər

II mərhələdə iştirak etmək hüququ qazanıblar. Ötən il bu göstərici 32.47%-ə, 2023-cü ildə 37.43%-ə, 2022-ci ildə 30.96%-ə, 2021-ci ildə 41.91%-ə, 2020-ci ildə isə 53.46%-ə bərabər olub. I mərhələdə "məqbul" alanların nisbi sayını 2020-ci illə müqayisə etdikdə məlum olur ki, sonrakı illərdə bu göstərici üzrə azalma müşahidə olunur. Məlum olduğu kimi, rezidenturaya qəbul imtahanının I mərhələsində "məqbul" alanların nəticələri 5 il qüvvədə qalır və bu qayda ilk dəfə olaraq 2020-ci ildə tətbiq edilib. III, IV və V kursda təhsil alan tələbələr də bu imkandan istifadə edirlər. Bu səbəbdən, 2020-ci ildən etibarən hər il rezidenturaya keçirilən qəbul imtahanının I mərhələsində "məqbul" alanların payının azalması müşahidə olunur. Belə ki, bu tələbələrin imtahanda iştirak etmələri növbəti illərdə imtahan verən seçmənin tərkibində yüksəkhazırlıqlı namizədlərin nisbi çəkisinin azalması ilə nəticələnib.

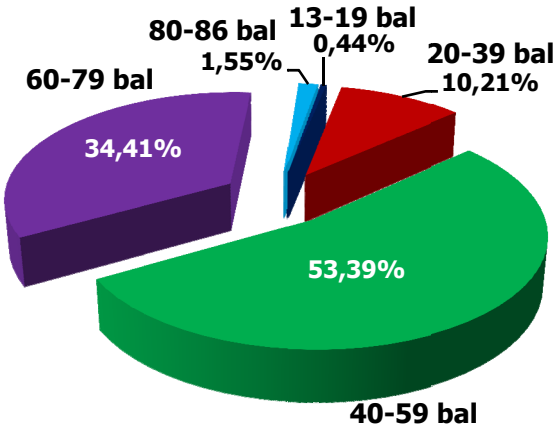
Qəbul imtahanının II mərhələsində iştirak edən namizədlərin böyük hissəsi (610 nəfər, 67.70%-i) 50 baldan yuxarı nəticə göstərərək ixtisas seçiminə buraxılıb. Namizədlərin 32.30%-i isə 50 baldan aşağı nəticə göstərdiyi üçün ixtisas seçiminə buraxılmayıb.

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNDƏ (BAZA FƏNLƏRİ ÜZRƏ BİLİKLƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ İMTAHANI) İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN (CARİ VƏ ƏVVƏLKİ İLLƏRİN MƏZUNLARI) TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 3.4

QƏBUL İMTAHANININ II MƏRHƏLƏSİNDƏ (İXTİSAS FƏNLƏRİ ÜZRƏ BİLİKLƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ İMTAHANI) İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 3.5

Qəbul imtahanının nəticələri əsasında reprezentativ seçməyə malik olan tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə I və II mərhələdə iştirak edən namizədlərin ayrılıqda topladıqları balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları və histoqramları müəyyənləşdirilib (3.6, 3.7 saylı cədvəllər və 3.1, 3.2 saylı qrafiklərə bax). Qrafiklərdə namizədlərin topladıqları balların paylanma histoqramı, riyazi gözləmə – orta qiyməti (M) və namizədlər seçməsini sayca iki bərabər hissəyə ayıran mediana (Me) təsvir edilib. Balların paylanma histoqramı həm I mərhələdə, həm də II mərhələdə, demək olar ki, normal paylanmaya yaxındır.

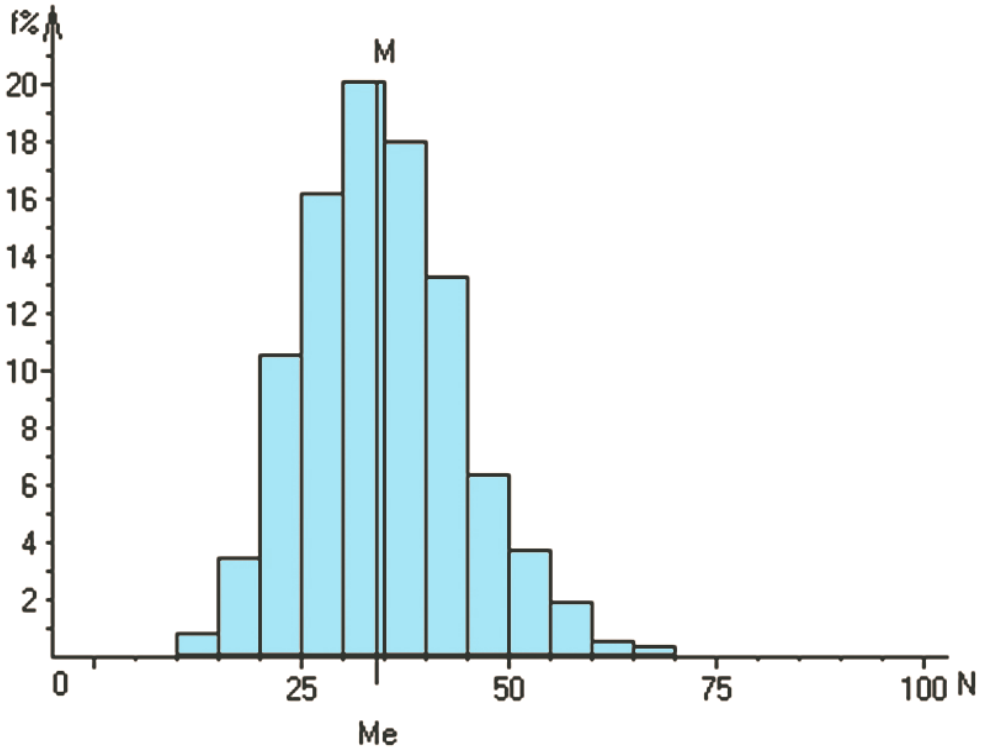
Tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti
(*I mərhələ, IV və V kurs tələbələri də nəzərə alınmaqla*)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə:	35.30	Minimal bal:	8
Ortakvadratik meyil:	9.68	Maksimal bal:	73
Moda:	32	Namizədlərin sayı:	1521
Median:	34.16		

Cədvəl 3.6

Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	31 - 35	319	20.97	53.52	66 - 70	6	0.39	99.93
1 - 5	0	0.00	0.00	36 - 40	287	18.87	72.39	71 - 75	1	0.07	100.00
6 - 10	1	0.07	0.07	41 - 45	211	13.87	86.26	76 - 80	0	0.00	100.00
11 - 15	13	0.85	0.92	46 - 50	102	6.71	92.97	81 - 85	0	0.00	100.00
16 - 20	55	3.62	4.54	51 - 55	60	3.94	96.91	86 - 90	0	0.00	100.00
21 - 25	168	11.05	15.58	56 - 60	31	2.04	98.95	91 - 95	0	0.00	100.00
26 - 30	258	16.96	32.54	61 - 65	9	0.59	99.54	96 - 100	0	0.00	100.00

Qrafik 3.1

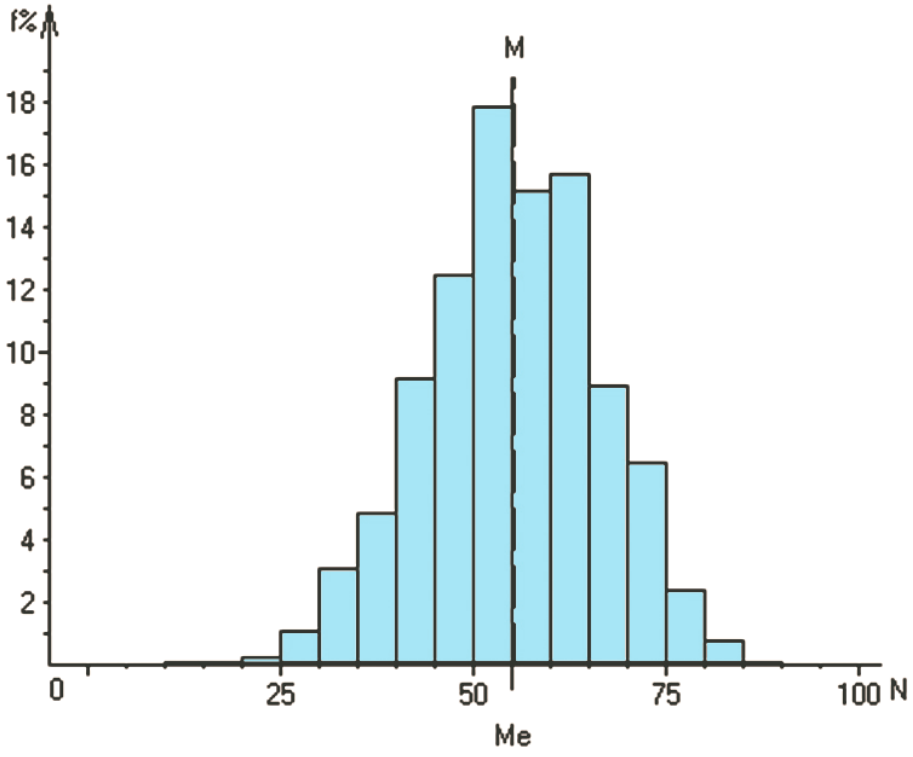
Tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti
(*II mərhələ*)

Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları			
Riyazi gözləmə:	55.55	Minimal bal:	13
Ortakvadratik meyil:	11.61	Maksimal bal:	86
Moda:	52	Namizədlərin sayı:	730
Median:	55.09		

Cədvəl 3.7

Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Namiz. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	31 - 35	23	3.15	4.79	66 - 70	66	9.04	90.00
1 - 5	0	0.00	0.00	36 - 40	36	4.93	9.73	71 - 75	48	6.58	96.58
6 - 10	0	0.00	0.00	41 - 45	68	9.32	19.04	76 - 80	18	2.47	99.04
11 - 15	1	0.14	0.14	46 - 50	92	12.60	31.64	81 - 85	6	0.82	99.86
16 - 20	1	0.14	0.27	51 - 55	132	18.08	49.73	86 - 90	1	0.14	100.00
21 - 25	2	0.27	0.55	56 - 60	112	15.34	65.07	91 - 95	0	0.00	100.00
26 - 30	8	1.10	1.64	61 - 65	116	15.89	80.96	96 - 100	0	0.00	100.00

Qrafik 3.2

Rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsində iştirak edənlər və qəbul olanlar seçmələri üzrə ayrılıqda ortastatistik namizədin portreti müəyyənləşdirilib. II mərhələ üzrə imtahanda iştirak edənlər seçməsini təmsil edən ortastatistik namizədin topladığı bal Azərbaycan bölməsində 54.29-a, rus bölməsində 56.48-ə bərabərdir. Rezidenturaya qəbul olanlar seçməsini təmsil edən ortastatistik namizədin imtahanın II mərhələsində topladığı bal Azərbaycan bölməsində 61.32-yə, rus bölməsində isə 62.46-ya bərabərdir. Təqdim edilən rəqəmlərdən də göründüyü kimi, bölmələr üzrə ayrılıqda namizədlərin imtahana hazırlığı və imtahan nəticələri çox az fərqlənir.

Müsabiqəyə buraxılan namizədlər malik olduqları əsas (baza ali) tibb təhsilinin istiqamətinə uyğun olaraq avqustun 13-dən 17-dək ixtisas seçimi aparıb. İxtisas seçiminə rezidenturaya qəbul imtahanındakı nəticələri Mərkəzin müəyyən etdiyi müsabiqə şərtini ödəyən – ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında 50 və daha çox bal toplayan namizədlər buraxılıb.

İxtisas seçiminə kömək məqsədilə "Rezidentura" jurnalının 3-cü nömrəsində "Rezidentura üzrə ixtisas seçimi cədvəli" dərc olunub (cədvəl 3.8). Bununla da hər bir namizədə bitirdiyi istiqamətə uyğun olaraq səmərəli ixtisas seçimi imkanı yaradılıb.

Cədvəl 3.8

REZİDENTURA ÜZRƏ İXTİSAS SEÇİMİ CƏDVƏLİ

Əsas (baza ali) tibb təhsili üzrə istiqamətlər (fakültələr)	**Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisaslar**
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	7100002 – Ailə təbabəti 7100003 – Anesteziologiya-reanimatologiya 7100004 – Aviasiya təbabəti 7100005 – Daxili xəstəliklər 7100006 – Dermatovenerologiya 7100008 – Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya 7100009 – İdman təbabəti 7100010 – Kardiologiya 7100011 – Mamalıq-ginekologiya 7100012 – Məhkəmə-tibbi ekspertiza 7100013 – Nevrologiya 7100014 – Neyrocərrahiyyə 7100015 – Nüvə təbabəti 7100016 – Oftalmologiya 7100021 – Ortopediya və travmatologiya 7100022 – Otorinolarinqologiya 7100024 – Pediatriya 7100025 – Plastik, rekonstruktiv və estetik cərrahiyyə 7100026 – Psixiatriya 7100027 – Pulmonologiya 7100028 – Radiologiya 7100030 – Sualtı və hiperbarik təbabət 7100031 – Şüa onkologiyası 7100032 – Təcili tibb 7100033 – Tibbi biokimya 7100034 – Tibbi genetika 7100035 – Tibbi mikrobiologiya 7100036 – Tibbi patologiya 7100037 – Torakal cərrahiyyə 7100038 – Urologiya 7100039 – Uşaq cərrahiyyəsi 7100041 – Uşaq və yeniyetmə psixiatriyası 7100042 – Ümumi cərrahiyyə 7100043 – Ürək-damar cərrahiyyəsi 7100044 – Yoluxucu xəstəliklər və kliniki mikrobiologiya

Cədvəl 3.8 (ardı)

Əsas (baza ali) tibb təhsili üzrə istiqamətlər (fakültələr)	Rezidenturada həkim-mütəxəssis hazırlığı aparılan ixtisaslar
II. Stomatologiya	7100001 – Ağız, üz və çənə cərrahiyyəsi 7100007 – Endodontiya 7100017 – Oral patologiya 7100018 – Oral radiologiya 7100019 – Ortodontiya 7100020 – Ortopedik stomatologiya 7100023 – Parodontologiya 7100029 – Restorativ stomatologiya 7100040 – Uşaq stomatologiyası
III. Tibbi profilaktika	7100033 – Tibbi biokimya 7100035 – Tibbi mikrobiologiya 7100044 – Yoluxucu xəstəliklər və kliniki mikrobiologiya
IV. İctimai səhiyyə	7100033 – Tibbi biokimya 7100035 – Tibbi mikrobiologiya 7100044 – Yoluxucu xəstəliklər və kliniki mikrobiologiya

Seçilmiş ixtisasların ərizə formasında ardıcıllığını namizəd özü müəyyənləşdirib və o, topladığı ballara əsasən müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilib.

Müsabiqə zamanı balı eyni olan iki və daha çox namizədi fərqləndirmək üçün aşağıda qeyd edilən ardıcıllıqla əlavə göstəricilər nəzərə alınıb:

– əsas (baza ali) tibb təhsili üzrə ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG);

– baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanından toplanılan bal.

Müsabiqənin nəticələri avqustun 18-də elan edilib.

Müsabiqədə iştirak edən namizədlərin ərizələrinin rezidentura təhsilini həyata keçirən klinik bazalar üzrə paylanması 3.9 saylı cədvəldə təqdim edilib.

Cədvəl 3.9

MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN NAMİZƏDLƏRİN ƏRİZƏLƏRİNİN KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	Müəssisənin adı	Ərizələrin sayı				
		Tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə	Stomatologiya istiqaməti üzrə	Tibbi-profilaktika istiqaməti üzrə	İctimai səhiyyə istiqaməti üzrə	Bütövlükdə
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	466	65	20	9	560
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi sistemi üçün)	6	0	0	0	6
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi sistemi üçün)	24	0	0	0	24
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti sistemi üçün)	0	0	0	0	0
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi sistemi üçün)	0	0	0	0	0
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti sistemi üçün)	1	0	0	0	1

Cədvəl 3.9 (ardı)

№	Müəssisənin adı	Ərizələrin sayı				
		Tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə	Stomatologiya istiqaməti üzrə	Tibbi-profilaktika istiqaməti üzrə	İctimai səhiyyə istiqaməti üzrə	Bütövlükdə
2	Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	147	0	0	0	147
3	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	348	61	14	5	428
4	Milli Onkologiya Mərkəzi	228	0	17	7	252
5	Ak. M.A.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzi	288	0	0	0	288
6	Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzi	43	0	18	7	68
7	Kliniki Tibbi Mərkəz	340	0	17	8	365
8	Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	116	0	0	0	116
9	Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutu	102	0	0	0	102
10	K.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu	213	0	0	0	213
11	Respublika Neyrocərrahiyyə Xəstəxanası	72	0	0	0	72
12	Elmi-Tədqiqat Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutu	97	0	13	6	116
13	Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanası	394	0	16	8	418
14	Akademik M.Cavadzadə adına Respublika Klinik Uroloji Xəstəxanası	86	0	0	0	86
15	Akademik C.M.Abdullayev adına Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu	138	0	0	0	138
16	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu	86	0	0	0	86
17	Akademik M.Ə.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanası	243	45	0	0	288
18	Mərkəzi Klinika	370	0	0	0	370
19	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutu	157	0	0	0	157
20	Bakı Sağlamlıq Mərkəzi	330	0	0	0	330
21	Naxçıvan Dövlət Universiteti	43	22	11	2	78
22	İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	62	0	0	0	62
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibbi Xidmət İdarəsinin Mərkəzi Hospitalı	355	0	17	7	379
24	Yeni Klinika	397	0	0	0	397
25	Naxçıvan Muxtar Respublikası Xəstəxanası	49	0	0	0	49
26	Naxçıvan Sağlamlıq Mərkəzi	45	0	0	0	45
27	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağız və Diş Sağlamlığı Mərkəzi	0	26	0	0	26

Cədvəl 3.9 (ardı)

№	Müəssisənin adı	Ərizələrin sayı				
		Tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə	Stomatologiya istiqaməti üzrə	Tibbi-profilaktika istiqaməti üzrə	İctimai səhiyyə istiqaməti üzrə	Bütövlükdə
28	Naxçıvan Muxtar Respublikası Yoluxucu Xəstəliklər Mərkəzi	10	0	10	2	22
29	Yaqub Budaqov adına Naxçıvan Muxtar Respublikasının Psixi Xəstəliklər Dispanseri	4	0	0	0	4
30	Əziz Əliyev adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası	14	0	0	0	14
31	Naxçıvan Muxtar Respublikası Perinatal Mərkəzi	13	0	0	0	13
32	Naxçıvan Muxtar Respublikası Onkoloji Mərkəzi	4	0	0	0	4
33	Naxçıvan Muxtar Respublikası Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	5	0	0	0	5
	C Ə M İ	**509**	**65**	**20**	**9**	**603**

Cədvəldən göründüyü kimi, müsabiqədə iştirak edən 603 namizədin 84.41%-i (509 nəfər) tibb (müalicə işi, pediatriya), 10.78%-i (65 nəfər) stomatologiya, 3.32%-i (20 nəfər) tibbi profilaktika və 1.49%-i (9 nəfər) ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə imtahan verənlərdir.

Müsabiqədə iştirak edən namizədlərin 92.87%-i (560 nəfər) öz ərizəsində Azərbaycan Tibb Universitetinə (Hərbi tibb fakültəsi ilə birlikdə 98.01% (591 nəfər)), 70.98%-i (428 nəfər) Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutuna, 69.32%-i (418 nəfər) Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasına, 65.84%-i (397 nəfər) Yeni Klinikaya, 62.85%-i (379 nəfər) Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibbi Xidmət İdarəsinin Mərkəzi Hospitalına, 61.36%-i (370 nəfər) Mərkəzi Klinikaya, 60.53%-i (365 nəfər) Kliniki Tibbi Mərkəzə aid olan ixtisasları qeyd edib.

Əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətləri üzrə rezidenturaya qəbul olan namizədlərin sayı haqqında statistik məlumat 3.10 saylı cədvəldə təqdim edilir.

Cədvəl 3.10

ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İstiqamət	Qəbul planı*	Qəbul olanların sayı			Qəbul olub (%)
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Cəmi	
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	692 (71)	390 (31)	103 (0)	493 (31)	71.24 (43.66)
II. Stomatologiya	59	51	5	56	94.92
III. Tibbi profilaktika	19	19	0	19	100.00
IV. İctimai səhiyyə	8	8	0	8	100.00
C Ə M İ	**778 (71)**	**468 (31)**	**108 (0)**	**576 (31)**	**74.04 (43.66)**

* Birgə müsabiqə aparılan ixtisaslar üzrə qəbul olanların paylanması nəzərə alınaraq əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətlərinin qəbul planları dəqiqləşdirilib (bax: cədvəl 3.3).

** Mötərizədə, o cümlədən Hərbi tibb fakültəsi üzrə qəbul planı verilib.

Cədvəldən göründüyü kimi, tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti üzrə qəbul planı 71.24%, stomatologiya istiqaməti üzrə 94.92%, tibbi profilaktika istiqaməti üzrə isə 100%, ictimai səhiyyə istiqaməti üzrə isə 100% dolub. Qəbul planı ümumilikdə 74.04% yerinə yetirilib.

Rezidenturaya sənəd verənlərin 581 nəfərini əsas (baza ali) tibb təhsilini cari ildə başa vuranlar (37.01%-i oğlanlar, 62.99%-i qızlar) təşkil edib. Tibb təhsili istiqamətləri üzrə onların paylanması belədir: Tibb (müalicə işi, pediatriya) – 449 nəfər, stomatologiya – 58 nəfər, tibbi profilaktika – 34 nəfər və ictimai səhiyyə – 40 nəfər. Cari ilin məzunlarından qəbul imtahanının I mərhələsində 280 (bundan əlavə, 294 nəfər əvvəlki illərdə tələbə kimi imtahanın I mərhələsindən "məqbul" qiymət alıb), II mərhələsində isə 371 nəfər iştirak edib və onların 293-ü (istiqamətlər üzrə, müvafiq olaraq 248, 29, 8 və 8 nəfər) rezidenturaya qəbul olub. Cari il məzunlarının rezidenturaya qəbulolma göstəriciləri tam seçməyə nəzərən yüksək olub – 50.43%. Rezidenturaya qəbul olan məzunların 38.91%-ni oğlanlar, 61.09%-ni isə qızlar təşkil edib.

Əsas (baza ali) tibb təhsili istiqamətləri üzrə rezidenturaya sənəd verən və qəbul olan oğlan və qız namizədlərin sayı barədə məlumat 3.11 saylı cədvəldə göstərilib. Rezidenturaya sənəd verən və qəbul olan namizədlərin seçmələrində oğlan və qızların sayca nisbi çəkilərində qismən dəyişiklik baş verib. Belə ki, rezidenturaya sənəd verən namizədlərin 40.41%-ni oğlanlar, 59.59%-ni qızlar təşkil etdiyi halda, qəbul olanlar seçməsində namizədlərin 38.37%-i oğlanlar, 61.63%-i isə qızlardır. Ümumiyyətlə, 2025-ci ildə rezidenturaya qəbul olmaq üçün sənəd verən qız namizədlərin rezidenturaya qəbulolma göstəriciləri (33.81%) oğlan namizədlərin qəbulolma göstəricilərindən (31.04%) yüksəkdir.

Cədvəl 3.11

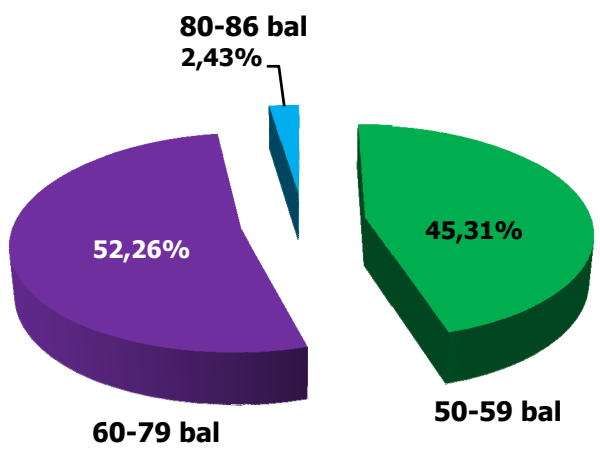
ƏSAS (BAZA ALİ) TİBB TƏHSİLİ İSTİQAMƏTLƏRİ ÜZRƏ ƏRİZƏ VERƏN VƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZ NAMİZƏDLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT

İstiqamət	Ərizə verən				Qəbul olan			
	oğlanların		qızların		oğlanların		qızların	
	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi	sayı	faizi
I. Tibb (müalicə işi, pediatriya)	580	41.28	825	58.72	189	38.34	304	61.66
II. Stomatologiya	97	49.74	98	50.26	28	50.00	28	50.00
III. Tibbi-profilaktika	30	24.59	92	75.41	4	21.05	15	78.95
IV. İctimai səhiyyə	5	12.50	35	87.50	0	0.00	8	100.00
C Ə M İ	**712**	**40.41**	**1050**	**59.59**	**221**	**38.37**	**355**	**61.63**

Rezidenturaya qəbul olan namizədlərin topladıqları balların paylanma diaqramı 3.6 saylı şəkildə təqdim olunub. Diaqramdan görünür ki, qəbul olanların 45.31%-nin topladığı bal 50-59, 52.26%-nin topladığı bal isə 60-79 bal diapazonlarında yerləşir. Qeyd edək ki, maksimal toplanıla bilən bal 100-ə bərabərdir.

Klinik bazalar üzrə rezidenturaya qəbul olan namizədlərin sayı və orta bal göstəriciləri 3.12 saylı cədvəldə təqdim edilib. Cədvəldən aydın olur ki, Mərkəzi Klinikaya qəbul olan namizədlərin qəbul imtahanında topladıqları balların orta qiymətləri (həmin tibb müəssisələrinə qəbul olanları təmsil edən ortastatistik namizədin qəbul imtahanında topladığı bal) ən yüksəkdir. Bu klinik bazaya qəbul olan ortastatistik namizədin balı 70.100-ə bərabər olub.

QƏBUL OLAN NAMİZƏDLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 3.6

Nisbətən zəif hazırlıqlı namizədlər Naxçıvan Muxtar Respublikası Yoluxucu Xəstəliklər Mərkəzi və Naxçıvan Muxtar Respublikası Perinatal Mərkəzinə qəbul olublar (ortastatistik namizədin qəbul imtahanında topladığı bal 52.000 olub).

Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi, Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzi, Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutu, Respublika Neyrocərrahiyyə Xəstəxanası, Akademik C.M.Abdullayev adına Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu, Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu, Naxçıvan Muxtar Respublikası Perinatal Mərkəzi üçün ayrılan plan yerləri tam dolub. Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti sistemi üçün), Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi sistemi üçün), Yaqub Budaqov adına Naxçıvan Muxtar Respublikasının Psixi Xəstəliklər Dispanseri, Əziz Əliyev adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası, Naxçıvan Muxtar Respublikası Onkoloji Mərkəzi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi üçün ayrılan plan yerlərinin hamısı boş qalıb. Digər klinik bazalar üçün ayrılan plan yerləri bu və ya digər səviyyədə kəsirdə qalmışdır.

Cədvəl 3.12

KLİNİK BAZALAR ÜZRƏ REZİDENTURAYA QƏBUL OLAN NAMİZƏDLƏRİN SAYI VƏ ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

	Tibb müəssisələri	Qəbul planı	Qəbul olanların sayı			Orta bal
			oğlan	qız	cəmi	
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	206	69	124	193	63.596
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi sistemi üçün)	26	6	0	6	58.000
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi sistemi üçün)	26	24	0	24	56.833
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti sistemi üçün)	15	0	0	0	---
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi sistemi üçün)	2	0	0	0	---
	Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi tibb fakültəsi (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti sistemi üçün)	2	1	0	1	53.000
2	Akademik Zərifə Əliyeva adına Milli Oftalmologiya Mərkəzi	6	2	4	6	63.167
3	Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu	54	13	39	52	59.865
4	Milli Onkologiya Mərkəzi	7	0	6	6	59.167
5	Ak. M.A.Topçubaşov adına Elmi Cərrahiyyə Mərkəzi	15	8	4	12	57.583
6	Milli Hematologiya və Transfuziologiya Mərkəzi	4	0	4	4	52.250
7	Kliniki Tibbi Mərkəz	33	13	16	29	59.448
8	Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	15	1	5	6	54.000
9	Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutu	3	0	3	3	69.667
10	K.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu	7	0	6	6	54.167
11	Respublika Neyrocərrahiyyə Xəstəxanası	3	1	2	3	56.333
12	Elmi-Tədqiqat Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutu	14	1	6	7	53.286
13	Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanası	35	11	17	28	63.929

Cədvəl 3.12 (ardı)

	Tibb müəssisələri	Qəbul planı	Qəbul olanların sayı			Orta bal
			oğlan	qız	cəmi	
14	Akademik M.Cavadzadə adına Respublika Klinik Uroloji Xəstəxanası	4	3	0	3	60.000
15	Akademik C.M.Abdullayev adına Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutu	5	2	3	5	64.600
16	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu	6	6	0	6	63.333
17	Akademik M.Ə.Mirqasımov adına Respublika Klinik Xəstəxanası	42	11	17	28	60.536
18	Mərkəzi Klinika	21	7	13	20	70.100
19	Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Tibbi Bərpa İnstitutu	4	1	2	3	57.667
20	Bakı Sağlamlıq Mərkəzi	13	4	8	12	63.083
21	Naxçıvan Dövlət Universiteti	30	4	4	8	54.500
22	İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	40	6	24	30	58.833
23	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Tibbi Xidmət İdarəsinin Mərkəzi Hospitalı	24	8	13	21	63.952
24	Yeni Klinika	40	12	26	38	63.684
25	Naxçıvan Muxtar Respublikası Xəstəxanası	24	0	1	1	54.000
26	Naxçıvan Sağlamlıq Mərkəzi	17	1	2	3	56.000
27	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağız və Diş Sağlamlığı Mərkəzi	11	5	3	8	54.750
28	Naxçıvan Muxtar Respublikası Yoluxucu Xəstəliklər Mərkəzi	6	1	1	2	52.000
29	Yaqub Budaqov adına Naxçıvan Muxtar Respublikasının Psixi Xəstəliklər Dispanseri	6	0	0	0	---
30	Əziz Əliyev adına Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası	6	0	0	0	---
31	Naxçıvan Muxtar Respublikası Perinatal Mərkəzi	2	0	2	2	52.000
32	Naxçıvan Muxtar Respublikası Onkoloji Mərkəzi	2	0	0	0	---
33	Naxçıvan Muxtar Respublikası Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyi	2	0	0	0	---
	CƏMİ	**778**	**221**	**355**	**576**	**61.531**

Fənlər üzrə elmi-metodik təhlil və tövsiyələr

Ötən illərdə olduğu kimi, 2025-ci ildə də Azərbaycan Tibb Universitetinin professor-müəllim heyətinin iştirakı ilə 2025/2026-cı tədris ili üçün rezidenturaya qəbul imtahanlarında istifadə olunmuş test tapşırıqlarının elmi-statistik təhlili aparılmışdır: ayrı-ayrı test tapşırıqları üzrə namizədlərin əldə etdikləri nəticələr təhlil edilib, onların cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırıqları müzakirə olunub, tapşırıqların nisbətən çətin cavablandırılmasının səbəbləri araşdırılıb, bu səbəblərin aradan qaldırılması üçün müvafiq təklif və tövsiyələr hazırlanıb. Təhlillərdən əldə olunan nəticələr test bankının təkmilləşdirilməsi və zənginləşdirilməsi sahəsində işlər aparılarkən nəzərə alınır.

Qeyd etmək lazımdır ki, rezidenturaya qəbul imtahanı proqramları, eləcə də qəbul imtahanında istifadə olunacaq test tapşırıqlarının tipi və mürəkkəblik dərəcəsi haqqında məlumat, test tapşırığı nümunələri ilin əvvəlində "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı olan "Rezidentura" jurnalının 1-ci və 2-ci saylarında dərc edilmişdi.

Eyni zamanda imtahanlara hazırlaşanlara elmi-metodik kömək məqsədi ilə ***otk.az*** saytında imtahan fənləri üzrə qəbul proqramlarının mövzularını əhatə etməklə, qəbul imtahanlarında istifadəsi nəzərdə tutulan test modelinə uyğun onlayn sınaq imtahanları yerləşdirilmişdir. Bununla da namizədlərin imtahanlarda istifadə edilmiş test tapşırıqlarının məzmunu və forması ilə əvvəlcədən tanış olmalarına şərait yaradılmışdır.

2025/2026-cı tədris ili üçün rezidenturaya qəbul imtahanlarında da ayrı-ayrı fənlər üzrə istifadə olunan test tapşırıqlarının mövzu və bölmələr üzrə paylanmasında onların nəzəri və praktiki əhəmiyyəti nəzərə alınmışdır. Bütün istiqamətlər üzrə test blokuna faktoloji, biliklərin ümumiləşdirilməsini, izahat və uyğunluğun müəyyən edilməsini tələb edən, eləcə də təklif olunan fəaliyyət kateqoriyalı, çətinlik dərəcəsinə görə sadə, orta və mürəkkəb olan test tapşırıqları daxil edilmiş, bununla da namizədlərin qəbul proqramı üzrə materialı necə mənimsədiklərini dəqiq qiymətləndirmək, eyni zamanda onların bilik və bacarıqlarını tətbiq etmək qabiliyyətlərini yoxlamaq mümkün olmuşdur.

Baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında istifadə olunan 100 test tapşırığından 10-u (insan fiziologiyası və patoloji fiziologiya fənlərindən), ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında isə istifadə olunan 100 test tapşırığından 5-i açıq formalı olmuşdur: tibb (müalicə işi, pediatriya) istiqaməti (bundan sonra – tibb istiqaməti) üzrə daxili xəstəliklər blokundan, stomatologiya istiqaməti üzrə terapevtik stomatologiya fənnindən, tibbi profilaktika və ictimai səhiyyə istiqamətləri üzrə epidemiologiya fənnindən.

Baza fənləri üzrə namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri bəzi test tapşırıqlarının izahını təqdim edirik. Təqdim olunan bu təhlillər baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanının (tibb istiqaməti) 1-ci cəhdinin nəticələri əsasında hazırlanmışdır.

İnsan anatomiyası fənni üzrə "Kiçik və böyük qan dövranı damarları", "Dayaq-hərəkət aparatı. Kəllə sümükləri və onların birləşmələri", "Yuxarı və aşağı boş vena sistemləri. Qapı venası, venoz anastomozlar. Limfa və immun sistemi orqanları", "Periferik sinir sisteminin və vegetativ sinir sisteminin anatomiyası", "Yuxarı ətraf sümükləri və onların birləşmələri", "Tənəffüs sistemi orqanlarının morfofunksional anatomiyası", "Gövdənin əzələlərinin, ətraf əzələlərinin və onların fassiyalarının anatomiyası", "Sidik orqanlarının morfofunksional anatomiyası. Cinsiyyət və endokrin orqanlarının anatomiyası", "Sinir sisteminin və mərkəzi sinir sisteminin anatomiyası", "Damar sistemi haqqında məlumat", "Daxili orqanlar. Həzm sistemi orqanlarının morfofunksional anatomiyası", "Duyğu orqanlarının morfofunksional anatomiyası" və "Baş və boyunun əzələ və fassiyalarının morfofunksional anatomiyası" bölmələri üzrə bilikləri yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdi. Elmi-metodik təhlildən məlum olur ki, namizədlər "Dayaq-hərəkət aparatı. Kəllə sümükləri və onların birləşmələri" bölməsi üzrə təqdim olunan test tapşırığının cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 2 saylı test tapşırığı

Kəllənin orta çuxurunda ***yerləşmir***:

A) *foramen ovale* B) *foramen spinosum* C) *foramen lacerum*
D) *foramen rotundum* E) *foramen jugulare*

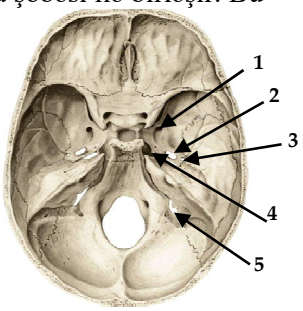
Namizədlərin 22,63%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə sadədir (***Doğru cavab: E***). Bu test tapşırığına doğru cavab vermək üçün "Kəllə əsası" mövzusu üzrə əldə olunmuş biliklərin ümumiləşdirilməsi tələb olunur.

Kəllə əsası daxili və xarici əsasa bölünür. Kəllənin daxili əsasında topoqrafik baxımdan üç çuxur – ön, orta və arxa çuxurlar ayırd edilir (bax: Şadlinski V.B., Mövsümov N.T., Qasımov Ş.İ. və b. İnsan anatomiyası. Bakı: "Müəllim" nəşr., 2019, I cild, s. 188-189; Şadlinski V.B., Qasımov Ş.İ., İsayev A.B., Hüseynov B.M. İnsan anatomiyası /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. TQDK, Bakı: "CBS Polygraphic production" nəşr., 2015, s. 91; Шадлинский В.Б., Касумов Ш.И., Исаев А.Б., Гусейнов Б.М. Анатомия человека /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ: "Print House Poliqrafaz" nəşr., Баку: 2020, с. 88; Шадлинский В.Б., Сапин М.Р., Мовсумов Н.Т. Анатомия человека: В 2-х т. Баку: "Муаллим", 2017, I том, с. 180-181).

Kəllənin ön çuxuru (*fossa cranii anterior*) alın sümüyünün göz yuvası hissələrinin beyin səthi, xəlbir sümüyünün xəlbir səfhəsi və əsas sümüyün kiçik qanadlarının beyin səthindən təşkil olunmuşdur.

Kəllənin orta çuxuru (*fossa cranii media*) əsas sümüyü cisminin yuxarı səthindən və böyük qanadların beyin səthindən, gicgah sümüyünün pullu hissəsinin bir qismindən və piramidinin ön səthindən təşkil olunmuşdur. Onun ortasında türk yəhəri (*sella turcica*), hipofiz çuxuru (*fossa hipophysialis*), yəhər qabarcığı (*tuberculum sellae*), ondan öndə çarpaz şırımı (*sul. chiasmatis*) yerləşir. Çarpaz şırımı yanlarda görmə kanalında (*canalis opticus*) qurtarır. Kəllənin orta çuxuru görmə kanalı və göz yuvasının yuxarı yarığı vasitəsilə göz yuvası ilə, böyük qanadlar üzərində yerləşən girdə dəlik (D cavab variantı) vasitəsilə

qanadabənzər-damaq çuxuru ilə, oval və tin dəlikləri (A və B cavab variantları) vasitəsilə gicgahaltı çuxurla və cırılmış dəlik (C cavab variantı) vasitəsilə kəllənin xarici əsasının orta şöbəsi ilə birləşir. Bu çuxurun arxa divarında böyük və kiçik daşlıq siniri kanalları deşiyi və şırımları, üçlü sinir qanqlionuna məxsus basıqlıq yerləşir. Kəllənin orta çuxuru gicgah sümüyünün daşlıq hissəsinin yuxarı kənarı və əsas-ənsə bitişməsi vasitəsilə kəllənin arxa çuxurundan ayrılır (şəkil 1).

Şəkil 1. Kəllənin daxili əsası.
1 – girdə dəlik; 2 – oval dəlik;
3 – tin dəliyi; 4 – cırılmış dəlik;
5 – vidaci dəlik.

Kəllənin arxa çuxuru (*fossa cranii posterior*) orta çuxurdan arxaya yerləşərək kəllə boşluğunun qalan hissəsini tutur. Burada beyincik, Varoli körpüsü və beyin ayaqcıqları yerləşir. Bu çuxuru ənsə sümüyü, əsas sümüyün cisminin arxa səthi, təpə sümüyünün məməyəbənzər bucağı və gicgah sümüyünün daşlıq hissəsi ilə məməyəbənzər çıxıntısı əmələ gətirir. Burada *foramen magnum*, *canalis nervi hypoglossi, foramen jugulare*, *foramen mastoideum* və *porus acusticus internus* yerləşmişdir. Arxa çuxurdan *foramen magnum* vasitəsi ilə onurğa kanalına və *canalis hypoglossi*, *foramen jugulare et foramen mastoideum* vasitəsi ilə kəllənin xarici əsasına keçmək olur.

Namizədlərin 28,76%-i tərəfindən doğru cavab kimi seçilmiş B cavab variantında göstərilən *foramen spinosum* kəllənin orta çuxurunda yerləşir və bu dəlikdən *a. meningea media* keçir.

Dərslik və dərs vəsaitlərində mövzu haqqında ətraflı məlumat verilməsinə baxmayaraq, namizədlərin bu test tapşırığını cavablandırarkən səhvə yol vermələrinin əsas səbəbi kəllə sümüklərinə və kəllənin topoqrafiyasına dair bilikləri ümumiləşdirə bilməmələri olmuşdur. Bununla yanaşı, bir sıra namizədlərin test tapşırığının həllində çətinlik çəkmələrinin səbəbi kimi anatomik törəmələrin latın dilində verilməsini də göstərmək olar.

2025-ci ildə də ***histologiya*** (sitologiya, embriologiya, ümumi və xüsusi histologiya) fənni üzrə 7 test tapşırığı təqdim edilib. Bu tapşırıqlar "Hüceyrə, plazmalemma, sitoskelet, orqanellər və əlavələr", "Embriologiya bioloji inkişafın bir hissəsi kimi. Progenez. Meyoz. Hüceyrənin diferensiasiyası, ölümü. Toxumaların, orqanların və sistemlərin inkişafı", "Həzm, tənəffüs sistemi orqanlarının ümumi quruluş-funksiya səciyyəsi", "Toxumalar: təsnifatı, quruluş-funksiya səciyyəsi", "Ürək-damar, immun müdafiə sistemi orqanlarının ümumi quruluş-funksiya səciyyəsi. Qanyaranma", "İfrazat, cinsiyyət sistemi orqanlarının ümumi quruluş-funksiya səciyyəsi" və "Dərinin, sinir sistemi, endokrin sistem və duyğu orqanlarının ümumi quruluş-funksiya səciyyəsi" bölmələrini əhatə etmişdir. Elmi-metodik təhlildən aydın olur ki, bu il də namizədlər histologiya fənni üzrə təqdim olunan bir çox test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkmişlər.

Bu fənn üzrə namizədlərin daha çox çətinlik çəkdiyi test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 15 saylı test tapşırığı

Sinir daraqlarından inkişaf edir:

1. Büllur
2. Somitlər
3. Vegetativ sinir düyünləri
4. Hörümçək torunabənzər beyin qişası
5. Böyrəküstü vəzilərin qabıq maddəsi
6. Dərinin melanositləri

A) 1, 5, 6 B) 2, 4, 5 C) 3, 4, 6 D) 1, 2, 5 E) 2, 3, 4

Namizədlərin 16,70%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Embriologiya bioloji inkişafın bir hissəsi kimi. Progenez. Meyoz. Hüceyrənin diferensiasiyası, ölümü. Toxumaların, orqanların və sistemlərin inkişafı" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: C***).

Bu test tapşırığını cavablandırmaq üçün "Embriologiya bioloji inkişafın bir hissəsi kimi" mövzusu üzrə əldə olunmuş biliklərin ümumiləşdirilərək tətbiq edilməsi tələb olunur. Embrional inkişafın qastrulyasiya mərhələsi hüceyrələrin bölünməsi, böyüməsi, istiqamətli yerdəyişməsi və diferensiasiyası ilə müşayiət olunan mürəkkəb prosesdir. Qastrulyasiya nəticəsində rüşeym vərəqələri – e***k***toderma, mezoderma və e***n***toderma formalaşır. Bu rüşeym vərəqələrinin sonrakı diferensiasiyası nəticəsində müxtəlif toxuma strukturları yaranır, orqan və sistemlərin mayası qoyulur.

E***k***todermanın diferensiasiyası zamanı inkişafın üçüncü həftəsinin sonunda sinir sisteminin mayasının qoyulması prosesi – neyrulyasiya başlayır. Bu dövrdə e***k***todermanın dorsal hissəsinin qalınlaşması şəklində meydana çıxan sinir lövhəsindən sinir borusu formalaşır. Sinir lövhəsinin hüceyrələrinin bir qismi isə sinir borusunun tərkibinə daxil olmur, dəri e***k***todermaası ilə sinir borusu arasında yerləşərək sinir daraqlarını (qanqlioz lövhəni) əmələ gətirir.

Sinir daraqlarının hüceyrələrinin bir qismi dermaya doğru miqrasiya edir və dəri melanositlərini əmələ

gətirir. Digər qismi isə ventral istiqamətdə miqrasiya edərək hissi və vegetativ qanqlionların neyrositlərini və qliya hüceyrələrini, hörümçək torunabənzər və yumşaq beyin qişalarını, böyrəküstü vəzin beyin maddə hüceyrələrini, çoxsaylı neyroendokrin hüceyrələri əmələ gətirir. Qanqlioz lövhədən miqrasiya edən hüceyrələr kəllə sümüklərinin formalaşmasında iştirak edən neyromezenximə də başlanğıc verir.

Namizədlərin 10,20%-i A cavab variantını seçməklə yanlış olaraq dəri e***k***toderması törəməsi olan bülluru və ventral mezodermadan inkişaf edən böyrəküstü vəzilərin qabıq maddəsini doğru cavab hesab etmişdir.

Namizədlərin 15,77%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantına aid olan 4-cü bənddə göstərilən hörümçək torunabənzər beyin qişası doğrudur, lakin somitlər və böyrəküstü vəzilərin qabıq maddəsi sinir daraqları törəmələrinə aid edilmir.

Namizədlərin 8,91%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında qeyd olunan strukturlardan büllur, somitlər və böyrəküstü vəzilərin qabıq maddəsi sinir daraqlarından deyil, müvafiq olaraq, e***k***todermadan və mezodermadan inkişaf edir.

Namizədlərin əksəriyyəti (47,50%-i) somitləri sinir daraqlarından inkişaf edən strukturlara aid edərək E cavab variantını seçmişlər. Orta rüşeym vərəqəsi olan mezodermanın diferensiasiyası zamanı mezodermada üç hissə yaranır: paraaksial mezoderma (xordanın hər iki tərəfində yerləşir), ara mezoderma (nefrogen maya) və lateral (ventral) mezoderma. 17-ci sutkadan başlayaraq paraaksial mezoderma seqmentlərə bölünməyə başlayır və xordanın yan tərəflərində simmetrik cüt strukturlar – somitlər yaranır. Seqmentləşmə öndən arxaya doğru tədricən baş verdiyi üçün somitlərin sayı artaraq 35-ci sutkada 44 cüt təşkil etmiş olur. 4-cü həftədən başlayaraq somitlər üç hissəyə bölünərək sklerotom, miotom və dermatomu əmələ gətirir. Sklerotomdan miqrasiya edən hüceyrələr əvvəlcə mezenximi əmələ gətirir, sonra isə bu mezenxim hüceyrələrindən skelet toxumalarını formalaşdıran sümük və qığırdaq hüceyrələri diferensiasiya edir. Miotom skelet əzələlərinə, dermatom isə dərinin birləşdirici toxumasına başlanğıc verir (bax: Sultanova T.Ə., Əyyubova G.M., Nəcəfova T.M. Histologiya (sitologiya, embriologiya, ümumi və xüsusi histologiya) /dərs vəsaiti. DİM, Bakı: "İndigo" nəşr., 2023, s.118; Султанова Т.А., Эйюбова Г.М., Наджафова Т.М. Гистология (цитология, эмбриология, общая и частная гистология) /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ, Баку: "Print House Poliqrafaz" nəşr., 2019, с.129; Кузнецов С.Л., Мушкамбаров Н.Н. Гистология, цитология и эмбриология /учеб. для мед. ВУЗ-ов. М.: ООО "МИА", 2016, s.110, 602). Adı çəkilən dərslik və dərs vəsaitlərində embrional inkişaf haqqında dəqiq və aydın izahat verilməsinə baxmayaraq, namizədlər yenə də sinir daraqlarından inkişaf edən strukturları seçməkdə çətinlik çəkmişlər.

Namizədlərə qastrulyasiya mərhələsində yaranan rüşeym vərəqələrinin sonrakı diferensiasiyasını, eləcə də onlardan inkişaf edən hüceyrə və toxuma strukturlarını daha ətraflı və dəqiq öyrənmək tövsiyə olunur.

Mikrobiologiya fənni üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqları ümumi və xüsusi mikrobiologiya, xüsusi virusologiya, tibbi mikologiya, tibbi parazitologiya, eləcə də klinik mikrobiologiya sahəsində namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamağa imkan vermişdir. Test tapşırıqları "Mikroorqanizmlərin təsnifatı və nomenklaturası", "Mikroorqanizmlərin ekologiyası", "Patogen və şərti patogen koklar", "Tibbi mikologiya", "Fermentləşdirməyən qram mənfi aerob çöplər və kokobasillər. Hemoqlobinofil və oxşar bakteriyalar", "Patogen rikketsiyalar. Patogen mikoplazmalar", "İmmunologiyanın əsasları", "Tibbi parazitologiya", "Aerob və fakultativ-anaerob qram müsbət çöpvari bakteriyalar", "Patogen və şərti-patogen enterobakteriyalar", "İnfeksiya haqqında təlim", "RNT tərkibli viruslar", "Mədə-bağırsaq traktı infeksiyalarının mikrobiologiyası və diaqnostika prinsipləri", "Hepatit virusları. Onkogen viruslar", "Patogen və şərti-patogen mikobakteriyalar. Aktinomisetlər" bölmələri üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan vermişdir.

Namizədlərin cavablandırmaqda daha çox çətinlik çəkdiyi biliklərin ümumiləşdirilməsini tələb edən test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 30 saylı test tapşırığı

Qarın yatalağına şübhə olduqda xəstəliyin ilk günlərində diaqnostika məqsədilə:

A) qanda antitoksinlər müəyyən edilir
B) Veyl-Feliks reaksiyası qoyulur
C) koprokultura alınır
D) hemokultura alınır
E) Vidal reaksiyası qoyulur

Namizədlərin 15,96%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Patogen və şərti-patogen enterobakteriyalar" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: D***).

Qarın yatalağının mikrobioloji diaqnostikası zamanı xəstəliyin tsiklik gedişi nəzərə alınaraq, müayinə materialı və üsulu xəstəliyin mərhələsi ilə müəyyən olunur.

Xəstəliyin ilk günlərində bakteriemiya müşahidə olunur, buna görə də xəstəliyin 1-ci həftəsində və bütün qızdırma dövrü ərzində hemokultura üsulu istifadə olunur: qanın ödlü bulyona əkilməsi ilə daha sonra diferensial-diaqnosik mühitlərə (Endo, Ploskiryev mühitləri, bismut-sulfit aqar) köçürülməsi. Alınmış kultura biokimyəvi xassələrinə və antigen quruluşuna görə identifikasiya olunur, ayırd edilmiş *Salmonella*

typhi kulturası isə infeksiya mənbəyinin müəyyən edilməsi üçün Vi-faqlarla tipləşdirilir. 2-ci həftənin sonunda kopro-, urino- və bilikulturanın ayırd edilməsi aparılır, yəni müayinə üçün material nəcis, sidik və öd olur. Beləliklə, namizədlərin 20,41%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən koprokultura xəstəliyin 2-ci həftəsinin sonundan etibarən tətbiq edilir.

Xəstəliyin 2-ci həftəsinin sonundan etibarən anticisimlərin və onların tipinin müəyyən edilməsi məqsədilə seroloji reaksiya O-, H- və Vi-diaqnostikumlarla qoyulan dolayı hemaqqlütinasiya reaksiyasının köməyi ilə aparılır. 1:200-dən az olmayan diaqnostik titr müsbət hesab olunur. Namizədlərin 34,51%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən Vidal reaksiyası seroloji diaqnostika üçün tətbiq oluna bilər. Hazırda seroloji diaqnostika İFA köməyi ilə də aparılır (bax: Qarayev Z.Ö., Qurbanov A.İ. Tibbi mikrobiologiya və immunologiya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2010, s. 386; Медицинская микробиология, вирусология и иммунология. /Под ред. А.А. Воробъева. М.: Мед.информ. агентство, 2004, с.3654 Jawetz, Melnick & Adelberg. Medical microbiology. 27th edition, 2016, p.241).

Təhlildən belə nəticəyə gəlmək olur ki, namizədlər xəstəliklərin diaqnostikasına dair nəzəri bilikləri sistemləşdirməkdə və ümumiləşdirməkdə çətinlik çəkirlər. Ona görə də biliklərin ümumiləşdirilməsini tələb edən bu test tapşırığını cavablandırarkən namizədlər tədris zamanı əldə etdikləri nəzəri bilikləri praktikaya tətbiq edə bilməmişlər.

Farmakologiya fənni üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqları ötən illərdə olduğu kimi farmakokinetika, farmakogenetika və xronofarmakologiya sahəsində, eləcə də dərman maddələrinin təsir mexanizminə dair namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlamaq məqsədi daşıyıb. Bu fənn üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqları "Mübadilə prosesinə təsir göstərən dərman maddələri. Vitamin və ferment preparatları", "Ürək-qan damar sisteminə təsir göstərən dərman maddələri. Qan sisteminə təsir göstərən dərman maddələri", "Farmakologiyaya giriş, farmakokinetika, farmakodinamika, farmakogenetika, xronofarmakologiya", "Antimikrob maddələr. Spesifik antimikrob dərman maddələri", "Psixoleptiklər, psixoanaleptiklər", "Tənəffüs orqanlarının funksiyasına təsir göstərən dərman maddələri", "Neyrotrop maddələr", "Antiparazitar dərman maddələri", "Ümumi reseptura", "İltihabəleyhinə və allergiyaəleyhinə dərman maddələri", "Avtonom sinir sisteminə təsir göstərən dərman maddələri" və "Həzm sistemi orqanlarının sekretor fəaliyyətinə və motor funksiyasına təsir göstərən dərman maddələri" bölmələri üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan vermişdir.

Namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 45 saylı test tapşırığı

Prometazin üçün xarakterik ***deyil***:

A) güclü sedativ təsir
B) α-adrenoreseptorların blokadası
C) antixolinergik təsir
D) vegetativ qanqlionların blokadası
E) anesteziyaedici təsir

Namizədlərin 16,70%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "İltihabəleyhinə və allergiyaəleyhinə dərman maddələri" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: D***). Test tapşırığının həlli üçün praktikada geniş istifadə olunan müxtəlif nəsil antihistamin preparatlar arasında dəqiq diferensiasiya aparılması tələb olunur.

Antihistamin preparatın effektiv seçimi onun farmakodinamikasını, farmakokinetikasını və əlavə təsirlərinin spektrini başa düşmədən mümkün deyil. Ümumi göstərişlərə və əsas təsir mexanizminin (H_1-histamin reseptorlarının blokadası) eyni olmasına baxmayaraq, birinci nəsil preparatlar sedativ, antixolinergik və adrenoblokadaedici təsirin nəzərəçarpanlığına görə fərqlənirlər.

Bu xüsusiyyətlər komorbid vəziyyətlərdə – bir xəstədə iki və ya daha çox xroniki xəstəliyin eyni vaxtda mövcudluğu və bir-birinin gedişinə qarşılıqlı təsir göstərməsi zamanı xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Komorbidlik terapevtik seçimi çətinləşdirir, çünki dərmanların mümkün qarşılıqlı təsirləri, əlavə təsirlərin kumulyasiyası və xəstənin fərdi həssaslığı nəzərə alınmalıdır. Müasir klinik praktikada komorbidlik istisna kimi deyil, xüsusilə yaşlı xəstələrdə və xroniki xəstəliklər zamanı qanunauyğunluq kimi qiymətləndirilir. Məsələn, ürək-damar pozğunluqları və qlaukoması olan yaşlı xəstəyə antihistamin preparatların təyini zamanı güclü antixolinergik və sedativ aktivliyə malik birinci nəsil preparatlar selikli qişaların quruluğunu, taxikardiyanı və gözdaxili təzyiqin artmasını gücləndirə bilər ki, bu da dozanın korreksiyasını və ya alternativ dərman maddəsinin seçilməsini tələb edir.

Prometazin birinci nəsil antihistamin preparatlara aiddir və fenotiazin törəməsidir. O, klassik H_1-histamin reseptorlarının blokatorudur və bir sıra əlavə təsirlər göstərir.

Əksər antihistamin preparatların sedativ təsiri mərkəzi sinir sistemində H_1-histamin reseptorlarının blokadası ilə əlaqədardır. Xüsusilə prometazin hematoensefalik baryeri asanlıqla keçir ki, bu da onun həyəcan vəziyyətləri və yuxusuzluq zamanı effektivliyini təmin edir. Məhz bu xüsusiyyət prometazinin anesteziologiya praktikasında cərrahi müdaxilələrdən əvvəl və sonra sedativ vasitə kimi, tez-tez analgetiklərlə və digər sakitləşdirici maddələrlə birgə istifadəsinə imkan verir. Beləliklə, namizədlərin

10,20%-i tərəfindən doğru cavab kimi seçilmiş A cavab variantında göstərilən güclü sedativ təsir prometazinin mərkəzi sinir sisteminə keçməsi və mərkəzi H_1-reseptorlarını blokada etməsi ilə əlaqədardır. Bundan əlavə, onun antimuskarin aktivliyi sedativ təsiri daha da gücləndirir.

Namizədlərin 23,19%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantında göstərilən α_1-adrenoreseptorların blokadası isə yüngül ortostatik hipotenziyaya səbəb olur ki, bu da antihistaminlərin, xüsusən prometazinin antihipertenziv maddələrlə birgə istifadəsi zamanı nəzərə alınmalıdır. Prometazin α_1-adrenoreseptorlara qarşı antaqonizmə malikdir və epinefrinlə birgə istifadə zamanı mümkün qarşılıqlı təsirin nəzərə alınması zəruridir.

Namizədlərin 36,36%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən antixolinergik təsir orta dərəcədə ifadə olunur, selikli qişaların quruması, midriaz, saya əzələlərin tonusunun azalması, qəbizlik, sidiyin ləngiməsi və tərləmənin azalması ilə təzahür edir. İntoksikasiya halında isə M-xolinoblokatorların doza həddinin aşılması üçün səciyyəvi deliriy mümkündür.

Namizədlərin 12,06%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən zəif anesteziyaedici təsir periferik sinirlərin həssaslığının azalması ilə özünü büruzə verir və birinci nəsil antihistaminlərin əksəriyyəti üçün səciyyəvi xüsusiyyətdir.

Beləliklə, prometazinin farmakoloji profili onu kombinəolunmuş təsirə malik preparat kimi xarakterizə etməyə imkan verir: güclü sedativ, mülayim antixolinergik, yüngül α_1-adrenoblokadaedici və zəif anesteziyaedici təsirlər.

Vegetativ qanqlionların blokadası prometazin üçün səciyyəvi deyil. Bu effekt birinci nəsil antihistaminlərin erkən nümayəndəsi – difenhidramin (dimedrol) üçün xarakterik əlamətlərdən biridir. Difenhidraminin qanqlioblokadaedici təsiri saya əzələlərin tonusunun azalması, arterial təzyiqin ortostatik hipotenziyaya qədər enməsi və sekretor aktivliyin zəifləməsi ilə təzahür edir. Prometazin isə belə təsirlər törətmir və vegetativ stabillik baxımından bu preparat daha təhlükəsiz hesab olunur (bax: Qəniyev M.M. Farmakologiya /dərslik, 2 cilddə, Bakı: "Təbib" nəşr., 2014, II cild, s. 607; Харкевич Д.А. Фармакология /учебник для студентов ВУЗ-ов. М.: Медицина, 2015, с. 556; Oğuz Kayaalp S., Editör. Tibbi Farmakoloji /onikinci baskı: 2 cilt, 2009, s. 1246).

Bu test tapşırığı antihistamin preparatların xüsusiyyətlərinin diferensiasiyasını dərindən öyrənməyin zəruriliyini göstərir. Praktik həkim üçün yalnız əsas göstərişlərin və təsir mexanizminin deyil, əlavə təsirlərin nəzərəçarpanlığının, preparatın metabolizm xüsusiyyətlərinin və xəstənin klinik vəziyyətinin də nəzərə alınması zəruridir. Antihistamin preparatın düzgün seçimi qarşılıqlı təsirlərin, əlavə təsirlərin kumulyasiyasının və mövcud xəstəliklərin mümkün kəskinləşməsinin təhlilini tələb edir.

Biokimya fənni üzrə statik, dinamik və funksional biokimya sahəsində namizədlərin bilik və bacarıqlarını yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdir. Cari ildə biokimya fənni üzrə "Qanın biokimyası", "Nuklein turşularının kimyası və funksiyası", "Böyrəklərin biokimyası", "Fermentlər", "Əzələ toxumasının biokimyası", "Karbohidrat mübadiləsi", "Karbohidratların kimyası və funksiyası", "Lipid mübadiləsi", "Zülal mübadiləsi", "Hormonlar", "Zülalların kimyası və funksiyası", "Vitaminlər", "Maddələr mübadiləsinin əsas qanunauyğunluqları. Enerji mübadiləsi" mövzularını əhatə edən 13 test tapşırığı təqdim olunmuşdur.

Namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 60 saylı test tapşırığı

Limon turşusu dövranının fəallığı $NADH_2/NAD^+$ nisbətindən asılı olan fermentləri:

1. Piruvatdehidrogenaza
2. Akonitathidrataza
3. İzositratdehidrogenaza
4. Malatdehidrogenaza
5. Suksinatdehidrogenaza

A) 3, 5 B) 1, 2 C) 2, 4 D) 1, 5 E) 3, 4

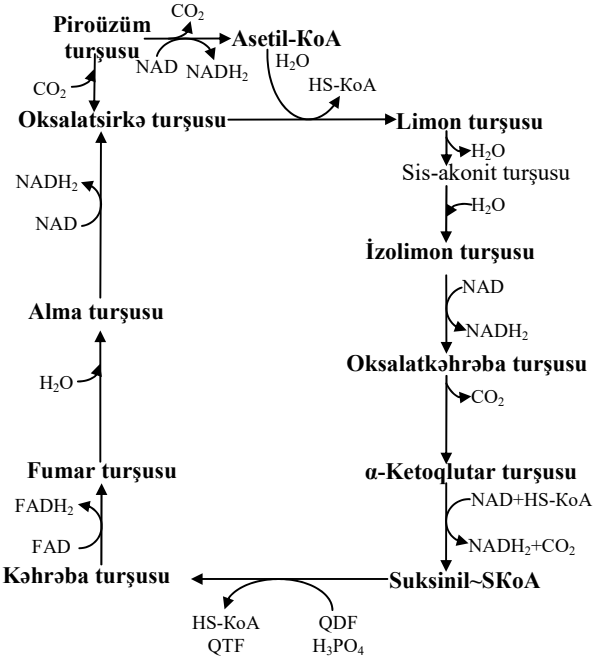
Namizədlərin 15,21%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış test tapşırığı "Maddələr mübadiləsinin əsas qanunauyğunluqları. Enerji mübadiləsi" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: E***).

Əsas qida maddələrinin (karbohidratlar, piylər, zülallar) katabolizminin spesifik yolları ən mühüm aralıq substratların (piroüzüm turşusu və asetil-KoA) əmələ gəlməsi ilə nəticələnir. Bunlarda toplanan enerji hüceyrələrdə katabolizmin ümumi yollarında dehidrogenləşmə reaksiyalarının köməyi ilə ayrılır. NAD-asılı və FAD-asılı dehidrogenazaların kataliz etdiyi reaksiyaların gedişi, müvafiq olaraq, $NADH_2/NAD^+$ və $FADH_2/FAD$ nisbətindən asılıdır. Reaksiya məhsulları olan NADH və $FADH_2$-in yüksək miqdarı bu fermentlərin aktivliyini ləngidir, aşağı miqdarı isə əksinə artırır (bax: İslamzadə F.İ., Əfəndiyev A.M., İslamzadə F.Q. İnsan biokimyasının əsasları /dərslik, 2 cilddə, Bakı: "Müəllim" nəşr., II cild, s. 41-42; Qarayev A.N. Bioloji kimya /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. DİM, Bakı: "Şərq-Qərb" nəşr., 2023, s. 213; Гасанова Ш.И., Азизова

Г.И. Биологическая химия /пособие для поступающих в резидентуру. DİM, Баку: “Print House Poliqrafaz” nəşr., 2019, s. 254-255).

Piroüzüm turşusunun oksidləşməklə dekarboksilləşməsini (katabolizmin birinci ümumi yolu) mürəkkəb multiferment (piruvatdehidrogenaza) kompleksi kataliz edir. Ferment kompleksinə 3 ferment (piruvatdekarboksilaza, dihidrolipoilasetiltransferaza, dihidrolipoildehidrogenaza) və 5 koferment (TPF, NAD, FAD, HS-KoA, lipoy turşusu) daxildir. Proses başa çatdıqdan sonra fermentlərin tərkibində olan 3 koferment (TPF, lipoy turşusu, FAD) ilkin formaya regenerasiya olunur, digərləri isə kompleksdən ayrılır: koenzim A asetil qrupunu (Asetil-KoA) limon turşusu dövranına, $NADH_2$ isə hidrogenləri mitoxondrial tənəffüs zəncirinə ötürür. Asetil-KoA və $NADH_2$ bu kompleksin allosterik inhibitorlarıdır: $NADH_2/NAD^+$ nisbəti piruvatdehidrogenazanın aktivliyini tənzimləyir. Namizədlərin 5,57%-i tərəfindən doğru cavab kimi B, 40,45%-i tərəfindən isə D cavab variantları seçilmiş olsa da, bu cavab variantlarında olan piruvatdehidrogenaza katabolizmin birinci ümumi yoluna aiddir.

Limon turşusu dövranı (Krebs dövranı və ya katabolizmin ikinci ümumi yolu) mürəkkəb çoxmərhələli prosesdir (şəkil 2). Asetil-KoA oksalatsirkə turşusu ilə kondensasiya olunaraq limon turşusu dövranına daxil olur. Bu dövranda NAD-asılı və FAD-asılı dehidrogenazaların iştirakı ilə asetil qalığı iki molekul CO_2 və dörd cüt hidrogen atomuna qədər oksidləşir, oksalatsirkə turşusu isə limon turşusunun əmələ gəlməsinə sərf edilir və dövranın sonunda regenerasiyaya uğrayır. Buna görə oksalatsirkə turşusuna limon turşusu dövranının katalizatoru kimi baxıla bilər.

Şəkil 2. Katabolizmin ümumi yolları

Şəkildən göründüyü kimi dövran 7 ferment və 1 multiferment sistemi tərəfindən kataliz olunan 8 reaksiyadan ibarətdir: sitratsintaza, sis-akonitathidrataza, izositratdehidrogenaza, α-ketoqlutaratdehidrogenaza kompleksi, suksinattiokinaza, suksinatdehidrogenaza, fumaraza, malatdehidrogenaza.

Krebs dövranının müxtəlif mərhələlərində aralıq substratlardan hidrogen ayrılır: izolimon turşusunun oksalatkəhrəba turşusuna (izositratdehidrogenaza), α-ketoqlutar turşusunun suksinil-KoA-ya (α-ketoqlutaratdehidrogenaza) və alma turşusunun oksalatsirkə turşusuna (malatdehidrogenaza) çevrilməsi ilə 3 molekul NADH, kəhrəba turşusunun fumar turşusuna çevrilməsi ilə isə 1 molekul $FADH_2$ əmələ gəlir. Namizədlərin 24,12%-i tərəfindən 5-ci bənddə göstərilən suksinatdehidrogenazanın aid edildiyi A cavab variantı seçilmişdir. B cavab variantına, eləcə də namizədlərin 13,54%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantına aid olan 2-ci bənddə göstərilən akonitathidrataza fermenti isə NAD-asılı deyil.

Patologiya fənnində “Qan və limfa dövranı pozğunluqları”, “Sepsis”, “Tənəffüs sistemi xəstəlikləri. Peşə xəstəlikləri”, “Hüceyrə ölümü (nekroz və apoptoz). Ölüm, meyit əlamətləri”, “Xüsusi patologiya. Ümumi hissə. Ürək-damar sistemi xəstəlikləri”, “Ateroskleroz. Hipertenziya (arterial hipertoniya xəstəliyi)”, “Prenatal və perinatal patologiyalar”, “Böyrək xəstəlikləri”, “Şişlər”, “Vərəm”, “İltihab”, “Parenximatoz, mezenximal və qarışıq distrofiyalar (degenerasiya)” bölmələri üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan verən test tapşırıqlarından istifadə edilmişdir.

Patologiya fənnində namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 70 saylı test tapşırığı

Qon ocağının formalaşması zamanı dəyişikliklərin ardıcıllığını müəyyən edin:

1. Petrifikasiya
2. Kapsulanın əmələ gəlməsi
3. Ossifikasiya

A) 2, 3, 1 B) 3, 2, 1 C) 2, 1, 3 D) 3, 1, 2 E) 1, 3, 2

Namizədlərin 30,24%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Vərəm" bölməsinə aid olub, çətinlik dərəcəsinə görə sadədir (***Doğru cavab: C***).

Qon ocağı ilkin vərəmin sönməsi və ilkin zədələnmə ocağının sağalması nəticəsində əmələ gəlir. Bu zaman əvvəlcə perifokal iltihab sorulur, ekssudativ toxuma reaksiyası produktiv toxuma reaksiyası ilə əvəz olunur. İlkin affektin ətrafında kapsula formalaşır, kapsulanın xarici qatı limfoid hüceyrələrlə əhatə olunmuş çoxlu miqdarda xırda damarlara malik kövşək birləşdirici toxumadan təşkil olunur. Kapsulanın bilavasitə kazeoz kütlələrə söykənən daxili qatı tədricən lifli strukturlarla zənginləşir və xarici qata birləşir. Kazeoz kütlələr tədricən susuzlaşır, bərkiyir, əhəngləşir (petrifikasiya). Diametri, adətən, 0,5-1 sm olan belə sağalmış ilkin ocağa *Qon ocağı* deyilir. Vaxt ötdükcə əhəngləşmiş kazeoz kütlələrə təmas edən daxili qatda bu kütlələrin sorulmasını təmin edən çoxnüvəli hüceyrələr meydana çıxır. Onların yerində metaplaziya yolu ilə sümük tirləri əmələ gəlir. Beləliklə, petrifikasiyalaşmış ilkin ocaq ossifikasiyaya məruz qalır (bax: Həsənov Ə.B. Patoloji anatomiya /dərslik. Bakı: "Elm" nəşr., 2003, s. 632; Həsənov Ə.B., Məmmədov N.R. Patologiya (patoloji anatomiya) /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. DİM, Bakı: "İndigo" nəşr., 2022, s.411; Серов В.В., Струков А.И. Патологическая анатомия. М.: Медицина, 1995, с. 502; 2010, с.655).

Namizədlərin 27,27%-i tərəfindən E, 19,29%-i tərəfindən isə D cavab variantları doğru cavab kimi seçilmişdir. Lakin yuxarıda qeyd edildiyi kimi, ilkin vərəm ocağının sağalması prosesində ocağın ətrafında birləşdirici toxumadan ibarət kapsulanın əmələ gəlməsi daha əvvəl baş verir.

Patoloji fiziologiya fənnində isə "Hüceyrə zədələnməsi", "Tənəffüs sisteminin patofiziologiyası", "Endokrin sisteminin patofiziologiyası", "Böyrəklərin patofiziologiyası", "İltihab. Qızdırma", "Ekstremal vəziyyətlər. Ümumi adaptasiya sindromu", "Qan sisteminin patofiziologiyası", "Hipoksiyalar", "Ümumi nozologiya. Xarici və daxili amillərin xəstəliklərin əmələ gəlməsində rolu", "Mikrosirkulyasiyanın və yerli qan dövranının pozulması", "İmmunpatoloji proseslər. Allergiya", "Toxuma inkişafının patologiyası. Şişlər", "Həzm sisteminin patofiziologiyası. Qaraciyərin patofiziogiyası" mövzuları üzrə bilik və bacarıqları yoxlamağa imkan verən 13 test tapşırığından istifadə edilmişdir.

Namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 77 saylı test tapşırığı

Leykositlərin və endotel hüceyrələrin səthində olan ..... kəskin iltihab ocağında leykositlərin bütün növlərinin transmiqrasiyasını təmin edir.

A) GlyCam-1 B) CD95 C) VCAM-1 D) CD31 E) CD34

Namizədlərin 13,91%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "İltihab" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: D***).

İltihabi reaksiyalar zamanı leykositlər (əsasən neytrofillər və makrofaqlar) bakteriya və digər mikroorqanizmlərin faqositozuna, eləcə də nekrotik toxumanın, yad maddələrin orqanizmdən kənarlaşdırılmasına cavabdehdir. Bu baxımdan, iltihab reaksiyasının ən vacib təzahürlərindən biri zədələnmə ocağında leykositlərin toplanması və zərərverici amillərin eliminasiyası üçün onların aktivləşməsidir. Leykositlərin damarlardan ekstravaskulyar sahəyə çıxması mərhələli proses olub, aşağıdakı ardıcıllıqla həyata keçir:

- ✓ marginasiya və yuvarlanma (rollinq);
- ✓ adheziya;
- ✓ endotel hüceyrələri arasından transmiqrasiya;
- ✓ leykositlərin zədələnmə zonasına xemotaksisi.

Emiqrasiya və ya *ekstravazasiya* adlanan bu proses endotelial-leykositar adheziya molekulları (selektinlər, inteqrinlər, hüceyrəarası adheziya molekulları və s.) hesabına həyata keçir.

Selektinlər. P-, E- və L-selektinlər yuvarlanmada iştirak edir. *P-selektin* endotel hüceyrələrinin Veibel-Palade cisimciklərində saxlanılır. Histamin, trombin və ya PAF (trombositləri fəallaşdıran amil) kimi iltihab mediatorlarının təsiri altında *P-selektin* hüceyrə səthinə ekspressiya olunur. Bu molekul leykositlərin səthində yerləşən liqandı – *PSGL-1* (***P-Selectin Glycoprotein Ligand-1***) ilə zəif bağlanaraq, onların damar divarı boyunca yuvarlanmasını təmin edir.

E-selektin TNF-α və IL-1 kimi iltihab mediatorlarının təsiri ilə endotel hüceyrələrinin səthinə ekspressiya olunur. Bu molekul leykositlərin səthindəki liqanda – *Sialil-Levis X* qlikoproteininə bağlanaraq, onların

endotel boyunca hərəkət etməsini (rollinqi), həmçinin neytrofillər, monositlər və T-limfositlər üçün adheziyanı təmin edir.

L-selektin, əsasən, leykositlərin (xüsusilə neytrofillərin və monositlərin) səthində yerləşir. Bu molekul endotel hüceyrələrin səthindəki *GlyCAM-1* və namizədlərin 35,81%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən *CD34* liqandlarına bağlanaraq rollinqi həyata keçirir.

İnteqrinlər. LFA-1, Mac-1 və VLA-4 inteqrinləri leykositlərin səthində yerləşir, adheziya mərhələsində iştirak edir. Onlar xemoattraktantların təsiri ilə aktivləşir. Aktivləşmiş *LFA-1* və *Mac-1* endotel hüceyrələrinin səthində olan ICAM-1 molekullarına bağlanaraq, leykositin endotelə sıx yapışmasını təmin edir. Bu molekullar həmçinin transmiqrasiyada da iştirak edir.

VLA-4 (β_1) inteqrini isə endotel hüceyrələrindəki VCAM-1 molekuluna bağlanır və bununla da adheziyanı təmin edir.

Hüceyrəarası adheziya molekulları. *ICAM-1* (***I**nter**c**ellular **A**dhesion **M**olecule-1*) endotel hüceyrələrinin səthində yerləşir və TNF-α, IL-1 kimi sitokinlərin təsiri ilə səviyyəsi artır. Bu molekul LFA-1 və Mac-1 inteqrinləri ilə birləşərək, leykositlərin damar divarına sıx adheziyasına kömək edir.

Namizədlərin 25,23%-nin seçdiyi C cavab variantında göstərilən *VCAM-1* (***V**ascular **C**ell **A**dhesion **M**olecule-1*) də endotel hüceyrələrinin səthində yerləşir. Bu molekul VLA-4 inteqrini ilə bağlanaraq, eozinofillərin, limfositlərin və monositlərin endotelə yapışmasını təmin edir. *VCAM-1* molekulu xüsusilə xroniki iltihabi proseslərdə mühüm rol oynayır.

Transmiqrasiya molekulları. *CD31 (PECAM-1)* həm leykositlərin, həm də endotel hüceyrələrinin səthində yerləşir. Bu molekul homofilik, yəni öz-özü ilə bağlanaraq, leykositlərin endotel hüceyrələri arasından keçməsini (diapedez) təmin edir.

İltihab zamanı leykositlərin damarlardan interstisial sahəyə keçməsi çoxmərhələli prosesdir. Bu mərhələlərin hər biri ayrı-ayrı molekullar tərəfindən tənzimlənir: selektinlər rollinq, inteqrin-ICAM və ya inteqrin-VCAM əlaqələri adheziya, CD31 (PECAM-1) isə transmiqrasiya üçün vacibdir.

Namizədlərin 19,48%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantında göstərilən CD95 (və ya FAS) isə ölüm reseptorudur və apoptozu təmin edir. Qeyd etmək istəyirik ki, ədəbiyyat mənbələrində mövzunun ətraflı şərhi verilmişdir (bax: Əliyev S.C., Əliyev M.X. Patoloji fiziologiya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2015, I cild, s. 295; Əliyev S.C., Əliyev M.X., Əliyeva C,T., Pənahova S.R. Patoloji fiziologiya /dərs vəsaiti. DİM, Bakı: "Şərq-Qərb" nəşr., 2023, s. 111; Алиев С.Дж., Алиев М.Х., Панахова С.Р., Алиева Дж.Т. Патологическая физиология /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ, Баку: "Print House Poliqrafaz" nəşr., 2019, с. 124).

Təhlillər göstərir ki, namizədlər ***açıq formalı*** test tapşırıqlarının həllində cari ildə də çətinlik çəkmişlər. Buna misal olaraq ***patoloji fiziologiya*** fənnindən uyğunluğun müəyyən edilməsini tələb edən test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 84 saylı (açıq formalı) test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin:

1. Polisitemik hipervolemiya
2. Oliqositemik hipovolemiya

a. Ağciyər emfizeması
b. Vakez-Osler xəstəliyi
c. Massiv hemoliz
d. Addison-Birmer anemiyası
e. Ürək qüsurları

Namizədlərin 15,21%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış açıq formalı bu test tapşırığı "Qan sisteminin patofiziologiyası" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: 1-a, b, e; 2-c, d***).

Müxtəlif xəstəliklər zamanı dövr edən qanın həcmi arta, azala və ya normada ola bilər. Qanın həcminin artması *hipervolemiya,* azalması *hipovolemiya,* normada olması isə *normovolemiya* adlanır. Hiper-, hipo- və normovolemiyaların hər biri *sadə* (hematokrit ədədi dəyişmir), *oliqositemik* (hematokrit ədədi azalır) və *polisitemik* (hematokrit ədədi artır) olmaqla qruplaşdırılır.

Sadə (normositemik) hipervolemiya zamanı dövr edən qanın həcmi artır, onun tərkibində hüceyrəvi elementlərlə plazma arasındakı nisbət isə pozulmur. Bu vəziyyət, əsasən, qanköçürmə zamanı meydana çıxır, gərgin fiziki iş zamanı da müşahidə oluna bilər. Bu, depolarda olan qanın ümumi qan cərəyanına keçməsi ilə əlaqədardır.

Polisitemik hipervolemiya qanın həcminin formalı elementlərin, xüsusilə eritrositlərin hesabına artmasıdır. Nəticədə hematokrit ədədi də artır. Hipervolemiyanın bu növünə ağciyər emfizeması, ürək qüsurları və eritremiya (Vakez-Osler xəstəliyi) zamanı rast gəlinir. *Ağciyər emfizeması* və *ürək qüsurları* zamanı qan oksigenlə kifayət qədər zənginləşmir, bu da toxumalarda xroniki hipoksiyaya səbəb olur. Hipoksiya fonunda böyrəklərdə eritropoetin sekresiyası artır. Eritropoetin qırmızı sümük iliyində eritropoez

prosesini stimulə edir. Nəticədə, qanda eritrositlərin miqdarının çoxalması hesabına qanın özlülüyü və ümumi həcmi artır. Beləliklə, polisitemik hipervolemiya inkişaf edir.

Vakez-Osler xəstəliyi xroniki leykozun formalarından biridir. Şişin inkişaf mənbəyi qırmızı sümük iliyində mielopoezin sələf hüceyrələridir, əsas substratı isə eritrositlərdir. Mutasiya nəticəsində sümük iliyində daim eritrosit sintezi stimulə olunur. Nəticədə, qanda eritrositlərin sayı artır və hematokrit ədədi yüksəlir. Eyni zamanda eritrositoz hesabına dövr edən qanın həcmi də artır. Beləliklə, polisitemik hipervolemiya yaranır.

Oliqositemik hipovolemiya dedikdə eritrositlərin miqdarının azalması hesabına dövr edən qanın həcminin azalması nəzərdə tutulur. Hipovolemiyanın bu növü massiv hemoliz, Addison-Birmer anemiyası və s. zamanı müşahidə olunur.

Massiv hemoliz qanda eritrositlərin müxtəlif səbəblərdən (zəhərlərin, temperaturun, ionlaşdırıcı şüaların, travmanın təsiri və s.) parçalanmasının sürətlənməsidir. Nəticədə, qanda eritrositlərin sayı sürətlə azalır, bu isə oliqositemik hipovolemiyaya səbəb olur.

Addison-Birmer anemiyası orqanizmdə B_{12} vitamini çatışmazlığı zamanı inkişaf edir. B_{12} vitamininin defisiti onun kofermentlərinin – metilkobalamin və 5-dezoksiadenozilkobalaminin iştirak etdiyi proseslərin pozulmasına səbəb olur. Metilkobalamin hüceyrə bölünməsi üçün vacibdir, onun çatışmazlığı fonunda bütün hüceyrələrdə, eləcə də sümük iliyində mitoz bölünmə ləngiyir, nəticədə normal eritropoez meqaloblastik eritropoezlə əvəz olunur, yəni sümük iliyində normal eritrositlər əvəzinə meqaloblastlar yaranır. Bu anormal hüceyrələr periferik qana çıxmadan məhv olur. Buna "effektsiz eritropoez" də deyilir. Eritrositlərin əmələ gəlməsinin kəskin azalması hesabına qanın həcmi də azalır. Nəticədə, oliqositemik hipovolemiya inkişaf edir.

Mövzu ilə əlaqədar patoloji fiziologiya fənni üzrə dərslik və dərs vəsaitlərində (bax: Əliyev S.C., Əliyev M.X. Patoloji fiziologiya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2016, II cild, s. 13-14; Əliyev S.C., Əliyev M.X., Əliyeva C,T., Pənahova S.R. Patoloji fiziologiya /dərs vəsaiti. DİM, Bakı: "Şərq-Qərb" nəşr., 2023, s. 267; Алиев С.Дж., Алиев М.Х., Панахова С.Р., Алиева Дж.Т. Патологическая физиология /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ, Баку: "Print House Poliqrafaz" nəşr., 2019, c. 301) ətraflı məlumat verilməsinə baxmayaraq, namizədlərin bu tapşırığı cavablandırmaqda çətinlik çəkmələri isə onların tədris zamanı əldə etdikləri bilikləri tətbiq etmək bacarıqlarının kifayət qədər olmaması ilə bağlıdır.

İnsan fiziologiyası fənnindən "Oyanan toxumaların ümumi fiziologiyası", "Tənəffüs sisteminin fiziologiyası", "Həzm sisteminin fiziologiyası", "Damar sisteminin fiziologiyası", "Sinir hüceyrələrinin fiziologiyası", "Ali sinir fəaliyyəti", "Mərkəzi sinir sisteminin ümumi fiziologiyası", "İfrazat sisteminin fiziologiyası", "Yuxunun fiziologiyası", "Qan sisteminin fiziologiyası", "Daxili sekresiya vəzilərinin fiziologiyası. Fizioloji funksiyaların hormonal tənzimi", "Əzələlərin fiziologiyası", "Analizatorlar (sensor sistem)", "Maddələr və enerji mübadiləsi. Qidalanma" və "Vegetativ funksiyaların sinir tənzimi" bölmələri üzrə bilik və bacarıqları yoxlayan test tapşırıqları təqdim edilmişdir.

Namizədlərin bu fənn üzrə cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 92 saylı test tapşırığı

Deserebrasion qıclıq ..... kəsik aparıldıqda aradan qalxır.

A) Varol körpüsünün ön kənarı səviyyəsində
B) Deyters nüvəsindən yuxarı
C) qırmızı nüvədən aşağı
D) dördtəpəli cisimdən aşağı
E) onurğa beyninin arxa köklərində

Namizədlərin 20,22%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Mərkəzi sinir sisteminin xüsusi fiziologiyası" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: E***).

Bu test tapşırığının düzgün cavablandırılması üçün "Uzunsov beyinin fiziologiyası" və "Orta beyinin fiziologiyası" mövzularına diqqət yetirmək tələb olunur. Bu mövzulardan məlumdur ki, əgər heyvanda Varol körpüsünün ön kənarı səviyyəsində kəsik aparılarsa, kəsik Deyters nüvəsindən yuxarı, qırmızı nüvədən aşağı olduğuna görə bükücü əzələlərin tonusu itir, açıcı əzələlərin tonusu isə yüksəlir və "deserebrasion qıclıq" adlanan vəziyyət yaranır (bax: Məmmədov A.M., Sudakov K.V. Normal fiziologiya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2011, I cild, s. 235; Судаков К.В., Нормальная физиология. М.: Мед.инф. агентство, 2006, с. 153; 2015, с. 116; Бахшиева З.Т., Рустам-заде А.Ш., Алиев А.Х., Гасанова Г.А. Нормальная физиология /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ, Баку: "Print House Poliqrafaz" nəşr., 2019, s.116-117). Deserebrasion qıclığı aradan qaldırmaq üçün ya Deyters nüvəsi onun ətrafında olan retikulyar formasiyanın neyron strukturları ilə birlikdə dağıdılmalı, ya da Deyters nüvəsindən aşağıda rombabənzər çuxur səviyyəsində təkrar kəsik aparılmalıdır. Deserebrasion qıclıq, həmçinin müvafiq əzələ qruplarından onurğa beyninə gələn hissi sinir köklərini kəsməklə aradan qaldırıla bilər.

A, B, C və D cavab variantları namizədlərin, müvafiq olaraq, 33,58%-i, 17,63%-i, 14,47%-i və 12,99%-i tərəfindən yanlış olaraq seçilmişdir.

Beləliklə, aydın olur ki, əksər namizədlər tədris zamanı "Uzunsov beyinin fiziologiyası" və "Orta beyinin fiziologiyası" mövzularına dair əldə etdikləri bilikləri düzgün əlaqələndirməkdə və sistemləşdirməkdə çətinlik çəkmişlər.

İnsan fiziologiyası fənnindən təqdim olunmuş və namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri açıq formalı seçim tələb edən test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 96 saylı (açıq formalı) test tapşırığı

Miozin:

1. ATF-aza fəallığına malikdir.
2. tropomiozinlə birləşərək aktindən izolə olunur.
3. aktinlə birləşərək təqəllüsə səbəb olur.
4. Ca^{2+} ionları ilə birləşdikdə onları sekvestrasiya edir.
5. troponinlə kompleks birləşmə əmələ gətirir.

Namizədlərin 14,29%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış açıq formalı bu test tapşırığı "Əzələlərin fiziologiyası" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: 1, 3***).

Test tapşırığının düzgün cavablandırılması üçün "Əzələ təqəllüsünün mexanizmi" mövzusuna diqqət yetirmək lazımdır (bax: Məmmədov A.M., Sudakov K.V. Normal fiziologiya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2011, I cild, s. 101; Судаков К.В., Нормальная физиология. М.: Мед.инф. агентство, 2015, с. 45; Бахшиева З.Т., Рустам-заде А.Ш., Алиев А.Х., Гасанова Г.А. Нормальная физиология /пособие для поступающих в резидентуру. ГЭЦ, Баку: "Print House Poliqrafaz" nəşr., 2019, s. 45-47). Sakit halda troponin I (TnI) aktinlə birləşərək onun miozinlə birləşməsinin qarşısını alır. Əzələ lifi oyandıqda plazmatik membran boyunca yayılan oyanma sarkoplazmatik şəbəkənin oyanmasına və orada sekvestrasiya olunmuş Ca^{2+} ionlarının sarkoplazmaya çıxmasına səbəb olur. Kalsiuma həssas olan troponin (TnC) Ca^{2+} ionları ilə birləşərək tropomiozini kənara çəkir və miozinin aktinlə birləşməsi üçün şərait yaradır. Nəticədə, miozin aktinlə birləşir və təqəllüs baş verir. Miozin başlıqlarında olan ATF-aza fermenti aktinlə birləşdikdə fəallaşır, ATF-i hidroliz edərək, enerji yaranmasına və miozin başlığının aktindən ayrılmasına səbəb olur. Beləliklə, miozin yeni aktin sahəsinə birləşə bilir.

Statistik təhlil göstərir ki, namizədlərin əksəriyyətinin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri yuxarıda şərhini təqdim etdiyimiz test tapşırıqlarını imtahanda ən yüksək bal toplamış namizədlər doğru cavablandırmışlar. Qeyd etmək istəyirik ki, baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında yüksək bal toplamış namizədlərin ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında əldə etdiyi nəticələr də yüksək olmuşdur. Buradan belə nəticəyə gəlmək olar ki, bu namizədlər özlərində tədris zamanı mənimsədikləri bilikləri sistemləşdirmək qabiliyyətlərini təkmilləşdirərək tətbiq etmək bacarıqlarını formalaşdırmışlar.

DİM-də baza fənləri ilə yanaşı, ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında da namizədlərin cavablandırmaqda daha çox çətinlik çəkdikləri test tapşırıqlarının təhlili aparılmışdır. Bu imtahanda da istifadə edilmiş test tapşırıqları rezidenturaya qəbul proqramlarına və müvafiq ədəbiyyat mənbələrinə uyğun olmuşdur; onlar çətinlik dərəcəsinə görə sadə, orta və mürəkkəb olmaqla, bütün qabiliyyət göstəricilərini əhatə etmiş, namizədlərin qazandıqları bilik və bacarıqları obyektiv qiymətləndirməyə imkan vermişdir. Bütün istiqamətlər üzrə məntiqi düşüncə və nəzəri biliklərin tətbiqini tələb edən, elmi cəhətdən əsaslandırılmış və praktik əhəmiyyətə malik test tapşırıqlarına üstünlük verilmişdir.

Tibb istiqaməti üzrə namizədlərə **Daxili xəstəliklər** blokunda (kardiologiya, pulmonologiya, qastroenterologiya, endokrinologiya, nefrologiya, hematologiya, nevrologiya, yoluxucu xəstəliklər, psixiatriya) 66 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Təhlillər göstərmişdir ki, 2025-ci ildə bu blok daxilində namizədlər qastroenterologiya, nefrologiya, hematologiya, yoluxucu xəstəliklər və nevrologiya fənləri üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkmişlər.

Qastroenterologiya fənni üzrə "Uşaq qastroenterologiyası" bölməsinə aid olan və namizədlərin cavablandırmaqda daha çox çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 89 saylı test tapşırığı

Uşaqlarda kəskin herpes stomatiti üçün səciyyəvi ***deyil***:

A) udmanın ağrılı olması
B) dəri hiperesteziyası
C) çənəaltı limfa düyünlərinin böyüməsi
D) hipersalivasiya
E) ağızın selikli qişasında pərdəşəkilli ərp

Namizədlərin 23,64%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Uşaqlarda ağız boşluğu xəstəliklərinin semiotikası" mövzusuna aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: E***).

Kəskin herpes stomatiti bədən hərarətinin artması və ümumi halsızlıqla başlayır. 1-2 gün sonra ağız boşluğunda yemək və danışıq zamanı güclənən ağrı yaranır. Selikli qişa qızarır və ödemləşir, sonra onun üzərində tək-tək və ya qrup şəklində xırda qovuqcuqlar əmələ gəlir. Vezikullar sürətlə eroziyaya keçir. Eroziyalar, əsasən, damaqda, dildə, dodaqlarda lokallaşır.

Namizədlərin 16,30%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantında göstərilən udmanın ağrılı olması kəskin herpes stomatitinin səciyyəvi əlamətidir. Namizədlərin 30,98%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantında göstərilən dəri hiperesteziyası bu xəstəlik zamanı tez-tez müşahidə olunur. Namizədlərin 18,21%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən çənəaltı limfa düyünlərinin böyüməsi aydın müəyyən olunur. Namizədlərin 9,24%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən hipersalivasiya kəskin herpes stomatitinin mühüm simptomudur. Ağız suyu özlü və yapışqan olur, ağızda xoşagəlməz, çürüntülü qoxu qeyd edilir (bax: Шабалов Н.П. Детские болезни /учебник для ВУЗ-ов, в 2-х т., 6-ое изд., СПб.: Питер, том 1, 2011, с. 639, 2017, с. 587).

Test tapşırığının doğru cavabı olan ağızın selikli qişasında pərdəşəkilli ərp ağız boşluğu kandidozu – süd yarası zamanı müşahidə olunur.

Nevrologiya fənni üzrə namizədlərin cavablandırılmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 58 saylı test tapşırığı

Ştrümpel xəstəliyi üçün səciyyəvi ***deyil***:

A) intellektin saxlanılması
B) aşağı ətraflarda hemianesteziya
C) "Fridreyx ayağı"
D) aşağı ətraflarda vətər reflekslərinin artması
E) aşağı ətraflarda proqressivləşən zəiflik

Namizədlərin 4,08%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Piramid və ekstrapiramid sistemin xəstəlikləri" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: B***).

Ştrümpel xəstəliyi (ailəvi spastik paraplegiya) onurğa beyninin yan və ön ciyələrinin piramid yollarının ikitərəfli zədələnməsi ilə müşayiət olunan heterogen xəstəliklər qrupudur.

Xəstəlik tədricən inkişaf edir, xəstəliyin debüt etdiyi yaşda dəyişikliklər qeyd edilsə də, ilk simptomlar adətən həyatın ikinci onilliyində təzahür edir. İlk təzahürlər xəstəlik proqressivləşdikcə ayaqlarda artan ağırhərəkətlilik və yeriş zamanı tez yorulmadır. Tədricən spastik yeriş inkişaf edir, ayağın varus və ekvinovarus deformasiyası (əyripəncəlik) qoşulur, eləcə də namizədlərin 8,70%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən "Fridreyx ayağı" formalaşır. Kontrakturalar, xüsusilə, aşıq-baldır oynağında nəzərə çarpır (bax: Гусев Е.И., Коновалов А.Н. и др. Неврология. Национальное руководство. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009, с.904; Гусев Е.И., Гречко В.Е. и др. Нервные болезни. М.: Медицина, 1988, с. 608-609; Петрухин А.С. Детская неврология: в 2-х т., М.: ГЭОТАР-Медиа, 2012, том 2, с.185).

Namizədlərin 5,16%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən aşağı ətraflarda proqressivləşən zəiflik vaxt ötdükcə artır, lakin aşağı ətrafların tam iflici müşahidə olunmur. Artıq xəstəliyin başlanğıc mərhələlərində xəstənin klinik müayinəsi zamanı namizədlərin 73,37%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən aşağı ətraflarda vətər reflekslərinin artması aşkar edilir, açıcı və büküçü əzələ qruplarının patoloji refleksləri, ayağın klonusu erkən təzahür edir. Yuxarı ətraflar patoloji prosesə xeyli gec cəlb olunur.

Ayrı-ayrı xəstələrdə görmə və gözün hərəki sinirlərinin zədələnməsi, nistaqm, dizartriya, ataksiya və intension tremor müşahidə oluna bilər. Dəri refleksləri əksər hallarda saxlanılır, çanaq orqanlarının funksiyası pozulmur. Hissiyyat pozulmaları (o cümlədən hemianesteziya) olmur, intellekt saxlanılır (namizədlərin 8,15%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantı).

Hematologiya fənni üzrə namizədlərin cavablandırılmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 54 saylı test tapşırığı

Xronik mieloleykoz üçün səciyyəvi ***deyil***:

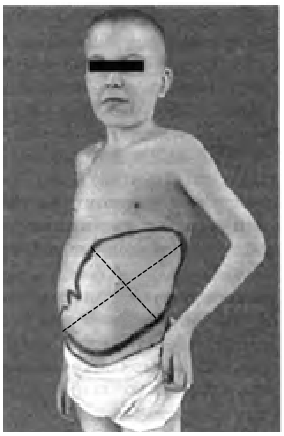
A) hemorragik diatez
B) neytrofillərdə qələvi fosfataza aktivliyinin artması
C) splenomeqaliya
D) hiperurikemiya
E) qan zərdabında B_{12} vitamininin miqdarının artması

Namizədlərin 22,28%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Xroniki mieloleykoz" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə sadədir (***Doğru cavab: B***).

Xroniki mieloleykoz xroniki mieloproliferativ xəstəlikdir, bu zaman şiş substratı kimi qranulositlərin (əsasən, neytrofillərin, eləcə də promielositlərin, mielositlərin, metamielositlərin) əmələ gəlməsinin güclənməsi qeyd edilir. Xroniki mieloleykoz zamanı sümük iliyində blastların miqdarı artır, eritro- və trombopoez isə süstləşir.

Namizədlərin 5,71%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantında göstərilən hemorragik diatez hemostazın prokoaqulyant və trombositar halqasının pozulması nəticəsində inkişaf edir (bax: Daxili xəstəliklər /V.Ə.Əzizovun redaktəsi ilə. Bakı: "Qolialf Nəşriyyat Evi" MMC, 2011, s. 806-808; Шабалов Н.П. Детские болезни /учебник для ВУЗ-ов, в 2-х т., 6-ое изд., СПб.: Питер, 2011, том 2, с. 369-372; Маколкин В.И. Внутренние болезни /учебник, 6-ое изд., М.: Медицина, 2012, с. 604-606).

Namizədlərin 7,88%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən splenomeqaliya xroniki mieloleykozun səciyyəvi əlamətidir, bu zaman dalaq adətən olduqca böyük ölçülərə çatır (kütləsi 6-9 kq təşkil edir və aşağı qütbü kiçik çanağa enir). Sol və sağ qabırğaaltı nahiyədə ağırlıq və ağrılar adətən dalağın və qaraciyərin böyüməsi ilə izah olunur (şəkil 3).

Şəkil 3. Xroniki mieloleykozlu xəstədə splenomeqaliya

Namizədlərin 10,05%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən hiperurikemiya qranulositlərin parçalanmasının artması nəticəsində inkişaf edir və sidik turşusu diatezi ilə təzahür edir.

Namizədlərin 53,26%-i tərəfindən E cavab variantı seçilmişdir. Mieloproliferativ xəstəliklər, o cümlədən xroniki mieloleykoz zamanı qan zərdabında B_{12} vitamininin miqdarı xeyli artır. Belə ki, blast hüceyrələrin sayının artması normada mielositlərdə və digər qranulositlərdə sintez olunan B_{12} vitamini birləşdirici zülalın qana keçməsinin artmasına gətirib çıxarır. Bundan əlavə, qaraciyərin zədələnməsi də qan zərdabında B_{12} vitamininin səviyyəsinin artmasında rol oynayır.

Xroniki mieloleykoz zamanı neytrofillərdə qələvi fosfataza aktivliyi azalmış olur. Bu xüsusiyyətdən xroniki mieloleykozu infeksiyalar zamanı leykemoid reaksiyalardan (neytrofillərdə qələvi fosfataza aktivliyinin artması ilə müşayiət olunur) diferensiasiya etmək məqsədilə istifadə olunur.

Namizədlər ***yoluxucu xəstəliklər*** fənni üzrə "Helmintozlar" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 93 saylı test tapşırığı

Opistorxozun müalicəsi üçün daha effektiv preparat:

A) levamizol B) prazikvantel C) fenasal
D) ivermektin E) mebendazol

Namizədlərin 5,71%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə sadədir (***Doğru cavab: B***).

Opistorxoz peroral biohelmintozdur. Helmintin yumurtalarını nəcislə ifraz edən insan, pişiklər, tülkülər, itlər və s. parazitin son sahibi və törədicinin mənbəyidir. Aralıq sahibi şirin su molyuskları (*Bithynia laechi*), əlavə sahibləri karp balıqlarıdır.

İnsan qidada tərkibində helmintin diri sürfələri – metaserkarilər olan çiy, az duzlanmış və ya zəif

qurudulmuş balıqlardan istifadə etdikdə opistorxoza yoluxur. Opistorxilər insanın və bir sıra balıqyeyən heyvanların ödçıxarıcı və mədəaltı vəzi axacaqlarında parazitlik edir. İnsanın udduğu sürfələr nazik bağırsaqda qişadan azad olur, bir neçə saat sonra ümumi od axacağından qaraciyərdaxili öd yollarına, eləcə də mədəaltı vəzi axacaqlarına keçir, burada 2 həftə sonra yumurta ifraz edən cinsi yetkin maritalara çevrilirlər. Opistorxinin yetkin fərdi insan orqanizmində 25 ilə qədər yaşaya bilər (bax: Vəliyev Ə.H. İnfeksion xəstəliklər. Bakı: "Nasir" nəşr., 2013, s. 603; Шувалова Е.П., Белозеров Е.С., Беляева Т.В., Змушко Е.И. Инфекционные болезни /учебник для студентов медицинских ВУЗ-ов, 7-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: изд. «СпецЛит», 2015, с.707; Покровский В.И., Пак С.Г., Брико Н.И., Данилкин Б.К. Инфекционные болезни и эпидемиология: Учебник, 2-е изд. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2004, с. 767).

Opistorxozlu xəstələrin müalicəsi üçün seçim preparatı yeməkdən dərhal sonra gündəlik 40-60 mq/kq dozada bir gün ərzində 4-6 saat intervalla üç qəbulda təyin olunan prazikvanteldir. Preparatın maksimal birdəfəlik dozası 2 q, maksimal gündəlik dozası 6 qramdır.

Namizədlərin 55,16%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən mebendazol askaridlərə, bizquyruqlara, tükbaş qurdlara, strongiloidlərə, böyük dozalarda bağırsaqdankənar helmintozlara – trixinelloza və exinokokkoza təsir göstərir.

Namizədlərin 19,84%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən fenasal enli lentcə, öküz soliteri və cırtdan soliterin törətdiyi bağırsaq sestodozları zamanı istifadə olunur.

Namizədlərin 11,68%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantında göstərilən levamizol askaridoz və enterobiozda effektivdir.

Namizədlərin 7,07%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən ivermektin mikrofilyarisid antihelmint preparatdır. Preparat, həmçinin, strongiloidoz və *larva migrans cutanea* zamanı tətbiq olunur.

Nefrologiya fənnindən namizədlərin cavab verməkdə çətinlik çəkdikləri açıq formalı seçim tələb edən test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 98 saylı (açıq formalı) test tapşırığı

Diabetik nefropatiyanın yaranmasına təsir göstərən patogenetik amillər:

1. Qanda kalsitoninin səviyyəsinin artması
2. Hiperlipidemiya
3. Hiperfosfatemiya
4. Yumaqcıqdaxili hipertenziya
5. Sistemli hipertenziya

Namizədlərin 19,57%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış açıq formalı bu test tapşırığı "Diabetik nefropatiya" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: 2, 4, 5***).

Şəkərli diabet zamanı böyrəklərin zədələnməsinin inkişafı iki patogenetik amilin – metabolik və hemodinamik amillərin eyni vaxtda təsiri ilə əlaqələndirilir.

Metabolik amillərə hiperqlikemiya və hiperlipidemiya aiddir. Hiperlipidemiya diabetik nefropatiyanın inkişafında və proqressivləşməsində iştirak edir. Modifikasiya olunmuş aşağı sıxlıqlı lipoproteinlər böyrək yumaqcığı kapilyarlarının zədələnmiş endotelindən keçir və onlarda sklerotik proseslərin inkişafına səbəb olur. Hiperlipidemiya şəraitində nefrosklerozun inkişaf prosesi damarların aterosklerozunun formalaşma mexanizminə oxşardır (bax: Daxili xəstəliklər /V.Ə.Əzizovun redaktəsi ilə. Bakı: Qolialf nəşriyyat evi, 2011, s. 766; Нефрология. /Под ред. Е.М. Шилова. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2007, с.427).

Hemodinamik amillərə sistemli və yumaqcıqdaxili hipertenziyaların təsiri aiddir. Yumaqcıqdaxili hipertenziya (böyrək yumaqcıqlarının kapilyarlarında yüksək hidrostatik təzyiq) diabetik nefropatiyanın inkişafında əsas hemodinamik amil kimi önə çıxır. Şəkərli diabet zamanı bu fenomenin əsasını böyrək yumaqcıqlarının gətirici və aparıcı arteriollarının tonusunda olan disbalans təşkil edir.

Bununla belə, həm 1-ci, həm də 2-ci tip şəkərli diabet zamanı arterial hipertenziya böyrək çatışmazlığının proqressivləşməsində ən güclü amil olub, öz zədələyici təsirinə görə metabolik amillərin təsirini bir neçə dəfə üstələyir.

Cərrahlıq blokunda (ümumi cərrahlıq, cərrahi xəstəliklər və uşaq cərrahlığı) 20 test tapşırığı təqdim olunmuşdur. Bu blok daxilində namizədlər daha çox ümumi cərrahlıq fənni üzrə təqdim olunmuş test tapşırıqlarının cavablandırılmasında çətinlik çəkmişlər.

Ümumi cərrahlıq fənni üzrə "Cərrahi infeksiya" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında namizədlərin daha çox çətinlik çəkdikləri qeyd edilmişdir.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 14 saylı test tapşırığı

Vərəm qonitinin artritik mərhələsində müşahidə olunur:
1. Diz oynağında ağrılar
2. Ətrafın məcburi düzlənmiş vəziyyəti
3. Kornevin "cilov" simptomu
4. Aleksandrov simptomu
5. Ətrafın məcburi yarımbükülü vəziyyəti

A) 1, 3, 5 B) 1, 2, 3 C) 1, 2, 4 D) 3, 4, 5 E) 1, 4, 5

Namizədlərin 18,48%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: E***).

Diz oynağının vərəm prosesi ilə zədələnməsi əksər hallarda uşaqlarda erkən yaşda rast gəlinir. Tezliyinə görə vərəm qoniti sümük-oynağın vərəm xəstəlikləri arasında üçüncü yeri (15-20%) tutur. Vərəm qonitinin gedişində prosesin sümüyün epifizində lokallaşdığı preartritik və prosesin oynağa yayıldığı artritik mərhələlər ayırd edilir (bax: Cəfərov Ç.M. Ümumi cərrahlıq. Bakı: "Azərbaycan" nəşr., 2006, s. 466; Hacıyev C.N. Ümumi cərrahlıq: 2 cilddə, Bakı: 2013, II cild, s. 355; Гостищев В.К. Общая хирургия. М.: ГЭОТАР-Медиа, 5-е изд., перераб. и доп., 2013, с. 599).

Artritik mərhələdə oynaqda ağrı yaranır, oynaq həcmcə böyüyür, üzərindəki dəri hamar, parlaq olur, oynağın sərhədləri hamarlaşır, oynaq iyəbənzər forma alır. Diz qapağının çalxalanma simptomu müəyyən olunur: diz qapağı diz kasacığına basıldıqda batır, təzyiq dayandırılan kimi isə əvvəlki vəziyyətinə qayıdır. Xəstə ayağını yarımbükülmüş vəziyyətdə saxlayır. Sağlam ayaqla müqayisədə oynağın dairəsi artmış, bud nahiyəsində ətrafın dairəsi isə azalmış olur. Xəstə ayaqda budun xarici səthində dəri büküşü sağlam ayağa nisbətən daha qalın olur (Aleksandrov simptomu).

Namizədlərin 48,91%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantına aid olan 3-cü bənddə göstərilən Kornevin "cilov" simptomu onurğa vəréminin spondilolitik fazası zamanı müşahidə olunur. Bu simptom gövdənin açılması zamanı arxa əzələlərinin gərginləşməsi (kürək sümüklərinin bucaqlarından vərəmlə zədələnmiş fəqərəyə gedən atmalar şəklində) və arxaya doğru çıxmış tin çıxıntısına təzyiq edildikdə ağrı ilə təzahür edir (şəkil 4).

Şəkil 4. Kornevin "cilov" simptomu

Namizədlər ***mamalıq və ginekologiya*** fənni üzrə "Uşaqlığın mioması və endometrioid heterotopiyalar" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

B variantı, 29 saylı test tapşırığı

Adenomioz:
A) uşaqlığın selikli qişasının iltihabıdır
B) uşaqlıq cisminin endometrioid heterotopiya ilə zədələnməsidir
C) uşaqlığın xoşxassəli şişidir
D) uşaqlıq boynunun xərçəngönü xəstəliyidir
E) endometriumun xərçəngönü xəstəliyidir

Namizədlərin 38,59%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə sadədir (***Doğru cavab: B***).

Endometrioz endometrium toxumasının ektopik ocaqlarının əmələ gəlməsi ilə səciyyələnən patoloji prosesdir. Lokalizasiyasından asılı olaraq genital və ekstragenital endometrioz ayırd edilir. Genital endometrioz daxili endometrioza (uşaqlıq cisminin, boğazının, uşaqlıq borularının interstisial şöbələrinin) və xarici endometrioza (xarici cinsiyyət üzvlərinin, uşaqlıq yolunun və uşaqlıq boynunun uşaqlıq yolu hissəsinin, retroservikal nahiyənin, yumurtalıqların və s.) bölünür. Ekstragenital endometrioz zamanı endometrioid implantlar qadın orqanizminin digər orqan və toxumalarında (ağciyərlər, bağırsaq, göbək, əməliyyatdan sonrakı yaralar və s.) aşkar olunur.

Adenomioz (uşaqlıq cisminin endometriozu) endometrioid heterotopiyaların miometriumda aşkar edildiyi genital endometrioz formasıdır. Makroskopik olaraq uşaqlıq cisminin endometriozu onun böyüməsi, miometriumun hiperplaziyası ilə təzahür edir. Endometrioz sahəsində hemorragik möhtəviyyatlı kistoz boşluqların yaranması, yaxud stromal endometrioid toxumasının üstünlüyü ilə düyünlü elementlərin formalaşması mümkündür.

Adenomioz namizədlərin 26,09%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən endometriumun xərçəngönü xəstəliyi hesab edilmir, eləcə də namizədlərin 19,29%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən uşaqlığın xoşxassəli şişlərinə aid deyil (bax: Ginekologiya /dərslik, elmi redaktor: H.F.Bağırova. Bakı: "Şərq-Qərb" nəşr., 2012, s. 272-274; Савельева Г.М. и др. Гинекология. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011, с.193).

Stomatologiya istiqaməti üzrə "Ortopedik stomatologiya", "Üz-çənə cərrahiyyəsi", "Uşaq stomatologiyası" və "Terapevtik stomatologiya" fənlərindən namizədlərin bilik və bacarıqlarını obyektiv qiymətləndirməyə imkan verən test tapşırıqları təqdim edilmişdir. Bu imtahanda da bütün fənlər üzrə nəzəri biliklərin tətbiqini tələb edən, elmi cəhətdən əsaslandırılmış və praktik əhəmiyyətə malik test tapşırıqlarına üstünlük verilmişdir.

Namizədlərin ***ortopedik stomatologiya*** fənni üzrə cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

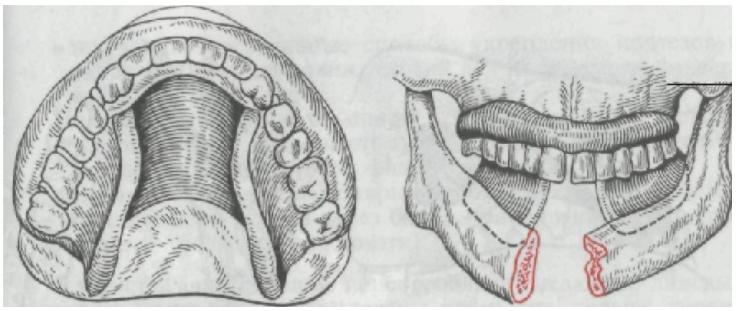
A variantı, 18 saylı test tapşırığı

Çənənin sümük plastikasından əvvəl dişlər olmadıqda və geniş qüsurlar zamanı istifadə olunan çıxan aparat:

A) Vasilyev şinası B) Vankeviç şinası
C) Betelman aparatı D) Zbarjın standart şinası E) Oksman aparatı

Namizədlərin 24,66%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Üz-çənə ortopediyası" bölməsinə aiddir, çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: B***).

Çənənin sümük plastikasından əvvəl həkimin əsas vəzifəsi fiksəedici aparat hazırlamaqdan ibarətdir. Belə ki, çənənin sümük plastikası zamanı transplantat üçün normal şəraitin yaradılması məqsədilə fraqmentlərin möhkəm fiksasiyasının təmin olunması zəruridir. Çənə fraqmentlərində dişlərin sayı kifayət qədər olduqda çıxmayan ağızdaxili və ağızxarici aparatlarla fiksasiya aparıla bilər. Çıxan aparatlardan bu məqsədlə yalnız Vankeviç şinası yararlıdır. Vankeviç şinası əzələlərin yığılma qüvvəsindən istifadə edən repozisiyaedici aparatdır. Bu aparat damaq səthindən aşağı molyarların dil səthinə və ya dişsiz alveol darağına doğru ayrılan iki müstəviyə malik, plastmas diş-diş əti şinasından ibarətdir. Əng və çənə qapandıqda bu müstəvilər çənə fraqmentlərini aralayır və onları düzgün vəziyyətdə təsbit edir (şəkil 5).

A **B**

Şəkil 5. Vankeviç şinası.
A – əng modelində görünüş;
B – dişsiz çənənin zədələnməsi zamanı fraqmentlərin repoziyası və fiksasiyası.

Namizədlərin 13,70%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantında göstərilən Vasilyev şinası əng və çənənin sınıqları zamanı dartı və fiksasiya üçün istifadə olunan repozisiyaedici aparatdır. Vasilyev şinası paslanmayan poladdan, təxminən 0,3 mm qalınlığında, standart lentşəkilli, hazır qarmaqlı ilgəkləri olan aparatdan ibarətdir. Vasilyevin standart şinası diş sırası boyunca bükülür və liqatura məftillə dişlərin üzərinə bərkidilir (bax: Qarayev Z.İ. Ortopedik stomatologiya /dərslik. Bakı: "Oskar" nəşr., 2008, s. 336; Трезубов В.Н., Мишнев Л.М., Сапронова О.Н. Энциклопедия ортопедической стоматологии. СПб.: Фолиант, 2008, с. 641).

Namizədlərin, müvafiq olaraq, 21,92%-i və 32,88%-i tərəfindən seçilmiş C və E cavab variantlarında göstərilən Betelman və Oksman aparatları çənə fraqmentlərinin fiksasiyası üçün istifadə edilən çıxmayan aparatlardır. Bundan əlavə, bu aparatların tətbiqi üçün dişlərin olması zəruridir.

Namizədlərin 6,85%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən Zbarjın standart şinası əng sınıqlarının müalicəsi üçün istifadə edilir.

Namizədlər ***üz-çənə cərrahiyyəsi*** fənni üzrə "Üz-çənə nahiyəsinin bədxassəli şişləri" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

A variantı, 32 saylı test tapşırığı

Qulaq seyvanının yastı hüceyrəli xərçəngi erkən mərhələdə klinik olaraq oxşardır:

A) keratoakantoma ilə B) Keyr eritroplaziyası ilə
C) fibroma ilə D) Yuinq sarkoması ilə
E) sadə leykoplakiya ilə

Namizədlərin 17,81%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı çətinlik dərəcəsinə görə mürəkkəbdir (***Doğru cavab: A***).

Yastı hüceyrəli xərçəng tez-tez yanaqların və qulaq seyvanlarının dərisində lokalizasiya olunur. Dərinin yastı hüceyrəli xərçəngi, xüsusilə də erkən mərhələlərdə bazal-hüceyrəli xərçəng, keratoakantoma və qocalıq keratozu ilə diferensiasiya olunur. Keratoakantoma makroskopik olaraq dəri üzərindən yuxarı qalxan, mərkəzində kraterəbənzər çökəklik və buynuz kütlələri olan yarımkürə formalı törəmədən ibarətdir. Mikroskopik olaraq ocaqlı akantoz və kəskin nəzərəçarpan hiperkeratoz müəyyən olunur. Epitelin məməciklərarası çıxıntıları dermanın dərinliyinə nüfuz edir, bazal qat pis ayırd edilir. Törəmənin mərkəzində keratoakantomanın morfoloji əlaməti olan buynuz kütlələri ilə dolu dəri defekti ("buynuz kasası") aşkar olunur. Keratoakantomanın diaqnostikası müəyyən qədər mürəkkəbdir, belə ki, onun klinik və patomorfoloji mənzərəsi yastı hüceyrəli xərçənglə oxşardır (bax: Хирургическая стоматология /под ред. проф. Робустовой Т.Г. 2-е изд, перер. и доп.. М.: Медицина, 2000, с. 566).

Namizədlərin 26,03%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantında göstərilən Keyr eritroplaziyası ahıl şəxslərdə ağız boşluğu selikli qişasında, bəzən isə dodaqların qırmızı haşiyəsində lokalizasiya olunur.

Namizədlərin 12,33%-i tərəfindən seçilmiş C cavab variantında göstərilən fibroma lifli birləşdirici toxumadan inkişaf edən xoşxassəli şişdir. Klinik olaraq fibroma dəyişilməmiş dəri ilə örtülmüş, sərt-elastik konsistensiyalı, məhdud, ağrısız şişdən ibarətdir.

Namizədlərin 32,88%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən Yuinq sarkoması sümük iliyi şişlərinə aiddir və daha çox yeniyetmə yaş dövründə olan uşaqlarda rast gəlinir. Yuinq sarkoması sümük iliyi kanalında inkişaf edir, sümüyün kortikal qatını, sümüküstlüyünü və ətraf yumşaq toxumaları zədələyir. Yuinq sarkoması nəzərəçarpan bədxassəli gedişə malikdir, olduqca sürətli böyüyür. Klinik gedişinə görə şiş osteomieliti xatırlada bilər, yəni kəskinləşmə dövrlərinə malikdir.

Namizədlərin 10,96%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən sadə leykoplakiya ağız boşluğu selikli qişasında lokalizasiya olunur. Leykoplakiya selikli qişanın distrofik dəyişikliyi olub, epitelin bu və ya digər dərəcədə buynuzlaşması ilə müşayiət olunur və dəridə inkişaf etmir.

Ümumiyyətlə, namizədlər test tapşırığında göstərilən patoloji proseslərin klinik mənzərəsi ilə yanaşı, onların lokalizasiya olunduğu toxumaları (dəri, selikli qişa, sümük toxuması və s.) da ayırd etməkdə çətinlik çəkmişlər.

Namizədlər ***uşaq stomatologiyası*** fənni üzrə "Ağız boşluğu selikli qişasının xəstəlikləri, dil və dodaq xəstəlikləri" bölməsinə aid olan test tapşırığının cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

A variantı, 64 saylı test tapşırığı

Ağız boşluğunun işlənməsi üçün göbələkəleyhinə təsirə malik antiseptiklər:

1. Levamizol 2. Prodiqiozan 3. Miramistin
4. Heksoral 5. Furasilin

A) 1, 3 B) 2, 5 C) 3, 4 D) 4, 5 E) 1, 2

Namizədlərin 21,92%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: C***).

Ağız boşluğu selikli qişasının və dodaqların kandidozu ən geniş yayılmış xəstəliklərə aiddir. Kandidoz insan orqanizmində müəyyən fizioloji dəyişikliklər fonunda, müxtəlif patoloji vəziyyətlər zamanı inkişaf edir. Süd yarası ilə daha çox həyatın birinci ilində zəifləmiş uşaqlar xəstələnir, lakin xəstəlik gigiyena qaydalarının pozulması zamanı sağlam uşaqlarda da rast gəlinir. Yenidoğulmuşun dərisinin və ağız boşluğu selikli qişasının infeksiyalaşması onun uşaqlıq yolu kandidamikozundan əziyyət çəkən ananın doğuş yollarından keçməsi zamanı baş verə bilər. Kandidoz, həmçinin uzun müddət antibakterial, hormonal və ya

sitostatik preparatlar qəbul edən böyük yaşlı uşaqlarda da yarana bilər (bax: Əliyeva R.Q., Zeynalova G.K. Uşaq terapevtik stomatologiyası. Bakı: "Səda" nəşr., 2017, s. 314; Леонтьев В.К., Кисельникова Л.П. Детская терапевтическая стоматология /национальное руководство. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010, с. 650; Персин Л.С., Елизаров В.М., Дьякова С.В. Стоматология детского возраста. М.: Медицина, 2006, с.287).

Müalicənin zəruri şərti göbələklərin çoxalmasının qarşısının alınması üçün ağız boşluğunda qələvi mühitin yaradılmasıdır. Ağız boşluğu hər yedizdirilmədən sonra 1-2%-li qida sodası ilə yuyulmalıdır. Hazırda göbələkəleyhinə təsir göstərən antiseptik vasitələr – miramistin, heksoral uğurla istifadə olunur. Ağız boşluğu selikli qişasının işlənməsi üçün yod preparatları (yodinol və s.) da tətbiq oluna bilər.

Namizədlərin, müvafiq olaraq, 20,55%-i və 24,66%-i tərəfindən seçilmiş B və D cavab variantlarında göstərilən furasilinin təsir spektri, əsasən, qrammüsbət və qrammənfi bakteriyalardan ibarətdir.

Namizədlərin, müvafiq olaraq, 26,03%-i və 6,85%-i tərəfindən seçilmiş A və E cavab variantlarında göstərilən levamizol, eləcə də bakterial polisaxarid olan prodiqiozan göbələkəleyhinə təsir göstərmir, adətən xroniki residivləşən aftoz stomatit zamanı immunostimulyator kimi tətbiq edilir.

Rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsində – ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanında stomatologiya istiqaməti üzrə terapevtik stomatologiya fənnindən həm açıq formalı, həm də çoxseçimli test tapşırıqlarından istifadə edilmişdir.

Namizədlərin ***terapevtik stomatologiya*** fənni üzrə cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

A variantı, 85 saylı test tapşırığı

Depoforez metodunun aparılması üçün mütləq şərt:

A) xəstə cavan olmalıdır
B) kanallar keçilən olmalıdır
C) kanallar əvvəlcədən rezorsin-formalin məhlulu ilə işlənməlidir
D) pulpa devitalizasiya olunmalıdır
E) kanallar əvvəlcədən gümüş nitrat məhlulu ilə işlənilməlidir

Namizədlərin 39,73%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Endodontiya" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: D***).

Endodontik müalicənin effektivliyini və etibarlılığını artırmaq, eləcə də "problemli" kök kanallarında uzunmüddətli qənaətbəxş nəticəni təmin etmək məqsədilə mis-kalsium hidroksid depoforezi üsulu işlənib hazırlanmışdır. Depoforez üsulunun mahiyyəti belədir: kök kanalları 1/3-2/3 uzunluqda keçilir və genişləndirilir. Bundan sonra kanallardan birinə mis-kalsium hidroksidin sulu suspenziyası yeridilir, iynəşəkilli elektrod (-) daxil edilir, elektrik dövrəsi qapanır və prosedur aparılır. Sonra analoji şəkildə digər kanallar işlənir. Depoforez kursu yekunlaşdıqdan sonra kanalların keçilən hissələri mis tərkibli xüsusi qələvi sementlə plomblanır.

Namizədlərin 28,77%-i tərəfindən doğru cavab kimi B cavab variantı seçilmişdir, lakin depoforez keçilməyən kök kanallarının işlənməsi və möhtəviyyatının zərərsizləşdirilməsi üsulu olub, impreqnasiya üsullarının alternatividir. Mis-kalsium hidroksid depoforezinin tətbiqi, ilk növbədə, keçilməyən kök kanalları olan dişlərin endodontik müalicəsi zamanı göstərişdir. Bundan əlavə, bu üsulun kanal möhtəviyyatının güclü infeksiyalaşması, kanal mənfəzində alətin sınması (zirvədən çıxmadan), "ənənəvi" üsullarla dişin uğursuz müalicəsi, təkrar endodontik müalicə, geniş apikal dəliyin olması zamanı istifadəsi tövsiyə edilir.

Daha əvvəl rezorsin-formalin üsulu ilə müalicə olunmuş dişlərin təkrar müalicəsi zamanı depoforez istifadəsinin tövsiyə olunması mübahisəlidir və əlavə araşdırma tələb edir. Bu onunla əlaqədardır ki, məlum olduğu kimi, bərkimiş rezorsin-formalin qarışığı elektrik cərəyanını keçirmir, buna görə də depoforez prosesində elektrik cərəyanının təsiri altında kanalın apikal hissəsinin mis-kalsium hidroksidlə tam hopdurulması praktik olaraq mümkün olmur (bax: Николаев А.И., Цепов Л.П. Практическая терапевтическая стоматология. М.: МЕД пресс-инф., 2008, с. 774). Yadda saxlamaq lazımdır ki, depoforezin aparılmasından əvvəl kanalda pulpa hökmən devitalizasiya olunmalıdır.

Təhlillər göstərir ki, namizədlər ***terapevtik stomatologiya*** fənnindən uyğunluğun müəyyən edilməsini tələb edən açıq formalı test tapşırığının həllində daha çox çətinlik çəkmişlər.

Həmin test tapşırıqlarının şərhini təqdim edirik:

A variantı, 99 saylı (açıq formalı) test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyən edin:

1. Bərk şankr
2. Settonun aftaları

a. Xora kəskin ağrılıdır
b. Ətrafında hiperemiya olan dərin, kraterəbənzər xora
c. Xoranın əsasında qığırdağabənzər infiltrat
d. Xoraların formalarının atipikliyi
e. Ağız boşluğunun selikli qişasının deformasiyasına səbəb olan kobud çapıqlar

Namizədlərin 34,25%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış açıq formalı bu test tapşırığı "Ağız boşluğu selikli qişasının allergik xəstəlikləri" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: 1-c, d; 2-a, b, e***).

Bu test tapşırığı xroniki residivləşən aftoz stomatitin ağır forması olan Setton aftaları və birincili sifilis arasında fərqli xüsusiyyətlərin müəyyən edilməsini tələb edir.

Birincili sifiloma və ya bərk şankr infeksiyanın ilkin daxilolma yerində əmələ gəlir. Zədələnmə elementlərinin sayı 2-3-dən artıq olmur, onlar daha çox dodaqların qırmızı haşiyəsində, az hallarda ağız boşluğu selikli qişasında (dil, damaq badamcıqları və ya digər sahələr) lokallaşır. Bərk şankr tipik hallarda diametri 1-2 sm-ə qədər artan məhdud sahəli hiperemiya və bərkimə ilə başlayır. Sonra onun mərkəzi hissəsinin səthi nekrozlaşır, ağrısız eroziya, yaxud hamar və qalxmış kənarları olan, dairəvi və ya oval formalı, nəlbəkiyəbənzər, səthi xora yaranır. Əsasında qığırdağabənzər infiltrat palpasiya olunur. Xoranın dibi hamar, parlaq, ət-qırmızı rəngli, ərpsiz və ya bozumtul-sarı "piyli" ərplə örtülü olur. Bərk şankr lokalizasiyadan asılı olaraq atipik formada (çat, sıyrıntı, cəhəng şəklində) ola bilər. Diş ətində o, aypara formalı eroziya şəklində görünür.

Setton aftaları bir sutka ərzində səthi xoralarla əvəz olunan ağrılı bərkimələrin əmələ gəlməsi ilə başlayır. Növbəti günlərdə xoralar dərinləşir, periferiya boyu hiperemiyalı və əsasında infiltrasiya olan kraterəbənzər forma əldə edir. Onların sağalmasından sonra selikli qişanı deformasiyaya uğradan kobud çapıqlar qalır (bax: Məmmədova S.Ə. Terapevtik stomatologiya. Parodont və oral mukoza xəstəlikləri /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. DİM, Bakı: "Consulting&Coaching" nəşr., 2018, s. 163, 200-201; Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология. М.: Медицина, 2001, с. 540-542, 596).

İctimai səhiyyə və Tibbi profilaktika istiqamətləri üzrə keçirilən rezidenturaya qəbul imtahanlarında namizədlərin "Yoluxucu xəstəliklər", "Klinik biokimya", "Epidemiologiya" fənləri və "Gigiena" bloku (ətraf mühitin gigiyenası, yaşayış məskənlərinin gigiyenası, qidalanma gigiyenası, əmək gigiyenası, uşaq və yeniyetmələrin gigiyenası fənləri) üzrə bilik və bacarıqları yoxlanılmışdır. Diqqət çəkən məqamlardan biri yoluxucu xəstəliklər fənnindən təqdim olunmuş eyni test tapşırığını bu istiqamətlə (A variantı, 11 saylı test tapşırığı) yanaşı, tibb istiqaməti (B variantı, 93 saylı test tapşırığı) üzrə imtahan verən namizədlərin də cavablandırmaqda çətinlik çəkmələri olmuşdur (həmin tapşırığın izahı səh. 387-də verilmişdir). Bu faktın tədris zamanı ATU-nun müvafiq kafedrasının əməkdaşları tərəfindən nəzərə alınması tövsiyə olunmuşdur.

Namizədlərin ***klinik biokimya*** fənni üzrə cavablandırılmasında daha çox çətinlik çəkdikləri test tapşırığının şərhini təqdim edirik:

A variantı, 31 saylı test tapşırığı

Xroniki böyrək çatışmazlığı üçün səciyyəvi ***deyil***:

A) anemiya B) hipokalsiemiya C) hipofosfatemiya D) hiperkaliemiya E) asidoz

Namizədlərin 18,18%-i tərəfindən doğru cavablandırılmış bu test tapşırığı "Böyrəklərin biokimyası və patobiokimyası" bölməsinə aiddir, orta çətinlik dərəcəsinə malikdir (***Doğru cavab: C***).

Xroniki böyrək çatışmazlığı yumaqcıq filtrasiyasının sürətinin uzun müddət azalması, böyrəklərdə natrium, kalium, hidrogen və digər ionların ekskresiyasının zəifləməsi, eləcə də metabolik asidoz, azotemiya ilə səciyyələnən patoloji vəziyyətdir. Xroniki böyrək çatışmazlığı zamanı böyrəklərin funksiyaları bərpa olunmayan dərəcəyə qədər pozulur və xəstənin həyatını davam etdirməsi üçün hemodializ aparılmasına və ya böyrək transplantasiyasına zərurət yaranır (bax: Əfəndiyev A.M., İslamzadə F.Q., Qarayev A.N., Eyyubova A.Ə. Bioloji kimyadan laboratoriya məşğələləri. Bakı: "Müəllim" nəşr., 2019, s. 228-229; Əfəndiyev A.M., Eyyubova A.Ə., Qarayev A.N. Patoloji və klinik biokimya. Bakı: "Təbib" nəşr., 2019, s. 223-222; Qarayev A.N. Bioloji kimya /rezidenturaya hazırlaşanlar üçün vəsait. DİM: "Şərq-Qərb" nəşr., Bakı: 2023, s. 472; Гасанова Ш.И., Азизова Г.И. Биологическая химия

/пособие для поступающих в резидентуру. DİM, Bakı: “Print hous Poliqrafaz” nəşr., 2019, c. 483; Маршал В.Дж. Клиническая биохимия. М.: изд. Бином, 2002, с. 80, 2025, с. 90).

Namizədlərin 9,09%-i tərəfindən seçilmiş A cavab variantında göstərilən anemiya xroniki böyrək çatışmazlığı zamanı eritropoetin sintezinin pozulması nəticəsində inkişaf edir.

Namizədlərin 12,12%-i tərəfindən seçilmiş B cavab variantında göstərilən hipokalsiemiya xroniki böyrək çatışmazlığının səbəb olduğu metabolik dəyişikliklərə aiddir. Bu zaman əksər xəstələrdə böyrək osteodistrofiyası inkişaf edir. Fosfatların ekskresiyasının ləngiməsi kalsitriolun sintezinin azalmasına və hipokalsiemiyanın inkişafına gətirib çıxarır. Parathormonun sekresiyasının güclənməsi (ikincili hiperparatireoz) bütün nefronlarda fosfatların reabsorbsiyasını azaldır və davamlı hiperfosfatemiyaya səbəb olur.

Namizədlərin 48,48%-i tərəfindən seçilmiş D cavab variantında göstərilən hiperkaliemiya xroniki böyrək çatışmazlığının gecikmiş təzahürüdür.

Namizədlərin 9,09%-i tərəfindən seçilmiş E cavab variantında göstərilən asidoz xroniki böyrək çatışmazlığı olan xəstələrdə müşahidə edilir. Fosfatların ekskresiyasının və ammonyak sintezinin azalması nəticəsində sidiyin bufer xüsusiyyəti pisləşir. Tez-tez ayrı-ayrı nefronlarda bikarbonatların reabsorbsiyası azalır.

Yuxarıda təqdim olunan elmi-statistik təhlillər (müxtəlif test tapşırıqlarının izahları) göstərir ki, namizədlərin cavablandırmaqda çətinlik çəkdikləri test tapşırıqlarının əksəriyyəti yalnız xarici dildə olan ədəbiyyatlarda dərc edilmiş materiallar əsasında tərtib olunan tapşırıqlardır. Bu isə ATU-da tədris zamanı istifadə olunan dərsliklərin rezidenturaya qəbul proqramlarını tam əhatə etməməsindən irəli gəlir. Belə ki, müasir müayinə və müalicə metodları haqqında məlumatların, xəstəliklərin yeni təsnifatlarının Azərbaycan dilində olan ədəbiyyatlarda natamam verilməsi və ya, ümumiyyətlə, verilməməsi xarici dillərdə olan ədəbiyyatlardan istifadəyə zərurət yaradır. Digər bir səbəb isə ədəbiyyat mənbələrinin sayca çox olmasıdır. Bu problemlərin aradan qaldırılması üçün rezidenturaya hazırlaşanlara kömək məqsədi ilə DİM-də baza fənləri üzrə elmi-metodik vəsaitlər tərtib edilmişdir. Buna görə də Rezidentura üzrə şöbə tərəfindən baza fənlərində olduğu kimi ixtisas fənləri üzrə də rezidenturaya qəbul proqramlarını tam əhatə edən, müvafiq elm sahəsinə dair ən müasir məlumatları lakonik şəkildə özündə cəmləyən elmi-metodik vəsaitlərin tərtibinə başlanılmışdır. Ötən illərdə ixtisas fənləri üzrə ilk dəfə Azərbaycan və rus dillərində nəşr edilmiş “Terapevtik stomatologiya (parodont və oral mukoza xəstəlikləri)” və “İxtisas fənləri üzrə test toplusu” adlı vəsaitləri buna misal göstərmək olar.

Hesab edirik ki, təqdim etdiyimiz elmi-statistik təhlillər tibb təhsili müəssisələrində çalışanlar üçün tədrisin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına, həmçinin namizədlərin rezidenturaya qəbul imtahanlarına sərbəst hazırlaşmalarına yardımçı olacaqdır. Aparılan təhlillərdən belə nəticəyə gəlmək olar ki, rezidenturaya qəbul imtahanlarında uğur qazanmaq üçün namizədlərdən dərslikdəki materialları öyrənməklə yanaşı, həm də ümumiləşdirmə aparmaq, tədris zamanı mənimsədikləri bilikləri sistemləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarını inkişaf etdirmək tələb olunur. Əsas (baza ali) tibb təhsili verən ali təhsil müəssisələrində isə tələbələrin məntiqi düşünmə, nəzəri bilikləri tətbiqetmə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinə diqqət artırılmalı, təhsilin səviyyəsi müasir tələblərə uyğunlaşdırılmalı və daha çox tətbiqyönlü olmalı, eləcə də bu tələblərə cavab verən dərsliklər və ya dərs vəsaitləri hazırlanmalıdır.

Proqramı tam mənimsəmiş, güclü məntiqi təfəkkürə malik namizədlərin hazırlıq səviyyələrinin yoxlanılmasına, müstəqil araşdırma bacarıqlarının aşkara çıxarılmasına və qiymətləndirilməsinə imkan verən, seçim və uyğunluğun müəyyən edilməsini tələb edən açıq formalı test tapşırıqlarına DİM-in rezidenturaya hazırlaşanlara kömək məqsədi ilə nəşr etdiyi vəsaitlərdə də kifayət qədər yer ayrılmışdır. Təəssüf ki, namizədlər cari ildə də belə test tapşırıqlarının həllində çətinlik çəkmişlər. Əslində, açıq formalı test tapşırıqlarına cavab vermək üçün tələb olunan bacarıqlar çoxseçimli test tapşırıqlarına cavab vermək üçün tələb olunan bacarıqlardan mahiyyətcə fərqlənmir. Kifayət qədər biliyə və məntiqi təfəkkürə malik olan namizədlər bu tapşırıqlara asanlıqla cavab verə bilərlər. Namizədlərin bilik, bacarıq və vərdişlərində olan çatışmazlıqların bir qismi onların praktikyönlü biliyinin dərin olmaması ilə bağlıdır ki, bu da, əsasən, tədris prosesində həmin istiqamətə az diqqət yetirilməsinin göstəricisidir.

4. ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ TƏLƏBƏ QƏBULU

4.1 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu

Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizələrin qəbulu "Azərbaycan Respublikasının orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu qaydaları"na uyğun olaraq, 2025-ci il fevralın 20-dən martın 5-dək internet vasitəsilə aparılıb. Abituriyentlər *ekabinet.dim.gov.az* internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə Dövlət İmtahan Mərkəzinin müvafiq internet səhifəsinə (*eservices.dim.gov.az/erizebak/erize*) daxil olub, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurub və təsdiq ediblər (etdiriblər). Müsabiqədə iştirak ödənişli olub. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 fevral 2017-ci il tarixli 2694 nömrəli Sərəncamına əsasən orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olub. Bundan əlavə, "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 fevral 2017-ci il tarixli 2694 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 may 2021-ci il tarixli 2635 nömrəli Sərəncamına əsasən aşağıdakı kateqoriyadan olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının da (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təmin edilib:

- Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları;
- şəhid ailəsinin üzvləri;
- valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar;
- məcburi köçkün statusu olan şəxslər;
- I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar.

Ərizənin təsdiqi DİM-in məlumat bazalarında abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər elektron ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına (SQK) müraciət etmədən özləri təsdiq ediblər:

1.1. Azərbaycan Respublikasının tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının tam orta təhsil müəssisələrini 2012-ci və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.3**.** Azərbaycan Respublikasının ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrini 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.4. 2012-ci və ondan sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etdirmiş abituriyentlər.

2. 1.1, 1.2, 1.3 və 1.4 -ci yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlərdən başqa digər abituriyentlər elektron ərizələrini doldurduqdan sonra tələb olunan sənədləri şəxsən təqdim etməklə elektron ərizələrini müvafiq Sənəd Qəbulu Komissiyalarında (SQK) təsdiq etdiriblər. Ərizə qəbulu elanının tam mətni DİM-in internet saytında ictimaiyyətə təqdim olunub və ərizə qəbulu ilə bağlı bütün digər lazımi məlumatlar da müntəzəm və operativ şəkildə saytda yerləşdirilib.

Azərbaycanda təhsil almış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları (1.1, 1.2, 1.3 və 1.4-cü bəndlərdə göstərilən abituriyentlər istisna olmaqla) tələb olunan sənədləri təqdim etməklə elektron ərizələrini aşağıdakı SQK-larda təsdiq etdiriblər:

Bakı şəhərində:

Dövlət İmtahan Mərkəzinin Elektron İmtahanlar Korpusu
(Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, S.S.Axundov küç., 50);
Memarlıq və İnşaat Universiteti
(Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, A.Soltanova küç., 11);
Azərbaycan Universiteti
(Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Ceyhun Hacıbəyli küç., 71.).

Digər şəhər və rayonlarda:

Naxçıvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Gəncə ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Lənkəran ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəki r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Xaçmaz r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şirvan ş.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Göyçay r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Bərdə r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi;*
Şəmkir r-nu.	*DİM-in Regional Bölməsi.*

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulu müsabiqəsi ali təhsil müəssisələrinə V ixtisas qrupu üzrə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında toplanılan ballar əsasında aparılıb. Tam orta təhsil səviyyəsini əvvəlki illərdə bitirən və təhsil haqqında sənəd alan, yaxud tam orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda bitirən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün tədris (Azərbaycan, rus) dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən qəbul imtahanı veriblər. İmtahan aprelin 6-da Bakı, Şəki, Lənkəran, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan şəhərlərində, Abşeron, Qazax, Şəmkir, Bərdə, Sabirabad, Göyçay, Kürdəmir, Salyan, Cəlilabad, Xaçmaz rayonlarında və Naxçıvan MR-də keçirilmişdir.

2024-cü ildə keçirilmiş qəbul (buraxılış) imtahanlarının nəticələri 2 il qüvvədə olduğundan, abituriyentlər cari il üzrə müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, həmin nəticə əsasında cari tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında keçirilən tələbə qəbulu üzrə müsabiqədə iştirak edə biliblər.

Tam orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər müsabiqədə qəbul imtahanı vermədən buraxılış imtahanında (11-ci siniflər üzrə) tədris dilindən, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən əldə etdikləri nəticələr əsasında iştirak ediblər. Lakin aşağıdakı xüsusi hallarda bu abituriyentlər əlavə olaraq bəzi fənn və yaxud fənlərdən imtahan veriblər:

- Tədris dili Azərbaycan və rus dillərindən fərqli olan ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etdikləri halda, ərizədə qeyd etdikləri bölməyə uyğun olaraq Azərbaycan dili və ya rus dili fənnindən əlavə olaraq imtahan veriblər.
- Tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris rus dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq rus dili fənnindən, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq Azərbaycan dili fənnindən imtahan veriblər.
- Qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil üzrə imtahan vermək istəyən məzunlar müsabiqədə iştirak etmək üçün həmin xarici dildən imtahan veriblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində istədikləri xarici dili seçiblər.

İmtahanda abituriyentlərə tədris (Azərbaycan, rus) dili fənnindən 30, riyaziyyat fənnindən 25 və xarici dil fənnindən 30 olmaqla 85 tapşırıq təqdim olunmuş, test tapşırıqlarının cavablandırılmasına 3 saat vaxt ayrılmışdı. İmtahan fənləri üzrə tapşırıqların strukturu aşağıdakı kimi olmuşdur:

- ***Xarici dil***
  - Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: qapalı tipli 3 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 tapşırıq;
  - Qapalı tipli 16 tapşırıq;
  - Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq; qapalı tipli 4 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq.
- ***Tədris (Azərbaycan, rus) dili***
  - Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq;
  - Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq): qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq.
- ***Riyaziyyat***
  - Qapalı tipli 13 tapşırıq;
  - Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq;
  - Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq.

Qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanununa əsasən Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən imtahan veriblər. İmtahanın nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib. Bu imtahanda abituriyentlərə fənn kurikulumu əsasında hazırlanmış 27-si qapalı tipli və 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli olmaqla 30 test tapşırığı təqdim edilib. Tapşırıqların yerinə yetirilməsinə 1 saat 30 dəqiqə vaxt ayrılıb. Qapalı tipli tapşırıqlar üzrə hər düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilib. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar isə markerlər tərəfindən meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilib. Səhv cavablar yekun bala təsir göstərməyib. Abituriyentin "məqbul" alması üçün topladığı bal 15-dən az olmamalıdır.

2025-ci ildə Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən imtahan iki dəfə – mayın 4-də və iyunun 29-da keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan tam orta təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənni imtahanı üzrə nisbi balı ən azı 50 olduqda, onların həmin nəticələri əsas götürülüb və "məqbul" almış hesab olunub. Həmin imtahanda nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə "qeyri-məqbul" almış hesab olunub və Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən yenidən imtahan veriblər.

2024-cü ildə keçirilmiş Azərbaycan dili fənni üzrə imtahandan "məqbul" alan abituriyentlər cari ildə ali təhsil müəssisələri və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün müsabiqəyə cari ildə keçirilən Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə müvafiq imtahanda iştirak etmədən buraxılıb.

İxtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmənin nəticələri elan olunduqdan sonra aparılıb. İxtisas seçiminə qəbul imtahanında topladıqları ümumi balı 50-dən, tədris (Azərbaycan, rus) dili və riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıb (xarici dil fənni üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir). Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ixtisas seçimi ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinə ixtisas seçimi ilə eyni vaxtda – avqustun 28-dən sentyabrın 2-dək internet vasitəsi ilə aparılıb. Abituriyentlərə eyni zamanda həm ali təhsil müəssisələrinin boş qalan yerlərinin, həm də orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində iştirak etmək imkanı verilib. Abituriyentlər elektron ərizələrində hər iki təhsil pilləsindən 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərib.

"Fiziki tərbiyə müəllimliyi" ixtisasının müsabiqəsinə qəbul (buraxılış) imtahanında topladıqları ümumi balı 50-dən az olmayan (fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir) digər bütün xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsinə ümumi balı 40-dan az olmayan (fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir) və müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından "məqbul" alan abituriyentlər buraxılıblar.

Sentyabrın 24-dən 28-dək tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə müsabiqə elan olunmuşdu. Müsabiqə cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanının, digər abituriyentlər üçün keçirilmiş qəbul imtahanının nəticələrinə əsasən aparılmışdır. Müsabiqədə iştirak edən

abituriyentlər elektron ərizələrində yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinin 20-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstərmişdir.

Tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə 15874 tələbə qəbulu nəzərdə tutulmuşdu. Bu yerlərin 1870-i özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrinə (730 yer Bakı Biznes və Kooperasiya Kollecinə, 525 yer Bakı Avrasiya Kollecinə, 410 yer "Odlar Yurdu" Kollecinə, 190 yer Qərbi Kaspi Universitetinin orta ixtisas təhsili pilləsinə, 15 yer Bakı İlahiyyat Kollecinə) ayrılmışdı. Plan yerlərinin sayı ötən illə müqayisədə 28.15% (3487 yer) artıb. Qəbul planında müşahidə olunan artma struktur xarakterli dəyişikliklərlə bağlıdır. Belə ki, orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə ayrılan plan yerlərinin ümumi orta təhsil bazasından tam orta təhsil bazasına keçirilməsi nəticəsində cari ildə ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul planı əvvəlki illə müqayisədə 25.49% (2786 yer) azalmışdır. Yerlərin 33.80%-i ödənişsiz, 66.20%-i isə ödənişli təhsil üçün ayrılıb. Ümumi plan yerlərinin 92.29%-i Azərbaycan, 3.72%-i rus, 3.99%-i isə Azərbaycan və rus bölmələri abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün nəzərdə tutulmuşdu.

Bu il 52 dövlət orta ixtisas təhsili müəssisəsinə tələbə qəbulu aparılıb. Ən çox plan yerləri 2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kollecinə (660 yer), ən az isə Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsinə (8 yer) ayrılmışdı. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planları haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

Cədvəl 4.1.1

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI (TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
1	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	115	0	0	115	305	0	0	305	420
2	Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	96	58	0	154	255	72	0	327	481
3	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Qida Sənayesi Kolleci	142	21	0	163	209	24	0	233	396
4	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kollec	100	8	0	108	225	27	0	252	360
5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kolleci	108	12	0	120	345	48	0	393	513
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	180	35	0	215	340	40	0	380	595
7	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	151	0	0	151	332	0	0	332	483
8	1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci	27	0	184	211	18	0	281	299	510
9	2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci	240	24	0	264	345	51	0	396	660
10	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	3	3	0	0	5	5	8
11	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollec	79	5	0	84	120	5	0	125	209
12	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	0	0	44	44	0	0	53	53	97
13	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	0	0	30	30	0	0	10	10	40
14	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	100	0	0	100	230	0	0	230	330
15	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	65	0	0	65	345	0	0	345	410
16	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	122	0	0	122	233	0	0	233	355
17	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının nəzdində Azərbaycan Dənizçilik Kolleci	40	0	0	40	60	0	0	60	100
18	Naxçıvan Tibb Kolleci	100	0	0	100	100	0	0	100	200
19	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	18	0	0	18	36	0	0	36	54
20	Naxçıvan Musiqi Kolleci	0	0	0	0	12	0	0	12	12
21	Gəncə Tibb Kolleci	120	0	0	120	190	0	0	190	310
22	Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kollec	208	0	0	208	317	0	0	317	525

Cədvəl 4.1.1 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
23	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	110	0	0	110	180	0	0	180	290
24	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	146	0	0	146	208	0	0	208	354
25	Ə.Əliyev adına Sumqayıt Tibb Kolleci	143	0	0	143	211	0	0	211	354
26	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	71	0	0	71	143	0	0	143	214
27	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci	0	0	13	13	0	0	11	11	24
28	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	86	0	0	86	75	0	0	75	161
29	Quba Tibb Kolleci	30	0	0	30	35	0	0	35	65
30	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	182	0	0	182	240	0	0	240	422
31	Mingəçevir Tibb Kolleci	120	0	0	120	180	0	0	180	300
32	Mingəçevir Turizm Kolleci	100	0	0	100	195	0	0	195	295
33	Şəki Tibb Kolleci	50	0	0	50	100	0	0	100	150
34	Şəki Dövlət Regional Kolleci	151	0	0	151	203	0	0	203	354
35	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	22	0	0	22	18	0	0	18	40
36	Şuşa Humanitar Kolleci	41	0	0	41	56	0	0	56	97
37	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	125	0	0	125	185	0	0	185	310
38	Ağdam Musiqi Kolleci	25	0	0	25	44	0	0	44	69
39	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	95	0	0	95	175	0	0	175	270
40	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	80	0	0	80	115	0	0	115	195
41	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	171	0	0	171	281	0	0	281	452
42	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	95	0	0	95	130	0	0	130	225
43	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	79	0	0	79	121	0	0	121	200
44	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	95	0	0	95	145	0	0	145	240
45	Lənkəran Tibb Kolleci	90	0	0	90	130	0	0	130	220
46	Lənkəran Dövlət Universitetinin nəzdində Sosial və Aqrar-Texnoloji Kollec	226	0	0	226	217	0	0	217	443
47	Astara Pedaqoji Kolleci	103	0	0	103	147	0	0	147	250
48	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	97	0	0	97	163	0	0	163	260
49	Saatlı Tibb Kolleci	30	0	0	30	30	0	0	30	60
50	Cəlilabad Tibb Kolleci	30	0	0	30	50	0	0	50	80
51	Masallı Dövlət Regional Kolleci	114	0	0	114	128	0	0	128	242
52	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin nəzdində Gəncə Dövlət Aqrar Kolleci	195	0	0	195	105	0	0	105	300
53	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun yanında Bakı İlahiyyat Kolleci	15	0	0	15	0	0	0	0	15
54	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	0	0	0	0	645	85	0	730	730
55	Odlar Yurdu Kolleci	0	0	0	0	395	15	0	410	410
56	Bakı Avrasiya Kolleci	0	0	0	0	525	0	0	525	525
57	Qərbi Kaspi Universiteti (orta ixtisas təhsili pilləsi)	0	0	0	0	130	60	0	190	190
	Cəmi	**4928**	**163**	**274**	**5365**	**9722**	**427**	**360**	**10509**	**15874**

Cari ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün 114759 ərizə daxil olub. Məlum olduğu kimi, tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu ali təhsil müəssisələrinə ərizə qəbulunun 1-ci mərhələsi ilə eyni tarixdə aparılıb. Elektron ərizədə abituriyentlər ali təhsil müəssisələrinə qəbul ilə yanaşı, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə də qəbul olmaq üçün istəklərini bildiriblər. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ixtisas seçimi isə ali təhsil müəssisələrinə əsas yerləşdirmə aparıldıqdan sonra, yəni ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerləri ilə birgə aparılıb və ixtisas seçimində 21492 abituriyent iştirak edib. Ötən illə müqayisədə cari ildə ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edənlərin sayı 5.38% artıb (1098 nəfər).

Sənəd verənlərin 47.32%-ni (54300 nəfər) oğlanlar, 52.68%-ni (60459 nəfər) qızlar, ixtisas seçimi mərhələsində iştirak edənlərin isə 31.08%-ni (6679 nəfər) oğlanlar, 68.92%-ni (14813 nəfər) qızlar təşkil edib. İxtisas seçimi mərhələsində daxil olmuş ərizələrin 95.38%-i Azərbaycan, 4.62%-i rus bölməsinə aid olub.

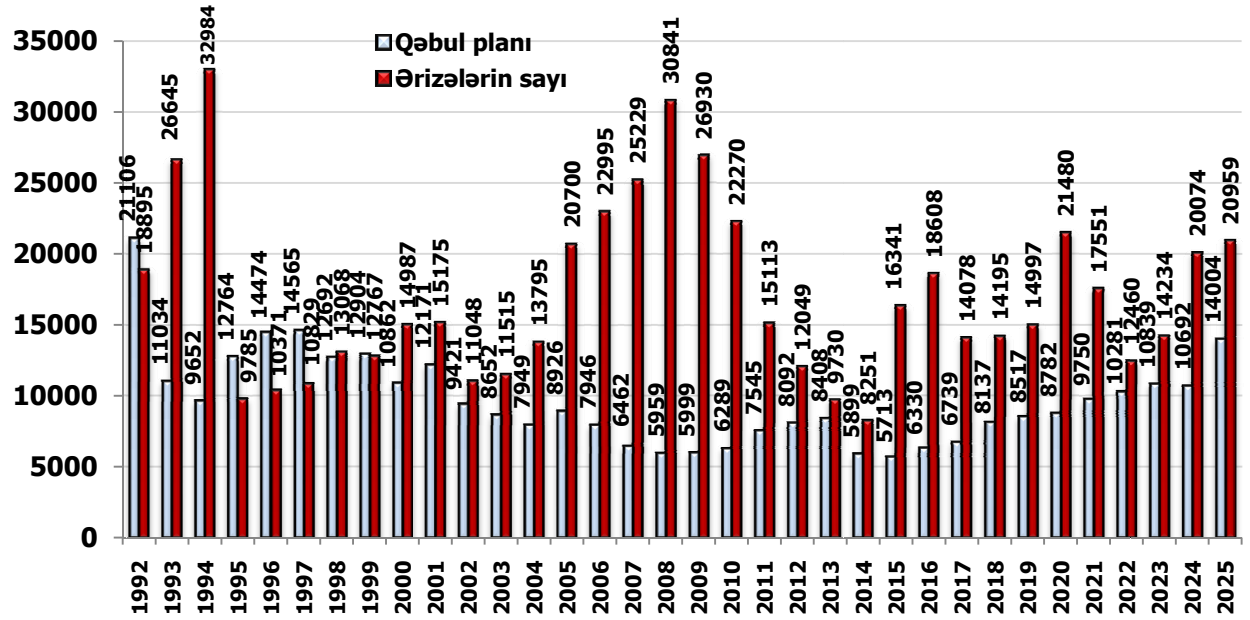
Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planı və abituriyent ərizələrinin sayının illər üzrə dinamikası 4.1.1 saylı diaqramda təqdim edilir. Diaqramdan göründüyü kimi, 1993 və 1994-cü illərdə

abituriyent ərizələrinin sayı plan yerlərinin sayından xeyli çox olub. Əslində, bu həmin illərdə abituriyentlərin orta ixtisas təhsili müəssisələrinə istəklərinin artmasının nəticəsi deyil, həmin təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının ali təhsil müəssisələri ilə birgə aparılmasının nəticəsi idi. O illərdə abituriyentlərə ali təhsil müəssisələri ilə yanaşı, orta ixtisas təhsili müəssisələrinin də ixtisaslarını göstərmək imkanı verildiyindən, onlar əksər hallarda ərizələrində ilk yerlərdə ali təhsil müəssisələrinin, sonrakı yerlərdə isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarını göstərirdilər. Nəticədə, onların böyük əksəriyyəti ali təhsil müəssisələrinə qəbul olduğundan orta ixtisas təhsili müəssisələrinin planı dolmurdu. Buna görə də bu təhsil pilləsi üzrə qəbul planının dolma faizi 1993-cü ildə cəmi 34.96%, 1994-cü ildə isə 52.79% təşkil etmişdi. Qeyd etmək lazımdır ki, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun ali təhsil müəssisələri ilə birgə aparıldığı illərdə yalnız orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarını 1992-ci ildə 5466, 1993-cü ildə 848, 1994-cü ildə isə cəmi 454 nəfər abituriyent seçmişdi.

1995–1997-ci illərdə abituriyent ərizələrinin sayı qəbul planından az olmuş və planın yalnız 72–77%-ni təşkil etmişdi. 1998-ci və 1999-cu illərdə bu fərq azalmış, 2000–2004-cü illərdə ərizələrin sayı qəbul planından bir qədər artıq olmuşdu. Bununla belə, ixtisaslar üzrə abituriyentlərin istəkləri qeyri-bərabər paylandığından bəzi ixtisaslarda yüksək müsabiqə vəziyyəti yaranmış, digərlərinə isə planın yarısı qədər də ərizə verilməmişdi. 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 və 2010-cu illərdə, nəhayət, ərizələrin sayı plan yerlərinin sayını əhəmiyyətli dərəcədə (göstərilən illərə uyğun olaraq 2.3, 2.9, 3.9, 5.2, 4.5 və 3.5 dəfə) üstələmişdi. Lakin 2011-ci ildə müsabiqədə iştirak etmək üçün ümumi bala qoyulan tələb 50-dən 100-ə qaldırıldığı üçün abituriyentlərin ərizələrinin sayı əvvəlki ilə nəzərən azalmışdı. Son on bir ildə abituriyent ərizələrinin sayında artım müşahidə olunub. Bu orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun buraxılış imtahanlarının nəticəsi əsasında aparılması (əvvəlki illərin məzunları müsabiqədə buraxılış imtahanı modelinə uyğun verdikləri imtahanın nəticəsi, cari ilin məzunları isə buraxılış imtahanlarında əldə etdikləri nəticə əsasında iştirak etmişlər) və cari ilin məzunları üçün müsabiqənin pulsuz olması ilə əlaqədardır.

Qeyd etmək lazımdır ki, son on bir ildə qəbul planı üzrə də artım həyata keçirilib. Xüsusilə 2018-ci ildə plan yerlərinin sayı 2017-ci illə müqayisədə birdən-birə 20.74% artmışdır. 2025-ci ildə də bu tendensiya davam etmiş və ötən illə müqayisədə plan yerləri 30.98% artmışdır.

QƏBUL PLANI VƏ ƏRİZƏLƏRİN* SAYI
(DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ ÖDƏNİŞSİZ VƏ ÖDƏNİŞLİ TƏHSİL ÜZRƏ)

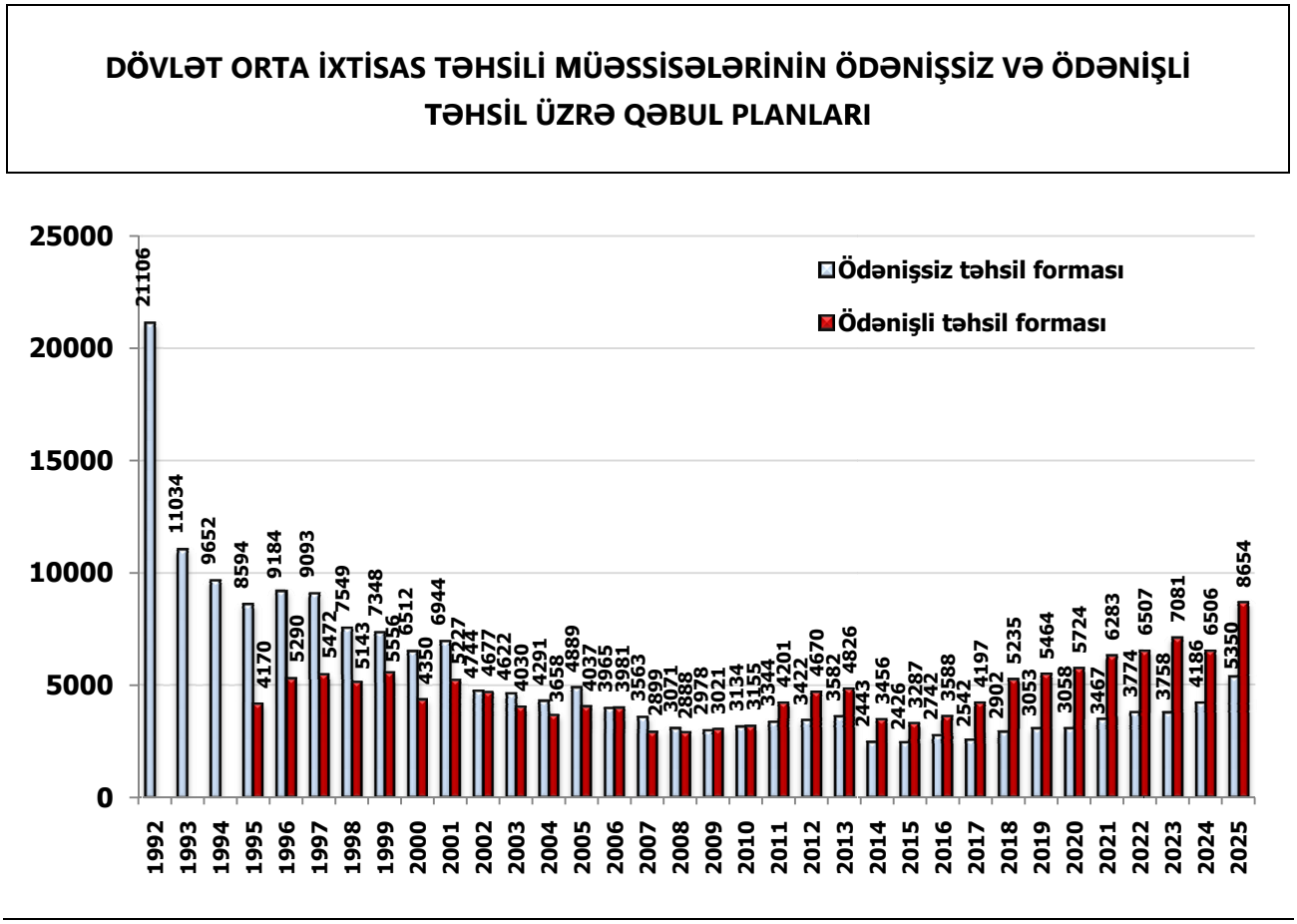

Şəkil 4.1.1

*2008-ci ildən etibarən ixtisas seçimi mərhələsində yalnız müsabiqə şərtlərini yerinə yetirən abituriyentlər iştirak edib.

Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ödənişli və ödənişsiz təhsil üzrə 1992–2024-cü illərin qəbul planlarının dinamikası 4.1.2 saylı diaqramda təqdim edilib. Bu təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə qəbul 1995-ci ildən aparıldığından diaqramda ondan əvvəlki illər üçün yalnız ödənişsiz təhsilin qəbul planı göstərilib.

Diaqramdan göründüyü kimi, 1995–2001-ci illər ərzində ödənişsiz təhsil üçün ayrılan plan yerləri sayca böyük üstünlüyə malik olub. Lakin 2002-ci ildən ödənişli və ödənişsiz təhsil üzrə qəbul planları, demək olar ki, bərabərləşdirilib. 2011-ci ildən isə ödənişli təhsil üzrə qəbul planı üstünlüyə malik olub.

Şəkil 4.1.2

2025-ci ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ayrılmış plan yerləri və ərizə vermiş abituriyentlərin sayı, təhsil bölmələri və ixtisaslar üzrə paylanma spektri uyğun olaraq 4.1.2, 4.1.3 və 4.1.4 saylı cədvəllərdə göstərilib.

Təqdim olunan ərizələrin paylanmasının təhlili göstərir ki, abituriyentlərin 90.23%-i texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisasları, 1.72%-i xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisaslarını, 38.12%-i tibb ixtisaslarını, 7.56%-i kimya-texnoloji ixtisasları, 18.91%-i baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarını, 34.65%-i humanitar ixtisasları, 2.89%-i isə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarını seçib. Plan yerlərinin 65.78%-i texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslara, 1.13%-i xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisaslarına, 18.42%-i tibb ixtisaslarına, 0.76%-i kimya-texnoloji ixtisaslara, 4.22%-i baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarına, 4.86%-i humanitar ixtisaslara, 4.83%-i isə xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarına aiddir.

4.1.4 saylı cədvəldən göründüyü kimi, abituriyentlərin 23.58%-i (5068 nəfər) ərizələrində yalnız texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisasları, 6.24%-i (1342 nəfər) isə yalnız tibb ixtisaslarını qeyd edib.

Müsabiqə vəziyyəti 4.1.5 saylı cədvəldə təqdim edilib. Ən yüksək müsabiqə humanitar və kimya-texnoloji ixtisaslar üzrə olub. Bu ixtisaslar üzrə bir yerə 2-3 abituriyent sənəd verib.

Ümumilikdə, bütün ixtisaslar üzrə müsabiqə vəziyyəti 1.354-ə bərabər olub. Ötən illə müqayisədə müsabiqə vəziyyəti aşağı olub. Plan yerlərinin dolma faizi isə 96.06%-dən 95.78%-ə qədər azalıb.

Cədvəl 4.1.2

QƏBUL PLANLARI VƏ İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	İstiqamətlər	QƏBUL PLANI				ƏRİZƏLƏRİN SAYI		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Ümumi	Azərb. bölməsi	Rus Bölməsi	Ümumi
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	10002	440	0	10442	18469	924	19393
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	180	0	0	180	370	0	370
3	Tibb ixtisasları	2384	75	465	2924	7804	388	8192
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	120	0	0	120	1625	0	1625
5	Baytarlıq və aqronomluq	670	0	0	670	4064	0	4064
6	Humanitar ixtisaslar	717	55	0	772	6999	447	7446
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	577	20	169	766	570	52	622
	C Ə M İ	**14650**	**590**	**634**	**15874**	**20498**	**994**	**21492**

Cədvəl 4.1.3

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN PAYLANMASI

№	İstiqamətlər	Azərb. bölməsi		Rus Bölməsi		Ümumi	
		ərizələrin sayı	ərizələrin faizi	ərizələrin sayı	ərizələrin faizi	ərizələrin sayı	ərizələrin faizi
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	18469	90.10	924	92.96	19393	90.23
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	370	1.81	0	0.00	370	1.72
3	Tibb ixtisasları	7804	38.07	388	39.03	8192	38.12
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	1625	7.93	0	0.00	1625	7.56
5	Baytarlıq və aqronomluq	4064	19.83	0	0.00	4064	18.91
6	Humanitar ixtisaslar	6999	34.14	447	44.97	7446	34.65
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	570	2.78	52	5.23	622	2.89
	C Ə M İ	**20498**	**100.00**	**994**	**100.00**	**21492**	**100.00**

Cədvəl 4.1.4

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ƏRİZƏLƏRİN İXTİSASLAR ÜZRƏ PAYLANMASI

№	ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN BÖLGÜSÜ	ƏRİZƏLƏRİN	
		mütləq sayı	nisbi sayı, %
1	Yalnız texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisasların qeyd edildiyi ərizələr	5068	23.58
2	Yalnız xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	159	0.74
3	Yalnız tibb ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	1342	6.24
4	Yalnız kimya-texnoloji ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	1	0.00
5	Yalnız baytarlıq və aqronomluq ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	28	0.13
6	Yalnız humanitar ixtisasların qeyd edildiyi ərizələr	10	0.05
7	Yalnız xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	445	2.07
8	Müxtəlif ixtisaslarının qeyd edildiyi ərizələr	14439	67.18
	Cəmi	**21492**	**100.00**

Cədvəl 4.1.5

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

№	İstiqamətlər	Azərb. bölməsi	Rus Bölməsi	Birgə	Ümumi
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	1.330	1.692		1.345
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	1.888			1.888
3	Tibb ixtisasları	2.496	1.723	4.061	2.339
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	2.867			2.867
5	Baytarlıq və aqronomluq	1.372			1.372
6	Humanitar ixtisaslar	2.517	2.273		2.500
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	0.793	1.778	0.887	0.792
	C Ə M İ	**1.349**	**1.529**	**3.214**	**1.354**

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin əyani şöbələrinin ixtisasları arasında ən yüksək müsabiqə texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar istiqaməti üzrə Azərbaycan Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kollecinin "Kompüter sistemlərində proqram təminatı" (bir yerə 23.22 ərizə), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kollecinin "Kompüter sistemlərində proqram təminatı" (rus bölməsi, bir yerə 23.11 ərizə), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kollecinin "Mühasibat uçotu" (bir yerə 16.20 ərizə), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kollecinin "Mühasibat uçotu" (bir yerə 16.12 ərizə), xüsusi qabiliyyət tələb edən idman ixtisasları istiqaməti üzrə Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kolleci, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci, Şamaxı Dövlət Regional Kollecinin "Fiziki tərbiyə müəllimliyi" (bir yerə müvafiq olaraq 14.86, 12.79 və 9.27 ərizə), tibb ixtisasları istiqaməti üzrə Naxçıvan Tibb Kollecinin "Ortopedik stomatologiya" (bir yerə 15.91 ərizə), Gəncə Tibb Kollecinin "Əczaçılıq" (bir yerə 13.67 ərizə), Mingəçevir Tibb Kollecinin "Əczaçılıq" (bir yerə 13.46 ərizə), kimya-texnoloji ixtisaslar istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kollecinin "Neft emalı və neft kimyası"(bir yerə 10.19 ərizə), baytarlıq və aqronomluq istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin nəzdində Gəncə Dövlət Aqrar Kollecinin "Baytarlıq" (bir yerə 8.46 ərizə), Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin nəzdində Gəncə Dövlət Aqrar Kollecinin "Aqronomluq" (bir yerə 8.18 ərizə), humanitar ixtisaslar istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollecinin "Kinooperator sənəti" (bir yerə 14.51 ərizə), Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollecinin "Mədəni kütləvi tədbirlərin təşkilatçısı" (bir yerə 12.08 ərizə), Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kollecinin "Məktəbəqədər təhsil" (bir

yerə 12.00 ərizə), xüsusi qabiliyyət tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları istiqaməti üzrə Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kollecinin "Dizayn (qrafik dizayn)" (bir yerə 19.56 ərizə), Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollecinin "Dizayn (geyim dizaynı)" (bir yerə 18.38 ərizə) ixtisaslarında olub.

Qəbul planı 20-dən az olmayan orta ixtisas təhsili müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisasları üzrə ən yüksək müsabiqə vəziyyəti Cəlilabad Tibb Kolleci (bir yerə 6.06 ərizə), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kolleci (bir yerə 6.04 ərizə), Şəki Tibb Kollecində (bir yerə 5.64 ərizə) yaranıb. Təhsili ödənişli əsaslarla olan ixtisaslar üzrə isə ən yüksək müsabiqə Saatlı Tibb Kolleci (bir yerə 7.09 ərizə) və Cəlilabad Tibb Kollecində (bir yerə 5.44 ərizə) olub.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara 946 plan yeri ayrılmışdı. 992 abituriyent ixtisas seçimində bu ixtisasları öz ərizəsində göstərib. Qeyd edək ki, ötən il xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları öz ərizəsində 668 abituriyent göstərmişdi.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların qəbul planları və həmin ixtisaslar üzrə ərizə vermiş abituriyentlərin sayı aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

Cədvəl 4.1.6

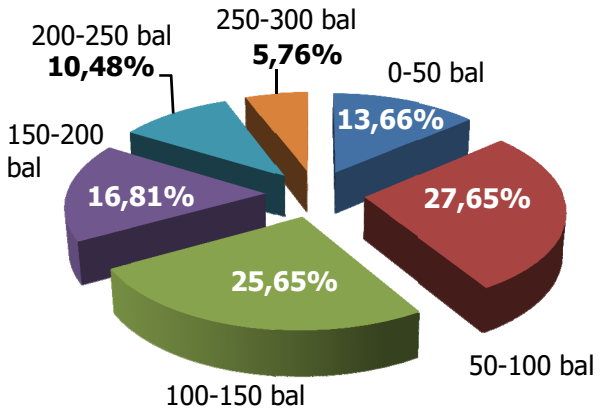
XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR ÜZRƏ MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

İXTİSAS	Qəbul planı	İxtisas seçimində ərizə vermiş abituriyentlərin sayı
Xüsusi qabiliyyət tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	180	370
Xüsusi qabiliyyət tələb edən musiqi və incəsənət ixtisasları	766	622

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tam orta təhsil bazasında tələbə qəbulunun nəticələri haqqında məlumat sentyabrın 3-də DİM-in internet saytında yerləşdirilib və "Abituriyent" jurnalının 10-cu sayında dərc olunub. Qəbul olanların qeydiyyatından sonra boş qalan yerlərə əlavə yerləşdirmə aparılıb və nəticələr sentyabrın 29-da elan olunub. Müsabiqədə iştirak edənlərin 15204 nəfəri tələbə adını qazanıb. Bunlardan 5213 nəfəri dövlət təhsil müəssisələrinə ödənişsiz, 8173 nəfəri isə dövlət təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə qəbul olub. 1818 nəfər özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olub. Qəbul olanların 28.71%-i oğlan (4365 nəfər), 71.29%-i isə (10839 nəfər) qızdır.

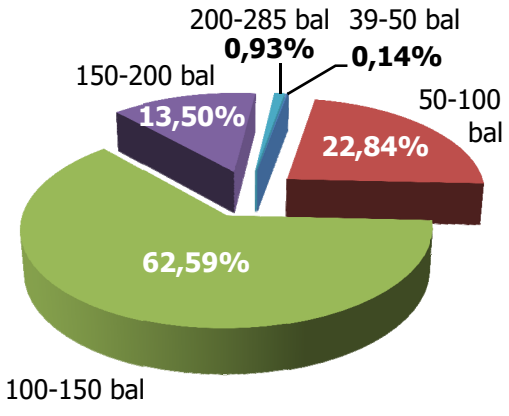
Qəbul imtahanında iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin ballarının paylanma diaqramı 4.1.3 və 4.1.4 saylı şəkillərdə təqdim edilib. Xatırladaq ki, qəbul imtahanında toplanıla biləcək maksimal bal 300 idi.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 4.1.3

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 4.1.4

Qəbul imtahanında iştirak edən abituriyentlərin 13.66%-i 50-dən az, 16.24%-i isə 200-dən çox bal toplayıb.

Qəbul olan abituriyentlərin əksəriyyətinin (62.59%) imtahan nəticəsi 100-150 bal diapazonunda yerləşir. 50-100 bal intervalında nəticə göstərənlər qəbul olanların 22.84%-ni təşkil edib. İmtahan nəticələri ən yuxarı (200-285) bal diapazonunda nəticə göstərən abituriyentlərin nisbi sayı 0.93 faizdir. Qəbul olan abituriyentlərin yalnız 0.14%-i 39-50 bal diapazonunda nəticə göstərib.

İxtisas seçimində iştirak edənlərin 15558 nəfəri (72.39%) cari ilin məzunlarıdır. Onların 11871 nəfəri tələbə olmaq arzusunu reallaşdıra bilib. Beləliklə, cari il məzunlarının qəbulolma göstəricisi 76.30%, bütövlükdə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd verənlərin qəbulolma göstəricisi isə 70.74% olub.

Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisasları üzrə plan yerlərinin 10002-si Azərbaycan bölməsinin, 440-ı rus bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 18469, rus bölməsində 924 abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 9672, rus bölməsində 423 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 96.68% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 98.61%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 95.33% olub. Özəl təhsil müəssisələrinə qəbul planı 97.50% yerinə yetirilib.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları üzrə plan yerlərinin hamısı (180 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 370 abituriyent göstərmişdi. Dövlət təhsil müəssisələrinin həm ödənişsiz, həm də ödənişli ixtisaslarında qəbul planı 100% olub.

Tibb ixtisasları üzrə plan yerlərinin 2384-ü Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün, 465-i hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün, 75-i isə rus bölməsinin abituriyentəri üçün ayrılmışdı. Ərizələrində bu ixtisasları Azərbaycan bölməsində 7804, rus bölməsində isə 388 abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 2820, rus bölməsində 93 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 99.62% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 99.41%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 99.77% olub.

Kimya-texnoloji ixtisaslar üzrə plan yerlərinin hamısı (120 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 1625 abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin 119 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 99.17% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin ödənişsiz ixtisaslarında 100%, ödənişli ixtisaslarında isə 98.68% olub.

Baytarlıq və aqronomluq ixtisasları üzrə plan yerlərinin hamısı (670 yer) Azərbaycan bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində 4064 nəfər abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərdən 611 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 91.19% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin ödənişsiz ixtisaslarında 96.42%, ödənişli ixtisaslarında isə 86.78% olub.

Humanitar ixtisaslar üzrə plan yerlərinin 717-si Azərbaycan, 55-i rus bölməsinin abituriyentləri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 6999, rus bölməsində isə 447 abituriyent göstərmişdi. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 678, rus bölməsində 55 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 94.95% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 97.05%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 94.44% olub. Özəl təhsil müəssisələrində qəbul planı 91.43% yerinə yetirilib.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları üzrə plan yerlərinin 577-si Azərbaycan, 169-u isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün, 20-si isə rus bölməsinin abituriyentəri üçün ayrılmışdı. Bu ixtisasları ərizələrində Azərbaycan bölməsində 570, rus bölməsində isə 52 abituriyent göstərmişdir. Müsabiqədə iştirak edənlərin Azərbaycan bölməsində 517, rus bölməsində 36 nəfəri qəbul olub. Qəbul planı 72.19% yerinə yetirilib. Bu göstərici dövlət təhsil müəssisələrinin təhsili ödənişsiz əsaslarla olan ixtisaslarında 78.03%, ödənişli əsaslarla olan ixtisaslarında isə 64.90% olub. Özəl təhsil müəssisələrində qəbul planı 100% yerinə yetirilib.

Ötən illə müqayisədə plan yerlərinin yerinə yetirilmə faizi bütövlükdə 96.06%-dən 95.78%-ə qədər azalıb, qəbul olanların mütləq sayı isə 11899 nəfərdən 15204 nəfərədək (3305 nəfər) artıb. Müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri 4.1.7 – 4.1.9 saylı cədvəllərdə verilib.

Cədvəl 4.1.7

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Ümumi	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	10442	9672	423	10095	96.68
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	180	180	0	180	100.00
3	Tibb ixtisasları	2924	2820	93	2913	99.62
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	120	119	0	119	99.17
5	Baytarlıq və aqronomluq	670	611	0	611	91.19
6	Humanitar ixtisaslar	772	678	55	733	94.95
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	766	517	36	553	72.19
	C Ə M İ	**15874**	**14597**	**607**	**15204**	**95.78**

Cədvəl 4.1.8

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN TƏHSİLİ ÖDƏNİŞSİZ ƏSASLARLA OLAN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Ümumi	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	3156	3008	104	3112	98.61
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	75	75	0	75	100.00
3	Tibb ixtisasları	1192	1152	33	1185	99.41
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	44	44	0	44	100.00
5	Baytarlıq və aqronomluq	307	296	0	296	96.42
6	Humanitar ixtisaslar	271	240	23	263	97.05
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	305	224	14	238	78.03
	C Ə M İ	**5350**	**5039**	**174**	**5213**	**97.44**

Cədvəl 4.1.9

TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN TƏHSİLİ ÖDƏNİŞLİ ƏSASLARLA OLAN İXTİSASLARINA QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

№	İstiqamətlər	Plan	Qəbul olub			Qəbulolma faizi (%)
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Ümumi	
1	Texniki, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat, pedaqoji ixtisaslar	5566	5139	167	5306	95.33
2	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən bədən tərbiyəsi ixtisasları	105	105	0	105	100.00
3	Tibb ixtisasları	1732	1668	60	1728	99.77
4	Kimya-texnoloji ixtisaslar	76	75	0	75	98.68
5	Baytarlıq və aqronomluq	363	315	0	315	86.78
6	Humanitar ixtisaslar	396	342	32	374	94.44
7	Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən incəsənət və musiqi ixtisasları	416	248	22	270	64.90
	C Ə M İ	**8654**	**7892**	**281**	**8173**	**94.44**

Abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda topladıqları ballar hesablanmış, onların əsasında balların paylanma histoqramları təyin edilmişdir. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin topladıqları balların paylanma histoqramı, demək olar ki, sağtərəfli asimmetriyaya malikdir. Rus bölməsində isə histoqram, demək olar ki, simmetrikdir.

Azərbaycan bölməsini təmsil edən ortastatistik abituriyent 124.47, rus bölməsini təmsil edən isə 136.97 bal toplayıb. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin yarısı 113.77-dən, rus bölməsində isə 133.02-dən çox bal toplaya bilməyib. Azərbaycan bölməsində maksimal bal 300.0, rus bölməsində isə 294.2 olub.

Ərizə verən ortastatistik abituriyent Azərbaycan bölməsində Azərbaycan dilindən tapşırıqların 55.17, riyaziyyatdan 29.26, ingilis dilindən 41.09, rus dilindən 32.43%-nə, rus bölməsində rus dilindən tapşırıqların 51.69, riyaziyyatdan 29.93, ingilis dilindən 55.39%-nə düzgün cavab verib. Qəbul olan ortastatistik abituriyent Azərbaycan bölməsində Azərbaycan dilindən tapşırıqların 58.94, riyaziyyatdan 24.00, ingilis dilindən 37.70, rus dilindən 38.70%-nə, rus bölməsində rus dilindən tapşırıqların 52.60, riyaziyyatdan 24.63, ingilis dilindən 52.39%-nə düzgün cavab verib.

Yuxarıda da qeyd edildiyi kimi, orta ixtisas təhsili müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində cari ilin məzunları buraxılış imtahanının, digərləri isə buraxılış imtahanının modelinə uyğun keçirilən qəbul imtahanının nəticələri əsasında iştirak ediblər. Müsabiqədə iştirak etmək üçün qoyulan tələblərə əsasən imtahanda iştirak edən 113746 abituriyentin 26.50%-i (30143 nəfər) Azərbaycan (rus) dili və riyaziyyat fənlərindən biri üzrə nisbi balı 10 baldan aşağı, daha 2.78%-nin (3165 nəfər) isə ümumi balı 50-dən az olduğu üçün ixtisas seçiminə buraxılmamışdır. Digər abituriyentlər isə minimal tələbi ödədiklərinə görə ixtisas seçimində iştirak etmək hüququ qazanıb və onlar imtahanda iştirak edənlərin 70.72%-ni təşkil edib.

Təhlilin nəticələri göstərir ki, ixtisas seçimində iştirak edənlərin çox az hissəsi (7.61%) həm Azərbaycan (rus) dili, həm də riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə 40 bal və daha yüksək nəticə göstərib. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin isə 10.06%-i hər iki fənn üzrə 40 bal və daha yüksək nəticə göstərib. Göründüyü kimi, həm Azərbaycan (rus) dili, həm də riyaziyyat fənlərinin hər biri üzrə ən azı 40 bal toplayanların qəbul olanlar arasındakı nisbi çəkisi ixtisas seçimində iştirak edənlər arasındakı nisbi çəkisinə nəzərən 1.32 dəfə çox olub.

İxtisas seçimində iştirak edən abituriyentlərin 2.23%-i xarici dil fənni üzrə 10-dan az bal toplayıb. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin arasında isə xarici dil fənni üzrə 10-dan az bal toplayanların nisbi çəkisi cəmi 1.17%-ə bərabər olub. Müsabiqədə iştirak etmək üçün xarici dil fənnindən toplanılan ballara heç bir məhdudiyyət qoyulmamışdır.

4.1.10 saylı cədvəldə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerləri haqqında məlumat təqdim edilir. Cədvəldən göründüyü kimi, bu təhsil müəssisələrinin doqquzunda plan yerləri 100% dolub. 40 orta ixtisas təhsili müəssisəsində boş qalan yerlər 10 faizədək, səkkizində isə 10%-dən yuxarıdır. Ağdam Musiqi Kollecində tələbə qəbulunda plan yerlərinin 84.06%-i, Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kollecində 60.00%-i, Naxçıvan Musiqi Kollecində isə 41.67%-i boş qalıb.

Cari ildə tibb kollecləri arasında Naxçıvan Tibb Kolleci, 2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci, Ə.Əliyev adına Sumqayıt Tibb Kolleci və 1 nömrəli Bakı Tibb Kollecindən başqa, digər tibb kolleclərində plan yerlərinin hamısı dolub. Naxçıvan Tibb Kollecində plan yerlərinin dolma faizi 98.50%, digər üç kollec üzrə isə plan yerlərinin dolma faizi 99%-dən yuxarı olub.

4.1.10 saylı cədvəldə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan ortastatistik abituriyentlərin topladıqları ballar haqqında məlumat da təqdim edilib. Cədvəldən göründüyü kimi, ən yüksək nəticə 1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci (165.484), 2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci (164.365), Quba Tibb Kolleci (158.580) və Gəncə Tibb Kollecinə (157.947), ən zəif nəticə isə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci (59.175) və Ağdam Musiqi Kollecinə (53.118) məxsusdur.

Cədvəl 4.1.10

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL OLUNANLARIN ORTA BALI VƏ BOŞ QALAN PLAN YERLƏRİ

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Orta bal	Boş yerlərin	
				sayı	faizi
1	Ağdam Musiqi Kolleci	69	53.118	58	84.06
2	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	40	59.175	24	60.00
3	Naxçıvan Musiqi Kolleci	12	81.129	5	41.67
4	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci	24	91.926	5	20.83
5	Şuşa Humanitar Kolleci	97	110.102	14	14.43

Cədvəl 4.1.10 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Orta bal	Boş yerlərin	
				sayı	faizi
6	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	422	98.358	52	12.32
7	Şəki Dövlət Regional Kolleci	354	102.475	39	11.02
8	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	97	91.871	10	10.31
9	Qərbi Kaspi Universiteti (orta ixtisas təhsili pilləsi)	190	104.848	18	9.47
10	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollec	209	110.541	19	9.09
11	Masallı Dövlət Regional Kolleci	242	97.851	21	8.68
12	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	260	99.077	21	8.08
13	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	240	95.100	19	7.92
14	Lənkəran Dövlət Universitetinin nəzdində Sosial və Aqrar-Texnoloji Kollec	443	105.132	34	7.67
15	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	40	93.314	3	7.50
16	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	354	94.641	23	6.50
17	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	452	102.875	26	5.75
18	Astara Pedaqoji Kolleci	250	97.106	14	5.60
19	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	54	135.063	3	5.56
20	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	310	96.254	17	5.48
21	Mingəçevir Turizm Kolleci	295	108.628	16	5.42
22	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	270	97.441	14	5.19
23	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	290	102.680	15	5.17
24	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	225	91.936	11	4.89
25	Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kollec	525	115.218	24	4.57
26	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	161	114.092	7	4.35
27	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin nəzdində Gəncə Dövlət Aqrar Kolleci	300	103.475	13	4.33
28	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	200	98.429	6	3.00
29	Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	481	131.198	14	2.91
30	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	730	110.412	20	2.74
31	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	595	119.942	16	2.69
32	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kollec	360	137.666	9	2.50
33	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	330	123.211	8	2.42
34	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	420	147.620	10	2.38
35	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	483	123.971	11	2.28
36	Odlar Yurdu Kolleci	410	113.028	7	1.71
37	Naxçıvan Tibb Kolleci	200	150.288	3	1.50
38	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	410	116.304	6	1.46
39	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	214	128.777	3	1.40
40	Bakı Avrasiya Kolleci	525	113.149	7	1.33
41	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Qida Sənayesi Kolleci	396	124.537	5	1.26
42	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kolleci	513	130.607	6	1.17
43	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	195	107.324	2	1.03
44	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının nəzdində Azərbaycan Dənizçilik Kolleci	100	143.075	1	1.00
45	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	355	114.223	3	0.85
46	2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci	660	164.365	4	0.61
47	Ə.Əliyev adına Sumqayıt Tibb Kolleci	354	149.697	2	0.56
48	1 nömrəli Bakı Tibb Kolleci	510	165.484	2	0.39
49	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun yanında Bakı İlahiyyat Kolleci	15	84.460	0	0.00
50	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	8	69.475	0	0.00
51	Cəlilabad Tibb Kolleci	80	142.798	0	0.00
52	Gəncə Tibb Kolleci	310	157.947	0	0.00
53	Lənkəran Tibb Kolleci	220	147.832	0	0.00
54	Mingəçevir Tibb Kolleci	300	145.414	0	0.00
55	Quba Tibb Kolleci	65	158.580	0	0.00
56	Saatlı Tibb Kolleci	60	142.393	0	0.00
57	Şəki Tibb Kolleci	150	144.258	0	0.00
	Cəmi	**15874**	**120.979**	**670**	**4.22**

4.2 Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulu

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ümumi orta təhsil bazasında tələbə qəbulunu 1995–1998-ci illərdə mərkəzləşdirilmiş qaydada Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası, 1999–2004-cü illərdə isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin özləri aparıb. 2005-ci ildən etibarən bu təhsil pilləsinə qəbul imtahanlarının keçirilməsi yenidən TQDK-ya (indiki DİM) həvalə olunub.

2025-ci ildə ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında iştirak etmək üçün ərizə qəbulu fevralın 20-dən martın 5-dək internet vasitəsilə aparılıb. Qəbul qaydaları və qəbul haqqında elan DİM-in internet saytında yerləşdirilib, qəbul aparılan ixtisasların siyahısı və plan yerləri haqqında məlumat isə "Abituriyent" jurnalının 3-cü sayında dərc olunub. Abituriyentlər *ekabinet.dim.gov.az* internet səhifəsində "Şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra şəxsi kabinetinin istifadəçi adı və parolundan istifadə etməklə Dövlət İmtahan Mərkəzinin müvafiq internet səhifəsinə (*eservices.dim.gov.az/erizetex/erize*) daxil olub, "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurub və təsdiq ediblər (etdiriblər).

Müsabiqədə iştirak ödənişli olub. "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 fevral 2017-ci il tarixli 2694 nömrəli Sərəncamına əsasən orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olub. Bundan əlavə, "Azərbaycan Respublikasında ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu imtahanlarının təşkilinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 24 fevral 2017-ci il tarixli 2694 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 7 may 2021-ci il tarixli 2635 nömrəli Sərəncamına əsasən aşağıdakı kateqoriyadan olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının da (yalnız ümumi təhsil müəssisələrini bitirən) qəbul imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına təmin edilib:

- Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları;
- şəhid ailəsinin üzvləri;
- valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar;
- məcburi köçkün statusu olan şəxslər;
- I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar.

Qəbul imtahanının nəticəsi 2 il qüvvədə olduğuna görə 2024-cü ildə qəbul imtahanında iştirak edən, lakin qəbul olmayan abituriyentlərin həmin ildə topladıqları bal ilə cari ildəki müsabiqədə (topladıqları balları cari ilin müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda) iştirak etmək imkanları olub. Lakin həmin abituriyentlər cari ildə keçirilən imtahanda iştirak etmək istəyiblərsə, bu halda elektron ərizənin müvafiq bölməsində bu istəklərini qeyd edib və tələb olunan məbləği şəxsi kabinetindəki hesabına əlavə ediblər. Bu zaman abituriyentlər müsabiqədə hansı imtahanın nəticəsi ilə iştirak edəcəklərini ixtisas seçimi zamanı özləri müəyyən ediblər.

Ərizənin təsdiqi DİM-in məlumat bazalarında abituriyent barədə olan məlumatların yetərli olub-olmamasından asılı olaraq iki üsulla həyata keçirilib:

1. Aşağıda göstərilən kateqoriyalardan olan abituriyentlər elektron ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına (SQK) müraciət etmədən özləri təsdiq ediblər:

1.1. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini cari ildə bitirən abituriyentlər;

1.2. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrini ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə 2013-cü və ondan sonrakı illərdə bitirən abituriyentlər;

1.3. 2013-cü və ondan sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə verib onu təsdiq etdirmiş abituriyentlər.

2. 1.1, 1.2 və 1.3 -cü yarımbəndlərdə göstərilən abituriyentlərdən başqa digər abituriyentlər isə elektron ərizələrini doldurduqdan sonra tələb olunan sənədləri şəxsən təqdim etməklə elektron ərizələrini müvafiq SQK-larda təsdiq etdiriblər.

Ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsini cari ildə bitirən abituriyentlər qəbul imtahanı verməmiş, müsabiqədə tədris (Azərbaycan, rus) dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən buraxılış imtahanında (9-cu siniflər üzrə) əldə etdikləri nəticələr əsasında iştirak etmişdir. Bu təhsil səviyyəsini əvvəlki illərdə bitirən abituriyentlər müsabiqədə iştirak etmək üçün tədris (Azərbaycan, rus) dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən bir mərhələdən ibarət qəbul imtahanı vermişdir. İmtahanda abituriyentlərə tədris dili fənnindən 30, xarici dil fənnindən 26 və riyaziyyat fənnindən 25 olmaqla ümumilikdə 81 tapşırıq təqdim olunmuş, abituriyentlərin toplaya biləcəyi maksimal bal hər fənn üzrə 100 bal olmaqla, cəmi 300 bal olmuşdur. Cari ildə qəbul imtahanında test tapşırıqları hazırlanarkən qapalı, cavablarının kodlaşdırılması və həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlardan istifadə olunmuşdur. Bununla yanaşı, xarici dil fənnindən yeni imtahan modeli tətbiq olunmuşdur. Belə ki, yazılı və ətraflı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqların əvəzinə abituriyentlərə şəkillər əsasında hekayə qurulması tələb olunan bir tapşırıq təqdim olunmuşdur. Bu tapşırıqda abituriyentlər sual kitabçasında verilmiş şəkillərə əsasən kiçikhəcmli (35 sözdən ibarət) hekayə yazıblar. Hekayə qurmaq tələb olunan tapşırıqların yoxlanılması esse tipli tapşırıqların yoxlanılması ilə eyni qaydada aparılmışdır. Belə ki, abituriyentlərin şəkillərə əsasən qurub yazdıqları hekayələr (mətnlər) markerlər tərəfindən 5 ballıq şkalada 4 meyar əsasında (məzmun, ardıcıllıq/məntiqi rabitə, qrammatika və söz ehtiyatı) qiymətləndirilmişdir. Bundan əlavə, imtahanda abituriyentlərə xarici dil fənni üzrə dinləmə mətninə aid verilmiş fikrin doğru və ya yanlış olmasını müəyyənləşdirməyi tələb edən bir test tapşırığı da təqdim olunub. Bu tip test tapşırığında ümumilikdə 4 mülahizə olub. Abituriyentin mülahizələrə dair verdiyi bütün cavablar doğru olduğu halda bu, 1 (tam) balla, 3 mülahizəyə dair verdiyi cavab doğru olduqda 0.5 (yarım) balla, iki və ya daha az mülahizəni doğru cavablandırdıqda isə 0 (sıfır) balla qiymətləndirilib. Həmçinin abituriyentlərə xarici dil fənnindən kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli seçim formalı 2 tapşırıq da təqdim edilmişdir. Test tapşırıqlarının strukturu haqqında daha ətraflı məlumat cədvəl 5.1-də 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı bölməsində (bax: cədvəl 5.1-5.2, səh. 447) təqdim olunub. Qəbul imtahanı mayın 11-də Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şəki, Mingəçevir, Şirvan, Lənkəran şəhərlərində, Bərdə, Sabirabad, Abşeron, Şəmkir, Göyçay, Cəlilabad, Xaçmaz rayonlarında və Naxçıvan MR-də keçirilib.

Ümumi orta təhsil səviyyəsini Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil müəssisələrində cari ildə bitirən abituriyentlər müsabiqədə qəbul imtahanı vermədən buraxılış imtahanında (9-cu siniflər üzrə) topladıqları ballar əsasında iştirak ediblər. Lakin aşağıdakı xüsusi hallarda bu abituriyentlər əlavə olaraq yuxarıda göstərilən tarixlərdə bəzi fənn və yaxud fənlərdən imtahan veriblər:

– Tədris dili Azərbaycan və rus dillərindən fərqli olan ümumi təhsil müəssisələrinin məzunları orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə təqdim etdikləri halda ərizədə qeyd etdikləri bölməyə uyğun olaraq Azərbaycan dili və ya rus dili fənnindən əlavə olaraq imtahan veriblər.

– Tədris Azərbaycan dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris rus dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq rus dili fənnindən, tədris rus dilində aparılan ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlər isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tədris Azərbaycan dilində aparılan ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün əlavə olaraq Azərbaycan dili fənnindən imtahan veriblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən, müsabiqəsində iştirak etmək istədikləri ixtisasların tədris dilinə uyğun olaraq ərizənin "Test imtahanı verəcəyi dil (Bölmə)" bölməsində Azərbaycan və ya rus dilini seçiblər.

– Qəbul imtahanında buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri xarici dil fənnindən fərqli xarici dil fənni üzrə imtahan vermək istəyən məzunlar müsabiqədə iştirak etmək üçün həmin xarici dildən imtahan veriblər. Bu halda abituriyentlər "Abituriyentin elektron ərizəsi" formasını doldurarkən "Xarici dil" bölməsində istədikləri xarici dili seçiblər.

İxtisas seçimi iyulun 31-dən avqustun 7-dək internet vasitəsilə həyata keçirilib. İxtisas seçiminə qəbul (buraxılış) imtahanında ümumi balı 50-dən, tədris (Azərbaycan, rus) dili fənni üzrə balı 20-dən və riyaziyyat fənni üzrə balı 10-dan az olmayan abituriyentlər buraxılıb (xarici dil fənni üzrə nisbi bal məhdudiyyəti tətbiq

edilməyib). Hər bir abituriyent müxtəlif təhsil müəssisələrinin təhsili dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına və ödənişli olan 12-yə qədər ixtisas kodunu seçib. İxtisas kodlarının ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirib. Qəbul qaydalarına əsasən müsabiqə zamanı həmin ardıcıllıq hüquqi əsas kimi nəzərə alınıb və abituriyent müsabiqədən keçdiyi ixtisasların birincisinə yerləşdirilib.

Qəbul imtahanını Azərbaycan dilindən fərqli dildə verən abituriyentlər "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanununa əsasən Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən (ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün) imtahan veriblər. İmtahanın nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib. Bu imtahanda abituriyentlərə 27-si qapalı tipli və 3-ü yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli olmaqla 30 test tapşırığı təqdim edilib. Tapşırıqların yerinə yetirilməsinə 1 saat 30 dəqiqə vaxt ayrılıb. Qapalı tipli tapşırıqlar üzrə hər düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilib. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar isə markerlər tərəfindən meyarlar əsasında $0, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirilib. Səhv cavablar yekun bala təsir göstərməyib. Abituriyentin "məqbul" alması üçün onun topladığı bal 15-dən az olmamalı idi.

Azərbaycan Respublikasının tədris Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə aparılan ümumtəhsil müəssisələrini (ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə) cari ildə bitirən abituriyentlərin buraxılış imtahanı çərçivəsində verdikləri Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni imtahanından nisbi balı ən azı 50 olduğu halda, onların həmin nəticələri əsas götürülüb və "məqbul" almış hesab olunub. Həmin imtahan üzrə nisbi balı 50-dən az olan abituriyentlər isə "qeyri-məqbul" almış hesab olunub və qəbul imtahanı çərçivəsində Azərbaycan dili (dövlət dili) fənnindən yenidən imtahan veriblər.

Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə imtahanın nəticəsi iki il qüvvədə olduğundan, 2024-cü ildə həmin imtahandan "məqbul" alan abituriyentlərin cari ildə bu imtahanda iştirak etmələrinə ehtiyac qalmayıb.

Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni imtahanından "məqbul" ala bilməyən abituriyentlər müsabiqəyə buraxılmayıb.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə təhsil almaq istəyən abituriyentlər imtahanda topladıqları ümumi balları müvafiq müsabiqə şərtlərini ödədiyi halda, imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra, mayın 20-dən 30-dək *eservices.dim.gov.az/qabiliyyet* internet səhifəsinə daxil olaraq seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçiblər.

Qabiliyyət imtahanlarında iştirak ödənişli olmuşdur. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda iştirak üçün ilk dəfə müraciət edən Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının cari ildə ilk seçdiyi (qeydiyyatdan keçdiyi) komissiya üzrə (yalnız bir ixtisas üzrə) qabiliyyət imtahanında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına (pulsuz) olub. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiya quruluşunun müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərin uşaqları, şəhid ailəsinin üzvləri, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, məcburi köçkün statusu olan şəxslər, I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların da qeydiyyatdan keçdikləri bütün komissiyalar üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirakı dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına olub. Qabiliyyət imtahanının nəticəsi "məqbul" və ya "qeyri-məqbul"la qiymətləndirilib. Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların müsabiqəsinə ümumi balı 50-dən az olmayan (fənlər üzrə bal məhdudiyyəti qoyulmayıb) və müvafiq komissiya tərəfindən keçirilən qabiliyyət imtahanlarından "məqbul" alan abituriyentlər buraxılıb. "Xoreoqrafiya sənəti (sahələr üzrə)" və "Rəqs müəllimliyi" ixtisaslarının müsabiqəsində isə ümumi balı 30-dan (fənlər üzrə bal məhdudiyyəti tətbiq edilmir) az olmayan abituriyentlər iştirak edib. Qəbul qaydalarına əsasən abituriyentlərə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilib.

Qəbul planı (8144 yer) ötən illə müqayisədə 25.49% (2786 yer) azalıb (azalmanın səbəbi orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə ayrılan plan yerlərinin ümumi orta təhsil bazasından tam orta təhsil bazasına keçirilməsi ilə bağlıdır). Plan yerlərinin 3266-sı (40.10%) ödənişsiz, 4878-i (59.90%) isə ödənişli təhsil üzrə olub. Qəbul planının 90.56%-i Azərbaycan, 2.89%-i rus, 6.56%-i isə hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün ayrılıb. Qəbul planının 17.79%-i (1449 yer) xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların payına düşürdü.

41 orta ixtisas təhsili müəssisəsinə tələbə qəbulu aparılıb. Sayca ən çox plan yeri Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinə (395 yer), ən az isə Bakı İlahiyyat Kollecinə (15 yer) ayrılmışdı. Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin qəbul planları haqqında məlumat aşağıdakı cədvəldə verilir:

Cədvəl 4.2.1

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNİN QƏBUL PLANLARI (ÜMUMİ ORTA TƏHSİL BAZASINDA)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
1	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	70	0	0	70	65	0	0	65	135
2	Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	50	24	0	74	87	36	0	123	197
3	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Qida Sənayesi Kolleci	45	12	0	57	65	13	0	78	135
4	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kollec	51	0	0	51	99	0	0	99	150
5	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kolleci	139	24	0	163	162	36	0	198	361
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	135	5	0	140	245	10	0	255	395
7	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	101	5	0	106	174	10	0	184	290
8	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	0	0	47	47	0	0	25	25	72
9	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollec	81	20	0	101	115	20	0	135	236
10	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	0	0	32	32	0	0	45	45	77
11	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	0	0	170	170	0	0	100	100	270
12	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	110	0	0	110	270	0	0	270	380
13	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	130	0	0	130	260	0	0	260	390
14	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	93	0	0	93	212	0	0	212	305
15	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	65	0	0	65	104	0	0	104	169
16	Naxçıvan Musiqi Kolleci	88	0	0	88	60	0	0	60	148
17	Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kollec	105	0	0	105	190	0	0	190	295
18	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	70	0	0	70	140	0	0	140	210
19	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	50	0	0	50	100	0	0	100	150
20	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	77	0	0	77	117	0	0	117	194
21	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci	0	0	89	89	0	0	26	26	115
22	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	62	0	0	62	78	0	0	78	140
23	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	148	0	0	148	177	0	0	177	325
24	Mingəçevir Turizm Kolleci	72	0	0	72	108	0	0	108	180
25	Şəki Dövlət Regional Kolleci	95	0	0	95	140	0	0	140	235
26	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	39	0	0	39	36	0	0	36	75

Cədvəl 4.2.1 (ardı)

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	QƏBUL PLANI								
		ÖDƏNİŞSİZ				ÖDƏNİŞLİ				CƏMİ
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
27	Şuşa Humanitar Kolleci	44	0	0	44	59	0	0	59	103
28	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	118	0	0	118	137	0	0	137	255
29	Ağdam Musiqi Kolleci	50	0	0	50	52	0	0	52	102
30	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	60	0	0	60	125	0	0	125	185
31	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	47	0	0	47	88	0	0	88	135
32	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	97	0	0	97	128	0	0	128	225
33	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	67	0	0	67	118	0	0	118	185
34	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	60	0	0	60	90	0	0	90	150
35	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	115	0	0	115	110	0	0	110	225
36	Lənkəran Dövlət Universitetinin nəzdində Sosial və Aqrar-Texnoloji Kollec	86	0	0	86	84	0	0	84	170
37	Astara Pedaqoji Kolleci	77	0	0	77	78	0	0	78	155
38	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	67	0	0	67	98	0	0	98	165
39	Masallı Dövlət Regional Kolleci	59	0	0	59	66	0	0	66	125
40	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Bakı İlahiyyat İnstitutunun yanında Bakı İlahiyyat Kolleci	15	0	0	15	0	0	0	0	15
41	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	0	0	0	0	300	20	0	320	320
	Cəmi	**2838**	**90**	**338**	**3266**	**4537**	**145**	**196**	**4878**	**8144**

1995–1998-ci illərdə ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün abituriyent ərizələrinin sayı plan yerlərindən 30-40% az olub. Qəbul imtahanlarının yenidən mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirildiyi 2005–2006-cı illərdə bu təhsil müəssisələrində, zəif də olsa, müsabiqə vəziyyəti mövcud olub. Bu illərdə orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulunu həmin məktəblərdə yaradılmış Sənəd Qəbulu Komissiyaları həyata keçirirdi. Sənəd qəbulu prosesində abituriyentlərin və onların valideynlərinin rahatlığını təmin etmək məqsədi ilə 2007–2012-ci illərdə respublikanın bütün regionlarının təhsil şöbələrində Sənəd Qəbulu Komissiyaları yaradılmışdı. Artıq on üç ildir ki, barələrində DİM-in informasiya bazasında yetərli məlumatlar olan abituriyentlərə ərizələrini Sənəd Qəbulu Komissiyalarına müraciət etmədən internet vasitəsi ilə bilavasitə özlərinin təsdiq etməsinə imkan yaradılıb.

Cari ildə müsabiqənin nəticələri avqustun 8-də DİM-in internet saytında və "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında yerləşdirilərək ictimaiyyətə təqdim olunub. Bundan sonra, avqustun 29-dan sentyabrın 3-dək orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə əlavə müsabiqə elan olunub. Müsabiqədə iştirak edən abituriyentlər elektron ərizələrində orta ixtisas təhsili müəssisələrinin 12-dək ixtisas kodunu istəklərinə uyğun ardıcıllıqla göstəriblər. Boş qalan plan yerlərinə əlavə yerləşdirmənin nəticələri sentyabrın 4-də elan olunub.

Qəbul (buraxılış) imtahanlarında 32415 abituriyent iştirak edib. Onların 15570-i oğlan (48.03%), 16845-i isə qız (51.97%) olub. Ötən illə müqayisə etdikdə, cari ildə qəbul (buraxılış) imtahanlarında iştirak edənlərin sayı 4242 nəfər (11.57%) azalıb. Qeyd edək ki, orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olub oranı bitirən şəxslərə "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi verilir. Bu dərəcəyə malik olan şəxslər əmək bazarına ixtisaslı kadr kimi daxil olurlar. Bundan başqa, subbakalavrlar ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının müsabiqəsində də iştirak etmək imkanı əldə edirlər. Fikrimizcə, bu sadalanan hallar abituriyentlərin orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil almaq maraqlarını artırır.

İmtahan verən abituriyentlərin 11764-ü (36.29%) ixtisas seçimində iştirak etmək üçün ərizə verib. Dövlət hesabına və ödənişli təhsil üzrə qəbul planı, abituriyent ərizələrinin sayı və müsabiqə vəziyyəti 4.2.2 və 4.2.3 saylı cədvəllərdə təqdim olunur.

İxtisas seçimində iştirak etmək üçün ərizələrin 96.00%-i (11293-ü) Azərbaycan, 4.00%-i (471-i) isə rus bölməsinə verilmişdi. Abituriyentlərin 42.90%-ni oğlanlar, 57.10%-ni isə qızlar təşkil edib.

Cədvəl 4.2.2

QƏBUL PLANLARI VƏ İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ ABİTURİYENT ƏRİZƏLƏRİNİN SAYI

№	TƏHSİL	QƏBUL PLANI				ƏRİZƏLƏRİN SAYI*		
		Azərb. bölməsinin abituriyentləri üçün	Rus bölməsinin abituriyentləri üçün	Hər iki bölmənin abituriyentlərinin birgə müsabiqəsi üçün	Ümumi	Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Ümumi
1	**Dövlət müəssisələrinə ödənişsiz təhsil üzrə**	**2823**	**90**	**338**	**3251**	**8462**	**449**	**8911**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	2427	85	0	2512	7578	373	7951
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	396	5	338	739	1024	98	1122
2	**Dövlət müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə**	**4237**	**125**	**196**	**4558**	**9755**	**393**	**10148**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	3748	115	0	3863	9002	332	9334
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	489	10	196	695	964	81	1045
3	**Özəl təhsil müəssisələri üzrə**	**315**	**20**	**0**	**335**	**2218**	**200**	**2418**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	300	20	0	320	2195	200	2395
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	15	0	0	15	24	0	24
Ümumi		**7375**	**235**	**534**	**8144**	**11293**	**471**	**11764**
- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar		6475	220	0	6695	10478	394	10872
- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar		900	15	534	1449	1089	103	1192

Cədvəl 4.2.3

İXTİSAS SEÇİMİ MƏRHƏLƏSİNDƏ MÜSABİQƏ VƏZİYYƏTİ

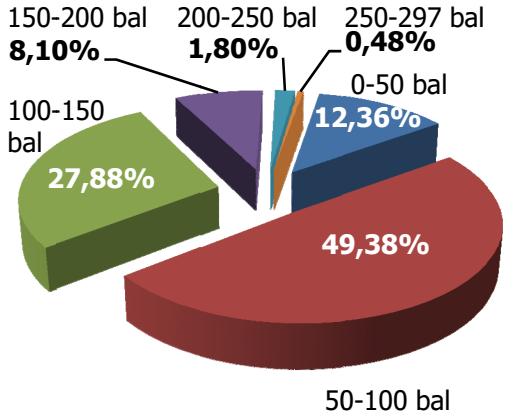
№	TƏHSİL	Plan yerləri üzrə müsabiqə vəziyyəti			
		Azərb. bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Bütövlükdə
1	**Dövlət (ödənişsiz)**	**2.401**	**3.702**	**1.393**	**2.301**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	2.538	3.732	---	2.579
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1.635	3.986	1.393	1.410
2	**Dövlət (ödənişli)**	**1.339**	**1.126**	**0.945**	**1.305**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	1.424	1.172	---	1.417
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	0.767	0.898	0.945	0.748
3	**Özəl**	**2.067**	**1.537**	---	**2.034**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	2.091	1.537	---	2.056
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1.600	---	---	1.600
Bütövlükdə		**1.491**	**1.671**	**0.918**	**1.444**
- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar		1.588	1.716	---	1.593
- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar		0.856	1.357	0.918	0.813

*İxtisas seçimində iştirak edənlər

Müsabiqədə iştirak edən 11764 abituriyentdən 7467-si qəbul olub. Onlardan 3119-u dövlət təhsil müəssisələrinə ödənişsiz, 4027-si ödənişli, 321-i isə özəl təhsil müəssisəsinə ödənişli təhsil üzrə qəbul olub. Qəbul planı 91.69% yerinə yetirilib. Dövlət təhsil müəssisələrinə ödənişsiz təhsil üzrə qəbul planının dolma göstəricisi 95.94%, ödənişli təhsil üzrə 88.35%, özəl təhsil müəssisələri üzrə isə 95.82% olub. Qəbul olan abituriyentlərin 3049-u (40.83%) oğlan, 4418-i isə (59.17%) qızdır.

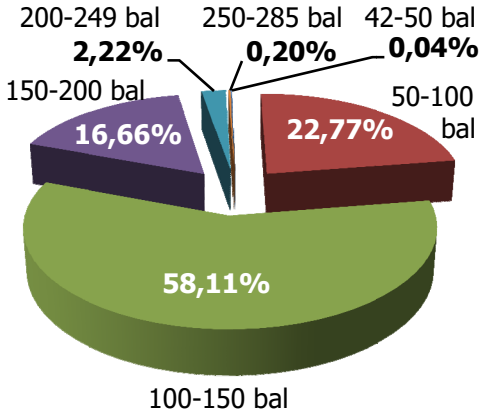
Qəbulda iştirak edən və qəbul olan abituriyentlərin bal göstəriciləri aşağıdakı diaqramlarda təsvir edilib. Hər bir fənn üzrə 100 bal olmaqla, maksimum toplanıla bilən bal 300 olub.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 4.2.1

QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI

Şəkil 4.2.2

Diaqramların müqayisəli təhlili göstərir ki, qəbul (buraxılış) imtahanında iştirak edənlər seçməsində imtahan nəticəsi 50–100 bal intervalında yerləşən abituriyentlər sayca üstünlük təşkil edirsə, qəbul olanlar seçməsində sayca üstünlük imtahan nəticəsi 100–150 bal intervalında yerləşənlərin tərəfindədir. Yerləşdirmə aparıldıqdan sonra 100–150 bal intervalına daxil olanların nisbi çəkisi 27.88%-dən (şəkil 4.2.1) 58.11%-ə (şəkil 4.2.2) qədər yüksəlib. İmtahanda toplanılan maksimal bal 297.1 olub.

Dövlət (ödənişsiz və ödənişli) və özəl təhsil müəssisələrinə aparılan müsabiqə və yerləşdirmənin nəticələri 4.2.4 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 4.2.4

ÜMUMİ ORTA TƏHSİL BAZASINDA ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI

№	TƏHSİL	Qəbul planı	Qəbul olub			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	**Dövlət müəssisələrinə ödənişsiz təhsil üzrə**	**3251**	**2974**	**145**	**3119**	**95.94**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	2512	2384	84	2468	98.25
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	739	590	61	651	88.09

Cədvəl 4.2.4 (ardı)

№	TƏHSİL	Qəbul planı	Qəbul olub			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
2	**Dövlət müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə**	**4558**	**3886**	**141**	**4027**	**88.35**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	3863	3558	114	3672	95.06
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	695	328	27	355	51.08
3	**Özəl təhsil müəssisələri üzrə**	**335**	**301**	**20**	**321**	**95.82**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	320	286	20	306	95.63
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	15	15	0	15	100.00
Ümumi		**8144**	**7161**	**306**	**7467**	**91.69**
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb etməyən ixtisaslar	6695	6228	218	6446	96.28
	- Xüsusi qabiliyyət imtahanı tələb edən ixtisaslar	1449	933	88	1021	70.46

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında daha yüksək müsabiqə vəziyyəti Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kolleci və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kollecində yaranıb. Bu təhsil müəssisələrinin orta hesabla bir plan yerinə təqdim edilən ərizələrin sayı müvafiq olaraq 4.4, 4.2 və 4.1 olub.

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında ən aşağı müsabiqə vəziyyəti Naxçıvan Musiqi Kolleci, Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci, Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci və Ağdam Musiqi Kollecində yaranıb. Bu təhsil müəssisələrində orta hesabla 1 plan yerinə 1-dən az ərizə verilib.

Abituriyentlərin Azərbaycan və rus bölmələri üzrə ayrılıqda topladıqları ballar hesablanaraq, onların əsasında balların paylanma histoqramları təyin edilib. Azərbaycan bölməsində histoqram qismən asimmetrikdir. Asimmetriya müsbət, yaxud sağtərəflidir. Rus bölməsində isə histoqram, demək olar ki, simmetrikdir.

Azərbaycan bölməsini təmsil edən ortastatistik abituriyent 93.28, rus bölməsini təmsil edən isə 121.91 bal toplayıb. Azərbaycan bölməsində abituriyentlərin yarısı 86.59-dən, rus bölməsində isə 117.64-dən çox bal toplaya bilməyib. Azərbaycan bölməsində maksimal bal 295.1, rus bölməsində isə 297.1 olub.

Azərbaycan bölməsində ortastatistik abituriyent Azərbaycan dili fənnindən 44.68, riyaziyyatdan 21.83, xarici dildən 26.77, rus bölməsində isə rus dilindən 57.42, riyaziyyatdan 23.70, xarici dildən 40.79 bal toplayıb.

Ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanı standartları əsasında aparılıb. İmtahanda iştirak edən 32415 abituriyentin 64.04%-i ən azı bir fənn üzrə 20 baldan, 94.28%-i 40 baldan aşağı nəticə göstərib. Abituriyentlərin əksəriyyəti (82.04%-i) xarici dil fənni üzrə 40 baldan aşağı nəticə göstərib. 380 abituriyent fənlərin hər biri üzrə ən azı 60 bal, 95 abituriyent isə ən azı 80 bal toplayıb. Qəbul olan 7467 abituriyentin 35.17%-i ən azı bir fənn üzrə 20 baldan, 90.72%-i 40 baldan aşağı nəticə göstərib. Qəbul olan abituriyentlərin 69-u fənlərin hər biri üzrə ən azı 60 bal, 8-i isə ən azı 80 bal toplayıb.

Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, bu il ümumi orta təhsil bazasında 41 orta ixtisas təhsili müəssisəsinə qəbul aparılıb. Cədvəldən göründüyü kimi, bu təhsil müəssisələrinin ikisində plan yerləri 100% dolub. 27 orta ixtisas təhsili müəssisəsində boş qalan plan yerləri 10%-dək, qalan 12 orta ixtisas təhsili müəssisəsində isə 10%-dən yuxarıdır.

Orta ixtisas təhsili müəssisələri arasında qəbul planının ən az dolma göstəricisi Ağdam Musiqi Kollecindədir. Cədvəldən göründüyü kimi, bu orta ixtisas təhsili müəssisəsinin plan yerlərinin 68.63%-i boş qalıb.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerləri və ortastatistik qəbul olan abituriyentlərin topladıqları ballar haqqında məlumat 4.2.5 saylı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəldən göründüyü kimi, ən yüksək nəticə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci (180.108), Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci (165.793) və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kollecinə (161.842), ən zəif nəticə isə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci (98.973), İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci (96.402) və Ağdam Musiqi Kollecinə (76.159) məxsusdur.

Cədvəl 4.2.5

ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ QƏBUL OLANLARIN ORTA BALI VƏ BOŞ QALAN PLAN YERLƏRİ

№	ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Orta bal	Boş yerlər	
				sayı	faizi
1	Ağdam Musiqi Kolleci	102	76.159	70	68.63
2	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Sumqayıt Musiqi Kolleci	115	98.973	51	44.35
3	Şuşa Humanitar Kolleci	103	107.336	37	35.92
4	Şəki Dövlət Regional Kolleci	235	105.053	57	24.26
5	Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində Musiqi Kolleci	270	122.738	64	23.70
6	Naxçıvan Musiqi Kolleci	148	107.307	35	23.65
7	Gəncə Dövlət Universitetinin nəzdində Regional Kollec	295	123.368	54	18.31
8	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin nəzdində Humanitar Kollec	236	125.073	40	16.95
9	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının orta ixtisas təhsili pilləsi	72	120.111	10	13.89
10	Lənkəran Dövlət Universitetinin nəzdində Sosial və Aqrar-Texnoloji Kollec	170	125.410	23	13.53
11	İsmayıllı Dövlət Humanitar və Texnologiya Kolleci	165	96.402	20	12.12
12	Şamaxı Dövlət Regional Kolleci	325	103.084	38	11.69
13	Astara Pedaqoji Kolleci	155	108.537	13	8.39
14	Masallı Dövlət Regional Kolleci	125	106.591	9	7.20
15	Bərdə Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	185	102.639	12	6.49
16	Ağdaş Dövlət Humanitar Kolleci	185	107.218	9	4.86
17	Qazax Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	210	107.470	10	4.76
18	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Sosial-İqtisadi Kollec	150	161.842	7	4.67
19	Bakı Biznes və Kooperasiya Kolleci	320	115.568	14	4.38
20	Sabirabad Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	150	110.914	6	4.00
21	Tovuz Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	150	108.140	6	4.00
22	Mingəçevir Turizm Kolleci	180	116.937	7	3.89
23	Ağcabədi Pedaqoji Kolleci	135	107.065	5	3.70
24	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Azərbaycan Maliyyə-İqtisad Kolleci	135	180.108	5	3.70
25	Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	225	123.338	8	3.56
26	Göyçay Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	225	108.583	7	3.11
27	Quba Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	140	134.258	4	2.86
28	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kolleci	77	165.793	2	2.60
29	Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci	197	153.743	5	2.54
30	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	169	142.936	4	2.37
31	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin nəzdində Qida Sənayesi Kolleci	135	133.648	3	2.22
32	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci	290	141.198	6	2.07
33	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin nəzdində İnşaat Kolleci	305	123.423	6	1.97
34	Ağdam Dövlət Sosial-İqtisadi Kolleci	255	107.455	5	1.96
35	Azərbaycan Texniki Universitetinin nəzdində Bakı Texniki Kolleci	380	133.613	7	1.84
36	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti nəzdində Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kolleci	395	131.330	7	1.77
37	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Bakı Neft-Energetika Kolleci	390	124.754	6	1.54
38	Sumqayıt Dövlət Universitetinin nəzdində Sumqayıt Dövlət Texniki Kolleci	194	142.203	2	1.03
39	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin nəzdində Sənaye və Texnologiya Kolleci	361	154.615	3	0.83
40	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Bakı İlahiyyat İnstitutunun yanında Bakı İlahiyyat Kolleci	15	142.700	0	0.00
41	Zaqatala Dövlət İdarəetmə və Texnologiya Kolleci	75	119.651	0	0.00
	C Ə M İ	**8144**	**124.197**	**677**	**8.31**

5. ÜMUMİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ

"Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun attestasiyasının aparılması Qaydaları"na əsasən 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanına tədris dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün – Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün – rus dili, gürcü bölməsinin şagirdləri üçün – gürcü dili), riyaziyyat və xarici dil fənləri daxil edilmişdir. Tədris dili Azərbaycan, rus və ya gürcü dillərindən fərqli olan ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri yalnız riyaziyyat və xarici dil fənlərindən imtahan vermişdir. 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında üzrsüz səbəbdən iştirak etməyən şagirdlərə attestat verilməmişdir.

Cari ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında şagirdlərə tədris dili fənnindən 30, xarici dil fənnindən 26 və riyaziyyat fənnindən 25 olmaqla ümumilikdə 81 tapşırıq, 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında isə tədris dili fənnindən 30, xarici dil fənnindən 30 və riyaziyyat fənnindən 25 olmaqla ümumilikdə 85 tapşırıq təqdim edilmiş, şagirdlərin toplaya biləcəyi maksimal bal hər fənn üzrə 100 bal olmaqla, cəmi 300 bal olmuşdur. Test tapşırıqlarının strukturu haqqında daha ətraflı məlumat cədvəl 5.1-də verilir.

Həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili Azərbaycan dilindən fəqli olan şagirdlər yuxarıda qeyd olunan fənlərdən əlavə dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənnindən də imtahan veriblər.

İmtahanlar bölgələr üzrə aşağıdakı tarixlərdə keçirilmişdir:

- **Ümumi təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı:**
  - 13.04.2025-ci il tarixdə: Xətai, Nəsimi, Nərimanov, Qaradağ, Suraxanı, Səbail, Gəncə (I hissə), Samux, Yevlax, Qazax, Ağstafa, Şəki, Lənkəran (I hissə), Astara, Yardımlı, Ağdam, Ağcabədi, Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Ağsu, Zərdab, İsmayıllı, İmişli, Şirvan, Biləsuvar, Qusar, Siyəzən, Xızı, Şabran;
  - 20.04.2025-ci il tarixdə: Sabunçu (I hissə), Xəzər (I hissə), Yasamal, Binəqədi, Sumqayıt (I hissə), Abşeron (I hissə), Gəncə (II hissə), Mingəçevir, Daşkəsən, Şəmkir (I hissə), Gədəbəy, Qəbələ, Oğuz, Lənkəran (II hissə), Cəlilabad (I hissə), Masallı (I hissə), Göyçay, Ucar, Şamaxı, Qobustan, Sabirabad, Neftçala, Hacıqabul, Xaçmaz (I hissə), Quba (I hissə), Füzuli, Beyləqan, Füzuli (M.Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəb), Zəngilan (Ağalı kənd tam orta məktəbi), Cəbrayıl (M.Mehdizadə adına tam orta məktəb);
  - 27.04.2025-ci il tarixdə: Sabunçu (II hissə), Nizami, Xəzər (II hissə), Pirallahı, Sumqayıt (II hissə), Abşeron (II hissə), Naxçıvan, Göygöl, Goranboy, Naftalan, Şəmkir (II hissə), Tovuz, Qax, Balakən, Zaqatala, Cəlilabad (II hissə), Masallı (II hissə), Lerik, Saatlı, Salyan, Kürdəmir, Ağdaş, Xaçmaz (II hissə), Quba (II hissə), Bərdə, Tərtər, Ağdərə (Talış kənd tam orta məktəbi), Laçın (Şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb, Zabux kənd tam orta məktəbi, Sus kənd tam orta məktəbi), Bakı şəhəri üzrə xüsusi məktəblər (internat məktəbləri, cəzaçəkmə müəssisələrində yerləşən məktəblər), tədrisi ingilis, gürcü dilində olan məktəblər.
- **Tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı:**
  - 02.03.2025-ci il tarixdə: Nərimanov, Sabunçu, Xəzər, Səbail, Nəsimi, Nizami, Abşeron (I hissə), Sumqayıt (I hissə), Gəncə (I hissə), Goranboy, Yevlax, Naftalan, Şəmkir, Gədəbəy, Şirvan, Hacıqabul, Neftçala, Salyan, Göyçay, Ağdaş, Şamaxı, Qobustan, Kürdəmir, Lənkəran, Cəlilabad, Yardımlı, Bərdə, Tərtər, Ağdam, Şəki, Oğuz, Qəbələ, Xaçmaz, Siyəzən, Şabran, Ağdərə (Talış kənd tam orta məktəbi), Xocalı, Xankəndi, Şuşa, Laçın (Şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb, Zabux və Sus kənd tam orta məktəbləri), tədrisi ingilis dilində olan məktəblər, Sumqayıt və Abşeronda yerləşən peşə liseylərinin;
  - 09.03.2025-ci il tarixdə: Qaradağ, Binəqədi, Xətai, Suraxanı, Pirallahı, Yasamal, Abşeron (II hissə), Sumqayıt (II hissə), Naxçıvan MR, Gəncə (II hissə), Mingəçevir, Samux, 9 mart Göygöl, Daşkəsən, Ağstafa, Qazax, Tovuz, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Biləsuvar, Ucar, İsmayıllı, Ağsu, Zərdab, Masallı, Astara, Lerik, Ağcabədi, Beyləqan, Füzuli, Qax, Balakən, Zaqatala, Quba, Xızı, Qusar, Füzuli (M.Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəb), Zəngilan (Ağalı kənd tam orta məktəbi), Cəbrayıl (M.Mehdizadə adına məktəb), Bakı şəhəri üzrə xüsusi məktəblər (internat məktəbləri, cəzaçəkmə müəssisələrində yerləşən məktəblər), tədrisi gürcü dilində olan məktəblər, H.Əliyev və C.Naxçıvanski adına Hərbi lisey, peşə liseyləri.

Qeyd 1: İşğaldan azad olunmuş rayonlardan olan şagirdlər buraxılış imtahanını ümumtəhsil müəssisəsinin yerləşdiyi şəhərdə (rayonda) yuxarıda göstərilən qrafikə uyğun veriblər.

Qeyd 2: Bəzi şəhər və rayonlar üzrə şagirdlərin hərəkət intensivliyinin azaldılması məqsədi ilə onlar 2 hissəyə ayrılmış və müxtəlif günlərdə imtahan vermişdir. Yuxarıdakı siyahıda bu hal müvafiq olaraq hissələrlə adlandırılıb.

İmtahanda şagirdlərə təqdim olunan tapşırıqların strukturu Cədvəl 5.1

Fənlər	9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı	11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dili)	Dinləyib-anlamaya dair 1 mətn (publisistik üslubda – monoloq və ya dialoq formalı) və mətnə aid **4** tapşırıq: bunlardan doğru və ya yanlış cavabın seçilməsi tələb olunan **1** tapşırıq və qapalı tipli **3** tapşırıq; Oxuyub-anlamaya mətninə dair **8** tapşırıq: bunlardan cavablarının kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli **1** və qapalı tipli **7** tapşırıq; Qrammatika və leksikaya dair **13** tapşırıq: bunlardan cavablarının kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli **1** və qapalı tipli **12** tapşırıq; Şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb edən **1** yazılı tapşırıq. Cəmi: 26 tapşırıq	Dinləyib-anlamaya dair mətn (publisistik və ya dialoq formalı) və mətnə aid 6 tapşırıq: qapalı tipli 3 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 3 tapşırıq; Qapalı tipli 16 tapşırıq; Oxuyub-anlamaya dair mətn və mətnə aid 8 tapşırıq: yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 və qapalı tipli 4 tapşırıq. Cəmi: 30 tapşırıq
Tədris dili (Azərbaycan, rus və ya gürcü dili)	Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq: qapalı tipli 8 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 2 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq). Cəmi: 30 tapşırıq	Dil qaydalarına dair 10 qapalı tipli tapşırıq; Oxuyub-anlamaya dair 2 mətn (bədii, publisistik formalı) və hər mətnə aid 10 tapşırıq: qapalı tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq (cəmi 20 tapşırıq). Cəmi: 30 tapşırıq
Riyaziyyat	Qapalı tipli 15 tapşırıq; Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 6 tapşırıq; Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq. Cəmi: 25 tapşırıq	Qapalı tipli 13 tapşırıq; Cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 tapşırıq; Həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq. Cəmi: 25 tapşırıq
Cəmi	81 tapşırıq (63 qapalı tipli, cavablarının kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 8, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 8,doğru və ya yanlış cavabın seçilməsi tələb olunan 1 və şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan 1 yazılı tapşırıq)	85 tapşırıq (56 qapalı tipli, cavablarının kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 24 tapşırıq)

Balların hesablanması qaydaları aşağıdakı cədvəllərdə təqdim olunub:

9-cu siniflərin buraxılış imtahanı üzrə balların hesablanma qaydası Cədvəl 5.2

Fənn	Maksimal bal	Test tapşırıqlarının sayı	Bal
Tədris dili (Azərbaycan, rus və ya gürcü dili)	**100**	**30 tapşırıq** (qapalı tipli 26 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq)	$\frac{100}{34}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$
Riyaziyyat	**100**	**25 tapşırıq** (qapalı tipli 15, cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 6 və həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 4 tapşırıq)	$\frac{100}{29}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(açıq,\ kod)}+$ $+n_{d(qapalı)})$
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dili)	**100**	**26 tapşırıq** (qapalı tipli 22, doğru və ya yanlış cavabın seçilməsi tələb olunan 1, cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 2 və şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan 1 yazılı tapşırıq)	$\frac{100}{30}\cdot(n_{d(açıq,\ kod)}+n_{d(qapalı)}+$ $+n_h+n_{d/y})$

Cədvəl 5.3

11-ci siniflərin buraxılış imtahanı üzrə balların hesablanma qaydası

Fənnin adı	Maksimal bal	Tapşırıqların sayı	Bal
Tədris dili (Azərbaycan, rus və ya gürcü dili)	100	**30 tapşırıq** (qapalı tipli 20 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 10 tapşırıq)	$\frac{5}{2}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$
Riyaziyyat	100	**25 tapşırıq** (qapalı tipli 13 tapşırıq, cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli 5 və həllinin ətraflı şəkildə yazılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq)	$\frac{25}{8}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(açıq,\ kod)}+n_{d(qapalı)})$
Xarici dil (ingilis, alman, fransız, rus, ərəb və ya fars dili)	100	**30 tapşırıq** (qapalı tipli 23 və yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli 7 tapşırıq)	$\frac{100}{37}\cdot(2n_{d(açıq,\ yazılı)}+n_{d(qapalı)})$

Qeyd 1: $n_{d(açıq,\ kod)}$ – cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(qapalı)}$ – qapalı tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi;
$n_{d(açıq,\ yazılı)}$ – yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqlar üzrə balların cəmi.
n_h – hekayə qurmaq tələb edən yazılı tapşırığa verilən bal;
$n_{d/y}$ – doğru və yanlış cavabın seçilməsi tələb olunan tapşırıq üzrə bal

Qeyd 2: Qapalı tipli və cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqların hər birinə verilən düzgün cavab 1 balla qiymətləndirilir.

Qeyd 3: Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli tapşırıqları markerlər meyarlar əsasında 0, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ və ya 1 balla qiymətləndirə bilər.

Qeyd 4: Hekayə qurulması tələb olunan tapşırıq markerlər meyarlar əsasında 0, 1, 1.5, 2, 2.5, 3, 3.5, 4, 4.5 və ya 5 balla qiymətləndirə bilər.

Ötən ildə olduğu kimi, bu il də həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında dinləmə mətnlərinə aid test tapşırıqlarından istifadə olunub. Həmin mətnlər DİM-in səsyazma studiyasında səsləndirilib və arxivləşdirilib.

İmtahanda şagirdlərə hər bir xarici dil fənni üzrə 1 dinləmə mətni təqdim olunub. Audioqurğuya yazılmış həmin mətn bütün imtahan zallarına hərəsində bir audioqurğu olmaqla paylanıb. İmtahan başlandıqda audioqurğu yerləşdiyi zərfdən çıxarılıb və işə salınıb. Dinləmə mətni üzrə təqdim olunan tapşırıqlarla tanış olmaları üçün 9-cu sinif şagirdlərinə 3 dəqiqə, 11-ci sinif şagirdlərinə isə 2 dəqiqə vaxt ayrılıb. Sonra dinləmə mətni 9-cu sinif şagirdləri üçün 3 dəqiqəlik, 11-ci sinif şagirdləri üçün isə 2 dəqiqəlik fasilə ilə 2 dəfə səsləndirilib.

Şagirdlərin yazılı və ətraflı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə işlərini markerlər kompüterlərdə yoxlayıb. Yoxlama prosesi DİM-in əməkdaşlarının hazırladığı "Onlayn Marker Sistemi" proqram təminatından istifadə olunmaqla həm onlayn şəkildə, həm də Mərkəzin xüsusi təchiz olunmuş kompüter otaqlarında həyata keçirilmişdir. Yoxlama prosesinin bütün mümkün mərhələləri avtomatlaşdırılmış və zəruri təhlükəsizlik tədbirləri görülmüşdür. Belə ki, hər bir şagirdin cavab vərəqi proqram vasitəsi ilə ayrı-ayrı tapşırıqlara bölünərək hər bir tapşırıq fərqli markerlərə göndərilmiş və markerin qarşısında oturduğu kompüterin ekranında şagird haqqında heç bir məlumat olmamış, yəni tapşırığı kimin cavablandırdığı tam məxfi saxlanılmışdır. Bundan başqa, tapşırıq üzrə eyni bir iş ən azı iki marker tərəfindən yoxlanılmış, bu markerlərin qiymətləri üst-üstə düşmədiyi halda növbəti markerə müraciət olunmuş, proses ən azı 2 markerin eyni işə verdikləri qiymətlər üst-üstə düşənə qədər davam etdirilmişdir.

Qeyd edək ki, cari ildə 9-cu siniflərin buraxılış imtahanlarında xarici dil fənnindən yeni imtahan modeli tətbiq olunmuşdur. Belə ki, yazılı və ətraflı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqların əvəzinə şagirdlərə şəkillər əsasında hekayə qurulması tələb olunan bir tapşırıq təqdim olunmuşdur. Bu tapşırıqda şagirdlər sual kitabçasında verilmiş şəkillərə əsasən kiçikhəcmli (35 sözdən ibarət) hekayə yazıblar. Hekayə qurmaq tələb olunan tapşırıqların yoxlanılması esse tipli tapşırıqların yoxlanılması ilə eyni qaydada aparılmışdır. Belə ki, şagirdlərin şəkillərə əsasən qurub yazdıqları hekayələr (mətnlər) markerlər tərəfindən 5 ballıq şkalada 4 meyar əsasında (məzmun, ardıcıllıq/məntiqi rabitə, qrammatika və söz ehtiyatı) qiymətləndirilmişdir.

Bundan əlavə, imtahanda 9-cu sinif şagirdlərinə xarici dil fənni üzrə dinləmə mətninə aid verilmiş fikrin doğru və ya yanlış olmasını müəyyənləşdirməyi tələb edən bir test tapşırığı da təqdim olunub. Bu tip test tapşırığında ümumilikdə 4 mülahizə olub. Şagirdin mülahizələrə dair verdiyi bütün cavablar doğru olduğu halda bu, 1 (tam) balla, 3 mülahizəyə dair verdiyi cavab doğru olduqda 0.5 (yarım) balla, iki və ya daha az mülahizəni doğru cavablandırdıqda isə 0 (sıfır) balla qiymətləndirilib. Həmçinin şagirdlərə xarici dil fənnindən kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli (seçim) 2 tapşırıq da təqdim edilmişdir.

Hər imtahanın nəticələri elan edilərkən şəffaflıq məqsədi ilə şagirdlərin elektron səhifəsində onun yazı işinin skan versiyası, qiymətləndirmə meyarları və hər tapşırıq üzrə aldığı qiymətlər yerləşdirilmişdir. Nəticələrin elanından sonra fənn mütəxəssislərinin də daxıl olduğu Apellyasiya Komissiyaları təşkil olunmuş, müraciətlər araşdırılmış, haqlı iradlar nəzərə alınmış, əsassız iradlar üzrə isə şagirdlərə yazı işində səhvləri göstərilməklə müvafiq izah verilmişdir. Qeyd edək ki, Apellyasiya Komissiyalarına ərizə qəbulu, apellyasiya prosesi və müraciətlərin cavablandırılması onlayn rejimdə həyata keçirilmişdir.

Aşağıda təqdim olunan 5.4 və 5.5 saylı cədvəllərdə həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması prosesi haqqında statistik məlumat verilir:

Cədvəl 5.4

Açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması haqqında statistik məlumat
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

	İmtahan fənləri					Ümumi
	Azərbaycan dili	**Rus dili**	**Gürcü dili**	**Riyaziyyat**	**Xarici dil**	
Tapşırıqların ümumi sayı	596460	56664	492	656576	164146	1474338
Cavablandırılmayan tapşırıqların sayı *(faizlə)*	193402 (32.42)	7929 (13.99)	279 (56.71)	401596 (61.17)	84001 (51.17)	687207 (46.61)
Markerlər tərəfindən qiymətləndirilən tapşırıqların sayı	403058	48735	213	254980	80145	787131
Yoxlamaların ümumi sayı *(bir tapşırıq iki fərqli marker tərəfindən yoxlanılır və qiymətlərin üst-üstə düşmədiyi halda başqa marker(lər) tərəfindən də yoxlanılır)*	877541	110321	556	528992	192922	1710332
Orta hesabla bir tapşırığın yoxlanma sayı	2.18	2.26	2.61	2.07	2.41	2.17
Yoxlama prosesində iştirak edən markerlərin sayı	299	47	6	149	312	759
Orta hesabla bir markerə düşən yoxlama sayı	2934.92	2347.26	92.67	3550.28	618.34	2253.40

Cədvəl 5.5

Açıq tipli test tapşırıqlarının yoxlanılması haqqında statistik məlumat (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

	İmtahan fənləri					Ümumi
	Azərbaycan dili	Rus dili	Gürcü dili	Riyaziyyat	Xarici dil	
Tapşırıqların ümumi sayı	1330210	124860	850	1021475	1048125	3525520
Cavablandırılmayan tapşırıqların sayı *(faizlə)*	335334 (25.21)	20961 (16.79)	397 (46.71)	653169 (63.94)	489334 (46.69)	1499195 (42.52)
Markerlər tərəfindən qiymətləndirilən tapşırıqların sayı	994876	103899	453	368306	558791	2026325
Yoxlamaların ümumi sayı *(bir tapşırıq iki fərqli marker tərəfindən yoxlanılır və qiymətlərin üst-üstə düşmədiyi halda başqa marker(lər) tərəfindən də yoxlanılır)*	2178678	230732	1057	762690	1173849	4347006
Orta hesabla bir tapşırığın yoxlanma sayı	2.19	2.22	2.33	2.07	2.10	2.15
Yoxlama prosesində iştirak edən markerlərin sayı	371	48	5	169	383	911
Orta hesabla bir markerə düşən yoxlama sayı	5872.45	4806.92	211.40	4512.96	3064.88	4771.69

İmtahanın ümumi müddəti həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə 3 saat (tədris dili Azərbaycan, rus və gürcü dillərindən fərqli olan ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün imtahanın müddəti 2 saat) müəyyən edilmişdir.

Buraxılış imtahanlarından əvvəl şagirdlərə kömək məqsədi ilə tədris dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün – Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün – rus dili, gürcü bölməsinin şagirdləri üçün – gürcü dili), riyaziyyat və xarici dil fənlərindən tapşırıq nümunələri hazırlanmış, yazı işinin qiymətləndirilməsi üçün meyarlar müəyyənləşdirilmiş və DİM-in internet saytında yerləşdirilmişdir.

İmtahanlar şagirdlərin rahatlığının təmin olunması üçün yalnız rayon mərkəzlərində deyil, ucqar kənd məktəblərində də keçirilmişdir. Cari ildə 9-cu və 11-ci siniflərin buraxılış imtahanları 1149 imtahan mərkəzində təşkil olunmuşdur. İmtahanların təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədi ilə binalara buraxılış rejimini təşkil etmək üçün Daxili İşlər Nazirliyinin xətti ilə, həmçinin müsahibədən keçərək fərdi qaydada seçilmiş 3617 nəfər, imtahan binalarının imtahandan bir gün əvvəl yoxlanıb möhürlənməsinə isə 417 nəfər cəlb olunmuşdur.

İmtahanın idarə olunması üçün hər bir rayonda yerli məktəblərin müəllimlərindən ibarət nəzarətçilər seçilmiş, DİM-in əməkdaşları imtahandan əvvəl onlar üçün yerlərdə təlimlər keçmişdir. Ümumiyyətlə, imtahan prosesində respublikanın ümumi təhsil müəssisələrinin müəllimləri arasından 24655 nəfər nəzarətçi, ayrı-ayrı dövlət strukturlarının mütəxəssisləri arasından 3783 nəfər imtahan rəhbəri qismində iştirak etmişdir.

Hər buraxılış imtahanından sonra DİM-də və onun regional bölmələrində vətəndaşların buraxılış imtahanları ilə bağlı müraciətlərinə baxılmış və müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Buraxılış imtahanlarında cari ilin 268008 məzunu iştirak etmişdir. Onların 156231-i (3 nəfər yalnız Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanında iştirak edib) 9-cu, 111777-si (3 nəfər yalnız Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanında iştirak edib) isə 11-ci sinif şagirdləri olub. Qeyd edək ki, 2025-ci ildə respublika üzrə 9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin ümumi sayı müvafiq olaraq 157789 və 112252 nəfər olub. Göründüyü kimi, buraxılış imtahanlarında bu və ya digər səbəblərdən 2033 nəfər (9-cu və 11-ci siniflər üzrə müvafiq olaraq 1558 və 475 nəfər) iştirak etməmişdir.

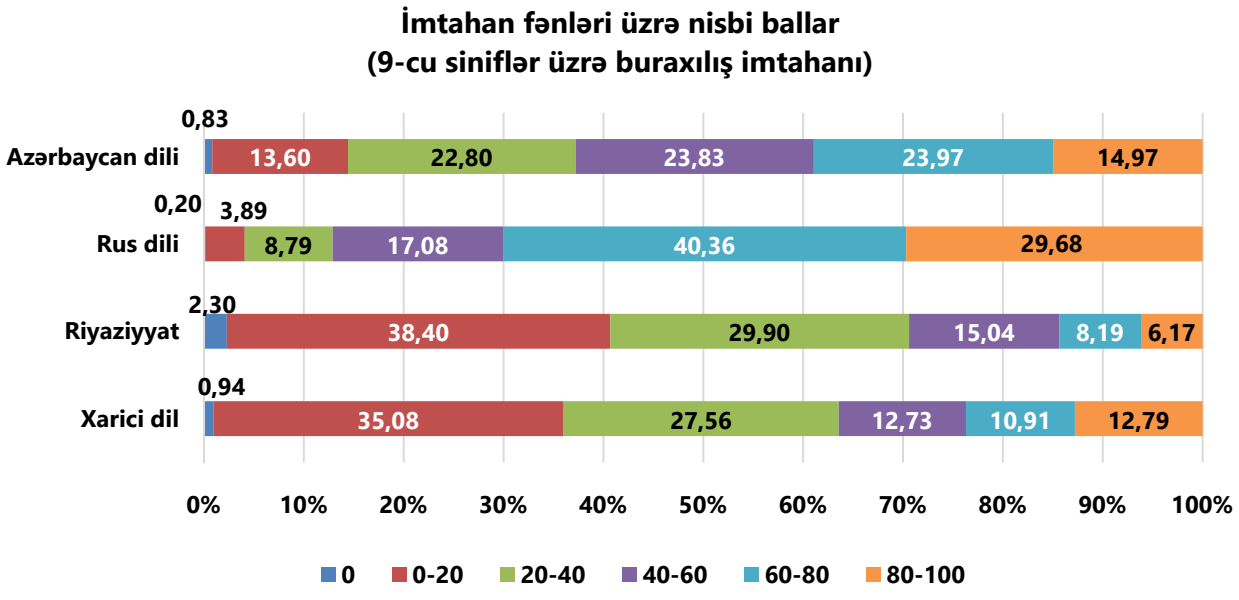
9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən cari ilin məzunlarından 141499-u (90.57%-i) Azərbaycan, 13894-ü (8.89%-i) rus, 715-i ingilis (0.46%-i) və 123-ü (0.08%-i) isə gürcü bölməsinin şagirdləri olub. 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən cari ilin məzunları üçün bu göstəricilər müvafiq olaraq, 100289 (89.72%), 10747 (9.61%), 656 (0.59%) və 85 (0.08%) nəfər olmuşdur.

Təəssüf ki, şagirdlər arasında nəinki tədris proqramını minimum mənimsəməyənlər, hətta oxuyub-yazmaqda çətinlik çəkənlər və ya ümumiyyətlə, oxuyub-yazmağı bacarmayanlar da aşkar olunmuşdur. Beləliklə 9-cu sinif şagirdləri arasında 6 nəfər olub. Bu cür halların imtahan rəhbərlərinin əksəriyyətinin protokollarında qeyd olunmamasını nəzərə alsaq, yuxarıda göstərilən bu faktın, əslində, daha çox olduğunu ehtimal etmək olar. Rayonlar üzrə oxumağı və yazmağı bacarmayan 9-cu sinif şagirdlərinin sayı belədir: Gəncə şəhəri, Balakən, Beyləqan, Ağsu, Zərdab və Suraxanı rayonlarının hərəsində 1 nəfər.

9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında şagirdlərin nəticələri hər bir fənn üzrə 100 ballıq şkalada qiymətləndirilib. Buraxılış imtahanında iştirak edən ortastatistik şagird bütövlükdə tədris dili fənni üzrə 51.89, riyaziyyat fənni üzrə 31.33, xarici dil fənni üzrə 38.88 bal toplayıb və ümumi balı 121.95-ə bərabər olub. Yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə balı (faizlə) tədris dili fənnindən 46.10, riyaziyyat fənnindən 10.06, xarici dil fənnindən (şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan yazılı tapşırıq üzrə) 21.48-dir. Qapalı tipli test tapşırıqları üzrə isə bu göstərici tədris dili fənnindən 53.68-ə, riyaziyyat fənnindən 46.19-a və xarici dil fənnindən 43.04-ə bərabər olub. Riyaziyyat fənnindən cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta bal (faizlə) 22.58, xarici dil fənnindən isə 37.41-dir. Qeyd edək ki, xarici dil fənnindən cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta bal (faizlə) hesablanarkən iki seçim açıq tipli tapşırıq ilə yanaşı, verilmiş fikir üzrə doğru və ya yanlış cavabın seçilməsi tələb olunan tapşırıq da nəzərə alınıb.

Aşağıdakı diaqramda hər bir fənn üzrə şagirdlərin buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr göstərilir.

Diaqramda təqdim olunan nəticələr xarici dil fənni üzrə yüksək bal toplayan şagirdlərin nisbi payında ötən illə müqayisədə artım olduğunu göstərir. Cari ildə şagirdlərin 10.91%-i 60–80 bal, 12.79%-i isə 80–100 bal intervalında nəticə əldə etmişdir. Ötən ildə bu göstəricilər müvafiq olaraq 8.39% və 6.39% təşkil etmişdir. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, cari ildə xarici dil fənnindən yeni imtahan modeli tətbiq olunmuşdur. Belə ki, əvvəlki illərdə xarici dil fənnindən yazılı və ətraflı cavablandırılması tələb olunan 4 açıq tipli tapşırıq (markerlər tərəfindən yoxlanılan) tətbiq olunduğu halda, cari ildə onların əvəzinə şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan 1 yazılı tapşırıqdan istifadə edilmişdir. Məlumdur ki, xarici dil fənni üzrə bilik və bacarıqlar qiymətləndirilərkən elə növ test tapşırıqlarından istifadə edilməldir ki, bu tapşırıqlar şagidlərin qrammatika bilikləri ilə yanaşı, imtahan verdikləri xarici dildə öz fikirlərini daha sərbəst şəkildə ifadə etmək, mətn qurmaq və əsaslandırmaq bacarıqlarını da yoxlasın. Şəkillərə əsaslanaraq hadisəni təsvir edib hekayə qurmaq tələbi şagirdlərdən yalnız qrammatika biliklərini deyil, həm də kifayət qədər söz ehtiyatına malik olmağı və öz fikirlərini yazılı şəkildə aydın və ardıcıl ifadə etmək bacarığını tələb edir. Təbii olaraq, bu bacarıqlara müəyyən səviyyədə malik olan şagirdlər tapşırığın tələblərini daha rahat qarşılayaraq, fikirlərini sərbəst şəkildə ifadə etməyə çalışırlar. Bu tendensiya şagirdlərin şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan yazılı tapşırıq üzrə nəticələrində də aydın şəkildə müşahidə olunur. Belə ki, ötən il xarici dil fənnindən yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə şagirdlərin orta balı (faizlə) 12.52 olmuşdursa, cari ildə şəkillər əsasında hekayə qurmaq tələb olunan tapşırıq üzrə orta balı 21.48% olmuşdur.

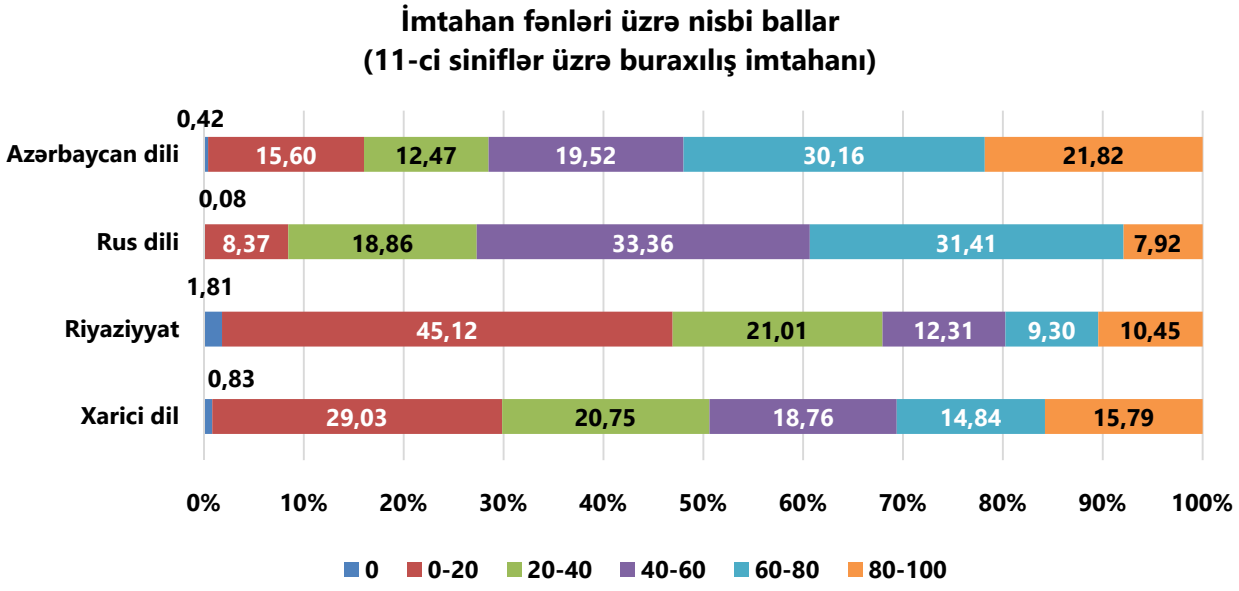
Şəkil 5.1

Aşağıdakı cədvəldə ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında hər bir xarici dil fənni üzrə şagirdlərin imtahan nəticələri və tədris dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər üçün dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənni üzrə imtahan nəticələri təqdim olunur:

Cədvəl 5.6

Fənlər	İmtahanda iştirak edənlərin sayı (faizi)	Nisbi ballar üzrə intervallar					
		0	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
İngilis	137627	1175	44609	37860	18254	16288	19441
	(100.00)	0.85	32.41	27.51	13.26	11.83	14.13
Fransız	2287	31	1305	664	181	77	29
	(100.00)	1.36	57.06	29.03	7.91	3.37	1.27
Alman	1127	9	440	349	172	105	52
	(100.00)	0.80	39.04	30.97	15.26	9.32	4.61
Ərəb	6	0	5	1	0	0	0
	(100.00)	0.00	83.33	16.67	0.00	0.00	0.00
Rus	15054	249	8398	4142	1263	555	447
	(100.00)	1.65	55.79	27.51	8.39	3.69	2.97
Azərbaycan dili (dövlət dili)	14722	8	1105	2530	3535	4580	2964
	(100.00)	0.05	7.51	17.19	24.01	31.11	20.13

11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında şagirdlərin nəticələri hər bir fənn üzrə 100 ballıq şkalada qiymətləndirilib. İmtahanda iştirak edən ortastatistik şagird tədris dili fənni üzrə 55.93, riyaziyyat fənni üzrə 33.05, xarici dil fənni üzrə 43.63 bal toplayıb və ümumi balı 132.37-yə bərabər olub. Aşağıdakı diaqramda hər bir fənn üzrə şagirdlərin buraxılış imtahanında əldə etdikləri nəticələr göstərilib. Göründüyü kimi, şagirdlərin imtahanda əldə etdikləri nəticələr qənaətbəxş deyil. 9-cu sinfin buraxılış imtahanında olduğu kimi, 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da şagirdlərin bacarıq və vərdişlərinin inkişaf etdirilməsinə xidmət edən tapşırıqları yerinə yetirməkdə çətinlik çəkdikləri görünür. Fənlər üzrə qapalı və açıq tipli tapşırıqların nəticələrini müqayisə etdikdə müəyyən olur ki, bu göstəricilər arasında böyük fərq var. Xüsusilə, riyaziyyat fənni üzrə bu fərq daha böyükdür. Belə ki, ortastatistik şagirdin yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə balı (faizlə) tədris dili fənnindən 56.93, riyaziyyat fənnindən 18.98, xarici dil fənnindən 25.04-dür. Qapalı tipli test tapşırıqları üzrə isə bu göstərici tədris dili fənnindən 54.93-ə, riyaziyyat fənnindən 51.09-a və xarici dil fənnindən 54.96-ya bərabər olub. Riyaziyyat fənnindən cavabların kodlaşdırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta bal (faizlə) 25.47-dir. Bütün bu təhlillərdən belə qənaətə gəlmək olar ki, ümumtəhsil məktəblərində kurikulumun tətbiqi çox zəifdir və şagirdlərə aşılanan bacarıq və vərdişlər lazımi səviyyədə deyil.

Şəkil 5.2

Aşağıdakı cədvəldə tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanında hər bir xarici dil fənni üzrə şagirdlərin imtahan nəticələri və tədris dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər üçün dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənni üzrə imtahan nəticələri təqdim edilir:

Cədvəl 5.7

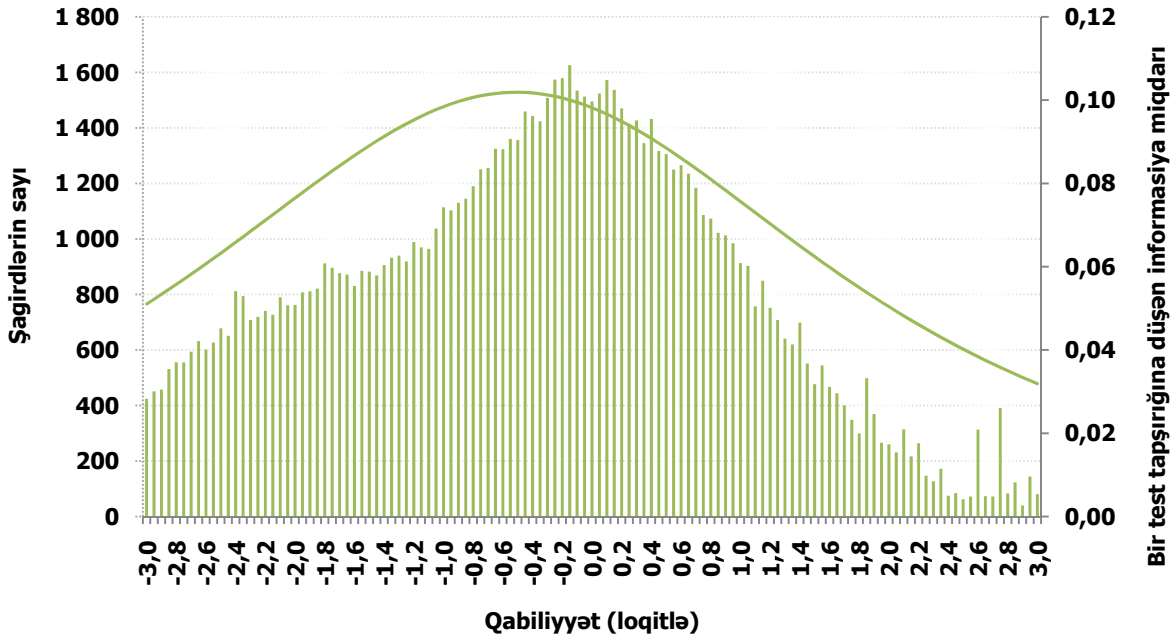
Fənlər	İmtahanda iştirak edənlərin sayı (faizi)	Nisbi ballar üzrə intervallar					
		0	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
İngilis	98371	455	25301	20447	19279	15883	17006
	(100.00)	0.46	25.72	20.79	19.60	16.15	17.29
Fransız	1597	67	829	342	261	76	22
	(100.00)	4.20	51.91	21.42	16.34	4.76	1.38
Alman	835	13	353	188	153	83	45
	(100.00)	1.56	42.28	22.51	18.32	9.94	5.39
Ərəb	13	0	4	1	1	4	3
	(100.00)	0.00	30.77	7.69	7.69	30.77	23.08
Rus	10932	394	5948	2213	1273	537	567
	(100.00)	3.60	54.41	20.24	11.64	4.91	5.19
Azərbaycan dili (dövlət dili)	11458	4	467	983	1842	4451	3711
	(100.00)	0.03	4.08	8.58	16.08	38.85	32.39

Buraxılış imtahanlarında istifadə edilən tapşırıqların etibarlılığı klassik test nəzəriyyəsi əsasında təhlil olunmuşdur. 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında fənlər üzrə testlərin etibarlılıq əmsalları 0.90-0.96 (Küder-Riçardson (KR-20)), 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında isə 0.92-0.97 (KR-20) hüdudlarında yerləşir. Göründüyü kimi, bu il buraxılış imtahanlarında fənlər üzrə istifadə edilən testlər kifayət qədər etibarlı olmuşdur. Bundan başqa, hər bir imtahan zonasında istifadə edilən buraxılış imtahanı testlərinin Split-Half metodu və Mosye (Mosier) düsturu əsasında bütövlükdə etibarlılıq əmsalları da hesablanmışdır. İmtahan zonaları üzrə ayrı-ayrılıqda aparılmış hesablamalar nəticəsində məlum olmuşdur ki, buraxılış imtahanı testlərinin etibarlılıq əmsalları 9-cu siniflər üzrə 0.89-0.97, 11-ci siniflər üzrə 0.92-0.98 intervallarında yerləşir. Təqdim edilən rəqəmlər sübut edir ki, 2025-ci ildə buraxılış imtahanlarında hər bir imtahan zonası üzrə tərtib edilmiş testlər çox yüksək etibarlılıq xassəsinə malikdir.

DİM buraxılış imtahanlarında şagirdlərə təqdim olunan testlərin məzmununu elə layihələşdirmişdi ki, aşağı və orta qabiliyyətlərin ölçülməsində maksimal dəqiqlik təmin edilsin. 5.1 saylı qrafikdə şagirdlərin Azərbaycan dili fənni üzrə bilik və bacarıq səviyyələrinə görə paylanması və hər bir test tapşırığına düşən informasiya əyrisi təqdim edilib. Həmin informasiya əyrisini və histoqramı müqayisə etdikdə, test tapşırıqlarının qabiliyyət səviyyələrinə görə daha çox şagirdin cəmləşdiyi hissədə bizə geniş informasiya verdiyini görürük. Bu isə imtahan verən şagirdlərin çoxunun qabiliyyətinin maksimum dəqiqliklə ölçülməsinə imkan verir. Qeyd olunan xüsusiyyətlər riyaziyyat fənni üzrə testlərdə müşahidə edilmir. 5.3 saylı qrafikdən də göründüyü kimi, kurikulumun tələbləri səviyyəsində tərtib edilmiş bu testlər 0.85 loqitdə yerləşən şagirdlərin bilik və bacarıqları haqqında maksimal informasiya əldə etməyə imkan verir. Qrafikdəki histoqrama nəzər saldıqda isə, demək olar ki, şagirdlərin yarısının qabiliyyət səviyyələrinin -1.15 loqitdən aşağıda yerləşdiyinin şahidi oluruq. Bunun başlıca səbəbi ümumtəhsil məktəblərində kurikulum üzrə dərslərin hələ də qənaətbəxş şəkildə tədris olunmamasıdır.

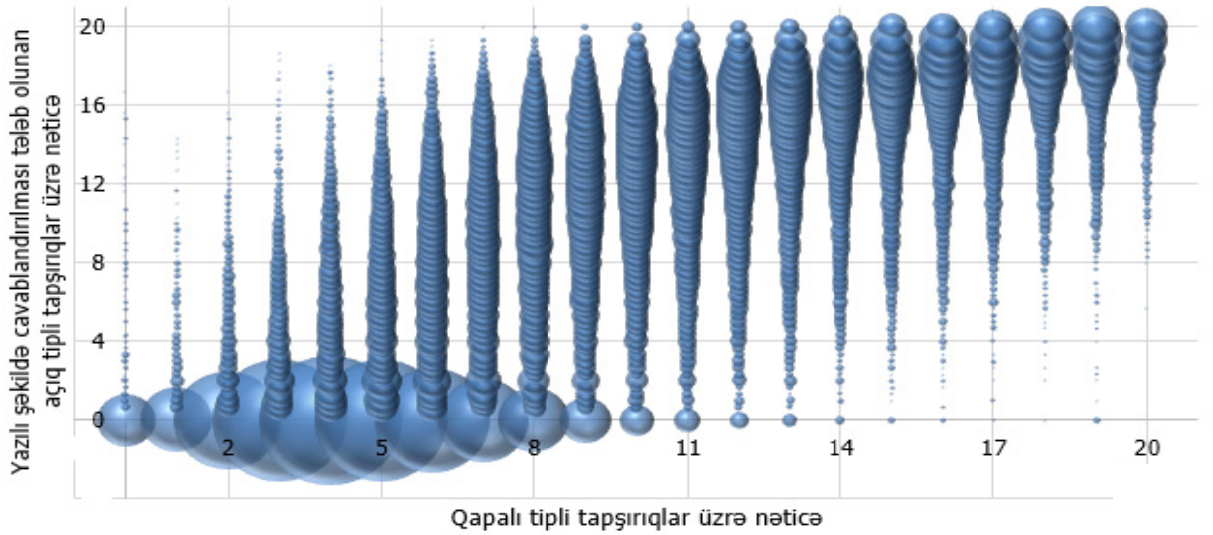
5.2 saylı qrafikdə Azərbaycan dili fənni, 5.4 saylı qrafikdə riyaziyyat fənni və 5.5 saylı qrafikdə ingilis dili fənni üzrə şagirdlərin buraxılış imtahanında müxtəlif tipli test tapşırıqları üzrə əldə etdikləri nəticələr arasındakı əlaqə göstərilib. Qrafiklərdən də göründüyü kimi, riyaziyyat fənnindən qapalı tipli və cavabları kodlaşdırılan açıq tipli test tapşırıqları üzrə orta nəticə göstərən şagirdlər belə, yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə çox zəif nəticə göstəriblər. Azərbaycan dili və ingilis dili fənləri üzrə buna bənzər mənzərənin şahidi olsaq da, bu fənlər üzrə vəziyyət nisbətən yaxşıdır.

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN İNFORMASİYA ƏYRİSİ VƏ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

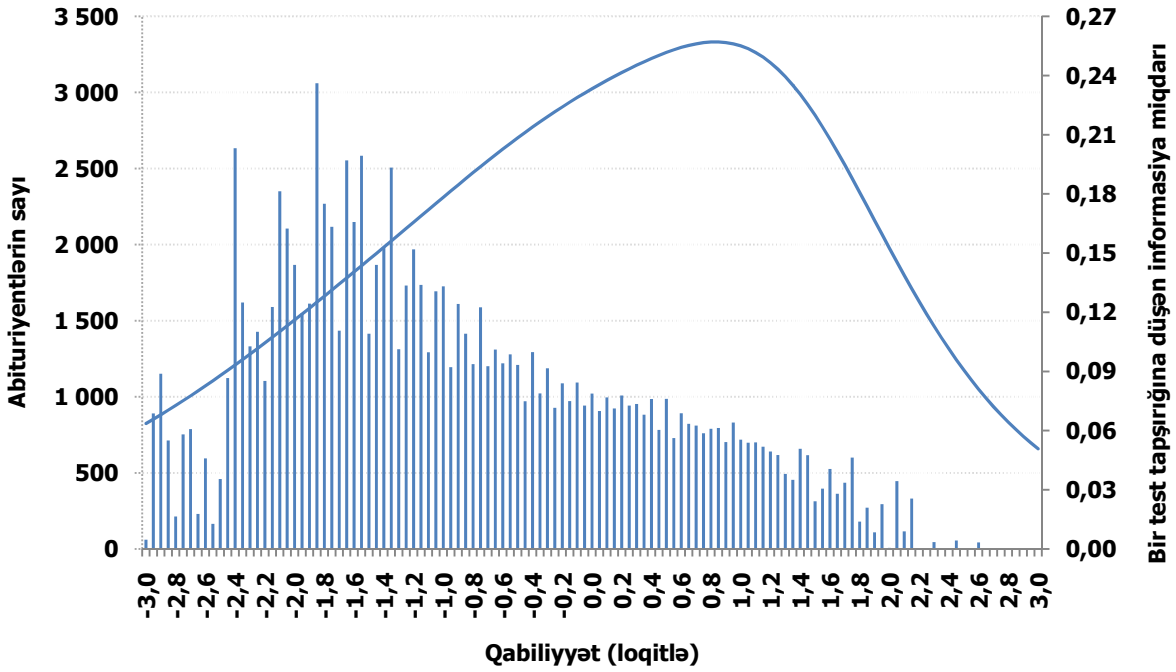
Qrafik 5.1

AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİNDƏN ŞAGİRDLƏRİN MÜXTƏLİF TİPLİ TEST TAPŞIRIQLARI ÜZRƏ ƏLDƏ ETDİKLƏRİ NƏTİCƏLƏR ARASINDAKI ƏLAQƏ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

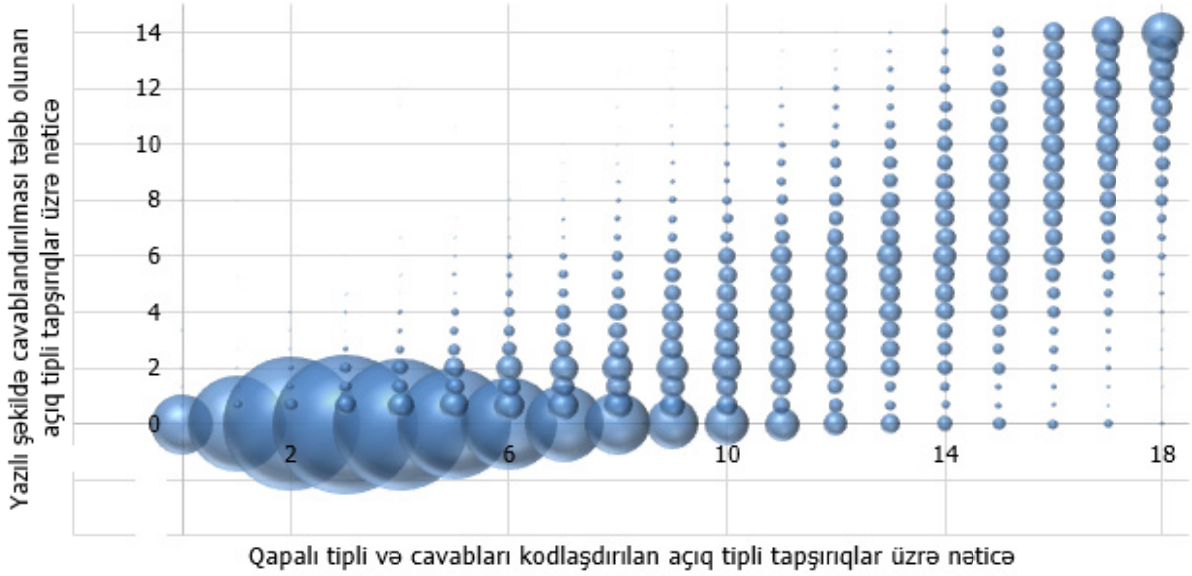
Qrafik 5.2

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN İNFORMASİYA ƏYRİSİ VƏ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.3

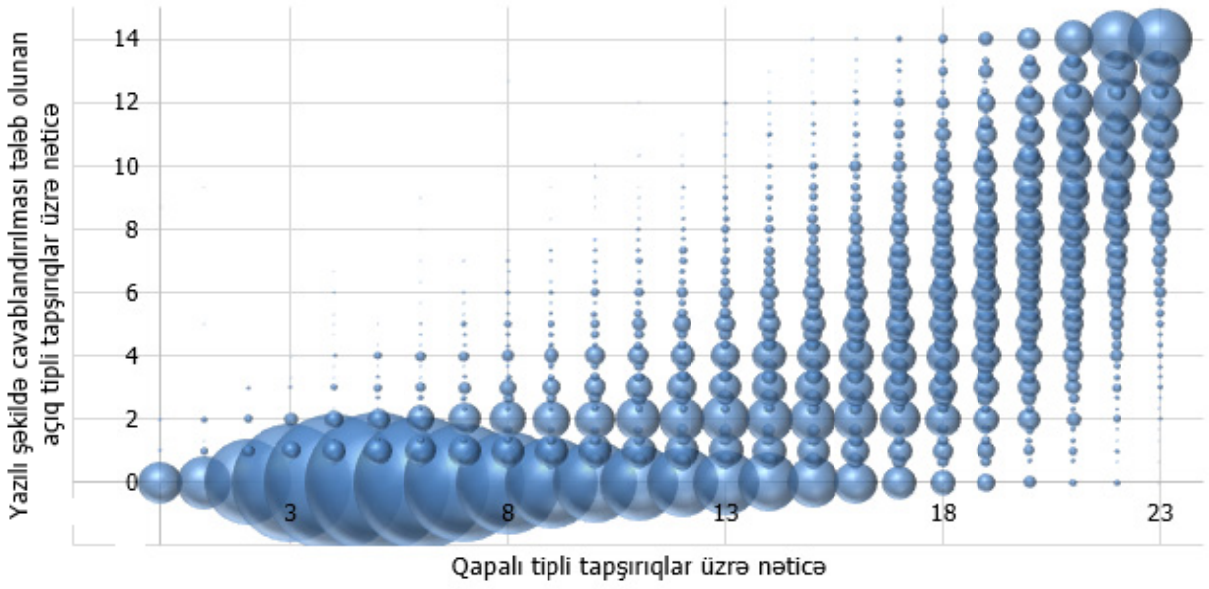
RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN ŞAGİRDLƏRİN MÜXTƏLİF TİPLİ TEST TAPŞIRIQLARI ÜZRƏ ƏLDƏ ETDİKLƏRİ NƏTİCƏLƏR ARASINDAKI ƏLAQƏ (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.4

İNGİLİS DİLİ FƏNNİNDƏN ŞAGİRDLƏRİN MÜXTƏLİF TİPLİ TEST TAPŞIRIQLARI ÜZRƏ ƏLDƏ ETDİKLƏRİ NƏTİCƏLƏR ARASINDAKI ƏLAQƏ

(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.5

Buraxılış və qəbul imtahanlarının nəticələri əsasında eyni bir məzunun həm buraxılış, həm də qəbul imtahanlarındakı nəticələri arasında stoxastik əlaqənin xarakteri də araşdırılmışdır (5.8 saylı cədvəl).

Cədvəl 5.8

BURAXILIŞ VƏ QƏBUL İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ARASINDA KORRELYASİYA ƏMSALLARI

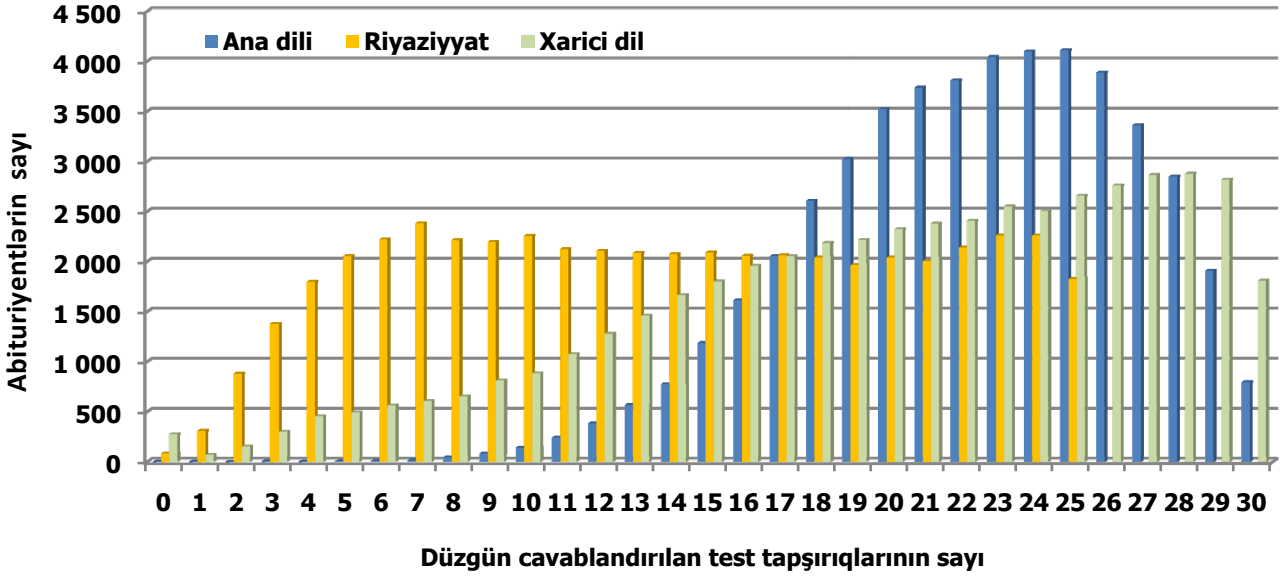
İXTİSAS QRUPU	Ana dili	Riyaziyyat
I	---	0.873
II	---	0.877
III	0.793	---

Cədvəldən göründüyü kimi, buraxılış və qəbul imtahanının nəticələri arasında əhəmiyyətli sayıla bilən statistik əlaqə mövcuddur. Korrelyasiya əmsalının bu göstəricilərini əsas götürdükdə, ortaya belə bir sual çıxır: yalnız eyni bir testin nəticələrindən həm yekun attestasiyanın, həm də ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun aparılmasında istifadə etmək olarmı? Fikrimizcə, bu cür istifadə heç bir halda düzgün deyil. Belə ki, qəbul imtahanı testləri aşağı qabiliyyət intervalında qiymətləndirmədə yüksək dəqiqliyi təmin etmir. Buraxılış imtahanı testləri isə orta və yüksək qabiliyyət intervalında qiymətləndirmədə kifayət qədər effektiv deyil. Başqa sözlə, əgər biz qəbul imtahanı testlərini buraxılış imtahanında iştirak edən məzunlara təqdim etsək, o zaman məzunların çoxu müsbət qiymət ala bilməz və qiymətləndirmənin də keyfiyyəti aşağı olar. Buraxılış imtahanı testlərinin ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında istifadəsi isə orta və yüksək qabiliyyət səviyyəsinə malik olan abituriyentlərin diferensiasiyasının (bir-birindən fərqləndirilməsinin) keyfiyyətli aparılmasına mənfi təsir göstərər. Nəzərə alınmalıdır ki, keyfiyyətli aparılan qəbul imtahanı sistemi təhsilin keyfiyyətinin yüksəlməsinə təsir göstərən ən mühüm stimullaşdırıcı faktorlardan biridir.

5.6 saylı qrafikdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının nəticəsi əsasında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin buraxılış imtahanı testləri üzrə düzgün cavablarının paylanması (histoqramı) təqdim edilmişdir. Qrafikdən göründüyü kimi, ana dili və xarici dil fənləri üzrə balların paylanma histoqramları soltərəfli asimmetriyaya malikdir. Riyaziyyat fənni üzrə isə şagirdlərin kurikuluma əsaslanan tapşırıqların yerinə yetirilməsindəki çətinlikləri onların nəticələrinə də öz təsirini göstərib. Bu fənn üzrə şagirdlərin ballarının paylanma histoqramı normal paylanmaya yaxındır. Məlum olduğu kimi, yüksək hazırlıqlı abituriyentləri fərqləndirmək üçün paylanma sağtərəfli asimmetriyaya malik olmalıdır, yəni düzgün cavablandırılan test tapşırıqlarının sayı artdıqca yüksək bal toplayan abituriyentlərin sayı azalmalıdır. Bu da bir daha göstərir ki, buraxılış imtahanında yüksək hazırlıqlı abituriyentlərin diferensiasiyası zəifdir və bu

abituriyentlərin bilik və bacarıqları haqqında daha dəqiq məlumat almaq üçün qəbul imtahanının keçirilməsi labüddür.

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİ ƏSASINDA MÜSABİQƏDƏ İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN BURAXILIŞ İMTAHANI TESTLƏRİ ÜZRƏ DÜZGÜN CAVABLARININ PAYLANMASI

Qrafik 5.6

5.9 və 5.10 saylı cədvəllərdə 9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarındakı nəticələri təhsil sektorları üzrə təqdim edilmişdir. Göründüyü kimi, buraxılış imtahanlarında həm 9-cu, həm də 11-ci sinif şagirdləri arasında ən yüksək nəticələri Elm və Təhsil Nazirliyi (ETN) tabeli liseylərin və özəl liseylərin şagirdləri əldə etmişdir. 9-cu və 11-ci siniflərin buraxılış imtahanlarında ETN tabeli liseylərin və özəl liseylərin şagirdlərinin bütün fənlər üzrə topladıqları orta bal müvafiq olaraq 213.34-ə və 207.53-ə bərabər olub. Xatırladaq ki, maksimal toplanıla biləcək bal həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə 300-ə bərabərdir.

9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında bölgələr arasında ən yüksək nəticəni Sumqayıt, Naxçıvan və Bakı şəhərlərinin, Şahbuz, Oğuz rayonlarının, Mingəçevir şəhərinin, Qubadlı və Abşeron rayonlarının şagirdləri göstərmişlər. Bu bölgələrin ortastatistik şagirdlərinin göstəriciləri müvafiq olaraq 149.34, 143.08, 139.69, 139.33, 133.60, 133.43, 131.29 və 131.21 bala bərabər olmuşdur. Ən aşağı göstəricilər isə Ağcabədi, Daşkəsən, Sabirabad, Saatlı və Cəlilabad rayonlarının şagirdlərinə (müvafiq olaraq, 89.71, 89.30, 89.26, 88.40 və 85.43 bal) məxsus olub.

11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında ən yüksək nəticəni Naxçıvan şəhərinin, Qubadlı rayonunun, Sumqayıt şəhərinin, Bakı şəhərinin, Ordubad rayonunun şagirdləri əldə etmişlər (müvafiq olaraq 158.37, 156.58, 154.31, 149.12 və 147.05 bal). Ən aşağı göstəricilər isə Ağsu, Cəlilabad, Xocalı, Tərtər və Daşkəsən rayonlarının şagirdlərinə (müvafiq olaraq, 97.76, 96.79, 96.65, 94.72 və 87.83 bal) məxsusdur.

9-cu və 11-ci sinif şagirdlərinin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələrinə nəzər salsaq görərik ki, ən yaxşı nəticələri ETN tabeli liseylərin və özəl liseylərin şagirdləri göstərmişdir. ETN tabeli liseylərin və özəl liseylərin 9-cu sinif şagirdlərinin tədris dili fənni üzrə orta balı 76.84%-ə, riyaziyyat fənni üzrə 58.62%-ə, xarici dil fənni üzrə 73.11%-ə bərabər olmuşdur. 11-ci sinif şagirdlərinin isə tədris dili fənni üzrə düzgün cavablarının faizi 72.28, riyaziyyat fənni üzrə 57.61, xarici dil fənni üzrə 74.61 təşkil etmişdir.

Regionlar üzrə 9-cu sinif şagirdləri arasında tədris dili fənnindən ən yaxşı nəticələr Sumqayıt şəhərinin (59.68), Oğuz (58.86), Bakı şəhərinin (58.50), Şahbuz rayonunun (56.93) və Mingəçevir şəhərinin (56.13), riyaziyyat fənnindən Sumqayıt şəhərinin (39.27), Naxçıvan şəhərinin (38.79), Naftalan şəhərinin (37.56), Culfa rayonunun (37.01), Şahbuz rayonunun (36.66), xarici dil fənnindən isə Sumqayıt (50.39), Naxçıvan (48.67), Bakı (46.76) şəhərlərinin, Şahbuz (45.74) və Abşeron (44.11) rayonlarının şagirdlərinə məxsusdur. Tədris dili fənni üzrə ən aşağı nəticələri Kürdəmir (40.00), Cəlilabad (39.54), Saatlı (38.83) rayonlarının, riyaziyyat fənni üzrə Saatlı (22.62), Ağcabədi (22.46), Cəlilabad (22.34) və Daşkəsən (22.24) rayonlarının, xarici dil fənni üzrə isə Yardımlı (24.84), Sabirabad (24.68), Ağsu (24.34) və Cəlilabad (23.55) rayonlarının şagirdləri göstərmişdir.

11-ci sinif şagirdləri arasında tədris dili fənni üzrə ən yaxşı göstəricilər Qubadlı (65.79), Ordubad (65.25) rayonlarının, Naxçıvan (64.74) şəhərinin, İsmayıllı (63.25) rayonunun, Sumqayıt (63.04) şəhərinin, riyaziyyat fənni üzrə Naxçıvan (40.39), Sumqayıt (39.49) şəhərlərinin, Culfa (38.88) rayonunun, Naftalan (38.52) şəhərinin və Qubadlı (38.47) rayonunun, xarici dil fənni üzrə Naxçıvan (53.24) şəhərinin, Qubadlı (52.32) rayonunun, Bakı (52.24) və Sumqayıt (51.78) şəhərlərinin şagirdlərinə məxsusdur. Tədris dili fənni üzrə ən aşağı göstərici Yevlax (44.78), Kürdəmir (44.61), Gədəbəy (44.24), Tərtər (41.64) və Daşkəsən (40.36) rayonlarının, riyaziyyat fənni üzrə Ağcabədi (23.86), Tərtər (22.65), Daşkəsən (22.38) və Xocalı (18.87) rayonlarının, xarici dil fənni üzrə Yardımlı (27.43), Ağsu (26.43), Cəlilabad (25.96) və Daşkəsən (25.09) rayonlarının şagirdlərinə aiddir.

Cədvəl 5.9

9-CU SİNİF ŞAGİRDLƏRİNİN BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil sektoru	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)			
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi
1	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	4589 (3874)*	213.34	3874	76.80	76.96	76.84	4589	73.50	50.92	36.48	58.62	4589	75.03	71.96	65.35	73.11
2	Sumqayıt şəhəri	6115	149.34	6115	62.02	52.06	59.68	6115	52.84	34.91	17.11	39.27	6115	54.44	47.34	34.40	50.39
3	Naxçıvan şəhəri	1384	143.08	1384	58.68	45.69	55.63	1384	53.67	32.30	15.76	38.79	1384	52.58	47.71	32.03	48.67
4	Bakı şəhəri	45586 (45567)	139.69	45584	59.47	55.34	58.50	45584	50.19	24.83	12.02	34.41	45567	50.41	45.62	31.38	46.76
5	Şahbuz rayonu	166	139.33	166	60.59	45.03	56.93	166	53.65	29.42	10.24	36.66	166	50.08	51.20	23.37	45.74
6	Oğuz rayonu	555	133.60	555	60.54	53.41	58.86	555	46.47	29.34	13.26	33.76	555	45.90	37.96	21.12	40.98
7	Mingəçevir şəhəri	1576	133.43	1576	58.29	49.13	56.13	1576	46.89	28.47	12.70	33.64	1576	48.42	40.33	24.70	43.66
8	Qubadlı rayonu	1151	131.29	1151	55.49	44.23	52.84	1151	49.82	26.86	11.76	34.56	1151	47.90	42.37	27.17	43.89
9	Abşeron rayonu	7308 (7307)	131.21	7307	57.33	46.84	54.86	7307	45.76	26.59	11.14	32.23	7307	48.41	41.42	26.84	44.11
10	Naftalan şəhəri	144	128.74	144	55.56	38.83	51.62	144	54.07	32.41	10.47	37.56	144	45.01	41.32	14.51	39.56
11	Gəncə şəhəri	4469	126.89	4469	55.30	49.17	53.86	4469	45.97	22.06	8.98	30.81	4469	46.09	41.30	25.73	42.22
12	Culfa rayonu	481	125.98	481	54.90	38.50	51.04	481	52.57	31.57	11.94	37.01	481	42.54	38.77	17.11	37.93
13	Qax rayonu	700	124.89	700	53.22	39.16	49.91	700	50.32	29.21	12.04	35.39	700	44.29	38.43	19.63	39.59
14	Qəbələ rayonu	1616	121.69	1616	54.72	44.87	52.40	1616	44.96	27.10	13.00	32.44	1616	41.70	34.94	16.64	36.85
15	İsmayıllı rayonu	1143 (1137)	121.55	1143	55.13	58.15	55.84	1143	48.60	19.83	9.28	31.79	1137	37.61	34.17	16.06	33.68
16	Cəbrayıl rayonu	948	119.32	948	52.63	49.31	51.85	948	46.04	22.52	9.72	31.15	948	40.51	36.25	17.95	36.32
17	Zəngilan rayonu	567	118.65	567	51.14	42.82	49.18	567	45.64	21.78	9.36	30.69	567	42.95	38.36	20.63	38.77
18	Şəki rayonu	2342	118.47	2342	54.11	55.71	54.49	2342	48.74	16.94	9.10	31.22	2342	36.83	33.23	14.61	32.77
19	Laçın rayonu	1452	118.07	1452	52.41	44.99	50.66	1452	45.33	20.08	9.13	30.11	1452	41.51	36.56	19.25	37.3
20	Neftçala rayonu	936	117.69	936	54.21	44.42	51.91	936	43.05	23.95	8.65	29.60	936	41.17	34.28	15.41	36.19
21	Zaqatala rayonu	1633 (1631)	116.56	1633	50.08	37.82	47.19	1633	44.37	21.64	9.55	30.05	1631	43.42	37.68	22.58	39.37
22	Siyəzən rayonu	664	115.52	664	51.45	50.07	51.13	664	52.05	22.34	10.39	34.40	664	34.21	31.12	10.71	29.99
23	Balakən rayonu	1082	113.32	1082	48.39	35.62	45.38	1082	45.56	23.84	9.15	31.02	1082	41.56	35.81	17.13	36.92
24	Ordubad rayonu	457	112.99	457	51.58	37.58	48.29	457	47.91	25.35	9.04	32.51	457	36.43	34.28	12.28	32.19
25	Lerik rayonu	536 (505)	111.25	536	51.03	38.18	48.00	536	46.60	24.94	10.26	32.09	505	35.37	31.29	10.65	30.84
26	Qazax rayonu	1231	110.79	1231	49.42	46.64	48.76	1231	48.51	17.61	7.37	30.76	1231	35.44	30.65	13.27	31.26
27	Şirvan şəhəri	1263	110.48	1263	52.16	51.62	52.03	1263	44.00	12.95	5.72	27.00	1263	35.11	33.54	14.08	31.45
28	Kəlbəcər rayonu	1678 (1675)	110.30	1678	49.17	41.24	47.30	1678	42.71	17.56	7.31	27.73	1675	39.82	33.07	16.52	35.26
29	Kəngərli rayonu	355	110.26	355	49.52	33.67	45.79	355	48.38	24.74	8.43	32.46	355	37.06	35.54	7.69	32.01

* Mötərizədə hər üç fənn üzrə imtahanda iştirak edən məzunların sayı göstərilib

Cədvəl 5.9 (ardı)

№	Təhsil sektoru	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)			
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi
30	Şərur rayonu	872	109.96	872	48.21	32.14	44.43	872	47.17	22.95	7.30	31.15	872	39.15	36.26	12.24	34.37
31	Qusar rayonu	1412 (1400)	109.83	1412	50.04	45.23	48.90	1412	44.81	13.53	6.92	27.87	1400	36.52	30.83	18.21	32.9
32	Lənkəran rayonu	3074	109.33	3074	50.26	45.81	49.21	3074	41.60	17.73	7.38	27.21	3074	37.19	30.67	15.41	32.91
33	Qobustan rayonu	441	108.81	441	52.50	42.30	50.10	441	41.59	24.75	9.01	29.11	441	34.37	27.78	9.71	29.6
34	Yevlax rayonu	1594	108.34	1594	48.94	46.53	48.37	1594	46.75	14.36	5.66	28.70	1594	35.54	30.23	13.07	31.27
35	Ağstafa rayonu	1097	107.50	1097	49.64	46.62	48.93	1097	46.25	15.38	7.01	29.03	1097	33.45	31.04	11.48	29.55
36	Ağdam rayonu	2235	107.06	2235	49.76	44.93	48.63	2235	41.01	14.53	5.74	25.79	2235	37.29	31.37	12.98	32.64
37	Xızı rayonu	214 (210)	106.38	214	48.63	44.30	47.62	214	46.95	15.73	9.50	30.15	210	33.05	27.38	10.24	28.68
38	Şabran rayonu	870 (866)	106.34	870	50.15	50.48	50.22	870	45.00	14.35	7.21	28.23	866	32.09	28.35	9.01	27.87
39	Şuşa rayonu	328	105.94	328	50.28	39.86	47.83	328	39.33	16.46	4.75	25.05	328	37.58	32.72	13.38	33.06
40	Tovuz rayonu	2464	105.90	2464	46.28	31.23	42.74	2464	44.52	22.26	8.06	29.85	2464	38.09	33.13	12.42	33.31
41	Babək rayonu	846	105.55	846	47.70	32.55	44.14	846	44.07	19.46	6.08	28.49	846	37.69	33.12	11.84	32.92
42	Göygöl rayonu	987	105.13	987	45.92	32.38	42.73	987	43.01	19.66	6.76	28.17	987	38.58	34.94	14.67	34.23
43	Göyçay rayonu	1680	104.76	1680	49.82	37.75	46.98	1680	38.58	21.09	6.70	26.15	1680	36.45	28.11	12.55	31.63
44	Quba rayonu	2323 (2293)	104.14	2323	49.40	37.37	46.57	2323	40.57	21.08	7.65	27.44	2293	34.79	27.39	10.77	30.04
45	Xocavənd rayonu	185	103.74	185	47.65	39.19	45.66	185	39.42	17.12	5.72	25.50	185	37.52	28.65	13.19	32.58
46	Füzuli rayonu	1334	103.53	1334	48.88	38.38	46.41	1334	38.67	18.67	6.03	25.52	1334	36.48	28.39	12.09	31.6
47	Yardımlı rayonu	541 (540)	103.44	541	47.98	43.72	46.98	541	49.78	18.55	7.61	31.68	540	29.23	25.03	5.39	24.84
48	Bərdə rayonu	2364	103.43	2364	46.71	32.78	43.43	2364	40.52	17.84	6.29	26.38	2364	38.40	32.19	13.47	33.63
49	Biləsuvar rayonu	1450	103.16	1450	48.99	48.75	48.94	1450	44.40	12.77	5.10	27.00	1450	31.24	28.77	8.61	27.23
50	Goranboy rayonu	1656	102.76	1656	46.78	31.88	43.27	1656	43.68	21.27	7.52	29.06	1656	35.11	31.11	9.43	30.43
51	Xocalı rayonu	79	102.40	79	51.12	42.93	49.19	79	40.59	11.81	2.64	24.16	79	33.20	30.59	9.87	29.05
52	Beyləqan rayonu	1379	102.33	1379	48.29	37.07	45.65	1379	41.02	22.36	6.42	27.60	1379	34.02	26.23	9.04	29.08
53	Ucar rayonu	1145 (1144)	101.78	1145	48.11	37.49	45.61	1145	37.62	20.96	6.68	25.63	1144	35.55	28.12	10.06	30.56
54	Hacıqabul rayonu	1091	101.25	1091	50.01	38.53	47.31	1091	37.55	19.32	5.84	25.02	1091	34.04	26.14	8.03	28.92
55	Şəmkir rayonu	3404 (3397)	101.08	3404	46.06	33.09	43.01	3404	39.33	19.30	6.29	26.06	3397	36.72	29.50	12.56	31.97
56	Zərdab rayonu	693	101.08	693	48.46	44.22	47.46	693	43.74	13.23	5.09	26.75	693	31.27	28.57	6.45	26.87
57	Sədərək rayonu	165	100.83	165	48.34	31.82	44.46	165	42.59	15.86	3.43	26.24	165	35.90	27.37	6.42	30.13
58	Şamaxı rayonu	1259	100.81	1259	49.14	38.45	46.62	1259	37.44	20.23	6.84	25.42	1259	33.76	24.91	9.15	28.77
59	Samux rayonu	886	100.19	886	46.28	43.76	45.69	886	41.30	10.76	4.23	24.74	886	34.08	29.78	10.77	29.76
60	Xaçmaz rayonu	2705	99.65	2705	48.78	35.35	45.62	2705	37.61	18.40	5.73	24.83	2705	34.00	26.42	9.79	29.2
61	Ağdaş rayonu	1432	99.22	1432	46.49	31.90	43.06	1432	39.73	16.61	5.15	25.39	1432	35.56	28.79	10.91	30.77
62	Salyan rayonu	1956	99.12	1956	45.54	31.84	42.32	1956	41.08	18.40	6.23	26.76	1956	34.46	28.45	11.60	30.05
63	Gədəbəy rayonu	863 (854)	98.34	863	47.33	32.77	43.90	863	39.42	21.22	7.92	26.95	854	32.91	23.44	8.56	27.9
64	Astara rayonu	1521	96.92	1521	44.61	40.18	43.56	1521	41.53	12.18	5.87	25.61	1521	32.13	26.50	9.19	27.74
65	Tərtər rayonu	1025	96.11	1025	45.11	29.74	41.50	1025	39.27	14.59	4.02	24.43	1025	34.93	29.22	9.90	30.19
66	İmişli rayonu	1663	95.60	1663	45.55	42.59	44.85	1663	41.46	11.15	5.15	25.16	1663	30.03	23.94	7.01	25.58
67	Ağsu rayonu	875	95.50	875	46.04	44.33	45.64	875	41.99	11.73	5.04	25.52	875	28.60	23.60	6.03	24.34
68	Masallı rayonu	2781	94.65	2781	44.65	32.68	41.83	2781	38.72	19.00	5.97	25.59	2781	32.00	24.16	8.08	27.23
69	Kürdəmir rayonu	1667	93.89	1667	43.24	29.48	40.00	1667	39.21	16.78	6.12	25.43	1667	33.02	27.28	9.17	28.47
70	Ağcabədi rayonu	2089	89.71	2089	43.06	37.45	41.73	2089	37.87	9.33	3.47	22.46	2089	30.09	23.36	6.68	25.51
71	Daşkəsən rayonu	254	89.30	254	44.14	31.28	41.11	254	34.09	16.80	4.13	22.24	254	31.03	19.88	7.24	25.95
72	Sabirabad rayonu	2428	89.26	2428	44.38	32.50	41.59	2428	34.67	17.61	5.19	23.00	2428	29.80	20.27	4.79	24.68
73	Saatlı rayonu	1362	88.40	1362	42.40	27.24	38.83	1362	36.33	13.75	3.62	22.62	1362	31.50	27.07	6.82	26.94
74	Cəlilabad rayonu	3125	85.43	3125	42.58	29.64	39.54	3125	35.21	14.77	3.94	22.34	3125	28.18	20.02	5.27	23.55

Cədvəl 5.10

11-Cİ SİNİF ŞAGİRDLƏRİNİN BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil sektoru	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)		
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
1	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	3791 (3135)	207.53	3135	72.91	71.66	72.28	3790	73.02	49.17	46.30	57.61	3790	81.76	62.85	74.61
2	Naxçıvan şəhəri	1136	158.37	1136	62.48	67.00	64.74	1136	57.16	35.05	26.69	40.39	1136	63.30	36.71	53.24
3	Qubadlı rayonu	788	156.58	788	62.24	69.34	65.79	788	56.28	33.83	23.56	38.47	788	64.23	32.76	52.32
4	Sumqayıt şəhəri	4532	154.31	4532	60.53	65.55	63.04	4532	57.45	31.25	25.73	39.49	4532	62.73	33.80	51.78
5	Bakı şəhəri	33188 (33187)	149.12	33187	60.20	61.37	60.78	33187	54.33	27.84	22.09	36.09	33187	63.59	33.60	52.24
6	Ordubad rayonu	320	147.05	320	62.05	68.47	65.25	320	56.80	32.94	21.47	37.62	320	57.31	22.61	44.17
7	Mingəçevir şəhəri	1199	146.59	1199	61.10	62.70	61.90	1199	53.20	30.01	21.39	35.67	1199	60.82	29.65	49.03
8	Şahbuz rayonu	152	146.12	152	60.13	63.48	61.80	152	53.54	31.18	20.74	35.70	152	60.58	28.98	48.62
9	Abşeron rayonu	4772	145.05	4772	58.15	63.49	60.82	4772	53.06	25.90	21.16	34.87	4772	60.96	30.32	49.36
10	Oğuz rayonu	388	141.31	388	57.64	66.39	62.02	388	57.39	27.22	21.04	36.78	388	54.12	23.44	42.51
11	İsmayıllı rayonu	766	140.99	766	60.84	65.67	63.25	766	52.79	29.90	22.52	35.98	766	52.61	23.94	41.76
12	Cəbrayıl rayonu	661	140.46	661	57.76	62.81	60.28	661	51.72	28.44	20.85	34.58	661	57.86	25.44	45.59
13	Qax rayonu	451	138.36	451	58.37	60.06	59.22	451	54.29	30.73	20.56	35.86	451	54.16	25.42	43.28
14	Laçın rayonu	1046	136.57	1046	56.03	61.42	58.72	1046	50.36	26.12	18.67	32.72	1046	56.78	25.99	45.12
15	Culfa rayonu	459	135.46	459	57.17	58.90	58.04	459	58.20	36.03	21.92	38.88	459	51.12	17.91	38.55
16	Zəngilan rayonu	474	134.39	474	55.50	60.70	58.10	474	48.91	24.14	17.56	31.33	474	56.82	25.48	44.96
17	Gəncə şəhəri	3606	134.37	3606	55.74	54.96	55.35	3606	49.51	22.88	16.86	31.07	3606	59.40	29.14	47.95
18	Xocavənd rayonu	131	134.19	131	56.76	58.08	57.41	131	50.91	30.53	17.70	33.21	131	55.76	23.56	43.56
19	Qəbələ rayonu	1213	133.15	1213	53.43	59.22	56.32	1213	55.39	26.96	21.76	36.25	1213	53.40	19.55	40.58
20	Naftalan şəhəri	111	132.36	111	52.79	60.95	56.87	111	61.95	32.79	18.79	38.52	111	49.43	16.52	36.97
21	Balakən rayonu	712	130.97	712	55.70	55.53	55.61	712	49.98	27.95	16.55	31.92	712	54.04	26.03	43.44
22	Şərur rayonu	677	128.49	677	56.17	58.16	57.16	677	52.14	29.16	16.90	33.14	677	50.84	17.41	38.18
23	Zaqatala rayonu	1137	127.24	1137	53.69	54.10	53.89	1137	48.13	25.15	18.83	31.73	1137	51.65	25.12	41.61
24	Şəki rayonu	1873	127.08	1873	52.50	58.37	55.43	1873	51.99	23.56	20.33	33.71	1873	50.02	18.12	37.94
25	Kəlbəcər rayonu	1108 (1105)	126.44	1108	51.96	57.24	54.60	1108	48.49	22.24	16.22	30.28	1105	53.52	21.86	41.53
26	Neftçala rayonu	642	126.27	642	51.89	56.25	54.07	642	56.12	24.70	17.30	34.24	642	51.34	16.00	37.96
27	Xızı rayonu	145	124.79	145	52.34	55.44	53.89	145	54.01	31.45	21.87	36.43	145	44.98	17.22	34.46
28	Zərdab rayonu	420	124.03	420	55.54	58.42	56.98	420	49.18	26.24	15.61	30.92	420	49.35	14.44	36.13
29	Sədərək rayonu	139	122.60	139	57.01	58.68	57.85	139	49.92	27.48	8.87	28.46	139	50.92	12.28	36.29
30	Kəngərli rayonu	239	121.66	239	55.00	55.53	55.27	239	49.95	23.18	11.48	28.95	239	52.34	13.02	37.45
31	Babək rayonu	700	121.57	700	55.11	55.38	55.25	700	48.90	25.77	14.03	30.04	700	49.39	14.78	36.28
32	Siyəzən rayonu	460	120.46	460	48.84	51.50	50.17	460	54.00	29.22	20.30	35.39	460	45.50	17.51	34.90
33	Qazax rayonu	895	119.85	895	51.64	51.63	51.63	895	48.96	25.54	15.25	30.56	895	48.43	19.96	37.65
34	Şirvan şəhəri	793	119.61	793	51.53	56.39	53.96	793	50.86	22.37	16.50	31.39	793	45.49	15.86	34.27
35	Beyləqan rayonu	887	118.77	887	52.62	50.08	51.35	887	52.59	28.16	14.53	32.13	887	46.90	16.23	35.29
36	Ağdam rayonu	1691	117.93	1691	49.79	55.60	52.70	1691	45.47	18.58	13.07	27.10	1691	50.92	17.16	38.14
37	Şuşa rayonu	225	117.91	225	48.69	57.97	53.33	225	43.93	16.44	14.33	26.69	225	51.03	16.32	37.89
38	Füzuli rayonu	1096	117.01	1096	51.53	53.40	52.46	1096	43.73	20.89	12.81	26.65	1096	49.73	18.49	37.90
39	Tovuz rayonu	1711	115.72	1711	50.70	48.82	49.76	1711	46.81	25.47	15.47	29.77	1711	47.11	18.28	36.19
40	Quba rayonu	1572 (1569)	115.66	1572	53.22	55.64	54.43	1572	45.01	22.66	15.07	28.43	1569	43.70	14.65	32.70
41	Lənkəran rayonu	2138	115.65	2138	48.69	53.24	50.97	2138	47.01	20.41	15.93	29.27	2138	47.12	16.21	35.42
42	Bərdə rayonu	1512	115.00	1512	48.19	50.57	49.38	1512	46.00	19.21	14.03	27.84	1512	50.99	16.11	37.79
43	Lerik rayonu	370 (361)	114.71	370	52.57	54.45	53.51	370	47.03	24.49	16.15	30.01	361	42.38	12.83	31.19
44	Ucar rayonu	694	114.33	694	51.53	53.57	52.55	694	44.19	21.24	12.45	26.73	694	45.75	17.50	35.05
45	Qusar rayonu	930 (926)	113.57	930	52.50	45.04	48.77	930	44.46	20.82	13.98	27.44	926	47.58	20.12	37.19
46	Göyçay rayonu	1127	113.43	1127	47.21	49.80	48.51	1127	46.75	19.41	14.29	28.29	1127	48.99	16.36	36.64
47	Qobustan rayonu	323	112.97	323	48.08	53.56	50.82	323	48.46	20.50	15.61	29.73	323	44.68	12.30	32.42
48	Goranboy rayonu	1076	112.57	1076	48.12	51.70	49.91	1076	49.22	20.93	15.44	30.03	1076	44.22	13.61	32.63
49	Ağstafa rayonu	812	112.19	812	50.75	50.91	50.83	812	44.77	22.02	14.32	27.90	812	43.56	16.90	33.46
50	Masallı rayonu	1779	111.73	1779	50.69	53.17	51.93	1779	45.06	21.84	13.77	27.76	1779	42.86	14.30	32.05
51	Salyan rayonu	1418	111.33	1418	47.53	50.94	49.24	1418	48.07	21.03	14.20	29.04	1418	44.43	14.41	33.06

Cədvəl 5.10 (ardı)

№	Təhsil sektoru	Məzunların sayı	Orta bal	Tədris dili fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Tədris dili (orta bal, %-lə)			Riyaziyyat fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Riyaziyyat (orta bal, %-lə)				Xarici dil fənni üzrə imtahan iştirakçılarının sayı	Xarici dil (orta bal, %-lə)		
					qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq (kodlaşdırılan)	açıq (yazılı)	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
52	Biləsuvar rayonu	957	111.30	957	51.81	55.25	53.53	957	45.24	22.47	11.96	27.13	957	41.63	12.62	30.64
53	Göygöl rayonu	753	110.42	753	48.99	48.06	48.53	753	42.00	18.41	11.30	24.89	753	48.70	17.80	37.00
54	Astara rayonu	1053	110.14	1053	49.11	46.54	47.83	1053	44.88	22.75	13.55	27.73	1053	46.11	15.66	34.58
55	Samux rayonu	583	109.91	583	49.58	48.81	49.19	583	44.12	21.75	12.84	26.95	583	44.70	15.83	33.77
56	Şabran rayonu	638	108.93	638	47.16	50.24	48.70	638	47.19	19.84	16.04	29.30	638	41.56	13.49	30.93
57	Yardımlı rayonu	436	108.77	436	45.87	46.15	46.01	436	56.02	28.53	18.53	35.33	436	38.41	9.41	27.43
58	Hacıqabul rayonu	612	108.50	612	48.10	49.48	48.79	612	48.60	20.92	13.34	28.86	612	42.69	11.42	30.85
59	Şamaxı rayonu	866	108.00	866	48.07	52.13	50.10	866	44.79	18.52	13.01	26.79	866	43.19	11.29	31.11
60	Saatlı rayonu	888	107.50	888	48.09	48.36	48.22	888	43.36	19.39	11.75	25.80	888	45.19	14.27	33.48
61	Ağdaş rayonu	928	106.91	928	46.27	49.48	47.88	928	45.97	18.53	12.59	27.09	928	44.01	12.14	31.94
62	İmişli rayonu	1188 (1187)	105.45	1187	49.71	49.40	49.56	1187	42.95	19.70	11.39	25.52	1187	41.05	12.86	30.37
63	Şəmkir rayonu	2353	105.35	2353	44.33	46.66	45.49	2353	44.47	17.85	10.92	25.65	2353	45.83	15.13	34.21
64	Yevlax rayonu	1038	104.98	1038	44.47	45.09	44.78	1038	44.83	19.33	10.65	25.91	1038	45.92	15.21	34.29
65	Gədəbəy rayonu	637 (630)	102.01	637	43.45	45.03	44.24	637	44.93	17.52	13.63	26.97	630	42.53	11.85	30.91
66	Ağcabədi rayonu	1508	101.84	1508	46.96	45.40	46.18	1508	40.36	18.32	10.48	23.86	1508	43.30	12.93	31.80
67	Xaçmaz rayonu	1997	101.69	1997	45.61	47.61	46.61	1997	43.46	16.48	12.72	25.81	1997	40.16	11.39	29.27
68	Kürdəmir rayonu	1083	99.34	1083	42.71	46.51	44.61	1083	43.22	17.43	12.97	25.97	1083	40.09	10.16	28.75
69	Sabirabad rayonu	1540	99.19	1540	47.31	45.43	46.37	1540	41.58	18.53	12.17	25.12	1540	38.62	9.78	27.69
70	Ağsu rayonu	591	97.76	591	46.80	47.19	47.00	591	41.00	18.31	10.98	24.33	591	37.47	8.34	26.43
71	Cəlilabad rayonu	1932	96.79	1932	43.71	46.83	45.27	1932	43.95	16.82	11.57	25.56	1932	36.66	8.42	25.96
72	Xocalı rayonu	79	96.65	79	44.49	46.98	45.74	79	35.35	9.87	6.75	18.87	79	44.47	11.63	32.04
73	Tərtər rayonu	699	94.72	699	41.80	41.48	41.64	699	41.22	14.94	8.14	22.65	699	42.91	9.94	30.43
74	Daşkəsən rayonu	167	87.83	167	43.11	37.60	40.36	167	38.19	15.93	9.98	22.38	167	35.15	8.58	25.09

Həm 9-cu, həm də 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili Azərbaycan dilindən fərqli olan şagirdlər dövlət dili kimi Azərbaycan dilindən imtahan veriblər. Aşağıdakı cədvəldə imtahanın nəticələrinin regionlar üzrə göstəriciləri təqdim edilib. Buraxılış imtahanında iştirak edən ortastatistik şagirdin dövlət dili kimi Azərbaycan dilindən yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan açıq tipli test tapşırıqları üzrə balı (faizlə) 9-cu siniflər üzrə 51.81-ə, 11-ci siniflər üzrə 61.66-ya bərabər olub. Qapalı tipli test tapşırıqları üzrə isə bu göstərici müvafiq olaraq 59.84 və 68.69-dur. Cədvəldən göründüyü kimi, Şəmkir, Qusar, Qəbələ və Qax rayonlarının 9-cu sinif üzrə ortastatistik şagirdləri təqdim olunan 30 sualın yarısına da cavab verə bilməyiblər. Göründüyü kimi, bu rayonlarda Azərbaycan dilindən fərqli dildə təhsil alan şagirdlərin dövləti dili üzrə bilik və bacarıqları zəifdir. Həmin bölgələrin bəzilərinin 11-ci sinif şagirdlərinin nəticələrinin 9-cu sinif şagirdlərinə nisbətən yaxşı olması daha çox ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən məzunların hesabınadır. Belə ki, artıq 10 ildən çoxdur ki, ali təhsil müəssisələrinə rus bölməsi üzrə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər əlavə olaraq dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənnindən də imtahan verirlər.

Cədvəl 5.11

TƏDRİS DİLİ AZƏRBAYCAN DİLİNDƏN FƏRQLİ OLAN ŞAGİRDLƏRİN DÖVLƏT DİLİ KİMİ AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ BURAXILIŞ İMTAHANINDAKI GÖSTƏRİCİLƏRİ

№	Təhsil sektoru	9-CU SİNİF				11-Cİ SİNİF			
		İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)			İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)		
			qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
1	Beyləqan rayonu	12	71.30	79.17	72.08	15	77.04	72.22	76.57
2	Şəki rayonu	72	72.74	62.73	71.73	68	76.25	70.92	75.72
3	Naxçıvan şəhəri	47	71.24	67.38	70.85	32	74.31	67.36	73.61
4	Siyəzən rayonu	10	70.74	68.33	70.51	15	73.09	68.15	72.60
5	Naftalan şəhəri	5	69.63	63.33	69.00	7	62.43	59.52	62.16
6	Şirvan şəhəri	55	68.28	64.85	67.93	29	63.98	55.75	63.16
7	Şabran rayonu	8	66.20	64.58	66.03	11	65.99	62.63	65.66
8	Göyçay rayonu	68	65.96	62.25	65.59	59	68.80	58.66	67.79

Cədvəl 5.11 (ardı)

№	Təhsil sektoru	9-CU SİNİF				11-Cİ SİNİF			
		İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)			İmtahan iştirakçılarının sayı	(Orta bal, %-lə)		
			qapalı	açıq	Cəmi		qapalı	açıq	Cəmi
9	Quba rayonu	167	65.23	62.28	64.93	112	71.76	62.95	70.88
10	Mingəçevir şəhəri	110	65.05	62.73	64.82	84	72.62	63.03	71.66
11	Oğuz rayonu	18	64.81	63.89	64.72	4	63.89	47.22	62.22
12	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	1800	65.29	56.00	64.36	1468	72.98	66.05	72.29
13	Astara rayonu	28	63.89	63.69	63.87	23	71.34	70.29	71.23
14	Daşkəsən rayonu	15	63.70	62.22	63.55	0	-	-	-
15	Sumqayıt şəhəri	624	63.95	59.19	63.47	419	70.25	64.78	69.70
16	İmişli rayonu	53	63.94	57.86	63.33	33	64.20	60.10	63.79
17	Ağcabədi rayonu	26	63.82	58.33	63.28	17	61.66	53.92	60.88
18	Tovuz rayonu	64	63.43	57.81	62.87	40	79.72	60.83	77.83
19	Biləsuvar rayonu	16	62.27	63.54	62.39	12	73.46	71.30	73.23
20	Lənkəran rayonu	109	62.49	58.10	62.04	94	67.89	62.65	67.36
21	Balakən rayonu	123	62.72	53.93	61.85	92	69.73	61.47	68.90
22	Goranboy rayonu	43	61.84	58.91	61.54	25	73.04	70.00	72.73
23	Yevlax rayonu	41	62.33	51.63	61.26	35	81.16	68.57	79.90
24	Gəncə şəhəri	823	61.36	56.60	60.89	722	70.80	65.74	70.29
25	Ağdaş rayonu	35	60.00	55.24	59.53	33	73.29	64.48	72.41
26	Abşeron rayonu	506	59.87	54.35	59.32	360	67.85	61.82	67.25
27	Samux rayonu	19	60.04	51.75	59.21	16	64.81	57.29	64.06
28	Ağstafa rayonu	19	59.45	47.37	58.25	8	75.93	66.67	75.00
29	Bakı şəhəri	8341	59.03	50.47	58.18	6595	68.23	61.18	67.52
30	Şamaxı rayonu	41	58.08	56.91	57.97	40	66.11	63.47	65.84
31	Salyan rayonu	22	59.09	45.45	57.72	8	64.81	69.44	65.26
32	Hacıqabul rayonu	7	57.67	54.76	57.39	9	72.43	51.23	70.33
33	Tərtər rayonu	34	57.73	52.45	57.21	23	62.80	53.86	61.90
34	Sabirabad rayonu	56	58.00	48.51	57.05	31	62.25	56.99	61.72
35	Bərdə rayonu	46	57.33	54.35	57.02	37	65.67	59.31	65.03
36	Qazax rayonu	28	56.75	48.21	55.89	14	65.34	57.94	64.60
37	Neftçala rayonu	15	56.05	50.00	55.45	4	80.56	87.50	81.25
38	Kürdəmir rayonu	8	54.63	56.25	54.80	0	-	-	-
39	İsmayıllı rayonu	41	55.65	45.93	54.68	23	51.69	35.51	50.07
40	Xaçmaz rayonu	300	52.89	45.06	52.11	248	59.30	52.87	58.66
41	Ucar rayonu	15	52.84	42.22	51.79	18	74.49	67.90	73.83
42	Saatlı rayonu	9	52.26	35.19	50.56	7	74.07	62.70	72.94
43	Zaqatala rayonu	178	51.73	39.42	50.50	127	60.63	52.97	59.86
44	Göygöl rayonu	24	51.08	42.36	50.22	18	73.87	63.89	72.87
45	Cəlilabad rayonu	7	49.74	52.38	50.01	6	61.73	51.85	60.73
46	Şəmkir rayonu	48	48.84	40.28	47.99	36	72.74	57.41	71.20
47	Qusar rayonu	372	48.35	36.16	47.13	235	65.28	53.95	64.15
48	Qəbələ rayonu	62	47.13	35.75	46.00	42	55.03	41.67	53.68
49	Zərdab rayonu	6	42.59	36.11	41.93	1	88.89	83.33	88.30
50	Masallı rayonu	15	40.99	35.56	40.44	14	56.61	51.98	56.16
51	Qax rayonu	109	40.40	22.78	38.64	75	45.43	36.67	44.55
52	Gədəbəy rayonu	2	38.89	33.33	38.35	0	-	-	-

Buraxılış və qəbul imtahanlarının nəticələrinin rayonlar üzrə müqayisəli təhlili göstərir ki, bir çox rayonların məzunlarının buraxılış və qəbul imtahanları üzrə göstəriciləri arasında uyğunluq mövcuddur. Bununla belə, bəzi rayonların göstəricilər arasında nisbi uyğunsuzluq vardır. Bu, buraxılış və qəbul imtahanında iştirak edən seçmələrin müxtəlifliyi ilə izah olunur. Məlum olduğu kimi, buraxılış imtahanında, demək olar ki, bütün məzunlar iştirak edirlər. Amma qəbul imtahanlarında mənzərə bir qədər dəyişir. Məzunların qəbul imtahanlarında iştiraketmə faizi rayondan rayona dəyişdiyi üçün qabiliyyət göstəriciləri üzrə müvafiq rayonun məzunlar seçməsinin strukturunda müəyyən dəyişikliklər baş verir. Buna görə də rayonlar üzrə imtahan nəticələrinin təhlili zamanı məzunların həm buraxılış, həm də qəbul imtahanlarındakı nəticələri nəzərə alınmalıdır.

9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında şagirdləri yüksək nəticə göstərən məktəblər sırasında Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşən ümumi təhsil müəssisələri ilə yanaşı, regionlarda yerləşən təhsil müəssisələri də yer alır (bax: cədvəl 5.12). Məsələn: Gəncə şəhərində yerləşən Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey, Naxçıvan şəhərində Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri, Şəki şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi, Şirvan şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü lisey, Naxçıvan şəhərində Naxçıvan şəhər qızlar liseyi, Şəmkir şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü lisey, Balakən rayonunda Texniki Humanitar təmayüllü lisey, Lənkəran rayonunda 6 №-li şəhər tam orta məktəbi, Oğuz rayonunda 2 №-li şəhər tam orta məktəbi, Biləsuvar rayonunda M.İbrahimov adına lisey-məktəb kompleksi.

Cədvəl 5.12

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANINDA HƏR ÜÇ FƏNN ÜZRƏ BİRLİKDƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR

(9-cu sinif)

№	Məktəblər	Şagirdlərin sayı	Orta bal
1	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	118	277.17
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	100	276.82
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	210	275.41
4	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	69	269.25
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	216	264.98
6	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	61	264.68
7	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	66	261.70
8	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	136	259.65
9	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	108	249.44
10	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	65	245.77
11	Bakı şəhəri 291 №-li Ekologiya liseyi	76	244.63
12	Bakı Avropa liseyi	132	244.09
13	Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	129	243.70
14	Humanitar fənlər gimnaziyası	114	240.37
15	Sumqayıt Dünya məktəbi	11	238.57
16	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri	67	235.20
17	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	64	235.19
18	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	70	234.85
19	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	67	233.78

Cədvəl 5.12 (ardı)

№	Məktəblər	Şagirdlərin sayı	Orta bal
20	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	45	230.02
21	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	96	229.34
22	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	102	229.15
23	Bakı şəhəri 147 №-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	53	227.28
24	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	25	226.68
25	Bakı şəhəri 287 №-li «Zəkalar» liseyi	101	224.74
26	Türk Dünyası Atatürk liseyi (Türk Dünyası araşdırmaları vəqfi)	133	223.82
27	Balakən rayonu Texniki Humanitar təmayüllü lisey	52	223.56
28	ERA tam orta məktəbi	16	220.54
29	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	39	219.87
30	Lənkəran rayonu 6 №-li şəhər tam orta məktəbi	69	218.47
31	Oğuz rayonu 2 №-li şəhər tam orta məktəbi	51	216.74
32	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	34	216.48
33	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	201	216.01
34	M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	52	213.86
35	Bakı şəhəri 2 №-li texniki-humanitar lisey	58	212.68
36	Bakı şəhəri «Elitar» gimnaziya	128	212.67
37	Heydər Əliyev adına lisey	128	211.42
38	XXI əsr – Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	27	210.79
39	«Kaspi» liseyinin Xətai filialı	87	210.06
40	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	103	209.21

Qeyd: Seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da şagirdləri yüksək nəticə göstərən təhsil müəssisələrinin çoxu Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşir və bu təhsil müəssisələrinin əksəriyyəti liseylərdir. Bununla belə, regionlarda yerləşən bəzi təhsil müəssisələrinin də nəticələri yuxarı olub (bax: cədvəl 5.13). Məsələn: Gəncə şəhərində Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi, Zaqatala rayonunda Humanitar təmayüllü gimnaziya, Şirvan şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü lisey, Naxçıvan şəhərində Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya, Şəki rayonunda Fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey, Zaqatala rayonunda Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi, Naxçıvan şəhərində Naxçıvan şəhər qızlar liseyi, Biləsuvar rayonunda M. İbrahimov adına lisey-məktəb kompleksi, Şəki şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi, Lənkəran rayonunda Veravul kənd 1 №-li tam orta məktəbi, Şəmkir şəhərində Kimya-biologiya təmayüllü lisey, Balakən rayonunda Texniki Humanitar təmayüllü lisey, Şərur rayonunda Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey, Oğuz rayonunda 2 №-li şəhər tam orta məktəbi, Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri, Zərdab rayonunda İsaqbağı kənd tam orta məktəbi, Zərdab rayonunda Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi, Naxçıvan şəhərində Heydər Əliyev adına məktəb.

Cədvəl 5.13

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANINDA HƏR ÜÇ FƏNN ÜZRƏ BİRLİKDƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR

(11-ci sinif)

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	62	280.76
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	181	273.05
3	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	55	268.61
4	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	134	268.39
5	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	71	264.03
6	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	44	260.81
7	Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya	20	259.98
8	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	40	259.28
9	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	232	255.52
10	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	254.18
11	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	36	251.21
12	Şəki rayonu Fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	27	250.20
13	Zaqatala rayonu Akademik Z.Əliyeva adına Texniki fənlər liseyi	23	245.09
14	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	61	244.35
15	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	45	243.90
16	M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	41	238.37
17	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	60	237.97
18	Bakı Avropa liseyi	89	237.88
19	Heydər Əliyev adına lisey	99	236.44
20	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	61	236.30
21	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	150	229.52
22	Lənkəran rayonu Veravul kənd 1 №-li tam orta məktəbi	12	227.58
23	«Kaspi» liseyinin Xətai filialı	32	227.36
24	Bakı şəhəri 287 №-li «Zəkalar» liseyi	111	226.66
25	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	53	226.08
26	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	39	224.75
27	Balakən rayonu Texniki Humanitar təmayüllü lisey	44	223.24
28	Bakı şəhəri 147 №-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	49	222.86
29	Bakı şəhəri 291 №-li Ekologiya liseyi	64	221.85
30	Şərur rayonu Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey	37	217.51
31	Oğuz rayonu 2 №-li şəhər tam orta məktəbi	13	216.86
32	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri	60	216.16
33	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	96	213.13
34	Türk Dünyası Atatürk liseyi (Türk Dünyası araşdırmaları vəqfi)	115	212.70
35	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	123	207.30
36	Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	79	207.09
37	Zərdab rayonu İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	10	205.73
38	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	84	203.39
39	Zərdab rayonu Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	16	203.38
40	Naxçıvan şəhəri Heydər Əliyev adına məktəb	78	202.76

Qeyd: Seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

5.14-5.29 saylı cədvəllərdə 9-cu və 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında ayrı-ayrı fənlər üzrə ən yaxşı nəticə göstərən məktəblərin siyahısı təqdim edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, seçim aparıldıqda yalnız imtahan iştirakçılarının sayı 10-dan az olmayan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmışdır.

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANI FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (9-cu sinif)

Fənn: **Tədris (Azərbaycan) dili** Cədvəl 5.14

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	210	91.03
2	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	118	90.82
3	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	108	89.81
4	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	69	88.37
5	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	44	88.31
6	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	100	87.89
7	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	129	86.73
8	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	61	84.98
9	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	65	84.94
10	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	136	84.88
11	Humanitar fənlər gimnaziyası	114	84.67
12	Bakı şəhəri 291 Nº-li Ekologiya liseyi	57	83.75
13	Oğuz rayonu 2 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	51	83.54
14	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	67	83.41
15	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri	67	83.38
16	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	70	83.24
17	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	11	83.15
18	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	96	82.78
19	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	68	81.65
20	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	108	81.26

Fənn : **Azərbaycan dili (dövlət dili)** Cədvəl 5.15

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	22	84.40
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	108	84.20
3	Bakı Avropa liseyi	70	79.19
4	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	26	79.16
5	Bakı şəhəri 291 Nº-li Ekologiya liseyi	19	78.51
6	Bakı şəhəri 289 Nº-li tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi	20	76.50
7	«İstanbul liseyi» MMC	24	76.39
8	Bakı şəhəri 147 Nº-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	18	75.09
9	Qax rayonu 3 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	14	73.58
10	Bakı şəhəri 2 Nº-li texniki-humanitar lisey	19	73.33
11	İsmayıllı rayonu 1 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	24	73.20
12	Bakı şəhəri «Ankara Məktəbi» məktəb-liseyi	66	72.32
13	Beyləqan rayonu 4 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	12	72.08
14	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	35	72.05
15	Şəki rayonu 8 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	72	71.73
16	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	44	71.32
17	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	35	71.24
18	Mingəçevir şəhəri 3 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	54	70.99
19	Naxçıvan şəhəri 3 Nº-li tam orta məktəb	47	70.85
20	Siyəzən rayonu 6 Nº-li şəhər tam orta məktəbi	10	70.51

Fənn : **Riyaziyyat** Cədvəl 5.16

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	100	94.68
2	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	118	94.46
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	210	90.09
4	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	61	89.95
5	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	69	89.50
6	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	136	85.79
7	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	216	84.46
8	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	66	82.16
9	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	70	80.66
10	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	108	80.44
11	Bakı şəhəri 291 №-li Ekologiya liseyi	76	77.78
12	Humanitar fənlər gimnaziyası	114	76.44
13	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	67	76.20
14	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	65	75.75
15	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü Respublika liseyinin Quba rayonundakı sinifləri	67	75.57
16	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	129	74.84
17	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	64	73.37
18	Balakən rayonu Texniki Humanitar təmayüllü lisey	52	72.84
19	Şəmkir şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	96	71.29
20	Bakı Avropa liseyi	132	71.03

Fənn: **İngilis dili** Cədvəl 5.17

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	210	94.30
2	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	100	94.25
3	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	118	91.88
4	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	69	91.37
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	216	90.80
6	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	66	89.93
7	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	61	89.75
8	Bakı Avropa liseyi	132	89.19
9	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	136	88.98
10	Sumqayıt Dünya məktəbi	11	88.34
11	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	108	87.75
12	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	65	85.08
13	XXI əsr – Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	27	84.81
14	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	64	84.61
15	ERA tam orta məktəbi	16	83.66
16	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	39	83.25
17	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	25	83.14
18	Bakı şəhəri 291 №-li Ekologiya liseyi	76	82.43
19	S.Bəhlulzadə adına Xarici dillər təmayüllü gimnaziya	129	82.13
20	Kaspi liseyi	43	81.24

Fənn: **Fransız dili** Cədvəl 5.18

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	12	60.27
2	Oğuz rayonu Xaçmaz kənd 1 №-li tam orta məktəbi	13	51.15
3	Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı	38	49.78
4	Bakı Xoreoqrafiya məktəbi	27	35.69
5	Neftçala rayonu 1 №-li şəhər tam orta məktəbi	11	33.80
6	Lənkəran rayonu Gərmətük qəsəbə tam orta məktəbi	26	33.72
7	İsmayıllı rayonu Tircan kənd tam orta məktəbi	16	32.72
8	Qazax rayonu Kosalar kənd tam orta məktəbi	17	32.55
9	Şərur rayonu Qarxun kənd tam orta məktəbi	24	32.29

Fənn: **Alman dili** Cədvəl 5.19

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı şəhəri Sağlamlıq İmkanları Məhdud Uşaqlar Üçün 5 №-li Respublika Xüsusi İnternat Məktəbi	14	71.31
2	Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı	87	60.94
3	Ağstafa rayonu Dağkəsəmən kənd 2 №-li tam orta məktəbi	33	54.19
4	Avropa Azərbaycan məktəbi	21	47.54
5	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	35	46.91
6	Qax rayonu Qaxbaş kənd 2 №-li tam orta məktəbi	13	42.32
7	BSB tam orta innovasiyalar məktəbi	13	41.68
8	Zaqatala rayonu Lahıc kənd tam orta məktəbi	20	39.82
9	Qazax rayonu Çaylı kənd 2 №-li tam orta məktəbi	18	38.89
10	Sumqayıt şəhəri 41 №-li tam orta məktəb	22	37.04

Fənn: **Rus dili** Cədvəl 5.20

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	«132-134 №-li lisey» publik hüquqi şəxs	15	87.00
2	«İntellekt» məktəb-liseyi	15	82.67
3	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	11	82.58
4	«Oxbridge Academy» ümumi təhsil müəssisəsi	33	81.82
5	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	15	81.00
6	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	42	79.02
7	XXI əsr – Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	18	75.27
8	BSB tam orta innovasiyalar məktəbi	21	74.36
9	Avropa Azərbaycan məktəbi	84	71.33
10	«Baku Oxford School» orta ümumtəhsil məktəbi	38	66.62
11	«İstanbul liseyi» MMC	16	66.26
12	Azerbaijan British College təhsil kompleksi	40	65.50
13	SABIS SUN Beynəlxalq məktəbi	32	57.81
14	Naftalan şəhəri 1 №-li şəhər tam orta məktəbi	26	52.94
15	Qusar rayonu Həzrə kənd tam orta məktəbi	16	51.68

Fənn: **Tədris (rus) dili** Cədvəl 5.21

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	22	92.18
2	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	108	89.61
3	Bakı Avropa liseyi	70	87.10
4	Bakı şəhəri 147 №-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	18	86.99
5	Bakı şəhəri 291 №-li Ekologiya liseyi	19	86.43
6	ERA tam orta məktəbi	10	83.92
7	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	22	83.16
8	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	26	82.55
9	Bakı şəhəri 289 №-li tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi	20	82.45
10	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	23	82.10
11	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	174	82.02
12	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	16	80.64
13	Landau School Ümumi Təhsil Müəssisəsi MMC-nin Nərimanov filialı	136	79.42
14	Bakı şəhəri «Elitar» gimnaziya	73	79.39
15	Bakı şəhəri 242 №-li tam orta məktəb	23	78.70
16	Bakı şəhəri «Ankara Məktəbi» məktəb-liseyi	66	78.52
17	Bakı şəhəri 23 №-li tam orta məktəb	99	78.19
18	«Kaspi» liseyinin Xətai filialı	41	77.71
19	Bakı şəhəri 2 №-li texniki-humanitar lisey	19	77.62
20	Qərbi Kaspi Universitetinin nəzdində orta məktəb	11	77.36

ŞAGİRDLƏRİ BURAXILIŞ İMTAHANI FƏNLƏRİ ÜZRƏ YÜKSƏK NƏTİCƏ GÖSTƏRƏN MƏKTƏBLƏR (11-ci sinif)

Fənn: **Tədris (Azərbaycan) dili** Cədvəl 5.22

№	MƏKTƏBLƏR	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	62	92.44
2	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	40	89.87
3	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	55	89.70
4	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	181	89.09
5	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	44	88.35
6	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	71	88.28
7	Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya	20	87.61
8	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	45	87.07
9	M.İbrahimov adına Biləsuvar lisey-məktəb kompleksi	41	86.86
10	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	134	86.41
11	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	32	86.40
12	Şirvan şəhər kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	86.39
13	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	36	86.29
14	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	27	86.23
15	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	112	85.53
16	Zərdab rayonu İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	10	85.41
17	Zaqatala rayonu Texniki fənlər liseyi	23	84.85
18	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	61	84.45
19	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	60	84.25
20	Lənkəran rayonu Veravul kənd 1 №-li tam orta məktəbi	12	84.09

Fənn: **Azərbaycan dili (dövlət dili)** Cədvəl 5.23

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı şəhəri 147 №-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	19	88.05
2	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	29	87.38
3	ADA Universitetinin nəzdində «ADA» məktəbi	151	87.18
4	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	120	86.76
5	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	48	85.58
6	Yevlax rayonu 5 №-li şəhər tam orta məktəbi	15	85.21
7	Bakı Avropa liseyi	48	82.02
8	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	98	79.60
9	Mingəçevir şəhəri 3 №-li şəhər tam orta məktəbi	34	79.48
10	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	20	79.39
11	Balakən rayonu Şəhər 1 №-li tam orta məktəbi	45	78.88
12	Landau School Ümumi Təhsil Müəssisəsi MMC-nin Nərimanov filialı	23	78.84
13	Qax rayonu 3 №-li şəhər tam orta məktəbi	16	78.68
14	Bakı şəhəri «Elitar» gimnaziya	47	78.26
15	Yevlax rayonu 2 №-li şəhər tam orta məktəbi	16	78.23
16	Tovuz rayonu Təbiət və texniki təmayüllü məktəb-lisey	40	77.83
17	Quba rayonu Alekseyevka kənd tam orta məktəbi	10	77.12
18	Beyləqan rayonu 4 №-li şəhər tam orta məktəbi	15	76.57
19	Goranboy rayonu 3 №-li şəhər tam orta məktəbi	22	76.01
20	Sumqayıt şəhəri «Təfəkkür» liseyi	19	75.96

Fənn: **Riyaziyyat** Cədvəl 5.24

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	62	93.75
2	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	134	91.55
3	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	181	90.93
4	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	55	88.67
5	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	71	88.24
6	Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya	20	84.75
7	ADA Universitetinin nəzdində «ADA» məktəbi	152	82.96
8	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	44	82.94
9	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	232	82.91
10	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	82.78
11	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya	36	82.44
12	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	40	81.44
13	Şəki rayonu Şəhər Fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	27	79.87
14	Zaqatala rayonu Texniki fənlər liseyi	23	76.91
15	Şəki şəhər Kimya-biologiya təmayüllü Respublika liseyi	60	76.32
16	Lənkəran rayonu Veravul kənd 1 №-li tam orta məktəbi	12	76.22
17	Bakı şəhəri Texniki humanitar lisey	150	74.77
18	Naxçıvan şəhəri Naxçıvan şəhər qızlar liseyi	45	74.73
19	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	61	73.88
20	Şərur rayonu Fizika-riyaziyyat təmayüllü lisey	37	71.52

Fənn: **İngilis dili** Cədvəl 5.25

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya	62	94.57
2	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	181	93.04
3	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	134	90.44
4	Gəncə şəhər Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	55	90.25
5	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	232	89.79
6	Bakı şəhəri Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey	44	89.53
7	«Kaspi» liseyinin Xətai filialı	32	89.40
8	Bakı Avropa liseyi	89	88.89
9	Sumqayıt şəhəri Texniki və təbiət elmləri liseyi	40	87.98
10	Zaqatala rayonu Humanitar təmayüllü gimnaziya	20	87.63
11	Kimya-biologiya təmayüllü lisey	71	87.51
12	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	61	87.24
13	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	39	86.68
14	Şirvan şəhər Kimya-biologiya təmayüllü lisey	49	85.01
15	Şəki rayonu Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey	27	84.10
16	Sumqayıt şəhəri «İstedad» liseyi	61	83.87
17	Landau School Ümumi Təhsil Müəssisəsi MMC-nin Nərimanov filialı	23	83.80
18	XXI əsr – Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	18	83.34
19	Zaqatala rayonu Texniki fənlər liseyi	23	83.33
20	Heydər Əliyev adına lisey	99	82.75

Fənn: **Fransız dili** Cədvəl 5.26

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı	10	53.33
2	Goranboy rayonu Yeni Yol kənd tam orta məktəbi	11	46.42
3	Ağstafa rayonu Köçəsgər kənd 1 №-li tam orta məktəbi	11	42.43
4	Goranboy rayonu Qızılhacılı qəsəbə 2 №-li tam orta məktəbi	11	38.81
5	Göyçay rayonu Qaraman kənd tam orta məktəbi	11	38.15
6	İsmayıllı rayonu Cülyan kənd tam orta məktəbi	13	37.77
7	Tovuz rayonu Azaflı kənd tam orta məktəbi	18	37.13
8	İsmayıllı rayonu Tircan kənd tam orta məktəbi	12	36.25
9	Goranboy rayonu 1 №-li şəhər tam orta məktəbi	18	35.73
10	Qəbələ rayonu Mamaylı kənd tam orta məktəbi	15	35.73
11	Biləsuvar rayonu 4 №-li şəhər tam orta məktəbi	32	35.57
12	Goranboy rayonu Qızılhacılı qəsəbə 1 №-li tam orta məktəbi	21	35.08
13	Ordubad rayonu Azadkənd kənd tam orta məktəbi	13	34.49

Fənn: **Alman dili** Cədvəl 5.27

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	36	71.23
2	Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı	23	67.59
3	Bakı şəhəri Sağlamlıq İmkanları Məhdud Uşaqlar Üçün 5 saylı Respublika Xüsusi İnternat Məktəbi	15	56.59
4	ADA Universitetinin nəzdində «ADA» məktəbi	14	54.18
5	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	19	51.45
6	Avropa Azərbaycan məktəbi	14	49.48
7	Balakən rayonu Talalar kənd 2 №-li tam orta məktəbi	22	45.82
8	Qazax rayonu Daş Salahlı kənd 1 №-li tam orta məktəbi	13	41.10

Fənn: **Rus dili** Cədvəl 5.28

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	«132-134 №-li lisey» publik hüquqi şəxs	16	92.35
2	Landau School ümumi təhsil müəssisəsi MMC-nin Yasamal filialı	60	91.01
3	H.Əliyev adına Müasir Təhsil Kompleksi	10	88.57
4	«Oxbridge Academy» ümumi təhsil müəssisəsi	29	83.05
5	ADA Universitetinin nəzdində «ADA» məktəbi	138	82.62
6	«Baku Oxford School» orta ümumtəhsil məktəbi	52	80.59
7	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	46	80.33
8	Qusar rayonu Həzrə kənd tam orta məktəbi	14	68.48
9	SABIS SUN Beynəlxalq məktəbi	33	66.68
10	Qusar rayonu Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	37	61.04
11	Azerbaijan British College təhsil kompleksi	18	59.71
12	«Evrika» liseyi	10	58.02
13	Avropa Azərbaycan məktəbi	42	55.56
14	Qusar rayonu Ləcət kənd tam orta məktəbi	11	54.89
15	Qazax rayonu Ürkməzli kənd tam orta məktəbi	13	54.82

Fənn: **Tədris (rus) dili** Cədvəl 5.29

№	M Ə K T Ə B L Ə R	Şagirdlərin sayı	Orta bal (%-lə)
1	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	120	80.29
2	Bakı şəhəri 147 №-li texniki-humanitar təmayüllü lisey	19	80.23
3	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	29	79.73
4	Bakı Avropa liseyi	48	77.34
5	Xəzər Universitetinin nəzdində «Dünya» məktəbi	14	68.58
6	Bakı şəhəri 171 №-li tam orta məktəb	46	67.59
7	Bakı şəhəri 83 saylı məktəb-lisey	43	67.15
8	Bakı şəhəri 27 №-li tam orta məktəb	104	66.82
9	XXI əsr - Beynəlxalq Təhsil və İnnovasiya Mərkəzi	10	66.50
10	Bakı şəhəri 264 saylı məktəb-lisey	79	66.23
11	Mingəçevir şəhəri 3 №-li şəhər tam orta məktəbi	34	65.71
12	Bakı şəhəri 245 №-li tam orta məktəb	74	65.62
13	Bakı şəhəri 283 №-li tam orta məktəb	34	65.54
14	Bakı şəhəri 86 №-li tam orta məktəb	79	64.59
15	Bakı şəhəri 160 №-li klassik gimnaziya	99	64.55
16	Bakı şəhəri 17 №-li tam orta məktəb	98	64.53
17	Bakı şəhəri 228 №-li tam orta məktəb	27	64.35
18	Bakı şəhəri 59 №-li tam orta məktəb	18	63.66
19	«İdrak» liseyinin Bakı filialı	12	63.13
20	Bakı şəhəri 275 №-li tam orta məktəb	40	63.10

5.30 və 5.31 saylı cədvəllərdə Azərbaycan və rus bölmələrinin 9-cu və 11-ci sinifləri üzrə buraxılış imtahanı fənlərindən ən yüksək göstəricilər əldə etmiş bölgə məktəblərinin adları təqdim edilmişdir. Qeyd edək ki, bəzi bölgələr üzrə iki təhsil müəssisəsinin adı qeyd olunmuşdur. Həmin bölgələrdə ən yüksək nəticə liseylərə məxsus olduğu üçün "/" işarəsindən sonra ən yaxşı nəticəsi olan ümumtəhsil məktəbinin də adı qeyd olunmuşdur. Bəzi bölgələrdə isə, ümumiyyətlə, heç bir məktəbin adı göstərilməmişdir. Buna səbəb həmin bölgədə hər hansı bir imtahan fənni üzrə nəticəsi respublika üzrə orta göstəricidən yüksək olan məktəbin olmamasıdır.

BURAXILIŞ İMTAHANLARININ NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ

Azərbaycan bölməsi Cədvəl 5.30

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**	**Orta bal**	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)	Gəncə şəhər fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyi	Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü lisey	Bakı Türk liseyi (BDU-nun nəzdində, təsisçi Türkiyə Dəyanət Vəqfi)
Bakı ş. Yasamal rayonu	175 nömrəli tam orta məktəb	175 nömrəli tam orta məktəb	175 nömrəli tam orta məktəb	133 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	83 nömrəli məktəb-lisey/ 144 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 299 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 144 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 30 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 313 nömrəli tam orta məktəb	246 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 313 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	2 nömrəli texniki-humanitar lisey/ 7 nömrəli tam orta məktəb	2 nömrəli texniki-humanitar lisey/ 329 nömrəli tam orta məktəb	2 nömrəli texniki-humanitar lisey/7 nömrəli tam orta məktəb	2 nömrəli texniki-humanitar lisey/7 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 189-190 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 260 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb	Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-lisey/ 245 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	149 nömrəli tam orta məktəb	234 nömrəli tam orta məktəb	122 saylı ümumi orta məktəb	234 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 207 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	317 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu	72 nömrəli məktəb-lisey/ 309 nömrəli tam orta məktəb	309 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 28 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 94 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 71 nömrəli tam orta məktəb	71 nömrəli tam orta məktəb	71 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 80 nömrəli tam orta məktəb

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**	**Orta bal**	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**
Bakı ş. Nəsimi rayonu	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 42 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 240 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	288 nömrəli tam orta məktəb	288 nömrəli tam orta məktəb	302 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	294 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nizami rayonu	289 nömrəli tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi/ 32 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi/ 145 nömrəli tam orta məktəb	220 nömrəli məktəb-lisey/ 32 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi/ 10 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb – «Zəngi» liseyi/ 145 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu	168 nömrəli tam orta məktəb	168 nömrəli tam orta məktəb	186 nömrəli tam orta məktəb	168 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb	186 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb	186 nömrəli tam orta məktəb
Xocavənd rayonu	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi
Xocalı rayonu					6 nömrəli Kərkicahan qəsəbə tam orta məktəbi			6 nömrəli Kərkicahan qəsəbə tam orta məktəbi
Kəngərli rayonu	Yurdçu kənd tam orta məktəbi	Şahtaxtı kənd tam orta məktəbi	Yurdçu kənd tam orta məktəbi	Yurdçu kənd tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə orta məktəbi	
Naxçıvan şəhəri	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan şəhər qızlar liseyi/Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Dövlət Universitetinin nəzdində Gimnaziya/ Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi
Babək rayonu	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Çeşməbasar kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Cəhri qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi	Yarımca kənd tam orta məktəbi
Ordubad rayonu	Əndəmiç kənd tam orta məktəbi	Əndəmiç kənd tam orta məktəbi	Dırnıs kənd tam orta məktəbi	Nüs-nüs kənd tam orta məktəbi	M.Füzuli adına İnternat orta məktəbi	M.Füzuli adına İnternat orta məktəbi	M.Füzuli adına İnternat orta məktəbi	M.Füzuli adına İnternat orta məktəbi
Sədərək rayonu			Sədərək kənd 2 nömrəli tam orta məktəb		Sədərək kənd 2 nömrəli tam orta məktəb	Sədərək kənd 2 nömrəli tam orta məktəb		
Culfa rayonu	Xoşkeşin kənd tam orta məktəbi	Xoşkeşin kənd tam orta məktəbi	Əlincə kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta
Şərur rayonu	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Arbatan kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Arbatan kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Qorçulu kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Arbatan kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Tumaslı kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Maxta kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Maxta kənd tam orta məktəbi	Fizika-Riyaziyyat təmayüllü lisey/Tumaslı kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Şahbuz rayonu	Şahbuzkənd kənd tam orta məktəbi	Şahbuzkənd kənd tam orta məktəbi	Şahbuzkənd kənd tam orta məktəbi	Şahbuzkənd kənd tam orta məktəbi	Keçili kənd tam orta məktəbi	Keçili kənd tam orta məktəbi	Keçili kənd tam orta məktəbi	Keçili kənd tam orta məktəbi
Gəncə şəhəri	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/ 39 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/14 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/ 14 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/ 39 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/ 30 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	27 nömrəli riyaziyyat-informatika təmayüllü lisey/ 30 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Daşkəsən rayonu			2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	
Şəmkir rayonu	Qılıncbəyli kənd tam orta məktəbi	Qılıncbəyli kənd tam orta məktəbi	Qılıncbəyli kənd tam orta məktəbi	Qılıncbəyli kənd tam orta məktəbi	Şəmkir şəhər təbiət və humanitar fənlər təmayüllü tam orta məktəb-lisey /Abbaslı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	N.Nərimanov adına Şəhər tam orta məktəbi	Abbaslı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	N.Nərimanov adına Şəhər tam orta məktəbi
Göygöl rayonu	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/Pənahlılar kənd tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki və Təbiət Fənləri Təmayüllü Lisey/ 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Samux rayonu	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Tatlı kənd əsas məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Qovlarsarı kənd tam orta məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi
Gədəbəy rayonu	Çiçəkli kənd tam orta məktəbi	Qaraməmmədli kənd tam orta məktəbi	Çiçəkli kənd tam orta məktəbi	Çanaqçı kənd tam orta məktəbi	Slavyanka kənd 1 nömrəli tam orta məktəb	Samanlıq kənd tam orta məktəbi	Slavyanka kənd 1 nömrəli tam orta məktəb	Slavyanka kənd 1 nömrəli tam orta məktəb
Qazax rayonu	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər humanitar və təbiət fənlər təmayüllü məktəb-liseyi/Şəhər əsas məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Ürkməzli kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Ürkməzli kənd tam orta məktəbi	Şəhər humanitar və təbiət fənlər təmayüllü məktəb-liseyi/Daş Salahlı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Ağstafa rayonu	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/ Dağkəsəmən kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/ Dağkəsəmən kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey/ Dağkəsəmən kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki-humanitar təmayüllü lisey	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Poylu qəsəbə tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**	**Orta bal**	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**
Tovuz rayonu	Çatax kənd tam orta məktəbi	Yanıxlı kənd tam orta məktəbi	Qaraxanlı kənd tam orta məktəbi	Çatax kənd tam orta məktəbi	Bayramlı kənd tam orta məktəbi	Azaflı kənd tam orta məktəbi	Azaflı kənd tam orta məktəbi	A.S.Puşkin adına Şəhər tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 21 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 21 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ Sumqayıt şəhər evdə fərdi təhsil məktəbi	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 31 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 21 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 21 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 1 nömrəli tam orta məktəb	Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziya/ 23 nömrəli tam orta məktəb
Abşeron rayonu	Masazır kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi	Xırdalan şəhər 10 nömrəli tam orta məktəb	Masazır kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi	Masazır kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi	Qobu qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Mehdiabad qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Qobu qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Masazır kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi
Xızı rayonu	1 nömrəli tam orta məktəb	Giləzi qəsəbə orta məktəbi	1 nömrəli tam orta məktəb		Giləzi qəsəbə orta məktəbi	Giləzi qəsəbə orta məktəbi	Giləzi qəsəbə orta məktəbi	Giləzi qəsəbə orta məktəbi
Şamaxı rayonu	Texniki, humanitar və təbiət fənləri təmayüllü internat tipli lisey/ Göylər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Çuxuryurd kənd tam orta məktəbi	Texniki, humanitar və təbiət fənləri təmayüllü internat tipli lisey/ Göylər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Göylər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Mədrəsə qəsəbə orta məktəbi	Mədrəsə qəsəbə orta məktəbi	Mədrəsə qəsəbə orta məktəbi	Şamaxı Avropa liseyi/Çarhan kənd tam orta məktəbi
Qobustan rayonu	Qobustan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb	Qobustan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb	Qobustan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb	Təklə kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	Təklə kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	
Mingəçevir şəhəri	Texniki - humanitar liseyi/ 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər təbiət-riyaziyyat və humanitar elmlər təmayüllü liseyi/ 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi/ 9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi/ 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar/ 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki - humanitar liseyi/ 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Naftalan şəhəri	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	
Goranboy rayonu	Rəhimli kənd tam orta məktəbi	Rəhimli kənd tam orta məktəbi	Kəhrizli kənd tam orta məktəbi	Rəhimli kənd tam orta məktəbi	Yeni Yol kənd tam orta məktəbi	Yeni Yol kənd tam orta məktəbi	Yeni Yol kənd tam orta məktəbi	Tapqara-qoyunlu kənd tam orta məktəbi
Kəlbəcər rayonu	35 nömrəli tam orta məktəb	35 nömrəli tam orta məktəb	35 nömrəli tam orta məktəb	35 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb
Yevlax rayonu	Aran qəsəbə 3 saylı əsas məktəbi	Aran qəsəbə 3 saylı əsas məktəbi	Aran qəsəbə 3 saylı əsas məktəbi	Xaldan kənd kompleks tam orta məktəbi	Aşağı Qarxun kənd tam orta məktəbi	Aşağı Qarxun kənd tam orta məktəbi	Aşağı Qarxun kənd tam orta məktəbi	9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Şəki rayonu	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/ 14 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/14 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/Baş Kəldək kənd əsas məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/ 14 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/Qumux kənd tam orta məktəbi	Şəhər fizika-riyaziyyat və humanitar təmayüllü lisey/ 5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Zaqatala rayonu	Texniki fənlər liseyi/Sumaylı kənd tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi/Tala kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi/Lahıc kənd tam orta məktəbi	Texniki fənlər liseyi/Yuxarı Çardaxlar kənd tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya/ Göyəm kənd tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya/ Üçüncü tala kənd tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya/ Göyəm kənd tam orta məktəbi	Humanitar təmayüllü gimnaziya/ Tala kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Balakən rayonu	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Katex kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Texniki Humanitar təmayüllü lisey/ Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi
Qəbələ rayonu	Vəndam qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Kiçik Pirəlli kənd tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Böyük Pirəlli kənd tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Qax rayonu	Calayır kənd tam orta məktəbi	Calayır kənd tam orta məktəbi	Calayır kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	Qum kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Oğuz rayonu	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Bərdə rayonu	Qayalı kənd tam orta məktəbi	Texniki təmayüllü məktəb-lisey/Qayalı kənd tam orta məktəbi	Nazirli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Qayalı kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Texniki təmayüllü məktəb-lisey/7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Mirzalıbəyli kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Şuşa rayonu	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ağcabədi rayonu	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Salmanbəyli kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ağdam rayonu	3 nömrəli tam orta məktəb	30 nömrəli tam orta məktəb	3 nömrəli tam orta məktəb	3 nömrəli tam orta məktəb	42 nömrəli tam orta məktəb	37 nömrəli tam orta məktəb	42 nömrəli tam orta məktəb	42 nömrəli tam orta məktəb
Tərtər rayonu	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hüləbətli kənd tam orta məktəbi		Sarov kənd tam orta məktəbi				
Göyçay rayonu	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qızılağac kənd tam orta məktəbi	Qarayazı kənd tam orta məktəbi	Ulaşlı-Şıxlı kənd tam orta məktəbi	Ulaşlı-Şıxlı kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	Ulaşlı-Şıxlı kənd tam orta məktəbi
Ucar rayonu	Müsüslü kənd tam orta məktəbi	Müsüslü kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qaracallı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Qaracallı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Qaracallı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Kürdəmir rayonu	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Öyləqulu kənd əsas məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Axtaçı kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Zərdab rayonu	Körpükənd kənd tam orta məktəbi	Körpükənd kənd tam orta məktəbi	Körpükənd kənd tam orta məktəbi	Məmmədqası mlı kənd tam orta məktəbi	İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	İsaqbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	İsaqbağı kənd tam orta məktəbi
Ağdaş rayonu	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
İsmayıllı rayonu	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	Lahıc qəsəbə orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	İstisu kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ağsu rayonu	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi	Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi		Nuran kənd tam orta məktəbi	Nuran kənd tam orta məktəbi	Nuran kənd tam orta məktəbi	Nuran kənd tam orta məktəbi
İmişli rayonu	Buludlu kənd tam orta məktəbi	Əlyetməzli kənd tam orta məktəbi	Buludlu kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	Qaravəlli kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Cəbrayıl rayonu	23 nömrəli tam orta məktəb	23 nömrəli tam orta məktəb	23 nömrəli tam orta məktəb	Əmirvarlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli tam orta məktəb	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi
Qubadlı rayonu	Dondarlı kənd tam orta məktəbi	Dondarlı kənd tam orta məktəbi	Çərəli kənd tam orta məktəbi	Dondarlı kənd tam orta məktəbi	Mərdanlı kənd tam orta məktəbi	Mərdanlı kənd tam orta məktəbi	Mərdanlı kənd tam orta məktəbi	Mərdanlı kənd tam orta məktəbi
Füzuli rayonu	8 nömrəli tam orta məktəb	Şükürbəyli kənd tam orta məktəbi	8 nömrəli tam orta məktəb	8 nömrəli tam orta məktəb	8 nömrəli tam orta məktəb	45 nömrəli tam orta məktəb	17 nömrəli tam orta məktəb	8 nömrəli tam orta məktəb
Beyləqan rayonu	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi/8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi/8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi/Mayak kənd tam orta məktəbi	Təbiət və humanitar fənlər təmayüllü liseyi/8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Çəmənli kənd tam orta məktəbi	Çəmənli kənd tam orta məktəbi	Şəfəq qəsəbə orta məktəbi	Çəmənli kənd tam orta məktəbi
Laçın rayonu	Alıqulu kənd tam orta məktəbi	18 nömrəli tam orta məktəb	Kamallı kənd tam orta məktəbi	Alıqulu kənd tam orta məktəbi	10 nömrəli tam orta məktəb	Qarakeçdi kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Malıbəy kənd tam orta məktəbi	10 nömrəli tam orta məktəb
Zəngilan rayonu	26 nömrəli tam orta məktəb	11 nömrəli tam orta məktəb	29 nömrəli tam orta məktəb	24 nömrəli tam orta məktəb	11 nömrəli tam orta məktəb	22 nömrəli tam orta məktəb	26 nömrəli tam orta məktəb	22 nömrəli tam orta məktəb
Şirvan şəhəri	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Hacıqabul rayonu	Hacıqabul 10 nömrəli tam orta məktəbi	Hacıqabul 10 nömrəli tam orta məktəbi	Hacıqabul 10 nömrəli tam orta məktəbi	Hacıqabul 10 nömrəli tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Sabirabad rayonu	Salmanlı kənd əsas məktəbi	Salmanlı kənd əsas məktəbi	Salmanlı kənd əsas məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Poladtoğay kənd tam orta məktəbi	Ulacalı kənd tam orta məktəbi	Kovlar kənd tam orta məktəbi	Ulacalı kənd tam orta məktəbi
Biləsuvar rayonu	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Ağalıkənd kənd əsas məktəbi	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Çinarlı kənd tam orta məktəbi	Çinarlı kənd tam orta məktəbi	Çinarlı kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Neftçala rayonu	Aşağı Qaraymanlı kənd əsas məktəbi	Aşağı Qaraymanlı kənd əsas məktəbi	Xolqaraqaşlı kənd tam orta məktəbi	Aşağı Qaraymanlı kənd əsas məktəbi	II Qaralı kənd tam orta məktəbi	Cəngən kənd tam orta məktəbi	II Qaralı kənd tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi
Salyan rayonu	Marışlı kənd tam orta məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	Arxarası kənd əsas məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Saatlı rayonu	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qaracalar kənd tam orta məktəbi	Seyidoba kənd əsas məktəbi	Sarıcalar kənd əsas məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Gomuşçu kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 5.30 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Lənkəran rayonu	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Veravul kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Veravul kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Veravul kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Veravul kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Astara rayonu	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Pensər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Lerik rayonu	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Çayrud kənd tam orta məktəbi
Yardımlı rayonu	Gavran kənd tam orta məktəbi	Nisəqala kənd tam orta məktəbi	Gavran kənd tam orta məktəbi	Gavran kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Qabaqdibi kənd tam orta məktəbi	Şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi
Cəlilabad rayonu	Babaxanlı kənd əsas məktəbi	Burovar kənd tam orta məktəbi	Babalı kənd tam orta məktəbi		Ocaqlı kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Alar kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Ocaqlı kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi
Masallı rayonu	Bala Kolatan kənd tam orta məktəbi	Bala Kolatan kənd tam orta məktəbi	Çayqıraq kənd əsas məktəbi	Bala Kolatan kənd tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	Viləş kənd tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi
Quba rayonu	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Susay kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Susay kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Səbətlər kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/Aşağı Xuc kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/ Məckə-Xacə kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/ Yenikənd kənd tam orta məktəbi	Quba Texniki Təmayüllü liseyi/ Məckə-Xacə kənd tam orta məktəbi	Təbiət fənləri üzrə 2 nömrəli şəhər məktəb-liseyi
Qusar rayonu	Həzrə kənd tam orta məktəbi	Həsənqala kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Həzrə kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Yuxarı Zeyxur kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Xaçmaz rayonu	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Alıcqışlaq kənd tam orta məktəbi	Həbibkənd kənd əsas məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Çarxı kənd tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Palçıqoba kənd tam orta məktəbi
Şabran rayonu	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Günəşli kənd əsas məktəbi	Dağbilici kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Siyəzən rayonu	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Gil-Gilçay qəsəbə orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

Rus bölməsi

Cədvəl 5.31

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Liseylər (ETN tabeli və özəl)	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	BDU-nun nəzdində «Gənc istedadlar» liseyi	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	Akademik Z.Əliyeva adına lisey	Bakı Avropa liseyi
Bakı ş. Yasamal rayonu	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	167 nömrəli tam orta məktəb	60 nömrəli tam orta məktəb	167 nömrəli tam orta məktəb	20 nömrəli məktəb-lisey/ 153 nömrəli tam orta məktəb

Cədvəl 5.31 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**	**Orta bal**	**Tədris dili**	**Riyaziyyat**	**İngilis dili**
Bakı ş. Binəqədi rayonu	102 nömrəli tam orta məktəb	102 nömrəli tam orta məktəb	102 nömrəli tam orta məktəb	102 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 283 nömrəli tam orta məktəb	83 nömrəli məktəb-lisey/ 283 nömrəli tam orta məktəb	115 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya / 189-190 nömrəli tam orta məktəb	2 nömrəli texniki-humanitar lisey/189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya /189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 7 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya	160 saylı klassik gimnaziya/ 189-190 nömrəli tam orta məktəb	160 saylı klassik gimnaziya/ 236 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey / 17 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /249 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /17 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey /249 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey/ 171 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey/ 171 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey/ 171 nömrəli tam orta məktəb	147 saylı texniki-humanitar təmayüllü lisey/ 86 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	26 nömrəli tam orta məktəb	26 nömrəli tam orta məktəb	26 nömrəli tam orta məktəb	181 nömrəli tam orta məktəb				
Bakı ş. Nərimanov rayonu	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 47 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	291 nömrəli Ekologiya liseyi/ 47 nömrəli tam orta məktəb	«Tərəqqi» liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb	«Tərəqqi» liseyi	«Ankara Məktəbi» məktəb-liseyi/ 207 nömrəli tam orta məktəb	«Tərəqqi» liseyi/ 82 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	87 nömrəli tam orta məktəb	
Bakı ş. Sabunçu rayonu	72 nömrəli məktəb-lisey/ 310 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 107 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 271 nömrəli tam orta məktəb	72 nömrəli məktəb-lisey/ 310 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	Texniki humanitar lisey/ 164 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/9 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/9 nömrəli tam orta məktəb	«Elitar» gimnaziya - /164 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 247 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 247 nömrəli tam orta məktəb	Texniki humanitar lisey/ 247 nömrəli tam orta məktəb	«Elitar» gimnaziya/ 42 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	139 nömrəli tam orta məktəb	228 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	228 nömrəli tam orta məktəb	228 nömrəli tam orta məktəb	228 nömrəli tam orta məktəb	228 nömrəli tam orta məktəb

Cədvəl 5.31 (ardı)

BÖLGƏ	9 illik				11 illik			
	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili	Orta bal	Tədris dili	Riyaziyyat	İngilis dili
Bakı ş. Nizami rayonu	289 nömrəli tam orta məktəb - «Zəngi» liseyi/ 210 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb - «Zəngi» liseyi/ 242 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb - «Zəngi» liseyi/ 210 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb - «Zəngi» liseyi/ 210 nömrəli tam orta məktəb	10 nömrəli tam orta məktəb	10 nömrəli tam orta məktəb	289 nömrəli tam orta məktəb - «Zəngi» liseyi/ 145 nömrəli tam orta məktəb	10 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu	235 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb		186 nömrəli tam orta məktəb		
Naxçıvan şəhəri	3 nömrəli tam orta məktəb		3 nömrəli tam orta məktəb	3 nömrəli tam orta məktəb				3 nömrəli tam orta məktəb
Gəncə şəhəri	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	18 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	11 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	39 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	«Təfəkkür» liseyi/ 21 nömrəli tam orta məktəb	«Təfəkkür» liseyi/ 21 nömrəli tam orta məktəb	«Təfəkkür» liseyi/ 21 nömrəli tam orta məktəb	«Təfəkkür» liseyi/ 21 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb	12 nömrəli tam orta məktəb	«Təfəkkür» liseyi/1 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb

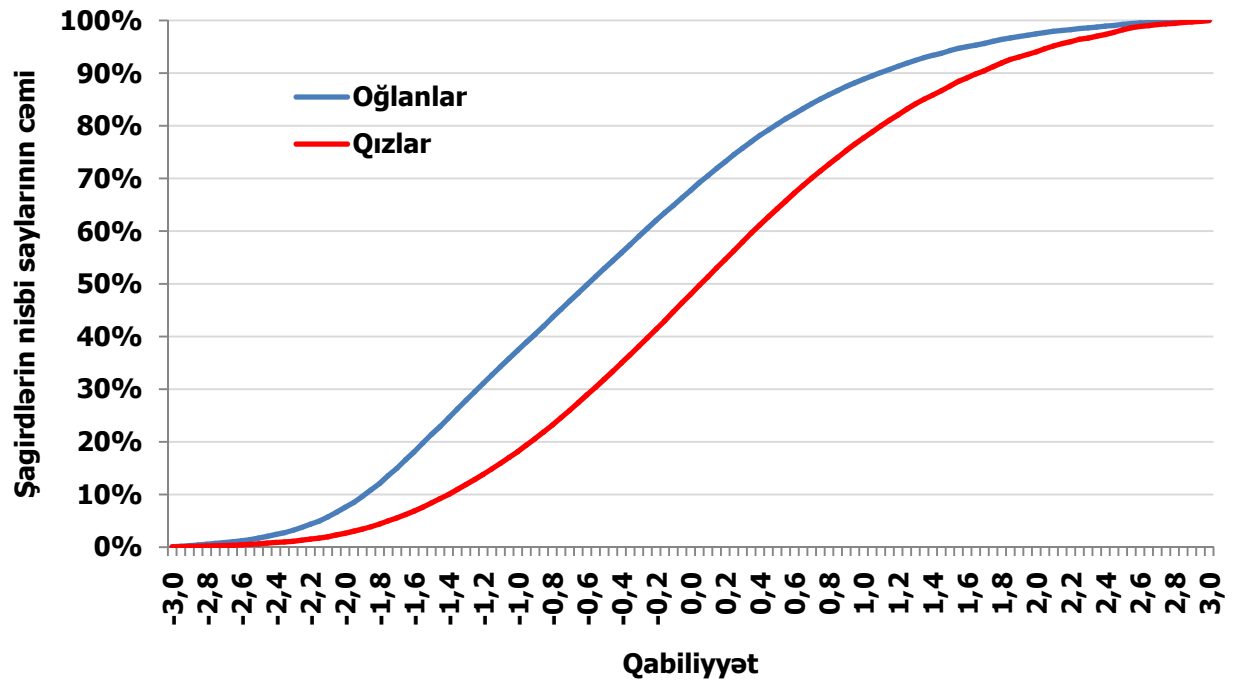
Buraxılış imtahanlarında iştirak edən şagirdlərin gender tərkibi göstərir ki, 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin 53.34%-ni (83333 nəfər) oğlanlar, 46.66%-ni (72898 nəfər) qızlar təşkil edib. 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında da mənzərə, demək olar ki, buna oxşar olub və imtahanda iştirak edən şagirdlərin 52.34%-i (58505 nəfər) oğlan, 47.66%-i (53272 nəfər) qız şagirdlər olub. Başqa sözlə, hər iki imtahanda oğlan və qız şagirdlərin nisbəti bir-birinə yaxındır. Qeyd edək ki, 2023-cü ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin 53.41%-i (76587 nəfər) oğlan, 46.59%-i (66819 nəfər) qız şagirdlər olub. Məlum olduğu kimi, 2025-ci ildə 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edənlər 2023-cü ildə 9-cu sinfi bitirən şagirdlərdir.

Azərbaycan bölməsi üzrə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən şagirdlərin 53.53%-ni (75744 nəfər) oğlanlar, 46.47%-ni (65755 nəfər) qızlar, rus bölməsi üzrə 51.52%-ni (7158 nəfər) oğlanlar, 48.48%-ni (6736 nəfər) qızlar, ingilis bölməsi üzrə 50.91%-ni (364 nəfər) oğlanlar, 49.09%-ni (351 nəfər) qızlar və gürcü bölməsi üzrə 54.47%-ni (67 nəfər) oğlanlar, 45.53%-ni (56 nəfər) qızlar təşkil edib.

Azərbaycan bölməsi üzrə 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən şagirdlərin 52.37%-ni (52525 nəfər) oğlanlar, 47.63%-ni (47764 nəfər) qızlar, rus bölməsi üzrə 51.66%-ni (5552 nəfər) oğlanlar, 48.34%-ni (5195 nəfər) qızlar, ingilis bölməsi üzrə 58.08%-ni (381 nəfər) oğlanlar, 41.92%-ni (275 nəfər) qızlar və gürcü bölməsi üzrə 55.29%-ni (47 nəfər) oğlanlar, 44.71%-ni (38 nəfər) qızlar təşkil edib.

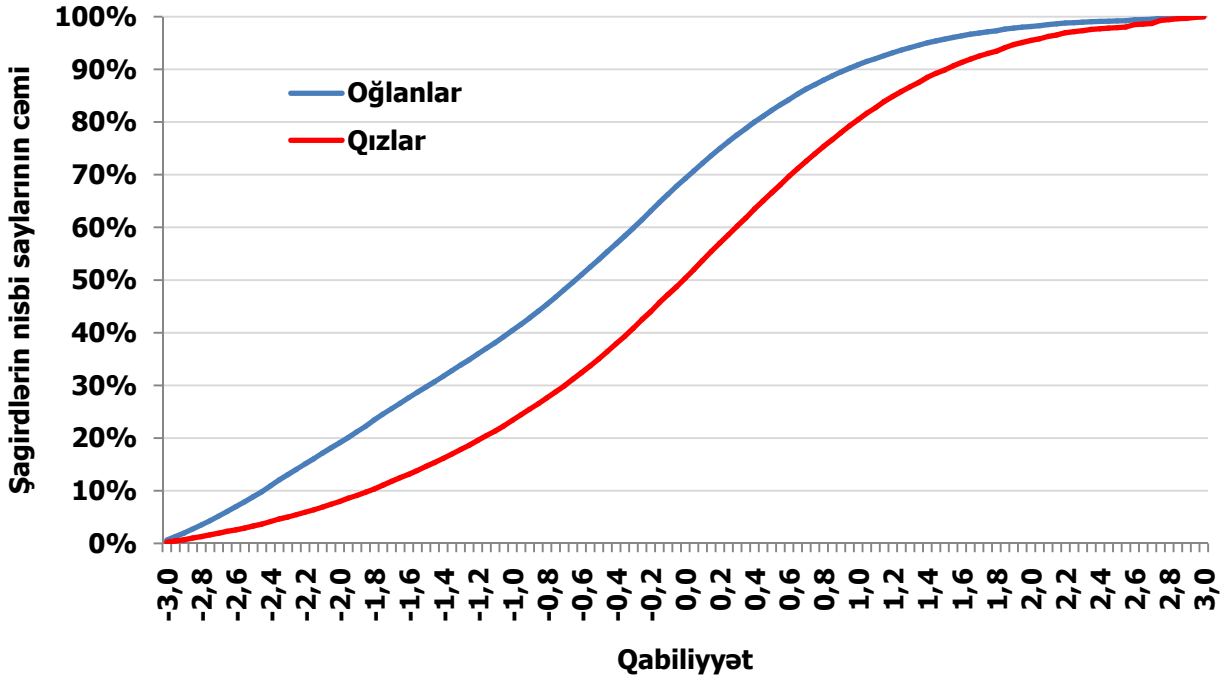
Buraxılış imtahanı fənləri üzrə oğlan və qız şagirdlərin qabiliyyət göstəricilərinin müqayisəli təhlili göstərir ki, həm tədris dili, həm də riyaziyyat fənləri üzrə qızların bilik və bacarıqları nisbətən yüksəkdir. 5.7 və 5.8 saylı qrafiklərdə 9-cu və 11-ci siniflərin oğlan və qız şagirdlərinin tədris dili fənnindən qabiliyyət göstəricilərinin paylanmasının inteqral əyrisi təqdim olunmuşdur. İnteqral əyrilərin müqayisəli təhlili zamanı nəzərə almaq lazımdır ki, bir əyri digər əyridən nə qədər yüksəkdirsə, məzunların müvafiq altseçməsinin (oğlan, yaxud qız) nəticələri də digəri ilə müqayisədə bir o qədər aşağıdır. Qrafiklərdən göründüyü kimi, həm 9-cu, həm də 11-ci sinifdə qızların qabiliyyət göstəriciləri daha yüksək olmuşdur. Bu tendensiya özünü ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında da göstərir.

TƏDRİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.7

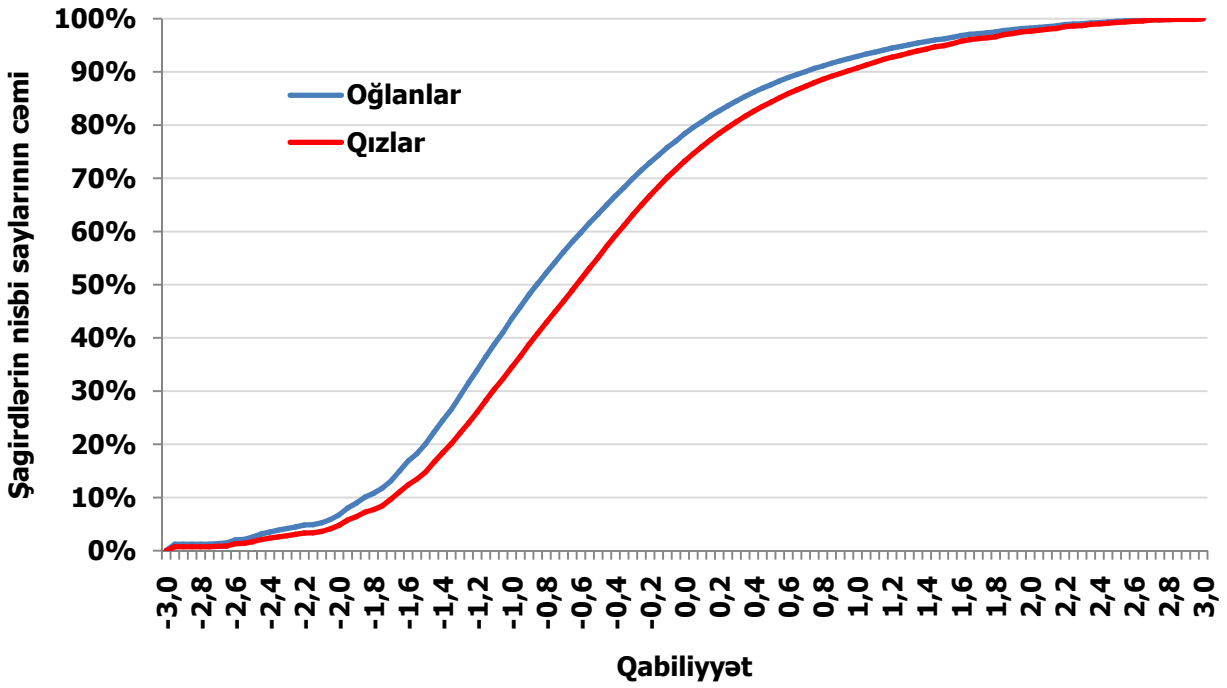
TƏDRİS DİLİ FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.8

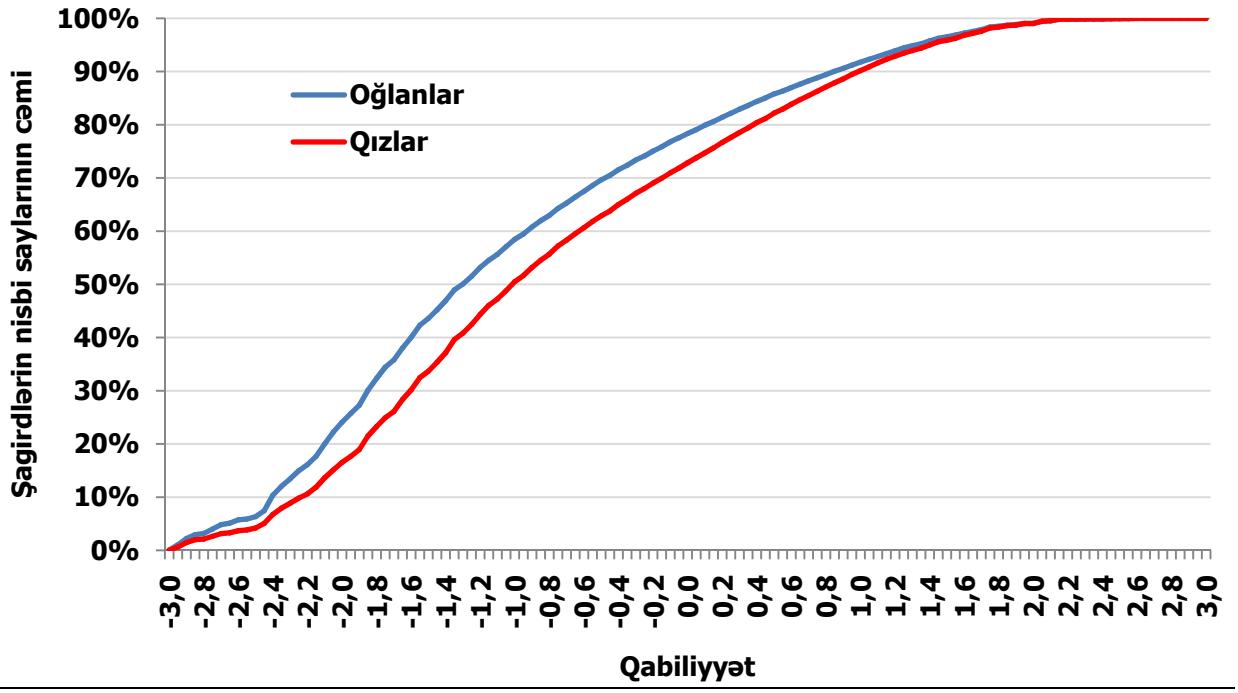
5.9 və 5.10 saylı qrafiklərdə 9-cu və 11-ci siniflərin oğlan və qız şagirdlərinin riyaziyyat fənnindən qabiliyyət göstəricilərinin paylanmasının inteqral əyrisi təqdim olunmuşdur. Qrafiklərdən göründüyü kimi, burada da qızların göstəriciləri nisbətən yüksəkdir, lakin bu üstünlük tədris dili fənnində olduğundan azdır.

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Qrafik 5.9

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN OĞLAN VƏ QIZ ŞAGİRDLƏRİN QABİLİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİNİN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

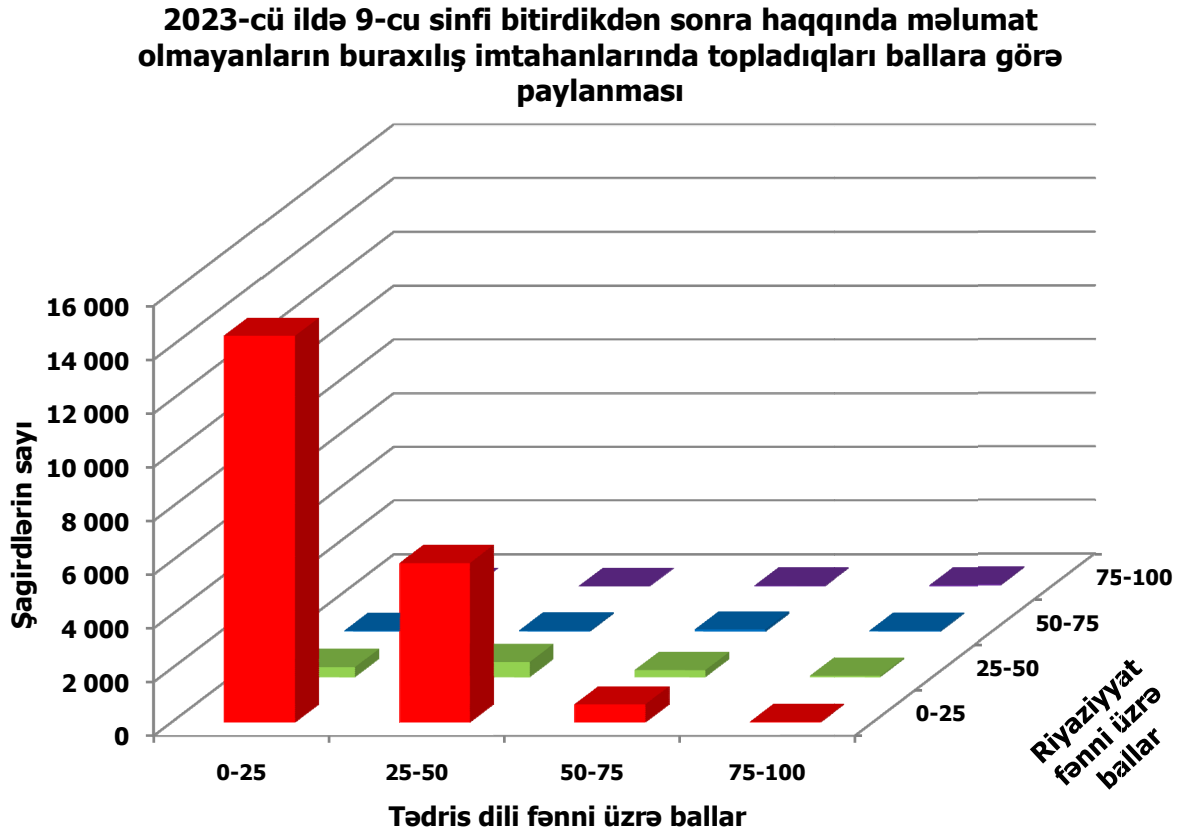
Qrafik 5.10

Buraxılış sinfi şagirdlərinin təhsilə davamiyyəti və imtahan nəticələrinin müqayisəsi

DİM, bir qayda olaraq, ölkə üzrə həm buraxılış imtahanlarında iştirakı nəzərdə tutulan şagirdlərin say və tərkibini dəqiqləşdirir, həm buraxılış imtahanlarında müvəffəqiyyət qazananların növbəti təhsil səviyyələri və pillələrindəki göstəricilərini araşdırır, həm də təhsilini davam etdirməkdən (buraxılış imtahanlarında iştirakdan) kənarda qalan, 9-cu və 11-ci sinfi bitirdikdən sonra haqqında məlumat olmayanların sayını və bunun səbəblərini müəyyənləşdirməyə çalışır. 2025-ci ildə də ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələrini bitirən şagirdlərin təhsilə davamiyyətinin vəziyyəti, bilik səviyyəsi və bu sahədəki dəyişikliklərin dinamikası müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir.

Bu il 11-ci sinfi bitirən şagirdlər 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olmuşlar. Dövlət Statistika Komitəsinin verdiyi məlumata əsasən 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olan şagirdlərin sayı 146062 nəfər olub. 2023-cü ildə 9-cu sinfi bitirən şagirdlərin sayı 144875 (əlavə olaraq 217 nəfər hərbi liseylərin və digər nazirliklərin tabeliyində olan təhsil müəssisələrini bitirib) nəfər idi. Həmin ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin sayı isə faktiki olaraq 143406 nəfər olub və 1469 şagird buraxılış imtahanında bu və ya digər səbəbdən iştirak etməyib. Göründüyü kimi, 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olan 146062 şagirdin təxminən 0.8%-i ümumi orta təhsil səviyyəsini bitirməyib və onların təhsili haqqında heç bir məlumat yoxdur.

Qeyd olunduğu kimi, 2023-cü ildə ölkədə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlərin sayı 143406 nəfər olmuş və bu şagirdlərin təxminən 15%-i təhsilini davam etdirməmişdir. Həmin şagirdlərin 9-cu sinfin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması 5.3 saylı şəkildəki kimi olmuşdur.

Şəkil 5.3

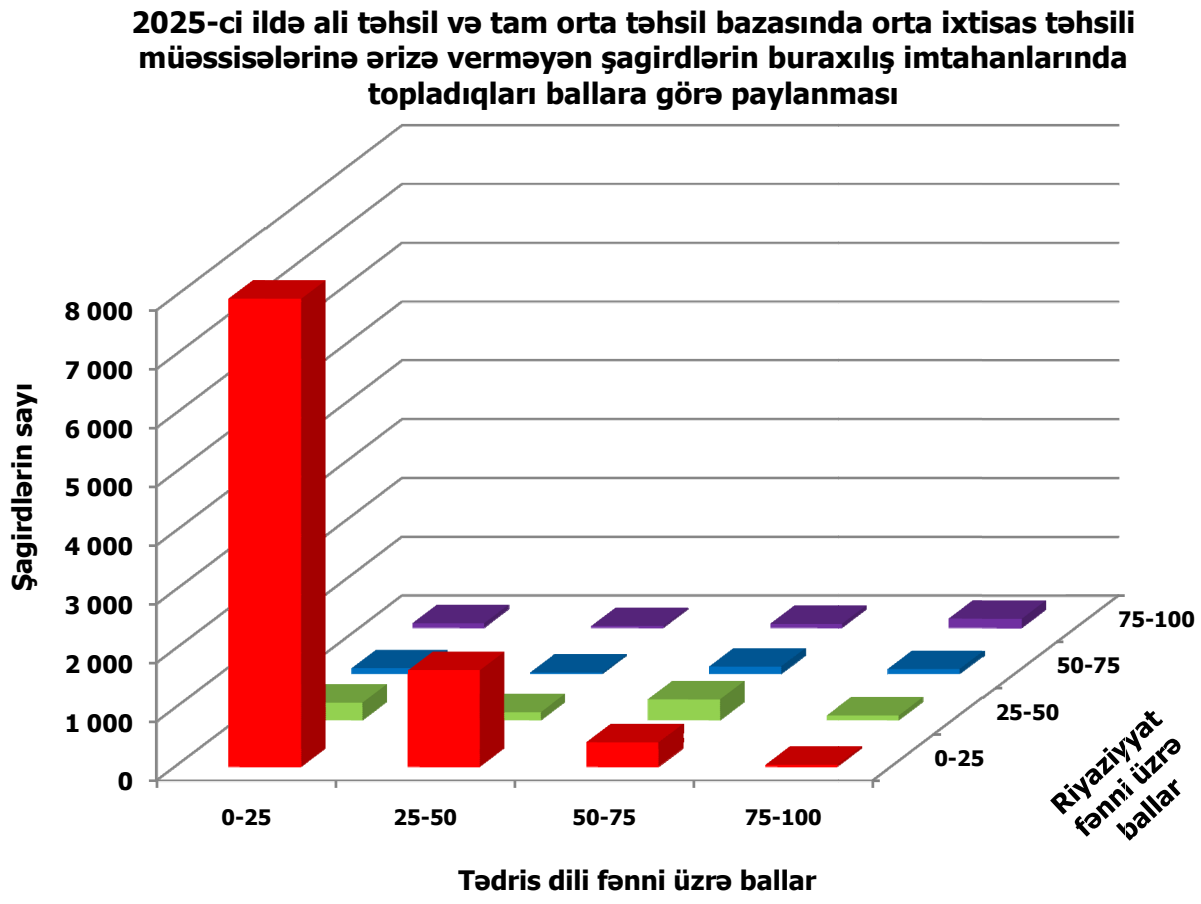
Şəkildən göründüyü kimi, bu kontingent buraxılış imtahanlarında, əsasən, 0-25 və 25-50 intervallarında bal toplayanlardır. Qeyd etmək lazımdır ki, belə zəif nəticə göstərən şagirdlərin 68%-i kənd məktəblərini təmsil edir (bax: cədvəl 5.32). 9-cu sinfi bitirənlərin yalnız 7%-i təhsilini peşə liseylərində və orta ixtisas təhsili müəssisələrində davam etdirmişdir. Şagirdlərin 78%-i isə 2025-ci ildə tam orta təhsilini başa vurmuşdur. Nəticədə, 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olan 146062 şagirdin 78%-nin tam orta təhsil səviyyəsini, 22%-nin isə ümumi orta təhsil səviyyəsini başa vurduğu məlum olmuşdur.

Cədvəl 5.32

2023-cü ildə 9-cu sinfi bitirdikdən sonra haqqında məlumat olmayan məzun seçməsinin tərkibi

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
61%	39%	32%	68%

2025-ci ildə tam orta təhsilini başa vurmuş şagirdlərin təxminən 10%-i təhsilini davam etdirməməyi qərara almış və ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün müraciət etməmişdir (onların 70%-i oğlan, 30%-i qız şagirdlərdir). Həmin şagirdlərin 11-ci sinfin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması 5.4 saylı şəkildə göstərildiyi kimidir:

Şəkil 5.4

Şəkildən göründüyü kimi, bu şagirdlər, əsasən, təhsildə zəif nəticə göstərənlərdir və onların 70%-i kənd məktəblərini bitirmişdir (bax: cədvəl 5.33). Ehtimal ki, yüksək bal toplayıb, lakin ərizə verməyən şagirdlər ali təhsillərini xarici ölkələrin təhsil müssisələrində davam etdirmək istəyənlərdir.

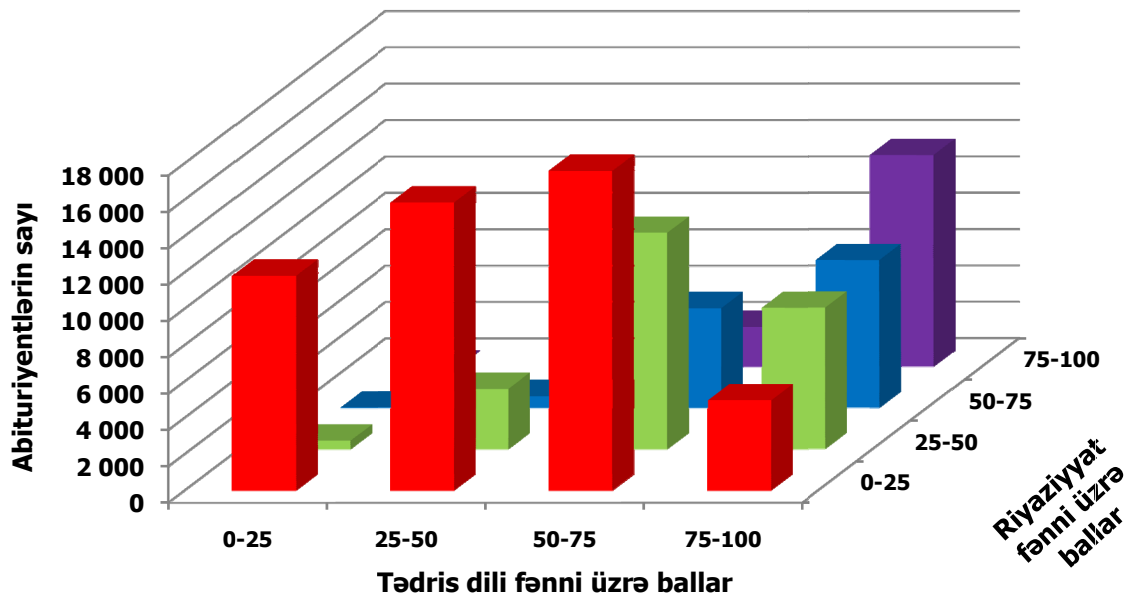
Cədvəl 5.33

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə ərizə verməyən məzun seçməsinin tərkibi

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
70%	30%	30%	70%

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün 101869 şagird, yəni 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olan şagirdlərin 70%-i ərizə vermişdir (5.34 saylı cədvəldən göründüyü kimi, onların 50%-i oğlan, 50%-i qız, 44%-i şəhər, 56%-i kənd rayonlarından olan şagirdlərdir). Bu şagirdlərin 12216 nəfəri təhsilini orta ixtisas təhsili müəssisələrində, 46447 nəfəri isə ali təhsil müəssisələrində davam etdirmək imkanı əldə etmişdir. Ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş, eləcə də qəbul olmuş abituriyentlərin 11-ci sinfin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması müvafiq olaraq 5.5 və 5.6 saylı şəkillərdə təqdim olunur. Ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş, həm də qəbul olmuş abituriyent seçmələrinin tərkibi ayrı-ayrılıqda 5.34 və 5.35 saylı cədvəllərdə verilmişdir.

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə vermiş abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması

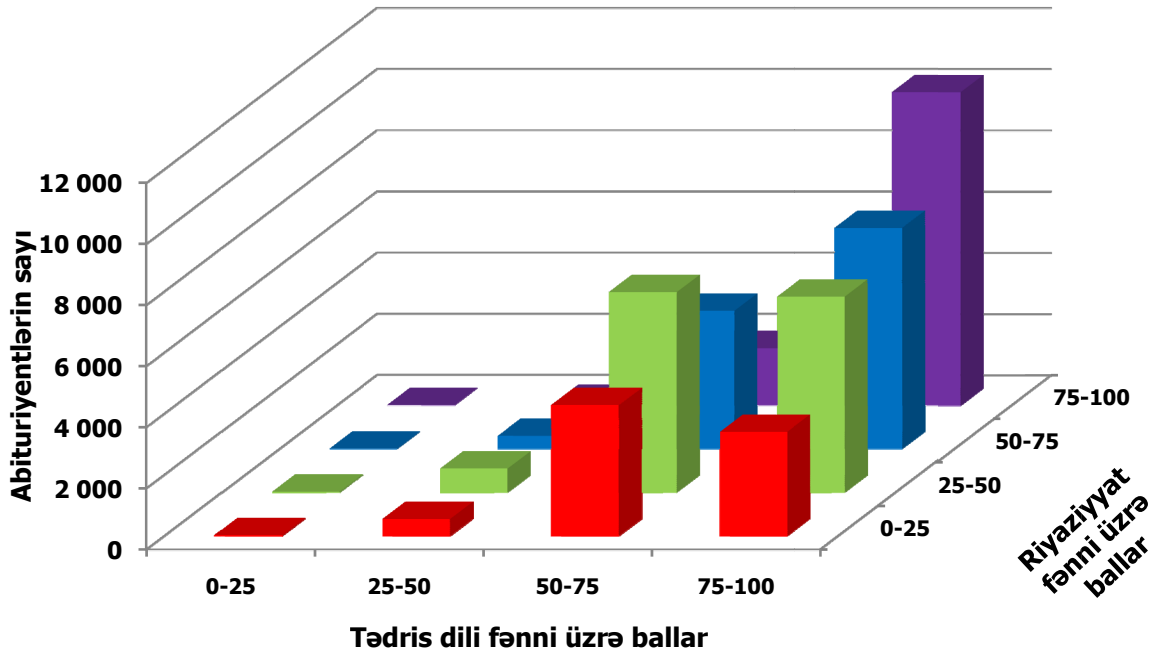
Şəkil 5.5

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün ərizə vermiş abituriyent seçməsinin tərkibi

Cədvəl 5.34

Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
50%	50%	44%	56%

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballara görə paylanması

Şəkil 5.6

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyent seçməsinin tərkibi

Cədvəl 5.35

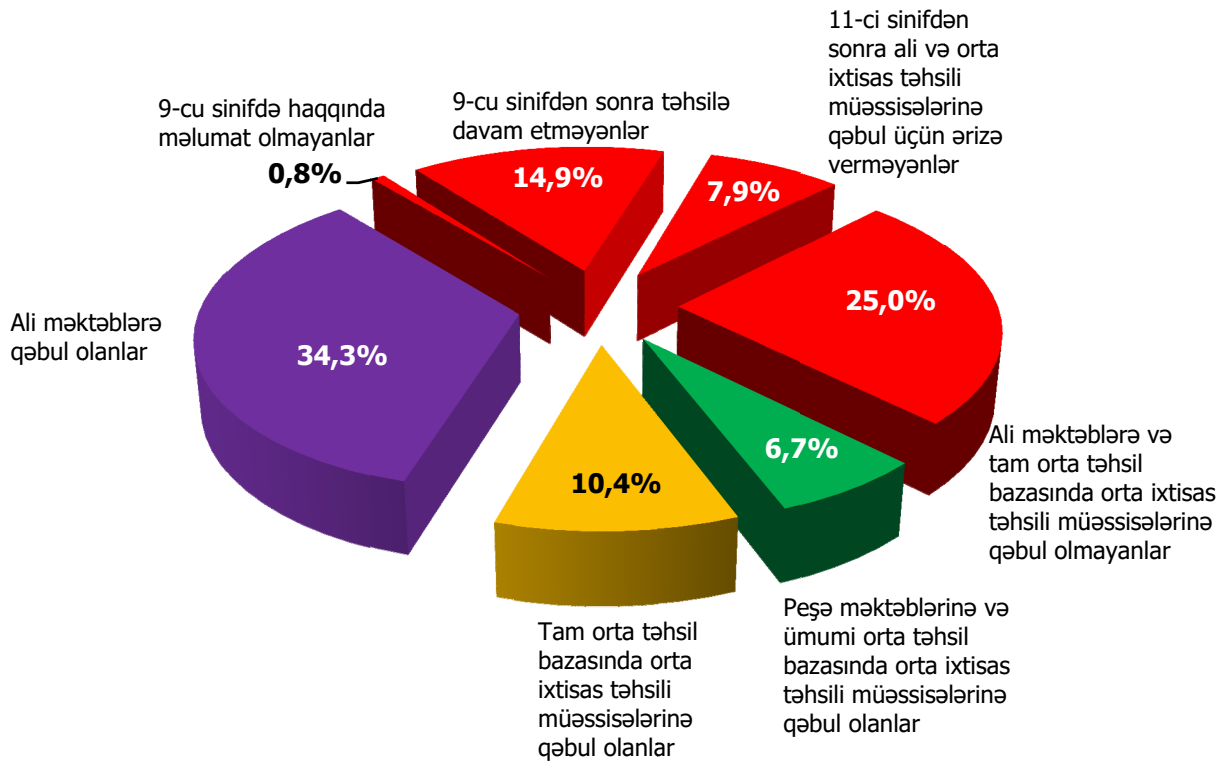
Oğlan	Qız	Şəhər	Kənd
46%	54%	49%	51%

Şəkillərdən göründüyü kimi, ali məktəblərə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə verən abituriyentlərin buraxılış imtahanlarında topladıqları ballar, əsasən, 25-50, 50-75 və qismən 75-100 intervallarındadırsa, qəbul olanların böyük əksəriyyəti 50-75 və 75-100 intervallarında bal toplayanlardır. Bütün bunlar buraxılış və qəbul imtahanlarında qiymətləndirmənin obyektiv aparıldığını və istifadə olunan test tapşırıqlarının etibarlılığı və validliyini bir daha təsdiq edir.

DİM əvvəlki illərin qəbul imtahanlarının statistik nəticələrinin təhlili əsasında 2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul üçün ərizə verən, lakin qəbul olmayan kontingentin sonrakı 5 ildə neçə faizinin ali məktəblərə qəbul olacağını proqnozlaşdırmışdır. Bu proqnoza əsasən həmin kontingentin təxminən 7%-nin sonrakı 5 il ərzində ali təhsil müəssisələrinə qəbul olacağı ehtimal olunur.

Yuxarıda sadalananları ümumiləşdirərək qeyd etmək olar ki, 2014-cü ildə 1-ci sinfə daxil olan 146062 şagirdin 49%-i əmək bazarına heç bir peşə və ixtisas üzrə təhsil almadan çıxacaqdır. (2030-cu ilə olan proqnoz 5.7 saylı şəkildəki diaqramda təqdim olunmuşdur).

2014-cü ildə I sinfə qəbul olan şagirdlərin təhsil pillələri üzrə paylanması (2030-cu ilə olan proqnoz)

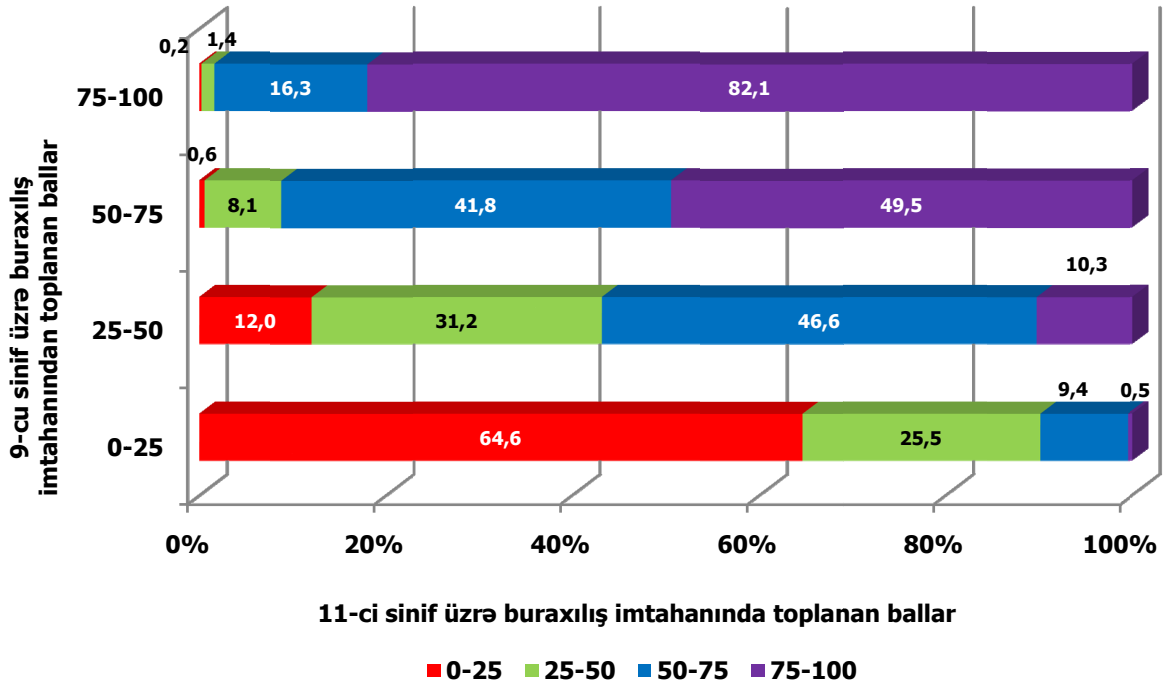

Şəkil 5.7

Aşağıda 2023-cü ildə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanlarında tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən 0-25, 25-50, 50-75 və 75-100 inervallarında bal toplayan şagirdlərin 2025-ci ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanlarında həmin fənlərdən topladıqları balların paylanması diaqramları təqdim olunmuşdur (5.8, 5.9 və 5.10-cu şəkillər). Göründüyü kimi, şagirdlər 11-ci sinfin buraxılış imtahanlarında da 9-cu sinfin buraxılış imtahanlarındakı səviyyəyə uyğun bilik nümayiş etdirmişdir. Məsələn, 2023-cü ildə tədris dili fənnindən 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında 0-25 intervalında bal toplayan şagirdlərin 64.6%-i 2025-ci ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında da 0-25 intervalında bal toplamışdır (şəkil 5.8). 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında 75-100 intervalında bal toplayan şagirdlərin 82.1%-i 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında da 75-100 intervalında bal toplamışdı. Qeyd edək ki, 2023-cü ildə 9-cu sinif üzrə buraxılış imtahanında həmin şagirdlərin tədris dili fənni üzrə 20%-i 0-25, 35%-i 25-50, 34%-i 50-75, 11%-i 75-100, riyaziyyat fənni üzrə 49%-i 0-25, 27%-i 25-50, 16%-i 50-75, 8%-i 75-100, xarici dil fənni üzrə 41%-i 0-25, 31%-i 25-50, 18%-i 50-75, 10%-i 75-100 intervallarında bal toplamışdı.

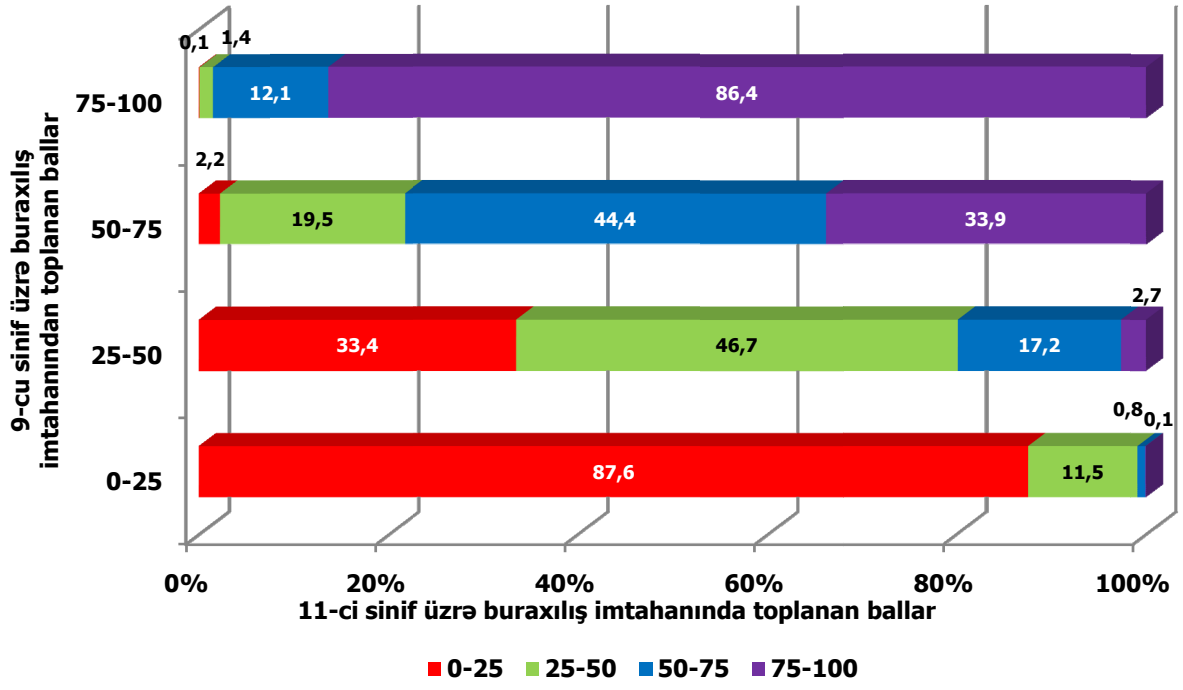
2023-cü ildə 9-cu sinif üzrə və 2025-ci ildə 11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanlarında iştirak edən eyni şagirdlərin imtahandan aldıqları qiymətlərin paylanması

TƏDRİS DİLİ fənni üzrə

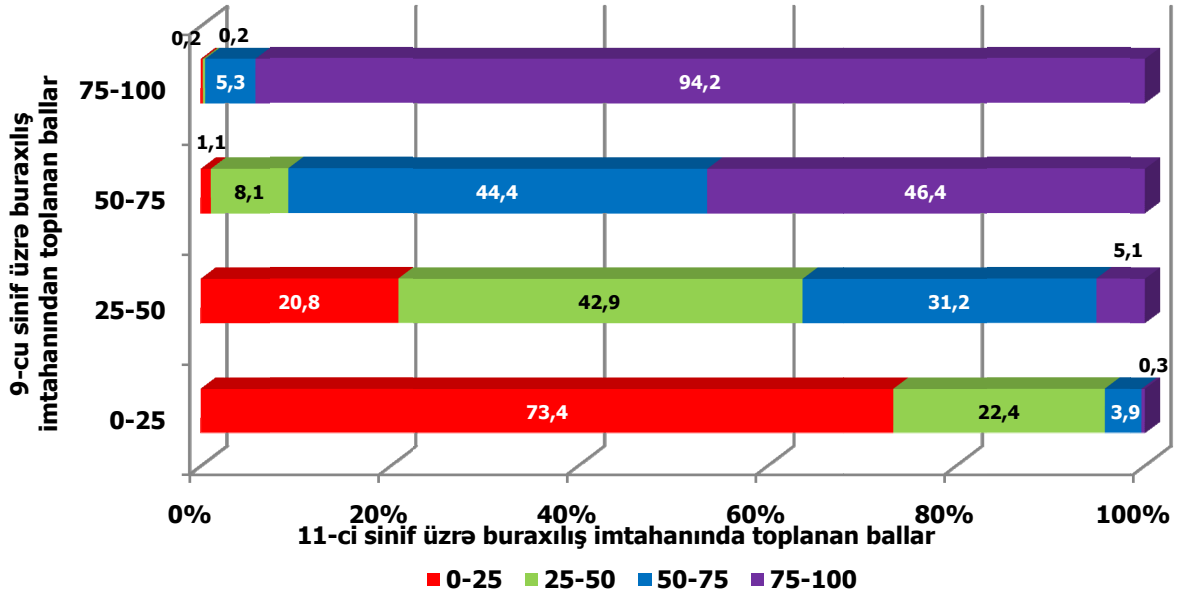
Şəkil 5.8

RİYAZİYYAT fənni üzrə

Şəkil 5.9

XARİCİ DİL fənni üzrə

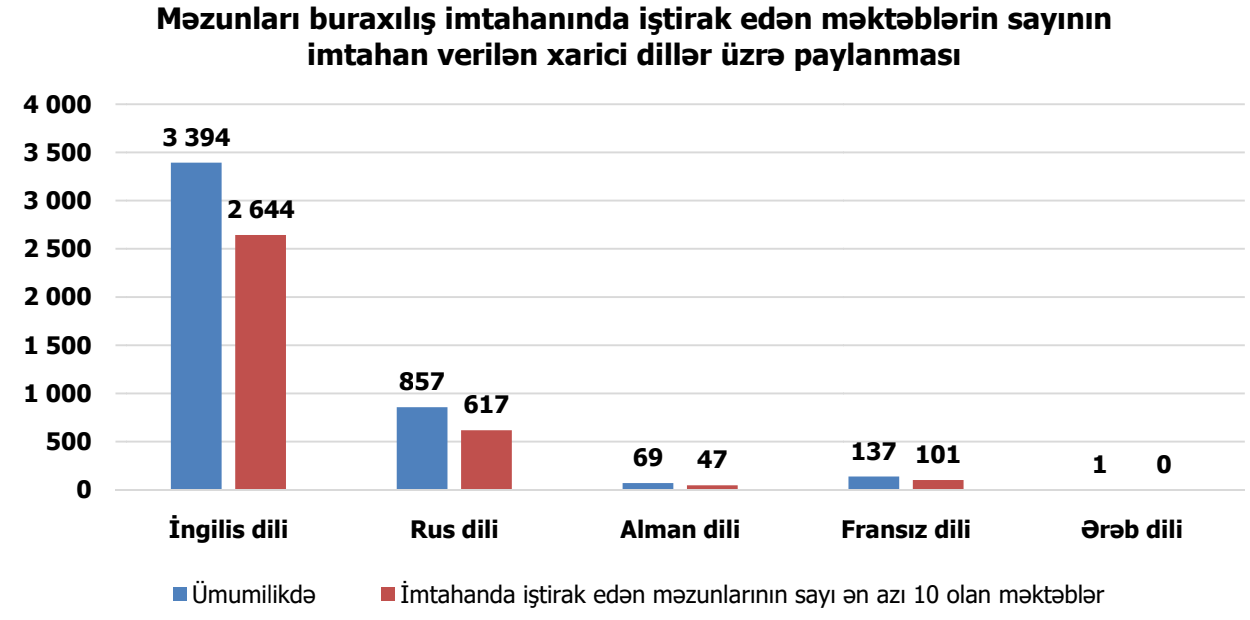

Şəkil 5.10

Buraxılış imtahanlarında xarici dil fənnindən əldə olunan nəticələrin məktəblər üzrə qısa statistik təhlili:
9-cu siniflərin buraxılış imtahanı üzrə

2025-ci ildə 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanında 4010 məktəbin məzunu iştirak edib. Həmin məktəblərdən 28-nin heç bir məzunu xarici dil fənnindən imtahan verməyib. 980 məktəb üzrə isə xarici dil fənnindən imtahan verən məzunların sayı 10-dan az olub. Təqdim olunan materialda müqayisəli təhlil aparılarkən imtahanda iştirak edən məzunlarının sayı 10-dan az olan məktəblərin nəticələri nəzərə alınmayıb.

Buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlər xarici dil kimi ingilis, rus, alman, fransız və ərəb dillərindən imtahan veriblər. Aşağıdakı diaqramda hər bir dil üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən məktəblərin sayı haqqında məlumat verilib.

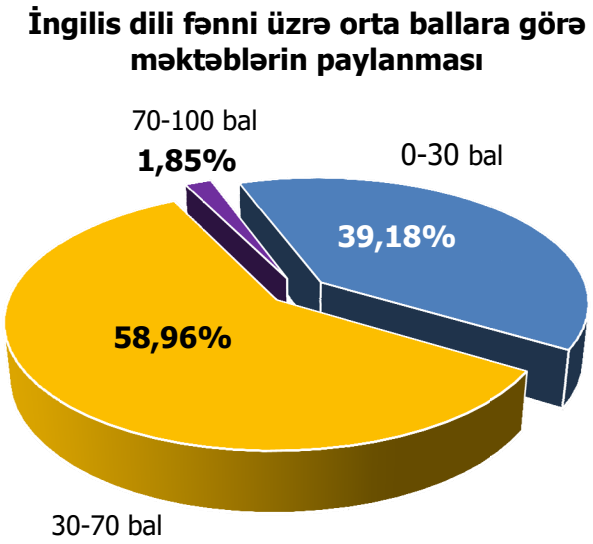

Şəkil 5.11

Şəkil 5.11-dən göründüyü kimi, məktəblərin 85.23%-də (imtahanda iştirak edən məzunlarının sayı ən azı 10 olan məktəblər üzrə - 88.07%) xarici dil kimi ingilis, 21.52%-də (20.55%) rus, 3.44%-də (3.36%) fransız, 1.73%-də (1.57%) alman, 0.03%-də ərəb dili tədris olunur. Məktəblərin böyük əksəriyyətində xarici dil kimi ingilis dili tədris olunduğundan ölkə üzrə ümumi mənzərəni görmək üçün təhlil məhz ingilis dilindən imtahan nəticələri əsasında aparılır.

Məktəblərin yarıdan çoxunun 58.96%-nin ingilis dili fənni üzrə orta balı 30-70 bal intervalında, 39.18%-nin orta balı isə 30 və 30-dan aşağı olub. Orta balı 10-dan aşağı olan məktəb olmayıb. Məktəblərin yalnız 1.85%-nin (49 məktəbin) orta balı 70-dən yüksək olub və bu məktəblərin 33-ü Bakı şəhərində yerləşir. Qalan 16 məktəbdən altısı Sumqayıt, ikisi Naxçıvan, biri Gəncə, biri Şirvan şəhərində, biri Şəmkir, biri Abşeron, biri Şəki, biri Balakən, biri Qax və biri isə Quba rayonunda yerləşir.

Rus dili üzrə nəticələrə nəzər salsaq görərik ki, 70-100 bal intervalında nəticə göstərən məktəblərin sayı 9-dur və bu fənn üzrə məktəblərin böyük əksəriyyəti (81.20%) 0-30 bal intervalında nəticə göstərib. Alman dili üzrə yalnız bir məktəb 70-100 bal intervalında nəticə göstərib. Fransız dili üzrə isə 70-100 bal intervalında nəticə göstərən məktəb yoxdur. Alman dili tədris olunan məktəblərin 55.32%-i, fransız dili tədris olunan məktəblərin isə 87.13%-i 0-30 bal intervalında nəticə göstərib.

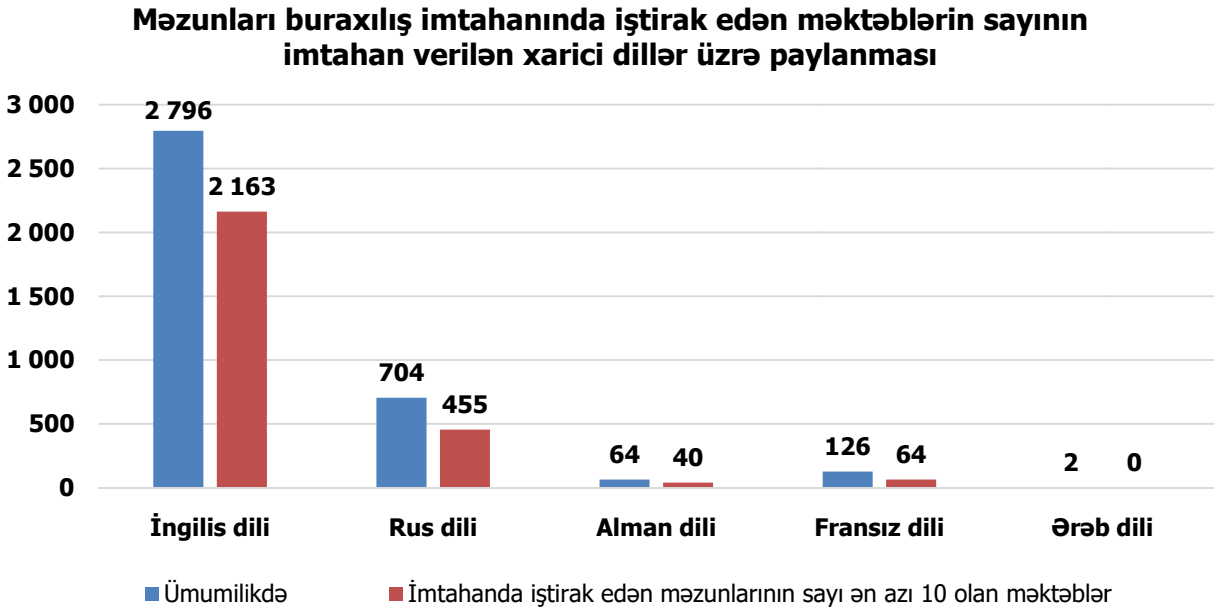

Şəkil 5.12

11-ci siniflərin buraxılış imtahanı üzrə

2025-ci ildə 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanında 3270 məktəbin məzunu iştirak edib. Həmin məktəblərdən 8-nin heç bir məzunu xarici dil fənnindən imtahan verməyib. 820 məktəb üzrə isə xarici dil fənnindən imtahan verən məzunların sayı 10-dan az olub.

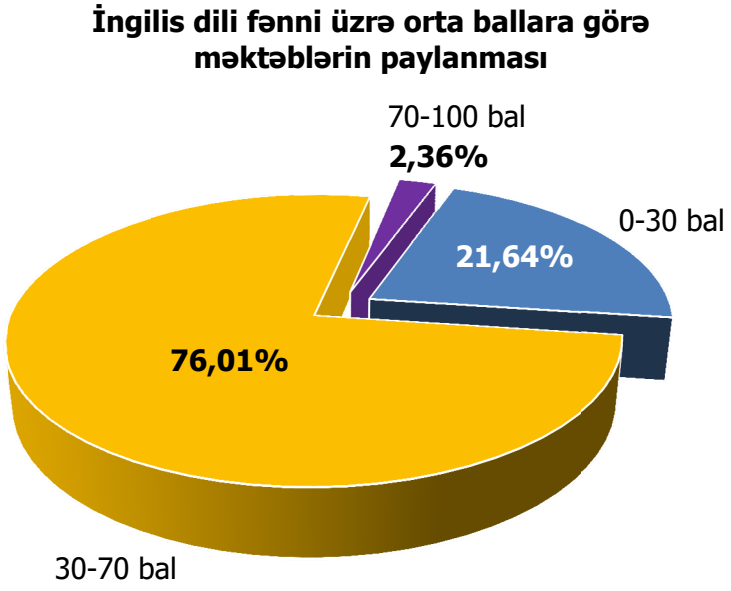
Buraxılış imtahanında iştirak edən şagirdlər xarici dil kimi ingilis, rus, alman, fransız və ərəb dillərindən imtahan veriblər. Aşağıdakı diaqramda hər bir dil üzrə buraxılış imtahanında iştirak edən məktəblərin sayı haqqında məlumat verilib.

Şəkil 5.13

Şəkildən göründüyü kimi, məktəblərin 85.71%-də (imtahanda iştirak edən məzunlarının sayı ən azı 10 olan məktəblər üzrə - 88.57%) xarici dil kimi ingilis, 21.58%-də (18.63%) rus, 3.86%-də (2.62%) fransız, 1.96%-də (1.64%) alman, 0.06%-də ərəb dili tədris olunur. Məktəblərin böyük əksəriyyətində xarici dil kimi ingilis dili tədris olunduğundan ölkə üzrə ümumi mənzərəni görmək üçün təhlil məhz ingilis dilindən imtahan nəticələri əsasında aparılır.

Məktəblərin yarıdan çoxunun (76.01%) ingilis dili fənni üzrə orta balı 30-70 bal intervalında, 21.64%-nin orta balı isə 0-30 bal intervalında yerləşir. Orta balı 10-dan aşağı olan məktəb olmayıb. Məktəblərin yalnız 2.36%-nin (51 məktəbin) orta balı 70-dən yüksək olub, onların 32-si Bakı şəhərində yerləşir. Qalan 19 məktəbdən dördü Sumqayıt, üçü Naxçıvan, ikisi Şirvan şəhərlərində, ikisi Zaqatala, ikisi Şəki, biri Gəncə şəhərində, biri Şəmkir, biri Balakən, biri Qax, biri Oğuz, biri isə Biləsuvar rayonunda yerləşir.

Şəkil 5.14

Rus dili üzrə nəticələrə nəzər salsaq görərik ki, məktəblərin cəmi 1.54%-i 70-100 bal intervalında, böyük hissəsi (75.60%) isə 0-30 bal intervalında nəticə göstərib. Məktəblərin böyük hissəsinin (64.06%) fransız dili üzrə nəticəsi 0-30 bal, 35.94%-nin nəticəsi 30-70 bal intervalında olub. Nəticəsi ən azı 70 bal olan məktəb olmayıb. Alman dili tədris olunan 40 məktəbdən 22-nin nəticəsi 30 baldan aşağı olub. 1 məktəbin nəticəsi ən azı 70 bal olub.

9-cu və 11-ci siniflər üzrə ingilis dilindən imtahanda iştirak edən məktəblər arasındakı əlaqəni təhlil edərkən belə məlum oldu ki, bu məktəblərin nəticələri arasındakı korrelyasiya əmsalı 0.8-ə bərabərdir. Təhlil zamanı yalnız ən azı 10 məzunu imtahanda iştirak edən məktəblərin göstəriciləri nəzərə alınıb.

Ümumiyyətlə, 11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələri 9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanının nəticələrindən yüksək olub. Fikrimizcə, bunun iki əsas səbəbi var: 1) Zəif hazırlıqlı şagirdlərin bir hissəsinin 9-cu sinifdən sonra təhsillərini davam etdirməməsi; 2) Təhsilalanların qəbul imtahanlarına hazırlıq məqsədi ilə repetitor xidmətindən yararlanması.

6. ELMİ-STATİSTİK TƏHLİLƏ ƏLAVƏLƏR

Jurnaldakı təhlil materiallarına əlavə kimi təqdim etdiyimiz aşağıdakı cədvəl və diaqramlar həmin materiallardakı bəzi mövzular barədə ətraflı məlumat almağa, daha geniş və sərbəst araşdırmalar aparmağa imkan verir.

Cədvəl 6.1

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	19981	14186 (11764)	1404 (1097)	15590 (12861)	78.02
II	14820	10498 (3919)	965 (309)	11463 (4228)	77.35
III	15370	13704 (4198)	1636 (216)	15340 (4414)	99.80
IV	4725	3542 (2857)	504 (367)	4046 (3224)	85.63
V	4559	3735 (1310)	601 (191)	4336 (1501)	95.11
CƏMİ	**59455**	**45665 (24048)**	**5110 (2180)**	**50775 (26228)**	**85.40**
	Subbakalavrlar				
I	19981	2785 (1430)	57 (13)	2842 (1443)	14.22
II	14820	2944 (0)	135 (0)	3079 (0)	20.78
III	15370	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	4725	461 (251)	0 (0)	461 (251)	9.76
V	4559	74 (32)	5 (2)	79 (34)	1.73
CƏMİ	**59455**	**6264 (1713)**	**197 (15)**	**6461 (1728)**	**10.87**
	Bütövlükdə				
I	19981	16971 (13194)	1461 (1110)	18432 (14304)	92.25
II	14820	13442 (3919)	1100 (309)	14542 (4228)	98.12
III	15370	13704 (4198)	1636 (216)	15340 (4414)	99.80
IV	4725	4003 (3108)	504 (367)	4507 (3475)	95.39
V	4559	3809 (1342)	606 (193)	4415 (1535)	96.84
CƏMİ	**59455**	**51929 (25761)**	**5307 (2195)**	**57236 (27956)**	**96.27**

Cədvəl 6.2

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	19981	14043 (12052)	1367 (1126)	15410 (13178)	77.12
II	14820	10395 (3912)	942 (309)	11337 (4221)	76.50
III	15370	13463 (4197)	1600 (214)	15063 (4411)	98.00
IV	4725	3259 (2649)	444 (347)	3703 (2996)	78.37
V	4559	3607 (1308)	584 (189)	4191 (1497)	91.93
CƏMİ	**59455**	**44767 (24118)**	**4937 (2185)**	**49704 (26303)**	**83.60**

Cədvəl 6.2 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Subbakalavrlar				
I	19981	2334 (1439)	40 (11)	2374 (1450)	11.88
II	14820	2281 (1)	115 (0)	2396 (1)	16.17
III	15370	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.01
IV	4725	280 (208)	0 (0)	280 (208)	5.93
V	4559	76 (42)	5 (2)	81 (44)	1.78
CƏMİ	**59455**	**4971 (1690)**	**161 (13)**	**5132 (1703)**	**8.63**
	Bütövlükdə				
I	19981	16377 (13491)	1407 (1137)	17784 (14628)	89.00
II	14820	12676 (3913)	1057 (309)	13733 (4222)	92.67
III	15370	13463 (4197)	1601 (214)	15064 (4411)	98.01
IV	4725	3539 (2857)	444 (347)	3983 (3204)	84.30
V	4559	3683 (1350)	589 (191)	4272 (1541)	93.70
CƏMİ	**59455**	**49738 (25808)**	**5098 (2198)**	**54836 (28006)**	**92.23**

Cədvəl 6.3

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	18232	13018 (10818)	1214 (968)	14232 (11786)	78.06
II	10730	8498 (3650)	658 (294)	9156 (3944)	85.33
III	11677	10111 (3840)	1536 (205)	11647 (4045)	99.74
IV	4150	3087 (2569)	390 (299)	3477 (2868)	83.78
V	4349	3589 (1279)	537 (186)	4126 (1465)	94.87
CƏMİ	**49138**	**38303 (22156)**	**4335 (1952)**	**42638 (24108)**	**86.77**
	Subbakalavrlar				
I	18232	2521 (1371)	27 (11)	2548 (1382)	13.98
II	10730	1332 (0)	35 (0)	1367 (0)	12.74
III	11677	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	4150	461 (251)	0 (0)	461 (251)	11.11
V	4349	74 (32)	5 (2)	79 (34)	1.82
CƏMİ	**49138**	**4388 (1654)**	**67 (13)**	**4455 (1667)**	**9.07**
	Bütövlükdə				
I	18232	15539 (12189)	1241 (979)	16780 (13168)	92.04
II	10730	9830 (3650)	693 (294)	10523 (3944)	98.07
III	11677	10111 (3840)	1536 (205)	11647 (4045)	99.74
IV	4150	3548 (2820)	390 (299)	3938 (3119)	94.89
V	4349	3663 (1311)	542 (188)	4205 (1499)	96.69
CƏMİ	**49138**	**42691 (23810)**	**4402 (1965)**	**47093 (25775)**	**95.84**

Cədvəl 6.4

DÖVLƏT ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	18232	12894 (11064)	1177 (978)	14071 (12042)	77.18
II	10730	8432 (3643)	650 (294)	9082 (3937)	84.64
III	11677	9972 (3841)	1502 (203)	11474 (4044)	98.26
IV	4150	2840 (2377)	350 (286)	3190 (2663)	76.87
V	4349	3477 (1279)	526 (185)	4003 (1464)	92.04
CƏMİ	**49138**	**37615 (22204)**	**4205 (1946)**	**41820 (24150)**	**85.11**
	Subbakalavrlar				
I	18232	2144 (1385)	23 (10)	2167 (1395)	11.89
II	10730	1035 (1)	28 (0)	1063 (1)	9.91
III	11677	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.01
IV	4150	280 (208)	0 (0)	280 (208)	6.75
V	4349	76 (42)	5 (2)	81 (44)	1.86
CƏMİ	**49138**	**3535 (1636)**	**57 (12)**	**3592 (1648)**	**7.31**
	Bütövlükdə				
I	18232	15038 (12449)	1200 (988)	16238 (13437)	89.06
II	10730	9467 (3644)	678 (294)	10145 (3938)	94.55
III	11677	9972 (3841)	1503 (203)	11475 (4044)	98.27
IV	4150	3120 (2585)	350 (286)	3470 (2871)	83.61
V	4349	3553 (1321)	531 (187)	4084 (1508)	93.91
CƏMİ	**49138**	**41150 (23840)**	**4262 (1958)**	**45412 (25798)**	**92.42**

Cədvəl 6.5

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	1749	1168 (946)	190 (129)	1358 (1075)	77.64
II	4090	2000 (269)	307 (15)	2307 (284)	56.41
III	3693	3593 (358)	100 (11)	3693 (369)	100.00
IV	575	455 (288)	114 (68)	569 (356)	98.96
V	210	146 (31)	64 (5)	210 (36)	100.00
CƏMİ	**10317**	**7362 (1892)**	**775 (228)**	**8137 (2120)**	**78.87**
	Subbakalavrlar				
I	1749	264 (59)	30 (2)	294 (61)	16.81
II	4090	1612 (0)	100 (0)	1712 (0)	41.86
III	3693	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	575	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
V	210	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
CƏMİ	**10317**	**1876 (59)**	**130 (2)**	**2006 (61)**	**19.44**

Cədvəl 6.5 (ardı)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Bütövlükdə				
I	1749	1432 (1005)	220 (131)	1652 (1136)	94.45
II	4090	3612 (269)	407 (15)	4019 (284)	98.24
III	3693	3593 (358)	100 (11)	3693 (369)	100.00
IV	575	455 (288)	114 (68)	569 (356)	98.96
V	210	146 (31)	64 (5)	210 (36)	100.00
CƏMİ	**10317**	**9238 (1951)**	**905 (230)**	**10143 (2181)**	**98.30**

Cədvəl 6.6

ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

İxtisas qrupu	Qəbul planı	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
		Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
	Abituriyentlər				
I	1749	1149 (988)	190 (148)	1339 (1136)	76.56
II	4090	1963 (269)	292 (15)	2255 (284)	55.13
III	3693	3491 (356)	98 (11)	3589 (367)	97.18
IV	575	419 (272)	94 (61)	513 (333)	89.22
V	210	130 (29)	58 (4)	188 (33)	89.52
CƏMİ	**10317**	**7152 (1914)**	**732 (239)**	**7884 (2153)**	**76.42**
	Subbakalavrlar				
I	1749	190 (54)	17 (1)	207 (55)	11.84
II	4090	1246 (0)	87 (0)	1333 (0)	32.59
III	3693	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
IV	575	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
V	210	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
CƏMİ	**10317**	**1436 (54)**	**104 (1)**	**1540 (55)**	**14.93**
	Bütövlükdə				
I	1749	1339 (1042)	207 (149)	1546 (1191)	88.39
II	4090	3209 (269)	379 (15)	3588 (284)	87.73
III	3693	3491 (356)	98 (11)	3589 (367)	97.18
IV	575	419 (272)	94 (61)	513 (333)	89.22
V	210	130 (29)	58 (4)	188 (33)	89.52
CƏMİ	**10317**	**8588 (1968)**	**836 (240)**	**9424 (2208)**	**91.34**

Cədvəl 6.7

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (I mərhələdən sonra)

a) abituriyentlər

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	5029 (3573)	716 (294)	5745 (3867)	96.81
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	2893 (2479)	304 (276)	3197 (2755)	89.18
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	1500 (1153)	118 (109)	1618 (1262)	75.43
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	1938 (997)	221 (128)	2159 (1125)	83.04
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	828 (816)	130 (127)	958 (943)	100.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	3151 (1599)	337 (69)	3488 (1668)	96.89
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	3318 (2502)	561 (330)	3879 (2832)	92.58
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	1414 (594)	385 (60)	1799 (654)	99.39
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	1065 (119)	365 (3)	1430 (122)	99.31
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	1875 (1106)	59 (29)	1934 (1135)	77.83
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	258 (244)	135 (47)	393 (291)	100.00
12	ADA Universiteti	388	324 (132)	35 (9)	359 (141)	92.53
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	90 (74)	33 (26)	123 (100)	78.34
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	108 (94)	10 (7)	118 (101)	80.82
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	545 (373)	70 (41)	615 (414)	93.04
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	218 (124)	69 (30)	287 (154)	95.67
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	550 (194)	61 (39)	611 (233)	96.22
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	104 (31)	16 (7)	120 (38)	92.31
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	1418 (430)	199 (63)	1617 (493)	96.36
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	698 (531)	132 (88)	830 (619)	98.81
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	257 (245)	13 (6)	270 (251)	77.14
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	429 (206)	20 (5)	449 (211)	100.00
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	139 (133)	1 (1)	140 (134)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	1618 (754)	1 (0)	1619 (754)	88.71
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	205 (6)	0 (0)	205 (6)	89.13
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	1377 (944)	183 (142)	1560 (1086)	75.65
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	1309 (301)	15 (1)	1324 (302)	83.90
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	700 (35)	112 (9)	812 (44)	55.24
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	1390 (488)	8 (0)	1398 (488)	74.56
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	1027 (167)	20 (0)	1047 (167)	64.83
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	1393 (577)	0 (0)	1393 (577)	72.74
32	Qarabağ Universiteti	1435	1048 (1048)	0 (0)	1048 (1048)	73.03
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	87 (87)	6 (6)	93 (93)	78.15
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	78 (78)	0 (0)	78 (78)	100.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	1155 (185)	37 (0)	1192 (185)	78.68
36	Azərbaycan Universiteti	1095	934 (145)	30 (0)	964 (145)	88.04
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	857 (273)	337 (122)	1194 (395)	80.95
38	Xəzər Universiteti	1629	1254 (893)	152 (66)	1406 (959)	86.31
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	1044 (64)	18 (0)	1062 (64)	73.75
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	369 (29)	0 (0)	369 (29)	85.81
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	636 (127)	201 (40)	837 (167)	81.66
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	826 (96)	0 (0)	826 (96)	67.15
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	209 (2)	0 (0)	209 (2)	52.25

Cədvəl 6.7 (ardı)

b) subbakalavrlar

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	66 (59)	0 (0)	66 (59)	1.11
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	153 (118)	0 (0)	153 (118)	4.27
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	259 (238)	10 (10)	269 (248)	12.54
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	395 (292)	0 (0)	395 (292)	15.19
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	24 (2)	0 (0)	24 (2)	0.67
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	287 (56)	22 (0)	309 (56)	7.37
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	438 (174)	0 (0)	438 (174)	17.63
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
12	ADA Universiteti	388	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	2 (0)	1 (0)	3 (0)	1.91
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	15 (9)	0 (0)	15 (9)	10.27
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	22 (6)	1 (0)	23 (6)	3.48
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	11 (10)	2 (2)	13 (12)	4.33
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	24 (0)	0 (0)	24 (0)	3.78
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	9 (2)	1 (0)	10 (2)	7.69
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	29 (0)	0 (0)	29 (0)	1.73
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	73 (5)	0 (0)	73 (5)	20.86
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	134 (95)	0 (0)	134 (95)	7.34
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0.43
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	444 (221)	15 (1)	459 (222)	22.26
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	157 (14)	0 (0)	157 (14)	9.95
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	574 (122)	15 (0)	589 (122)	40.07
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	341 (65)	0 (0)	341 (65)	18.19
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	506 (98)	0 (0)	506 (98)	31.33
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	424 (68)	0 (0)	424 (68)	22.14
32	Qarabağ Universiteti	1435	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	290 (15)	16 (0)	306 (15)	20.20
36	Azərbaycan Universiteti	1095	116 (0)	8 (0)	124 (0)	11.32
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	208 (25)	41 (2)	249 (27)	16.88
38	Xəzər Universiteti	1629	115 (12)	17 (0)	132 (12)	8.10
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	378 (0)	0 (0)	378 (0)	26.25
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	33 (4)	0 (0)	33 (4)	7.67
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	167 (3)	21 (0)	188 (3)	18.34
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	398 (0)	7 (0)	405 (0)	32.93
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	171 (0)	20 (0)	191 (0)	47.75

Cədvəl 6.7 (ardı)

c) bütövlükdə

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	5095 (3632)	716 (294)	5811 (3926)	97.93
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	3046 (2597)	304 (276)	3350 (2873)	93.44
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	1759 (1391)	128 (119)	1887 (1510)	87.97
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	2333 (1289)	221 (128)	2554 (1417)	98.23
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	828 (816)	130 (127)	958 (943)	100.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	3175 (1601)	337 (69)	3512 (1670)	97.56
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	3605 (2558)	583 (330)	4188 (2888)	99.95
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	1414 (594)	385 (60)	1799 (654)	99.39
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	1065 (119)	365 (3)	1430 (122)	99.31
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	2313 (1280)	59 (29)	2372 (1309)	95.45
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	258 (244)	135 (47)	393 (291)	100.00
12	ADA Universiteti	388	324 (132)	35 (9)	359 (141)	92.53
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	92 (74)	34 (26)	126 (100)	80.25
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	123 (103)	10 (7)	133 (110)	91.10
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	567 (379)	71 (41)	638 (420)	96.52
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	229 (134)	71 (32)	300 (166)	100.00
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	574 (194)	61 (39)	635 (233)	100.00
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	113 (33)	17 (7)	130 (40)	100.00
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	1447 (430)	199 (63)	1646 (493)	98.09
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	698 (531)	132 (88)	830 (619)	98.81
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	330 (250)	13 (6)	343 (256)	98.00
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	429 (206)	20 (5)	449 (211)	100.00
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	139 (133)	1 (1)	140 (134)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	1752 (849)	1 (0)	1753 (849)	96.05
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	206 (6)	0 (0)	206 (6)	89.57
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	1821 (1165)	198 (143)	2019 (1308)	97.91
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	1466 (315)	15 (1)	1481 (316)	93.85
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	1274 (157)	127 (9)	1401 (166)	95.31
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	1731 (553)	8 (0)	1739 (553)	92.75
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	1533 (265)	20 (0)	1553 (265)	96.16
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	1817 (645)	0 (0)	1817 (645)	94.88
32	Qarabağ Universiteti	1435	1048 (1048)	0 (0)	1048 (1048)	73.03
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	87 (87)	6 (6)	93 (93)	78.15
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	78 (78)	0 (0)	78 (78)	100.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	1445 (200)	53 (0)	1498 (200)	98.88
36	Azərbaycan Universiteti	1095	1050 (145)	38 (0)	1088 (145)	99.36
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	1065 (298)	378 (124)	1443 (422)	97.83
38	Xəzər Universiteti	1629	1369 (905)	169 (66)	1538 (971)	94.41
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	1422 (64)	18 (0)	1440 (64)	100.00
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	402 (33)	0 (0)	402 (33)	93.49
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	803 (130)	222 (40)	1025 (170)	100.00
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	1224 (96)	7 (0)	1231 (96)	100.00
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	380 (2)	20 (0)	400 (2)	100.00

Cədvəl 6.8

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (DÖVLƏT VƏ ÖZƏL) QƏBUL OLANLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (II mərhələdən sonra)

a) abituriyentlər

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	4912 (3491)	680 (298)	5592 (3789)	94.24
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	2884 (2499)	301 (277)	3185 (2776)	88.84
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	1497 (1212)	118 (111)	1615 (1323)	75.29
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	1922 (1049)	217 (128)	2139 (1177)	82.27
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	783 (778)	120 (119)	903 (897)	94.26
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	3091 (1583)	330 (67)	3421 (1650)	95.03
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	3287 (2494)	547 (327)	3834 (2821)	91.50
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	1412 (592)	384 (60)	1796 (652)	99.23
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	1039 (115)	349 (2)	1388 (117)	96.39
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	1842 (1172)	57 (31)	1899 (1203)	76.42
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	258 (245)	135 (47)	393 (292)	100.00
12	ADA Universiteti	388	318 (131)	33 (8)	351 (139)	90.46
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	89 (78)	33 (26)	122 (104)	77.71
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	108 (94)	10 (7)	118 (101)	80.82
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	532 (378)	68 (42)	600 (420)	90.77
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	215 (131)	69 (30)	284 (161)	94.67
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	542 (195)	60 (39)	602 (234)	94.80
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	101 (32)	15 (6)	116 (38)	89.23
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	1405 (424)	198 (60)	1603 (484)	95.53
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	704 (535)	134 (95)	838 (630)	99.76
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	256 (254)	13 (12)	269 (266)	76.86
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	424 (204)	20 (5)	444 (209)	98.89
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	139 (135)	1 (1)	140 (136)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	1551 (735)	2 (2)	1553 (737)	85.10
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	194 (6)	0 (0)	194 (6)	84.35
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	1339 (926)	171 (131)	1510 (1057)	73.23
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	1278 (302)	15 (1)	1293 (303)	81.94
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	654 (34)	95 (9)	749 (43)	50.95
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	1388 (544)	6 (0)	1394 (544)	74.35
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	1013 (168)	19 (0)	1032 (168)	63.90
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	1330 (560)	0 (0)	1330 (560)	69.45
32	Qarabağ Universiteti	1435	1021 (1021)	0 (0)	1021 (1021)	71.15
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	87 (87)	5 (5)	92 (92)	77.31
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	77 (77)	0 (0)	77 (77)	98.72
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	1083 (182)	34 (0)	1117 (182)	73.73
36	Azərbaycan Universiteti	1095	921 (168)	28 (2)	949 (170)	86.67
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	832 (285)	321 (128)	1153 (413)	78.17
38	Xəzər Universiteti	1629	1219 (877)	141 (61)	1360 (938)	83.49
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	1020 (66)	16 (0)	1036 (66)	71.94
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	366 (29)	0 (0)	366 (29)	85.12
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	620 (130)	192 (48)	812 (178)	79.22
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	809 (98)	0 (0)	809 (98)	65.77
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	205 (2)	0 (0)	205 (2)	51.25

Cədvəl 6.8 (ardı)

b) subbakalavrlar

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	60 (59)	0 (0)	60 (59)	1.01
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	149 (124)	0 (0)	149 (124)	4.16
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	260 (253)	11 (10)	271 (263)	12.63
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	373 (299)	0 (0)	373 (299)	14.35
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	10 (2)	1 (0)	11 (2)	0.31
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	234 (51)	22 (0)	256 (51)	6.11
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	397 (181)	0 (0)	397 (181)	15.98
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
12	ADA Universiteti	388	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	3 (1)	1 (0)	4 (1)	2.55
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	15 (9)	0 (0)	15 (9)	10.27
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	23 (14)	1 (0)	24 (14)	3.63
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	11 (11)	2 (2)	13 (13)	4.33
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	18 (0)	0 (0)	18 (0)	2.83
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	7 (2)	1 (0)	8 (2)	6.15
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	23 (0)	0 (0)	23 (0)	1.37
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	0 (0)	1 (0)	1 (0)	0.12
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	64 (6)	0 (0)	64 (6)	18.29
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	111 (80)	0 (0)	111 (80)	6.08
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	358 (194)	7 (0)	365 (194)	17.70
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	106 (13)	0 (0)	106 (13)	6.72
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	397 (116)	10 (0)	407 (116)	27.69
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	265 (66)	0 (0)	265 (66)	14.13
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	393 (100)	0 (0)	393 (100)	24.33
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	258 (55)	0 (0)	258 (55)	13.47
32	Qarabağ Universiteti	1435	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0.00
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	220 (14)	14 (0)	234 (14)	15.45
36	Azərbaycan Universiteti	1095	101 (0)	8 (0)	109 (0)	9.95
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	140 (22)	27 (1)	167 (23)	11.32
38	Xəzər Universiteti	1629	65 (13)	13 (0)	78 (13)	4.79
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	300 (0)	0 (0)	300 (0)	20.83
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	12 (2)	0 (0)	12 (2)	2.79
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	150 (3)	19 (0)	169 (3)	16.49
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	328 (0)	7 (0)	335 (0)	27.24
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	120 (0)	16 (0)	136 (0)	34.00

Cədvəl 6.8 (ardı)

c) bütövlükdə

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Plan	Qəbul olub (o cümlədən dövlət sifarişi əsasında)			Qəbulolma faizi
			Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Bölmələr üzrə cəmi	
1	Bakı Dövlət Universiteti	5934	4972 (3550)	680 (298)	5652 (3848)	95.25
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	3585	3033 (2623)	301 (277)	3334 (2900)	93.00
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	2145	1757 (1465)	129 (121)	1886 (1586)	87.93
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	2600	2295 (1348)	217 (128)	2512 (1476)	96.62
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	958	783 (778)	120 (119)	903 (897)	94.26
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	3600	3101 (1585)	331 (67)	3432 (1652)	95.33
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	4190	3521 (2545)	569 (327)	4090 (2872)	97.61
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	1810	1412 (592)	384 (60)	1796 (652)	99.23
9	Bakı Slavyan Universiteti	1440	1039 (115)	349 (2)	1388 (117)	96.39
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	2485	2239 (1353)	57 (31)	2296 (1384)	92.39
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	393	258 (245)	135 (47)	393 (292)	100.00
12	ADA Universiteti	388	318 (131)	33 (8)	351 (139)	90.46
13	Bakı Musiqi Akademiyası	157	92 (79)	34 (26)	126 (105)	80.25
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	146	123 (103)	10 (7)	133 (110)	91.10
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	661	555 (392)	69 (42)	624 (434)	94.40
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	300	226 (142)	71 (32)	297 (174)	99.00
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	635	560 (195)	60 (39)	620 (234)	97.64
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	130	108 (34)	16 (6)	124 (40)	95.38
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1678	1428 (424)	198 (60)	1626 (484)	96.90
20	Milli Aviasiya Akademiyası	840	704 (535)	135 (95)	839 (630)	99.88
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	350	320 (260)	13 (12)	333 (272)	95.14
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	449	424 (204)	20 (5)	444 (209)	98.89
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	140	139 (135)	1 (1)	140 (136)	100.00
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1825	1662 (815)	2 (2)	1664 (817)	91.18
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	230	194 (6)	0 (0)	194 (6)	84.35
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	2062	1697 (1120)	178 (131)	1875 (1251)	90.93
27	Gəncə Dövlət Universiteti	1578	1384 (315)	15 (1)	1399 (316)	88.66
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	1470	1051 (150)	105 (9)	1156 (159)	78.64
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1875	1653 (610)	6 (0)	1659 (610)	88.48
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	1615	1406 (268)	19 (0)	1425 (268)	88.24
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	1915	1588 (615)	0 (0)	1588 (615)	82.92
32	Qarabağ Universiteti	1435	1021 (1021)	0 (0)	1021 (1021)	71.15
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	119	87 (87)	5 (5)	92 (92)	77.31
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	78	77 (77)	0 (0)	77 (77)	98.72
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1515	1303 (196)	48 (0)	1351 (196)	89.17
36	Azərbaycan Universiteti	1095	1022 (168)	36 (2)	1058 (170)	96.62
37	Qərbi Kaspi Universiteti	1475	972 (307)	348 (129)	1320 (436)	89.49
38	Xəzər Universiteti	1629	1284 (890)	154 (61)	1438 (951)	88.28
39	Bakı Avrasiya Universiteti	1440	1320 (66)	16 (0)	1336 (66)	92.78
40	Bakı Qızlar Universiteti	430	378 (31)	0 (0)	378 (31)	87.91
41	Odlar Yurdu Universiteti	1025	770 (133)	211 (48)	981 (181)	95.71
42	Bakı Biznes Universiteti	1230	1137 (98)	7 (0)	1144 (98)	93.01
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	400	325 (2)	16 (0)	341 (2)	85.25

Cədvəl 6.9

AYRI-AYRI ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ (XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLAR İSTİSNA OLMAQLA) QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN ORTA BAL GÖSTƏRİCİLƏRİ (2016 – 2025-ci illər üzrə)

№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Bakı Dövlət Universiteti	427.760	422.656	431.378	421.939	410.047	407.973	403.279	393.846	431.773	442.294
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	427.112	429.306	438.810	424.324	403.498	392.367	401.188	383.364	413.877	419.331
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	307.118	306.201	295.602	298.235	294.673	304.043	315.360	302.230	349.953	370.486
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	290.896	303.231	295.140	295.135	282.899	282.876	297.711	280.094	310.587	312.118
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	580.960	602.699	633.263	579.947	569.129	596.884	603.874	578.888	607.986	632.691
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	374.040	394.208	421.357	405.893	389.048	385.404	370.824	350.628	385.870	404.388
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	416.186	412.185	401.770	424.764	414.125	408.870	405.988	412.134	442.643	444.514
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	446.632	458.005	478.480	468.890	444.202	447.311	417.672	419.113	432.943	443.342
9	Naxçıvan Dövlət Universiteti	400.980	395.001	418.594	403.236	383.157	387.995	381.402	355.275	389.063	409.926
10	Bakı Slavyan Universiteti	354.930	365.068	373.150	373.866	363.166	352.465	321.442	314.191	330.298	359.931
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	604.329	595.792	565.762	519.720	507.583	514.356	498.299	484.725	512.074	507.095
12	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	305.244	334.337	350.315	356.239	337.699	319.265	310.186	303.124	323.583	351.906
13	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	335.563	382.734	386.787	360.395	310.018	321.503	297.727	291.950	319.073	328.515
14	Qarabağ Universiteti	---	---	---	---	---	---	---	---	467.411	455.491
15	Sumqayıt Dövlət Universiteti	297.264	300.375	312.713	321.915	323.791	330.365	300.012	294.420	329.191	336.600
16	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	261.724	263.468	265.718	239.555	236.315	237.533	241.622	225.635	238.231	229.996
17	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	241.834	232.165	214.188	209.721	203.304	205.909	200.384	185.430	204.993	191.358
18	Gəncə Dövlət Universiteti	334.014	334.635	345.472	351.945	348.009	343.958	331.984	305.439	321.655	340.925
19	Mingəçevir Dövlət Universiteti	297.745	308.241	317.195	312.007	314.927	306.741	274.894	253.561	275.824	290.652
20	Lənkəran Dövlət Universiteti	287.678	286.728	297.366	300.496	296.596	291.710	269.588	253.783	271.868	278.466
21	Milli Aviasiya Akademiyası	410.111	425.864	429.469	375.922	370.007	369.868	403.140	395.199	410.098	404.661
22	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	297.578	291.953	307.771	336.616	335.085	307.803	296.714	267.598	295.633	330.338
23	ADA Universiteti	596.093	533.421	547.769	540.635	558.948	558.985	576.289	580.824	636.040	624.688
24	İtaliya-Azərbaycan Universiteti	---	---	---	---	---	---	---	---	534.685	---
25	Bakı Ali Neft Məktəbi	666.593	678.527	678.821	649.951	658.839	631.132	627.322	613.661	644.636	626.039
26	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	570.349	576.886	555.568	553.895	516.558	529.875	539.054	510.792	539.341	538.155
27	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	247.871	228.262	236.894	294.680	309.986	---	---	---	---	---
28	Bakı Mühəndislik Universiteti	---	405.130	413.554	381.980	380.620	382.285	384.365	359.481	362.898	362.914
29	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	---	---	---	---	---	---	---	---	590.515	578.191
30	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	236.745	210.470	200.531	225.740	239.417	228.252	211.365	201.687	213.537	235.425
31	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	255.670	260.840	261.316	316.184	326.728	306.679	267.372	234.447	250.921	298.144
32	Azərbaycan Universiteti	266.973	246.116	230.304	265.881	287.649	284.493	263.120	254.001	274.708	317.610
33	Qərbi Kaspi Universiteti	245.062	251.593	266.809	260.776	283.252	264.821	265.093	247.478	261.474	291.340
34	Xəzər Universiteti	345.219	365.715	394.923	412.195	398.122	399.461	396.554	382.435	413.217	414.603
35	Qafqaz Universiteti	480.943	---	---	---	---	---	---	---	---	---
36	Bakı Avrasiya Universiteti	248.859	242.104	232.507	283.453	302.837	274.045	233.460	234.857	254.609	289.638
37	Bakı Qızlar Universiteti	236.326	254.388	275.189	319.413	337.018	336.907	307.376	299.601	338.985	364.538
38	Odlar Yurdu Universiteti	253.050	231.735	234.605	270.532	271.942	279.998	253.939	240.690	256.014	292.622
39	Bakı Biznes Universiteti	243.901	229.544	207.040	244.637	262.886	248.371	226.521	226.947	246.782	264.015
40	Naxçıvan Universiteti	252.341	253.610	264.378	277.900	290.652	267.955	248.527	209.008	---	---
41	Elm və Təhsil Mərkəzi "Təfəkkür" Universiteti	238.032	---	---	---	---	---	---	---	---	---

İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ TEST İMTAHANINDA TOPLANILAN BALLARIN PAYLANMA CƏDVƏLLƏRİ

Cədvəl 6.10

Bölmə:	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Azərbaycan	Riyazi gözləmə:	269.85	Moda:	130	Minimal bal:	2.3	Abituriyentlərin sayı:	27812
Qrup: I	Ortakvadratik meyil:	155.16	Median:	236.11	Maksimal bal:	698.3		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	1204	4.33	50.84	460 - 480	513	1.84	87.43
0 - 20	6	0.02	0.02	240 - 260	1197	4.30	55.15	480 - 500	492	1.77	89.20
20 - 40	183	0.66	0.68	260 - 280	1115	4.01	59.15	500 - 520	472	1.70	90.90
40 - 60	665	2.39	3.07	280 - 300	1106	3.98	63.13	520 - 540	442	1.59	92.49
60 - 80	1051	3.78	6.85	300 - 320	1040	3.74	66.87	540 - 560	413	1.48	93.97
80 - 100	1267	4.56	11.41	320 - 340	989	3.56	70.43	560 - 580	368	1.32	95.29
100 - 120	1555	5.59	17.00	340 - 360	833	3.00	73.42	580 - 600	342	1.23	96.52
120 - 140	1754	6.31	23.30	360 - 380	787	2.83	76.25	600 - 620	290	1.04	97.57
140 - 160	1738	6.25	29.55	380 - 400	717	2.58	78.83	620 - 640	251	0.90	98.47
160 - 180	1712	6.16	35.71	400 - 420	699	2.51	81.34	640 - 660	223	0.80	99.27
180 - 200	1618	5.82	41.53	420 - 440	627	2.25	83.60	660 - 680	148	0.53	99.80
200 - 220	1387	4.99	46.51	440 - 460	553	1.99	85.59	680 - 700	55	0.20	100.00

Cədvəl 6.11

Bölmə: rus	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Qrup: I	Riyazi gözləmə:	273.74	Moda:	150	Minimal bal:	20.8	Abituriyentlərin sayı:	3098
	Ortakvadratik meyil:	142.08	Median:	248.77	Maksimal bal:	681.1		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	144	4.65	47.58	460 - 480	58	1.87	88.99
0 - 20	0	0.00	0.00	240 - 260	171	5.52	53.10	480 - 500	60	1.94	90.93
20 - 40	9	0.29	0.29	260 - 280	138	4.45	57.55	500 - 520	48	1.55	92.48
40 - 60	48	1.55	1.84	280 - 300	153	4.94	62.49	520 - 540	49	1.58	94.06
60 - 80	75	2.42	4.26	300 - 320	135	4.36	66.85	540 - 560	44	1.42	95.48
80 - 100	101	3.26	7.52	320 - 340	128	4.13	70.98	560 - 580	43	1.39	96.87
100 - 120	144	4.65	12.17	340 - 360	129	4.16	75.15	580 - 600	29	0.94	97.81
120 - 140	174	5.62	17.79	360 - 380	98	3.16	78.31	600 - 620	26	0.84	98.64
140 - 160	205	6.62	24.40	380 - 400	73	2.36	80.66	620 - 640	20	0.65	99.29
160 - 180	203	6.55	30.96	400 - 420	68	2.19	82.86	640 - 660	14	0.45	99.74
180 - 200	193	6.23	37.19	420 - 440	65	2.10	84.96	660 - 680	7	0.23	99.97
200 - 220	178	5.75	42.93	440 - 460	67	2.16	87.12	680 - 700	1	0.03	100.00

Cədvəl 6.12

Bölmə:	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Azərbaycan	Riyazi gözləmə:	210.37	Moda:	130	Minimal bal:	11.0	Abituriyentlərin sayı:	23585
Qrup: II	Ortakvadratik meyil:	128.90	Median:	174.53	Maksimal bal:	680.0		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	1017	4.31	67.66	460 - 480	236	1.00	94.82
0 - 20	7	0.03	0.03	240 - 260	981	4.16	71.82	480 - 500	219	0.93	95.75
20 - 40	200	0.85	0.88	260 - 280	890	3.77	75.59	500 - 520	208	0.88	96.63
40 - 60	815	3.46	4.33	280 - 300	713	3.02	78.62	520 - 540	191	0.81	97.44
60 - 80	1471	6.24	10.57	300 - 320	679	2.88	81.50	540 - 560	154	0.65	98.10
80 - 100	1954	8.28	18.86	320 - 340	613	2.60	84.10	560 - 580	131	0.56	98.65
100 - 120	2100	8.90	27.76	340 - 360	508	2.15	86.25	580 - 600	111	0.47	99.12
120 - 140	2118	8.98	36.74	360 - 380	453	1.92	88.17	600 - 620	70	0.30	99.42
140 - 160	1895	8.03	44.77	380 - 400	389	1.65	89.82	620 - 640	71	0.30	99.72
160 - 180	1697	7.20	51.97	400 - 420	391	1.66	91.48	640 - 660	36	0.15	99.87
180 - 200	1387	5.88	57.85	420 - 440	286	1.21	92.69	660 - 680	30	0.13	100.00
200 - 220	1297	5.50	63.35	440 - 460	267	1.13	93.82	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.13

Bölmə: rus	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Qrup: II	Riyazi gözləmə:	217.90	Moda:	150	Minimal bal:	17.2	Abituriyentlərin sayı:	2307
	Ortakvadratik meyil:	120.47	Median:	190.89	Maksimal bal:	674.0		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	133	5.77	65.15	460 - 480	22	0.95	96.27
0 - 20	1	0.04	0.04	240 - 260	99	4.29	69.44	480 - 500	14	0.61	96.88
20 - 40	16	0.69	0.74	260 - 280	90	3.90	73.34	500 - 520	14	0.61	97.49
40 - 60	66	2.86	3.60	280 - 300	95	4.12	77.46	520 - 540	15	0.65	98.14
60 - 80	106	4.59	8.19	300 - 320	78	3.38	80.84	540 - 560	13	0.56	98.70
80 - 100	158	6.85	15.04	320 - 340	62	2.69	83.53	560 - 580	10	0.43	99.13
100 - 120	162	7.02	22.06	340 - 360	65	2.82	86.35	580 - 600	9	0.39	99.52
120 - 140	172	7.46	29.52	360 - 380	61	2.64	88.99	600 - 620	7	0.30	99.83
140 - 160	214	9.28	38.79	380 - 400	50	2.17	91.16	620 - 640	2	0.09	99.91
160 - 180	173	7.50	46.29	400 - 420	25	1.08	92.24	640 - 660	1	0.04	99.96
180 - 200	157	6.81	53.10	420 - 440	37	1.60	93.84	660 - 680	1	0.04	100.00
200 - 220	145	6.29	59.38	440 - 460	34	1.47	95.32	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.14

Bölmə: Azərbaycan Qrup: III	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	323.68	Moda:	230	Minimal bal:	4.5	Abituriyentlərin sayı:	25875
	Ortakvadratik meyil:	148.38	Median:	312.83	Maksimal bal:	697.5		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	1236	4.78	33.35	460 - 480	799	3.09	82.60
0 - 20	2	0.01	0.01	240 - 260	1166	4.51	37.86	480 - 500	792	3.06	85.66
20 - 40	53	0.20	0.21	260 - 280	1202	4.65	42.50	500 - 520	713	2.76	88.42
40 - 60	205	0.79	1.00	280 - 300	1198	4.63	47.13	520 - 540	619	2.39	90.81
60 - 80	397	1.53	2.54	300 - 320	1156	4.47	51.60	540 - 560	544	2.10	92.91
80 - 100	552	2.13	4.67	320 - 340	1136	4.39	55.99	560 - 580	445	1.72	94.63
100 - 120	799	3.09	7.76	340 - 360	1100	4.25	60.24	580 - 600	421	1.63	96.26
120 - 140	950	3.67	11.43	360 - 380	1077	4.16	64.41	600 - 620	343	1.33	97.58
140 - 160	1032	3.99	15.42	380 - 400	1032	3.99	68.39	620 - 640	292	1.13	98.71
160 - 180	1111	4.29	19.71	400 - 420	1033	3.99	72.39	640 - 660	206	0.80	99.51
180 - 200	1121	4.33	24.05	420 - 440	971	3.75	76.14	660 - 680	100	0.39	99.90
200 - 220	1172	4.53	28.58	440 - 460	873	3.37	79.51	680 - 700	27	0.10	100.00

Cədvəl 6.15

Bölmə: rus Qrup: III	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
	Riyazi gözləmə:	291.19	Moda:	210	Minimal bal:	35.7	Abituriyentlərin sayı:	2988
	Ortakvadratik meyil:	129.75	Median:	274.77	Maksimal bal:	670.8		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	180	6.02	39.83	460 - 480	71	2.38	90.26
0 - 20	0	0.00	0.00	240 - 260	174	5.82	45.65	480 - 500	56	1.87	92.14
20 - 40	3	0.10	0.10	260 - 280	176	5.89	51.54	500 - 520	60	2.01	94.14
40 - 60	15	0.50	0.60	280 - 300	149	4.99	56.53	520 - 540	35	1.17	95.31
60 - 80	28	0.94	1.54	300 - 320	167	5.59	62.12	540 - 560	37	1.24	96.55
80 - 100	78	2.61	4.15	320 - 340	170	5.69	67.80	560 - 580	32	1.07	97.62
100 - 120	102	3.41	7.56	340 - 360	116	3.88	71.69	580 - 600	27	0.90	98.53
120 - 140	120	4.02	11.58	360 - 380	119	3.98	75.67	600 - 620	19	0.64	99.16
140 - 160	140	4.69	16.27	380 - 400	109	3.65	79.32	620 - 640	19	0.64	99.80
160 - 180	162	5.42	21.69	400 - 420	95	3.18	82.50	640 - 660	4	0.13	99.93
180 - 200	180	6.02	27.71	420 - 440	90	3.01	85.51	660 - 680	2	0.07	100.00
200 - 220	182	6.09	33.80	440 - 460	71	2.38	87.88	680 - 700	0	0.00	100.00

Cədvəl 6.16

Bölmə:	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Azərbaycan	Riyazi gözləmə:	397.14	Moda:	630	Minimal bal:	8.7	Abituriyentlərin sayı:	5513
Qrup: IV	Ortakvadratik meyil:	179.04	Median:	409.58	Maksimal bal:	700.0		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	155	2.81	23.51	460 - 480	187	3.39	61.87
0 - 20	3	0.05	0.05	240 - 260	132	2.39	25.90	480 - 500	182	3.30	65.17
20 - 40	24	0.44	0.49	260 - 280	157	2.85	28.75	500 - 520	173	3.14	68.31
40 - 60	72	1.31	1.80	280 - 300	180	3.27	32.02	520 - 540	195	3.54	71.85
60 - 80	91	1.65	3.45	300 - 320	198	3.59	35.61	540 - 560	202	3.66	75.51
80 - 100	123	2.23	5.68	320 - 340	167	3.03	38.64	560 - 580	211	3.83	79.34
100 - 120	119	2.16	7.84	340 - 360	170	3.08	41.72	580 - 600	252	4.57	83.91
120 - 140	130	2.36	10.19	360 - 380	188	3.41	45.13	600 - 620	251	4.55	88.46
140 - 160	146	2.65	12.84	380 - 400	177	3.21	48.34	620 - 640	258	4.68	93.14
160 - 180	147	2.67	15.51	400 - 420	191	3.46	51.80	640 - 660	175	3.17	96.32
180 - 200	141	2.56	18.07	420 - 440	178	3.23	55.03	660 - 680	155	2.81	99.13
200 - 220	145	2.63	20.70	440 - 460	190	3.45	58.48	680 - 700	48	0.87	100.00

Cədvəl 6.17

Bölmə: rus	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Qrup: IV	Riyazi gözləmə:	358.38	Moda:	310	Minimal bal:	26.9	Abituriyentlərin sayı:	1038
	Ortakvadratik meyil:	155.05	Median:	354.63	Maksimal bal:	687.4		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tezliklərin cəmi, %-lə
0 - 0	0	0.00	0.00	220 - 240	41	3.95	26.01	460 - 480	41	3.95	76.69
0 - 20	0	0.00	0.00	240 - 260	36	3.47	29.48	480 - 500	29	2.79	79.48
20 - 40	3	0.29	0.29	260 - 280	42	4.05	33.53	500 - 520	26	2.50	81.98
40 - 60	3	0.29	0.58	280 - 300	42	4.05	37.57	520 - 540	28	2.70	84.68
60 - 80	6	0.58	1.16	300 - 320	57	5.49	43.06	540 - 560	32	3.08	87.76
80 - 100	26	2.50	3.66	320 - 340	42	4.05	47.11	560 - 580	22	2.12	89.88
100 - 120	23	2.22	5.88	340 - 360	41	3.95	51.06	580 - 600	25	2.41	92.29
120 - 140	31	2.99	8.86	360 - 380	43	4.14	55.20	600 - 620	23	2.22	94.51
140 - 160	32	3.08	11.95	380 - 400	49	4.72	59.92	620 - 640	24	2.31	96.82
160 - 180	33	3.18	15.13	400 - 420	43	4.14	64.07	640 - 660	22	2.12	98.94
180 - 200	24	2.31	17.44	420 - 440	50	4.82	68.88	660 - 680	8	0.77	99.71
200 - 220	48	4.62	22.06	440 - 460	40	3.85	72.74	680 - 700	3	0.29	100.00

Cədvəl 6.18

Bölmə:	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Azərbaycan	Riyazi gözləmə:	130.90	Moda:	85	Minimal bal:	0.0	Abituriyentlərin sayı:	113933
Qrup: V	Ortakvadratik meyil:	70.27	Median:	119.83	Maksimal bal:	300.0		

Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	63	0.06	0.06	100 - 110	6333	5.56	44.56	210 - 220	2809	2.47	86.05
0 - 10	61	0.05	0.11	110 - 120	6311	5.54	50.10	220 - 230	2594	2.28	88.32
10 - 20	701	0.62	0.72	120 - 130	5730	5.03	55.13	230 - 240	2375	2.08	90.41
20 - 30	3158	2.77	3.50	130 - 140	5313	4.66	59.79	240 - 250	2224	1.95	92.36
30 - 40	5162	4.53	8.03	140 - 150	4868	4.27	64.06	250 - 260	2218	1.95	94.31
40 - 50	5416	4.75	12.78	150 - 160	4416	3.88	67.94	260 - 270	2029	1.78	96.09
50 - 60	5385	4.73	17.51	160 - 170	4225	3.71	71.65	270 - 280	2010	1.76	97.85
60 - 70	5729	5.03	22.54	170 - 180	3850	3.38	75.02	280 - 290	1709	1.50	99.35
70 - 80	6222	5.46	28.00	180 - 190	3544	3.11	78.14	290 - 300	739	0.65	100.00
80 - 90	6347	5.57	33.57	190 - 200	3241	2.84	80.98				
90 - 100	6188	5.43	39.00	200 - 210	2963	2.60	83.58				

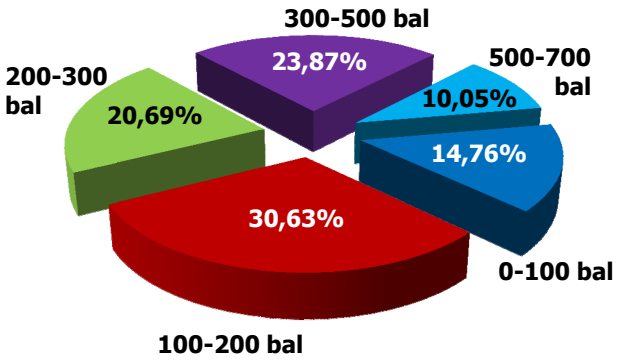
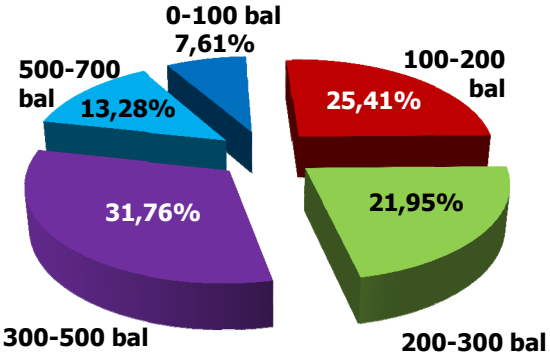
Cədvəl 6.19

Bölmə: rus	Test imtahanında toplanılan balların paylanmasının ədədi xarakteristikaları							
Qrup: V	Riyazi gözləmə:	147.85	Moda:	145	Minimal bal:	0.0	Abituriyentlərin sayı:	11686
	Ortakvadratik meyil:	64.04	Median:	145.41	Maksimal bal:	295.4		

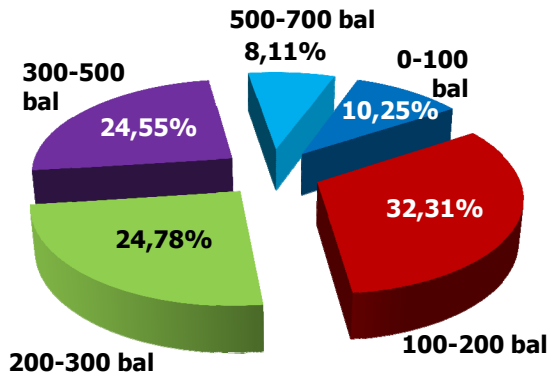
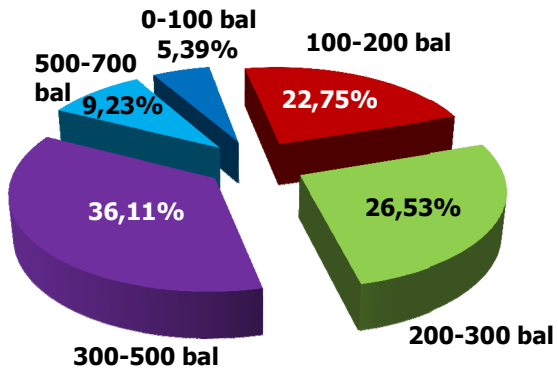
Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə	Bal intervalları	Abitur. sayı (tezliklər)	Nisbi tezliklər, %-lə	Nisbi tez-liklərin cəmi, %-lə
0 - 0	3	0.03	0.03	100 - 110	570	4.88	30.98	210 - 220	426	3.65	84.45
0 - 10	2	0.02	0.04	110 - 120	623	5.33	36.31	220 - 230	357	3.05	87.51
10 - 20	16	0.14	0.18	120 - 130	639	5.47	41.78	230 - 240	333	2.85	90.36
20 - 30	113	0.97	1.15	130 - 140	606	5.19	46.96	240 - 250	309	2.64	93.00
30 - 40	241	2.06	3.21	140 - 150	656	5.61	52.58	250 - 260	297	2.54	95.54
40 - 50	349	2.99	6.20	150 - 160	637	5.45	58.03	260 - 270	244	2.09	97.63
50 - 60	335	2.87	9.06	160 - 170	606	5.19	63.21	270 - 280	195	1.67	99.30
60 - 70	418	3.58	12.64	170 - 180	539	4.61	67.82	280 - 290	72	0.62	99.91
70 - 80	501	4.29	16.93	180 - 190	532	4.55	72.38	290 - 300	10	0.09	100.00
80 - 90	516	4.42	21.34	190 - 200	519	4.44	76.82				
90 - 100	556	4.76	26.10	200 - 210	466	3.99	80.81				

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMLARI (I – IV QRUPLAR ÜZRƏ)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
	
Şəkil 6.1	Şəkil 6.2

RUS BÖLMƏSİ

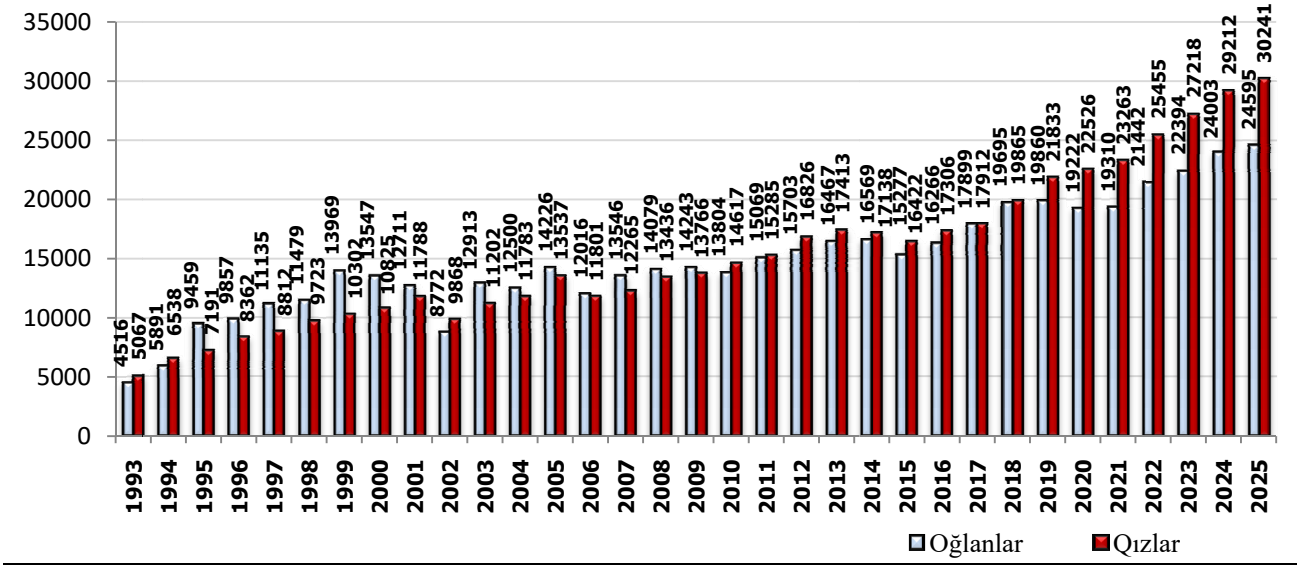
OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
	
Şəkil 6.3	Şəkil 6.4

Cədvəl 6.20

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ FƏNLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

F Ə N L Ə R	Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi		
	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə
I mərhələ üzrə						
Tədris dili	51.41	62.25	57.05	49.79	58.47	54.20
Riyaziyyat	30.66	32.05	31.38	34.28	33.89	34.08
İngilis dili	39.36	47.51	43.59	56.23	62.87	59.60
Fransız dili	26.14	33.47	30.27	14.40	32.47	27.31
Alman dili	28.32	35.06	32.10	59.91	68.39	64.00
Ərəb dili	37.35	38.17	37.48	---	---	---
Fars dili	37.91	39.04	38.25	---	---	---
Rus dili	29.51	37.51	33.79	---	---	---
Orta bal (I mərhələ)	**120.36**	**140.61**	**130.91**	**140.27**	**155.17**	**147.85**
II mərhələ üzrə						
Tədris dili (III qrup)	51.75	58.44	56.75	45.73	56.23	53.36
Ədəbiyyat (III qrup)	50.81	56.60	55.18	40.67	51.01	48.41
Riyaziyyat (I, II qruplar)	28.85	29.12	28.96	29.36	30.63	29.81
Fizika (I, IV qruplar)	33.48	39.64	36.27	32.82	36.63	34.39
Kimya (I, IV qruplar)	25.56	35.41	30.36	28.86	34.65	31.83
Biologiya (IV qrup)	57.63	52.62	53.66	50.11	47.12	47.92
Tarix (II, III qruplar)	30.05	28.73	29.26	24.64	24.16	24.36
İnformatika (I qrup)	38.04	37.78	37.94	33.77	34.98	34.06
Coğrafiya (II, III qruplar)	28.27	23.57	25.99	23.81	22.22	23.01
Orta bal (II mərhələ)	**111.86**	**138.63**	**126.26**	**105.67**	**131.53**	**118.96**
Bütövlükdə						
Orta bal (I-IV qruplar)	**257.32**	**298.56**	**279.49**	**257.73**	**295.20**	**276.99**

1993 – 2025-ci İLLƏRDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLMUŞ OĞLAN VƏ QIZLARIN SAYININ DİNAMİKASI

Şəkil 6.5

Cədvəl 6.21

2025-ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZLARIN İXTİSAS QRUPLARI ÜZRƏ PAYLANMASI

(abituriyentlərlə subbakalavrlar birlikdə)

№	Qəbul olmuş oğlanlar						Qəbul olmuş qızlar					
	Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi			Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi		
	Qrup	Sayı	Faizi	Qrup	Sayı	Faizi	Qrup	Sayı	Faizi	Qrup	Sayı	Faizi
1	I	9679	43.25	I	960	43.34	III	10721	39.19	III	1285	44.57
2	II	6983	31.20	II	548	24.74	DT	9809	35.85	DT	1093	37.91
3	RK	6068	27.11	RK	511	23.07	I	6698	24.48	II	509	17.66
4	Rİ	3611	16.13	Rİ	449	20.27	II	5693	20.81	I	447	15.50
5	III	2742	12.25	III	316	14.27	RK	4211	15.39	V	324	11.24
6	V	2153	9.62	V	265	11.96	IV	2716	9.93	IV	318	11.03
7	DT	2064	9.22	DT	179	8.08	Rİ	2487	9.09	RK	297	10.30
8	IV	823	3.68	TC	137	6.19	V	1530	5.59	TC	192	6.66
9	TC	678	3.03	IV	126	5.69	TC	912	3.33	Rİ	150	5.20

Cədvəl 6.22

2025-ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZLARIN ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜZRƏ PAYLANMASI

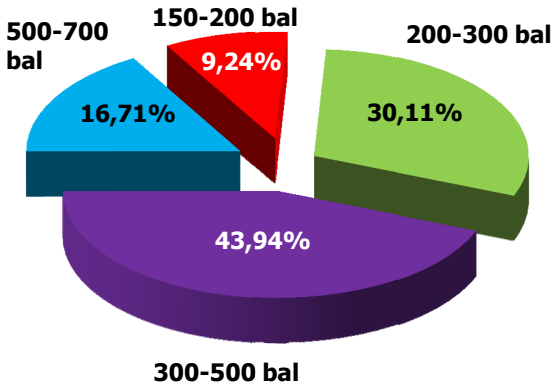
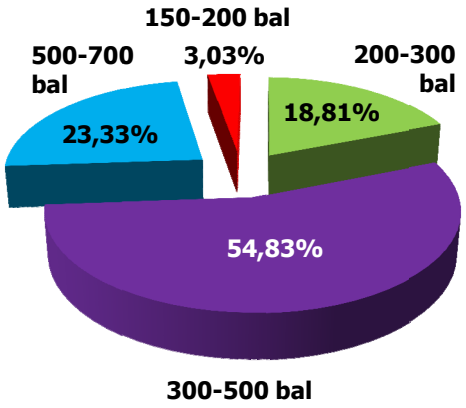
№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olanlar			
		Oğlan		Qız	
		Sayı	Faizi	Sayı	Faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	1820	32.20	3832	67.80
2	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	2056	61.67	1278	38.33
3	Azərbaycan Texniki Universiteti	1393	73.86	493	26.14
4	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1470	58.52	1042	41.48
5	Azərbaycan Tibb Universiteti	271	30.01	632	69.99
6	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	486	14.16	2946	85.84
7	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	2090	51.10	2000	48.90
8	Azərbaycan Dillər Universiteti	306	17.04	1490	82.96
9	Bakı Slavyan Universiteti	249	17.94	1139	82.06
10	Bakı Mühəndislik Universiteti	1341	58.41	955	41.59
11	Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	211	53.69	182	46.31
12	ADA Universiteti	167	47.58	184	52.42
13	Bakı Musiqi Akademiyası	31	24.60	95	75.40
14	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	73	54.89	60	45.11

Cədvəl 6.22 (ardı)

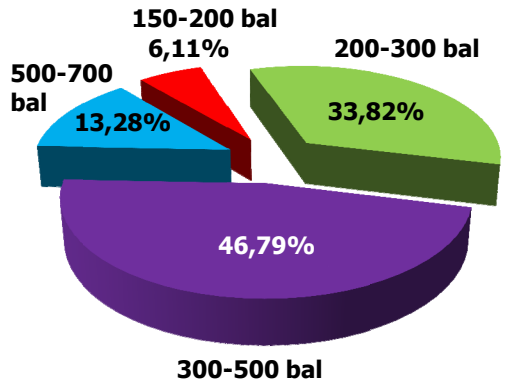
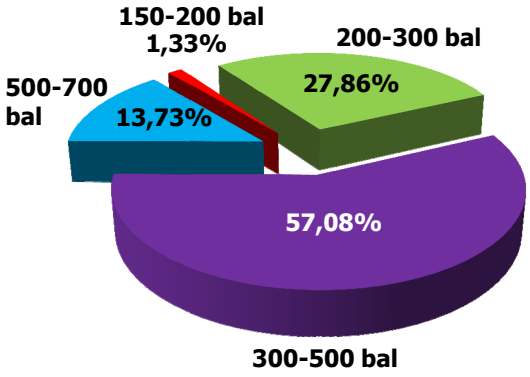
№	ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏSİ	Qəbul olanlar			
		Oğlan		Qız	
		Sayı	Faizi	Sayı	Faizi
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	189	30.29	435	69.71
16	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	32	10.77	265	89.23
17	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	316	50.97	304	49.03
18	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	60	48.39	64	51.61
19	Azərbaycan İdman Akademiyası	1440	88.56	186	11.44
20	Milli Aviasiya Akademiyası	521	62.10	318	37.90
21	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	329	98.80	4	1.20
22	Bakı Ali Neft Məktəbi	293	65.99	151	34.01
23	Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	80	57.14	60	42.86
24	Naxçıvan Dövlət Universiteti	661	39.72	1003	60.28
25	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	24	12.37	170	87.63
26	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1262	67.31	613	32.69
27	Gəncə Dövlət Universiteti	498	35.60	901	64.40
28	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	805	69.64	351	30.36
29	Sumqayıt Dövlət Universiteti	752	45.33	907	54.67
30	Mingəçevir Dövlət Universiteti	631	44.28	794	55.72
31	Lənkəran Dövlət Universiteti	741	46.66	847	53.34
32	Qarabağ Universiteti	430	42.12	591	57.88
33	Türkiyə-Azərbaycan Universiteti	61	66.30	31	33.70
34	Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu	53	68.83	24	31.17
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	699	51.74	652	48.26
36	Azərbaycan Universiteti	434	41.02	624	58.98
37	Qərbi Kaspi Universiteti	545	41.29	775	58.71
38	Xəzər Universiteti	425	29.55	1013	70.45
39	Bakı Avrasiya Universiteti	368	27.54	968	72.46
40	Bakı Qızlar Universiteti	0	0.00	378	100.00
41	Odlar Yurdu Universiteti	370	37.72	611	62.28
42	Bakı Biznes Universiteti	501	43.79	643	56.21
43	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	111	32.55	230	67.45
	CƏMİ	**24595**	**44.85**	**30241**	**55.15**

2025-ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I – IV QRUPLAR ÜZRƏ)

AZƏRBAYCAN BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
	
Şəkil 6.6	Şəkil 6.7

RUS BÖLMƏSİ

OĞLAN ABİTURİYENTLƏR	QIZ ABİTURİYENTLƏR
	
Şəkil 6.8	Şəkil 6.9

Cədvəl 6.23

2025-ci İLDƏ ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN TEST TAPŞIRIQLARINA DÜZGÜN CAVABLARININ FƏNLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏRİ

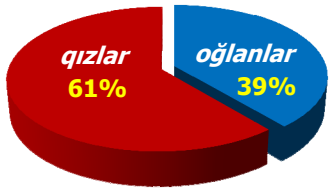
F Ə N L Ə R	Azərbaycan bölməsi			Rus bölməsi		
	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə	Oğlanlar	Qızlar	Bütövlükdə
I mərhələ üzrə						
Tədris dili	72.04	79.71	76.27	62.16	67.85	65.35
Riyaziyyat	51.84	51.69	51.76	50.41	43.80	46.70
İngilis dili	60.06	67.62	64.23	73.03	76.55	75.01
Fransız dili	40.15	49.50	45.73	---	32.42	32.42
Alman dili	47.34	50.22	49.09	66.19	75.44	70.66
Ərəb dili	56.31	62.85	57.94	---	---	---
Fars dili	39.40	37.80	39.22	---	---	---
Rus dili	48.14	55.65	52.27	---	---	---
Orta bal (I mərhələ)	**183.07**	**198.12**	**191.37**	**185.55**	**188.14**	**187.00**
II mərhələ üzrə						
Tədris dili (III qrup)	66.67	73.61	72.19	62.76	68.10	67.00
Ədəbiyyat (III qrup)	69.92	74.40	73.62	66.52	65.86	65.96
Riyaziyyat (I, II qruplar)	41.91	43.54	42.56	42.42	42.34	42.39
Fizika (I, IV qruplar)	47.96	53.53	50.67	45.22	47.96	46.38
Kimya (I, IV qruplar)	36.13	47.61	42.26	37.04	42.97	40.05
Biologiya (IV qrup)	68.60	63.03	64.15	60.50	56.32	57.48
Tarix (II, III qruplar)	41.80	40.96	41.28	36.10	31.60	33.09
İnformatika (I qrup)	53.56	52.34	53.08	49.03	50.44	49.38
Coğrafiya (II, III qruplar)	43.73	39.97	42.18	36.36	35.07	35.75
Orta bal (II mərhələ)	**170.30**	**202.04**	**188.18**	**161.35**	**178.25**	**170.88**
Bütövlükdə						
Orta bal (I-IV qruplar)	**358.08**	**402.85**	**383.29**	**351.91**	**370.12**	**362.18**

I-IV QRUPLARIN OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİNİN TOPLADIQLARI BALLARIN İNTERVALLAR ÜZRƏ PAYLANMA CƏDVƏLİ VƏ DİAQRAMLARI

Cədvəl 6.24

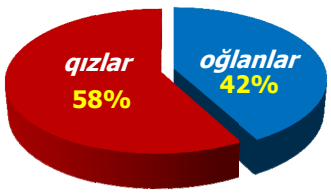
Balların intervalları	Oğlanlar	Qızlar
0-500 bal	38094	42388
500-600 bal	2799	4397
600-700 bal	1359	1874
CƏMİ	**42252**	**48659**

500-600 BAL

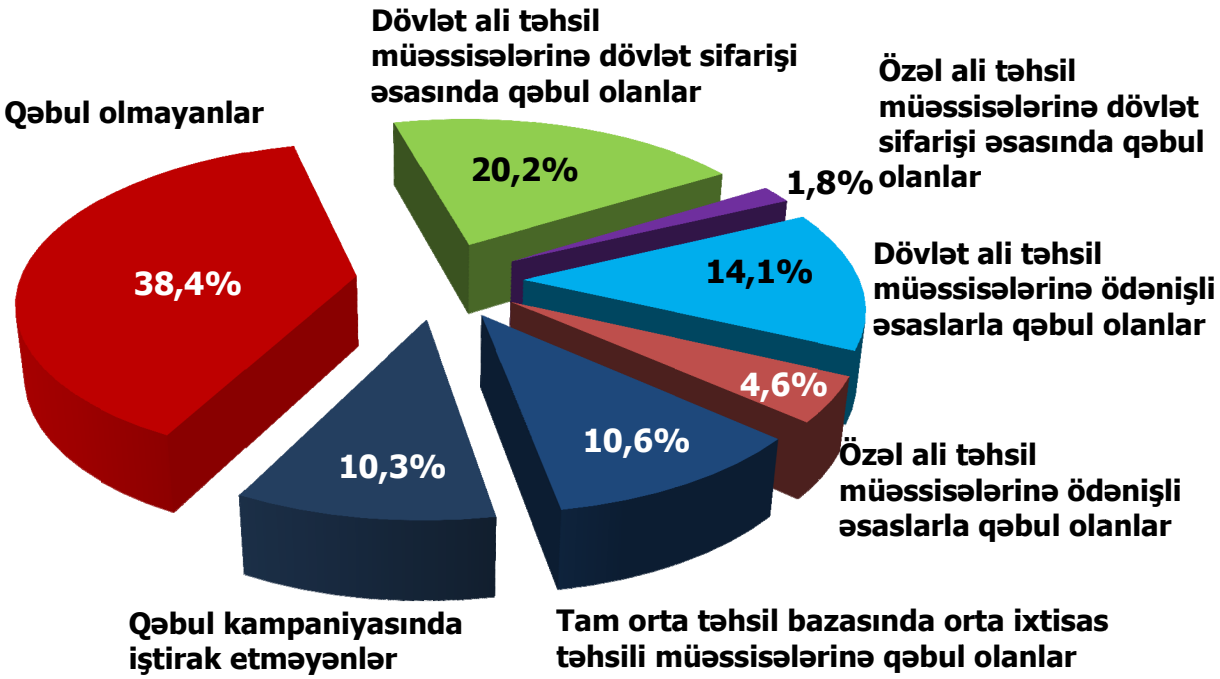
Şəkil 6.10

600-700 BAL

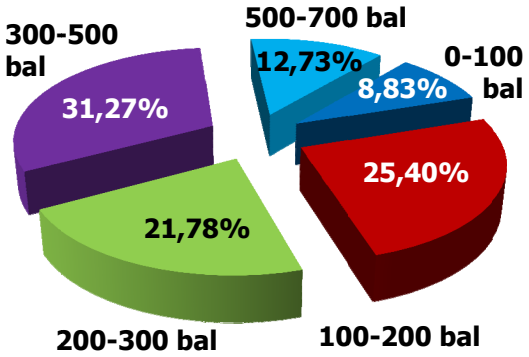
Şəkil 6.11

2025-ci İL MƏZUNLARININ PAYLANMA DİAQRAMI

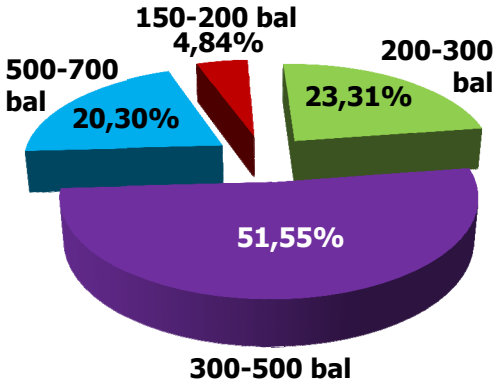
Şəkil 6.12

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN 2025-ci İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

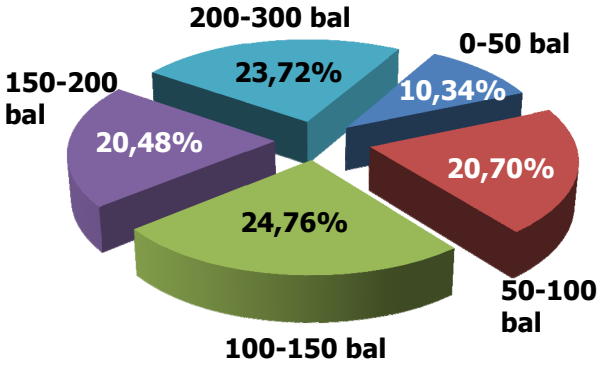
Şəkil 6.13

QƏBUL OLAN 2025-ci İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

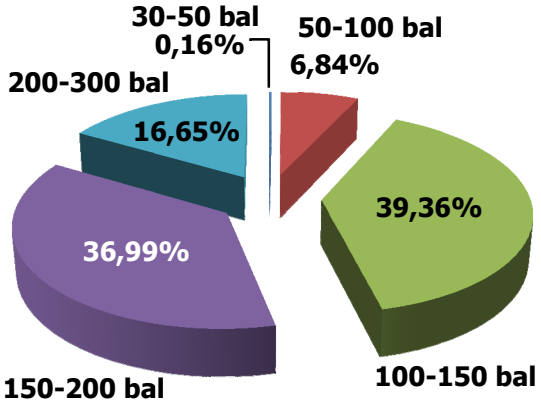
Şəkil 6.14

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN 2025-ci İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (V QRUP ÜZRƏ)

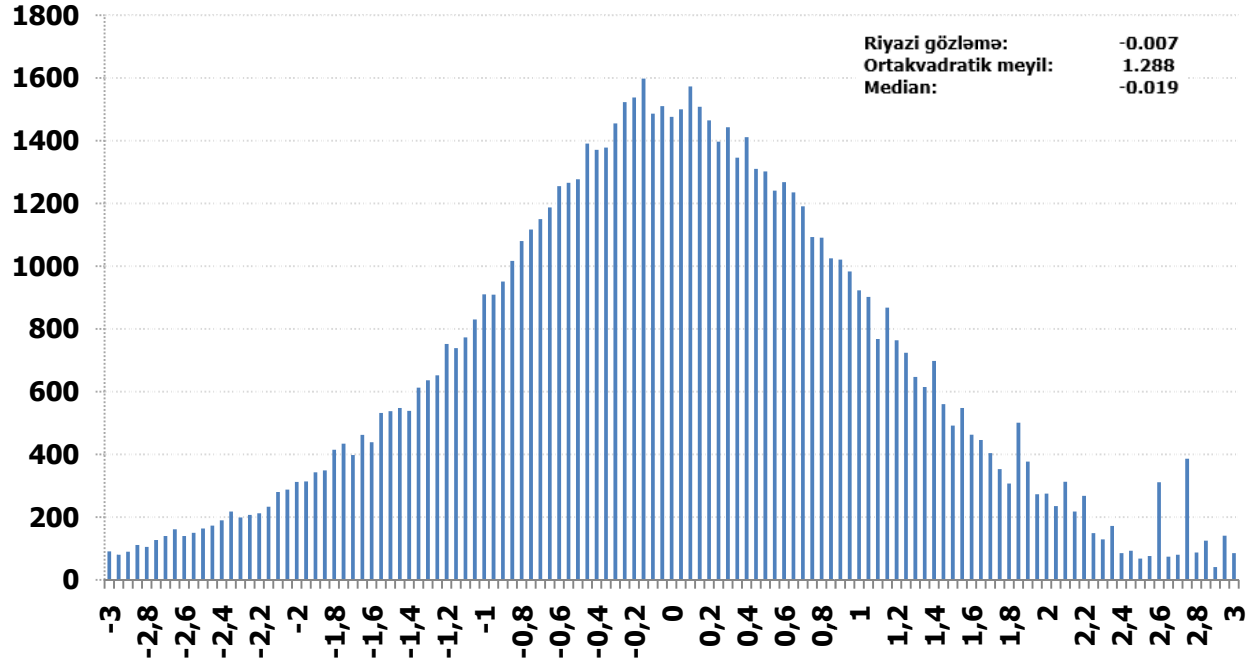
Şəkil 6.15

QƏBUL OLAN 2025-ci İL MƏZUNLARININ TOPLADIQLARI BALLARIN PAYLANMA DİAQRAMI (V QRUP ÜZRƏ)

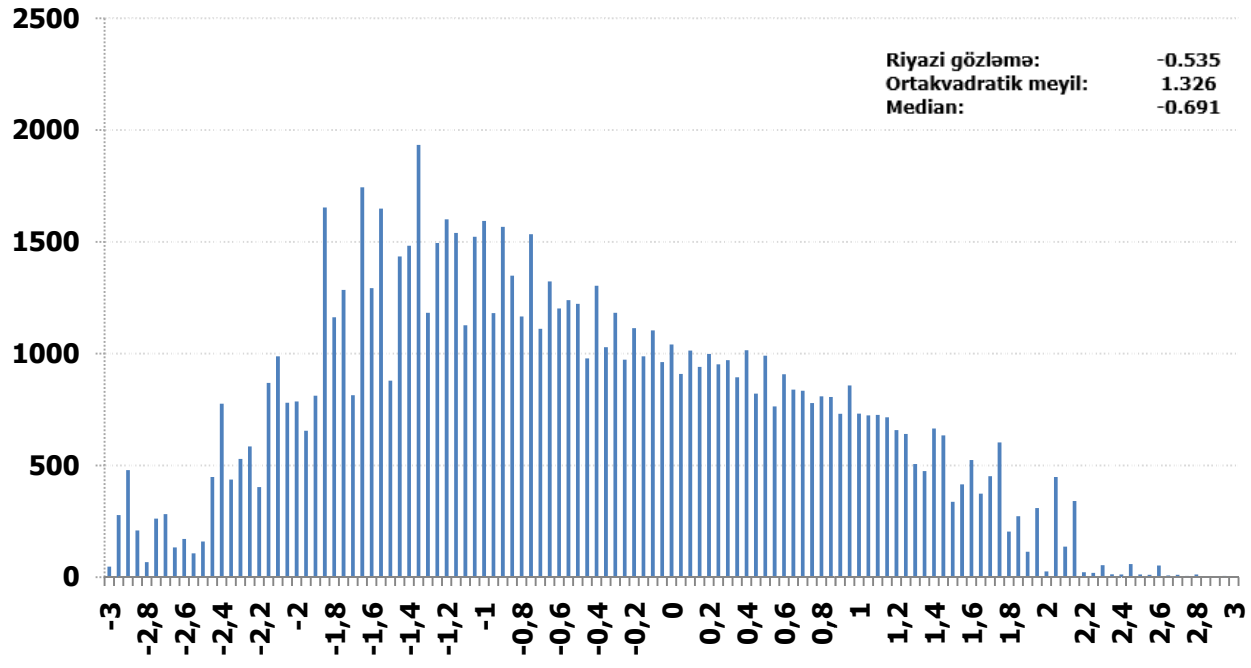
Şəkil 6.16

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN AZƏRBAYCAN DİLİ FƏNNİ ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

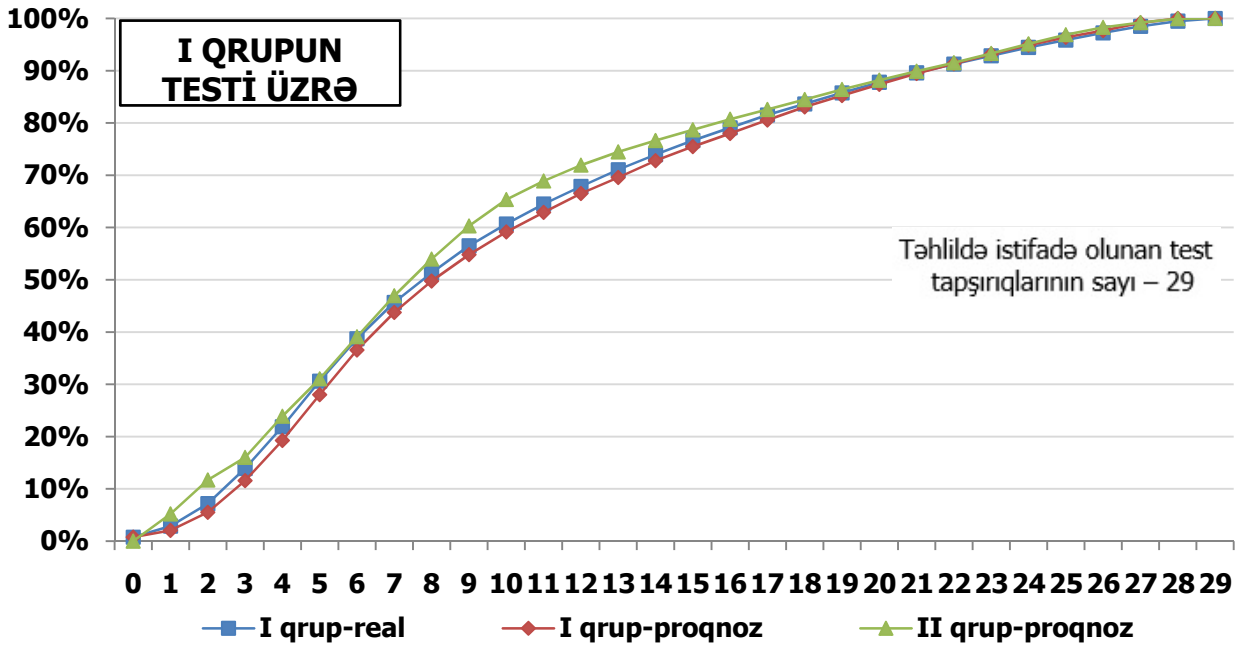
Qrafik 6.1

QƏBUL İMTAHANININ I MƏRHƏLƏSİNİN NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN RİYAZİYYAT FƏNNİ ÜZRƏ ABİTURİYENTLƏRİN QABİLİYYƏT SƏVİYYƏLƏRİNƏ GÖRƏ PAYLANMASI

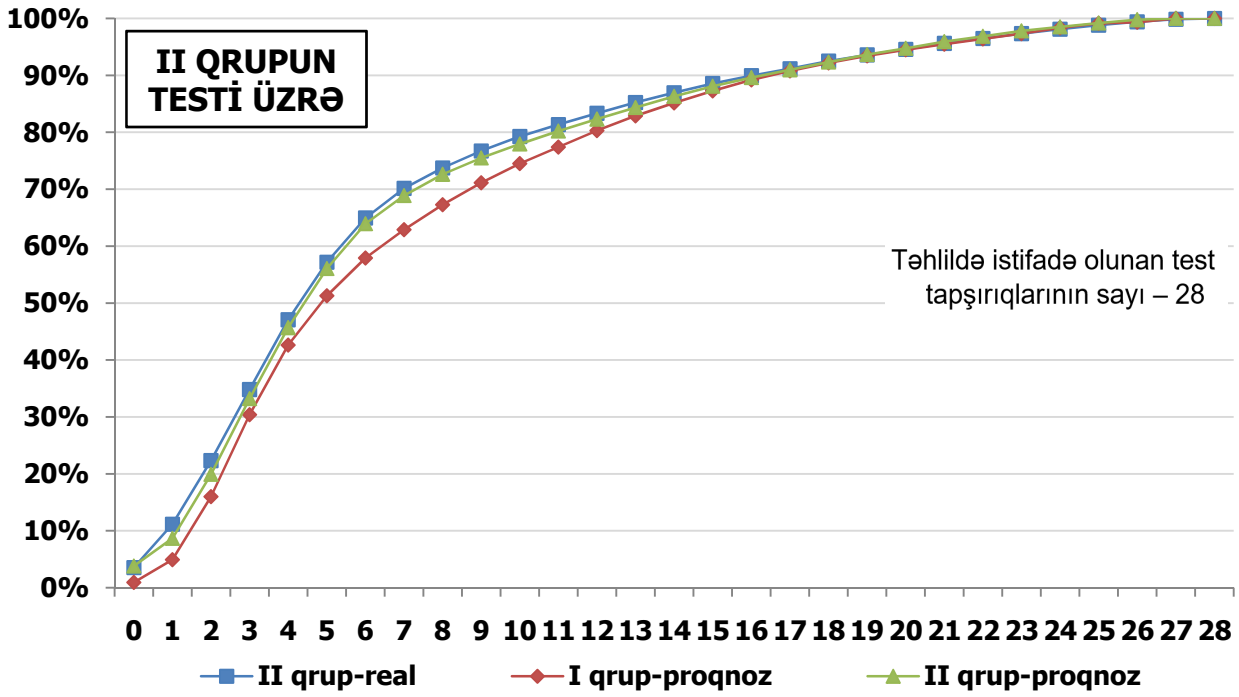

Qrafik 6.2

RİYAZİYYAT FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİSİ İLƏ İKİPARAMETRLİ LOGİSTİK MODEL ƏSASINDA PROQNOZOLUNAN DÜZGÜN CAVABLARIN PAYLANMASININ İNTEQRAL ƏYRİLƏRİNİN MÜQAYİSƏSİ

Qrafik 6.3

Qrafik 6.4

Cədvəl 6.25

SON 12 İLİN NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ (Azərbaycan bölməsi)*

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Bakı ş. Yasamal rayonu	336 nömrəli tam orta məktəb	38№-li tam orta məktəb	336№-li tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	60 nömrəli tam orta məktəb	336 nömrəli tam orta məktəb	18 nömrəli tam orta məktəb		308 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	313 nömrəli tam orta məktəb	313 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb	313 nömrəli tam orta məktəb	182 nömrəli tam orta məktəb	99 nömrəli tam orta məktəb		314 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	239 nömrəli tam orta məktəb	239 nömrəli tam orta məktəb	189-190 nömrəli tam orta məktəb	189-190 nömrəli tam orta məktəb	189-190 nömrəli tam orta məktəb	189-190 nömrəli tam orta məktəb	239 nömrəli tam orta məktəb		189-190 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	245 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	86 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	245 nömrəli tam orta məktəb	260 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu	33 nömrəli tam orta məktəb	326 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb	292 nömrəli tam orta məktəb	149 nömrəli tam orta məktəb	326 nömrəli tam orta məktəb	92 nömrəli tam orta məktəb	156 nömrəli tam orta məktəb	216 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu	193 nömrəli tam orta məktəb	45 nömrəli tam orta məktəb	82 nömrəli tam orta məktəb	82 nömrəli tam orta məktəb	47 nömrəli tam orta məktəb	73 nömrəli tam orta məktəb	45 nömrəli tam orta məktəb		36 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	275 nömrəli tam orta məktəb	208 nömrəli tam orta məktəb	118 nömrəli tam orta məktəb	89 nömrəli tam orta məktəb	85 nömrəli tam orta məktəb	89 nömrəli tam orta məktəb	327 nömrəli tam orta məktəb		290 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu	74 nömrəli tam orta məktəb	338 nömrəli tam orta məktəb	311 nömrəli tam orta məktəb	337 nömrəli tam orta məktəb	295 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	215 nömrəli tam orta məktəb	74 nömrəli tam orta məktəb	215 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	240 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	266 nömrəli tam orta məktəb	54 nömrəli tam orta məktəb		240 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	288 nömrəli tam orta məktəb	127 nömrəli tam orta məktəb	294 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	294 nömrəli tam orta məktəb	320 nömrəli tam orta məktəb	233 nömrəli tam orta məktəb		273 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nizami rayonu	145 nömrəli tam orta məktəb	129 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	129 nömrəli tam orta məktəb	61 nömrəli tam orta məktəb	129 nömrəli tam orta məktəb		251 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu		243 nömrəli tam orta məktəb	186 nömrəli tam orta məktəb	168 nömrəli tam orta məktəb	168 nömrəli tam orta məktəb		186 nömrəli tam orta məktəb		186 nömrəli tam orta məktəb
Xocavənd rayonu	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi		Xocavənd şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi		Xocavənd kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi		

*Təhlil aparılarkən lisey və gimnaziyaların məzunlarının nəticələri nəzərə alınmayıb.

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Xocalı rayonu		Xocalı rayonu Başkənd kənd tam orta məktəbi					Xocalı 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		
Kəngərli rayonu	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi		Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi	Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi		Qıvraq qəsəbə tam orta məktəbi
Naxçıvan şəhəri	14 nömrəli tam orta məktəb	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarni-zonu orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi	Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbi		7 nömrəli tam orta məktəb
Babək rayonu	Çeşmə-basar kənd tam orta məktəbi	Cəhri qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Çeşmə-basar kənd tam orta məktəbi	Çeşmə-basar kənd tam orta məktəbi	Nehrəm qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Şıxmah-mud kənd tam orta məktəbi	Babək şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi		
Ordubad rayonu	Kələki kənd tam orta məktəbi	Kələki kənd tam orta məktəbi	İnternat orta məktəbi	İnternat orta məktəbi	İnternat orta məktəbi	Vənənd kənd tam orta məktəbi	Dəstə kənd tam orta məktəbi	Unus kənd tam orta məktəbi	Dəstə kənd tam orta məktəbi
Sədərək rayonu				Heydərabad qəsəbə tam orta məktəbi	Qarağac kənd tam orta məktəbi		Sədərək kənd 1 nömrəli tam orta məktəb		
Culfa rayonu	Camaldın kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Qızılca kənd tam orta məktəbi	Əlincə kənd tam orta məktəbi	Saltaq kənd tam orta məktəbi	Teyvaz kənd tam orta məktəbi	Qazançı kənd tam orta məktəbi	
Şərur rayonu	Havuş kənd tam orta məktəbi	Tumaslı kənd tam orta məktəbi	Kürçülü kənd tam orta məktəbi	Kürçülü kənd tam orta məktəbi	Alışar kənd tam orta məktəbi	Muğanlı kənd tam orta məktəbi	Tumaslı kənd tam orta məktəbi	Kürçülü kənd tam orta məktəbi	
Şahbuz rayonu	Şahbuz-kənd kənd tam orta məktəbi	Mahmud-oba kənd tam orta məktəbi	Badamlı qəsəbə tam orta məktəbi	Yuxarı Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Aşağı Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Mahmud-oba kənd tam orta məktəbi	Kükü kənd tam orta məktəbi	
Gəncə şəhəri	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	10 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	12 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	12 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	33 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	11 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		30 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Daşkəsən rayonu	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Güney-kənd kənd tam orta məktəbi	Qazaxyol-çular kənd tam orta məktəbi		2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Şəmkir rayonu	Şəmkir şəhər Morul tam orta məktəbi	Dəllər Cırdaxan kənd tam orta məktəbi	Rizvan Pirnəzərov adına Çənlibel kənd tam orta məktəbi	Şiştəpə kənd tam orta məktəbi	Sabirkənd kənd tam orta məktəbi	Bayramlı kənd tam orta məktəbi	Tatarlı kənd tam orta məktəbi		Şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Göygöl rayonu	Qara-bulaq kənd tam orta məktəbi	Toğana kənd tam orta məktəbi	Göyçə-kənd kənd tam orta məktəbi	Köşkü kənd tam orta məktəbi	Balçılı 2 nömrəli tam orta məktəb	Balçılı 2 nömrəli tam orta məktəb	Çaylı kənd tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Samux rayonu	Qovlarsarı kənd tam orta məktəbi	Qovlarsarı kənd tam orta məktəbi	Poylu kənd tam orta məktəbi	Samux şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi		Çobanab-dallı kənd tam orta məktəbi	Qarabağlar kənd tam orta məktəbi		
Gədəbəy rayonu	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Samanlıq kənd tam orta məktəbi	Çiçəkli kənd tam orta məktəbi	Sarıhəsənli kənd tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Çalburun kənd tam orta məktəbi	Novo Saratovka kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Qazax rayonu	Aslanbəyli kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qaymaqlı kənd tam orta məktəbi	Kəmərli kənd tam orta məktəbi	Çaylı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Daş Salahlı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Cəfərli kənd tam orta məktəbi	Qaymaqlı kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ağstafa rayonu	Qaçaq Kərəm kənd tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	Yenigün kənd tam orta məktəbi	Qaçaq Kərəm kənd tam orta məktəbi	Böyük Kəsik kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Muğanlı kənd tam orta məktəbi	Muğanlı kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Tovuz rayonu	Z.Yusifov adına Bayramlı kənd tam orta məktəbi	Hacıallı kənd tam orta məktəbi	E.Orucov adına Bayramlı kənd tam orta məktəbi	E.Orucov adına Bayramlı kənd tam orta məktəbi	E.Orucov adına Bayramlı kənd tam orta məktəbi	Köhnəqala kənd tam orta məktəbi	Z.Yusifov adına Bayramlı kənd tam orta məktəbi	Azaflı kənd tam orta məktəbi	Qaraxanlı kənd tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	21 nömrəli tam orta məktəb	24 nömrəli tam orta məktəb	21 nömrəli tam orta məktəb	11 nömrəli tam orta məktəb	18 nömrəli tam orta məktəb	11 nömrəli tam orta məktəb	43 nömrəli tam orta məktəb	Sumqayıt şəhər evdə fərdi təhsil məktəbi	28 nömrəli tam orta məktəb
Abşeron rayonu	Ceyran-batan qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Xırdalan şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbi	Fatmayı kənd tam orta məktəbi	Xırdalan şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbi	Mehdi-abad qəsəbə 4 nömrəli tam orta məktəb	Qobu qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Xırdalan şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi		Ceyranba-tan qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi
Xızı rayonu		Giləzi qəsəbə tam orta məktəbi	Giləzi qəsəbə tam orta məktəbi	Giləzi qəsəbə tam orta məktəbi	1 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb		Giləzi qəsəbə tam orta məktəbi
Şamaxı rayonu	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi	Göylər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Qurdtəpə kənd tam orta məktəbi		
Qobustan rayonu	Qobustan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb	Qobustan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb	Təklə kənd tam orta məktəbi	Ərəbqə-dim kənd tam orta məktəbi	Ərəbqə-dim kənd tam orta məktəbi		Cəyirli kənd tam orta məktəbi	Ərəbşalbaş kənd tam orta məktəbi	

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Mingəçevir şəhəri	9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	19 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	19 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	17 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Naftalan şəhəri	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		
Goranboy rayonu	Yuxarı Ağcakənd kənd tam orta məktəbi	Şəfəq kənd tam orta məktəbi	Qızılhacılı qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Məşədiqar alar kənd tam orta məktəbi	Borsunlu kənd 2 nömrə li tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Düzqışlaq kənd tam orta məktəbi	Qızılhacılı qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Safıkürd kənd tam orta məktəbi
Kəlbəcər rayonu	12 nömrəli tam orta məktəb	12 nömrəli tam orta məktəb	12 nömrəli tam orta məktəb	95 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	12 nömrəli tam orta məktəb	8 nömrəli tam orta məktəb	126 nömrəli tam orta məktəb
Yevlax rayonu	Salahlı kənd tam orta məktəbi	Salahlı kənd tam orta məktəbi	Səməd-abad kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Salamab ad kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hacıselli kənd tam orta məktəbi		Səməd-abad kənd tam orta məktəbi
Şəki rayonu	Baş Şabalıd kənd tam orta məktəbi	Kiş kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Baş Küngüt kənd tam orta məktəbi	Orta Zəyzid kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	19 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Orta Zəyzid kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Baş Zəyzid kənd tam orta məktəbi	Baş Layısqı kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Zaqatala rayonu	Göyəm kənd tam orta məktəbi	Mamrux kənd tam orta məktəbi	Uzuntala kənd tam orta məktəbi	Tala kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Göyəm kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Mazıx kənd tam orta məktəbi	Qandax kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Balakən rayonu	Katex kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Talalar kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Katex kənd 3 nömrəli tam orta məktəbi	Meşəşam-bul kənd tam orta məktəbi	Qaysa kənd tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	Tülü kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Qazma kənd 1 nömrəl i tam orta məktəbi	Qazma kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Qəbələ rayonu	Məmməd-ağalı kənd tam orta məktəbi	Məmməd-ağalı kənd tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 nömrə li tam orta məktəbi	Soltan Nuxa kənd tam orta məktəbi	Zalam kənd tam orta məktəbi	Əmirvan kənd tam orta məktəbi	Vəndam qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi
Qax rayonu	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Turaclı kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Turaclı kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Calayır kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Oğuz rayonu	Tayıflı kənd tam orta məktəbi	Tayıflı kənd tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Tərkəş kənd tam orta məktəbi	Tərkəş kənd tam orta məktəbi	Kərimli kənd tam orta məktəbi	Xalxal kənd tam orta məktəbi	Ərmənət kənd tam orta məktəbi	Xaçmaz kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Bərdə rayonu	Cumalar kənd tam orta məktəbi	Kələntərli kənd tam orta məktəbi	Türkmən kənd tam orta məktəbi	Şorəlli kənd tam orta məktəbi	Şorəlli kənd tam orta məktəbi	Qaradırnaq kənd tam orta məktəbi	Yeni Əyricə kənd tam orta məktəbi		Yeni Əyricə kənd tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Şuşa rayonu	Şuşa 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 11 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		Şuşa 20 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şuşa 20 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		Şuşa 3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi		
Ağcabədi rayonu	Şənlik kənd tam orta məktəbi	Rəncbərlər kənd tam orta məktəbi	Rəncbərlər kənd tam orta məktəbi	Salmanbəyli kənd tam orta məktəbi	Avşar kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Gələbədin kənd tam orta məktəbi	Hacılar kənd tam orta məktəbi	Hacılar kənd tam orta məktəbi	Rəncbərlər kənd tam orta məktəbi
Ağdam rayonu	Üçoğlan kənd tam orta məktəbi	26 nömrəli tam orta məktəb	Həsənxanlı kənd tam orta məktəbi	Alıbəyli qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Qasımbəyli qəsəbə tam orta məktəbi	28 nömrəli tam orta məktəb	42 nömrəli tam orta məktəb		88 nömrəli tam orta məktəb
Tərtər rayonu	Hüləbətli kənd tam orta məktəbi	Evoğlu kənd tam orta məktəbi	Hüləbətli kənd tam orta məktəbi	Evoğlu kənd tam orta məktəbi	Evoğlu kənd tam orta məktəbi	Xoruzlu kənd tam orta məktəbi	Sarov kənd tam orta məktəbi	Qarağacı kənd tam orta məktəbi	
Göyçay rayonu	Kürdəmiş kənd tam orta məktəbi	Qaraxıdır kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	Alxasava kənd tam orta məktəbi	Çaxırlı kənd tam orta məktəbi	Qarabaqqal kənd tam orta məktəbi	Qaraxıdır kənd tam orta məktəbi	9 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ucar rayonu	Boyat kənd tam orta məktəbi	Məlikballı kənd tam orta məktəbi	Qaracallı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Qaradağlı kənd tam orta məktəbi	Qarabörk kənd tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şahlıq kənd tam orta məktəbi	Quləbənd kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Kürdəmir rayonu	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Xırdapay kənd tam orta məktəbi	Sovla kənd tam orta məktəbi	Dəyirmanlı kənd tam orta məktəbi	Bağman kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Pirili kənd tam orta məktəbi	Mürtülü kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Zərdab rayonu	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Sarıqaya kənd tam orta məktəbi	Gəndəbil kənd tam orta məktəbi	Yarməmmədbağı kənd tam orta məktəbi
Ağdaş rayonu	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Cüvə kənd tam orta məktəbi	Şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Cüvə kənd tam orta məktəbi	Cüvə kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
İsmayıllı rayonu	Sulut kənd tam orta məktəbi	Diyallı kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Zərnava kənd tam orta məktəbi	Sumağallı kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Ağsu rayonu	Təklə kənd tam orta məktəbi	Qaraqoyunlu kənd tam orta məktəbi	Nuran kənd tam orta məktəbi	Padar kənd tam orta məktəbi		1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Musabəyli kənd tam orta məktəbi		5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
İmişli rayonu	Xubyarlı kənd tam orta məktəbi	Xubyarlı kənd tam orta məktəbi	Qaraqaşlı kənd tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Otuziki kənd tam orta məktəbi	Bəhrəmtəpə qəsəbə tam orta məktəbi	Rəsullu kənd tam orta məktəbi		
Cəbrayıl rayonu	Əmirvarlı kənd tam orta məktəbi	7 nömrəli tam orta məktəb	3 nömrəli tam orta məktəb	Yuxarı Mərcanlı kənd tam orta məktəbi	10 nömrəli tam orta məktəb	Daşkəsən kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli tam orta məktəb	Süleymanlı kənd tam orta məktəbi	10 nömrəli tam orta məktəb

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Qubadlı rayonu	Qəzyan kənd tam orta məktəbi	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qəzyan kənd tam orta məktəbi	Qəzyan kənd tam orta məktəbi	Qəzyan kənd tam orta məktəbi	Dəmirçilər kənd tam orta məktəbi	Xocahan kənd tam orta məktəbi	Xanlıq kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Dondarlı kənd tam orta məktəbi
Füzuli rayonu	Şükürbəy-li kənd tam orta məktəbi	Şükürbəyli kənd tam orta məktəbi	Arayatılı kənd tam orta məktəbi	17 nömrəli tam orta məktəb	Böyük Bəhmənli kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	3 nömrəli tam orta məktəb	32 nömrəli tam orta məktəb	Gecəgöz lü kənd tam orta məktəbi	Horadiz qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbi
Beyləqan rayonu	Gödəklər kənd tam orta məktəbi	Kəbirli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Mayak kənd tam orta məktəbi	Şəfəq qəsəbə tam orta məktəbi	Şəfəq qəsəbə tam orta məktəbi	Kəbirli kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Bahar kənd tam orta məktəbi		
Laçın rayonu	19 nömrəli tam orta məktəb	Qarakeçdi kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Nurəddin kənd tam orta məktəbi	Kaha kənd tam orta məktəbi	Vağazin kənd 1 nömrə li tam orta məktəbi	37 nömrəli tam orta məktəb	13 nömrəli tam orta məktəb	Mişni kənd tam orta məktəbi	32 nömrəli tam orta məktəb
Zəngilan rayonu	22 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	28 nömrəli tam orta məktəb	29 nömrəli tam orta məktəb	29 nömrəli tam orta məktəb	20 nömrəli tam orta məktəb	26 nömrəli tam orta məktəb		
Şirvan şəhəri	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	21 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Hacıqabul rayonu	Navahı qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbi	Navahı kənd tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Şorbaçı kənd tam orta məktəbi	Hacıqabul 8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Tağılı kənd tam orta məktəbi	Talış kənd tam orta məktəbi	Hacıqabul 10 nömrəli tam orta məktəbi
Sabirabad rayonu	Kovlar kənd tam orta məktəbi	Qaratəpə kənd tam orta məktəbi	Kovlar kənd tam orta məktəbi	Poladto-ğay kənd tam orta məktəbi	Murad-bəyli kənd tam orta məktəbi	5 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Çağırqan kənd orta məktəb		Ulacalı kənd tam orta məktəbi
Biləsuvar rayonu	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Təzəkənd kənd tam orta məktəbi	Yuxarı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Bağban-lar kənd tam orta məktəbi	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi	Aşağı Cürəli kənd tam orta məktəbi		
Neftçala rayonu	Xolqara-qaşlı kənd tam orta məktəbi	Xolqara-qaşlı kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Qədimkənd kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Xəzərkənd kənd tam orta məktəbi	Xolqara-bucaq kənd tam orta məktəbi	Qədim-kənd kənd tam orta məktəbi
Salyan rayonu	Marışlı kənd tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Peyk kənd tam orta məktəbi	Peyk kənd tam orta məktəbi	Peyk kənd tam orta məktəbi	Aşağı Noxudlu kənd tam orta məktəbi	Marışlı kənd tam orta məktəbi	Aşağı Noxudlu kənd tam orta məktəbi	Çuxanlı kənd tam orta məktəbi
Saatlı rayonu	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Mustafa-bəyli kənd tam orta məktəbi	Əlisultan lı kənd tam orta məktəbi	Orta Muğan kənd tam orta məktəbi	Əlisultanlı kənd tam orta məktəbi	Əlisultan lı kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

Cədvəl 6.25 (ardı)

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Lənkəran rayonu	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Veravul kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Boladi kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi		Sütəmurdov kənd tam orta məktəbi
Astara rayonu	Şahağac kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Şağlazüzə kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Toradi kənd tam orta məktəbi	Ərçivan qəsəbə 3 nömrəli tam orta məktəb	Pensər kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Lerik rayonu	Monidigah kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Monidigah kənd tam orta məktəbi	Nuravud kənd tam orta məktəbi	Veri kənd tam orta məktəbi	Veri kənd tam orta məktəbi	Vizəzəmin kənd tam orta məktəbi	Monidigah kənd tam orta məktəbi	Lerik şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbi
Yardımlı rayonu	Astanlı kənd tam orta məktəbi	Qaraqaya kənd tam orta məktəbi	Vəlixanlı kənd tam orta məktəbi	Vəlixanlı kənd tam orta məktəbi	Dağüzü kənd tam orta məktəbi		Şilavangə kənd tam orta məktəbi	Çayüzü kənd tam orta məktəbi	Şəfəqli kənd tam orta məktəbi
Cəlilabad rayonu	3 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Əliqasımlı kənd tam orta məktəbi	Kazımabad kənd tam orta məktəbi	Babalı kənd tam orta məktəbi	Babalı kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Ocaqlı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Günəşli kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi	Təzəkənd kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi
Masallı rayonu	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Gəyəçöl kənd tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi	Binə Xocavar kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Həsənli kənd tam orta məktəbi	Təzə Alvadı kənd 1 nömrəli tam orta məktəbi	Hişkədərə kənd tam orta məktəbi
Quba rayonu	Aşağı Atuc kənd tam orta məktəbi	Aşağı Atuc kənd tam orta məktəbi	Püstəqasım kənd tam orta məktəbi	Pirvahid kənd tam orta məktəbi	Məckə-Xacə kənd tam orta məktəbi	Aşağı Atuc kənd tam orta məktəbi	Hacıhüseynli kənd tam orta məktəbi	Susay kənd tam orta məktəbi	Qəçrəş kənd tam orta məktəbi
Qusar rayonu		Həzrə kənd tam orta məktəbi	Kuzun-Qışlaq kənd tam orta məktəbi	Əniğoba kənd tam orta məktəbi	Aşağı Ləyər kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Həzrə kənd tam orta məktəbi		
Xaçmaz rayonu	Çarxı kənd tam orta məktəbi	Həsənqala kənd tam orta məktəbi	Yeni Həyat kənd tam orta məktəbi	Ağyazı kənd tam orta məktəbi	8 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	7 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Gülalan kənd tam orta məktəbi		1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Şabran rayonu	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Pirəmisən kənd tam orta məktəbi	Padar kənd tam orta məktəbi	Çölquşçu kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Ağalıq kənd tam orta məktəbi	Ağbaş kənd tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Siyəzən rayonu	Dağquşçu kənd tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Böyük Həmyə kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	6 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	Dağquşçu kənd tam orta məktəbi	Eynibulaq kənd tam orta məktəbi	1 nömrəli şəhər tam orta məktəbi

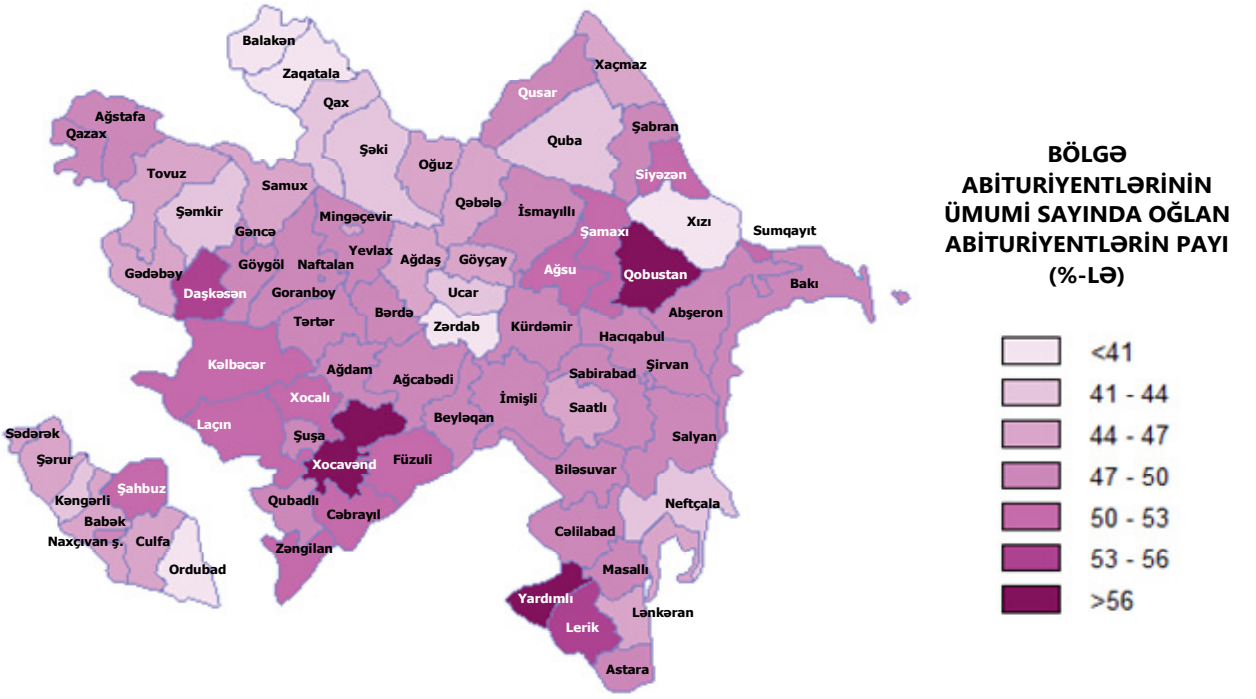
Cədvəl 6.26

SON 12 İLİN NƏTİCƏLƏRİNƏ GÖRƏ BÖLGƏLƏRİN FƏNLƏR ÜZRƏ FƏRQLƏNƏN ÜMUMTƏHSİL MƏKTƏBLƏRİ (rus bölməsi)*

Rayon	Tədris dili	Ədəbiyyat	Riyaziyyat	Fizika	Kimya	Biologiya	Tarix	Coğrafiya	İnformatika
Bakı ş. Yasamal rayonu	225 nömrəli tam orta məktəb	167 nömrəli tam orta məktəb	167 nömrəli tam orta məktəb	167 nömrəli tam orta məktəb		167 nömrəli tam orta məktəb			167 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Binəqədi rayonu	300 nömrəli tam orta məktəb	300 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb	283 nömrəli tam orta məktəb	102 nömrəli tam orta məktəb	276 nömrəli tam orta məktəb	300 nömrəli tam orta məktəb		246 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Səbail rayonu	189-190 nömrəli tam orta məktəb	189-190 nömrəli tam orta məktəb		7 nömrəli tam orta məktəb		91 nömrəli tam orta məktəb			7 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xətai rayonu	17 nömrəli tam orta məktəb	17 nömrəli tam orta məktəb	269 nömrəli tam orta məktəb	17 nömrəli tam orta məktəb	257 nömrəli tam orta məktəb	257 nömrəli tam orta məktəb	48 nömrəli tam orta məktəb	48 nömrəli tam orta məktəb	249 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Xəzər rayonu		149 nömrəli tam orta məktəb							149 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nərimanov rayonu		258 nömrəli tam orta məktəb	82 nömrəli tam orta məktəb	207 nömrəli tam orta məktəb	177 nömrəli tam orta məktəb	207 nömrəli tam orta məktəb	207 nömrəli tam orta məktəb		207 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Suraxanı rayonu	278 nömrəli tam orta məktəb	89 nömrəli tam orta məktəb	87 nömrəli tam orta məktəb	87 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb	87 nömrəli tam orta məktəb		89 nömrəli tam orta məktəb	275 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Sabunçu rayonu	169 nömrəli tam orta məktəb	169 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb	169 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb	94 nömrəli tam orta məktəb			74 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nəsimi rayonu	42 nömrəli tam orta məktəb	111 nömrəli tam orta məktəb	46 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	240 nömrəli tam orta məktəb	247 nömrəli tam orta məktəb			247 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Qaradağ rayonu	228 nömrəli tam orta məktəb	273 nömrəli tam orta məktəb			228 nömrəli tam orta məktəb	139 nömrəli tam orta məktəb	233 nömrəli tam orta məktəb		139 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Nizami rayonu	145 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	145 nömrəli tam orta məktəb	10 nömrəli tam orta məktəb	32 nömrəli tam orta məktəb	61 nömrəli tam orta məktəb			145 nömrəli tam orta məktəb
Bakı ş. Pirallahı rayonu	235 nömrəli tam orta məktəb	235 nömrəli tam orta məktəb		243 nömrəli tam orta məktəb					
Gəncə şəhəri	34 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	17 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	31 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	2 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	10 nömrəli şəhər tam orta məktəbi	17 nömrəl i şəhər tam orta məktəbi		4 nömrəli şəhər tam orta məktəbi
Sumqayıt şəhəri	1 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb	11 nömrəli tam orta məktəb	1 nömrəli tam orta məktəb	4 nömrəli tam orta məktəb	21 nömrəli tam orta məktəb		1 nömrəli tam orta məktəb

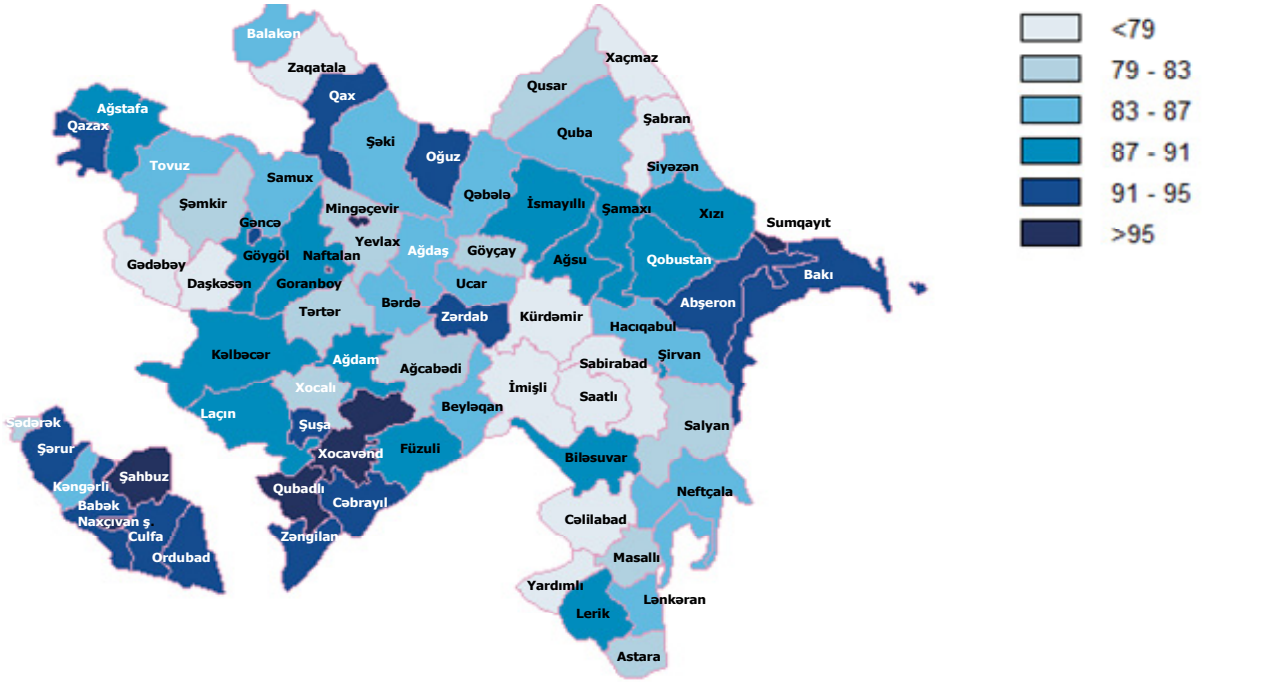
*Təhlil aparılarkən lisey və gimnaziyaların məzunlarının nəticələri nəzərə alınmayıb.

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ ABİTURİYENTLƏRİN** NİSBİ SAYI

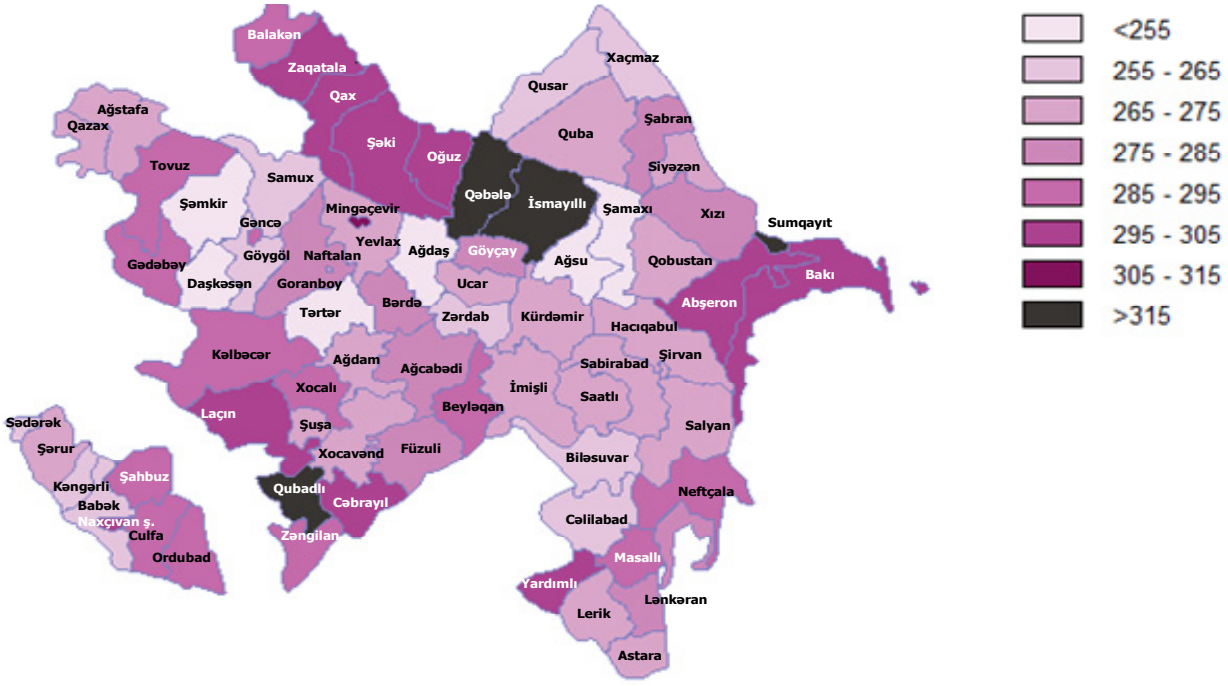
Şəkil 6.17

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ 2025-ci İL MƏZUNLARININ
QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAKETMƏ FAİZİ

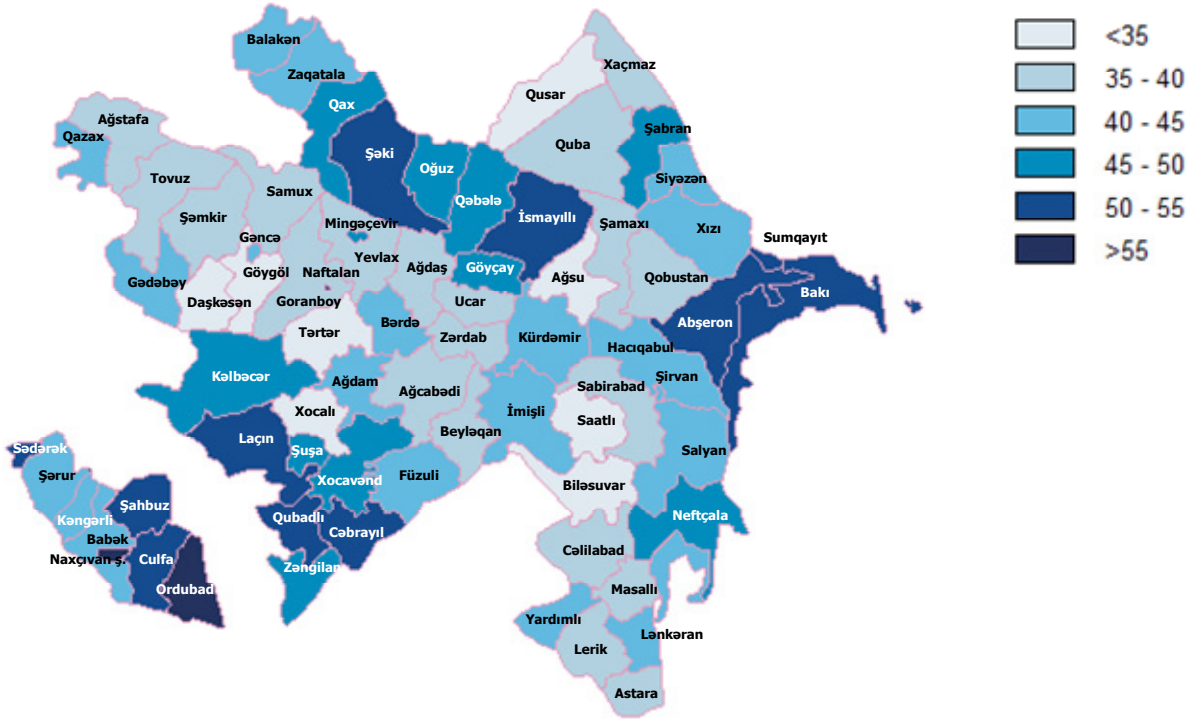
Şəkil 6.18

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN BALLARI**
(2025-ci İLİN MƏZUNLARI, I-IV QRUPLAR ÜZRƏ)

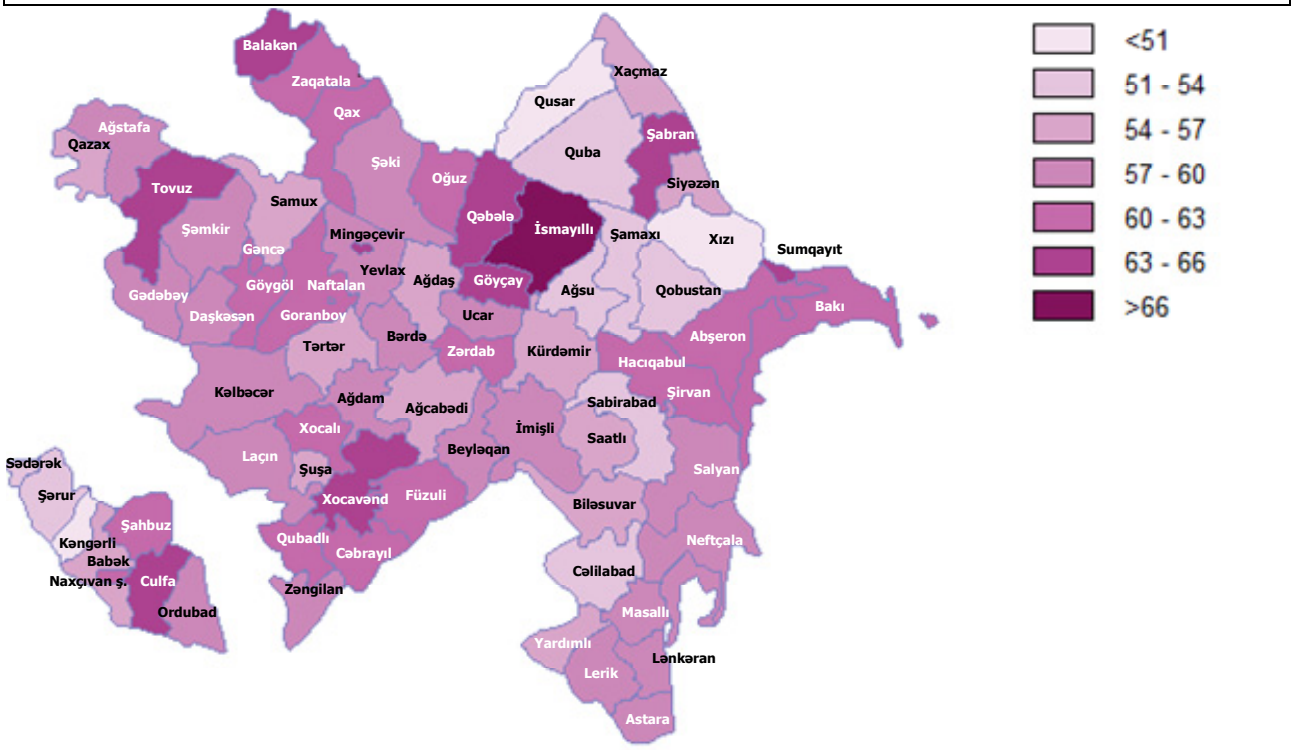
Şəkil 6.19

QƏBUL İMTAHANINDA İŞTİRAK EDƏN 2025-ci İL MƏZUNLARININ
ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA FAİZİ (BÖLGƏLƏR ÜZRƏ)

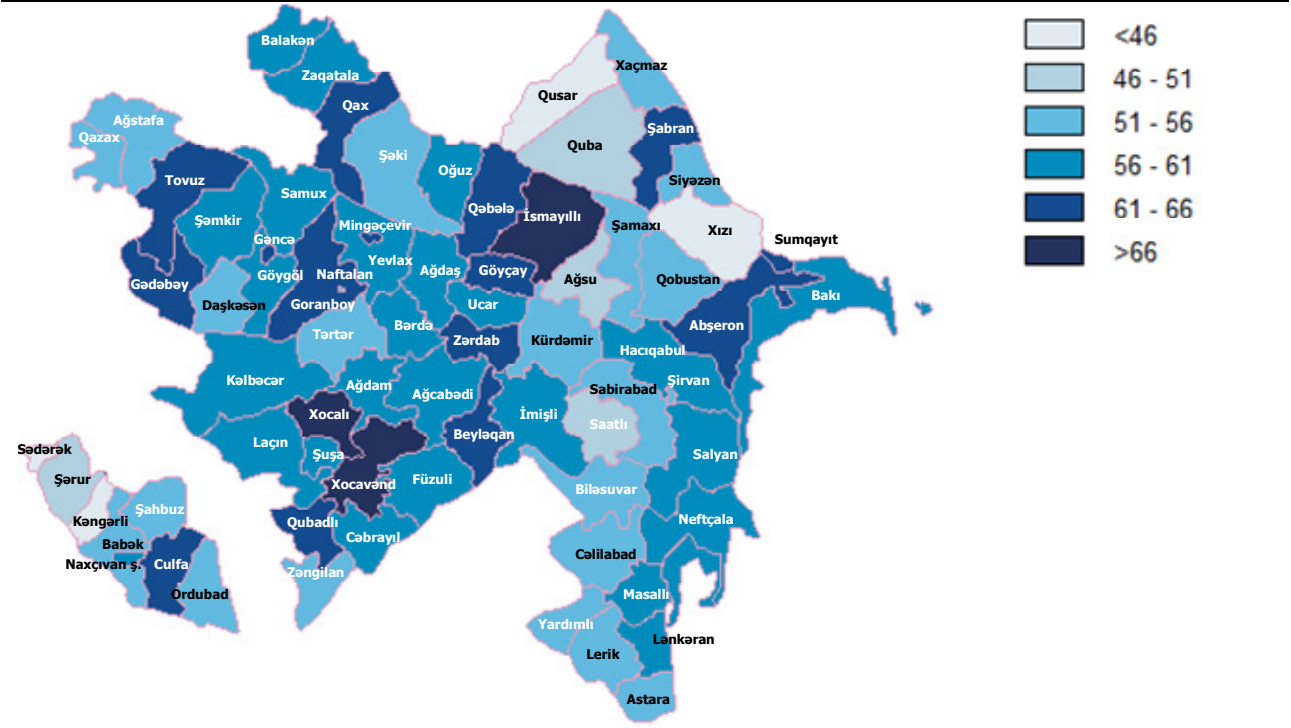
Şəkil 6.20

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **AZƏRBAYCAN DİLİ** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

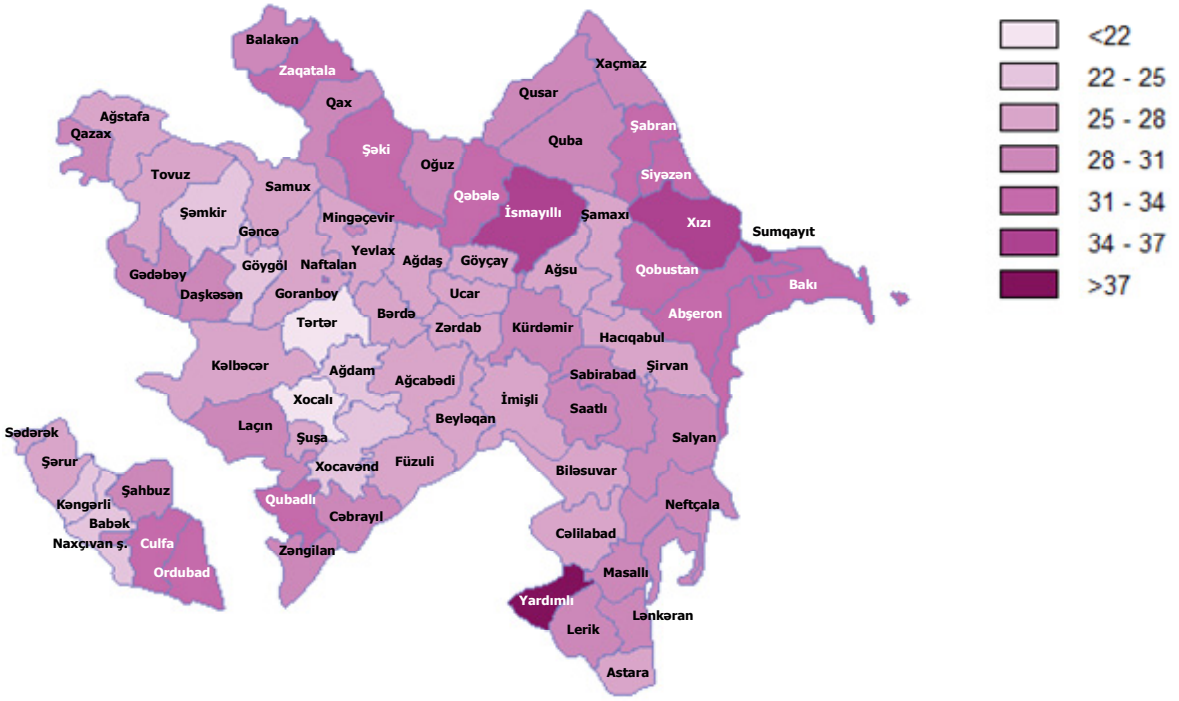
Şəkil 6.21

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **ƏDƏBİYYAT** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

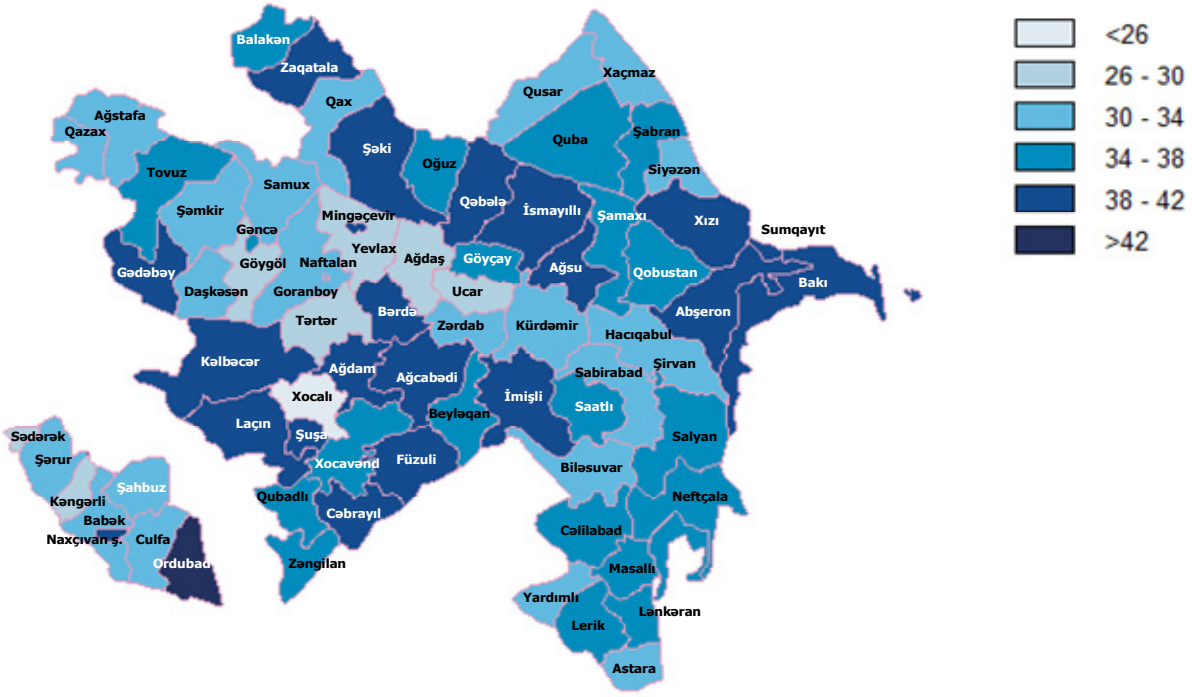
Şəkil 6.22

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **RİYAZİYYAT** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

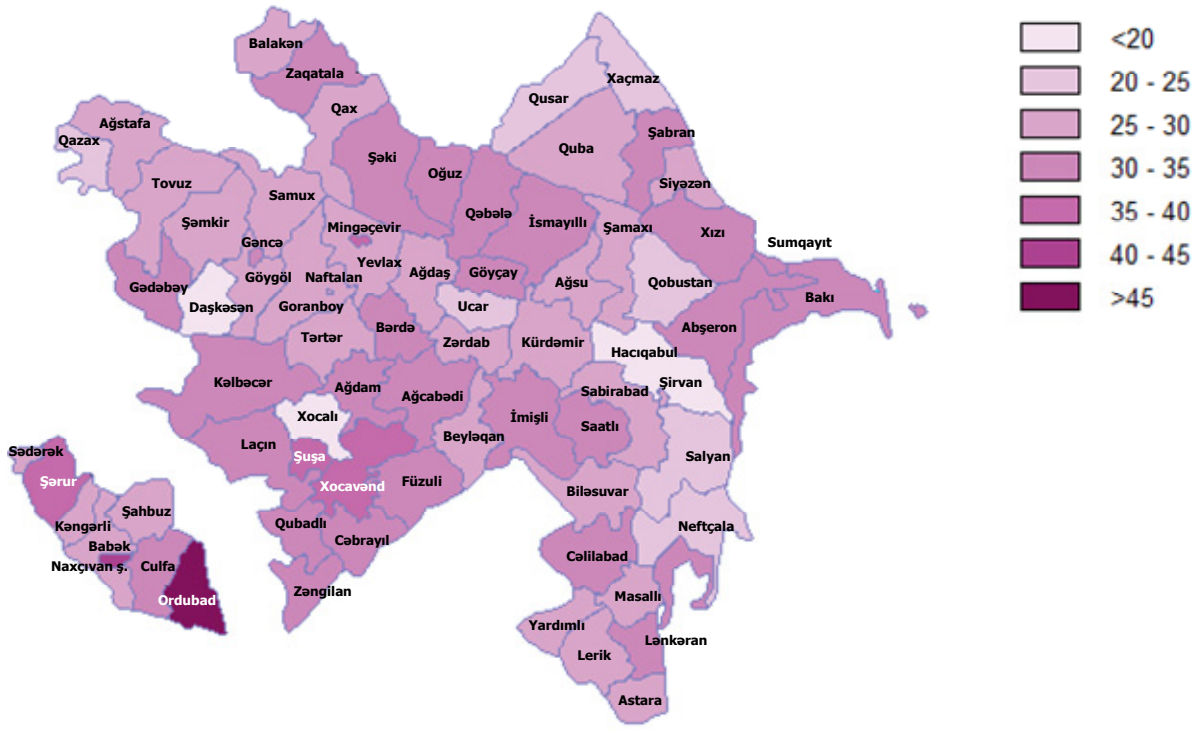
Şəkil 6.23

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **FİZİKA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

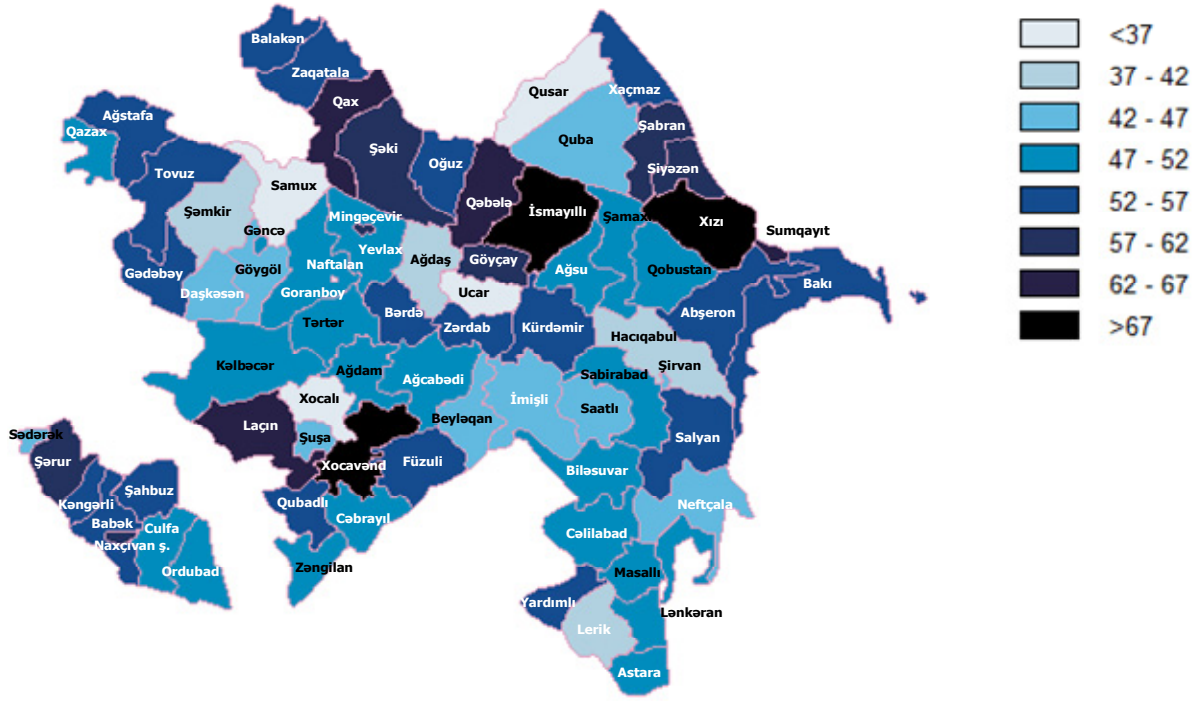
Şəkil 6.24

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **KİMYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

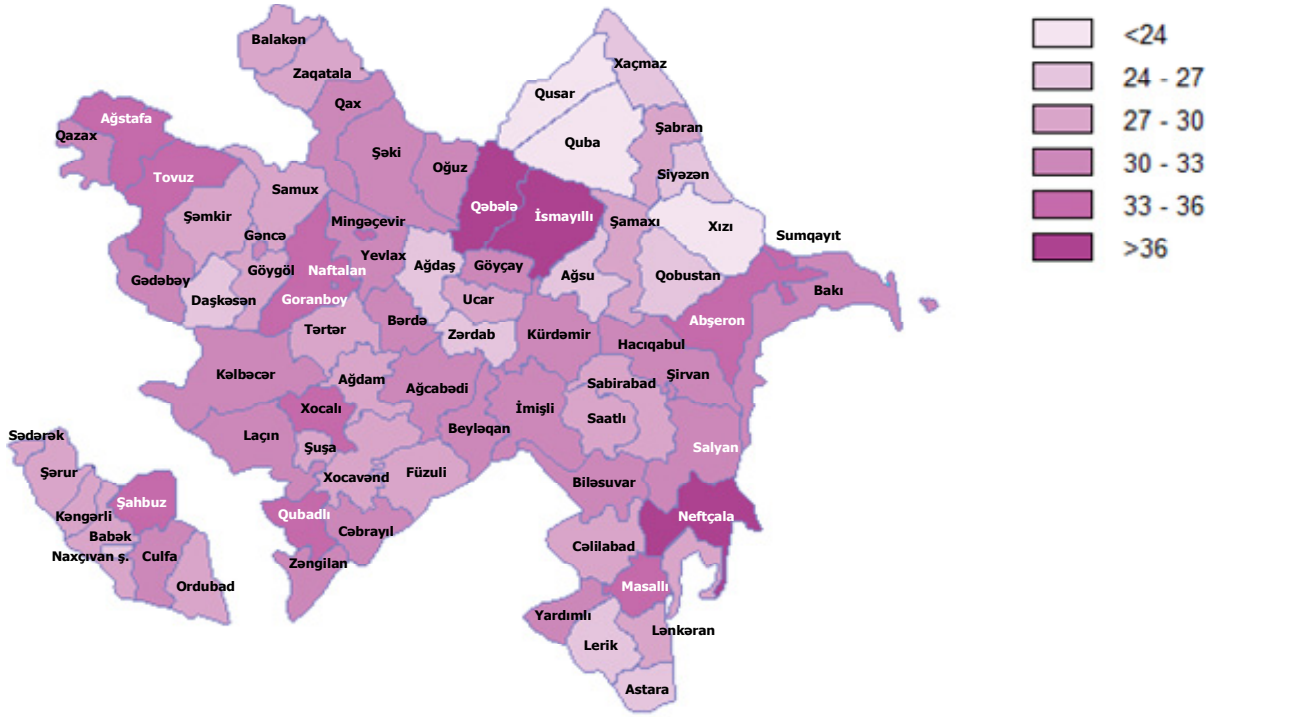
Şəkil 6.25

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **BİOLOGİYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

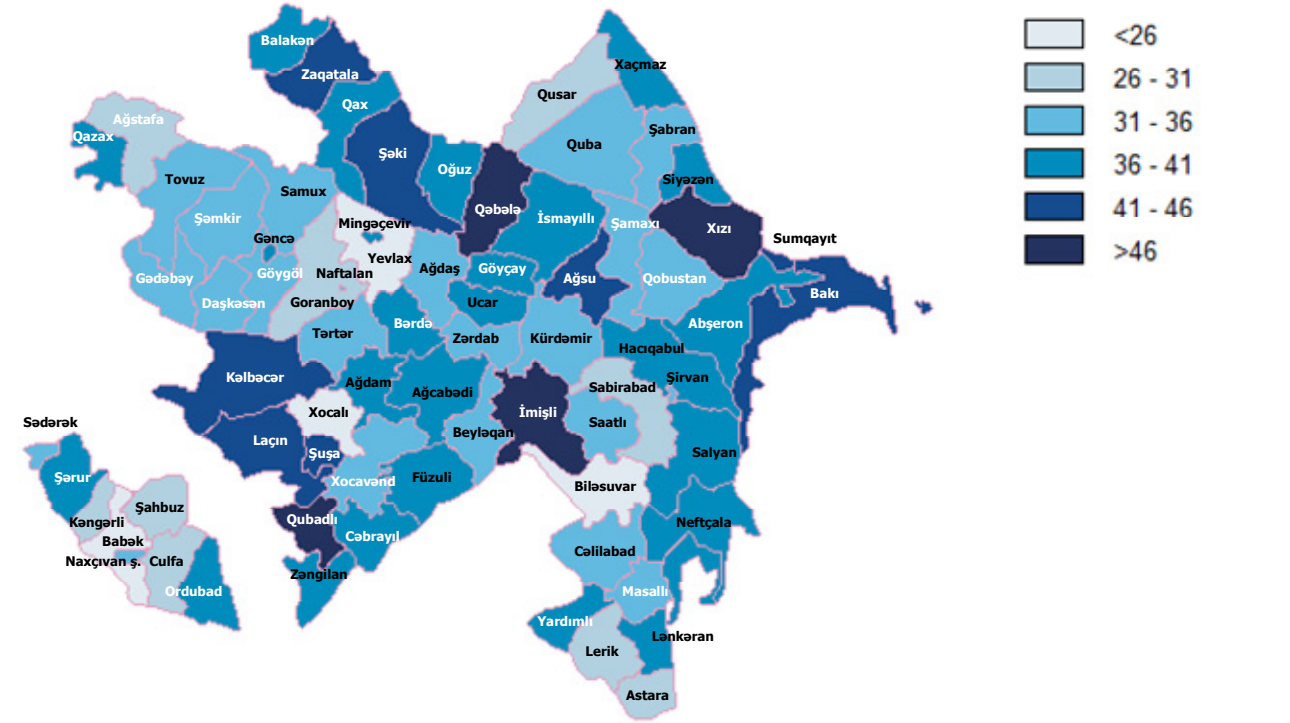
Şəkil 6.26

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **TARİX** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

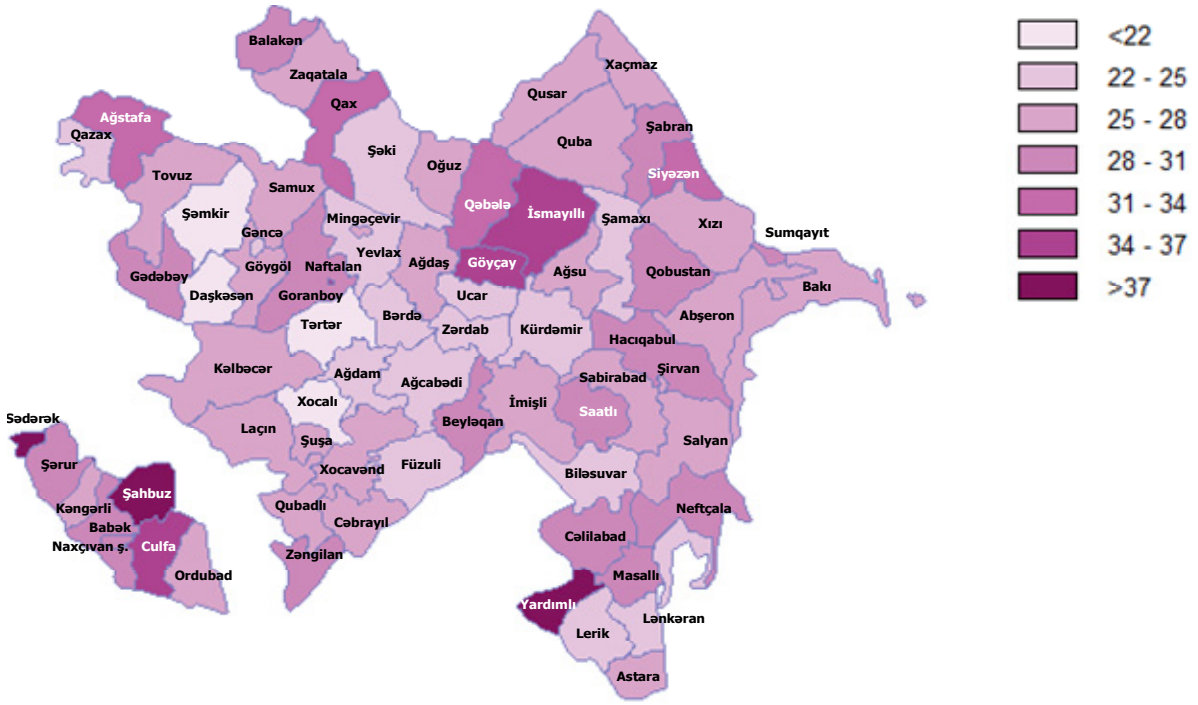
Şəkil 6.27

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **İNFORMATİKA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

Şəkil 6.28

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK ABİTURİYENTLƏRİN **COĞRAFİYA** FƏNNİNDƏN DÜZGÜN CAVABLARININ FAİZİ (2025-ci ilin məzunları, Azərbaycan bölməsi)

Şəkil 6.29

2025-ci İL MƏZUNLARININ DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBULOLMA GÖSTƏRİCİLƏRİ

Cədvəl 6.27

№	TƏHSİL SEKTORU (İDARƏSİ)	Məzunların ümumi sayı	Attestat alan məzunların ümumi sayı	Abituriyentlərin ümumi sayı	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı				
					Dövlət		Özəl		CƏMİ
					dövlət sifarişi əs.	ödənişli əsaslarla	dövlət sifarişi əs.	ödənişli əsaslarla	
1	Bakı şəhəri	33272	33200	31337	7578	5225	850	2223	15876
2	Abşeron rayonu	4791	4773	4505	1153	723	86	316	2278
3	Sumqayıt şəhəri	4541	4534	4326	1384	692	86	211	2373
4	Liseylər (ETN tabeli və özəl)	3794	3788	2960	1034	428	72	126	1660
5	Gəncə şəhəri	3612	3605	3377	742	687	19	52	1500
6	Şəmkir rayonu	2388	2358	1932	307	288	33	82	710
7	Lənkəran rayonu	2143	2139	1796	380	277	27	56	740
8	Xaçmaz rayonu	2004	1997	1553	274	157	35	92	558
9	Cəlilabad rayonu	1961	1933	1502	222	198	24	92	536
10	Şəki rayonu	1878	1873	1616	468	231	43	67	809
11	Masallı rayonu	1800	1785	1452	306	167	25	81	579
12	Tovuz rayonu	1721	1712	1496	342	185	11	55	593
13	Ağdam rayonu	1698	1691	1510	233	376	8	34	651
14	Quba rayonu	1578	1572	1353	214	158	26	76	474
15	Sabirabad rayonu	1568	1541	1167	184	125	30	74	413
16	Ağcabədi rayonu	1526	1509	1226	192	204	8	57	461
17	Bərdə rayonu	1519	1511	1310	245	244	10	51	550
18	Salyan rayonu	1428	1417	1130	283	113	29	71	496
19	Qəbələ rayonu	1216	1215	1045	320	115	47	38	520
20	İmişli rayonu	1212	1190	951	188	98	15	98	399

Cədvəl 6.27 (ardı)

№	TƏHSİL SEKTORU (İDARƏSİ)	Məzunların ümumi sayı	Attestat alan məzunların ümumi sayı	Abituriyentlərin ümumi sayı	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin sayı				
					Dövlət		Özəl		CƏMİ
					dövlət sifarişi əs.	ödənişli əsaslarla	dövlət sifarişi əs.	ödənişli əsaslarla	
21	Mingəçevir şəhəri	1200	1199	1151	313	214	13	15	555
22	Naxçıvan şəhəri	1140	1140	1124	303	279	6	34	622
23	Göyçay rayonu	1129	1126	923	202	121	25	68	416
24	Zaqatala rayonu	1114	1114	862	200	97	53	35	385
25	Kəlbəcər rayonu	1112	1107	987	163	272	13	35	483
26	Füzuli rayonu	1106	1101	981	144	214	6	36	400
27	Kürdəmir rayonu	1090	1083	806	191	87	10	39	327
28	Goranboy rayonu	1080	1077	941	190	134	2	13	339
29	Astara rayonu	1062	1053	853	157	118	10	23	308
30	Laçın rayonu	1052	1048	940	217	206	13	46	482
31	Yevlax rayonu	1044	1034	862	142	134	8	26	310
32	Biləsuvar rayonu	960	959	852	153	98	9	36	296
33	Ağdaş rayonu	930	928	804	146	98	19	25	288
34	Qusar rayonu	930	930	753	131	82	21	26	260
35	Qazax rayonu	896	894	824	181	129	5	17	332
36	Saatlı rayonu	895	888	701	117	82	9	34	242
37	Beyləqan rayonu	890	889	771	138	110	7	33	288
38	Şamaxı rayonu	866	866	786	134	110	11	38	293
39	Ağstafa rayonu	813	813	734	154	96	8	17	275
40	Şirvan şəhəri	797	792	702	163	88	13	39	303
41	Qubadlı rayonu	788	788	760	207	155	13	40	415
42	İsmayıllı rayonu	767	766	683	218	80	43	29	370
43	Göygöl rayonu	754	754	672	103	113	1	9	226
44	Tərtər rayonu	706	699	578	69	98	7	9	183
45	Babək rayonu	702	702	661	115	144	1	21	281
46	Balakən rayonu	702	701	607	144	75	24	22	265
47	Ucar rayonu	694	694	581	111	65	10	25	211
48	Şərur rayonu	682	681	647	123	136	2	22	283
49	Cəbrayıl rayonu	662	661	622	119	172	8	23	322
50	Neftçala rayonu	643	643	549	162	53	17	17	249
51	Gədəbəy rayonu	640	637	493	77	79	10	32	198
52	Şabran rayonu	640	638	500	117	76	7	26	226
53	Hacıqabul rayonu	612	612	521	106	68	9	34	217
54	Ağsu rayonu	593	591	519	80	51	7	22	160
55	Samux rayonu	587	587	503	92	85	1	2	180
56	Zəngilan rayonu	478	474	435	81	106	5	16	208
57	Culfa rayonu	461	461	420	110	93	5	9	217
58	Siyəzən rayonu	461	459	394	99	37	11	12	159
59	Yardımlı rayonu	438	436	335	86	33	3	16	138
60	Zərdab rayonu	420	420	395	79	55	7	10	151
61	Qax rayonu	400	400	378	87	54	19	20	180
62	Oğuz rayonu	388	388	363	92	47	15	13	167
63	Lerik rayonu	371	371	334	61	38	2	18	119
64	Qobustan rayonu	325	325	289	63	29	3	20	115
65	Ordubad rayonu	320	320	301	81	75	3	13	172
66	Kəngərli rayonu	239	239	205	32	54	0	2	88
67	Şuşa rayonu	225	225	205	36	39	5	18	98
68	Daşkəsən rayonu	168	168	120	20	13	1	1	35
69	Şahbuz rayonu	152	152	145	38	38	0	0	76
70	Xızı rayonu	145	145	131	38	14	1	3	56
71	Sədərək rayonu	142	142	114	18	33	1	7	59
72	Xocavənd rayonu	131	131	125	23	28	2	6	59
73	Naftalan şəhəri	111	111	106	30	23	1	1	55
74	Xocalı rayonu	79	79	63	4	15	0	0	19
75	İdman liseyləri	60	56	51	2	7	0	0	9
	Cəmi	**111442**	**111040**	**98706**	**22511**	**15741**	**1989**	**5105**	**45346**

Cədvəl 6.28

DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN VƏ SUBBAKALAVRLARIN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (bölgələr üzrə)

№	B Ö L G Ə	İmtahanda, müsabiqədə iştirak edən və qəbul olanların sayı			Dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı			
					dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla		dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla	
1	Bakı şəhəri	46665	29976	20061	19303	9264	23621	6609	7490	998	14665	3190
2	Sumqayıt şəhəri	6159	4004	2755	2940	1547	2942	823	906	92	1427	293
3	Abşeron rayonu	6019	3964	2647	2600	1263	3053	847	1025	104	1855	433
4	Gəncə şəhəri	5235	3010	1939	2098	941	2580	904	307	27	667	67
5	Lənkəran rayonu	2742	1561	928	1114	442	1303	373	316	29	570	84
6	Şəmkir rayonu	2618	1359	892	861	391	1121	361	241	39	516	101
7	Ağdam rayonu	2596	1568	896	793	302	1442	515	170	9	472	70
8	Xaçmaz rayonu	2383	1234	715	777	318	1007	215	363	40	655	142
9	Şəki rayonu	2374	1484	980	1073	557	1061	285	353	48	469	90
10	Quba rayonu	2356	1294	655	780	284	1022	215	314	31	682	125
11	Masallı rayonu	2178	1253	724	842	361	978	221	303	29	557	113
12	Bərdə rayonu	2174	1221	753	711	324	1040	347	133	13	393	69
13	Tovuz rayonu	2171	1149	742	805	403	858	246	188	12	374	81
14	Cəlilabad rayonu	2162	1136	675	657	274	928	247	212	27	546	127
15	Sabirabad rayonu	1835	944	557	584	234	725	168	250	36	445	119
16	Mingəçevir şəhəri	1704	1052	678	709	373	825	271	114	14	238	20
17	Naxçıvan şəhəri	1698	1076	725	793	353	964	320	74	6	292	46
18	Ağcabədi rayonu	1690	914	563	542	226	765	251	130	8	388	78
19	Füzuli rayonu	1661	952	530	521	185	860	278	113	6	356	61
20	Salyan rayonu	1650	937	596	628	316	650	150	227	32	393	98
21	Kəlbəcər rayonu	1624	981	613	539	196	881	355	89	13	299	49
22	Laçın rayonu	1480	976	608	535	264	857	266	143	13	377	65
23	Qəbələ rayonu	1473	940	612	692	360	603	152	319	48	320	52
24	Biləsuvar rayonu	1472	782	414	519	210	626	133	188	17	332	54
25	Göyçay rayonu	1434	846	525	568	243	623	169	193	28	308	85
26	Yevlax rayonu	1401	765	420	479	177	637	195	102	9	239	39
27	Goranboy rayonu	1370	688	409	482	229	569	159	78	3	152	18
28	İmişli rayonu	1364	748	481	402	212	566	128	159	15	403	126
29	Ağdaş rayonu	1308	713	434	466	211	561	151	151	24	244	48
30	Kürdəmir rayonu	1304	725	409	469	222	541	115	145	11	321	61
31	Şamaxı rayonu	1295	749	389	434	158	633	148	137	12	381	71
32	Astara rayonu	1288	671	400	485	189	529	161	121	11	242	39
33	Şirvan şəhəri	1286	784	456	491	230	617	139	162	16	311	71
34	Qazax rayonu	1249	658	431	444	220	524	172	79	6	198	33
35	Zaqatala rayonu	1230	693	478	512	231	483	146	260	57	230	44
36	Beyləqan rayonu	1181	637	358	368	160	531	136	102	8	256	54
37	Qusar rayonu	1108	521	314	362	146	397	104	157	21	239	43
38	Qubadlı rayonu	1091	741	484	477	226	611	188	139	13	275	57
39	Ağstafa rayonu	1035	526	346	354	182	394	122	84	12	161	30
40	Cəbrayıl rayonu	1035	660	415	339	149	591	220	96	10	217	36
41	Babək rayonu	1022	551	337	369	145	516	165	26	1	133	26
42	Saatlı rayonu	1017	517	302	322	132	395	110	131	9	267	51
43	Göygöl rayonu	1005	482	300	370	135	421	150	39	1	92	14
44	Şərur rayonu	1002	567	342	338	147	511	164	23	2	194	29
45	İsmayıllı rayonu	1000	646	423	454	238	409	93	220	49	246	43
46	Tərtər rayonu	923	440	239	269	85	384	132	60	8	141	14
47	Neftçala rayonu	891	537	315	409	194	358	71	165	20	195	30
48	Ucar rayonu	876	463	274	284	130	347	92	100	12	192	40
49	Ağsu rayonu	863	425	223	240	102	333	79	67	10	207	32

Cədvəl 6.28 (ardı)

№	B Ö L G Ə	İmtahanda, müsabiqədə iştirak edən və qəbul olanların sayı			Dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl ali təhsil müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı			
					dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla		dövlət sifarişi əsasında		ödənişli əsaslarla	
50	Hacıqabul rayonu	856	486	298	314	132	387	100	113	11	220	55
51	Balakən rayonu	853	449	307	327	163	321	90	147	24	179	30
52	Samux rayonu	809	387	239	292	119	328	116	26	1	54	3
53	Şabran rayonu	808	463	268	307	132	358	91	112	8	206	37
54	Gədəbəy rayonu	807	432	253	263	101	338	97	102	12	195	43
55	Zəngilan rayonu	686	441	259	238	96	393	128	75	5	172	30
56	Culfa rayonu	643	392	253	283	126	346	111	39	5	105	11
57	Siyəzən rayonu	639	383	195	278	109	259	50	96	11	153	25
58	Qax rayonu	623	365	229	276	108	292	76	104	21	138	24
59	Zərdab rayonu	606	307	181	212	92	232	66	72	8	114	15
60	Lerik rayonu	588	311	159	200	76	249	51	81	3	151	29
61	Oğuz rayonu	575	357	204	267	106	253	60	124	18	122	20
62	Yardımlı rayonu	549	310	169	213	99	217	49	87	3	143	18
63	Ordubad rayonu	478	319	192	205	88	275	83	33	3	107	18
64	Qobustan rayonu	461	263	132	166	66	211	40	46	4	123	22
65	Şuşa rayonu	362	228	137	114	48	202	58	40	5	103	26
66	Kəngərli rayonu	346	205	111	122	43	196	61	11	0	61	7
67	Şahbuz rayonu	289	165	93	108	48	146	43	10	0	37	2
68	Daşkəsən rayonu	247	129	61	83	28	109	28	17	1	40	4
69	Xocavənd rayonu	203	124	71	64	27	114	33	20	2	44	9
70	Xızı rayonu	185	95	67	73	44	62	14	14	1	31	8
71	Sədərək rayonu	173	104	77	71	21	95	45	14	1	42	10
72	Xocalı rayonu	158	99	43	44	11	97	30	14	0	36	2
73	Naftalan şəhəri	155	89	62	63	31	71	27	13	1	30	3
	Cəmi	**144796**	**86423**	**54822**	**56186**	**25795**	**68744**	**19608**	**18374**	**2207**	**35738**	**7212**

Cədvəl 6.29

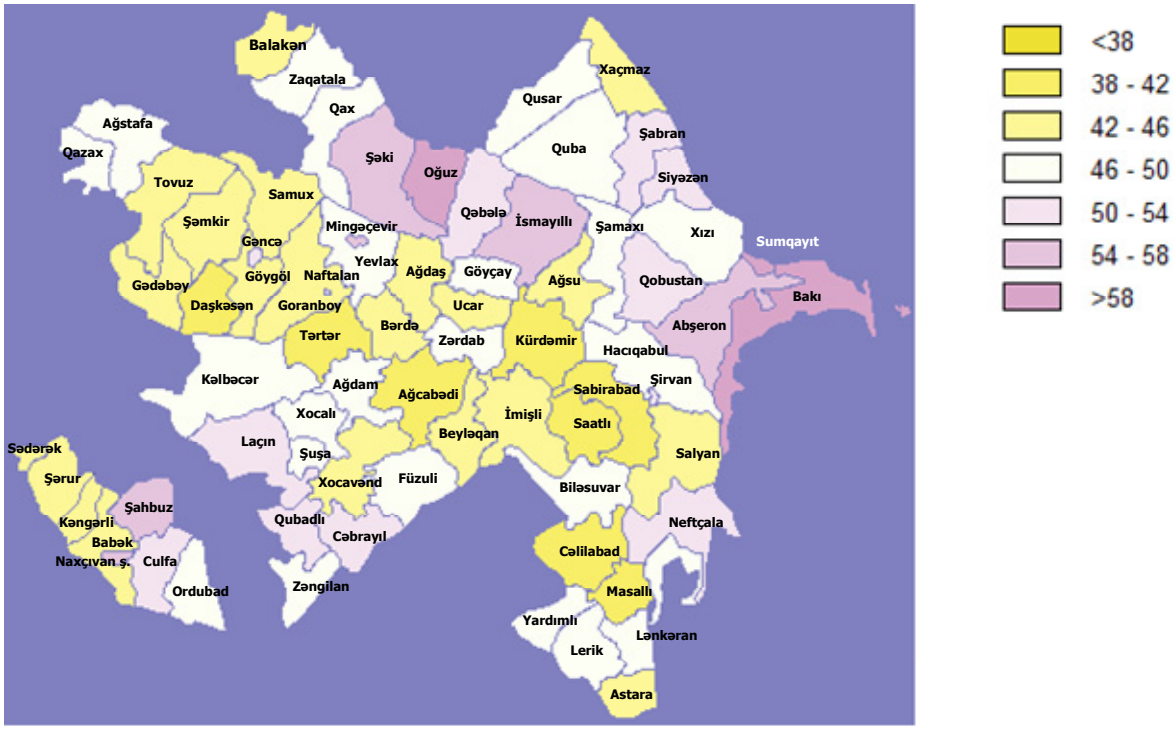
TAM ORTA TƏHSİL BAZASINDA DÖVLƏT VƏ ÖZƏL ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ QƏBUL OLAN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI HAQQINDA MƏLUMAT (bölgələr üzrə)

№	B Ö L G Ə	Abituriyentlərin və qəbul olanların sayı		Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı	
				ödənişsiz əsaslarla		ödənişli əsaslarla			
1	Bakı şəhəri	5255	3604	3105	925	4688	1924	3584	755
2	Sumqayıt şəhəri	780	555	513	195	693	281	431	79
3	Gəncə şəhəri	774	575	671	247	751	312	123	16
4	Abşeron rayonu	762	527	447	129	672	283	509	115
5	Şəmkir rayonu	477	361	396	125	454	215	108	21
6	Cəlilabad rayonu	450	316	358	128	429	163	168	25
7	Quba rayonu	425	273	323	85	402	155	215	33
8	Lənkəran rayonu	424	337	357	157	379	161	90	19
9	Şəki rayonu	417	318	370	135	376	160	97	23
10	Tovuz rayonu	411	318	333	143	369	162	85	13
11	Xaçmaz rayonu	405	244	272	78	384	123	270	43
12	Sabirabad rayonu	357	256	277	96	325	125	140	35
13	Masallı rayonu	347	276	287	122	313	125	117	29
14	Ağdam rayonu	346	255	237	74	329	174	79	7
15	Bərdə rayonu	313	238	235	80	293	146	68	12
16	Ağcabədi rayonu	304	221	230	79	288	117	95	25
17	Salyan rayonu	300	228	210	83	275	119	130	26
18	Biləsuvar rayonu	273	215	219	76	255	119	102	20
19	Qəbələ rayonu	271	204	222	107	229	78	98	19
20	Goranboy rayonu	269	208	230	93	253	111	28	4

Cədvəl 6.29 (ardı)

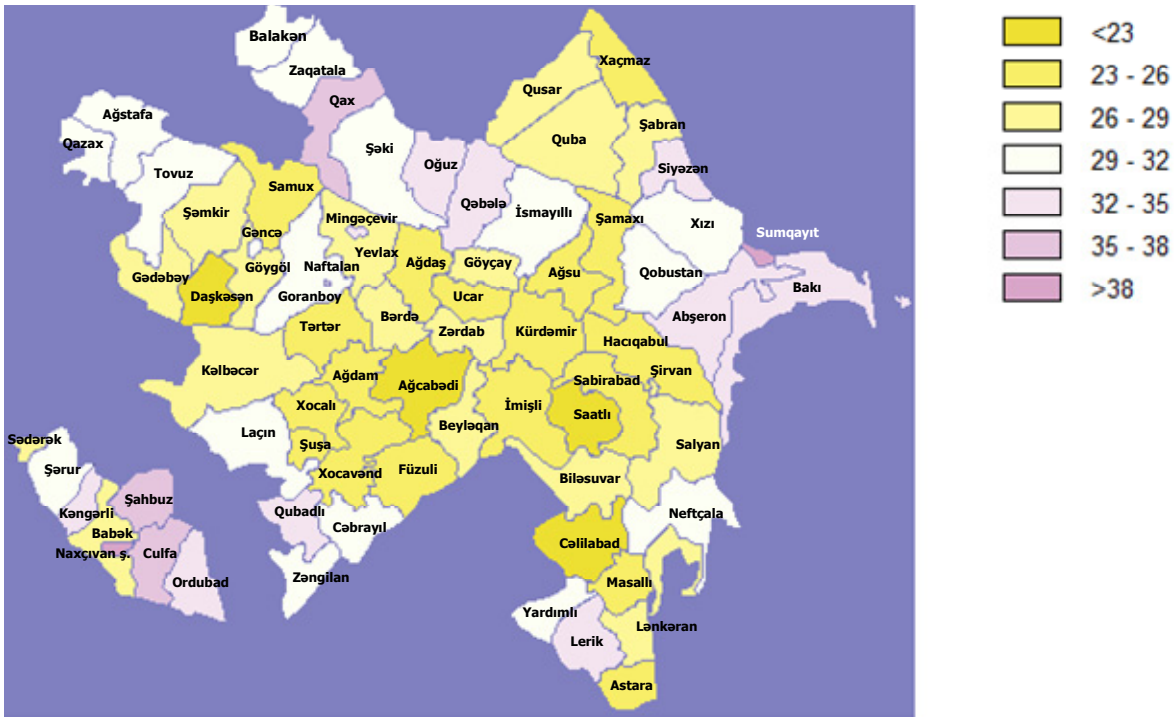
№	B Ö L G Ə	Abituriyentlərin və qəbul olanların sayı		Dövlət orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı				Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə müsabiqədə iştirak edənlərin və qəbul olanların sayı	
21	Qazax rayonu	264	194	207	75	253	112	52	7
22	Beyləqan rayonu	259	202	182	62	240	117	107	23
23	Astara rayonu	253	187	229	97	225	80	52	10
24	Göyçay rayonu	252	195	207	92	225	96	61	7
25	Naxçıvan şəhəri	248	108	180	30	239	61	129	17
26	Füzuli rayonu	243	184	150	27	233	135	86	22
27	Mingəçevir şəhəri	239	181	202	81	214	95	29	5
28	Ağdaş rayonu	234	185	211	83	207	95	44	7
29	İmişli rayonu	229	172	162	48	212	96	123	28
30	Kəlbəcər rayonu	228	152	167	37	219	102	73	13
31	Babək rayonu	220	99	169	41	217	48	90	10
32	Yevlax rayonu	217	172	182	75	197	91	41	6
33	Laçın rayonu	212	152	133	36	207	108	87	8
34	Kürdəmir rayonu	206	139	160	53	191	76	84	10
35	Şirvan şəhəri	205	156	154	51	182	88	69	17
36	Zaqatala rayonu	204	166	163	68	185	79	93	19
37	Şərur rayonu	203	112	134	26	196	57	127	29
38	Qusar rayonu	202	138	150	63	182	59	101	16
39	Saatlı rayonu	201	151	164	54	183	77	96	20
40	Şamaxı rayonu	188	120	144	61	178	55	57	4
41	Göygöl rayonu	184	127	158	47	178	77	25	3
42	Ucar rayonu	180	136	139	52	158	77	77	7
43	Balakən rayonu	177	139	147	57	161	68	64	14
44	Neftçala rayonu	171	131	132	54	145	64	72	13
45	Ağstafa rayonu	169	135	143	60	161	73	26	2
46	İsmayıllı rayonu	166	120	133	60	148	48	53	12
47	Tərtər rayonu	157	119	114	39	147	74	42	6
48	Samux rayonu	156	118	139	50	149	67	8	1
49	Cəbrayıl rayonu	155	107	78	15	150	83	65	9
50	Qubadlı rayonu	153	108	94	34	143	68	75	6
51	Zərdab rayonu	146	123	130	53	139	64	37	6
52	Siyəzən rayonu	135	82	79	23	116	47	81	12
53	Hacıqabul rayonu	130	87	99	27	125	55	53	5
54	Ağsu rayonu	128	91	103	27	113	55	48	9
55	Şabran rayonu	124	79	89	24	114	43	71	12
56	Culfa rayonu	124	56	95	15	123	31	57	10
57	Gədəbəy rayonu	119	74	93	30	110	36	48	8
58	Yardımlı rayonu	115	77	93	34	103	36	40	7
59	Qax rayonu	113	94	79	29	108	50	44	15
60	Ordubad rayonu	103	46	69	11	98	27	66	8
61	Oğuz rayonu	101	77	83	44	83	30	36	3
62	Kəngərli rayonu	90	40	65	11	89	24	43	5
63	Lerik rayonu	89	59	68	19	83	31	37	9
64	Zəngilan rayonu	86	66	40	19	81	40	43	7
65	Qobustan rayonu	64	41	52	15	56	18	37	8
66	Sədərək rayonu	44	18	27	3	43	11	29	4
67	Şahbuz rayonu	42	21	32	8	41	10	20	3
68	Şuşa rayonu	41	26	21	4	40	18	24	4
69	Daşkəsən rayonu	39	23	32	10	37	13	6	0
70	Xızı rayonu	34	26	21	4	28	15	26	7
71	Naftalan şəhəri	31	26	22	9	29	15	6	2
72	Xocavənd rayonu	28	18	15	3	27	13	11	2
73	Xocalı rayonu	21	10	15	2	20	8	5	0
	Cəmi	**21482**	**15194**	**15441**	**5209**	**19688**	**8169**	**9513**	**1816**

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **TƏDRİS DİLİ** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Şəkil 6.30

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **RİYAZİYYAT** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Şəkil 6.31

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **İNGİLİS DİLİ** FƏNNİNDƏN
ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

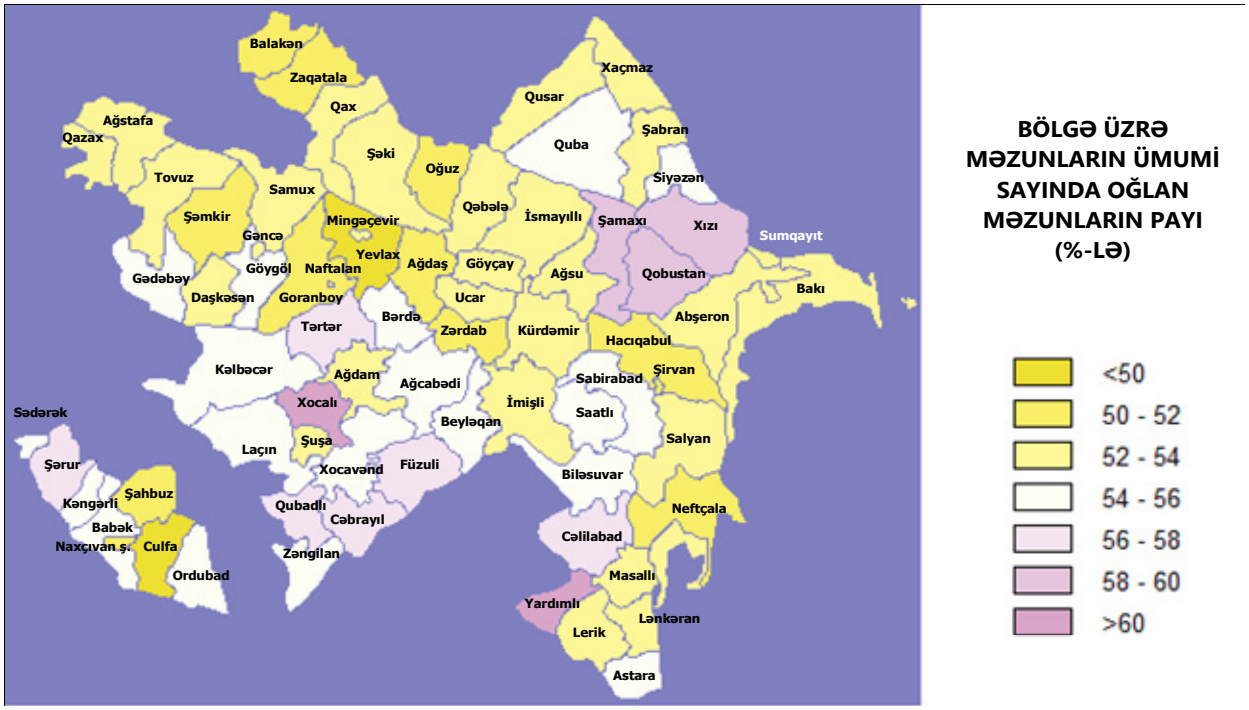
Şəkil 6.32

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **ORTA BALLARININ PAYLANMASI**
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

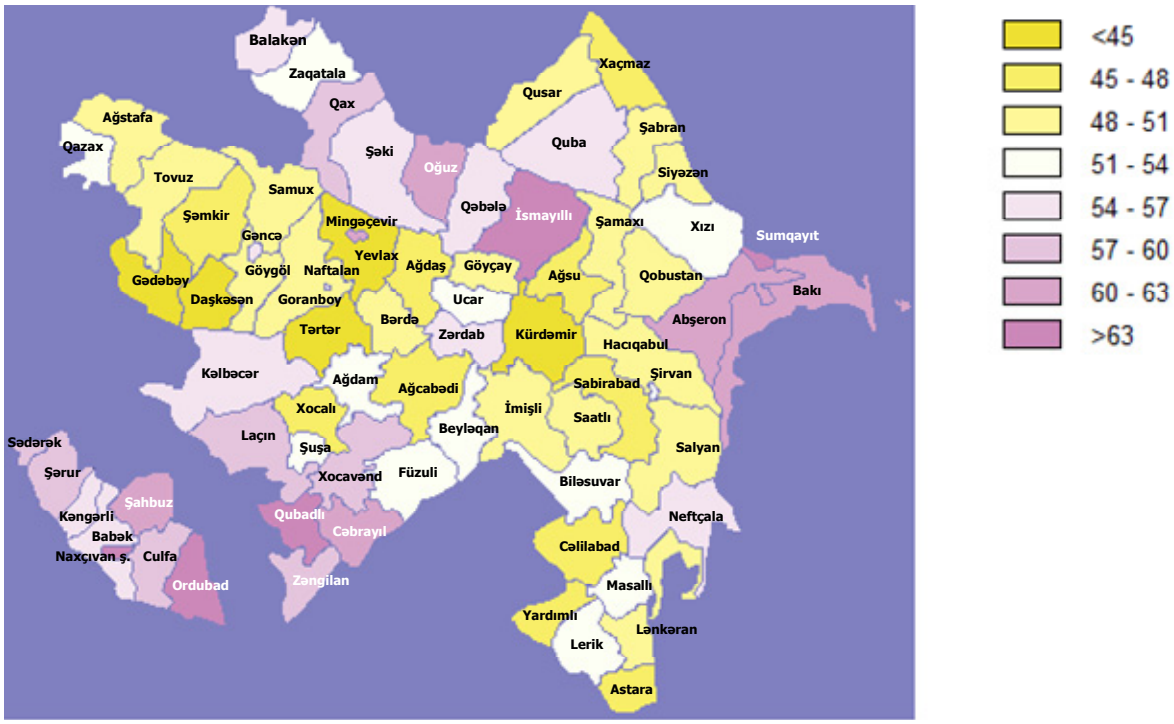
Şəkil 6.33

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ MƏZUNLARIN NİSBİ SAYI**
(9-cu siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

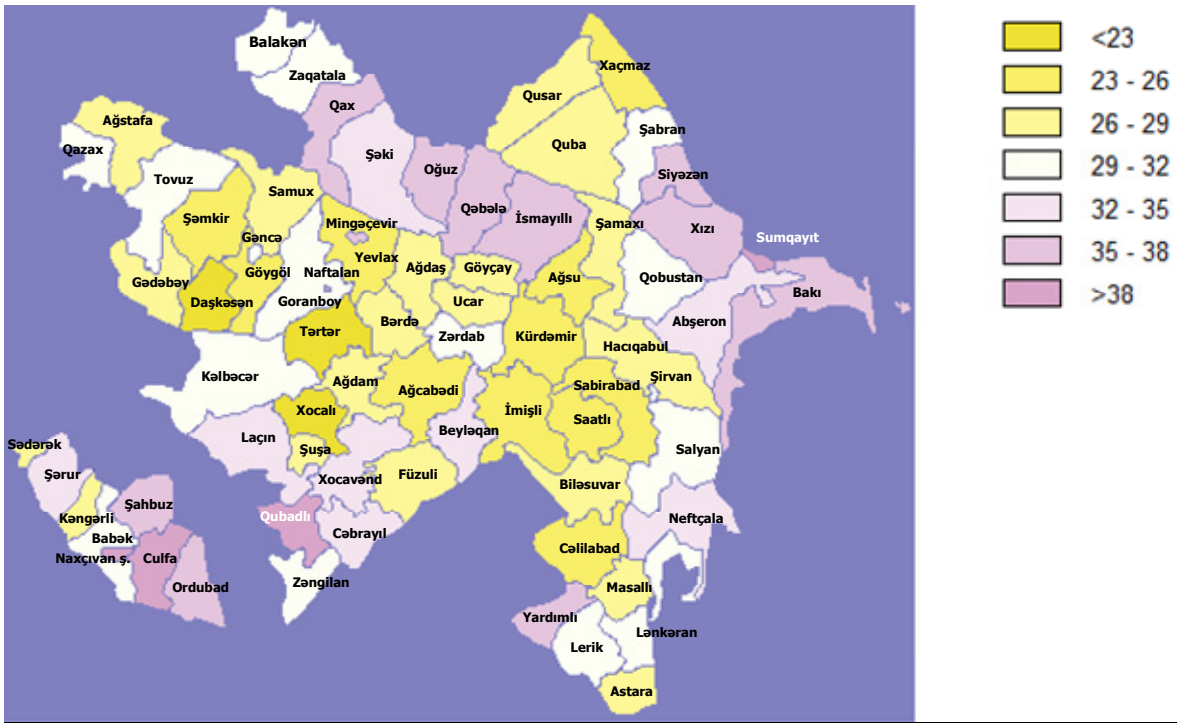
Şəkil 6.34

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **TƏDRİS DİLİ** FƏNNİ ÜZRƏ ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

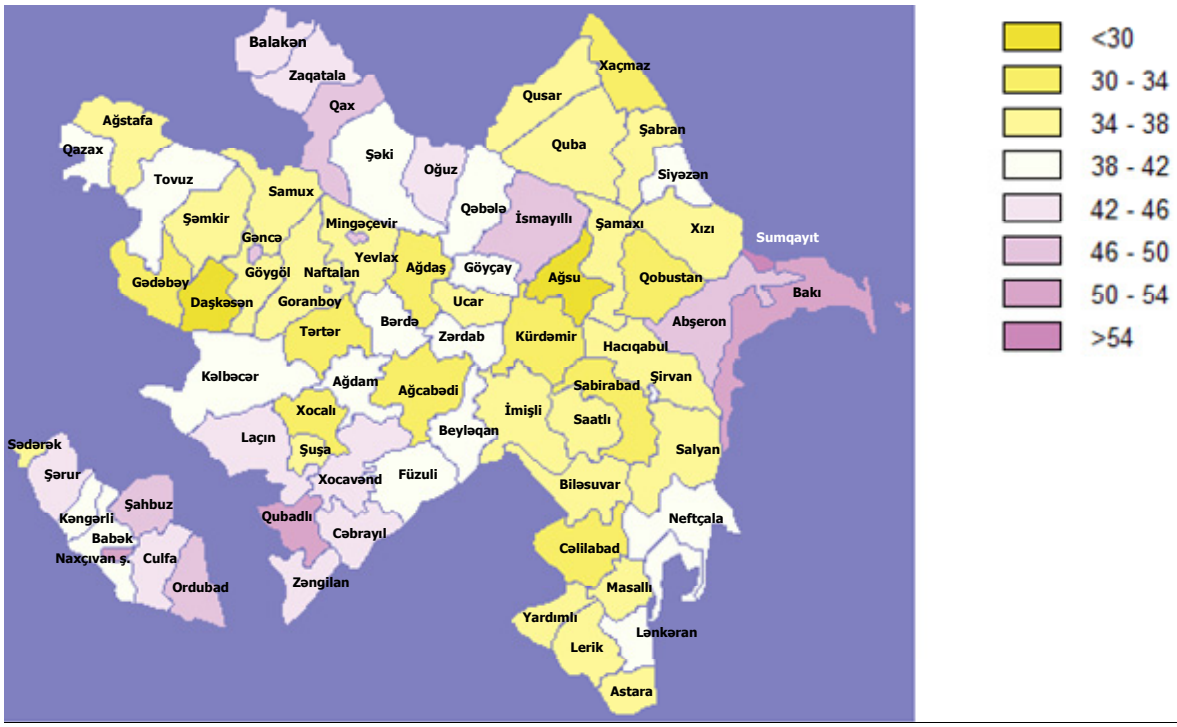
Şəkil 6.35

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **RİYAZİYYAT** FƏNNİ ÜZRƏ ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

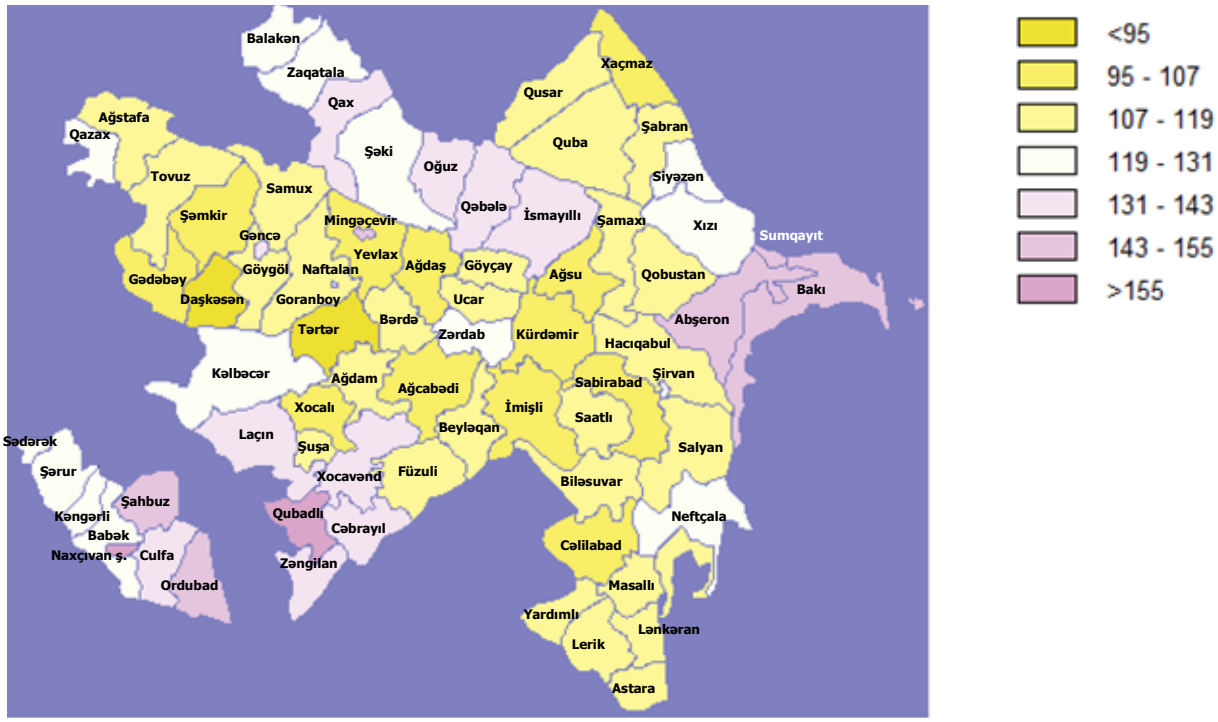
Şəkil 6.36

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ ORTASTATİSTİK MƏZUNUN **İNGİLİS DİLİ** FƏNNİ ÜZRƏ ORTA BALLARININ (%-lə) PAYLANMASI (11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

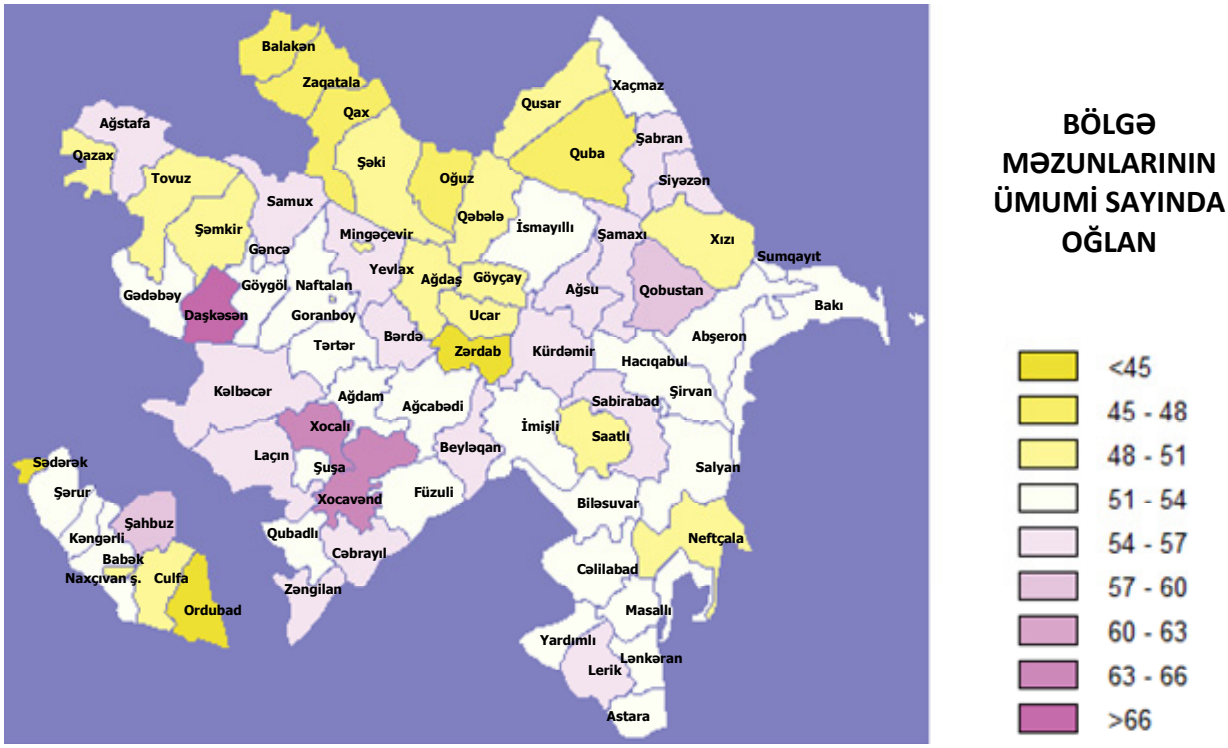
Şəkil 6.37

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ MƏZUNLARIN **ORTA BALLARININ PAYLANMASI**
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Şəkil 6.38

BÖLGƏLƏR ÜZRƏ **OĞLAN VƏ QIZ MƏZUNLARIN NİSBİ SAYI**
(11-ci siniflər üzrə buraxılış imtahanı)

Şəkil 6.39

ƏLAVƏLƏR

Buraxılış imtahanlarında və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının II mərhələsində iştirak edən nəzarətçilərin fəaliyyəti

A.H.Bağırov, A.E.Həbibov

İmtahanların təşkili və idarə edilməsi prosesində mühüm amillərdən biri zal nəzarətçilərinin işinin səmərəli qurulmasıdır. Bu prosesə cəlb olunan şəxslərin seçimi, təyinatı, fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, nəzarətçi bazasının təkmilləşdrilməsi DİM-in müəyyən etdiyi meyar və prinsiplərə əsaslanır. Zal nəzarətçisi cavab kartlarının (vərəqlərinin) və sual kitabçalarının düzgün paylanmasına və yığılmasına görə məsuliyyət daşıyan, imtahan prosesində obyektivliyin və şəffaflığın təminatçısı olan, imtahan verənlərin davranış qaydalarına riayət etməsinə birbaşa nəzarəti həyata keçirən şəxsdir.

Müvafiq bazanın yaradılması məqsədilə zal nəzarətçilərinin seçilməsi iki formada həyata keçirilir:

1) Zal nəzarətçilərinin təhsil müəssisələrinin təqdimatı əsasında seçilməsi. Bir neçə mərhələdən ibarət olan bu seçimdə müxtəlif qiymətləndirmə meyarları və prinsipləri əsas götürülür. Birinci mərhələdə bazaya yeni nəzarətçilərin əlavə olunması məqsədilə ümumtəhsil müəssisələri və digər təşkilatlarla iş aparılır, nəzarətçilərə aid şəxsi məlumatlar dəqiqləşdirildikdən sonra onlar xüsusi hazırlanmış internet proqramı vasitəsi ilə nəzarətçilər bazasına daxil edilir.

Növbəti mərhələ imtahanların idarə olunmasına cəlb edilməsi nəzərdə tutulan şəxslərlə təlimlərin keçirilməsidir. Təlimlərdə imtahanın texnologiyasına dair prosedur qaydalarının mənimsənilməsi üçün interaktiv üsullara, sorğu-suallara əsaslanan öyrənmə formasına, dialoqlara, izahat işinin videomaterialların müşayiəti ilə aparılmasına üstünlük verilir. Təlimlərin keçirilməsi zamanı qarşıya aşağıdakı məqsədlər qoyulur:

– *nəzarətçilərin fərdi keyfiyyətləri ilə yaxından tanış olmaq;*
– *şəxsi anket məlumatlarını dəqiqləşdirmək;*
– *onlara imtahan texnologiyalarını və imtahanın gedişi ilə bağlı prosedur qaydalarını öyrətmək;*
– *imtahan auditoriyasının – imtahan zalının idarə olunmasında peşəkarlığın əldə olunması baxımından mühüm olan məqamları izah etmək;*
– *imtahanın gedişində rast gəlinəcək problemlərin həlli yollarını izah etmək;*
– *nəzarətçi–imtahan iştirakçısı, nəzarətçi–imtahan rəhbəri münasibətlərinin tənzimlənməsində əsas olan qaydaları onların diqqətinə çatdırmaq;*
– *xüsusi hallarda onların operativ qərar qəbuletmə qabiliyyətlərini interaktiv üsullarla – sorğu-suallarla ortaya çıxarmaq.*

Təlimlər ayrı-ayrı rayonlar (şəhərlər) üzrə 15–20 nəfərlik qruplarla real imtahan zalında həyata keçirilir. Qarşıya qoyulan məqsədə nail olunması üçün onlara imtahanın gedişi – imtahan iştirakçılarının imtahan zalına buraxılması zamanı sənədlərin yoxlanılması, öz sıra və yerlərində oturmaları, cavab kartlarının (vərəqlərinin), sual kitabçalarının paylanmasında diqqət etməli olduqları məqamlar, nəzarətçi protokolunun düzgün doldurulması, abituriyentlərin davranış qaydalarına uyğun davranması, imtahan rəhbərləri ilə koordinasiyalı fəaliyyətin qurulması və imtahan zalının idarə olunması qaydası izah olunur. Bunların yaddaşda möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə imtahanın bütün mərhələlərini özündə əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilir. Bu mərhələdə hər bir nəzarətçinin test imtahanlarının prosedur qaydalarını nəzəri baxımdan mənimsəmə səviyyəsi müəyyənləşdirilməklə yanaşı, onun fərdi keyfiyyətlərinin də nəzarətçi üçün tələb olunan aşağıdakı meyarlara cavab verməsi dəyərləndirilir:

- kommunikasiya bacarıqlarının yetərliliyi;

- emosional zəkasının orta və yuxarı səviyyədə olması;
- fiziki imkanlarının nəzarətçi fəaliyyətini yerinə yetirməsinə uyğun olması;
- idarəetmə qabiliyyətinə malik olması;
- məsuliyyətlilik, diqqətlilik, qəraralma və müşahidə qabiliyyətinin olması;
- etik davranış qaydalarına əməl etməsi (yazılı və şifahi təlimatlara riayət, vicdanlı davranış, loyallıq, mədəni davranış, qərəzsizlik, ictimai etimad)
- sual yarandıqda operativlik nümayiş etdirməsi, alternativ həll yolları tapa bilməsi, təcrübəyə açıq olması.

Növbəti seçim mərhələsi sınaq imtahanları mərhələsini əhatə edir. Sınaq imtahanları nəzarətçilər bazasına yeni daxil edilmiş şəxslərin imtahanlara yararlılığının yoxlanılması baxımından xüsusilə mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu mərhələdə nəzarətçinin **yuxarıda sadalanan fərdi keyfiyyətlərə malik olub-olmaması bir daha nəzərdən keçirilir və qiymətləndirilir.**

Sınaq imtahanları yekunlaşdıqdan sonra hansı nəzarətçilərin sınaqlara cəlb olunduğu, aldıqları qiymətlər, sınaq imtahanlarında baş vermiş xüsusi hallar araşdırılır. Beləliklə, biz qəbul və buraxılış imtahanlarına hazırlığa dair kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini nəzərdən keçirmək imkanı əldə edirik.

Nəzarətçilərin seçimi mərhələlərində əsas götürülən tələblər və meyarlar nəticə etibarı ilə imtahan iştirakçılarının öz bilik səviyyəsini dolğun nümayiş etdirməsi üçün lazımi şəraitin yaradılmasına, şəffaflığın və obyektivliyin təmin olunmasına hesablanır.

2) Zal nəzarətçisinin fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması. Dövlət İmtahan Mərkəzi model, texnologiya və məzmun baxımından müxtəlif imtahanlar həyata keçirir. Bu müxtəliflik zal nəzarətçilərinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsini və peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsini zəruri edir. Zal nəzarətçisinin fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılması qaydaları birinci növbədə bu məqsədlərə nail olmağa xidmət edir. Digər tərəfdən, bu yolla işdə rəqabətlilik artırılaraq daha keyfiyyətli idarəetmə reallaşır, ictimaiyyətin daha geniş hissəsi imtahanlara cəlb edilərək idarəetmədə şəffaflıq təmin edilir. Zal nəzarətçisi kimi sertifikat almaq istəyənlər üçün aşağıdakı tələblər qoyulur:

- ali təhsilli və ya pedaqoji profilli ixtisaslar üzrə orta ixtisas təhsili olan;
- tabeliyindən və mülkiyyət növündən asılı olmayaraq hər hansı bir təşkilatda hazırda işləyən (pedaqoji profilli ixtisaslar üzrə bakalavr və ya subbakalavr peşə-ixtisas dərəcəsinə malik olan və ya dövlət qulluğu sertifikatı olan şəxslərdən iş yeri tələb olunmur);
- yaşı 22-45 arasında olan;
- məhkumluğu olmayan və fiziki cəhətdən sağlam olan şəxslər.

Bunun üçün namizəd elektron qeydiyyatdan keçir, sənədlərin tələblərə uyğunluğu elektron qaydada DİM tərəfindən yoxlanılır, müsahibəyə dəvət olunur, ümumi intellekt səviyyəsi və situasiya mühakimə bacarıqları yoxlanılır, iki günlük ***imtahan prosesinin psixoloji xüsusiyyətləri və imtahanların texnologiyaları*** adlı təlimlərə cəlb edilir və imtahanların texnologiyası ilə bağlı yekun imtahandan keçir. Mərhələləri uğurla başa vuran namizədlər A və ya B kateqoriya sertifikat əldə edərərək zal nəzarətçiləri bazasına daxil edilir.

Nəzarətçilərlə praktik işin yekun mərhələsi imtahanlar mərhələsidir. Hər bir imtahandan

öncə:

- nəzarətçilər bazasından əvvəlki imtahanda fəaliyyəti "qeyri-kafi" qiymətləndirilən, proqram tərəfindən və ya imtahan rəhbəri tərəfindən köçürməyə şərait yaratdığı müəyyənləşdirilən, imtahan sənədləri ilə iş və auditoriyanın idarə edilməsi ilə bağlı haqqında neqativ rəy olan, üzrsüz olaraq imtahana gəlməyən nəzarətçilər cari bazadan çıxarılır;
- sonra kompüter proqramı vasitəsi ilə təsadüfi seçim qaydasında nəzarətçilərin binalar və zallar üzrə təyinatı aparılır, vəsiqələri hazırlanır və əlaqələndiricilər vasitəsi ilə nəzarətçilərə paylanır;
- imtahana bir neçə gün qalmış hər bir rayon (şəhər) üzrə cəlb edilən nəzarətçilərlə müvafiq imtahanın idarə edilməsi və texnologiyasına dair təlimlər keçirilir;
- sağlamlıq imkanları məhdud iştirakçılara təhkim edilmiş nəzarətçilərə də ayrıca təlim keçirilir.

sonra:

- imtahanın gedişi haqqında protokol qeydləri zal nəzarətçisi bazası proqramına daxil edilir;
- imtahanın gedişi haqqında protokollar nəzərdən keçirilərək imtahana gəlməyənlərin, imtahandan xaric olunanların siyahısı hazırlanır, imtahan zamanı baş vermiş xüsusi hallar araşdırılaraq müvafiq formada protokollaşdırılır və bunlara imtahan nəticələrinin emalı zamanı etibarlı hüquqi sənəd kimi müraciət edilir.

Hər bir imtahandan sonra zal nəzarətçilərinin fəaliyyəti barədə rəy və qiymətlər bazaya daxil edilir. Bu qiymətləndirmə iki istiqamətdə aparılır:

1) İmtahan sənədləri (imtahan rəhbərinin protokolu, imtahanın gedişi haqqında protokol, aktlar və s.), imtahan rəhbərləri və DİM nümayəndələrinin rəyləri, abituriyentlərin, valideynlərin, ictimaiyyətin, müxtəlif hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının müraciəti əsasında aparılan araşdırma və qiymətləndirmə. Bu istiqamətdə aparılan qiymətləndirmə nəticəsində

- imtahana üzrsüz səbəbdən gəlməyən;
- imtahan zamanı imtahan rəhbərinin nəzarətçinin fəaliyyətini qiymətləndirməsinə dair rəyinə əsasən:
  - imtahan texnologiyasını və prosedur qaydalarını qeyri-qənaətbəxş səviyyədə bilən,
  - auditoriyanı idarəetmə qabiliyyəti zəif olan,
  - imtahan sənədləri ilə iş aparması lazımi səviyyədə olmayan,
  - abituriyentlər və imtahan rəhbəri ilə ünsiyyətində təlimat qaydalarını pozan,
  - imtahanın gedişi haqqında protokolun doldurulmasında ciddi səhvlərə yol verən,
- zallarında köçürmə halı olan nəzarətçilər cari bazadan, araşdırma aparıldıqdan sonra isə növbəti imtahanlara cəlb olunacaq nəzarətçilər bazasından çıxarılır və ya xəbərdarlıq edilir.

İmtahan rəhbərləri bu qiymətləndirmələri apararkən "zal nəzarətçilərinin qiymətləndirmə meyarları"na uyğun hərəkət edir. Bu meyarlar imtahan rəhbərinin zal nəzarətçisini obyektiv şəkildə qiymətləndirməsinə imkan verir.

2) Birinci istiqamətdə aparılan araşdırma və qiymətləndirmədə müəyyən subyektiv yanaşmaların ortaya çıxması mümkün olduğundan ikinci istiqamətdə imtahan zalında baş verən və imtahan rəhbərlərinin diqqətindən yayınan faktiki köçürmələrin müəyyənləşdirilməsində kompüter proqramına müraciət olunur. Kontingentin tərkibi, köçürülən fənnin sayı, köçürmədə iştirak edən abituriyentlərin sayı ilə bağlı parametrlər də təhlilə daxil edilərək nəzarətçinin köçürməyə hansı dərəcədə yol verdiyi müəyyənləşdirilir. Nəzarətçilərin yol verdiyi qayda pozuntuları ağır, orta və zəif dərəcə olmaqla üç səviyyədə qiymətləndirilir.

İmtahanlar yekunlaşdırıldıqdan sonra hər iki istiqamətdə aparılan qiymətləndirmələr ümumiləşdirilir. Nəzarətçilərin növbəti imtahanlara cəlb olunmasında əsas rol oynayan yekun qiymətlər bazaya daxil edilir. Fəaliyyəti qeyri-kafi qiymətləndirilən nəzarətçilər isə müəyyən dövr üçün və ya həmişəlik olaraq bazadan çıxarılır.

Qiymətləndirmənin yekun mərhələsində yuxarıdakı parametrlərlə yanaşı, qəbul imtahanında 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sorğu-anketlərində nəzarətçinin fəaliyyətinə verilən qiymətlərə də baxılır.

İmtahanlar yekunlaşdıqdan sonra zal nəzarətçilərinin fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsi və keyfiyyət göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı xüsusi araşdırma aparılır və hesabat-arayış hazırlanır.

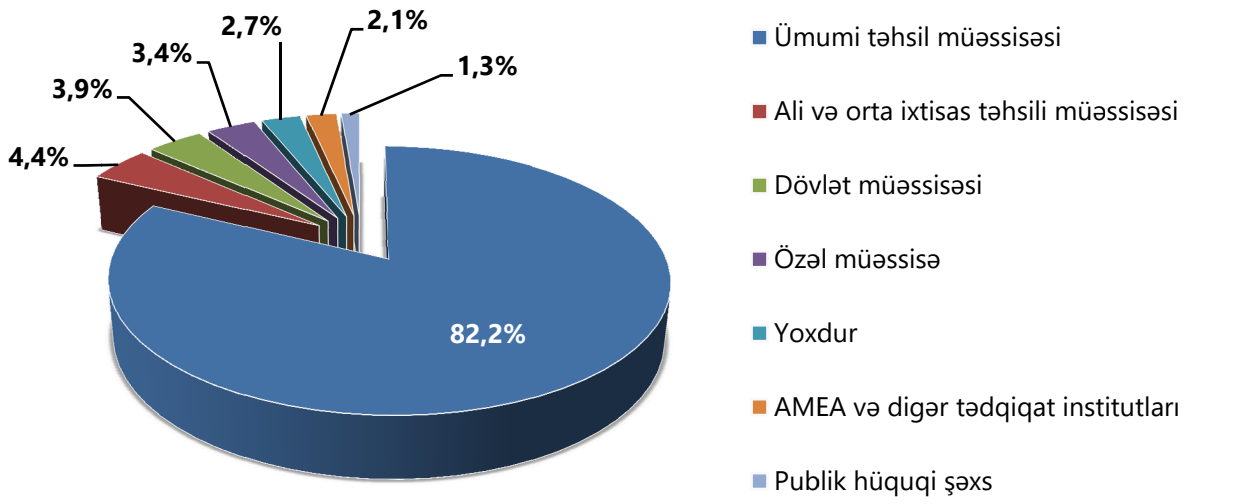
Bunların nəticəsində imtahana cəlb edilmiş nəzarətçilər aşağıdakı kateqoriyalara ayrılır:

- fəaliyyəti əla qiymətləndirilənlər, o cümlədən fəxri fərmanlarla təltif olunanlar;
- fəaliyyəti yaxşı qiymətləndirilənlər;
- fəaliyyəti kafi qiymətləndirilənlər;
- fəaliyyəti qeyri-kafi hesab olunanlar, ciddi təlimat pozuntularına və köçürmə hallarına yol verənlər.

İl ərzində keçirilən müxtəlif imtahanlara, ilk növbədə, sertifikatlı zal nəzarətçiləri və fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilən nəzarətçilər cəlb olunurlar. Bu da digər nəzarətçilərin daha yaxşı fəaliyyət göstərməsini stimullaşdırır. Araşdırmanın nəticələri ilə bağlı müvafiq rayon (şəhər) təhsil sektorlarına, ümumtəhsil müəssisələrinə məktublar ünvanlanır.

İndi isə nəzarətçilərin fəaliyyəti haqqında statistik məlumatlara diqqət yetirək. 2025-ci ildə keçirilən imtahanlara cəlb edilməsi nəzərdə tutulan nəzarətçilər bazası 15476 nəfərdən ibarət olmuşdur. Nəzarətçilərin 82,2%-i ümumi təhsil müəssisələrinin, 4,4%-i ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin, 3,9%-i dövlət müəssisələrinin, 3,4%-i özəl müəssisələrin, 2,1%-i AMEA və digər tədqiqat institutlarının, 1,3%-i publik hüquqi şəxslərin əməkdaşlarıdır. Nəzarətçilər bazasının 2,7%-i isə iş yeri olmayan, lakin pedaqoji profilli ixtisaslar üzrə ali və orta ixtisas təhsilli əməkdaşlardan ibarətdir. Zal nəzarətçiləri bazasında sertifikatlı nəzarətçilərin ümumi sayı cari ildə 4600 nəfər (ümumi bazanın 29,7%-i) olmuşdur.

Zal nəzarətçiləri bazasınını iş yerinə görə tərkibi

Şəkil 1.

2025-ci ildə hesabat dövrü ərzində keçirilən imtahanlara cəlb olunmuş nəzarətçilərin rayonlar üzrə sayı ilə bağlı statistik məlumat cədvəl 1-də verilir:

Cədvəl 1

İMTAHANLARA CƏLB OLUNMUŞ NƏZARƏTÇİLƏRİN RAYONLAR (ŞƏHƏRLƏR) ÜZRƏ FAİZİ

Rayon (şəhər) və təşkilat	İmtahanlara cəlb olunmuş nəzarətçilərin sayı (nəfərlə)	Bazada nəzarətçilərin ümumi sayı (nəfərlə)	Cəlb olunmuş nəzarətçilərin (təkrarsız) bazaya nisbəti (%-lə)
Abşeron	512	524	97,7
Ağcabədi	181	235	77,0
Ağdam	101	117	86,3
Ağdaş	109	137	79,6
Ağstafa	120	124	96,8
Ağsu	55	82	67,1
AMEA	208	215	96,7
Astara	111	137	81,0
Babək	126	143	88,1
Balakən	117	141	83,0
Beyləqan	119	136	87,5
Bərdə	301	307	98,0
Biləsuvar	96	132	72,7
Binəqədi	656	689	95,2
Cəlilabad	216	238	90,8
Culfa	66	79	83,5
Daşkəsən	36	40	90,0
DİM	9	56	16,1

Cədvəl 1 (ardı)

Rayon (şəhər) və təşkilat	İmtahanlara cəlb olunmuş nəzarətçilərin sayı (nəfərlə)	Bazada nəzarətçilərin ümumi sayı (nəfərlə)	Cəlb olunmuş nəzarətçilərin (təkrarsız) bazaya nisbəti (%-lə)
Füzuli	87	99	87,9
Gədəbəy	90	121	74,4
Gəncə	500	536	93,3
Goranboy	166	179	92,7
Göyçay	184	189	97,4
Göygöl	86	104	82,7
Hacıqabul	86	97	88,7
Xaçmaz	265	269	98,5
Xətai	654	689	94,9
Xəzər	239	264	90,5
Xızı	19	22	86,4
Xocalı	5	6	83,3
İmişli	143	167	85,6
İsmayıllı	99	117	84,6
Kəngərli	46	61	75,4
Kürdəmir	134	140	95,7
Qax	74	92	80,4
Qaradağ	158	180	87,8
Qazax	147	161	91,3
Qəbələ	166	184	90,2
Qobustan	37	47	78,7
Quba	201	242	83,1
Qubadlı	53	57	93,0
Qusar	106	109	97,2
Laçın	7	9	77,8
Lerik	54	63	85,7
Lənkəran	305	311	98,1
Masallı	204	210	97,1
Mingəçevir	197	203	97,0
Naxçıvan	254	269	94,4
Neftçala	71	95	74,7
Nərimanov	342	362	94,5
Nəsimi	344	362	95,0
Nizami	362	392	92,3
Oğuz	52	64	81,3
Ordubad	48	80	60,0
Saatlı	99	119	83,2
Sabirabad	183	189	96,8
Sabunçu	622	650	95,7
Salyan	160	166	96,4
Samux	96	111	86,5
Səbail	199	207	96,1
Sədərək	15	25	60,0
Siyəzən	58	63	92,1

Cədvəl 1 (ardı)

Rayon (şəhər) və təşkilat	İmtahanlara cəlb olunmuş nəzarətçilərin sayı (nəfərlə)	Bazada nəzarətçilərin ümumi sayı (nəfərlə)	Cəlb olunmuş nəzarətçilərin (təkrarsız) bazaya nisbəti (%-lə)
Sumqayıt	683	708	96,5
Suraxanı	410	422	97,2
Şabran	66	71	93,0
Şahbuz	22	33	66,7
Şamaxı	132	137	96,4
Şəki	335	342	98,0
Şəmkir	313	333	94,0
Şərur	104	148	70,3
Şirvan	199	211	94,3
Şuşa	4	4	100,0
Tərtər	102	127	80,3
Tovuz	223	263	84,8
Ucar	89	102	87,3
Yardımlı	40	56	71,4
Yasamal	454	476	95,4
Yevlax	137	154	89,0
Zaqatala	191	196	97,4
Zəngilan	14	15	93,3
Zərdab	46	64	71,9
CƏMİ	**14120**	**15476**	**91,2**

Yuxarıdakı statistikaya əsasən deyə bilərik ki, respublika üzrə bazaya cəlb edilmiş müəllimlərdən hər 10 nəfərdən təxminən 9-u imtahana cəlb edilmişdir: 2905 nəfər 1 dəfə, 3720 nəfər 2 dəfə, 1738 nəfər 3 dəfə, 1248 nəfər 4 dəfə, 935 nəfər 5 dəfə, 720 nəfər 6 dəfə, 584 nəfər 7 dəfə, 560 nəfər 8 dəfə, 552 nəfər 9 dəfə, 453 nəfər 10 dəfə, 327 nəfər 11 dəfə, 219 nəfər 12 dəfə, 72 nəfər 13 dəfə, 44 nəfər 14 dəfə, 13 nəfər 15 dəfə, 9 nəfər 16 dəfə, 6 nəfər 17 dəfə, 8 nəfər 18 dəfə, 4 nəfər 19 dəfə, 3 nəfər 20 dəfə

Qəbul və buraxılış imtahanlarına nəzarətçilərin 86,6%-i (13404 nəfər) cəlb edilmişdir. Ayrı-ayrılıqda götürüldükdə isə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsinə 55,6%-i (8597 nəfər), buraxılış imtahanlarına isə 69,4%-i (10734 nəfər) cəlb edilmişdir.

Cari bazada zal nəzarətçisi sertifikatı almış 4600 nəzarətçidən qəbul və buraxılış imtahanlarına 4437 nəfər (sertifikatlı zal nəzarətçiləri bazasının 96,5%-i) cəlb edilmişdir.

Ümumilikdə qəbul və buraxılış imtahanlarına 14120 nəzarətçi 56110 dəfə (onlardan 58,2%-i (32663 dəfə) sertifikatlıdır)cəlb edilmişdir. Yəni ortalama hər bir sertifikatlı nəzarətçi qəbul və buraxılış imtahanlarına təxminən 7,4 dəfə cəlb edilmişdir. Bu göstərici sertifikatı olmayan nəzarətçilərlə (9683 nəzarətçi 23447 dəfə, yəni ortalama 2,4 dəfə) müqayisədə 3,1 dəfə çoxdur.

Yalnız qəbul imtahanlarına 8597 nəzarətçi 16275 dəfə (onlardan 62,1%-i (10100 dəfə) sertifikatlıdır), yalnız buraxılış imtahanlarına isə 10734 nəzarətçi 29352 dəfə (onlardan 52,1%-i (15294 dəfə) sertifikatlıdır) cəlb edilmişdir.

2011-ci ildən bəri nəzarətçilərin imtahanlara cəlbedilmə faizi ortalama 65-70 arasında olmuşdur. Hər bir nəzarətçinin il ərzində heç olmasa bir dəfə imtahanlara cəlb edilməsi, imtahan iştirakçılarının tək-tək əyləşdirilməsi səbəbindən nəzarətçi sayının artması, buraxılış və qəbul imtahanlarında iştirakçı sayının əvvəlki illərə nəzərən qismən artması cari ildə də cəlbedilmə faizinin bir qədər yuxarı – 91,2% (2024-cü ildə 87,7%, 2023-cü il 83,3%, 2022-ci il 84,6%, 2021-ci il 80,3%) olması ilə nəticələnmişdir.

Cədvəl 2-də buraxılış və qəbul imtahanlarında nəzarətçilərin iştirakını əks edən göstəricilər təqdim edilir.

Cədvəl 2

NƏZARƏTÇİLƏRIN İMTAHANLARDA İŞTİRAKI

Rayon (şəhər) və təşkilat	İmtahanlara cəlb edilmiş nəzarətçi sayı (nəfər, təkrarla)	İmtahanlarda iştirak etməyən nəzarətçilər		İmtahanlara üzrsüz olaraq gəlməyənlər	
		nəfər (təkrarla)	cəlb olunanların sayına nəzərən, faizlə	nəfər (təkrarla)	cəlb olunanların sayına nəzərən, faizlə
Abşeron	2299	98	4,3	94	4,1
Ağcabədi	396	14	3,5	13	3,3
Ağdam	201	6	3,0	6	3,0
Ağdaş	226	4	1,8	4	1,8
Ağstafa	245	5	2,0	5	2,0
Ağsu	104	1	1,0	1	1,0
AMEA	853	39	4,6	36	4,2
Astara	301	7	2,3	7	2,3
Babək	295	3	1,0	2	0,7
Balakən	227	3	1,3	3	1,3
Beyləqan	187	6	3,2	6	3,2
Bərdə	1323	22	1,7	22	1,7
Biləsuvar	220	7	3,2	7	3,2
Binəqədi	2353	130	5,5	121	5,1
Cəlilabad	667	13	1,9	12	1,8
Culfa	113	1	0,9	1	0,9
Daşkəsən	101	2	2,0	2	2,0
DIM	43	6	14,0	5	11,6
Füzuli	152	4	2,6	4	2,6
Gədəbəy	165	5	3,0	5	3,0
Gəncə	1759	31	1,8	29	1,6
Goranboy	302	6	2,0	6	2,0
Göyçay	730	18	2,5	14	1,9
Göygöl	234	8	3,4	6	2,6
Hacıqabul	226	7	3,1	6	2,7
Xaçmaz	1179	26	2,2	24	2,0
Xətai	2344	96	4,1	83	3,5
Xəzər	958	47	4,9	41	4,3
Xızı	31	0	0,0	0	0,0
Xocalı	5	0	0,0	0	0,0
İmişli	285	12	4,2	11	3,9
İsmayıllı	242	11	4,5	11	4,5
Kəngərli	80	2	2,5	2	2,5
Kürdəmir	434	11	2,5	8	1,8
Qax	158	2	1,3	2	1,3
Qaradağ	491	18	3,7	17	3,5
Qazax	435	6	1,4	5	1,1
Qəbələ	313	4	1,3	4	1,3
Qobustan	74	2	2,7	2	2,7
Quba	784	42	5,4	39	5,0

Cədvəl 2 (ardı)

Rayon (şəhər) və təşkilat	İmtahanlara cəlb edilmiş nəzarətçi sayı (nəfər, təkrarla)	İmtahanlarda iştirak etməyən nəzarətçilər		İmtahanlara üzrsüz olaraq gəlməyənlər	
		nəfər (təkrarla)	cəlb olunanların sayına nəzərən, faizlə	nəfər (təkrarla)	cəlb olunanların sayına nəzərən, faizlə
Qubadlı	104	4	3,8	4	3,8
Qusar	220	7	3,2	7	3,2
Laçın	12	2	16,7	2	16,7
Lerik	201	5	2,5	5	2,5
Lənkəran	1161	16	1,4	16	1,4
Masallı	748	29	3,9	26	3,5
Mingəçevir	779	17	2,2	16	2,1
Naxçıvan	927	7	0,8	7	0,8
Neftçala	178	5	2,8	4	2,2
Nərimanov	1189	60	5,0	50	4,2
Nəsimi	1094	62	5,7	57	5,2
Nizami	965	42	4,4	39	4,0
Oğuz	98	1	1,0	1	1,0
Ordubad	77	0	0,0	0	0,0
Saatlı	329	4	1,2	4	1,2
Sabirabad	747	26	3,5	25	3,3
Sabunçu	2157	83	3,8	70	3,2
Salyan	719	20	2,8	19	2,6
Samux	277	5	1,8	5	1,8
Səbail	522	25	4,8	22	4,2
Sədərək	28	0	0,0	0	0,0
Siyəzən	86	0	0,0	0	0,0
Sumqayıt	2392	83	3,5	79	3,3
Suraxanı	1607	80	5,0	77	4,8
Şabran	112	1	0,9	1	0,9
Şahbuz	42	0	0,0	0	0,0
Şamaxı	384	5	1,3	4	1,0
Şəki	1027	24	2,3	21	2,0
Şəmkir	1009	31	3,1	26	2,6
Şərur	165	2	1,2	2	1,2
Şirvan	730	26	3,6	22	3,0
Şuşa	13	0	0,0	0	0,0
Tərtər	246	4	1,6	3	1,2
Tovuz	541	7	1,3	7	1,3
Ucar	256	1	0,4	1	0,4
Yardımlı	95	4	4,2	4	4,2
Yasamal	1909	119	6,2	107	5,6
Yevlax	292	6	2,1	4	1,4
Zaqatala	534	16	3,0	15	2,8
Zəngilan	34	0	0,0	0	0,0
Zərdab	86	0	0,0	0	0,0
Ümumi	**45627**	**1554**	**3,4**	**1418**	**3,1**

Cədvəldən göründüyü kimi, qəbul və buraxılış imtahanlarında 1554 nəfər (cəlb olunanların 3,4%-i) imtahanda iştirak etməmişdir. Onlardan 1418 nəfər (cəlb olunanların 3,1%-i) üzrsüz səbəbdən imtahanda iştirak etməyənlərdir. Yalnız qəbul imtahanlarının II mərhələsi üçün bu göstəricilər uyğun olaraq 4,1% (cəlb olunanların sayı 16275, iştirak etməyənlərin sayı 672) və 3,8% (üzrsüz iştirak etməyənlərin sayı 618) olub. Yalnız buraxılış imtahanları üçün isə uyğun olaraq 3,0% (cəlb olunanların sayı 29352, iştirak etməyənlərin sayı 882) və 2,7%-dir (üzrsüz iştirak etməyənlərin sayı 800).

Cari ildə qəbul və buraxılış imtahanlarında cəlb olunduğu halda iştirak etməyənlərin faizi Bakı şəhərinin əksər rayonları ilə yanaşı Abşeron, Quba və İsmayıllı rayonları üzrə daha yüksək olmuşdur. Belə ki, bu rayonlar üzrə imtahanda iştirak etməyənlərin faizi respublika üzrə orta göstəricidən (3,4%) təxminən 1,4-1,8 dəfə yüksəkdir (Laçın şəhəri üzrə cəlb edilən nəzarətçi sayı az olduğundan bu statistikaya daxil edilməmişdir).

İmtahan rəhbərləri zal nəzarətçilərinin imtahanın texnologiyasını mənimsəmə səviyyələrini (imtahan iştirakçılarının imtahan zalına buraxılması zamanı sənədlərin yoxlanılması, sıra və yerlərində oturmaları, cavab kartlarının və sual kitabçalarının paylanması qaydası, imtahan sənədləri ilə iş və s.) və imtahan zalında idarəetmə bacarığını (imtahan iştirakçılarının davranış qaydalarına əməl etmələrinə nəzarət edilməsi, köçürmə hallarına şərait yaratmaması, sakitliyin təmin olunması və s.) nəzərə alaraq onların fəaliyyətini qiymətləndirmişdir (cədvəl 3). İmtahan rəhbərləri bu qiymətləndirmələri apararkən "zal nəzarətçilərinin qiymətləndirmə meyarları"nı əsas götürürlər.

Cədvəl 3

İMTAHAN RƏHBƏRLƏRİNİN NƏZARƏTÇİLƏRİN İŞİNİ QİYMƏTLƏNDİRMƏSİNƏ DAİR MƏLUMAT

Rayon (şəhər) və təşkilat	Cəlb edilən nəzarətçilərin sayı (təkrarla)	Qeyri-kafi [2; 2.5)		Kafi [2.5; 3.5)		Yaxşı [3.5; 4.5)		Əla [4.5; 5]		Qiymət yazılmayan
		Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər
Abşeron	2201	1	0,05	1	0,0	44	2,0	2105	95,6	50
Ağcabədi	382	0	0	5	1,3	26	6,8	331	86,6	20
Ağdam	195	0	0	3	1,5	14	7,2	176	90,3	2
Ağdaş	222	0	0	1	0,5	29	13,1	174	78,4	18
Ağstafa	240	0	0	2	0,8	24	10,0	208	86,7	6
Ağsu	103	0	0	1	1,0	13	12,6	88	85,4	1
AMEA	814	0	0	2	0,2	19	2,3	779	95,7	14
Astara	294	0	0	5	1,7	47	16,0	236	80,3	6
Babək	292	1	0,34	4	1,4	49	16,8	234	80,1	4
Balakən	224	0	0	4	1,8	17	7,6	198	88,4	5
Beyləqan	181	2	1,10	27	14,9	42	23,2	109	60,2	1
Bərdə	1301	1	0,08	7	0,5	100	7,7	1156	88,9	37
Biləsuvar	213	0	0	4	1,9	28	13,1	170	79,8	11
Binəqədi	2223	0	0	4	0,2	42	1,9	2110	94,9	67
Cəlilabad	654	2	0,31	13	2,0	102	15,6	530	81,0	7
Culfa	112	0	0	2	1,8	28	25,0	80	71,4	2
Daşkəsən	99	0	0	0	0,0	3	3,0	92	92,9	4
DIM	37	0	0	0	0,0	0	0,0	36	97,3	1
Füzuli	148	0	0	1	0,7	12	8,1	131	88,5	4
Gədəbəy	160	0	0	7	4,4	49	30,6	92	57,5	12
Gəncə	1728	1	0,06	1	0,1	70	4,1	1604	92,8	52
Goranboy	296	0	0	1	0,3	31	10,5	257	86,8	7
Göyçay	712	1	0,14	4	0,6	36	5,1	651	91,4	20
Göygöl	226	0	0	2	0,9	8	3,5	211	93,4	5
Hacıqabul	219	0	0	6	2,7	24	11,0	180	82,2	9
Xaçmaz	1153	2	0,17	2	0,2	44	3,8	1087	94,3	18
Xətai	2248	1	0,04	4	0,2	41	1,8	2122	94,4	80
Xəzər	911	0	0	1	0,1	21	2,3	862	94,6	27

Cədvəl 3 (ardı)

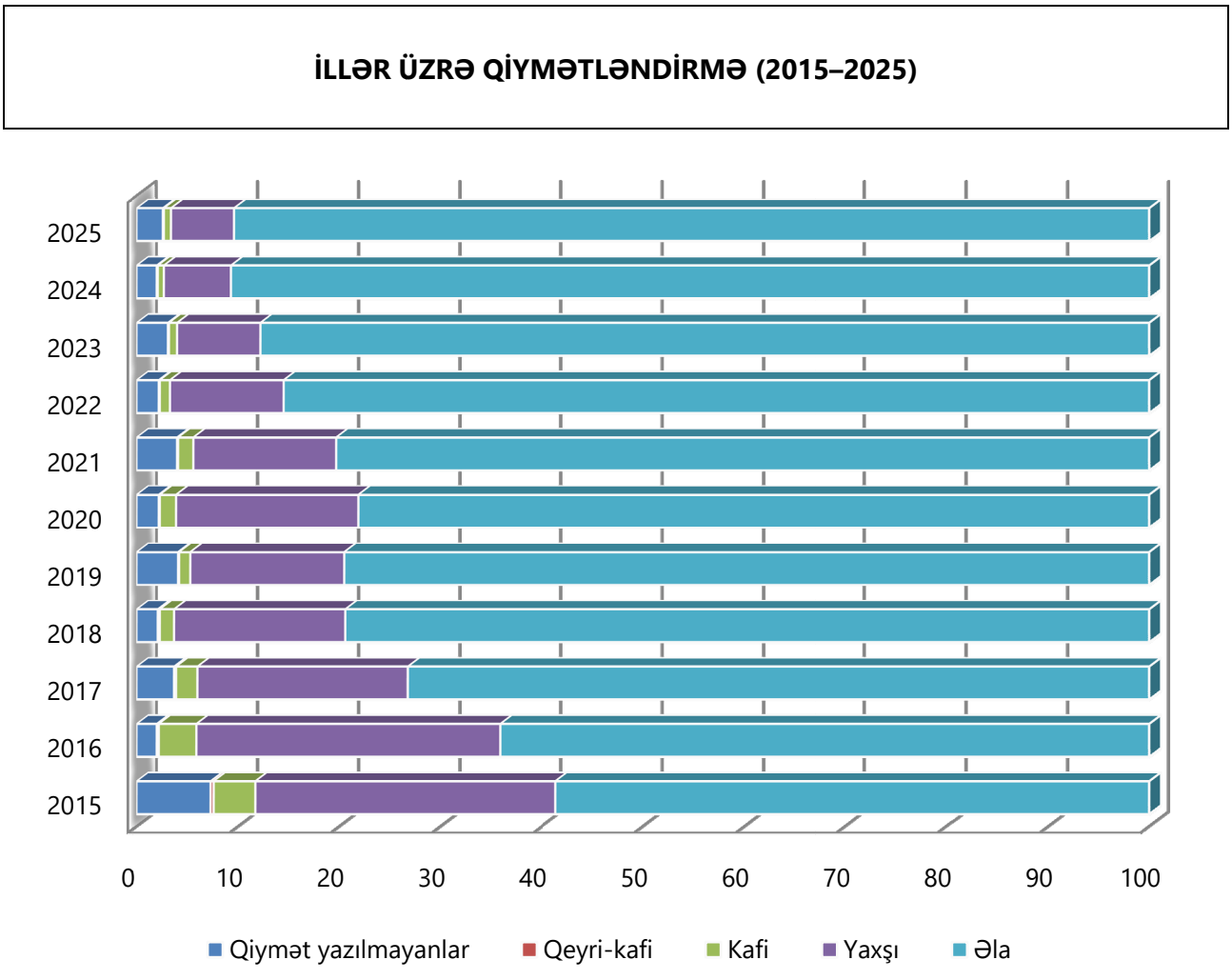
Rayon (şəhər) və təşkilat	Cəlb edilən nəzarətçilərin sayı (təkrarla)	Qeyri-kafi [2; 2.5)		Kafi [2.5; 3.5)		Yaxşı [3.5; 4.5)		Əla [4.5; 5]		Qiymət yazılmayan
Xızı	31	0	0	0	0,0	3	9,7	27	87,1	1
Xocalı	5	0	0	0	0,0	0	0,0	5	100,0	0
İmişli	273	1	0,37	9	3,3	67	24,5	192	70,3	4
İsmayıllı	231	0	0	2	0,9	9	3,9	211	91,3	9
Kəngərli	78	0	0	0	0,0	8	10,3	69	88,5	1
Kürdəmir	423	2	0,47	2	0,5	30	7,1	374	88,4	15
Qax	156	0	0	0	0,0	15	9,6	138	88,5	3
Qaradağ	473	0	0	4	0,8	11	2,3	431	91,1	27
Qazax	429	0	0	6	1,4	52	12,1	362	84,4	9
Qəbələ	309	0	0	1	0,3	43	13,9	258	83,5	7
Qobustan	72	0	0	2	2,8	12	16,7	56	77,8	2
Quba	742	0	0	3	0,4	39	5,3	682	91,9	18
Qubadlı	100	0	0	0	0,0	2	2,0	96	96,0	2
Qusar	213	0	0	5	2,3	17	8,0	181	85,0	10
Laçın	10	0	0	0	0,0	0	0,0	10	100,0	0
Lerik	196	0	0	1	0,5	24	12,2	160	81,6	11
Lənkəran	1145	0	0	5	0,4	96	8,4	1033	90,2	11
Masallı	719	1	0,14	16	2,2	111	15,4	575	80,0	16
Mingəçevir	762	0	0	3	0,4	57	7,5	695	91,2	7
Naxçıvan	920	0	0	15	1,6	116	12,6	772	83,9	17
Neftçala	173	1	0,58	4	2,3	28	16,2	138	79,8	2
Nərimanov	1129	0	0	2	0,2	24	2,1	1082	95,8	21
Nəsimi	1032	0	0	1	0,1	21	2,0	985	95,4	25
Nizami	923	0	0	4	0,4	22	2,4	869	94,1	28
Oğuz	97	0	0	1	1,0	7	7,2	87	89,7	2
Ordubad	77	0	0	0	0,0	0	0,0	74	96,1	3
Saatlı	325	0	0	4	1,2	50	15,4	258	79,4	13
Sabirabad	721	1	0,14	9	1,2	98	13,6	600	83,2	13
Sabunçu	2074	0	0	4	0,2	45	2,2	1978	95,4	47
Salyan	699	0	0	15	2,1	94	13,4	576	82,4	14
Samux	272	0	0	0	0,0	17	6,3	247	90,8	8
Səbail	497	0	0	0	0,0	14	2,8	471	94,8	12
Sədərək	28	0	0	0	0,0	15	53,6	12	42,9	1
Siyəzən	86	0	0	1	1,2	20	23,3	61	70,9	4
Sumqayıt	2309	1	0,04	5	0,2	43	1,9	2200	95,3	60
Suraxanı	1527	1	0,07	1	0,1	32	2,1	1459	95,5	34
Şabran	111	0	0	0	0,0	7	6,3	101	91,0	3
Şahbuz	42	0	0	1	2,4	10	23,8	30	71,4	1
Şamaxı	379	0	0	3	0,8	39	10,3	332	87,6	5
Şəki	1003	0	0	0	0,0	32	3,2	957	95,4	14
Şəmkir	978	4	0,41	12	1,2	100	10,2	833	85,2	29
Şərur	163	0	0	3	1,8	58	35,6	100	61,3	2
Şirvan	704	0	0	3	0,4	33	4,7	655	93,0	13
Şuşa	13	0	0	0	0,0	0	0,0	13	100,0	0
Tərtər	242	4	1,65	5	2,1	22	9,1	201	83,1	10

Cədvəl 3 (ardı)

Rayon (şəhər) və təşkilat	Cəlb edilən nəzarətçilərin sayı (təkrarla)	Qeyri-kafi [2; 2.5)		Kafi [2.5; 3.5)		Yaxşı [3.5; 4.5)		Əla [4.5; 5]		Qiymət yazılmayan
Tovuz	534	4	0,75	3	0,6	63	11,8	451	84,5	13
Ucar	255	0	0	1	0,4	16	6,3	221	86,7	17
Yardımlı	91	1	1,10	5	5,5	23	25,3	58	63,7	4
Yasamal	1790	0	0	8	0,4	40	2,2	1673	93,5	69
Yevlax	286	0	0	4	1,4	37	12,9	239	83,6	6
Zaqatala	518	0	0	3	0,6	43	8,3	455	87,8	17
Zəngilan	34	0	0	0	0,0	0	0,0	34	100,0	0
Zərdab	86	0	0	1	1,2	19	22,1	66	76,7	0
CƏMİ	**44073**	**33**	**0,07**	**291**	**0,7**	**2747**	**6,2**	**39852**	**90,4**	**1150**

* İmtahanlara cəlb edilən 45627 nəfərdən 1554-ü imtahana gəlməmişdir. İmtahanda iştirak edən 44073 nəfərdən 1150 nəfərə qiymət verilməmişdir. Bunlardan 965-i ehtiyat nəzarətçi olmuş, 185 nəfəri isə zalda olduqları halda fəaliyyətləri qiymətləndirilməmişdir.

2015–2025-ci illərdə buraxılış və qəbul imtahanlarında nəzarətçilərin qiymətləndirmə meyarları üzrə paylanması aşağıdakı diaqramda təqdim edilmişdir:

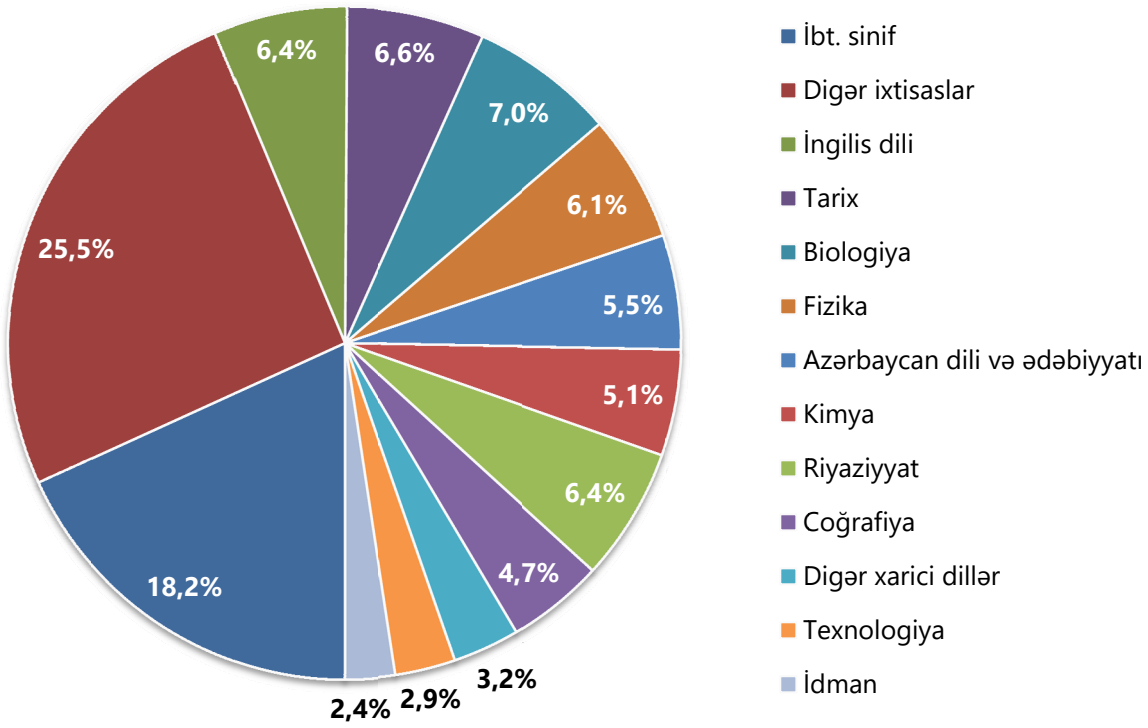

Şəkil 2

Diaqramdan göründüyü kimi, 2020-ci il istisna olmaqla, fəaliyyəti "əla" qiymətləndirilənlərin faizi getdikcə artmış, fəaliyyəti "qeyri-kafi" və "kafi" qiymətləndirilənlərin faizi ya sabit qalmış, ya da, əsasən, azalmışdır. 2020-ci ildə fəaliyyəti əla qiymətləndirilənlərin sayının azalmasının, "kafi" və "qeyri-kafi" qiymətləndirilənlərin sayının artmasının əsas səbəbi qəbul imtahanlarının yeni imtahan mərkəzlərində qəbul imtahanları təcrübəsi az olan müəllimlərlə keçirilməsidir. Digər illərdə fəaliyyəti "əla" qiymətləndirilən nəzarətçilərin sayının artmasını qəbul imtahanları üçün nəzarətçi bazasının ən yaxşılarının seçilməsinə imkan verəcək şəkildə geniş olması, nəzarətçilər və imtahan rəhbərləri ilə təlimlərin kiçik qruplar şəklində təşkil edilərək interaktiv üsullarla aparılması, zal nəzarətçi işinin yaxşılaşdırılması üçün stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsi (mükafatlandırma, təltif, fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilənlər barədə işlədikləri müəssisələrin məlumatlandırılması) və "zal nəzarətçisi sertifikatı" alan nəzarətçilərə imtahanlara təyinat zamanı üstünlük verilməsi kimi faktorlarla izah etmək olar.

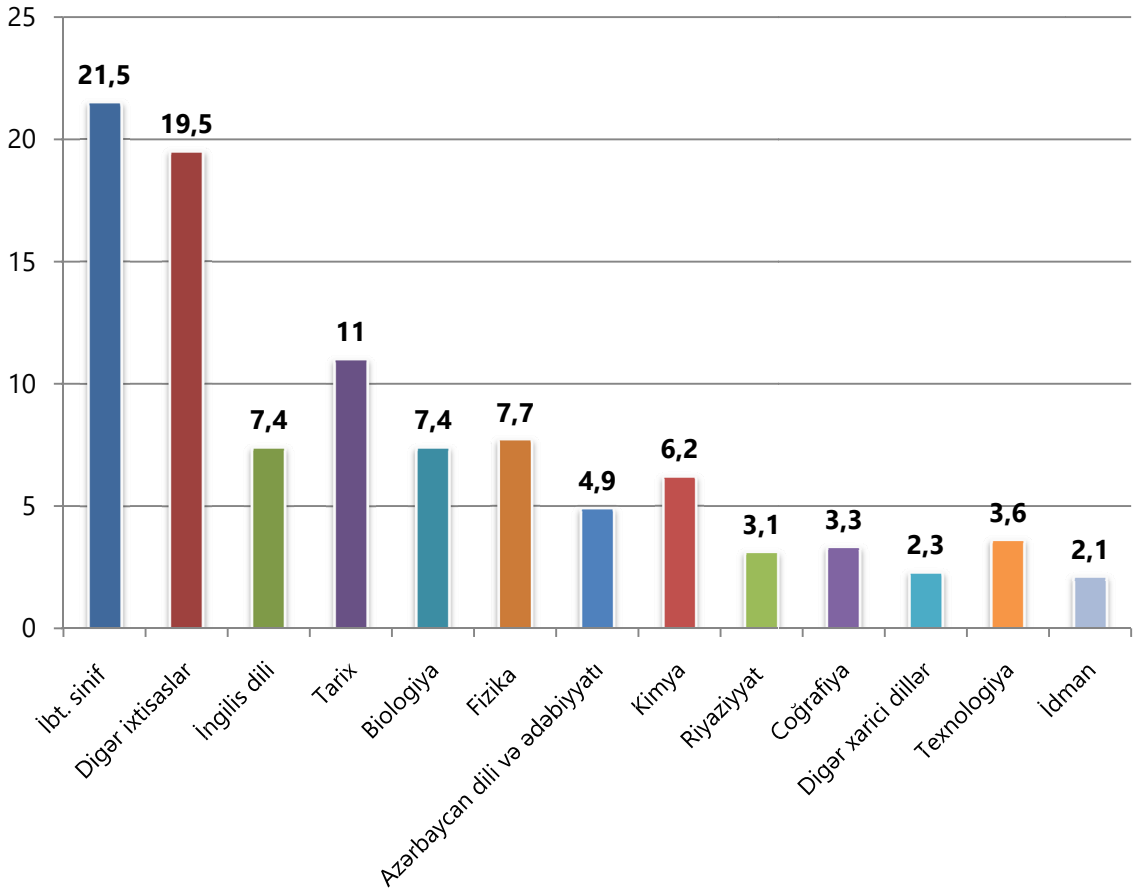
Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının II mərhələsində imtahanda iştirak edən nəzarətçilər bazasının fənlər üzrə ümumi tərkibi ilə (şəkil 3) qayda pozuntusuna yol verən nəzarətçilərin fənlər üzrə tərkibi (şəkil 4) müqayisə edilərək, cari ildəki qəbul imtahanlarında hansı ixtisas müəllimlərinin yol verilən qayda pozuntularında daha çox paya malik olması aşkarlanmışdır.

QƏBUL İMTAHANLARINDA İŞTİRAK EDƏN NƏZARƏTÇİLƏRİN İXTİSAS FƏNLƏRİ ÜZRƏ PAYLANMASI (FAİZLƏ)

Şəkil 3

QƏBUL İMTAHANLARINDA NƏZARƏTÇİLƏRİN QAYDA POZUNTUSUNA YOLVERMƏ FAİZİ (İXTİSASLAR ÜZRƏ)

Şəkil 4

2022-ci ildən başlayaraq 10 və 11-ci cədvəllərdə əvvəlki illərdə aparılan təhlillərdən fərqli olaraq yalnız kompüter proqramı vasitəsi ilə müəyyənləşdirilən köçürmə halları deyil, digər ciddi təlimat pozuntuları da nəzərə alınmışdır. Bu cədvəllərdən də göründüyü kimi, cari ildə qəbul imtahanlarında əsasən fizika, kimya, tarix, ingilis dili, əmək və ibtidai sinif müəllimləri (2024-cü ildə kimya, biologiya, tarix, coğrafiya və idman, 2023-cü ildə əsasən tarix, ingilis dili, texnologiya və ibtidai sinif müəllimləri, 2022-ci ildə xarici dil və ibtidai sinif müəllimləri), buraxılış imtahanlarında isə fizika, kimya, tarix, coğrafiya, əmək və ibtidai sinif müəllimləri (2024-cü ildə coğrafiya və ibtidai sinif müəllimləri, 2023-cü ildə tarix və ibtidai sinif müəllimləri, 2022-ci ildə tarix, ingilis dili, idman və ibtidai sinif müəllimləri) daha çox qayda pozuntularına yol verirlər. İbtidai sinif müəllimləri həm cari ildə, həm də 2024-cü, 2023-cü və 2022-ci illərdə qəbul və buraxılış imtahanlarında daha çox qayda pozuntusuna şərait yaratmışlar.

2010–2019-cu illərdə qəbul imtahanlarında iştirak edən ana dili müəllimlərinin sayının nəzarətçilərin ümumi sayının kiçik bir hissəsini (2010-cu ildə 9,8%, 2011-ci ildə 12,2%, 2012-ci ildə 14,8%, 2013-cü ildə 17,4%, 2014-cü ildə 14,6%, 2015-ci ildə 16,3%, 2016-cı ildə 12,9%, 2017-ci ildə 10,7%, 2018-ci ildə 11,3%, 2019-cu ildə 8,5%) təşkil etməsinə baxmayaraq, yol verilən qayda pozuntularının böyük bir hissəsi (uyğun olaraq 2010-cu ildə 18,4%, 2011-ci ildə 24,2%, 2012-ci ildə 16,1%, 2013-cü ildə 33,6%, 2014-cü ildə 25,1%, 2015-ci ildə 27,7%, 2016-cı ildə 20,6%, 2017-ci ildə 17,7% , 2018-ci ildə 12,7%, 2019-cu ildə 9,8%) onların payına düşürdü. Aradakı fərqin ilbəil azalması bazaya yeni ana dili müəllimlərinini cəlb edilməməsi və fəaliyyəti qeyri-qənaətbəxş hesab edilənlərin bazadan çıxarılması ilə əlaqədar olmuşdur. Nəhayət, 2020-ci ildə ana dili müəllimləri ilə bağlı bu tendensiya sona çatdı. Belə ki, bu göstəricilər 2020-ci ildə uyğun olaraq 4,7% və 2,8% , 2021-ci ildə 6,4% və 3,8%, 2022-də 6,1% və 3,3%, 2023-cü ildə 5,4% və 5%, cari ildə isə 6,0% və 3,8% olmuşdur.

Cari ildə buraxılış və qəbul imtahanlarında nəzarətçilər tərəfindən qayda pozuntusu hallarının bölgələr üzrə paylanması cədvəl 4-də təqdim edilmişdir.

Cədvəl 4

QAYDA POZUNTUSU HALLARININ BÖLGƏLƏR ÜZRƏ PAYLANMASI

Rayonun (şəhərin, təşkilatın) adı	Qəbul imtahanlarında			Buraxılış imtahanlarında		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
Abşeron	850	12	1,4	1351	9	0,7
Ağcabədi	53	2	3,8	329	6	1,8
Ağdam	23	0	0,0	172	3	1,7
Ağdaş	25	0	0,0	197	1	0,5
Ağstafa	83	9	10,8	157	2	1,3
Ağsu	10	0	0,0	93	2	2,2
AMEA	331	5	1,5	483	3	0,6
Astara	55	1	1,8	239	4	1,7
Babək	88	3	3,4	204	5	2,5
Balakən	25	1	4,0	199	1	0,5
Beyləqan	5	0	0,0	176	39	22,2
Bərdə	614	14	2,3	687	6	0,9
Biləsuvar	17	0	0,0	196	7	3,6
Binəqədi	1053	12	1,1	1170	4	0,3
Cəlilabad	104	12	11,5	550	11	2,0
Culfa	12	0	0,0	100	1	1,0
Daşkəsən	41	1	2,4	58	0	0,0
DIM	10	0	0,0	27	0	0,0
Füzuli	--	--	--	148	4	2,7
Gədəbəy	1	0	0,0	159	4	2,5
Gəncə	703	16	2,3	1025	8	0,8
Goranboy	19	0	0,0	277	4	1,4
Göyçay	302	7	2,3	410	3	0,7
Göygöl	51	1	2,0	175	3	1,7
Hacıqabul	49	2	4,1	170	3	1,8
Xaçmaz	445	10	2,2	708	1	0,1
Xətai	780	13	1,7	1468	11	0,7
Xəzər	230	5	2,2	681	2	0,3
Xızı	4	0	0,0	27	0	0,0
Xocalı	--	--	--	5	0	0,0
İmişli	1	0	0,0	272	6	2,2
İsmayıllı	42	2	4,8	189	0	0,0
Kəngərli	15	0	0,0	63	2	3,2
Kürdəmir	163	12	7,4	260	1	0,4
Qax	19	1	5,3	137	0	0,0
Qaradağ	152	2	1,3	321	3	0,9
Qazax	166	8	4,8	263	3	1,1

Cədvəl 4 (ardı)

Rayonun (şəhərin, təşkilatın) adı	Qəbul imtahanlarında			Buraxılış imtahanlarında		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
Qəbələ	15	0	0,0	294	5	1,7
Qobustan	8	0	0,0	64	3	4,7
Quba	220	8	3,6	522	3	0,6
Qubadlı	43	1	2,3	57	0	0,0
Qusar	19	0	0,0	194	2	1,0
Laçın	6	0	0,0	4	0	0,0
Lerik	37	3	8,1	159	1	0,6
Lənkəran	402	7	1,7	743	3	0,4
Masallı	326	20	6,1	393	3	0,8
Mingəçevir	335	8	2,4	427	4	0,9
Naxçıvan	516	4	0,8	404	4	1,0
Neftçala	35	2	5,7	138	7	5,1
Nərimanov	515	7	1,4	614	5	0,8
Nəsimi	501	5	1,0	531	4	0,8
Nizami	368	10	2,7	555	2	0,4
Oğuz	4	0	0,0	93	1	1,1
Ordubad	1	0	0,0	76	0	0,0
Saatlı	45	0	0,0	280	1	0,4
Sabirabad	294	15	5,1	427	5	1,2
Sabunçu	605	14	2,3	1469	10	0,7
Salyan	330	17	5,2	369	1	0,3
Samux	77	1	1,3	195	2	1,0
Səbail	234	5	2,1	263	1	0,4
Sədərək	--	--	--	28	0	0,0
Siyəzən	3	0	0,0	83	1	1,2
Sumqayıt	839	15	1,8	1470	7	0,5
Suraxanı	531	10	1,9	996	5	0,5
Şabran	12	0	0,0	99	0	0,0
Şahbuz	6	0	0,0	36	0	0,0
Şamaxı	200	15	7,5	179	2	1,1
Şəki	530	9	1,7	473	0	0,0
Şəmkir	382	23	6,0	596	12	2,0
Şərur	2	0	0,0	161	8	5,0
Şirvan	321	7	2,2	383	3	0,8
Şuşa	6	0	0,0	7	0	0,0
Tərtər	47	3	6,4	195	7	3,6
Tovuz	104	6	5,8	430	10	2,3
Ucar	63	1	1,6	192	3	1,6
Yardımlı	7	0	0,0	84	4	4,8
Yasamal	821	17	2,1	969	3	0,3
Yevlax	30	0	0,0	256	5	2,0

Cədvəl 4 (ardı)

Rayonun (şəhərin, təşkilatın) adı	Qəbul imtahanlarında			Buraxılış imtahanlarında		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
Zaqatala	205	6	2,9	313	7	2,2
Zəngilan	14	0	0,0	20	0	0,0
Zərdab	3	0	0,0	83	0	0,0
CƏMİ	**15603**	**390**	**2,5**	**28470**	**306**	**1,1**

Qeyd: (1) - Rayon üzrə imtahanda iştirak edən nəzarətçilərin sayı, **(2)** - Rayon üzrə qayda pozuntusuna yol verənlərin sayı, **(3)** - Rayon üzrə qayda pozuntusuna yol verənlərin sayının rayon üzrə imtahanda iştirak edən nəzarətçilərin sayına nisbətinin faizlə ifadəsi.

Cədvəldən göründüyü kimi, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Tovuz, Şamaxı, Balakən, Qax, Tərtər, Kürdəmir, İsmayıllı, Hacıqabul, Sabirabad, Neftçala, Salyan, Lerik, Cəlilabad, Masallı (2024-cü ildə Babək, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Tovuz, Goranboy, Yevlax, Bərdə, Ağcabədi, Tərtər, Ağsu, Sabirabad, Salyan, Saatlı, Cəlilabad, Masallı, 2023-cü ildə Babək, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Bərdə, Ağsu, Hacıqabul, Sabirabad, Salyan, Saatlı, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad, Qusar, 2022-ci ildə Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Zaqatala, Tərtər, İsmayıllı, Hacıqabul, Saatlı, Masallı) rayonlarından cəlb olunan zal nəzarətçiləri qayda pozuntusu hallarına daha çox şərait yaratmışdır. Belə ki, bu rayonlar üzrə qayda pozuntularına yol vermə faizi respublika ortalamasından ən az təxminən 2 dəfə çoxdur.

Buraxılış imtahanlarında isə Kəngərli, Babək, Şərur, Gədəbəy, Tovuz, Qobustan, Zaqatala, Tərtər, Ağsu, İmişli, Füzuli, Beyləqan, Biləsuvar, Neftçala, Yardımlı, Cəlilabad (2024-cü ildə Kəngərli, Culfa, Şərur, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa, Xızı, Qobustan, Tərtər, Göyçay, Kürdəmir, Zərdab, İsmayıllı, Ağsu, Beyləqan, Hacıqabul, Biləsuvar, Neftçala, Salyan, Saatlı, Astara, Yardımlı, Şabran, Siyəzən, 2023-cü ildə Ordubad, Culfa, Şərur, Şahbuz, Samux, Qazax, Ağstafa, Xızı, Şamaxı, Balakən, Ağcabədi, Tərtər, İmişli, Biləsuvar və Şabran, 2022-ci ildə Sədərək, Şərur, Şəmkir, Biləsuvar, Lerik, Yardımlı, Siyəzən) rayonlarından cəlb olunan zal nəzarətçiləri qayda pozuntusu hallarına daha çox şərait yaratmışdır. Belə ki, bu rayonlar üzrə qayda pozuntularına yolvermə faizi respublika ortalamasından ən az təxminən 2 dəfə çoxdur.

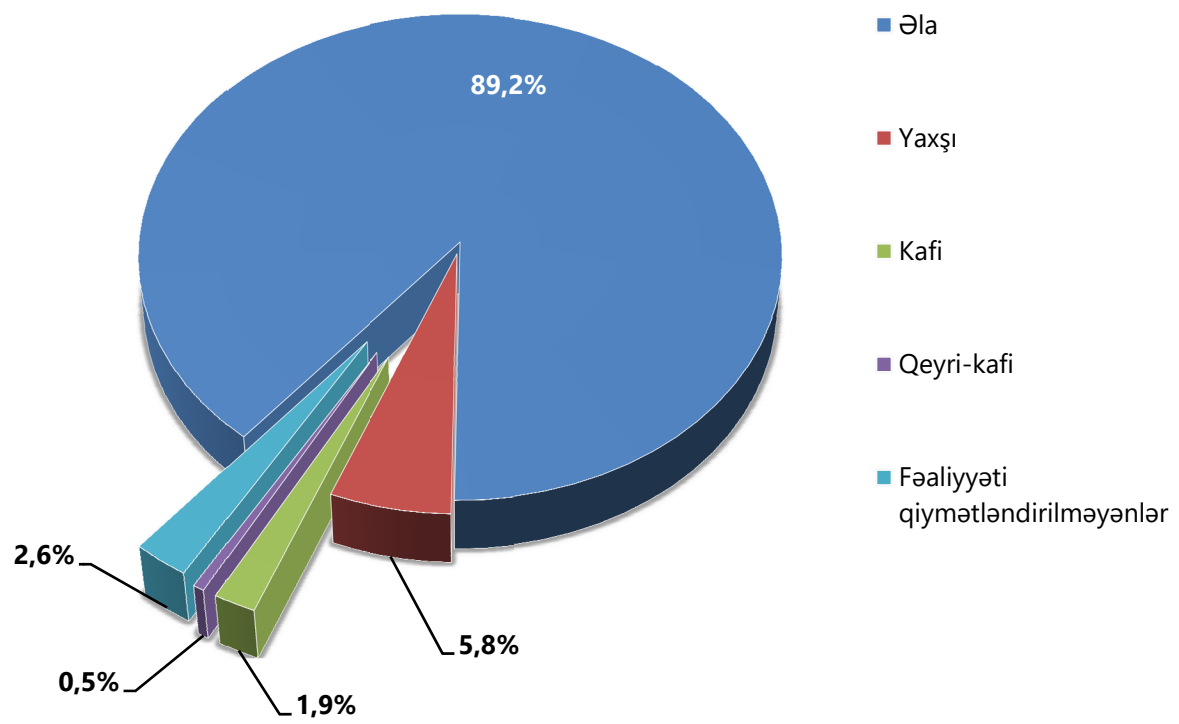
Qəbul və buraxılış imtahanlarında kompüter proqramı vasitəsilə köçürməyə (ağır və orta dərəcədə) yol verdiyi müəyyənləşdirilən nəzarətçilərin ümumi sayı 319, imtahan rəhbərləri tərəfindən və imtahanda baş verən xüsusi halların araşdırılması zamanı digər təlimat pozuntularına yol verdiyi müəyyənləşdirilən nəzarətçilərin ümumi sayı isə 377 nəfərdir. Bunlardan ağır köçürməyə yol verən nəzarətçilərin sayı 94, digər ciddi təlimat pozuntularına yol verən nəzarətçilərin sayı 143 nəfərdir. Bu göstəricilər qəbul imtahanları üzrə 247, 143, 67 və 33, buraxılış imtahanları üzrə uyğun olaraq 72, 234, 27 və 110-dur.

Cari ildə keçirilən imtahanlarda iştirak etmiş nəzarətçilər arasından indiyə qədər iştirak etdiyi bütün imtahanlarda:

- **idarəetmə qabiliyyəti:** təyin olunduğu zallarda qayda pozuntusu halları aşkarlanmayan;
- **iştirak sayı:** indiyə qədər ən az 15 imtahanda iştirak edən;
- **davamiyyət:** bir qayda olaraq, cəlb olunduğu bütün imtahanlarda iştirak edən;
- **cari qiymət:** cari ildə imtahan rəhbərinin protokollarında 4 və 5 ilə qiymətləndirilən və heç bir təlimat pozuntusuna yol verməyən;
- **yekun qiymət:** qeyri-kafi qiymət almayan və yekun qiyməti 4-dən böyük olan və cari ildə yekun qiymətini daha da yaxşılaşdıran;
- **ictimai (abituriyent, valideyn) rəy:** ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin fəaliyyətinə verdiyi qiyməti 4 və 5 olan

nəzarətçilər müəyyənləşdirilmiş və fəaliyyətləri yüksək qiymətləndirilmişdir. **Belə nəzarətçilərin sayı 2399 nəfər olmuşdur.**

YEKUN STATİSTİKA

Şəkil 5

Diaqramdan göründüyü kimi, bu il buraxılış imtahanlarına və ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarının II mərhələsində iştirak etmiş nəzarətçilərin, köçürmələr və digər qayda pozuntuları da nəzərə alınmaqla, 89,2%-nin fəaliyyəti əla, 5,8%-nin yaxşı, 1,9%-nin kafi, 0,5%-nin isə qeyri-kafi qiymətləndirilir.

Fəaliyyəti kafi qiymətləndirilən müəllimlərin nəzarətçi kimi hazırlıq səviyyəsinin artırılması məqsədi ilə hər il olduğu kimi, bu il də təlimlərin ayrı-ayrı qruplarda təşkil olunması və onların növbəti ilin sınaq imtahanlarına cəlb olunması və fəaliyyətlərinin ayrıca izlənilməsi nəzərdə tutulur. Fəaliyyəti qeyri-kafi qiymətləndirilən müəllimlər isə cari ilin nəzarətçilər bazasından çıxarılmışdır.

DİM sertifikatlı nəzarətçilərlə yanaşı, nümunəvi işi ilə seçilən və fəaliyyəti əla qiymətləndirilən nəzarətçiləri ilboyu müxtəlif dövlət qurumlarına keçirilən işə qəbul imtahanlarına da dəvət edir, nəzarətçilər üçün keçirilən təlimlərdə onların təcrübələrindən istifadə edilir və onlar imtahan rəhbərliyinə namizədlər siyahısına daxil edilirlər.

Xatırladaq ki, cari il də daxil olmaqla (2399 nəfər) indiyə qədər DİM-in keçirdiyi imtahanlarda nümunəvi fəaliyyətinə görə fərqlənmiş 7681 nəfər nəzarətçiyə təşəkkür elan edilmiş, bunlardan 496 nəfər fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir.

Nəzarətçilərin fəaliyyətlərinin təhlilinin nəticələri barədə, bir qayda olaraq, hər il Elm və Təhsil Nazirliyinə, müvafiq rayon (şəhər) təhsil şöbələrinə və ümumtəhsil müəssisələrinə məlumat verilir.

Nəticə

2025-ci ildə buraxılış və ali təhsil müəssisələrinə keçirilən qəbul imtahanlarının II mərhələsinə cəlb edilmiş nəzarətçilərin fəaliyyətinin təhlili ilə bağlı əldə olunan nəticələr aşağıdakı kimidir:

- Qəbul və buraxılış imtahanlarına nəzarətçilərin 86,6%-i (13404 nəfər), ayrılıqda götürdükdə qəbul imtahanlarının ikinci mərhələsində 55,6%-i (8597 nəfər), buraxılış imtahanlarında isə 69,4%-i (10734 nəfər) cəlb edilmişdir.
- Rayon üzrə nəzarətçi sayının yetərli olub-olmamasını müəyyən etmək üçün cari ildə ümumi orta təhsil bazasında keçirilən buraxılış imtahanlarının statistikasına nəzər yetirək. Cari ildə rayon üzrə cəlbedilmə faizinin ən yüksək olduğu rayonlar: Şabran 88,7%, Qəbələ 85,9%, Siyəzən 85,7%, Yevlax 85,1%, Goranboy 84,4%, Ağdam 83,8%, Zaqatala 83,7%, Sabirabad 83,6%, Ucar 83,3%, Füzuli 82,8%, İmişli 82% (Biləsuvarda keçirilən imtahana da nəzarətçi göndərir), İsmayıllı 81,2%, Lerik 81%, Cəlilabad 80,7%.

  Cəlilabad (80,7%), Masallı (68,6%), Xəzər (66,3%), Abşeron (66%), Lənkəran (56,9%), Quba (56,6%), Sumqayıt (55,8%), Şəmkir (55,3%) və Xaçmaz (52%) rayonlarında ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları nəzarətçi sayı az olduğundan iki gündə keçirilir. Seçim imkanlarının daha geniş olmasını və imtahanların bir gündə keçirilməsini təmin edə bilmək üçün adları qeyd olunan rayonlar üzrə nəzarətçi sayının artırılmasına ehtiyac var.

Cari bazada zal nəzarətçisi sertifikatı almış 4600 nəzarətçidən qəbul və buraxılış imtahanlarına 4374 nəfəri (95,1%-i) 25394 dəfə (qəbul və buraxılış imtahanlarına ümumi cəlb edilmənin 55,7%-i (13404 nəzarətçi 45627 dəfə), yalnız qəbul imtahanlarına 10100 dəfə (ümumi cəlb edilmənin 62,1%-i (8597 nəzarətçi 16275 dəfə)), yalnız buraxılış imtahanlarına 15294 dəfə (ümumi cəlb edilmənin 52,1% (10734 nəzarətçi 29352 dəfə)) cəlb edilmişdir.

Ortalama hər bir sertifikatlı nəzarətçi qəbul və buraxılış imtahanlarına təxminən 5,8 dəfə imtahana cəlb edilmişdir. Bu göstərici sertifikatı olmayan nəzarətçilərlə (9030 nəzarətçi 20233 dəfə, ortalama 2,2 dəfə) müqayisədə 2,6 dəfə çoxdur.

- Nəzarətçilərin imtahanlarda davamiyyəti ilə bağlı tendensiya (2-4%) stabil davam edir. Belə ki, buraxılış imtahanlarında və qəbul imtahanlarının II mərhələsində nəzarətçi vəsiqəsini götürdüyü halda imtahana gəlməyənlərin faizi 3,4% olmuşdur (qəbul imtahanlarının II mərhələsində 4,1%, buraxılış imtahanlarında 3,0%).
- 2020-ci il istisna olmaqla fəaliyyəti "əla" qiymətləndirilənlərin faizi getdikcə artmış, fəaliyyəti "qeyri-kafi" və "kafi" qiymətləndirilənlərin faizi ya sabit qalmış, ya da əsasən azalmışdır.
-

Qəbul və buraxılış imtahanlarında iştirak edən sertifikatlı nəzarətçilərin (24482 dəfə) 93,1%-i əla, ümumilikdə isə 96,2%-i yaxşı və əla (digər nəzarətçilərdə (19591 dəfə) bu faizlər uyğun olaraq 87,1% və 97,3%-dir) qiymətlər almışdır. Fəaliyyəti əla qiymətləndirilən nəzarətçilərin müqayisəsində sertifikatlı nəzarətçilər müsbət mənada fərqlənir.

- Nəzarətçi kontingentinin əsasən yaxşıların seçiminə imkan verəcək şəkildə geniş olması, təlimlərdə təlim metodlarının dəyişdirilməsi, stimullaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi, sertifikatlı nəzarətçilərin cəlb edilməsi əla qiymətləndirilən nəzarətçilərin artmasına səbəb olur. Eyni zamanda təhlil onu göstərir ki, imtahan rəhbərlərinin nəzarətçiləri yaxşı və xüsusilə də əla qiymətlərlə qiymətləndirməyə meyilli olmaları da bu artıma təsir göstərmişdir. Odur ki imtahan rəhbərləri ilə təlimlərdə bu məsələyə diqqətin artırılması nəzərdə tutulur.
- Kafi və qeyri-kafi qiymət alan nəzarətçi sayının rayon üzrə imtahanda iştirak edən nəzarətçilərin sayına nisbətinin yüksək olduğu rayonlar: Beyləqan (16%), Yardımlı (6,6%), Gədəbəy (4,4%), Tərtər (3,7%), İmişli (3,7%), Neftçala (2,9%).

Bu siyahıda 2024-cü ildə Kəngərli (17,1%), Şərur (12,7%), Sədərək (11,1%), Culfa (4,3%), İmişli (4,1%), Masallı (3,8%), Xızı (3,8%), Babək (3%), Qobustan (3%); 2023-cü ildə isə Sədərək (13,6%), Xızı (10,3%), Şərur (10%), Culfa (5,3%), Şamaxı (5,2%), Siyəzən (5,1%); 2022-ci ildə Sədərək (23,8%), Culfa (10,1%), Şərur (6,4%), Siyəzən (4,0%) rayonları yer almışdı.

- Cari ilin araşdırmalarında yalnız kompüter proqramı ilə müəyyənləşdirilən köçürmə halları deyil, digər ciddi təlimat pozuntuları (imtahan rəhbərləri tərəfindən və xüsusi araşdırma zamanı müəyyələşdirilən mobil telefondan istifadəyə göz yummaq, sual kitabçalarının dəyişdirilməsi və s.) da nəzərə alınmışdır. İmtahan rəhbərləri və nəzarətçilərlə ilboyu aparılan təlimat işinin nəticəsi kimi qayda pozuntusu hallarının azalması tendensiyası davam edir. Cari ildə qəbul imtahanlarının II mərhələsində nəzarətçilərin 2,5%-i, buraxılış imtahanlarında 1,1%-i, ümumilikdə 1,6%-i qayda pozuntularına yol vermişdir. Qayda pozuntusu hallarının azalmasında çoxvariantlılığın tətbiqi və iştirakçıların imtahan zalında tək-tək əyləşdirilməsi faktorlarının da böyük təsiri var.
- Cari ildə qəbul imtahanlarında, əsasən, fizika, kimya, tarix, ingilis dili, əmək və ibtidai sinif müəllimləri (2024-cü ildə kimya, biologiya, tarix, coğrafiya və idman, 2023-cü ildə əsasən tarix, ingilis dili, texnologiya və ibtidai sinif müəllimləri, 2022-ci ildə xarici dil və ibtidai sinif müəllimləri), buraxılış imtahanlarında isə fizika, kimya, tarix, coğrafiya, əmək və ibtidai sinif müəllimləri (2024-cü ildə coğrafiya və ibtidai sinif müəllimləri, 2023-cü ildə tarix və ibtidai sinif müəllimləri, 2022-ci ildə tarix, ingilis dili, idman və ibtidai sinif müəllimləri) daha çox qayda pozuntularına yol veriblər. İbtidai sinif müəllimləri həm cari ildə, həm də 2024, 2023 və 2022-ci illərdə qəbul və buraxılış imtahanlarında daha çox qayda pozuntusuna şərait yaratmışlar.
- Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Tovuz, Şamaxı, Balakən, Qax, Tərtər, Kürdəmir, İsmayıllı, Hacıqabul, Sabirabad, Neftçala, Salyan, Lerik, Cəlilabad, Masallı (2024-cü ildə Babək, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Tovuz, Goranboy, Yevlax, Bərdə, Ağcabədi, Tərtər, Ağsu, Sabirabad, Salyan, Saatlı, Cəlilabad, Masallı, 2023-cü ildə Babək, Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Bərdə, Ağsu, Hacıqabul, Sabirabad, Salyan, Saatlı, Lerik, Yardımlı, Cəlilabad, Qusar, 2022-ci ildə Şəmkir, Qazax, Ağstafa, Zaqatala, Tərtər, İsmayıllı, Hacıqabul, Saatlı, Masallı) rayonlarından cəlb olunan zal nəzarətçiləri qayda pozuntusu hallarına daha çox şərait yaratmışdır. Belə ki, bu rayonlar üzrə qayda pozuntularına yolvermə faizi respublika ortalamasından ən az təxminən 2 dəfə çoxdur.
- Buraxılış imtahanlarında isə Kəngərli, Babək, Şərur, Gədəbəy, Tovuz, Qobustan, Zaqatala, Tərtər, Ağsu, İmişli, Füzuli, Beyləqan, Biləsuvar, Neftçala, Yardımlı, Cəlilabad (2024-cü ildə Kəngərli, Culfa, Şərur, Gədəbəy, Qazax, Ağstafa, Xızı, Qobustan, Tərtər, Göyçay, Kürdəmir, Zərdab, İsmayıllı, Ağsu, Beyləqan, Hacıqabul, Biləsuvar, Neftçala, Salyan, Saatlı, Astara, Yardımlı, Şabran, Siyəzən, 2023-cü ildə Ordubad, Culfa, Şərur, Şahbuz, Samux, Qazax, Ağstafa, Xızı, Şamaxı, Balakən, Ağcabədi, Tərtər, İmişli, Biləsuvar və Şabran, 2022-ci ildə Sədərək, Şərur, Şəmkir, Biləsuvar, Lerik, Yardımlı, Siyəzən) rayonlarından cəlb olunan zal nəzarətçiləri qayda pozuntusu hallarına daha çox şərait yaratmışdır. Belə ki, bu rayonlar üzrə qayda pozuntularına yolvermə faizi respublika ortalamasından ən az təxminən 2 dəfə çoxdur.
- İştirakçı kontingentin yaş tərkibinə görə qayda pozuntusu hallarının araşdırılması cari ildə qəbul imtahanlarında əvvəlki illərin məzunlarının yerləşdiyi zallarda, buraxılış imtahanlarında (əvvəlki illərin məzunları üçün ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının I mərhələsi) isə cari ilin məzunlarının yerləşdiyi zallarda köçürmə hallarına və digər qayda pozuntularına daha çox yol verildiyi görünür.
- Araşdırma zal nəzarətçilərinin imtahan təcrübəsi artdıqca daha az qayda pozuntusuna yol verdiklərini göstərir.

Dövlət qulluğu üzrə müsahibə sənədlərinin yoxlanılmasının və sertifikatların emalının rəqəmsallaşdırılması: 2025-ci ilin yekun göstəriciləri, analizi və inkişaf istiqamətləri

M.M.Abbaszadə, B.B.Xəlilov, V.O.Əkbərov, X.R.Məmmədov

2025-ci il ərzində dövlət qulluğuna qəbul üzrə test imtahanında müvəffəqiyyət qazanmış şəxslərin sertifikat əldə etmək məqsədilə qeydiyyatdan keçdikdən sonra sənədlərinin qanunvericiliyə uyğun olaraq yoxlanılması təmin edilmişdir. Namizədlərin dövlət qulluğuna qəbulunun mümkünlüyü ilə bağlı məlumatlar müvafiq orqanlara verilmiş sorğularla əldə olunaraq "Namizəd-yoxlama" informasiya sisteminin məlumat bazasına daxil edilmiş, sertifikatların qeydiyyatı aparılmış və çap edilərək vətəndaşlara təqdim olunmuşdur. Eyni zamanda müsahibə mərhələsində iştirak üçün müraciət edən şəxslərin sənədlərinin tamlığı, düzgünlüyü və iddia etdikləri inzibati vəzifənin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tələblərinə uyğunluğu araşdırılmışdır. Sadalanan işlər Mərkəzin "Namizəd-yoxlama", "Dövlət qulluqçularının Reyestri", "Ehtiyat kadrlar", "Tələbə-məzun" və digər informasiya sistemlərinin köməyi ilə həyata keçirilmiş, məlumat bazaları əsasında müxtəlif statistik və analitik təhlillər aparılmışdır.

2025-ci ildə Mərkəz tərəfindən A növü - inzibati rəhbər vəzifələr üzrə 10 dəfə, B növü - inzibati icraçı vəzifələr üzrə 13 dəfə olmaqla, dövlət qulluğu üzrə 23 test imtahanı keçirilmişdir. Qeydiyyatdan keçmiş 16921 namizəddən 15939-u imtahanda iştirak etmiş, onlardan 4986 nəfər (31.2%) müvəffəqiyyət qazanaraq sertifikat əldə etmək hüququ qazanmışdır.

2025-ci ildə dövlət qulluğuna qəbul sertifikatı almaq üçün uğurlu nəticə göstərmiş namizədlər barədə məlumatlar Cədvəl 1-də təqdim edilir.

Cədvəl 1

İl	İmtahanda uğurlu nəticə əldə etmişdir	Sertifikat əldə etmək üçün müraciət etmişdir	Sənədləri yoxlanıldıqdan sonra razılıq verilmişdir	İmtina verilmişdir
2025	4433	4229	4229	0

Mərkəzin İdarə Heyətinin sədrinin müvafiq əmri ilə sertifikatlar qüvvəyə mindikdən sonra çap edilir və "Namizəd-yoxlama" sistemi üzərindən hər bir namizədə sertifikatı haradan və necə əldə edə bilməsi haqqında e-mail vasitəsilə məlumat göndərilir. 2025-ci ildə dövlət qulluğuna qəbul sertifikatlarının namizədlərə təqdim edilməsi barədə statistik məlumatlar Cədvəl 2-də verilir:

Cədvəl 2

İl	Sertifikat təqdim edilib	Sertifikat təqdim edilməyib	
		Namizəd qeydiyyatdan keçməyib	Namizəd sertifikatı götürməyib
2025	1353	204	2876

Namizədlərin əldə etdikləri dövlət qulluğuna qəbul sertifikatlarının növlər üzrə paylanması barədə statistik məlumatlar Cədvəl 3-də təqdim edilir:

Cədvəl 3

İl	Sertifikat növləri															
	AB1	AB2	AB3	AB4	AC1	AC2	AC3	AC4	BA1	BA2	BA3	BA4	BB1	BB2	BB3	BB4
2025	2	4	6	9	73	135	270	395	36	55	121	162	323	509	909	1220

4433 sertifikat almaq hüququ əldə etmiş 3477 şəxsin dövlət qulluğuna qəbul edilməsinin mümkün olub-olmamasının qabaqcadan yoxlanılması məqsədilə Daxili İşlər Nazirliyinə, Səhiyyə Nazirliyinə, Dini

Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinə 17732 sorğu göndərilmişdir. Həmin sorğuların cavabları, o cümlədən 10 nəfərin əvvəlki illərdə müxtəlif diaqnozlarla qeydiyyata alınması barədə Səhiyyə Nazirliyinin, 17 nəfərin əvvəlki illərdə məsuliyyətə cəlb olunması barədə Daxili İşlər Nazirliyinin müvafiq məlumatları "Namizəd-yoxlama" sisteminə daxil edilmişdir.

"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən dövlət qulluqçusu kimi fəaliyyətini davam etdirmək istəyən şəxs sertifikatın qüvvədə olma müddətinin son ilində, lakin həmin sertifikatın qüvvədə olma müddətinin bitmə tarixindən gec olmayaraq, növbəti sertifikat almaq üçün imtahanlarda iştirak edərək fəaliyyətin davam etdirilməsi sertifikatı (FDES) almalıdır.

"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişiklik edilməsi barədə 31 may 2021-ci il tarixli, 340-VIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən 10 avqust 2016-cı ildən əvvəl dövlət qulluğuna qəbul olmuş və inzibati vəzifələrdə qulluq stajı 10 ildən az olan dövlət qulluqçuları yuxarı vəzifəyə iddia etdikdə cari vəzifəsinə uyğun FDES almalıdır.

Qeyd edilən müddəaların icrasını təmin etmək məqsədilə Dövlət İmtahan Mərkəzinin 2025-ci il ərzində keçirdiyi FDES imtahanlarında sertifikat əldə etmiş dövlət qulluqçuları barədə məlumat Cədvəl 4-də verilir.

Cədvəl 4

FDES	Tutduğu vəzifəyə uyğun sertifikat	Aşağı vəzifəyə uyğun sertifikat	Təqdim edilib	Namizəd sertifikatını götürməyib	Sertifikatların ümumi sayı
Dövlət qulluğunda cari vəzifədə fəaliyyətin davam etdirilməsi	462	61	18	505	**523**
Yuxarı vəzifəyə iddia	21	9	3	27	**30**

Cədvəl 5-də dövlət qulluqçularının aldığı FDES növləri barədə məlumat təqdim edilir.

Cədvəl 5

İl	FDES növləri															
	AB1	AB2	AB3	AB4	AC1	AC2	AC3	AC4	BA1	BA2	BA3	BA4	BB1	BB2	BB3	BB4
2025	1	0	3	1	8	6	4	4	10	24	54	43	126	121	83	65

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, dövlət qulluğu vəzifəsini tutmaq üçün müsahibələrdə iştirak etmək istəyən namizədlər barədə məlumatların yoxlanılması müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə həyata keçirilir. 2025-ci ildə müsahibələrdə iştirak etmək üçün elektron qeydiyyatdan keçmiş namizədlər barədə zəruri sənədlərin yoxlanılmasının "Namizəd-yoxlama" sistemi üzrə nəticələri Cədvəl 6-da verilir.

Cədvəl 6

Müsahibə növü	Mərkəz müraciətə razılıq verməyib										Namizəd imtina edib	Razılıq verilib
	Vəzifəyə uyğun sertifikatı yoxdur	İxtisas tələbi uyğun deyil	İntizam tənbeh tədbiri var	Ödənilməmiş məhkumluğu var	Təhsil məlumatları uyğun deyil*	Zəruri sənədlər tam təqdim edilməyib	Qulluq stajı uyğun deyil	Qanunvericilik tələbləri pozulub	Müsahibədə iştirak hüququ yoxdur	Cəmi		
Müsabiqə üzrə müsahibə	17	12	6	0	2	48	392	0	11	**488**	77	**10651**
Ümumi müsahibə	43	18	12	0	7	93	831	0	42	**1046**	166	**2364**
Daxili müsahibə	21	8	2	0	2	38	313	0	6	**390**	28	**1571**
Cəmi:	**81**	**38**	**20**	**0**	**11**	**179**	**1536**	**0**	**59**	**1924**	**271**	**14586**

* "Tələbə-məzun" dövlət elektron məlumat sistemi (TMMS) və namizədin daxil etdiyi təhsil məlumatları arasında fərq var, TMMS-də məlumat yoxdur, diplom həqiqi deyil və s.

Mövcud qanunvericiliyə görə qeydiyyatdan keçmiş və Mərkəz tərəfindən sənədləri yoxlanıldıqdan sonra müraciətinə razılıq verilmiş namizədlər müsahibələrə buraxılırlar. 2025-ci ildə müsahibələrdə iştirak etmiş və uğur qazanmış namizədlər barədə məlumatlar Cədvəl 7-də verilir.

Cədvəl 7

Müsa-hibələr	Müsahibədə iştirak barədə							Müsahibədən uğurla keçənlər barədə					
	Uyğun-dur	Uyğun deyil	İştirak etmə-yib	Etibarsız sayılıb	Başqa vaxta keçi-rilib	Ləğv edilib	Cəmi	Vəzi-fəyə təyin edilib	Ehti-yata daxil edilib	Ehti-yatdan imtina edib	Vəzi-fədən imtina edib	Qərar qəbul edil-məlidir	Cəmi
Müsabiqə üzrə müsahibə	1350	3297	589	20	35	231	**5522**	730	566	22	1	31	**1350**
Ümumi müsahibə	423	806	128	5	41	26	**1429**	310	107	6	0	0	**423**
Daxili müsahibə	756	373	79	9	21	26	**1264**	604	134	2	0	16	**756**
YEKUN:	**2529**	**4476**	**796**	**34**	**97**	**283**	**8215**	**1644**	**807**	**30**	**1**	**47**	**2529**

Cədvəl 7-dən göründüyü kimi, 2025-ci il ərzində müsahibədə iştirak etmiş 7419 namizəddən 2529-u (34.09%) iddia etdikləri vəzifəyə uyğun hesab edilmiş, onlardan 1644 nəfər dövlət orqanlarında inzibati vəzifələrə təyin edilmişdir ki, bu da müsahibədə iştirak edənlərin 22.16 faizini, müsahibədən uğurla keçənlərin isə 65.01 faizini təşkil edir. Qeyd etmək lazımdır ki, elana çıxarılmış inzibati vəzifələr üzrə 7275 müraciət əsasında müsahibəyə razılıq verilsə də namizədlər müsahibədə iştirakdan imtina etmişdir ki, bu da Mərkəzin vaxt və resurs itkisinə səbəb olur.

Məlum olduğu kimi, Dövlət İmtahan Mərkəzi qanunvericiliyə uyğun olaraq doktorontura üzrə Azərbaycan dili və xarici dil, aqrar sığorta fəaliyyəti, peşəkar mühasib, taksi fəaliyyəti və qiymətləndirmə üzrə imtahanlar keçirir. Bu imtahanlarda müvəffəqiyyət qazanmış namizədlərə müvafiq sertifikat və şəhadətnamələr verilir. Mərkəz imtahan nəticələri, sertifikat və şəhadətnamələrə dair məlumat bazasını formalaşdıraraq "Namizəd-yoxlama" elektron informasiya sisteminə daxil edir.

2025-ci ildə həmin imtahanlarda uğur qazanmış namizədlərin əldə etdiyi sertifikat və şəhadətnamələr barədə statistik məlumatlar Cədvəl 8-də təqdim edilir.

Cədvəl 8

Sertifikat və ya şəhadətnamə növü	Əldə edilib	Təqdim edilib	Namizəd götürməyib
Peşəkar mühasib sertifikatı	1965	596	1369
Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə ekspert sertifikatı	29	15	14
Xarici dil üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının nəticələrinə dair şəhadətnamə	230	139	91
Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan iddiaçılar üçün Azərbaycan dili üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının nəticələrinə dair şəhadətnamə	3	2	1
Taksi fəaliyyəti üzrə şəhadətnamələr	24614	11079	13535
Qiymətləndirmə fəaliyyəti üzrə ixtisas şəhadətnamələri	299	299	0

"Avtomobil nəqliyyatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə 14 iyul 2023-cü il tarixli 973-VIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən sürücülərin və məsul şəxslərin xüsusi hazırlığın nəticələrinə dair Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən qiymətləndirmə aparılır və uğurlu nəticə göstərmiş şəxslərə 7 (yeddi) il müddətində etibarlı olan şəhadətnamələr təqdim edilir. 2025-ci il ərzində qiymətləndirmədə iştirak edərək uğur qazanmış şəxslərin əldə etdiyi şəhadətnamələrin növləri barədə məlumatlar Cədvəl 9-da təqdim edilir.

Cədvəl 9

Sertifikat növü	Sertifikatların ümumi sayı	Təqdim edilib	Namizəd sertifikatını götürməyib
Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq	97	64	33
Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq	24408	12905	11503
Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq	109	95	14

Müasir dövrdə elektron hökumətin formalaşdırılması istiqamətində elektron xidmətlərin tətbiqi və inkişaf etdirilməsi zəruridir. Bununla əlaqədar Dövlət İmtahan Mərkəzi mütəmadi olaraq vətəndaşlara yeni elektron xidmətlər təqdim edir. Belə ki, internet səhifəsində vərtəndaşların əldə etdikləri sertifikatların həqiqiliyinin yoxlanılmasını təmin edən elektron xidmət hazırlanaraq istifadəyə verilmişdir. Qanunvericiliyə əsasən qiymətləndirmə fəaliyyəti üzrə 9 növ ixtisas şəhadətnaməsi elektron qaydada təqdim edilir. 2025-ci il ərzində ixtisas imtahanlarında iştirak edərək uğur qazanmış 299 nəfər şəxsə elektron formada müvafiq ixtisas şəhadətnamələri təqdim edilmişdir.

Digər sertifikat və şəhadətnamlərin də kağız daşıyıcılardan imtina edilərək yalnız elektron formada təqdim edilməsi üçün Mərkəz tərəfindən aidiyyəti dövlət orqanlarına qanunvericiliyə müvafiq dəyişiklik edilməsi barədə layihə təqdim edilmişdir.

Belə nəticəyə gəlmək olar ki, sertifikatlar, müsahibə sənədlərinin yoxlanılması, müsahibələrə buraxılma və müsahibələrin keçirilməsi istiqaməti üzrə fəaliyyətin Mərkəzin hazırladığı elektron informasiya sistemləri vasitəsilə həyata keçirilməsi bu sahədə işlərin daha sürətlə və effektiv formada yerinə yetirilməsinə, həmçinin müxtəlif növ hesabatların və analitik təhlillərin aparılmasına imkan yaradır. Bu xüsusiyyətlərinə görə "Namizəd-yoxlama" məlumat sistemi 2025-ci ildə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Elektron Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemlərinin Dövlət Qeydiyyatına alınmışdır (Şəkil 1).

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ
ELEKTRON TƏHLÜKƏSİZLİK XİDMƏTİ

FƏRDİ MƏLUMATLARIN İNFORMASİYA SİSTEMLƏRİNİN DÖVLƏT QEYDİYYATINA ALINMASI BARƏDƏ DÖVLƏT REYESTRİNDƏN

ÇIXARIŞ

№ İS590005005

"NAMİZƏD YOXLAMA" ELEKTRON MƏLUMAT SİSTEMİ (NYEMS)
(informasiya sisteminin tam adı)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
(müraciətedənin tam adı)

03 noyabr 2025-ci il tarixində qeyd olunan İnformasiya Sistemi İS590005005 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Çıxarış İnformasiya Sisteminin dövlət qeydiyyatı ləğv edildikdən sonra 3 gün müddətində geri qaytarılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti

M.Y. *(imza)*

Elektron Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Fərid Zeynalov
(vəzifəsi, adı, soyadı)

03.11.2025-ci il

Şəkil 1.

Elektron informasiya sistemlərinin tətbiq edildiyi dövlət qulluğu fəaliyyətində yeniliklər, hesabatlar və təhlillər

M.M.Abbaszadə, B.B.Xəlilov, V.O.Əkbərov, S.A.Əliyev

YENİLİKLƏR

2025-ci ildə Dövlət İmtahan Mərkəzinin dövlət qulluğu sahəsindəki fəaliyyəti də informasiya texnologiyaları tətbiq edilməklə davam etmişdir. Dövlət qulluqçularının reyestrinin aparılması, ehtiyat kadrlarla iş, qanunvericiliyin icra vəziyyətinin öyrənilməsi, dövlət qulluğuna qəbul, dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi, namizədlərə dövlət qulluğu üzrə sertifikatların verilməsi, müsahibə sənədlərinin yoxlanılması, müsahibələrin keçirilməsi, 2019−2025-ci illər üçün Dövlət Strategiyasında nəzərdə tutulmuş müvafiq bəndlərin yerinə yetirilməsi, dövlət qulluqçularına təlimlərin keçirilməsi müasir informasiya texnologiyalarının və məlumat bazalarının köməyi ilə uğurla yerinə yetirilmişdir. Bununla əlaqədar yeni proqram modulları hazırlanmış, mövcud informasiya sistemləri təkmilləşdirilərək yeni funksional imkanlarla zənginləşdirilmiş, sistemlərə müxtəlif analitik və statistik hesabatlar əlavə edilmişdir.

2025-ci ildə istifadəçilərin "Dövlət Qulluqçularının Reyestri", "Ehtiyat kadrlar", "Namizəd-yoxlama", "Dövlət Qulluqçularının Arayış Sistemi" və digər informasiya sistemlərinə girişinin "Vahid Giriş Sistemi" (MyGovID) üzərindən təmin edilməsi başa çatdırılmış, giriş parametrləinin daxil edilməsi zamanı təhlükəsizlik və identifikasiya ilə bağlı vahid yanaşma tətbiq edilmişdir.

2025-ci ildə dövlət qulluğu üzrə qanunvericilkdə bir sıra əlavə və dəyişkliklər edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1 may 2025-ci il tarixli 382 nömrəli Fərmanına əsasən bəzi dövlət orqanlarına aid vəzifələrin təsnifatlarında dəyişikliklər edilmişdir. Həmin dəyişikliklər müvafiq olaraq "Dövlət Qulluqçularının reyestri" informasiya sistemində nəzərə alınmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 17 may 2025-ci il tarixli 395 nömrəli Fərmanı ilə "Dövlət qulluqçularının reyestrinin aparılması Qaydası" təsdiq edilmişdir. Yeni qaydalarda reyestrin "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sistemi vasitəsilə aparılmasının zəruriliyi qeyd olunmuş, reyestrdən istifadə edən subyektlərin (sahib, operator, iştirakçı) hər birinin hüquq və vəzifələri dəqiq müəyyən edilmişdir. Qaydalarda nəzərdə tutulmuş bu vəzifələrin həyata keçirilməsi məqsədilə dövlət quluqçularının soyad, ad və ata adının dəyişməsinin səbəbi və tarixi, əlavə iş yeri, yaxın qohumları, vəzifə maaşı və ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqqın məbləği, vəzifə təlimatları, dövlət qulluğu və fəaliyyətin davam etdirilməsi sertifikatları, ehtiyat kadrlar haqqında məlumatların daxil edilməsi və inteqrasiyası kimi yeni funksional imkanlar hesabat dövründə "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sisteminə əlavə edilmişdir.

2025-ci ildə Ədliyyə Nazirliyi və Məhkəmə-Hüquq Şurasının müraciəti əsasında Mərkəz tərəfindən məhkəmə orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları barədə müvafiq məlumatların formalaşdırıldığı müxtəlif növ hesabatlar yaradılmış, bu hesabatlardan istifadə etmək üçün həmin orqanların məsul şəxslərinin xüsusi giriş sistemi vasitəsilə Reyestrə daxil olması təmin edilmişdir. Eyni zamanda, dövlət orqanları reyestrə inzibati vəzifəyə təyinat barədə məlumat daxil edərkən həmin təyinatın qanunvericiliyə uyğun olub-olmamasını müəyyən edən yeni prosedurlar sistemə əlavə edilmişdir. Mərkəzin hazırladığı yeni "Dövlət qulluqçularının şəxsi işinin aparılması" və "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sistemləri arasında məlumat mübadiləsinin həyata keçirilməsi təmin edilmiş, digər dövlət orqanlarının informasiya sistemlərinə müvafiq məlumatların ötürülməsi üçün müxtəlif veb servislər hazırlanmışdır.

Reyestrin aparılması qaydalarına uyğun olaraq həm Ədliyyə Nazirliyinin "Vətəndaşlıq vəziyyəti aktları" avtomatlaşdırılmış qeydiyyat informasiya sistemindən, həm də Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Əmək və məşğulluq" altsistemindən (ƏMAS) müvafiq məlumatlar "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sisteminə inteqrasiya edilmişdir.

2025-ci ildə "Dövlət Qulluqçuları Reyestri", "Ehtiyat kadrlar siyahısı", "Namizəd-yoxlama" və digər dövlət qulluğu ilə bağlı informasiya sistemlərinin Hökumət buludu"na inteqrasiyası təmin edilmişdir.

Dövlət qulluğu sahəsi üzrə fəaliyyətin rəqəmsallaşmasında mühüm rol oynayan "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sistemi 2025-ci ildə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Elektron Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemlərinin Dövlət Qeydiyyatına alınmışdır (Şəkil 1).

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ
ELEKTRON TƏHLÜKƏSİZLİK XİDMƏTİ

FƏRDİ MƏLUMATLARIN İNFORMASİYA SİSTEMLƏRİNİN DÖVLƏT QEYDİYYATINA ALINMASI BARƏDƏ DÖVLƏT REYESTRİNDƏN

ÇIXARIŞ

№ İS590005004

"DÖVLƏT QULLUQÇULARININ REYESTRİ" İNFORMASİYA SİSTEMİ (DQRİS)
(informasiya sisteminin tam adı)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
(müraciətedənin tam adı)

03 noyabr 2025-ci il tarixində qeyd olunan İnformasiya Sistemi İS590005004 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Çıxarış İnformasiya Sisteminin dövlət qeydiyyatı ləğv edildikdən sonra 3 gün müddətində geri qaytarılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti

M.Y. *(imza)*

Elektron Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Fərid Zeynalov
(vəzifəsi, adı, soyadı)

03.11.2025-ci il

Şəkil 1.

HESABATLAR VƏ TƏHLİLLƏR

Mövcud qanunvericiliyə əsasən müsahibədə uğur qazanmış namizədlərdən daha yüksək bal toplayan şəxs dövlət orqanı tərəfindən iddia etdiyi vəzifəyə təyin olunur, digərləri isə ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilir. Cədvəl 1-də 2025-ci ildə müsabiqənin müsahibəsində uğur qazanmış namizədlər barədə məlumatlar verilir.

Cədvəl 1.

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyatdan imtina edib	Dövlət orqanının qərarı gözlənilir	Cəmi
1	Azərbaycan Respublikasının Hesablama Palatası	4	1	0	0	5
2	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası	6	13	0	0	19
3	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	3	1	0	7	11
4	Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu	10	3	0	0	13
5	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi	42	11	1	8	62
6	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi	4	0	0	0	4
7	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	17	18	0	0	35
8	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	9	28	0	0	37

Cədvəl 1 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanının qərarı gözlənilir	Cəmi
9	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	35	34	0	0	69
10	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	65	117	0	6	188
11	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	6	9	0	0	15
12	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	1	0	0	0	1
13	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	32	22	0	0	54
14	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	5	0	0	0	5
15	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	33	19	1	0	53
16	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	20	30	0	0	50
17	Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	9	4	0	1	14
18	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	4	1	0	0	5
19	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	18	18	0	0	36
20	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	5	0	0	0	5
21	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2	2	0	0	4
22	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	3	6	0	0	9
23	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	21	24	0	0	45
24	Azərbaycan Respublikası Milli Arxiv İdarəsi	1	0	0	0	1
25	Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası	2	0	0	0	2
26	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	52	8	5	0	65
27	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi	2	0	0	0	2
28	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	11	4	0	0	15
29	Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	11	10	0	0	21
30	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti	7	5	0	0	12
31	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman)	1	0	0	0	1
32	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	1	0	0	0	1
33	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	26	19	4	0	49
34	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	8	11	0	0	19
35	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	14	3	0	0	17
36	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	2	4	0	0	6
37	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	5	8	0	0	13
38	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	3	1	0	0	4

Cədvəl 1 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanının qərarı gözlənilir	Cəmi
39	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	5	1	0	0	6
40	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	3	7	0	0	10
41	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	4	2	0	0	6
42	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	1	0	0	0	1
43	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnzibati Məhkəməsi	2	1	0	0	3
44	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsi	3	1	0	0	4
45	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	7	9	0	0	16
46	Bakı Apellyasiya Məhkəməsi	32	10	0	0	42
47	Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi	6	1	0	0	7
48	Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi	5	1	0	0	6
49	Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	7	0	4	0	11
50	Şəki Apellyasiya Məhkəməsi	2	0	0	0	2
51	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsi	1	0	0	0	1
52	Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	11	0	0	0	11
53	Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	2	1	0	0	3
54	Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	1	0	0	0	1
55	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	2	1	0	0	3
56	Bakı Hərbi Məhkəməsi	6	3	0	0	9
57	Cəlilabad Hərbi Məhkəməsi	0	1	0	0	1
58	Tərtər Hərbi Məhkəməsi	2	0	0	0	2
59	Naxçıvan Muxtar Respublikası Hərbi Məhkəməsi	1	1	0	0	2
60	Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurası	2	0	0	0	2
61	Bakı şəhəri Pirallahı Rayon Məhkəməsi	1	4	0	0	5
62	Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsi	2	1	0	0	3
63	Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsi	1	1	0	0	2
64	Bakı şəhəri Xəzər Rayon Məhkəməsi	3	1	0	0	4
65	Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsi	2	2	0	0	4
66	Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsi	4	0	0	0	4
67	Bakı şəhəri Nizami Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2
68	Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsi	3	0	0	0	3
69	Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
70	Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsi	6	1	0	0	7
71	Bakı şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsi	6	2	0	0	8
72	Abşeron Rayon Məhkəməsi	4	0	0	0	4
73	Ağdam Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
74	Astara Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
75	Balakən Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
76	Bərdə Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2

Cədvəl 1 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanının qərarı gözlənilir	Cəmi
77	Şabran Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
78	Füzuli Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2
79	Gəncə Şəhər Məhkəməsi	1	0	1	0	2
80	Goranboy Rayon Məhkəməsi	1	1	0	0	2
81	Göygöl Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
82	Laçın Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
83	Masallı Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
84	Mingəçevir Şəhər Məhkəməsi	2	0	0	0	2
85	Neftçala Rayon Məhkəməsi	1	1	0	0	2
86	Qazax Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
87	Qəbələ Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
88	Samux Rayon Məhkəməsi	1	2	0	0	3
89	Sumqayıt Şəhər Məhkəməsi	7	1	0	0	8
90	Şamaxı Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
91	Şəki Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
92	Şəmkir Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2
93	Tovuz Rayon Məhkəməsi	2	0	0	0	2
94	Xaçmaz Rayon Məhkəməsi	1	1	0	0	2
95	Yardımlı Rayon Məhkəməsi	1	1	0	0	2
96	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Naxçıvan Şəhər Məhkəməsi	1	0	1	0	2
97	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
98	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
99	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur Rayon Məhkəməsi	1	0	0	0	1
100	Şirvan İnzibati Məhkəməsi	1	1	0	0	2
101	Sumqayıt İnzibati Məhkəməsi	4	1	2	0	7
102	Şəki İnzibati Məhkəməsi	2	0	0	0	2
103	Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsi	5	2	0	0	7
104	Bakı İnzibati Məhkəməsi	3	1	1	1	6
105	Bakı Kommersiya Məhkəməsi	7	0	0	0	7
106	Gəncə Kommersiya Məhkəməsi	2	0	0	0	2
107	Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	4	0	1	0	5
108	Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
109	Bakı şəhəri Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti	4	0	0	0	4
110	Bakı şəhəri Nəsimi Rayon İcra Hakimiyyəti	2	3	0	0	5
111	Bakı şəhəri Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
112	Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
113	Ağdam Rayon İcra Hakimiyyəti	3	3	0	0	6
114	Ağdaş Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
115	Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyəti	2	0	0	0	2
116	Astara Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
117	Balakən Rayon İcra Hakimiyyəti	2	1	0	0	3

Cədvəl 1 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət qulluğuna qəbul edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehtiyat-dan imtina edib	Dövlət orqanının qərarı gözlənilir	Cəmi
118	Bərdə Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
119	Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
120	Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
121	Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	0	0	2
122	Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti	3	6	0	0	9
123	Füzuli Rayon İcra Hakimiyyəti	0	1	0	0	1
124	Goranboy Rayon İcra Hakimiyyəti	2	1	0	0	3
125	Göygöl Rayonu İcra Hakimiyyəti	1	2	0	0	3
126	Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
127	İmişli Rayon İcra hakimiyyəti	2	4	0	0	6
128	Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
129	Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyəti	2	0	0	0	2
130	Neftçala Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
131	Oğuz Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
132	Qazax Rayon İcra Hakimiyyəti	0	4	0	0	4
133	Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
134	Qobustan Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	0	0	2
135	Qubadlı Rayon İcra Hakimiyyəti	2	0	0	0	2
136	Qusar Rayon İcra Hakimiyyəti	1	2	0	0	3
137	Saatlı Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
138	Siyəzən Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
139	Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyəti	0	1	0	0	1
140	Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti	1	1	0	0	2
141	Şirvan Şəhər İcra Hakimiyyəti	0	0	0	1	1
142	Ucar Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	0	0	2
143	Xocavənd Rayon İcra Hakimiyyəti	4	7	0	0	11
144	Naxçıvan Muxtar Respublikası Babək Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
145	Naxçıvan Muxtar Respublikası Şahbuz Rayon İcra Hakimiyyəti	1	2	0	0	3
146	Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0	0	1
147	Naxçıvan Muxtar Respublikası Kəngərli Rayon İcra Hakimiyyəti	1	7	0	0	8
	YEKUN:	**759**	**546**	**21**	**24**	**1350**

Ümumi müsahibədə və daxili müsahibədə uğur qazanmış namizədlər barədə məlumatlar isə Cədvəl 2-də verilir.

Cədvəl 2.

Müsahibə növü	Dövlət qulluğunda vəzifəyə təyin edilib	Ehtiyata daxil edilib	Ehti-yatdan imtina edib	Təyin edil-məyib	Təyi-natdan imtina edib	Dövlət orqanı qərar verməlidir	Cəmi
Ümumi müsahibə	316	101	6	0	0	0	**423**
Daxili müsahibə	617	131	2	0	0	6	**756**

Mərkəz ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmiş şəxslər barədə məlumatları sorğu əsasında dövlət orqanlarına təqdim edir. Dövlət orqanı ehtiyat kadrı vəzifəyə təyin edərkən Mərkəz ehtiyat kadrın qanunvericiliyə əsasən həmin vəzifəyə uyğunluğunu (analoji olub-olmaması, vəzifənin tutulma şərtləri və s.) müəyyən edir. Cədvəl 3-də 2025-ci ildə ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmiş və ehtiyatdan vəzifəyə təyin edilmiş şəxslər barədə statistik məumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 3.

Ehtiyat kadrın növü	**2025-ci il ərzində ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmiş şəxslərin sayı**	**2025-ci il ərzində ehtiyat kadrlar siyahısından vəzifəyə təyin edilənlərin sayı**
Müsabiqə	614*	249
Ümumi müsahibə	157*	53
Daxili müsahibə	174*	71
Dövlət qulluqçularının sayının və ya ştatların ixtisarı	1120	9
Dövlət orqanının ləğvi	210	28
Cəmi	**2275**	**410**
***2025-ci ildə müsahibələrdə uğur qazanmış bəzi şəxslərin ehtiyat siyahıya daxil edilməsi barədə 2024-cü ildə qərar verilmişdir.**		

Cədvəl 3-dən görünür ki, 2024-cü illə müqayisədə (65 nəfər) 2025-ci ildə dövlət qulluqçularının sayının və ya ştatların ixtisarı səbəbindən ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmiş şəxslərin sayı əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Bu onunla əlaqədardır ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının strukturunun və idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi haqqında" 10 dekabr 2025-ci il tarixli 546 nömrəli Fərmanına əsasən yerli icra hakimiyyəti orqanlarında dövlət qulluğu keçən 1079 nəfər "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33.1.3-cü maddəsinin tələblərinə əsasən ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmişdir.

2025-ci ildə Mərkəz "Dövlət qulluqçularının reyestri" sisteminə dövlət orqanlarının dövlət qulluqçuları barədə məlumatları vaxtında, tam və düzgün daxil etməsinin təmin edilməsini davam etdirmişdir. Bununla yanaşı, dövlət orqanlarında vakant vəzifələr barədə məlumatın əldə edilməsində, namizədlərin müsahibələrə buraxılmasında, dövlət qulluqçularına qulluq stajı barədə arayışın verilməsində, vəzifə təyinatlarının qanunvericiliyin tələblərinə uyğun aparılmasının müəyyən edilməsində, dövlət qulluğu sertifikatının qüvvədə olub-olmamasının müəyyən edilməsində, müxtəlif analitik və statistik hesabatların hazırlanmasında "Dövlət qulluqçularının reyestri" informasiya sistemindən aktiv istifadə edilir.

2025-ci ilin sonuna Reyestrin məlumat bazasında 27000-dək dövlət qulluqçusu və 2600-dək müddətli əmək müqaviləsi əsasında dövlət qulluğu vəzifələrində çalışan şəxslər barədə məlumatlar mövcud olmuşdur. İl ərzində yeni yaradılmış Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi dövlət Reyestrinə qoşularaq müvafiq məlumatları reyestrə əlavə etmişdir.

Mövcud qaydalara əsasən müddətli əmək müqaviləsi əsasında çalışan şəxslərin tutduğu vəzifə vakant hesab edilir. Həmin vəzifələr də digər vakant vəzifələr kimi dövlət orqanı tərəfindən elana çıxarılır. Dövlət orqanlarında müddətli əmək müqviləsi əsasında çalışan və imtahanda uğur qazanaraq dövlət qulluğu sertifikatı əldə etmiş bir sıra şəxslər 2025-ci ildə müsabiqənin müsahibə mərhələsində iştirak etmişdir. Həmin şəxslərin dövlət orqanları üzrə müsahibə nəticələri Cədvəl 4-də təqdim edilir. Statistikada vəzifəyə təyin edilənlər arasında əvvəlki illərdə keçirilmiş müsahibələrdə uğur qazanmış şəxslər də nəzərə alınmışdır.

Cədvəl 4.

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət orqanlarında müddətli müqavilə ilə çalışan və sertifikat əldə etmiş şəxslərin müsabiqə üzrə müsahibə nəticələri		
		Müsahibədə iştirak edib	Müsahibədə uğur qazanıb	Vəzifəyə təyin edilib
1	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası	8	3	3
2	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	12	4	2
3	Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu	6	4	4
4	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi	54	43	32
5	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	20	15	15
6	Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	3	1	1
7	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	29	23	19
8	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi	95	59	38
9	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	6	6	8
10	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	16	9	10
11	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi	1	1	2
12	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	2	0	0
13	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	35	20	17
14	Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	14	11	9
15	Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi	4	3	3
16	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	15	5	4
17	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi	2	2	2
18	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2	2	2
19	Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	4	4	5
20	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	23	13	15
21	Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası	3	2	2
22	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	64	26	26
23	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi	1	1	1
24	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi	9	4	4
25	Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	1	0	0
26	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti	7	3	2
27	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman)	1	1	1
28	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	1	1	1
29	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	6	4	2
30	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	8	5	4
31	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	7	4	1
32	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	3	1	1
33	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	1	0	0
34	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	3	1	0
35	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	4	3	2
36	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	1	1	1

Cədvəl 4 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət orqanlarında müddətli müqavilə ilə çalışan və sertifikat əldə etmiş şəxslərin müsabiqə üzrə müsahibə nəticələri		
		Müsahibədə iştirak edib	Müsahibədə uğur qazanıb	Vəzifəyə təyin edilib
37	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnzibati Məhkəməsi	0	0	1
38	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsi	1	1	1
39	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	6	3	5
40	Bakı Apellyasiya Məhkəməsi	6	2	2
41	Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi	3	2	2
42	Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi	3	2	2
43	Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	10	9	6
44	Şəki Apellyasiya Məhkəməsi	3	2	2
45	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsi	1	1	1
46	Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	4	1	1
47	Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	1	0	0
48	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	3	2	4
49	Bakı Hərbi Məhkəməsi	6	4	3
50	Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurası	2	2	2
51	Bakı şəhəri Pirallahı Rayon Məhkəməsi	1	1	1
52	Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsi	3	3	3
53	Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsi	3	1	0
54	Bakı şəhəri Xəzər Rayon Məhkəməsi	8	4	4
55	Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsi	0	0	2
56	Bakı şəhəri Nərimanov Rayon Məhkəməsi	7	2	1
57	Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsi	1	0	0
58	Bakı şəhəri Sabunçu Rayon Məhkəməsi	2	1	1
59	Bakı şəhəri Səbail Rayon Məhkəməsi	1	1	1
60	Bakı şəhəri Suraxanı Rayon Məhkəməsi	6	2	2
61	Bakı şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsi	5	3	3
62	Abşeron Rayon Məhkəməsi	5	3	3
63	Ağdam Rayon Məhkəməsi	1	1	1
64	Ağdaş Rayon Məhkəməsi	1	0	0
65	Astara Rayon Məhkəməsi	3	1	1
66	Balakən Rayon Məhkəməsi	2	1	1
67	Bərdə Rayon Məhkəməsi	1	1	1
68	Cəlilabad Rayon Məhkəməsi	2	0	0
69	Şabran Rayon Məhkəməsi	1	1	1
70	Füzuli Rayon Məhkəməsi	2	1	1
71	Goranboy Rayon Məhkəməsi	2	2	1
72	Göygöl Rayon Məhkəməsi	2	1	1
73	Hacıqabul Rayon Məhkəməsi	1	1	1
74	Laçın Rayon Məhkəməsi	1	1	1
75	Masallı Rayon Məhkəməsi	2	1	1

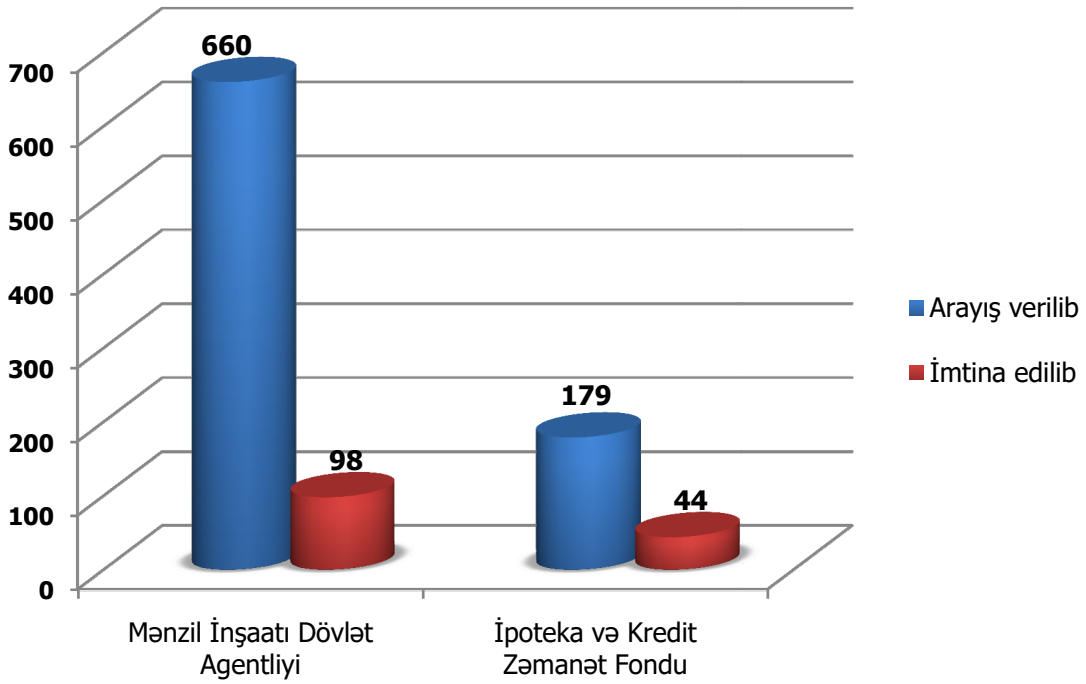
Cədvəl 4 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət orqanlarında müddətli müqavilə ilə çalışan və sertifikat əldə etmiş şəxslərin müsabiqə üzrə müsahibə nəticələri		
		Müsahibədə iştirak edib	Müsahibədə uğur qazanıb	Vəzifəyə təyin edilib
76	Mingəçevir Şəhər Məhkəməsi	1	1	1
77	Neftçala Rayon Məhkəməsi	1	1	1
78	Qazax Rayon Məhkəməsi	1	1	1
79	Qobustan Rayon Məhkəməsi	1	1	1
80	Salyan Rayon Məhkəməsi	1	0	0
81	Samux Rayon Məhkəməsi	2	1	1
82	Sumqayıt Şəhər Məhkəməsi	8	3	3
83	Şamaxı Rayon Məhkəməsi	1	1	1
84	Şəki Rayon Məhkəməsi	1	1	1
85	Şəmkir Rayon Məhkəməsi	2	1	1
86	Tərtər Rayon Məhkəməsi	1	0	0
87	Tovuz Rayon Məhkəməsi	1	1	1
88	Yardımlı Rayon Məhkəməsi	1	0	0
89	Yevlax Şəhər Məhkəməsi	1	0	0
90	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Naxçıvan Şəhər Məhkəməsi	1	0	0
91	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şərur Rayon Məhkəməsi	2	1	1
92	Şirvan İnzibati Məhkəməsi	0	0	1
93	Sumqayıt İnzibati Məhkəməsi	10	7	5
94	Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsi	6	6	5
95	Şəki Kommersiya Məhkəməsi	1	1	1
96	Bakı İnzibati Məhkəməsi	3	2	0
97	Gəncə İnzibati Məhkəməsi	1	0	2
98	Bakı Kommersiya Məhkəməsi	3	1	1
99	Gəncə Kommersiya Məhkəməsi	2	2	2
100	Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	6	3	3
101	Bakı şəhəri Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti	2	1	1
102	Bakı şəhəri Nizami Rayon İcra Hakimiyyəti	0	0	1
103	Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	1
104	Ağdam Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	1
105	Bərdə Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0
106	Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	1
107	Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0
108	Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyəti	1	0	0
109	Goranboy Rayon İcra Hakimiyyəti	5	2	2
110	Göygöl Rayonu İcra Hakimiyyəti	2	1	1
111	İmişli Rayon İcra hakimiyyəti	3	1	1
112	Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyəti	4	2	2
113	Masallı Rayon İcra Hakimiyyəti	2	0	0
114	Qazax Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	0
115	Qubadlı Rayon İcra Hakimiyyəti	1	0	0
116	Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti	1	1	1

Cədvəl 4 (ardı)

№	Dövlət orqanının adı	Dövlət orqanlarında müddətli müqavilə ilə çalışan və sertifikat əldə etmiş şəxslərin müsabiqə üzrə müsahibə nəticələri		
		Müsahibədə iştirak edib	Müsahibədə uğur qazanıb	Vəzifəyə təyin edilib
117	Xocavənd Rayon İcra Hakimiyyəti	2	1	1
118	Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur Rayon İcra Hakimiyyəti	1	1	1
119	Naxçıvan Muxtar Respublikası Kəngərli Rayon İcra Hakimiyyəti	2	0	0
120	Gəncə Şəhər Məhkəməsi	2	2	1
	YEKUN:	**675**	**400**	**351**

Mərkəz vətəndaşların müraciəti əsasında Mənzil İnşaatı üzrə Dövlət Agentliyi və İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduna təqdim edilməsi üçün "Dövlət qulluqçularının Arayış Sistemi" vasitəsilə dövlət qulluqçularına qulluq stajı barədə arayışların verilməsini davam etdirmişdir. Müvafiq məlumatlar hər iki quruma Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi (EHİS) üzərindən veb servis vasitəsilə ötürülür. Vətəndaş məmnunluğunun təmin edlməsi məqsədilə dövlət qulluğunda qulluq stajı ilə bağlı arayışın yalnız elektron formada təqdim edilməsi məqsədilə "Dövlət qulluqçularının dövlət qulluğunda stajı haqqında arayış" proqram sistemində təkmilləşdirmə işləri aparılmışdır. Nəticədə, dövlət qulluqçuları Mərkəzin binasına gəlmədən şəxsi kabinet üzərindən elektron imza ilə təsdiqlənmiş formada arayış əldə edə bilirlər.

Təqdim edilən diaqramda dövlət qulluğunda qulluq stajı haqqında arayış alınması barədə statistik məlumat verilmişdir. 2025-ci ildə dövlət qulluğunda qulluq stajı ilə bağlı arayışın əldə edilməsi məqsədilə Mərkəzə 981 müraciət daxil olmuşdur. Bu müraciətlər əsasında 660 arayış Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinə, 179 arayış isə İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduna təqdim edilməsi üçün hazırlanmış və vətəndaşların şəxsi kabinetinə ötürülmüşdür. Arayışla bağlı 142 müraciətə səbəbi vətəndaşın şəxsi kabinetinə ötürülməklə imtina verilmişdir.

2025-ci il üzrə ümumtəhsil müəssisələrində təhsilalanların yekun attestasiyası və incəsənət təhsili müəssisələri məzunlarının qeydiyyatı ilə bağlı informasiya sistemləri üzərindən hesabatlar və təhlillər

M.M.Abbaszadə, V.O.Əkbərov

2024/2025-ci tədris ilində ümumtəhsil müəssisələrinin buraxılış sinfi şagirdləri tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənlərindən, Azərbaycan dilindən fərqli dildə təhsil alan şagirdlər isə əlavə olaraq dövlət dili kimi Azərbaycan dili fənnindən imtahan vermişdir. İmtahanlarda istifadə olunan tapşırıqlar yeni təhsil proqramları (kurikulumlar) əsasında hazırlanmış, nəticələr hər fənn üzrə 100 ballıq şkala üzrə hesablanmışdır. XI sinif məzunlarının qəbul imtahanlarının birinci mərhələsi üzrə maksimal bal buraxılış imtahanları əsasında hər fənn üzrə 100 bal olmaqla ümumi 300 bal müəyyənləşdirilmişdir.

2025-ci ildə cari ilin 157782 nəfər IX sinif şagirdindən 157104-ü (99.6%) ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə təhsil sənədi almışdır. Buraxılış imtahanlarında iştirak etməmiş 632 nəfər, biliyi qiymətləndirilməmiş 46 nəfər olmaqla 678 şagirdin (0.4%) yekun attestasiyası aparılmamışdır. Cədvəl 1-də ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə (IX sinif) buraxılış sinfi şagirdləri haqqında statistik məlumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 1

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
1	ABŞERON RAYONU	7413	24	0	7437
2	AĞCABƏDİ RAYONU	2100	19	0	2119
3	AĞDAM RAYONU	2253	10	0	2263
4	AĞDAŞ RAYONU	1516	2	0	1518
5	AĞDƏRƏ RAYONU	3	0	0	3
6	AĞSTAFA RAYONU	1102	3	0	1105
7	AĞSU RAYONU	878	1	0	879
8	ASTARA RAYONU	1527	10	1	1538
9	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	6415	16	2	6433
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	3216	9	5	3230
11	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	3556	15	1	3572
12	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	3529	17	1	3547
13	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	257	0	0	257
14	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	3291	12	0	3303
15	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	7752	25	6	7783
16	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	2241	3	1	2245
17	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	4661	12	3	4676
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	5570	8	3	5581
19	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	5420	12	3	5435
20	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	4080	10	0	4090
21	BALAKƏN RAYONU	1085	2	0	1087
22	BƏRDƏ RAYONU	2440	8	0	2448
23	BEYLƏQAN RAYONU	1385	2	0	1387
24	BİLƏSUVAR RAYONU	1584	2	0	1586
25	CƏBRAYIL RAYONU	949	2	0	951
26	CƏLİLABAD RAYONU	3131	53	3	3187
27	DAŞKƏSƏN RAYONU	256	0	0	256
28	FÜZULİ RAYONU	1341	11	0	1352

Cədvəl 1 (ardı)

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
29	GƏDƏBƏY RAYONU	867	13	0	880
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	4608	7	1	4616
31	GORANBOY RAYONU	1658	2	0	1660
32	GÖYÇAY RAYONU	1689	4	2	1695
33	GÖYGÖL RAYONU	995	3	2	1000
34	HACIQABUL RAYONU	1094	0	0	1094
35	İMİŞLİ RAYONU	1672	31	0	1703
36	İSMAYILLI RAYONU	1157	1	0	1158
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1684	13	0	1697
38	KÜRDƏMİR RAYONU	1667	4	2	1673
39	LAÇIN RAYONU	1454	6	0	1460
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	3105	10	0	3115
41	LERİK RAYONU	538	1	0	539
42	MASALLI RAYONU	2789	11	1	2801
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1581	1	0	1582
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	144	0	0	144
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	848	2	0	850
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	488	0	0	488
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	355	0	0	355
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	462	0	0	462
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	166	0	0	166
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	165	0	0	165
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	877	0	0	877
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	1390	0	0	1390
53	NEFTÇALA RAYONU	939	0	0	939
54	OĞUZ RAYONU	558	0	0	558
55	QAX RAYONU	706	8	0	714
56	QAZAX RAYONU	1237	6	0	1243
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1628	18	0	1646
58	QOBUSTAN RAYONU	445	2	0	447
59	QUBA RAYONU	2396	4	0	2400
60	QUBADLI RAYONU	1152	0	0	1152
61	QUSAR RAYONU	1413	1	0	1414
62	SAATLI RAYONU	1369	17	0	1386
63	SABİRABAD RAYONU	2432	35	3	2470
64	ŞABRAN RAYONU	871	3	0	874
65	SALYAN RAYONU	1958	21	2	1981
66	ŞAMAXI RAYONU	1266	1	0	1267
67	SAMUX RAYONU	888	1	0	889
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	2432	11	0	2443
69	ŞƏMKİR RAYONU	3505	49	2	3556
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	1330	2	0	1332
71	SİYƏZƏN RAYONU	671	2	0	673
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	6254	14	2	6270
73	ŞUŞA RAYONU	278	1	0	279
74	TƏRTƏR RAYONU	1022	2	0	1024
75	TOVUZ RAYONU	2472	6	0	2478
76	UCAR RAYONU	1146	8	0	1154
77	XAÇMAZ RAYONU	2714	4	0	2718
78	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	50	0	0	50

Cədvəl 1 (ardı)

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
79	XIZI RAYONU	215	1	0	216
80	XOCALI RAYONU	81	0	0	81
81	XOCAVƏND RAYONU	187	0	0	187
82	YARDIMLI RAYONU	545	1	0	546
83	YEVLAX ŞƏHƏRİ	1599	7	0	1606
84	ZAQATALA RAYONU	1678	2	0	1680
85	ZƏNGİLAN RAYONU	569	8	0	577
86	ZƏRDAB RAYONU	694	0	0	694
	Yekun:	**157104**	**632**	**46**	**157782**

2025-ci ildə cari ilin 112238 nəfər XI sinif şagirdindən 111832 nəfər (99.6%) tam orta təhsil səviyyəsi üzrə təhsil sənədi almışdır. Buraxılış imtahanlarında iştirak etməmiş 326 nəfər, biliyi qiymətləndirilməmiş 80 nəfər olmaqla 406 şagirdin (0.4%) yekun attestasiyası aparılmamışdır. Cədvəl 2-də tam orta təhsil səviyyəsi üzrə (XI sinif) buraxılış sinfi şagirdləri haqqında statistik məlumatlar təqdim edilir.

Cədvəl 2

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
1	ABŞERON RAYONU	4836	18	1	4855
2	AĞCABƏDİ RAYONU	1509	15	1	1525
3	AĞDAM RAYONU	1691	7	0	1698
4	AĞDAŞ RAYONU	982	0	2	984
5	AĞDƏRƏ RAYONU	4	0	0	4
6	AĞSTAFA RAYONU	813	0	0	813
7	AĞSU RAYONU	591	2	0	593
8	ASTARA RAYONU	1053	9	0	1062
9	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	4774	10	0	4784
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	2751	6	0	2757
11	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	2877	5	2	2884
12	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	2661	3	0	2664
13	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	222	0	0	222
14	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	2162	2	1	2165
15	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	4959	15	6	4980
16	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1862	1	2	1865
17	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	3369	4	6	3379
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	4819	11	2	4832
19	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	3137	11	6	3154
20	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	3408	5	1	3414
21	BALAKƏN RAYONU	712	1	0	713
22	BƏRDƏ RAYONU	1553	7	0	1560
23	BEYLƏQAN RAYONU	889	1	0	890
24	BİLƏSUVAR RAYONU	1042	1	0	1043
25	CƏBRAYIL RAYONU	661	0	1	662
26	CƏLİLABAD RAYONU	1933	18	8	1959
27	DAŞKƏSƏN RAYONU	168	0	0	168
28	FÜZULİ RAYONU	1101	5	0	1106
29	GƏDƏBƏY RAYONU	637	2	1	640
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	3660	5	1	3666
31	GORANBOY RAYONU	1077	3	0	1080

Cədvəl 2 (ardı)

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
32	GÖYÇAY RAYONU	1126	1	2	1129
33	GÖYGÖL RAYONU	754	0	0	754
34	HACIQABUL RAYONU	612	0	0	612
35	İMİŞLİ RAYONU	1190	22	0	1212
36	İSMAYILLI RAYONU	766	1	0	767
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1107	3	1	1111
38	KÜRDƏMİR RAYONU	1083	2	5	1090
39	LAÇIN RAYONU	1048	3	0	1051
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	2139	4	0	2143
41	LERİK RAYONU	371	0	0	371
42	MASALLI RAYONU	1785	13	1	1799
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1199	1	0	1200
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	111	0	0	111
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	702	0	0	702
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	461	0	0	461
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	239	0	0	239
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	320	0	0	320
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	152	0	0	152
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	142	0	0	142
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	681	1	0	682
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	1294	0	0	1294
53	NEFTÇALA RAYONU	643	0	0	643
54	OĞUZ RAYONU	388	0	0	388
55	QAX RAYONU	451	0	0	451
56	QAZAX RAYONU	894	1	1	896
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1215	1	0	1216
58	QOBUSTAN RAYONU	325	0	0	325
59	QUBA RAYONU	1632	4	1	1637
60	QUBADLI RAYONU	788	0	0	788
61	QUSAR RAYONU	930	0	0	930
62	SAATLI RAYONU	888	7	0	895
63	SABİRABAD RAYONU	1541	26	1	1568
64	ŞABRAN RAYONU	638	1	0	639
65	SALYAN RAYONU	1417	8	3	1428
66	ŞAMAXI RAYONU	866	0	0	866
67	SAMUX RAYONU	587	0	0	587
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1944	5	0	1949
69	ŞƏMKİR RAYONU	2411	21	8	2440
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	841	2	3	846
71	SİYƏZƏN RAYONU	459	1	0	460
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	4592	3	4	4599
73	ŞUŞA RAYONU	211	0	0	211
74	TƏRTƏR RAYONU	695	6	1	702
75	TOVUZ RAYONU	1712	8	0	1720
76	UCAR RAYONU	694	0	0	694
77	XAÇMAZ RAYONU	1997	4	3	2004
78	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	14	0	0	14
79	XIZI RAYONU	145	0	0	145
80	XOCALI RAYONU	79	0	0	79
81	XOCAVƏND RAYONU	131	0	0	131

Cədvəl 2 (ardı)

№	Rayon adı	Attestat alıb	Attestat almayıb		Cəmi
			İmtahanda iştirak etməyib	Biliyi qiymətlən-dirilməyib	
82	YARDIMLI RAYONU	436	2	0	438
83	YEVLAX ŞƏHƏRİ	1034	4	5	1043
84	ZAQATALA RAYONU	1145	0	0	1145
85	ZƏNGİLAN RAYONU	474	4	0	478
86	ZƏRDAB RAYONU	420	0	0	420
	Yekun:	**111832**	**326**	**80**	**112238**

Elm və Təhsil Nazirliyinin 08.06.2017-ci il tarixli 129 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş "Ümumi orta və tam orta təhsil haqqında fərqlənmə attestatlarının verilməsi qaydası"na görə fərqlənmə attestatları aşağıdakı tələblərə uyğun gələn məzunlara verilir:

– məzunun bütün fənlərdən attestata yazılan illik (yekun) qiymətləri "5" olmalıdır;

– məzun buraxılış imtahanında hər bir fənn üzrə ən azı 75 bal toplamalıdır.

Mərkəz "Şagird-məzun" sistemi üzrə bu şərtləri ödəmiş 3893 nəfər IX sinif şagirdinin və 6260 nəfər XI sinif şagirdinin adını fərqlənmə attestatının verilməsi üçün Elm və Təhsil Nazirliyinə təqdim etmişdir. Bu barədə müvafiq statistik məlumatlar Cədvəl 3-də verilir.

Cədvəl 3

№	Rayon adı	Fərqlənmə attestatına təqdim edilib		Cəmi
		IX sinif	XI sinif	
1	ABŞERON RAYONU	431	378	809
2	AĞCABƏDİ RAYONU	36	58	94
3	AĞDAM RAYONU	69	80	149
4	AĞDAŞ RAYONU	39	36	75
5	AĞDƏRƏ RAYONU	0	2	2
6	AĞSTAFA RAYONU	24	35	59
7	AĞSU RAYONU	12	13	25
8	ASTARA RAYONU	32	44	76
9	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	333	357	690
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	231	208	439
11	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	392	342	734
12	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	320	211	531
13	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	12	11	23
14	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	105	120	225
15	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	324	283	607
16	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	153	94	247
17	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	223	242	465
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	446	504	950
19	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	230	121	351
20	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	424	365	789
21	BALAKƏN RAYONU	45	42	87
22	BƏRDƏ RAYONU	86	68	154
23	BEYLƏQAN RAYONU	32	44	76
24	BİLƏSUVAR RAYONU	51	38	89
25	CƏBRAYIL RAYONU	50	65	115
26	CƏLİLABAD RAYONU	29	35	64
27	DAŞKƏSƏN RAYONU	4	4	8
28	FÜZULİ RAYONU	31	69	100
29	GƏDƏBƏY RAYONU	21	23	44

Cədvəl 3 (ardı)

№	Rayon adı	Fərqlənmə attestatına təqdim edilib		Cəmi
		IX sinif	XI sinif	
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	289	240	529
31	GORANBOY RAYONU	44	37	81
32	GÖYÇAY RAYONU	50	43	93
33	GÖYGÖL RAYONU	32	28	60
34	HACIQABUL RAYONU	18	13	31
35	İMİŞLİ RAYONU	22	30	52
36	İSMAYILLI RAYONU	49	49	98
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	62	75	137
38	KÜRDƏMİR RAYONU	31	30	61
39	LAÇIN RAYONU	70	79	149
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	122	82	204
41	LERİK RAYONU	14	17	31
42	MASALLI RAYONU	45	75	120
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	116	120	236
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	7	3	10
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	17	23	40
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	21	26	47
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	12	8	20
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	16	25	41
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	8	18	26
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	1	6	7
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	20	44	64
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	149	163	312
53	NEFTÇALA RAYONU	35	27	62
54	OĞUZ RAYONU	34	28	62
55	QAX RAYONU	38	30	68
56	QAZAX RAYONU	50	49	99
57	QƏBƏLƏ RAYONU	102	91	193
58	QOBUSTAN RAYONU	10	15	25
59	QUBA RAYONU	50	39	89
60	QUBADLI RAYONU	83	96	179
61	QUSAR RAYONU	29	23	52
62	SAATLI RAYONU	22	38	60
63	SABİRABAD RAYONU	17	32	49
64	ŞABRAN RAYONU	24	24	48
65	SALYAN RAYONU	57	55	112
66	ŞAMAXI RAYONU	26	24	50
67	SAMUX RAYONU	16	23	39
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	98	113	211
69	ŞƏMKİR RAYONU	139	83	222
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	49	48	97
71	SİYƏZƏN RAYONU	23	29	52
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	473	391	864
73	ŞUŞA RAYONU	7	9	16
74	TƏRTƏR RAYONU	17	14	31
75	TOVUZ RAYONU	80	70	150
76	UCAR RAYONU	36	34	70
77	XAÇMAZ RAYONU	48	36	84
78	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	0	0	0
79	XIZI RAYONU	7	9	16

Cədvəl 3 (ardı)

№	Rayon adı	Fərqlənmə attestatına təqdim edilib		Cəmi
		IX sinif	XI sinif	
80	XOCALI RAYONU	0	1	1
81	XOCAVƏND RAYONU	5	11	16
82	YARDIMLI RAYONU	6	23	29
83	YEVLAX ŞƏHƏRİ	52	37	89
84	ZAQATALA RAYONU	69	89	158
85	ZƏNGİLAN RAYONU	30	41	71
86	ZƏRDAB RAYONU	6	22	28
	Yekun:	**7138**	**6780**	**13918**

IX və XI sinif şagirdlərinin tədris dili, riyaziyyat və xarici dil fənləri üzrə buraxılış imtahanlarında əldə etdikləri nəticələr haqqında statistik məlumatlar imtahan balları aralıqları üzrə müvafiq olaraq Cədvəl 4-də və Cədvəl 5-də təqdim edilir.

Cədvəl 4

2024/2025-ci tədris ili üzrə IX sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarındakı nəticələri

İmtahan balları	IX sinif şagirlərin insayı		
	Tədris dili	Riyaziyyat	Xarici dil
0	1214	3603	1478
1-10	4496	32890	14446
11-20	15302	27090	40296
21-30	19722	26937	27679
31-40	14541	20385	15334
41-50	17184	13440	10870
51-60	18201	9449	9000
61-70	18719	7083	8530
71-80	22654	5714	8497
81-90	15294	5551	9697
91-99	7701	3121	8328
100	478	962	1943

Cədvəl5

2024/2025-ci tədris ili üzrə XI sinif şagirdlərinin buraxılış imtahanlarındakı nəticələri

İmtahan balları	XI sinif şagirlərinin sayı		
	Tədris dili	Riyaziyyat	Xarici dil
0	451	2044	945
1-10	7544	25453	8053
11-20	8994	24935	24347
21-30	6728	14538	13880
31-40	7822	8941	9304
41-50	10024	7790	11234
51-60	13152	6496	10238
61-70	16226	5190	8567
71-80	17415	5148	7818
81-90	15266	4736	9069
91-99	7146	5089	6688
100	321	1382	1573

2024/2025-ci tədris ilində attestat almış IX və XI sinif şagirdlərinə tədris edilmiş xarici dil fənləri üzrə hər rayona aid statistik məlumatlar müvafiq olaraq Cədvəl 6-da və Cədvəl 7-də təqdim edilmişdir.

Cədvəl 6

№	Rayon adı	IX sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
1	ABŞERON RAYONU	7191	4	61	0	150	7
2	AĞCABƏDİ RAYONU	2011	9	0	0	76	4
3	AĞDAM RAYONU	2209	0	0	0	42	2
4	AĞDAŞ RAYONU	1236	38	0	0	241	1
5	AĞDƏRƏ RAYONU	3	0	0	0	0	0
6	AĞSTAFA RAYONU	516	67	33	0	485	1
7	AĞSU RAYONU	673	35	0	0	170	0
8	ASTARA RAYONU	1345	0	0	0	182	0
9	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	6276	12	39	0	80	8
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	3092	10	28	0	86	0
11	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	3371	33	4	0	34	114

Cədvəl 6 (ardı)

№	Rayon adı	IX sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
12	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	3298	9	3	0	131	88
13	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	235	0	0	0	22	0
14	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	3262	0	0	0	0	29
15	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	7563	49	0	0	69	71
16	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	2148	10	15	0	68	0
17	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	4420	46	0	0	195	0
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	5552	0	0	0	18	0
19	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	5174	0	43	0	163	40
20	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	3734	45	108	0	193	0
21	BALAKƏN RAYONU	981	0	40	0	64	0
22	BƏRDƏ RAYONU	2422	16	0	0	0	2
23	BEYLƏQAN RAYONU	1069	40	127	0	149	0
24	BİLƏSUVAR RAYONU	1080	212	0	0	292	0
25	CƏBRAYIL RAYONU	949	0	0	0	0	0
26	CƏLİLABAD RAYONU	1985	0	0	0	1146	0
27	DAŞKƏSƏN RAYONU	204	0	0	0	50	2
28	FÜZULİ RAYONU	1276	0	41	0	24	0
29	GƏDƏBƏY RAYONU	776	0	13	0	68	10
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	4462	0	0	0	91	55
31	GORANBOY RAYONU	1121	248	0	0	288	1
32	GÖYÇAY RAYONU	1527	46	0	0	108	8
33	GÖYGÖL RAYONU	991	0	0	0	4	0
34	HACIQABUL RAYONU	756	0	27	0	311	0
35	İMİŞLİ RAYONU	1088	50	0	0	534	0
36	İSMAYILLI RAYONU	855	107	17	0	165	13
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1677	0	0	0	4	3
38	KÜRDƏMİR RAYONU	1424	38	0	0	205	0
39	LAÇIN RAYONU	1442	0	0	0	11	1
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	2699	142	0	0	244	20
41	LERİK RAYONU	369	24	0	0	114	31
42	MASALLI RAYONU	1863	148	0	0	778	0
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1526	0	0	0	52	3
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	98	0	0	0	46	0
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	718	77	49	0	4	0
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	414	32	14	0	28	0
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	286	69	0	0	0	0
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	392	12	8	0	50	0
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	166	0	0	0	0	0
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	165	0	0	0	0	0
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	687	157	14	0	19	0
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	1390	0	0	0	0	0
53	NEFTÇALA RAYONU	771	28	28	0	111	1
54	OĞUZ RAYONU	467	13	17	0	59	2
55	QAX RAYONU	546	0	78	0	82	0
56	QAZAX RAYONU	737	130	18	0	350	2
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1578	0	0	0	47	3
58	QOBUSTAN RAYONU	363	0	0	0	79	3
59	QUBA RAYONU	1689	3	50	0	622	32
60	QUBADLI RAYONU	1151	0	0	0	0	1
61	QUSAR RAYONU	927	15	0	0	459	12

Cədvəl 6 (ardı)

№	Rayon adı	IX sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
62	SAATLI RAYONU	1156	0	0	0	212	1
63	SABİRABAD RAYONU	2011	4	0	0	417	0
64	ŞABRAN RAYONU	497	0	27	0	343	4
65	SALYAN RAYONU	1707	0	0	0	251	0
66	ŞAMAXI RAYONU	942	0	0	0	318	6
67	SAMUX RAYONU	801	13	10	0	63	1
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	2026	113	0	0	282	11
69	ŞƏMKİR RAYONU	2842	13	32	0	605	13
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	851	0	0	0	479	0
71	SİYƏZƏN RAYONU	473	0	0	0	198	0
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	5802	0	44	0	369	39
73	ŞUŞA RAYONU	277	0	0	0	1	0
74	TƏRTƏR RAYONU	944	78	0	0	0	0
75	TOVUZ RAYONU	1882	77	0	0	505	8
76	UCAR RAYONU	904	0	0	0	240	2
77	XAÇMAZ RAYONU	1657	0	28	0	1022	7
78	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	50	0	0	0	0	0
79	XIZI RAYONU	208	0	3	0	0	4
80	XOCALI RAYONU	81	0	0	0	0	0
81	XOCAVƏND RAYONU	187	0	0	0	0	0
82	YARDIMLI RAYONU	321	1	0	6	216	1
83	YEVLAX ŞƏHƏRİ	1304	23	66	0	206	0
84	ZAQATALA RAYONU	1427	0	43	0	206	2
85	ZƏNGİLAN RAYONU	569	0	0	0	0	0
86	ZƏRDAB RAYONU	600	0	0	0	93	1
	Yekun:	**137915**	**2296**	**1128**	**6**	**15089**	**670**

Cədvəl 7

№	Rayon adı	XI sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
1	ABŞERON RAYONU	4679	0	19	0	138	0
2	AĞCABƏDİ RAYONU	1401	3	0	0	105	0
3	AĞDAM RAYONU	1659	0	0	0	32	0
4	AĞDAŞ RAYONU	834	21	0	0	127	0
5	AĞDƏRƏ RAYONU	4	0	0	0	0	0
6	AĞSTAFA RAYONU	422	19	24	0	348	0
7	AĞSU RAYONU	472	9	0	0	110	0
8	ASTARA RAYONU	961	0	0	0	92	0
9	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	4689	5	21	0	59	0
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	2502	16	36	0	197	0
11	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	2856	7	4	0	10	0
12	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	2568	0	6	0	87	0
13	BAKI ŞƏHƏRİ PİRALLAHI RAYONU	205	0	0	0	17	0
14	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	2144	0	0	0	18	0
15	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	4923	35	0	0	1	0
16	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	1734	8	43	0	77	0
17	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	3120	19	0	9	221	0
18	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	4774	0	11	0	34	0
19	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	2939	15	16	0	167	0

Cədvəl 7 (ardı)

№	Rayon adı	XI sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
20	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	3209	10	55	0	134	0
21	BALAKƏN RAYONU	667	0	27	0	18	0
22	BƏRDƏ RAYONU	1533	4	0	0	16	0
23	BEYLƏQAN RAYONU	646	53	62	0	128	0
24	BİLƏSUVAR RAYONU	674	105	0	0	263	0
25	CƏBRAYIL RAYONU	655	0	0	0	6	0
26	CƏLİLABAD RAYONU	1240	20	0	0	673	0
27	DAŞKƏSƏN RAYONU	132	0	0	0	36	0
28	FÜZULİ RAYONU	1075	0	13	0	13	0
29	GƏDƏBƏY RAYONU	557	0	11	0	62	7
30	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	3607	0	0	0	53	0
31	GORANBOY RAYONU	718	127	0	0	232	0
32	GÖYÇAY RAYONU	994	35	0	0	97	0
33	GÖYGÖL RAYONU	754	0	0	0	0	0
34	HACIQABUL RAYONU	412	0	21	0	179	0
35	İMİŞLİ RAYONU	832	62	0	0	296	0
36	İSMAYILLI RAYONU	568	69	14	0	115	0
37	KƏLBƏCƏR RAYONU	1104	0	0	0	0	3
38	KÜRDƏMİR RAYONU	910	0	0	0	173	0
39	LAÇIN RAYONU	1041	0	0	0	7	0
40	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	1848	112	0	0	179	0
41	LERİK RAYONU	257	26	0	0	79	9
42	MASALLI RAYONU	1214	81	0	0	490	0
43	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	1199	0	0	0	0	0
44	NAFTALAN ŞƏHƏRİ	83	0	0	0	28	0
45	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	520	105	42	0	35	0
46	NAXÇIVAN MR CULFA RAYONU	346	53	16	0	46	0
47	NAXÇIVAN MR KƏNGƏRLİ RAYONU	175	59	0	0	5	0
48	NAXÇIVAN MR ORDUBAD RAYONU	256	13	3	0	48	0
49	NAXÇIVAN MR ŞAHBUZ RAYONU	150	0	0	0	2	0
50	NAXÇIVAN MR SƏDƏRƏK RAYONU	142	0	0	0	0	0
51	NAXÇIVAN MR ŞƏRUR RAYONU	472	114	0	0	95	0
52	NAXÇIVAN ŞƏHƏRİ	1279	0	0	0	15	0
53	NEFTÇALA RAYONU	548	11	11	0	73	0
54	OĞUZ RAYONU	338	11	6	0	33	0
55	QAX RAYONU	352	0	42	0	57	0
56	QAZAX RAYONU	527	108	27	0	232	0
57	QƏBƏLƏ RAYONU	1162	39	0	0	14	0
58	QOBUSTAN RAYONU	303	0	0	0	22	0
59	QUBA RAYONU	1005	7	89	0	528	3
60	QUBADLI RAYONU	788	0	0	0	0	0
61	QUSAR RAYONU	635	9	0	0	282	4
62	SAATLI RAYONU	843	0	0	0	45	0
63	SABİRABAD RAYONU	1221	0	0	0	320	0
64	ŞABRAN RAYONU	357	0	16	0	265	0
65	SALYAN RAYONU	1180	0	0	0	237	0
66	ŞAMAXI RAYONU	684	0	0	0	182	0
67	SAMUX RAYONU	469	11	8	0	99	0
68	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	1632	93	21	0	198	0
69	ŞƏMKİR RAYONU	1918	7	34	0	450	2

Cədvəl 7 (ardı)

№	Rayon adı	XI sinif					
		İngilis	Fransız	Alman	Ərəb	Rus	Tədris edilmir
70	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	543	0	0	0	298	0
71	SİYƏZƏN RAYONU	344	0	0	0	115	0
72	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	4129	0	12	0	451	0
73	ŞUŞA RAYONU	211	0	0	0	0	0
74	TƏRTƏR RAYONU	650	45	0	0	0	0
75	TOVUZ RAYONU	1247	52	0	0	413	0
76	UCAR RAYONU	603	0	0	0	91	0
77	XAÇMAZ RAYONU	1360	0	18	0	619	0
78	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	14	0	0	0	0	0
79	XIZI RAYONU	137	0	0	0	8	0
80	XOCALI RAYONU	72	0	0	0	7	0
81	XOCAVƏND RAYONU	131	0	0	0	0	0
82	YARDIMLI RAYONU	246	0	0	4	186	0
83	YEVLAX ŞƏHƏRİ	817	0	61	0	156	0
84	ZAQATALA RAYONU	962	0	47	0	136	0
85	ZƏNGİLAN RAYONU	474	0	0	0	0	0
86	ZƏRDAB RAYONU	367	0	0	0	53	0
	Yekun:	**98424**	**1598**	**836**	**13**	**10933**	**28**

2024/2025-ci tədris ilində Mərkəz IX sinif üzrə 890, XI sinif üzrə 95 nəfər olmaqla sağlamlıq imkanlarının məhdud olması səbəbindən buraxılış imtahanlarından azad edilmiş 985 şagirdin, həmçinin eksternat qaydasında və əvvəlki illərdə təhsil alaraq buraxılış imtahanında iştirak etmiş məzunların yekun attestasiyasını aparmışdır.

Eksternat qaydasında və əvvəlki illərdə təhsil alaraq təhsil sənədi almış şəxslər barədə statistik məlumatlar Cədvəl 8-də təqdim edilir.

Cədvəl 8

№	Rayon adı	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
1	ABŞERON RAYONU	7	6	13	0	1	1	14
2	AĞCABƏDİ RAYONU	39	7	46	36	5	41	87
3	AĞDAM RAYONU	25	3	28	54	2	56	84
4	AĞDAŞ RAYONU	12	0	12	73	1	74	86
5	AĞSTAFA RAYONU	8	0	8	30	0	30	38
6	AĞSU RAYONU	12	0	12	35	1	36	48
7	ASTARA RAYONU	13	3	16	49	3	52	68
8	BAKI ŞƏHƏRİ BİNƏQƏDİ RAYONU	0	4	4	0	1	1	5
9	BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU	270	1	271	786	2	788	1059
10	BAKI ŞƏHƏRİ NƏSİMİ RAYONU	8	1	9	0	0	0	9
11	BAKI ŞƏHƏRİ NİZAMİ RAYONU	3	2	5	0	2	2	7
12	BAKI ŞƏHƏRİ QARADAĞ RAYONU	0	2	2	0	2	2	4
13	BAKI ŞƏHƏRİ SABUNÇU RAYONU	1	7	8	0	2	2	10
14	BAKI ŞƏHƏRİ SƏBAİL RAYONU	5	0	5	0	0	0	5
15	BAKI ŞƏHƏRİ SURAXANI RAYONU	0	3	3	0	2	2	5
16	BAKI ŞƏHƏRİ XƏTAİ RAYONU	0	2	2	0	1	1	3
17	BAKI ŞƏHƏRİ XƏZƏR RAYONU	0	5	5	0	1	1	6
18	BAKI ŞƏHƏRİ YASAMAL RAYONU	2	1	3	0	1	1	4
19	BALAKƏN RAYONU	4	0	4	34	1	35	39
20	BƏRDƏ RAYONU	27	4	31	75	1	76	107
21	BEYLƏQAN RAYONU	10	0	10	42	6	48	58

Cədvəl 8 (ardı)

№	Rayon adı	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
22	BİLƏSUVAR RAYONU	25	2	27	58	2	60	87
23	CƏBRAYIL RAYONU	7	1	8	32	1	33	41
24	CƏLİLABAD RAYONU	35	11	46	72	8	80	126
25	DAŞKƏSƏN RAYONU	0	1	1	0	0	0	1
26	FÜZULİ RAYONU	3	1	4	27	0	27	31
27	GƏDƏBƏY RAYONU	4	6	10	14	1	15	25
28	GƏNCƏ ŞƏHƏRİ	94	7	101	208	5	213	314
29	GORANBOY RAYONU	2	1	3	0	1	1	4
30	GÖYÇAY RAYONU	12	1	13	35	0	35	48
31	GÖYGÖL RAYONU	0	1	1	0	0	0	1
32	HACIQABUL RAYONU	16	1	17	62	2	64	81
33	İMİŞLİ RAYONU	29	1	30	33	0	33	63
34	İSMAYILLI RAYONU	6	0	6	24	0	24	30
35	KƏLBƏCƏR RAYONU	11	8	19	31	6	37	56
36	KÜRDƏMİR RAYONU	14	2	16	39	0	39	55
37	LAÇIN RAYONU	17	0	17	24	1	25	42
38	LƏNKƏRAN ŞƏHƏRİ	25	5	30	60	4	64	94
39	LERİK RAYONU	12	0	12	36	0	36	48
40	MASALLI RAYONU	30	18	48	67	23	90	138
41	MİNGƏÇEVİR ŞƏHƏRİ	12	0	12	36	0	36	48
42	NAXÇIVAN MR BABƏK RAYONU	1	0	1	1	0	1	2
43	NEFTÇALA RAYONU	29	0	29	96	0	96	125
44	OĞUZ RAYONU	3	0	3	35	2	37	40
45	QAX RAYONU	1	0	1	19	0	19	20
46	QAZAX RAYONU	8	1	9	20	1	21	30
47	QƏBƏLƏ RAYONU	4	2	6	62	0	62	68
48	QOBUSTAN RAYONU	5	0	5	13	1	14	19
49	QUBA RAYONU	28	0	28	122	2	124	152
50	QUBADLI RAYONU	6	5	11	20	1	21	32
51	QUSAR RAYONU	7	1	8	41	1	42	50
52	SAATLI RAYONU	16	0	16	51	0	51	67
53	SABİRABAD RAYONU	49	3	52	53	4	57	109
54	ŞABRAN RAYONU	16	0	16	61	0	61	77
55	SALYAN RAYONU	38	8	46	83	0	83	129
56	ŞAMAXI RAYONU	33	2	35	91	1	92	127
57	SAMUX RAYONU	1	2	3	0	1	1	4
58	ŞƏKİ ŞƏHƏRİ	10	1	11	96	4	100	111
59	ŞƏMKİR RAYONU	45	3	48	77	0	77	125
60	ŞİRVAN ŞƏHƏRİ	14	0	14	40	0	40	54
61	SİYƏZƏN RAYONU	6	0	6	21	0	21	27
62	SUMQAYIT ŞƏHƏRİ	58	2	60	193	2	195	255
63	ŞUŞA RAYONU	0	0	0	3	0	3	3
64	TƏRTƏR RAYONU	9	0	9	28	2	30	39
65	TOVUZ RAYONU	13	1	14	50	3	53	67
66	UCAR RAYONU	14	1	15	35	1	36	51
67	XAÇMAZ RAYONU	31	1	32	98	0	98	130
68	XANKƏNDİ ŞƏHƏRİ	0	0	0	1	0	1	1
69	XOCALI RAYONU	1	0	1	7	0	7	8
70	XOCAVƏND RAYONU	1	0	1	7	0	7	8

Cədvəl 8 (ardı)

№	Rayon adı	IX sinif			XI sinif			Cəmi
		Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	Eksternat	Əvvəlki illərin məzunu	Cəmi	
71	YARDIMLI RAYONU	3	2	5	12	4	16	21
72	YEVLAX ŞƏHƏRİ	14	1	15	39	3	42	57
73	ZAQATALA RAYONU	13	4	17	60	5	65	82
74	ZƏNGİLAN RAYONU	2	3	5	10	0	10	15
75	ZƏRDAB RAYONU	5	0	5	15	0	15	20
	Yekun:	**1284**	**161**	**1445**	**3632**	**127**	**3759**	**5204**

Dövlət İmtahan Mərkəzi vətəndaşlar üçün məlumatların əlçatanlığı və vaxt itkisinin qarşısının alınması məqsədilə mütəmadi olaraq elektron xidmətlər hazırlayaraq, ictimaiyyətə təqdim edir. "Elektron hökumət portalı" üzərindən (EHİS) istifadə edilən belə xidmətlərdən biri də "Ümumi təhsil müəssisələrində təhsilalanların "Şagird-məzun sistemi"ndə özləri haqqında məlumatları internet vasitəsilə yoxlaması" xidmətidir. Bu servisin köməyi ilə təhsil müəssisələrinin şagirdləri və keçmiş məzunları soyad, ad, ata adı və iş nömrəsi, yaxud sadəcə şəxsiyyət vəsiqəsinin fərdi identifikasiya nömrəsi (FİN kod) əsasında "Şagird-məzun" sistemindəki fərdi və təhsilə aid məlumatlarına, o cümlədən imtahan nəticələrinə baxa, həmçinin məlumatları çap edə bilirlər. 2025-ci ildə bu elektron xidmət üzrə məlumatlardan istifadələrin sayı haqqında statistik göstəricilər Cədvəl 9-da təqdim edilir.

Cədvəl 9

Ay	Xidmətdən istifadələrin sayı
Yanvar	1971
Fevral	87049
Mart	103740
Aprel	155841
May	23554
İyun	9357
İyul	7681
Avqust	4375
Sentyabr	2386
Oktyabr	1314
Noyabr	1807
Dekabr	1980
CƏMİ:	**401055**

Cədvəl 9-dan göründüyü kimi, məzunlar imtahan kontingentinin formalaşdırıldığı və buraxılış imtahanlarının keçirildiyi fevral, mart və aprel aylarında elektron xidmətdən daha çox istifadə etmişdir. İstifadə zamanı şagirdlərin elektron qaydada göndərdiyi 180 sorğunu Mərkəz cavablandırmışdır. Bu məlumatlar "Şagird-məzun" sisteminə daxil edilmişdir.

2024/2025-ci tədris ili ərzində məzunlar təhsillərini davam etdirmək məqsədilə xarici ölkələrin təhsil müəssisələrinə təqdim edilməsi, iş yerinə təqdim edilməsi və bu kimi digər məqsədlər üçün Mərkəzin müvafiq elektron xidmətindən istifadə etməklə real vaxt rejimində imtahan nəticələri barədə 2776 arayış çap etmişdir. Çap edilmiş arayışlar barədə statistik məlumat Cədvəl 10-da təqdim edilir.

Cədvəl 10

Ay	Elektron xidmətdən istifadə etməklə çap edilmiş imtahan nəticələri barədə arayışların sayı
Yanvar	124
Fevral	213
Mart	95
Aprel	219
May	144
İyun	623
İyul	620
Avqust	288
Sentyabr	135
Oktyabr	116
Noyabr	102
Dekabr	97
CƏMİ:	**2776**

Musiqi ixtisasları üzrə bakalavriat səviyyəsinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qabiliyyət imtahanında iştirak etməsi üçün onların musiqi təhsili barədə məlumatlarının incəsənət muəssisələri tərəfindən "İncəsənət məktəbi-məzun" informasiya sisteminə daxil edilməsi zəruridir. Bununla əlaqədar 40 ixtisas üzrə incəsənət məktəblərini bitirmiş 9360 məzun barədə məlumat 2024/2025-ci tədris ilində "İncəsənət məktəbi-məzun" informasiya sisteminə daxil edilmişdir. Həmin məzunların incəsənət ixtisasları üzrə sayı Cədvəl 11-də təqdim edilir.

Cədvəl 11

№	Musiqi ixtisasının adı	"İncəsənət məktəbi-məzun" sistemində qeydiyyatdan keçib
1	akkordeon	1
2	arfa	3
3	balaban	44
4	bəstəkarlıq	1
5	faqot	2
6	fleyta	29
7	fortepiano	4312
8	fortepiano-caz musiqi təmayüll	5
9	gitara	5
10	kamança	411
11	klarnet	107
12	klassikvokal	2
13	kontrabas	2
14	millivokal	2
15	nağara	393
16	nəzəriyyə	39
17	orqan	1
18	qanun	67
19	qarmon	1104
20	qoboy	6
21	rəssamlıq	138
22	saksofon	12
23	saz	285
24	sintezator	5
25	tar	1138
26	trombon	6
27	truba	36
28	tuba	1
29	valtorna	5
30	viola (alt simli)	3
31	violin (skripka)	423
32	violonçel	8
33	vokal	84
34	x.ç. alətləri ork. dirijorluğu	2
35	xanəndəlik	384
36	xanəndəlik (muğam)	61
37	xor	10
38	Xor dirijorluğu	15
39	xoreoqrafiya	197
40	zərb alətləri	11
	Yekun:	**9360**

Göründüyü kimi, “Şagird-məzun” və “İncəsənət məktəbi-məzun” sistemləri müxtəlif tip hesabatların, analitik və statistik təhlillərin aparılmasını təmin edir. 2025-ci ildə Dövlət İmtahan Mərkəzi həmin informasiya sistemlərinin və müvafiq proqram təminatının təkmilləşdirilməsi və funksional imkanlarının artırılması istiqamətində fəaliyyətini davam etdirmişdir.

Ümumtəhsil müəssisələrində yekun attestasiyanın, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul imtahanlarında, o cümlədən qabiliyyət imtahanlarında iştirak üçün qeydiyyatın aparılması, bir sıra imtahanların keçirilməsi zamanı müvafiq kontingentin formalaşdırılması, Mərkəzin məlumat bazalarının zənginləşdirilməsi və bu kimi çoxsaylı funksiyaların yerinə yetirilməsində “Şagird-məzun” və “İncəsənət məktəbi-məzun” informasiya sistemləri mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu xüsusiyyətlərinə görə “Şagird-məzun” dövlət elektron məlumat sistemi və “İncəsənt məktəbi-məzun” elektron məlumat sistemi 2025-ci ildə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Elektron Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən Fərdi Məlumatların İnformasiya Sistemlərinin Dövlət Qeydiyyatına alınmışdır (Şəkil 1 və Şəkil 2).

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ
ELEKTRON TƏHLÜKƏSİZLİK XİDMƏTİ

FƏRDİ MƏLUMATLARIN İNFORMASİYA SİSTEMLƏRİNİN DÖVLƏT QEYDİYYATINA ALINMASI BARƏDƏ DÖVLƏT REYESTRİNDƏN

ÇIXARIŞ

№ İS590005003

“ŞAGİRD-MƏZUN” DÖVLƏT ELEKTRON MƏLUMAT SİSTEMİ (ŞMDEMS)
(informasiya sisteminin tam adı)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
(müraciətedənin tam adı)

03 noyabr 2025-ci il tarixində qeyd olunan İnformasiya Sistemi İS590005003 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Çıxarış İnformasiya Sisteminin dövlət qeydiyyatı ləğv edildikdən sonra 3 gün müddətində geri qaytarılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti

M.Y. (imza)

Elektron Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Fərid Zeynalov
(vəzifəsi, adı, soyadı)

03.11.2025-ci il

Şəkil 1.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ
ELEKTRON TƏHLÜKƏSİZLİK XİDMƏTİ

FƏRDİ MƏLUMATLARIN İNFORMASİYA SİSTEMLƏRİNİN DÖVLƏT QEYDİYYATINA ALINMASI BARƏDƏ DÖVLƏT REYESTRİNDƏN

ÇIXARIŞ

№ İS590005002

“İNCƏSƏNƏT-MƏZUN” ELEKTRON MƏLUMAT SİSTEMİ (İMEMS)
(informasiya sisteminin tam adı)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
(müraciətedənin tam adı)

03 noyabr 2025-ci il tarixində qeyd olunan İnformasiya Sistemi İS590005002 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Çıxarış İnformasiya Sisteminin dövlət qeydiyyatı ləğv edildikdən sonra 3 gün müddətində geri qaytarılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti

M.Y. (imza)

Elektron Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Fərid Zeynalov
(vəzifəsi, adı, soyadı)

03.11.2025-ci il

Şəkil 2.

“Tələbə-məzun” dövlət elektron məlumat sistemində yeniliklər, 2025-ci ilin yekunalrı və analitik təhlil

M.M.Abbaszadə, V.O.Əkbərov, S.S.Mərdanov, R.H.Mahmudov

YENİLİKLƏR

2025/2026-cı tədris ilində Dövlət İmtahan Mərkəzi ölkənin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri barədə məlumatların toplanması, zənginləşdirilməsi və emalını davam etdirmişdir. Tədris ilində Dövlət İmtahan Mərkəzi ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə mərkəzləşdirilmiş qəbul barədə məlumatları, təhsil müəssisələrinin məsul şəxsləri isə tələbələr haqqında müvafiq məlumatları “Tələbə-məzun” dövlət elektron məlumat sisteminə daxil etmişdir. “Tələbə-məzun” sisteminin yeni funksional imkanlar hesabına təkmilləşdirilməsi davam etdirilmişdir.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin fəaliyyət sahəsi üzrə müxtəlif istiqamətlərdə “Tələbə-məzun” sisteminin məlumat bazasından geniş istifadə edilir. Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul, dövlət qulluğu üzrə test imtahanları və müsahibələr, müxtəlif növ sertifikatların alınması, doktorontura üzrə xarici dil və bu kimi müxtəlif növ imtahanlarda iştirak etmək üçün elektron qeydiyyatdan keçən vətəndaşların təhsil məlumatları “Tələbə-məzun” sisteminin vasitəsilə real vaxt rejimində onların elektron ərizəsinə ötürülür.

Mərkəzin hazırladığı “Dövlət Qulluqçularının Reyestri” informasiya sisteminin “Tələbə-məzun” sisteminə inteqrasiya edilməsi nəticəsində dövlət orqanları dövlət qulluqçularının təhsil məlumatları barədə dəqiq məlumat almaq və Reyestrə daxil etmək imkanı əldə etmişdir.

“Tələbə-məzun” sistemindən dövlət qulluğu üzrə müsahibələrədə iştirak etmək istəyən namizədlərin sənədlərinin yoxlanılması prosesində istifadə edilir. Bu məqsədlə Mərkəzin “Namizəd-yoxlama” sistemi və “Tələbə-məzun” sistemi arasında təhsil məlumatlarının ötürülməsi mexanizmi yaradılmışdır.

Peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlərin təhsil sənədlərinin yoxlanılması “Tələbə-məzun” sisteminin köməyi ilə həyata keçirilir. Qeyd etmək lazımdır ki, dövlət qulluğu və peşəkar mühasib sertifikatı imtahanlarının keçirilməsi 1992-ci ildən əvvəl təhsilini başa vurmuş şəxslər barədə müvafiq məlumatların “Tələbə-məzun” sisteminə daxil edilməsini sürətləndirmişdir. 2025-ci ilin sonunadək bu kateqoriyadan olan 13000-dən çox şəxsin təhsil haqqında məlumatı təhsil müəssisələri tərəfindən sistemə daxil edilmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan xüsusiyyətlərinə görə “Tələbə-məzun” dövlət elektron məlumat sistemi 03 noyabr 2025-ci ildə Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi Elektron Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən Fərdi Məlumatların Dövlət Qeydiyyatına alınmışdır (Şəkil 1).

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ
ELEKTRON TƏHLÜKƏSİZLİK XİDMƏTİ

FƏRDİ MƏLUMATLARIN İNFORMASİYA SİSTEMLƏRİNİN DÖVLƏT QEYDİYYATINA ALINMASI BARƏDƏ DÖVLƏT REYESTRİNDƏN

ÇIXARIŞ

№ İS590005001

“TƏLƏBƏ-MƏZUN” DÖVLƏT ELEKTRON MƏLUMAT SİSTEMİ (TMDEMS)
(informasiya sisteminin tam adı)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
(müraciətedənin tam adı)

03 noyabr 2025-ci il tarixində qeyd olunan İnformasiya Sistemi İS590005001 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Çıxarış İnformasiya Sisteminin dövlət qeydiyyatı ləğv edildikdən sonra 3 gün müddətində geri qaytarılmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidməti

M.Y. *(imza)*

Elektron Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Fərid Zeynalov
(vəzifəsi, adı, soyadı)

03.11.2025-ci il

Şəkil 1.

“Hökumət buludu”nun (G-cloud) yaradılması və “bulud” xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 iyun 2019-cu il tarixli 718 nömrəli Fərmanı ilə yeni texnologiyalara əsaslanan hökumət bludu yaradılmış və dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının “Hökumət buludu”na keçirilməsi planına uyğun olaraq “Tələbə-məzun” sistemi və Mərkəzin sahib və administratoru olduğu digər informasiya sistemlərinin buluda keçirilməsi 2025-ci ildə təmin edilmişdir. Bulud platformasına keçid əlavə server avadanlıqlarının alınması və onlara xidmət göstərilməsi xərclərini azaldır, məlumatlar bazasının yüksək səviyyəli mühafizə sistemləri ilə qorunmasını təmin edir, kiber hücumlara qarşı daha dayanıqlı olur və zəruri hallarda resursların (yaddaş, sürət) həcminin artırılmasına şərait yaradır.

İLİN YEKUNLARI VƏ ANALİTİK TƏHLİL

2025-ci ilin sonuna olan vəziyyətə görə “Tələbə-məzun” sisteminə 1700000-dən çox tələbə haqqında məlumatlar daxil edilmişdir. Onlardan 91%-nin fərdi identifikasiya nömrəsi (FİN) sistemdə mövcuddur. FİN kodunun mövcud olmadığı məlumatlar, əsasən, əvvəlki illərə aid olan dövrü əhatə edir. Mərkəzin xüsusi proqram sisteminin köməyi ilə 2025-ci ildə 7000-dək tələbənin FİN kodu sistemə daxil edilmişdir. Hazırda sistemə daxil edilməmiş FİN-lərin müəyyən olunması və sistemə daxil edilməsi prosesi davam etdirilir.

2025-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi və Dövlət İmtahan Mərkəzi arasında “Təhsil sahəsinin rəqəmsallaşdırılması üzrə Yol Xəritəsi” (bundan sonra – Yol Xəritəsi) razılaşdırılmışdır. Həmin Yol Xəritəsinə əsasən hər üç qurumun mütəxəssislərindən ibarət işçi qrup yaradılmış və mütəmadi müzakirələr aparılmışdır. Bu müddət ərzində təhsil məlumatlarının ilkin mənbəyi müəyyən edilmiş, təhsil müəssisələrinin, ali təhsil müəssisələrində ixtisasların və şifrələrin adlarının və digər məlumatların unikal kodlaşdırılmasını təmin edən vahid soraqçalar yaradılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi və Dövlət İmtahan Mərkəzinin məlumat bazalarında saxlanılan son 15 ilə aid (50000-dək) diplom məlumatları dürüstləşdirilməyə təqdim edilmişdir. Nəticədə, təhsil müəssisələri Mərkəzin təqdim etdiyi 15000-dən çox ali və orta ixtisas təhsili üzrə diplom məlumatlarını “Tələbə-məzun” sisteminə daxil etmişdir. Hazırda proses davam edir.

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə, rezidenturaya, doktoranturaya (xarici dil üzrə) və dövlət qulluğuna, o cümlədən xüsusi növ dövlət qulluğuna qəbul imtahanlarında, həmçinin dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin tutulması üçün keçirilən müsahibələrdə iştirak edən şəxslərin təhsil sənədlərinin dövlət nümunəli olub-olmamasını Mərkəz mütəmadi olaraq araşdırır. 2025-ci ildə ümumilikdə 156 şəxs olmaqla 108 bakalavr və 48 orta ixtisas diplomunun həqiqiliyinin yoxlanılması üçün Elm və Təhsil Nazirliyinə müvafiq sorğular göndərilmişdir. Sorğulara cavab olaraq 58 nəfərə aid 22 bakalavr və 36 orta ixtisas diplomu barədə məlumatın aşkarlanmadığı, dövlət nümunəli olmadığı və ya hüquqi əsasının olmadığı bildirilmişdir. Mərkəz həmin diplomlarla bağlı araşdırmanın aparılması və hüquqi qiymətin verilməsi üçün aidiyyəti dövlət orqanlarına müraciət etmişdir. Müraciətə cavab olaraq diplomların saxtalaşdırılması və digər qanunsuz hərəkətlərə yol verilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlərin görüldüyü bildirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 793 nömərli 03 sentyabr 2001-ci il tarixli Sərəncamı ilə 2001/2002-ci tədris ilində Azərbaycan Respublikasının ali məktəblərinə daxil olmuş tələbələrə Prezident təqaüdünün verilməsi qərara alınmış və müvafiq təqaüdlər müxtəlif ixtisas qrupuna qəbul olmuş tələbələrə verilmişdir. 2025-ci ildə Prezident təqaüdünə layiq görülmüş 102 tələbə, ümumilikdə isə 2001-ci ildən etibarən 2305 tələbə barədə müvafiq məlumat “Tələbə-məzun” sisteminə daxil edilmişdir.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2025-ci ildə də “Yüksəliş” layihəsində iştirak etmək istəyən vətəndaşların qeydiyyatı zamanı təhsil məlumatlarının “Tələbə-məzun” sistemi üzərindən veb servis vasitəsilə ötürülməsi təmin edilmiş və bununla bağlı müvafiq texniki dəstək göstərilmişdir.

“Tələbə-məzun” sistemində əlavə təhsil almaq üçün təhsil müəssisələrinə müraciət etmiş şəxslərin baza təhsilinin mövcudluğu yoxlanılır, təsdiq edildiyi halda əlavə təhsil məlumatlarının daxil edilməsinə imkan yaradılır. 2025-ci ildə həmin kateqoriyadan olan şəxslərdən 3148 nəfər barədə məlumat təhsil müəssisələri tərəfindən sistemə daxil edilmişdir.

2025-ci ildə 69760 tələbənin diplom məlumatları "Tələbə-məzun" sisteminə daxil edilmişdir. İlin sonuna olan vəziyyətə görə "Tələbə-məzun" sistemində 1067884 məzuna aid diplom məlumatları mövcud olmuşdur.

2025/2026-cı tədris ilində ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə, həmçinin rezidenturaya qəbul barədə statistik məlumatlar və əvvəlki illə müqayisəli təhlil Cədvəl 1-də təqdim edilir:

Cədvəl 1

İmtahan növü	2024/2025-ci tədris ili		2025/2026-cı tədris ili		İllər üzrə müqayisə	
	Ərizə verib (ərizələrin sayı)	Qəbul olub	Ərizə verib (ərizələrin sayı)	Qəbul olub	Ərizə verənlərin fərqi	Qəbul olanların fərqi
Bakalavriat (imtahanla)	177490	46117	195780	47956	18290	1839
Bakalavriat (V qrup, imtahanla)	102545	3935	117574	4191	15029	256
Bakalavriat (V qrup, medal)	82	80	83	83	1	3
Bakalavriat (olimpiada qalibi)	49	43	90	73	41	30
Bakalavriat (IB)	23	22	35	33	12	11
Bakalavriat (SAT)	113	113	691	681	578	568
Bakalavriat (subbakalavrdan)	31535	5689	30547	5134	-988	-555
Magistratura	39516	13261	42530	13456	3014	195
Rezidentura	3541	598	3639	576	98	-22
Subbakalavriat (9 illik üzrə)	37417	10219	33205	7467	-4212	-2752
Subbakalavriat (11 illik üzrə)	102545	12722	117544	15234	14999	2512
Cəmi:	**392311**	**92799**	**424174**	**94884**	**31863**	**2085**
Artım (%)					**7.5%**	**2.2%**

Cədvəl 1-dən göründüyü kimi, 2024-ci illə müqayisədə 2025-ci ildə ərizə verənlərin sayı 7.5 %, qəbul olanların sayı 2.2% artmışdır.

1992–2025-ci illər ərzində qəbul imtahanları nəticəsində tələbə statusu qazanmış şəxslər barədə statistik məlumatlar isə Cədvəl 2-də verilir.

Cədvəl 2

Təhsil səviyyəsi	Say
Bakalavriat	1109933
Magistratura	143329
Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	284386
Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	209252
Cəmi:	**1746900**

2025-ci ilin sonunadək təhsil müəssisələrinin qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada daxili əmrlə qəbul etdiyi və "Tələbə-məzun" sisteminə daxil etdiyi şəxslər barədə məlumatlar Cədvəl 3-də təqdim edilir:

Cədvəl 3

Qəbul forması	Bakalavr	Magistr	Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	Say
Təhsil müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilimiş qəbul	13770	2335	433	6646	**23184**
Xarici təhsil müəssisələrindən köçürmələr	15211	23	52	35	**15321**
Əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan tələbələrin qəbulu	12535	1105	88	77	**13805**
Əlavə təhsil almaqi stəyən şəxslərin qəbulu	19369	0	5536	120	**25025**
Cəmi:	**60885**	**3463**	**6109**	**6878**	**77335**

Təhsil müəssisələri tələbələrin təhsil aldığı dövrdə baş vermiş xaricolunma, bərpa, ixtisasdəyişmə, təhsilalma formasının dəyişməsi, ödəniş formasının dəyişməsi, fərdi məlumatlardakı dəyişikliklər və digər məlumatları "Tələbə-məzun" sisteminə daxil edir. Həmin məlumatların 2025-ci il üzrə statistikası Cədvəl 4-də təqdim edilir.

Cədvəl 4

Əməliyyatın adı	Təhsil səviyyələri üzrə saylar				
	Bakalavriat	Magistratura	Tam orta ixtisas bazası	Ümumi orta ixtisas bazası	Cəmi
Əcnəbi vəvətəndaşlığı olmayan tələbələrin qəbulu	1343	85	8	18	1454
Əlavə təhsil almaq istəyən şəxslərin qəbulu	2565	0	1300	14	3879
Təhsil müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilimiş qəbul	2541	328	63	244	3176
Xarici təhsil müəssisələrindən köçürmələr	372	1	2	0	375
Ölkədaxili köçürmələr	634	15	196	95	940
İxtisas dəyişmələri	427	8	89	146	670
İxtisas dəyişməklə ölkədaxili köçürmələr	381	3	44	36	464
Təhsilalma forması dəyişmələri	217	1	24	73	315
Təhsilalma forması dəyişməklə ölkədaxili köçürmələr	53	0	8	5	66
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə ixtisas dəyişmələri	0	0	5	2	7
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə ölkədaxili köçürmələr	1	0	7	9	17
Akademik borca görə xaricedilmələr	684	36	73	145	938
Digər təhsil müəssisəsinə köçürülmə ilə əlaqədar xaricedilmələr	725	12	105	84	926

Cədvəl 4 (ardı)

Əməliyyatın adı	Təhsil səviyyələri üzrə saylar				
	Bakalavriat	**Magistratura**	**Tam orta ixtisas bazası**	**Ümumi orta ixtisas bazası**	**Cəmi**
Təhsil haqqının ödənilməməsinə, dərs buraxmaya görə və ya öz xahişi ilə xaricedilmələr	6122	1897	2624	2326	12969
Təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin dayandırılması ilə əlaqədar xaricedilmələr	79	0	7	29	115
Təkrar kursda saxlanılmalar	44	0	3	67	114
Akademik məzuniyyətin alınması (xaricdə təhsil almaq məqsədilə)	165	85	0	0	250
Akademik məzuniyyətin alınması (xəstəlik və digər səbəblərdən)	1016	230	166	108	1520
Akademik məzuniyyətin alınması (həqiqi hərbi xidmətə çağırışla əlaqədar)	743	265	2010	238	3256
Akademik məzuniyyətin alınması (təhsil haqqını ödəmək imkanının olmamasına görə)	23	0	4	2	29
Bərpalar	2122	479	1787	473	4861
İxtisas dəyişməklə tələbələr sırasına bərpalar	11	0	0	0	11
Təhsilalma forması dəyişməklə tələbələr sırasına bərpalar	1	0	0	0	1
Dövlət sifarişi əsasında təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə tələbələr sırasına bərpalar	124	68	132	105	429
Dövlət hesablı təhsildən ödənişli əsaslarla təhsilə keçməklə tələbələr sırasına bərpalar	69	4	91	23	187
Şəxsi məlumatların dəyişməsi	240	95	0	0	335
Ölüm halları	33	5	67	95	200
Diplom alma	2319	395	477	240	3431
Cəmi:	**23054**	**4012**	**9292**	**4577**	**40935**

"Tələbə-məzun" sistemində istifadəçilərin müxtəlif parametrlərə üzrə apardlğı bütün növ axtarışların sayı yadda saxlanılır. 2025-ci il ərzində icra edlmiş axtarışların statistikası Cədvəl 5-də verilir.

Cədvəl 5

Axtarışın növü	Ali təhsil müəssisələri	Orta ixtisas təhsili müəssisələri	Dövlət orqanları		Cəmi
			DİM	**Digər orqanlar**	
İdentifikasiya kodu və FİN-ə görə axtarış	46222	3764	19957	13333	**83276**
Şəxsi məlumata görə axtarış	327795	154146	2069	11582	**495592**
Diplom məlumatına görə axtarış	2467	365	248	3639	**6719**
İxtisasa görə axtarış	11	2489	2	215	**2717**
Təhsildə fasiləyə görə axtarış	16	42	16	10	**84**
Bərpaya görə axtarış	14	8	11	0	**33**
Cəmi:	**376525**	**160814**	**22303**	**28779**	**588421**

Növbəti cədvəldə (Cədvəl 6) dövlət orqanları üzrə istifadəçilərin 2025-cü il ərzində veb-servis üzərindən FİN əsasında "Tələbə-məzun" sisteminə müraciətləri barədə statistik məlumat təqdim edilir.

Cədvəl 6

İstifadəçilər	Müraciət sayı
Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	14752535
Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi	54276
Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi	3359286
Elektron Hökumət Portalı	4376383
Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	909252
Cəmi:	**23451732**

İl ərzində "Tələbə-məzun" sisteminin məsul şəxsləri sistem üzərindən bu və ya digər məsələ ilə bağlı Mərkəzə 41244 müraciət ünvanlamışdır. Mərkəz isə sistem istifadəçilərinə 89931 məktub göndərmişdir.

2025-ci ildə subbakalavriat, bakalavriat və magistratura səviyyələrini bitirmiş şəxslər barədə məlumatlar Cədvəl 7-də təqdim edilmişdir. Bu cədvəldəki rəqəmlər təhsil müəssisələrinin informasiya sisteminə daxil etdiyi məlumatlara əsaslanır.

Cədvəl 7

Təhsil pilləsi və səviyyələri	Təhsilini başa vurmalı olan tələbələrin sayı					Məzunların sayı				Təhsilini davam etdirən tələbələrin sayı	Xaric olunan, fasilə verən, başqa tədris illərinə bərpa olunan tələbələrin sayı
	Qəbul forması					Məzun əmri verilib		O cümlədən diplom rekvizitiləri daxil edilib			
	DİM qəbulu	Xaricdən köçürülmə	Əcnəbi və ya vətəndaşlığı olmayan şəxslərin qəbulu	Əlavə təhsilə qəbul	Cəmi	Say	%	Say	%		
Bakalavriat	39213	124	1018	1168	41523	36970	93.75	32831	88.8	2465	2088
Magistratura	13533	2	48	0	13583	11136	91.23	8109	72.82	1070	1377
Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	12855	4	14	557	13430	9747	88.24	8574	87.97	1299	2384
Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili	10158	1	4	4	10167	7974	89.86	6467	81.1	900	1293
Cəmi:	**75759**	**131**	**1084**	**1729**	**78703**	**65827**	**83.64**	**55981**	**85.04**	**5734**	**7142**

İnsan resurslarının idarə edilməsi üzrə elektron sistemlərin tətbiqi

V.O.Əkbərov, M.E.Mustafayev

Müasir dövrdə insan resurslarının səmərəli idarə edilməsi, bu sahədə şəffaflığın və operativliyin təmin edilməsi təşkilatın fəaliyyətinin keyfiyyətini birbaşa şərtləndirən amillərdəndir. İş vaxtının düzgün uçotu, əməkdaşların davamiyyətinə nəzarət, kadr məlumatlarının dəqiqliyi, operativlik kimi məsələlərdə əl ilə aparılan işlərin və kağız daşıyıcıların elektron metodlarla əvəz edilməsi həm vaxt itkisinin azalmasına, həm də məlumatların etibarlılığının artmasına səbəb olur.

Dövlət İmtahan Mərkəzində idarəetmə proseslərinin optimallaşdırılması və insan resurslarının fəaliyyətinin müasir standartlara uyğunlaşdırılması məqsədilə 2025-ci ildə müvafiq struktur dəyişiklikləri həyata keçirilmişdir. Bu dəyişikliklər çərçivəsində Hüquqi təminat, dövlət qulluğu və insan resursları departamentinin tərkibində fəaliyyət göstərən İnsan resursları sektoru bazasında İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsi yaradılmışdır. Eyni zamanda Mərkəz Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin 96-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş cəmlənmiş uçot qaydasına keçid etmişdir.

Yeni qaydanın tətbiq edilməsi zamanı hər bir əməkdaşın şəxsi iş məlumatlarının toplanması, iş qrafikinin tərtib edilməsi, giriş-çıxış vaxtlarının izlənilməsi, işlənmiş saatların hesablanması, icazələrin qeydiyyatı kimi proseslərin avtomatlaşdırılması, proqram sistemlərinin köməyi ilə iş prosesinin şəffaflığının və operativliyinin təmin edilməsi zərurəti yaranmışdır. Bununla əlaqədar .NET və .NET Core 10 MVC arxitekturası əsasında C++ və C# proqramlaşdırma dillərində çoxfunksiyalı "İnsan Resursları Portalı" (İRP) və əməkdaşların şəxsi iş məlumatlarına çıxış imkanının təmin edilməsi, insan resurslarını idarəetmə proseslərinin daha da təkmilləşdirilməsi məqsədilə "DİM Kadr" elektron informasiya sistemləri hazırlanmış və istifadəyə verilmişdir.

"İnsan Resursları Portalı"nın (İRP) funksionallığı və idarəetmə mexanizmləri

İnsan Resursları Portalına (İRP) giriş Mərkəzin əməkdaşlarının domen autentifikasiyası üzərindən həyata keçirilir. Portala girişin aşağıdakı növləri mövcuddur:

- İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinin əməkdaşı kimi giriş bütün əməkdaşların iş vaxtına, giriş-çıxış saatlarına, icazə və qrafik məlumatlarına baxılmasına imkan verir;
- Digər struktur bölmələrin əməkdaşı kimi giriş hər bir əməkdaşın özünə aid giriş-çıxış saatları, iş qrafiki, icazə balansı, hesabatlar və s. məlumatlara baxmaq imkanını təmin edir.

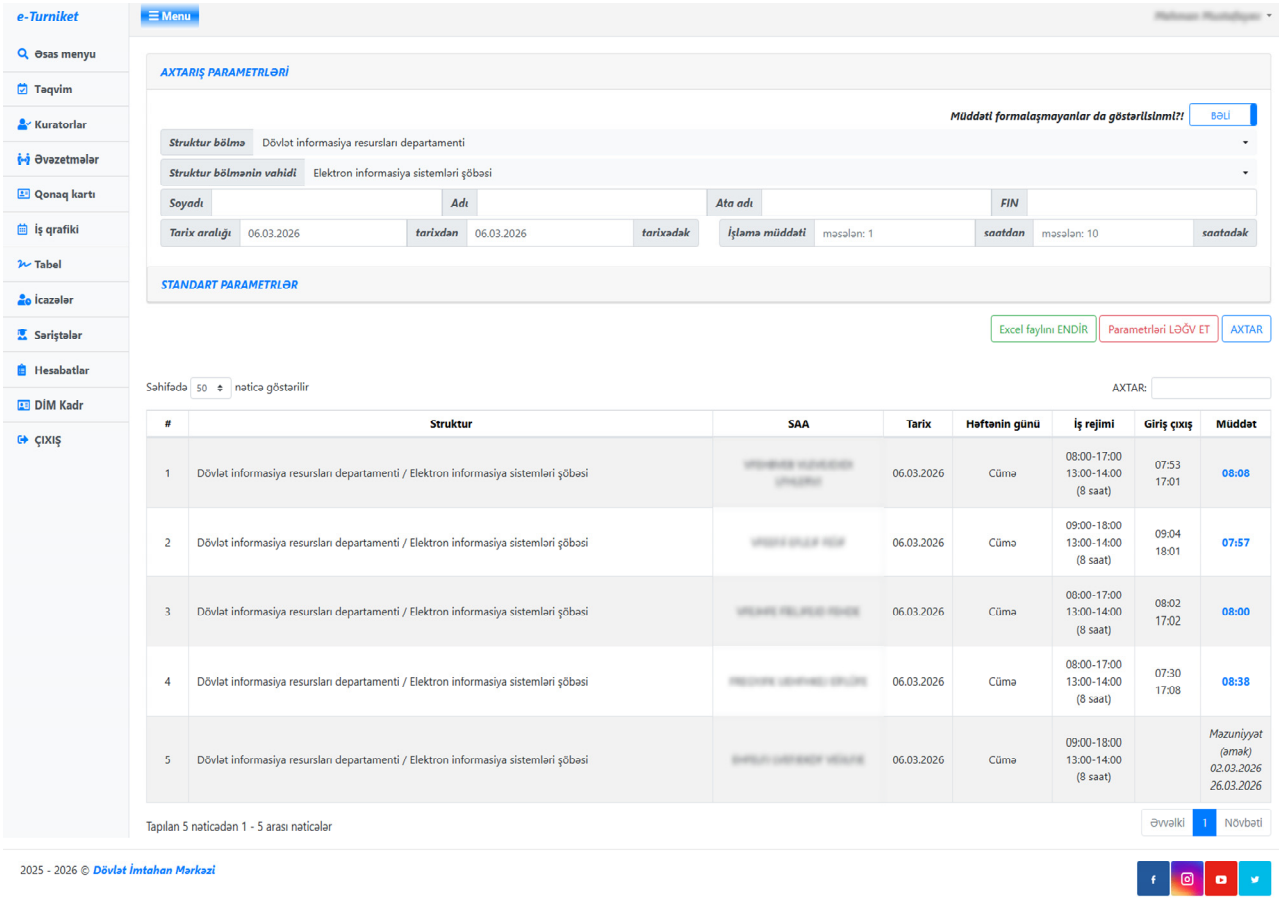
Eyni zamanda rəhbərlik bütün əməkdaşların, struktur bölmə rəhbərləri isə həmin strukturda olan əməkdaşların müvafiq məlumatlarına çıxış əldə edir. Belə çoxsəviyyəli yanaşma məlumat təhlükəsizliyini təmin etməklə bərabər hər bir istifadəçi üçün rol əsaslı funksionallıq yaradır (Şəkil 1).

Şəkil 1

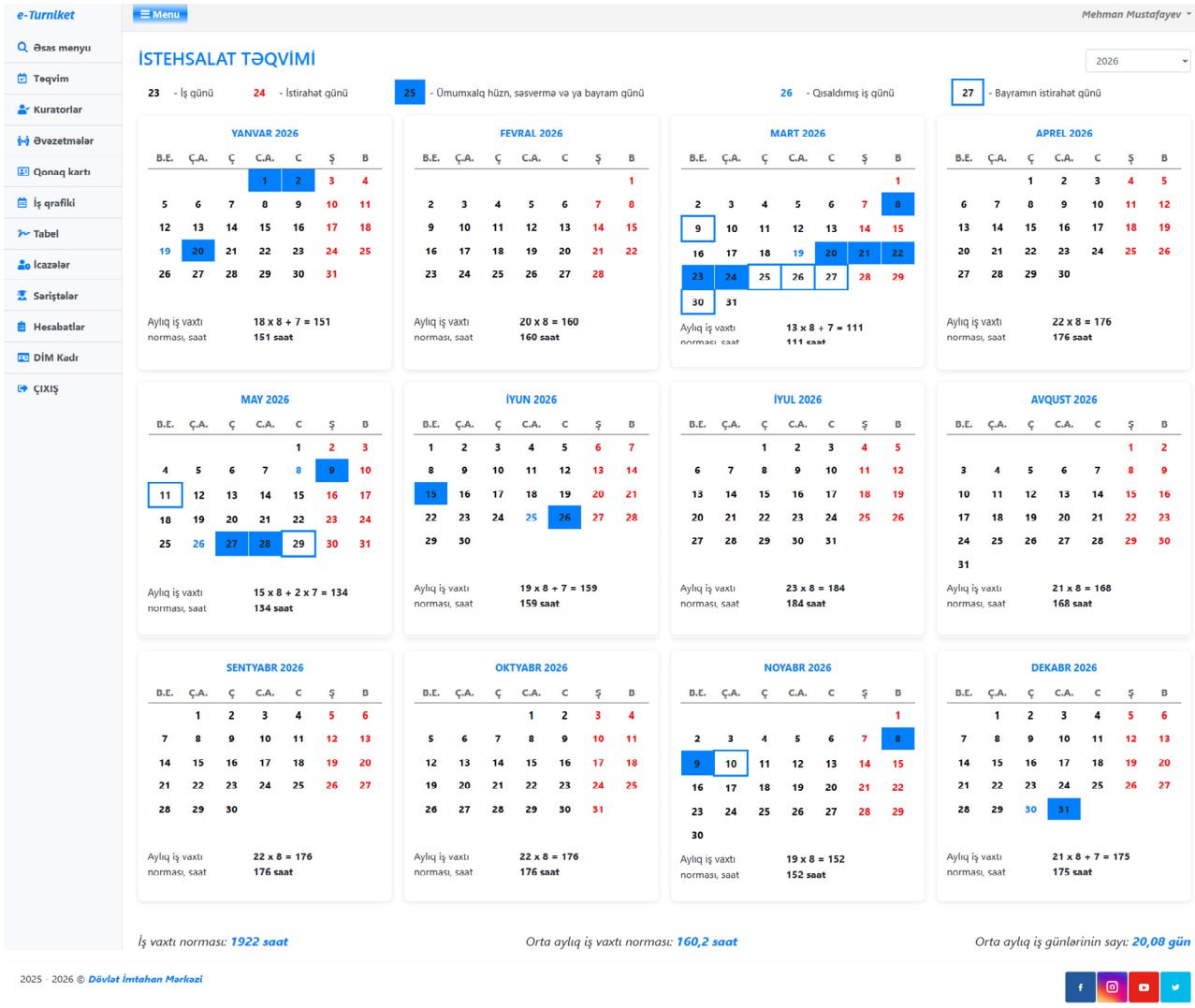
Portalın əsas imkanları aşağıdakı modullarda öz əksini tapmışdır:

- **İş vaxtının uçotu və davamiyyətin izlənməsi:** Əməkdaşların binaya giriş-çıxış vaxtları quraşdırılmış turniket cihazları vasitəsilə avtomatik qeydə alınır və İRP-yə inteqrasiya edilir, habelə əməkdaşlar binada olma müddətlərini real vaxt rejimində izləyə bilirlər. Sistem avtomatik olaraq gecikmələri, binadan tez çıxmaları, kartdan istifadə edilmədiyi günləri və iş qrafikinin pozulması hallarını qeydə alır. İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinin əməkdaşı bütün işçilərin, struktur bölmə rəhbərləri isə həmin struktur bölmədə çalışan işçilərin məlumatlarına baxmaq və analiz etmək imkanına malikdir. Bu modul iş vaxtının idarə edilməsində şəffaflığı təmin edir, həmçinin Mərkəzdəki nizam-intizam qaydalarına əməl edilməsinə xidmət edir (Şəkil 2).

Şəkil 2.

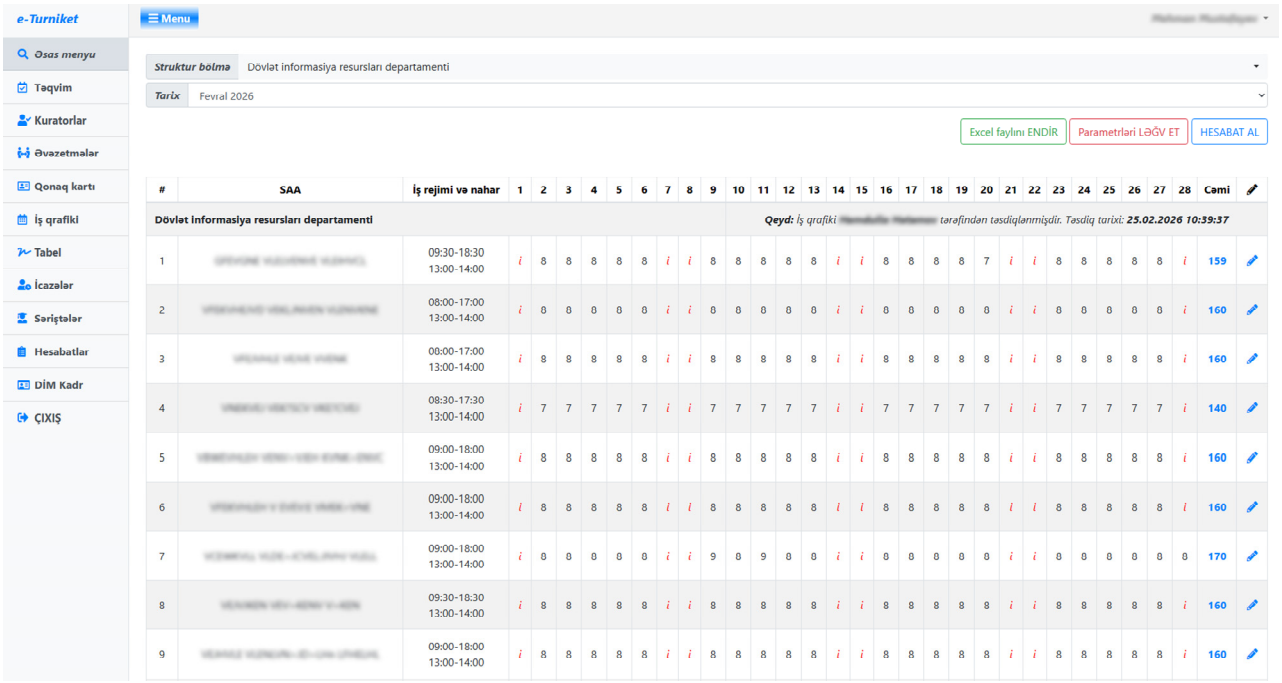
- **İstehsalat təqvimi:** İnsan resursları əməkdaşları üçün yaradılmış xüsusi bölmədə müvafiq ilin istehsalat təqvimi, hər ay üzrə aylıq iş vaxtı norması, qeyri-iş günləri (bayram günləri, ümumxalq hüzn günü, səsvermə günləri, qısaldılmış iş günləri, bayramın istirahət günləri, iş və istirahət günləri) bu interfeysdən rahatlıqla izlənilir və avtomatik tənzimlənir. Zəruri hallarda, məsələn, Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı əsasında təqvimə İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinin əməkdaşı tərəfindən dəyişiklik edilməsi mümkündür. İş qrafiklərinin tərtib edilməsi, tabelin hesablanması və iş saatlarının müəyyən edilməsi bu təqvim əsasında baş verir (Şəkil 3).

Şəkil 3.

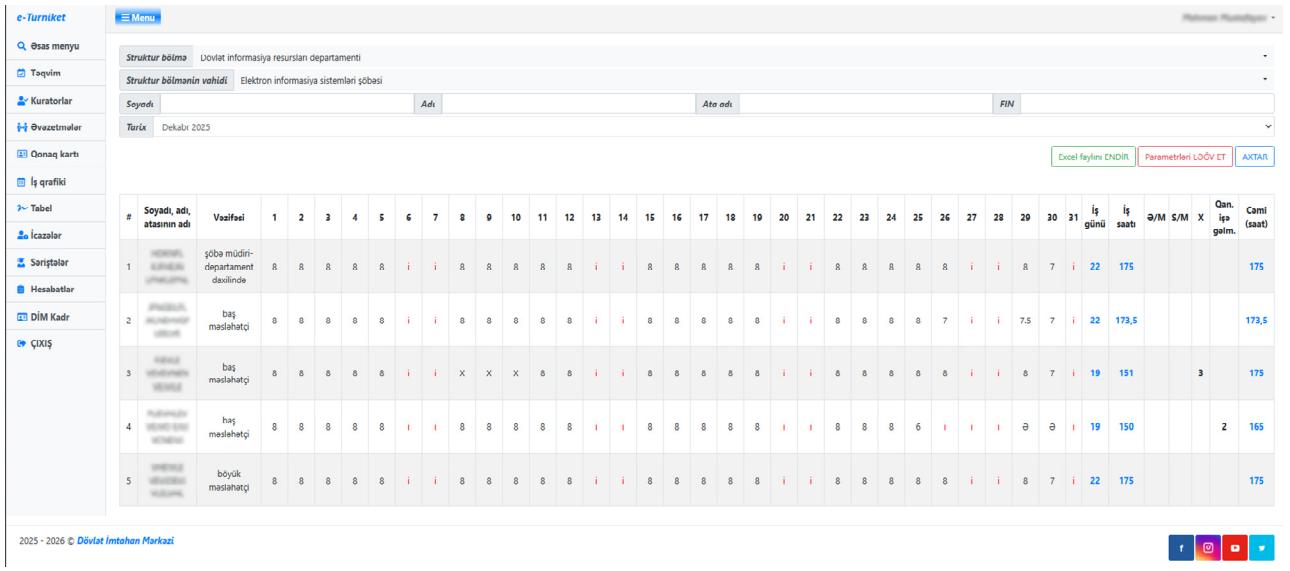
- **Əvəzetmə modulu:** Bu modul **s**truktur bölmə rəhbərinin bu və ya digər səbəbdən portal üzrə bəzi səlahiyyətlərinin (iş qrafiklərinin yoxlanılması, icazələrin təsdiqi və s.) tabeliyində olan işçiyə həvalə edilməsi məqsədilə idarəetmənin fasiləsizliyinin təmin edilməsi üçün yaradılmışdır.
- **İş qrafiklərinin elektronlaşdırılması:** Cəmlənmiş iş vaxtı uçotu sisteminə keçidlə əlaqədar hər bir əməkdaş üçün fərdi iş qrafikinin tərtib edilməsi zəruridir. Əvvəllər bu proses kağız daşıyıcıda aparılırdı ki, bu da vaxt və resurs itkisinə səbəb olurdu. Portalda yaradılmış "İş qrafikləri" (Şəkil 4) bölməsində aşağıdakı işlər yerinə yetirilir:
  - ✓ hər bir işçi növbəti ay üzrə fərdi iş qrafikini cari ayın sonunadək portal üzərindən sistemə daxil edir;
  - ✓ təqdim olunan qrafikləri struktur bölmə rəhbəri növbəti ayın sonunadək yoxlayır və təsdiqləyir;
  - ✓ təsdiqlənmiş qrafikdə sonradan dəyişiklik zərurəti yarandıqda, müvafiq struktur bölmə rəhbəri bu barədə İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinə elektron qaydada bildirir;
  - ✓ işçilərin ay ərzində hərəkəti (məzuniyyət, ezamiyyət, xəstəlik vərəqələri və s.) üzrə məlumatları İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsi müvafiq sistemə daxil edir və həmin məlumatlar portala inteqrasiya edilir;

✓ təsdiqlənməyən iş qrafikləri sistemdə qüvvəyə minmir, lakin işçinin turniket cihazı üzrə qeydə alınmış faktiki giriş-çıxış vaxtları hüquqi əsas kimi saxlanılır.

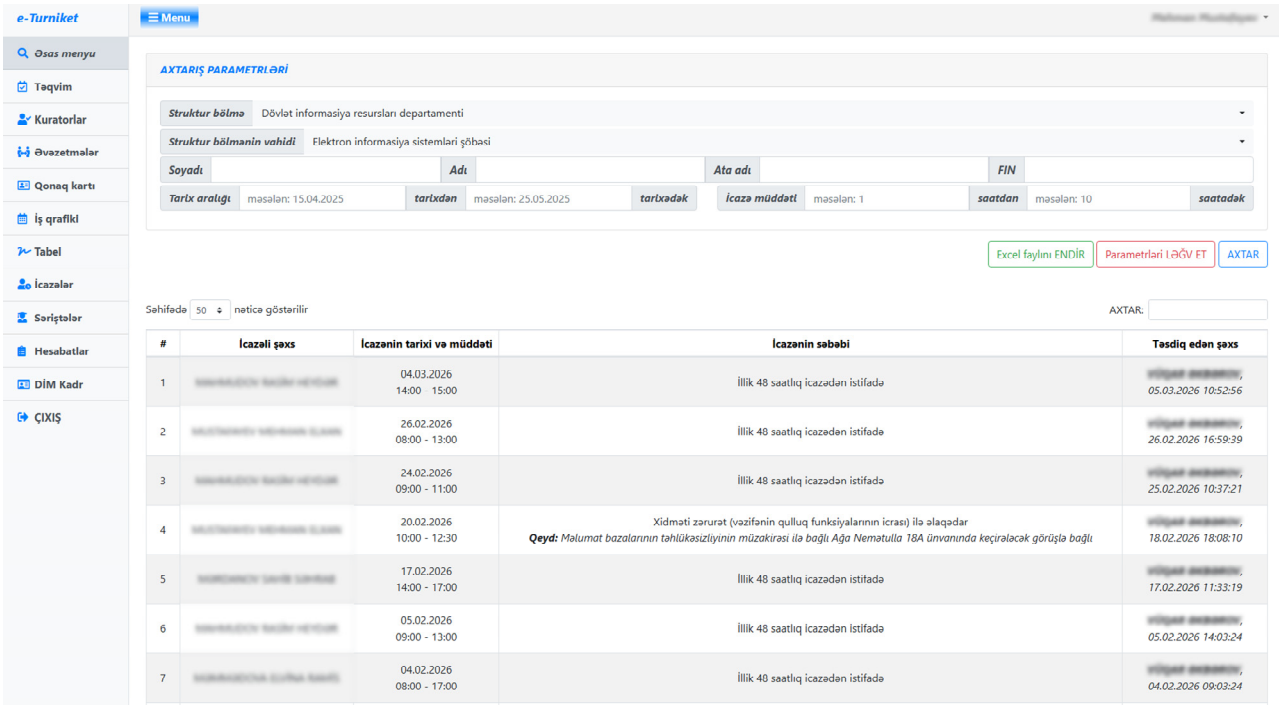
Şəkil 4.

- **Tabelin avtomatlaşdırılması:** Bu modul aylıq əmək haqqının hesablanması üçün tabelin formalaşdırılması məqsədilə hazırlanmışdır. Burada hər bir struktur bölmənin rəhbəri bölmə əməkdaşlarının iş saatlarını təsdiqləyir. Prosesin avtomatlaşdırılması nəticəsində tabellər barədə məlumatların real vaxt rejimində kağız daşıyıcı olmadan Maliyyə departamentinə çatdırılması təmin edilir (Şəkil 5).

Şəkil 5.

- **İcazələr:** Portalda işçilərin şəxsi məsələlər və yaxud xidməti zərurətlə bağlı iş yerini müvəqqəti tərk etməsi hallarının uçota alınması üçün "İcazələr" modulu yaradılmışdır. Əməkdaşlar icazələri səbəbi göstərilməklə sistemə daxil edir və onları struktur bölmə rəhbəri təsdiq edir (Şəkil 6). Bu modula aşağıdakı proseslər daxildir:
  - ✓ iş yerini tərk etməli olduqda əməkdaş səbəbi göstərilməklə icazəni sistemə daxil edir;
  - ✓ struktur bölmə rəhbəri razıdırsa, icazəni təsdiqləyir;
  - ✓ alınmış icazə saatları cəmlənmiş iş uçotu dövründə əvəzlənir (xidməti zərurətlə əlaqədar və əvəz olunması tələb edilməyən icazələr istisna olmaqla);
  - ✓ xidməti zərurətlə əlaqədar iş yerini tərk etmə halları da eyni qaydada sistemdə qeydiyyata alınır, lakin bu halda əvəzləmə tələb olunmur;
  - ✓ sistemdə icazə ilə bağlı təsdiq edilmiş sorğuların dəyişdirilməsi və ya ləğvi yalnız işçinin özü tərəfindən icazə müddətinin başladığı vaxtadək mümkündür.

Şəkil 6.

İRP və analitik hesabatlılıq

İRP-nin tətbiqi idarəetmə qərarlarının qəbulu üçün dəqiq statistik məlumatların əldə olunmasına şərait yaratmışdır. Portal üzərindən aşağıdakı hesabatları almaq mümkündür:

- ❖ **Normadan çox (az) iş saatları, qalıq əvəzgünlər və illik əvəzsiz icazə qalıqlarına dair hesabat.**
  Bu hesabat vasitəsilə hər bir işçi qeydiyyat dövrü üzrə müvafiq ilin istehsalat təqviminə nisbətdə iş saatlarının miqdarı, əvəzgünün sayı, habelə illik əvəzsiz icazə qalığına dair məlumat əldə edir.
- ❖ **Gecikmə, tez çıxma, kartsız giriş-çıxış və davamiyyət faizi ilə bağlı hesabat.**
  Bu hesabat hər bir işçinin təyin etdiyi iş qrafiki üzrə gecikmə sayını, vaxtından əvvəl çıxma sayını, kartdan istifadə etmədən giriş-çıxış etdiyi günlərin sayını və davamiyyət faizini əks etdirir.

- **İşçilərin davamiyyət paylanması haqqında hesabat:** Bu hesabat vasitəsilə struktur bölmə rəhbərləri cari gün (və ya seçilmiş tarix) üzrə işçilərin bülletendə, bunkerdə, məzuniyyətdə, ezamiyyətdə, əvəzgündə, iş qrafiki üzrə istirahətdə və ya iş qrafiki üzrə işdə olmasını asanlıqla izləyə bilir.
- **Həftəsonu, bayram, bayramın istirahət günü və qeyri-iş günləri işləyənlərə dair hesabat:** Bu hesabat şənbə-bazar və müvafiq ilin istehsalat təqvimi üzrə qeyri-iş günlərində hansı işçilərin işə cəlb olunmasını əks etdirir.

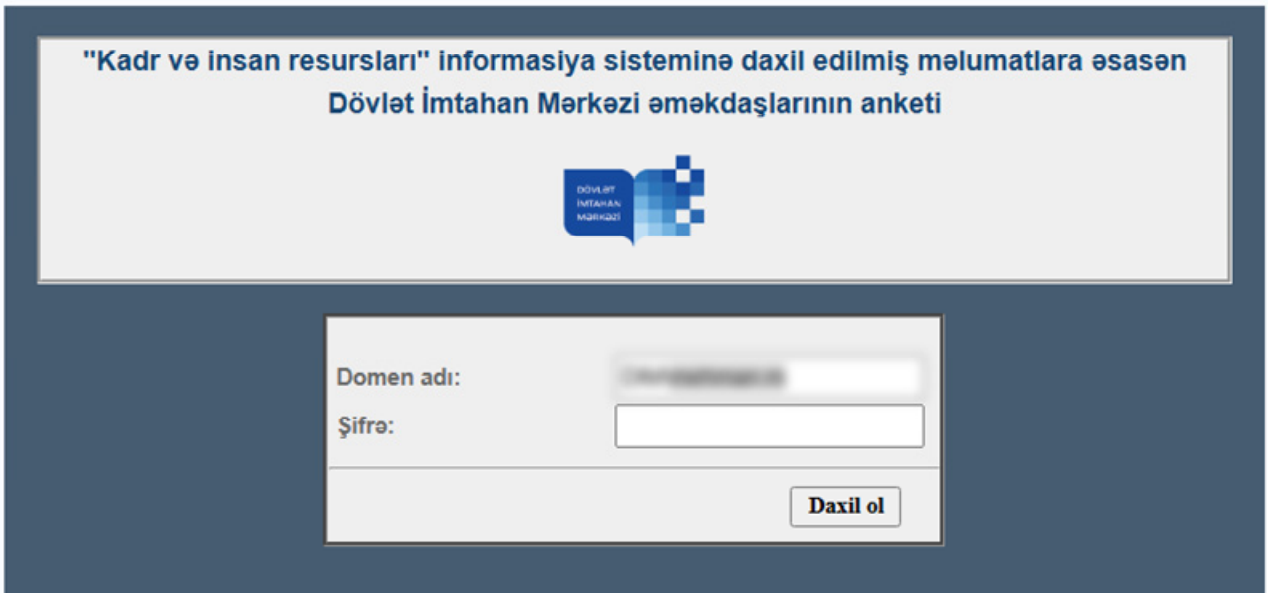
Portal üzərindən verilən və alınan bütün icazələr, davamiyyət göstəriciləri, gecikmələr və ümumilikdə sistemdə icra olunan bütün əməliyyatlar avtomatik şəkildə qeydə alınır və dövri hesabatlar formasında rəhbərliyə təqdim olunur.

Struktur bölmələri və həmin bölmələrdə çalışan əməkdaşlar barədə müvafiq məlumatlar İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsində istifadə edilən "Kadr və insan resursları" informasiya sisteminin məlumat bazasından real vaxt rejimində inteqrasiya yolu ilə Portala ötürülür.

"DİM Kadr" informasiya sistemi – məlumat əlçatanlığının təmin edilməsi

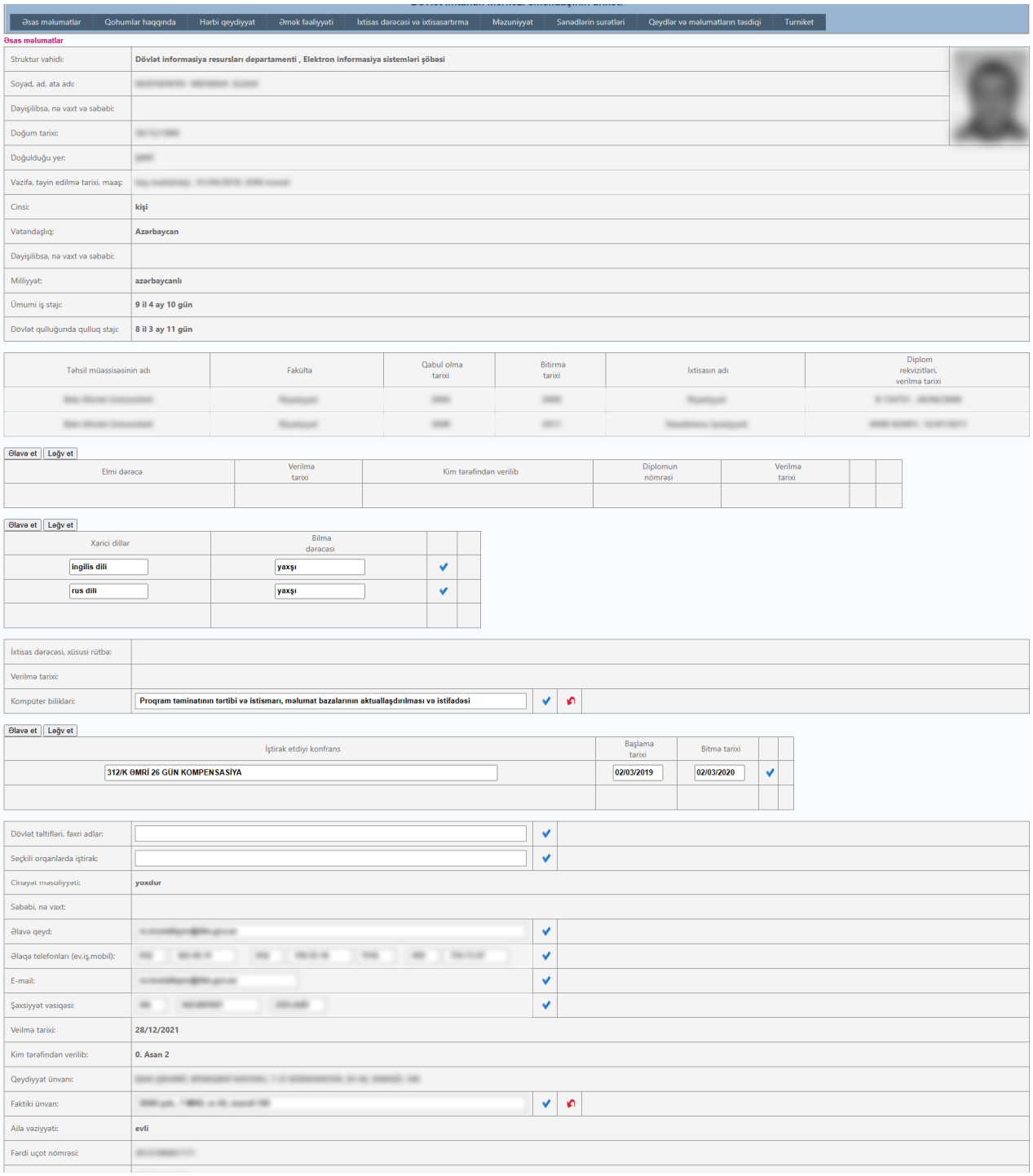
2025-ci ildə İRP ilə paralel olaraq "DİM Kadr" adlı digər veb-tətbiq hazırlanaraq istifadəyə verilmişdir. Bu sistemin yaradılması zərurəti ondan ibarətdir ki, Mərkəzin əməkdaşları "İnsan resursları" informasiya sistemində özləri barədə toplanmış məlumatların dəqiqliyini yoxlamaq və zəruri hallarda düzəliş etmək, yaxud dəyişikliklər barədə insan resurslarına real vaxt rejimində bildirmək imkanına malik olsunlar.

Yeni sistem istifadəyə verildikdən sonra əməkdaşların öz məlumatlarına dair İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinə ünvanladığı daxili sorğuların sayı minimuma enmiş, əlavə vaxt və resurs itkisinin qarşısı alınmışdır. Hər bir əməkdaş sistemə istifadəçi domeni üzərindən daxil olmaqla özünə aid məlumatlara real vaxt rejimində baxa, dəqiqliyini yoxlaya, bəzi məlumatları (telefon nömrələri, ailə tərkibi və s.) dəyişdirə, zəruri hallarda müvafiq düzəlişlər üçün İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinə müraciət edə bilər (Şəkil 7). "DİM Kadr" sistemi aşağıdakı modullardan ibarətdir:

Şəkil 7.

- **Əsas məlumatlar:** Bu modulda Mərkəzin əməkdaşı hansı struktur bölmədə, hansı tarixdən, hansı vəzifədə və hansı əmək haqqı ilə çalışdığı, iş stajı, təhsil məlumatları, dil bilikləri, ixtisas dərəcəsi və kompüter bilikləri, dövlət təltifləri, fəxri adlar, əlaqə telefonları və digər məlumatlarla tanış olmaq imkanına malikdir (Şəkil 8).

Şəkil 8.

- **Qohumlar haqqında məlumatlar:** Burada Mərkəzin əməkdaşının İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsi tərəfindən onun qohumları barədə sistemə daxil edilmiş məlumatlara baxması, düzgünlüyünü yoxlaması, zəruri hallarda dəyişdirməsi mümkündür (Şəkil 9).

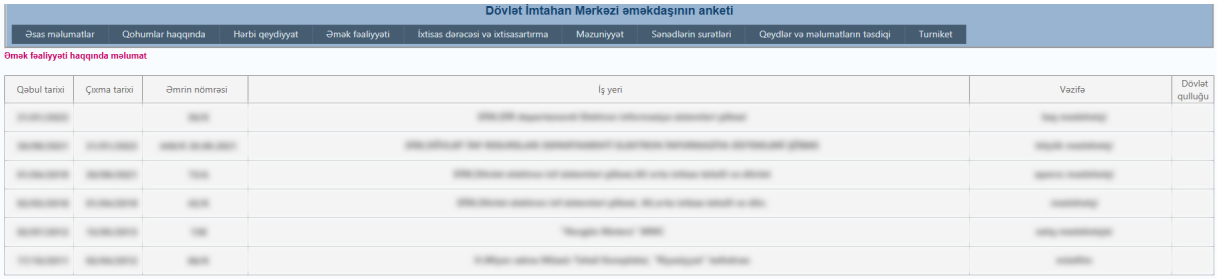
Şəkil 9.

- **Hərbi qeydiyyat:** Bu modulda işçinin hərbi rütbəsi, hərbi heyəti, hərbi qeydiyyat ixtisası, hərbi xidmətə yararlılığı, ümumi və xüsusi hərbi uçotu, hərbi kateqoriyanın götürülməsi barədə məlumatlar əks olunur. Hərbi qeydiyyatda olan işçilər üçün bu məlumatların dəqiqliyi xüsusi əhəmiyyət daşıyır (Şəkil 10).

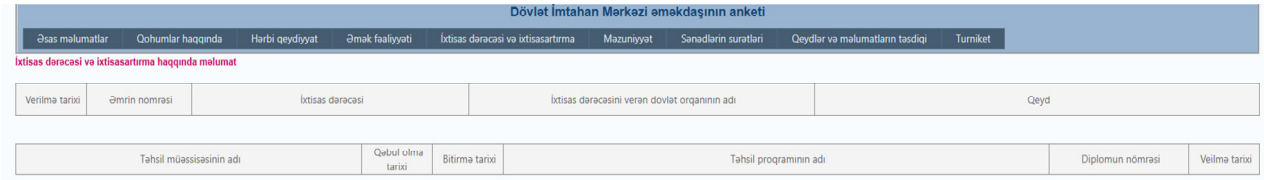
Şəkil 10.

- **Əmək fəaliyyəti:** Burada işçinin əmək kitabçasında qeyd edilmiş əmək fəaliyyəti barədə məlumatlar təqdim edilir (Şəkil 11).

Şəkil 11.

- **İxtisas dərəcəsi və ixtisasartırma:** Dövlət qulluğunda ixtisas dərəcəsi, habelə ixtisasartırma kursları barədə məlumatlar bu modulda yerləşdirilir. İşçi həmin məlumatları sistemdən əldə edir (Şəkil 12).

Şəkil 12.

- **Məzuniyyət:** Bu modul əməkdaşların məzuniyyətlə bağlı məlumatlarını əks etdirir. İşçilər məzuniyyət tarixçəsi, məzuniyyətin başlama və bitmə tarixi, məzuniyyət günləri, məzuniyyət qalığı, sosial müavinət və digər məlumatlara baxmaq imkanına malikdir (Şəkil 13).

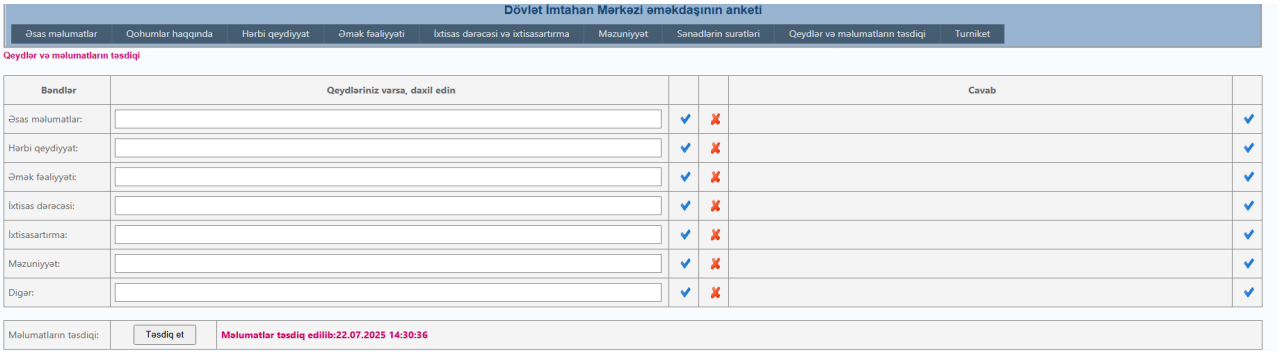
Şəkil 13.

- **Sənədlərin surətləri:** Bu bölmədə işçiyə özünə aid sənədlərin (şəxsiyyət vəsiqəsi, diplom, əmək kitabçası və s.) elektron surətlərinə baxmaq və zəruri hallarda yenisini yükləmək imkanı təqdim edilir (Şəkil 14).

Şəkil 14.

- **Qeydlər və məlumatların təsdiqi:** Bu modul işçiyə müvafiq sahələrdə məlumatlara əlavə və dəyişiklik etmək üçün İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinə müraciət etmək imkanı verir, həmçinin işçi öz məlumatlarını təsdiq edir. Təsdiq tarixi "Kadr və insan resursları" sistemində yadda saxlanılır (Şəkil 15).

Şəkil 15.

Sistemlərin tətbiqi ilə əldə olunan nəticə və perspektivlər

Beləliklə, "İnsan Resursları Portalı" və "DİM Kadr" elektron məlumat sistemlərinin tətbiqi nəticəsində Mərkəzdə insan resurslarının idarə edilməsi sahəsində aşağıdakı nəticələr əldə edilmişdir:

- ✓ iş vaxtının uçotu prosesi tam avtomatlaşdırılmış, kağız daşıyıcılardan asılılıq aradan qaldırılmışdır;
- ✓ əməkdaşların giriş-çıxış vaxtları, işə davamiyyətləri və iş qrafikləri barədə məlumatlar asanlıqla əldə edilir;
- ✓ icazələrin qeydiyyatı aparılır;
- ✓ aylıq tabelin hazırlanması sürətlə yerinə yetirilir;
- ✓ işçilərin özləri barədə kadr məlumatlarına sərbəst çıxış imkanı yaradılmışdır;
- ✓ sistemlər müxtəlif tip statistik və analitik hesabatların formalaşdırılmasını təmin edir.

Növbəti mərhələdə təqdim edilən sistemlərin daha da təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur. İşçilərin səriştə əsaslı göstəricilərinin qiymətləndirilməsi modulunun əlavə edilməsi, analitik və statistik hesabatların sayının artırılması, mobil tətbiqin yaradılması, müvafiq məlumatların maliyyə strukturkarına real vaxt rejimdə ötürülməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bu istiqamətdə aparılan işlər Mərkəzin insan resurslarının rəqəmsal tenologiyalar əsasında idarə edilməsi prosesinin davamlı inkişafına xidmət edir.

Buraxılış və qəbul imtahanlarının məzmunu ilə bağlı metodik materialların hazırlanması, dərslik komplektlərinin elmi-metodik monitorinqi (qiymətləndirilməsi), hazırlıq kursları və "YAŞAT" fondu ilə iş haqqında

A. Batıyeva

2025-ci ildə də ötən illərdə olduğu kimi Metodika və dərsliklərin monitorinqi şöbəsinin əsasnaməsinə uyğun olaraq dərs ilinin əvvəlindən ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış imtahanları və ali təhsil müəssisələrinə, Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi məktəbinə qəbul imtahanları üçün tədris dili (Azərbaycan bölməsinin şagirdləri üçün — Azərbaycan dili, rus bölməsinin şagirdləri üçün — rus dili), riyaziyyat, informatika, xarici dil, ədəbiyyat (Azərbaycan və rus bölmələri üçün), tarix, coğrafiya, fizika, kimya və biologiya fənlərindən müvafiq fənn kurikulumunun təlim nəticələri, imtahanlarda yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan altstandartların tələbləri nəzərə alınmaqla, ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan dərsliklər əsasında proqramlar hazırlanmışdır. İmtahan modelinin strukturu müəyyənləşdirilmiş və ona uyğun test tapşırığı nümunələri tərtib edilmişdir. Buraxılış imtahanları üçün hazırlanmış materiallar **(28 proqram (Azərbaycan və rus dillərində) və onlara uyğun tapşırıq nümunələri)** "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarında, qəbul imtahanları üçün materiallar **(18 proqram + 2 proqram DSX və onlara uyğun tapşırıq nümunələri)** isə "Abituriyent" jurnalının birinci nömrəsində dərc edilmiş və Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) internet saytında yerləşdirilmişdir.

İmtahan modelləri hazırlanarkən məktəb kursunda mövzuların əhəmiyyətlilik dərəcəsi, tədris prosesində bölmələrə ayrılan vaxt və ixtisas qruplarının peşə xüsusiyyətləri nəzərə alınmışdır. İmtahan modellərinə abituriyentlərin hazırlıq səviyyəsinin hərtərəfli yoxlanılması məqsədi ilə müxtəlif çətinlik dərəcəsinə malik, nəzəri biliklərin tətbiqi tələb olunan, məntiqi düşüncəyə əsaslanan, səbəb-nəticə əlaqələri üzərində qurulan tapşırıqlar daxil edilmişdir. Həmin tapşırıqlar qapalı (cavab bəndlərindən bir doğru cavabın seçilməsi), cavabı kodlaşdırılan açıq tipli (hesablama, seçim, uyğunluğu müəyyən etmək) və cavabı yazı ilə ifadə edilən açıq tipli tapşırıqlardan ibarət olmuşdur. Cavabı yazı ilə ifadə edilən tapşırıqlar riyaziyyat, fizika, kimya, coğrafiya və biologiya fənlərindən situasiya, tədris dili (Azərbaycan dili, rus dili) və ədəbiyyat (Azərbaycan və rus bölmələri üçün) fənlərindən mətn, tarix fənnindən isə mənbə əsasında hazırlanmışdır. Test bloklarına relevantlıq kateqoriyalarına görə terminoloji, faktoloji, ümumiləşdirmə, izahat, hesablama, öncəgörmə və təklif olunan fəaliyyət xarakterli, mürəkkəblik dərəcəsinə görə sadə, orta çətinlikli və çətin tapşırıqlar daxil edilmişdir. Həmçinin Eyler-Venn diaqramı və klaster formalı tapşırıqlardan da istifadə olunmuşdur.

Materialların hazırlanmasında və müzakirəsində ümumtəhsil və ali təhsil müəssisələrinin müəllimləri, metodistlər, AMEA-nın mütəxəssisləri iştirak etmişdir. Müzakirələr nəticəsində ümumtəhsil məktəblərinin 5 – 11-ci sinifləri üçün müvafiq fənn üzrə təhsil proqramlarının (kurikulumlarının) təlim nəticələri əsas götürülməklə, imtahanlarda yoxlanılması və qiymətləndirilməsi mümkün olan altstandartlar seçilmiş, dərsliklərdə həmin altstandartların tələblərinin reallaşdırılmasına imkan verən mövzular müəyyənləşdirilmişdir. Bütün bunlar imtahan proqramlarının və modellərinin hazırlanmasında nəzərə alınmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu materiallar da proqramlarla birlikdə "Abituriyent" jurnalının birinci nömrəsində dərc edilmişdir.

Abituriyentlərə metodik kömək baxımından imtahanlardan sonra ayrı-ayrı fənlər üzrə ekspertlər tərəfindən imtahanlarda istifadə olunmuş tapşırıqların hər biri imtahan nəticələrinin statistik göstəriciləri əsasında məzmun, relevantlıq kateqoriyaları, mürəkkəblik dərəcəsi baxımından təhlil edilmiş və abituriyentlərin zəif cavablandırdıqları tapşırıqlar müəyyənləşdirilmişdir. Həmin tapşırıqların izahlarına dair metodik tövsiyələr hazırlanmış və "Abituriyent" jurnalının ikinci nömrəsində dərc olunmuşdur.

Bütün imtahan fənləri üzrə təcrübəli ekspertlər tərəfindən qəbul proqramlarının mövzularına dair hazırlanmış 154 videomühazirə təkmilləşdirilmiş və ***YouTube*** kanalında yerləşdirilmişdir. Videomühazirələrdə nəzəri materialla yanaşı, mövzulara dair tapşırıqların izahları da verilmişdir. Beləliklə, hələ dərs ilinin əvvəlindən şagird və abituriyentlərə buraxılış və qəbul imtahanlarının proqramları və imtahanlarda hansı tip və formalı test tapşırıqlarının təklif ediləcəyi barədə məlumat verilmişdir. Həmin test modelləri sınaq imtahanlarında yoxlamadan da keçirilmişdir.

4 – 11-ci sinif dərslikləri əsasında hazırlanmış tədris vahidləri (**8800 tapşırıq**) və mövzular **(53480 tapşırıq)** üzrə (Azərbaycan və rus dillərində) sınaq variantlarının hər biri cari ildə istifadədə olan dərsliklərə uyğunlaşdırılmış və təkmilləşdirilmişdir. İmtahanlara hazırlaşarkən və tədris prosesində bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsində bu sınaq variantlarından istifadə etmək olar.

Buraxılış və qəbul imtahanlarında tətbiq edilən tapşırıq modellərinə uyğun 8 – 11-ci siniflər üzrə 24 (hər biri 1 variant olmaqla) sınaq variantı (Azərbaycan və rus dillərində), həmçinin Azərbaycan dilindən fərqli dildə təhsil alanlar üçün Azərbaycan dili (dövlət dili) və riyaziyyat (ingilis dilində) fənlərindən də sınaq variantları hazırlanmışdır. **(Cəmi: 24 variant, 4659 tapşırıq)**

Abituriyentlərin qəbul imtahanlarına müstəqil şəkildə (repetitor xidmətindən istifadə etmədən) hazırlaşmasına kömək məqsədilə bütün imtahan fənləri üzrə müvafiq fənn kurikulumlarının təlim nəticələri nəzərə alınmaqla 1 – 11-ci sinif dərslikləri əsasında hazırlanmış **130 adda** "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabları (Azərbaycan və rus dillərində) və **29 adda** dərs vəsaiti – "Kimya", "Biologiya", "Riyaziyyat", "Fizika", "Coğrafiya", "Tarix", "Ədəbiyyat", "Azərbaycan dili", "Rus dili", "Literatura", "İngilis dili", "Fransız dili", "Alman dili", "Rus dili (xarici dil kimi)", "Azərbaycan dili (dövlət dili)", "İnformatika" vəsaitləri, "İngilis dili lüğəti", "Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti", "Fransızca-Azərbaycanca lüğət" və "Coğrafiya" lüğəti" **istifadədə olan dərsliklərə uyğun olaraq yenidən işlənmiş və təkmilləşdirilmişdir**.

"Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitablarında verilmiş materiallardan şagirdlər tapşırıqlarla işləmək bacarıqlarına yiyələnmək, müstəqil olaraq tədris prosesində mövzuları necə mənimsədiklərini yoxlamaq, müəllimlər məktəbdaxili (diaqnostik, formativ və summativ) qiymətləndirmə aparmaq üçün istifadə edə, valideynlər isə övladlarının fənn üzrə hazırlıq səviyyələrini yoxlaya bilərlər. Bu kitablar həmçinin buraxılış və qəbul imtahanlarına hazırlaşmaq üçün də faydalı vəsaitlərdir.

Ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış və ali təhsil müəssisələrinə və Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi məktəbinə qəbul imtahanlarına hazırlaşanlara kömək məqsədilə tədris dili (Azərbaycan dili, rus dili), riyaziyyat, informatika, xarici dil, ədəbiyyat (Azərbaycan və rus bölmələri üçün), tarix, coğrafiya, fizika, kimya, biologiya, Azərbaycan dili (dövlət dili) və rus dili (xarici dil) fənlərindən onlayn sınaq variantları hazırlanmış və "20 variant sınaq imtahanı" kitabları çap edilmişdir.

Buraxılış imtahanları:

Ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Tədris dili	10	10	300	300	10	10	300	300
2	Riyaziyyat	10	10	250	250	10	10	250	250
3	Xarici dil (İngilis dili)	10	10	260	260				
4	Rus dili (xarici dil)	10	10	260	260				
5	Azərbaycan dili (dövlət dili)					10	10	300	300

Cəmi: 140 variant, 3840 tapşırıq

Tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Tədris dili	10	10	300	300	10	10	300	300
2	Riyaziyyat	10	10	250	250	10	10	250	250
3	Xarici dil (İngilis dili)	10	10	300	300				
4	Rus dili (xarici dil)	10	10	260	260				
5	Azərbaycan dili (dövlət dili)					10	10	300	300

Cəmi: 140 variant, 3920 tapşırıq

Qəbul imtahanları:

I ixtisas qrupu üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Riyaziyyat	10	10	300	300	10	10	300	300
2	Fizika	10	10	300	300	10	10	300	300
3	Kimya	10	10	300	300	10	10	300	300
4	İnformatika	10	10	300	300	10	10	300	300

Cəmi: 160 variant, 4800 tapşırıq

II ixtisas qrupu üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Riyaziyyat	10	10	300	300	10	10	300	300
2	Coğrafiya	10	10	300	300	10	10	300	300
3	Tarix	10	10	300	300	10	10	300	300

Cəmi: 120 variant, 3600 tapşırıq

III ixtisas qrupu üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Azərbaycan dili	10	10	300	300				
2	Ədəbiyyat	10	10	300	300				
3	Rus dili					10	10	300	300
4	Ədəbiyyat (rus bölməsi)					10	10	300	300
5	Tarix	10	10	300	300	10	10	300	300
6	Coğrafiya	10	10	300	300	10	10	300	300

Cəmi: 160 variant, 4800 tapşırıq

IV ixtisas qrupu üzrə

№	Fənnin adı	Variant sayı (Azərbaycan bölməsi)		Tapşırıq sayı (Azərbaycan bölməsi)		Variant sayı (rus bölməsi)		Tapşırıq sayı (rus bölməsi)	
		Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə	Mövzu üzrə	Ümumi proqram üzrə
1	Biologiya	10	10	300	300	10	10	300	300
2	Kimya	10	10	300	300	10	10	300	300
3	Fizika	10	10	300	300	10	10	300	300

Cəmi: 120 variant, 3600 tapşırıq

Buraxılış və qəbul imtahanları üzrə tam yekun cəm: 840 variant, 24560 tapşırıq.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin sifarişi əsasında ümumtəhsil məktəblərin II, III, V, VI, VII, VIII və X sinifləri üçün 2025/2026-cı dərs ilində istifadəyə verilmiş **35 dərslik komplektinin (dərslik və müəllim üçün metodik vəsait)** nəşrəqədərki layihələrinin **(Azərbaycan və rus bölmələri üzrə birlikdə)** "Dərsliklərin qiymətləndirilməsi meyarları"na uyğun olaraq elmi-metodik monitorinqi aparılmışdır. Hər bir dərslik komplektinin layihəsi məzmun, dil və yazı üslubu, dizayn və bədii tərtibat, tapşırıqların məzmuna uyğunluğu, müəllim üçün metodik vəsaitin məzmunu baxımından təhlil edilmiş və nəticədə, hazırlanmış yekun rəylər **(70 rəy)** Nazirliyə təqdim edilmişdir.

Həmçinin Mərkəz tərəfindən respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində 2025/2026-cı dərs ilində tədris edilən 5 – 11-ci sinif dərsliklərinin elmi-metodik monitorinqi nəticəsində fənlər üzrə test bankının təkmilləşdirilməsi, buraxılış və qəbul imtahanları üçün sual kitabçalarının formalaşdırılmasında xidməti istifadə məqsədilə bütün fənlər üzrə metodik tövsiyələr **(19 tövsiyə)** hazırlanmışdır.

Buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə edilən qiymətləndirmə materiallarının işlənməsi, ekspertizası və yoxlanılmasına dair müəllif, ekspert və marker hazırlığı ilə bağlı Azərbaycan dili, rus dili, riyaziyyat, informatika, kimya, fizika, tarix, coğrafiya və ingilis dili fənlərindən 15 hazırlıq kursu təşkil olunmuşdur. Bakı şəhəri üzrə qeydiyyatdan keçmiş iştirakçılar üçün kurslar Mərkəzin inzibati binasında keçirilmiş, bölgələrdən (Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Şəki, Bərdə, Göyçay, Xaçmaz, Şirvan, Şəmkir) olan iştirakçıların isə kurslara onlayn – "Zoom" platforması vasitəsilə qoşulması təmin edilmişdir. Kurslarda elektron qeydiyyatdan keçmiş müəllimlər, metodistlər və ali təhsil müəssisələrinin pedaqoji profilli bakalavriat səviyyəsində müvafiq fənn üzrə təhsil alan axırıncı kurs tələbələri və magistrlər ödənişsiz iştirak etmişdir. Kursu müvəffəqiyyətlə bitirmiş Bakı şəhəri üzrə 231, bölgələr üzrə 76 nəfər olmaqla, ümumilikdə 307 nəfərə sertifikat təqdim edilmişdir. Onların məlumatları "Elektron məlumat bazası"na daxil edilmiş və onlar imtahan materiallarının yoxlanılmasına marker kimi cəlb olunmuşdur.

2025-ci ildə Mərkəz və "YAŞAT" Fondu arasında 2021-ci il 4 noyabr tarixində bağlanılmış Anlaşma Memorandumu çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda aparılan İkinci Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş 24 nəfər (XTQ) qazinin təhsilini ali təhsil müəssisələrində davam etdirmək istəyi ilə bağlı Mərkəzə növbəti dəfə müraciət edilmişdir. Onlar Kainat Tədris Mərkəzində ödənişsiz əsaslarla hazırlıq kurslarına cəlb edilmiş, bununla bağlı Mərkəzlə Kainat Tədris Mərkəzi arasında memorandum imzalanmışdır. Qəbul imtahanlarının birinci və ikinci mərhələsinə daha yaxşı hazırlaşmaları üçün qazilər Mərkəz tərəfindən lazımi metodik vəsaitlərlə ödənişsiz təmin edilmişdir. Bundan başqa, onların otk.az portalında onlayn formada keçirilən buraxılış və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanları üzrə sınaq imtahanlarında və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının birinci və ikinci mərhələsində ödənişsiz iştirakı təmin edilmişdir. Hazırda 8 nəfər qazi hazırlıq kurslarına cəlb olunmuşdur.

Memorandum çərçivəsində məktəbli şəhid övladlarının təhsili Mərkəz tərəfindən daim diqqət mərkəzində saxlanılır, onlarla mütəmadi olaraq tədbirlər keçirilir, şəhid övladları Mərkəz tərəfindən "Psixoloji maarifləndirmə və erkən yaşda peşə seçimi" təlimlərinə cəlb olunurlar. Belə ki, 2025-ci ildə IX, X və XI siniflərdə təhsil alan şəhid övladları ilə Mərkəzdə görüşlər keçirilmişdir. Bakı şəhəri üzrə 53 nəfər, bölgələr üzrə 95 nəfər Mərkəzin regional bölmələrində görüşlərə cəlb edilmişdir. Həmin görüşlərdə şəhid övladlarının maraq və bacarıqlarını müəyyən etmək məqsədilə hazırlanan "Peşə Seçimi" aləti təqdim olunmuşdur. Tədbirlər bütün respublika üzrə 781 şəhid övladını əhatə etmişdir. Ümumilikdə, tədbirlər çərçivəsində şəhid övladlarına 5554 sayda vəsait, test topluları və fənlər üzrə "Qiymətləndirmə tapşırıqları" kitabları hədiyyə olunmuşdur.

DİM-in vətəndaşlara göstərdiyi elektron xidmətlər

M.M.Abbaszadə, Ç.C.Xəlilov

DİM-də informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının (İKT) kütləvi proseslərə tətbiqi istiqamətində işlər 2025-ci ildə də intensiv şəkildə davam etdirilmişdir. İKT ali təhsilin bakalavriat və magistratura (rezidentura) səviyyələrinə, orta ixtisas təhsili pilləsinə qəbul proseslərinin və ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanlarının, həmçinin dövlət qulluğuna işə qəbulun bütün mərhələlərində tətbiq edilmişdir. Beləliklə, DİM tərəfindən yüz minlərlə vətəndaşa elektron xidmət göstərilmiş və 2025-ci ildə DİM tərəfindən göstərilən elektron xidmətlərdən 13.5 milyondan artıq istifadə qeydə alınmışdır.

DİM tərəfindən 2025-ci ildə göstərilən elektron xidmətlərin təsnifatı:

№	Elektron xidmətin adı	Xidmətdən istifadələrin sayı				
		I rüb	II rüb	III rüb	IV rüb	Cəmi
1	Namizədlərin (abituriyentlərin, bakalavrların, namizədlərin (rezidenturaya sənəd verənlər) ərizələrinin onlayn qəbulu	289268	250924	17755	197	**558144**
2	Namizədlərə imtahana buraxılış vərəqələrinin internet vasitəsi ilə verilməsi	1756039	3521441	119433	8868	**5405781**
3	Namizədlərin elektron ixtisas seçimi ərizələrinin onlayn qəbulu	-	-	126319	16973	**143292**
4	Namizədlərə, sınaq imtahanı iştirakçılarına imtahan nəticələri haqqında məlumatların internet və ya qısa mesaj (SMS) vasitəsi ilə verilməsi	156928	2512106	1360222	44511	**4073767**
5	Namizədlərə onların cavab kartlarının qrafik təsvirlərinin internet vasitəsi ilə verilməsi	74179	1677359	180878	17658	**1950074**
6	Bakalavrların bakalavr səviyyəsinə qəbul olmaq üçün təqdim etdikləri ərizələrin iş nömrələrinin axtarışı	2659	3792	832	501	**7784**
7	Sınaq imtahanına yazılış	4232	-	-	189	**4421**
8	İnternetdə video mühazirələr	235747	279255	216141	199872	**930742**
9	DİM nəşrlərinin və onların elektron versiyalarının onlayn satışı	945	715	3290	1131	**6081**
10	Ümumi təhsili həyata keçirən təhsil müəssisələrində ümumtəhsil fənləri üzrə biliyinin yekun qiymətləndirilməsi (attestasiyası) aparılan təhsilalanların DİM-in "Şagird-məzun sistemi"ndə özləri haqqında məlumatları internet vasitəsi ilə yoxlaması	153940	248983	18703	13846	**435472**
11	Müsabiqə və müsahibə nəticələri barədə məlumatların verilməsi	4537	46	6380	1839	**12802**
12	Dövlət qulluğuna qəbul edilmək üçün müraciətin qəbulu (müsabiqə üzrə)	3807	4677	4069	3700	**16253**
13	Namizədin test imtahanında topladığı bal haqqında təsdiq edilmiş formada arayışın verilməsi	3651	4378	3798	3456	**15283**
	Cəmi	**2685932**	**8503676**	**2057820**	**312741**	**13560169**

DİM-in 2025-ci ildə keçirdiyi imtahanlarda 692 300 nəfər iştirak etmişdir.

İŞTİRAKÇILARIN SAYI BARƏDƏ MƏLUMAT

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
Ali təhsilin bakalavriat səviyyəsinə qəbul			
1	Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının 2-ci mərhələsi üzrə sınaq imtahanı	16.03.2025	3698
2	Bakalavriat səviyyəsinə qəbul (II və III ixtisas qrupları üzrə, 1-ci cəhd)	25.05.2025	54246
3	Bakalavriat səviyyəsinə qəbul (I və IV ixtisas qrupları üzrə, 1-ci cəhd)	01.06.2025	45679
4	Bakalavriat səviyyəsinə qəbul (II və III ixtisas qrupları üzrə, 2-ci cəhd)	06.07.2025	41484
5	Bakalavriat səviyyəsinə qəbul (I və IV ixtisas qrupları üzrə, 2-ci cəhd)	13.07.2025	34229
6	Jurnalistika ixtisası üzrə qabiliyyət imtahanları	04.08.2025	1071
	Cəmi:		***180407***
Ali təhsilin magistratura səviyyəsinə qəbul			
1	Magistratura səviyyəsinə sınaq imtahanı (Elektron)	19.01.2025	794
2	Magistratura səviyyəsinə qəbul (1-ci cəhd)	16.02.2025	21926
3	Magistratura səviyyəsinə qəbul (2-ci cəhd)	11.05.2025	20549
4	Magistraturaya qəbul imtahanı (Koreya) (Elektron)	11.05.2025	64
5	Jurnalistika ixtisası üzrə qabiliyyət imtahanları	24.06.2025	35
	Cəmi:		***43368***
Baza ali tibb təhsili əsasında rezidenturaya qəbul			
1	Rezidenturaya qəbul imtahanı (1-ci mərhələ, I cəhd)	04.05.2025	1448
2	Rezidenturaya qəbul imtahanı (1-ci mərhələ, 2-ci cəhd)	29.06.2025	1286
3	Rezidenturaya qəbul imtahanları (II mərhələ)	10.08.2025	905
	Cəmi:		***3639***
Dövlət qulluğuna işə qəbul			
1	Dövlət qulluğu vəzifələri (A və B növü) üzrə imtahan (Elektron)	23.01.2025	1278
2	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Elektron)	16.02.2025	811
3	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB, AC, BA, BB növü) üzrə imtahan (Elektron)	09.03.2025	1718
4	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Elektron)	06.04.2025	1636
5	Dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahan (Elektron)	06.04.2025	128
6	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Bakı, Naxçıvan) (Elektron)	15.05.2025	919
7	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB, AC, BA növü) üzrə imtahan (Bakı, Naxçıvan) (Elektron)	15.05.2025	828
8	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Elektron)	22.06.2025 10:00	760
9	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Elektron)	22.06.2025 16:00	381
10	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	29.06.2025	154
11	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB,AC,BA ,BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	20.07.2025	1477
12	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB,AC,BA ,BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	20.07.2025	150
13	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	03.08.2025	670
14	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	03.08.2025	113
15	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB,AC,BA,BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	25.09.2025	1493
16	Dövlət qulluğu vəzifələri (AB,AC,BA,BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	25.09.2025	166
17	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	16.10.2025	473
18	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	16.10.2025	77
19	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	06.11.2025	1514
20	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvan) (Elektron)	06.11.2025	175

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
21	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Bakı) (Elektron)	11.12.2025	1213
22	Dövlət qulluğu vəzifələri (BB növü) üzrə imtahan (Naxçıvnan) (Elektron)	11.12.2025	248
23	Dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahanı (Bakı) (Elektron)	11.12.2025	189
24	Dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahanı (Naxçıvan) (Elektron)	11.12.2025	34
	Cəmi:		***16605***
Dövlət orqanlarına işə qəbul			
1	Hakimlərin seçimi üzrə yazılı imtahan (Elektron)	09.02.2025	211
2	"Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi" ədliyyə orqanlarına işə qəbulla bağlı test imtahanı (Elektron)	11.05.2025	13
3	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Vergi Xidmətinə qəbul olmaq üçün test imtahanı	17.05.2025	227
4	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbul ilə bağlı müsahibə testi (Elektron)	23.06.2025	115
5	Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlərlə test imtahanı (Elektron)	06.07.2025	421
6	Ədliyyə orqanlarına qulluğa qəbul olunmaq istəyən namizədlərlə test imtahanı (Elektron)	13.07.2025	93
7	Hakimlərin seçimi üzrə imtahanı (Elektron)	21.09.2025	355
8	Prokurorluq orqanlarına işə qəbul üzrə test imtahanı (Elektron)	10.10.2025	321
9	"Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi" ədliyyə orqanlarına işə qəbulla bağlı test imtahanı (Elektron)	26.10.2025	10
10	Notariat fəaliyyəti (Elektron)	14.11.2025	284
11	Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlərlə test imtahanı (Bakı) (Elektron)	28.11.2025	423
12	Hakimlərin seçimi üzrə imtahan (Yazılı) (Elektron)	30.11.2025	160
13	Vergi orqanlarına işə qəbul	21.12.2025	2519
	Cəmi:		***5152***
Doktoranturaya qəbul			
1	Doktoranturaya qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün xarici dil imtahanı	16.02.2025	214
2	Doktorantura və dissertantura üzrə əcnəbilər üçün Azərbaycan dili imtahanı	17.02.2025	2
3	Xarici dil üzrə danışıq bloku imtahanı (doktorantura) (Elektron)	19.02.2025	216
4	Doktoranturaya qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün xarici dil imtahanı	22.06.2025	2141
5	Doktorantura və dissertantura üzrə əcnəbilər üçün Azərbaycan dili imtahanı	23.06.2025	3
6	Doktoranturaya və dissertanturaya xarici dil üzrə qəbul imtahanı	23.11.2025	197
7	Doktorantura danışıq bloku imtahanı (Bakı) (Elektron)	24.11.2025	186
8	Doktorantura danışıq bloku imtahanı (Naxçıvan) (Elektron)	24.11.2025	11
9	Doktorantura danışıq bloku imtahanı (Bakı) (Elektron)	01.12.2025	1
10	Doktorantura və dissertantura üzrə əcnəbilər üçün Azərbaycan dili imtahanı	01.12.2025	1
	Cəmi:		***2972***
Qabiliyyət imtahanı			
1	Təsviri sənət istiqaməti üzrə ixtisas imtahanı	20.06.2025	11644
2	Teatr kino və xoreoqrafiya istiqaməti üzrə ixtisas imtahanı	22.06.2025	1672
3	İdman istiqaməti üzrə ixtisas imtahanı	23.06.2025	23671
4	Musiqi sənəti istiqaməti üzrə nəzəriyyə imtahanı (test)	26.06.2025	3196
5	Memarlıq istiqaməti üzrə ixtisas imtahanı	28.06.2025	390
6	İslamşünaslıq ixtisası üzrə ixtisas imtahanı	16.07.2025	258
7	İdman istiqamətinin "Məşqçilik" ixtisasının Şahmat idman növü üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanı (test)	27.07.2025	83
8	Musiqi sənəti istiqaməti üzrə nəzəriyyə imtahanı-Qabiliyyət imtahanı (bakalavr)	27.07.2025	1075
9	Musiqi sənəti istiqaməti üzrə musiqi ədəbiyyatı fənnindən test imtahanı (test, Bakı)	03.08.2025	111
10	Musiqi sənəti istiqaməti üzrə musiqi ədəbiyyatı fənnindən test imtahanı (test, Naxçıvan)	03.08.2025	3
	Cəmi:		***42103***

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
Tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları			
1	Yekun attestasiya imtahanları– I zona (11-ci siniflər)	02.03.2025	57439
2	Yekun attestasiya imtahanları– II zona (11-ci siniflər)	09.03.2025	58732
3	Əvvəlki illərin məzunları üçün I,II,III və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının I mərhələsi, V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanı	06.04.2025	25391
4	Müsabiqədə buraxılış imtahanında verdiyi xarici dildən fərqli dil üzrə iştirak etmək istəyən cari ilin məzunları üçün əlavə xarici dil imtahanı	06.04.2025	3442
5	Qəbul imtahanını buraxılış imtahanında verdiyi dildən fərqli dil üzrə vermək istəyən cari ilin məzunları üçün əlavə tədris dili imtahanı	06.04.2025	167
6	Müsabiqədə buraxılış imtahanında verdiyi dildən və xarici dildən fərqli dil üzrə iştirak etmək istəyən cari ilin məzunları üçün əlavə xarici dil imtahanı (11 illik)	06.04.2025	179
7	Eksternat qaydasında 11-ci sinif üzrə yekun attestasiyada iştirak etmək istəyən şəxslər üçün buraxılış imtahanı	06.04.2025	4201
8	Yekun qiymətləndirmə imtahanları (11-ci siniflər)	07.09.2025	162
	Cəmi:		***149713***
Ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanları			
1	Ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı – I zona	13.04.2025	51237
2	Ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı – II zona	20.04.2025	53649
3	Ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı – III zona	27.04.2025	51908
4	Əvvəlki illərin məzunları üçün 9 illik təhsil bazasında kolleclərə qəbul imtahanı	11.05.2025	5124
5	Cari imtahanlarda üzrlü səbəbdən iştirak etməyənlər, fərq imt. (xarici dil və təlim dili)	11.05.2025	144
6	Təkrar və eksternat qaydasında 9-cu sinif üzrə yekun attestasiyada iştirak etmək istəyən şəxslər üçün buraxılış imtahanı	11.05.2025	2016
7	Yekun qiymətləndirmə imtahanları (9-cu siniflər)	07.09.2025	210
	Cəmi:		***164288***
Sertifikat imtahanı			
1	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Elektron)	24.01.2025	1512
2	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	24.01.2025	50
3	Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən namizədlərlə imtahan (Elektron)	30.01.2025	127
4	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	13.02.2025	63
5	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	13.02.2025	11
6	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Elektron)	13.02.2025	1439
7	Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən namizədlərlə imtahan (Elektron)	02.03.2025	136
8	Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı (Bakı, Naxçıvan) (Elektron)	07.04.2025	31
9	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	17.04.2025	52
10	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	17.04.2025	34
11	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı,Gəncə) (Elektron)	17.04.2025	1470
12	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı, Gəncə) (Elektron)	24.04.2025	1560

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
13	Peşəkar mühasib sertifikatı (PMS) imtahanı (Sınaq) (Elektron)	27.04.2025	384
14	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı, Gəncə) (Elektron)	30.04.2025	780
15	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	29.05.2025	40
16	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	29.05.2025	1520
17	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	19.06.2025	7
18	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	19.06.2025	40
19	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	19.06.2025	1519
20	Xarici dövlətlərin ali təhsilə aid kvalifikasiyalarının tanınması imtahanı (Elektron)	23.06.2025	294
21	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	30.06.2025	8
22	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	30.06.2025	60
23	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	30.06.2025	1505
24	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	08.07.2025	1520
25	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	08.07.2025	60
26	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	08.07.2025	4
27	Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün ixtisas imtahanları (Elektron)	17.07.2025	169
28	Peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının 1-ci mərhələsi (qanunvericilik üzrə)	20.07.2025	1416
29	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	22.07.2025	1520
30	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəbcə) (Elektron)	22.07.2025	60
31	Peşəkar mühasib sertifikatı (PMS) imtahanı (Sınaq) (Elektron)	24.07.2025	36
32	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	08.08.2025	1443
33	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	08.08.2025	40

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
34	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	08.08.2025	27
35	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	08.08.2025	54
36	Peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının 2-ci mərhələsi (qanunvericilik üzrə)	10.08.2025	984
37	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	23.09.2025	1518
38	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	23.09.2025	43
39	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	28.09.2025	1520
40	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	28.09.2025	40
41	Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı (Bakı) (Elektron)	29.09.2025	29
42	Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı (Naxçıvan) (Elektron)	29.09.2025	2
43	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	02.10.2025	1520
44	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	02.10.2025	40
45	PMS imtahanı I mərhələ (Bakı) (Elektron)	05.10.2025	610
46	PMS imtahanı I mərhələ (Naxçıvan) (Elektron)	05.10.2025	34
47	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	21.10.2025	44
48	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	21.10.2025	30
49	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	21.10.2025	1460
50	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	21.10.2025	90
51	Uşaq musiqi, incəsənət, rəssamlıq, muğam, aşıq məktəb və mərkəzlərinə müəllimlərin işə qəbulu imtahanında iştirak etmək üçün onlayn qeydiyyat (Elektron)	26.10.2025	122
52	PMS II mərhələ (Bakı) (Elektron)	02.11.2025	744
53	PMS II mərhələ (Naxçıvan) (Elektron)	02.11.2025	38
54	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	03.11.2025	1520
55	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	03.11.2025	160

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
56	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	13.11.2025	1521
57	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	13.11.2025	160
58	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	20.11.2025	1520
59	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	20.11.2025	160
60	PMS imtahanı I mərhələ (Bakı) (Elektron)	23.11.2025	772
61	PMS imtahanı I mərhələ (Naxçıvan) (Elektron)	23.11.2025	53
62	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	02.12.2025	30
63	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	02.12.2025	1518
64	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	02.12.2025	160
65	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	09.12.2025	1520
66	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	09.12.2025	24
67	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	09.12.2025	160
68	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	16.12.2025	760
69	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	16.12.2025	80
70	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bərdə) (Elektron)	16.12.2025	5
71	Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı (Bakı) (Elektron)	19.12.2025	18
72	Aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı (Naxçıvan) (Elektron)	19.12.2025	2
73	PMS imtahanı II mərhələ (Bakı) (Elektron)	21.12.2025	761
74	PMS imtahanı II mərhələ (Bakı) (Elektron)	21.12.2025	314
75	PMS imtahanı II mərhələ (Naxçıvan) (Elektron)	21.12.2025	82
76	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsinin (şəxslərinin) peşəkarlıq səriştəsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	23.12.2025	21

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
77	Avtomobil nəqliyyatı ilə beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin peşəkarlıq sərişləsinə dair hazırlıq və yenidən hazırlıq (Elektron)	23.12.2025	12
78	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Bakı) (Elektron)	23.12.2025	660
79	Taksi minik avtomobillərinin sürücüləri üçün etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşımalarını tənzimləyən normativ hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq (Gəncə) (Elektron)	23.12.2025	80
	Cəmi:		***39932***
Diplomların tanınması			
1	Xarici dövlətlərin ali təhsilə aid kvalifikasiyalarının tanınması imtahanı (Bakı) (Elektron)	29.09.2025	186
2	Xarici dövlətlərin ali təhsilə aid kvalifikasiyalarının tanınması imtahanı (Bakı) (Elektron)	19.12.2025	188
	Cəmi:		***374***
Beynəlxalq imtahanlar -TOEFL			
1	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	11.01.2025	15
2	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	18.01.2025	15
3	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	25.01.2025	15
4	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	08.02.2025	15
5	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	15.02.2025	15
6	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	22.02.2025	14
7	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	01.03.2025	7
8	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	19.03.2025	15
9	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	29.03.2025	15
10	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	12.04.2025	15
11	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	23.04.2025	15
12	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	26.04.2025	15
13	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	07.05.2025	10
14	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	31.05.2025	15
15	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	14.06.2025	13
16	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	18.06.2025	12
17	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	28.06.2025	14
18	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	09.07.2025	7
19	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	23.07.2025	13
20	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	20.08.2025	15
21	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	30.08.2025	15
22	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	03.09.2025	4
23	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	20.09.2025	7
24	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	27.09.2025	8
25	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	01.10.2025	2
26	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	15.10.2025	5
27	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	25.10.2025	3
28	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	29.10.2025	4
29	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	01.11.2025	3
30	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	12.11.2025	8
31	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	19.11.2025	13
32	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	03.12.2025	11
33	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	13.12.2025	15
34	TOEFL iBT imtahanı (Elektron)	17.12.2025	15
	Cəmi:		***383***

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
Beynəlxalq imtahanlar -SAT			
1	SAT imtahanı (Elektron)	08.03.2025	196
2	SAT imtahanı (Elektron)	22.03.2025	42
3	SAT imtahanı (Elektron)	03.05.2025	206
4	SAT imtahanı (Elektron)	07.06.2025	240
5	SAT imtahanı (Elektron)	23.08.2025	145
6	SAT imtahanı (Elektron)	13.09.2025	87
7	SAT imtahanı (Elektron)	04.10.2025	133
8	SAT imtahanı (Elektron)	08.11.2025	188
9	SAT imtahanı (Elektron)	06.12.2025	288
	Cəmi:		***1525***
Beynəlxalq imtahanlar -GRE			
1	GRE imtahanı (Elektron)	31.01.2025	10
2	GRE imtahanı (Elektron)	20.02.2025	2
3	GRE imtahanı (Elektron)	13.03.2025	7
4	GRE imtahanı (Elektron)	11.04.2025	2
5	GRE imtahanı (Elektron)	02.05.2025	4
6	GRE imtahanı (Elektron)	30.05.2025	2
7	GRE imtahanı (Elektron)	17.06.2025	1
8	GRE imtahanı (Elektron)	11.07.2025	1
9	GRE imtahanı (Elektron)	15.08.2025	1
10	GRE imtahanı (Elektron)	29.08.2025	2
11	GRE imtahanı (Elektron)	12.09.2025	3
12	GRE imtahanı (Elektron)	24.09.2025	5
13	GRE imtahanı (Elektron)	08.10.2025	2
14	GRE imtahanı (Elektron)	22.10.2025	3
15	GRE imtahanı (Elektron)	05.11.2025	4
16	GRE imtahanı (Elektron)	26.11.2025	4
17	GRE imtahanı (Elektron)	19.12.2025	3
	Cəmi:		***56***
Cambridge imtahanlar -TKT, YL			
1	TKT (A2 Key/ A2 Key for schools) (Elektron)	18.01.2025	5
2	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	25.01.2025	31
3	Cambridge B2 First (Elektron)	08.02.2025	4
4	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	15.02.2025	42
5	TKT (A2 Key/ A2 Key for schools) (Elektron)	20.02.2025	14
6	B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools (Elektron)	20.02.2025	3
7	Cambridge Young Leaners (azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	01.03.2025	32
8	B1 Preliminary (Elektron)	01.03.2025	1
9	B1 Preliminary (Elektron)	19.03.2025	1
10	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	29.03.2025	77
11	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	19.04.2025	64
12	Cambridge Young Leaners (Azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	26.04.2025	84
13	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	24.05.2025	111
14	A2 Key for schools / B1 Preliminary / B1 Preliminary for schools (Elektron)	14.06.2025	29
15	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	21.06.2025	81
16	A2 Key for schools / B1 Preliminary for schools (Elektron)	23.06.2025	22
17	Cambridge Young Leaners (azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	28.06.2025	32
18	B2 First (Elektron)	28.06.2025	3

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
19	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	26.07.2025	87
20	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	27.07.2025	0
21	A2 Key for schools / B1 Preliminary / B1 Preliminary for schools (Elektron)	09.08.2025	11
22	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	22.08.2025	67
23	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	30.08.2025	11
24	B2 First (Elektron)	30.08.2025	3
25	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	27.09.2025	17
26	A2 Key for schools / B1 Preliminary / B1 Preliminary for schools (Elektron)	11.10.2025	19
27	Cambridge Young Leaners (Azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	18.10.2025	16
28	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	25.10.2025	108
29	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	22.11.2025	65
30	Cambridge Young Leaners (Azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	27.11.2025	15
31	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	13.12.2025	4
32	Cambridge Young Leaners (Azyaşlı öyrənənlər) (Elektron)	13.12.2025	12
33	Cambridge B1 Preliminary / B1 Preliminary for schools (Elektron)	13.12.2025	5
34	Cambridge A2 Key for schools / B1 Preliminary / B1 Preliminary for schools (Elektron)	20.12.2025	20
35	TKT (Teacher Knowledge Test) (Elektron)	20.12.2025	91
	Cəmi:		***1187***
Pearson VUE			
1	VUE imtahanı (Elektron)	07.01.2025	4
2	VUE imtahanı (Elektron)	09.01.2025	4
3	VUE imtahanı (Elektron)	21.01.2025	2
4	VUE imtahanı (Elektron)	28.01.2025	3
5	VUE imtahanı (Elektron)	11.02.2025	2
6	VUE imtahanı (Elektron)	18.02.2025	7
7	VUE imtahanı (Elektron)	25.02.2025	10
8	VUE imtahanı (Elektron)	04.03.2025	3
9	VUE imtahanı (Elektron)	11.03.2025	2
10	VUE imtahanı (Elektron)	18.03.2025	10
11	VUE imtahanı (Elektron)	08.04.2025	3
12	VUE imtahanı (Elektron)	15.04.2025	8
13	VUE imtahanı (Elektron)	29.04.2025	5
14	VUE imtahanı (Elektron)	13.05.2025	4
15	VUE imtahanı (Elektron)	27.05.2025	14
16	VUE imtahanı (Elektron)	03.06.2025	4
17	VUE imtahanı (Elektron)	17.06.2025	5
18	VUE imtahanı (Elektron)	15.07.2025	4
19	VUE imtahanı (Elektron)	05.08.2025	7
20	VUE imtahanı (Elektron)	19.08.2025	10
21	VUE imtahanı (Elektron)	02.09.2025	5
22	VUE imtahanı (Elektron)	14.09.2025	12
23	VUE imtahanı (Elektron)	30.09.2025	16
24	VUE imtahanı (Elektron)	14.10.2025	6
25	VUE imtahanı (Elektron)	28.10.2025	4
26	VUE imtahanı (Elektron)	04.11.2025	2
27	VUE imtahanı (Elektron)	18.11.2025	5
28	VUE imtahanı (Elektron)	02.12.2025	5
29	VUE imtahanı (Elektron)	09.12.2025	3
30	VUE imtahanı (Elektron)	16.12.2025	11
	Cəmi:		***180***

№	İmtahanın adı	İmtahanın keçirildiyi tarix	İştirakçı sayı
Qiymətləndirmə fəaliyyəti, attestasiya			
1	Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və "Yüksəliş" İctimai Birliyi arasında əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən "Üfüq" Karyera İnkişaf Proqramının əyani turu olan Qabiliyyət imtahanı (Elektron)	06.05.2025	1121
2	Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün ixtisas imtahanları (Elektron)	11.05.2025	156
3	Analitik təhlil imtahanı (Yüksəliş) (Elektron)	17.05.2025	1091
4	Analitik təhlil imtahanı (Yüksəliş) (Elektron)	18.05.2025	1263
5	İxtisaslaşmış podradçılara verilən ixtisas attestatının alınması üçün attestasiya imtahanı (Elektron)	29.09.2025	3
6	Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün ixtisas imtahanları (Elektron)	26.10.2025	178
7	Ümumi intellekt səviyyəsini və situasiya mühakimə bacarıqlarını yoxlayan ilkin test imtahanı (Bakı) (Elektron)	25.11.2025	967
	Cəmi:		***4779***
Azərbaycan dili (Dövlət dili kimi) imtahanı			
1	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi), 9 sinif - 1-ci cəhd	04.05.2025	78
2	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi), 9 sinif - 1-ci cəhd	04.05.2025	14796
3	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi), 11 sinif - 1-ci cəhd	04.05.2025	11739
4	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi) 1-ci cəhd	04.05.2025	724
5	Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) fənnindən imtahan (9,11-ci siniflər, cari və əvvəlki illərin məzunları)	29.06.2025	1459
6	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi, 9 sinif)	07.09.2025	51
7	Azərbaycan dili imtahanı (dövlət dili kimi, 11 sinif)	07.09.2025	26
	Cəmi:		***28873***
Digər			
1	"İmtahanların texnologiyası və prosedur qaydalarına" dair yekun test imtahanı (Elektron)	08.01.2025	865
2	Fənn markerləri ilə imtahan (Elektron)	09.01.2025	577
3	Peşə tanınması imtahanı (Elektron)	30.01.2025	268
4	FDES (Elektron)	16.02.2025	119
5	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə qəbul olunmaq üçün imtahan (Elektron)	07.03.2025	101
6	FDES (Elektron)	06.04.2025	128
7	Emosional zəka aləti (aprobasiya) (Elektron)	09.04.2025	101
8	Emosional zəka aləti (aprobasiya) (Elektron)	11.04.2025	76
9	DSX məktəbinin 5-ci sinifinə şagirdlərin qəbulu imtahanı	13.04.2025	1076
10	Emosional zəka aləti (aprobasiya) (Elektron)	18.04.2025	17
11	Emosional zəka aləti (aprobasiya) (Elektron)	19.04.2025	13
12	Emosional zəka aləti (aprobasiya) (Elektron)	07.05.2025	45
13	SOCAR-ın əməkdaşlarının 7-ci və 8-ci siniflərində təhsil alan övladlarının müsabiqə əsasında Almaniyada yay düşərgəsi proqramında iştiraki üzrə test imtahanı (Elektron)	05.06.2025	130
14	FDES (Bakı) (Elektron)	03.08.2025	176
15	Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə qəbul olunmaq üçün imtahan (Elektron)	14.11.2025	136
16	Könüllülərin imtahanı (Elektron)	15.12.2025	2934
17	Peşə seçimi testi aləti (Elektron)	18.12.2025	2
	Cəmi:		***6764***
	ÜMUMİ CƏM:		**692300**

XÜSUSİ QABİLİYYƏT TƏLƏB EDƏN İXTİSASLARA TƏLƏBƏ QƏBULU

Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara tələbə qəbulu

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar (XQTİ) üzrə təhsil almaq istəyən və imtahanda topladıqları ümumi balı müvafiq müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlər imtahanların nəticəsi elan olunduqdan sonra müəyyən edilmiş vaxtlarda DİM-in internet saytının eservices.dim.gov.az/erizebak/qabiliyyet səhifəsinə daxil olub, seçdikləri xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın aid olduğu komissiya üzrə qeydiyyatdan keçiblər. Qəbul qaydalarında müəyyən edilmiş kateqoriyadan olan abituriyentlərin seçdikləri komissiyalar üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirakları dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına həyata keçirilmişdir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi ilin əvvəlində qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsi qaydaları, qəbul proqramları, imtahanlara hazırlığa dair metodiki tövsiyələr, qiymətləndirmə meyarları və digər materialları "Abituriyent" jurnalının müvafiq istiqamətlər üzrə "xüsusi buraxılış"larında dərc edərək qabiliyyət imtahanlarına hazırlaşanların istifadəsinə vermişdir.

Abituriyentlərə 1 istiqamət üzrə ən çoxu 4 Qabiliyyət İmtahanı Komissiyası üzrə qeydiyyatdan keçmək imkanı verilmişdi. 2025-ci ildə elektron ərizəsində V ixtisas qrupunu qeyd edən 29734 abituriyentdən 1150-si subbakalavr olub.

Təsviri sənət, musiqi, memarlıq, teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti və idman istiqamətləri üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanları, islamşünaslıq ixtisasına qəbul üçün isə müsahibələr keçirilmişdir.

20 iyun 2025-ci ildən 11 avqust 2025-ci ilədək Bakı şəhərində və regionlarda DİM-in mərkəzləşdirilmiş qaydada təşkil etdiyi komissiyalar tərəfindən xüsusi qabiliyyət imtahanları keçirilmişdir.

Qabiliyyət imtahanları Bakı şəhərində bütün istiqamətlər; Gəncə, Naxçıvan, Şəki və Lənkəran şəhərlərində təsviri sənət və musiqi sənəti; Bərdə şəhərində musiqi sənəti; Naxçıvan şəhərində teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti; Tovuz, İsmayıllı və Şərur rayonlarında (Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilati dəstəyi ilə) idman istiqaməti üzrə təşkil olunmuşdur.

"İslamşünaslıq" ixtisasına qəbul olmaq üçün dini-psixoloji komissiyalar tərəfindən müsahibələr isə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda keçirilib.

Musiqi sənəti istiqaməti üzrə regionlarda keçirilən qabiliyyət imtahanları internet vasitəsi ilə canlı bağlantı qurmaqla Dövlət İmtahan Mərkəzinin inzibati binasından idarə edilmişdir.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə qabiliyyət imtahanlarının yekun nəticəsi ixtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq, məqbul və ya balla qiymətləndirilib. Abituriyentlərə öz ərizələrində qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilmişdi. Seçim imkanlarının bu şəkildə genişləndirilməsi, bir tərəfdən, qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbulda müsabiqə vəziyyətinin yaxşılaşmasına, digər tərəfdən isə müsabiqə zamanı seçimin keyfiyyətinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərmişdir.

Abituriyentlərə öz ərizələrində qabiliyyət tələb edən ixtisaslarla yanaşı, digər ixtisasları da seçmək imkanı verilmişdi. Bu həm qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbulda müsabiqə vəziyyətinin yaxşılaşmasına, həm də müsabiqə zamanı seçimin keyfiyyətinin yüksəlməsinə müsbət təsir göstərmişdir.

Dövlət İmtahan Mərkəzi gənclərin qabiliyyət tələb edən ixtisaslara marağını artırmaq və onların qəbul imtahanlarına hazırlığına kömək məqsədilə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara dair metodiki materiallar hazırlayıb, müxtəlif maarifləndirici tədbirlər həyata keçirir. Qeyd edək ki, cari ilin məzunları V qrup üzrə

müsabiqədə əlavə qəbul imtahanı vermədən, bilavasitə buraxılış imtahanlarının nəticələri əsasında iştirak ediblər. Bununla yanaşı, 2024-cü ildəki test imtahanının nəticəsi 2025-ci ildə də qüvvədə olmuş, yəni 2024-cüildə V qrup üzrə qəbul imtahanında iştirak edən, həmçinin tam orta təhsili 2024-cü ildə bitirərək buraxılış imtahanı verən abituriyentlər müsabiqə şərtlərini ödədikləri halda, həmin imtahanların nəticələri əsasında 2025-ci ildə V ixtisas qrupu üzrə müsabiqədə iştirak etmək imkanı əldə etmişdir.

2025/2026-cı tədris ili üçün V ixtisas qrupunun XQTİ-ləri üzrə ümumilikdə 4011 plan yeri ayrılmışdı (bundan əlavə, 83 yerə müsabiqədənkənar qəbul aparılıb). V qrupun ixtisasları üzrə müsabiqədə iştirak etmiş abituriyentlərin 12247-si(onlardan 336-sı subbakalavr) qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə vermişdir.

2025/2026-cı tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə keçirilmiş qabiliyyət imtahanlarının istiqamətlər üzrə statistikası aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

İstiqamətlər üzrə imtahan verən abituriyentlərin statistikası

İstiqamətlər	Qeydiyyatdan keçən abituriyentlərin sayı	Məqbul qiymət alanların sayı
Təsviri sənət	8134	2566
Musiqi	2053	1068
Memarlıq	390	315
Teatr, kino və xoreoqrafiya	1250	269
İdman	17764	7977
İlahiyyat	143	52

2025-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbulda subbakalavrlar XQTİ-lərə qəbul olmaq üçün I mərhələdə iştirak etmədən II mərhələdə – qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmişdir. Qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilən ixtisaslar üzrə müsabiqə eyni vaxtda aparılmışdır. Bu imtahanlarda iştirak etmək üçün 1150 subbakalavr qeydiyyatdan keçmişdir.

Aşağıdakı cədvəldə qabiliyyət imtahanı komissiyaları üzrə abituriyentlərin imtahan nəticələri faizlərlə göstərilmişdir. Müsabiqə şərtlərinə görə, komissiyalar üzrə tələb olunan minimal qiymət 5 bal olmuşdur. Müəllimlik ixtisasları üzrə imtahan nəticələri məqbul və ya qeyri-məqbulla qiymətləndirilmişdir.

2025/2026-cı tədris ili üçün təşkil olunmuş qabiliyyət imtahanları komissiyaları üzrə tələbə qəbulunun nəticələri

Kom. kodu	Komissiyanın adı	Müsabiqə şərti		Komissiya üzrə		Qeydiyyatdan keçib	Məqbul alıb	Qiymətlər						Qeyri-məqbul alıb	Gəlməyib
		Qab. imt. qiym.	Test balı	Plan	Qəbul			10	9	8	7	6	5		
** 1001	Rəngkarlıq	6	60	52	48	351	73	0 (0.0%)	1 (0.3%)	13 (3.7%)	35 (10.0%)	24 (6.8%)	0 (0.0%)	276 (78.6%)	2 (0.6%)
** 1101	Qrafika	6	60	25	25	380	97	0 (0.0%)	1 (0.3%)	12 (3.2%)	42 (11.1%)	42 (11.1%)	0 (0.0%)	279 (73.4%)	4 (1.1%)
** 1201	Heykəltəraşlıq	6	60	10	10	54	13	0 (0.0%)	1 (1.9%)	3 (5.6%)	6 (11.1%)	3 (5.6%)	0 (0.0%)	41 (75.9%)	0 (0.0%)
* 1301	Təsviri incəsənət müəllimliyi	6	60	380	358	2267	1292	2 (0.1%)	21 (0.9%)	59 (2.6%)	281 (12.4%)	929 (41.0%)	128 (5.6%)	551 (24.3%)	424 (18.7%)
** 1401	Dizayn (sahələr üzrə)	6	60	445	435	3422	761	1 (0.0%)	10 (0.3%)	70 (2.0%)	177 (5.2%)	503 (14.7%)	444 (13.0%)	2153 (62.9%)	508 (14.8%)
** 1501	Dekorativ-tətbiqi sənət (sahələr üzrə)	6	60	80	79	1660	330	1 (0.1%)	5 (0.3%)	34 (2.0%)	142 (8.6%)	148 (8.9%)	0 (0.0%)	1073 (64.6%)	257 (15.5%)

Kom. kodu	Komissiyanın adı	Müsabiqə şərti		Komissiya üzrə		Qey-diy-yatdan keçib	Məq-bul alıb	Qiymətlər						Qeyri-məqbul alıb	Gəl-məyib
		Qab. imt. qiym.	Test balı	Plan	Qəbul			10	9	8	7	6	5		
** 1801	İnstrumental ifaçılıq	6	60	95	76	41	22	2 (4.9%)	9 (22.0%)	6 (14.6%)	5 (12.2%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	19 (46.3%)	0 (0.0%)
** 1901	İnstrumental ifaçılıq	6	60	95	76	7	6	4 (57.1%)	1 (14.3%)	1 (14.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (14.3%)	0 (0.0%)
** 1902	İnstrumental ifaçılıq	6	60	95	76	16	13	5 (31.3%)	3 (18.8%)	4 (25.0%)	1 (6.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	3 (18.8%)	0 (0.0%)
** 2001	İnstrumental ifaçılıq	6	60	110	91	82	42	6 (7.3%)	10 (12.2%)	18 (22.0%)	8 (9.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	40 (48.8%)	0 (0.0%)
** 2201	İnstrumental ifaçılıq	6	60	75	75	81	30	1 (1.2%)	16 (19.8%)	8 (9.9%)	3 (3.7%)	2 (2.5%)	0 (0.0%)	51 (63.0%)	0 (0.0%)
** 2301	İnstrumental ifaçılıq	6	60	60	60	156	96	4 (2.6%)	35 (22.4%)	36 (23.1%)	19 (12.2%)	2 (1.3%)	0 (0.0%)	60 (38.5%)	0 (0.0%)
** 2302	İnstrumental ifaçılıq	6	60	125	124	181	66	7 (3.9%)	23 (12.7%)	22 (12.2%)	12 (6.6%)	2 (1.1%)	0 (0.0%)	113 (62.4%)	2 (1.1%)
** 2401	Vokal sənəti	6	60	15	15	23	11	1 (4.3%)	9 (39.1%)	0 (0.0%)	1 (4.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	12 (52.2%)	0 (0.0%)
** 2501	Vokal sənəti	6	60	60	60	152	64	0 (0.0%)	9 (5.9%)	25 (16.4%)	23 (15.1%)	7 (4.6%)	0 (0.0%)	88 (57.9%)	0 (0.0%)
** 2601	Populyar musiqi və caz ifaçılığı	6	60	28	28	43	19	0 (0.0%)	5 (11.6%)	6 (14.0%)	4 (9.3%)	4 (9.3%)	0 (0.0%)	24 (55.8%)	0 (0.0%)
** 2701	Dirijorluq	6	60	13	9	23	12	3 (13.0%)	2 (8.7%)	5 (21.7%)	2 (8.7%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	11 (47.8%)	0 (0.0%)
** 2801	Vokal sənəti	6	60	20	20	50	31	3 (6.0%)	7 (14.0%)	11 (22.0%)	10 (20.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	19 (38.0%)	0 (0.0%)
** 2901	Bəstəkarlıq	6	60	11	2	5	3	1 (20.0%)	0 (0.0%)	2 (40.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	2 (40.0%)	0 (0.0%)
** 3001	Musiqişünaslıq	6	60	40	11	39	12	0 (0.0%)	4 (10.3%)	7 (17.9%)	1 (2.6%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	27 (69.2%)	0 (0.0%)
** 3101	İnstrumental ifaçılıq	6	60	105	105	223	116	7 (3.1%)	40 (17.9%)	55 (24.7%)	13 (5.8%)	1 (0.4%)	0 (0.0%)	107 (48.0%)	0 (0.0%)
* 3201	Musiqi müəllimliyi	6	60	195	184	618	373	6 (1.0%)	54 (8.7%)	136 (22.0%)	117 (18.9%)	60 (9.7%)	0 (0.0%)	240 (38.8%)	5 (0.8%)
* 3301	Musiqi müəllimliyi	6	60	45	45	19	14	0 (0.0%)	6 (31.6%)	3 (15.8%)	4 (21.1%)	1 (5.3%)	0 (0.0%)	5 (26.3%)	0 (0.0%)
** 3601	Populyar musiqi və caz ifaçılığı	6	60	18	18	20	15	4 (20.0%)	4 (20.0%)	3 (15.0%)	3 (15.0%)	1 (5.0%)	0 (0.0%)	5 (25.0%)	0 (0.0%)
* 4001	Memarlıq	6	200	170	170	390	315	11 (2.8%)	37 (9.5%)	82 (21.0%)	88 (22.6%)	97 (24.9%)	2 (0.5%)	16 (4.1%)	59 (15.1%)
** 5001	Aktyor sənəti	6	60	65	65	347	100	1 (0.3%)	9 (2.6%)	33 (9.5%)	34 (9.8%)	23 (6.6%)	7 (2.0%)	125 (36.0%)	122 (35.2%)
** 5101	Rejissorluq	6	120	15	11	55	15	0 (0.0%)	1 (1.8%)	4 (7.3%)	6 (10.9%)	4 (7.3%)	2 (3.6%)	18 (32.7%)	22 (40.0%)
** 5201	Operator sənəti	6	60	20	9	96	9	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (1.0%)	3 (3.1%)	5 (5.2%)	0 (0.0%)	37 (38.5%)	50 (52.1%)
** 5301	Xoreoqrafiya sənəti	6	30	120	115	10	6	0 (0.0%)	2 (20.0%)	2 (20.0%)	1 (10.0%)	1 (10.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	4 (40.0%)
** 5302	Xoreoqrafiya sənəti	6	30	120	115	4	4	0 (0.0%)	0 (0.0%)	3 (75.0%)	1 (25.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)
** 5303	Xoreoqrafiya sənəti	6	30	120	115	240	49	8 (3.3%)	12 (5.0%)	8 (3.3%)	14 (5.8%)	7 (2.9%)	2 (0.8%)	60 (25.0%)	131 (54.6%)
** 5304	Xoreoqrafiya sənəti	6	30	120	115	28	7	0 (0.0%)	1 (3.6%)	1 (3.6%)	3 (10.7%)	2 (7.1%)	0 (0.0%)	6 (21.4%)	15 (53.6%)
** 5305	Xoreoqrafiya sənəti	6	30	120	115	420	70	0 (0.0%)	4 (1.0%)	5 (1.2%)	27 (6.4%)	34 (8.1%)	0 (0.0%)	142 (33.8%)	208 (49.5%)

Kom. kodu	Komissiyanın adı	Müsabiqə şərti		Komissiya üzrə		Qey-diy-yatdan keçib	Məq-bul alıb	Qiymətlər						Qeyri-məqbul alıb	Gəl-məyib
		Qab. imt. qiym.	Test balı	Plan	Qəbul			10	9	8	7	6	5		
** 6901	Bəstəkarlıq	6	60	8	0	1	0	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (100.0%)	0 (0.0%)
** 7101	İnstrumental ifaçılıq	6	60	25	25	35	19	1 (2.9%)	4 (11.4%)	9 (25.7%)	4 (11.4%)	1 (2.9%)	0 (0.0%)	16 (45.7%)	0 (0.0%)
** 7201	İnstrumental ifaçılıq	6	60	21	12	11	2	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (9.1%)	1 (9.1%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	9 (81.8%)	0 (0.0%)
** 7301	Musiqişünaslıq	6	60	25	11	62	10	0 (0.0%)	3 (4.8%)	5 (8.1%)	2 (3.2%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	52 (83.9%)	0 (0.0%)
** 7401	İnstrumental ifaçılıq	6	60	40	40	140	86	7 (5.0%)	31 (22.1%)	26 (18.6%)	20 (14.3%)	2 (1.4%)	0 (0.0%)	51 (36.4%)	3 (2.1%)
** 7501	Dirijorluq	6	60	3	0	3	0	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	3 (100.0%)	0 (0.0%)
** 8001	Aktyor sənəti	6	60	10	9	50	9	0 (0.0%)	0 (0.0%)	1 (2.0%)	4 (8.0%)	4 (8.0%)	0 (0.0%)	18 (36.0%)	23 (46.0%)
* 9001	İslamşünaslıq	6	150		0	143	52	1 (0.7%)	4 (2.8%)	12 (8.4%)	22 (15.4%)	13 (9.1%)	6 (4.2%)	66 (46.2%)	25 (17.5%)
** 9501	Xanəndəlik	6	60	18	14	14	4	0 (0.0%)	0 (0.0%)	2 (14.3%)	2 (14.3%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	10 (71.4%)	0 (0.0%)
** 9601	Milli Vokal	6	60	13	9	8	2	0 (0.0%)	1 (12.5%)	0 (0.0%)	1 (12.5%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	6 (75.0%)	0 (0.0%)

İdman istiqaməti üzrə

61-ci komissiya üzrə keçirilmiş qabiliyyət imtahanlarının statistikası

Komissiya kodu	İxtisasın adı	1-ci mərhələyə gəlməyib	1-ci mərhələdən bal alıb	2-ci mərhələyə gəlməyib	Qeyri-məqbul alıb	Məqbul alıb
6101	Məşqçilik (Atıcılıq) (AİA)	0	0	27	24	27
6102	Məşqçilik (Üzgüçülük) (AİA)	0	0	108	107	43
6103	Məşqçilik (Velosiped) (AİA)	0	0	55	63	74
6104	Məşqçilik (Ağırlıqqaldırma) (AİA)	0	0	152	174	47
6105	Məşqçilik (Atletika) (AİA, NDU, GDU)	0	0	496	932	334
6106	Məşqçilik (Basketbol) (AİA)	0	0	115	155	79
6107	Məşqçilik (Boks) (AİA, GDU)	184	265	11	68	231
6108	Məşqçilik (Futbol) (AİA, GDU)	383	218	54	200	702
6109	Məşqçilik (Gimnastika) (AİA)	0	0	18	6	13
6110	Məşqçilik (Cüdo) (AİA)	113	22	21	56	113
6111	Məşqçilik (Karate) (AİA)	44	77	8	30	83
6112	Məşqçilik (Sambo) (AİA)	11	8	6	7	44

Komissiya kodu	İxtisasın adı	1-ci mərhələyə gəlməyib	1-ci mərhələdən bal alıb	2-ci mərhələyə gəlməyib	Qeyri-məqbul alıb	Məqbul alıb
6113	Məşqçilik (Sərbəstgüləş) (AİA, NDU, GDU)	91	58	16	48	159
6114	Məşqçilik (Həndbol) (AİA)	49	117	9	111	139
6115	Məşqçilik (Qılıncoynatma) (AİA)	0	0	7	1	17
6116	Məşqçilik (Stolüstü tennis)(AİA)	17	3	1	27	27
6117	Məşqçilik (Şahmat)(AİA)	46	26	5	50	28
6118	Məşqçilik (Taekvando)(AİA)	33	19	1	7	82
6119	Məşqçilik (Voleybol) (AİA, NDU)	108	91	8	56	166
6120	Məşqçilik (Alpinizm) (AİA)	0	0	20	57	43
6121	Məşqçilik (Badminton) (AİA)	0	0	14	6	24
6122	Məşqçilik (Qışidmannövləri)(AİA)	0	0	2	5	2
6123	Məşqçilik (Kamandan oxatma) (AİA)	0	0	3	0	4
6124	Məşqçilik (Kanoeväavarçəkmə) (AİA)	0	0	7	0	11
6125	Məşqçilik (Tennis) (AİA)	0	0	7	4	18
6126	Məşqçilik (Triatlon) (AİA)	0	0	0	0	0
6127	Məşqçilik (Yunan-Roma güləşi) (AİA, GDU)	38	33	0	11	44

61-ci komissiya üzrə məqbul nəticələrinin 10 ballıq şkalada statistikası

Komissiya kodu	İxtisasın adı	Qeydiyyatdan keçən	6 bal	7 bal	8 bal	9 bal	10 bal
6101	Məşqçilik (Atıcılıq)(AİA)	78	6	4	8	4	5
6102	Məşqçilik (Üzgüçülük)(AİA)	258	23	15	3	2	0
6103	Məşqçilik (Velosiped)(AİA)	192	11	14	19	9	21
6104	Məşqçilik (Ağırlıqqaldırma) (AİA)	373	8	6	6	10	17
6105	Məşqçilik (Atletika)(AİA, NDU, GDU)	1762	135	108	68	9	14
6106	Məşqçilik (Basketbol)(AİA)	349	19	30	11	12	7
6107	Məşqçilik (Boks)(AİA, GDU)	759	35	28	56	56	56
6108	Məşqçilik (Futbol)(AİA, GDU)	1557	70	145	97	271	119

Komissiya kodu	İxtisasın adı	Qeydiyyatdan keçən	6 bal	7 bal	8 bal	9 bal	10 bal
6109	Məşqçilik (Gimnastika)(AİA)	37	1	0	5	2	5
6110	Məşqçilik (Cüdo)(AİA)	325	15	17	26	23	32
6111	Məşqçilik (Karate)(AİA)	242	17	19	17	16	14
6112	Məşqçilik (Sambo)(AİA)	76	8	6	13	4	13
6113	Məşqçilik (Sərbəstgüləş)(AİA,NDU, GDU)	372	15	19	36	24	65
6114	Məşqçilik (Həndbol)(AİA)	425	21	27	61	26	4
6115	Məşqçilik (Qılıncoynatma)(AİA)	25	3	1	3	4	6
6116	Məşqçilik (Stolüstü tennis)(AİA)	75	2	10	2	6	7
6117	Məşqçilik (Şahmat)(AİA)	155	5	6	4	8	5
6118	Məşqçilik (Taekvando)(AİA)	142	7	3	17	28	27
6119	Məşqçilik (Voleybol)(AİA,NDU)	429	28	42	38	30	28
6120	Məşqçilik (Alpinizm)(AİA)	120	7	1	0	9	26
6121	Məşqçilik (Badminton)(AİA)	44	6	0	4	13	1
6122	Məşqçilik (Qışidmannövləri)(AİA)	9	0	1	0	0	1
6123	Məşqçilik (Kamandanoxatma)(AİA)	7	0	0	1	2	1
6124	Məşqçilik (Kanoevəavarçəkmə)(AİA)	18	0	0	0	0	11
6125	Məşqçilik (Tennis)(AİA)	29	8	7	1	2	0
6126	Məşqçilik (Triatlon)(AİA)	18	0	0	0	2	1
6127	Məşqçilik (Yunan-Roma güləşi)(AİA, GDU)	126	0	4	5	8	27

62 və 63-cü komissiyalar üzrə keçirilmiş qabiliyyət imtahanlarının statistikası

Komissiya kodu	İxtisasın adı	Qeydiyyatdan keçən	Gəlməyib	Qeyri-məqbul alıb	Məqbul alıb
6201	Ümumi fiziki hazırlıq	5312	1135	2923	2389
6202	Adaptiv bədən tərbiyəsi			1940	3372
6203	Kütləvi-sağlamlaşdırıcı idman			1653	3659
63	Fiziki tərbiyə və çağırışaqədərki hazırlıq müəllimliyi	4450	1442	1247	1761

Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsi üzrə XQTİ-lərə tələbə qəbulu

Ali təhsilin magistratura səviyyəsinə təsviri sənət, musiqi, teatr, kino və xoreoqrafiya sənətləri istiqamətləri üzrə qabiliyyət imtahanları keçirilib. Bakalavrlar 28 Qabiliyyət İmtahanı Komissiyası üzrə imtahanlarda iştirak ediblər. İmtahanlar Bakı şəhərində 3 binada təşkil olunub. Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsinə qəbul üçün 68, 69 və 70 №-li proqramlar üzrə keçirilmiş qabiliyyət imtahanlarına 209 bakalavr qeydiyyatdan keçmişdi. Magistratura ixtisaslaşmaları üzrə qabiliyyət imtahanlarının nəticələri balla qiymətləndirilir.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin XQTİ-lərinə tələbə qəbulu

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul imtahanları Bakıdan əlavə respublikanın 8 bölgəsində təşkil olunub. İmtahanlar xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq 4 istiqamət üzrə keçirilib. Dini mənəvi xidmət ixtisasına qəbul olmaq üçün dini-psixoloji komissiyalar tərəfindən müsahibələr keçirilib:

1. Təsviri sənət
2. Musiqi sənəti
3. Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti
4. İdman
5. Dini mənəvi xidmət

Ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinin XQTİ-lərinə qəbul üçün 3017 nəfər qeydiyyatdan keçmişdi.

Ümumi orta təhsil bazasında istiqamətlər üzrə imtahan verən abituriyentlərin statistikası

İstiqamətlər	Qeydiyyatdan keçən abituriyentlərin sayı	Məqbul qiymət alanların sayı
Təsviri sənət	1127	484
Musiqi	743	564
Teatr, kino və xoreoqrafiya	241	83
İdman	874	185
Dini mənəvi xidmət	32	24

Tam orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinin XQTİ-lərinə qəbul üçün 4684 nəfər qeydiyyatdan keçmişdi.

Tam orta təhsil bazasında istiqamətlər üzrə imtahan verən abituriyentlərin statistikası

İstiqamətlər	Qeydiyyatdan keçən abituriyentlərin sayı	Məqbul qiymət alanların sayı
Təsviri sənət	1887	633
Musiqi	266	134
Teatr, kino və xoreoqrafiya	160	34
İdman	2288	612
Dini mənəvi xidmət	83	26

İmtahan günü tapşırıqların qiymətləndirilməsi həyata keçirilmiş və imtahan nəticələri operativ olaraq hər bir abituriyentin öz internet səhifəsində əksini tapmışdır. Qiymətləndirmədən sonra dərhal apellyasiya komissiyaları təşkil edilmiş və imtahan nəticələrinə dair müraciətlərə baxılmışdır.

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ, İNNOVASİYALAR VƏ STRATEJİ İNKİŞAF LAYİHƏLƏRİ UZRƏ FƏALİYYƏT

1. Təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq və strateji inkişaf layihələri

- 15 yanvar 2025-ci ildə Mərkəzdə Niderlandın İmtahan və Sertifikatlaşdırma üzrə Tədqiqat Mərkəzi (RCEC) tərəfindən aparılmış təkrar auditin nəticələrinə həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Audit nəticələrinə əsasən Mərkəzə 3 il etibarlılıq müddəti olan uyğunluq sertifikatı təqdim edilmişdir. Audit çərçivəsində Mərkəzin Keyfiyyət İdarəetmə Sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunluğu və fəaliyyətinin effektivliyi yüksək qiymətləndirilmişdir.
- 12 mart 2025-ci ildə Mərkəzdə İstanbulda fəaliyyət göstərən Özbək Qadın Haqları Fondunun nümayəndələri arasında görüş keçirilmişdir. Görüş zamanı İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə ölkədə milli qiymətləndirmə sisteminin inkişafı, ölçmə və qiymətləndirmədə elmi yanaşmaların tətbiqi, imtahanlarda şəffaflığın təmin olunması və nəticələrin təhlili barədə məlumat vermişdir. Fondun prezidenti Fondun fəaliyyəti haqqında məlumat verərək, Mərkəzin ölçmə və qiymətləndirmə sahəsində tətbiq etdiyi müasir yanaşmaları, imtahanların rəqəmsallaşdırılmasını və beynəlxalq standartlara uyğun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmişdir. Fondun İdarə Heyətinin qərarı ilə təhsil sahəsində uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə sədr İdarə Heyətinin sədri M.Abbaszadəyə Özbək Qadın Haqları Fondunun təsis etdiyi "Vətənin Şərəfi" ordeni təqdim edilmişdir.
- 24–27 aprel 2025-ci il tarixlərində Gürcüstanın Milli Qiymətləndirmə və İmtahan Mərkəzinin nümayəndə heyəti Mərkəzin fəaliyyəti ilə tanış olmaq və qurumlar arasında təcrübə mübadiləsi aparmaq məqsədilə ölkəmizdə səfərdə olmuşdur. Səfər çərçivəsində yeni əməkdaşlıq istiqamətlərini əhatə edən memorandum imzalanmışdır.
- 30 aprel – 1 may 2025-ci il tarixlərində London şəhərində Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın yeddinci iclası keçirilmişdir. Mərkəzin nümayəndəsi Azərbaycan Respublikasının nümayəndə heyətinin üzvlərindən biri kimi iclasda iştirak etmişdir. İclasda Azərbaycanın 30-a yaxın dövlət qurumunun iştirakı ilə 20-dən çox sahə üzrə görülmüş işlər, mövcud problemlər və inkişaf perspektivləri müzakirə olunmuşdur.
- 2–6 iyun 2025-ci il tarixlərində Mərkəzin nümayəndələri Gürcüstan Respublikasının Tbilisi şəhərində yerləşən Gürcüstanın Milli Qiymətləndirmə və İmtahan Mərkəzində imtahan materiallarının ekspertizasında iştirak etmişdir. Əməkdaşlıq çərçivəsində Gürcüstanın Milli Qiymətləndirmə və İmtahan Mərkəzinin mütəxəssisləri tərəfindən Mərkəzin gürcü dili fənni üzrə test bankının nəzərdən keçirilməsi və təkmilləşdirilməsi işləri aparılmışdır.
- 9–11 iyun 2025-ci il tarixlərində Birləşmiş Krallığın London şəhərində "Qiymətləndirmənin gələcəyini formalaşdırmaq: rəqəmsal dünyada innovasiya, inklüzivlik və dürüstlük" mövzusunda beynəlxalq elektron qiymətləndirmə konfransı keçirilmişdir. Tədbirdə müxtəlif ölkələrdən mütəxəssislər, pedaqoqlar, siyasətçilər və texnologiya sahəsinin nümayəndələri iştirak etmişdir. Mərkəzin konfransda iştirak edən nümayəndəsi Azərbaycanda imtahanların keyfiyyətinin artırılması və obyektiv qiymətləndirmə sistemlərinin inkişafı istiqamətində həyata keçirilmiş fəaliyyətlər barədə təqdimatla çıxış etmişdir. Çıxış zamanı sərişdə əsaslı və beynəlxalq standartlara uyğun qiymətləndirmə modellərinin tətbiqinin əhəmiyyəti vurğulanmış, Mərkəzin bu sahədə uzunmüddətli təcrübəsi və innovativ yanaşmalarından bəhs olunmuşdur. Konfrans çərçivəsində keçirilmiş dəyirmi masa və süni intellektə həsr olunmuş sessiyalarda süni intellektin qiymətləndirmədə tətbiqi, imtahan təhlükəsizliyinin artırılması və texnologiyaların təhsildə əlçatanlığının genişləndirilməsi məsələləri müzakirə edilmişdir.

- 13 iyun 2025-ci ildə Mərkəzin nümayəndəsi Birləşmiş Krallığın Kembric Universitetinin Nəşriyyat və Qiymətləndirmə Mərkəzinə işgüzar səfər etmişdir. Səfərin məqsədi xarici dillər üzrə imtahanların keyfiyyətinin yüksəldilməsi, ekspertlərin təlimi, qiymətləndirmə meyarlarının təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq standartlara uyğun qiymətləndirmə modellərinin tətbiqi olmuşdur. Görüşlərdə dil bacarıqlarının qiymətləndirilməsi sahəsində beynəlxalq təcrübə, situativ mühakimə tipli testlərin tətbiqi, onlayn adaptiv imtahan texnologiyaları, imtahan təhlükəsizliyi və rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi mövzuları müzakirə edilmişdir.
- 18 iyun 2025-ci ildə İdarə Heyətinin sədri və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qazaxıstana işgüzar səfər çərçivəsində Qazaxıstanın Milli Test Mərkəzində olmuş, iki qurumun rəhbər vəzifəli şəxsləri arasında görüş keçirilmişdir. Görüş zamanı tərəflərin fəaliyyət istiqamətləri, təşkil edilən imtahanlar, kompüter əsaslı imtahanların təşkili mexanizmi və regionlar üzrə imtahan statistikasına dair təqdimatlar edilmişdir. Qiymətləndirmə sahəsində mövcud yeniliklər, rəqəmsal imtahan sistemlərinin tətbiqi, imtahan təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, nəticələrin süni intellekt vasitəsilə emalı və statistik təhlili üzrə təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.
- 16–18 sentyabr 2025-ci il tarixlərində Birləşmiş Krallığın Edinburq şəhərində "MoodleMoot Global 2025" beynəlxalq konfransı keçirilmişdir. Mərkəzin nümayəndə heyətinin də iştirak etdiyi tədbirdə rəqəmsal təhsilin inkişafı, mövcud vəziyyət və gələcək prioritet istiqamətlər müzakirə edilmişdir. Sessiyalarda Moodle platformasının inkişaf strategiyası, süni intellektin testlərdə və qiymətləndirmə sistemlərində tətbiqi, həmçinin elektron imtahanlarla bağlı yeni texnologiyalar təqdim edilmişdir.
- 21–26 sentyabr 2025-ci il tarixlərində Zambiyanın Livinqston şəhərində Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın 50-ci illik konfransı keçirilmişdir. 40-dan çox ölkənin iştirak etdiyi tədbir "Qiymətləndirmədə çeviklik: Təhsildə sürətli transformasiyalara uyğunlaşma" mövzusuna həsr edilmişdir. Tədbirdə kurikulum islahatları, çevik qiymətləndirmə, İKT-nin rolu, rəqəmsal qiymətləndirmə, süni intellektin tətbiqi və səriştə əsaslı qiymətləndirmə kimi mövzular geniş müzakirə edilmişdir. Mərkəzin nümayəndələri Azərbaycan üzrə rəqəmsal qiymətləndirmə platformasının pilot layihəsi, abituriyentlərin seçim tendensiyaları və imtahan materiallarının elektron idarə olunmasında tətbiq edilən təhlükəsizlik sistemləri barədə çıxışlar etmişdir.
- 14 oktyabr 2025-ci ildə Mərkəzin nümayəndəsi Özbəkistanın paytaxtı Daşkənd şəhərində keçirilən Bilik və Səriştələrin Qiymətləndirilməsi Agentliyinin 30 illik yubileyinə həsr olunmuş beynəlxalq elmi-praktik konfransda iştirak etmişdir. "Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsində nəzəri və praktik yanaşmalar" mövzusunda keçirilmiş konfransda qiymətləndirmə sistemlərinin inkişafı, beynəlxalq təcrübənin tətbiqi və şagird-tələbələrin biliklərinin ədalətli və şəffaf qiymətləndirilməsi üzrə təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.
- 16 oktyabr 2025-ci ildə Türkiyənin Ölçmə, Seçmə və Yerləşdirmə Mərkəzinin nümayəndə heyəti Azərbaycana işgüzar səfəri çərçivəsində Mərkəzdə olmuşdur. İdarə Heyətinin sədri M.Abbaszadə, sədrin müavini Namiq Babayev və müvafiq struktur bölmə rəhbərləri ilə ÖSYM nümayəndələri arasında keçiriləngörüşdə beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan standartlaşdırılmış imtahanların keçirilməsi, qurumlar arasında təcrübə mübadiləsi, qarşılıqlı səfərlərin təşkili və digər məsələlər müzakirə edilmişdir.
- 22 oktyabr 2025-ci ildə Qazaxıstanın Astana şəhərində "Təhsilin qiymətləndirilməsində aktual məsələlər: Müasir metodlar və ağıllı həllər" adlı beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilmişdir. Konfransda Mərkəzin nümayəndə heyəti iştirak edərək Azərbaycanda yüksək riskli imtahanların təşkili, imtahanların şəffaflığı və etibarlılığı, elektron imtahanlar, Onlayn Marker Sistemi, test bankının idarə olunması və avtomatlaşdırılmış çap sistemləri barədə təqdimatlar etmişdir. 23 oktyabrda 2025-ci ildə Mərkəzin nümayəndə heyəti Milli Test Mərkəzini ziyarət etmiş, elektron imtahanlara nəzarət üçün yaradılan situasiya mərkəzində olmuş və aidiyyəti mütəxəssislərlə fikir mübadiləsi aparmışdır.
- 5–6 noyabr 2025-ci il tarixlərində Mərkəzin nümayəndəsi Koreya Respublikasının İnçon şəhərində İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyalarının İnkişafı üzrə Asiya-Sakit Okean Təlim Mərkəzinin təşkil etdiyi "İllik Rəqəmsal Liderlər Proqramı"nda iştirak etmişdir. Tədbir çərçivəsində rəqəmsal idarəetmə, etibarlı süni intellekt, məlumat təhlükəsizliyi və vətəndaş iştirakının təşviqi mövzularında təqdimatlar və təlim sessiyaları keçirilmişdir. Mərkəzin nümayəndəsi çıxışında Mərkəzin süni intellekt və rəqəmsal idarəetmənin tətbiqi ilə dövlət xidmətlərinin effektivliyinin artırılması, şəffaflığın təmin olunması və vətəndaşyönlü idarəetmə sahəsində həyata keçirdiyi tədbirlər barədə ətraflı məlumat vermişdir.

- 5–8 noyabr 2025-ci il tarixlərində Niderland Krallığında müxtəlif ölkələrdən mütəxəssislərin iştirak etdiyi Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Avropa Assosiasiyasının 26-cı illik konfransı keçirilmişdir. Konfrans çərçivəsində müxtəlif vörkşoplar və elmi məqalələrin təqdimatı keçirilmiş, təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində beynəlxalq təcrübə, yeni yanaşmalar və qlobal tərəfdaşlıqlar, rəqəmsal texnologiyalar, süni intellektin qiymətləndirməyə inteqrasiyası və innovativ qiymətləndirmə modelləri müzakirə edilmişdir. Mərkəzin nümayəndə heyəti konfrans zamanı elmi məqalələr təqdim etmiş, kütləvi imtahanlarda açıq tipli tapşırıqların effektivliyi, buraxılış imtahanlarında müxtəlif tapşırıq növlərinin nəticələrə təsiri mövzularında təcrübələrini bölüşmüşdür.
- 14 noyabr 2025-ci ildə İdarə Heyəti sədrinin müavini N.Babayev Türkiyədən gələn I Beynəlxalq "Maliyyə, mühasibat, audit və rəqəmsallaşma" simpoziumu iştirakçıları ilə görüş keçirmişdir. Görüşdə simpozium çərçivəsində müzakirə edilən mövzuların davamlı əməkdaşlıq imkanları və təcrübə mübadiləsi müzakirə edilmişdir. Görüşdə Mərkəzin həyata keçirdiyi layihələr, sertifikasiya imtahanları, rəqəmsallaşma prosesləri və beynəlxalq əməkdaşlıq perspektivləri barədə məlumat verilmişdir. Tərəflər gələcəkdə birgə elmi tədbirlərin təşkili və rəqəmsal audit və mühasibatlıq standartlarının tətbiqi sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi barədə razılığa gəlmişdir.

2. "Gənc Psixometrik" təcrübə proqramı

- 2025-ci ildə Mərkəz yeni layihəyə - "Gənc Psixometrik" təcrübə proqramına start vermişdir. Proqram çərçivəsində təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində nəzəri və praktiki biliklərin mənimsədilməsi, statistik təhlil metodlarının öyrədilməsi və bu istiqamətdə gənc mütəxəssislər bazasının formalaşdırılması məqsədi ilə bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Proqrama qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilmişdir: elektron qeydiyyat zamanı 669 nəfər müraciət etmiş, həmin şəxslər test imtahanı mərhələsinə dəvət edilmiş və test imtahanının nəticələrinə əsasən ən yüksək nəticə göstərən 30-dan çox namizəd müsahibə mərhələsinə dəvət olunmuşdur. Müsahibədən uğurla keçən 15 nəfər təcrübə proqramına qəbul edilmişdir. Təcrübə proqramı 3 aylıq müddəti əhatə etmişdir. Proqram çərçivəsində qiymətləndirmə və statistika üzrə təlimlər keçirilmiş, real datalar üzərində praktiki tapşırıqlar yerinə yetirilmiş, təqdim edilmiş məlumatlar əsasında layihələr hazırlanmış və nəticələr təqdim olunmuşdur. Təcrübə proqramının sonunda iştirakçılar sertifikatla təltif edilmişdir. Təcrübə proqramını uğurla başa vuran 2 iştirakçı hazırda Mərkəzin müvafiq struktur bölmələrində əmək fəaliyyətinə başlamışdır.

3. Ümumi Qiymətləndirmə Çərçivəsi (CAF) layihəsi

- Ümumi Qiymətləndirmə Çərçivəsi layihəsi dövlət sektoru üçün nəzərdə tutulmuş, ümumi keyfiyyət idarəetməsi (TQM) prinsiplərinə əsaslanan və təşkilatlarda özünüqiymətləndirmə yolu ilə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsini hədəfləyən müasir idarəetmə modelidir və dövlət qurumlarında effektiv idarəçilik, şəffaflıq və xidmət keyfiyyətinin artırılmasına xidmət edir. Bu çərçivə üzrə 10–11 dekabr 2025-ci il tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində (DİM) GIZ, SIGMA və Avropa CAF Resurs Mərkəzinin təşəbbüsü ilə iki günlük təlim proqramı keçirilmişdir. Təlim iştirakçılara CAF konsepsiyasını, özünüqiymətləndirmə prosesinin təşkili və idarəetmə fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsi metodlarını mənimsətmək məqsədi daşımışdır. Təlim interaktiv formatda təşkil olunaraq nəzəri biliklərin möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı, praktiki bacarıqların inkişafına şərait yaratmışdır.
- Layihə çərçivəsində DİM-də 15 nəfərdən ibarət özünüqiymətləndirmə qrupu yaradılmış və qrupun üzvləri CAF e-aləti (CAF e-tool) vasitəsilə fərdi qiymətləndirmə prosesində fəal iştirak etmişdir. Bu ilin sonunda başlanmış layihənin 2026-cı ildə Mərkəzin struktur bölmə rəhbərləri tərəfindən əldə olunan nəticələrin qiymətləndirilməsi, müzakirəsi və müvafiq vörkşopların keçirilməsi yolu ilə davam etdiriləcəkdir.

4. DİM-in rəqəmsallaşma səviyyəsinin diaqnostikası

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 16 yanvar tarixli, 287 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında Rəqəmsal İnkişaf Konsepsiyası"nın Tədbirlər Planının 1.1.1-ci tədbiri ("Dövlət qurumlarının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının rəqəmsallaşma səviyyəsinin diaqnostikası") çərçivəsində İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi (İRİA) ilə əməkdaşlıq əsasında Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəqəmsallaşma səviyyəsinin diaqnostikası həyata keçirilmişdir. Diaqnostika zamanı dörd əsas istiqamət – Strategiya, Xidmətlər, Texniki-Texnoloji İnfrastruktur və Əməliyyat Modelləri üzrə görüşlər keçirilmiş, tələb olunan sənədlər və hesabatlar İRİA-ya təqdim edilmişdir. Əldə olunan məlumatlar əsasında aparılmış təhlillərin nəticəsində DİM-in güclü və zəif tərəfləri, habelə inkişaf imkanları müəyyən edilmiş və diaqnostikanın nəticələri təqdim edilmişdir.

- DİM-in rəqəmsallaşma səviyyəsi dörd əsas istiqamət və onlara daxil olan 12 meyar üzrə – rəqəmsal strategiya və əlaqələndirmə, rəqəmsal xidmətlər, əlçatanlıq və istifadəçi təcrübəsi, xidmətlərin təşkili və təkmilləşdirilməsi, informasiya infrastrukturu, süni intellekt həllərinə hazırlıq və analitika, məlumatların idarə edilməsi, əməkdaşlıq və inteqrasiya, daxili idarəetmə proseslərinin optimallaşdırılması və digər sahələr üzrə qiymətləndirilmişdir.
- Diaqnostikanın nəticələrinə əsasən DİM-in rəqəmsal inkişafı üzrə 2026–2028-ci illəri əhatə edən Yol Xəritəsi hazırlanıb və hazırda razılaşdırılma mərhələsindədir. Yol Xəritəsində mərhələlər üzrə əsas təşəbbüslər, fəaliyyət istiqamətləri və prioritetlər müəyyən edilmişdir. Sözügedən təşəbbüslər DİM-in rəqəmsal strategiyasının formalaşdırılması, məlumatlara əsaslanan qərar qəbuletmənin təşviqi, xidmət imkanlarının genişləndirilməsi, texnologiyaların yenilənməsi, əməkdaşların rəqəmsal savadlılığının artırılması və struktur bölmələrarası inteqrasiyanın təkmilləşdirilməsini əhatə edir.

5. Beynəlxalq imtahanlar üzrə fəaliyyətlər və görülmüş tədbirlər

- 26 may 2025-ci ildə DİM-in danışıq bloku üzrə mütəxəssisləri Kembric Universitetinin Nəşriyyat və Qiymətləndirmə qurumu ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Kembric imtahanlarının danışıq bloku üzrə təlimdə iştirak etmişlər. Təlim proqramı nəzəri bilikləri, praktiki tapşırıqları, hər səviyyəyə uyğun meyarların təhlilini və qrup tapşırıqlarını əhatə etmişdir.
- 22 avqust 2025-ci ildə DİM-in nümayəndəsi Kembricin rəsmi hazırlıq mərkəzlərindən biri olan KNN Academy-də keçirilmiş məlumat sessiyasında iştirak etmişdir. Sessiya Kembric imtahanları barədə ictimaiyyətin məlumatlılığını artırmaq məqsədilə təşkil edilmişdir.
- 15 sentyabr 2025-ci ildə DİM-in nümayəndələri ilə ETS Global şirkətinin nümayəndəsi arasında onlayn görüş keçirilib. Görüş DİM-in rəsmi TOEFL və GRE test mərkəzi kimi fəaliyyətini gücləndirmək və imtahanlara dair ictimai məlumatlılığı artırmaq məqsədilə təşkil edilmişdir.
- 9 oktyabr 2025-ci ildə DİM-in nümayəndəsi "Sabina Academy" tədris mərkəzində təşkil edilmiş məlumat sessiyasında iştirak etmişdir. Sessiyanın əsas məqsədi Kembric imtahanları barədə ictimai məlumatlılığı artırmaq olmuşdur.
- 26 noyabr 2025-ci ildə DİM-in nümayəndəsi Hədəf liseyində keçirilmiş məlumat sessiyasında iştirak etmişdir. Sessiyada Kembric imtahanları barədə ictimai məlumatlılığın artırılması təmin edilmişdir.
- 10 dekabr 2025-ci ildə DİM-in nümayəndəsi İdrak liseyində təşkil edilmiş məlumat sessiyasında iştirak etmişdir. Sessiyanın əsas məqsədi Kembric imtahanları barədə ictimai məlumatlılığı artırmaq olmuşdur.

6. DÖVLƏT QULLUĞU SAHƏSİNDƏ BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ VƏ STRATEJİ İNKİŞAF LAYİHƏLƏRİ

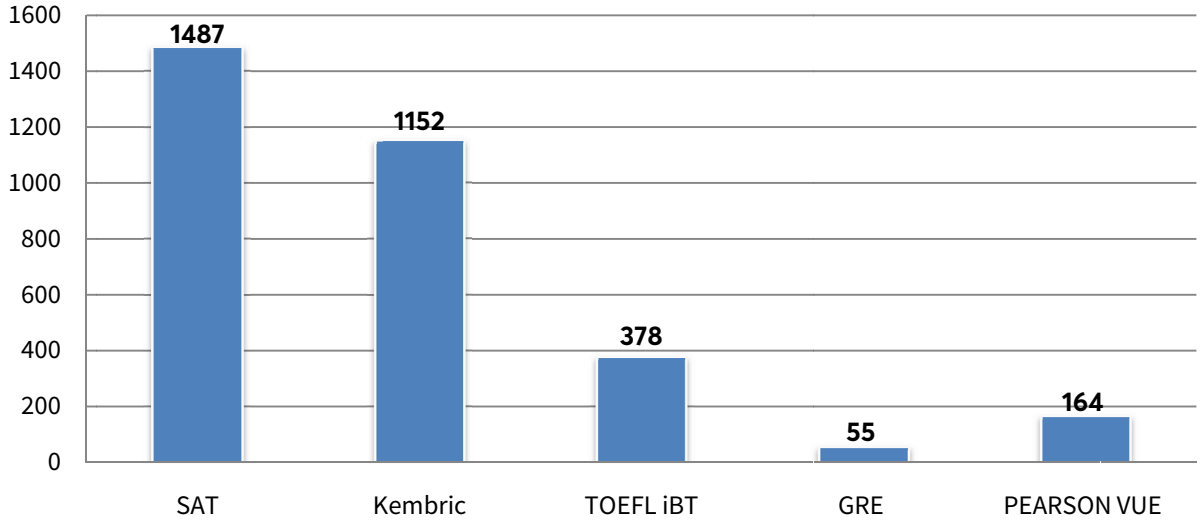
- Mərkəzin İdarə Heyəti sədrinin müavini Bəhrəm Xəlilovun məqaləsi 2025-ci ildə "Springer Nature" nəşriyyatına daxil olan Palgrave Macmillan tərəfindən çap edilən "Public Administration in the New Reality" ("Yeni reallıqda dövlət idarəçiliyi") adlı kitabda dərc olunmuşdur. Kitab dövlət idarəçiliyi sahəsində dəyişən qlobal reallıqlara uyğun olaraq formalaşan yeni yanaşmaları əhatə edir. Nəşrdə B.Xəlilovun müəllifi olduğu məqalə "Post COVID-19, Public Administration and Civil Service Development: Select Country Cases from Caucasus and Central Asia" (Post-COVID-19 dövründə dövlət idarəçiliyi və dövlət qulluğunun inkişafı: Qafqaz və Mərkəzi Asiyadan seçilmiş ölkə nümunələri) bölməsi altında Azərbaycan təcrübəsinə həsr olunub və müasir dövlət qulluğunda innovativ yanaşmaları, həmçinin region ölkələrinin qabaqcıl təcrübələrini əhatə edir.
- 17 fevral 2025-ci ildə Mərkəzin İdarə Heyəti sədrinin müavini B.Xəlilov və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İnsan Resursları Ofisi tərəfindən İstanbul şəhərində təşkil olunan "İstedad əsaslı inkişaf" adlı III İstanbul İnsan Resursları Forumunda iştirak etmişdir. 18 fevral 2025-ci ildə Mərkəzin nümayəndə heyəti Türk Dövlətləri Təşkilatı və Türkiyə Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İnsan Resursları Ofisinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən TDT-nin "2025-ci il Seminar Proqramı"nda iştirak etmişdir. Seminar çərçivəsində sədrin müavini tədbirin regional əməkdaşlığın gücləndirilməsində rolunu vurğulamış, Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunda həyata keçirilən islahatlar və tətbiq olunan yeni idarəetmə yanaşmaları barədə iştirakçılara məlumat təqdim etmişdir.

- 20 iyun 2025-ci ildə Mərkəzin İdarə Heyətinin sədri M.Abbaszadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qazaxıstanın Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Astana şəhərində keçirilən "Yeni sistemlər, müasir xidmətlər və innovativ həllər" mövzusunda beynəlxalq İnsan Resursları Forumunda iştirak etmişdir. Forum çərçivəsində sədr "Süni intellektin dövlət qulluğu xidmətlərinə inteqrasiyası" mövzusunda keçirilən interaktiv paneldə çıxış edərək Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğu sahəsində həyata keçirilən institusional islahatlar, rəqəmsallaşma prosesləri və süni intellekt texnologiyalarının tətbiqi üzrə son illərdə atılan addımlar barədə məlumat vermişdir. Tədbir çərçivəsində Dövlət Qulluğu üzrə Astana Regional Xabın təşkilatçılığı ilə sədrin müavini B.Xəlilovun həmmüəllifi olduğu "Yeni reallıqda dövlət idarəçiliyi" adlı kitabın təqdimatı da keçirilmişdir.
- 23–25 iyun 2025-ci il tarixlərində M.Abbaszadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Özbəkistanın Səmərqənd şəhərində keçirilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İctimai Xidmət üzrə Forumunda iştirak etmişdir. Forum Özbəkistan Hökuməti və BMT-nin İqtisadi və Sosial Məsələlər Departamenti (UN DESA) tərəfindən birgə təşkil olunmuşdur. Forum çərçivəsində sədr "Gələcək üçün ictimai xidmətlərin təqdimatının transformasiyası: innovasiya, inklüzivlik və tərəfdaşlıq" mövzusunda keçirilən sessiyada çıxış edərək ölkədə tətbiq olunan qiymətləndirmə modelləri, rəqəmsallaşma prosesində əldə edilən nailiyyətlər və ictimai xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində həyata keçirilən əsas tədbirlər barədə iştirakçıları məlumatlandırmışdır. Forum çərçivəsində sədrin müavini B.Xəlilov "Rəqəmsal transformasiyanın ictimai xidmətə təsiri: Dövlət qulluqçularını necə motivasiya etmək olar?" mövzusunda keçirilən sessiyada "Dövlət qulluqçularının motivasiyası: rəqəmsal dövrdə çağırışlar" adlı təqdimatla çıxış etmişdir.
- 7–8 iyul 2025-ci il tarixlərində Mərkəzin nümayəndələri üçün Avropa İttifaqı və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının birgə təşəbbüsü olan SIGMA proqramı çərçivəsində "Texniki səriştələrin inkişafı və qiymətləndirilməsi" mövzusunda növbəti seminar keçirilmişdir.
- 18 iyul 2025-ci ildə Qırğız Respublikasının İssık-Kul bölgəsində Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv dövlətlərin insan resursları sahəsində səlahiyyətli qurum rəhbərlərinin IV iclası keçirilmişdir. Tədbirə Qırğız Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Qulluğu və Yerli Özünüidarəetmə Məsələləri üzrə Dövlət Agentliyi ev sahibliyi etmişdir. Tədbirdə Mərkəzi sədr müavini B.Xəlilov təmsil etmiş və "Dövlət qulluğu sahəsində təlim: liderlik və dayanıqlı inkişaf" mövzusunda çıxış etmişdir.
- 22 avqust 2025-ci ildə sədrin müavini B.Xəlilov Almatı şəhərində Qazaxıstanın Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Agentliyi və İnsan Resursları Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "İnsan Resursları" beynəlxalq forumunda iştirak etmişdir. Forum çərçivəsində keçirilən "GovTalks" interaktiv panelində sədr müavini Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğu sahəsində həyata keçirilən institusional islahatlar, insan resurslarının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində tətbiq olunan yeniliklər və dövlət qulluğunda səriştə (kompetensiya) modelinin tətbiqi barədə məlumat təqdim etmişdir.
- 6–17 oktyabr 2025-ci il tarixlərində Mərkəzin nümayəndəsi Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində keçirilən beynəlxalq təlim proqramında iştirak etmişdir. Təlim Şərq Tərəfdaşlığı Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tərkibində fəaliyyət göstərən Lex Kaçinski adına Milli Dövlət İdarəçilik Məktəbi tərəfindən təşkil olunmuşdur və əsas məqsədi dövlət qulluğunda insan resurslarının idarə edilməsi siyasəti və bu sahədə tətbiq olunan qabaqcıl təcrübələrlə yaxından tanış olmaq idi. Proqram çərçivəsində beynəlxalq auditoriyaya ölkəmizdə dövlət qulluğu sahəsində aparılan islahatlar, insan resurslarının idarə edilməsinə dair müasir yanaşmalar, eləcə də bu sahədə həyata keçirilən innovativ təşəbbüslər və layihələr barədə ətraflı məlumat verilmişdir.
- 3–7 noyabr 2025-ci il tarixlərində Dövlət İdarəçilik Akademiyası və Mərkəzin dövlət qulluqçularına təlim keçən nümayəndələri üçün Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti tərəfindən (GIZ) Şərq Tərəfdaşlığı Proqramı çərçivəsində "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda beş günlük təlim təşkil olunmuşdur.

Beynəlxalq imtahanlar

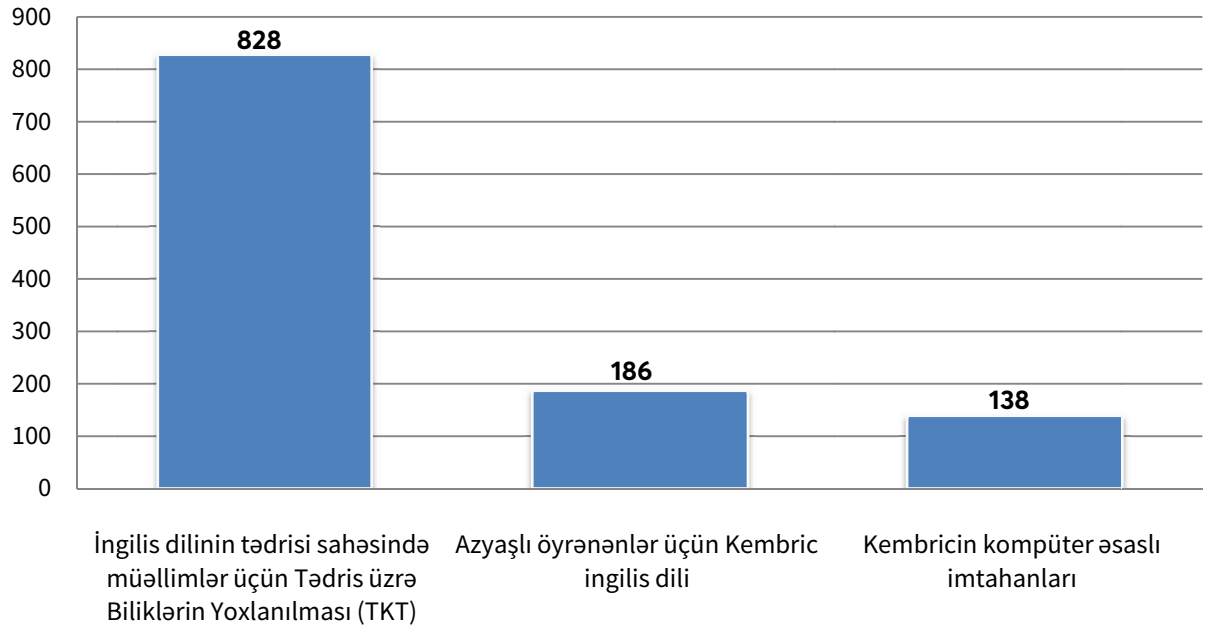
2025-ci ildə keçirilmiş beynəlxalq imtahanlarda 3236 nəfər (1152 nəfər Kembric, 1487 nəfər SAT, 378 nəfər TOEFL iBT, 164 nəfər Pearson VUE, 55 nəfər isə GRE imtahanlarında) iştirak etmişdir.

2025-ci ildə keçirilmiş beynəlxalq imtahanlarda iştirak edən namizədlərin ümumi sayı

KEMBRIC imtahanları

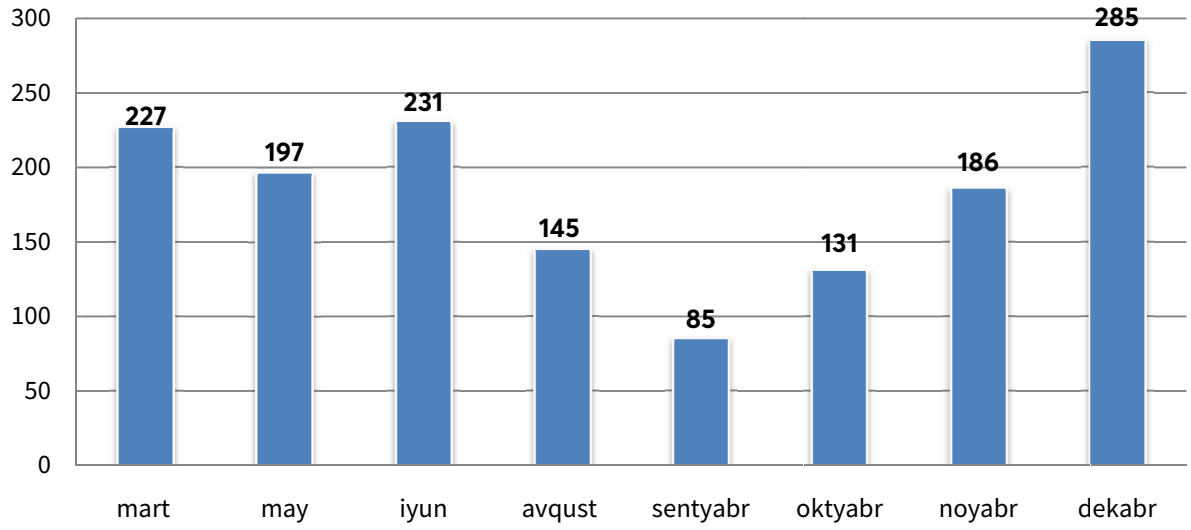
2025-ci ildə keçirilmiş Kembric imtahanlarında 1152 nəfər (828 nəfər ingilis dili müəllimlərinin xarici dil bacarıqlarını beynəlxalq səviyyədə təsdiq edən "TKT" imtahanında, 186 nəfər "Azyaşlı öyrənənlər" imtahanında, 138 nəfər isə kompüter əsaslı imtahanda) iştirak etmişdir.

SAT imtahanları

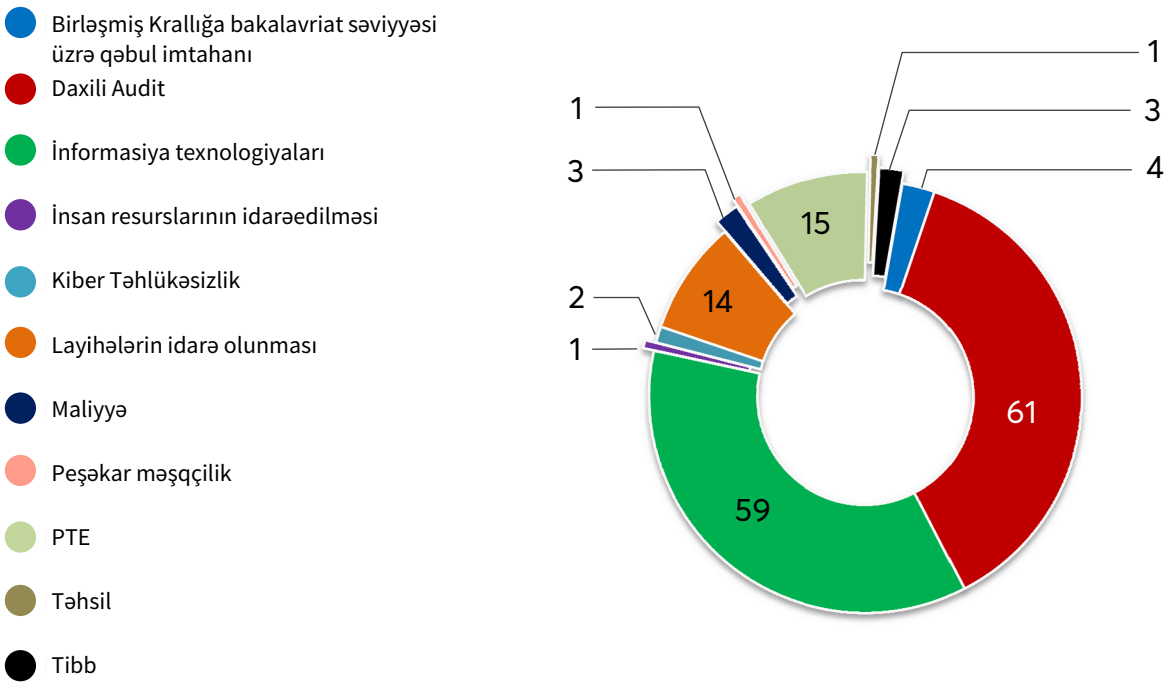
2025-ci ildə təşkil olunmuş SAT imtahanlarında 1 487 nəfər (8 martda 227 nəfər, 3 mayda 197 nəfər, 7 iyunda 231 nəfər, 23 avqustda 145 nəfər, 13 sentyabrda 85 nəfər, 4 oktyabrda 131 nəfər, 8 noyabrda 186 nəfər, 6 dekabrda isə 285 nəfər) iştirak etmişdir.

SAT imtahanında iştirak edən namizədlərin aylar üzrə statistikası

Pearson VUE ixtisaslaşma imtahanlarının növlər üzrə bölgüsü

Pearson VUE ixtisaslaşma imtahanlarında ümumi 164 nəfər iştirak etmişdir.

HƏDƏF ƏHALİ QRUPLARININ PSİXOLOJİ MAARİFLƏNDİRİLMƏSİ İSTİQAMƏTİNDƏ HƏYATA KEÇİRİLƏN FƏALİYYƏT

Dövlət İmtahan Mərkəzi 2017-ci ildən etibarən hədəf əhali qruplarının, o cümlədən abituriyent və valideynlərin maarifləndirilməsi istiqamətində də fəaliyyət göstərir. İlkin mərhələdə, əsasən, sosial media platformaları vasitəsilə aparılan fəaliyyət 2021-ci ildən etibarən daha sistemli xarakter alıb. Hazırda əhali arasında müvafiq xidmətləri olan tələbatın qarşılanması məqsədilə bir neçə istiqamətdə işlər aparılır.

Dövlət İmtahan Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən e-psixoloq.az platformasında şagirdlər, tələbələr, valideynlər və pedaqoji heyət üçün faydalı məqalələr, videomateriallar, diaqnostik testlər, peşə təsvirləri paylaşılır və müxtəlif mövzularda vebinarlar keçirilir.

2025-ci il ərzində psixoloji maarifləndirmə və dəstək platforması olan e-psixoloq.az internet səhifəsi üzrə 55 882 baxış sayı qeydə alınmış, platformanın xidmətlərindən isə 45 721 nəfər istifadəçi yararlanmışdır.

Keçən il başladılmış müxtəlif layihə və tədqiqatlar cari ildə də davam etdirilmişdir.

Yeniyetmələrin "Peşə seçiminə dəstək" layihəsi

2025-ci ildə Peşə seçimi aləti ali təhsil müəssisələrinin sərgisi çərçivəsində təqdim edilmişdir və sərgi iştirakçıları bu alətdən yararlanmışdır.

2025-ci ildə Dövlət İmtahan Mərkəzi və YAŞAT Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş şəxslərin məktəbli övladlarının iştirakı ilə görüş keçirilmişdir. Bu tədbirdə peşə seçimi aləti istifadəyə təqdim olunmuşdur.

Peşə seçimi alətinin rəy bölməsinin yeni interaktiv formatı tərtib edilmiş və bunun üçün müvafiq hesablama alqoritmi yaradılmışdır. Bu rəy bölməsində 4 respondent qrupu ayrılmış və hər qrupun maraq xüsusiyyətlərinə uyğun çoxistiqamətli inkişafyönlü rəy verilmişdir. Alət artıq əhalinin istifadəsi üçün təqdim olunmuşdur.

Böyüklər üçün "Təfəkkür növləri" testi

Böyüklər üçün "Təfəkkür növləri" alətinin tərtibatı davam etdirilmiş, bu il xüsusilə fəza təfəkkürü və tənqidi təfəkkür testlərinin hazırlanmasına diqqət yetirilmişdir. Bu alət həm müstəqil, həm də "Yetkin yaşlı şəxslər üçün karyera seçimi" alətinin bir hissəsi kimi istifadə olunacaqdır. Bundan əlavə yaradıcı təfəkkürün qiymətləndirilməsi istiqamətində tərtib işləri davam edir, alətin bir hissəsi hazırdır, aprobasiya mərhələsinə təqdim ediləcəkdir.

Yetkin yaşlı şəxslərin "Karyera maraqları" testi

Böyüklər üçün "Karyera maraqları" alətinin tərtibat prosesi davam etdirilib. Peşə sahələri üzrə ixtisas kombinasiyalarının müəyyən edilməsi üçün mövcud təsnifatlar təhlil edilmiş, uyğun peşə qrupları formalaşdırılmış və onların tətbiq oluna biləcək modelləri müəyyənləşdirilmişdir. Hazırlanan kombinasiyalar məzmun və funksional uyğunluq baxımından müzakirə olunaraq optimallaşdırılmışdır. Daha sonra karyera maraqlarını ölçmək üçün fəaliyyət yönlü suallar hazırlanmışdır. Yekun alət "Fəaliyyət" və "Maraq" bloklarından ibarətdir. Bu blok suallarının peşə qrupları ilə əlaqələndirilməsi və nəticələrin hesablanması üçün alqoritm tərtib edilmişdir. Alqoritm ilkin mərhələdə sınaqdan keçirilmiş, məntiqi ardıcıllıq və diaqnostik dəqiqlik baxımından dəqiqləşdirilmişdir. Paralel olaraq peşələr təfəkkür növlərinə görə qruplaşdırılmış və müxtəlif təsnifat sistemlərindən uyğun peşələr inteqrasiya edilərək vahid struktur yaradılmışdır. 175 peşə üçün blokların tərkibi hazırlanıb və aprobasiya mərhələsinə təqdim ediləcəkdir. Bu alət həm müstəqil, həm də "Yetkin yaşlı şəxslər üçün peşə seçimi" alətinin bir hissəsi kimi istifadə olunacaqdır.

"Dəyərlər" testi

2025-ci il ərzində müəyyən araşdırmaların nəticəsində müxtəlif peşələrə aid olan dəyərlər siyahısının ilkin versiyası tərtib olunmuşdur. Bu siyahı yeni dəyərlər alətinin əsasını təşkil edir. Yekun alət 16 dəyər şkalasından ibarətdir. Alətin iki hesablanma və keçirilmə formatı nəzərdə tutulmuşdur: ekspres və ətraflı format. Bu alət həm müstəqil, həm də "Yetkin yaşlı şəxslər üçün peşə seçimi" alətinin bir hissəsi kimi istifadə olunacaqdır.

Peşəkar dəyərlər aləti ilə yanaşı şəxsi dəyərlər aləti də hazırlanmış, ekspertiza edilmiş, aprobasiya üçün hazırdır.

"Peşə seçiminə şüurlu yanaşma" testi

Layihə çərçivəsində aparılan nəzəri icmal və analitik işlər nəticəsində peşəni mənimsəməyə hazırlığı ölçən konseptual model formalaşdırılmış və dörd əsas faktor müəyyən edilmişdir. Hər bir faktor üzrə sosial istəkliliyi minimuma endirən, məzmun baxımından dəqiq və psixometrik tələblərə uyğun Laykert tipli ifadələr hazırlanmışdır. Alət artıq daxili ekspertizaya və pilot aprobasiya mərhələsinə təqdim olunacaq səviyyədə yekunlaşdırılmış və növbəti psixometrik qiymətləndirmə mərhələsinə tam hazırdır.

Könüllülük layihəsi

2024-2025-ci qeydiyyat ili üçün 2700-dən çox könüllüyə psixoloji qiymətləndirilmə mərhələsi haqqında məlumat göndərilmiş və könüllülər üçün təlim mövzuları seçilmişdir. Keçən il keçirilmiş testlərin nəticələri statistik təhlil edilmiş və buna əsasən könüllü kateqoriyaları yaradılmışdır. Bu kateqoriyalara daxil könüllülərin mərhələli şəkildə işə cəlb edilməsi təşkil edilmişdir. Həmçinin seçilmiş könüllülərə təlimlər keçirilmiş, işin səmərəliliyini artırmaq üçün müsahibə mərhələsi vasitəsilə supervayzerlər seçilmiş və təyin edilmişdir. Könüllülərlə Könüllülər Gününə həsr olunmuş interaktiv kino-görüş təşkil edilmişdir.

2025-2026-cı qeydiyyat ili üçün 2000-dən çox könüllüyə psixoloji qiymətləndirilmə mərhələsi haqqında məlumat göndərilmişdir. Bu mərhələdə iştirakçıların stresədözümlülük, çeviklik, dürüstlük və dəyərlər kimi psixoloji konstruktlarının ölçülməsi üçün alətlər hazırlanmış və tətbiq edilmişdir.

Gələn il üçün könüllülərlə aparılacaq tədqiqat işinin elmi və metodoloji bazası formalaşdırılmışdır.

İmtahan nəzarətçiləri üçün psixoloji təlimlər

İlkin mərhələdə nəzarətçilərin seçimini aparacaq yeni psixoloqlar müəyyən edilmiş və onların işə qəbul prosesi həyata keçirilmişdir. Bu məqsədlə müsahibədə istifadəsi üçün strukturlaşdırılmış müsahibə sualları hazırlanaraq psixoloqlara təqdim edilmişdir.

Növbəti mərhələdə psixoloqların gələcəkdə nəzarətçilərə keçəcəkləri təlimlərin keyfiyyətini təmin etmək üçün onlar üçün xüsusi təlim təşkil olunmuş, alınan məlumatlar əsasında psixoloqların təlimkeçmə bacarığı qiymətləndirilmiş və seçimlər aparılmış, fəaliyyətləri ilə bağlı rəy təqdim edilmişdir.

Psixoloqların ilk real təlimlərində də iştirak edilmiş, müşahidə aparılmış və inkişaf üçün əlavə əks-əlaqələr rəy təqdim olunmuşdur.

Yüksəliş

Yüksəliş müsabiqəsi çərçivəsində səriştə əsaslı qiymətləndirmə ilə yanaşı emosional zəka qiymətləndirməsi də həyata keçirilmişdir. Bu qiymətləndirmə çərçivəsində iştirakçıların 3 komponent üzrə emosional zəkası ölçülmüş, digərlərinin emosiyalarını anlama, öz emosiyalarını anlama və effektiv davranış komponentləri 62 sual çərçivəsində qiymətləndirilmişdir. Qiymətləndirmədə mətn, audio, foto və qısa video formatları istifadə edilmişdir. Ümumi nəticələr əsasında iştirakçılar ballarına görə sıralanmış, yekun bal və müvafiq rəylər təşkilatçılara göndərilmişdir.

"Emosional zəka" psixometrik aləti

Yüksəliş layihəsi çərçivəsində tərtibatına başlanılmış alətin növbəti mərhələsi olaraq, mövcud alət əsasında sadalanan şkalaların məzmunun genişləndirilməsi, sual sayının artırılması, vahid nəzəri bazanın tərtibatı işləri aparılmışdır. Həmçinin eksperimental şkalaların tərtibatına başlanılmış, aprobasiya üçün hazırlıq işləri aparılmışdır.

Maarifləndirmə işləri

Maarifləndirmə məqsədilə 2025-ci illərdə Dövlət İmtahan Mərkəzində keçirilən ali təhsil müəssisələrinin sərgisində aktiv iştirak edilmiş. Sərgidə istifadə edilən müxtəlif peşəyönlü broşurlar, çeklistlər və viktorinalar hazırlanmışdır. Nəticə etibarilə iştirakçılara 3 gün ərzində peşə seçimi ilə bağlı təqdimatlar keçirilmiş, müxtəlif materiallar təqdim edilmiş və psixoloji xidmətlər barədə məlumat verilmişdir. Həmçinin sərgi zamanı 200-ə yaxın yeniyetməyə "Peşə seçimi" testindən ödənişsiz keçmə imkanı yaradılmış və əks əlaqələr təqdim edilmişdir. Viktorinada iştirak edən iştirakçılara hədiyyələr paylanılmışdır.

Həmçinin il ərzində müxtəlif mövzularda maarifləndirici podkastlar çəkilmiş, videoçarxlar hazırlanmış və sosial şəbəkələrdə paylaşılmışdır. Yeniyetmələr üçün "Peşə seçimi" metodiki vəsaitinin tərtibinə başlanılmışdır.

Dövlət qulluqçuları üçün təlimlər

Avqust–dekabr aylarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 iyul 2022-ci il tarixli, 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın 3.1.9-cu fəaliyyət istiqaməti (dövlət qulluğunda və iqtisadi idarəetmədə effektivliyin artırılması) çərçivəsində regionlarda dövlət qulluqçuları üçün 2025-ci il ərzində "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzusunda təlimlər keçirilmişdir.

Bundan əlavə, Bakı şəhərində il ərzində müxtəlif qurumlar üçün fərqli mövzularda 20-dən artıq təlim təşkil olunmuşdur.

Dövlət qulluğunda səriştə modelinin tətbiqi ilə bağlı görülən işlər

"Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019–2025-ci illər üçün Strategiya"nın 5.4-cü bəndinə əsasən dövlət qulluqçularının peşəkarlığını və işinin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə dövlət qulluğunda beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan səriştə (kompetensiya) modelinin tətbiq edilməsi istiqamətində 2025-ci il ərzində aşağıda qeyd edilən işlər həyata keçirilmişdir:

- Dövlət qulluğunda səriştə (kompetensiya) modelinə mərhələli keçid çərçivəsində icraçı və aşağı rəhbər vəzifələri üzrə ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi məqsədilə 989 ədəd situasiya mühakimə testi (SMT) tapşırığı hazırlanaraq test bankına təhvil verilmişdir. Hazırlanmış tapşırıqlar dövlət qulluğunda zəruri olan ümumi səriştələrin sistemli qiymətləndirilməsinə xidmət edir. SMT tapşırıqlarının hazırlanması prosesi şöbə əməkdaşlarının bilavasitə iştirakı ilə yanaşı, xidməti müqavilə əsasında cəlb edilmiş test tərtibatçıları ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilmişdir. Tərtibatçıların peşəkar bacarıqlarının formalaşdırılması və vahid metodoloji yanaşmanın təmin edilməsi məqsədilə şöbə əməkdaşları tərəfindən mütəmadi təlimlər təşkil edilmiş, metodiki dəstək göstərilmişdir. Bu yanaşma nəticəsində təşkilatdan kənar peşəkar test tərtibatçılarından ibarət kadr bazasının formalaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır.
- Dövlət qulluqçularının işə qəbulu prosesinin səriştələr əsasında aparılması məqsədilə səriştə əsaslı qəbul modelinə dair yekun təklif paketi hazırlanaraq təqdim edilmişdir. Təklif olunan modeldə:
  - qəbul prosesinin mərhələləri;
  - hər mərhələnin məqsədi və məzmunu;
  - mərhələlər arası keçid qaydaları və bal hədləri;
  - müsahibələrin aparılması üçün istifadə ediləcək səriştə meyarları;
  - strukturlaşdırılmış sual blokları və qiymətləndirmə şkalaları ətraflı şəkildə müəyyənləşdirilərək vahid təklif sənədində sistemləşdirilmişdir.

Bu sənəd dövlət qulluğuna qəbul prosesinin davranış və səriştə əsaslı qiymətləndirmə prinsiplərinə uyğunlaşdırılması üçün metodoloji əsas rolunu oynayır.

- Dövlət təşkilatlarında 180 dərəcə qiymətləndirmə sisteminin qurulması istiqamətində işlər aparılmışdır. Bu çərçivədə 6 dövlət orqanı (Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Qida Təhlükəsizliyi Agenti, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri Üzrə Dövlət Komitəsi) pilot qurum kimi seçilmiş, qiymətləndirmə prosesi Dövlət İmtahan Mərkəzinin təqdim etdiyi müvafiq elektron platforma üzərindən təşkil edilmişdir. Prosesin icrası seçilmiş pilot qurumların insan resurslarının idarə edilməsinə məsul bölmələri ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində aparılmış, qiymətləndirmə mərhələləri, iştirakçı qrupları və vaxt çərçivələri müvafiq bölmələrlə razılaşdırılaraq planlaşdırılmışdır. Seçilmiş pilot qurumların məsul bölmələrinə 180 dərəcə qiymətləndirmənin məqsədi, istifadə olunan platformanın funksionallığı və səriştə modelinin tətbiq qaydalarını əhatə edən müvafiq məlumatlar təqdim edilmişdir. Qiymətləndirmə səriştə modelinə daxil olan on iki səriştə üzrə aparılmaqla əməkdaşların davranış və peşəkar keyfiyyətlərinin sistemli şəkildə izlənilməsi üçün metodoloji baza formalaşdırılmışdır.
- Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsində səriştə modelinin tətbiqi ilə bağlı ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi üzrə alətlərin (SMT-lərin) keyfiyyət parametrlərinə uyğunluğunu və effektivliyini yoxlamaq məqsədilə 2024-cü ildə həyata keçirilən genişmiqyaslı tədqiqat 2025-ci ildə davam etdirilmişdir. Bu mərhələdə əvvəlki dövrlərdə SMT vasitəsilə qiymətləndirilmiş struktur bölmə rəhbərləri – 22 nəfər sektor müdiri rol oyunlarına cəlb edilmişdir. Rol oyunu nəticələri SMT nəticələri ilə müqayisə edilmiş, bu müqayisələr müxtəlif səriştə qrupları üzrə nəticələrin uyğunluq və tutarlılıq səviyyəsini, eləcə də qiymətləndirmə vasitələri arasında korelyasiyanı müəyyən etməyə imkan vermişdir. Beləliklə, SMT nəticələrinin alternativ qiymətləndirmə alətləri ilə müqayisəli təhlili aparılaraq alətlərin psixometrik və praktik etibarlılığına dair əlavə sübutlar əldə olunmuşdur.
- Dövlət qulluğunda funksional səriştələrin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində işlər SIGMA layihəsi çərçivəsində mərhələli şəkildə davam etdirilmişdir. Hesabat dövründə:
  - dövlət qulluğunda ilkin fəaliyyət kateqoriyalarının təsnifatı aparılmış;
  - vəzifə ailələrinin (job families) formalaşdırılması üzrə struktur çərçivə müəyyən edilmiş;
  - vəzifələrin sistemli qruplaşdırılması üçün konseptual əsas yaradılmışdır.

Bu çərçivədə funksional müxtəlifliyi əhatə edən pilot qurumlar müəyyən edilmiş, seçilmiş qurumlar üzrə vəzifələrin qulluq funksiyaları təhlil olunmuşdur. Vəzifə ailələri üzrə aşağıdakı fərqləndirici meyarların sistemləşdirilməsi istiqamətində hazırlıq işləri aparılmışdır:

– müstəqillik səviyyəsi,
– tapşırıqların mürəkkəbliyi,
– təşkilata təsir səviyyəsi,
– funksional məsuliyyətlər,
– tələb olunan səriştələr və məsuliyyət pillələri.

Aparılmış hazırlıq tədbirləri nəticəsində vəzifə ailələri üzrə vahid standartların formalaşdırılması və gələcək mərhələlərdə ümumiləşdirilməsi üçün zəruri metodoloji baza təmin edilmişdir. Bu işlər funksional səriştə modelinin dövlət qulluğu sistemi ilə inteqrasiyası üçün əsas çərçivəni formalaşdırır.

Dövlət qulluğuna qəbul üzrə test imtahanının məzmununun təkmilləşdirilməsi ilə bağlı görülən işlər

"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 28-ci maddəsinə uyğun olaraq, dövlət qulluğuna qəbul müsabiqə əsasında aparılır. Müsabiqə test imtahanından və müsahibədən ibarətdir. Mərkəz inzibati və yardımçı vəzifələrin təsnifat toplusuna uyğun olaraq inzibati dövlət qulluğu vəzifələri üzrə dövlət qulluğuna qəbul üçün ayda bir dəfədən az olmayaraq test imtahanları təşkil edir.

Dövlət qulluğuna qəbul imtahanların daha obyektiv və şəffaf keçirilməsi məqsədilə imtahanın məzmununun təkmilləşdirilməsi üçün mütəmadi olaraq zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Elmi və elmi-texnoloji sahələrdə, həmçinin qanunvericilik sistemində baş verən dəyişikliklər nəzərə alınaraq dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahanlarının proqramlarında zəruri dəyişikliklər edilir, test bankları mütəmadi olaraq yenilənir, banka yeni model tapşırıqlar daxil edilir.

Cari ildə də dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə sertifikat verilməsi üçün imtahanların strukturu və məzmununa müvafiq olaraq imtahan iştirakçılarının qanunvericilik üzrə bilikləri və onları tətbiqetmə bacarıqlarının, Azərbaycan dili üzrə biliklərinin və mətn təhliletmə bacarıqlarının, informasiya texnologiyaları üzrə bilik və bacarıqlarının, məntiqi təfəkkürünün, dünyagörüşünün müəyyən edilməsi üçün müvafiq proqramlara uyğun test tapşırıqları banklarının təkmilləşdirilməsi sahəsində işlər davam etdirilmişdir. 2025-ci il ərzində ekspertiza edilmiş tapşırıq sayı aşağıdakı kimidir:

- Ümumilikdə 1100-ə yaxın test tapşırığının ekspertizası təşkil edilib, onlardan aşağıdakı sayda test tapşırıqları qəbul edilərək müvafiq test banklarına təhvil verilmişdir:
  - qanunvericilik üzrə – 378 tapşırıq,
  - məntiqi təfəkkürün yoxlanılması üzrə – 168 tapşırıq,
  - Azərbaycan dili üzrə – 327 tapşırıq,
  - informasiya texnologiyaları üzrə – 146 tapşırıq.

Eyni zamanda səriştə modelinə keçid məqsədilə bankda situasiya (kazus) tipli tapşırıqların sayı artırılmış (müvafiq test banklarına 207 belə tapşırıq daxil edilib), il ərzində keçirilən test imtahanlarında bu tip tapşırıqlardan istifadə olunmuşdur. Bankdakı təxminən 600 test tapşırığı isə təkrar ekspertiza (təftiş) olunub, müvafiq düzəlişlər və təkmilləşmələr aparılıb.

2025-ci il ərzində hər ay (İnzibati rəhbər vəzifələrə (A növü üzrə) iki ayda bir, inzibati icraçı vəzifələrə (B növü üzrə) ayda bir gün, hər gün iki növbə olmaqla) imtahanlar keçirilmişdir.

İmtahanlardan sonra dövlət qulluğu üzrə təxminən 200, dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə 20 apellyasiya müraciəti cavablandırılmışdır.

“YÜKSƏLİŞ” müsabiqəsi çərçivəsində təşkil olunan tədbirlər və koordinasiya olunan fəaliyyət

“Yüksəliş” müsabiqəsinin fəaliyətinə
DİM-in verdiyi dəstək aşağıdakı istiqamətləri əhatə edir:

- Onlayn imtahanının məzmunun hazırlanması;
- Əyani mərhələnin təşkili;
  - Analitik təhlil imtahanının təşkili (məzmun) - Elektron İmtahanlar Korpusu;
  - “İdarəetmə bacarıqları” mərhələsi (məzmun) - Elektron İmtahanlar Korpusu;
- Mentorluq proqramı.

Onlayn imtahan mərhələsi

2025-ci il aprelin 27-də beşinci “Yüksəliş” müsabiqəsinin onlayn imtahan mərhələsi çərçivəsində Ümumi biliklər üzrə əsas imtahan keçirilib. İmtahanda 10 729 nəfər iştirak edib. Namizədlərə imtahanda Azərbaycan bloku, dünya bloku, idarəetmənin əsasları və müasir trendlər üzrə hər bölmədə 25 olmaqla ümumilikdə 100 tapşırıq təqdim olunub. Tapşırıqlar Dövlət İmtahan Mərkəzinin Yoxlama-ölçmə materiallarının işlənməsi departamenti tərəfindən hazırlanıb.

Əyani mərhələ

Analitik təhlil imtahanı. 2025-ci il 17 və 18 may tarixlərində beşinci “Yüksəliş” müsabiqəsinin əyani mərhələsinin ilk imtahanı - Analitik təhlil imtahanı keçirilib. İmtahana qatılan 5813 namizəddən 1478 iştirakçı müsabiqənin növbəti mərhələsində iştirak hüququ qazanıb. İmtahanlar Dövlət İmtahan Mərkəzinin Elektron İmtahanlar Korpusunda, Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Bakı şəhərində 153, 158, 161, 229 və 238 nömrəli, Sumqayıt şəhərində 1 nömrəli tam orta məktəbdə təşkil olunmuş imtahan mərkəzlərində keçirilib. İmtahanda DİM tərəfindən hazırlanan tapşırıqlardan istifadə olunub. İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qərargah fəaliyyət göstərib və imtahan zalları müntəzəm olaraq həm nəzarətçilər, həm də videomüşahidə vasitəsilə nəzarətdə saxlanılıb. Bütün zallarda imtahan təlimata uyğun şəkildə keçirilib, namizədlərə öz bilik səviyyələrini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahan üçün hər gün Mərkəzin 10 zalı ayrılıb və idarəetmə prosesinə 1 ümumi imtahan rəhbəri, 14 zal administratoru, 20 buraxılış rejimi əməkdaşı cəlb olunub.

“İdarəetmə bacarıqları” imərhələsi. 2025-ci il 4-6 iyun tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin Elektron İmtahanlar Korpusunda “Yüksəliş” müsabiqəsinin “İdarəetmə bacarıqları” imtahanı keçirilib. Tapşırıqlar Dövlət İmtahan Mərkəzinin Sərištələrin və peşəkar potensialın qiymətləndirilməsi şöbəsi tərəfindən

hazırlanıb. İmtahan iki növbədə təşkil olunub; səhər saat 10:00-da, günortadan sonra saat 16:00-da başlayıb. İmtahanlarda 1478 namizəd iştirak edib. İmtahan prosesinin idarə olunması üçün DİM-də operativ qərargah fəaliyyət göstərib və imtahan zalları müntəzəm olaraq həm nəzarətçilər, həm də videomüşahidə vasitəsilə nəzarətdə saxlanılıb. Bütün zallarda imtahan təlimata uyğun şəkildə keçirilib, namizədlərə öz bilik səviyyələrini nümayiş etdirmələri üçün zəruri şərait yaradılıb. İmtahanın məzmunu DİM tərəfindən hazırlanıb.

4 iyul 2025-ci il tarixdə DİM-in İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə beşinci "Yüksəliş" müsabiqəsinin yarımfinal mərhələsində təqdimatla çıxış edib. Təqdimat zamanı sədr innovasiyaların və dəyişikliklərin tətbiqi bacarığının inkişafı ilə bağlı əhəmiyyətli məqamlara toxunub. DİM-in keçdiyi inkişaf yolundan bəhs edən sədr yarımfinalçıların suallarını da cavablandırıb.

Mentorluq proqramı. DİM-in İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə 2025-ci ildə 4-cü "Yüksəliş" müsabiqəsinin mentorluq proqramı çərçivəsində müsabiqə qalibi Seymur Hüseynov ilə mütəmadi görüşlər keçirmişdir.

DİM-in İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə "Yüksəliş" müsabiqəsinin Təşkilat Komitəsinin iclaslarında mütəmadi iştirak etmiş, hesabatlarla tanış olub, müzakirələrdə çıxış etmişdir.

DİM-in ictimaiyyətin istifadəsinə verdiyi nəşrlər

“Abituriyent” jurnalı özünün bütün sayları, xüsusi buraxılış və nəşrləri ilə ictimaiyyətin, xüsusilə də abituriyentlərin və təhsil işçilərinin maarifləndirilməsinə xidmət göstərir, qəbul kampaniyasının bütün gedişi, mərhələləri, istiqamətləri barədə dolğun, dəqiq və etibarlı informasiya mənbəyi rolunu oynayır.

Rəsmi, elmi-metodiki, informativ nəşrlərin təsnifatı belədir:

Rəsmi materiallar

- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə qəbul qaydaları;
- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə qəbul qaydalarının təfsilatını açıqlayan qəbul elanları;
- ali təhsil müəssisələri, tam orta və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul qaydaları, müsabiqə şərtləri və bunların təfsilatını açıqlayan normativ sənədlər;
- tələbə qəbulu prosesinin ayrı-ayrı istiqamət və mərhələləri üzrə ictimaiyyətə ünvanlanan elanlar;
- ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış imtahanları proqramları;
- ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış imtahanları modellərinə uyğun tapşırıq nümunələri;
- ali təhsil müəssisələrinə və hərbi liseylərə qəbul imtahanları proqramları;
- ali təhsil müəssisələrinə və hərbi liseylərə qəbul imtahanı modellərinə uyğun tapşırıq nümunələri;
- ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında zəif cavablandırılan tapşırıqların izahlarına dair metodik tövsiyələr;
- ali təhsil müəssisələri, tam orta və ümumi orta təhsil müəssisələrinə qəbul aparılan ixtisaslar və plan yerləri:
- ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu;
- ali təhsil müəssisələrinə, tam orta və ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan abituriyentlərin siyahısı:
- təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələrinə tələbə qəbulunun və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanları nəticələrinin elmi-statistik təhlili.

İmtahanlara hazırlaşanlar, yuxarı sinif şagirdləri və müəllimlər üçün vəsaitlər

Bu vəsaitlər Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin ümumtəhsil müəssisələri üçün qüvvədə olan fənlər üzrə tədris proqramları və dərsliklər əsasında DİM-in hazırladığı qəbul proqramlarına tam uyğundur.

Vəsaitlərdə hər bir bölməyə aid mövzuların sonunda həmin mövzu üzrə və hər bölmənin sonunda ümumiləşdirici tapşırıqlar təqdim edilib. Həmçinin bölmənin sonunda yazılı şəkildə cavablandırılması tələb olunan situasiya, mətn və mənbə əsasında hazırlanan 3 tapşırıq da verilir. Bu struktur qəbul imtahanına müstəqil hazırlaşanlara tam orta ümumtəhsil müəssisələrində öyrəndikləri bilik və bacarıqları təkrar etməyə, tapşırıqları yerinə yetirmə bacarıqlarını inkişaf etdirməyə şərait yaradır.

Vəsaitlərdəki tapşırıqların düşündürücü və məntiqi olmasına, mühakimə-yürütmə, tətbiqetmə, təhliletmə və s. bacarıqların inkişafına şərait yaratmasına xüsusi diqqət yetirilib. Cavabı yazı ilə ifadə olunan tapşırıqların təqdim edilməsində məqsəd, ilk növbədə, bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsini beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırmaqdır. Bu tip tapşırıqlar müstəqil düşünmək, qərar vermək və əldə edilən nəticələri təqdim etmək bacarıqlarını daha yaxşı yoxlamağa imkan verir.

Qeyd etmək lazımdır ki, 2021-2023-cü illərdə bu vəsaitlər DİM və LANDAU School-un birgə layihəsi əsasında nəşr olunmuşdur.

Fənlər və siniflər üzrə “Qiymətləndirmə tapşırıqları” kitabları

Yeni təhsil proqramlarına (kurikulumlara) uyğun hazırlanmış bu vəsaitlərdən istifadə etməklə məktəblilərin təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi həyata keçirilir. Vəsaitdən həm diaqnostik, həm formativ, həm də summativ qiymətləndirmədə istifadə olunur.

Bu kitablarda müvafiq fənn və sinif üzrə tədris materialları əsasında hazırlanmış yeni (situasiya, mətn və mənbə üzərində iş, Eyler-Venn diaqramı, BİBÖ, klaster üsulu və s.) qiymətləndirmə tapşırıqları, qapalı (çoxseçimli) və açıq tipli test tapşırıqları təqdim olunur.

İbtidai siniflər üçün “Qiymətləndirmə tapşırıqları” kitabları

Bu kitablar respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində qüvvədə olan 1-4-cü sinif dərsliklərinin hər bir mövzusu üzrə hazırlanmışdır.

Kitabçaya daxil edilən tapşırıqların hər biri şagirdlərin idrak-yömümlü, məntiqi, nəzəri bilik və bacarıqlarını yoxlamağa imkan verir. Bu tapşırıqlarla tədris prosesində diaqnostik, formativ, summativ qiymətləndirmə aparmaq mümkündür.

Kitabdan ümumi təhsil müəssisələrində qiymətləndirmə vasitəsi kimi, həmçinin pedaqoji yönümlü ali təhsil müəssisələrində və müəllimlər üçün təlim kurslarında metodiki material kimi istifadə oluna bilər.

“Xüsusi qabiliyyət imtahanları” buraxılışları

Dövlət İmtahan Mərkəzi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul olmaq istəyənlər üçün “Abituriyent” jurnalının xüsusi buraxılışı olan vəsaitləri çap etmişdir. Vəsaitlərdə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasların yığcam xarakteristikası, onların hansı ali təhsil müəssisələrində olması haqqında məlumatlar, qabiliyyət imtahanı proqramları, qiymətləndirmə meyarları, imtahanlara hazırlıqla bağlı tövsiyələr, tapşırıq nümunələri, reproduksiyalar, normativlər, bir sözlə, xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçənlərin imtahana səmərəli hazırlaşmaları üçün vacib materiallar əksini tapmışdır.

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslara dair materiallar istiqamətlərinə uyğun olaraq 5 kitabçada təqdim edilmişdir.

Test topluları

Bu toplulara DİM (əvvəlki TQDK) tərəfindən müxtəlif illərdə və müxtəlif təyinatlı imtahanlarda, habelə "Abituriyent" jurnalının ayrı-ayrı saylarında dərc edilmiş test modelləri daxildir. Bununla yanaşı, hər topludakı test tapşırıqlarının 25 faizini heç bir imtahanda istifadə olunmamış tapşırıqlar təşkil edir. Onlar test bankındakı tapşırıqların əsas modellərini əhatə edir və gələcəkdə imtahanlara düşməsi istisna olunmur.

Test topluları şagirdlər, abituriyentlər, müəllimlər, test tərtibi ilə məşğul olan mütəxəssislər və ümumiyyətlə, testologiyaya maraq göstərənlər üçün dəyərli örnəkdir. Eyni zamanda, təlim-tədris prosesində biliyin qiymətləndirilməsində istifadə üçün faydalı vəsaitdir.

Magistraturaya və rezidenturaya qəbula aid xüsusi buraxılışlar

Bu məcmuələrdə qəbul qaydaları və elanları, qəbul aparılan ixtisaslar, plan yerləri, imtahanların təşkili və keçirilməsinə aid yeniliklər, qəbul olanların siyahısı, ixtisaslar üzrə keçid balları, DİM-in digər qərar, məlumat və elanları, eyni zamanda metodiki materiallar təqdim olunmuşdur.

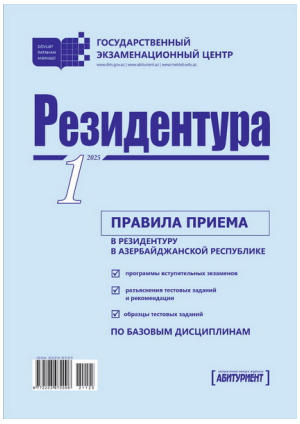

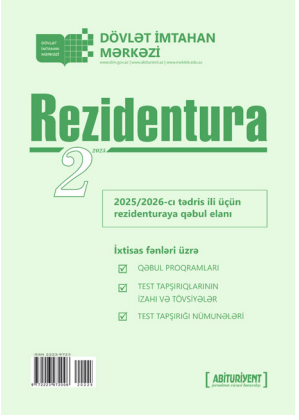

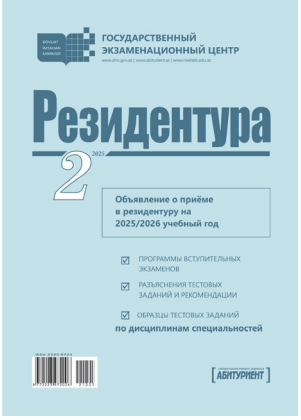

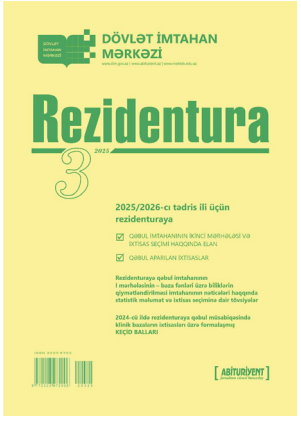

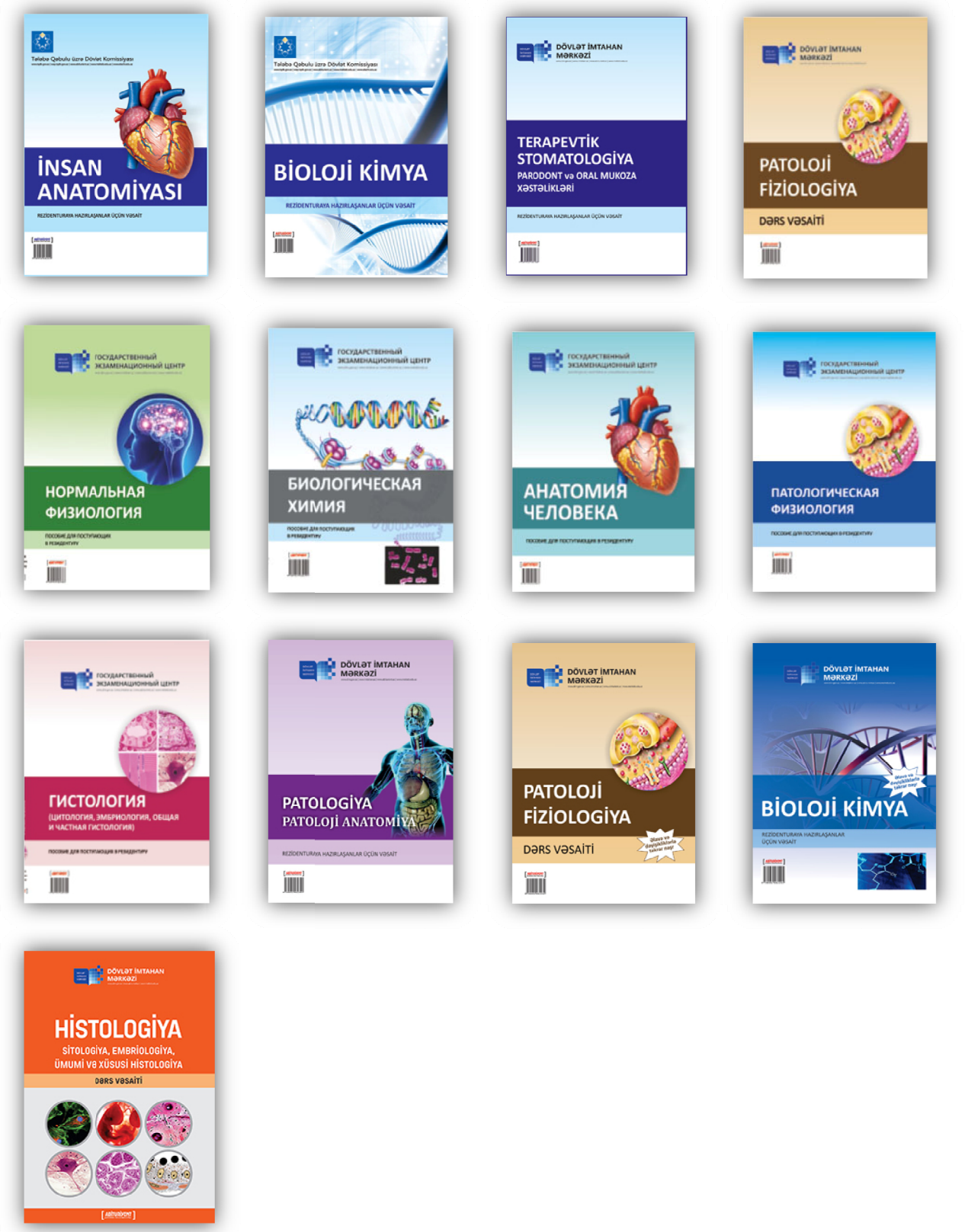

Rezidenturaya qəbul imtahanlarına hazırlaşanlar üçün vəsaitlər

Vəsaitlər Azərbaycan Tibb Universitetinin tədris proqramı və rezidenturaya qəbul imtahanı proqramı əsasında hazırlanmışdır. Vəsaitlər tərtib olunarkən elmin müasir nailiyyətlərindən istifadə edilmiş, tədris prosesində qarşıya çıxan konkret problemlərə daha çox diqqət yetirilmişdir. Vəsaitlərdən Azərbaycan Tibb Universitetinin, eləcə də tibb təhsili verən digər tədris müəssisələrinin tələbələri və müvafiq fənləri tədris edən müəllimlər istifadə edə bilərlər.

Dövlət qulluğuna qəbul olmaq istəyənlər üçün “Dövlət qulluğu” xüsusi buraxılışları

Dövlətimiz tərəfindən dövlət qulluğu və digər kadr siyasəti məsələlərində daha mükəmməl və şəffaf modelə nail olmaq mədsədilə müntəzəm olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilir, qanunvericilik bazasında zəruri dəyişikliklər edilir, yeni normativ hüquqi aktlar qəbul olunur. Dövlət İmtahan Mərkəzinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də bu sahədə vahid dövlət siyasətinin formalaşmasında və həyata keçirilməsində iştirak etmək, dövlət qulluğuna qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada, müsabiqə əsasında şəffaf şəraitdə aparmaqdan ibarətdir.

DİM ictimaiyyəti bu sahə ilə bağlı maarifləndirməyi və zəruri məlumatlarla təmin etməyi də əsas vəzifələrindən biri hesab edir. “Abituriyent” jurnalının xüsusi buraxılışı olan “Dövlət qulluğu” jurnalının nəşrlərində bilik sahələri üzrə hazırlanmış proqramlar, qanunvericilik bazasında baş verən dəyişikliklər, test tapşırığı nümunələri, müsabiqəyə təqdim olunmuş vakant vəzifələrin siyahısı və digər zəruri məlumatlar təqdim olunmuşdur.

“20 variant sınaq imtahanı” kitabları

Dövlət İmtahan Mərkəzinin nəşr etdirdiyi – “20 variant sınaq imtahanı” kitabları fənn ekspertlərinin gördüyü böyük həcmdə işlərin nəticəsidir. Bu nəşrlərdə ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil səviyyələri üzrə buraxılış və ixtisas qruplarına uyğun olaraq qəbul imtahanları fənləri üzrə hazırlanıb. Hər bir kitabda müvafiq olaraq buraxılış və ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının proqramları üzrə 20 sınaq imtahanı variantı (proqramın ayrı-ayrı mövzuları üzrə 10, bütöv proqram üzrə ümumiləşdirici 10 variant) təqdim edilib.

Elmi-statistik araşdırmaların nəticələrinə dair vəsaitlər

Tələbə qəbulu sistemində müasir informasiya texnologiyalarından istifadə olunması həm də ölkədə təhsilin vəziyyətinə dair geniş məlumat bazasına yiyələnməyə imkan verir. Bu məlumatların təhlili, əldə olan materialların pedaqoji ictimaiyyətə çatdırılması, qabaqcıl təcrübənin yayılması, çatışmazlıqların aidiyyəti təşkilatların diqqətinə çatdırılması təhsilin inkişafı ilə bağlı strateji qərarların qəbul olunması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Odur ki, hər il qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən ölkədə məktəb təhsilinin vəziyyətinin elmi-statistik təhlili aparılır və araşdırmanın nəticələri çap edilib təhsil ictimaiyyətinə çatdırılır. Aparılan elmi-statistik təhlilin tərkib hissələri kimi "Qəbul və buraxılış imtahanlarının gender aspektləri", "Kənd təsərrüfatı profilli ixtisaslar statistikada" və "Neft-qaz ixtisasları statistikada" adlı kitabçalar hazirlanır. Bunlarla bərabər, ölkənin hər bir rayonunun məzunlarının qəbul imtahanlarındakı göstəricilərini əks etdirən kitabçalar da çap edilib müvafiq təhsil orqanlarına göndərilir. Qəbulun nəticələrinin bu miqyasda, bu səviyyədə araşdırılmasını təhsilin vəziyyətinin monitorinqi də adlandırmaq olar.

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu il də DİM ali və orta ixtisas təhsili məktəblərinə tələbə qəbulunun nəticələrinə əsasən təhsilin həm ümumilikdə ölkə səviyyəsində, həm də ayrı-ayrı bölgə və məktəblər üzrə göstəriciləri, eləcə də abituriyentlərin ayrı-ayrı fənlər üzrə nəticələri, onların müxtəlif ixtisas qruplarına meyil və maraqları, ali təhsil müəssisələrinə qəbulolma göstəriciləri, yüksək və zəif göstəricili rayon və məktəblər, ali məktəblərin reytinqi, magistraturaya və rezidenturaya qəbulun nəticələri, həmçinin ümumtəhsil müəssisələri şagirdlərinin buraxılış imtahanları üzrə nəticələri və s. məsələlərə dair əhatəli araşdırmalar aparılıb.

DİM 2025-ci ildə: görülmüş işlərin, tədbir və yeniliklərin xronologiyası

Redaksiyamız bu ənənəvi rubrikada Dövlət İmtahan Mərkəzinin cari ildəki fəaliyyətinin xronologiyasını təqdim edir. Burada Mərkəzin 2025-ci ildə gördüyü əsas işlər, həyata keçirdiyi tədbirlər, əldə etdiyi mühüm nailiyyətlər xronoloji ardıcıllıqla əks etdirilib.

- 7 yanvarda ilk dəfə Azərbaycan dilinə tərcümə olunmuş "Dillərin öyrənilməsi, tədrisi və qiymətləndirilməsi üzrə tövsiyə çərçivə sənədi" (CEFR) oxuculara təqdim edilib.
- 7 yanvarda dövlət orqanlarında vakant inzibati vəzifələrin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elan edilib.
- 9 – 10 yanvar tarixlərində DİM-in Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalı inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Gündüz Əhmədli tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Layihələrin idarə olunması" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 9 – 14 yanvar tarixlərində "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.
- 10 yanvarda 2025-ci ildə keçiriləcək bəzi imtahanların qrafiki və qeydiyyat tarixləri elan olunub.
- 11 yanvarda Dövlət İmtahan Mərkəzində TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 11 yanvarda ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi üçün yeni alət – situasiya mühakimə testləri üzrə tapşırıqların keyfiyyət parametrlərinə uyğunluğunu araşdırmaq üçün Naxçıvan şəhərində sınaq imtahanı təşkil olunub.
- 11 – 12 yanvar tarixlərində Bərdə şəhəri Elgiz Kərimov adına 4 saylı və Şəki şəhəri Nizami Gəncəvi adına 7 saylı tam orta məktəblərdə regionun ümumi təhsil müəssisələrinin xarici dil fənnini tədris edən müəllimləri ilə görüşlər keçirilib.
- 13 yanvarda 33 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 82 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 13 – 31 yanvar tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin məsul əməkdaşları tərəfindən 3915 imtahan nəzarətçisi üçün təlimlər keçirilib.
- 14 yanvarda Bakı Biznes Universitetində Dövlət İmtahan Mərkəzi və ali təhsil müəssisələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə peşəkar mühasib sertifikatı imtahanları üçün nəzərdə tutulan işçi qrupun ilk iclası keçirilib.
- 14 – 15 yanvar tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15 yanvarda Niderlandın İmtahan və Sertifikatlaşdırma üzrə Tədqiqat Mərkəzi (RCEC) tərəfindən aparılan auditin nəticələrinə və buna əsasən DİM-ə fəaliyyəti ilə bağlı uyğunluq sertifikatının təqdim olunmasına həsr olunmuş tədbir keçirilib.
- 16 – 17 yanvar tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 yanvarda cari il üçün zal nəzarətçilərinin fəaliyyətinin sertifikatlaşdırılma prosesi başa çatıb.
- 17 – 31 yanvar tarixlərində dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi və BB vəzifə qrupu üzrə müsabiqənin test imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 18 yanvarda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 19 yanvarda ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul olmaq istəyənlər üçün elektron formada sınaq imtahanı keçirilib.
- 20 yanvarda Dövlət İmtahan Mərkəzinin kollektivi Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

- 21 – 22 yanvar tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 22 yanvar – 17 fevral tarixlərində aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən şəxslər üçün keçirilən test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 23 yanvarda 92 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 512 vakant vəzifənin tutulması üçün ümumi müsahibə elanı verilib.
- 23 yanvarda peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün 2024-cü il dekabrın 21-də keçirilən imtahanın II mərhələsinin nəticələri elan olunub.
- 23 yanvarda doktorantura və magistratura imtahanları (alman dili) üzrə mətn və test tapşırıqlarının yazılması və ekspertizasının effektliliyinin artırılması məqsədilə təlim təşkil olunub.
- 23 yanvarda Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanları keçirilib.
- 23 – 24 yanvar tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 24 yanvardan 10 fevraladək "Gənc psixometrik" təcrübə proqramına qeydiyyat aparılıb.
- 24 yanvarda taksi sürücüləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi üçün DİM-in elektron imtahanlar korpusunda növbəti test imtahanı keçirilib.
- 25 yanvarda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 25 yanvarda Naxçıvanda regionun ümumi təhsil müəssisələrinin xarici dil fənnini tədris edən 260 nəfərə yaxın müəllimi ilə görüş keçirilib.
- 27 yanvarda Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun aparıcı məsləhətçisi Nazlı Abduləlimova və həmin sektorun məsləhətçisi Cavid Əliyev tərəfindən "Səriştəyönlü təşkilati mədəniyyətin formalaşması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 28 yanvarda Dövlət İmtahan Mərkəzi ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı, ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının birinci mərhələsi və tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı üçün "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışlarını nəşr edib.
- 28 və 30 yanvar tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 30 yanvarda qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanı keçirilib.
- 30 yanvarda müəllimlik, mühəndislik və hüquq ixtisasları üzrə xarici dövlətlərdə ali təhsil almış şəxslər üçün peşə tanınması üzrə imtahan keçirilib.
- 31 yanvarda 19 yanvarda keçirilmiş magistratura səviyyəsinə qəbul imtahanı modelinə uyğun sınaq imtahanının yekun nəticələri elan edilib.
- 31 yanvarda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Gündüz Əhmədli tərəfindən "Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları və korrupsiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda İqtisadiyyat Nazirliyinin əməkdaşları üçün onlayn təlim keçirilib.
- Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 31 yanvar 2025-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşı Əzimov Rüstəm Bakir oğlu Gənclər üçün Prezident mükafatına layiq görülən şəxslər arasında yer alıb.
- 31 yanvar və 3 fevral tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 4 və 7 fevral tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub
- 4, 5, 11 və 12 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.

- 5 fevralda Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilən imtahanlarda fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilən imtahan rəhbərləri və zal nəzarətçilərinin mükafatlandırılmasına həsr olunan tədbir keçirilib.
- 5 – 25 fevral tarixlərində dövlət qulluğunda inzibati rəhbər (A növü) və inzibati icraçı (B növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 5 fevralda 135 dövlət orqanında 701 vakant inzibati vəzifənin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.
- 6 – 7 fevral tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun aparıcı məsləhətçisi Zinyət Əmirova və həmin sektorun məsləhətçisi Cavid Əliyev tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət "Dövlət qulluğunda səriştə modelinin tətbiqi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 6 fevral – 27 mart tarixlərində Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin V sinfinə şagirdlərin qəbulu aparılıb.
- 7 – 26 fevral tarixlərində ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının II mərhələsi üzrə sınaq imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 8 fevralda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 9 fevralda hakimliyə namizədlərlə yazılı imtahan keçirilib.
- 10 fevralda "Rezidentura" xüsusi buraxılışının 1-ci nömrəsi təqdim edilib.
- 5 – 6 və 10 –13 fevral tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 7 – 18 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 13 fevralda 9 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 24 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 13 fevralda sürücülər və beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 13 fevralda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə, Dövlət informasiya resursları departamentinin müdiri Vüqar Əkbərov və həmin departamentin sektor müdiri Xətayi Məmmədovun "Müxtəlif təyinatlı sertifikatların təhlili və işlənməsi" adlı məqaləsi "2024 International Conference Automatics and Informatics (ICAI)" jurnalında (səhifə 373 – 376) çap olunub.
- 14 fevralda Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun müdiri Anar Cəfərov və həmin sektorun məsləhətçisi Aynurə Abdalova tərəfindən "Səriştə əsaslı uğurlu liderlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15 fevralda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 16 fevralda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində doktorantura, dissertantura və adyunkturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dillər üzrə fəlsəfə doktoru imtahanı keçirilib.
- 16 fevralda inzibati rəhbər vəzifələrə aid AB, AC və inzibati icraçı vəzifələrə aid BA, BB vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi imtahanı (dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin B növünə aid BB qrupu) üzrə imtahanı keçirilib.
- 16 fevralda ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul imtahanı (1-ci cəhd) keçirilib.
- 17 fevralda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov və Mərkəzin əməkdaşı Mirzağa Yaqubzadə Türkiyə Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İnsan Resursları Ofisi tərəfindən İstanbul şəhərində keçirilən "İstedad əsaslı inkişaf" adlı III İstanbul İnsan Resursları Forumunda iştirak ediblər.
- 18 və 19 fevral tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 18 – 19 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.

- 19 fevralda 16 fevralda keçirilmiş magistraturaya qəbul imtahanının qapalı və kodlaşdırıla bilən açıq tipli tapşırıqlar üzrə nəticələri elan olunub.
- 19 fevralda doktoranturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dil fənni üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının danışıq bloku mərhələsi keçirilib.
- Fevralın 20-dən martın 5-dək ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulu aparılıb.
- Fevralın 20-dən martın 5-dək ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında kolleclərə tələbə qəbulu aparılıb.
- 20 fevralda DİM-də "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanları keçirilib.
- 20 – 21 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 20 – 21 fevral tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 21 fevralda 46 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 121 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 21 fevral – 2 mart tarixlərində Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbul olmaq istəyən vətəndaşlar üçün müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 22 fevralda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 24 fevral – 31 mart tarixlərində aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən şəxslər üçün keçirilən test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 25 fevral – 17 mart tarixlərində BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə imtahanlarda iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 25 – 26 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 26 fevralda Xocalı soyqırımına həsr olunmuş tədbir keçirilib.
- 26 – 27 fevral tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 27 – 28 fevral və 4 – 5 mart tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- Martın 1-də TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 2 martda qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanı keçirilib.
- 1 martda tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirilib.
- 3 martda "Abituriyent" jurnalının 1-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 3 martda Dövlət İmtahan Mərkəzi və "YAŞAT" Fondu arasında yeni əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb.
- 4 martda doktoranturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dillər, habelə əcnəbilərin Azərbaycan dili imtahanının nəticələri elan olunub.
- 7 martda Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbulla bağlı test imtahanı keçirilib.
- 6 – 7 mart tarixlərində DİM-in Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalı inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Gündüz Əhmədli tərəfindən yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Layihələrin idarə olunması" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 6, 7 və 11 mart tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.

- 8 martda SAT imtahanı təşkil olunub.
- 9 martda tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirilib.
- Martın 9-da Bakı və Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanları keçirilib.
- 10 – 30 mart tarixlərində taksi sürücüləri, avtomobil ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 10 martda DİM-in Hüquqi təminat, dövlət qulluğu məsələləri və dövlət strategiyaları ilə iş departamentinin Vəzifələrin idarə edilməsi və ehtiyat kadrlarla iş sektorunun müdiri Akif Bayramov və həmin sektorun böyük məsləhətçisi Röyal Şərifov tərəfindən "Dövlət orqanlarında inzibati vəzifələrin tutulması şərtləri və qaydaları" və "Dövlət qulluğunda ehtiyat kadrların idarə edilməsi" mövzularında təqdimatlar edilib. Həmçinin "Dövlət qulluğu - Vəzifələrin İdarə Edilməsi Sistemi" və "Dövlət qulluğu - Ehtiyat Kadrların İdarə Edilməsi Sistemi"ndən istifadə ilə bağlı iştirakçılara təlim keçirilib.
- 11 – 12 mart tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 12 martda Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəhbər şəxsləri və İstanbulda fəaliyyət göstərən Özbək Qadın Haqları Fondunun nümayəndələri arasında görüş keçirilib.
- 12 martda "Gənc psixometrik" təcrübə proqramının seçim prosesinin imtahan mərhələsi baş tutub.
- 12, 13 və 14 mart tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- 13 martda DİM-in İdarə Heyəti sədrinin müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 13 martda 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 2 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 8 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 13 və 14 mart tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 martda magistraturaya qəbul imtahanının yekun nəticələri elan olunub.
- 14 martda ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanının şəhər və rayonlar üzrə keçirilmə qrafiki müəyyən olunub.
- 14 martda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət "Effektiv nəticələrin əldə edilməsi və çeviklik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 mart – 14 aprel tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüləri üçün aprelin 30-da keçiriləcək növbəti imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 16 martda Dövlət İmtahan Mərkəzi ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə sınaq imtahanı keçirib.
- 17 martda 23 yanvarda elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 17 martda 5 fevralda elan edilmiş müsabiqənin müsahibə mərhələsinin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 17 martda Azərbaycan Dili üzrə Sertifikasiya İmtahanının sınaq versiyasının onlayn platformasının təqdimatına həsr olunan tədbir keçirilib.
- 18 martda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Müsahibələrin təşkili şöbəsinin müdiri Xədicə Əzimova və həmin şöbənin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov, o cümlədən Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 18 martda "Yüksəliş" müsabiqəsinin mentorluq proqramı çərçivəsində Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin qaliblərindən biri olan Seymur Hüseynovla görüşüb.
- 19 martda Dövlət İmtahan Mərkəzində TOEFL iBT imtahanı keçirilib.

- 18 – 19 mart tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- 18 və 19 mart tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 29 martda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 1 – 14 aprel tarixlərində magistraturaya qəbul imtahanının ikinci cəhdində iştirak etmək üçün bakalavrların ərizə qəbulu aparılıb.
- 3 apreldə "Rezidentura" xüsusi buraxılışının 2-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 6 apreldə əvvəlki illərin məzunları üçün ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının I mərhələsi, V ixtisas qrupu üzrə ali təhsil müəssisələrinə və 11 illik təhsil bazasında kolleclərə qəbul imtahanı, müsabiqədə buraxılış imtahanında verdiyi xarici dildən fərqli dil üzrə iştirak etmək istəyən cari ilin məzunları üçün əlavə xarici dil imtahanı, qəbul imtahanını buraxılış imtahanında verdiyi dildən fərqli dil üzrə vermək istəyən cari ilin məzunları üçün əlavə tədris dili imtahanı, mart ayında keçirilmiş buraxılış imtahanlarında müxtəlif səbəblərdən iştirak edə bilməmiş və barəsində Mərkəzə müraciət edilmiş cari ilin XI sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanı, eksternat qaydasında XI sinif üzrə yekun attestasiyada iştirak etmək istəyən şəxslər üçün buraxılış imtahanı, buraxılış imtahanlarında müxtəlif səbəblərdən iştirak edə bilməmiş və barəsində Mərkəzə müraciət edilmiş əvvəlki illərin XI sinif məzunları üçün buraxılış imtahanları keçirilib.
- 6 apreldə inzibati vəzifələrin B növünə aid BB altqrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanı, həmçinin inzibati rəhbər vəzifələrə aid AB, AC və inzibati icraçı vəzifələrə aid BA, BB vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi imtahanı keçirib.
- 7 apreldə aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyənlər üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin elektron imtahanlar korpusunda test imtahanı keçirilib.
- 7 apreldə 13 mart 2025-ci il tarixində elan edilmiş daxili müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 7 – 11 aprel tarixlərində Salyan, Neftçala, Biləsuvar və Cəlilabad rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Vaxtın idarə edilməsi və effektiv planlama", "Dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin tutulması qaydaları" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 8 apreldə Dövlət İmtahan Mərkəzinin elektron imtahanlar korpusuna "İmtahanlarda istifadə olunan yazılı cavab tələb edən tapşırıqların qiymətləndirilməsi texnologiyası" ilə tanış olmaq üçün mediatur təşkil olunub.
- 10 apreldə tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə martın 2-də keçirilmiş buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub.
- 10 apreldə qiymətləndirmə tapşırıqlarının hazırlanması, ekspertizası və yoxlanılmasına dair hazırlıq (marker) kursları fəaliyyətə başlayıb.
- 10 apreldə peşəkar mühasib sertifikatı imtahanlarının elektron formasının təqdimatı keçirilib.
- 11 apreldə coğrafiya və ingilis dili fənləri üzrə hazırlıq kurslarının ilk məşğələləri keçirilib.
- 11 – 18 aprel tarixlərində rezidenturaya ərizə qəbulu elan edilib.
- 11 aprel – 1 may tarixlərində dövlət qulluğunda inzibati rəhbər (A növü) və inzibati icraçı (B növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 12 apreldə TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 13 apreldə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Xüsusi Məktəbinin V sinfinə qəbul imtahanı keçirilib.
- 13 apreldə Bakı şəhərinin Xətai, Nəsimi, Nərimanov, Qaradağ, Suraxanı və Səbail rayonlarında, Gəncə şəhərində (I hissə), Samux, Yevlax, Qazax, Ağstafa, Şəki, Lənkəran (I hissə), Astara, Yardımlı, Ağdam, Ağcabədi, Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Ağsu, Zərdab, İsmayıllı, İmişli, Şirvan, Biləsuvar, Qusar, Siyəzən, Xızı və Şabran rayonlarında Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirilib.
- 14 apreldə DİM-in İdarə Heyəti sədrinin müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 14 apreldə Dövlət Sərhəd Xidməti Xüsusi Məktəbinin V sinfinə qəbul olmaq üçün keçirilən imtahanın nəticələri elan edilib.

- 14 apreldə informatika və Azərbaycan dili fənləri üzrə hazırlıq kurslarının ilk məşğələləri keçirilib.
- 14 – 21 aprel tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı üzrə elektron sınaq imtahanında iştirak üçün qeydiyyat aparılıb.
- 15 apreldə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Müsahibələrin təşkili şöbəsinin müdiri Xədicə Əzimova və həmin şöbənin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov, o cümlədən Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən İqtisadiyyat Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda onlayn təlim təşkil edilib.
- 16 apreldə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanının ikinci mərhələsi üzrə martın 16-da keçirilən sınaq imtahanının nəticələri elan edilib.
- 16 – 30 aprel tarixlərində onlayn platforma vasitəsilə Azərbaycan Dili üzrə Sertifikasiya İmtahanının sınaq versiyası keçirilib.
- Aprelin 17-dən mayın 1-dək ali təhsil müəssisələrinə və kolleclərə qəbul olmaq istəyən, lakin fevralın 20-dən martın 5-dək qeydiyyatdan keçməyən cari ilin məzunlarının I, II, III və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının 2-ci mərhələsinin 1-ci cəhdində iştirak etməsi üçün qeydiyyat aparılıb.
- 17 apreldə tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsi üzrə martın 9-da keçirilmiş buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub.
- 17 apreldə taksi sürücüləri, avtomobil ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülər üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 18 apreldə Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Qurumda təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi və zəruri təlimlərin təşkili" mövzusunda təqdimat edilib.
- 20 apreldə Bakı şəhərinin Sabunçu (I hissə), Xəzər (I hissə), Yasamal və Binəqədi rayonlarında, Sumqayıt (I hissə), Abşeron (I hissə), Gəncə (II hissə), Mingəçevir, Daşkəsən, Şəmkir (I hissə), Gədəbəy, Qəbələ, Oğuz, Lənkəran (II hissə), Cəlilabad (I hissə), Masallı (I hissə), Göyçay, Ucar, Şamaxı, Qobustan, Sabirabad, Neftçala, Hacıqabul, Xaçmaz (I hissə), Quba (I hissə), Füzuli, Beyləqan, Zəngilan və Cəbrayılda Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirilib.
- 21 aprel – 10 oktyabr tarixlərində buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə edilən qiymətləndirmə materiallarının işlənməsi, ekspertizası və yoxlanılması ilə bağlı müəllif, ekspert və marker hazırlığı kurslarında iştirak etmək istəyənlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 21 apreldə DİM-in İdarə Heyəti sədrinin müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 21 – 25 aprel tarixlərində Astara, Lerik, Masallı, Yardımlı rayonlarında və Lənkəran şəhərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Vaxtın idarə edilməsi və effektiv planlama", Dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin tutulması qaydaları" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 22 apreldə 6 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 2 – 4-cü təsnifatlarına uyğun olan 9 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 23 apreldə "Abituriyent" jurnalının 2-ci nömrəsi çap edilib.
- 23 apreldə TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 23 aprel – 7 may tarixlərində Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinə vakant vəzifələrə sənəd qəbulu aparılmış namizədlərin test imtahınına qeydiyyatı aparılıb.
- 23 aprel – 13 may tarixlərində "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.
- 23, 24 və 25 aprel tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 24 apreldə Dövlət İmtahan Mərkəzi ilə Gürcüstanın Milli Qiymətləndirmə və İmtahan Mərkəzi arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

- 24 apreldə xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün DİM-in elektron imtahanlar korpusunda test imtahanı keçirilib.
- 26 apreldə TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 27 apreldə peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I və II mərhələsi üzrə sınaq imtahanı keçirilib.
- 27 apreldə Bakı şəhərinin Sabunçu (II hissə), Nizami, Xəzər (II hissə), Pirallahı rayonlarında, Sumqayıt (II hissə), Abşeron (II hissə), Naxçıvan, Göygöl, Goranboy, Naftalan, Şəmkir (II hissə), Tovuz, Qax, Balakən, Zaqatala, Cəlilabad (II hissə), Masallı (II hissə), Lerik, Saatlı, Salyan, Kürdəmir, Ağdaş, Xaçmaz (II hissə), Quba (II hissə), Bərdə, Tərtər, Ağdərə və Laçında Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən ümumi (9 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirilib.
- 29 və 30 aprel tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 30 apreldə xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 30 aprel – 1 may tarixlərində Londonda keçirilən Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə Hökumətlərarası Komissiyanın yeddinci iclasında DİM-in Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri Elmir Şirinov ölkəmizin nümayəndə heyətinin tərkibində yer alıb.
- 2 mayda DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 2 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları ADA Universitetində keçirilən "Məşğulluq həftəsi" layihəsinin bağlanış mərasimində iştirak edib və layihəyə verdiyi töhfəyə görə DİM mükafatla təltif olunub.
- 3 mayda SAT imtahanı təşkil olunub.
- 4 mayda Azərbaycan dilindən fərqli dillərdə tədris aparılan ümumi təhsil müəssisələrinin 9-cu və 11-ci sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanı çərçivəsində Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanı keçirilib.
- 4 mayda rezidenturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanı) birinci cəhdi keçirilib.
- 5 mayda rezidenturaya qəbul olmaq üçün mayın 4-də keçirilən imtahanın nəticələri elan edilib.
- 6 mayda 56 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 146 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 7 mayda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 8 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəhbərliyi və kollektivi müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünya şöhrətli siyasi xadim, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 102-ci ildönümü münasibətilə Fəxri xiyabanda Ulu Öndərin məzarını ziyarət edib.
- 11 mayda qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanı keçirib.
- 11 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzi ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında növbəti imtahanlar keçirib.
- 11 mayda Naxçıvan MR-nın ədliyyə orqanlarına qəbul imtahanı keçirilib.
- 11 mayda ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarına qəbul imtahanı (2-ci cəhd) keçirilib.
- 12 mayda təhsilin qiymətləndirilməsi sahəsində gənc mütəxəssislər bazasının formalaşdırılması məqsədilə həyata keçirilən "Gənc Psixometrik" təcrübə proqramının ilkin mərhələsinə – təlimlərə start verilib.
- 13 mayda 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 6 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 13 mayda magistraturaya qəbul imtahanının qapalı və kodlaşdırıla bilən açıq tipli tapşırıqlar üzrə nəticələri elan olunub.
- 13 mayda İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi (İRİA) və Dünya Bankının əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilən "Dövlət qurumlarında texnologiyaların tətbiqi və məlumat əsaslı qərarvermə üzrə texniki dəstək" layihəsinin pilot mərhələsi olaraq "Məlumat əsaslı qərarvermə" adlı təlim keçirilib.
- 13 və 14 may tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsinin əməkdaşları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 13, 20 və 27 aprel tarixlərində ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanlarından sonra iştirakçılar arasında məmnuniyyət sorğusu keçirilib.

- 15 may – 10 iyul tarixlərində subbakalavrın elektron ərizə qəbulu aparılıb.
- 15 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib.
- 15 mayda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanı keçirilib.
- 15 və 16 may tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsinin əməkdaşları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15, 19 və 21 may tarixlərində musiqi sənəti və teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti istiqamətləri üzrə qabiliyyət imtahanlarına cəlb ediləcək zal nəzarətçiləri üçün təlimlər keçirilib.
- 16 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Bacarıqların, vərdişlərin qiymətləndirilməsi və markerlərlə iş şöbəsinin müdiri Aydın Qasımov və Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov 1 saylı Bakı "ASAN xidmət" mərkəzində ASAN könüllüləri ilə görüş keçirib.
- 16 mayda Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə mayın 4-də keçirilən test imtahanının nəticələri elan olunub.
- 17 mayda Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Vergi Xidmətinə qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 18 və 20 may tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanı materiallarının işlənilməsi ilə bağlı növbəti təlimlər keçirilib.
- 19 mayda xarici dillər üzrə doktorantura və dissertantura səviyyəsində keçirilən imtahanlara hazırlaşanlar üçün "Doktorantura" adlı metodik vəsait dərc edilib.
- 19 mayda Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Vergi Xidmətinə işə qəbul olunmaq istəyən namizədlər üçün keçirilən test imtahanının nəticələri elan olunub.
- 19 – 20 may tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Əmək qanunvericiliyinin tətbiqi: şəxsi işin aparılması, əmək məzuniyyəti, zəruri sənədləşmə, elektron bildiriş" mövzusunda təlim keçirilib.
- 19 – 23 may tarixlərində Babək, Şahbuz, Sədərək, Kəngərli, Şərur, Ordubad, Culfa rayonlarında və Naxçıvan şəhərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğuna qəbul: nəzəri və praktiki məsələlər", "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Vaxtın idarə edilməsi və effektiv planlama" mövzularında təlimlər keçirilib.
- Mayın 20-dən 30-dək ali təhsil müəssisələrinin (V ixtisas qrupu) və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyənlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 20 və 21 may tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 21 – 30 may tarixlərində Bakı İlahiyyat Kollecinin dini-mənəvi xidmət ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 21 may – 12 iyun tarixlərində BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 21, 22 və 23 may tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- 22 may – 9 iyun tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüləri üçün iyunun 19-da keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 22 maydan 10 iyunadək ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün sənəd verən, lakin mayın 4-də keçirilən Azərbaycan dili imtahanında iştirak etməyən və ya qeyri-məqbul alan abituriyentlərin növbəti imtahana qeydiyyatı aparılıb.
- 22 mayda Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Səriştələrin və peşəkar potensialın qiymətləndirilməsi şöbəsinin, İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət "Münaqişələrin idarə edilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.

- 22 mayda əmlak sığortası sahəsi üzrə müstəqil ekspert sertifikatının verilməsi məqsədilə keçiriləcək imtahanın proqram layihəsini müzakirə etmək üçün sahə üzrə mütəxəssislərin iştirakı ilə seminar təşkil olunub.
- 22 – 23 may tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 23 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarının başlanması ilə əlaqədar mətbuat konfransı keçirib.
- 23 mayda ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə aprelin 13-də keçirilən buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub.
- 24 mayda SAT imtahanı keçirilib.
- 24 mayda II və III ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanı keçirilib.
- 26 mayda DİM-in Kembric Universiteti Nəşriyyat və Qiymətləndirmə qurumu ilə əməkdaşlığı çərçivəsində Kembric imtahanlarının danışıq bloku üzrə qiymətləndirmə aparan ekspertlərinə təlim keçirilib.
- 26 mayda ali təhsil müəssisələrinin, tam orta (11 illik) və ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyənlər üçün nəşr edilən "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışları çap edilib.
- Mayın 26-dan iyunun 8-dək I, II, III və IV ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanının 2-ci mərhələsinin 2-ci cəhdində iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 27 mayda "ASAN Könüllülərinin Diskussiya Platforması" çərçivəsində ASAN könüllüləri ilə görüş keçirilib.
- 26, 27 və 29 may tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- 29 mayda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 30 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzi 2024-cü ilə aid tələbə qəbulu və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələrinə dair elmi-statistik materialları "Abituriyent" jurnalının 12-ci nömrəsində nəşr edib.
- 30 mayda Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib.
- 30 mayda DİM-in Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Gündüz Əhmədli tərəfindən Ədliyyə Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluqçuları üçün etik davranış qaydaları və korrupsiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda onlayn təlim təşkil olunub.
- 30 mayda magistraturaya qəbul imtahanının yekun nəticələri elan olunub.
- 30 mayda Dövlət İmtahan Mərkəzində avtomobil nəqliyyatının sığortası üzrə müstəqil ekspert sertifikatının verilməsi məqsədilə keçiriləcək imtahanın proqram layihəsini müzakirə etmək üçün sahə üzrə mütəxəssislərin iştirakı ilə seminar təşkil olunub.
- 30 mayda ADA Universitetinin Qazax Mərkəzində "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019 – 2025-ci illər üzrə Strategiya"nın 2023 – 2025-ci illərdə icrası üzrə Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasının təmin edilməsi, dövlət qulluğunun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə gənclərin maarifləndirməsi və onların dövlət qulluğuna marağının artırılması məqsədilə tələbə və gənclərin iştirakı ilə "Gənclərin dövlət qulluğu sahəsində biliklərinin artırılması" mövzusunda maarifləndirmə tədbiri keçirilib.
- 30 mayda ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə aprelin 20-də keçirilən buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub.
- 1 iyunda Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü münasibətilə 6 – 10 yaş arasında olan şəhid övladlarına "Abituriyent" jurnalı redaksiyasının müvafiq yaş qrupları üçün qiymətləndirmə kitabçaları hədiyyə edilib. Bayram günü münasibətilə 108 şagirdə 12 adda 324 kitab təqdim olunub.
- 1 iyunda I və IV ixtisas qrupları (o cümlədən III qrup üzrə DT və TC altqruplarının hər ikisini seçənlər üçün coğrafiya fənni) üzrə qəbul imtahanı keçirilib.

- 2 – 4 iyun tarixlərində Oğuz, Qəbələ və Ağdaş rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin tutulması qaydaları" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 2 – 6 iyun tarixlərində DİM-in Metodika və dərsliklərin monitorinqi şöbəsinin əməkdaşları Tbilisidə Gürcüstanın Milli Qiymətləndirmə və İmtahan Mərkəzində imtahan materiallarının ekspertizasında iştirak ediblər.
- 2 – 20 iyun tarixlərində taksi sürücüləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi imtahanına qeydiyyatı aparılıb.
- 3 iyunda 13 mayda elan edilmiş daxili müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 3 iyun – 3 iyul tarixlərində qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün 17 iyulda keçiriləcək ixtisas imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 4 iyunda DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 4 iyunda peşəkar mühasib sertifikatı üzrə elektron sınaq imtahanının nəticələri elan olunub.
- 4 iyunda Dövlət İmtahan Mərkəzində fəaliyyətini başa çatdıran bir qrup könüllüyə sertifikat təqdim olunub.
- 4 – 30 iyun tarixlərində beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarının, beynəlxalq müsabiqələrin və yarışların qaliblərinin sənəd qəbulu aparılıb.
- İyunun 5-dən 10-dək doktoranturaya qəbul olmaq istəyən namizədlər və doktoranturada oxuyan iddiaçıların xarici dillər üzrə imtahana, həmçinin əcnəbilər üçün Azərbaycan dili imtahanına qeydiyyatı aparılıb.
- İyunun 5-dən 13-dək 9 illik təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 5 iyunda "Gənc psixometrik" təcrübə proqramı çərçivəsində iştirakçılarla növbəti görüş baş tutub.
- 5 iyunda "SOCAR" əməkdaşlarının 7 və 8-ci siniflərdə təhsil alan övladlarının müsabiqə əsasında Almaniyada yay düşərgəsi proqramında iştirakı üzrə test imtahanı keçirilib.
- 5 iyunda ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə aprelin 27-də keçirilən buraxılış imtahanının nəticələri elan olunub.
- 5 və 10 iyun tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 7 iyunda SAT imtahanı təşkil olunub.
- 9 – 11 iyun tarixlərində Böyük Britaniyanın paytaxtı London şəhərində "Qiymətləndirmənin gələcəyini formalaşdırmaq: rəqəmsal dünyada innovasiya, inklüzivlik və dürüstlük" mövzusunda keçirilən beynəlxalq elektron qiymətləndirmə konfransında DİM-in əməkdaşı iştirak edib.
- 10 – 19 iyun tarixlərində Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbul ilə bağlı qeydiyyatdan keçən şəxslərin elektron qeydiyyatı aparılıb.
- 10 iyunda ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsi üzrə 11 mayda keçirilən imtahanların nəticələri elan olunub.
- 11 iyunda II və III ixtisas qrupları üzrə mayın 25-də keçirilən qəbul imtahanının nəticəsi elan edilib.
- 11 – 12 iyun tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 12 iyunda Dövlət İmtan Mərkəzi "Magistr" jurnalının 3-cü nömrəsinin elektron versiyasını təqdim edib.
- 12 iyun – 3 iyul tarixlərində Ədliyyə orqanlarına qəbul imtahanında iştirak etmək üçün sənədləri qəbul edilmiş namizədlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 12 iyunda 95 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 481 vakant vəzifənin tutulması üçün ümumi müsahibə elanı verilib.
- 13 iyunda DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 13 – 17 iyun tarixlərində magistratura səviyyəsinin Musiqi sənəti, Təsviri sənət, Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti istiqamətləri üzrə qabiliyyət imtahanlarında iştirak etmək istəyən bakalavrların qeydiyyatı aparılıb.

- 13 iyunda Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət "Peşəkar kommunikasiya və emosional zəka: komanda daxili birliyin artırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 13 iyunda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət dili və xarici dillər üzrə şöbəsinin müdiri Könül Hacıyeva Böyük Britaniyada Kembric Universitetinin Nəşriyyat və Qiymətləndirmə Mərkəzinə (Cambridge University Press & Assessment) işgüzar səfər edib.
- 14 iyunda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 14 iyunda "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanı keçirilib.
- 17 iyunda 6 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3–4-cü təsnifatlarına uyğun 15 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 17 – 18 və 21 iyun tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- İyunun 17-dən 22-dək ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarının jurnalistika üzrə ixtisaslaşmalarına qəbul üçün keçirilən qabiliyyət imtahanında iştirak etmək istəyən namizədlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 18 iyunda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- İyunun 18-də I və IV ixtisas qrupları (o cümlədən III qrup üzrə DT və TC altqruplarının hər ikisini seçənlər üçün coğrafiya fənni) üzrə 1 iyunda keçirilmiş qəbul imtahanının nəticəsi elan edilib.
- 18 iyunda DİM-in İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə ilə Qazaxıstanın Milli Test Mərkəzinin direktoru Bolatbek Abdrasilov arasında görüş keçirilib.
- 19 iyunda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 19 – 20 iyun tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təqdimat bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- İyunun 20-dən etibarən ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsinə başlanılıb.
- 20 iyunda DİM-in İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Astana şəhərində Qazaxıstanın Dövlət Qulluğu üzrə Agentliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən "Yeni sistemlər, müasir xidmətlər və innovativ həllər" mövzusunda beynəlxalq İnsan Resursları Forumunda iştirak edib.
- 21 iyunda DİM-in saytına fiziki məhdudiyyətli şəxslərin internet informasiya resursundan istifadəsini genişləndirmək məqsədilə statik "Müyəssərlik menyusu" əlavə edilib.
- 21 iyun – 8 iyul tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi üzrə iyulun 20-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 21 iyunda TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanı keçirilib.
- 22 iyunda doktorantura və dissertantura səviyyəsində xarici dil üzrə qəbul imtahanı və fəlsəfə doktoru imtahanı keçirilib.
- 22 iyunda inzibati vəzifələrin B növünə aid BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanı keçirilib.
- 23 iyunda müəllimlik, mühəndislik və hüquq ixtisasları üzrə xarici dövlətlərdə ali təhsil almış şəxslər üçün peşə tanınması üzrə imtahan keçirilib.
- 23 iyunda Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbulla bağlı test imtahanı keçirilib.
- 23 iyunda "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanı keçirilib.
- 23 iyunda Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət "Çevik və inkişafyönlü idarəetmə" mövzusunda təlim keçirilib.

- 23 iyunda Teatr, kino və xoreoqrafiya sənəti istiqaməti üzrə qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsinə başlanılıb.
- 23 – 24 və 25 iyun tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 23 – 25 iyun tarixlərində DİM əməkdaşları Özbəkistanın Səmərqənd şəhərində keçirilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İctimai Xidmət üzrə Forumunda iştirak ediblər.
- 24 iyunda qabiliyyət imtahanlarını müşahidə etmək məqsədilə KİV nümayəndələri üçün mediatur təşkil edilib.
- 24 iyunda 40 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 148 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 24 – 30 iyun tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüləri üçün iyulun 8-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 24 iyun – 10 iyul tarixlərində dövlət qulluğunda inzibati rəhbər (A növü) və inzibati icraçı (B növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 25 iyun – 2 iyul tarixlərində "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanlarına qeydiyyat elan olunub.
- 25 iyun – 9 iyul tarixlərində TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 28 iyunda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- İyunun 29-da mayın 4-də keçirilən birinci Azərbaycan dili imtahanında iştirak etməyən şagirdlər və ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün sənəd verən, lakin ilk imtahanda iştirak etməyən və ya iştirak edib "qeyri-məqbul" qiymət alan abituriyentlər üçün Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə test imtahanı (ikinci cəhd) keçirilib.
- 29 iyunda rezidenturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (baza fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi imtahanı) ikinci cəhdi keçirilib.
- 29 iyunda Naxçıvanda inzibati vəzifələrin B növünə aid BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanı keçirilib.
- 30 iyunda taksi sürücüləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 1 iyulda rezidenturaya qəbul imtahanının birinci mərhələsinin (ikinci cəhd) nəticələri açıqlanıb.
- 1 iyulda Bülbül adına Orta İxtisas Məktəbində Musiqi sənəti istiqaməti üzrə qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsinə başlanılıb.
- 1 – 5 iyul tarixlərində doktorantura və dissertantura səviyyəsində xarici dil üzrə qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanlarının, habelə əcnəbi vətandaşların Azərbaycan dili üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının danışıq bloku imtahanı keçirilib.
- 3 iyulda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Dövlət Turizm Agentliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 3 – 24 iyul tarixlərində BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə imtahanlarda iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 3 iyulda Azərbaycan dili (dövlət dili) fənni üzrə iyunun 29-da keçirilən test imtahanının nəticələri elan olunub.
- 4 iyulda "Magistr" jurnalının 4-cü nömrəsi nəşr edilib.
- 6 iyulda II və III ixtisas qrupları üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanı keçirilib.
- 6 iyulda Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 7 – 13 iyul tarixlərində magistraturaya qəbul olmaq istəyən bakalavrların ixtisaslaşma seçimi həyata keçirilib.

- 7 – 8 iyul tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin Səriştələrin və peşəkar potensialın qiymətləndirilməsi şöbəsi və Hüquqi təminat, dövlət qulluğu məsələləri və dövlət strategiyaları ilə iş departamentinin əməkdaşları üçün Avropa İttifaqı (Aİ) və İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) birgə təşəbbüsü ilə yaradılan Rəhbərlik və İdarəetmədə Təkmilləşməyə Dəstək (SIGMA) proqramı çərçivəsində "Texniki səriştələrin inkişafı və qiymətləndirilməsi" mövzusunda növbəti seminar təşkil olunub.
- 7 və 10 iyul tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 8 iyulda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 8 iyulda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli və Müsahibələrin təşkili şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov tərəfindən "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim keçirilib.
- İyulun 9-dan 25-dək beynəlxalq səviyyədə akkreditasiya olunan təhsil proqramları üzrə təhsil almış abituriyentlərin sənəd qəbulu aparılıb.
- 9 iyulda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 11 iyulda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 13 iyulda I və IV ixtisas qrupları (o cümlədən III qrup üzrə DT və TC altqruplarının hər ikisini seçənlər üçün coğrafiya fənni) üzrə qəbul imtahanı keçirilib.
- 13 iyulda ədliyyə orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 14 – 21 iyul tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı üzrə elektron sınaq imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 14 iyulda 12 iyunda elan edilmiş ümumi müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 14 – 30 iyul tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının II mərhələsi üzrə avqustun 10-da keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 14 iyulda 157 dövlət orqanında 790 vakant inzibati vəzifənin tutulması üçün müsabiqənin müsahibə mərhələsi elan edilib.
- 14 – 16 iyul tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində 2024/2025-ci tədris ili üçün tələbə qəbulu və ümumi təhsil müəssisələri üzrə buraxılış imtahanlarının nəticələrinin elmi-statistik təhlilinin ictimai müzakirələri keçirilib.
- 16 – 28 iyul tarixlərində taksi sürücüləri, avtomobil ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 17 iyulda qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanı keçirilib.
- 17 iyulda II və III ixtisas qrupları üzrə iyulun 6-da keçirilən qəbul imtahanının nəticəsi elan edilib.
- 18 iyulda Qırğız Respublikasının İssık-Kul bölgəsində Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin insan resursları sahəsində səlahiyyətli qurum rəhbərlərinin IV iclasında DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov "Dövlət qulluğu sahəsində təlim: liderlik və dayanıqlı inkişaf" mövzusunda çıxış edib.
- 18 – 22 iyul tarixlərində memarlıq ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin (subbakalavrların) qeydiyyatı aparılıb.
- 18 – 23 iyul tarixlərində jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 20 iyulda peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi (mühasibat uçotu üzrə) keçirilib.
- 20 iyulda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanı keçirilib.
- 21 iyulda "Rezidentura" xüsusi buraxılışının 3-cü nömrəsi nəşr edilib.
- 21 – 23 iyul və 11 avqust tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 21 – 25 iyul tarixlərində islamşünaslıq ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin qeydiyyatı aparılıb.

- 21 – 25 iyul tarixlərində Ağstafa, Gədəbəy, Qazax, Şəmkir və Tovuz rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğuna qəbul: nəzəri və praktiki məsələlər", "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında dövlət qulluqçuları üçün təlimlər keçirilib.
- 22 iyulda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 22 iyulda ali təhsilin magistratura səviyyəsinə qəbul olunmaq üçün keçirilən müsabiqənin nəticələri elan olunub.
- 22 – 30 iyul tarixlərində rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsində iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 23 iyulda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 24 iyulda "Magistr" jurnalının 5-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 24 iyulda doktorantura və dissertantura səviyyəsində xarici dil fənni üzrə qəbul və fəlsəfə doktoru imtahanlarının nəticələri elan olunub.
- 24 iyulda I və IV ixtisas qrupları (o cümlədən III qrup üzrə DT və TC altqruplarının hər ikisini seçənlər üçün coğrafiya fənni) üzrə 13 iyulda keçirilmiş qəbul imtahanının nəticəsi elan edilib.
- 25 iyulda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin qaliblərindən biri Seymur Hüseynovla növbəti görüşünü keçirib.
- 27 iyulda ali təhsil müəssisələrinin qabiliyyət tələb edən musiqi sənəti istiqaməti üzrə ixtisasların harmoniya və solfecio, musiqi nəzəriyyəsi və solfecio fənləri üzrə test imtahanı keçirilib.
- 28 iyulda "Gənc Psixometrik" təcrübə proqramının ilk çağırışının rəsmi bağlanış mərasimi keçirilib.
- 28 və 29 iyul tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 29 iyulda Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun böyük məsləhətçisi Xavər Dadaşova və həmin sektorun aparıcı məsləhətçisi Nazlı Abdulәlimova tərəfindən "Səriştəyönümlü təşkilati mədəniyyətin formalaşması"mövzusunda təlim keçirilib.
- 29 iyulda musiqi sənəti istiqamətinə aid Harmoniya və solfecio, Musiqi nəzəriyyəsi və solfecio fənləri üzrə imtahanın nəticəsi elan olunub.
- 30 iyulda "Abituriyent" jurnalının 3-cü nömrəsi nəşr edilib.
- 30 iyul – 1 avqust tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində ali təhsil müəssisələrinin sərgisi keçirilib.
- İyulun 31-dən avqustun 7-dək ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi aparılıb.
- 31 iyulda Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün "İnsan resurslarının idarə edilməsinə ümumi baxış" mövzusunda təlim keçirilib.
- 3 avqustda dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə test imtahanları keçirilib.
- 3 avqustda Dövlət İmtahan Mərkəzinin elektron imtahanlar korpusu və Naxçıvan şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbdə 18, 20, 24, 27, 29, 30, 73 və 75-ci komissiyalara aid musiqi ədəbiyyatı fənni üzrə elektron formada test imtahanı keçirilib.
- 4 avqustda ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahanı keçirilib.
- 5 – 8 avqust tarixlərində Quba, Qusar, Xaçmaz və Şabran rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda inzibati vəzifələrin tutulması qaydası" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 8 avqustda jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün keçirilmiş qabiliyyət imtahanının nəticələri açıqlanıb.

- 8 avqustda ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul üçün keçirilən müsabiqənin nəticələri elan olunub.
- 8 avqustda sürücülər və beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 8 avqustda Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları ixtisas seçiminin başlanması ilə əlaqədar "Abituriyent Məsləhət Mərkəzləri"nin işçiləri üçün növbəti təlim keçirib.
- 8 avqustda "Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsi, "İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli" adlı kitabçalar, "Subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi almış şəxslər üçün "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışları nəşr olunub.
- 8 avqustda Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Liderlik və idarəetmənin əsasları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 9 avqustda "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanları keçirilib.
- 10 avqustda baza ali tibb təhsili əsasında həkim-mütəxəssislərin hazırlanması məqsədilə rezidenturaya qəbul imtahanının ikinci mərhələsi (ixtisas fənləri üzrə biliklərin qiymətləndirilməsi) keçirilib.
- 10 avqustda peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının ikinci mərhələsi (qanunvericilik üzrə) keçirilib.
- 11 avqustda 19 avqustadək ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyənlərin ixtisas seçimi aparılıb.
- 11 avqustda rezidenturaya qəbul imtahanının II mərhələsinin nəticələri elan olunub.
- 12 avqustda "Magistr" jurnalının 6-cı nömrəsi nəşr edilib.
- 12 avqustdan 3 sentyabradək 18 oktyabrda keçiriləcək "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.
- 12, 13 və 18 avqust tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim keçirilib.
- Avqustun 13-dən 18-dək ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarının boş qalan plan yerlərinə qəbul aparılıb.
- 13 avqustda 9 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 18 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- Avqustun 13-dən 17-dək rezidenturaya qəbul olmaq üçün ixtisas seçimi aparılıb.
- 13 avqustdan 13 oktyabradək "B2 First" Kembric kvalifikasiyası imtahanı üçün qeydiyyat aparılıb.
- 14 avqustdan 7 oktyabradək "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.
- 18 avqustda əsas (baza ali) tibb təhsili əsasında rezidenturaya qəbul olmaq üçün keçirilmiş müsabiqənin nəticələri elan olunub.
- 19 avqustda "Rezidentura" xüsusi buraxılışının 4-cü nömrəsi nəşr edilib.
- 19 avqustda peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün iyulun 20-də keçirilən imtahanın nəticələri elan olunub.
- 19 avqustda ali təhsil müəssisələrinin magistraturalarının boş qalan plan yerləri ilə bağlı müsabiqənin nəticələri elan olunub.
- 19 – 22 avqust tarixlərində Zaqatala, Balakən, Qax rayonlarında və Şəki şəhərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğuna qəbul: nəzəri və praktiki məsələlər", Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarəedilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 20 avqustda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə "Yüksəliş" müsabiqəsinin bir qrup finalçısı ilə görüş keçirib.
- 20 avqustda "Magistr" jurnalının 7-ci nömrəsi təqdim edilib.
- 21 – 22 avqust tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.

- 22 avqustda Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğunda gender bərabərliyi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 19 – 20 və 25 avqust tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim keçirilib.
- 22 avqustda ali təhsil müəssisələrinə yerləşdirmənin nəticələri açıqlanıb.
- 25 avqustda "Abituriyent" jurnalının 5-ci və 6-cı nömrəsi nəşr edilib.
- 25 avqust – 11 sentyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 22 avqustda DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov Almatı şəhərində Qazaxıstanın Dövlət Qulluğu üzrə Agentliyi və İnsan Resursları Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "İnsan Resursları" beynəlxalq forumunda iştirak edib.
- 26 – 27 avqust tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 27 avqustda "Abituriyent" jurnalının 7-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 27 avqust – 16 sentyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 28 avqustdan 2 sentyabradək ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə və tam orta (11 illik) təhsil bazasında kolleclərə qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin ixtisas seçimi aparılıb.
- 29 avqustda ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerləri barədə məlumatların verildiyi "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışı nəşr edilib.
- Avqustun 29-dan sentyabrın 3-dək ümumi (9 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbul aparılıb.
- 29 avqustda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 28 – 29 avqust tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 30 avqustda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 30 avqustda DİM-in Gəncə Regional Bölməsində ilk dəfə olaraq TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanı təşkil edilib.
- 30 avqustda "B2 First" imtahanı keçirilib.
- 1 – 2 sentyabr tarixlərində rezidenturaya qəbul üçün müsabiqə şərtini ödəmiş, lakin əsas yerləşdirmə zamanı hər hansı ixtisasa qəbul ola bilməyən namizədlərin ixtisas seçimi aparılıb.
- 1 – 2 və 5 sentyabr tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim keçirilib.
- 2 – 20 sentyabr tarixlərində aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən şəxslər üçün keçirilən test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 2 – 20 sentyabr tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi üzrə oktyabrın 5-də keçiriləcək imtahana qeydiyyatı aparılıb.
- 3 sentyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 3 sentyabrda 41 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 126 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 3 sentyabrda ali təhsil müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə və tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun nəticələri elan olunub.
- 3 – 4 sentyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 4 sentyabrda "Abituriyent" jurnalının 8-ci və 9-cu nömrələri nəşr edilib.
- 4 sentyabrda ümumi orta (9 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbul üçün keçirilmiş müsabiqənin nəticələri elan olunub.

- 4 sentyabrda rezidenturaya boş qalan plan yerlərinə qəbulun nəticələri elan edilib.
- 4 sentyabrda 13 avqustda elan edilmiş daxili müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 5 sentyabrda "Abituriyent" jurnalının 10-cu nömrəsi nəşr edilib.
- 7 sentyabrda cari ilin buraxılış imtahanlarında üzrlü səbəbdən iştirak edə bilməyənlər üçün əlavə imtahan keçirilib.
- 8 sentyabrda peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün avqustun 10-da keçirilən imtahanın II mərhələsinin nəticələri elan olunub.
- 8 – 11 sentyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 9 – 12 sentyabr tarixlərində Samux, Daşkəsən, Göygöl rayonlarında və Gəncə şəhərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğuna qəbul: nəzəri və praktiki məsələlər", Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 12 sentyabrda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 12 sentyabrda Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün DİM-in Ümumi sərištələrin qiymətləndirilməsi sektorunun böyük məsləhətçisi Xavər Dadaşova və həmin sektorun məsləhətçisi Aynurə Abdalova tərəfindən "Sərištə əsaslı uğurlu liderlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 12 sentyabrda sentyabrın 7-də keçirilən buraxılış və Azərbaycan dili (dövlət dili kimi) imtahanının nəticələri elan olunub.
- 15 sentyabr – 6 oktyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilən imtahanlarda zal nəzarətçisi qismində iştirak etmək istəyən şəxslərin qeydiyyatı aparılıb.
- 15 sentyabr – 15 oktyabr tarixlərində qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 16 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri M.Abbaszadə "Xalq" qəzetinə geniş müsahibə verib.
- 16 – 17 və 24 sentyabr tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 16 – 18 sentyabr tarixlərində Böyük Britaniyanın Edinburq şəhərində "MoodleMoot Global 2025" adlı beynəlxalq konfrans keçirilib. Konfransda DİM-i E-İmtahanlar və müsahibələrin təşkili departamentinin müdiri Vüsal Həmidov, İmtahanların təşkilinə texnologiya və innovasiyaların tətbiqi sektorunun müdiri İlqar Cəfərov və Test bankı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Ülkər Uluxanova Rüstəmova təmsil ediblər.
- 17 sentyabrdan 2 oktyabradək BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 17 sentyabrda DİM-in İdarə Heyətinin sədr müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 17 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Dövlət Turizm Agentliyinin əməkdaşları üçün nəzəri və praktik hissələrdən ibarət olmaqla "Peşəkar kommunikasiya və emosional zəka: komanda daxili birliyin artırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 18 – 19 sentyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 19 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 19 sentyabr – 8 oktyabr tarixlərində TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 21 sentyabrda hakim vəzifəsinə qəbul olmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 21 – 26 sentyabr tarixlərində Zambiyanın Livinqston şəhərində "Qiymətləndirmədə çeviklik: Təhsildə sürətli transformasiyalara uyğunlaşma (Assessment Agility: Navigating Rapid Educational Transformations)" mövzusunda Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiyanın (IAEA) 50-ci illik konfransı keçirilib. Konfransda DİM-in əməkdaşları da iştirak ediblər.

- 22 və 23 sentyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının əməkdaşları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda təlim keçirilib.
- 23 sentyabrda "Abituriyent" jurnalının 11-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 23 sentyabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 23 sentyabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "İnsan resurslarının idarə edilməsinə ümumi baxış" mövzusunda təlim keçirilib.
- 23 – 26 sentyabr tarixlərində Goranboy rayonu və Mingəçevir, Yevlax, Naftalan şəhərlərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğuna qəbul: nəzəri və praktiki məsələlər", Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi: qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 24 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Dövlət Turizm Agentliyinin əməkdaşları üçün "Rəhbər vəzifəli şəxslər üçün insan resurslarının idarəedilməsi və liderlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 24 – 28 sentyabr tarixlərində tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbul aparılıb.
- 25 sentyabrda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanı keçirilib.
- 26 sentyabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "İşçilər arasında qarşılıqlı münasibətlər sistemi" mövzusunda distant formada təlim keçirilib.
- 26 sentyabrda dövlət qulluğu üzrə 3 sentyabrda elan edilmiş daxili müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 26 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda aparılmış 44 günlük müharibədə şəhid olmuş şəxslərin məktəbli övladlarının iştirakı ilə görüş keçirilib.
- 28 sentyabrda taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı və Gəncə şəhərlərində növbəti test imtahanı keçirilib.
- 29 sentyabrda müəllimlik, mühəndislik və hüquq ixtisasları üzrə xarici dövlətlərdə ali təhsil almış şəxslər üçün peşə tanınması üzrə imtahan keçirilib.
- 29 sentyabrda aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyənlər üçün Bakı və Naxçıvan şəhərlərində test imtahanı keçirilib.
- 29 sentyabrda tam orta (11 illik) təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan plan yerlərinə qəbulun nəticələri elan olunub.
- 29 və 30 sentyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının əməkdaşları üçün "Dövlət satınalmaları ilə bağlı yeniliklər" mövzusunda növbəti təlim keçirilib.
- 29 sentyabrdan 10 oktyabradək taksi sürücüləri, avtomobil ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 30 sentyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində abituriyent, valideyn və pedaqoji ictimaiyyət nümayəndələri ilə açıq görüş keçirilib.
- 30 sentyabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Transformativ liderlik: Dəyişikliklərə rəhbərlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 1 oktyabrda tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinin boş qalan yerlərinə tələbə qəbulunun nəticələri "Abituriyent" jurnalının xüsusi buraxılışında dərc edilib.
- 1 oktyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 1 – 17 oktyabr tarixlərində Mədəniyyət Nazirliyi tabeliyində fəaliyyət göstərən musiqi, incəsənət, bədii sənətkarlıq, rəssamlıq, muğam, aşıq məktəb və mərkəzlərinə işə qəbul ilə bağlı xüsusi müsabiqənin teat imtahanına qeydiyyat aparılıb.

- 2 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda distant formada təlim təşkil edilib. Təlimdə Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 2 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları üçün "Rəhbər vəzifəli şəxslər üçün insan resurslarının idarə edilməsi və liderlik" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 2 oktyabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı və Gəncə şəhərlərində növbəti test imtahanı keçirilib.
- 3 oktyabrda 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 7 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 3 – 7 oktyabr tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu tərəfindən sənədləri qəbul edilmiş namizədlərin imtahanda iştirakı üçün qeydiyyat aparılıb.
- 3 – 23 oktyabr tarixlərində 6 noyabr 2025-ci ildə dövlət qulluğu vəzifələrinin A növünə (inzibati rəhbər vəzifələr) aid AB və AC qruplarına və dövlət qulluğu vəzifələrinin B növünə (inzibati icraçı vəzifələr) aid BA və BB qruplarına uyğun vəzifələr üzrə keçiriləcək test imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.
- 4 oktyabrda növbəti rəqəmsal SAT imtahanı keçirilib.
- 5 oktyabrda peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi (mühasibat uçotu üzrə) keçirilib.
- 6 oktyabrda DİM-in İdarə Heyəti sədrinin müavini Bəhrəm Xəlilov vətəndaş qəbulu həyata keçirib.
- 6 oktyabrda təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Emosional və sosial zəka" mövzusunda distant formada təlim keçirilib.
- 6 – 7 oktyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 6 – 17 oktyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) İnsan resurslarının idarə edilməsi şöbəsinin müdiri Günəş Qədimova Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində keçirilən beynəlxalq təlimdə iştirak edib.
- 6 – 24 oktyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün noyabrın 3-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 7 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli və Müsahibələrin təşkili şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda distant formada təlim keçiblər. Təlimdə Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları iştirak ediblər.
- 7 – 10 oktyabr tarixlərində Ağdam, Ağcabədi, Tərtər və Bərdə rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 7 – 22 oktyabr tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının II mərhələsi üzrə imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 8 oktyabrda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları üçün "İnsan resurslarının idarə edilməsinə ümumi baxış" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 8 oktyabrda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 8 – 9 oktyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 10 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn formada təlim təşkil edilib. Təlimdə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 10 oktyabrda prokurorluq orqanlarında işə qəbul olunmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.

- 10 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Rəhbər vəzifəli şəxslər üçün insan resurslarının idarəedilməsi və liderlik" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 10 oktyabrda Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun məsləhətçiləri Aynurə Abdalova və Pərvin Balabəyova tərəfindən "Səriştə əsaslı uğurlu liderlik: idarəetmə, düşünmə və inkişaf" mövzusunda təlim keçirilib.
- 11 oktyabrda "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanları keçirilib.
- 13 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 13 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Energetika Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 13 – 14 oktyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin inzibati binasında təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn formada təlim təşkil edilib. Təlimdə Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları iştirak ediblər.
- 14 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları üçün "Rəhbər vəzifəli şəxslər üçün insan resurslarının idarəedilməsi və liderlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 oktyabrda DİM-in departament müdiri Natiq Əliyev Özbəkistanda "Bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsində nəzəri və praktik yanaşmalar" beynəlxalq elmi-praktik konfransda iştirak edib.
- 15 oktyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 15 oktyabrda Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları üçün "Kargüzarlıq və elektron sənəd dövriyyəsi sistemləri" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 15 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində fizika fənni üzrə seminar keçirilib.
- 15 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Cəmiyyətə xidmət psixologiyası: Dövlət qulluqçusunun daxili motivasiyası" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15, 16 və 17 oktyabr tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Liderliyin əsasları və idarəetmə" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15, 16 və 21 oktyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin inzibati binasında təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" təşkil olunub.
- 16 oktyabrda inzibati vəzifələrin B növünə aid BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanı keçirilib.
- 16 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində biologiya və tarix fənləri üzrə seminarlar keçirilib.
- 16 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə, sədrin müavini Namiq Babayev və DİM-in müvafiq struktur bölmələrinin rəhbərləri ilə ÖSYM nümayəndə heyətinin üzvləri Seçil Alaca və Ahmet Naim Çiçekler arasında görüş keçirilib.
- 16 – 29 oktyabr tarixlərində "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanlarına qeydiyyat aparılıb.

- 16 – 30 oktyabr tarixlərində TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 17 – 31 oktyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün noyabrın 13-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 17 oktyabr – 4 noyabr tarixlərində notariat fəaliyyəti ilə əlaqədar imtahanda iştirak etmək üçün qeydiyyatdan keçən namizədlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 17 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn formada təlim təşkil edilib. Təlimdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 17 oktyabrda Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Transformativ liderlik: Dəyişikliklərə rəhbərlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- Oktyabrın 17-də Dövlət İmtahan Mərkəzində coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə seminarlar keçirilib.
- 18 oktyabrda "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanları keçirilib.
- 20 oktyabrda 2 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 2 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 20 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Cəmiyyətə xidmət psixologiyası: Dövlət qulluqçusunun daxili motivasiyası" mövzusunda distant formada təlim keçirilib.
- 20 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində Azərbaycan dili və informatika fənləri üzrə ilk seminarlar keçirilib.
- 20 oktyabrda ingilis, fransız, alman və Azərbaycan dili (dövlət dili) fənləri üzrə ümumi orta (9 illik) təhsil səviyyəsinə dair fənn proqramlarının müzakirəsinə həsr olunmuş elmi-metodik seminar keçirilib.
- 20 oktyabr – 18 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, rus dili, ingilis dili, riyaziyyat, informatika fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 20 – 24 oktyabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kurslarının ilk məşğələləri keçirilib.
- 21 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda distant formada təlim keçirilib. Təlimdə Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları iştirak edib.
- 21 oktyabr – 5 noyabr tarixlərində 20 dekabrda keçiriləcək TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 21 oktyabrda 49 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 114 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- Oktyabrın 21-də Dövlət İmtahan Mərkəzində kimya fənni üzrə seminar keçirilib.
- 21 oktyabrda sürücülər və beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri üçün növbəti test imtahanı keçirilib.
- 21 – 24 oktyabr tarixlərində Ucar, Kürdəmir, Zərdab və Göyçay rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 22 oktyabrda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 22 oktyabrda Ali Attestasiya Komissiyasının əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 22 oktyabrda 3 oktyabrda elan edilmiş daxili müsahibələrin keçirilmə qrafiki müəyyən edilib.
- 22 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçisi Sara Payızova tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dinamik mühitdə koqnitiv çeviklik və qərarların optimizasiyası" mövzusunda təlim keçirilib.

- 22 oktyabrda Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində Qazaxıstan Respublikasının Elm və Ali Təhsil Nazirliyinin nəzdində Milli Test Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Təhsilin qiymətləndirilməsində aktual məsələlər: Müasir metodlar və ağıllı həllər" adlı beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib. Konfransda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Rəqəmsal inkişaf, innovasiyalar və strateji layihələrin idarə edilməsi şöbəsinin müdiri Elmir Şirinov və Metodik təminat və təlimlər sektorunun müdiri Elmir Məmişov iştirak ediblər.
- 22 – 23 oktyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 22 – 24 oktyabr tarixlərində fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 23 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib.
- 23 oktyabr – 4 noyabr tarixlərində Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbul ilə bağlı qeydiyyatdan keçən şəxslərin test imtahanında iştirak etməsi üçün qeydiyyat aparılıb.
- 23 oktyabr – 7 noyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 23 oktyabr – 12 noyabr tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi üzrə imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 24 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçisi Sara Payızova tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dinamik mühitdə koqnitiv çeviklik və qərarların optimizasiyası" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 24 oktyabrda təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim keçirilib.
- 25 oktyabrda TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanı keçirilib.
- 25 oktyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 26 oktyabrda qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər üçün ixtisas imtahanı keçirilib.
- 26 oktyabrda musiqi, incəsənət, bədii sənətkarlıq, rəssamlıq, muğam, aşıq məktəb və mərkəzlərinə işə qəbul ilə bağlı xüsusi müsabiqənin test imtahanı keçirilib.
- 26 oktyabrda Naxçıvan MR-nın ədliyyə orqanlarına qəbul imtahanı keçirilib.
- 27 oktyabrda ingilis, fransız, alman və Azərbaycan dili (dövlət dili) fənləri üzrə tam orta (11 illik) təhsil səviyyəsinə dair fənn proqramlarının müzakirəsinə həsr olunmuş elmi-metodik seminar keçirilib.
- 27 – 28 oktyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 27 – 30 oktyabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, informatika, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 27 – 31 oktyabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, kimya, fizika, rus dili, biologiya, tarix, coğrafiya və riyaziyyat fənləri üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 27 oktyabr – 10 noyabr tarixlərində DİM tərəfindən iddiaçıların xarici dil üzrə, həmçinin, əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan iddiaçıların Azərbaycan dili üzrə fəlsəfə doktoru imtahanında iştirak etmələri üçün qeydiyyat aparılıb.
- 28 oktyabr – 1 fevral tarixlərində buraxılış və qəbul imtahanlarında istifadə edilən qiymətləndirmə materiallarının işlənməsi, ekspertizası və yoxlanılması ilə bağlı müəllif, ekspert və marker hazırlığı kurslarında iştirak etmək istəyənlərin qeydiyyatı aparılıb.
- 29 oktyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 29 oktyabrda xüsusi qabiliyyət tələb edən Musiqi sənəti istiqaməti üzrə seminar keçirilib.

- 29 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun müdiri Sevinc Məmmədova tərəfindən Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Rəhbər vəzifəli şəxslər üçün insan resurslarının idarəedilməsi və liderlik" mövzusunda təlim keçirilib.
- 29 – 30 oktyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 30 oktyabrda xüsusi qabiliyyət imtahanlarının Musiqi sənəti istiqaməti üzrə növbəti seminarı keçirilib.
- 30 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Energetika Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 30 – 31 oktyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçiləri Humay Eminzadə və Nərmin Xəlilova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Komanda işinin düzgün təşkili" mövzusunda təlim keçirilib.
- 31 oktyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 1 noyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 2 noyabrda peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının II mərhələsi (qanunvericilik üzrə) keçirilib.
- 3 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 3 noyabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı və Gəncə şəhərlərində növbəti test imtahanı keçirilib.
- 3 noyabrda Musiqi sənəti istiqaməti üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanları ilə əlaqədar Qarabağ Universitetinin nümayəndələri ilə onlayn görüş keçirilib.
- 3 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçisi Nərmin Xəlilova tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Komanda resurslarından optimal istifadə və istedadların idarəedilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 3 – 6 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, ingilis dili, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 3 – 7 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin və Dövlət İdarəçilik Akademiyasının əməkdaşları üçün Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin (GIZ) Şərq Tərəfdaşlığı Proqramı çərçivəsində "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda beş günlük təlim təşkil olunub.
- 4 noyabrda peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün oktyabrın 5-də keçirilən imtahanın yekun nəticələri elan olunub.
- 4 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində fəaliyyətini başa çatdıran 211 könüllüyə müvafiq sertifikatlar təqdim olunub.
- 4 noyabrda ekspertlərlə xüsusi qabiliyyət tələb edən Musiqi sənəti istiqaməti üzrə görüş keçirilib.
- 4 – 5 və 21 noyabr tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim ke,irilib.
- 4 – 6 noyabr tarixlərində İmişli, Beyləqan və Füzuli rayonlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 5 noyabrda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 5 noyabrda Musiqi sənəti istiqaməti üzrə xüsusi qabiliyyət imtahanları ilə əlaqədar Naxçıvan Dövlət Universitetinin nümayəndələri ilə onlayn görüş keçirilib.

- 5 – 6 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin İnformasiya texnologiyaları şöbəsinin müdiri Paşa Rzayev Koreya Respublikasının İnçon şəhərində İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyalarının (İKT) İnkişafı üzrə Asiya-Sakit Okean Təlim Mərkəzi (APCICT) tərəfindən təşkil olunan "İllik Rəqəmsal Liderlər Proqramı"nda iştirak edib.
- 5 – 8 noyabr tarixlərində Niderland Krallığında keçirilən Təhsilin Qiymətləndirilməsi üzrə Avropa Assosiasiyasın (Association for Educational Assessment – Europe, AEA-Europe) 26-cı illik konfransında DİM-in Test bankı şöbəsinin müdiri Rəhman Mehralıyev, Strateji araşdırmalar və layihələrlə iş sektorunun müdiri Nərmin Abdurəhmanova və Statistik araşdırmalar və elmi layihələşdirmə şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Şükufə Mirzəyeva iştirak ediblər.
- 5 – 21 noyabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün dekabrın 2-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 6 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin və Qarabağ Dirçəliş Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə Zəfər Gününə həsr olunmuş tədbir keçirilib.
- 6 noyabrda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində dövlət qulluğu vəzifələrinin A və B növünə aid vəzifə qrupları üzrə test imtahanı keçirilib.
- 6 – 7 və 19 noyabr tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 7 – 27 noyabr tarixlərində BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul və dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi üzrə imtahanlarda iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 7 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçisi Fidan Novruzova tərəfindən Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Aktiv dinləmə və empatiyanın ünsiyyətdə rolu" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 8 noyabrda rəqəmsal SAT imtahanı təşkil olunub.
- 8 noyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 13 noyabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı və Gəncə şəhərlərində növbəti test imtahanı keçirilib.
- 12 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda distant formada təlim təşkil edilib.
- 12 noyabrda fizika və rus dili fənləri üzrə seminarlar keçirilib.
- 12 noyabrda ingilis və rus dili fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 12 – 13 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Çevik və inkişafyönümlü idarəetmə" mövzusunda təlim keçirilib.
- 12 – 14 noyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 13 – 14 noyabr tarixlərində Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun böyük məsləhətçisi Xavər Dadaşova və həmin sektorun aparıcı məsləhətçisi Nazlı Abduləlimova tərəfindən "Səriştə modelinin dövlət qulluğunda tətbiqi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 14 noyabrda notariat fəaliyyəti ilə məşğul olmaq məqsədilə şəhadətnamə almaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 14 noyabrda Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətində həqiqi hərbi xidmətə və mülki işə qəbulla bağlı test imtahanı keçirilib.
- 14 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədr müavini Namiq Babayev I Beynəlxalq "Maliyyə, mühasibat, audit və rəqəmsallaşma" simpoziumunun Türkiyədən olan iştirakçıları ilə görüş keçirib.

- 14 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçiləri Humay Eminzadə və Sara Payızova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "İş mühitində stresin rolu və onunla mübarizə yolları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 14 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 14 noyabr – 4 dekabr tarixlərində vergi orqanlarına işə qəbul olunmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 17 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə dördüncü "Yüksəliş" müsabiqəsinin qaliblərindən biri Seymur Hüseynovla növbəti görüşünü keçirib.
- 17 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçiləri Nərmin Xəlilova və Fidan Novruzova tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Peşəkar kommunikasiya və emosional zəka: komanda daxili birliyin artırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Cəmiyyətə xidmət psixologiyası: Dövlət qulluqçusunun daxili motivasiyası" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 – 18 noyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Biznes analiz və çevik yanaşma" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 17 noyabr – 8 dekabr tarixlərində peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının II mərhələsi üzrə dekabrın 21-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 18 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində qanvermə aksiyası keçirilib. Aksiyada Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları fəal iştirak ediblər.
- 18 noyabrda Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib.
- 18 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Müsahibələrin təşkili şöbəsinin müdiri Xədicə Əzimova, həmin şöbənin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov və Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda təlim keçirilib. Təlimdə Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 19 noyabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 19 noyabrda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn təlim keçirilib.
- 19 noyabrda 5 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 3 – 4-cü təsnifatlarına uyğun 6 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 19 noyabrda ümumi orta (9 illik) və tam orta (11 illik) təhsil bazasında Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası nəzdində İncəsənət Kollecinin ixtisasları üzrə qabiliyyət imtahanlarının keçirilməsi ilə bağlı seminar təşkil olunub.
- 20 noyabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün test imtahanı keçirilib.
- 20 noyabrda Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğuna dair qanunvericiliyin təcrübədə tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib.
- 20 noyabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Keyfiyyətin idarəedilməsi" mövzusunda onlayn təlim keçirilib.
- 20 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.

- 19 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Effektiv nəticələrin əldə edilməsi: Çeviklik və zamanın düzgün idarəedilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 – 20 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, ingilis dili, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 17 – 21 noyabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 17 – 21 noyabr tarixlərində Abşeron, Siyəzən, Xızı, Qobustan rayonlarında və Sumqayıt şəhərində qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Dövlət qulluğunda vəzifələrin və ehtiyat kadrların idarə edilməsi" və "Dövlət müəssisələrində səmərəli ünsiyyət və komanda işi:qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi üçün psixoloji vasitələr" mövzularında təlimlər keçirilib.
- 20 – 21 noyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Düşüncə tərzləri: yaradıcı və tənqidi düşüncə" mövzusunda təlim təşkil edilib.
- 21 noyabrda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun məsləhətçisi Cavid Əliyev tərəfindən "Səriştə əsaslı uğurlu liderlik: idarəetmə, düşünmə və inkişaf" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 21 noyabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən nəzəri və praktik hissələrdən ibarət olmaqla "Münaqişələrin idarə edilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 22 noyabrda elektron imtahanlar korpusunda və Gəncə Regional Bölməsində TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanı təşkil edilib.
- 23 noyabrda Bakı və Naxçıvan şəhərlərində doktorantura, dissertantura və adyunkturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dillər üzrə fəlsəfə doktoru imtahanı keçirilib.
- 23 noyabrda peşəkar mühasib sertifikatı imtahanının I mərhələsi (mühasibat uçotu üzrə) keçirilib.
- 24 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Effektiv nəticələrin əldə edilməsi: Çeviklik və zamanın düzgün idarəedilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 24 noyabrda Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlət qulluğunda gender bərabərliyi" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 24 noyabrda doktoranturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dil fənni üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının danışıq bloku mərhələsi keçirilib.
- 24 – 25 noyabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Düşüncə tərzləri: yaradıcı və tənqidi düşüncə" mövzusunda təlim təşkil edilib.
- 24 – 27 noyabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, ingilis dili, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 24 – 28 noyabr tarixlərində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 25 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin hazırladığı elektron məlumat sistemləri Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Elektron Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınıb.
- 25 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 25 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Çevik və inkişafyönümlü idarəetmə" mövzusunda təlim keçirilib.
- 25 noyabr – 2 dekabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün imtahana qeydiyyat aparılıb.

- 26 noyabrda GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 26 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 26 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Məleykə Abbaszadə Musiqi sənəti istiqaməti üzrə qabiliyyət tələb edən ixtisaslara qəbul aparan ali təhsil müəssisələrinin rəhbər heyəti ilə görüşüb.
- 26 noyabrda Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Dövlətin əsasları (dövlətin quruluşu, dövlət hakimiyyəti, qanunvericilik sistemi)" mövzusunda təlim keçirilib.
- 26 noyabrda peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün noyabrın 2-də keçirilən imtahanın II mərhələsinin yekun nəticələri elan olunub.
- 27 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib. Təlimdə Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 27 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun məsləhətçiləri Humay Eminzadə və Fidan Novruzova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Emosional təzyiq: müəyyən etmək və mübarizə aparmaq" mövzusunda təlim keçirilib.
- 27 noyabrda təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təşkilati mədəniyyət və vətəndaşlarla işin təşkili" mövzusunda təlim keçirilib.
- 27 – 28 noyabr tarixlərində Dövlət Turizm Agentliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun aparıcı məsləhətçisi Nazlı Abduləlimova və həmin sektorun məsləhətçisi Pərvin Balabəyova tərəfindən "Səriştə modelinin dövlət qulluğunda tətbiqi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 28 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda onlayn formada təlim təşkil edilib. Təlimdə Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin əməkdaşları iştirak ediblər.
- 28 noyabrda Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vəkillər Kollegiyasına üzv olmaq istəyən namizədlər üçün Mərkəzin Elektron İmtahanlar Korpusunda test imtahanı keçirilib.
- 28 noyabrda təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 28 noyabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Məhsuldarlığın təmin olunmasında rəhbər-işçi münasibətlərinin rolu" mövzusunda təlim keçirilib.
- 30 noyabrda hakimliyə namizədlərlə yazılı imtahan keçirilib.
- 1 və 4 dekabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 1 – 4 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, ingilis dili, rus dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 1 – 5 dekabr tarixlərində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 1 – 11 dekabr tarixlərində aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyən şəxslər üçün keçirilən test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 2 dekabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı, Gəncə və Bərdə şəhərlərində test imtahanı keçirilib.
- 2 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.

- 2 – 3 dekabr tarixlərində təlimçi Anar Həsənov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təlimçilər üçün təlim" mövzusunda təlim keçirilib.
- 3 dekabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 3 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 4 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 4 –10 dekabr tarixlərində taksi sürücüləri, avtomobil ilə beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri və beynəlxalq yük daşımalarını həyata keçirən sürücülərin hazırlığının qiymətləndirilməsi imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 5 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Vəzifələrin idarəedilməsi və ehtiyat kadrlarla iş sektorunun müdiri Akif Bayramov və həmin sektorun böyük məsləhətçisi Röyal Şərifov tərəfindən Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Vəzifə təlimatı və müsahibə proqramlarının hazırlanması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 6 dekabrda növbəti rəqəmsal SAT imtahanı keçirilib.
- 8 dekabrda Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları üçün "İnsan resurslarının idarə edilməsinə ümumi baxış" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 8 dekabrda doktoranturada təhsil alan və ya təhsilini bitirmiş iddiaçıların xarici dillər, habelə əcnəbilərin Azərbaycan dili imtahanının nəticələri elan olunub.
- 8 dekabrda təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Süni intellektlə bağlı etik mülahizələr" mövzusunda təlim keçirilib.
- 8 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim təşkil edilib.
- 8 – 11 dekabr tarixlərində Azərbaycan dili, informatika, ingilis dili və riyaziyyat fənləri üzrə hazırlıq kursları keçirilib.
- 8 – 12 dekabr tarixlərində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 9 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Müsahibələrin təşkili şöbəsinin müdiri Xədicə Əzimova, həmin şöbənin aparıcı məsləhətçisi Kamran Səfərov və Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə müsahibənin keçirilmə qaydaları" mövzusunda onlayn formada təlim keçirilib.
- 9 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda distant formada təlim keçirilib.
- 9 dekabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı, Gəncə və Bərdə şəhərlərində test imtahanı keçirilib.
- 10 dekabrda 102 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 629 vakant vəzifənin tutulması üçün ümumi müsahibə elanı verilib.
- 10 dekabrda Qarabağ Universitetində "Azərbaycan Respublikasında dövlət qulluğunun inkişafına dair 2019 – 2025-ci illər üzrə Strategiya"nın 2023 – 2025-ci illərdə icrası üzrə Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasının təmin edilməsi məqsədilə tələbə və gənclərin iştirakı ilə "Gənclərin dövlət qulluğu sahəsində biliklərinin artırılması" mövzusunda maarifləndirmə tədbiri keçirilib.
- 10 – 11 dekabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin əməkdaşları üçün GIZ, SIGMA və Avropa CAF Resurs Mərkəzinin təşəbbüsü ilə Ümumi Qiymətləndirmə Çərçivəsi (CAF – Common Assessment Framework) layihəsi üzrə iki günlük təlim proqramı təşkil edilib.
- 11 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Miranə Rüstəmli tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.

- 11 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində inzibati vəzifələrin B növünə aid BB vəzifə qrupu üzrə dövlət qulluğuna qəbul imtahanı və inzibati rəhbər vəzifələrə aid AB, AC və inzibati icraçı vəzifələrə aid BA, BB vəzifə qrupları üzrə dövlət qulluğunda fəaliyyətin davam etdirilməsi imtahanı keçirilib.
- 11 – 17 dekabr tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün imtahana qeydiyyat aparılıb.
- Dekabrın 12-də ulu öndər Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin vəfatının 22-ci ildönümü ilə bağlı tədbir keçirilib.
- 13 dekabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 13 dekabrda "Young Learners" (Azyaşlı öyrənənlər) kvalifikasiya imtahanları keçirilib.
- 13 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində "B1 Preliminary for schools" imtahanı keçirilib.
- 15 dekabrda "Magistr" xüsusi buraxılışının 1-ci nömrəsi nəşr edilib.
- 15 dekabrda Peşəkar mühasib sertifikatı almaq istəyən namizədlər üçün noyabrın 23-də keçirilən imtahanın yekun nəticələri elan olunub.
- 15 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təşkilat daxilində innovasiya və çeviklik mədəniyyətinin formalaşdırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15 – 16 dekabr tarixlərində Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun böyük məsləhətçisi Xavər Dadaşova və həmin sektorun məsləhətçisi Aynurə Abdalova tərəfindən "Səriştə modelinin dövlət qulluğunda tətbiqi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15, 16 və 17 dekabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 15 – 19 dekabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 16 dekabrda xüsusi hazırlıq keçmiş taksi minik avtomobili sürücüləri üçün Bakı, Gəncə və Bərdə şəhərlərində test imtahanı keçirilib.
- 16 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təşkilat daxilində innovasiya və çeviklik mədəniyyətinin formalaşdırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 dekabrda TOEFL iBT imtahanı keçirilib.
- 17 dekabrda Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin Ümumi səriştələrin qiymətləndirilməsi sektorunun aparıcı məsləhətçisi Nazlı Abduləlimova və həmin sektorun məsləhətçisi Aynurə Abdalova tərəfindən "Səriştəyönümlü təşkilati mədəniyyət" mövzusunda təlim keçirilib.
- 17 dekabrda Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Proqramların idarə olunması: Dövlət proqramları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 18 dekabrda 22 dövlət orqanında inzibati vəzifələrin 4 – 7-ci təsnifatına uyğun 53 vəzifənin tutulması məqsədilə daxili müsahibə elanı verilib.
- 18 dekabrda Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Proqramların idarə olunması: Dövlət proqramları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 19 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şuranın əməkdaşları üçün "Təşkilat daxilində innovasiya və çeviklik mədəniyyətinin formalaşdırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 19 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" və "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlimlər keçirilib.

- 19 dekabr 2025-ci il – 4 yanvar 2026-cı il tarixlərində dövlət qulluğunda inzibati rəhbər (A növü) və inzibati icraçı (B növü) vəzifələr üzrə müsabiqənin test imtahanına qeydiyyat aparılıb.
- 19 dekabrda aqrar sığorta fəaliyyəti üzrə müstəqil ekspert sertifikatı almaq istəyənlər üçün Bakı və Naxçıvan şəhərlərində test imtahanı keçirilib.
- 19 dekabrda müəllimlik, mühəndislik və hüquq ixtisasları üzrə xarici dövlətlərdə ali təhsil almış şəxslər üçün peşə tanınması üzrə imtahan keçirilib.
- 19 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində GRE General Test imtahanı keçirilib.
- 19 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin İstedadın psixometrik diaqnostikası və maarifləndirmə sektorunun əməkdaşı Sevinc Məmmədova tərəfindən Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları üçün "Təşkilat daxilində innovasiya və çeviklik mədəniyyətinin formalaşdırılması" mövzusunda təlim keçirilib.
- 20 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzində "A2 Key/A2 Key for schools" və "B1 Preliminary/ B1 Preliminary for schools" imtahanı keçirilib.
- 20 dekabrda TKT (Teaching Knowledge Test) imtahanı keçirilib.
- 21 dekabrda vergi orqanlarına işə qəbul olunmaq istəyən namizədlər üçün test imtahanı keçirilib.
- 22 dekabrda vergi orqanlarında işləmək istəyən namizədlər üçün keçirilən test imtahanının nəticələri elan edilib.
- 22 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Zeynal Cabarov tərəfindən "Dövlət qulluğunda korrupsiyaya qarşı mübarizə və etik davranış qaydalarının praktiki tətbiqi məsələləri" mövzusunda təlim keçirilib
- 23 dekabrda sürücülər və beynəlxalq sərnişin və yük daşımaları fəaliyyətinin operatorunun məsul şəxsləri üçün DİM-in elektron imtahanlar korpusunda növbəti test imtahanı keçirilib.
- 22 və 23 dekabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim təşkil olunub.
- 23 dekabr – 8 yanvar tarixlərində taksi minik avtomobili sürücüsü olmaq istəyənlər üçün yanvarın 23-də keçiriləcək imtahana qeydiyyat aparılıb.
- 24 dekabrda Mətbuatla iş və elektron kommunikasiya şöbəsinin müdiri Xanlar Xanlarzadə "Azərbaycan milli mətbuatının 150 illiyi (1875 – 2025)" yubiley medalı ilə təltif olunub.
- 24 dekabr 2025-ci il – 7 yanvar 2026-cı il tarixlərində magistratura səviyyəsi üzrə sınaq imtahanında iştirak etmək üçün qeydiyyat aparılıb.
- 24 və 25 dekabr tarixlərində təlimçi Tural İsgəndərov tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçuları üçün "Ünsiyyət bacarıqlarının inkişafı" mövzusunda təlim keçirilib.
- 25 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin əməkdaşı Zeynal Cabarov tərəfindən "Layihələrin idarəedilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 22 – 26 dekabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.
- 26 dekabrda Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin müdiri Elnur Abbasov tərəfindən "Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi" mövzusunda təlim keçirilib.
- 25 və 26 dekabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzinin Dövlət strategiyası ilə iş və insan kapitalının inkişafı şöbəsinin əməkdaşı Miranə Rüstəmli tərəfindən "İşçilərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi – müasir qiymətləndirmə metodları" mövzusunda təlim keçirilib.
- 29 – 30 dekabr tarixlərində Dövlət İmtahan Mərkəzində fənlər üzrə elmi-metodik seminarlar keçirilib.

Hazırladı: Mətbuatla iş və elektron kommunikasiya şöbəsinin müdiri Xanlar Xanlarzadə

THE SUMMARY
of the “Abiturient” Journal: Issue 12 (2025)

Contents

Introduction 686

Overview of the education system in Azerbaijan 686

School-leaving examinations 686

Bachelor’s degree admission 689

Master’s degree admission 692

Residency Admission 693

Admission to secondary specialized education institutions 693

“Abiturient” Journal 694

Transparency in testing and admission procedure 695

Activities in the field of international cooperation, innovations and strategic development projects 696

Introduction

The State Examination Center of the Republic of Azerbaijan (hereafter – the SEC) presents the summarized annual report for the academic year 2025-2026. The summary covers the SEC's activities throughout the year. It starts with a short description of the education system and its levels in Azerbaijan and is followed by a detailed description of admission to bachelor's and master's degrees, residency admission, and admission to secondary specialized education institutions (colleges), program requirements and set of admission procedures. The report next highlights the SEC's activity regarding "*Abiturient" Journal*, transparency in Testing and Admission Procedure, and Electronic Services provided. The report ends with information on the SEC's international cooperation and strategic development initiatives in the fields of educational assessment, civil service recruitment, and administration of international examinations.

Overview of the education system in Azerbaijan

The Azerbaijani education system consists of the following levels:

Preschool education (ages 5 to 6)

General education:

- Primary education (4 years: Grades 1-4)
- General secondary education (5 years: Grades 5-9)
- Complete secondary education (2 years: Grades 10-11)

General secondary education is compulsory in Azerbaijan. Graduates of general secondary and complete secondary education are issued certificates of completion of the relevant level based on the results of the school-leaving exams (Grade 11 school-leaving exam is also the first stage of the bachelor admission).

Vocational education

- Initial Vocational Education (1-2 years)
- Technical Vocational Education (2-3 years)
- Advanced Technical Vocational Education (3-4 years) (sub-bachelor)

Vocational education in Azerbaijan is organized to meet the demands of the labour market and aims to prepare qualified workers in various trades and mass professions. It is based on general secondary education or complete secondary education.

Secondary specialized education(colleges) (from 2 to 4 years of education)

Secondary Specialized Education provides training of specialists in various programs based on general secondary education and complete secondary education taking into account the needs of the society and the labour market. Secondary Specialized Education is provided in colleges and relevant educational institutions and ends with the award of a sub-bachelor degree. Those admitted to secondary specialized education institutions based on general secondary education are also considered graduates of complete secondary education.

Higher education

- Bachelor's degree (4–5 years)
- Master's degree (1,5-2 years)
- Doctoral Studies (3-4 years)

School-leaving examinations

General information

The purpose of school-leaving examinations for complete and general secondary education is to assess students' knowledge and skills in accordance with national curriculum standards.

Admission to secondary specialized education is conducted on the basis of the results of school-leaving examinations for complete and general secondary education. In addition, school-leaving examination for Grade 11 is considered to be the first stage of the admission exams for bachelor's degree education of Group 5 (the second stage being aptitude examinations) and the first stage for the bachelor's degree admission in Groups 1-4 (admission to bachelor's degree programs).

Organization of school-leaving examinations

The SEC conducted school-leaving examinations of students who completed general secondary (9-year) and complete secondary (11-year) education in general education institutions of the country this year as well through a centralized system.

To ensure the convenience of students, examinations were held not only in district centers but also in remote village schools. This year, the school-leaving examinations for Grades 9 and 11 were organized in 1,149 examination centers. To ensure the security of the examinations, 3,617 personnel from the Ministry of Internal Affairs, as well as individually selected staff members who had successfully passed interviews, were involved in organizing the access control system for the examination buildings. In addition, 417 people were involved in checking and sealing the examination buildings one day before the exams.

In both the 9th and 11th grade school-leaving examinations, students whose language of instruction was different from Azerbaijani also took an examination in the Azerbaijani language (as the state language), in addition to the subjects mentioned above.

The school-leaving examinations for Grades 9 and 11 were held in 1,149 examination centers. A total of 25,442 invigilators and 3,287 examination supervisors took part in managing the examination process.

Content and structure of school-leaving examinations

Students sat an exam in the language of instruction, mathematics and foreign languages in the school-leaving examinations (for both Grade 9 and Grade 11).

In both exams, students whose language of instruction was different from the Azerbaijani language, in addition to the subjects mentioned above, also took an exam in the Azerbaijani language as the state language**.**

Subject name	School-leaving examination for Grade 9	School-leaving examination for Grade 11
Language of instruction (Azerbaijani, Russian or Georgian)	10 multiple-choice items on language rules; 2 reading comprehension texts (literary and publicistic), each with 10 items:8 multiple-choice and 2 open-ended items requiring written answers (total 20 items). **Total: 30 items**	10 multiple-choice items on language rules; 2 reading comprehension texts (literary and publicistic), each with 10 items:5 multiple-choice and 5 open-ended items requiring written answers (total 20 items). **Total: 30 items**
Mathematics	15 multiple-choice items; 6 open-ended items requiring coded answers; 4 open-ended items requiring detailed written solutions. **Total: 25 items**	13 multiple-choice items; 5 open-ended questions requiring coded answers; 7 open-ended items s requiring detailed written solutions. **Total: 25 items**
Foreign language	1 listening comprehension text (publicistic style – monologue or dialogue) and 4 items: 1 true/false item and 3 multiple-choice items; 8 items related to the text: 1 open-ended item (coded answer) and 7 multiple-choice items; 13 grammar and vocabulary items: 1 open-ended items (coded answer) and 12 multiple-choice items; 1 written task (writing a story based on pictures). **Total: 26 items**	1 listening comprehension text (publicistic or dialogue) and 6 items: 3 multiple-choice items and 3 open-ended items requiring written answers; 16 multiple-choice items; 1 reading comprehension text and 8 items: 4 multiple-choice items and 4 open-ended items requiring written answers. **Total: 30 items**
Total	**81 items** (63 multiple-choice, 8 open-ended with coded answers, 8 open-ended requiring written answers, 1 true/false question, and 1 writing task based on pictures)	**85 items** (56 multiple-choice, 5 open-ended with coded answers, and 24 open-ended questions requiring written answers)

Listening tasks

The SEC continued conducting listening tasks in school-leaving examinations (Grades 9 and 11). Listening passages were recorded and archived in the SEC's recording studio.

The total duration of the exam is 3 hours for both Grades 9 and 11 (the duration of the exam is 2 hours for students of general secondary education institutions whose language of instruction is different from Azerbaijani, Russian and Georgian).

During both school-leaving examinations, students were presented with one listening passage for each foreign language subject. The audio recording of the passage was distributed to all examination rooms, with one audio device provided for each room. At the beginning of the examination, the audio device was removed from its sealed envelope and turned on. To allow students to familiarize themselves with the listening comprehension tasks, Grade 9 students were given 3 minutes, while Grade 11 students were given 2 minutes. The listening passage was then played twice, with a 3-minute interval for Grade 9 students and a 2-minute interval for Grade 11 students between the two playbacks.

Organization of markers' online work

268,008 graduates of the current year took part in the school-leaving examinations. 156,231 of them were students of Grade 9, (3 people took only the Azerbaijani language (as the state language)) and 111,777 only were students of Grade 11 (3 people took the Azerbaijani language (as the state language)). It is noteworthy that in 2025, the total number of Grades 9 and 11 students in Azerbaijan was 157,789 and 112,252, respectively. Apparently, 2,033 people (1,558 and 475 graduates in Grades 9 and 11, respectively) did not take the school-leaving examinations for one reason or another.

Students' work on open-ended (constructed-response) test tasks, which were required to be answered in writing in detail, was assessed by markers via computer. The "Online Marker System" software developed by the employees of the SEC was used during the marking process. All possible stages of the marking process have been automated and all security measures have been taken. Thus, a student's answer sheet was divided into parts task by task and sent to different markers via the program, and there was no information about the student on the computer screen in front of the marker, that is, who answered the task was kept completely confidential. In addition, the same task was checked by at least two markers, if the marks of these markers did not match, another marker was involved, and the process was continued until the marks given to the same work by at least 2 markers matched.

It should be noted that in the current year, a new examination model was applied for the foreign language subject in the school-leaving examinations of Grade 9. Thus, instead of open-ended (constructed-response) test tasks requiring written and detailed answers, students were given a task requiring them to construct a story based on pictures. In this task, students wrote a short story (consisting of 35 words) based on the pictures provided in the question booklet. The assessment of story-writing tasks was carried out in the same way as the assessment of essay-type tasks. Thus, the stories (texts) written by students based on the pictures were assessed by markers on a 5-point scale according to 4 criteria (content, coherence/logical sequence, grammar, and vocabulary).

In addition, in the examination, Grade 9 students were also presented with a test task in the foreign language subject requiring them to determine whether a given statement related to a listening text was true or false type. This type of test task included a total of 4 statements. If all responses given by the student to the statements were correct, it was assessed with 1 (full) point; if 3 responses were correct, it was assessed with 0.5 (half) points; and if 2 or fewer statements were answered correctly, it was assessed with 0 (zero) points.

During the reporting period, the process of assessing the written works of students in various subjects in the school-leaving examinations for the complete secondary education level (the 11th grade) in general education institutions was carried out anonymously by markers (the written works were conditionally coded). In these examinations, 149,715 students completed a total of 3,525,520 written tasks, and up to 4,347,006 assessments were conducted to evaluate these tasks.

In the school-leaving examinations for the general secondary education level (the 9th grade) in general education institutions, 164,299 students completed a total of 1,474,338 written tasks, and up to 1,710,332 assessments were conducted to evaluate these tasks.

In the entrance examinations to higher education institutions for Groups I–IV (the both attempts of the second stage combined), 91,939 applicants in the first attempt and 71,177 applicants in the second attempt completed a total of 1,505,610 written tasks, and more than 1,684,963 assessments were conducted to evaluate these tasks.

When the results of each examination were announced, in order to ensure transparency, the scanned version of each student's written work, the assessment criteria, and the scores for each task were made available on their personal electronic page. After the announcement of the results, appeal commissions consisting of subject specialists were established, and a total of 16,350 appeals (11,627 for Grade 11 school-leaving exams, 1,289 for Grade 9 school-leaving exams, 3,335 for Groups I–IV entrance exams (both attempts of the second stage combined), 96 for the Azerbaijani language (state language) exams, and 3 for the "Journalism" aptitude test) were reviewed. Valid claims were accepted, while for unfounded appeals, explanations were provided and errors in the written work were indicated. Expert opinions on written works were attached to each application in the system. It is noteworthy that the submission of applications and the appeal process were conducted online.

During the reporting period, 1,402 markers were engaged on a contractual basis in the assessment of written works for school-leaving examinations, and 957 markers were involved in the assessment of written works for entrance examinations to higher education institutions (Groups I–IV), recruited from Baku and regional branches (Ganja RB – 65, Goychay RB – 33, Lankaran RB – 10, Barda RB – 13, Khachmaz RB – 27, Shirvan RB – 35, Shaki RB – 51, Shamkir RB – 18, Nakhchivan RB – 3).

Results of school-leaving examinations

In both Grades 9 and 11, students' results were assessed on a 100-point scale for each subject. In the Grade 9 school-leaving examination, the average student scored 51.89 in the language of instruction, 31.33 in mathematics, and 38.88 in the foreign language, with a total average score of 121.95. For open-ended (constructed-response) tasks, the average scores (in percentage) were 46.10, 10.06, and 21.48, respectively, while for closed-type tasks, they were 53.68, 46.19, and 43.04. For open-ended tasks requiring coded responses, the average score (in percentage) was 22.58 in mathematics and 37.41 in the foreign language.

In the Grade 11 school-leaving examination, the average student scored 55.93 in the language of instruction, 33.05 in mathematics, and 43.63 in the foreign language, with a total average score of 132.37. For open-ended (constructed-response) tasks, the average scores (in percentage) were 56.93, 18.98, and 25.04, respectively, while for closed-type tasks, they were 54.93, 51.09, and 54.96. The average score (in percentage) for open-ended tasks requiring coded responses in mathematics was 25.47.

Students from Nakhchivan, Sumgayit, Baku, Gubadli, Oghuz, Minghachevir, Absheron and Shahbuz achieved the highest results in the Grade 9 examination, while students from Sumgayit, Nakhchivan, Gubadli, Ordubad and Baku achieved the highest results in the Grade 11 examination.

Analysis of results by gender

The gender composition of the students taking the school-leaving examinations shows that 53.34% of the students (83,333 people) sitting the Grade 9 exam were males, and 46.66% (72,898 people) were females. In Grade 11, the result was almost similar: 52.34% of the students (58,505 people) were males, and 47.66% (53,272 people) were females. In other words, the ratio of male and female students in both exams is close to each other. It is noteworthy that in 2023, 53.41% of the students (76,587 people) participating in the Grade 9 school-leaving examination were males, and 46.59% (66,819 people) were females. As it is known, those who took the Grade 11 school-leaving examination in 2025 are the students who graduated from Grade 9 in 2023. Significant differences in these indicators are observed across regions.

Bachelor's degree admission

General information

Admission to bachelor degree programs in Azerbaijan is based on a two-stage examination process, administered by the SEC. Applicants are categorized into five groups according to their chosen field of study, with each group requiring specific subject examinations aligned with the national curriculum and textbooks approved by the Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan.

The first stage of the admission process is common across all groups and is identical in format to the Grade 11 school-leaving examination. It assesses knowledge in three subjects: the language of instruction, mathematics and a foreign language.

The second stage is required for applicants to Groups 1 through 4 and involves subject-specific examinations based on their intended specialization. The subject combinations are as follows:

- Group 1: Mathematics, Physics and either Chemistry or Informatics
- Group 2: Mathematics, Geography and History
- Group 3: History, Language of Instruction and either Literature or Geography
- Group 4: Physics, Chemistry and Biology

Group 5 follows a different process. Applicants are assessed only through the first-stage examination and an aptitude assessment tailored to the specific requirements of the majors in this group.

Applicants are eligible for admission if they possess a state-recognized certificate confirming the completion of full secondary education, secondary specialized education or higher education.

Methodical support for applicants

The SEC focused on familiarizing applicants with the rules of student admission, the technology of admission exams, and published materials reflecting information, advice and recommendations on separate directions and stages of student admission process. Video consultations of experienced experts on exam subjects were organized via the Internet, test items that applicants had difficulty in answering were explained, typical mistakes they made were investigated, and relevant advice and recommendations were given. In the second phase of this project, called "Video lecture", lectures covering the topics of admission programs for all subjects were placed on the Internet. Video lectures were presented by well-known specialists-experts in this project, which was realized with the participation of advanced and experienced teachers of the regions. The theoretical materials in the lectures were accompanied by the solution of test items.

Forming the content of bachelor admission exams

Based on international experience in knowledge assessment, the SEC has continuously improved the content of the admission exams by developing and presenting test items.

Admission to higher education institutions for the 2025/2026 academic year was conducted across five groups. The admission exam for Groups I–IV consisted of two stages. Applicants participated in the competition for university specialties based on the total score obtained in the first stage (maximum 300 points) and the second stage (maximum 400 points), with a maximum total of 700 points. For graduates of the current year, the results of the school-leaving examinations were considered as the first-stage results.The first stage of the admission exam included three subjects with a total of 85 test items. In the foreign language subject, students completed listening and reading comprehension tasks, multiple-choice items, and open-ended items requiring written responses. In the language of instruction, tasks covered grammar and reading comprehension with both closed and open-ended items. In mathematics, the exam included multiple-choice items, tasks requiring coded answers, and problems requiring detailed written solutions. In the second stage of the admission exam, applicants were given 30 tasks per subject (90 in total), of which 22 were multiple-choice and 8 were open-ended. Five of the open-ended tasks required coded responses such as calculations, matching, or selection, while the remaining three required detailed written answers based on situations, texts, or sources and were evaluated by markers according to criteria. These tasks were designed based on subject content: situations for mathematics, physics, chemistry, biology, and geography; texts for language and literature subjects; and sources for history.

Applicants of Group V participated in the competition for higher education and secondary specialized education institutions based only on the results of the first stage (school-leaving examination) and aptitude tests where required.

Support for applicants applying for degree programs with aptitude assessment (Group 5)

One of the important issues is to support applicants who choose degree programs with aptitude assessment. For this purpose, special issues of "Aptitude Assessment Examinations" journal were published by the SEC. In these journals, a concise description of degree programs, programs of aptitude assessment exams, evaluation criteria, recommendations, advice, task samples, tasks, visual aids – reproductions, pictures, tables, norms and other necessary materials related to preparation for exams were presented.

Organization of admission exams

The bachelor’s degree admission examinations were held in 712 examination centers. 16,275 invigilators and 2,766 supervisors took part in the management of the examination process.A structured training process was carried out for exam leaders and invigilators across the country, including regional training sessions, instructional materials, and practical preparation through trial exams. Examination buildings were also selected and inspected in advance, with over 850 venues assessed for suitability and included in the official database after verification.To ensure exam security, 2,326 staff from the Ministry of Internal Affairs and other state bodies were involved, and 264 personnel participated in checking and sealing exam buildings one day before the examinations.

Adapting the schedule and management of exams to a special quarantine regime In the current year, due to the COVID-19 pandemic, the State Examination Center (SEC) organized admission examinations in line with the requirements and recommendations of the Task Forceunder the Cabinet of Ministers.

The both stages of the exams were conducted under special quarantine conditions. The first stage was held on April 6 in 34 examination centers. To ensure convenience for applicants and parents and to prevent crowding and contact cases, exams for each specialty group were organized in different centers and on separate days. The exams were conducted in two attempts and in full compliance with state standards, including scientific, security, and discipline requirements.

All exam materials were prepared centrally in Baku and distributed to regional centers. Staff were trained in advance, including trial exams and methodological training on exam procedures and supervisors' responsibilities.

The second stage, including aptitude assessments, was held in different centers from June 20 to August 11, with participation of both current and previous-year applicants.

Post-exam events

After the admission exams to higher education institutions were conducted, appeal commissions were established in the SEC to consider citizens' appeals. As in the previous year, the appeal process was carried out via the Internet, and the appeals related to the content of the test items used in the exams were considered.

Program (specialty) selection stage

Applicants who gained the right to participate in the program (specialty) selection stage chose the degree programs from August 11 to 19 via the Internet.

Announcement of results

After the program (specialty) selection stage, the results of the admission and placement were announced to the public via "*Abiturient" Journal*, the website of the SEC, and the relevant services of mobile operators - "Azercell", "Bakcell", "Nar Mobile" and "Naxtel".

In addition to the list of those admitted, the minimum passing scores of the degree programs for admission to the places where education is both paid and state-funded, the distribution of the applicants admitted to the state-funded higher education institutions and majors, the quotas for the majors in which the competition is held jointly for the Azerbaijani and Russianstreams and the list of the applicants who have the right to be admitted to the relevant majors of higher education institutions out of competition (with exemption from admission exams and aptitude assessment exams) has been presented in the journal.

Introducing high-achieving applicants to the public

This year, 90,911 applicants participated in the admission exams for Groups I–IV of higher education institutions in the republic. Of them, 10.59% scored 0–100, 27.78% scored 100–200, 21.80% scored 200–300, 28.35% scored 300–500, and 11.47% scored 500–700 points. A total of 3,233 applicants scored 600 or more points. High achievers represent almost all cities and regions of the country, including some rural schools. Among them, 1,037 were in Group I, 218 in Group II, 1,012 in Group III, and 968 in Group IV. Two applicants participated in both Group I and Group IV exams and scored above 600 points.

The quota of enrolment

In 2025, the number of places allocated by the state order increased by 2.5% compared to 2024, while its share in the general admission plan remained unchanged. This shows that the state's attention to the field of education has increased and serious focus is being given to this area.

Admission of sub-bachelors to bachelor's degree programs

Graduates of secondary specialized education institutions (colleges) were entitled to the "sub-bachelor" qualification degree, allowing them to participate in the program (specialty) selection stage without taking university admission exams. Ministry of Science and Education in coordination with the SEC determined the eligibility of the degree programs. Sub-bachelors were only able to choose the degree programs corresponding to their language of instruction at secondary specialized education institutions. Applicants who gained the state-funded scholarships previously could apply for only enrolment slots on the paid basis. The sub-bachelors applying for degree programs requiring special aptitude had to take an aptitude assessment exam. Sub-bachelors could not choose degree programs with additional requirements for foreign languages, as well as degree programs of ADA University, Baku Higher Oil School, Garabagh University and Turkiye-Azerbaijan University. Detailed information on the application was provided in the second issue of "*Abiturient" Journal.*

Statistical data

Statistical Data on the 2025 Admission Examinations to Higher Education Institutions

APPLICANTS			
Participated:		**Admitted:**	
TOTAL	**125,620**	**TOTAL**	**49,704**
- The Azerbaijani stream	**113,938**	- The Azerbaijani stream	**44,767**
- The Russian stream	**11,682**	- The Russian stream	**4,937**
SUB-BACHELORS			
Participated:		**Admitted:**	
TOTAL	**20,277**	**TOTAL**	**5,132**
- The Azerbaijani stream	**19,553**	- The Azerbaijani stream	**4,971**
- The Russian stream	**724**	- The Russian stream	**161**

Master's degree admission

Master education is the second level of higher education. According to the presidential decree, master education in public and private universities in the Republic of Azerbaijan is financed by either state-funded scholarships or private funding of students.

The SEC continued the work of improving the content and evaluation mechanism of the master's degree admission exam in the current year.

Master's degree specializations are grouped under 67 admission programs. In order to support bachelors, admission programs, admission rules and announcements, recommendations and tables on specialization selection, sample test items, results of the competition held, passing scores and other necessary information were published in various issues of the "Magistr" special publication.

Bachelors submitted their applications via the website of the SEC. Starting from 2021, bachelors were given the right to participate in the admission exam twice. The 1st attempt of the exam was held on February 16, and the 2nd attempt was held on May 11. In the master's degree admission examination, logical thinking, foreign language, and computer science skills of bachelor's degree applicants are assessed through paper-based tests.

Bachelors who wished to be admitted to special master's degree specializations requiring special abilities and who met the defined competition requirements, after taking the admission exam, additionally took an aptitude assessment exam. Bachelors who scored a minimum of 6 points in the aptitude exams were able to choose specializations requiring special abilities.Exams were organized taking into account the requirements and recommendations of the Task Force under the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan, and following special social isolation rules in accordance with the measures taken to prevent the spread of the coronavirus (COVID-19) infection in the country.

Based on the results of the admission exam (and, for some programs, also the aptitude exam), bachelors who met the defined minimum requirements and gained the right to participate in specialization selection were allowed to choose programs and specializations. The selection of programs and specializations was carried out via the Internet. Bachelors allowed to participate in the selection process were given the opportunity to choose a program corresponding to their undergraduate field and preferences, as well as up to 20 specialization codes related to that program.

No.	Educational Institutions	Admission Plan	Admitted (including state-funded)	Azerbaijani stream	Russian stream	Admission rate (%)
1	State	14,676	10,748 (5,740)	1,096 (538)	11,844 (6,278)	80.70
2	Private	2,172	1,039 (281)	87 (31)	1,126 (312)	51.84
Total		**16,848**	**11,787 (6,021)**	**1,183 (569)**	**12,970 (6,590)**	**76.98**

Residency Admission

The SEC administered the centralized admission to the residency. Admission to the residency was held in two stages. The first stage of the examination tests the candidates' knowledge in the areas following the direction of basic higher medical education, whereas the second stage assesses candidates' knowledge aligned with specialty subjects. Candidates were given an opportunity to take the first stage of the exam in two attempts.The application process for participation in the 1st attempt of the first stage was carried out via the Internet from April 1 to April 11, 2025, and for participation in the 2nd attempt - from May 10 to May 19.

The 1st attempt of the I stage was held on May 5, the 2nd attempt was held on June 23, and the II stage was held on August 4.

1762 candidates applied to study at the residency. 40.41% of them (712 candidates) were males, 59.59% (1050 candidates) were females. 581 people (32.97% of those who filled in the application) completed basic medical education this year. 215 of them are males (37.01%), and 366 are females (62.99%).

1900 candidates applied to participate in the I stage of the exam, and 815 of them were the III, IV or V year students.

Out of 1864 candidates (814 of them were the III, IV or V year students) participating in the I stage, 610 candidates (341 of them were the III, IV or V year students) received an "acceptable" grade. Thus, considering that 341 of 610 candidates are the III, IV or V year students, 269 candidates had the right to participate in the II stage of the exam.

And 231 of these candidates filled in the application form to participate in the II stage. In addition, 674 candidates who participated in the I stage of the residency exam in previous years and received an "acceptable" grade also applied to participate in the II stage, thus the total number of the applications was 905.

901 candidates who participated in the II stage of the exam met the competition conditions and gained the right to participate in the program (specialty) selection stage. 603 candidates participated in the program selection stage, and 576 of them were admitted to residency.

Field of Study	Admission plan*	Number of admitted students			Admıssıon rate
		Azerbaijani stream	Russian stream	Total	
General medicine,Pediatrics	692 (71)**	390 (31)	103 (0)	493 (31)	71.24 (43.66)
Dentistry	59	51	5	56	94.92
Medical prevention	19	19	0	19	100.00
Public health	8	8	0	8	100.00
TOTAL	**778 (71)**	**468 (31)**	**108 (0)**	**576 (31)**	**74.04 (43.66)**

Admission to secondary specialized education institutions

Admission of students to secondary specialized education institutions for the academic year 2025/2026 was conducted on the basis of the scores achieved in the admission exams to secondary specialized education institutions in accordance with the "Admission Rules". Applications for admission on the basis of complete secondary education were accepted via the Internet from February 20 to March 5, 2025. Applicants who graduated from complete secondary education institutions in the current year participated in the program (specialty) selection stage on the basis of their scores in the school-leaving examination.

Applicants who graduated from complete secondary education institutions in previous years, as well as applicants who completed their education outside the Republic of Azerbaijan, took an admission examination in the subjects of the Azerbaijani (Russian) language, mathematics and a foreign language. The examination was held on April 6 in Baku, Shaki, Lankaran, Ganja, Sumgayit, Mingachevir, Shirvan cities, as

* The admission quotas for medical fields have been clarified, taking into account the distribution of applicants admitted to jointly conducted competitive specialties.

** Information is also provided in parentheses, including for the Military Medical Faculty.

well as in Absheron, Gazakh, Shamkir, Barda, Sabirabad, Goychay, Kurdamir, Salyan, Jalilabad and Khachmaz districts and the Nakhchivan Autonomous Republic.

In the examination, applicants were given 85 tasks, including 30 tasks in the language of instruction, 30 tasks in the foreign language and 25 tasks in mathematics. Multiple-choice items, open-ended tasks requiring coded responses and constructed-response tasks requiring written answers were used in the admission examination.

Applicants who took the examination in a language other than Azerbaijani also sat for the Azerbaijani language examination as the state language. The result of the examination was evaluated as "acceptable" (pass) or "unacceptable" (fail). In 2025, the Azerbaijani language examination was conducted twice – on May 4 and June 29.

As in other exams, the requirements and recommendations of the Task Force under the Cabinet of Ministers were taken into account during admission to secondary specialized education institutions.

The program selection stage was carried out from August 28 to September 2 simultaneously with the program selection for the vacant places of higher education institutions. Applicants were given the opportunity to participate in the program selection stage for the vacancies of higher education institutions and the specialties of secondary specialized education institutions. They had the opportunity to indicate up to 20 codes of majors from both levels of education in the order of their choice in their application.

Applicants with a total score of at least 50, and a score of at least 10 in each of the Azerbaijani (Russian) language and mathematics subjects, were eligible to participate in the program selection stage. In the selection of majors requiring special abilities, no subject score restrictions were applied. Applicants who scored at least 50 points in total were admitted to the competition for the "Physical Education Teaching" major, while applicants with a total score of at least 40 could participate in the competition for other majors requiring special abilities, provided that they received an "acceptable" grade in the aptitude examination.

An additional competition for vacant places in secondary specialized education institutions was held from September 24 to 28. Applicants were allowed to indicate up to 20 specialty codes of secondary specialized education institutions in order of preference.

The general admission plan for this level of education consisted of 15,874 places. Of these, 1,870 places were allocated to private secondary specialized education institutions. Compared to the previous year, the number of planned places increased by 28.15% (3,487 places). Of the total number of places, 33.80% were allocated for state-funded education and 66.20% for fee-paying education.

This year, admission was conducted to 52 state secondary specialized education institutions. The highest number of planned places was allocated to Baku Basic Medical College No. 2 (660 places), while the lowest number of planned places was allocated to the secondary specialized education level of the Baku Choreography Academy (8 places).

In 2025, a total of 114,759 applications submitted for admission to secondary specialized education institutions. Program selection was carried out after the main placement process for higher education institutions, and 21,492 applicants participated in the specialty selection stage, which was 5.38% higher compared to the previous year. Of the applicants participating in the program selection stage, 95.38% applied to the Azerbaijani streamand 4.62% to the Russian stream.

"Abiturient" Journal

Every year the SEC publishes a set of consecutive issues of "*Abiturient" Journal* providing the public with:

1. A detailed description of admission programs for bachelor's degree education of the Republic of Azerbaijan;
2. Calls for applications, instructions on online registration for examinations and admission separately;
3. The list of bachelor's degree programs in public and private higher schools available in the country;
4. Procedures and requirements of the standardized examinations and centralized admissions including samples of test items (multiple-choice, open-ended (constructed-response), situational judgment tests) of all levels of difficulty used at admission examinations;
5. Responses to frequently asked questions about the application, admission and examinations, including:
   - correct answers, scoring tables, and reports on all applicants' scores;
   - reports on cut scores and the names of all the admitted applicants for the current academic year;
6. Advice for applicants, consultative articles on career planning, including:
   - a platform for high scorers to share their experiences and success stories.

Transparency in testing and admission procedure

The SEC pays reasonable importance to informing the public and providing transparency at all stages of the admission process. A short description of the measures implemented in this direction may be abstracted as follows:

- Availability of the examination content: admission programs on subjects, explanation of difficult test items, samples of test models, test booklets used in the trial examinations, collections of test items, their electronic versions and other necessary methodical materials have been prepared and presented for the use of applicants;
- Regular coverage of all processes and difficult stages of the admission campaign using the Internet and through mass media;
- Press conferences and briefings held frequently for the representatives of mass media in the Center;
- Regular coverage of issues interesting for the public in the press and on TV programs by the SEC management and representatives during the admission campaign;
- Observation and coverage of each conducted examination by mass media representatives;
- Coverage of the examination process in the SEC's website;
- Placement of special maps with indicators showing the addresses of examination buildings in the special issue of "*Abiturient" Journal* as well as on the Center's website to help applicants to find examination buildings easily;
- Opportunity for the applicants to take the test booklets out of the examination building at the end of the admission examination with themselves to review their notes, check their answers, and calculate their approximate scores till the announcement of examination results;
- Placement of up-to-date information on all urgent issues of admission campaign regularly in the issues of "*Abiturient" Journal* and the SEC's website in Azerbaijani and English;
- Information exchange service in the Center's website and on Facebook account to answer instantly to citizens' questions concerning admission examinations;
- Delivery of results of the admission and trial examinations to the applicants via the Center's website and SMS service;
- Placement of graphic images of the answer sheets on the applicants' accounts.

Statistics of Services Provided by the State Examination Center in 2025

Category	Number
Number of exam participants	692,300
Use of electronic services	13,560,169
Citizen receptions (in-person visits)	72,500
Requests answered via Call Center	181,155
Requests answered via email	~35,000
Requests answered via social networks	30,000+
Chatbot accesses	70,178
Requests to Applicant Advisory Centers	40,000+

Activities in the field of international cooperation, innovations and strategic development projects

International cooperation and strategic projects in the field of civil service

1. In 2025, an article authored by Mr. Bahram Khalilov, Deputy Chairperson of the Board of the SEC, was published in the book titled *"Public Administration in the New Reality"* issued by Palgrave Macmillan, a part of Springer Nature publishing house. The publication covers new approaches shaped by changing global realities in the field of public administration. Mr. Khalilov's article, published under the section *"Post COVID-19, Public Administration and Civil Service Development: Select Country Cases from Caucasus and Central Asia"*, was dedicated to the experience of Azerbaijan and highlighted innovative approaches in modern civil service, as well as advanced practices of regional countries.
2. On February 17, 2025, Deputy Chairperson of the Board Mr. Bahram Khalilov and the delegation led by him participated in the 3rd Istanbul Human Resources Forum titled "Talent-Based Development," organized in Istanbul by the Human Resources Office of the Presidency of the Republic of Türkiye. On February 18, 2025, the SEC delegation also participated in the "2025 Seminar Program" of the Organization of Turkic States jointly organized with the Human Resources Office of the Presidency of Türkiye. Within the framework of the seminar, Mr. Khalilov emphasized the role of the event in strengthening regional cooperation and informed participants about the reforms implemented in the civil service system of Azerbaijan and newly applied management approaches.
3. On June 20, 2025, the delegation led by Ms. MaleykaAbbaszade, Chairperson of the Board of the SEC, participated in the international Human Resources Forum titled "New Systems, Modern Services and Innovative Solutions" held in Astana, Kazakhstan, and organized by the Agency for Civil Service Affairs of Kazakhstan. Within the framework of the forum, Ms. Abbaszade delivered a speech at the interactive panel session on "Integration of Artificial Intelligence into Civil Service Services," providing information on institutional reforms, digitalization processes, and recent steps taken toward the application of artificial intelligence technologies in the civil service system of Azerbaijan. During the event, a presentation of the book *"Public Administration in the New Reality"*, co-authored by Deputy Chairperson Mr. Bahram Khalilov, was also organized by the Astana Civil Service Hub.
4. On June 23–25, 2025, the delegation led by Ms. Abbaszade participated in the United Nations Public Service Forum held in Samarkand, Uzbekistan. The forum was jointly organized by the Government of Uzbekistan and the United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA). During the session titled "Transforming Public Service Delivery for the Future: Innovation, Inclusiveness and Partnerships," Ms. Abbaszade informed participants about assessment models applied in Azerbaijan, achievements in digitalization, and key measures implemented to improve the quality of public services. Within the framework of the forum, Deputy Chairperson Mr. Bahram Khalilov delivered a presentation titled "Motivation of Civil Servants: Challenges in the Digital Era" during the session on "The Impact of Digital Transformation on Public Service: How to Motivate Civil Servants?"
5. On July 7–8, 2025, another seminar on "Development and Assessment of Technical Competencies" was organized for SEC representatives within the framework of the SIGMA program, a joint initiative of the European Union and the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).
6. On July 18, 2025, the 4th meeting of the heads of authorized bodies in the field of human resources of the member states of the Organization of Turkic States was held in the Issyk-Kul region of the Kyrgyz Republic. The event was hosted by the State Agency for Civil Service and Local Self-Government Affairs under the Cabinet of Ministers of the Kyrgyz Republic. Deputy Chairperson Mr. Bahram Khalilov represented the SEC at the meeting and delivered a speech on the topic "Training in Civil Service: Leadership and Sustainable Development."
7. On August 22, 2025, Deputy Chairperson Mr. Bahram Khalilov participated in the international "Human Resources" forum organized jointly by the Agency for Civil Service Affairs of Kazakhstan and the Human Resources Association in Almaty. During the "GovTalks" interactive panel held within the framework of the forum, Mr. Khalilov provided information on institutional reforms carried out in the civil service system of Azerbaijan, innovations introduced for improving human resource management, and the application of the competency model in civil service.

8. On October 6–17, 2025, the SEC representative participated in an international training program held in Warsaw, Poland. The training was organized by the Lech Kaczyński National School of Public Administration operating under the Eastern Partnership Academy of Public Administration. The main objective of the program was to familiarize participants with advanced practices and policies in human resource management in civil service. Within the framework of the program, detailed information was presented to the international audience regarding reforms carried out in Azerbaijan in the field of civil service, modern approaches to human resource management, and innovative initiatives and projects implemented in this area.
9. On November 3–7, 2025, a five-day "Training for Trainers" program was organized by the German Society for International Cooperation (GIZ) within the framework of the Eastern Partnership Program for representatives of the Academy of Public Administration and SEC trainers involved in training civil servants.

International cooperation and strategic development projects in the field of educational assessment

1. On January 15, 2025, an event dedicated to the results of the re-audit conducted by the Research Center for Examination and Certification (RCEC) of the Netherlands was held at the SEC. Based on the audit results, the SEC was awarded a conformity certificate valid for three years. Within the framework of the audit, the SEC's Quality Management System and the effectiveness of its activities in compliance with international standards were highly appreciated.
2. On March 12, 2025, a meeting was held at the SEC with representatives of the Uzbek Women's Rights Foundation operating in Istanbul. During the meeting, Chairperson of the Board Ms. MaleykaAbbaszade provided information about the development of the national assessment system in Azerbaijan, the application of scientific approaches in measurement and assessment, ensuring transparency in examinations, and the analysis of examination results. The President of the Foundation highly appreciated the SEC's modern approaches in the field of assessment and measurement, the digitalization of examinations, and its activities in accordance with international standards. By the decision of the Foundation's Board, Ms. Abbaszade was awarded the "Honor of the Motherland" order established by the Uzbek Women's Rights Foundation for her long-term effective activities in the field of education.
3. On April 24–27, 2025, a delegation from the National Assessment and Examinations Center of Georgia visited Azerbaijan in order to become acquainted with the activities of the SEC and to exchange experience between the institutions. Within the framework of the visit, a memorandum covering new areas of cooperation was signed.
4. On April 30 – May 1, 2025, the seventh meeting of the Joint Intergovernmental Commission on Economic Cooperation between the Government of the Republic of Azerbaijan and the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland was held in London. The SEC representative participated in the meeting as a member of the Azerbaijani delegation. During the meeting, activities carried out in more than 20 fields with the participation of nearly 30 state institutions of Azerbaijan, existing challenges, and future development prospects were discussed.
5. On June 2–6, 2025, the SEC representatives participated in the expertise of examination materials at the National Assessment and Examinations Center of Georgia in Tbilisi. Within the framework of the cooperation, specialists from the Georgian center reviewed and improved the SEC's Georgian language item bank.
6. On June 9–11, 2025, the international e-Assessment conference titled "Shaping the Future of Assessment: Innovation, Inclusion and Integrity in a Digital World" was held in London, United Kingdom. The event brought together experts, educators, policymakers, and technology representatives from various countries. The SEC representative participating at the conference delivered a presentation on activities carried out in Azerbaijan to improve the quality of examinations and develop objective assessment systems. The importance of applying competency-based assessment models aligned with international standards was emphasized, and the SEC's long-term experience and innovative approaches in this field were highlighted. During round-table discussions and AI-focused sessions held within the framework of the conference, the participants discussed the application of artificial intelligence in assessment, enhancement of examination security, and expansion of access to technologies in education.

7. On June 13, 2025, the SEC representative paid a working visit to the Cambridge University Press & Assessment in the United Kingdom. The purpose of the visit was to improve the quality of foreign language examinations, provide expert training, enhance assessment criteria, and apply international-standard assessment models. During the meetings, international practices in language assessment, situational judgment tests, online adaptive examination technologies, examination security, and the application of digital technologies were discussed.
8. On June 18, 2025, within the framework of a working visit to Kazakhstan, Chairperson of the Board Ms. MaleykaAbbaszade and the delegation led by her visited the National Testing Center of Kazakhstan and held meetings with senior officials of the institution. During the meeting, presentations were delivered on the activities of the both institutions, examinations conducted, mechanisms for organizing computer-based examinations, and regional examination statistics. Experience was exchanged on innovations in the field of assessment, implementation of digital examination systems, ensuring examination security, and processing statistical analysis of examination results through artificial intelligence.
9. On September 16–18, 2025, the international conference "MoodleMoot Global 2025" was held in Edinburgh, United Kingdom. The SEC delegation also participated in the event, where the development of digital education, current trends, and future priorities were discussed. Sessions covered the development strategy of the Moodle platform, the application of artificial intelligence in tests and assessment systems, and new technologies related to electronic examinations.
10. On September 21–26, 2025, the 50th annual conference of the International Association for Educational Assessment was held in Livingstone, Zambia. The event, attended by representatives from more than 40 countries, was dedicated to the theme "Agility in Assessment: Adapting to Rapid Transformations in Education". Topics such as curriculum reforms, agile assessment, the role of ICT, digital assessment, application of artificial intelligence, and competency-based assessment were broadly discussed. The SEC representatives delivered presentations on the pilot project of the digital assessment platform in Azerbaijan, trends in applicants' specialty preferences, and security systems applied in the electronic management of examination materials.
11. On October 14, 2025, the SEC representative participated at the international scientific-practical conference dedicated to the 30th anniversary of the Agency for Assessment of Knowledge and Skills held in Tashkent, Uzbekistan. During the conference on "Theoretical and Practical Approaches in the Assessment of Knowledge and Skills," experience was exchanged regarding the development of assessment systems, the application of international practices, and fair and transparent assessment of students' knowledge and skills.
12. On October 16, 2025, a delegation from the Measurement, Selection and Placement Center of Türkiye (ÖSYM) visited the SEC within the framework of a working visit to Azerbaijan. During the meeting held between Chairperson of the Board Ms. MaleykaAbbaszade, Deputy Chairperson Mr. Namig Babayev, heads of relevant structural divisions, and the ÖSYM representatives, issues such as conducting internationally accredited standardized examinations, exchange of experience between institutions, organization of mutual visits, and other cooperation matters were discussed.
13. On October 22, 2025, the international scientific-practical conference titled "Current Issues in Educational Assessment: Modern Methods and Smart Solutions" was held in Astana, Kazakhstan. The SEC delegation participated at the conference and delivered a presentation on the organization of high-stakes examinations in Azerbaijan, transparency and reliability of examinations, electronic examinations, the Online Marker System, management of the item bank, and automated printing systems. On October 23, 2025, the SEC delegation also visited the National Testing Center of Kazakhstan, became acquainted with the situation center established for monitoring electronic examinations, and exchanged views with relevant specialists.
14. On November 5–6, 2025, the SEC representative participated in the "Annual Digital Leaders Program" organized in Incheon, Republic of Korea, by the Asia-Pacific Training Centre for Information and Communication Technology for Development. Within the framework of the event, presentations and training sessions were conducted on digital governance, trustworthy artificial intelligence, data security, and promotion of citizen participation. During the presentation, the SEC representative provided detailed information on measures implemented by the SEC to increase the efficiency of public services through artificial intelligence and digital governance, ensure transparency, and promote citizen-oriented governance.
15. On November 5–8, 2025, the 26th annual conference of the Association for Educational Assessment – Europe was held in the Kingdom of the Netherlands with the participation of specialists from

various countries. Within the framework of the conference, workshops and presentations of scientific papers were organized, and international practices, new approaches, global partnerships, digital technologies, integration of artificial intelligence into assessment, and innovative assessment models were discussed. During the conference, the SEC delegation presented scientific papers and shared experience on the effectiveness of open-ended tasks in large-scale examinations and the impact of different task types on school-leaving examination results.

16. On November 14, 2025, Deputy Chairperson of the Board Mr. Namig Babayev held a meeting with participants of the 1st International Symposium on "Finance, Accounting, Audit and Digitalization" from Türkiye. During the meeting, issues discussed within the framework of the symposium, opportunities for sustainable cooperation, and exchange of experience were considered. Information was provided about the SEC's projects, certification examinations, digitalization processes, and prospects for international cooperation. The parties agreed to expand cooperation in organizing joint scientific events and implementing digital audit and accounting standards in the future.

2. "Young Psychometrician" Internship Program

In 2025, the SEC launched a new initiative – the "Young Psychometrician" internship program. Within the framework of the program, a number of activities were carried out with the aim of providing theoretical and practical knowledge in the field of educational assessment, teaching statistical analysis methods, and forming a pool of young specialists in this area. Admission to the program was conducted on a competitive basis. During the electronic registration stage, 669 candidates applied and were invited to participate in the test examination stage. Based on the results of the test exam, more than 30 candidates with the highest scores were invited to the interview stage. Fifteen candidates who successfully passed the interview were admitted to the internship program. The internship program covered a period of three months. Within the framework of the program, training sessions on assessment and statistics were conducted, practical tasks based on real data were completed, projects were prepared using the presented data, and the results were presented. At the end of the internship program, the participants were awarded certificates. Two participants who successfully completed the program have already started working in the relevant structural divisions of the SEC.

3. Common Assessment Framework (CAF) Project

The Common Assessment Framework (CAF) project is a modern management model designed for the public sector, based on the principles of Total Quality Management (TQM), and aimed at improving organizational performance through self-assessment. The framework contributes to effective governance, transparency, and improvement of service quality in public institutions.Within this framework, a two-day training program was organized at the State Examination Center (SEC) on December 10–11, 2025, at the initiative of GIZ, SIGMA, and the European CAF Resource Centre. The training aimed to familiarize participants with the CAF concept, the organization of the self-assessment process, and methods for evaluating management activities. The training was conducted in an interactive format and created opportunities not only for strengthening theoretical knowledge but also for developing practical skills.

Within the framework of the project, a self-assessment group consisting of 15 members was established at the SEC, and the group members actively participated in the individual assessment process through the CAF e-tool. The project, which was initiated at the end of the year, will continue in 2026 through the evaluation and discussion of the obtained results by the heads of the SEC's structural divisions, as well as through the organization of relevant workshops.

4. Diagnostics of the SEC's Digitalization Level

Within the framework of Measure 1.1.1 ("Diagnostics of the digitalization level of state bodies and local self-government authorities") of the Action Plan of the "Digital Development Concept in the Republic of Azerbaijan," approved by the Decree No. 287 of the President of the Republic of Azerbaijan dated January 16, 2025, the diagnostics of the digitalization level of the State Examination Center of the Republic of Azerbaijan was carried out in cooperation with the Innovation and Digital Development Agency (IDDA). During the diagnostics process, meetings were held in four main areas – Strategy, Services, Technical-Technological Infrastructure and Operational Models – and the required documents and reports were submitted to the IDDA. Based on the analysis of the collected information, the strengths and weaknesses of the SEC, as well as opportunities for further development were identified, and the results of the diagnostics were presented.

The digitalization level of the SEC was evaluated according to four main directions and 12 criteria, including digital strategy and coordination, digital services, accessibility and user experience, service organization and

improvement, information infrastructure, readiness for artificial intelligence solutions and analytics, data management, cooperation and integration, optimization of internal management processes, and other related areas. Based on the results of the diagnostics, a Roadmap for the SEC's digital development covering the years 2026–2028 was prepared and is currently at the coordination stage. The Roadmap identifies key initiatives, areas of activity, and priorities for each phase. These initiatives include the formation of the SEC's digital strategy, promotion of data-driven decision-making, expansion of service capabilities, modernization of technologies, improvement of employees' digital literacy, and enhancement of integration among structural divisions.

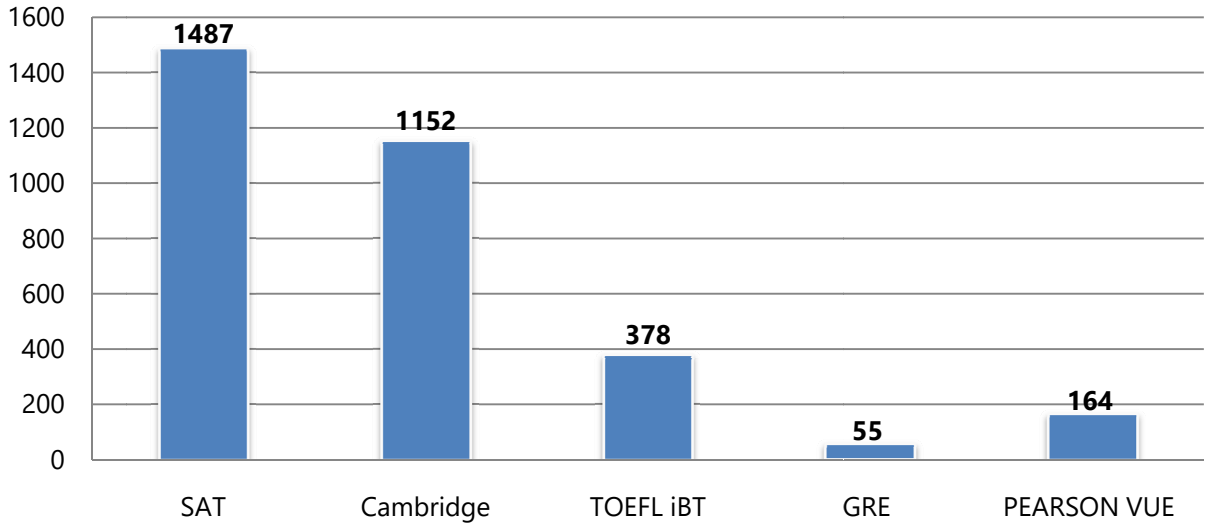
5. Measures taken to organize international examinations and raise awareness

1. On May 26, the SEC speaking section specialists participated in a training session on the Cambridge speaking component organized in cooperation with Cambridge University Press and Assessment. The training program covered theoretical knowledge, practical tasks, analysis of assessment criteria for each level, and group assignments.
2. On August 22, the SEC representative participated in an information session held at KNN Academy, one of the official Cambridge preparation centers. The session was organized to increase public awareness of Cambridge examinations.
3. On September 15, an online meeting was held between the SEC representatives and a representative of ETS Global. The meeting aimed to strengthen cooperation as an official TOEFL and GRE test center and to enhance public awareness of these examinations.
4. On October 9, the SEC representative participated in an information session organized at Sabina Academy training center. The main purpose of the session was to raise public awareness of Cambridge examinations.
5. On November 26, the SEC representative participated in an information session held at Hədəf Lyceum. The session focused on increasing public awareness of Cambridge examinations.
6. On December 10, the SEC representative participated in an information session organized at İdrak Lyceum. The main objective of the session was to further enhance public awareness of Cambridge examinations.

International exams

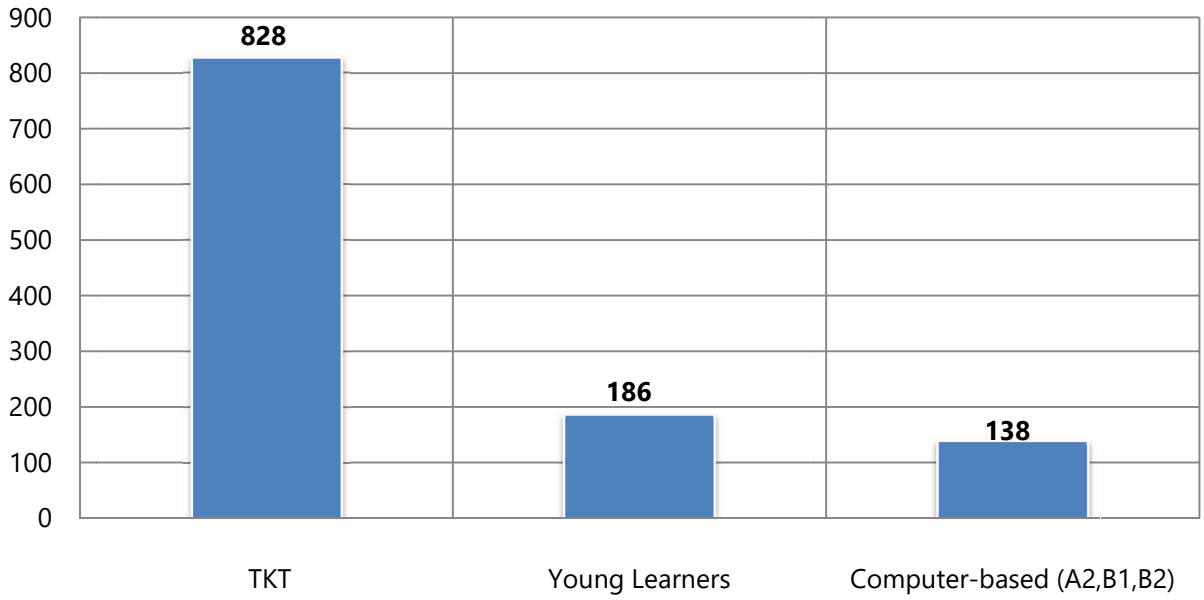
In 2025, a total of 3,236 candidates participated in international examinations administered by the State Examination Center. This included 1,152 candidates for Cambridge examinations, 1,487 candidates for the SAT, 378 candidates for the TOEFL iBT, 55 candidates for the GRE, and 164 candidates for Pearson VUE examinations.

Total number of candidates who participated in international examinations held in 2025

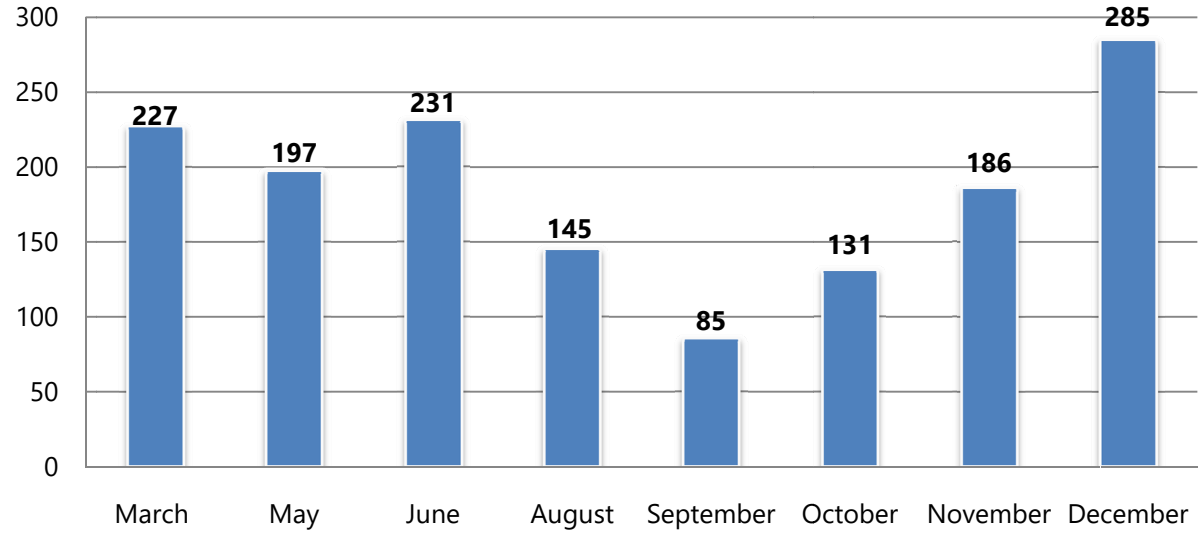
Cambridge exams

In 2025, a total of 1,152 candidates participated in Cambridge examinations. This included 828 candidates in the "TKT" examination, which certifies foreign language skills of English language teachers at an international level, 186 candidates in the "Young Learners" examinations, and 138 candidates in computer-based examinations.

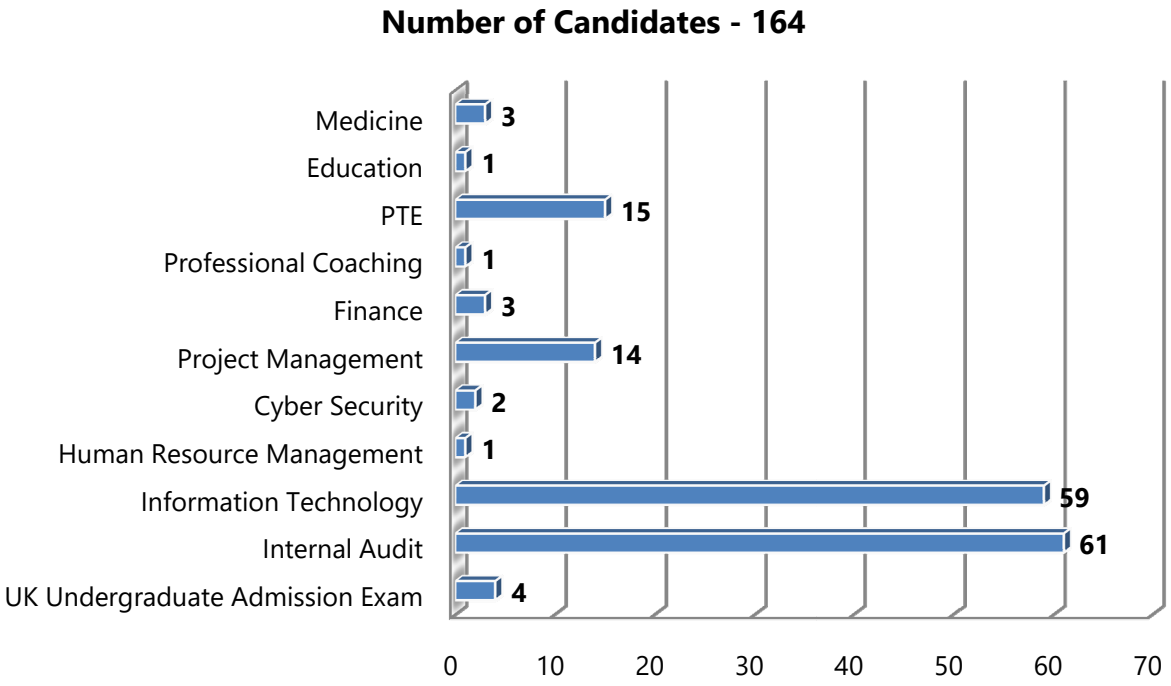
SAT exams

In 2025, a total of 1,487 candidates participated in SAT examinations. This included 227 candidates on March 8, 197 candidates on May 3, 231 candidates on June 7, 145 candidates on August 23, 85 candidates on September 13, 131 candidates on October 4, 186 candidates on November 8, and 285 candidates on December 6.

Pearson VUE qualification exam programs

A total of 164 candidates participated in Pearson VUE professional certification examinations.

In conclusion, the SEC has successfully managed to run school-leaving exams, as well as bachelor's degree,master's degree, residency and secondary specialized education institutions admissions adjoined by international examinations and contracted services in the Republic of Azerbaijan. The use of the SEC's e-services increased while student and teacher support resources were provided via the Internet regularly to raise awareness and keep the public informed. The Center continued its international cooperation relations in the direction of assessment in the spheres of education and civil service successfully.

Authors:
E.T.Shirinov,
N.A.Abdurahmanova

Edited by:
M.A.Akbarli

QR kodu skan edərək "Abituriyent" jurnalının 12-ci nömrələri yerləşdirilmiş səhifəyə keçid edə bilərsiniz.

QR kodu skan edərək mekteb.edu.az portalına keçid edə bilərsiniz.

Dil və üslub üzrə redaktor:
N.M.Musayev, Ə.S.Şükürov

Kompüter və dizayn:
İ.İ.Cəfərov, S.A.Vəliyeva

Redaksiyanın ünvanı:
Az1031, Bakı şəhəri,
Davud Aslan küçəsi, 2A.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi)

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt:
abiturient.journal@gmail.com

Veb-sayt: www.abiturient.az

Jurnal Azərbaycan Respublikasının Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınmışdır. (Lisenziya B 171, 18 fevral 1999).

© DİM - «Abituriyent»-2026

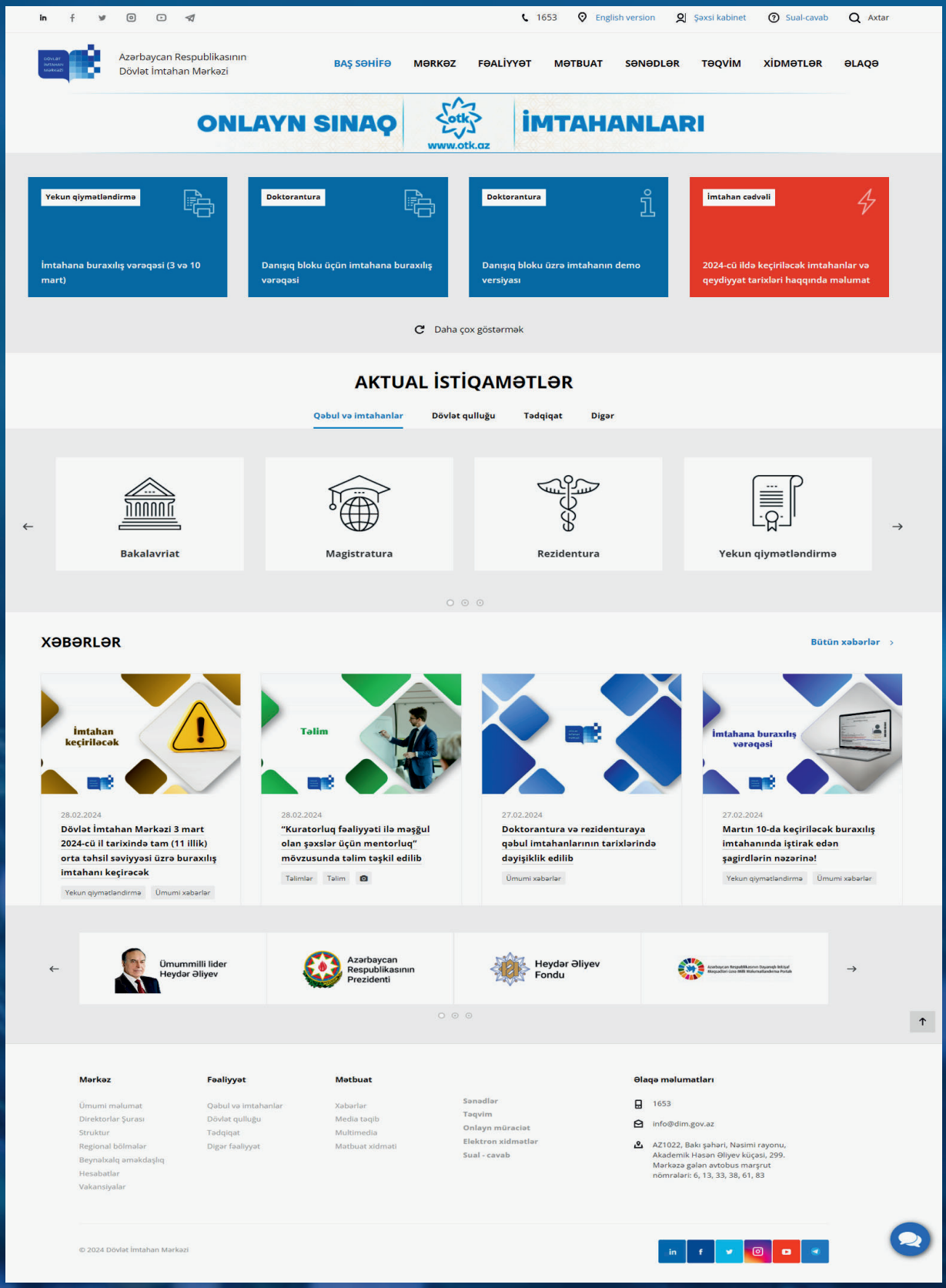
Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması **QADAĞANDIR!**

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Çapa imzalanmışdır
03 06.2026.
Tiraj 100.

Reklam materiallarının məzmununa görə redaksiya cavabdeh deyil.

www.dim.gov.az

ISSN 2223-9723
9 772223 972006 01225